Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACARA

REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ
ŞI LITERAR-ARTISTICĂ

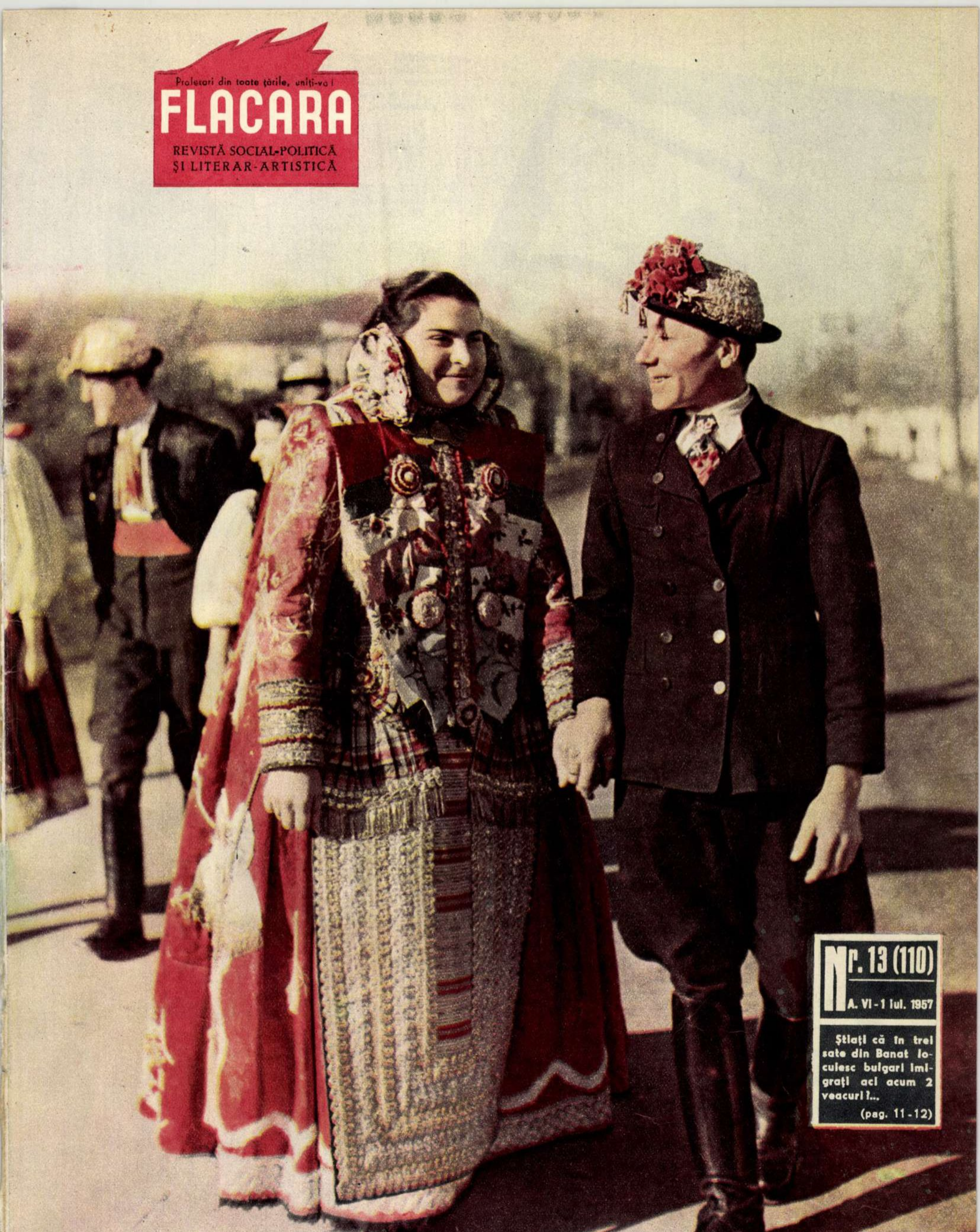

Nr. 13 (110)
A. VI - 1 iul. 1957

Ştiaţi că în trei sate din Banat locuiesc bulgari imigraţi aci acum 2 veacuri?...

(pag. 11-12)

FLACĂRA SĂPTĂMÎNAL - FLACĂRA SĂPTĂMÎNAL - FLACĂRA SĂPTĂMÎNAL - FLACĂRA SĂPTĂMÎNAL - FLACĂR

ARTERA de FONTĂ

Reportaj de F. Urseanu
Foto: A. Lovinescu

O operație care se face înainte de îngroparea conductei: stemuirea ← plumbului.

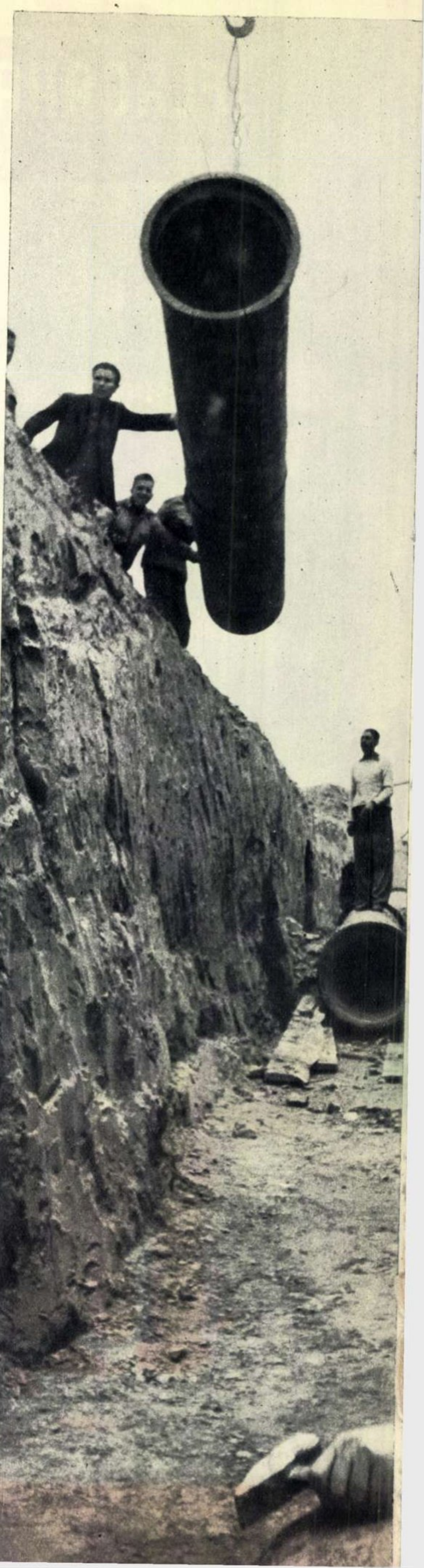

Se montează ultimele două conducte de fontă. →

Lipsa apei este o boală cronică a orașului Iași, pe care burghezia n-a fost în stare s-o vindece. Și iată că ea va fi în curînd vindecată. Peste cîteva zile orașul va primi o uriașă infuzie cu apă. În acest scop s-au executat lucrări importante, care au durat peste un an, s-au investit aproape o sută de milioane de lei, s-au depus eforturi imense.

Acum lucrările sînt pe terminate și în scurtă vreme, printr-o imensă arteră de fontă, apa va porni din plin spre uzinele, întreprinderile și locuințele cetățenilor din Iași. Sute de muncitori și tineri brigadieri de pe șantierul național al acestei conducte, zeci de ingineri, constructori și tehnicieni vor dovedi că și-au respectat angajamentul luat anul trecut: la 1 iulie Iașul va avea apă dintr-un nou izvor — Prutul.

★

Bahluiul, firicelul gălbui care trece pe la marginea Iașului, n-a putut furniza vreodată apă de băut și nici măcar apă industrială. Și nici alte surse serioase de apă nu prea au existat în jurul orașului. De aceea ieșenii, în ultima jumătate de veac, au băut apă adusă tocmai din regiunea Neamțului, printr-o arteră tot din fontă, lungă de peste 120 de kilometri — conducta de la Timișești. Străbătînd Moldova de la vest la est, conducta de la Timișești transportă zilnic 16 mii metri cubi de apă. Dar apa aceasta, avînd rostul să miște mașinile, să potolească setea ieșenilor și să le curețe orașul, înafara altor zeci sau sute de întrebuințări care i se pot da, nu ajungea în întregime pînă sub zidurile vechii capitale a Moldovei. În drumul ei lung, conducta de la Timișești mai întîlnește o localitate pe care are datoria s-o aprovizioneze: orașul Roman. În anii puterii populare și acest oraș a pornit pe calea dezvoltării industriale. Noul laminor, o mare fabrică de cărămizi și alte întreprinderi noi, pe lîngă o fabrică veche de zahăr, cer apă multă. Locuitorii orașului, la fel.

Pentru Iașul de acum 30-40 de ani apa adusă de la Timișești era suficientă. Dar pentru orașul de azi, cu una din cele mai mari fabrici de antibiotice din această parte a lumii — „Penicilina“, cum îi zic pe scurt ieșenii — care prin natura fabricatelor este o importantă consumatoare de apă, cu numeroase alte fabrici vechi și noi, cu un uriaș plan de dezvol-

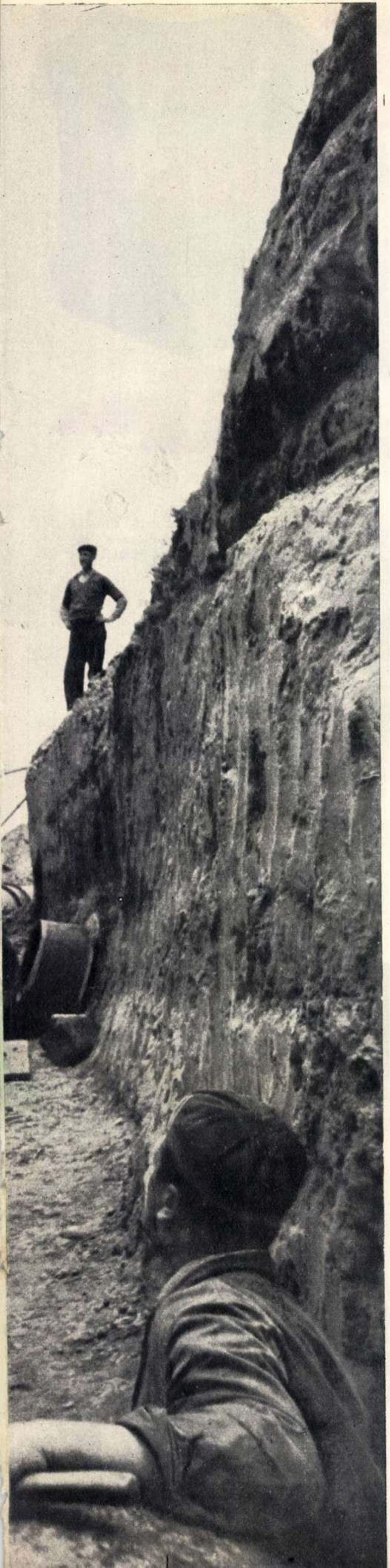

tare industrială, apa adusă tocmai de lîngă Tîrgul Neamț, din Ozana, a devenit cu totul insuficientă. Dezvoltarea actuală a Iașului suferea. Nu se putea trece la ridicarea unor noi și mari întreprinderi industriale, iar cetățenii bătrînului Iași erau supuși la temporare restricții de apă — „orele de întrerupere".

Pentru a se da Iașului apa necesară au apărut în ultimii ani planuri îndrăznețe, cu variante și mai îndrăznețe. Se plănuiau schimbări în cursul Siretului sau legarea acestui rîu cu Jijia; se preconiza aducerea apei de la Cirec. A apărut și formula acceptată drept cea mai bună: apă din Prut.

Conform acestui proiect, care a fost tradus în viață, începînd de la 1 iulie Prutul devine noul izvor de apă al Iașului. În fiecare zi mii de metri cubi de apă vor ieși din Prut printr-o uriașă instalație de captare și apoi vor fi expediați și filtrați prin mijloacele cele mai moderne. La anul, pe vremea aceasta, se va mări capacitatea de livrare: prin aceeași conductă Iașul va putea primi apa necesară unui consum sporit.

★

Artera subterană de fontă Prut-Iași a fost terminată. Pe la sfîrșitul lunii mai erau aproape terminate și parte din vastele instalații aferente: stația de pompare a apei din Prut, de expediere prin conductă, rezervoarele uriașe, stațiunile de tratare a apei — complexul de la Sorogîrla. În acele zile, pe țărmul romînesc al Prutului se desăvîrșea o lucrare impresionantă: uriașul cilindru din beton pentru captarea apei — chesonul de priză. Măsurînd 18 metri în diametru, cilindrul acesta, care se înfige în albie prin propria-i greutate, va cîntări zece milioane kilograme.

Toate aceste lucrări, executate într-un an și ceva, sînt o realizare record. Cu doi ani în urmă, cînd abia se terminase elaborarea proiectului, specialiștii estimaseră timpul de execuție la trei-patru ani. „Îl vom termina în 15 luni!" — au zis muncitorii, tehnicienii și inginerii de pe șantierul proaspăt deschis. În sprijin au venit și locuitorii satelor de pe traseul conductei. S-a muncit fără întrerupere, iarna pe cel mai mare frig, vara pe arșiță. Pe constructorii conductei nu i-au putut împiedica nici praful adus de vînt peste cîmpii, nici ploile, nici noroiul caracteristic ținutului. Munceau înainte, spre a-și respecta angajamentul.

— S-au înregistrat și acte de eroism? — am întrebat pe ing. Aurel Moldoveanu, unul din cei 20 de ingineri tineri de pe șantier.

— Au fost numai acte de eroism! — mi-a răspuns el.

Tunelul acesta face legătura între stația de decantare și filtrare. Înainte de așezarea conductelor, inginerii S. Lazăr și Vl. Burean au stabilit cotele radierului.

Instalarea conductei se apropie de sfîrșit. Artera de fontă se introduce pe străzile orașului.

Încununarea acestei munci eroice o va aduce ziua de 1 iulie. În acea dimineață primele cantități de apă vor trebui să țîșnească din Prut și, împinse pe noua arteră din fontă, să dăruiască forțe noi orașului. Iașul, vechiul centru cultural al țării, va putea deveni și un puternic centru industrial.

Așa a lucrat, zile de-a rîndul, montorul Sabău Cornel, în apa Prutului. Montarea garniturilor la conducta de aspirație a apei a fost o muncă dificilă. →

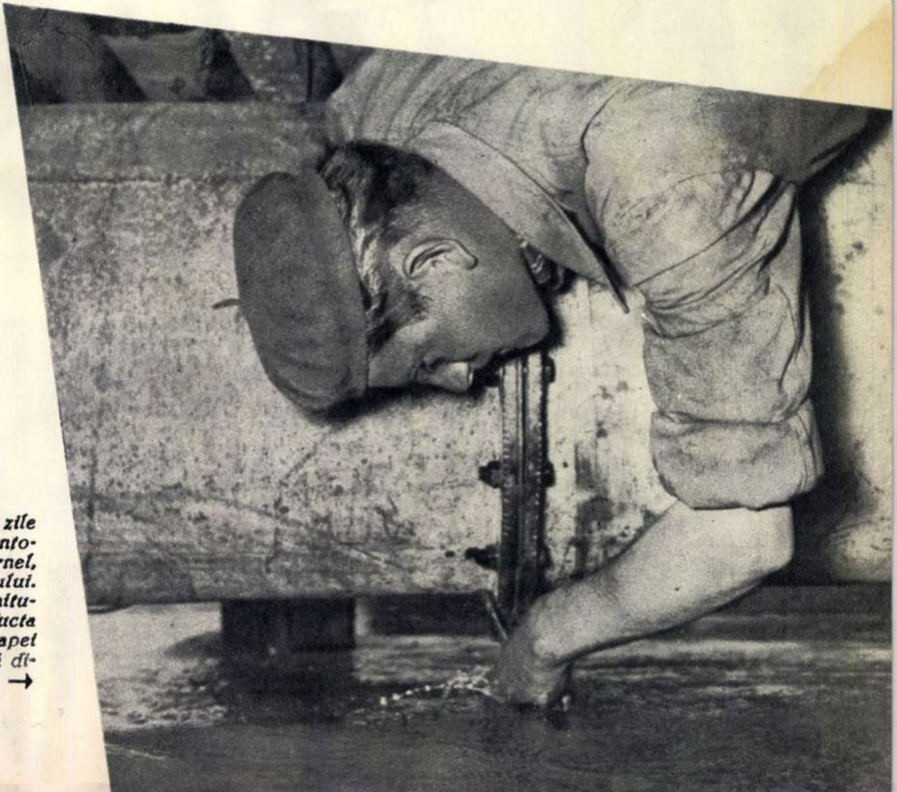

asasini cu blazon

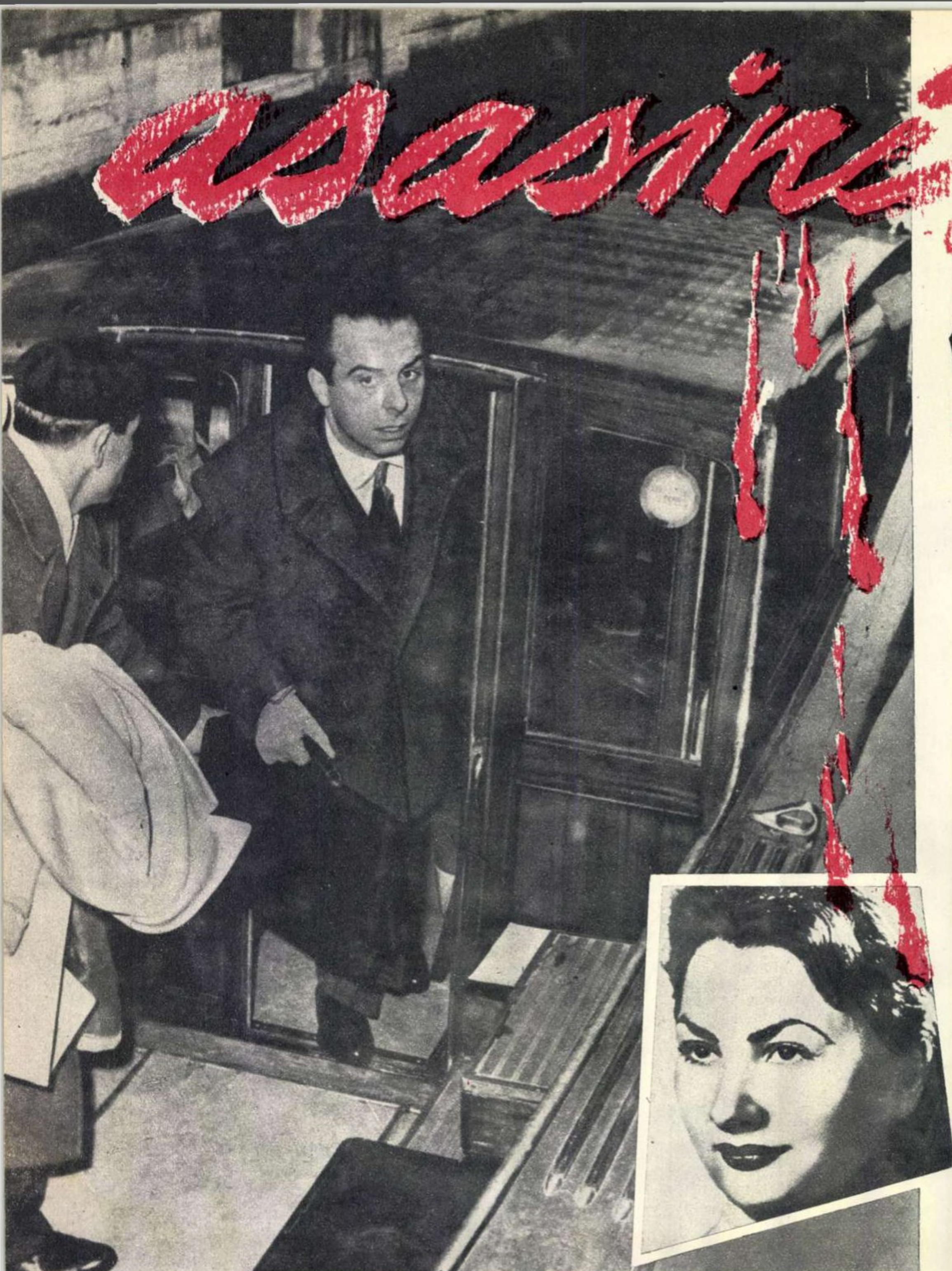

Piero Piccioni, principalul acuzat, sosind la proces. Jos, în dreapta: Wilma Montesi, victima.

Corespondență specială pentru „Flacăra" de Giancarlo SCALFATI

Cîteva date cu privire la „cazul Montesi" revelator pentru morala „înaltei societăți" italiene.

În ziua de 9 aprilie 1953, la orele 8 dimineața, zidarul Fortunato Bettini traversa ca de obicei plaja de la Tor Vajanica în drum spre gara Anzio. Voia să ia trenul de Roma, pentru a se duce la lucru. Pășind agale, cu pachetul de mîncare la subsuoară, Bettini descoperi, înfiorat de spaimă, cadavrul părăsit al unei femei. Avea capul cufundat în nisip și trupul înfășurat într-o haină largă, de culoare neagră. Zăcea cu fața în jos, la numai cîțiva metri de mare, desculță.

Cu această imagine sumbră a început, în acea dimineață cenușie, „cazul Montesi", afacere ce avea să dezvăluie încă un aspect al putreziciunii oligarhiei italiene și al moralei burgheze în general.

Acum, după patru ani de la izbucnirea sa, acest scandal politic — unul dintre cele mai mari din perioada postbelică, cum îl caracterizează însăși presa occidentală — a fost mușamalizat de către oficialitatea italiană și înmormîntat în arhivele justiției. La ultimul proces al cazului Montesi, desfășurat de la începutul acestui an și pînă recent la Tribunalul din Veneția, s-a pronunțat — după 126 zile de dezbateri și audierea a mai mult de 150 martori — o sentință pe care oligarhia italiană o cerea cu insistență și la care, de altfel, opinia publică se aștepta, deși o dorea cu totul contrară: achitarea lui Piccioni, acuzat de homicid, și a lui Montagna și Polito, acuzați de trafic de influență. A fost arătat și motivul acestei sentințe — „lipsa de probe", deși procurorul Palminteri, în rechizitoriul său, a fost nevoit să susțină, pe baza probelor, teza asasinării Wilmei Montesi.

Tocmai despre aceste probe, despre dispariția lor și în general despre culisele murdare ale acestui scandalos „caz Montesi" — care este de fapt cazul „înaltei societăți" italiene, corupte, viciate, imorale, al întregului regim democrat-creștin — despre adevărul pe care oficialitatea a încercat să-l arunce în cel mai deplin întuneric, ne relatează în aceste pagini corespondentul nostru special din Italia, *Giancarlo Scalfati*, care a participat zi de zi la dezbaterile procesului de la Veneția, cu aceeași asiduitate cu care a urmărit în toți acești ani întreaga desfășurare a „cazului Montesi".

Acuzatul Ugo Montagna (primul din stînga) este liber. Seară de seară el va putea fi întîlnit din nou în mijlocul aceleiași societăți descompuse, viciate, ce se autodenumește „înalta societate" italiană.

TOTUL PĂREA LIMPEDE

Cadavrul descoperit de Bettini era al unei femei tinere, frumoase. Actele din geantă arătau că era vorba de Wilma Montesi, în vîrstă de 24 ani.

Întrucît tînăra locuia la Roma, ancheta a fost încredințată poliției speciale „Squadra Mobile" (Brigada Mobilă), create de ministrul Scelba. Poliția a luat legătură cu familia defunctei. Tatăl ținea o mică tîmplărie. Oameni modești, liniștiți, temători, părinții declarară ceea ce le spusese Wilma la plecare. Suferea de degerături la picioare și voise să facă o baie în mare, la Anzio. Lucrurile erau deci clare. În timp ce-și scălda picioarele bolnave în apa mării, i s-a făcut rău, a căzut în valuri și s-a înecat. În timpul nopții, curentul marin i-a transportat cadavrul de la Anzio la Tor Vajanica, cîțiva kilometri spre sud. Un simplu accident... Și așa luă naștere, în mod oficial, versiunea „băii de picioare". Ziarele răspîndiră știrea lansată de poliție și totul păru că s-a sfîrșit.

VERSIUNEA „BĂII DE PICIOARE" SE CLATINĂ

Doi tineri reporteri din redacția unui ziar de după-amiază, intrigați de modul suspect în care au fost efectuate cercetările polițienești, hotărîră să înceapă investigații pe cont propriu.

Au plecat de îndată la Tor Vajanica, unde s-au prezentat în primul rînd la morgă. Cadavrul Wilmei mai era încă acolo. I-au privit mîinile. Ciudat! Erau fine, îngrijite. Neobișnuit de frumoase pentru o fată care, după mărturisirile părinților, făcea gospodărie în fiecare zi. Au cercetat articulațiile și au descoperit că nu erau rigide. Deci moartea nu se produsese în după-amiaza zilei precedente, ci mai tîrziu, numai cu cîteva ore înainte de descoperirea cadavrului. Pe de altă parte, au fost intrigați de faptul că defunctei îi lipsea portjartierul — și, în general, lenjeria. În plus, o localnică, pe nume Balelli, le-a declarat că văzuse pe tînăra de pe plaje, cu o zi înainte, după-amiaza, îndreptîndu-se spre Capocotta — probabil spre vilă — însoțită de un bărbat scund.

Vila Capocotta este situată în pădure, la cîțiva kilometri de Tor Vajanica.

În anumite cercuri aristocratice din Roma se știa că „marchizul" Montagna, pe mîna căruia încăpuse această proprietate după căderea monarhiei, organiza aci vînători urmate de orgii nemaiîntîlnite, care durau pînă noaptea tîrziu. Oaspeții lui obișnuiți erau: dr. Galeazzi Lisi, medicul personal al papei, Piero Piccioni, fiul ministrului de Externe democrat-creștin, Pavone, șeful poliției, senatori și deputați ai partidului democrat-creștin, mari afaceriști, speculanți, prinți din fosta familie regală (principele d'Assia) și alții.

La vilă, în ciuda muțeniei paznicilor, cei doi ziariști reușiră să afle de la soția unuia dintre ei, Olindo Trifelli, că, într-adevăr, cu o după-amiază înainte de descoperirea cadavrului sosise acolo un automobil în care se aflau un bărbat și o tînără, a cărei descriere corespundea cu cea a Wilmei.

După întoarcerea la Roma, cei doi gazetari se grăbiră să stea de vorbă cu familia Montesi. Părinții Wilmei susțineau cu îndîrjire versiunea băii de picioare, socotind probabil că numai versiunea unui accident le putea salva onoarea amenințată.

Dîndu-și seama că „puseseră mîna" pe ceva senzațional, reporterii-„detectivi" au scris o serie de articole în care au spulberat versiunea „băii de picioare", susținînd în schimb că Wilma Montesi avusese o dublă existență și că fusese asasinată. După cum era de așteptat, articolele au produs mare vîlvă. Numeroase personalități suspuse au intrat în panică, iar în culisele aristocrației italiene s-au luat măsuri drastice pentru mușamalizarea întregii chestiuni. Autorii articolelor au fost dați în judecată pentru calomnie și condamnați. Astfel, pentru cîteva luni, „cazul Montesi" a fost învăluit în tăcere.

DESTĂINUIRI SENZAȚIONALE...

Aproape că fusese dată uitării această moarte misterioasă, cînd numele Wilmei Montesi se impuse din nou atenției publice. Într-o dimineață de septembrie, o tînără femeie, pe nume Anna Maria Moneta Caglio, ținu să se spovedească — lucru destul de nefiresc pentru ea, care venise la Roma atrasă de mirajul cinematografiei și, după multe aventuri, sfîrșise prin a deveni amanta marchizului Montagna. Preotul, înspăimîntat de cele aflate, se urcă într-o mașină și dădu fuga la un călugăr de la Vatican, care avea sarcina de a ține legătura cu partidul guvernamental democrat-creștin — unde se spovedi la rîndul lui. După ce-l ascultă, iezuitul se prezentă domnului Fanfani, secretar al partidului democrat-creștin, care era și capul fracțiunii ce se opunea cu îndîrjire celor trei politicieni din conducerea guvernului: De Gasperi, Scelba și Piccioni. De cînd aștepta Fanfani să-i compromită pe acești „colegi", pentru a-i face să demisioneze, ca să-i revină lui sarcina formării noului guvern! De aceea el aranjă astfel lucrurile, ca întreaga poveste să ajungă la urechile lui Silvano Muto, un ziarist fascist care edita o revistă de mică importanță.

A doua zi „Attualita", publicația lui Silvano Muto, împărtășea pe larg cititorilor confesiunea Annei Caglio. Amanta marchizului Montagna mărturisise că fiul ministrului de Externe, muzicantul de jaz Piero Piccioni, cunoscut ca artist sub numele de Piero Morgan, era amantul Wilmei Montesi, cu care se întîlnea în vila Capocotta, în societatea lui Montagna și a altora, și că acolo aveau loc adevărate saturnale nocturne. Toți se drogau cu stupefiante — aduse clandestin în Italia de o bandă de contrabandiști condusă de Montagna (iar Wilma era unul din cei ce se ocupau cu vînzarea lor în detaliu). În timpul întîlnirii din 8 aprilie, Wilma, exagerînd doza de cocaină, și-a pierdut cunoștința. Piccioni, crezînd că partenera sa a sucombat, a fost cuprins de panică și l-a chemat în ajutor pe Montagna. Amîndoi au transportat-o, în timpul nopții, pe plaja de la Tor Vajanica și — fără să-și dea seama că femeia mai trăiește încă — au aruncat-o în mare, spre a simula un accident. În graba cu care au „operat", ei au uitat însă să-i îmbrace lenjeria...

Destăinuirile Annei Caglio au amplificat scandalul. În parlament, opoziția a cerut să fie trași la răspundere șeful poliției, chestorul și ministrul de Externe Piccioni.

SE FACE DREPTATE?

Rafaello Sepe, magistrat dotat cu o inteligență ascuțită și cu o rară tenacitate, a dispus repunerea pe rol a cazului Montesi. Sepe se afla în fața unui cadavru de mult intrat în putrefacție, a unui proces redeschis după aproape doi ani, a unor depoziții contradictorii, neluate suficient în considerație.

Majoritatea datelor culese în urma cercetărilor sale coincideau, alcătuind un fir ce ducea la concluzia asasinării Wilmei Montesi. Dar le lipsea valoarea de probe. Or, tocmai acestea, probele concludente, fuseseră distruse datorită corupției funcționarilor de la poliție.

Sepe nu se dădu bătut și dispuse reexaminarea cadavrului. În ciuda faptului că, între timp, cadavrul intrase în putrefacție, cercetările întreprinse de trei experți cu renume duseră la cîteva concluzii importante, care confirmau ipoteza lui Sepe, că Wilma Montesi, părăsită în stare de inconștiență pe plajă, murise prin înecare lentă, înăbușită de valuri. Din ordinul lui, fură arestați Piero Piccioni, Ugo Montagna și Saverio Polito. Știrea arestării celor trei avu efectul unui trăsnet în întreaga Italie. Se părea că, în sfîrșit, s-a făcut dreptate. Tatăl lui Piero Piccioni, sfătuit de ceilalți miniștri, rămase pentru moment în guvern, dar cîteva luni mai tîrziu demisionă. Pavone, prefectul poliției și superiorul lui Polito, își dădu de asemenea demisia, iar comisarul Morlacchi, care încercase tot timpul să mușamalizeze cazul Montesi, fu îndepărtat din Roma.

Din închisoare, Montagna începu să amenințe că va face „să se dezlănțuie un uragan". Era un avertisment deschis, adresat tuturor partenerilor săi de escrocherii și orgii — miniștri, conducători democrat-creștini, personalități ale Vaticanului etc. — să-i sară în ajutor, pentru că altfel va destăinui tot ce știe despre ei. Înspăimîntați de această perspectivă, protectorii lui Montagna începură să acționeze. Cazul Montesi și vinovăția lui Piccioni și Montagna deveniseră o afacere de stat. Acuzația adusă lor se răsfrîngea asupra regimului democrat-creștin. Deci absolvirea celor doi de orice vină ar fi dus implicit la absolvirea guvernului.

Rodul eforturilor aliaților lui Montagna și Piccioni apăru de îndată.

Judecătorul Sepe s-a văzut constrîns să-i pună în libertate pe Piccioni și Montagna, mărginindu-se, după șase luni de cercetări, să dea o sentință de rechemare a celor doi inculpați în fața justiției — sentință concretizată în procesul de apel ce s-a desfășurat de la începutul acestui an și pînă de curînd la Veneția, în sala întunecoasă a Tribunalului din Porte del Rialto.

★

Sentința a fost pronunțată. O sentință dictată de cei interesați în salvarea cît de cît a „prestigiului" regimului democrat-creștin. Căci și așa, în cei patru ani de zile cît „cazul Montesi" a fost în atenția opiniei publice italiene, și nu numai italiene, prea multe lucruri au fost scoase la lumină, prea au fost compromise cercurile „înaltei societăți" și multe personalități politice italiene suspuse.

Dar strădania oficialității de a-i scoate basma curată pe cei de pe banca acuzării a rămas de fapt zadarnică. A și fost rostită o altă sentință: oprobiul milioanelor de oameni cinstiți italieni la adresa acelor elemente corupte și descompuse ale aristocrației, care ocupă poziții cheie în Italia de azi.

Anna Maria Caglio, ale cărei mărturisiri senzaționale au dezvăluit dedesubturile monstruoase ale „accidentului" de la Tor Vajanica.

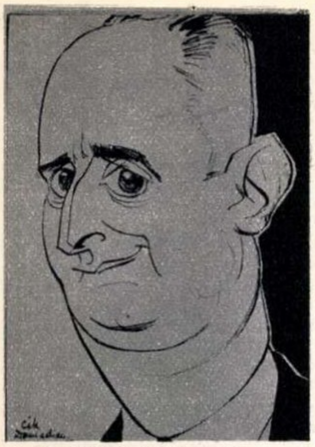

BOURGES MAUNOURY
văzut de Cik DAMADIAN

Al 23-lea!

După trei săptămîni de criză politică acută, Franța are un nou guvern — al 23-lea în ultimii 12 ani.

Cît de puțin trainică pare a fi și această garnitură ministerială reiese din faptul că majoritatea observatorilor politici francezi își exprimă deschis scepticismul față de stabilitatea guvernului format de Bourgès-Maunoury cu participarea unor reprezentanți ai partidelor socialist și radical-socialist. Ziarele franceze sînt unanime în a aprecia că noua echipă ministerială se deosebește foarte puțin de fostul guvern Mollet, cu atît mai mult cu cît în funcția de ministru de externe a fost menținut Christian Pinneau, iar Robert Lacoste, unul din principalii organizatori ai războiului murdar din Algeria, deține mai departe funcția de ministru rezident al Algeriei.

În ce îl privește pe noul premier, ziarul „Franc Tireur“ subliniază că în timp ce acesta *„are la dreapta mulți amici, la stînga el nu se bucură de simpatii“.*

Faptul că în prima sa declarație oficială Bourgès-Maunoury s-a pronunțat pentru continuarea războiului colonialist din Algeria nu a contribuit desigur cu nimic la atenuarea nepopularității celui de-al 23-lea guvern francez.

LA 23 IUNIE AU AVUT LOC în R. D. Germană alegeri pentru organele locale ale puterii. Alegerile s-au desfășurat sub semnul luptei întregului popor pentru pace, pentru unitatea Germaniei, pentru socialism. 97,15% dintre cei cu drept de vot s-au prezentat la vot. 99,52% din votanți s-au pronunțat pentru candidații frontului național.

In fotografie, președintele Wilhelm Pieck votînd la una din circumscripțiile electorale din Berlin.

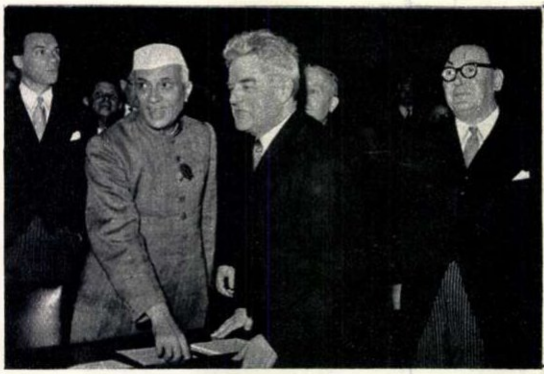

CU PRILEJUL CĂLĂTORIEI SALE prin țările scandinave, primul ministru al Indiei, Jawaharlal Nehru, a vizitat și Finlanda.

În fotografie, premierul indian primit cu cordialitate de reprezentanții dietei finlandeze.

fotocronica FLACARII

CONSTANTIN SILVESTRI LA LONDRA. In capitala Angliei, maestrul Constantin Silvestri a avut de dat un greu examen, trebuind să-și concentreze întreaga muncă de pregătire într-o singură repetiție! (E deci explicabilă încordarea de pe figura maestrului!) La capătul ei, monumentala „Missa Solemnis“ de Beethoven era realizată într-o concepție ce avea să impresioneze puternic publicul londonez.

FALIMENT TOTAL în lansarea primei rachete teleghidate intercontinentale americane „Atlas“! Racheta, lansată după minuțioase pregătiri la baza Cape Carnaveral (statul Florida) trebuia să parcurgă o distanță de 800 km; ea n-a parcurs decît 25 km și a explodat în aer, la o înălțime de numai 1600 metri.

În fotografia pe care o reproducem se pot desluși cele trei faze ale experimentării nereușite a rachetei „Atlas“. 1: momentul lansării; 2: explozia rachetei; 3: „Atlas“-ul dezintegrat se prăbușește în mare. Pagubele: 200 miliarde franci.

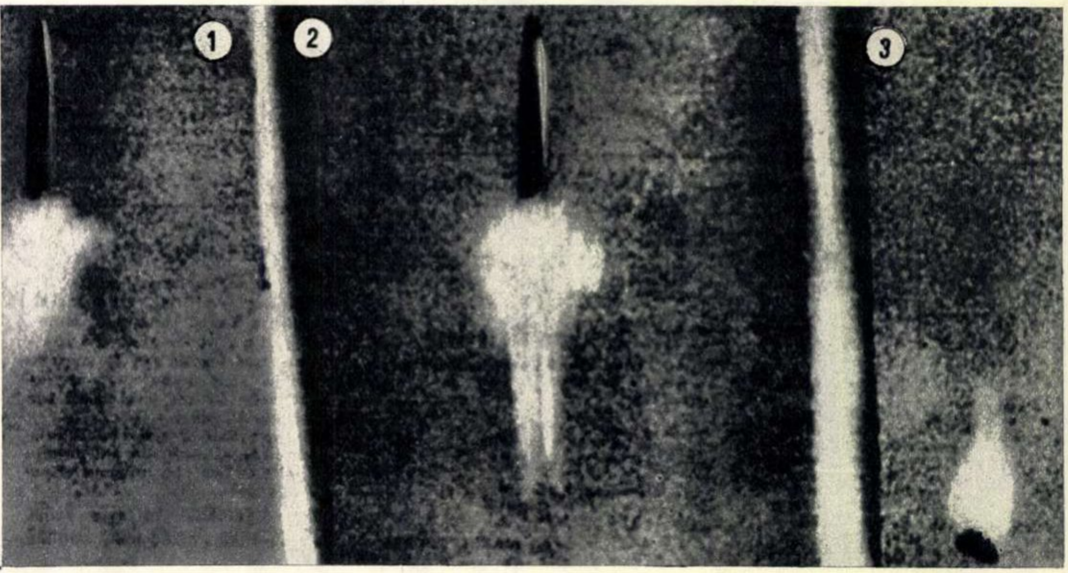

fotocronica FLACARII

UN SFERT DE MILENIU

GLORIOSUL ORAŞ DE NORD, care poartă cu cinste numele marelui Lenin, împlineşte 250 de ani. De la Petersburgul de odinioară şi pînă la Leningradul de azi, oraşul a crescut şi s-a dezvoltat într-un ritm vertiginos, devenind în zilele noastre una din perlele strălucitoare ale Uniunii Sovietice.

In fotografie: Piaţa Stacek din Leningrad.

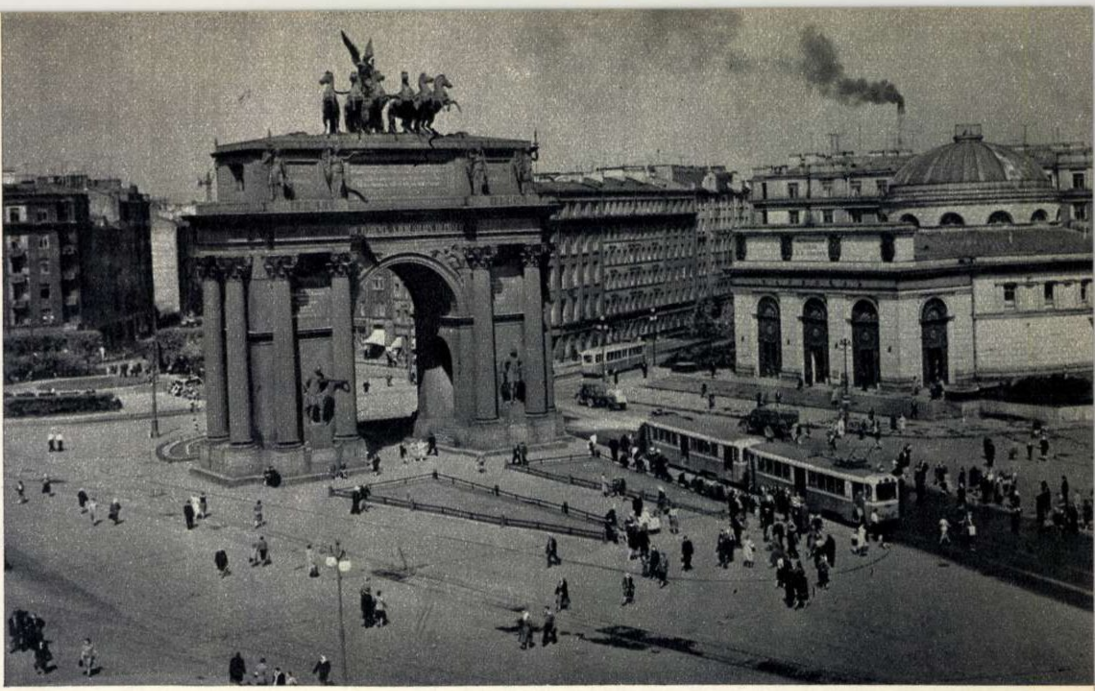

ÎNTRUCÎT ÎN ALGER forţele poliţieneşti n-au fost în stare să reprime acţiunile de luptă anticolonialiste ale populaţiei, comandamentul francez a înţesat oraşul cu unităţi de paraşutişti înarmaţi pînă în dinţi.

CHARLIE CHAPLIN şi-a manifestat nu o dată, de-a lungul ultimilor ani, ostilitatea deschisă faţă de orice politică menită să împingă omenirea spre un nou război. Recent marele actor a acceptat invitaţia „Consiliului japonez împotriva bombelor atomice şi cu hidrogen“, de a fi unul din promotorii celei de-a treia Conferinţe mondiale pentru interzicerea armelor nucleare, care urmează să aibă loc la Tokio, între 2-6 august.

Charlie Chaplin este tatăl a şase copii: cel mai mic dintre ei a venit pe lume de curînd. În fotografie, „prima întîlnire“ dintre Charlot-tatăl (în vîrstă de 68 ani) şi sugarul în vîrstă de cîteva zile...

UN GRUP DE AGENŢI ai spionajului englez în Egipt au fost judecaţi şi condamnaţi la Cairo. Din grup făceau parte cetăţeni englezi şi egipteni.

În fotografie: spionul Sayed Amin Mahmud (în dreapta) care a fost condamnat la moarte.

IATĂ-I PE CEI TREI reprezentanţi temerari ai rasei canine, care au efectuat primele călătorii în spaţiile cereşti, pe bordul rachetelor sovietice ce au atins o înălţime de peste 100 km. După cum s-a constatat, în tot timpul călătoriei prin stratosferă, la o înălţime atît de mare şi cu o viteză de 1770 metri pe secundă, animalele s-au comportat foarte bine.

caricatura săptămînii

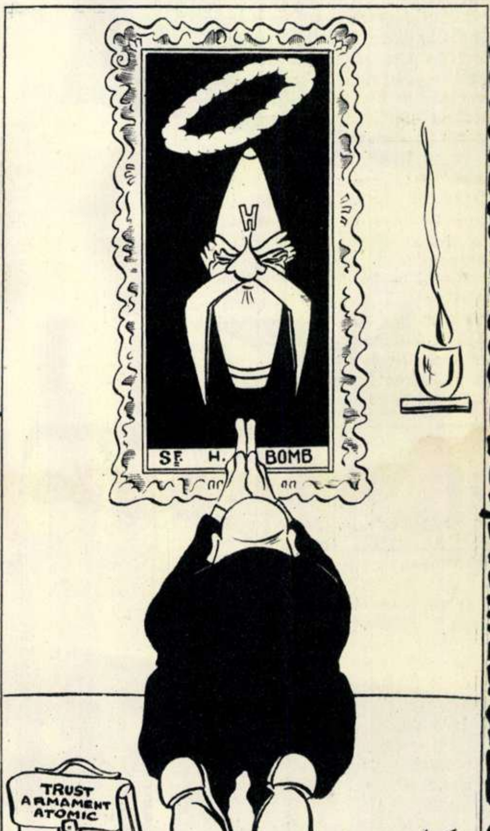

Trustmanul: —... Pîinea noastră cea de toate zilele...

Desen de Luigi LUIGI

fotocronica FLACARII

NOUL AMBASADOR AL REPUBLICII DEMOCRATE VIETNAM la București, Nguyen Van Kinh, prezintă scrisorile de acreditare tovarășului Dr. Petru Groza, președintele Prezidiului Marii Adunări Naționale a Republicii Populare Romine.

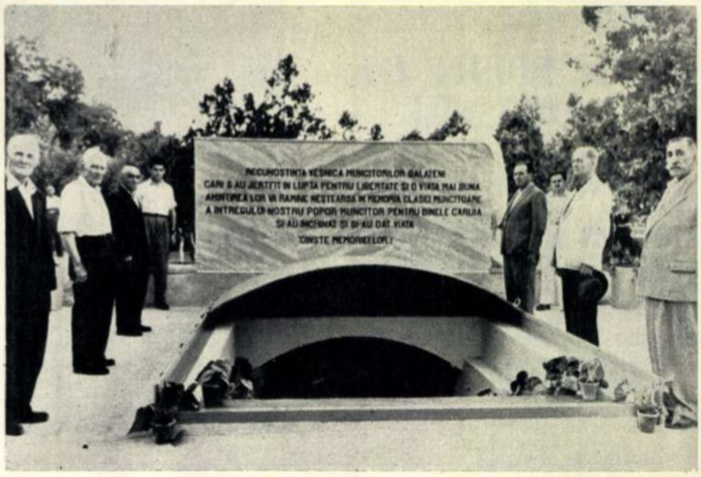
RECUNOSTINTA VESNICA MUNCITORILOR GALATENI
CARI S-AU JERTFIT IN LUPTA PENTRU LIBERTATE SI O VIATA MAI BUNA
AMINTIREA LOR VA RAMINE NESTEARSA IN MEMORIA CLASEI MUNCITOARE
A INTREGULUI NOSTRU POPOR MUNCITOR PENTRU BINELE CARUIA
SI-AU INCHINAT SI SI-AU DAT VIATA
CINSTE MEMORIEI LOR!

ÎN AMINTIREA EROILOR și martirilor clasei muncitoare, uciși la Galați în 1916, cînd guvernul burghezo-moșieresc a înăbușit în singe demonstrația pentru pace a muncitorimii — zilele acestea a avut loc un impresionant miting al populației gălățene. Cu acest prilej, osemintele celor uciși la 13 iunie 1916 au fost reînhumate într-un cavou, în fața căruia au fost postate, tot timpul mitingului, gărzi de onoare constituite din veterani ai mișcării muncitorești din Galați.

← S-A ÎNTORS ÎN CAPITALĂ delegația bisericii ortodoxe romîne, în frunte cu patriarhul Justinian, care la invitația patriarhului bisericii ortodoxe din Serbia, Vichentie, a făcut o vizită prietenească în R. P. F. Iugoslavia.

↑ LA 24 IUNIE s-a sărbătorit cea de-a 10-a aniversare a înființării trupelor de grăniceri ale Ministerului Afacerilor Interne. În cinstea bravilor apărători ai frontierelor patriei, ziua de 24 iunie a devenit „Ziua grănicerilor din R. P. Romînă".

LA GOSPODĂRIA AGRICOLĂ DE STAT din Chirnogi (raionul Oltenița) a început recoltarea păioaselor. În fotografie: o mașină recoltînd orzul.

O DRAMATICĂ SCENĂ din noul film romînesc „Pasărea furtunii", după romanul lui Petru Dumitriu, realizat de regizorul Dinu Negreanu. În rolurile principale, doi actori debutanți în film: Margareta Pogonat (Uliana) și Mircea Albulescu (Adam Jora).

OASPEȚI: ORCHESTRA DE DANS DIN LEIPZIG. Patru trompete, patru tromboane, cinci saxofoane, grupul ritmic și... dirijorul, firește. Dintre toate, vi-l prezentăm pe Kurt Henkels, binecunoscutul dirijor al orchestrei de dans a Radiodifuziunii din Leipzig, pe care în aceste zile o putem asculta la Teatrul de vară „23 August" din București.

Archie JOHNSTONE
ziarist englez

Ţara în care nu există imposibilul —

Călătorind prin Uniunea Sovietică, un englez rămîne cu adevărat uluit de imensitatea pămînturilor proaspăt desţelenite.

Dacă s-ar înscrie pe hartă drumul de mii şi mii de kilometri străbătut de mine prin văzduh, pe uscat şi pe apă, în timpul călătoriei mele prin Siberia, Kazahstan, prin republicile Başkiră şi Tatară, distanţa ar părea neînsemnată, cu toate că ea poate să încingă de cîteva ori insulele noastre britanice.

În timp ce scriu aceste rînduri, în faţa mea se află un săculeţ cu spice de grîu, o sticlă conţinînd o probă de petrol nerafinat şi o bucată de minereu de fier, avînd fiecare valoare de simbol. Sînt daruri noi ale pămînturilor din Orientul sovietic, din regiunile desţelenite.

Există o legătură indisolubilă între grîu, petrol şi metal. Grînele de aur ale holdelor sînt culese de puternice maşini de oţel, ale căror roţi sînt puse în mişcare de combustibilul provenit din petrol. Dar aceasta nu este decît latura pur tehnică a unităţii lor. Cel venit dintr-o ţară a „întreprinderilor libere“, a proprietăţii agrare private, dintr-o ţară în a cărei industrie domneşte haosul intereselor ce se ciocnesc, este profund impresionat de unitatea planului economic, de ţelul unic ce dirijează giganticul mecanism al recoltării bogăţiilor vegetale şi minerale ale pămîntului sovietic.

Încercînd să redea poetic imaginea unui lan de grîu din ţara lui, un bard englez l-ar putea asemui cel mult cu un „lac de spice aurii“. Dar cînd zbori astăzi pe deasupra lanurilor Siberiei şi Kazahstanului sau cînd goneşti zile de-a rîndul printre ele cu maşina, cuvîntul „lac“ devine ridicol. Nici comparaţia cu marea nu redă îndeajuns de bine imensitatea. Doar ocean este termenul întru totul corespunzător.

Îmi dau seama că între un cîmp şi altul, între două sovhozuri, trebuie să existe hotare. Dar loturile laolaltă par un singur cîmp nesfîrşit. Am petrecut cîteva ore cu brigada unor tineri combineri veniţi de departe să ajute la strînsul recoltei. Mi-au povestit, oarecum ruşinaţi de isprava lor: odată, din greşeală, au trecut cu combinele dincolo de hotarele sovhozului „lor“, culegînd recolta pe cîteva zeci de hectare aparţinînd unui sovhoz „străin“.

Dar într-o ţară unde hotarele au fost înlăturate şi unde nu există decît un singur „proprietar agricol“ — poporul — cine ar putea să condamne o asemenea greşeală?

O enigmă au fost pentru mine drumurile pe pămînturile odinioară înţelenite. Cum de le găsesc şoferii autocamioanelor, în acest ocean nemărginit de grîu? Într-adevăr, aici poate fi vorba mai de grabă de arta „navigaţiei“, decît de cea a conducerii unui automobil. Uneori direcţia nu poate fi precizată decît după soare sau după stele şi ai impresia că busola trebuie să constituie o parte din echipamentul necesar fiecărui şofer.

Înafară de o mică excepţie, drumurile au fost tăiate aici, pe un pămînt virgin, de roţile primelor maşini care au trecut pe aceste locuri abia cu un an în urmă. Şoferul nostru, deşi de prin partea locului, a rătăcit la un moment dat drumul şi nu ştiu dacă acest ocol inutil nu a fost urmat şi de alte maşini, mai necesare în campania recoltei, decît cea a unui corespondent.

Am stat de vorbă cu mulţi conducători de sovhozuri din regiunile Novosibirsk şi Kustanai. Discuţiile s-au purtat mai ales în jurul tehnicii agricole — cum era şi firesc, de altfel, în preajma bătăliei recoltei. Cei cu care am vorbit mi-au declarat că dispun de un număr suficient de mare de combine şi de camioane pentru secerişul şi transportul grînelor. Modeşti, ei nu făceau caz totuşi de faptul că lupta pentru strîngerea recoltei era ca şi cîştigată. Întrucît prevederea, uneori chiar puţin exagerată, este trăsătura cea mai de seamă a fiilor patriei mele, Scoţia, nu m-ar fi surprins chiar dacă vreunul dintre interlocutorii mei mi-ar fi citat cunoscutul proverb—acelaşi, după cîte ştiu, în toate limbile: *„nu te lăuda cu recolta, pînă nu este strînsă în hambar“*.

Grîul înalt, cu spicele coapte, grele de rod, aştepta să fie secerat. Vremea era minunată. Privind lanurile unduite de vînt, pe locuri pînă de curînd năpădite de buruieni, mi-am amintit de învăţătura înţeleaptă a lui Miciurin: „Noi nu putem aştepta daruri de la natură, sarcina noastră este de a i le smulge“.

Demult credeam că Uniunea Sovietică este o ţară *cu posibilităţi nemărginite*. Acum, după trei săptămîni de călătorie pe pămînturile desţelenite şi prin ţinuturile, pînă de curînd virgine, din Siberia şi regiunea Volgăi, în care se valorifică azi bogatele zăcăminte de petrol, minereu şi cărbune, după ce am întîlnit pretutindeni hotărîrea şi eroismul cu care oamenii sovietici înfrîng obstacolele şi înlătură greutăţile, pot să spun că Uniunea Sovietică este *o ţară în care nu există imposibilul.*

Belşug de grîu pe pămînturile desţelenite ale Kazehstanului.

să nu-ţi uiţi vorba...

— schiţă —

de Corneliu LEU

Se spune că pe lume sînt trei feluri de oameni: buni, răi şi şoferi. Naiba ştie! Ce să mai zic? Nu mai zic nimic. Eu, cu Grigore, omul de care mi-e legată soarta în toată campania asta, m-am lămurit şi m-am răslămurit. Îl las să turuie ce vrea, cum vrea, pînă unde vrea. Îl las să turuie, numai să conducă maşina repede şi să nu mă dea în vreun şanţ. Din punctul ăsta de vedere, da! Nimic de spus! Maşina merge — ceas. Atîta ştiu şoferii ăştia: maşinuţa lor. Maşinuţa lor şi pîntecul lor. Şi despre astea două lucruri dă-i, şi trage-i, vorbeşte şi sporovăieşte, bodogăneşte... Bodogăneşte-mă, Grigore, că eu tot nu te ascult. Adică, cum să nu te-ascult, cînd te-aud? Eu mă gîndesc ce-o fi făcînd brigada de agitatori din satul care urmează, el mă-ntreabă: „da' ce zici, tovarăşe secretar, nişte molănel abţiguim noi acolo?“ Eu fac socoteala procentuală a cererilor de înscriere-n gospodărie primite săptămîna asta, el zice: „da' un pui fript e?... Ce părere ai, tovarăşe secretar, nu-i aşa că n-ar fi rău?... Mai ales cu nişte mujdei!“... Eu mă chibzuiesc pe care dintre instructorii raionali să-l trimit responsabil al unei brigăzi, el îmi atrage atenţia, destul de supărat: „numai să nu mai faci ca ieri, tovarăşe secretar, să zici că bine, bine... şi pîn-la urmă să-l laşi pe Grigore să-şi facă singur rost de potol... Ai să mai faci aşa, tovarăşe secretar?“

Îl asculţi, îi răspunzi, ce să faci?! Doar baţi cu el drumurile de două săptămîni!... Numai cînd mă enervează prea mult, îi spun: „să nu-ţi uiţi vorba“, şi-l întreb altceva. Hm, auzi: „Să nu-ţi uiţi vorba!“ Îi spun aşa, dar mă gîndesc în sinea mea: „De şi-ar uita-o o dată!“... Dar de unde?! Ţi-ai găsit! Îmi răspunde, schimbă viteza, apasă pe accelerator şi...

— ... Să am eu jumătate din funcţia dumitale... auzi: ditamai secretar la comitetul raional!... Ehe, ce fericită ar fi burticica asta!... M-auzi? Numai purcei de lapte aş mînca: şi încă nu aşa, oricare purcel de lapte. Numai purcei de lapte de trei săptămîni şi-o zi!... Din ăia ale căror oase fac între dinţi cranţ, cranţ, cranţ... Ştii...

— Grigore, să nu-ţi uiţi vorba! Ce-ai face tu, dacă ai duce trei zile muncă de lămurire cu un om să intre în gospodărie, l-ai vedea cum se convinge, cum aduce hîrtia, tocul, călimara, cum trimite femeia să scoată o cană de vin, cum toarnă în pahare, cinsteşte şi, cînd să pună mîna pe toc să iscălească, deodată i se tulbură ochii şi zice iarăşi: „plec“. E, ce-ai zice?

— Ce să zic, tovarăşe secretar?... Ţi s-a-ntîmplat dumitale aşa ceva?

— Da—răspund eu bucuros că, în sfîrşit, îl interesează altceva.

Ochii lui verzi mă privesc cu atenţie, ca şi cum ar vrea să vadă dacă spun drept sau nu. Apoi el mă întreabă:

— Da'vinu' pe care l-a adus femeia cum era, era bun?

— Ptiu, fir-ai să fii, Grigore!

— De ce, tovarăşe secretar? Prin partea sta e şi viţă nobilă, dar şi teras... Ei, în jos, spre Dunăre, la Rasova, la Cochirleni, acolo-i vin bun... Alb şi rubiniu... Lacrimă! Şi-un buchet!... De ce nu mergem noi într-acolo, tovarăşe secretar?

Ce să-i mai zici?... Zi-i ceva, dacă mai poţi! Cînd te frămîntă atîtea gînduri, cînd ai de rezolvat atîtea lucruri, cînd simţi şi tu nevoia să te sfătuieşti cu cineva, Grigore... zi-i Grigore şi lasă-l în pace. Îl laşi, dar parcă el te lasă?!

— Tovarăşe secretar...

— Stai, să nu-ţi uiţi vorba! Ce se vede colo, pe cîmp, cîine sau iepure?

— Cîine, dă-l naibii! — răspunde el repede, pentru ca să se-ntoarcă iar spre mine. Ştii, eu mă gîndesc, poate ai aici mai multă treabă, lasă-mă pe mine să mă duc la Cochirleni... Am acolo...

— Stai, să nu-ţi uiţi vorba! Nu-i aşa că la Ceamurlia o iei aşa, peste deal?

— Da... Da' ce zici, mă duc pînă la Cochirleni?

— Nu se poate!

Sprîncenele i se pleoştesc a supărare.

— De ce?

— Sîntem în campanie; pînă la trei februarie ne-am luat un angajament. Nu vezi că nu-i uşor de dus munca de lămurire? Uite, să-ţi dau alt caz: chiar din satul ăsta, unde mergem acum...

— Sînt oameni primitori pe-aici, sau păţim...

— Stai, să nu-ţi uiţi vorba! Voiam să-ţi cer un sfat: e un om care zice că el intră-n gospodărie, dar femeia-i rămîne pe dinafară; aşa ceva nu se poate... Ce zici, Grigore, cum să-l lămurim?

— Are vie?

— N-are — îi răspund eu, convins că tovarăşul meu îşi face vreun calcul în legătură cu sfatul pe care vrea să mi-l dea.

— N-are...—face Grigore supărat. Atunci, tovarăşe secretar, cît stai dumneata de vorbă cu el, eu mă duc pînă-n capul satului, la unul pe care-l cunosc şi ştiu că are.

Ăsta-i Grigore. Cînd terminăm campania, am să stau eu de vorbă cu el mai serios. Dar pînă atunci... Pînă atunci...

Uite însă ce mi s-a întîmplat ieri: stăteam de vorbă de vreo două ore c-un gospodar. Îi arătam, negru pe alb, cît au cîştigat colectiviştii din satul alăturat, îi povesteam despre aparatul de radio pe care şi-l cumpărase unul, cu vreo două zile mai înainte. Omul asculta, înţelegea, dar de hotărît nu voia să se hotărască nici în ruptul capului... La o vreme uşa se deschide şi pe ea apare Grigore.

— Mă iertaţi, e cam frig în maşină. Pot să stau şi eu?

— Stai — îi spun eu.

— Pofteşte— îi spune gazda.

Şi apoi trecem iarăşi la discuţia noastră, nebăgîndu-l în seamă. Şi eu vorbeam, şi spuneam, şi oboseam, şi omul îmi da toată dreptatea, pînă cînd ajungeam iarăşi la hotărîrea pe care trebuia s-o ia el.

— Tovarăşe Nichifor (că aşa îl chema pe om)—zic eu—dacă vezi că-i bine, dacă-ţi dai seama că nu te mint, de ce nu te hotărăşti o dată?

Şi iarăşi zîmbetul neîncrezător al omului, şi iarăşi ia-o de la capăt, şi iarăşi aprobarea lui faţă de cele ce spuneam, şi iarăşi:

— Tovarăşe Nichifor, dacă vezi că-i bine, dacă-ţi dai seama că nu te mint...

Atunci, deodată, dintr-un colţ, aud o voce:

— Tovarăşe secretar, să nu-ţi uiţi vorba!

Grigore, Grigore era! Îl văd cum se ridică, cum se apropie, cum se aşază lîngă om şi începe să-i vorbească. Dar să-i vorbească, nu glumă. Intru şi eu în discuţie, ne aprindem toţi trei, ne domolim, iar ne aprindem. Peste încă vreo oră, Nichifor semna cererea de intrare-n gospodărie.

Am ieşit. Era noapte. Motorul maşinii începu să duduie.

— Tovarăşe secretar — zice Grigore.

Iar eu:

— Stai, să nu-ţi uiţi vorba! Vreau să-ţi mulţumesc, să-ţi mulţumesc foarte mult... să nu-ţi uiţi vorba. Vreau să-ţi spun serios.

Dar el, de colo:

— Cum o să mi-o uit, tovarăşe secretar? Cum o să mi-o uit, cînd vreau să te întreb dacă mă iei şi pe mine de-acuma prin case...

— Te iau, Grigore, dar uite, omul ăsta, de exemplu, n-avea vin... Tu, după cîte ştiu...

— Stai, tovarăşe secretar, să nu-ţi uiţi vorba! Vreau să-ţi spun un singur lucru: ce, chiar aşa crezi că e Grigore?!

---

mihu dragomir:
VERSURI

O M

E-n mine-un sens mai trainic ca-n vîntul ce mă-ndoaie·
Ca norul trec, şi totuşi nu-s mulţumit cu-o ploaie.
Cînd pier în somnul nopţii, visez o nouă zi.
Izvoru-l sorb, şi setea din nou mă va-ncolţi.
Cu mîinile căzute tînjesc de neiubire,
Dar tot aştept o oră de-alean şi nemurire.
Mi-a fost sfărmată casa, şi alta mi-am durat.
Am desperat prin gloanţe, şi totuşi am sperat.
Pierdutu-mi-am prieteni, prin moarte sau dezgust,
Cotnarul prieteniei eu tot încerc să-l gust.
Mi-am azvîrlit chiar viaţa pe-un talger de cîntar.
Am socotit-o strîmbă, şi mi-am clădit-o iar.
Şi astfel merg 'nainte pe drumul nebătut:
Mai cad, dar niciodată n-o iau de la-nceput.

PLIMBARE

Cu scuturi grele de toamnă tîrzie
balta ne primeşte din nou.
Lotca scînceşte ca vie
şi-n sălcii se-mpleteşte acelaşi nostalgic ecou.

Leneşi, şerpii absorb ultima căldură.
Apele s-au resemnat înainte de-a îngheţa.
Tu, fiică a soarelui, pură,
luminezi împărăţia bălţii şi-a mea.

Vibrează vîslele-n mîinile mele
ca strunele unei harfe pe care doar eu ştiu să cînt.
Ascultă, ascultă, iubito, la ele
ce imn de-mplinire înalţă în vînt.

Toamna toarnă cu pumnul aur în baltă,
părul tău e-o flacără tremurînd.
Cînd te ridici în picioare, decît zarea mai-naltă,
pari un strigăt al vieţii, ţîşnit din străfund.

Vîslele-au tăcut, şi noi am tăcut,
în lumea ciudată a-ntinselor ape.
Să-notăm alături, ca într-un sărut,
aproape de cîntec, mereu mai aproape...

după 2 VEACURI

— Scurte note de drum —

de B. SURU

Fotografiile autorului

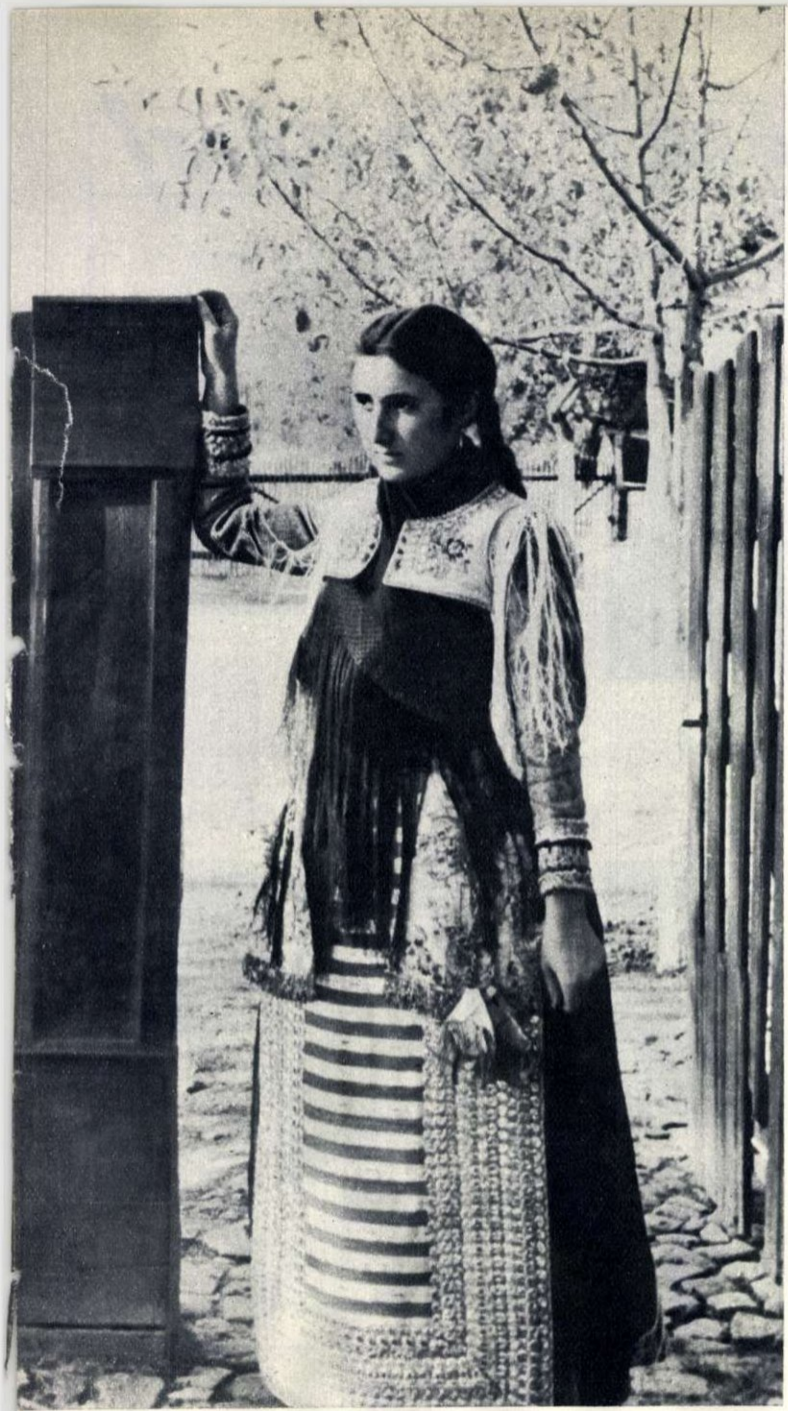

Azi, tînăra Ecaterina Basilka din Vinga a îmbrăcat haina de sărbătoare: costumul național bulgar. Desigur că acest port nu mai seamănă cu cel de la obîrșie; în două sute de ani e normal să fi suferit transformări!

Dacă privești spre nord, dintr-un turn al bisericii din Vinga, poți zări — în nopțile clare — luminile Aradului, iar dacă îți îndrepți privirile spre sud, pe cele din Timișoara — deși zeci de kilometri de cîmpie despart comuna de aceste două orașe. Turnul acesta are o înălțime de 70 de metri.

Biserica despre care vorbim, datorită dimensiunilor și arhitectonicii ei (are oarecare asemănare cu faimoasa catedrală gotică din Köln), se află în contrast violent cu satul în mijlocul căruia este așezată: un sat obișnuit, cu case mărunte, construite în stiluri și înfățișări diferite.

Jumătate din locuitorii acestei comune sînt de naționalitate bulgară, iar monumentala biserică este de rit catolic, ridicată în veacul trecut pentru acești bulgari.

„Bulgari catolici?" — se poate întreba nedumerit orice om neinformat. „Nu se poate — va spune tot el — bulgarii se știe doar că au aparținut bisericii ortodoxe!" Și, totuși, așa este: bulgari catolici! Numai această curiozitate religioasă face să găsim azi bulgari în acest colț din Banat.

O monografie a celor cîteva sate bulgărești din Banat nu s-a apucat încă nimeni să scrie, deși mulți din cei de pe aici pot povesti lucrurile ca și cum ele s-ar fi întîmplat ieri și nu prin veacul al XVIII-lea. Iar după scriptele rămase, se poate afla numele primului copil născut la Beșenova, cîte sute de oameni au murit de holeră între 1830 și 1836, sau chiar vîrsta matusalemică pe care au atins-o unii dintre primii locuitori.

Ce i-a împins pe acești bulgari să treacă Dunărea și, izolîndu-se de țara lor, să se stabilească în Banat? O poveste lungă și tragică, pe care cei de azi o știu de la părinți, de la bunici, de la străbunici...

Mii de bulgari, originari din ținutul Nicopole, convertiți la catolicism, fugind de persecuțiile turcilor ca și ale bisericii dominante, au trecut Dunărea acum mai bine de două veacuri, transportîndu-și bruma de avere unii cu căruțele, alții cu spinarea, într-un nesfîrșit și impresionant cortegiu. Ei au ajuns în părțile Craiovei și, după un lung popas în Oltenia, s-au îndreptat spre Banat, unde urmașii lor mai trăiesc și azi. Monarhia catolică a Habsburgilor, care le-a permis să se stabilească aici, i-a blagoslovit de îndată cu biserici și preoți catolici...

★

Comunele bulgărești sînt cîteva insule în mozaicul de minorități naționale din regiunea Timișoara. N-am vizitat decît două: Vinga și Beșenova Veche. Beșenova este o comună mai mare decît Vinga. Are șase mii de locuitori și toți șase mii sînt bulgari. Azi aproape toți sînt colectiviști, membri ai gospodăriei „Gheorghi Dimitrov". În Vinga, în gospodăria colectivă înființată cu șase ani în urmă și botezată cu numele poetului revoluționar bulgar Hristo Botev, trăiesc și muncesc laolaltă nu numai colectiviști bulgari, ci și romîni, sîrbi, maghiari, germani și țigani.

Comuna Vinga a avut pe vremuri faima sa: aici se fabrica o ciocolată despre care se zice că era foarte bună, deosebită la gust de produsele altor fabrici. Ciocolata și bomboanele de Vinga au purtat faima comunei multă vreme, pînă cînd fabricantul respectiv, un anume Drașcovici, hapsîn ca oricare capitalist, a dus cu el în mormînt secretul de fabricație, pe care-l ținuse ascuns toată viața, neîmpărtășindu-l, nu numai muncitorilor pe care îi exploata, dar nici măcar propriului său fiu.

Deși de atunci nu s-a mai fabricat în Vinga ciocolată, totuși e de la sine înțeles că satul nu s-a prăpădit, iar locuitorii n-au fost împiedicați de a dobîndi o nouă faimă: faima de oameni gospodari și harnici.

În ceea ce privește Beșenova, aceasta e situată în partea cealaltă a Banatului, tocmai dincolo de Sînnicolaul Mare, nu departe de acel cot al țării unde se-mbucă trei frontiere: romînă, ungară și iugoslavă. Primii locuitori bulgari ai acestei comune s-au așezat pe fosta vatră a unui sat de pecenegi, în aceeași perioadă în care s-au format satele bulgare Vinga și Denta.

Două secole de-a rîndul copiii bulgarilor de aci n-au putut învăța carte în limba maternă. Dar astăzi, pe scena căminului cultural din Beșenova se joacă piese în limba bulgară, tinerii dansează în tradiționale costume naționale. S-a prezentat în limba bulgară „O scrisoare pierdută" de I. L. Caragiale, dar și o piesă scrisă de Matei Kastiov, directorul școlii bulgare din Beșenova. Această piesă, premiată la concursul regional, descrie viața de ieri și de azi a oamenilor din partea locului.

Despre viața de ieri, atunci cînd vorbesc, bătrînii bulgari întorc capul ca și cînd și-ar aminti de un vis urît. Exista aici un obicei nenorocit: ca să capeți de lucru la moșier sau la chiabur, trebuia să plătești. Să plătești, ca să fii anga-

Coperta noastră

Maria Jirkov și Petru Șerban în costumele naționale ce se poartă în Vinga. Costumul fetei e foarte bogat; pentru realizarea acestei țesături metalice, în greutate de 8-10 kg, cusătoresele — adevărate artiste populare — lucrează ani de zile. În jurul gîtului, fetele poartă salbe grele de argint, moștenite din mamă în fiică.

COPERTA • NOASTRĂ

NOTĂM! NOTĂM! NOTĂM!

CA LA ORAȘ...

Amărăștii de Jos! Despre cîte suferințe și amărăciuni, îndurate timp de veacuri, nu vorbește numele acestui sat din raionul Caracal, în care pînă acum 12 ani stăpîneau 5 moșieri și 52 de chiaburi!

În fotografie: sala de spectacole (600 de locuri) a noului cămin cultural, înzestrat cu uzină electrică proprie, două aparate de proiecție, instalație de radioficare și bibliotecă.

Fotografie de Em. TRIFAN

CU FORȚA A 1200 CAI

Șantierele navale din Galați produc în serie un nou tip de remorcher. Noile remorchere, înzestrate cu o putere de tracțiune de 1200 HP, au o construcție care creează o viteză mare și o siluetă corespunzătoare a acestor vase maritime. Calitățile lor sînt apreciate și în străinătate, de unde primim numeroase comenzi.

GRAFICUL DIN PADEA

Haturile care fărîmițau în sute de fîșii de pămînt ogoarele comunei Padea, din raionul Segarcea, au dispărut o dată cu primăvara. În întreaga comună vor rămîne doar 7 ogoare ale celor șapte mari familii pădene; unul al cooperativei agricole „1 Mai" și șase ale celor șase întovărășiri agricole.

În fotografie: zeci de țărani întovărășiți au venit la sfatul popular pentru a sărbători evenimentul. Așa cum arată și graficul în formă de ceas, cooperativizarea comunei a fost terminată.

Fotografie de Em. TRIFAN

O MEȘTERĂ A COVOARELOR

La Constanța a luat extindere, prin cooperația meșteșugărească, fabricarea covoarelor cu motive romînești și orientale.

În fotografie: lucrătoarea Elena Duru, cea mai destoinică țesătoare a atelierelor de covoare ale U.R.C.M.-ului din Constanța.

MECANIZARE

In trecut ambalarea sării de calitate superioară se făcea la salina din Slănic (Teleajen), pe cale manuală. Datorită unor mașini moderne, puse recent în funcțiune, întreaga operație de ambalare în cutii a sării de lux se face astăzi în mod automat. Ca urmare, la secția de ambalat munca s-a redus numai la doi oameni, care nu fac decît să controleze mersul mașinii: mecanicul David Gheorghe și ajutoarea sa, Ecaterina Dorobanțu.

Fotografie de I. VERMONT

SUCEAVA SAU TISMANA?

Deși confecționate după modelul celui mai curat port moldovenesc, bundițele acestea sînt lucrate de mîinile meștere a două tinere oltence din Tismana: Lucica Marin și Constanța Bisericosu. Ambele fete sînt membre ale cooperativei „Arta casnică", iar bundițele pe care le lucrează sînt daruri destinate Festivalului de la Moscova.

Fotografie de VASILE BARBU
Tg.-Jiu

jat! Și plata se făcea în natură: o săptămînă sau două de muncă pe ogorul stăpînului. Abia după ce prestai această muncă de iobag, aveai dreptul să devii slugă!...

Azi slugile de ieri se mîndresc cu cele două gospodării colective și cu satele lor, care devin din zi în zi mai frumoase.

Ca și celor din Vinga, împărăteasa Maria Tereza a Austro-Ungariei le-a dăruit bulgarilor din Beșenova o biserică și biblii în limba latină. Timp de două veacuri au ascultat oamenii de aici liturghia în latinește, dar tot atîta vreme nici unul n-a știut să scrie și să citească în limba ce-o vorbeau acasă.

Iakob Ronkov este învățător în Beșenova de peste 45 de ani. Trei decenii a predat doar în limba oficială de stat, fie ea ungară, fie romînă. Pe pereții claselor și ai cancelariei școlii se aflau afișe mari: „vorbiți numai romînește" – sau (după epocă): „vorbiți numai ungurește". Aceste afișe au existat pînă la venirea puterii populare. Azi copiii bulgari învață în limba bulgară, au cărți de școală în aceeași limbă. Bătrînul Ronkov, la etatea de 70 ani, este încă alături de noii învățători și profesori din Beșenova, aproape toți foști elevi ai săi, absolvenții de azi ai școlii pedagogice bulgare din București. Într-un singur sat — cum este Beșenova — se află azi trei școli, 23 învățători bulgari, un medic, un farmacist, un dispensar, casă de nașteri, un cinematograf, un cămin cultural, o cooperativă de consum.

... Și zeci de copii cu cravate roșii de pionier la gît recită în limba bulgară și versurile lui Hristo Botev, și ale lui Eminescu, și ale lui Petőfi. La sute de kilometri de țara în care s-au născut strămoșii lor...

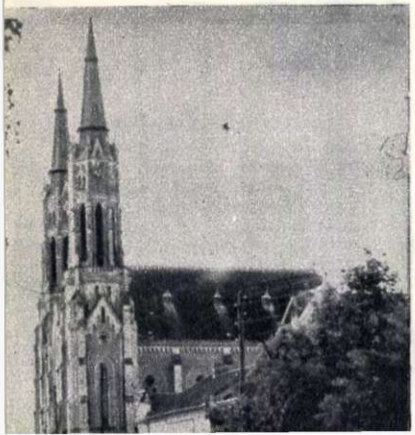

← *Această clădire monumentală nu este catedrala unui mare oraș ci biserica catolică construită în veacul trecut de bulgarii din satul Vinga.*

→

Anton Karagiov, președintele Sfatului popular din Vinga (mijloc), e bucuros de un oaspete sosit tocmai din Sofia: o ziaristă bulgară. E de față și directorul școlii bulgare din Vinga, tovarășul Karol Nenkov (dreapta).

Din umorul
clasic englez

Prima scrisoare

de Rudyard KIPLING

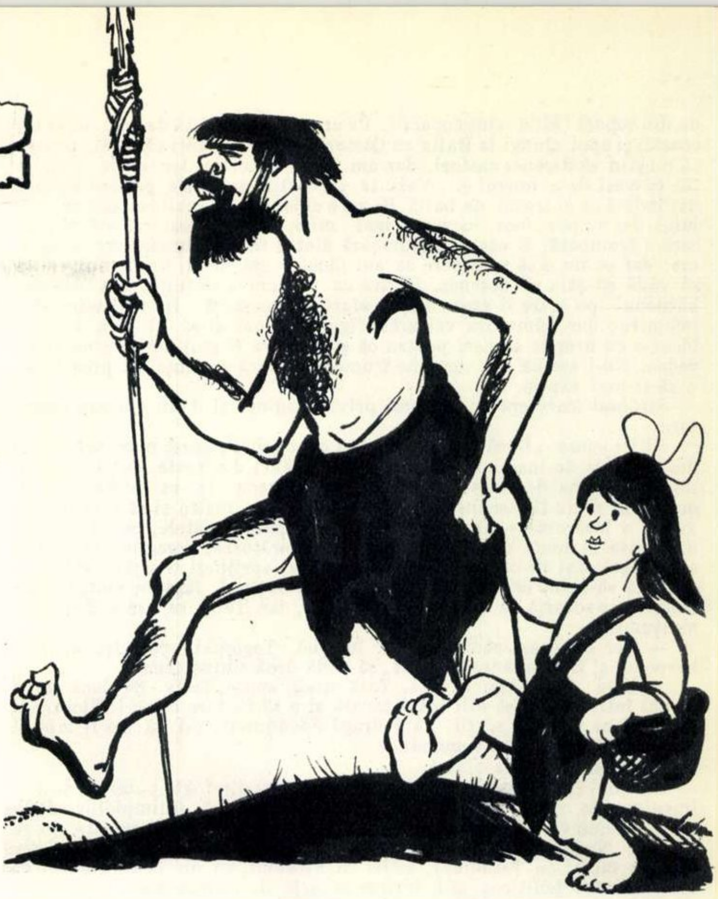

Ilustraţii de Eugen TARU

O dată, e foarte mult de atunci, trăia Prea Iubitul om Neolitic. Era un Primitiv care vieţuia într-o peşteră şi purta puţine veşminte. Nu ştia nici să citească, nici să scrie şi asta îi era perfect egal: era veşnic mulţumit, afară de timpul cînd îi era foame. Se numea Tegumai Bopsulai, ceea ce înseamnă: Omul-care-nu-pune-un-picior-înaintea-celuilalt-fără-să-ştie-de-ce; dar noi — o Prea Iubitul! — îl vom numi, pe scurt, Tegumai.

Numele soţiei sale era Teshumai Tewindrow, ceea ce înseamnă: Doamna-care-pune-multe-multe-întrebări; dar, pentru a nu pierde vremea, o vom chema Teshumai. Şi numele fetiţei sale era Taffimai Metallumai, ceea ce înseamnă: Mică-persoană-fără-creştere-şi-care-trebuie-biciuită; dar noi o vom numi Taffy. Şi ea era Prea Iubita lui Tegumai Bopsulai şi Prea Iubita Mămichii-sale-şi-numai-a-ei; nu era biciuită nici pe jumătate cît ar fi trebuit şi trăiau fericiţi cîteşitrei. Îndată ce Taffy învăţă să meargă, ea începu să-l însoţească pretutindeni pe Tata Tegumai şi adesea nu se înapoiau la peşteră decît cînd li se făcea foame; şi atunci Teshumai Tewindrow spunea: „Unde dracu' aţi fost amîndoi, de v-aţi umplut aşa de noroi? Zău, dragă Tegumai, că nu eşti mai breaz decît Taffy".

Dar, staţi şi ascultaţi!

Într-o zi Tegumai Bopsulai coborî pe la Balta cu Castori, ca să prindă cu harponul crapi pentru masă; Taffy veni şi ea mai tîrziu. Harponul lui Tegumai era din lemn, cu dinţi de rechin la un capăt, dar, mai înainte de a prinde un singur peşte, îl rupse din pricină că îl aruncase cu prea multă putere pe fundul rîului. Ei se aflau la mile şi mile depărtare de căminul lor (bineînţeles, cu prînzul într-un paneraş) şi Tegumai uitase să-şi ia harpoane de rezervă.

— Halal să ne fie, frumos pescuit! spuse Tegumai. O jumătate de zi trebuie să pierdem pentru a repara asta.

— Dar mai e acasă harponul cel negru, spuse Taffy. Lasă-mă să dau o fugă pînă la peşteră şi să-l cer Mamei.

— E prea departe pentru piciorușele tale, spuse Tegumai. Ba mai poţi să şi cazi în Balta cu Castori şi să te îneci. Trebuie să facem haz de necaz!

Se aşeză jos, luă un săculeţ de piele peticit, plin cu vine de ren şi curele de piele, cu bucăţi de ceară şi de răşină şi începu să-şi repare harponul. Taffy se aşeză şi ea, cu degetele picioarelor în apă şi cu bărbia în palmă, şi se puse să gîndească adînc. Spuse:

— Ştii, Tăticule, e plictisitor că nici unul dintre noi nu ştie să scrie. Dacă am şti, am putea trimite o scrisoare, ca să cerem harponul.

— Taffy, spuse Tegumai, de cîte ori ţi-am cerut să nu mai vorbeşti aşa. Plictisitor, cît nu se poate spune; într-adevăr ar fi foarte comod dacă am putea să scriem acasă.

Dar chiar în acel moment un Străin venea de-a lungul rîului; el aparţinea unui trib îndepărtat, Tewara, şi nu înţelegea un cuvinţel din limba lui Tegumai. Rămase în picioare, pe mal, surîzîndu-i lui Taffy, pentru că şi el avea o fetiţă acasă. Tegumai scoase o legătură de vine de ren din săculeţul său şi se puse să repare harponul.

— Vino aici, spuse Taffy. Tu ştii unde stă mămica?

Străinul răspunse: „Hum!" fiind, după cum se ştie, un Tewara.

— Ah! Ce stupid! exclamă, bătînd din picior, deoarece zărise un frumos banc de crapi care urcau contra curentului, tocmai în momentul cînd Tatăl său nu se putea servi de harpon.

— Nu-i plictisi pe oamenii mari, zise Tegumai, atît de preocupat de meştereala lui, că nici măcar nu se întoarse.

— Dar nu-i plictisesc, răspunse Taffy. Îi cer numai să facă un lucru pe care eu vreau ca el să-l facă şi nu înţelege.

— Atunci nu mă mai plictisi pe mine! spuse Tegumai, care continua să tragă şi să forţeze vinele de ren, cu gura plină de capete şi bucăţele.

Străinul, un Tewara pur sînge, se aşeză pe iarbă şi Taffy îi arătă cu degetul ce făcea tatăl său. Străinul gîndi: „Iată o copilă surprinzătoare. Bate din picior şi scoate limba la mine. Pesemne că e fata acestui nobil şef, care e atît de puternic, încît nici nu mă bagă în seamă". Aşa că zîmbi mai politicos ca totdeauna.

— Acum, rosti Taffy, vreau să mergi şi s-o găseşti pe mama, pentru că picioarele tale sînt mai lungi decît ale mele şi nu vei cădea în Balta cu Castori. Vei cere celălalt harpon al lui Tata: pe cel care are un mîner negru şi e agăţat deasupra vetrei.

Străinul, vă spusei că era un Tewara, gîndi: „Iată o copilă foarte, foarte surprinzătoare. Dă din mîini şi-mi zbiară în obraz; dar nu înţeleg nimic din tot ce spune. Totuşi, dacă nu fac ce vrea ea, mi-e tare teamă că acest şef arogant, Omul-care-întoarce-spatele-la-vizitatori, să nu se supere".

Se sculă deci şi rupse o bucată mare de scoarţă de pe un mesteacăn, oferind-o fetiţei. Făcu asta, pentru a arăta că inima sa era tot aşa de curată ca şi scoarţa de mesteacăn şi că nu avea intenţii rele; dar Taffy nu înţelese prea bine.

— Oh! spuse ea, înţeleg acum. Vrei adresa locuinţei Mămichii. Eu nu ştiu să scriu, dar ştiu să desenez figuri, numai să am ceva ascuţit pentru a putea zgîria. Dă-mi, te rog, dintele de rechin pe care văd că-l porţi la salbă.

Străinul (care era un Tewara) nu spuse nimic şi Taffy întinse mîna şi trase de frumoasa salbă de pietricele, grăunţe şi dinţi de rechin pe care o purta la gît.

Străinul (un adevărat Tewara) gîndi: „Iată o foarte, foarte surprinzătoare copilă; deoarece dintele ăsta e fermecat şi mi s-a spus totdeauna că orice persoană care m-ar atinge fără voia mea trebuie imediat să se umfle şi apoi să crape cu zgomot. Dar copila asta nu se umflă şi nici nu crapă, iar acest şef important, Omul-care-se-ocupă-numai-de-treaba-sa, pare că nici nu se sinchiseşte de un asemenea lucru. Aş face bine să fiu mai politicos".

De aceea el îi dădu lui Taffy dintele de rechin şi ea se aşeză pe burticică, cu picioarele în aer—ca cineva, pe care îl cunosc eu foarte bine, pe parchetul din salon, pentru a desena imagini—şi spuse:

— Acum o să fac nişte desene frumoase! Îţi dau voie să priveşti peste umărul meu, dar să nu rîzi. Mai întîi, o să-l desenez pe Tata cînd pescuieşte. Asta nu prea îi seamănă, dar Mama va şti despre ce e vorba, pentru că am făcut harponul rupt. Iată şi celălalt harpon, pe care îl vrea, cel care are un mîner negru. S-ar putea spune că e înfipt în spatele lui Tata, dar asta e din pricină că a alunecat dintele şi bucata asta de scoarţă nu e destul de mare. Acesta e harponul care trebuie adus; şi acum o să fac chipul meu, explicîndu-ţi tot. Părul meu nu e vîlvoi, cum l-am făcut, dar e mai uşor să-l desenezi aşa. Acum o să te desenez pe dumneata. Asta nu înseamnă că nu eşti foarte drăguţ, cum eşti în realitate, dar nu pot să te fac frumos în desen. Aşa că nu trebuie să te superi. Te-ai supărat?

Străinul (era un Tewara) surîse. El gîndi: „Pesemne că undeva se pregăteşte o mare bătălie şi această surprinzătoare copilă, care mi-a luat dintele de rechin şi nici nu se umflă, nici nu crapă, îmi ordonă să chem tot tribul acestui mare şef în ajutor. Fără îndoială că e un mare şef, căci altfel s-ar fi uitat cît de cît la mine".

— Priveşte, spuse Taffy, desenînd cu multă aplicaţie şi de loc rău; iată, ţi-am desenat şi ţi-am pus în mînă harponul de care se serveşte Tata, ca să-ţi amintesc că trebuie să-l aduci. Acum, o să-ţi arăt cum să găseşti locuinţa Mamei. Mergi drept înainte, pînă dai de doi copaci (ăștia sînt copacii). Pe urmă urci o coastă de deal (asta e o coastă) și apoi ajungi la Balta cu Castori. N-am pus toți castorii, pentru că nu știu să desenez castori, dar am făcut capetele lor și de altfel e tot ce vezi de-a lungul ei. Vezi să nu cazi în apă! De peștera noastră dai îndată ce ai trecut de baltă. Ea nu e chiar atît de înaltă cît coasta dealului, dar nu pot face lucrurile mai mici. În fața peșterii stă Mama, care e frumoasă. E cea mai frumoasă dintre toate mamele care au existat; dar ea nu o să se supere că am făcut-o așa urîtă. Va fi mulțumită să vadă că știu să desenez. Pentru ca nu cumva să uiți, am desenat harponul pe care îl vrea Tata, afară din peșteră. În realitate el e înăuntru; dar dumneata vei arăta figura Mamei și ea ți-l va da. Am făcut-o cu brațele în aer, pentru că știu că va fi mulțumită cînd te va vedea. Nu-i așa că e o imagine frumoasă? Dacă nu înțelegi prea bine, o să-ți mai explic.

Străinul (care era un Tewara) privi imaginea și dădu din cap foarte tare.

El își spuse: „Dacă nu mă duc să-i caut tribul, acest mare șef va fi desigur ucis de inamicii săi, care vin cu lănci din toate părțile. Acum îmi dau seama de ce se făcea el că nu mă vede! Îi era teamă ca dușmanii lui să nu fie ascunși în cîmpia cu ierburi înalte și să-l vadă dîndu-mi o însărcinare. De-aia chiar îmi întoarce spatele, ca să lase pe minunata și buna copilă să deseneze înfiorătoarea imagine care îmi arată pericolul în care se află. Alerg să cer sprijinul tribului său".

Fără să-i mai ceară lui Taffy să-i arate drumul, fugi ca vîntul peste cîmpie, cu scoarța de mesteacăn în mînă, iar Taffy se așeză din nou, mulțumită.

— Dar ce făceai acolo, Taffy? întrebă Tegumai, care își reparase harponul și îl cumpănea în mînă, să vadă dacă e bine făcut.

— Mi-a venit, așa, o idee, Tată drag, spuse Taffy. Și dacă nu o să pui întrebări, o să afli totul îndată și o să fii tare mirat! Nici nu-ți închipui ce mirat o să fii, Tată drag! Făgăduiește-mi că vei fi mirat!

— S-a făcut! spuse Tegumai.

Și continuă să pescuiască.

Străinul (știați oare că e un Tewara?) alerga din toate puterile, ținînd imaginea în mînă, și, după cîteva mile, cu totul întîmplător, dădu peste Teshumai Tewindrow, la ușa peșterii sale, vorbind cu alte cîteva doamne Neolitice, care tocmai terminaseră un dejun Primitiv. Taffy semăna mult cu Teshumai, astfel că Străinul, ca un Tewara curat ce era, îi surîse politicos și-i întinse scoarța de mesteacăn.

Abia își aruncă ochii pe imagine, că ea și începu să țipe ca o apucată și sări la Străin. Celelalte doamne Neolitice îl aruncară cu dosul în sus și șase dintre cele mai grele se așezară pe el, în vreme ce Teshumai îi smulgea smocuri de păr.

— Ceea ce a făcut Străinul ăsta sare în ochi ca și nasul în mijlocul feței. L-a străpuns pe Tegumai cu harponul și asta a îngrozit-o așa de rău pe biata Taffy, că i s-a făcut părul măciucă; și nemulțumit cu atîta, mai are îndrăzneala să-mi aducă această groaznică imagine, care arată tot ce a săvîrșit. Ia uitați-vă!

Și ea arătă imaginea doamnelor Neolitice, care se odihneau în tihnă, pe Străin.

— Uite-l pe Tegumai, cu un braț rupt; uite o lance care îi intră în spate; uite un om care e gata să arunce un harpon; iată și un altul, care aruncă harponul din fundul unei peșteri; și uite o grămadă de oameni (erau castorii făcuți de Taffy, dar e adevărat că aveau aerul unor persoane) care sosesc în spatele lui Tegumai. Ce oroare!

— Ce oroare! repetară doamnele Neolitice.

Și, spunînd asta, umplură cu noroi părul Străinului (lucru care îl surprinse enorm) și începură să bată tobele și să adune pe toți șefii tribului lui Tegumai, vrăjitori, războinici și bonzi, care deciseră ca înainte de a-i tăia gîtul să-l ducă pe Străin pînă la rîu, pentru a le arăta unde o ascunsese pe mica Taffy.

De la o bucată de vreme, însă, Străinul (așa Tewara cum era) începuse să se plictisească. Îi năclăiseră părul cu noroi, fusese dat de-a berbeleacul pe pietricele ascuțite, șase persoane se așezaseră pe el, îl loviseră și îl zdrobiseră de să-i vină rău și, deși nu înțelegea limba lor, era aproape sigur de un lucru: numele pe care i le dădeau doamnele Neolitice nu erau de loc politicoase. Totuși, el nu spuse nimic, pînă ce tot tribul lui Tegumai se adună și atunci el îi conduse pînă la malul rîului Wagai, unde o găsiră pe Taffy, care împletea ghirlande din margarete, și pe Tegumai, care pescuia crapi cu harponul său reparat.

— Dar repede ai venit! spuse Taffy. De ce, însă, așa de multă lume? Tată dragă, asta e surpriza mea. Ești mirat?

— Foarte mirat; dar cu asta s-a terminat orice pescuit pe ziua de azi. E de necrezut, Taffy, dar întreg bunul, bravul și demnul nostru trib e aci!

Și era adevărat.

Atunci Teshumai se repezi și începu să o îmbrățișeze foarte tare pe Taffy; dar Marele Șef al tribului lui Tegumai îl apucă pe Tegumai de penele moțului său de pe frunte și îl scutură zdravăn.

— Explică, explică, explică! strigă întreg tribul..

— Lasă-mi moțul, spuse Tegumai. Ce te-a apucat? Nu poate omul să-și rupă harponul, fără să-i vie pe cap tot tribul? Asta e treaba mea!

— Și după toate astea, spuse Taffy, nici măcar n-ați adus harponul cu mînerul negru. Și ce înseamnă acest fel de a vă purta cu drăguțul meu Străin?

Între timp acesta era dat în tărbacă în mod metodic, în așa fel, că îi ieșeau ochii din cap. Nu putea decît să deschidă gura și să o arate pe Taffy cu degetul.

— Unde sînt mizerabilii care te-au lovit cu lancea, dragă? spuse Teshumai Tewindrow.

— Dar n-a fost nimeni, zise Tegumai. Singura mea vizită de azi dimineață e acest sărman om, pe care v-ați pus în cap să-l omorîți. Oare nu sînteți zdraveni la minte, o, trib al lui Tegumai?

— Bine, dar a adus o imagine înfiorătoare, spuse Marele Șef, care te arăta împănat de lănci.

— Eh!... Hm!... Poate ar fi bine să vă mărturisesc că eu i-am dat imaginea, declară Taffy.

Ce e drept, însă, nu prea se simțea în largul ei.

— Tu, strigă tribul lui Tegumai într-un glas, Mică-persoană-fără-creștere-și-care-trebuie-biciuită? Tu?

— Taffy, fetița mea, zise Tatăl, iată-ne ajunși și la gîlceavă. (Și o luă pe după mijloc, totul fiindu-i perfect egal).

— Explică, explică, explică! spuse Marele Șef al tribului lui Tegumai.

Și sărea într-un picior.

— Eu am vrut numai ca Străinul să aducă harponul lui Tata, răspunse Taffy, și de asta am făcut desenul. Nu erau multe harpoane, era numai unul. Dar l-am desenat de trei ori, pentru a fi mai sigură. N-aveam nici un mijloc să-l fac să nu aibă aerul că intră în capul lui Tata; bucata de scoarță era prea mică; și chestiile astea pe care Mama le numește oameni răi sînt castori. I-am desenat pentru a-i arăta drumul pe lîngă baltă, am desenat-o pe Mama la intrarea peșterii, cu un aer mulțumit, pentru că e un Străin drăguț; cît despre voi, vă găsesc pe toți niște proști, adăugă Taffy. E foarte drăguț Străinul meu. De ce i-ați năclăit părul cu noroi? Spălați-l!

Multă vreme nimeni nu scoase o vorbă. Apoi, Marele Șef se porni pe rîs, apoi Străinul (el, cel puțin, era un Tewara) rîse de asemenea; apoi Tegumai rîse așa de tare, încît căzu pe burtă, pe mal; apoi tot tribul rîse laolaltă, unul mai tare ca celălalt. Singurele persoane care nu rîdeau erau Teshumai Tewindrow și celelalte doamne Neolitice. Atunci Marele Șef al tribului lui Tegumai strigă și proclamă:

— O, Mică-persoană-lipsită-de-creștere-care-ar-trebui-biciuită, ai făcut cu asta o mare invenție.

— N-am făcut-o dinadins; voiam numai harponul cu mînerul negru, spuse Taffy.

— Nu face nimic; oricum, e o mare invenție și într-o zi oamenii o vor numi scriere. Acum asta nu e decît imagine și, după cum am văzut, imaginile sînt înțelese, cîteodată, pe dos. Dar va veni o vreme — o, fiică a lui Tegumai! — cînd vom scrie scrisori — douăzeci și cinci, nu mai puțin — și cînd vom ști și să citim, nu numai să scriem. Atunci nu ne vom mai înșela. Și acum doamnele Neolitice să curețe de noroi părul Străinului.

Mai tîrziu, îl adoptară pe Străin (un adevărat Tewara din Tewar) și îl primiră în tribul lui Tegumai, pentru că era un băiat bine crescut, care n-a făcut caz de noroiul cu care doamnele Neolitice i-au năclăit părul. Dar din acea zi (și, desigur, Taffy e pricina) sînt puține fetițe cărora să le placă să citească și să scrie. Celor mai multe le place să deseneze și să se plimbe cu Tații lor — așa cum făcea Taffy.

(Extras din „Istorioare ca astea")

Trad. de **Alex. BALTEȘ**

foto GHICITOARE

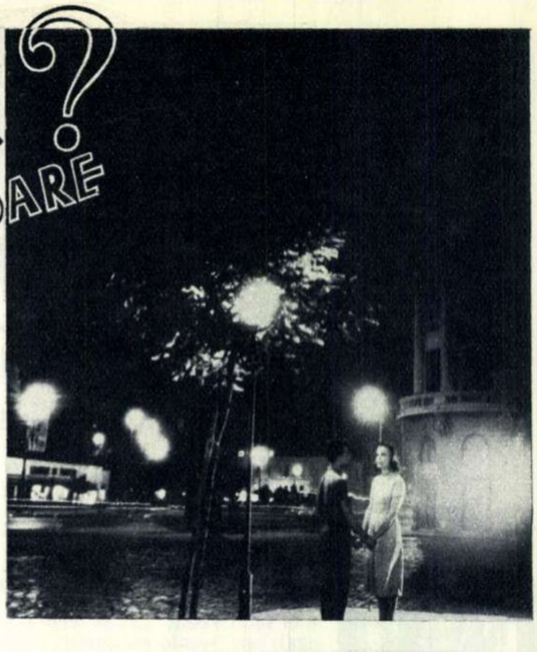

Întîlnirea nocturnă a celor doi tineri a avut loc „undeva" în București. Unde?

(Răspunsul la pag. 21)

bună seara
dragi spectatori
bună seara
dragi spectatori
bună seara
dragi spectatori

„...în emisiunea noastră de astă-seară, veți putea vedea..."

În fiecare joi, sîmbătă și duminică (în curînd mult mai des), crainica postului de televiziune salută pe telespectatori cu aceste cuvinte.

Dornici să aflăm pe unde ne va purta de data aceasta covorul fermecat al undelor, ne-am adunat și noi în jurul televizorului.

Antena emițătorului din „Casa Scinteii" trimite în eter semnalele invizibile, care se vor transforma, pe ecranul televizorului nostru, în imagini și sunete – rodul muncii îndelungate a actorilor și regizorilor, operatorilor și tehnicienilor ce colaborează la realizarea programelor de televiziune.

Pe ecran, totul decurge normal, simplu, fără efort... Dar în studio ?

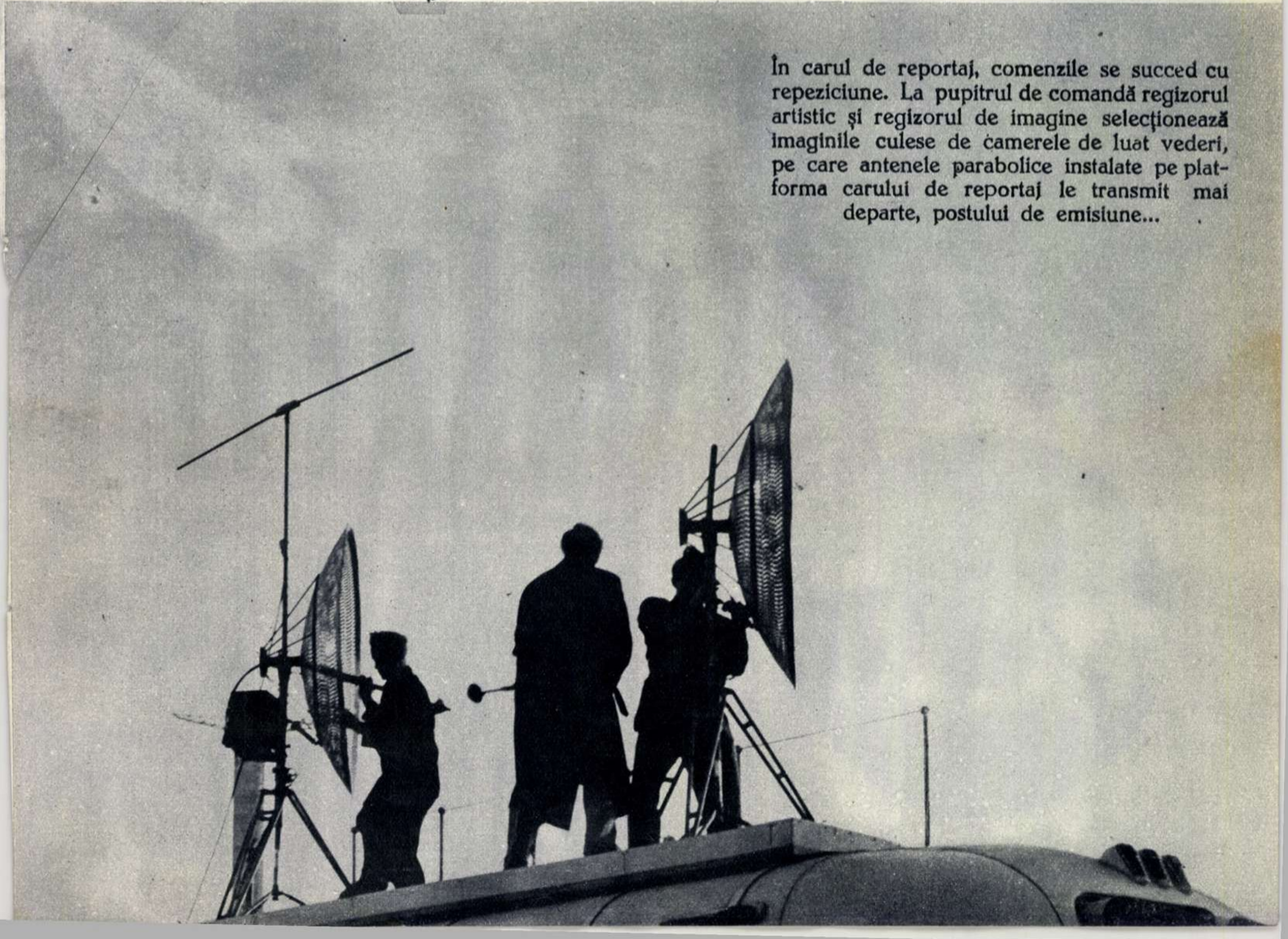

În carul de reportaj, comenzile se succed cu repeziciune. La pupitrul de comandă regizorul artistic și regizorul de imagine selecționează imaginile culese de camerele de luat vederi, pe care antenele parabolice instalate pe platforma carului de reportaj le transmit mai departe, postului de emisiune...

Proba de sunet s-a terminat...

„LINIȘTE, EMISIE!" In cabina de regie toată lumea este la posturi.

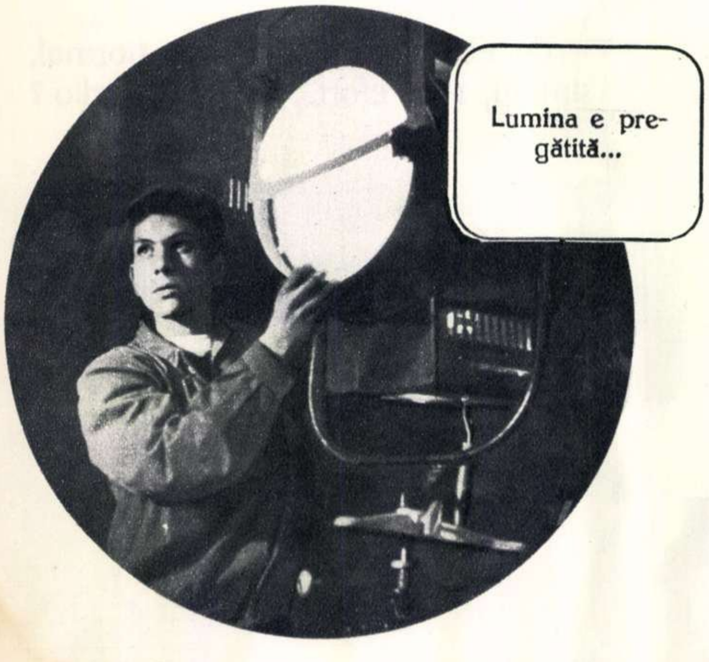

Lumina e pregătită...

Iar operatorul N. Nița așteaptă să se aprindă semnalul de începere a emisiunii.

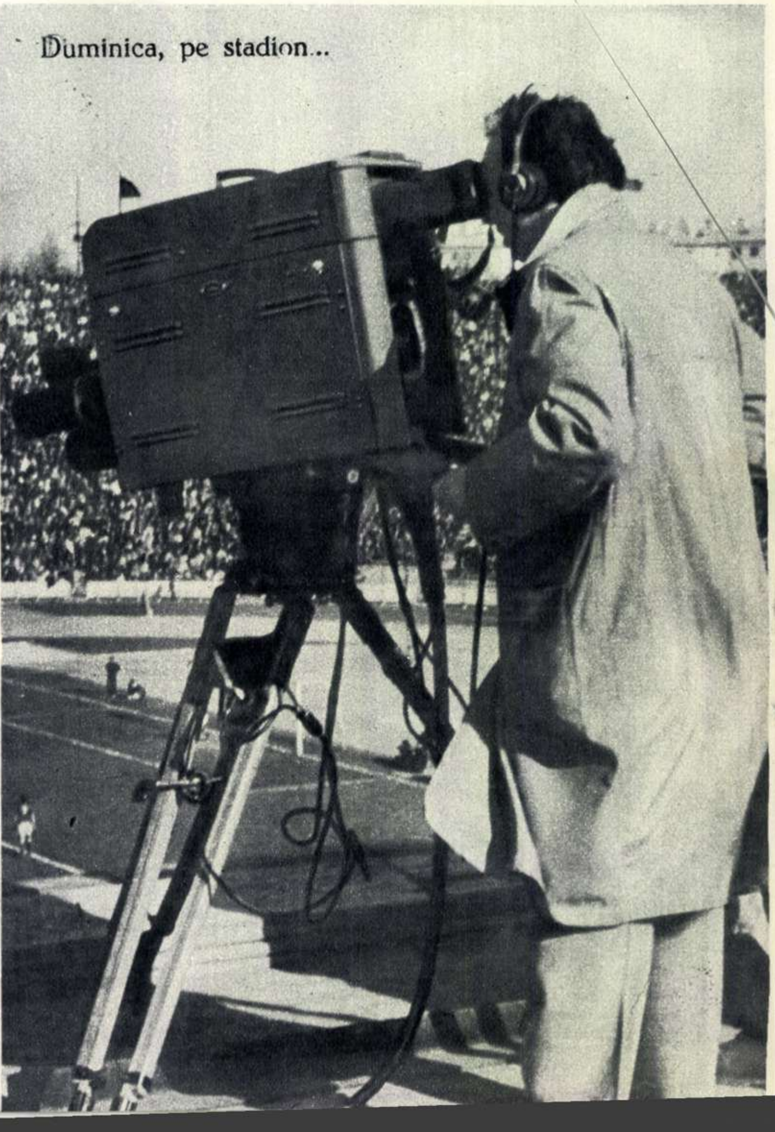

Duminica, pe stadion...

Actorul Ion Manta în fața monitorului de control, urmărind transmisiunea.

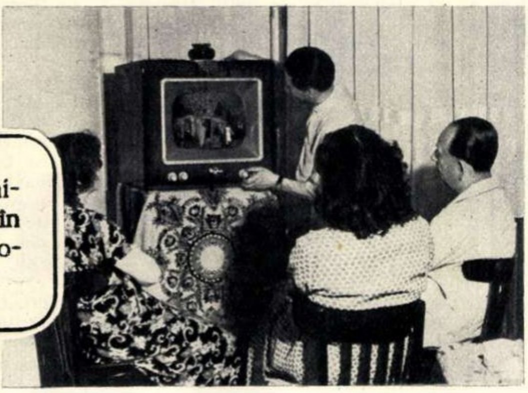

Întreaga familie se adună în jurul televizorului.

Fotografii de S. STEINER

FRĂMÎNTĂRILE UNUI ȚĂRAN ARDELEAN

Eroul povestirii „Rătăcirile lui Salamon“ este un țăran nevoiaș, care de cînd se știe caută să scape de mizerie. Obiectivul scriitorului îl surprinde într-un moment de adîncă frămîntare lăuntrică. Cumpărînd de la fostul proprietar al morii satului un motor hîrbuit — sîntem prin 1952 — el reușește să înjghebeze un circular de tăiat lemne. În sfîrșit, socotea el, a venit timpul să se căpătuiască. Subliniem finețea cu care autorul transcrie reacțiile eroului său devenit peste noapte proprietar. Salamon e mîndru, dar și intrigat, că a început să primească înștiințări din partea sfatului popular pe adresa „Domnului Salamon Andras, proprietar“, că este salutat cu respect cînd trece pe uliță (cel puțin așa crede, el). Dar vechii lui prieteni, chiar dacă nu-l ocolesc, au început să aibă mai puține legături cu el. În schimb, spre totala lui surprindere, este chemat la sfatul popular și, primind anumite sarcini în legătură cu însămînțările, înțelege că a început să fie trecut în același rînd cu cei la care argățise în urmă cu ani. În frămîntarea eroului este surprins, cu multă artă, zbuciumul lăuntric, nelămurit, contradictoriu al unui om curat sufletește, cinstit, care încearcă să fie „întreprinzător“, așa cum a învățat el în capitalism. Descumpănit, eroul lui Sütő se închide din ce în ce mai mult în sine. Umană, tragică, experiența lui Salamon, gradat redată de autor, va căpăta curînd proporțiile unei autentice drame. Atunci cînd se aștepta mai puțin, circularul de tăiat lemne se strică, visul său se spulberă. De acum încolo desfășurarea faptelor se precipită. Deși Salamon a rămas ceea ce a fost o viață întreagă, un țăran nevoiaș care nu știe cum să scape de lipsuri, el este trecut *„cu mijloc de producție de patru cai putere“* în toate matricolele percepției. Cu toată rugămintea lui de a fi „naționalizat“, el rămîne mai departe proprietar, revenindu-i anumite obligații, printre care și aceea de a plăti impozite. În cele din urmă Salamon se hotărăște să intre în gospodăria colectivă. Situația lui nu se rezolvă însă nici de data aceasta: se găsește un delegat al sfatului popular raional, rău intenționat, care, voind să se răzbune pentru o jignire pe care i-o adusese cîndva Salamon, îndeamnă la excluderea acestuia din gospodărie. De aici încolo începe partea a doua a acțiunii povestirii, mai interesantă ca intrigă, mai bogată în întîmplări, mai puțin realizată însă în direcția individualizării personajelor, a analizei psihologice. Patkos, delegatul raional, profitînd de pasivitatea, de conformismul președintelui colectivei, Kerekes, aproape că obține excluderea lui Salamon, pe motiv că ar fi „proprietar de mașină“ și „element străin“. Însă membrii gospodăriei nu admit hotărîrea arbitrară a delegatului raional, așa că Salamon, după atîtea peripeții provocate de cumpărarea motorului, își găsește, în sfîrșit, liniștea.

Drama lui Salamon Andras, plină de semnificații, cu adînci implicații sociale, este redată de Sütő Andras la nivelul celor mai bune scrieri ale sale.

C. ARMAȘU

VERSURILE LUI ISAAKIAN

„Cartea Rusă“ a editat o culegere de traduceri din versurile bătrînului poet al Armeniei, Avetik Isaakian (născut în 1875). Se cunoștea la noi prea puțin din lirica nouă armeană și această culegere umple un gol. Cartea cuprinde scurte poeme lirice, un ciclu de interesante versuri de dragoste („Cîntecele Alagheazului“), balade, legende și fabule.

Esențial, temperamentului lui Isaakian, inadaptabil la peisajele străine și măcinat, în ele, de dorul de casă, dar înfloritor și înclinat spre viața potolită, de combustie lăuntrică și de încîntare în mijlocul patriei sale libere, îi corespunde mai cu seamă poezia lirică. Iată-l pe poet, spre pildă, în anii rătăcitori ai tinereții, student în Germania. Peisajul, atmosfera străină nu găsesc nici un ecou în lirica sa. Poetul remarcă numai ce este mobil și nelegat de locul unde se află vremelnic (păsările, vîntul) și chiar întreabă: *Păsăruici, ce prin munți tot zburați / N-ați văzut-o-n vreo vale pustie? / Vînturi iuți, dinspre mări cînd mînați, /Nu v-a dat maica mea vreo solie?* Poezia se și numește „Mamei mele“ și în ea poetul cîntă dorul și dragostea pentru meleagurile natale.

Struna aceasta, al cărei sunet este infiltrat în toată poezia lui Isaakian, e cea mai puternică. În anii premergători Revoluției din Octombrie, poetul a fost nu o dată prigonit și arestat de poliția țaristă, pentru atitudinea sa de răzvrătit social. Atitudinea lui izvora din imensa dragoste de patrie. Patria îi este mamă. Pentru ea nici un sacrificiu nu e mare.

După eliberarea țării, după victoria Revoluției, în poezia lui sentimentul regenerării devine dominant: *Și vei suna, suna, într-aripat, / Puternice, bătrîne grai al meu, / Tu limba mea, cea tînără mereu.*

În această nouă perioadă, poezia lui Isaakian se purifică, dispărîndu-i nota de tristețe. În natură el nu caută acum atît formele plastice sau culorile, cît mai ales aerul suav și odihnitor, atmosfera care fertilizează avînturile omului: *E primăvară. Soare și pămînt / Blînd se sărută. Firea-i de smarald. / Spre lume vioreaua cată blînd, / Cu ochi albaștri îi zîmbește cald.* Aci nu e idilism, ci ecoul unui temperament însetat de pace și încîntare, adică de viață și belșug pentru poporul său: *La ceasuri socotite fieștece oier/ Își mînă spre imașuri mioare, miei și vite, / Iar seara le aduce, în uger cu poveri / De lapte mult și dulce spre case-năvuțite... /Ci soarele apune... Către țării urcînd,/ Tihnit ca înserarea, din coșuri crește fumul. / Iar oamenii se-așază la cină rînd pe rînd./ Și somnul le întinde, a liniște, zăbunul.*

Un asemenea mesaj este învăluitor prin calmul său și îndeamnă adînc la prețuirea valorilor vieții constructive și pașnice.

Victor KERNBACH

O NUVELĂ IZBUTITĂ

E, fără îndoială, demnă de toată lauda stăruința lui Ieronim Șerbu în practica nuvelei; ispitit și el de prestigiosul miraj al romanului, autorul „Rădăcinilor bucuriei“ se reîntoarce totuși cu devoțiune la acest gen al prozei, pe nedrept trădat de atîția scriitori care au uitat că au debutat cu nuvele.

Stăruința, firește, e meritorie, dar ea singură, fără rezultatul scontat, nu ajunge. De aceea e cu atît mai îmbucurătoare consecvența pentru nuvelă a lui Ieronim Șerbu, cu cît roadele acesteia sînt dintre cele mai pline. Mi se pare — din activitatea de pînă acum a scriitorului — că lui Ieronim Șerbu îi e mai la îndemînă evoluția pe domeniile mai puțin vaste ale nuvelei, dar nu și mai puțin dificile de abordat decît acelea, de pildă, ale romanului. Spațiul acestor consemnări nu ne permite să insistăm asupra nuvelei *„Hoțul“* publicate de *Ieronim Șerbu* în *Viața Romînească* (nr. 4). Putem însă spune că nuvela e un succes al autorului. Inspirată din realitatea imediată a zilelor noastre, realizarea ei artistică demonstrează cu convingere că tematica actualității oferă un teren sigur pentru opere valoroase. Dozînd echilibrat analiza psihologică cu nota epică, scriitorul dă viață cîtorva personaje și situații, pe un ton firesc și antrenant. Tînărul profesor Paul Stamate, intelectual cinstit, dar încă necombativ cu resturile vechiului, e urmărit cu finețe psihologică în frămîntările lui interioare de către autor. De asemenea rămîne memorabilă în hidoșenia ei figura nepmanului Oprișan. Dar încă o dată: nuvela, în întregimea ei, e încă o demonstrație că falsa teorie a distanțării de actualitate a scriitorului rămîne ceea ce este: o superstiție.

T. S.

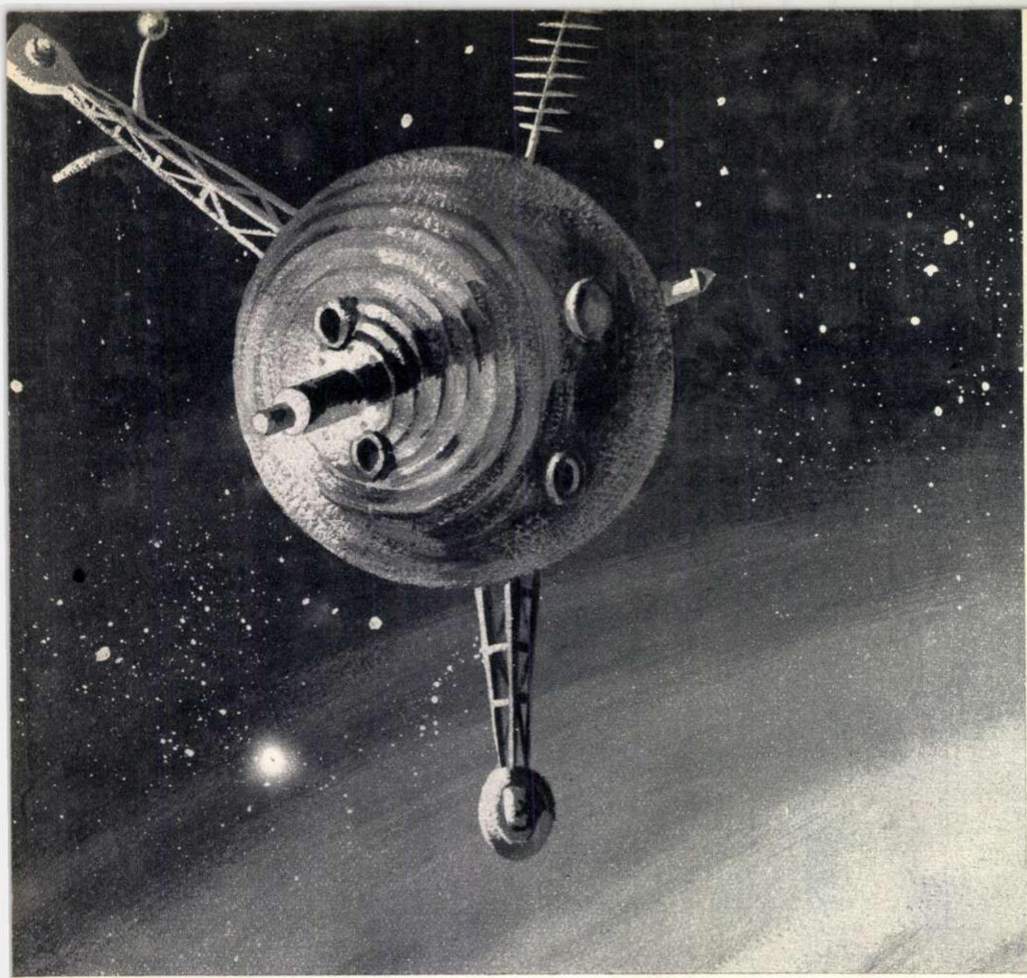

Satelitul artificial al pămîntului, după graficianul sovietic V. Dobrovolski.

atenţiune: soarele, satelitul!...

de Constanţa COPORAN

Sîntem contemporanii celei mai vaste opere ştiinţifice de colaborare internaţională care a existat vreodată în istoria omenirii: anul geofizic internaţional. La lucrările sale, care încep la 1 iulie 1957 şi vor dura pînă în luna decembrie a anului viitor, participă 55 de state, printre care şi ţara noastră. Cu această ocazie se vor studia amănunţit în special regiunile polare ale pămîntului, regiunile tropicale şi trei regiuni meridiane. În aceste studii vor fi antrenate un mare număr de specialităţi ştiinţifice: meteorologia, geomagnetismul etc, etc.

Oamenii de ştiinţă din aceste specialităţi vor avea mai mult ca oricînd de lucru... Bunăoară, astronomii. În primul rînd ei vor studia Soarele. De el depind o sumedenie de fenomene terestre şi însăşi existenţa vieţii pe planeta noastră. Din 11 în 11 ani, astrul zilelor noastre îşi intensifică activitatea. Pe suprafaţa sa apar pete întinse, pe marginea discului său apar protuberanţe cu aspectul unor flăcări, unele regiuni ale sale devin mai luminoase — faculele — alteori au loc erupţii, în jurul astrului se vede o aureolă alburie: coroana solară etc.

Poate că toate aceste manifestări solare ar constitui simple... curiozităţi ale naturii şi ar fi studiate de specialişti ca atare, dacă ele nu ar avea o mare importanţă şi nu ar influenţa direct activitatea şi viaţa noastră pămînteană. Într-adevăr, fenomenele solare influenţează direct multe fenomene terestre. La 30-90 minute după erupţiile puternice din Soare, se poate observa o mare creştere a intensităţii razelor cosmice, aşa cum s-a petrecut în februarie 1956. La circa 26 de ore după erupţii, acele magnetice de pe pămînt au mişcări neregulate. Ionosfera[1] se tulbură, comunicaţiile radio şi telegrafice pe mari distanţe sînt deranjate, apar mari aurore polare chiar în regiunile temperate ale globului etc. Este vorba în aceste cazuri de mari furtuni magnetice şi ionosferice, determinate de sosirea unor extrem de rapide particole electrizate, emise de Soare, cu o viteză de 1600 km pe secundă!

Se presupune că activitatea solară influenţează şi starea timpului, şi multe alte date terestre. Aceste lucruri nu se cunosc încă pe deplin, cum nu se cunosc pînă la această oră nici toate detaliile cu privire la felul cum se produc perturbările descrise mai sus. Cercetătorii îşi pun însă mari speranţe în anul geofizic internaţional. Anul 1958 reprezintă pentru Soare un al „unsprezecelea" an, în sensul mai sus arătat, deci o perioadă de maximă activitate. În această perioadă astrul va fi observat continuu de peste 50 de observatoare solare, aşezate în diferite locuri ale globului...

Observaţiile solare şi magnetice sînt comunicate de observatoarele respective unor centre regionale (3 pe tot globul) care, pe baza lor, fac unele prevederi asupra fenomenelor geofizice legate de activitatea solară. Aceste prevederi sînt centralizate zilnic prin radio, la Washington, unde pe baza lor se fac prevederile finale. Cînd acestea justifică, să zicem, anunţul probabil al unor furtuni magnetice, se dă semnalul: „Fiţi gata!" Iar cînd declanşarea furtunii este iminentă, se anunţă începutul unui „Interval Mondial Special", în cadrul căruia toate observatoarele solare şi geofizice îşi intensifică observaţiile.

În lunile care au trecut s-au făcut încercări de probă, verificări asupra valabilităţii organizării comunicaţiilor în cursul anului geofizic. Cu aceste prilejuri, semnalele de la Washington ne-au parvenit în ţară, retransmise de Moscova (centrul regional pentru Eurasia, de care aparţine ţara noastră) în mai puţin de o oră! E o incontestabilă mărturie a operativităţii şi bunei organizări, realizate în cadrul acestei importante lucrări de colaborare ştiinţifică internaţională.

În cadrul anului geofizic se vor efectua sute şi sute de studii în diferitele discipline interesate. A vorbi despre ele, măcar în treacăt, ar echivala cu scrierea mai multor tomuri... Dar oricît de în treacăt am vorbi, nu putem să nu amintim de lansarea, în această perioadă, de către U.R.S.S. şi S.U.A., a sateliţilor artificiali ai pămîntului.

Presa sovietică a anunţat nu demult că în U.R.S.S., pregătirile pentru lansarea satelitului artificial au fost încheiate cu succes. Pe de altă parte, lansarea satelitului artificial american va fi întîrziată din cauza unor dificultăţi de ordin tehnic, ivite în ultimul moment.

Sateliţii artificiali ai pămîntului vor consti-

LANSAREA SATELITULUI ARTIFICIAL

A) În prima etapă, viteza rachetei atinge 10.000 km/oră, apoi primul etaj se desprinde şi cade.

B) Viteza proiectilului creşte pînă la 21.000 km/oră. Aripile din vîrful rachetei se deschid; înălţimea la care ajung etajele II şi III este de cca. 480 km. (Orientarea rachetei se face prin procedee de jeturi controlate).

C) Etajul II se desprinde şi începe să cadă. Etajul III, accelerat pînă la viteza orbitală în jurul pămîntului, rămîne singur.

D) Etajul III ajunge la viteza de 29.000 km/oră. (Viteza orbitală, la cca. 480 km înălţime).

E) Satelitul se desprinde de etajul III... Staţia radio-terestră pune în funcţiune staţia de semnalizare de pe satelit. (Etajul III urmează cîtva timp satelitul, apoi cade din cauza rezistenţei aerului; în desen se vede cum etajul II — desprins de la etapa însemnată de noi cu litera C — continuă să cadă).

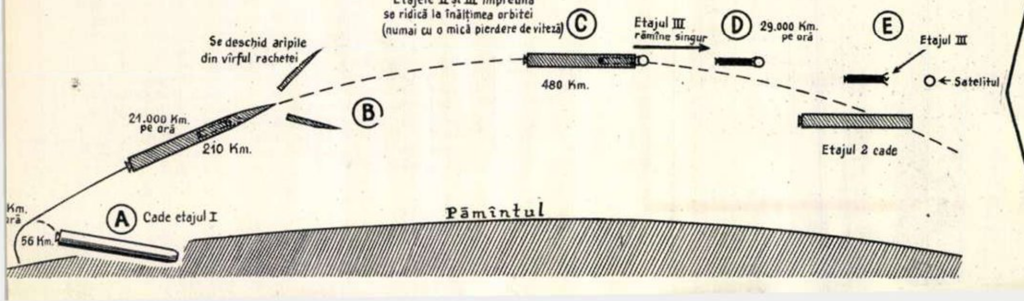

---

[1] Atmosfera foarte înaltă a pămîntului.

lui cea mai spectaculoasă realizare a anului geofizic și cea mai îndrăzneaţă realizare de pînă acum a omenirii, în visul ei de a cuceri spaţiul interplanetar.

La început, sateliţii — viitorii fraţi ai bătrînei noastre lune — vor fi de proporţii reduse: vreo jumătate metru diametru, cu o greutate de circa 11 kg, inclusiv aparatele de pe ei. Lansat cu ajutorul unei rachete multiple, alcătuite din trei etaje, satelitul capătă, după explozia ultimului etaj al rachetei, o viteză de circa 29.000 km pe oră. La această viteză, forţa de atracţie a pămîntului este învinsă de forţa centrifugă născută din marea viteză a satelitului și acesta începe să se rotească mereu în jurul pămîntului (fără a avea nevoie de combustibil), la o înălţime de 360-1600 km. În 90-100 minute el va face un ocol al planetei noastre și, în funcţie de înălţimea la care se va afla faţă de pămînt, va traversa discul lunei în cîteva secunde sau în cîteva zecimi de secundă. Luminat de Soare, în amurg sau în zori, cînd observatorul va avea astrul zilei sub orizont, satelitul va părea o mică stea, abia vizibilă. În lumina crepusculară, el va trebui pîndit cînd trece prin dreptul staţiei de observaţie și nu va putea fi văzut decît cu o mică lunetă sau cu binoclul.

Și acum o mică dezamăgire: prin dreptul ţării noastre satelitul nu va trece pe deasupra capului, ci aproximativ la jumătatea distanţei pînă la orizont, spre sud; din cauza aceasta el va fi și mai puţin strălucitor. Cu toate acestea, oricare dintre noi îl va putea vedea dacă se va pregăti și va lua din timp unele măsuri: se pot forma echipe de astronomi amatori și fiecare dintre membrii echipei va putea supraveghea cu o mică lunetă fixă, o oarecare regiune a cerului.

Observatoarele din toată lumea vor urmări cu febrilitate evoluţia satelitului. Cu ajutorul aparatului de emisie radio de pe acesta, el va putea fi precis localizat, prin mijloace radio, pînă la 3000 km distanţă. Pe baza poziţiilor precise ale satelitului se va putea calcula cu mare exactitate orbita acestuia și din orbita lui se vor deduce o serie de date geofizice importante: turtirea pămîntului, forma și dimensiunea lui, variaţiile densităţii în scoarţa terestră, starea atmosferei foarte înalte etc.

Foarte bine — veţi spune dumneavoastră — dar ce se va întîmpla pînă la urmă cu acești sateliţi, după ce își vor fi îndeplinit sarcinile date de omenire? Se vor învîrti în jurul nostru la nesfîrșit, pînă la adîncile noastre bătrîneţi? Nu, sateliţii aceștia, primii sateliţi lansaţi de omenire, nu vor avea o viaţă eternă. La marile înălţimi la care vor evolua, mai există unele urme de aer. Prin frecarea cu suprafeţele sateliţilor, aceste urme de aer îi vor face să-și încetinească viteza și să se apropie de pămînt. După cîteva luni, maximum cîţiva ani, intrînd în regiuni mai dense ale atmosferei, sateliţii se vor încălzi puternic prin frecarea cu aerul și vor arde ca niște mici stele căzătoare...

Pare puţin trist, dar nu este. În locul lor oamenii vor scorni și vor lansa alţi sateliţi, alte aparate, alte metode și mai perfecţionate, cu ajutorul cărora vor afla noi și noi taine despre problemele care îi preocupă... Îmi bazez afirmaţia pe știrea dintr-o telegramă Tass, sosită înainte de închiderea ediţiei: oamenii de știinţă vor putea împiedica coborîrea prematură a satelitului și-l vor putea sili să se apropie de Lună... Dirijat de pe pămînt, acesta va putea fi transformat în satelit al Lunei și va efectua cercetări în spaţiul din apropierea ei. Cu această știre închei articolul... Astfel, veștile care vin una după alta ne depășesc...

In cadrul Anului Geofizic Internaţional se face determinarea, cu o nouă lunetă Zeiss, a longitudinii și latitudinii Observatorului astronomic din București. →

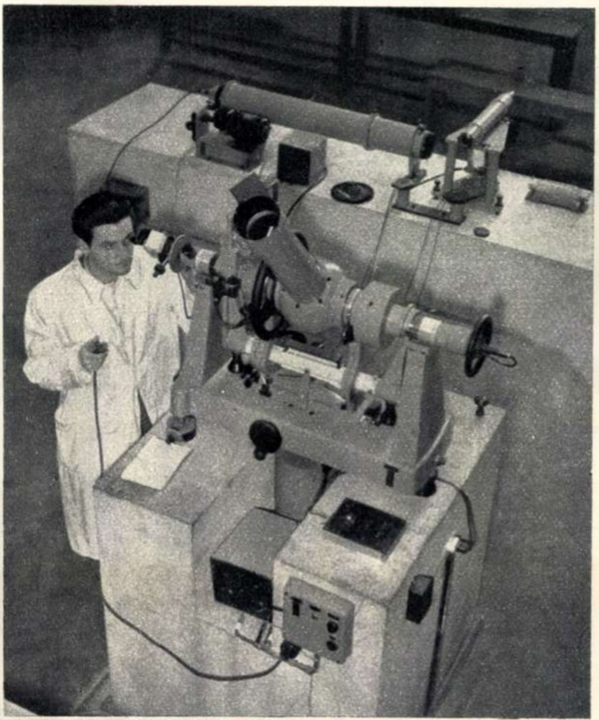

Și meteorologii lucrează intens... In momentul acesta, la staţiunea Băneasa se lansează o radio-sondă ↓

ANNÉE
GÉOPHYSIQUE
INTERNATIONALE
1957
1958
МЕЖДУНАРОДНЫЙ
ГЕОФИЗИЧЕСКИЙ
ГОД

TE VĂD!.. TE VĂD!...

Fotografii de S. STEINER

O dispută „pugilistică"

Credeţi că în faţa redutabilului pumn adversarul o să mai răspundă ?

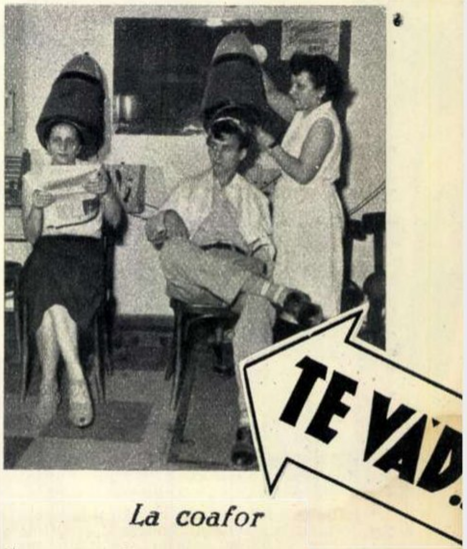

La coafor

Un „partizan" al egalităţii între bărbaţi și femeie.

Copăcel, copăcel!

Pe lîngă gard, pe lîngă drum!

SPORT

ГФР
ПОЛША
РУМЪНИЯ
СССР
ТУРЦИЯ
УНГАРИЯ
ФРАНЦИЯ
ФИНЛАНДИЯ
ШОТЛАНДИЯ
ЧЕХОСЛ.
ЮГОСЛАВИЯ
ТОТО

În cadrul campionatului european de baschet de la Sofia, jucătorii noştri au obţinut frumoase succese, întrecînd formaţii de valoare, ca aceea a Franţei. Iată două momente de la acest campionat: deschiderea festivă (sus) şi o fază din meciul R.P.R. — R.P. Ungară (Răducanu înscriind pentru echipa noastră — stinga).

La un minut după obţinerea titlurilor de campioni: N. Navasart şi N. Frohs (ambii de la C.C.A.) au realizat cel mai bun timp în proba de două vîsle a campionatului de canotaj academic.

Victorioasă şi mîndră de recordul realizat (2:08,8 la 800 m plat), Florica Oţel salută publicul spectator de la întîlnirea triunghiulară de atletism R.P.R. — Italia — R. Cehoslovacă.

ÎNDEMN

E un lucru bine cunoscut de acum că cele mai mari întreceri internaţionale, în frunte cu Jocurile Olimpice, încep cu mult înainte de data deschiderii lor oficiale. Vă mai amintiţi desigur de uluitoarele performanţe care s-au realizat în toate sporturile, dar mai cu seamă la atletism şi nataţie, în întîmpinarea Olimpiadei de la Melbourne. La un fenomen identic asistăm acum, înaintea Jocurilor Sportive Prieteneşti de la Moscova. Trecînd deocamdată peste şirul performanţelor dobîndite de sportivii din alte ţări, ne vom opri la ultimele recorduri înregistrate de reprezentanţii noştri. Cu prilejul întîlnirii triunghiulare de atletism R.P.R. — R. Cehoslovacă—Italia, sportivele Ana Şerban, Maria Diţi şi Florica Oţel au realizat trei noi şi valoroase recorduri republicane la 80 m garduri (11,1 sec), aruncarea suliţei (49,99 m) şi 800 m (2:08,8).

Sportivii fruntaşi din ţara noastră se pregătesc acum cu multă însufleţire în vederea Jocurilor Sportive Internaţionale ale Tineretului de la Moscova. Tuturor le-a provocat o mare bucurie vestea realizării acestor recorduri. Publicul nostru aşteaptă ca ei să găsească în aceste performanţe un îndemn de a asalta şi celelalte recorduri ale ţării, de a se pregăti cît mai temeinic pentru viitoarele întreceri internaţionale, de a dobîndi în cinstea Festivalului de la Moscova noi victorii de răsunet, noi performanţe de valoare.

ÎN OFSAID

* Miile de spectatori care au asistat la meciul de fotbal dintre formaţiile Progresul Bucureşti şi Olimpique Marseille au fost pe cît de surprinşi, pe atît de neplăcut impresionaţi de abaterile unor jucători francezi de la cele mai elementare reguli de sportivitate. Cînd au văzut că au în faţă o echipă superioară, care îi depăşea prin viteza acţiunilor, ei au început să se dedea la iregularităţi dintre cele mai flagrante, lovind şi scuipînd pe jucătorii noştri, protestînd scandalos la deciziile arbitrului şi vrînd chiar să părăsească terenul de joc. Faptele sînt cu totul ieşite din comun şi nu au mai fost întîlnite pe terenurile noastre de sport de ani de zile. Ele au totuşi o explicaţie: fiind o echipă profesionistă, Olimpique-Marseille nu a vrut să-i scadă acţiunile în arena sportivă internaţională datorită unui meci... oarecare, la Bucureşti. Se ştie însă că singurul criteriu de apreciere a valorii fotbaliştilor este confruntarea de pe teren. Sperăm că după concludentul rezultat de 2-4, echipierii francezi şi-au schimbat impresia despre valoarea fotbalului nostru. În orice caz aroganţa şi brutalitatea — cu atît mai mult cînd vin din partea unor oaspeţi pe care i-am primit şi găzduit cu toată prietenia — nu sînt de natură să stimuleze bunele relaţii sportive între ţări.

* În ciuda calificativelor cu care ziarul „Sportul Popular" s-a grăbit să gratuleze organizarea întîlnirii triunghiulare de atletism R.P.R.—R. Cehoslovacă—Italia, considerăm că Bucureştiul nu a fost o gazdă potrivită pentru această întrecere. În timp ce în capitala ţării ea a stîrnit un interes minor, la Cluj, la Timişoara sau în alt mare centru din provincie ar fi adunat în tribune un număr record de spectatori.

Pagină realizată de **FLORIN ŞERBAN** şi **MAX BĂNUŞ**

Campionatul mondial de fotbal

La 23 iunie, echipa Uniunii Sovietice a întrecut cu 3-0 reprezentativa R.P. Polone. (Telefoto-Agerpres)

Dezlănţuit, Hidegkuti se apropie de poarta apărată de Najdenov (Ungaria—Bulgaria 4-1). (Telefoto-Agerpres)

Poșta redacției

POPA PETRE — BUCUREŞTI. Materialul dv. critic despre concertul „Muzica e viața mea" e foarte interesant, substanțial și bine scris. Regretăm însă că nu l-am putut publica în întregime datorită dimensiunilor sale mult prea mari pentru posibilitățile noastre de publicare, ca și faptului că materialul ne-a parvenit atît de tîrziu după premieră, încît apariția lui ar fi fost tardivă. Publicăm totuși mai jos cîteva extrase din articolul dv.:

„Spectacolul e anunțat și prezentat apoi tot timpul de amabilul „domn" Rin Negrea care, pe un ton plin de patos, ne prezintă pe toți „domnii" componenți ai orchestrei. Mă întrebam și nu găseam răspuns, de ce l-o fi supărînd pe Rin Negrea termenul de „tovarăș", cu care ne-am obișnuit și care ne e atît de cald și de apropiat... Îmi permit să fac o observație, care e valabilă pentru mulți interpreți de muzică ușoară și anume pentru acei care împrumută din melodiile din cele două Americi, elemente caracteristice muzicii interpretate prin dubioase localuri nord-americane, deși folclorul și creația artistică a respectivelor popoare nu au nimic comun cu acestea...

... Dorina Drăghici e o adevărată artistă, pentru că se transpune, vibrează integral în ritmul melodiei și al conținutului ei...

... Cîntecele de „mare succes" sînt (le-ați ghicit): „Che fai tu luna", „Bella dona", „Vagabondul" etc. Puține și mereu aceleași... Programul promite un potpuri de melodii sovietice, pe care ansamblul nu l-a executat însă. De altfel, e momentul s-o spun că nici muzica ușoară sovietică, nici cea din țările de democrație-populară nu sînt prezentate în concertul de la Dalles. E un lucru pe care spectatorii îl cer în mod legitim și peremptoriu".

IRIMIA PETRE — COMUNA BÎRCA — SEGARCEA. Am trecut în planul nostru propunerea dv. de a publica un material despre istoricul orașului Craiova.

— Abonamentele se fac numai prin oficiile P.T.T., factorii poștali sau difuzorii voluntari din întreprinderi.

— Orice farmacie poate să vă pună la dispoziție un medicament contra pistruilor.

UN ABONAT—CARACAL. Anonimatul în care vă complaceți ne pune în imposibilitate de a da curs reclamației dv. în legătură cu neprimirea la timp a revistei. De aceea adresați-vă persoanei sau oficiului P.T.T. care v-a făcut abonamentul, cerîndu-i să vă pună în drepturi. În cazul în care nu veți fi satisfăcut, scrieți-ne pentru a sezisa forurile superioare ale Difuzării Presei. Dar nu uitați să comunicați și numele dv.

NICA STELIAN — COMUNA CHEIA — TIMIȘOARA. Procurați-vă cartea „Manual practic de fotografie" de E. A. Iofis, pe care o puteți găsi în librăriile din Timișoara. Acest manual vă va iniția în arta fotografiei mai bine decît orice indicații pe care vi le-am putea furniza noi prin corespondență.

ŞAH • ŞAH • ŞAH

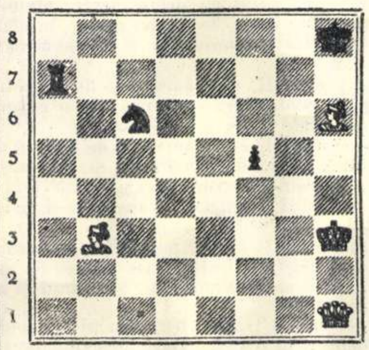

Problemă de A. P. GULEAEV

Din culegerea „Probleme și studii alese", 1957.

Mat în 3 mutări

(Alb: Rh3, Dh1, Nb3, Nh6. Negru: Rh8, Ta7, Cc6, Pf5.)

Soluția problemei din cronica precedentă

O miniatură foarte simplă, dar elegant realizată. Soluția începe cu *1.Ng2-h1!* după care sînt posibile două variante: 1...Rh2 *2.Te3 R:h1 3.Th3* mat, și *1...Rh3 2.Rf2 Rh2 3.Th4* mat.

O combinație interesantă

Următoarea scurtă partidă s-a jucat de curînd într-un meci pe echipe, la Poznan, în R.P. Polonă, între Nowacki (alb) și Manka (negru).

1.e4 e6 2.d4 d5 3.Cd2 c5 4.e:d5 D:d5 5.Cgf3 Cf6 6.Nc4 Dd8 7.d:c5! N:c5 8.0-0 Cc6 9.c3 0-0 10.De2 Ce7? (Cu această manevră negrul pierde prea mult timp. Era mai bine 10...Dc7, terminînd dezvoltarea pieselor). *11.Cg5! h6 12.Cge4! C:e4 13.C:e4 Nb6 14.Tfd1 Cd5 15.Dh5 De7?!* (După 15.f5 ar fi urmat o combinație asemănătoare aceleia care a avut loc în partidă: 16. N:h6! f:e4 17.T:d5! Df6 18.Tg5 N:f2+ 19.Rh1 Tf7 20.N:g7! T:g7 21.Tf5 și albul cîștigă.) *16.N:h6!!* (Începutul unei combinații elegante care decide partida în cîteva mutări.) *16...g:h6 17.D:h6* (Amenință N:d5 urmat de Cf6+, ceea ce obligă pe negru să joace f7-f5. La 17...f6 ar fi urmat 18.Td3 Tf7 19.N:d5 e:d5 20.Tg3+Tg7 21. Cf6+ Rf8 22.Ch5 etc.) *17...f5 18.T:d5! Dg7 19.Dh5* și negrul a cedat, deoarece la 19...Nd7 ar fi urmat 20.T:d7! D:d7 21.Cg5 Tf6 22.C:e6.

SFATURI PRACTICE
PENTRU
Fotografii amatori

CURĂȚIREA LENTILELOR. *Lentilele murdare sau prăfuite pot provoca fenomene de halo și, în orice caz, dăunează calității optice a imaginii. De aceea suprafețele lentilelor trebuie curățate din cînd în cînd, cu mare grijă și atenție. La fel trebuie să fim atenți și la aburirea suprafețelor lentilelor, care se întîmplă ori de cîte ori obiectivul este supus unor schimbări bruște de temperatură. Dacă obiectivul s-a aburit, nu-l ștergem, ci așteptăm cu fotografierea pînă cînd picăturile de apă se evaporă. Praful se îndepărtează cel mai bine cu ajutorul unei pensule curate și foarte moi, sau suflîndu-l cu ajutorul unei pompițe de cauciuc. După ce praful a fost îndepărtat, obiectivul se poate șterge cu o batistă de in curată. Nu se recomandă pielea de căprioară sau folosirea alcoolului.*

Să nu atingem sticla obiectivelor cu degetele. Urmele de sudoare au un efect distrugător asupra sticlei optice și contribuie la degradarea prematură a obiectivului.

Răspuns la foto-ghicitoarea
din pag. 14
Pe b-dul Bălcescu, vis-a-vis de Circul de Stat.

MODA
romînească la Moscova

Vă prezentăm cîteva din modelele cu care R.P.R. a participat la Congresul Internațional al Modei de la Moscova.

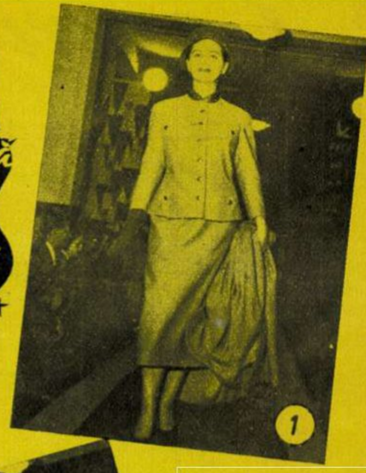

1) Taior din stofă subțire, fără guler, ce se poartă cu un pardesiu din același material.

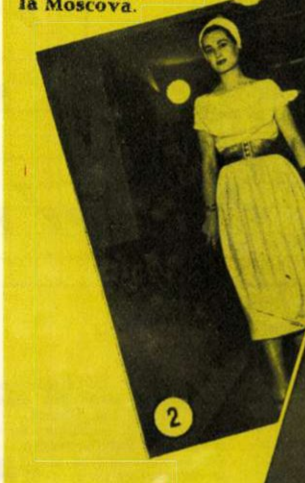

2) Din jerseu alb, o rochie cu fusta ușor încrețită și corsajul în fronseuri. Se poartă cu un cordon elastic și un turban din jerseu.

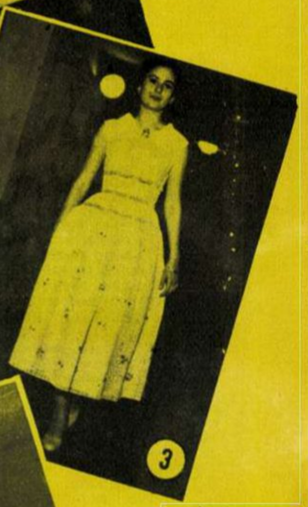

3) Pentru tinere o rochie cu fusta bogată, presărată cu mici flori brodate. Corsajul și talia sînt marcate cu trei benzi de catifea, în culoarea broderiilor.

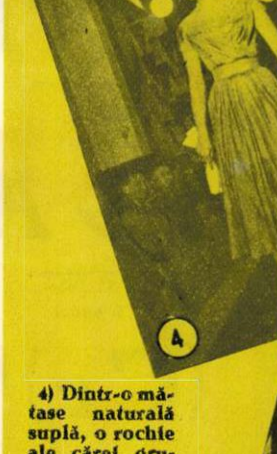

4) Dintr-o mătase naturală suplă, o rochie ale cărei grupuri de pliuri pornesc din corsaj, se întretaie în talie, și se continuă pe fustă.

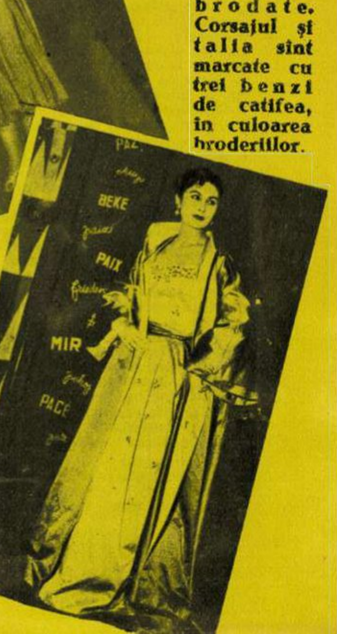

5) Pentru seară, o elegantă rochie satinată, cu un mantou larg, dublat cu același material.

Concursul de jocuri distractive

pe tema „ETNOGRAFIE ŞI ARTĂ POPULARĂ"

SERIA a II-a

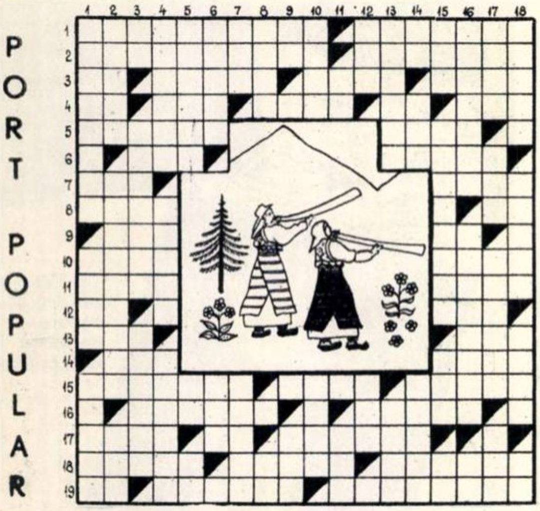

35 puncte

ORIZONTAL: 1) Văl de pînză albă ce-l poartă femeile pe cap (Ard.) — Prosop (Mold.). 2) Acoperăminte de cap, din catifea neagră, cu dantelă pe margini (Mold. de nord) — Basmale de muselină. 3) Prefix negativ — Piesă de port femeesc, făcută dintr-o ţesătură de care atîrnă fire groase de lînă divers colorate (Ban.) — Roman de M. Sadoveanu — Primejdie posibilă. 4) Afirmaţie — Perioada „de vîrf "a unui iarmaroc — Măsură engleză de lungime — Dînsa — Diminutiv feminin. 5) Cu ele se lucrează horbotele, ciorapii etc. — Măiestrie. 6) Numele slav al Adigelui — Părţile ce se adaugă în lăţime la croitul diferitelor piese de port (pl.). 7) În şepci — Antren, ritm (fig.). 8) Act vechi — Posezi. 9) Personaj feminin din „Reţeta fericirii" — Eugen Barbu. 10) Provoci — Metal alb-cenuşiu. 11) Talie — Interjecţia lui Mitică. 12) Alfa şi omega — Localitate în Asia Centrală. 13) Găunos — Motive mărunte în formă de rotiţe brodate pe pieptare. 14) Linx — Învoială. 15) Stofă de mătase ţesută cu fire de aur — Văl de mireasă (Ard.) — Şorţ cu ornamente pe poale, ce se poartă peste fustă (art. Oaş). 16) Veşmînt clerical — Sprintene. 17) Smocuri de lînă la gubă (Oaş) — Face găurele la ie — Guleraş la gîtul iei (Mold. de nord). 18) Nostalgie — Şnur (Ard.) — Cusătură în zig-zag cu care se încheie părţile iilor (Făg.). 19) Nichel — A trece firele urzelii printre iţe şi spată (Mold.) — Pieptar moldovenesc.

VERTICAL: 1) Poala cămăşii cu ornamente în partea de jos (Oaş) — Poet ardelean — Haină lungă de dimie. 2) Plantă veninoasă — Fotă (Mold. de nord) — Rîu în Asia Centrală. 3) Mihai Beniuc — Sat cu realizări valoroase în cusături (Oaş) — Dungi colorate ce brăzdează catrinţa (Mold. de nord). 4) E vorba de dragoste — Vechi acoperămînt de cap la femei, din pînză neagră cu flori roşii (Făg.) — Artistul anonim al portului popular. 5) A murmura — Între „la" şi „do" — Ţine! 6) Lagună în care se află portul Abidjan — Interjecţie. 7) Zeul vînturilor anagramat — Comună în Oaş, cu port caracteristic regiunii. 8) ...Istvan, autorul romanului „La cea mai înaltă tensiune" — Idem. 9) Din nou precedentul — Se poticni la sfîrşit! 10) Şaşiu (Ard.) — Rămas bun! 11) Vede! — Sui. 12) Şade — Pahar de bere. 13) Un fel de ghetre largi de dimie (Mold.) — Izmene largi din pînză de casă (Oaş). 14) Dînsul — Rîu în Schleswig — Suman de dimie (Făg.). 15) Patria noastră — Vergea cu care se ţine pînza întinsă la războiul de ţesut — Îl acoperă marama — Interjecţie. 16) Şireturi împletite ce împodobesc hainele de dimie — Basmale de lînă — Spetează. 17) Oraş în Franţa — Cureluşe de meşină — Au ca şireturi nojiţele — Firul unei urzeli. 18) Haină scurtă de pănură, în loc de cojoc (Făg.) — Năluca din turbinca lui Ivan — Nădragi ţărăneşti (sing.) — Lucrez pămîntul.

MONOVERBE

(5—7)
1 punct

L = TI

(5 — 7)
1 punct

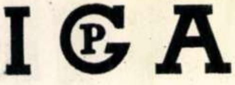

(4—6)
1 punct

$(Cr)^{i}$

(6—8)
1 punct

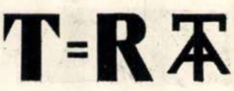

MONOVERB CU INTARS

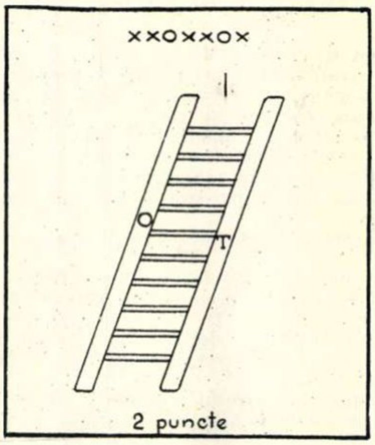

2 puncte

BIVERB PARADOXAL

(9—5)
2 puncte

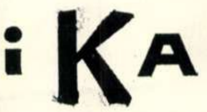

CRIPTOGRAFIE

(5—4—3—5)
2 puncte

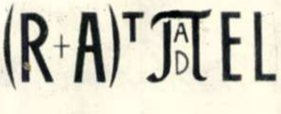

TRIVERB

(8—2—4)
2 puncte

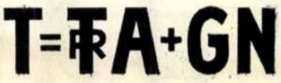

JOC ANAGRAMAT

4 puncte

Se dau următoarele cuvinte: LAIBĂR, ABA, EBINCĂ, CATRINŢĂ, ROCODELE. Din iniţialele lor formaţi un cuvînt, care să însemne o piesă de port popular. Prin anagramarea literelor acestui cuvînt, găsiţi încă 5 cuvinte (anagrame perfecte) cu următoarele semnificaţii: 1) haină de postav purtată de ţărance în loc de cojoc; 2) cămară; 3) cutii de lemn cu capac pentru brînză, unt etc; 4) curate; 5) pînze urzite cu două feluri de bumbac.

MONOVERB SILOGISTIC

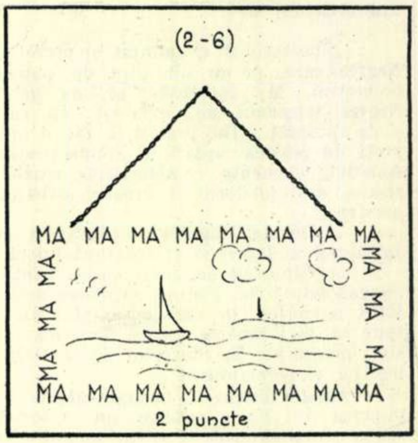
(2-6)
MA MA MA MA MA MA MA MA
MA MA MA MA
MA MA MA MA
MA MA MA MA MA MA MA MA

2 puncte

ÎN ATENŢIA PARTICIPANŢILOR LA CONCURS

Seria ultimă a concursului de jocuri distractive organizat de revista „Flacăra" şi Muzeul de Artă Populară al R.P.R. va apare în nr. 14 din 6 iulie a.c.

Concursul este dotat cu următoarele premii:

— Un premiu I: o faţă de masă brodată, un serviciu de tort din ceramică şi un vas de ceramică neagră.

— Două premii II: a) o garnitură de 25 seturi brodate şi un platou din ceramică; b) o copertă de carte din piele şi un milieu brodat.

— Trei premii III: a) un serviciu de toaletă din lemn sculptat (oglindă şi pudrieră) şi un ştergar cu ornamente ţesute; b) o maramă şi un serviciu de ţuică din ceramică; c) un cordon din piele şi un milieu brodat.

— 10 menţiuni I: cîte o publicaţie de artă, o serie de cărţi poştale ilustrate cu obiecte de artă populară şi cîte un abonament pe şase luni la revista „Flacăra".

— 20 menţiuni II: cîte un album al Muzeului de Artă Populară al R.P.R. şi cîte un abonament pe trei luni la revista „Flacăra".

Dezlegările tuturor jocurilor din concurs vor fi trimise într-un singur plic, pînă la data de 20 iul.e. Se consideră expediate în termen dezlegările ce vor purta pe plic ştampila poştei din localitatea de expediere, pînă la data de mai sus.

Se atrage în mod deosebit atenţiunea că dezlegările neînsoţite de toate cele trei cupoane de participare nu vor fi luate în consideraţie. Pentru controlarea rezultatelor obţinute în concurs, participanţii sînt rugaţi să-şi păstreze copii după dezlegările trimise.

În „Flacăra" nr. 18 din 3 august vom publica dezlegările tuturor jocurilor din concurs, împreună cu un cupon de dezlegări. Dezlegătorii care vor să participe la tragerea la sorţi a premiilor vor anunţa în scris pînă la data de 12 august numărul de puncte pe care le-au totalizat, anexînd la scrisoare cuponul de dezlegare. După trierea rezultatelor, se vor distribui premiile în ordinea numărului de puncte. În caz de paritate, cîştigătorii vor fi indicaţi prin tragere la sorţi. Revista „Flacăra" va publica numele şi fotografiile premianţilor.

BON DE PARTICIPARE
la concursul de jocuri - Nr.2

ÎN JURUL GLOBULUI

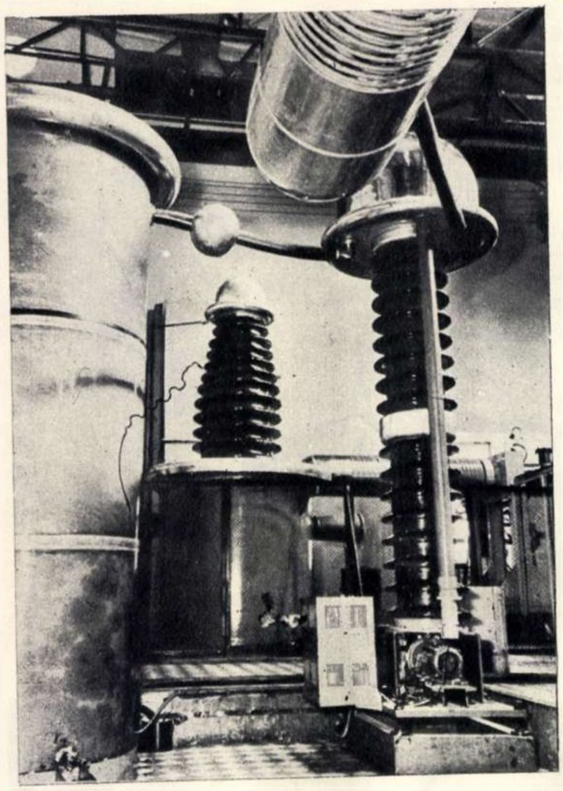

CEA MAI PUTERNICĂ DIN LUME. Injectorul de protoni, prima verigă a sincrofazotronului, cea mai puternică instalaţie atomică din lume, pus de curînd în funcţiune la Institutul unificat de cercetări nucleare de la Dubna, lîngă Moscova.

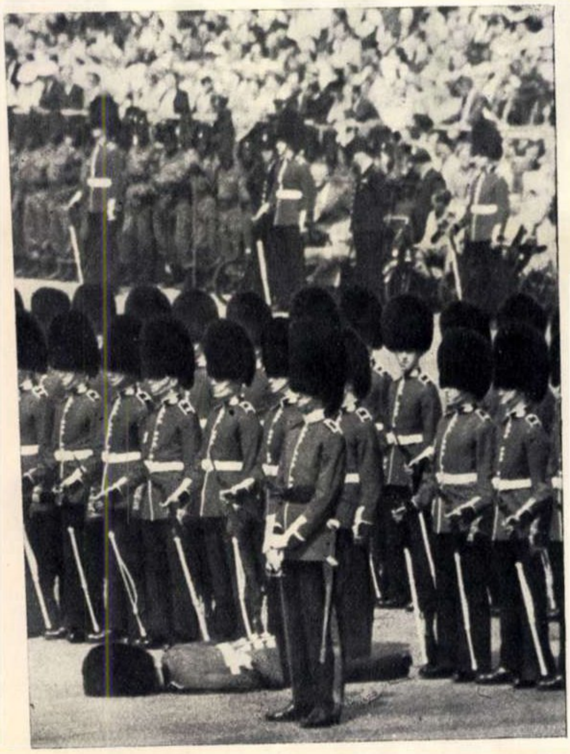

DUPĂ 117 ANI. Scormonind printre pietrele de pe fundul rîului Vîlsan, afluent al Argeşului, studentul Nic. Stoica, de la Facultatea de biologie din Bucureşti, a prins şi cîteva zglăvoace, care-i părură ciudate, deoarece — contrar celor învăţate — aveau corpurile acoperite cu solzi.

Ciudatele exemplare au fost luate în studiu de către prof. Margareta Dumitrescu şi dr. P. Bănărescu, care au constatat că ele aparţin familiei percidelor, din care face parte şi şalăul. Acest peşte, pe lîngă că are caractere morfologice deosebite de ale celorlalte genuri cunoscute pînă acum, este singurul reprezentant din familia percidelor, care a fost găsit în apele repezi de munte. Din 1840, cînd a fost descris ultimul percid din Europa şi Asia, pînă azi nu s-a mai descoperit nici unul. Acestui nou gen de peşte din familia percidelor, i s-a dat numele de Romanichthys valsanicola.

RECORDMAN CU... PENE. De curînd, doi naturalişti suedezi au prins un albatros şi l-au dus la o distanţă de 109,3 km. Albatrosul s-a reîntors la cuib după 34 minute şi 10 secunde, atingînd astfel viteza de 192 km pe oră!

← **INSTANTANEU.** Tradiţia e tradiţie, dar şi omul e om: tocmai cînd parada londoneză era în toi, un soldat al gărzii regale britanice a leşinat. N-a mai putut suporta omul cuşma miţoasă şi dolmanul gros al uniformei. Dar camaradul lui de alături nu are voie să-l ajute.

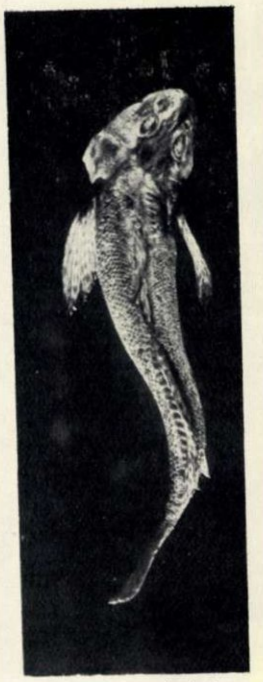

Romanichthys valsanicola

CUMPĂRAŢI-VĂ UN NAS AMERICAN! Din pricina mizeriei, multe femei japoneze sînt nevoite să-şi cîştige existenţa „distrîndu-i" pe ocupanţii americani. Dar yankeii sînt pretenţioşi. Iar un nas „tip Hollywood", cum poate executa numai chirurgul din Shinbasi pe care-l vedem în fotografie, costă cca 75 de dolari. Scump, dar... nu face!...

Un cîrd de albatroşi

Evenimentul cel mai însemnat al stagiunii estivale londoneze va fi prezentarea în premieră a unei realizări a lui Charlie Chaplin, „Un rege la New-York", film la care marele artist a lucrat în ultimii ani în Europa, de cînd a părăsit definitiv Hollywood-ul. Filmul este o excelentă satiră împotriva moravurilor şi instituţiilor americane, de la extravaganţele mondene, pînă la „vînătoarea de vrăjitoare".

Cîteva zile ne mai despart de ziua deschiderii celui de-al zecelea Festival Cinematografic Internaţional de la Karlovy-Vary, care se va desfăşura între 6 şi 21 iulie. Festivalul, organizat anul acesta într-un cadru festiv jubiliar, va întruni cel mai mare număr de ţări reprezentate prin producţiile lor la vreun festival internaţional: 51 de ţări, faţă de 23 întrunite la ultimul festival de la Cannes.

Regizorul italian Maleno Malenotti, care pregăteşte filmul „Squarcio", s-a gîndit să alcătuiască un cuplu actoricesc „senzaţional", apelînd pentru cele două roluri principale la Yves Montand şi Alida Valli. Deocamdată, numai Alida Valli a acceptat, căci Yves Montand este, pare-se, nemulţumit de scenariu.

Actriţa, celebră pe vremuri, Marlene Dietrich, care a debutat acum mai bine de un sfert de veac în filmul german „Îngerul albastru" şi care şi-a continuat cariera la Hollywood, se vede nevoită să accepte acum, în perioada de declin a activităţii ei, roluri în filme poliţiste de duzină, ca „Stigmatul diavolului", unde partenerul Marlenei e un alt actor din generaţia ei, Akim Tamiroff.

Nimeni nu se aştepta ca ecranizarea cunoscutei piese americane „Omul care aduce ploaie" de Richard Nash, să prilejuiască un film mediocru, care minimalizează mesajul uman al acestei piese, transformîndu-i tema valoroasă într-un banal film de cowboys, care se susţine doar graţie excelentei interprete a Lizziei, cunoscuta Katherine Hepburn, şi a lui Burt Lancaster, care joacă rolul lui Starbuck.

Una din cele mai recente producţii ale studioului cinematografic sovietic Lenfilm o constituie „Stepan Kolciughin", film realizat după romanul lui Vasili Grossmann, lucrare binecunoscută cititorilor noştri. Pe baza unui scenariu semnat de S.S. Kara, regizoarea T. Radionova şi operatorul G. Maradjian au izbutit să creeze un film care se impune printre cele mai interesante realizări ale anului.

Ladislao Vajda este numele unui tînăr regizor spaniol care reuşeşte, în pofida asprei cenzuri oficiale, să-şi transforme filmele în zguduitoare documente umane. După succesul primei sale realizări, „Marcelino, pîine şi vin", Vajda a prezentat de curînd filmul „Piciul", pe care critica cinematografică îl compară cu izbutitul film „Hoţii de biciclete".

REDACŢIA: BUCUREŞTI PIAŢA SCÎNTEII Căsuţa Poştală 7 Tel. 7.60.10 Int. 1744 ABONAMENTE: la toate oficiile poştale din ţară şi la factorii poştali şi difuzorii voluntari din întreprinderi şi instituţii. PREŢUL ABONAMENTELOR 3 luni: 18 lei 6 luni: 36 lei un an: 72 lei

PUBLICITATEA: Telefon 7.60.10 interior 1786. Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază. Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin".

Biblioteca Reg. Tg Mureș 108

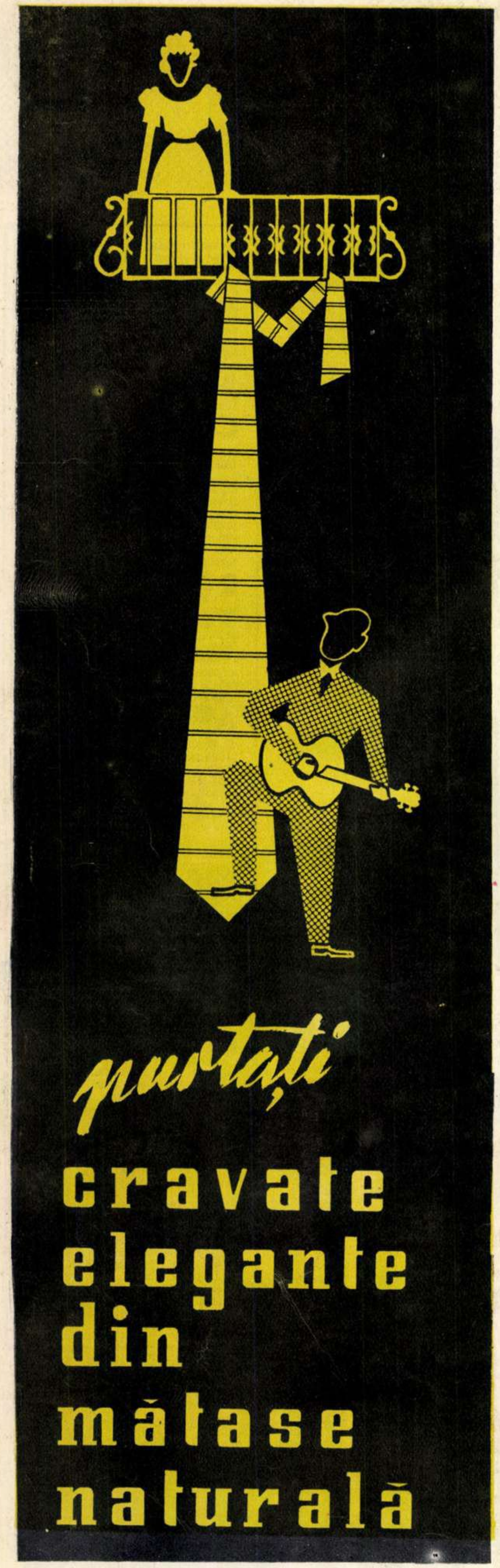
purtați
cravate elegante din mătase naturală

ÎNCEPÎND CU ACEST NUMĂR
FLACARA
apare săptămînal
IN FIECARE SÎMBĂTĂ

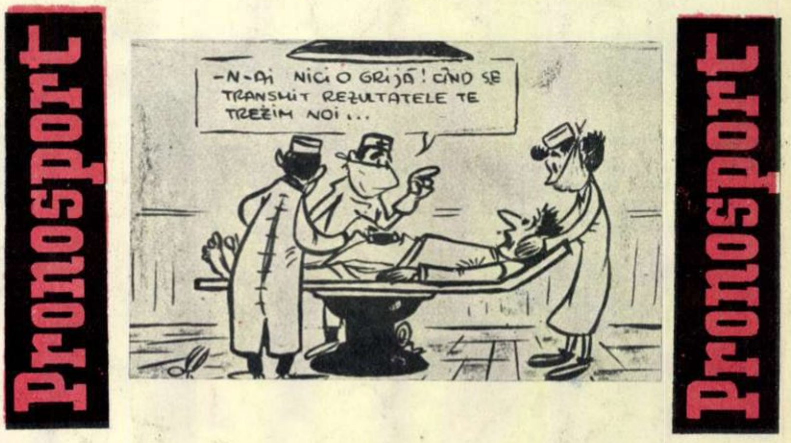
Pronosport
—N-AI NICI O GRIJĂ! CÎND SE TRANSMIT REZULTATELE TE TREZIM NOI...
Pronosport

La 5 iulie
VINEEE
revista de jocuri distractive
REBUS

PREȚUL 1,50 LEI

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACARA

REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ ȘI LITERAR-ARTISTICĂ

Nr. 14 (111)
A. VI - 6 iul. 1957

LA ȘTRAND
Fotografie de
A. MIHAILOPOL

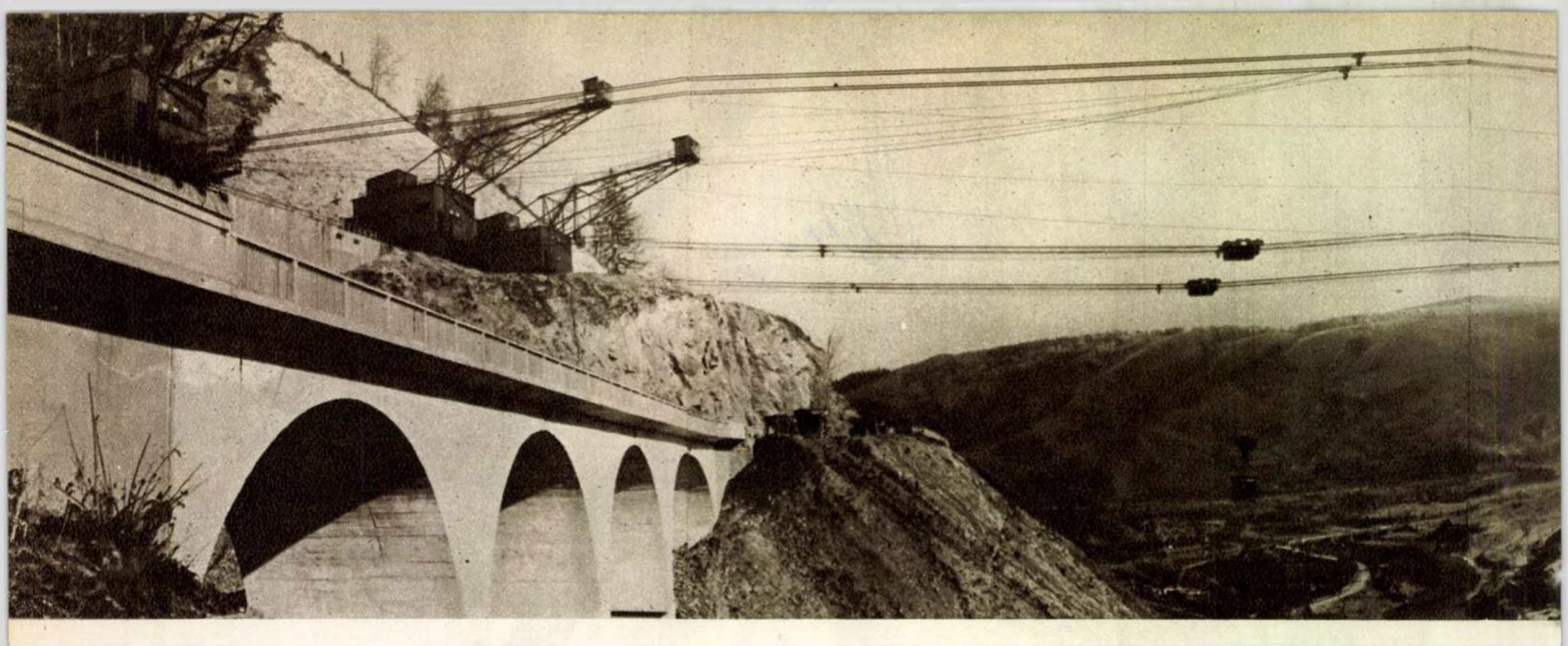

BETONUL și PÎINEA

reportaj
de **RADU COSAȘU**

În jurul meu, oamenii lucrează purtînd căști ostășești de pe vremuri; din'916 mai ales. Cunoașteți modelul: în nu știu cîte comune și orășele ale acestei Moldove, căștile din '916 sînt imortalizate prin monumentele consacrate eroilor primului război mondial; ceva în genul ăsta, dacă nu chiar acest model, mai oferă azi pompierii. Aci, la baraj, sînt însă frapante, în desuetudinea lor comică; băieții nu știu să le poarte și, destinzîndu-se din cînd în cînd, după efort, le dau pe ceafă, ca pe simple pălării. Stropite de betonul pe care bena îl descarcă necontenit în batardou, pătate, ruginite de ploile a 40 de ani — căștile acestea sînt o comedie simpatică — singura, aci, pe blocurile de beton ale barajului.

Mai e și Bobik. Bobik nu e comic. Bobik e o tandrețe — singura, aci. Bobik e voinic, are o privire bună, cinstită, e atent, receptiv și calm; nimic din ceea ce vede nu-l copleșește; păstrează măsura în toate, cu sobrietate; devine exuberant numai cînd Mircea îl strigă: „Bobik, hai acasă! Bobik, după mine!“ — și atunci sare ca nebun în jurul inginerului. Îl urmează peste tot, pe schele, sub schele, pe cofraje; urmărește cu el coborîrea benei, descărcarea ei, iar cînd Mircea strigă după Cocoș: „Unde e Cocoș? Nu l-ați văzut pe Cocoș?“ atunci Bobik îl caută pe Cocoș, rapid, în dreapta și-n stînga, cu privirea lui inteligentă. Bobik e singurul cîine din Dodeni care vine pe șantier — și-n Dodenii aceștia cu ulițe de 180 de pași sînt enorm de mulți cîini. Seara, Bobik vine acasă și, calm, le povestește ce a văzut; trebuie să aibă un glas plăcut, o frază plăcută.

Mă gîndesc la Bobik și la căștile ostășești pentru a mă liniști; acum zece minute am asistat la recepționarea unei lamele a „blocului șase“ de pe malul drept și la betonarea ei. Nu am văzut nimic mai dur de cînd urmăresc construcția hidrocentralei; munca în puțuri, la subteran, nu mă mai impresionează, pentru că mi s-a imprimat de o mie de ori pe retină. Și pe urmă, ceea ce mărește efectul impresiilor inedite de la lamelă este faptul că totul s-a petrecut la lumina zilei, la suprafață.

O lamelă e o porțiune a unui bloc de beton. Blocul se betonează pe stîncă și, pentru ca aderența să fie perfectă, stînca e pregătită cu o minuțiozitate înnebunitoare: nu trebuie să existe nici o impuritate, colțurile stîncii trebuie să fie tari, ascuțite, fără moliciuni. Pînă acum mi se povestise numai despre operația aceasta. Dar înainte cu zece minute, am văzut oamenii frecînd stînca cu perii de sîrmă, cum ai freca parchetul; apoi au spălat-o cu apă: au furtunuri mari, cum ar fi furtunurile din marile parcuri. În timp ce frecau și spălau, inginerul Ana Petrescu, soția lui Mircea (cel cu Bobik), împreună cu Moraru, recepționerul, pipăiau centimetru cu centimetru stînca. Cereau să „se mai ia aci“, „să se mai ia acolo“ — adică cu tîrnăcopul să se curețe stînca de straturile moi, superficiale, ca să rămînă crudă, tare, aspră. Firimiturile de stîncă se adună una cîte una și urmează o nouă palpare a stîncii. Cred că oamenii aceștia visează în somn stînci; nu există porțiune, centimetru, milimetru de stîncă scăpat ochilor, mîinilor, degetelor lor. Și cu cît se apropie clipa recepției — adică aprobarea dată de Moraru pentru betonare — uneltele se simplifică. De la proiect, dinamită și pickhamer s-a ajuns, într-o febră inevitabilă, la furtun, perie de sîrmă, ochi liber și mînă goală. E gradul exact de duritate al acestei munci titanice.

Pînă să coboare bena cu mortar (înainte de beton, se pune pe stîncă un strat de mortar), oamenii au scos din buzunarele salopetelor bucăți mari de pîine și mănîncă. Cad pe stînca imaculată — doamne, ce expresie mi-a răsărit în minte! — cad pe stîncă firimituri de pîine; nimeni nu le culege. Tacit se acceptă că pîinea e o „impuritate“ admisibilă. Pîinea se amestecă cu mortarul și betonul. Firimituri de pîine intră în compoziția blocului șase. E tot ce-i mai omenesc în acest bloc șase: pîinea noastră cea de toate zilele.

Mă gîndesc la Bobik, la căștile ostășești și la pîinea din beton — ca să mă liniștesc. Sînt departe de blocul șase; sînt în batardou, pe malul stîng; stau pe blocul 19, continui să privesc sus, pe malul celălalt, spre „șase“. Remarc pe stîncile cenușii, acolo, cățărată pe un cofraj gălbui, silueta Anei Petrescu, puloverul ei roșu; o văd mergînd pe cofraj, apoi urcînd scara de lemn, întorcîndu-se și privind de pe una din trepte; strigă, gesticulează; se întoarce pe cofraj. Lemnul cofrajului are o grosime de cîțiva centimetri — e mai îngust ca bîrna unui concurs de gimnastică. Ana e o femeie voinică, plină de forță, îmbujorată permanent. Mi-aduc aminte că, în clipele cît am fost și eu sus, la recepție, mi s-a plîns c-a răgușit. Nu mi-am putut da seama. Cît timp am fost lîngă ea, sus, am urmărit-o prea puțin, copleșit de operațiile pregătitoare pentru betonare. Abia de aci, de jos și de departe, văzînd-o cum își ține echilibrul pe cofraj, refac mișcările ei din lamelă și-mi dau seama de originalitatea prezenței ei printre stîncile și scările de lemn extrem de complicate și de aspre, printre atîția bărbați, printre strigătele artificierului-șef, prin praful dinamitărilor, sub benele pline de beton și bolovani, pe cofraje, în lamelele teribile. Glasul lui Cocoș mă trezește din contemplarea puloverului roșu. Glasul lui Cocoș ar trezi și morții. Cocoș vorbește tare, răspicat și repede; e tînăr, scund, bine legat, deși din prima ochire zici că-l sufli; și-a aruncat pe umeri o haină balonseide, o ține într-un deget de agățătoare și pare un drumeț pe un drum de țară. Dialogul cu el e brutal, sigur, exact și simplu. Mi-aduc aminte, de pildă, că stătea în Dodeni ușă-n ușă cu un prieten al meu, Soli. Odată, într-o duminică, fiind la Soli, am auzit de la Cocoș patefonul cu „Tiomnaia noci“. Sau nu... Parcă era alt cîntec... Dar n-are importanță! În orice caz, am auzit patefonul, cu un tango, și prima amintire de la Cocoș e un tango auzit duminică după-amiază, într-una din barăcile evoluate ale Dodenilor.

— Tot acolo stai, Cocoș? Lîngă camera unde locuia Soli?...

— M-am mutat, dom'le; mai bine.

— Ai și patefonul cu tine?...

— Patefonul ca patefonul. Principalul e că mi-am amenajat un fel de baie. Cu baie, se construiește mai bine.

Cocoș mă ia cu el prin batardou. Coordonează lucrările canalului pentru abaterea Bistriței. Uit de Bobik, de căștile din'916, de pîinea din beton și de puloverul Anei. Dar simplitatea explicațiilor lui v-ar încurca. Poate că de data aceasta un reporter v-ar ajuta mai eficace să înțelegeți valoarea și semnificația acestui canal. Personal, n-am văzut nimic mai substanțial la Bicaz, în decurs de un an, de cînd tot vin aci. Există o literatură blîndă despre Bistrița; peisaj, plute, măreție, forță, energie; există o altă literatură — mai recentă — plină de patetism: o vom supune, o vom înfrîna etc. etc. Canalul va înscrie o pagină mai rece, mai lucidă, străină de calofilie: oamenii vor lua, la propriu, Bistrița — depășind figura de stil și „viziunea“ — și o vor pune, fără sentimentalism, unde vor vrea, unde au calculat.

Chiar și numai pe o porțiune de 250 de metri, o apă de forța, dar mai cu seamă de vanitatea și personalitatea Bistriței, va curge între maluri noi, pe un fund nou, părăsind albia aleasă și bătută timp de milenii. Va fi o dramă care, dac-ar fi să credem în comuniunea sufletească a apelor lumii, va impresiona cu siguranță Niagara. Canalul—cam de 250 de metri lungime, lat de 24 — se va afla pe actualul mal stîng, chiar între blocurile de beton „19“ și „21“ ale viitorului baraj. O parte din aceste blocuri

Acolo unde Bistrița a fost silită să-și schimbe milenarul său curs...

vor alcătui pereții canalului, între care va curge, cîțiva ani, Bistrița. Desigur, blocurile „19“ și „21“ nu asigură lungimea canalului; ca atare, li se adaugă, în dreapta și-n stînga, pereți de beton și se construiește un fund, de asemenea betonat. „19“ și „21“ se mai înalță cu cîțiva metri. (La ora cînd acest reportaj va apare, apele Bistriței vor fi curgînd deja pe noua albie — N.R.)

Recitesc ultimele rînduri — și-mi dau seama că l-am imitat pe Cocoș în explicații — sumare și seci. În fond, ca profani sinceri, nu ne interesează decît că Bistrița va curge pe o albie nouă, pe 250 de metri, permițînd astfel ca lucrările pentru ridicarea barajului să se extindă în vechea ei albie, pe vechiul ei fund.

Pentru că nu mai e chinul cu stînca — operațiile, aci, pe șantierul canalului, sînt parcă mai simple decît cele de pe malul drept. Dar nu mai puțin dure. Și mai febrile. Timpul de descărcare al benei e aci de nouă minunte; pe malul drept, pentru a lăsa betonul în lamelă, sînt afectate unsprezece. Bena aduce mai cu seamă „material“, adică bolovani, lemne, materie nespecializată. Însă descărcarea bolovanilor din bena enormă e o operație năprasnică, de efect neașteptat; poți urmări cum, chiar în 1957, oamenii mai sînt impresionați de piatră. De cînd bena apare deasupra batardoului, toți se uită în jurul lor pentru a vedea ce lucruri sînt periclitate, ca și cum s-ar descărca lavă. Unul țipă:

— Roabele! Roabele, mă!

Bena coboară rapid. Strigătele se întețesc — roabele! Sînt, într-adevăr, la marginea cavității care trebuie astupată cu bolovani, două roabe de fier. Bena a ajuns în cavitate, peste o clipă va descărca; bolovanii parcă clocotesc înăuntru. Doi băieți își fac curaj, îndemnîndu-se violent, și apucă mînerele roabelor, înfrigurați, ca în preajma unei explozii; se semnalizează descărcarea. Trec cîteva secunde — nimic. Piatra clocotește realmente în benă, dar nu curge, nu se revarsă. Oamenii așteaptă cu ochi măriți o revărsare, o descărcare fluidă; numai în oțelării, în marile clipe ale așteptării oțelului topit, o secundă înaintea curgerii lui incandescente pe jgheab, am văzut asemenea scenă. Și bena are ceva din marile căldări ale oțelăriilor. Bena e astupată, de aceea bolovanii nu curg. Un om—nu știu de ce, în vîrful picioarelor — se apropie de benă cu o rangă în mînă, se apleacă să constate astuparea ei, lovește scurt și fuge—nimic. Repetă mișcarea, urmărit în perfectă tăcere de toți, așezați pe cofraje, pe scările de lemn, pe pietre și pămînt. Un sunet sec, de fier, lovind piatra — nimic. Omul se întoarce și lovește mai hotărît, de cîteva ori. Deodată, o cascadă de bolovani curge cu huruit asurzitor și toți zîmbesc, ca și cum apele Bistriței ar cădea din înălțimea barajului, gata construit. Cascada are o durată de cîteva minute; are o incandescență care arde retina și rămîne imprimată pe nervi multă vreme. Văd prin ea un chip feciorelnic, straniu, urmărind-o de pe o scară de lemn; cînd bena se ridică goală, îl recunosc pe Scoruș, un puști de 17 ani, ajutor de electrician, un băiat fraged, cu obrajii catifelați, un copil venit într-adevăr pe șantier, pe lîngă frate-său mai mare, așa cum a prezis și imaginația mea. Glumesc cu el, pe seama copilăriei sale:

— Da, da, chestia e că m-am calificat — mă respinge demn și important.

Sigur, „chestia“ e că s-a calificat!

Îmi pare totuși — plăpînd cum e, ușor palid, siluetă feminină — un crin născut în vîrtejul cascadei de bolovani. Ciudați, băieții aceștia liliali — căci nu e numai Scoruș, ci și Punguță, pe malul drept, Amariei, pe malul stîng, tot ajutori de electricieni — cum cresc cu benele deasupra capului, printre cascade de beton și bolovani, păstrînd un aer copilăros, pur și senin. Nu, Bobik nu e singura tandrețe aci, în batardou. Bobik ascultă atent discuția lui Mircea cu Cocoș. Mircea îi povestește cum a întîrziat la prînz cu masa și praftura primită de la Ana:

— Cocoș, ai văzut? Mi-a stat ceasul. Credeam că e unu fără douăzeci și cinci, era două, mă aștepta cu supa și trebuia să plece la recepția lamelei.

Cocoș nu e alarmat de diferendul din familia Abramovici-Petrescu. Îmi explică, căutîndu-l din ochi pe Beretca, mîna lui dreaptă:

— Se lucrează pe sparte. Mircea e-n schimbul de după masă, dar vine și dimineața. Ăsta-i șantierul. Cojak, îl știi, șeful de brigadă, bătrînelul ăla simpatic, îl știi, vine ieri la mine: „Dom'le inginer, spune-mi, da' nu ca-n ședințe, așa, pentru mine: facem noi pînă la unu iulie abaterea?“ „Dacă-ți spun, nene Cojak!“ și dă-i cu convingerea. Culmea e că omul era convins dinainte și m-a luat doar la fix.

Cocoș rîde: ăsta-i șantierul. Da' hai, după Beretca, că așa nu mai merge.

Beretca lucrează la planșeele de beton care vor constitui fundul canalului: armături de fier, orizontale, care se umplu în mod obișnuit cu beton. Așa va fi noul fund al Bistriței, chiar și numai pe 250 de metri. O clipă mă gîndesc ce vor găsi oamenii pe vechea albie: au curs, o dată cu Bistrița, legende ce l-au inspirat pe Sadoveanu, cîntecele plutașilor — și toate s-au depus în veșnicie, pe prundișul apei, împreună cu lucrurile zilei, cu razele soarelui și ale lunii, cu praful stîncilor dinamitate, cu strigătele Anei și ale artificierului-șef: „Ardee! Ardee!“ Oamenii le vor găsi acolo pe toate — dar, ridicînd barajul, punînd beton pe stînca peste care a curs odată Bistrița — nu le vor spulbera. Vor lăsa acolo poveștile lui Sadoveanu și strigătele artificierului-șef, cum au lăsat pîinea în lamela blocului 6. Și ele vor rămîne în veșnicie, împreună cu betonul și pîinea.

Instalatorii pregătesc din vreme rețeaua de înaltă tensiune.

„Gata? E-n ordine? Atunci, turnați!“ — inginerul Camenitzer conduce operația de betonare a uneia dintre lamelele blocului 6.

„Alo, alo, avem nevoie mai repede de materialele comandate!“ răsună în aparat vocea inginerului Nicolae Cocoș.

Cîntece minerești

VECHILE CIOCANE*)

Trei guri de întuneric și-un clopot spînzurat
Deasupra lor, cu limba de vînt ușor mișcată...
Trei guri de întuneric rînjesc încrîncenat
Spre îndrăznețul care în preajma lor s-arată.

E primul drum în neguri subpămîntene... Ce-i
Acolo în străfunduri: argint? aur? aramă?
Sînt oare focuri negre cu albăstrui scîntei?
Sînt focuri de comoară ce ispitesc și cheamă?

Te-apropii... Pui piciorul... Și crengile tresar
Și bronzul de deasupra de vînt se înfioară...
Un pas și încă unul și-ntîiul ciocănar
În gura de-ntuneric încet, încet, coboară...

Coboară... Tot coboară... Afară s-a-nnoptat,
Și peste codrii negri încep să ardă stele...
Privește-o dată omu-ndărăt și, tulburat,
Se-ntreabă: oare arde și steaua mea cu ele?...

Tîrziu, spre miezul nopții, adîncul a tunat,
Și muntele, uriașul, a hohotit sălbatic!
Pe cerul fără margini o stea s-a tulburat
Și s-a zvîrlit în hăuri, cu plezne de jeratic...

Și clopotul în vînturi se tîngui prelung,
Și focurile negre s-au murdărit cu sînge
Și au țîșnit afară ca niște lănci ce-mpung
Albastrul nopții care peste păduri se frînge...

„Hei, cine mai încearcă?“ întreabă fumegînd
Trei guri de întuneric... Și clopotul deodată
S-ogoaie; va re'ncepe să vuie în curînd:
Un alt flămînd în preajma ciocanelor s-arată.

„MOLDOVA 5“

E o-nserare blîndă de iarnă. Peste munți
Aceeași lună-și varsă argintul de pe umăr;
Pădurea vastă tace adînc: frunți lîngă frunți
Au adormit molizii cărunți și fără număr...

Dar liniștea nu doarme și-n subpămînt: s-aud
Burghiile cum sfarmă mileniile de piatră
Și minereul negru-și începe drumul, nud...
Rănită moartea-n straturi neputincioasă latră...

Și mina larg răsună și rîde-n scăpărări
De kilowați ce-aleargă spre negrele străfunduri.
Răzbat spre bogăție niște flăcăi ce ieri
Se mai jucau cu iezii și pietrele pe prunduri...

Aduceți-v-aminte de primul ciocănar
Ce nu s-a-ntors din noaptea cu focuri de aramă...
De ce dorm oare codrii în pace și răsar
Netulburate stele pe-a cerului maramă?

Nici gurile de beznă nu mai rînjesc acum?
Nici clopotul sinistru nu se-nfioară-n vînturi?...
Porniră strănepoții cu alte-armuri la drum,
Să cucerească țara de sulf de sub pămînturi...

... În înserarea asta cu tot cuprinsul nins,
Cînd luna-și varsă iară argintul de pe umăr
Din șut ies ciocănarii cu vestea: Am învins!
Și anii-și pleacă fruntea, supuși și fără număr.

Dragoș Vicol

---

*) Ciocane: denumire dată în Bucovina celor dintîi exploatări miniere.

Vă amintiți?

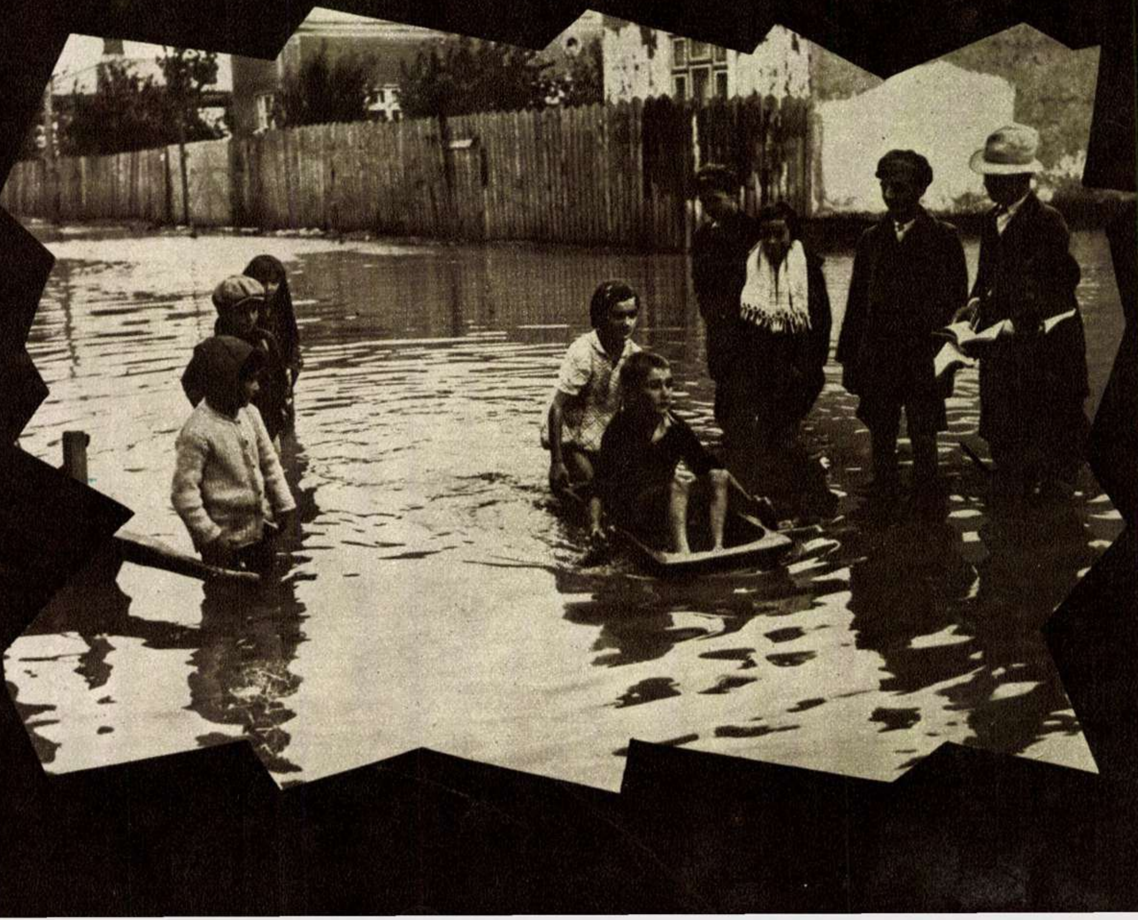

Solar modern burghezo-moșieresc plasat — așa cum ne arată această fotografie făcută cu două decenii în urmă — într-unul din cartierele muncitorești ale capitalei, doar la 20 minute de centrul asfaltat și scăldat în neon....

fotocronica FLACARII

LA 6 OCTOMBRIE anul acesta va fi redată Aradului „Statuia Libertății", pe care în 1925, din motive șovine, guvernul liberal a demolat-o și a depus-o demontată în curtea primăriei. Monumentul acesta fusese ridicat în anul 1890 prin contribuția publică a populației romîne, maghiare și germane din oraș, în amintirea celor 13 generali revoluționari executați aici la 6 octombrie 1849. De o valoare artistică deosebită, statuia are impunătoarea înălțime de 18 metri. În momentul de față un grup de sculptori din Arad lucrează la reconstituirea statuii.

U.

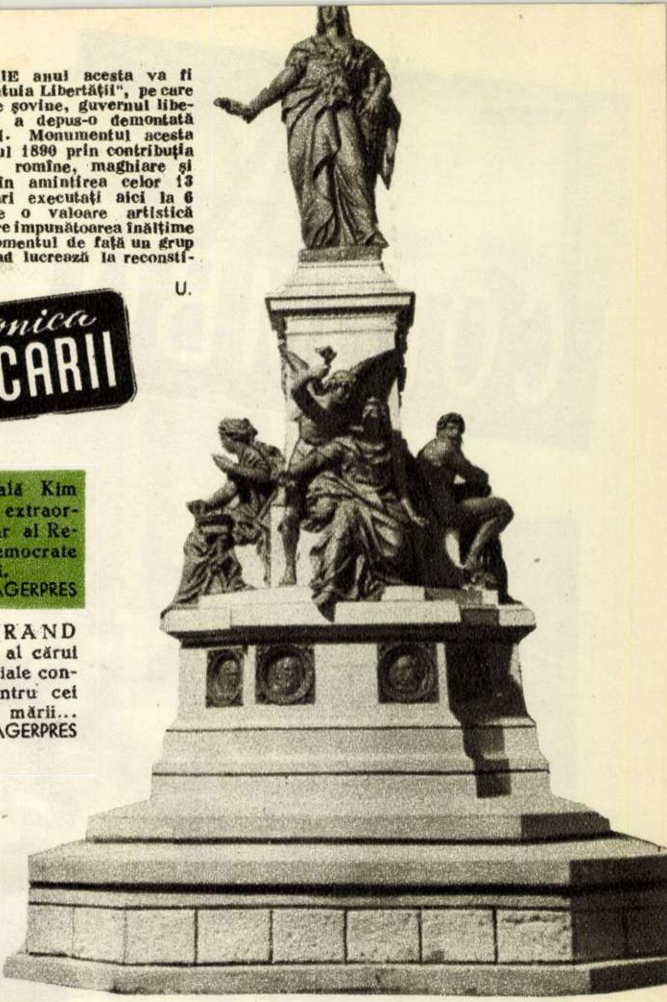

← A SOSIT în Capitală Kim Ven Zik, ambasador extraordinar și plenipotențiar al Republicii Populare Democrate Coreene la București.

Foto AGERPRES

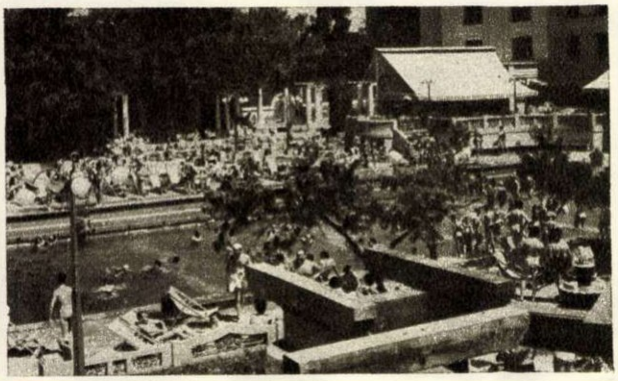

COCHETUL ȘTRAND „LIDO" din Capitală, al cărui bazin cu valuri artificiale constituie o atracție pentru cei ce poartă nostalgia mării...

Foto AGERPRES

←

ÎNCHIDEREA ANULUI UNIVERSITAR s-a sărbătorit într-un cadru neobișnuit. Ea avea loc la numai cîteva zile după apariția Hotărîrii C.C. al P.M.R. și a Consiliului de Miniștri cu privire la îmbunătățirea învățămîntului superior. Luîndu-și rămas bun de la un an de învățătură, studenții patriei noastre se angajează ca, laolaltă cu cadrele didactice, să pășească din prima zi a noului an la înfăptuirea tuturor prevederilor Hotărîrii partidului și guvernului.

COLOMBO

CHEMAREA

„Pacea va fi salvată de popoare, prin măreaţa mişcare pentru apărarea păcii, cu condiţia ca toate popoarele să ştie să-şi unească eforturile cu cele ale tuturor forţelor vii, ale tuturor bărbaţilor şi femeilor din întreaga lume cărora le este scumpă pacea".

(Din Rezoluţia aprobată de Comisia pentru problema slăbirii încordării şi problemele legate de aceasta).

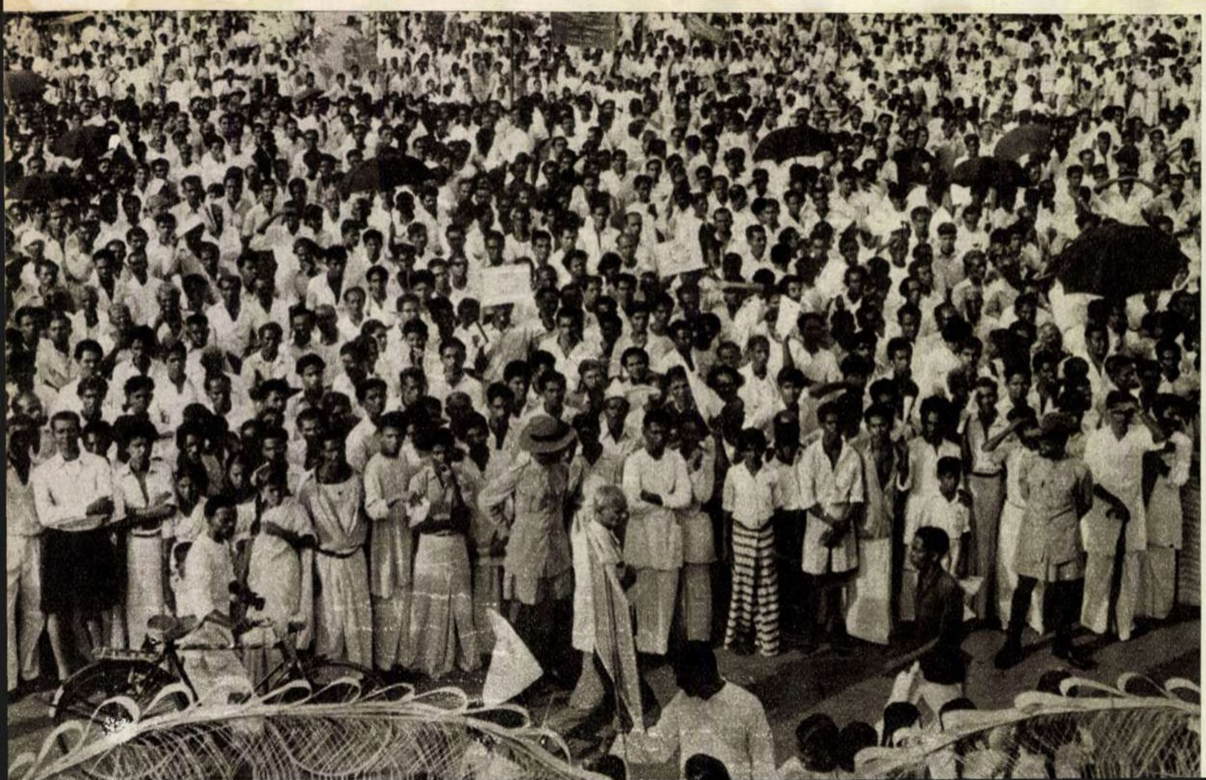

← Grandiosul miting din capitala Ceylonului a constituit o măreaţă demonstraţie a hotărîrii de luptă a popoarelor Asiei şi Africii, Americii şi Europei, pentru apărarea păcii în întreaga lume.

POPOARELOR

402 delegaţi din 74 de ţări au dezbătut la sesiunea Consiliului Mondial al Păcii cele mai arzătoare probleme care frămîntă popoarele, cerînd „în numele a tot ce este sfînt pentru omenire“:

- Încetarea experienţelor cu bomba A şi H.
- Dezarmarea.
- Curmarea războiului din Algeria.
- Menţinerea păcii în Orientul Apropiat şi Mijlociu.
- Renunţarea la forţă în rezolvarea problemelor litigioase.
- Slăbirea încordării internaţionale.
- Coexistenţă paşnică.

↑ În Prezidiu au luat loc militanţi de frunte ai mişcării mondiale a partizanilor păcii, ca S. Kitchlew (India), Go Mo-jo (R. P. Chineză) şi alţii.

Cu pancarte şi stegulete, în sunetul tobelor ceyloneze, mii de localnici se îndreaptă spre Piaţa Independenţei din Colombo, spre a lua parte la mitingul pentru apărarea păcii. →

La sesiunea de la Colombo au participat membri ai guvernelor şi parlamentelor, reprezentanţi ai cercurilor de afaceri şi ai diferitelor culte religioase, oameni de ştiinţă şi artă, gospodine, activişti sindicali... În fotografie: un aspect din timpul lucrărilor sesiunii.

←

Delegaţia mişcării pentru pace din ţara noastră, la sesiunea de la Colombo. ↓

LUAŢI SEAMA, DOMNILOR!

Am văzut nu demult, într-un jurnal cinematografic, oameni adăpostindu-se de ploaie. Părea o ploaie de vară ca oricare alta, răpăind puternic; oamenii se ascundeau sub streşini, în ganguri. Dar oamenii erau japonezi şi vocea crainicei a căpătat deodată un accent straniu: „În Japonia toate ploile sînt radioactive“. Nu de simple picături de ploaie se adăposteau japonezii cîteva zile după exploziile experimentale engleze în Pacific...

A fost o vreme cînd, organizînd explozii atomice la mari depărtări de reşedinţele lor, oamenii de stat apuseni puteau merge apoi liniştiţi în ploaie, apăraţi doar de o simplă umbrelă. Dar n-a trecut mult şi savanţii au avertizat: radioactivitatea se răspîndeşte în atmosferă, se împrăştie, nu ţine seama de poligoane, de zone interzise, de hotare. Radioactivitatea se poate întoarce împotriva celor ce o produc...

E tocmai ceea ce ilustrează desenul unui caricaturist francez, reprodus alături: poţi declanşa liniştit explozia, dar nu poţi rămîne liniştit multă vreme după aceea. Nu demult, în Nevada a avut loc o explozie atomică. Totul părea în ordine. Experţii Pentagonului îşi frecau mîinile de satisfacţie. Dar a început să bată vîntul. Un vînt nici prea încet, nici prea puternic. Avea un singur neajuns: era un vînt neprevăzut. N-a trecut mult şi la sute de kilometri depărtare a început să cadă cenuşă radioactivă. Contoarele de control au dat alarma. S-a stîrnit o panică în toată regula printre cei ce asistau la „desfăşurarea“ ciupercii atomice. Militarii, tehnicienii şi toţi oficialii americani s-au grăbit s-o ia din loc, cu sufletul la gură. Pulberea morţii ameninţa să-i atingă şi pe ei.

Ştirile despre creşterea radioactivităţii în atmosferă provoacă pretutindeni indignare legitimă. Oamenii se întreabă: de ce? De ce nu se ajunge la o înţelegere pentru interzicerea experienţelor atomice? De ce nu încetează otrăvirea atmosferei? De ce nu sînt ascultate propunerile U.R.S.S.?

Întrebările ajung fireşte şi la urechile conducătorilor occidentali. Numai că ei preferă să răspundă în felul lor..., lansînd braşoave despre aşa-zisa „bombă curată“, care cică nu mai produce radioactivitate, e blîndă ca un porumbel, inofensivă ca un pahar de coca-cola, avantajoasă ca o afacere de bursă. Privind desenul-avertisment de alături, fabricanţii de arme atomice ar face bine totuşi să se gîndească: nu în „bombe curate“ le stă propria salvare, ci în renunţarea la planurile lor murdare.

Radu ŢIULESCU

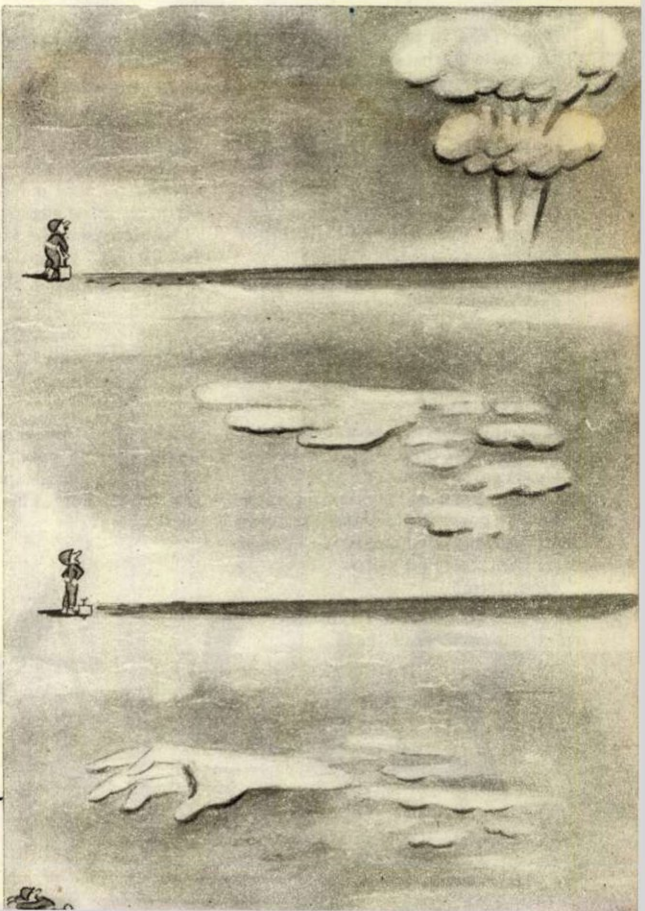

ΣLLADA ANTI

SCRISOARE DIN ATENA

Două fapte au reținut cu deosebire atenția opiniei publice grecești în ultimele săptămîni, stîrnind vii frămîntări în toată țara. Este vorba în primul rînd de furtunoasele dezbateri parlamentare, în cadrul cărora — în ciuda unei opoziții puternice — ministrul de externe al Greciei s-a pronunțat în favoarea „doctrinei Eisenhower", iar în al doilea rînd de asasinarea generalului Sarafis printr-un foarte suspect „accident" de mașină, provocat de un ofițer american pe străzile Atenei.

Aceste fapte, în aparență nelegate unul de celălalt, au prilejuit o nouă și puternică răbufnire a sentimentelor antiamericane ale poporului străvechii Ellade. În cursul celor cinci zile de dezbateri parlamentare de politică externă, numeroși deputați, printre care și generalul Sarafis, secretar al Uniunii Democrate de Stînga (E.D.A.), au luat atitudine fermă împotriva „doctrinei Eisenhower", apărînd curajos cauza independenței Greciei. De altfel generalul patriot asasinat de militarul yankeu Mussali se pronunțase doar cu cîteva zile înainte de „accident" împotriva instalării de baze militare atomice ale S.U.A. pe teritoriul Greciei și denunțase, printr-un fulminant articol publicat în ziarul atenian „Avghi", primejdia de moarte pe care o reprezintă uneltirile agresive sub firma N.A.T.O.

Numeroase alte fapte petrecute în ultima vreme marchează o creștere vădită a stării de spirit antiamericane în Ellada. Tocmai despre aceste sentimente profund ostile prezenței americanilor pe pămîntul însetat de libertate al patriei mele vreau să vorbesc în această scrisoare adresată cititorilor „Flacării". Mai precis, vreau să redau aci cîteva întîmplări pe care le consider semnificative pentru actuala stare de spirit a poporului nostru.

Vă este cunoscut, desigur, că și la noi militarii americani comit fără delegi, rămînînd în imensa lor majoritate nepedepsiți, deoarece ei fac uz din plin, și de obicei în chip cu totul arbitrar, de dreptul de exteritorialitate. De altfel, după cum o arată și un raport publicat recent, al șefului procuraturii militare a S.U.A., generalul maior Hicman, numai în cursul unui singur an, 14.394 militari americani au fost acuzați de încălcarea legilor statelor străine. Dintre aceștia doar... 88 au fost pedepsiți.

Dar în țara noastră — și, desigur, în multe alte țări înrobite de yankei — a început să se facă tot mai mult simțită o altă justiție decît cea oficială, o justiție fără togă și fără reguli de procedură, dar în schimb dreaptă și eficace.

Insula Creta, ca și alte pămînturi grecești, reprezintă pentru americani un deosebit punct de atracție, mai ales de cînd S.U.A. intenționează să instaleze aci baze atomice. Nimeni n-a întrebat însă vreodată pe insulari dacă sînt sau nu de acord cu prezența americanilor și a tunurilor atomice.

Despre cretani se știe în schimb că sînt voinici, curajoși și iubitori de libertate. Marele Hugo a zugrăvit într-una din poeziile sale figura eroică a unui copil cretan care cerea și el praf de pușcă și gloanțe pentru a lupta împotriva cotropitorilor străini. Dar imperialiștii americani nu știu sau se prefac că nu știu nimic despre tradițiile glorioase ale acestui popor. Demnitatea umană și mîndria națională a popoarelor sînt pentru soldățoii yankei amănunte neînsemnate. Ei au mulți bani și sînt convinși că de aceea își pot permite orice...

Așa gîndeau desigur și cei cîțiva marinari americani, beți și aroganți, care și-au făcut apariția într-una din zilele acestei primăveri în cafeneaua bătrînului Bri-

Tineretul grec în primele rînduri ale luptei pentru apărarea libertății și ← independenței patriei.

ceakis, din satul cretan Sternes.

— Uite bani și du-te de ne cumpără țigări — strigă unul dintre marinari la bătrîn, după ce-i azvîrli un dolar.

Dîndu-și seama că huliganii în uniformă voiau să scape de el, pentru ca apoi să poată batjocori în voie cele trei nepoate ale sale, bătrînul refuză categoric: „Nu mă duc nicăieri!"

— Ai să te duci! Noi sîntem stăpîni aici! — strigară înfuriați americanii. Și cum Briceakis nu se lăsă înduplecat, tăbărîră asupra lui, lovindu-l la nimereală cu pumnii și cu picioarele.

Nepoatele bătrînului nu erau însă numai frumoase. Erau și curajoase. Ele au sărit în ajutorul bătrînului și, după ce au dat alarmă în sat, împreună cu cîțiva vecini le-au administrat marinarilor o asemenea bătaie zdravănă, încît aceștia au trebuit să fie transportați de urgență la spital.

Acestea sînt faptele; dar ceea ce e mai important e că nu s-a găsit nici un grec care să nu fi primit cu satisfacție lecția dată huliganilor, de cele trei fete. Mai mult. Comportarea demnă a fetelor din Sternes a constituit un exemplu, care a găsit un puternic ecou în întreaga Grecie. Urmînd pilda lor, alți patrioți greci au trecut la acțiuni antiamericane asemănătoare.

... În centrul Atenei se află strada Corais. Dintr-un bar situat în această stradă au ieșit într-o noapte două doamne însoțite de un căpitan grec în uniformă și un civil — fost ofițer, acum invalid. Cînd să urce în mașină, doi militari americani se apropiară de cele două femei, propunîndu-le cu nerușinare să-i însoțească; și, ca să le „convingă", ei se băteau cu palma peste buzunarul de la piept, în semn că au dolari... Indignați, însoțitorii celor două femei au protestat și au chemat poliția. Atît le-a trebuit americanilor, care au și tăbărît pe invalid, necutezînd totuși să se atingă de ofițerul grec. Dar, ca și la Sternes, americanii au mîncat și de data aceasta o bătaie soră cu moartea...

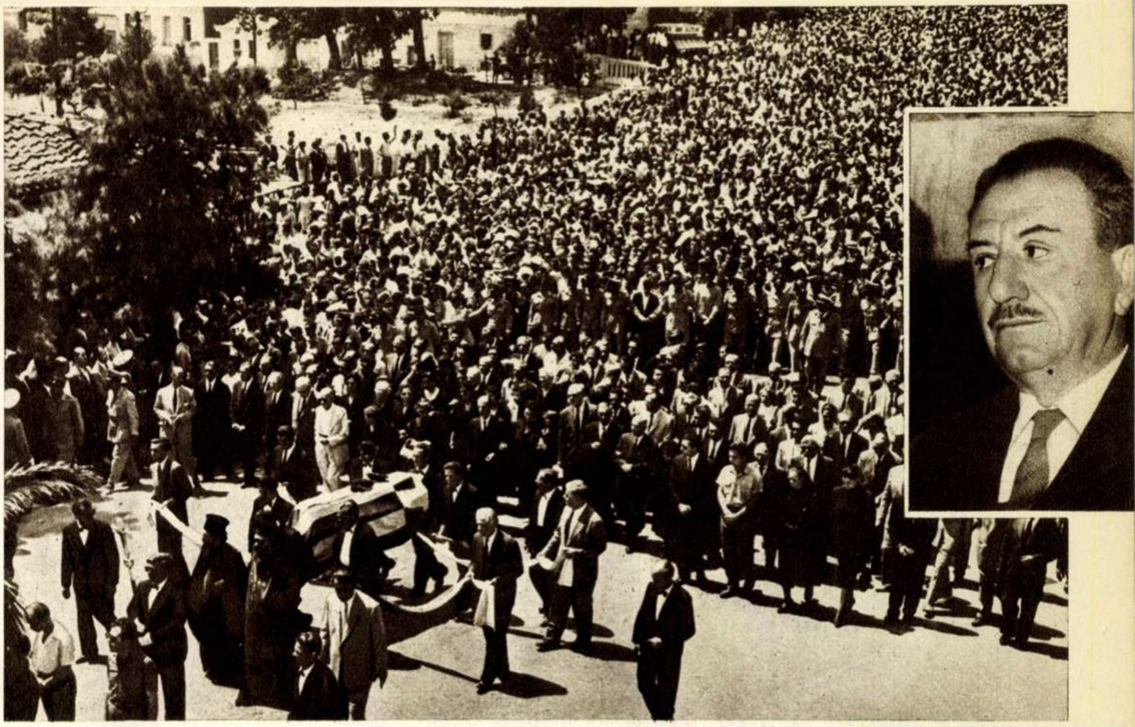

↑

Zeci de mii de atenieni au ieșit în stradă pentru a lua parte la funeraliile generalului Sarafis, asasinat de ofițerul american Mussali. Înmormîntarea s-a transformat într-un viguros protest împotriva nelegiuirilor americane. Sus: fotografia generalului Sarafis.

AMERICANĂ

de IANIS THEODORIDIS

Acest fel popular de a face „justiție" i-a molipsit pînă și pe polițiștii greci. Cînd, acum cîtăva vreme, patru marinari americani de la baza militară Gurnes din Creta au molestat un chelner și o cîntăreață dintr-un bar, poliția portuară — sub presiunea stării de spirit populare — a intervenit de îndată și, lăsînd la o parte orice reticență față de „stăpînii" yankei, i-a pus pe fugă, silindu-i să se arunce, cu arme cu tot, în mare.

Firește, toate acestea sînt trecute sub tăcere de rapoartele procuraturii militare americane. Căci, departe de a fi întîmplări izolate sau mici răfuieli locale, ele constituie răbufniri violente ale antiamericanismului în Grecia. În legătură cu aceasta ar mai fi semnificativ de amintit faptul petrecut chiar în Atena, cu prilejul recentei sărbătoriri a Zilei naționale a Greciei. În timp ce în fața tribunei avea loc parada oficială, un numeros grup de manifestanți au oprit o limuzină ce purta inscripția distinctivă XA (Xeni Apostoli — Corpul Diplomatic n.r.) și au huiduit pe americanii ce se aflau înăuntru. Apoi manifestanții au distrus un autobuz al societății engleze Power și au sfărîmat cu pietre vitrinele localului unde se află Serviciul de Informații american. În tot acest timp echipe formate din studenți distribuiau manifeste în care era scris: ... **„Imperialiștii străini trebuie să afle că paharul răbdării s-a umplut. Să ieșim din N.A.T.O.! Americani, cărați-vă acasă!"...**

Cum se explică valul de antiamericanism ce a cuprins întreaga Grecie? Corespondentul permanent al ziarului „Le Monde" la Atena, Marc Marceau, declară că nu este dumirit cum se face că, deși au cheltuit două miliarde de dolari în cadrul „doctrinei Truman", americanii nu mai sînt stăpîni pe situația din Grecia și că, dimpotrivă, și-au atras ura întregului popor grec. Explicația există totuși.

La început și noi, grecii, am fost amăgiți; ni se promitea marea și sarea.

„Va sosi veacul lui Pericle, vom mînca cu toții din linguri de aur" scria în urmă cu zece ani ziarul proamerican „Kathimerini". Dar viața verifică toate promisiunile. Și viața ne-a dovedit ce înseamnă „ajutor american", ce înseamnă N.A.T.O.

Iar acei care la început au putut fi induși în eroare și-au dat curînd seama că „aliații" nu numai că nu ne sînt prieteni, ci că sînt dușmani sadea ai Greciei, atît în problema Ciprului, cît și în ce privește dezvoltarea în general a economiei noastre naționale. Pînă și același ziar „Kathimerini" a ajuns să scrie acum cu indignare vădită: *„Noi acceptam ploaia de aur ca pe o binecuvîntare, pe cînd dolarii au fost în fapt un blestem. Și aceasta în primul rînd pentru*

O viguroasă demonstrație antiamericană a tineretului atenian.

ΘΕΛΟΜΕΝ
ΜΕΡΙΚΑΝΟΙ
EDOM NOT
TABLE

că au generat descompunerea, au dezbinat pe greci, împărțindu-i în... asupritori și nedreptățiți... au contribuit la sporirea contradicțiilor între săraci și bogați. Împrumuturile pe care ni le-au acordat Statele Unite după eliberarea țării de sub ocupația fascistă și, în general, protecția marilor noștri aliați au transformat Grecia în cel mai mizerabil protectorat din lume".

Pe cît de reale sînt constatările ziarului „Kathimerini", pe atît de adevărat este că Ellada și fiii ei curajoși refuză să suporte mai departe dominația S.U.A., a cărei cea mai proaspătă expresie este „doctrina Eisenhower".

Cei mai în măsură să știe acest lucru sînt înșiși militarii și civilii americani aflați pe teritoriul țării noastre, care sînt înconjurați de ura unui întreg popor.

În țara aceasta străveche, unde de-a lungul veacurilor s-a vărsat atîta sînge pentru libertate și demnitate națională, miliardele de dolari, baionetele și „doctrinele" imperialiste devin tot mai neputincioase.

O dovadă a „simpatiei" ce o nutrește poporul grec față de imperialiștii americani: sediul Oficiului de Informații american din capitala Greciei devastat de manifestanți...

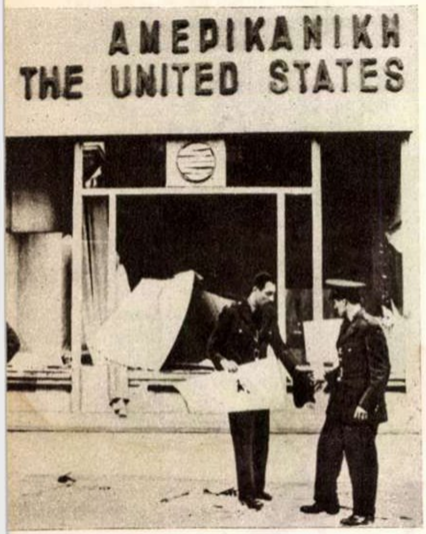

Ciocniri între poliție și manifestanți, în timpul unei demonstrații antiimperialiste la Atena.

PAA
ΟΔΟΝΤΟΚΡΕΜΑ
Blendax
ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ

La ceas de rugă?

de L. Sebastian

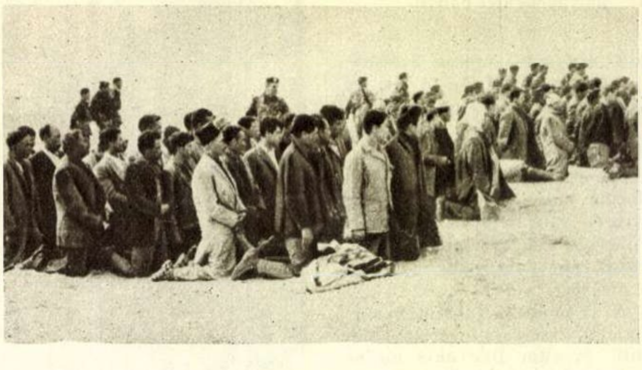

Îmi amintesc. Revăd drumeagurile nisipoase, înguste, de pe marginea șanțurilor de irigație ce împrejmuiesc străvechiul oraș Samarkand, unde doarme de 550 de ani vestitul Tamerlan. Nisipul arde sub soarele torid. Chiar la ceasul violet al amurgului. Pe un drumeag din acestea, lipsit de umbră, am întîlnit un bătrîn uzbec cu barba albă ca vata, barbă rotundă, scurtă și creață. Straiele îi erau și ele albe, cum sînt iile la noi. Numai obrazul și mîinile, pentru contrast, erau arămii. În mijlocul drumeagului, după ce s-a uitat bine la soarele ce cobora la orizont, bătrînul s-a lăsat în genunchi, pe nisipul arzător. Apoi s-a înclinat și și-a lipit fruntea de pămînt. Totul a durat vreo două minute. Bătrînul s-a ridicat de la pămînt și și-a văzut de drum. Își făcuse ruga de seară. Așa e legea lui Mohamed: unde te-ar surprinde ceasul rugăciunii, lași totul și te rogi.

Mă uit la fotografia pe care o vedeți și dumneavoastră. Sus, cerul e imaculat și, desigur, torid. Jos, nisipul — de asemenea fierbinte și alb. O mulțime de oameni, tineri și bătrîni (se vede bine că fotografia n-a cuprins tot grupul, care-i mult mai mare) au căzut în genunchi. Privind de aproape, vezi că oamenii sînt musulmani. Cîțiva poartă tradiționalul fes. Fără îndoială că i-a surprins, pe drum, ceasul rugăciunii.

Toate bune, dar ce caută acolo atîția militari francezi? E limpede. Nu e vorba de nici o rugă... Ne aflăm la vreo 200 de kilometri de Alger, aproape de baza aeriană Paul Cazelles, într-un lagăr de concentrare improvizat. „Mahomedanii în rugăciune" sînt, de fapt, niște algerieni care — nu încape îndoială — suspină după libertate, după independența patriei lor; ei n-au apucat încă să întreprindă vreo acțiune și, totuși, pentru autoritățile franceze, sînt „suspecți". Îngenunchierea asta în masă n-are nimic din pioșenia unei rugi. E o îngenunchiere comandată, silită, cu arma la spate. Și nu e vorba ca oamenii să stea așa, cu genunchii lipiți de nisipul fierbinte, cel mult două minute. Nu. Vor sta așa ceasuri întregi. Fiindcă fiecare „suspect" așteaptă, în poziția asta dureroasă, să fie percheziționat.

E un mic, palid, neînsemnat aspect al celor ce se întîmplă în Algeria azi. Dar el evocă pe celelalte. De pildă, masacrele de la Melouza. Sau un bilanț recent: 300.000 de algerieni uciși și 125.000 aruncați în închisori și lagăre de concentrare. Sau unele sate rase de pe fața pămîntului, asemeni unui Lidice ori Oradour. Sau mentalitatea bestială a unor militari francezi, cum ar fi generalul Auméran, fost deputat în Adunarea Națională, care a semnat un articol în „L' Information", în care își exprima în limba lui Voltaire „*son regret*" că n-au fost executați absolut toți cei 704 algerieni de curînd condamnați la moarte. Etc. Etc.

Dar să nu credeți că numai fotografia de acum mi-a adus aminte de bătrînul evlavios și de Samarkand. O, nu! Mi le-a mai amintit și o broșură oficială a armatei franceze, care expune soldaților cele mai bune metode de „pacificare" a Algeriei. După ce definește la pagina 33: „Înflăcărare, interes, teroare, iată cele trei motoare umane principale pe care le pune în joc războiul psihologic", broșura evocă o figură istorică tocmai *à propos*: „Cînd Gingis Han a străbătut Pamirul cu cavalerii lui mongoli, cel dintîi oraș ce i-a ieșit în cale a fost Samarkand. Orașul acesta, perlă a Orientului musulman, ale cărui universități erau celebre în lumea întreagă, a fost trecut prin sabie, și ceea ce fusese un centru uman atît de important s-a prefăcut într-un pustiu".

Urmași ai lui Rabelais și Montaigne își iau, azi, ca exemplu pe Gingis Han. Alte comentarii sînt de prisos...

INSCRIPȚIE LA O FOTOGRAFIE

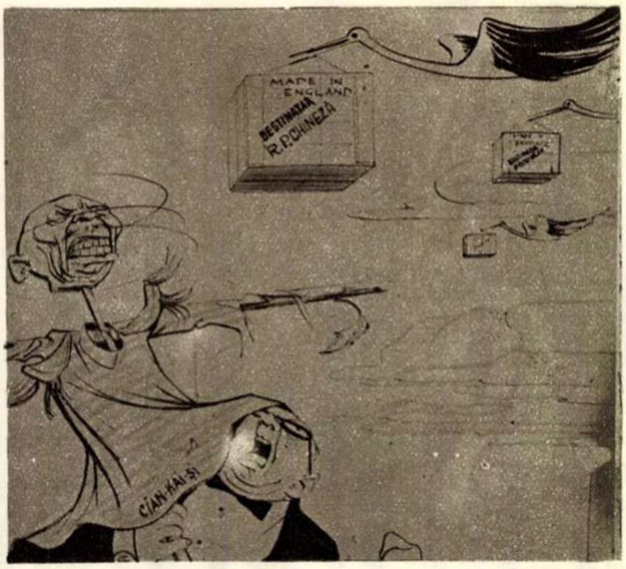

La instigația S.U.A., Cian Kai-și a amenințat țările care nu vor respecta embargo-ul, că va opri transporturile spre R. P. Chineză.

CARICATURA SĂPTĂMÎNII

CIAN KAI-ȘI CEL „TERIBIL"

Desen de Cik DAMADIAN

DIN PLASTICA NOASTRĂ NOUĂ

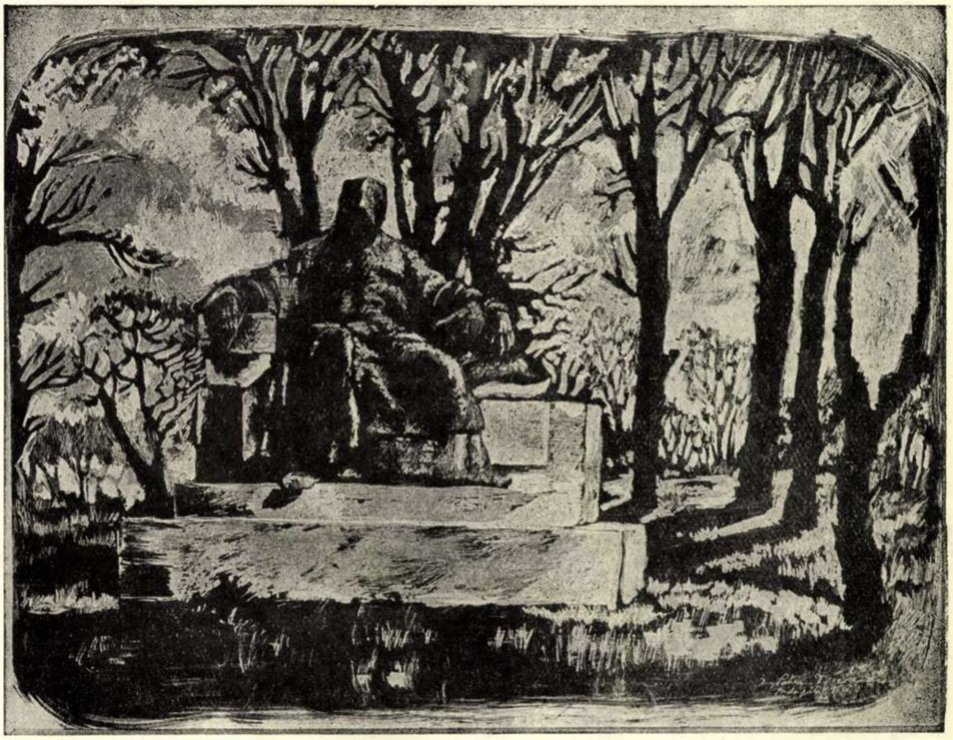

Angi PETRESCU-Tipărescu

Budapesta-„Cronicarul anonim"

Gheorghe NAUM

Punct pescăresc

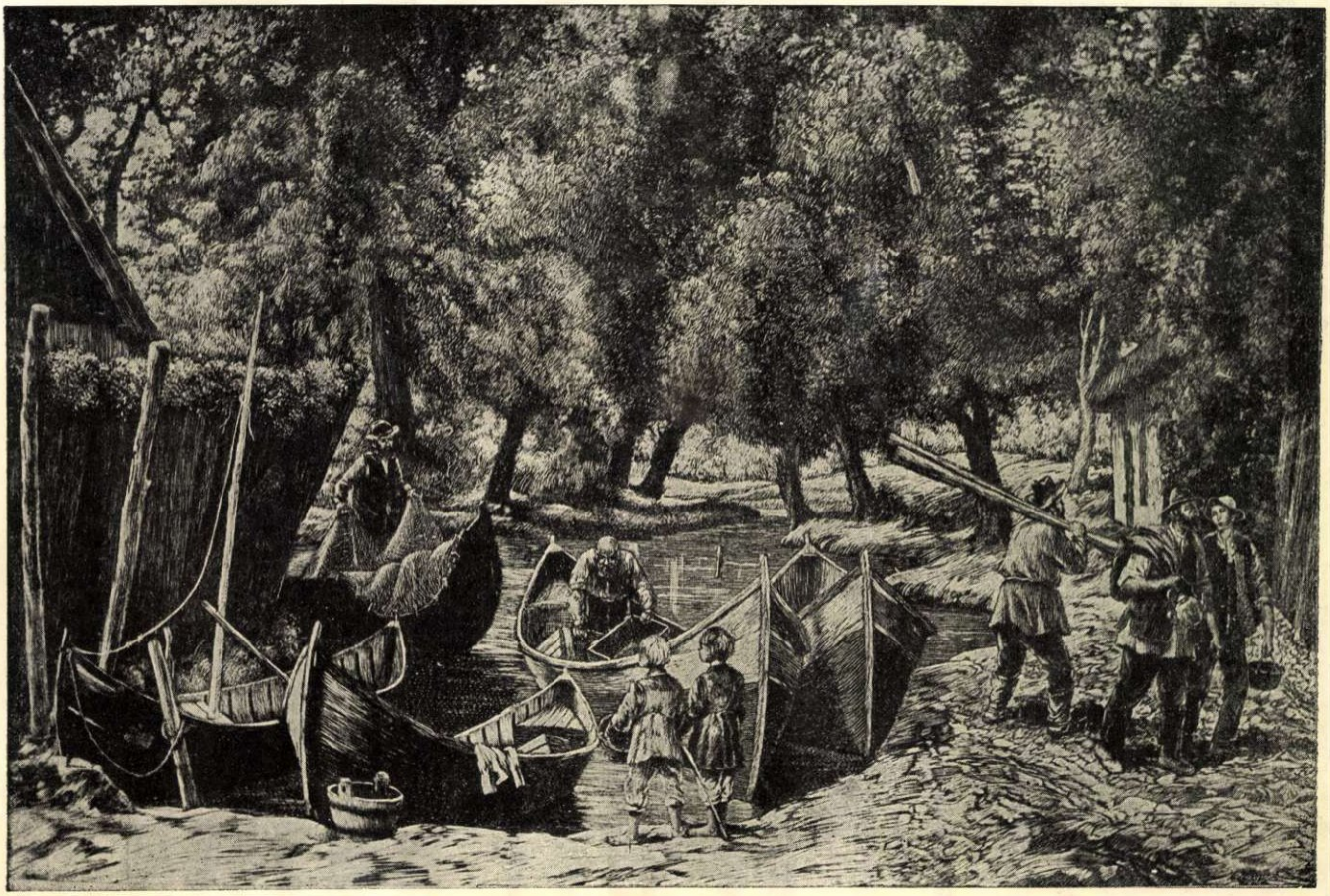

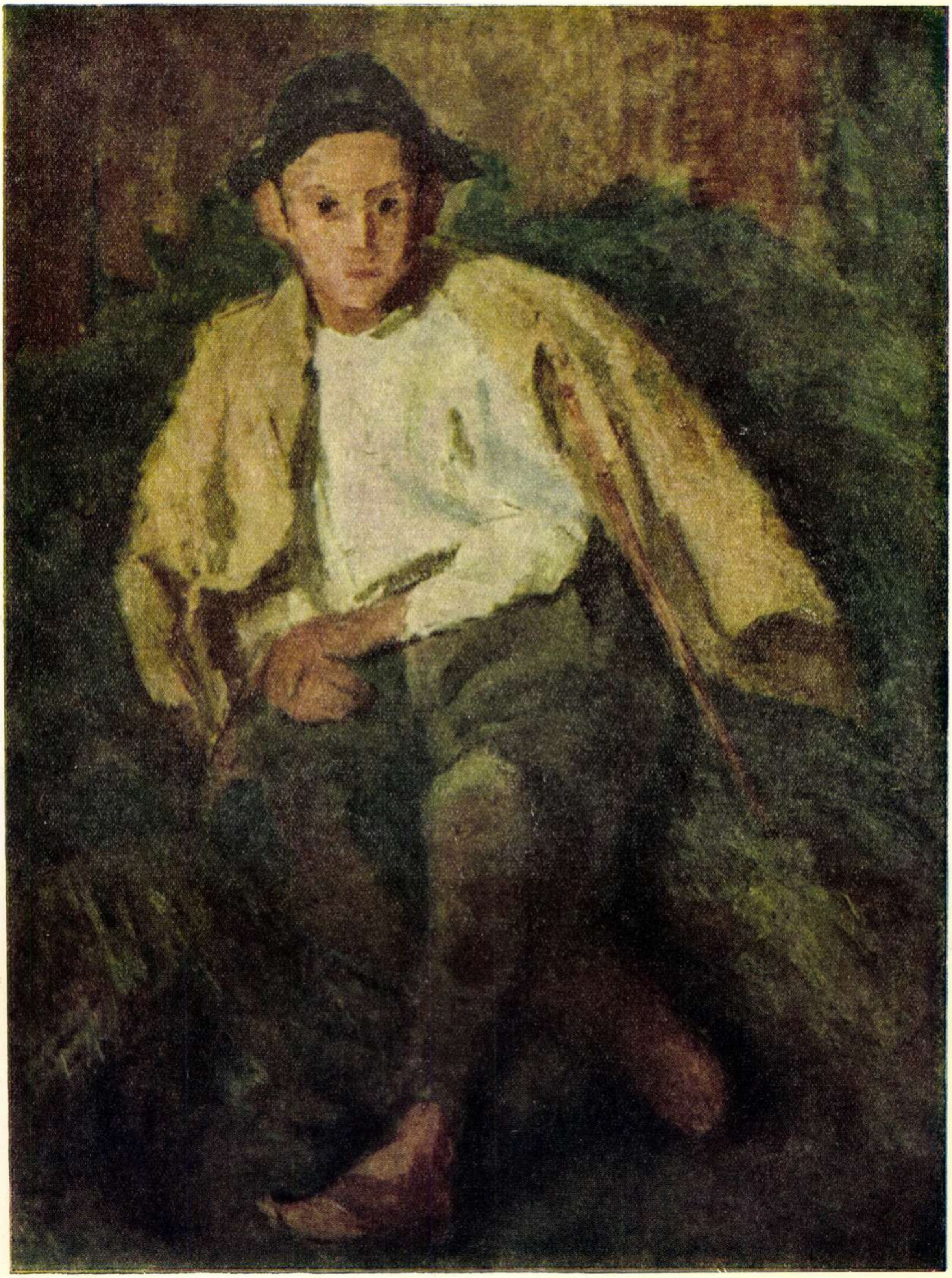

Catul BOGDAN

Portret de copil din Bistra

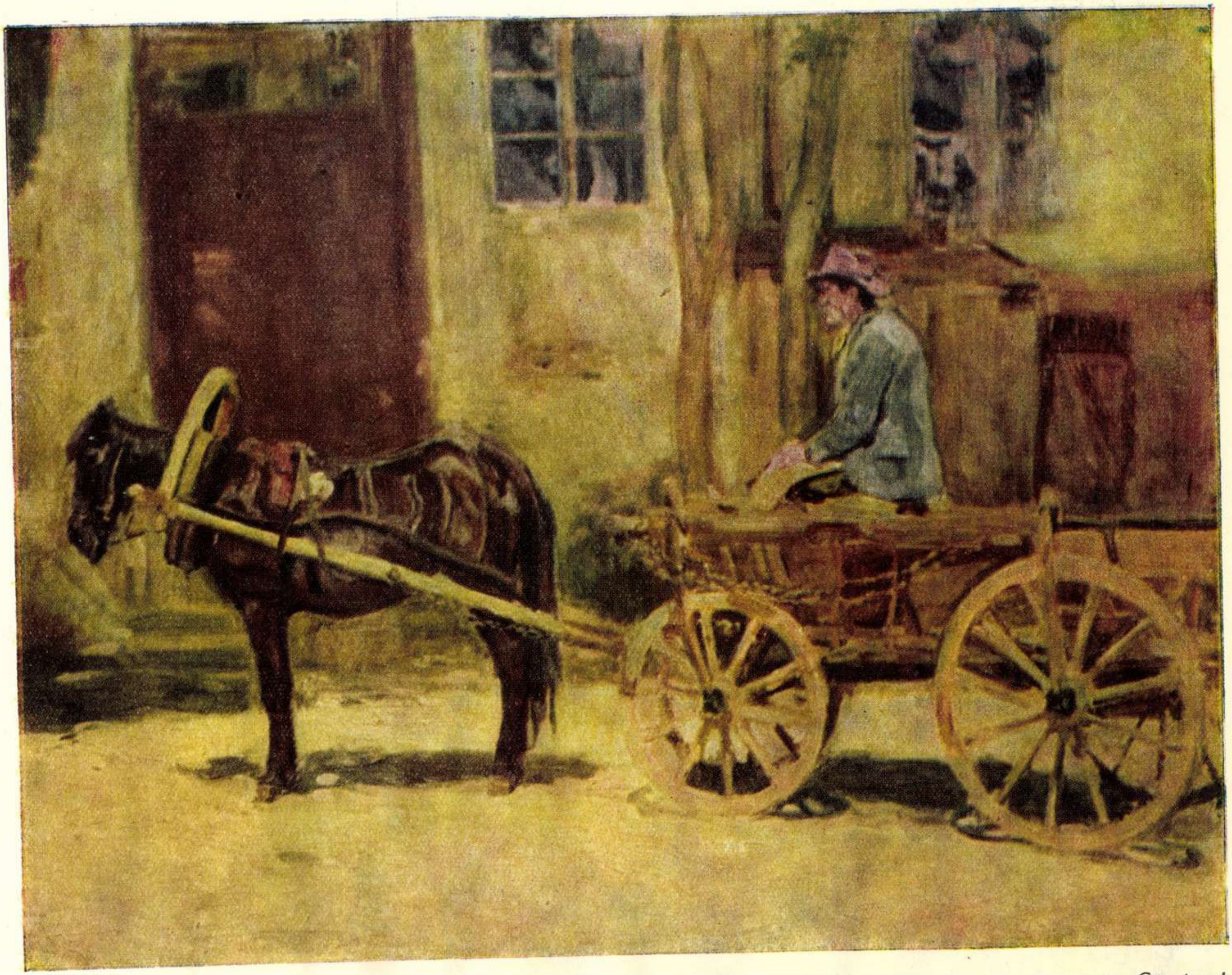

Jean Al. STERIADI

Căruţaşul

FLACARA

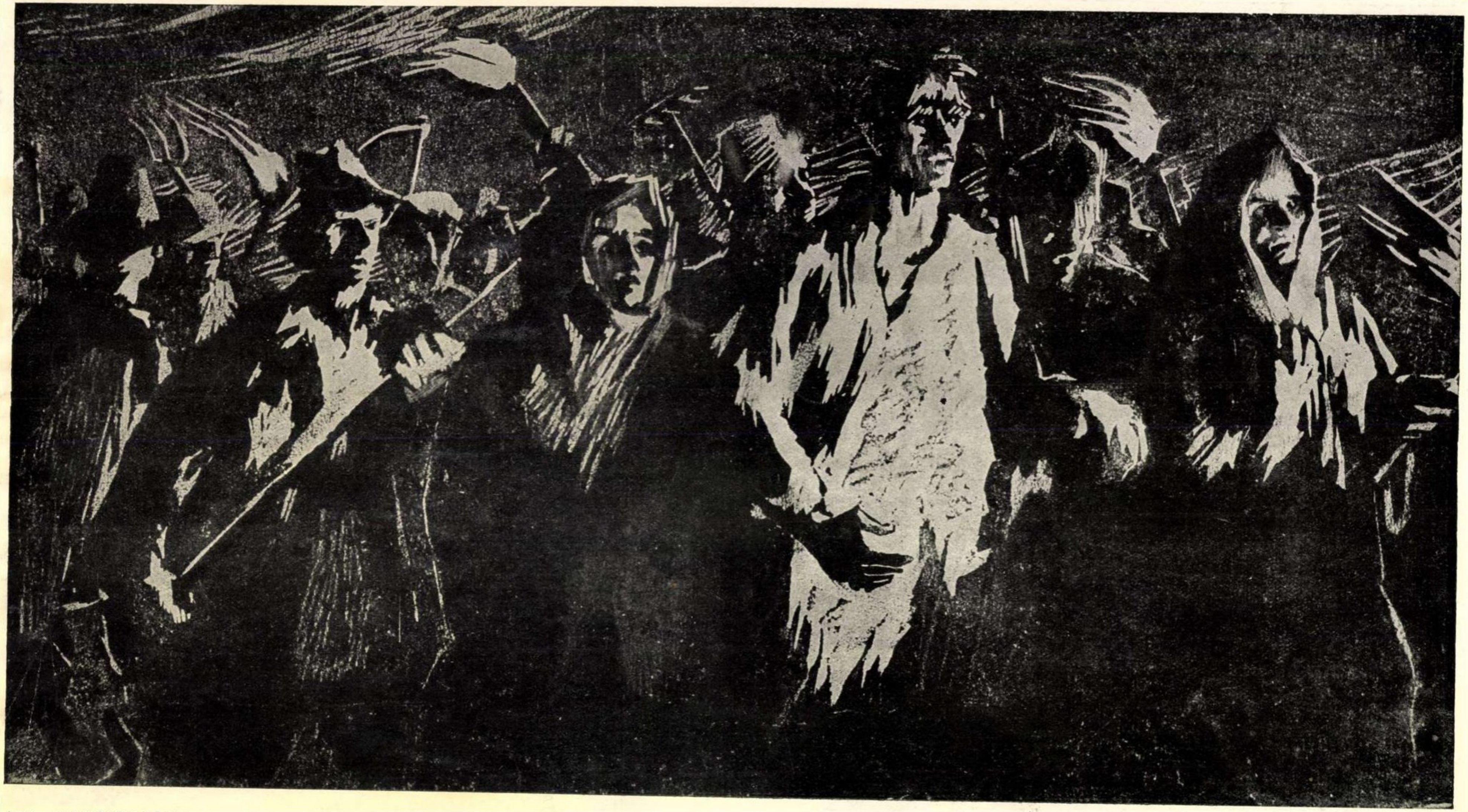

Lidia NANCUINSCHI

1907 (fragment)

2

3

6

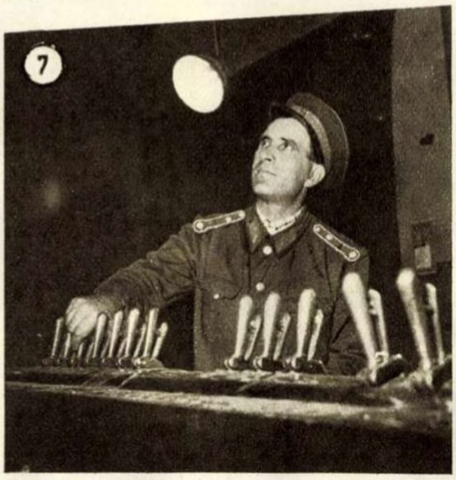

7

„UNII"

Dacă în dicționare sau gramatici intîlnim explicația că „unii" înseamnă pronume nehotărît sau numeral nehotărît, după întrebuințare, la unele ședințe, sau în unele articole unii înseamnă termen hotărît.

Părinții lipsiți de cunoștințe pedagogice au inventat de-a lungul veacurilor un cuvînt bun de sperietoare pentru copii: „bau-bau". Bau-bau e de fapt ceva cu totul nedefinit între inorog și hipocampoelefantocamelos, un monstru fără contururi, cețos, care ciupește copiii și are picioarele reci cînd li se strecoară sub plapumă. Bau-bau vine și te ia dacă mănînci prea multă dulceață sau îți rupi pantalonașul de catifea.

Există și un alt bau-bau. Se rostește nu în grai părintesc, ci fulgerător și cu degetul ridicat la fel ca în statuia unui fost ministru de la domenii. În articole la gazeta de perete, de pildă, se subliniază cu cerneală violetă. Mai există la noi „unii".... cred „unii", ...„unii" tovarăși nu și-au îndeplinit sarcinile de plan... există lipsuri la „unii"...,

E un cuvînt de mare ocară acest „unii". Cel insultat s-ar putea supăra și atunci am putea auzi un asemenea dialog:

— Tu ești „unii"...

— Ba tu ești! Am priceput eu că de tine era vorba!

„Unii" răsună atunci parcă desenat cu litere de foc, ca acel „mane — tekel — fares" biblic.

„Unii" n-are cap, n-are profil, n-are fizionomie, dar în tot cazul, e ceva rău, un personaj dăunător. „Unii" poate fi de orișice sex, e deci plurigen și e declanșat de fraza: „Dați cazuri concrete". Atunci „unii" apare repede. „Unii" are și consoartă... „unele". De pildă, se spune sau scrie: „unele" tovarășe mai au obiceiul să împletească diverse pulovere în timpul orelor de serviciu. „Unii" și „unele" au funcții precise, absolut critice. Se referă numai la aspecte negative. Dispar imediat, cînd e cazul de relatat succese remarcabile sau realizări. Atunci lista de nume e bogat garnisită, mai ales cu șefi, căci folosirea lui „unii" într-un asemenea caz ar provoca furtuni teribile.

„Unii" e în fond o atitudine de mare curaj, îmi argumenta un iubitor de aforisme. Numind concret, poți să-ți faci inamici limitați ca număr: Popescu, Ionescu etc. Spunînd „unii", iriți roiuri de muște care zboară de pe zeci și sute de căciuli ai căror posesori, socotindu-se ei cei vizați, lesne îți devin inamici.

Cu „unii" înainte, poți întreprinde orice. E un fel de „Sesam, deschide-te". Poți spune, de pildă: „unii" nu și-au făcut suficient autocritica; sau: „unii" nu sînt suficient de combativi. Se știu ei acei „unii" și să se cutremure! După ce se văd sau se aud citați cu adjectivul de „unii", respectivii la început sînt neliniștiți, apoi, desigur, se vor strădui să se îndrepte, pentru a ieși din categoria incriminată. Dar nu pot fi trecuți ca o avansare la categoria „alții", pentru că și „alții" e Caribda, dacă „unii" o socotim drept Scilla... Și acesta e un termen oprobatoriu.

— Sînt „unii" tovarăși care... în timp ce „alții"...

Deci e rău să fi și „unii", și „alții"!

Da, „unii" e într-un fel o armură a „curajului" îmbrăcată de cavalerul pornit în turnir, chiar dacă victima sucombă anonimă, fără panaș și blazon.

Ne-am obișnuit mult cu acest cuvînt. Nerostirea lui la o ședință, necitarea lui într-un articol produce neliniște. Îl presimți, îl aștepți și..., în sfîrșit, iată-l, e aici, prietenul nostru „unii". Răsufli ușurat , și problema e acum... clară.

P.S. *Am scris aceste rînduri, pentru că obiceiul unor astfel de cuvîntări sau articole îl mai au... „unii".*

AL. POPOVICI

TE VĂD!.. TE VĂD!..

Foto: S. STEINER

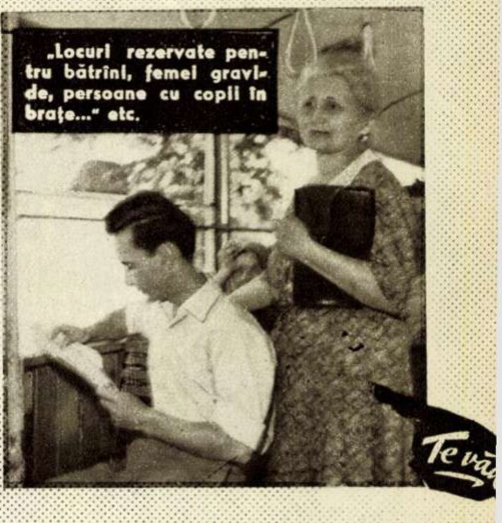

„Locuri rezervate pentru bătrîni, femei gravide, persoane cu copii în brațe..." etc.

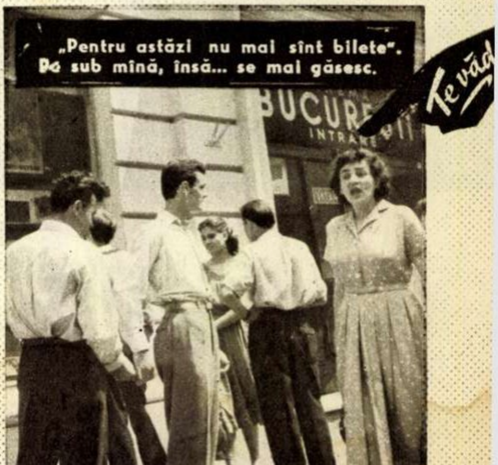

„Pentru astăzi nu mai sînt bilete". Pe sub mînă, însă... se mai găsesc.

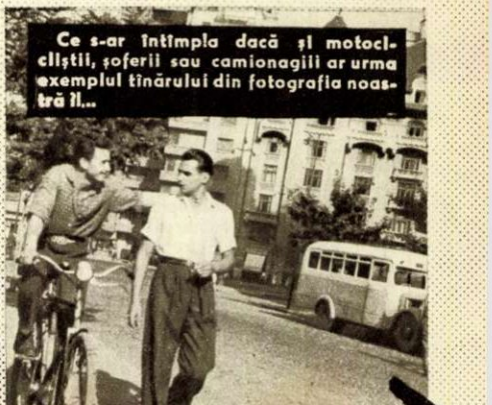

Ce s-ar întîmpla dacă și motociclištii, șoferii sau camionagiii ar urma exemplul tînărului din fotografia noastră îl...

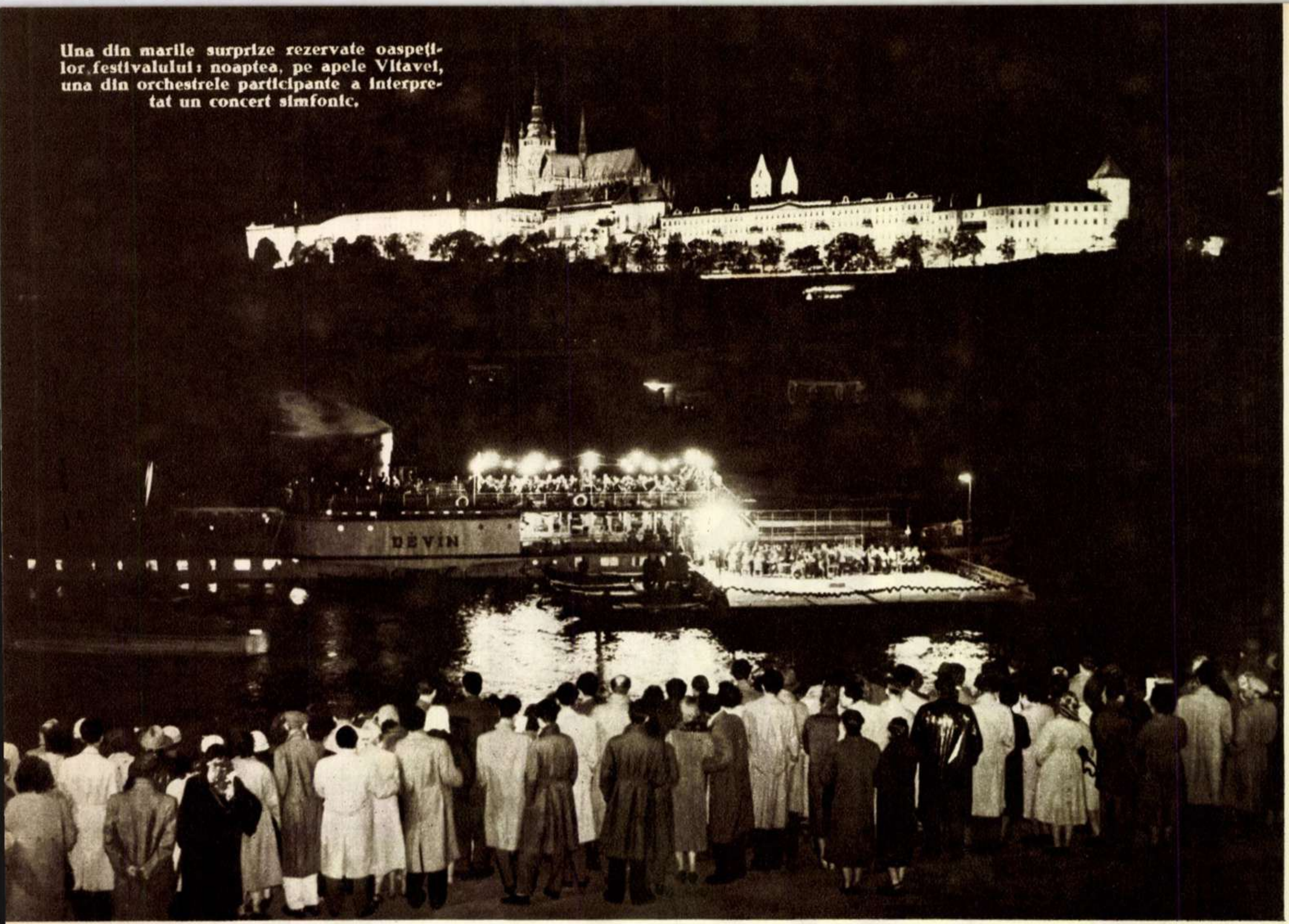
Una din marile surprize rezervate oaspeților festivalului: noaptea, pe apele Vltavei, una din orchestrele participante a interpretat un concert simfonic.

S-au întîlnit la PRAGA...

Fotografiile din pagina de față, trimise de fotocorespondentul nostru praghez Miroslav Peterka, aduc un „ecou" în imagini al tradiționalei întîlniri internaționale muzicale cunoscute, în răstimpul celor 11 ani de cînd ființează, sub numele de „Primăvara la Praga". Se pare că de-a lungul celor trei săptămîni, cît a durat festivalul, praghezii și oaspeții lor s-au aflat în mare încurcătură, neștiind la care din concertele celor zece orchestre, dirijate de douăzeci și unu de dirijori, la care din recitalurile celor 56 de soliști, sau la care din concertele celor unsprezece ansambluri corale și opt formații de muzică de cameră să participe mai întîi. Praga, poetica Pragă bătrînă, cu cupolele-i aurite, a întrunit în acele zile celebri muzicieni din diferite țări ale lumii, care, cu toată diversitatea orientărilor lor artistice, au conchis că idealurile de artă care-i unesc sînt mai viguroase decît deosebirile de concepții politico-filozofice. Este interesant de remarcat că festivalul praghez al anului 1957, spre deosebire de cele anterioare, a fost dominat de muzica veacului nostru — lucrările lui Prokofiev, Honegger, Berg, Martinu, Janacek, Șostakovici, Stravinski și mulți alții fiind în centrul atenției critice a compozitorilor și muzicologilor prezenți, cu toții în mod sincer preocupați de a contribui la clarificarea căilor pe care se dezvoltă muzica europeană contemporană.

Din amplul fotoreportaj primit de la Praga am reținut imaginile alăturate, înfățișînd cîteva din figurile cele mai reprezentative ale artei componistice și interpretative mondiale, care s-au întîlnit în zilele festivalului în „orașul de aur".

1) Îl recunoașteți? După ce a interpretat concertul pentru vioară de Șostakovici, ieșirea din culise i-a fost pur și simplu baricadată de admiratori. Jovial și prietenos ca întotdeauna, David Oistrah „s-a predat" în mîinile celor ce-i solicitau autografe.

2) Violoncelistul american Janos Starker, considerat unul dintre cei mai buni celiști din lume și care a interpretat la festival concertul de Dvorak, este un vechi cunoscut al țării noastre: în anii de după război, el a locuit șase luni în Romînia.

3) De data aceasta, prezentările nu mai sînt utile: iată-l pe talentatul nostru dirijor și compozitor Constantin Silvestri, semnînd autografe solicitatorilor.

4) Renumitul dirijor sovietic Evgheni Mravinsky, a cărui artă de o mare sobrietate și concentrare dramatică a impresionat mai ales în Simfonia IV de Ceaikovski. Fotograful l-a sur-

prins tocmai într-un moment al interpretării acestei lucrări.

5) Cunoscutul dirijor al Filarmonicii cehe, Karel Ancel (dreapta), felicitîndu-l pe dirijorul german Franz Konwitschny, după succesul repurtat.

6) În catedrala Sf. Guy, iubitorii de muzică au putut asculta cantata „Sf. Venceslas“ a compozitorului Foerster.

3

4

5

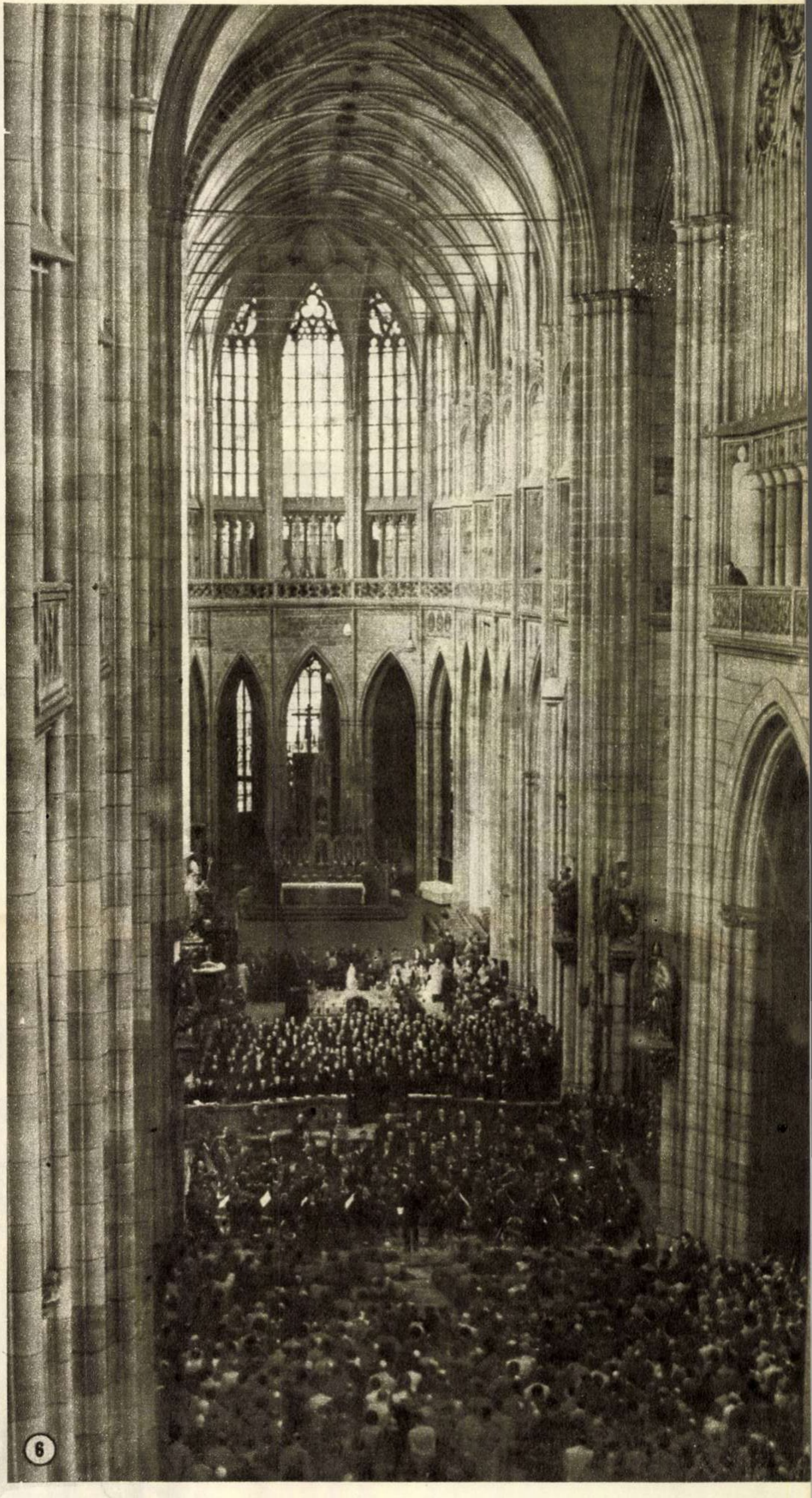

6

Din ciclul

„CARNET de RĂZBOI”

da George LESNEA

Concentrat în 1941, am fost purtat ani întregi pe drumul unui război nedrept şi urît de poporul nostru. O, ce îngrozitoare dramă, ce zile şi luni amare, chinuitoare, au trăit atunci oamenii trimişi să lupte în numele unor „idealuri" cîrpite din nimicuri, minciuni şi demenţă!.

Îmi aminteam din Esenin: „Străjuie albastra mea Rusie, Plopul vechi..."

La umbra plopilor aceştia, baionetele războiului au săpat adînc în mine amintiri tragice despre oameni, despre oamenii împinşi cu sila în bătălii pe care conştiinţa lor le refuza. Încă atunci, sau mai tîrziu, multe din aceste amintiri s-au aşternut în versuri. Încredinţez acum ceva din ele tiparului, drept mărturie împotriva războiului, închinîndu-le oamenilor de pretutindeni care-şi dăruiesc forţele cauzei păcii.

CÎNTEC DE LEAGĂN

Pe front e-o tăcere de schit la vecernie,
Răcoarea şi noaptea se lasă, se lasă...
Prin găuri, în grîul ce foşnete cerne,
Soldaţii visează porumbul de-acasă.

E un murmur de greieri din vremuri uitate,
Se vede departe un sat care arde.
Zac morţii, zac morţii, un miros răzbate,
Gem lînced răniţii purtaţi pe brancarde.

Deodată un cîntec, un cîntec deodată,
Şi căştile-ascultă, ascultă ce spune...
Duios dintr-o casă de schije muşcată,
Un cîntec de leagăn a prins să răsune.

Prin inimi un zîmbet, un zumzet, un treagăn,
O undă de taină de suflete-i suptă:
Ce caută oare un cîntec de leagăn,
Un cîntec de leagăn pe cîmpul de luptă?

Răsună, răsună cu tot adevărul,
Alunecă gingaş, plutind peste moarte,
Şi grîul, ah, grîul e-ntocmai ca părul,
Ca părul copiilor care-s departe.

Soldaţii ascultă, visînd în neştire,
Visînd în neştire cu-n dor care sfarmă,
Şi plini de mîhnire, şi plini de mîhnire,
Obrajii se culcă pe paturi de armă!

— 1943 —

MARŞ PRIN GLOD

Frig şi ploaie, glod şi vînt,
Iad de mlaştini pe pămînt.

Paşii-s mîzgă, drumul ghiol,
Iar piciorul de nămol.

Pînă-n gît stă-n glod un tanc,
Mîlul muşcă de bocanc.

Sparte, ude, foi de cort.
Lîngă-un viu păşeşte-un mort.

Glod pe arme, glod pe căşti,
Glod în sînge, glod pe măşti.

Glod pe cer şi glod pe jos,
Pînă-n suflet glod cleios.

Reci mocirle de blestem:
Cade cîte unul ghem.

Reci şuroaie de prăpăd:
Trec ceilalţi, n-aud, nu văd.

Trec prin glod, în ud prohod,
Trişti infanterişti de glod.

Un grup de cercetători de la I.C.A.R. lucrînd la o hartă privind zonarea

Prin 1939 treburile m-au purtat prin părțile Slatinei. Am colindat atunci multe sate. Ceea ce mi-a atras îndeosebi luarea aminte era faptul că peste tot vedeam aproape numai grîu și porumb; rar dacă întîlneam un lan de floarea-soarelui sau de dughie.

În vara anului trecut am poposit din nou pe acele meleaguri. E adevărat, tot grîul și porumbul ocupau suprafețele cele mai întinse, căci doar sînt la ele acasă, dar tot mai des vedeam lanuri de floarea-soarelui, sfeclă de zahăr, grădini de legume și culturi de nutreț. Totuși, și de data aceasta, lucerna, borceagul etc. se lăsau mai greu la vedere. Nu prea au oamenii din partea locului obiceiul de a cultiva nutrețuri; nutrețurile de bază au rămas paiele de grîu și cocenii de porumb.

Într-una din zile, în peregrinările mele, am cunoscut un bătrîn, pe moș Gheorghe Oană, cu care am stat mai amănunțit de vorbă despre treburile cîmpului.

— Este adevărat — mi-a spus el la un moment dat — că am mai deprins unele lucruri bune în anii din urmă. Dar știți? Noi tot pe grîu și porumb am rămas. Dacă așa am apucat!...

Pe bună dreptate spunea moșul că oamenii au mai deprins „unele lucruri bune" în ce privește culturile. În grija de a făuri o viață tot mai bună oamenilor muncii, statul a înființat o fabrică nouă de zahăr lîngă Craiova, pentru care trebuia asigurată materia primă în apropiere; s-au extins culturile de floarea-soarelui și grădinile de legume, s-a încurajat creșterea animalelor, acordîndu-se prețuri bune la contractări de animale și multe altele. A fost deci nevoie ca, pe lîngă grîu și porumb — culturi a căror suprafață a rămas și va trebui să rămînă și pe viitor cea mai întinsă — să se introducă într-o oarecare măsură și alte culturi, necesare unei bune aprovizionări a oamenilor muncii cu produse agroalimentare și a industriei cu materii prime.

Dar, în ciuda acestor rînduieli noi și bune, unele lucruri au rămas totuși — așa cum a arătat și moșul — moștenite din vremurile trecute, cînd agricultura era supusă intereselor moșierilor și capitaliștilor. Pînă nu de mult nu se realizase încă la noi o stabilire, pe baze științifice, a producțiilor necesare și, ca urmare, a întinderilor pe care trebuie să le ocupe culturile agricole, adică a structurii culturilor din fiecare regiune, raion și comună. De asemenea, nu se stabilise întinderea pe care trebuie să o ocupe via, livezile, grădinile de legume etc. și nici numărul de animale necesar pe regiuni și alte unități teritoriale. În economia noastră planificată, această situație constituia un mare neajuns și o greutate în mărirea producției agricole. Să dau un exemplu: cu numai 1,2% culturi furajere din terenul arabil, cifră înregistrată în 1956 în comuna Pleșoi, raionul Slatina, nu se poate realiza acea creștere a producției animale, care ar reveni comunei respective, din sarcina generală prevăzută în cel de-al doilea plan cincinal.

Lipsurile acestea vor fi înlăturate în cea mai mare parte prin transpunerea în practică a lucrării întocmite nu demult de Institutul

Prin hibridarea porumbului, adică prin încrucișarea rațională a diferitelor soiuri și linii între ele, producția poate crește pînă la 50%. In anii ce vin se va extinde folosirea semințelor hibride asigurîndu-se astfel realizarea și chiar depășirea producției globale prevăzute pentru cel de-al doilea cincinal

Pentru

HARTA ZONELOR DE PRODUCȚIE AGRICOLĂ DIN R.P.R.

În fiecare zonă se obține un complex de produse agricole, dintre care predomină unul sau mai multe. Produsele predominante imprimă orientarea zonei și-i dau denumirea. Pe lingă produsele principale, în zona respectivă se obțin și celelalte produse, în cantități mai mici.

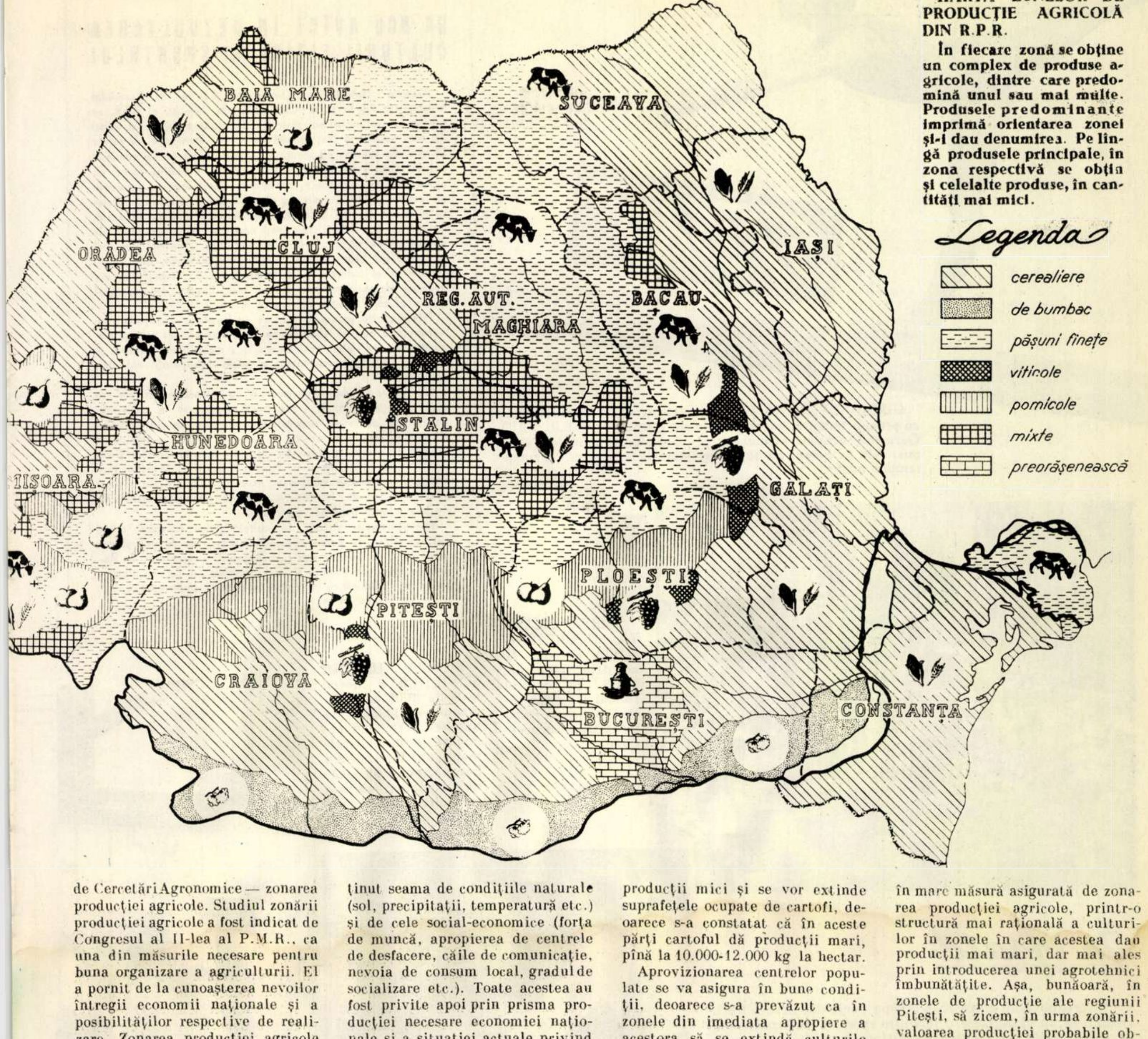

de Cercetări Agronomice — zonarea producției agricole. Studiul zonării producției agricole a fost indicat de Congresul al II-lea al P.M.R., ca una din măsurile necesare pentru buna organizare a agriculturii. El a pornit de la cunoașterea nevoilor întregii economii naționale și a posibilităților respective de realizare. Zonarea producției agricole constă din stabilirea unor zone pe teritoriul țării, după cum se vede pe hartă, și din stabilirea în cuprinsul acestora a structurii ramurilor și culturilor, adică a întinderilor ce trebuie să le ocupe fiecare cultură agricolă, via, livada, numărul de animale pe specii etc.

De asemenea, pentru fiecare zonă în parte, se recomandă măsurile agrozootehnice ce trebuie aplicate pentru a se asigura producția totală necesară economiei naționale. La executarea lucrării s-a ținut seama de condițiile naturale (sol, precipitații, temperatură etc.) și de cele social-economice (forța de muncă, apropierea de centrele de desfacere, căile de comunicație, nevoia de consum local, gradul de socializare etc.). Toate acestea au fost privite apoi prin prisma producției necesare economiei naționale și a situației actuale privind structura culturilor din fiecare zonă de producție.

Prin punerea în aplicare a recomandărilor cuprinse în zonarea producției agricole se vor înlătura multe din neajunsurile moștenite de la vechile regimuri. Așa, de pildă, viile și pomii se vor extinde pe terenurile proprii lor, în regiunea de deal în primul rînd, înlocuind culturile ce dau azi acolo producții mici. În zona pomicolă și aceea a pășunilor și fînețelor se vor reduce diferite culturi ce dau producții mici și se vor extinde suprafețele ocupate de cartofi, deoarece s-a constatat că în aceste părți cartoful dă producții mari, pînă la 10.000-12.000 kg la hectar.

Aprovizionarea centrelor populate se va asigura în bune condiții, deoarece s-a prevăzut ca în zonele din imediata apropiere a acestora să se extindă culturile alimentare, să crească numărul vacilor cu lapte, al păsărilor etc. De asemenea, acele produse agricole cu volum sau greutate mare, ce constituie materie primă pentru industrie, ca sfecla de zahăr, inul și cînepa de fuior etc., au fost prevăzute să fie cultivate în apropierea fabricilor, pentru evitarea transporturilor pe distanțe mari etc.

Ridicarea nivelului de trai al oamenilor muncii nu se poate realiza decît prin sporirea necontenită a producției agricole. Aceasta va fi în mare măsură asigurată de zonarea producției agricole, printr-o structură mai rațională a culturilor în zonele în care acestea dau producții mai mari, dar mai ales prin introducerea unei agrotehnici îmbunătățite. Așa, bunăoară, în zonele de producție ale regiunii Pitești, să zicem, în urma zonării, valoarea producției probabile obținute din terenul arabil în 1960, față de situația actuală luată egală cu 100, va fi: zona cerealieră 190%; zona viticolă 147%; viti-pomicolă 150%; zona pomicolă 186%; zona pășuni și fînețe 234%; zona preorășenească 185%.

Cifrele acestea arată din plin, potrivit calculelor științific realizate, rezultatele pe care le va aduce zonarea în îndeplinirea sarcinilor trasate de partid cu privire la creșterea neîncetată a producției noastre agricole.

Ing. agr. V. V. POPOVICI

belșugul de mîine

SPORT

GIMNASTA SONIA IOVAN a repurtat un frumos succes cu prilejul întîlnirii internaționale de gimnastică R.P.R. – R.D. Germană, ocupînd primul loc în clasamentul individual compus. Atît la băieți, cît și la fete, victoria a revenit reprezentanților noștri

UN NOU AVÎNT ÎN DEZVOLTAREA CULTURII FIZICE ŞI SPORTULUI

Recenta Hotărîre a Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Romîn şi a Consiliului de Miniştri al R.P.R. cu privire la reorganizarea mişcării de cultură fizică şi sport din țara noastră a fost primită cu o vie satisfacție de sutele de mii de sportivi şi amatori de sport de pe întreg cuprinsul patriei. Constituirea Uniunii de Cultură Fizică şi Sport, ca organ unic de conducere, îndrumare şi organizare a activității de cultură fizică şi sport din R. P. Romînă, întărirea rolului colectivelor sportive în dezvoltarea mişcării sportive de masă, înființarea de cluburi sportive, care să se ocupe exclusiv de sportul de performanță, şi a asociației „Turismul Popular" — toate vor face ca spre porțile larg deschise ale stadioanelor să se îndrepte mase şi mai largi de tineret, ca activitatea competițională să fie şi mai bogată, ca prestigiul sportiv al țării noastre să crească mereu.

Prin măsurile care s-au luat se va dezvolta necontenit baza materială a mişcării sportive, se vor construi noi săli şi stadioane, se vor ieftini echipamentele şi materialele sportive, se va spori necontenit cantitatea şi se va îmbunătăți calitatea acestora.

Constituirea federațiilor sportive, ca persoane juridice, va duce, fără îndoială, la o mai bună organizare a activității din fiecare disciplină, angrenînd în mişcarea de cultură fizică şi sport un larg activ obştesc. Interesarea şi mai puternică în această activitate a organelor de stat, a organizațiilor şi comitetelor de partid, ca şi a Uniunii Tineretului Muncitor şi a sindicatelor, sporeşte importanța acordată culturii fizice şi sportului ca mijloc de întărire a sănătății oamenilor muncii, de creştere a unei generații viguroase.

Reorganizarea mişcării de cultură fizică şi sport, avînd sprijinul miilor de cadre obşteşti, va determina un nou şi puternic avînt în dezvoltarea culturii fizice şi sportului în Republica Populară Romînă şi toți sportivii își fac o datorie patriotică sprijinind cu tot elanul lor tineresc traducerea în viață a acestor binevenite măsuri.

CURSA CICLISTĂ BUCUREŞTI — SOFIA a ajuns la cea de-a treia ediție. Iată-i pe cicliștii romîni și bulgari rulînd în prima etapă pe străzile Bucureștiului.

ECHIPA UNIUNII SOVIETICE a cucerit la Sofia titlul de campioană europeană la baschet, terminînd neînvinsă în turneul primelor opt formații din Europa. Iată-i pe jucătorii sovietici marcînd cu multă îndemînare în partida cu echipa Turciei.

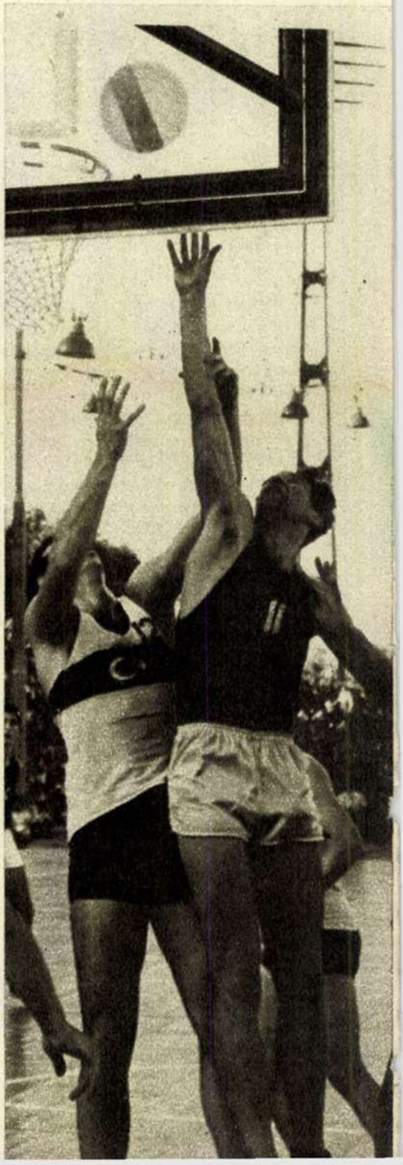

In ofsaid

* Aproape că nu a fost zi în ultima perioadă, în care Bucureștiul să nu găzduiască o întîlnire sportivă internațională. Această bogată activitate competițională merită a fi subliniată. Nu aceleași cuvinte de laudă avem însă pentru organizarea tuturor acestor competiții în capitala țării. Și iată de ce. La fel ca la întîlnirea triunghiulară de atletism, la meciul de gimnastică cu echipele R.D.G. și mai ales la ultimele întîlniri internaționale de tenis de masă numărul spectatorilor a fost foarte mic. S-a ajuns astfel ca în încăpătoarea Sală Floreasca să nu întîlnim în prima zi a întrecerii de gimnastică R.P.R.-R.D.G. decît... 72 de spectatori. Iar la întîlnirea de tenis de masă, și mai puțini.

Întrucît se anunță noi întîlniri internaționale, insistăm din nou ca o parte din ele să fie programate în importantele centre din provincie, unde se vor bucura de o călduroasă primire din partea unui numeros public.

* La fiecare din meciurile de fotbal desfășurate pe Stadionul Republicii și mai ales pe Stadionul 23 August spectatorii sînt nevoiți să asculte, la stațiile respective de radioamplificare, tot ce doriți, înafara amănuntelor care îi interesează în legătură cu respectivele meciuri sau cu alte partide de fotbal ce au loc concomitent. Sînt desigur interesante anunțurile în legătură cu spectacolele Ansamblului de Estradă, cu regulile de circulație etc. etc... Dar ce-ar fi să se transmită și cîteceva în legătură cu sportul?

Pagină realizată de
Max BANUȘ și Florin ȘERBAN

NOUL CAMPION MONDIAL de box la categoria pană este nigerianul Hogan Bassey, care l-a învins de curînd pe francezul Cherif Hamia în meciul decisiv de la Palatul Sporturilor din Paris. Hamia a fost învins prin abandon în repriza a 10-a. Lupta a fost atît de dîrză, încît la jumătatea meciului cei doi pugiliști au căzut în corzi.

FILME NOI

RĂSFĂȚATUL ANDRIUȘA AVERIN, ÎN INTERPRETAREA LUI HARITONOV

Piesa „Într-un ceas bun!“ a lui Viktor Rozov e atît de cuceritoare, încît a vrăjit și inima unui veteran al cinematografiei sovietice — regizorul Viktor Eisîmont. Ecranizînd-o, celebrul cineast a ales pentru rolul răsfățatului Andriușa pe Leonid Haritonov, un actor tînăr și foarte talentat, pe care publicul romîn a avut prilejul să-l admire recent în filmul „Fiul“.

SURPRIZELE CINEMATOGRAFIEI BULGARE

Prietenii bulgari par hotărîți să ne cheme la o întrecere cinematografică dintre cele mai pasionante. După filme istorice impresionante, după altele cu subiecte din actualitate, comedia își exercită magnetul asupra cineaștilor bulgari. Iată acum „Două victorii“: un film vesel, plin de încurcături, confuzii, puțintică satiră și... muzică, muzică, muzică...

[illegible] edia [illegible] ce să [illegible] bricii“. [illegible] a tînără, dotată [illegible] și haruri de balerină, care încea[illegible] să-și dovedească talentul în fața dir[illegible] de teatru, dar care, atunci cînd totul pare pierdut, izbutește totuși să-și demonstreze aptitudinile, cortina lăsîndu-se de regulă peste sărutul pasionat dintre tînăra stea și regizorul îmblînzit!

Nici filmul „Dansez cu tine“, programat pe ecrane în cadrul acestei luni, nu face excepție de la formula prestabilită. Cu observația că Hannerl Matz e o actriță tînără și drăgălașă, pe care o privești cu simpatie, iar Paul Hörbiger, o revedere plăcută.

M. M. S.

CÎTEVA SUGESTII PENTRU PLAJE

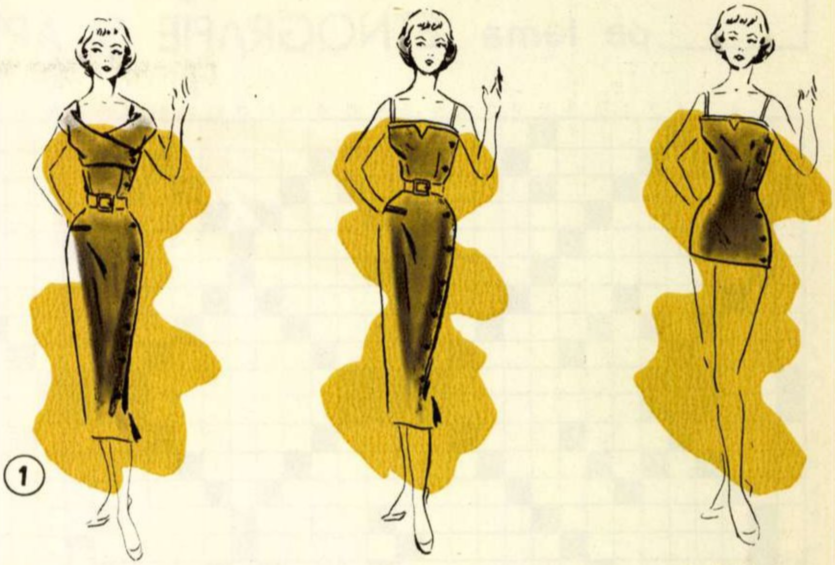

①

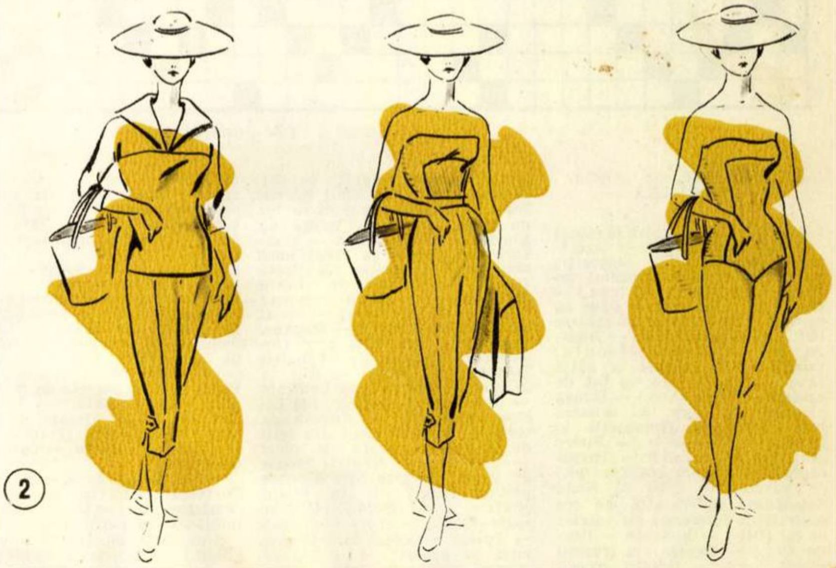

②

1. Iată un complet din cîteva piese, toate confecționate din același material: peste costumul format dintr-o singură piesă (observați linia modernă: chilotul e lung și sugerează o fustiță dreaptă), se poate atașa o fustă îngustă — închisă ca și costumul de altfel — cu nasturi într-o parte. Boleroul se atașează corsajului costumului de baie. Ansamblul poate fi completat cu un cordon alb, tighelit din același material din care e confecționată și garnitura costumului.

2. Peste un costum de baie în dungi, fără bretele, un pantalon trei sferturi și o bluză largă din același material cu pantalonul, e ansamblul cel mai practic pentru mare.

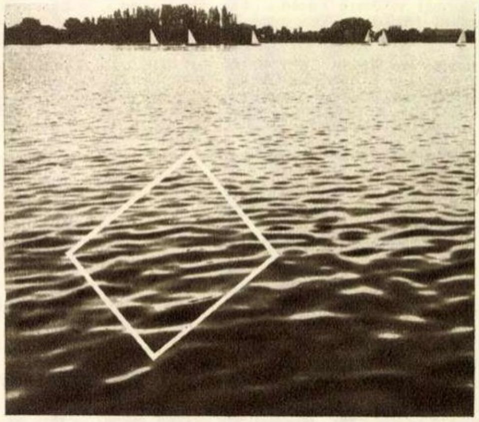

Răspuns la Fotoghicitoare

IATĂ CE!

PENTRU FOTOAMATORI: Trimiteți pe adresa revistei noastre („Flacăra“ București, Piața Scînteii nr. 1) propriile dv. încercări de fotoghicitoare. Pe cele mai bune le vom publica.

Concursul de jocuri distractive

pe tema „ETNOGRAFIE ŞI ARTĂ POPULARĂ" (III)

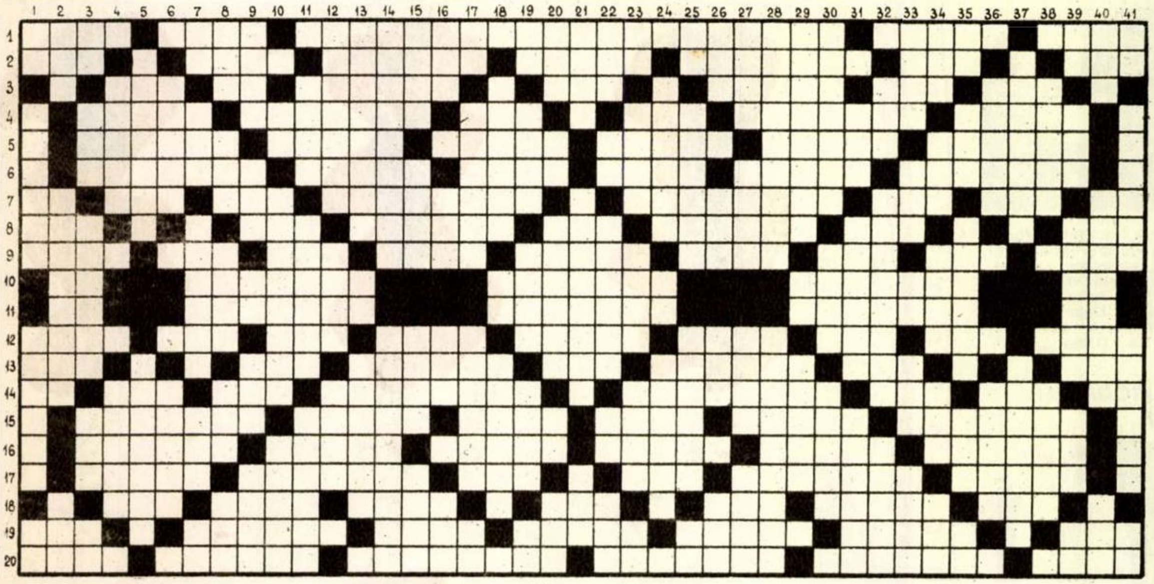

(70 puncte)

ETNOGRAFIE ŞI ARTĂ POPULARĂ

ORIZONTAL: 1) Jghiab la moară — Ciob, hirb(Ban.) — Aşezămînt care pune la dispoziţia publicului comorile geniului artistic al poporului (4 cuv.) — Furcă de prins peşti — Căuş cu care se pune mălaiul în căldare (Olt.). 2) Scoarţă (Ard.) — Ţinut, regiune — Vatra focului (Ard.) — Încreţituri la caiţă (Ard.) — A se usca de tot de căldură — Sipot (Ard.) — Dungă colorată cu care se ornează bata. 3) Zeiţa frumuseţii la indieni — Dumneata — Pietre preţioase — Intrări — Partea superioară a unei coloane (pl.) — Văzduh — Oraş în Noua Caledonie. 4) Unealtă de ros asperităţile interioare ale vaselor de lut (Olt.) — Plesnite — Pentru (lat.) — Luntre din trunchi scobit (od.) — Detalii rococo — Suport de sîrmă ce susţine ceapsa (Ard.). 5) Dare pe oi (od.) — Supusă — Părţile de jos ale iilor — Tovarăş — Magistraţi romani — Suman scurt pînă la brîu (Mold.). 6) Bucăţi înguste de pînză, aplicate jos la mîneca iilor (Făg.) — A şterge, a egala cu zero — Bolta cerească — Poet — Pe steagul R.P.R. — Traistă mică cu ornamente, nelipsită bărbaţilor din Oaş. 7) Insulă lîngă Marsilia — Nume feminin — Imperfect (abr.) — Expuserăm — Cartofi (Mold.) — Povară de porumb (Ard.) — A privi pe furiş (Mold.) — Spune! 8) Fir de aur sau argint întrebuinţat la cusături — Puşculiţă cu libret — Înşelat, ademenit — Volum — Discul superior al roţii de olar (pl. Olt.) — Mare, ca rang de boierie (od.) — Ciomag de ciobani (Ard.). 9) Ţol gros şi rar — Măsură de suprafaţă (pl.) — Grăsime — Pus în circulaţie — Salbă — Dialect — Adrian I. Ştefănescu — Ciorap gros de lînă — Haină de lînă miţoasă, caracteristică pentru nuntă (Oaş). 10) Notă muzicală — Copiere — Borcan de lut smălţuit (Mold.) — Colac făcut din cîrpe, folosit ca suport pentru purtat greutăţi pe cap (Olt.) — Bir! 11) Emil Bărbulescu — Damigeană mică de lut cu gîtul strîmt — Manta cu glugă din dimie neagră — Ţesătură cu găurele la tivul unor marame — Afirmaţie. 12) Ceartă (Olt.) — Roman de Liviu Rebreanu — Negru cenuşiu (vorbind de lîna oilor) — Coşul teascului de struguri — Regiune etnografică, renumită prin frumuseţea portului — Fabulist olandez (m. 1660) — Rîu în Siberia — Rîu în Asia Centrală — Ornament la pălărie. 13) Lichid injectabil — Adverb de timp — Bulgăre făcut din felii de argilă preparată de olari — Usturoiat — Mantale groase de blană, purtate mai ales de păstori (Făg.) — În graiul ciorii — Terci (Mold.). 14) A se spăla (Mold.) — Soare de cameră — Postav — Ceaşcă fără toartă, pusă pe suport — Un fel de ciorapi groşi de forma unor cizme, purtaţi mai ales iarna (Ard.) — Lucrezi pămîntul — Navigator portughez — Constantin Nottara. 15) Butoiaş (Mold.) — Muşeţel (Ban.) — Specie de grîu — Instrumente muzicale triunghiulare cu coarde — Armătura şeii — Covoare de lînă lucrate de ţărănci, cu mult simţ artistic. 16) Mîngîiat — Dungă colorată ce încadrează bata (Mold. de nord) — Radă în sud-estul Africii — Bine spălat — Neguţător de lînă — Tunica uniformei militare (Mold.). 17) Elegant (Ard.) — Vas mare şi adînc pentru adus supa la masă — Din coaja lui se fac curmeie — Fusul vîrtelniţei — Credit — A năvăli. 18) Şi celelalte — Un fel de cuptoraş de lut ars pentru copt pîine — Localitate legendară — Nod făcut la aţă (Ard.) — Cu patru cifre — Instrumente cu coarde — Ironii (fig.). 19) Vas mic de lut pentru apă — Haină cu mîneci, lungă şi împodobită cu găitane (Mold.) — Smintit (Mold.) — Haină făcută din piei de oaie cu lînă cu tot — Danteluţă pe marginea cămăşilor (Oaş) — Lemnul cu care se scormoneşte focul în cuptor (Ban.) — Linia ondulată ca ornament pe vasele de lut (Olt.). 20) Tocul uşii — Ghivece de flori (Olt.) — Fustă de lînă purtată de ţărănci peste cîmaşă (Mold.) — Aţă cu care se leagă cîmaşa la gît (Ard.) — Covoare ţărăneşti ce se aştern pe laviţe — Catrinţă (Munt.).

VERTICAL: 1) Linişte! — Cusătură înflorată pe umerii cămăşilor ţărăneşti — Căciuli îmblănite în patru colţuri (od.) — Dumneata. 2) Pătul de porumb (Mold.) — Scurteică îmblănită cu piele de oaie (Munt.) — Regiune etnografică interesantă din Ardeal. 3) Cană de lut (Ard.) — Sclav — Mintean (Olt.) — Pod umblător — Capăt de toartă. 4) Părere de rău — Vas de lemn pentru spălat rufe (Mold.). 5) Firele de tort prin care se bate cu suveica — Covor lucrat în casă. 6) Cort la populaţiile din nordul Asiei — Blid de lut smălţuit pe dinăuntru. 7) Numele iniţial din titulatura Domnilor romîni — Diminutiv feminin — Deal tinos (Ard.) — Bărbierit — Posesiv. 8) Ţinut cu vestite centre ceramice — Prefix — Inatacabil (fig.) — Hrisov — Rîtul porcului (Olt.). 9) Lingură de lemn (Olt.) — Întreprinderea de montaje şi construcţii — Spetează înfăşurată cu iţe — Manta de lînă la turci — Impozitul alegătorilor în unele ţări capitaliste. 10) Ruteniu — Bucată de pînză cu cusături, purtată de ţărănci de la brîu în jos (Mold.) — Pungi de piele (Mold.) 11) Cadru — Amăgitor (Ard.) — Gratie de fier la fereastră (Ard.). 12) Mîrţoagă, gloabă — Sui — Mişunat, furnicat. 13) Strună (la cal) — Dînsa — Geamgii. 14) Mici cîntece de nuntă în cinstea tinerilor căsătoriţi — Trompetă din lemn şi metal (Huned.). 15) Marginea de sus a unei oale

(pl.) — Dare (
Franţa — Ur
(Mold.). 16)
nomazi —
— Cer —
Dumitru
(Mold.) -
juncţie.
— Geor
lut mic
— Adăp
gan —
nas(pl.
în lini
— Em
trară -
21) Per
mătase
de soc.
în Sibe
— Peşt
de bur
— Cru
flamanc
cămăşii
ciativ.
— Şură.
Cioareci (
(Mold.) —
în R.S.F.S
— Localita
nutiv femi
rioară a p
— A suge
— Bucate,
de aramă —

tru făină (Vrancea). 29) Lucruri de mînă (horbote etc.) — Odinioară — Pun mărgelele pe aţă. 30) Vioiciune — Piatra de pe capitelul unei coloane — Ion, în familie. 31) Acela — Fotă largă, încreţită ca o fustă (Olt.) — Arie. 32) Campioni — Pînză lucrată la război — Ornamente pe ii. 33) Stîncă — Boccea mare de purtat pe umeri — Prefix negativ — Prăjit — Moral. 34) Unealtă de rotar — Stradă (abr.) — A înălbi pînza (Ard.) — Întreprinderea de colectare a metalelor — Oraş în Macedonia. 35) Comună în Sălaj — Masa mişcătoare a joagărului — Serveşte la depănarea sculurilor de pe vîrtelniţă — Verbul găinilor — Ler! 36) A sufla puternic pe nas (Mold.) — Cană mare de lut (Ban.). 37) Pieptar din piele de oaie (Mold.) — Ulcică de lut cu toartă pentru apă. 38) Salcîmi (Ban.) — Lopăţele de curăţat plugul de pămînt. 39) Arşic — Diminutiv feminin — Un fel de ulcior ce se astupă cu dop — Epocă — Interjecţie. 40) Aţă — Ştergar de bumbac pentru pus pe cap (Mold. de nord) — Unitate etnografică autohtonă. 41) Lucrez pămîntul — Schelet de sîrmă înfăşurat cu pînză, peste care se pune broboada (Mold. de nord) — Fir de bumbac cu care se cos înfloriturile pe ii, ştergare etc. — Răutăcioasă (Mold.).

MONOVERB CU INTARS

XXXOXOOX

2 puncte

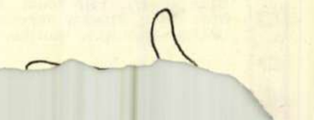

METATEZE

(2 puncte)

Oaie cu lina fină,
Doar o virgulă de-i tai,
Stă mai bine pe maşină
Şi prăjeşte tot ce-i dai.

(2 puncte)

O oprire-i prima oară,
Apoi un baston-cuţit
Mai virtos şi, în sfîrşit,
Vase de muls vaci la ţară.

3 pun

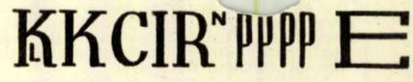

REDACŢIA: BUCUREŞTI PIAŢA SCÎNTEII Căsuţa Poştală 7 Tel. 7.60.10 Int. 1744
ABONAMENTE: la toate oficiile poştale din ţară şi la factorii poştali şi difuzorii voluntari din întreprinderi şi instituţii.
PREŢUL ABONAMENTELOR 3 luni: 18 lei 6 luni: 36 lei un an: 72 lei
PUBLICITATEA: Telefon 7.60.10 interior 1786. Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază. Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin".

BON DE PARTICIPARE la concursul de jocuri - **Nr.3**

ÎN JURUL GLOBULUI

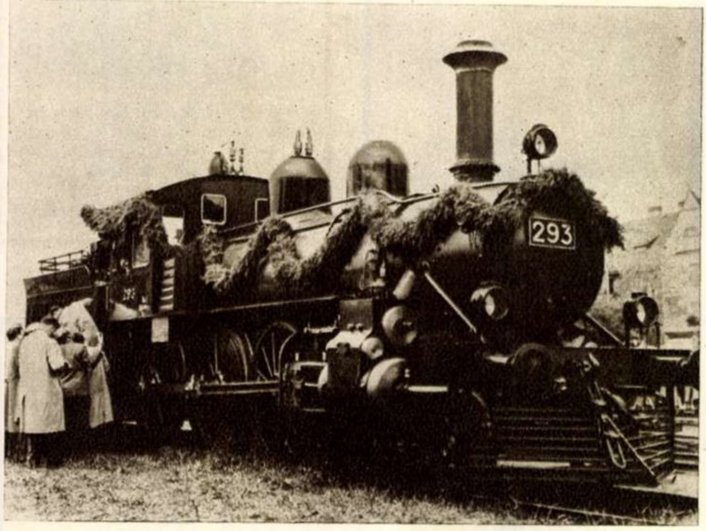

LOCOMOTIVA FINLANDEZĂ 293. Cu prilejul recentei vizite a lui N. A. Bulganin și N. S. Hrușciov în Finlanda, guvernul finlandez a oferit guvernului U.R.S.S. un dar de preț: istorica locomotivă nr. 293 cu care în august 1917 feroviarii finlandezi l-au transportat pe V. I. Lenin în Finlanda, plecînd de la Razliv, unde se adăpostise în adînca ilegalitate. Cu aceeași locomotivă, în octombrie 1917, Lenin a venit la Petrograd preluînd nemijlocit conducerea insurecției armate.

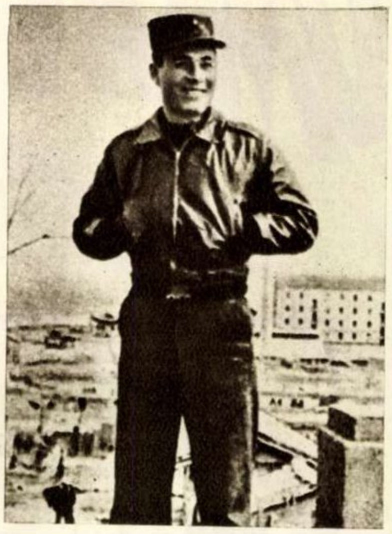

EVADAT DIN IADUL LISÎNMANIST. Ofițerul sud-coreean Kim Ciul-jun, urmînd exemplul altor camarazi de-ai săi, a evadat din tabăra războinicilor sud-coreeni, cerînd azil în R.P.D. Coreeană.

ELECTROCENTRALĂ PE ȘINE. Uzinele Tatra Kolin din R. Cehoslovacă fabrică o centrală electrică instalată într-un tren —„Energotrenul B1"— compusă din 15 vagoane. Centrala poate aproviziona cu curent electric un oraș cu 10.000 locuitori și cu o mică industrie. În fotografie: tabloul de comandă de la care se dirijează întreaga funcționare a energotrenului.

←

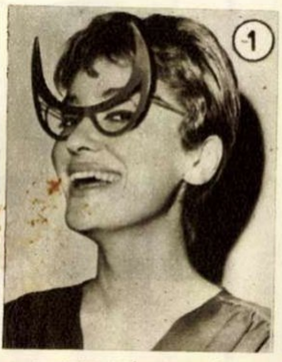

O ANUMITĂ OPTICĂ... Cu prilejul paradei modei care a avut loc la Hamilton House Picadilly (Londra) au fost prezentați și acești ochelari.

1) În formă de lună în creștere, denumiți „Diavolii roșii".

2) Cu lentile de cristal albastru, cu gene.

Într-adevăr o modă cu ochi și cu sprîncene...

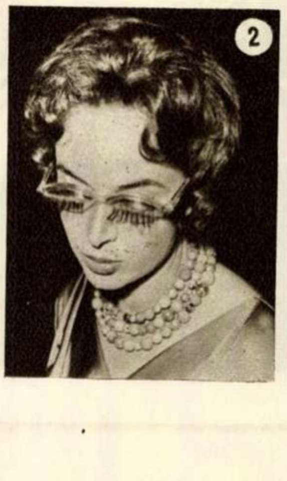

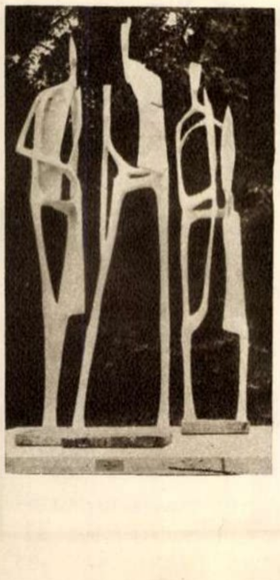

PRIETENIE... Această maimuță, ce aparține unui fermier din Sussex (Anglia), pare a se înțelege foarte bine cu vițelul care-și vede liniștit de păscut... →

← **ARTĂ...** Pus în fața acestor imagini dintr-o expoziție de sculptură din Londra, un spectator, James Smith, de profesie zoolog, a declarat că ele înfățișează fosilele unor animale.

Domnul Austin Wright a declarat însă că e vorba de o ...lucrare plastică intitulată „Trio".

Cel care a ghicit este Austin Wright, deoarece chiar el este autorul și e normal să știe ce a „creat"!...

GONG!

PUBLICUL APLAUDĂ...

● deschiderea unui nou teatru în R.S.S. Moldovenească, în orașul Bălți. Colectivul noii instituții artistice și-a început activitatea prezentînd cu un binemeritat succes comedia „Chirița la Iași" de V. Alecsandri.

● frumoasa inițiativă a cîtorva dintre elevii regretatului actor și regizor francez Louis Jouvet, de a păstra cu fidelitate indicațiile de regie ale maestrului (de la a cărui moarte au trecut cinci ani), în reînscenarea comediei molierești „Școala femeilor". În rolurile principale apar Michel Etcheverry, care a izbutit să fie un foarte bun Arnolphe, fără să facă o imitație servilă după creația de neuitat a dascălului, și o tînără revelație: eleva de conservator Anna Tonietti, în Agnes.

● în trei orașe ale Bulgariei, măiestria dramaturgului nostru Mihail Sebastian, a cărui „Stea fără nume" a fost montată în ultima vreme la Sofia, Plovdiv și Vidin, întrunind unanim sufragiile spectatorilor. Piesa a prilejuit vii discuții în presă, judecîndu-se comparativ realizările celor trei colective și se pare că laurii i-a obținut regizoarea L. Penceva, care a condus echipa de actori din Plovdiv, avînd în frunte pe M. Iordanova în rolul „necunoscutei" și pe At. Lilianov în cel al profesorului Miroiu.

● ansamblul artistic al teatrului din Riazan, care repetă o piesă nouă a scriitorilor Maximovici și Ciuvakin, inspirată din viața poetului Serghei Esenin. Piesa, intitulată „Cîntecul necîntat", va fi prezentată de acest colectiv în premieră pe întreaga Uniune, prilejuind astfel întîia întruchipare scenică a figurii marelui poet.

PUBLICUL CRITICĂ...

● spectacolul teatrului parizian „La Huchette", alcătuit din două piese de Eugen Ionesco, „Tabloul" și „Jacques sau Supunerea", lucrări lipsite de orice logică dramatică, demonstrații ale unei formule antirealiste și antiteatrale, proprii autorului.

● concepția regizorului german Picsator, care a montat la Mannheim drama lui Miller „Vrăjitoarele din Salem" într-un stil expresionist, alterînd structura dramatică și semnificațiile piesei.

● inspirația nefericită a oficialităților argentiniene, care au deschis noul Teatru Național din Buenos-Aires cu „Monstrul citadelei" de Barbieri, o alegorie existențialistă, un imn închinat iresponsabilității.

● reprezentarea noii piese a lui Robert Collon, „Războiul lui Sucre", pe o scenă pariziană. Autorul a transformat un moment din istoria luptei pentru independența țărilor din America de Sud într-un pretext de vodevil și operetă, montarea lui Yves Allegret accentuînd cu precădere această latură.

● concepția ultimei piese a lui Alejandro Casona, „A treia vorbă", care se joacă în Argentina și care nu are nimic din largul suflu umanist al pieselor anterioare, ca „Natașa noastră" sau „Copacii mor în picioare".

GONG!

UMOR

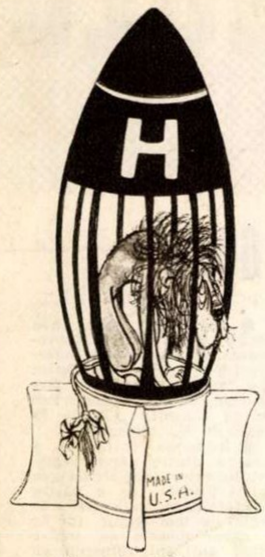

Noua locuință

Desen de V. VASILIU

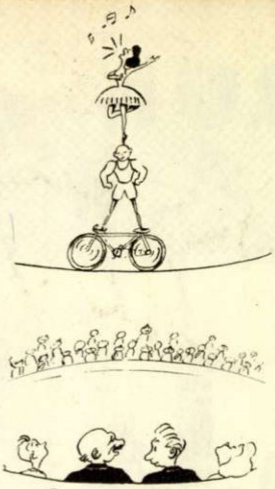

— Ce fals cîntă!...

Desen de B. RODNA

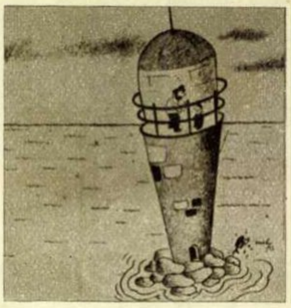

— Tăticule, îmi dai voie să mă joc puțin pe jos?
— Da, dar să nu te depărtezi prea mult de casă...

Desen de Al. DARLY

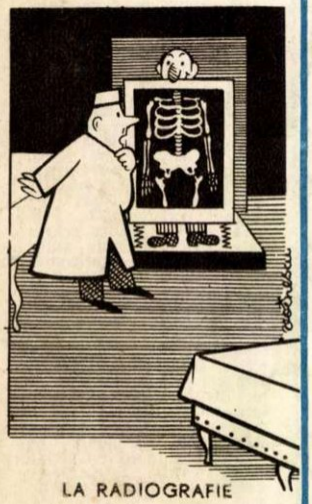

LA RADIOGRAFIE

Medicul: Dumneata bei?
Pacientul: Dacă faceți cinste...

Desen de George VOINESCU

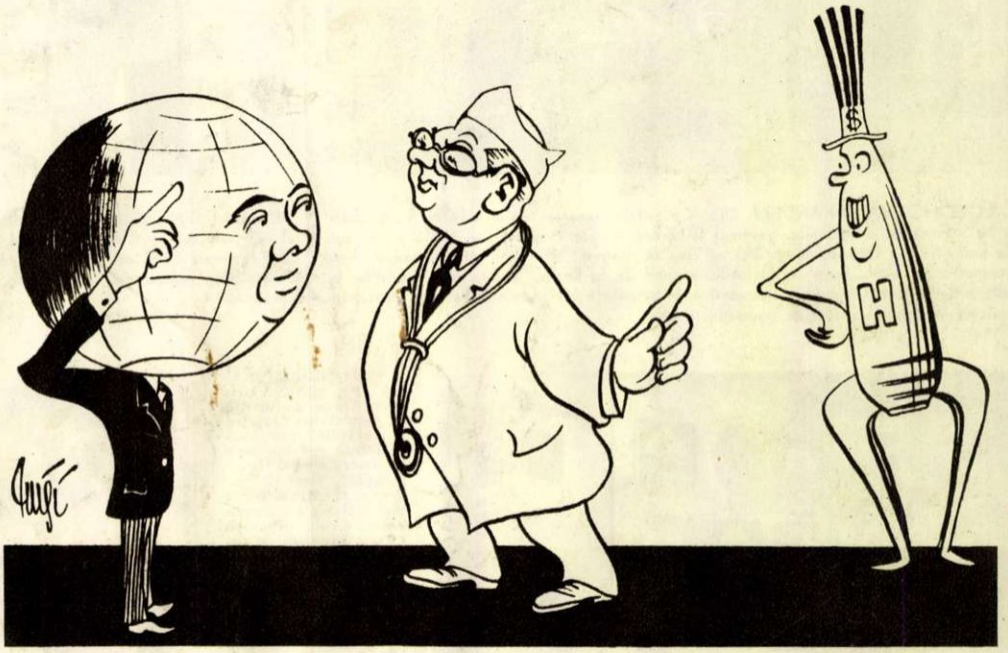

Doctorul: — Din ce cauză cereți punerea sub interdicție?
Globul: — Din cauza ideilor! Are puține, dar... fixe!

Desen de Luigi LUIGI

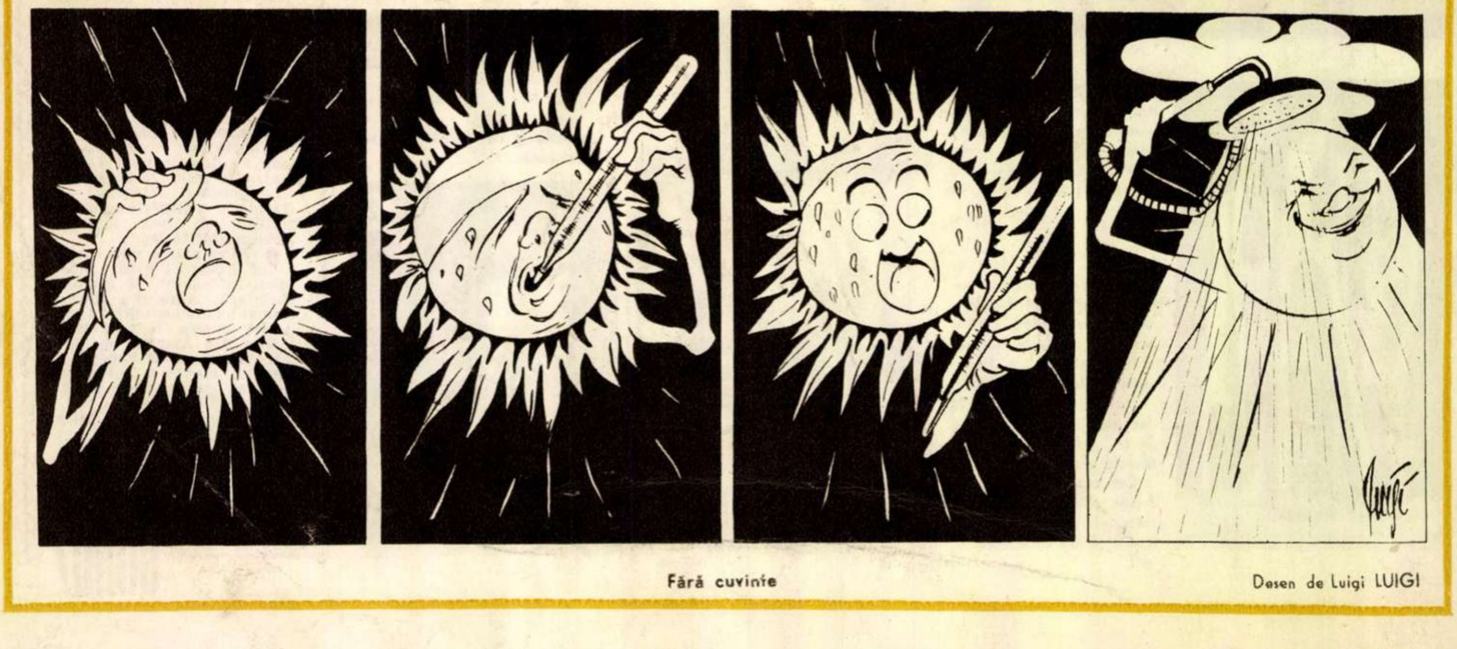

Fără cuvinte

Desen de Luigi LUIGI

PRETUL 1,50 LEI

05
F

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACARA

REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ ȘI LITERAR-ARTISTICĂ

Nr. 15 (112)
A. VI - 13 Iul. 1957

ÎN VACANȚĂ
Fotografie de
A. LOVINESCU

In vechea

Trenul își încetini mersul, scrîșni prelung din saboții frînelor și opri în sfîrșit în fața gării micuțe de provincie, învăluind-o într-un nor cald de abur. Am coborît pe peron amorțit de oboseala călătoriei și curios am cercetat în jur decorul: în fund masivii și înnegurații munți stabileau vertical orizontul. Ca un ecou prelungit, dealurile preluau linia descendentă a înălțimilor, treceau pe sub picioarele mele și se pierdeau domolite în vasta depresiune a geosinclinaului străvechi, inundată de soare.

Cam așa arată, descrisă succint, regiunea unde șeful m-a trimis expres să-i aduc „un material colorat“, „tare“ și... „așa cum știu eu“, indicație abstractă dar servită vizibil dintr-un tact diplomatic. Stimulat, am pornit la drum și iată-mă în Cisnădie, în tovărășia plăcută a unui vecin de compartiment care, volubil, mi-a relatat cu patos și mîndrie istoria străvechiului orășel...

... Pe la 1100, regele ungur Geza chemă în Ardeal pe războinicii germani din Saxonia, cu gîndul de a crea aici, la marginea imperiului creștinătății, o marcă cu rolul de pavăză împotriva năvălitorilor păgîni. Războinicii au venit cu gînd de îmbogățire, dar curînd s-au apucat de treabă. Au schimbat săbiile cu topoarele și au început să defrișeze nesfîrșitele păduri, pentru a face loc cetății. Curînd și-au ridicat, pe la 1140, măreața cetate de piatră cu ziduri străvechi ce o înconjoară.

De-a lungul veacurilor, războinicii transformați în coloniști au adăugat mereu alte ziduri cetății lor, asediate pe rînd de tot felul de năvălitori: mongoli, turci. Zidurile cu grote, șanțuri și ambrazure păstrează și acum vestigiile vremurilor glorioase de istorie. Într-una din încăperile zidurilor se află însă un muzeu deosebit, ce nu păstrează arme străvechi, blazoane sau pergamente.

După ce covorul a fost țesut, el trece in „secția de retuș“, unde incape pe miinile gingașe ale fetelor. Aci defectele, uneori invizibile unui necunoscător, sint inlăturate, covorul primind ultima și cea mai exigentă toaletă.

Piesele muzeului abia au o vechime de vreo sută de ani și ele afirmă preocupările pașnice ale vechilor saxoni: un război din lemn, pentru țesut covoare, un darac arhaic, cîteva instrumente de lemn și două steaguri de breslă. Mai există undeva și un zapis, un ordin scris prin care voievodul Transilvaniei încuviințează postăvarilor sași din Cisnădie să-și desfășoare meșteșugul lor, ce-i făcuse vestiți pînă în țările apusului.

— Pînă mai acum cîțiva ani — explică interlocutorul meu volubil — meseriașii lucrau covoarele fiecare în căsuța lui, la niște războaie nu cu mult diferite de ceea ce vezi aici. Pînă și casele se construiau într-un fel special: o încăpere mare, ca o sală de dans, la stradă, în care se instala războiul și un darac pentru lînă — și atelierul era gata. E drept, aveau o măiestrie înaltă, rodul unei experiențe de secole, transmisă ca o moștenire din tată în fiu. Modelele covoarelor, tainele vopsirii și combinării culorilor erau păstrate ca mari secrete de familie.

Dar aceasta nu putea înlocui tehnica modernă, ce scotea cu mașini perfecționate covoare perfecte, variate și atît de multe, că începuse să pună în primejdie străvechea tradiție a țesătoarelor de covoare din Cisnădie.

De cîțiva ani însă țesătorii de covoare au adoptat o nouă metodă. S-a petrecut un fapt surprinzător, tot atît de extraordinar pe cît a fost și descoperirea primei suveici.

Meșterii bătrîni, păstrători de veacuri ai tradiției, ai tainelor meșteșugului din bătrîni, oameni ce-și apără cu îndîrjire de ochii străinilor secretele meșteșugului, au prins să lucreze împreună în marile fabrici de covoare ce s-au înființat în oraș, au pus alături zelul, priceperea și mai ales măiestria desăvîrșită pentru a scoate un lucru bun, frumos, de faimă. Și au reușit: covoare fermecătoare, de o bogăție și un colorit ce întrunea parcă tot ceea ce aveau mai minunat diferitele stiluri ale bătrînilor țesători. Și-au recăpătat, după un intermezzo de zeci de ani, faima lor internațională, dar mai ales au căpătat încrederea în ei înșiși. Oamenii nu se mai spionau, nu mai țineau sub jurămînt tainele țesutului, ci și le împărtășeau bucuros unul altuia, se sfătuiau, încercau și împreună sărbătoreau, fără strîngere de inimă, succesul desăvîrșit al unuia dintre ei. De necrezut pare aceasta pentru bătrînii care retrași prin ceardacurile răcoroase, povestesc copiilor isprăvi din vremuri de demult. Cum a fost posibil aceasta?

Este un lucru ce s-a înfăptuit încet, cu fiecare zi o picătură și cînd cupa s-a răsturnat într-o zi, lucrul nu a mai părut nimănui nefiresc.

Multe situații cu totul schimbate azi în țara noastră își au istoricul asemănător și, ca să faci o sinteză generală a lucrurilor, ar trebui mult timp.

★

Gertrude Brenner nu are decît 16 ani (deși din fotografie ai crede că a împlinit 19—20 ani). Viața sa nu cuprinde în acești ani lucruri senzaționale, ci fapte mărunte, obișnuite altor fete de sași din aceste locuri. Gertrude nu și-a cunoscut tatăl pînă de curînd. A crescut orfană, alături de văduvia îngăduitoare dar săracă a mamei. În ascuns, mama sa privea des, lăcrimînd un portret în uniformă de husar, ascuns printre albituri în scrinul vechi. Și iată că, într-o zi, ușa casei vechi s-a dat de perete și în prag a apărut un om în vîrstă, cu priviri stinse, dar înfrigurate. Mama a dat un țipăt

cetate a postăvarilor

și, hohotind, a sărit îmbrățișîndu-l pe străinul ce semăna mult cu fratele mai mare al fetei. Vreme de cîteva minute mama și străinul au stat îmbrățișați, plîngînd. Gertrude privea uimită și cînd a auzit pe străinul acela rostind: „Iartă-mă, draga mea “ — a înțeles că s-a întors de pe drumuri necunoscute tatăl ei. Au venit, aduși de veste, și cei doi frați, țesători și ei la fabrică, și la masa bucuriei tatăl a povestit peregrinările lui fără sfîrșit prin țările străine.

Nu este nimic romantic în afirmația că minunatele covoare de la Cisnădie au parcă împletite în firele lor ceva din dragostea și frumusețea țesătoarelor din străvechea cetate, din depresiunea Sibiului.

„Dar dorul de casă, de țară, mă ardea cumplit. Nu-mi iertam că am plecat amăgit, părăsindu-vă. Și cînd am auzit că țara își primește iertătoare fiii rătăciți, m-am hotărît...“

...Gertrude este o fată frumoasă și veselă. Ea nu-i mare meșteră la țesut, ca tatăl sau frații ei. Ea face deocamdată un lucru foarte simplu, potrivit firii ei: împreună cu un grup de fete cizelează, retușează, stopează covoarele înainte de a fi expediate din fabrică. Și tocmai ei i s-a încredințat un lucru mărunt dar simbolic: ea prinde de covorul finisat eticheta fabricii, eticheta ce va însoți, ca un act de garanție, covorul plușat, pînă în mîna cumpărătorului.

Fabrica de covoare persane din Cisnădie este cunoscută amatorilor de covoare de preț și faima ei a depășit de mult hotarele. Desigur că și unii cititori au admirat varietatea bogată a desenului, coloritul inspirat și execuția fără reproș a covoarelor pe care, într-un colț, se află și iscălitura micuță a Gertrudei. Un covor purtînd iscălitura ei, puteți fi sigur că-i un covor lucrat cu grijă, căci altfel fata nu i-ar da drumul mai departe.

★

Vurper este o comună arătoasă, cu case îngrijite, aliniate de-a lungul ulițelor largi. Într-una din căsuțele acestea solide, acoperite cu țiglă roșie și înconjurate de ziduri înalte cu porți monumentale, cu ani în urmă își încheia copilăria un băiețel slăbuț și sfios. Vasile se frămînta între necazurile neștiute, de copil pricăjit și nepriceput— cum îi spuneau toți — și ambiția de a deveni „cineva“, pentru a arăta tuturor ce-i în stare el, tînărul neluat în seamă de nimeni (deși după acte împlinise deja cinsprezece ani!). Și iată că băiatul acesta, căruia satul în care trăia i-a devenit deodată prea mic, prea strîmt pentru visurile sale, și-a strîns într-o zi actele și a pornit către Cisnădie cu adresa fratelui său mai mare în buzunar. Sipoș cel mare lucra în fabrica de covoare și neștiind ce urmare o să aibă cuvintele sale, el scrisese mai demult acasă despre viața și meșteșugul său, ce-i plăceau atît de mult. Cînd l-a zărit pe Vasile așteptîndu-l răbdător la poarta fabricii, așezat pe o piatră cu desagii alături, a înțeles într-o clipă. A voit să-i tragă ștrengarului o chelfăneală și să-l trimită acasă cu primul tren. Dar mezinul s-a tras un pas înapoi și l-a privit strașnic în ochi:

— Eu, nene, nu mă întorc înapoi. Am venit să învăț meserie. Eu nu-s pentru muncă la plug...

Fratele i-a privit trupul firav și delicat ca de fetiță și a rămas tăcut.

— Să nu mă gonești, nene...

... Și a rămas. A urmat școala profesională și a încăput pe mîinile meșterului Szeghedzi Martin, un tînăr țesător, priceput în tainele meseriei ca un meșter bătrîn.

— Uite, Vasilică, cum se leagă suveica. Potrivești la arc și tragi... numai să ai grijă la cuțite, și ochii la desen.

Vasilică a avut urechea la meșter și ochii la desen. A prins meseria, a învățat teorie și matematică la școală, practică și ochi de artist de la meșterul de 26 de ani...

În călătoria lui, peste mări și țări, eticheta întovărășește frumosul covor persan romînesc. El poartă într-un colț și iscălitura micuță a Gertrudei.

...De curînd, Vasilică Sipoș, care-i acum un flăcău înalt, cu freză, a fost pe acasă în Vurper. S-a plimbat elegant ca un domnișor pe ulița mare a satului, a băut o bere cu oamenii mari, a dat binețe bătrînilor ieșiți pe la porți și a vorbit „amabil“ cu fetele. Răspundea politicos și demn la întrebări... „cam cît cîștigă pe lună“ și „cum a devenit fruntaș...“. Vasilică în sus, Vasilică în jos... Toate rudele au venit să-l vadă, să-l întrebe, să-i admire hainele mîndre de orășean. Vasilică devenise „cineva“. Adolescentul firav și nebăgat în seamă era răzbunat...

★

Așa se țes în Cisnădie, nu numai firele țesăturilor, dar și cele mult mai fine și cu... desene mult mai complicate, ale vieții oamenilor...

Gh. PIETRARU

Fotografii de Dumitru F. DUMITRU

VĂ AMINTIȚI?

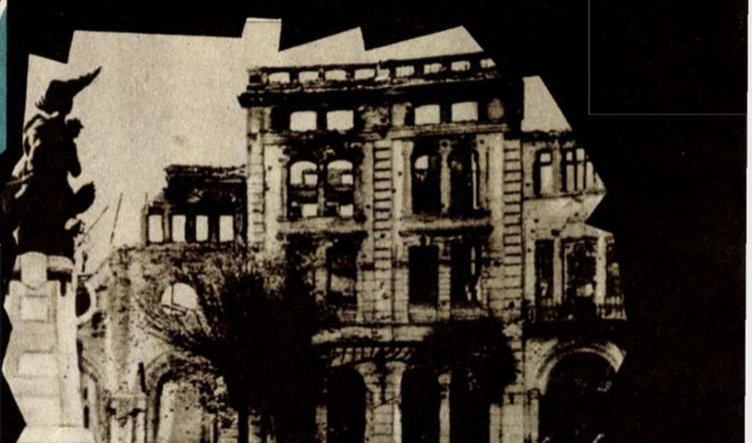

După ce ne-au tîrît în războiul criminal antisovietic; după ce, cu ajutorul slugilor lor din țară, au organizat pogromuri; după ce au batjocorit, schingiuit și ucis mii de patrioți; după ce ne-au jefuit fără milă țara — în zilele care au urmat actului de la 23 August 1944, hitleriștii au bombardat și incendiat sistematic case de locuit, spitale, instituții de știință și artă din Capitală. Iată cum arătau ruinele fostei opere (Teatrul Liric) din Piața Valter Mărăcineanu, distrusă de bombele fasciste.

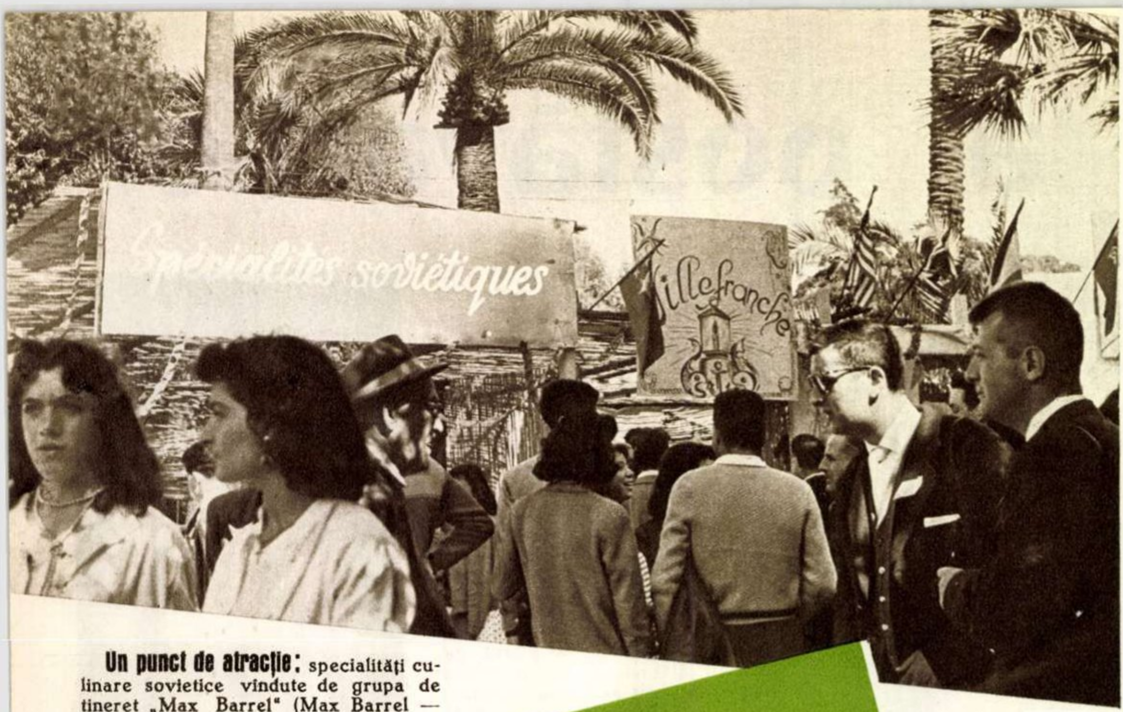

Un punct de atracţie: specialităţi culinare sovietice vindute de grupa de tineret „Max Barrel“ (Max Barrel — un tinăr luptător francez din Rezistenţă, executat de fascişti).

O scrisoare originală: are o lungime de... doi metri şi este adresată tinerilor din Odesa, ca un vibrant mesaj al prieteniei.

NISA fără MILIONARI

FOTOREPORTAJ PENTRU „FLACĂRA“
de **A. PASZKOWIAK**
ziarist din R. D. Germană

Nisa — raiul bogătaşilor trindavi, care-şi datoresc huzurul muncii altora. Nisa—Eldorado-ul aventurierilor şi escrocilor. Nisa—locul de intilnire al lumii căreia ii place să se impopoţoneze cu titlul de „lume bună“, lumea lui Onassis şi Bao-Dai, a Barbarei Hutton şi a lui Aga Khan...

Dar iată că intr-o insorită dimineaţă de vară, in parcul Chambrun din Nisa nu mai rămăsese nici un loc pentru virfurile protipendadei. În acea duminică insorită, parcul imens era inţesat de tineri francezi entuziaşti. Muncitori, studenţi şi elevi organizaseră o serbare publică in vederea colectării fondurilor necesare pentru plecarea celor mai buni dintre ei la Festivalul de la Moscova.

↑ **Steagul grupei „Max Barrel“** este purtat de la om la om. Tinerii adună de la cei prezenţi cite o modestă contribuţie pentru asigurarea călătoriei delegaţiei lor la Moscova.

Ce Panier pour 50 f

← **Doar cu 50 de franci** puteai ciştiga la loterie o sacoşă cu alimente. Cei cu bilete neciştigătoare erau totuşi bucuroşi că au contribuit şi ei la fondul serbării tineretului.

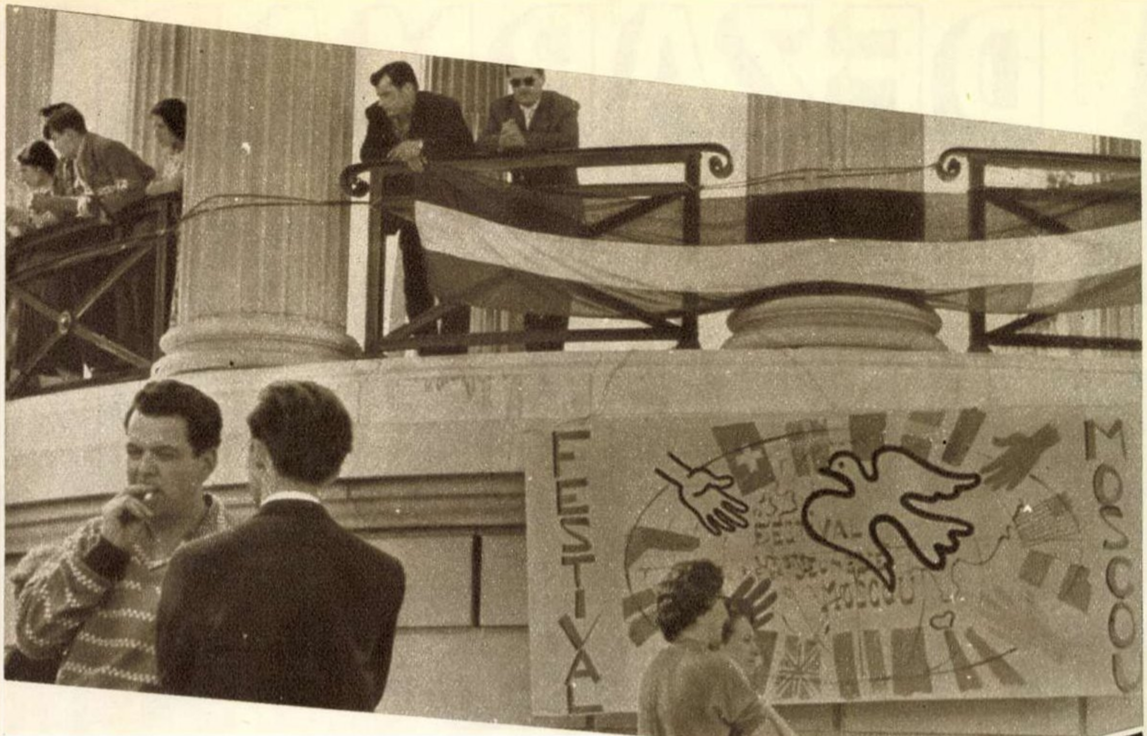
FESTIVAL
MOSCOU

Afişul Festivalului, păzit cu străşnicie, a rezistat tuturor... atentatelor poliţieneşti.

Multe obstacole au avut de înfruntat tinerii francezi, pînă şi-au văzut înfăptuită dorinţa. Administraţia oraşului le-a interzis la început folosirea parcului — dar ei nu s-au dat bătuţi. Şi pînă la urmă tot l-au obţinut. Poliţia le-a rupt afişele de pe ziduri, dar peste noapte au apărut altele. Bande fasciste au încercat în noaptea dinaintea serbării să distrugă standurile gata amenajate — dar tinerii le-au dat riposta cuvenită.

Răsplata strădaniei lor entuziaste a constituit-o însăşi reuşita serbării. Duminică, mii de oameni se adunară în parcul Chambrun. Băieţii şi fetele dovediseră că Nisa nu aparţine numai milionarilor snobi.

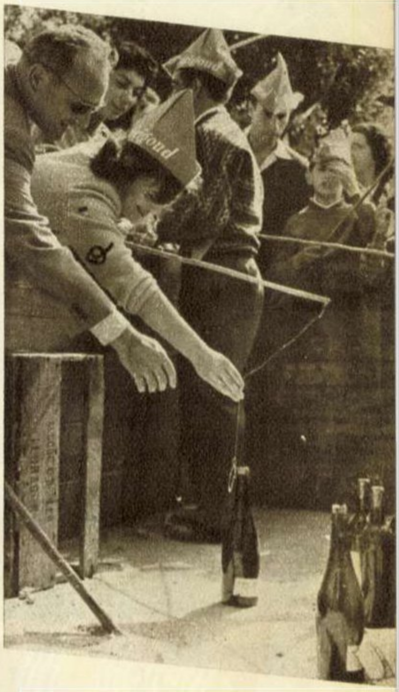

Corriger la fortune — lucru interzis — dar trebuie să ierţi unei fete frumoase, dacă vrea să-şi ajute puţintel norocul.

Întrecerile sportive au fost şi ele urmărite cu însufleţire.

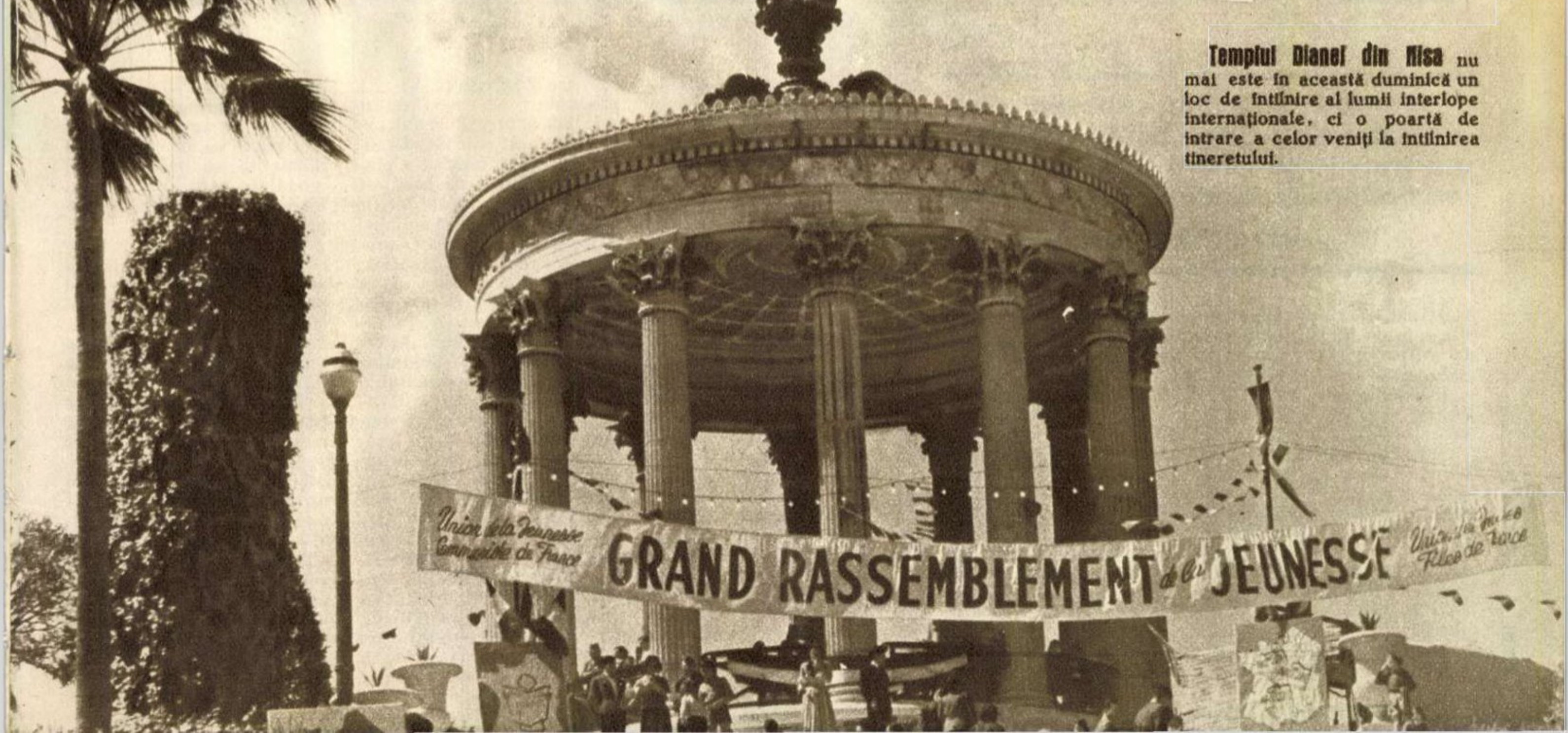
Union de la Jeunesse Communiste de France
GRAND RASSEMBLEMENT de la JEUNESSE
Union des Jeunes Filles de France

Templul Dianei din Nisa nu mai este în această duminică un loc de întîlnire al lumii interlope internaţionale, ci o poartă de intrare a celor veniţi la întîlnirea tineretului.

1

DEZARMARE

2

CASELE SIMPLE AȘTEAPTĂ VEȘTI DE LA LANCASTER HOUSE

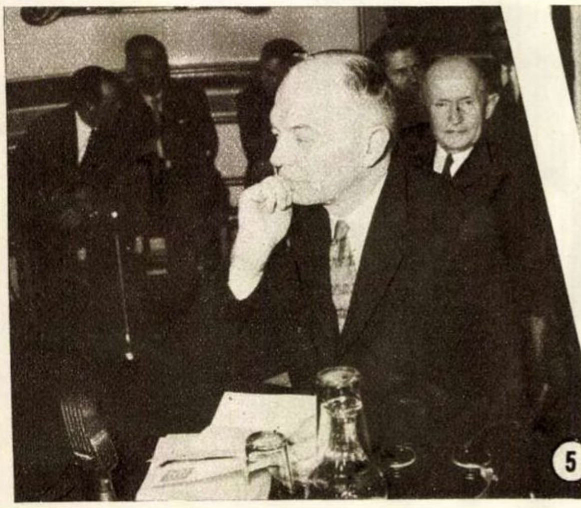
5

6

„Flacăra" prezintă cititorilor săi un fotoreportaj special în legătură cu tratativele pentru dezarmare ce se desfășoară în prezent la Londra.

Foto: **KEYSTONE - Londra**

Ați citit azi dimineață ziarele? Poate că v-ați întîlnit din nou cu acele cîteva rînduri cu care v-ați obișnuit în ultima vreme: „La Londra a avut loc ieri ședința Subcomitetului O.N.U. pentru dezarmare ...Următoarea ședință va avea loc azi..." (sau mîine, sau peste cîteva zile). Ați citit din nou cuvintele atît de cunoscute și ați încercat din nou, ca în atîtea alte rînduri, un sentiment de dezamăgire. O nouă amînare? Calendarul arată mijlocul lunii iulie. Mai sînt deci două săptămîni pînă la 1 august, ziua în care Subcomitetul pentru dezarmare va trebui să prezinte Organizației Națiunilor Unite un raport asupra muncii sale. „Raport" înseamnă pentru toți bilanțul unei activități cît de cît pozitive, care să îndreptățească nădejdi, năzuințele a milioane de oameni. Are însă cuvîntul „raport" același înțeles pentru toți? Dacă vrem să știm ce se înțelege prin acest cuvînt la Londra, să pătrundem pentru o clipă în sediul Subcomitetului Comisiei O.N.U. pentru dezarmare. Și să pătrundem puțin în tainele sale...

Iată, în fotografia nr. 1, clădirea din care așteptăm în fiecare zi să ne vină vestea cea bună. O clădire masivă din piatră, cunoscută în toată Londra — Lancaster House. La balcon flutură steaguri. Cel alb e al Națiunilor Unite, celălalt e al țării-gazdă — Marea Britanie. Omul pe care îl vedeți în balcon e un funcționar unic în felul său. Singura sa misiune e să nu lase ca vîntul să încurce steagurile pe băț. Căci steagul e mișcător în timp ce bățul e țeapăn. Dar despre ceea ce e mișcător și ceea ce e țeapăn vom mai avea prilejul să vorbim, așa încît să ne îndreptăm încet spre sala special amenajată pentru ședințele Subcomitetului (foto 2).

Înainte sala era destinată muzicii. Și acum acordurile, care răzbat de aici ar putea, fi armonioase. Există — pentru aceasta — și cineva care dă tonul... Delegatul sovietic Zorin (foto 3) face propuneri: să se înceteze imediat pentru 2-3 ani experiențele atomice și cu hidrogen, să se instituie posturi de control pe bază de reciprocitate, pe teritoriile U.R.S.S., S.U.A., Angliei și în zona Pacificului. O propunere concretă și practică, izvorîtă din dorința de a scoate lucrările Subcomitetului din impas. Zorin încheie cu cuvintele: **„Acum este rîndul dv", domnilor reprezentanți occidentali."** Oare există vreo posibilitate ca domnii reprezentanți occidentali să nu înțeleagă apelul care li se adresează? Nici una. Chiar în spatele fostei săli de muzică sînt instalate cabinele traducătorilor (foto 4). Aceștia transmit simultan traducerea textului sovietic. Totuși, la locul său, dl Stassen, șeful delegației americane (foto 5), are înfățișarea omului care nu aude. Sau care nu vrea să audă... Casca, odihnindu-se pe masă, arată că sînt unele lucruri pe care urechile d-lui Stassen le suportă greu... Sau poate că dl Stassen a rămas să se gîndească la modul în care ar putea da înapoi de la propriile sale propuneri?...

N-ar fi de mirare și, în orice caz, n-ar fi pentru prima oară... Față cu propriile-i propuneri dl Stassen dovedește o mobilitate remarcabilă. În schimb propunerile sovietice îl fac dintr-o dată rigid și țeapăn...

Între timp, dactilografele (foto 6) bat neobosite la mașină — traduceri, procese verbale... Nu le întrebați despre ce e vorba, căci nu vă vor spune: există nu numai zîmbet profesional, ci și secret profesional! De altfel, curînd, radioul și ziarele vă vor aduce la cunoștință comunicatul laconic, pe care unul dintre funcționari îl dictează direct operatoarei de la teletip (foto 7). Desigur, dv așteptați de

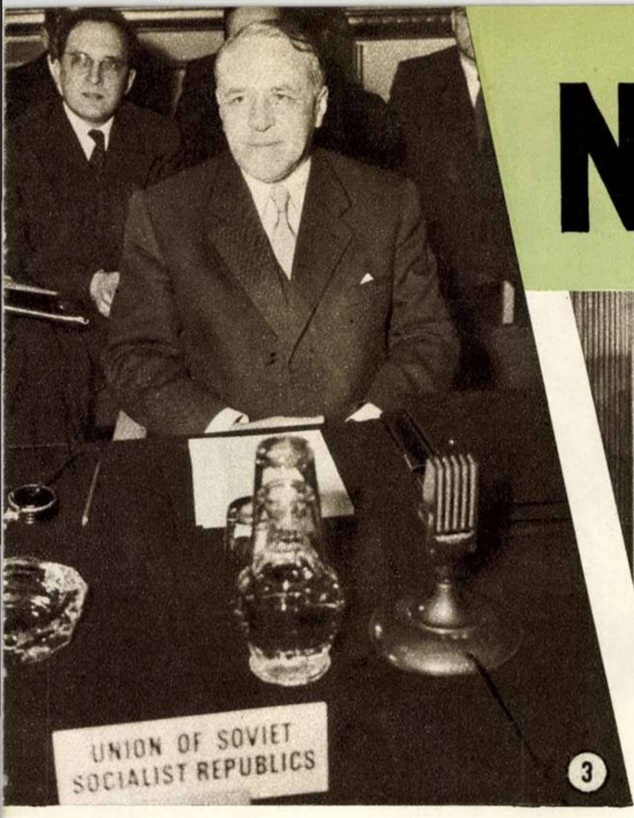

③

NU AMÎNARE!

ENGLISH 2
FRENCH 3
RUSSIAN 4

④

⑦

⑧

la Londra mai mult decît un comunicat scurt și, din păcate, prea mereu același. Așteptați vestea cea mare a acordului cu privire la interzicerea armelor atomice. Va veni curînd această veste? Despre aceasta discută, fără doar și poate —așteptînd terminarea unei ședințe a Subcomitetului pentru dezarmare — și șoferii care transportă pe delegați, și polițiștii din gardă (foto 8). Și nu încape îndoială că șoferii sovietici (ale căror ZIM-uri le puteți vedea în stînga) îi pun adesea în încurcătură pe interlocutorii lor occidentali.

...Și, totuși, în ciuda obstrucțiilor și a tergiversărilor, atmosfera este optimistă. Milioane și milioane de oameni știu: există posibilitatea unui acord. Această posibilitate se va dovedi mai tare decît manevrele anumitor cercuri războinice. Acestor speranțe, unii le zîmbesc spontan, cu simpatie, alții sînt obligați să le zîmbească. Oricum, fotografii cum este cea de față, reprezentînd pe șefii delegațiilor în Subcomitetul pentru dezarmare, înainte de începerea unei ședințe, sînt de bun augur (foto 9). (De la stînga la dreapta: dr. Protich — reprezentant al O.N.U., H. Stassen — reprezentantul S.U.A., V.A. Zorin — reprezentantul U.R.S.S., Selwin Lloyd — reprezentantul Angliei, Jules Moch — reprezentantul Franței, David Johnston, reprezentantul Canadei). Toți oamenii ar vrea să-i vadă pe „cei 6“ zîmbind și **după** ședință... Atunci poate că una dintre dactilografe, călcînd legea secretului profesional, va ieși să telefoneze vestea prietenului ei; și, peste tot, în lumea largă, va pluti vestea cea mare... Și atunci fiecare casă, oricît de modestă, va fi mai frumoasă decît însuși vestitul Lancaster House...

⑨

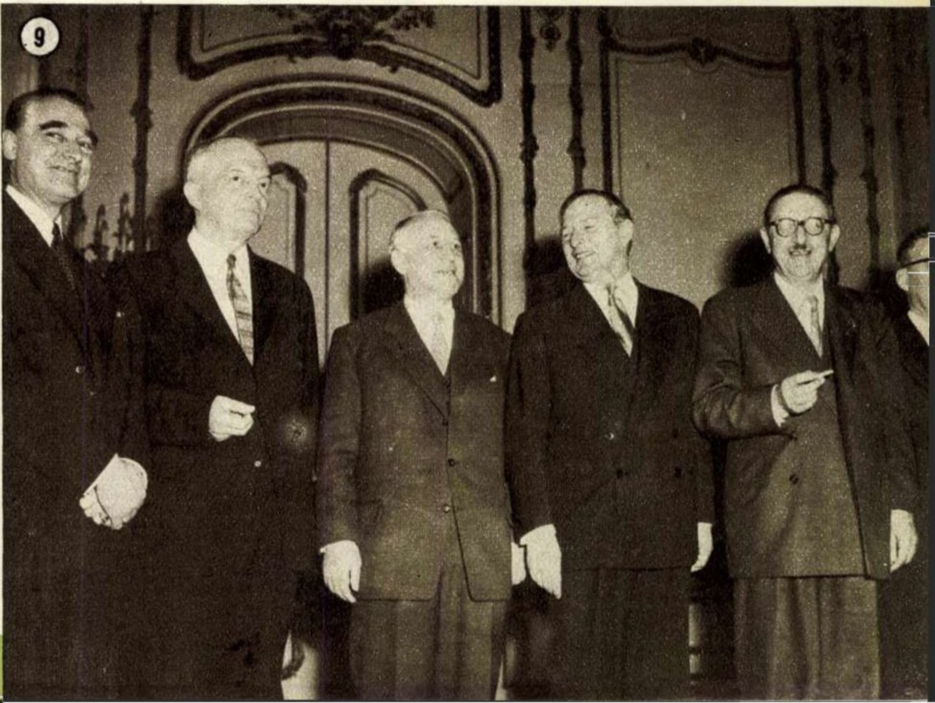

Lacrimile acuză. Părinții și rudele tinerilor asasinați la Kempten își plîng durerea, blestemîndu-i pe militariștii revanșarzi din fruntea Bundeswehr-ului și pe șefii lor americani.

DRAMA DE LA KE

La locul crimei: generalul fascist Heusinger și ministrul de război Strauss. Ofițerul american Ellis Gilleland, trimis ca... „observator“, s-a ferit de obiectivul fotografilor.

În seara aceea de iunie, clopotele bisericilor din Kempten și din Rott am Inn, două mici localități din Germania occidentală, au bătut la o oră neobișnuită. La Kempten dangătul lor jeluia pieirea celor 15 recruți, înghițiți în zori de apele repezi ale rîului Iller; la Rott am Inn clopotele vesteau... căsătoria domnului Franz-Josef Strauss, ministrul de război vest-german. Nunta de la conacul fabricantului de bere Zwicknagl a trebuit însă să fie amînată pentru cîteva ore, timp în care Herr Strauss avea să se repeadă pînă la locul „accidentului“.

Acolo, pe malul sălbaticului Iller, mulțimea adunată urmărea cu înfrigurare operațiunile de salvare a ostașilor înecați. Reflectoarele instalate de o parte și de alta dezvăluiau ici-colo chipuri de oameni triști, de femei înlăcrimate. În orbita fascicolelor de lumină erau surprinse însă și alte figuri, încruntate și vinovate. Persoanele oficiale se fereau de lumină; ministrul în straie de mire, ca și generalul hitlerist Heusinger, n-aveau motive să se simtă în largul lor, mai ales că în ochii tuturor se putea citi mînia acuzatoare.

„Marșul morții“, care s-a soldat cu drama de la Kempten, a dezvăluit unul din aspectele cele mai odioase ale creării Bundeswehr-ului: recrudescența militarismului prusac în varianta lui americano-vest-germană.

Metoda de „călire prin tortură“, aplicată în cazărmile americane, a provocat anul trecut tragedia din mlaștinile Carolinei de Sud (S. U. A.), unde au pierit — se știe — șase soldați americani. Aplicînd aceeași metodă, după principiul prusac și hitlerist „freacă-l pe recrut pînă iese untul din el“, comandamentul brigăzii 106 a regimentului 19 de parașutiști al Bundeswehr-ului a mînat la moarte, „în marș forțat“, pe recruții din Kempten. De altfel, după cum a mărturisit însuși comandantul batalionului aeropurtat din care făceau parte victimele, instrucția recruților s-a făcut după „mentalitatea americană“ și a fost dirijată de către o unitate americană de parașutiști.

Ceea ce s-a întîmplat pe Iller constituie o crimă premeditată a căpeteniilor militariste de la Washington și Bonn. O știu acum supraviețuitorii „marșului morții“, o știu părinții îndoliați ai tinerilor înecați, o știe poporul german.

Cercurile oficiale americane și vest-germane au fost alarmate nu atît de tragedia de la Kempten, cît de influența ei asupra stării de spirit a populației. Dîndu-și seama că nu poate mușamaliza „cazul“, guvernul de la Bonn s-a grăbit să organizeze niște „funeralii“... ad-hoc, cu o durată de o oră, după care, cu un cinism respingător, au fost expediate pe adresa familiilor celor pieriți, niște... coșciuge goale... În același timp, Herr Strauss a ținut să declare cu ipocrizie că el și întregul Bundeswehr „deplîng moartea celor 15 recruți“.

Cît de „profund mișcat“ era domnul ministru de război, reiese și din faptul că doar la cîteva ore

Au trecut doar cîteva ore de la moartea parașutiștilor. Reîntors la conac, Strauss, mirele-ministru (în dreapta), și-a recăpătat buna dispoziție. Martor și participant la ceremonia nupțială este și dl Adenauer (în mijloc). Fotografii pot imortaliza clipa istorică...

MPTEN

Trei dintre supravieţuitorii „marşului morţii".

de la reîntoarcerea sa de la locul crimei, el şi-a reluat ospăţul nupţial, avînd ca oaspete, printre alţi nuntaşi, pe însuşi Adenauer.

Şi în timp ce la conacul din Rott am Inn petrecerea guvernanţilor vest-germani era în toi, doliul mamelor celor ucişi la Kempten era împărtăşit solidar de întreaga populaţie indignată.

Clopotele din Rott am Inn n-au putut acoperi, cu dangătul lor festiv, glasul mînios al mulţimilor. În clipa cînd Franz-Josef Strauss pleca în voiaj de nuntă cu proaspăta lui soţie, Marianne, în faţa cazărmilor Bundeswehr-ului manifestanţii împotriva crimei de la Kempten înfipseseră cruci de lemn cu inscripţiile: „15 morţi acuză!"; **„Să ne retragem din N.A.T.O.!"; „Jos militarismul!"; „Astăzi 15 morţi, mîine milioane!"**.

D. BABOIAN

Zile în şir, unităţi de salvare şi scafandri au căutat zadarnic cadavrele tinerilor recruţi, înecaţi în apele iuţi ale rîului Iller.

Karel Vlach şi formaţia s

Orchestra cehă de jaz a lui Karel Vlach nu este pentru noi o cunoştinţă nouă, deşi o ştim numai „din auzite", adică din transmisiile ei radiofonice. Curînd, foarte curînd, o vom putea asculta la noi acasă, pe estradele de concert ale sălilor şi grădinilor bucureştene. Pînă atunci, corespondentul nostru din Praga, V. Straka, se grăbeşte să o prezinte cititorilor „Flacării" în imagini fotografice şi în scurtul text de mai jos.

Îmi spunea cîndva un confrate de breaslă din străinătate că, înainte de a ne cunoaşte mai îndeaproape ţara, cuvîntul Cehoslovacia îi sugera spontan patru noţiuni: motocicletele Jawa, berea de Pilzen, şunca de Praga şi... orchestra lui Karel Vlach. Mă rog, mi s-a părut cam puţin, dar l-am înţeles. Şi pentru că obiectul rîndurilor de mai jos îl formează orchestra lui Vlach, trebuie să recunosc în mod expres că, mai ales în cazul de faţă, are dreptate: muzica de jaz cehă este ataşată definitiv numelui lui Karel Vlach.

Activînd pe lîngă Teatrul de Satiră condus de cunoscutul actor Jan Werich (pe care l-aţi văzut poate în filmele „Brutarul împăratului" şi „Împăratul brutarului"), orchestra a imprimat peste 700 de discuri care se transmit la posturile de radio ale continentelor european, american şi australian.

Să nu vă imaginaţi că aveţi de-a face cu o orchestră spectaculoasă ca apariţie. Fotografia de alături îi trădează de altfel fizionomia: numără cu totul 17 membri şi, fireşte, respectivele instrumente, dintre care 4 trompete, 4 tromboane şi 5 saxofoane. Ca nespecialist, îmi permit să citez aprecierea unei reviste engleze de specialitate, care recunoştea meritele orchestrei lui Vlach, mai ales în ce priveşte calitatea grupului de tromboane (atribuindu-i acestuia primul loc în comparaţie cu toate celelalte orchestre europene de jaz existente).

Nu este de mirare că cea mai logică aspiraţie — şi cea mai frecventă, de altfel — a unui „jazist" de la noi este de a cînta în această formaţie, aspiraţie ce se cere însă întotdeauna întărită prin studii complete în conservator şi prin aptitudini manifeste.

Karel Vlach este, precum uşor se poate presupune, sufletul acestei mici dar atît de personale orchestre. Cîntă de aproape 30 de ani, deşi n-are la un loc mai mult de 44. Elev de liceu, a început să studieze vioara, a schimbat-o apoi („proastă alegere", spuneau unii) cu clarinetul, iar apoi („dezastruos", gîndeau alţii) cu saxofonul, pentru ca — după o scurtă trecere printr-o formaţie de amatori, să-şi înfiinţeze în 1939 propria sa orchestră. Succesul a fost uriaş. Nimeni nu l-a mai condamnat pentru „trădarea" viorii; de atunci au apărut mulţi violonişti, mai mult sau mai puţin mediocri, dar nici un „jaz-ist" de valoarea remarcabilă a lui Vlach.

Întrebarea vine firesc: care a fost cheia succesului? Desigur, în primul rînd o desăvîrşită şi plină de personalitate tehnică interpretativă. Dar mai ales alegerea repertoriului. Vlach a asigurat orchestrei sale o ţinută superioară, de bun gust şi rafinament artistic, evitînd producţiile de calitate îndoielnică, zgomotoase şi amelodice, promovînd pe clasicii jaz-ului, pe Gershwin, pe Duke Ellington şi, în primul rînd, promovînd pe compozitorii cehi. Lui Vlach trebuie să i se recunoască meritul incontestabil de a fi descoperit şi stimulat mulţi compozitori de mare talent: ca, de pildă, Vlastimil Haba şi Miloslav Duchaci.

Sper că la sfîrşitul călătoriei orchestrei în ţara dv., să se adauge la numărul celor ce cunosc şi iubesc muzica interpretată de orchestra lui Karel Vlach şi mulţi dintre amatorii romîni de muzică de jaz. E dorinţa cea mai vie a membrilor formaţiei, şi-mi permit să o exprim în numele lor.

Vladimir STRAKA

Karel Vlach →

Orchestra lui Karel Vlach.

REINTOARCER

Reportaj din coloniile de reeducare a delicvenţilor minori

de Ilarie MURGU

Fiecare colonie are un aşa-numit „sfat al comandanţilor". Alcătuit din elevi fruntaşi, sfatul judecă cazurile de indisciplină.

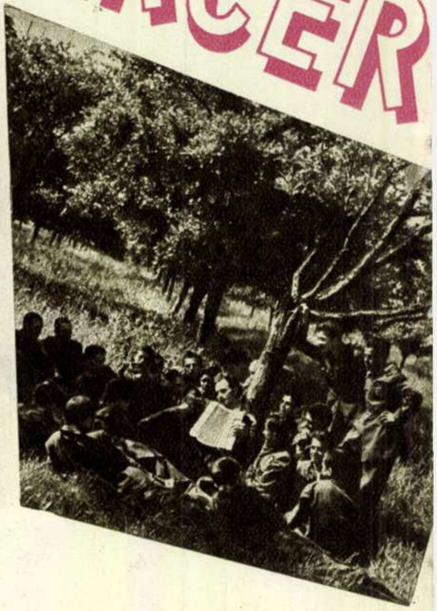

Un moment de odihnă al tinerilor la umbra pomilor din grădina coloniei.

Unui vizitator neavizat, rămas cu imaginea fostelor case de corecţie ale regimului trecut, intrarea în colonia de minori din Iaşi i-ar provoca o primă şi puternică stupefacţie.

În primul rînd zidul mic, neînsemnat, care împrejmuieşte colonia, apoi lipsa totală a unor paznici şi, în sfîrşit, zbenguiala liberă a copiilor prin curtea şi grădina clădirii. Pe mine, însă, care cunoşteam toate acestea dinainte, n-a avut de ce să mă mire. Nu m-a mirat nici următoarea scenă, al cărei martor am fost scurt timp după venirea mea aci.

În timp ce mă aflam în biroul locotenentului-major Constantin Gheorghiu, comandantul coloniei, uşa s-a deschis, lăsînd să intre un om înalt, între două vîrste, care aducea, mai mult pe sus decît pe jos, un băiat de vreo 14 ani, ce se zbătea din răsputeri să scape din mîinile lui.

— Iată, tovarăşe comandant, mi-am adus fiul pentru internare. E un copil rău, cu deprinderi urîte. Mi-a amărît viaţa şi m-a umplut de ruşine. M-am hotărît să vi-l încredinţez dumneavoastră; m-am sfătuit cu vecinii, m-a îndemnat şi miliţia...

Comandantul tace, zîmbind. Priveşte cînd la părintele îndurerat, care-şi şterge acum ochii cu latul palmei, cînd la adolescentul de alături, care stă cu barba în piept, muşcîndu-şi buzele.

— Ce zici, Sergiule?—vorbeşte în sfîrşit tovarăşul Gheorghiu. Vrei să rămîi la noi? Nu cunosc motivele pentru care tatăl tău te-a adus aci. Ştiu însă un lucru: la noi băieţii vin să înveţe.

Ca şi pînă acum, băiatul ţine mereu privirea în pămînt. Cu coada ochiului observă în schimb cum comandantul se îndepărtează împreună cu tatăl său, înspre celălalt colţ al camerei. O clipă—şi tînărul, întorcîndu-se pe călcîie, iese din cameră, străbate ca un bolid curtea, sare peste gardul de cărămidă şi pe-aci ţi-e drumul.

Disperat, tatăl său se repede pe urmele lui.

Privesc la comandant. E calm, liniştit, de parcă nimic nu s-ar fi întîmplat. Se aşează la birou şi, scoţîndu-şi chipiul, începe a-şi netezi cu palma tîmplele ninse. Mă întreabă:

— Nu crezi că ar trebui să mai vîrîm puţine lemne pe foc? E frig aci.

Absolut nimic despre cele întîmplate.

Peste o oră, transpirat, cu părul şi hainele răvăşite, părintele se întoarce, aducîndu-şi de guler odrasla.

— Nu mai pot, tovarăşe locotenent major. Băiatul acesta mă va băga în mormînt. Luaţi-l şi închideţi-l degrabă. Vă recomand de asemenea să-i daţi în fiecare zi cîte o porţie zdravănă de bătaie.

Comandantul se ridică, întinzîndu-i mîna:

— Băiatul va rămîne la noi. Dumneata poţi să pleci cu conştiinţa împăcată.

Şi părintele pleacă. Fără altă vorbă, comandantul se aşează la masă şi începe să scrie ceva. Lîngă uşă, nemişcat, băiatul stă şi-l priveşte. Minutele se scurg unul după altul, într-o tăcere de mormînt. Într-un tîrziu, comandantul se ridică şi, luîndu-l pe băiat de umăr, iese cu el în curte. Aci vorbeşte, în sfîrşit, pe un ton liniştit şi grav:

— Să ştii de la mine, Sergiule, că nu e nici o bravură ca cineva să fugă de la noi. După cum vezi şi tu, zidul e scund. Îl pot sări şi raţele. Paza e ca şi cînd n-ar fi. Un biet moşneag la poartă. La noi băieţii vin să înveţe. Cine nu e în stare, sau nu vrea, poate pleca cînd doreşte. Nu ţinem pe nimeni cu forţa, Sergiule. Pe nimeni!

Îl prinde de umeri, zîmbindu-i.

— Mai vorbim noi. Acum ţi-e foame sau poate eşti obosit. Dacă

←

Elevii fac în fiecare vară un contract: nimeni nu mănîncă din via şcolii pînă nu începe culesul. Dar cum cei dinafara şcolii nu sînt părţi contractante, elevii instituie paza viei, cu schimbul.

E LA VIAȚĂ

nu, poți să mergi la club. Avem șah, ping-pong, jocuri, de toate. Sau la bibliotecă, să citești. Mîine după masă mergem cu toții la cinema. Cîteva zile vei sta aci fără mare treabă. Să-ți cunoști colegii, să vezi ce învățăm noi aci.

Sergiu îl privește cu ochi uimiți. La orice, numai la asta nu se așteptase. Minutele de tăcere scurse în biroul comandantului i-au născut în imaginație zeci de perspective negre. Acum simte că i se dărîmă în suflet un munte întreg. Vorbe blînde în loc de bătaie, libertate în loc de închisoare...

Intrăm în club. Capete multe, bălane și negre, ne întîmpină.

— Vă prezint un nou coleg.

Băieții rîd și fac cerc în jurul lui. Îi privesc cu atenție. Sînt îmbrăcați în obișnuitele uniforme ale elevilor școlilor medii tehnice. Unii mai mari, alții mai mici, dar toți veseli, puși pe ghidușii, bucurîndu-se din plin de orele libere pe care și le petrec în club. Nimic care să-ți amintească că te afli totuși într-o colonie de delicvenți.

Părinți, „prieteni", întîmplări nefericite

Înainte cu cîteva zile, vizitasem colonia de minore de la Roșu. Și atunci, ca și acum, de îndată ce m-am aflat în mijlocul lor, mi-a încolțit în minte aceeași inevitabilă întrebare: „ce anume a putut să aducă aceste făpturi senine într-o colonie de reeducare?"

De un lucru se feresc în primul rînd educatorii din colonie: de a pomeni vreodată minorului pricinile care l-au adus aci. Cu toate acestea, viața fiecăruia este cunoscută în amănunt și pentru fiecare în parte se alcătuiește un plan special de redresare morală. Liniștit, micul fost delicvent își duce viața în mijlocul colegilor săi, fără să observe de cele mai multe ori că un grup întreg de pedagogi îi urmăresc pas cu pas fiecare mișcare, îi cîntăresc de la o zi la alta toate laturile comportamentului și se trudesc să afle noi și noi căi pentru îndreptarea sa. E ceea ce Makarenko numea: principiul acțiunilor paralele.

Să facem, la cîțiva dintre ei, calea întoarsă, pe drumul care i-a adus aci.

Anton B., fiul unui funcționar din București. Pe vremea cînd avea opt ani, părinții săi se despart. Tatăl alcoolic, mama îmbolnăvită de nervi din pricina lui. Viața familiei era un iad. Anton rămîne cu mama, care intră lucrătoare într-o croitorie particulară. În timpul serviciului e lăsat în grija unor vecini. Treptat, băiatul devine neascultător. În clasa a treia rămîne de două ori repetent. Toată vremea aproape și-o petrece în parcul Tei, în tovărășia unor „prieteni mai mari". Învață pe rînd să joace barbut, să fumeze și chiar să bea. La 11 ani Miliția îl prinde furînd dulciuri dintr-un magazin. În același an fuge subit de acasă și, peste o lună, Miliția îl prinde la Constanța, încercînd să vîndă un ceas furat de pe plajă. Nu pe bani, ci pe... smochine.

Alexandra R. Fiica unei muncitoare din București. Părinții săi divorțează pe vremea cînd Alexandra avea doar un an. Strivită de mizerie, mama cade în brațele prostituției. Mai tîrziu, cînd sub regimul nostru se creează condiții noi de viață și muncă, ea intră ca muncitoare la o fabrică. Nu este însă în stare să o rupă cu trecutul și continuă să ducă o viață ușuratică. Alexandra a împlinit vîrsta de 14 ani. Mama se simte din ce în ce mai stînjenită de fiica sa. O tratează neomenos, lăsînd-o flămîndă și brutalizînd-o pentru orice fleac, Copila fuge de acasă. Doarme prin sălile de așteptare ale Gării de Nord, în coteţele de păsări ale vecinilor, pe sub scările blocurilor. Într-un magazin e surprinsă furînd... bomboane (sărmanul copil!). Un ofițer de Miliție vrea s-o readucă mamei, dar copila îl imploră cu desperare: „Nu acasă! Nu o iubesc pe mama! Oriunde, dar nu acasă".

Yvone M. Tînără „de familie" și singură la părinți. Cocoloșită și răsfățată de toată lumea. De mama, de tata, de bunica, de „fräulein". La școală, leneșă; acasă, obraznică. La 13 ani cade sub influența unor prietene mai mari. E prezentată mai multor „domni bine". Într-o noapte fură de pe noptiera unuia dintre ei un bibelou

O mare parte dintre eleve învață croitoria. Multe întreprinderi solicită de pe acum angajarea viitoarelor absolvente.

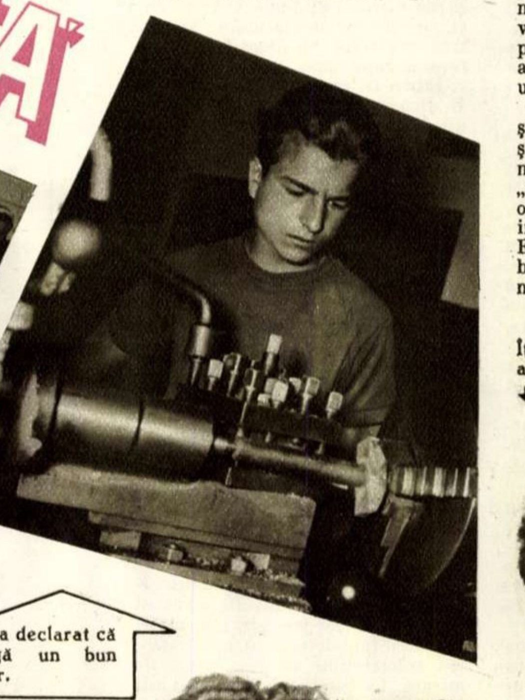

Tînărul Valeriu ne-a declarat că dorește să ajungă un bun muncitor.

Îți pot aminti vreo clipă figurile acestor tineri sportivi că te afli într-o colonie de delicvenți?

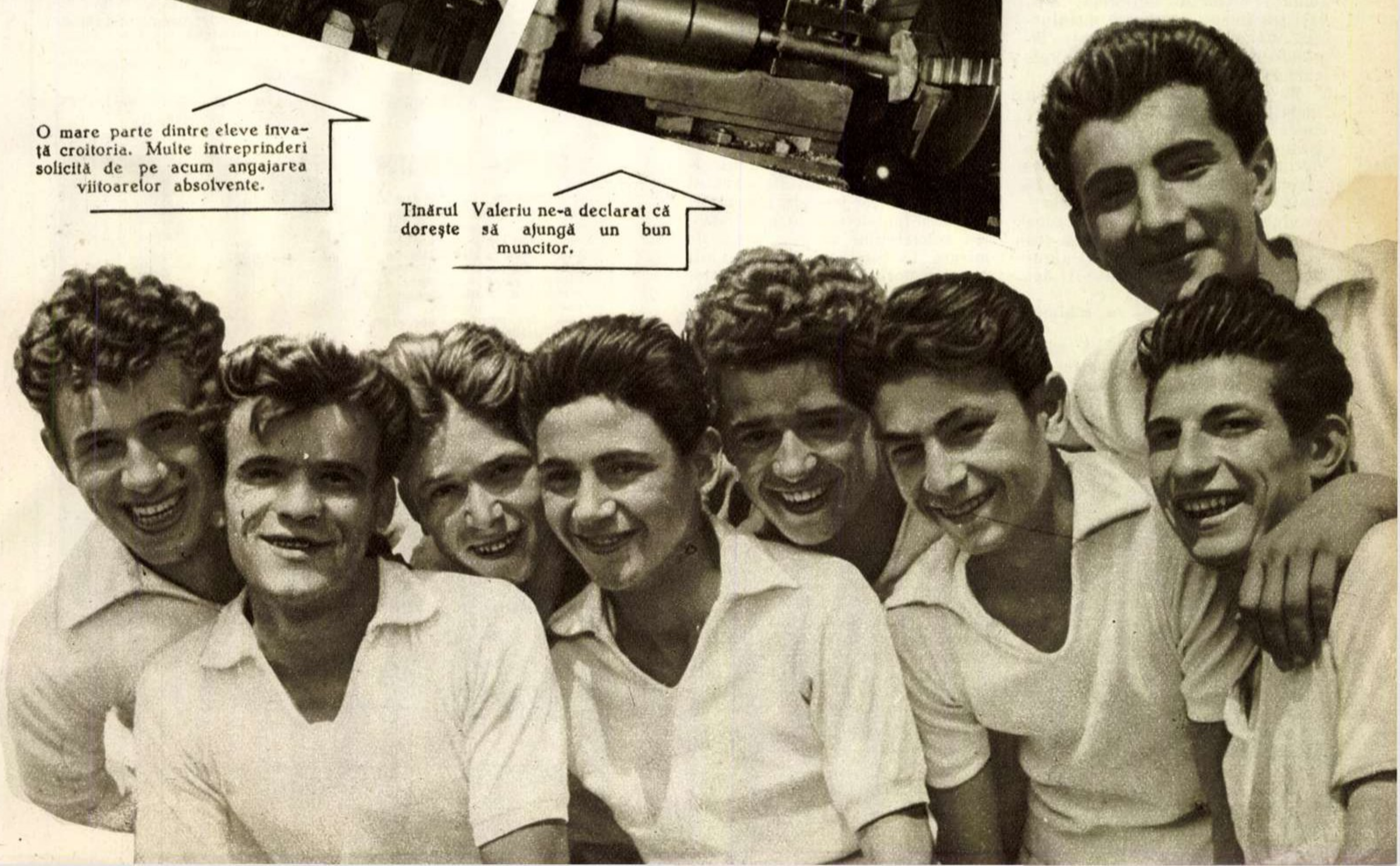

de mare preţ. E reclamată şi tribunalul decide internarea ei în colonie.

Un tablou incomplet, cu toate acestea valabil pentru cea mai mare parte a copiilor internaţi în coloniile de minori.

Se pot admite, în mare, două categorii de delicvenţi. Pentru cei din prima, vagabondajul, furtul, prostituţia sînt consecinţele lipsei de căldură familiară, neglijenţei şi brutalităţii părinţilor, care, la rîndul lor, sînt cauzate, de cele mai multe ori, de proastele relaţii conjugale ale părinţilor. În cea de-a doua, minorul cade în delicvenţă din pricina răsfăţului şi leneviei cu care l-au obişnuit părinţii. Infracţiunea apare aci ca un joc interzis, plin de senzaţii, în stare să-i înfrîngă splinul său timpuriu.

În fosta Romînie burgheză cauzele care împingeau copilul spre acţiuni necinstite erau, la rîndul lor, consecinţa directă a structurii sociale de atunci. Structură socială care determina şi şomajul, şi mizeria crescîndă a oamenilor muncii, şi nesiguranţa continuă care creează instabilitate şi lipsă de perspectivă în cămin. Dar azi cauzele se opresc într-adevăr numai la familia delicventului. Părinţii nu mai pot avea nici o scuză, o dată ce statul le asigură toate posibilităţile pentru a-şi crea o viaţă omenească şi statornică.

Pedagogi, elevi, părinţi

În discuţia cu tînărul Sergiu, comandantul coloniei din Iaşi a pomenit cuvintele: „şcoală, club, sală de ping-pong, bibliotecă, ieşire în colectiv la cinema". Vom adăuga şi altele: echipe sportive, echipe artistice, concedii petrecute în taberele de odihnă de la munte şi mare, premii, cîştiguri personale, vacanţă şcolară etc.

Nici un fel de deosebire între această colonie şi o obişnuită şcoală tehnică! Aceeaşi uniformă, acelaşi tratament. Se învaţă metalurgie, stenodactilografie (fete), legumicultură etc. plus obişnuitele cursuri teoretice.

Nu constrîngeri, nu pedepse, nu identificarea delicventului minor cu cel major — ci dimpotrivă: asigurarea unor condiţii materiale optime, care să răspundă tuturor cerinţelor rămase nesatisfăcute în traiul său de acasă(mîncare, îmbrăcăminte, distracţie). Toate acestea la un loc au făcut ca pedeapsa cea mai mare pentru delicventul ajuns aci să fie ameninţarea: ai să fii dat afară din colonie!

De necrezut, dar, în schimb, adevărat!

Ceea ce nu înseamnă că stînd aci liniştit, mîncînd, învăţînd şi distrîndu-se, copilul se transformă în mod automat. E adevărat, cea mai mare parte dintre ei se trezesc că au devenit oameni de treabă, fără să fi simţit cum, trei ani în şir, proastele deprinderi le-au fost smulse pas cu pas de pedagogii care le-au urmărit fiecare mişcare, i-au îndrumat pe nesimţite — tocmai cînd bănuiau mai puţin. Iată în acest sens un fapt semnificativ, văzut de mine în colonia din Iaşi.

După doi ani petrecuţi în colonie, elevul N. T. din Slatina a fost învoit să plece acasă în vacanţa de iarnă. La întoarcere comandantul l-a rugat să-i povestească cîte ceva de acasă. Şi a povestit cum la început toată lumea l-a privit cu neîncredere, apoi cu bunăvoinţă şi, în cele din urmă, cu dragoste deplină. Chiar şi tatăl său, spune băiatul, l-a sărutat la plecare.

Istorisind acestea, N. T. se opreşte înecat de lacrimi. Povestind, şi-a reamintit din nou scenele petrecute. În sufletele deschise, senine, ale părinţilor săi el şi-a văzut oglindit, pentru prima dată, noul său chip. Pentru prima dată şi-a măsurat şi şi-a pipăit propriul suflet.

E, desigur, foarte greu să faci o prezentare sistematică a metodelor de educaţie aplicate. Fiecare minor constituie o problemă aparte şi pentru fiecare pedagogul trebuie să imagineze, o dată cu faptul ivit, soluţia cea mai nimerită. Găsesc cu toate acestea interesant să reproduc cîteva asemenea soluţii, pe care educatorii le-au folosit în scopul călirii voinţei copilului şi stimulării sentimentului său de cinste şi devotament.

În curtea coloniei din Iaşi se află o alee cu vişini. Ei, bine, ce poate fi mai tentant pentru un copil, decît vişinele coapte? În fiecare primăvară elevii se adună şi semnează, la propunerea comandantului, un... contract: nimeni nu va mînca o singură vişină, pînă nu va începe culesul. Şi angajamentul se păstrează cu sfinţenie. Înfrînîndu-şi cu străşnicie lăcomia, băieţii trec, se plimbă pe aleea cu vişini, fără a rupe vreo poamă.

Într-o zi, profesorului de romînă îi dispar de pe catedră mănuşile uitate. Tovarăşul Gheorghiu anunţă acest lucru colectivului de elevi, cu un glas plin de amărăciune. Băieţii primesc vestea ca pe un trăsnet.

— Trebuie să le aflăm! — strigă deodată cu toţii.

Şi, peste o oră, un grup victorios intră în biroul comandantului. Mănuşile se aflau ascunse în coşul sobei.

— Dar făptaşul? — întreabă comandantul, regizînd, cu talent şi scop precis, aceeaşi mină îndurerată.

Tinerii pleacă din nou. Unul dintre ei îşi aminteşte că l-a zărit azi dimineaţă pe colegul S. cu braţul murdar de cenuşă pînă la cot. Băieţii îl iau la întrebări şi descoperă în el făptaşul. Este dus pe sus la comandant.

— Să fie dat afară! — cer ei cu hotărîre.

Ce situaţie nostimă şi înduioşătoare în acelaşi timp! Delicventul e propus să fie pus „în libertate", deoarece faptele sale pătează onoarea colectivului de aci. Nu e de mirare. La nimic nu ţin mai mult oamenii doritori să-şi îndrepte trecutul întunecat, decît la a înfăţişa, în fiecare clipă, celor din jur, cinstea, integritatea şi devotamentul lor.

Asemenea istorioare am mai auzit o mulţime. De la elevi, de la profesori şi, în special, de la eminentul şi valorosul pedagog al coloniei din Iaşi, locotenentul-major Constantin Gheorghiu. Am rîs şi m-am înduioşat pînă la lacrimi, ascultîndu-le o zi întreagă.

Anumite considerente de ordin moral, uşor de înţeles, ne împiedică să vorbim despre cei care au absolvit asemenea şcoli. E de ajuns să ştim atît: cea mai mare parte dintre băieţii şi fetele care au părăsit coloniile de minori s-au încadrat perfect în societate, ca elemente, cinstite, dovedind mult devotament şi dragoste de muncă.

Mulţi dintre ei s-au înscris la universităţi, devenind cadre de valoare în administraţie, pe tărîmul culturii şi tehnicii.

NOTĂM!

IA NAŞTERE UN ANSAMBLU

Imaginaţi-vă că e vară. Vă aflaţi pe o cîmpie înverzită, dorind să prindeţi un fluturaş. Săriţi, dar degeaba. Fluturele v-a scăpat. Alergaţi după el. Nu-i uşor. În sfîrşit: aţi pus mîna pe el. Iată sceneta pe care a trebuit să o interpreteze, printre altele, tînăra Szekelyhidi Eva, lucrătoare la cooperativa de producţie meşteşugărească „Carpaţi" din Tg. Mureş, la concursul în care au fost selecţionaţi cei peste o sută de membri ai Ansamblului de cîntece şi dansuri al Regiunii Autonome Maghiare.

Examenul a fost trecut. De acum, în timpul liber, după orele de producţie, tînăra muncitoare va avea o nouă îndeletnicire.

Corespondenţă de **Ştefan IZSÁK**

Fotografie de Meiszter PINKÁSZ

S-A CONSTRUIT UN CARTIER NOU

Ajutaţi de stat prin acordarea de împrumuturi pentru construcţii de locuinţe proprii, numeroşi ceferişti de la atelierele Palas-Constanţa şi-au construit case noi.

Aproape toate locuinţele sînt în prezent gata. Ele formează un nou cartier al Constanţei, care a căpătat denumirea de cartierul Filimon Sîrbu.

Fotografie de Gh. CIOROBEA

MUNCITORII SPRIJINĂ POLITEHNIZAREA ÎNVĂŢĂMÎNTULUI

Elevii şcolii mixte nr.11 din Ploeşti au primit în dar, din partea muncitorilor întreprinderii I.S.A.R., instrumente şi aparate pe care le vor folosi în practica din timpul vacanţei, precum şi unelte agricole cu care îşi vor îngriji grădina şcolii.

În fotografie: directorul-adjunct al întreprinderii I.S.A.R. explicînd elevilor funcţionarea unui mic dinam, una din piesele oferite în dar.

Fotografie de I. VERMONT
Ploeşti

ŞALUPA — LABORATOR

Atelierele navale din Galaţi au executat o comandă specială. E vorba de o şalupă cu motor care va fi folosită în cercetările ştiinţifice ce se fac în Delta Dunării. Partea dinspre pupă a şalupei este înzestrată cu un laborator de analize şi cercetări, iar în faţă sînt cabinele cercetătorilor ştiinţifici.

Fotografie de Gh. BERCOV

MEŞTERI ÎN CERAMICĂ

Sute de figurine, bibelouri, obiecte mici de artă, toate realizate din ceramică, lucrări de adevărată măiestrie, ies din mîinile îndemînatice ale lucrătorilor-artişti din Vadul Crişului.

În fotografie: Elisabeta Hasaş lucrînd la finisarea unor figurine.

Fotografie de E. POPPER

NOTĂM!

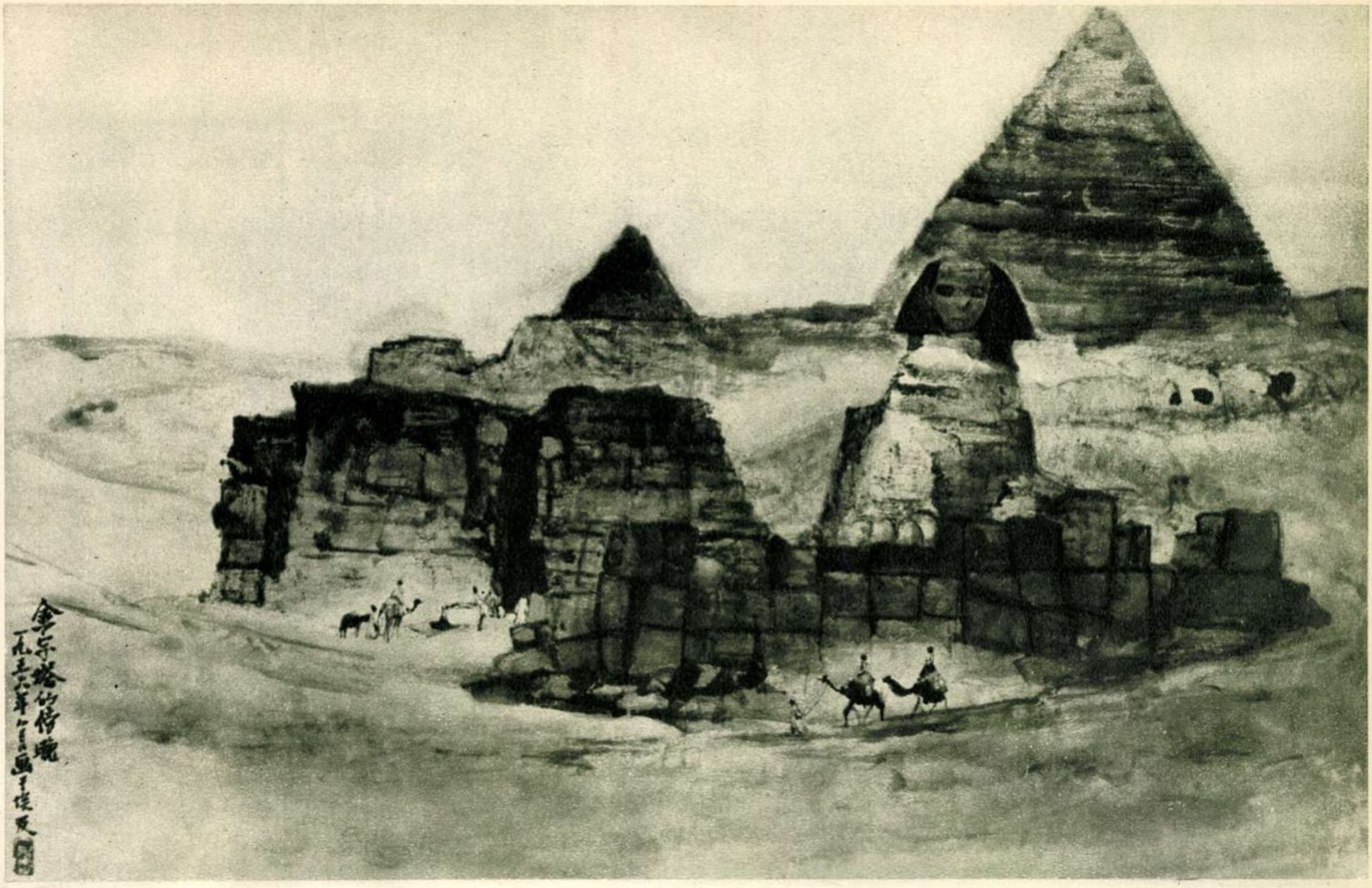

SI-LU Piramide în amurg

EGIPTUL

văzut de pictori chinezi

Nu s-ar putea spune că pictorii Si-Lu și Ciau Wang-Yun, oaspeți timp de cîteva luni ai Egiptului, au inclus în lucrările lor majestatea hieratică a peisajului de pe tărîmul piramidelor; mai curînd au surprins în acele locuri motive pentru un desen transparent cu contur de filigran, specific artei chineze. Astfel interpretată, imaginea Egiptului capătă rezonanța nu lipsită de farmec a unei limbi vorbite cu accent străin.

Se pare că lumina care scaldă malurile Nilului i-a cucerit pe oaspeții veniți de pe meleagurile lui Hoangho. Ei au găsit în natura Egiptului, pe încinsele lui nisipuri și în paradisiaca răcoare a umbrei de palmieri, acel calm și acea intensitate a culorii care fac ca siluetele să se profileze ca decupate pe cer, pe sol, pe pereții gigantici ai piramidelor. Tușul laviului capătă calde rezonanțe în gama de alb-negru, în mîinile lui Si-Lu, amator de poezie spectaculoasă ca aceea a „Piramidelor în amurg" sau a stîncii bătută de val din „De veghe"; Wang-yun, virtuos desenator, sensibil mai ales la ritmul liniilor, la împerecherea decorativă de forme, caligrafiază fine și vibrante siluete din care se încheagă imaginea unei tăcute poezii a gesturilor (evidentă în „Întoarcerea de la cîmp" sau „Arabi").

A. A.

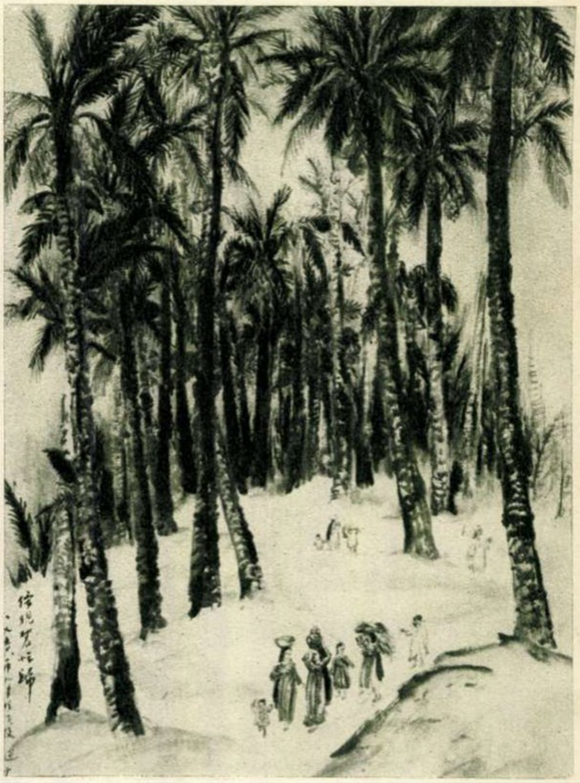

CIAU WANG-YUN Întoarcerea de la cîmp

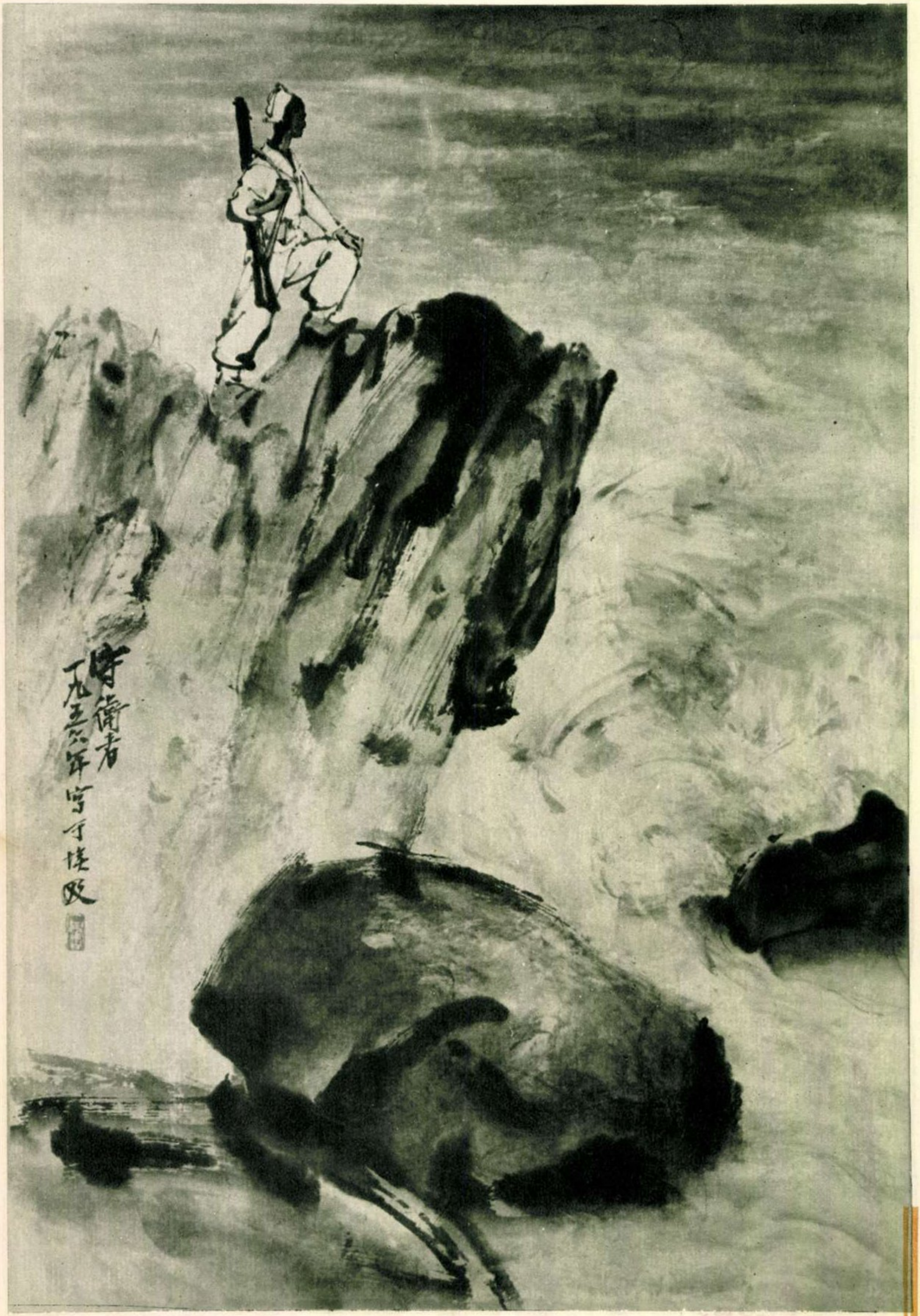
守衛者
一九五六年寫于捷克

SI-LU
De veghe

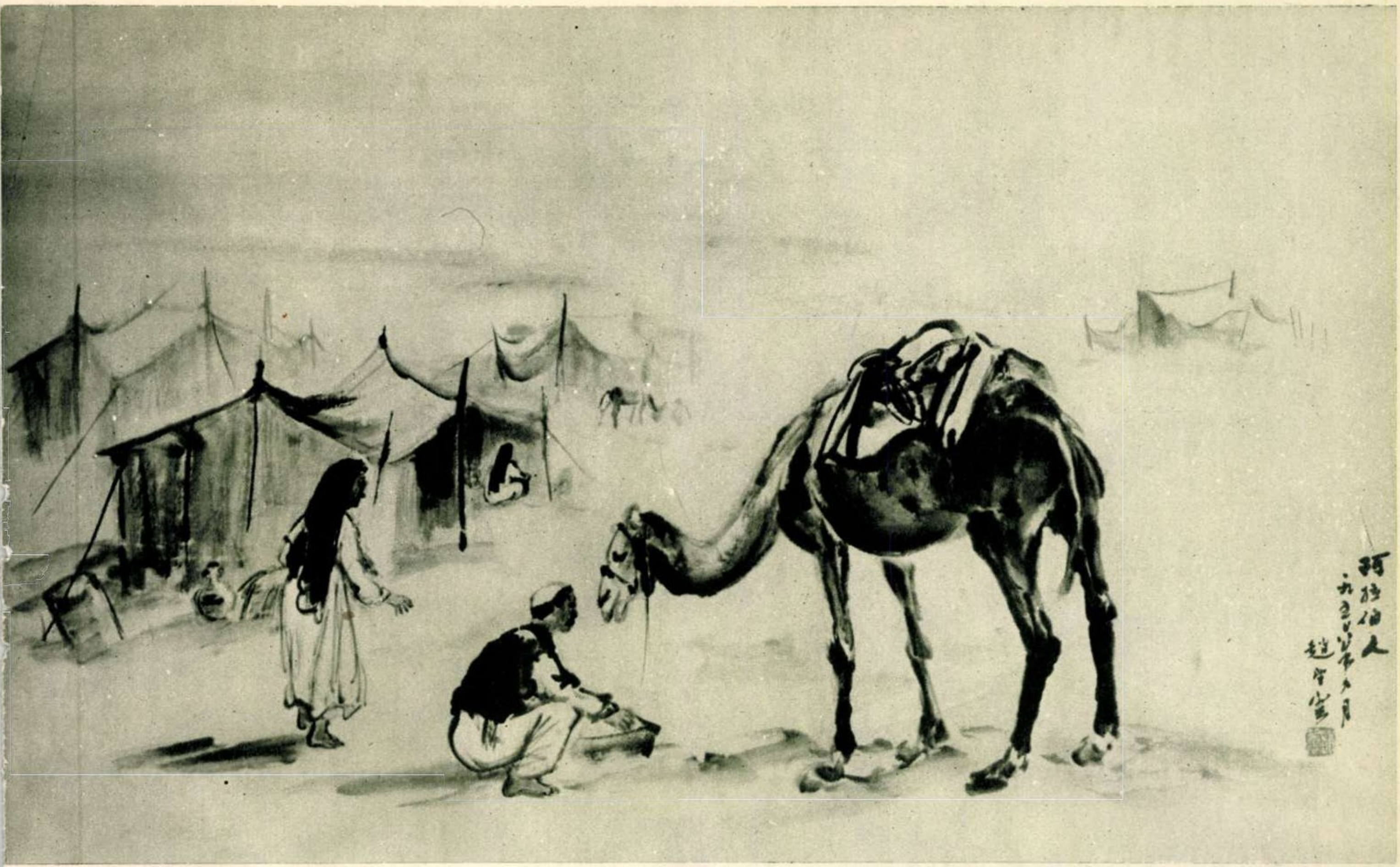

CIAU WANG-YUN

Arabi

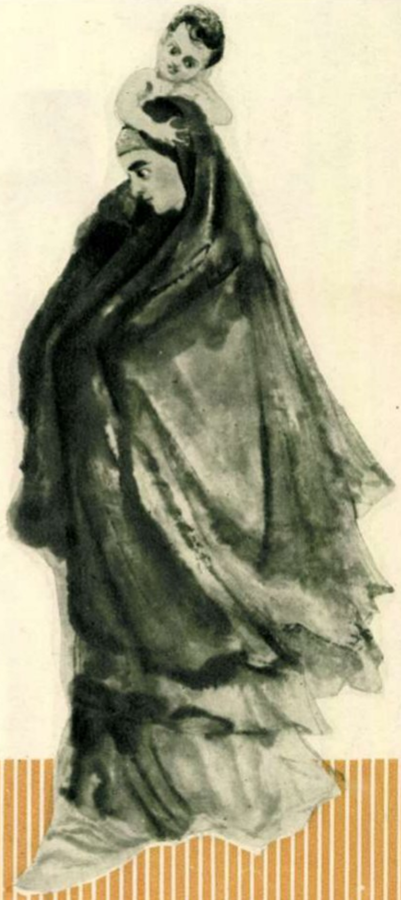

SI-LU

Mamă şi fiu

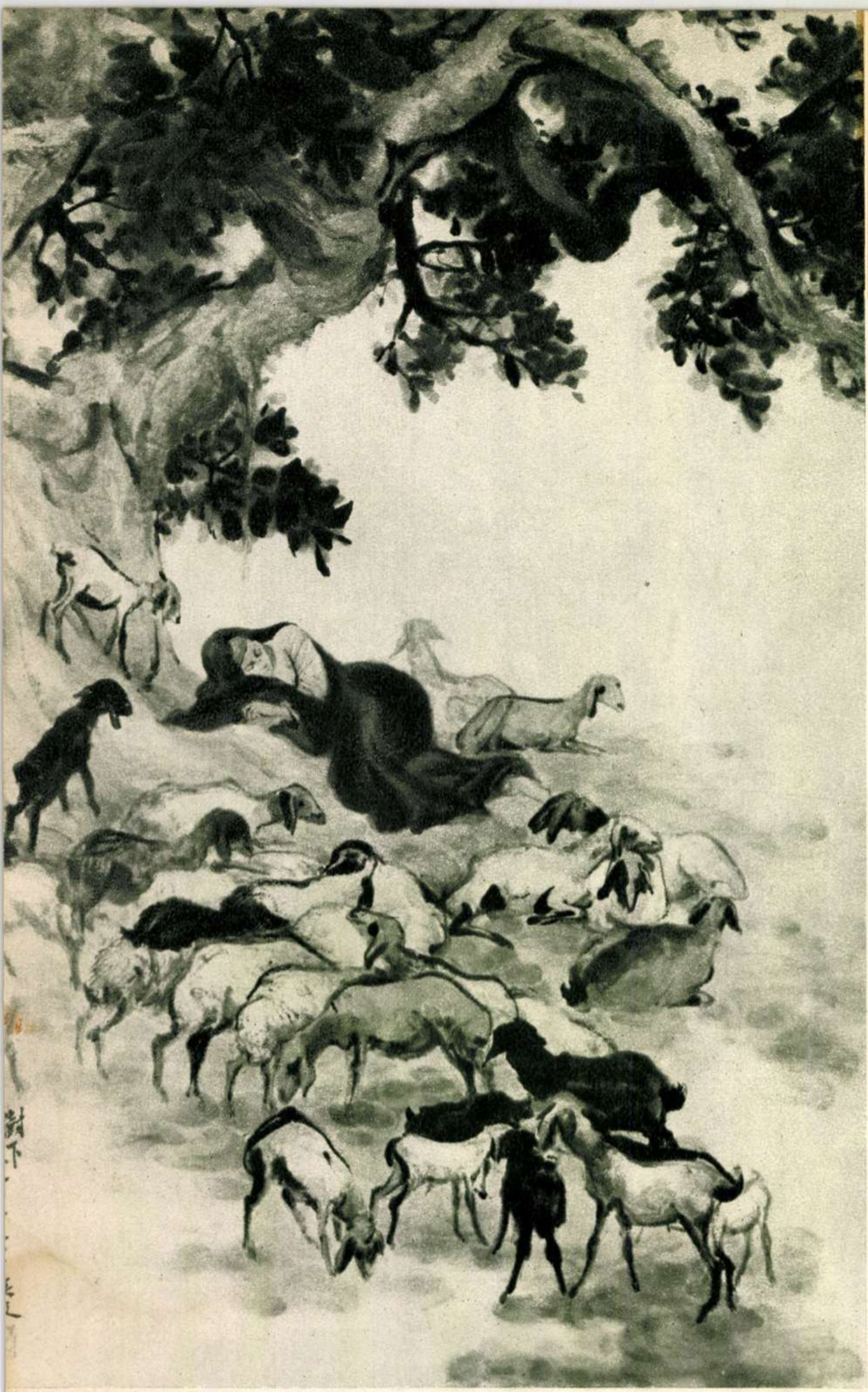

SI-LU

Sub un copac

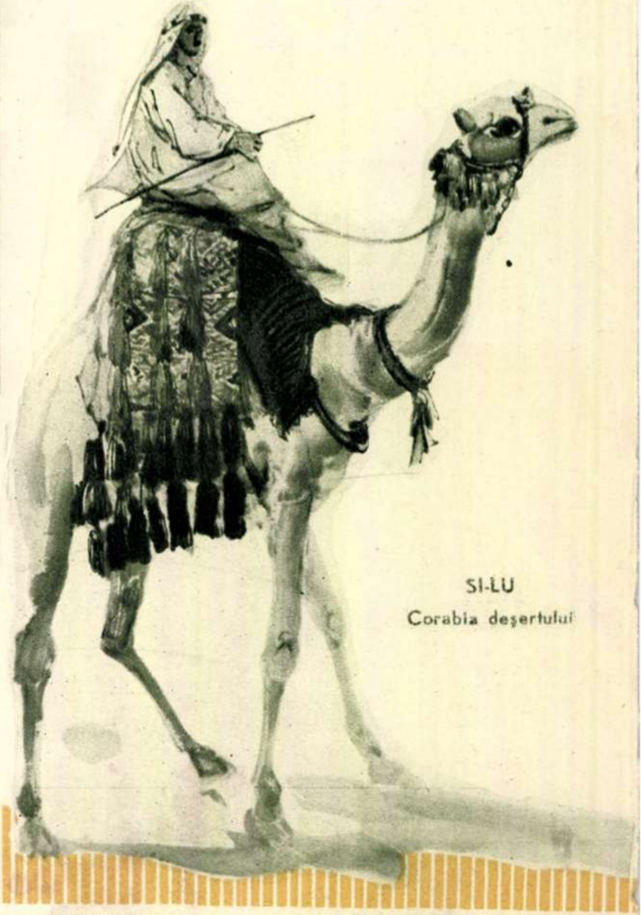

SI-LU
Corabia deşertului

In tren

de **ASZTALOS István**

Ilustrație de N. POPESCU

Someșeanul fumega în gară, gata de drum. Fusese zi de tîrg și compartimentele se umpleau încet de țăranii care veneau de la tîrg. Urcau cu desagi, cu clondire, în vagoanele care miroseau a fum, se trăgeau de-a lungul culoarelor și își așezau boccelele, cu zornăieli și zdrăngăneli, în portbagaje. Bărbații aprindeau numaidecît cîte o țigară, iar femeile se așezau bine pe bănci, ca să ocupe cîte două locuri.

Într-unul din compartimente erau cinci. Bărbați greoi, cu straie ponosite, nebărbieriți. Afară soarele de primăvară strălucea cald de tot, pătrundea pe fereastra largă și dădea un aer prietenos compartimentului care altfel era plin de praf și duhnea.

Țăranii însă ședeau ursuzi pe locurile lor și clipeau îngrijorați din ochi spre cei care umblau pe coridor, nu cumva să mai intre cineva, iar ei să fie nevoiți să se înghesuie mai tare. Dar a mai intrat. În compartiment a pătruns un țăran de vreo cincizeci de ani, cu o mustață mare, bălaie. Un om cu fața brăzdată, dar încă rumen și oacheș.

Sînt unii care duc cu ei, pe oriunde îi poartă pașii, bucuria de a trăi. În jurul lor plutește numai voie bună, prin ei viața se însenineazā. Așa era și omul acesta. Intră, salută cu glas tare și se așeză la fereastră. Dar se ridică repede și coborî geamul.

— Bate soarele ăsta... — zise el voios.

Țăranii își întinseră grumajii, cum fac găinile cînd simt vreo primejdie.

Pe coridor se oprise o țărancă în vîrstă, cu niște clondire. Se uită cu pizmă cîți au apucat să se așeze în compartiment; ar fi pornit mai departe, dar omul cu mustața bălaie îi făcu semn.

— Mai este loc... Uite, aci, lîngă mine, să mai întineresc.

Femeia intră, își cocoță clondirele, bocceaua, apoi se așeză, strîngîndu-se în sine fără o vorbă. Însă omul cu mustața bălaie nu-i dădu răgaz să șadă mută:

— Așa cum ședem noi doi acuma, ai zice că ne-am sfădit — spuse el rîzînd.

Dar femeia nu rîse. Era ea, nu-i vorbă, femeie durdulie, cu ochi mari, negri, dar fața îi era stafidită și de un galben bolnăvicios. Glasul, aspru:

— Nu-s obligată să stau de vorbă.

Omul tresări ușor.

— Știu și eu că nu ești obligată, dar vezi că așa-i obiceiul. Nu putem ședea ca niște momîi — spuse el.

Apoi se întoarse de la ea și începu să le vorbească celorlalți.

— Aș fi vrut o văcuță bună... M-am uitat să văd la ce preț ar fi... Am să-mi cumpăr una chiar săptămîna viitoare...

Nimeni nu-i răspunse.

Scoase un pachet de țigări, aprinse una, apoi întinse pachetul spre cel care îi ședea în față.

— Aprinde — îl îmbie el.

Omul scormoni foarte grăbit cu degetele lui noduroase și scoase o țigară. Iar ceilalți începură să se foiască. Un om tare nebărbierit își drese glasul:

— Chmm... D-apoi, o văcuță bună îi bună — rosti el și clipi din ochi spre pachetul de țigări.

Cel cu mustața bălaie prinse de veste și-l îmbie și pe el; apoi mai îmbie doi oameni. Tot compartimentul fuma. Și veni vorba despre semănături.

— Noi am pus punct — rosti omul cu mustața bălaie. E boronit, neted ca-n palmă... Și as' toamnă la noi toate au fost gata mai degrabă decît oriunde...

„La noi“—omul spunea mereu numai ce-a fost și ce e „la noi“. Cu încetul ceilalți se dumiriră de ce vorbește așa. Atunci se uitară la el și mai și. Îi priviră cizmele cînd și le repezi înainte cu o mișcare sigură de sine, cioarecii curați, cîtuși de puțin roși, sumanul albastru-închis. Avea și un șal la gît, un șal cenușiu, iar căciula de miel era și ea nouă, cu lîna lucioasă și măruntă. Dar mai strălucită decît toate îi era voioșia. Vorbea tare, hotărît, ca omul care nu are nimic de tăinuit.

— ...Ba avem și vaci care dau pînă la douăzeci și patru de litri pe zi... Ceas, nu alta: opt litri la un muls... Li se dă borhot, bineînțeles...

Mai tîrziu îi întrebă:

— Sînteți din Cața, nu?... Am fost prin Cața. Eu îs din Ghej, dar am ajuns apoi în Bărăi. M-am însurat acolo. În Ghej nu mai am pe nimeni. Cel mult drăguța părăsită — rîse scurt. Frumușică drăguță am avut eu acolo. Lackó Annuș... Avea niște ochi întunecați, ca noaptea...

Femeia de lîngă el, care pînă acum șezuse ghemuită, se mișcă și se uită la omul cu mustața bălaie. Și deveni tot mai agitată. Fu cît pe ce să vorbească, dar apoi strînse și mai tare din buze și rămase mută. Trăgea însă într-una cu coada ochiului la omul ăsta. Se uita la el cît era de puternic, cît părea de cu dare de mînă și mai ales ce voios era. Cu încetul, o cuprinse amărăciunea de-a binelea. Se mai luptă o vreme cu sine însăși și pînă la urmă, buzele îi tresăriră, iar din gură îi scăpă întrebarea:

— Și de ce ai părăsit-o?

Glasul îi era agresiv și tăios.

Omul, care vorbea acum de altceva, o privi surprins.

— Ce?

— Fata ceea din Ghej.

— Fata din Ghej? — dădu din umeri. Nu ne potriveam. Ea era alt fel, eu alt fel...

Privea, căzut pe gînduri, înaintea lui.

— ... Nu știa să trăiască. Îi părea rău de orice, pentru oricine. Chiar și pentru ea însăși... „În ladă trebuie să îndeși, nu în burtă“— zicea ea. Cică o să mă învețe ea și pe mine să agonisesc... Cînd o cătai, tot asta turuia.

Ridică brusc capul.

— Odată, la joc, am cerut un litru de vin pentru ortaci. M-a ocărît că-s mînă spartă și cîte toate... Stai tu, fată hăi, m-am cugetat eu, că n-am poftă să postesc toată viața!... Am părăsit-o.

— De asta?

— De asta! M-am dus să slugăresc în Bărăi.

O vreme se lăsă tăcere; femeia tăcea, omul căzuse și el pe gînduri. După un răstimp, se întoarse către ea:

— Te pomenești că și dumneata ești din Ghej.

Femeia stătu pe gînduri, făcîndu-și de lucru la basma, apoi se întoarse brusc cu fața spre el.

— D-apoi nu mă mai cunoști? — întrebă ea provocătoare.

Omul îi privi fața scormonitor, apoi clătină încet din cap.

— Nu!

De agitată ce era, femeii îi zvîcneau iar buzele. Își dezlegă brusc năframa.

— Nici așa?

Omul clătină doar din cap și de data asta.

— Nu! Nici așa.

Femeia roși de rușine. Spuse cu amărăciune:

— Sînt Annuș... Lackó Anna.

La asta omul nu mai putu decît să îngăime:

— Annuș!... Lackó Annuș?!... Ei, să știi că te-ai schimbat, nu glumă!

De rușine și de pizmă, ei i se preschimbă glasul.

— Ai îmbătrînit și'mneata, fii pe pace, Văd că nici nu mai vezi cu ochii.

Omul o măsură cu băgare de seamă.

— Ei, dar tu!... — spuse.

Apoi iar îl cuprinse voioșia:

— Dar văd că și tu ai agonisit mai curînd în burtă decît în ladă. Nu-i vorbă, la vîrsta asta și maică-ta era grasă, deși a trăit doar cu zeamă lungă. Știți ce bujor de fată a fost Annuș asta?—se întoarse el spre ceilalți. Ia te uită!... — și clătinînd din cap, se minună cît de mult s-a mai îngrășat Annuș.

— Aud că te-ai măritat cu Boros Beri și n-ai avut copii...

— Nu mi-a dat dumnezeu — roși iar femeia.

— Ți-a fost slab vecinul — rîse omul...

Pe culoar trecea unul cu bomboane. Omul cu mustața bălaie îi făcu semn să intre și cumpără niște bomboane învelite în celofan. Erau zece boabe, zece boabe mari.

Femeia se uita la el cum își scoate portmoneul și plătește bomboanele. În portmoneu era un teanc zdravăn de bani. Îi năpădi atîta amărăciune în inimă, încît buzele i se subțiară și mai mult. Omul desfăcu bomboanele și o îmbie:

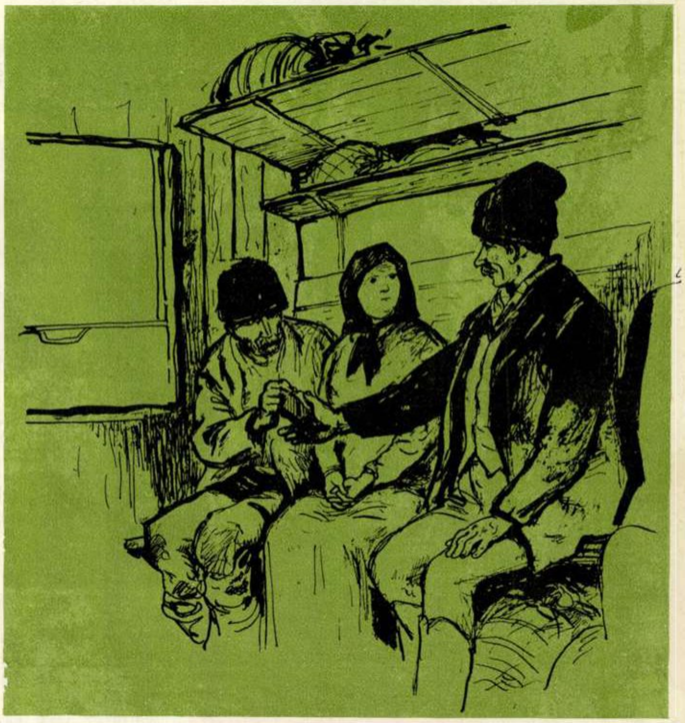

— Ia, Annuș, să-ți mai îndulcești viața.

Și femeia luă, vezi bine, repede, cu năduf. Măcar atîta să fie al ei de la omul ăsta... Băgă bomboana în gură numaidecît, apoi îl privi îngrozită cum îmbie, rînd pe rînd, tot compartimentul.

Un țăran mai tînăr se gîndea să cumpere și el niște bomboane ca astea, pentru fetița lui; acum, însă, își mută gîndul: ăștia s-ar aștepta să-i îmbie și el. Preferă deci să ascundă pe furiș bomboana primită.

Omului cu mustața bălaie îi mai rămăseseră patru bomboane. Una o băgă în gură, iar trei le împachetă la loc în celofan și le păstră în mînă. Femeia îl privi, îl privi și se făcu ca fierea la față.

TE VĂD!.. TE VĂD!...

Fotografii de A. MIHAILOPOL și S. ȘTEFĂNESCU

Înghețata este într-adevăr populară însă „metoda“ de aruncat ambalajul nu trebuie... popularizată.

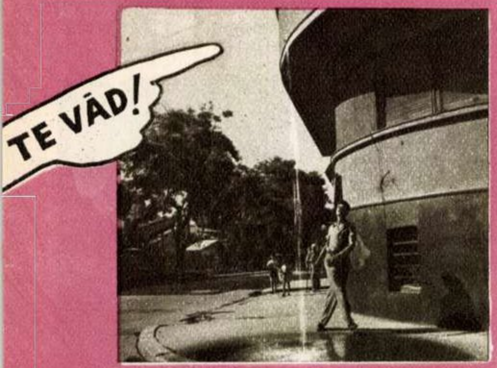

„Omul care aduce ploaie“ (str. Maria Rosetti 36 — etaj).

„Poftiți în vagoane“, sau „Poftiți pe vagoane“ ?

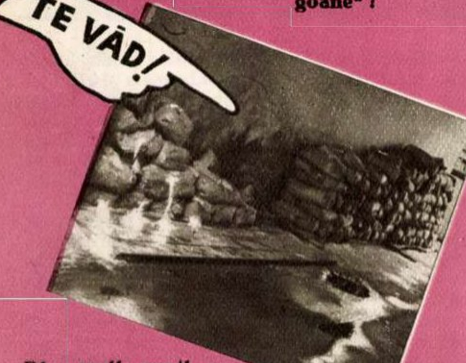

Din sacii rupți se scurge sarea... Sare, pe toate drumurile, prin toate gangurile oferă T. A. P. L. — Mediaș.

— Văd că ești tot așa ca atunci... Împarte-le pe toate — spuse ea încet, să n-o audă ceilalți.

Omul se posomorî, apoi dădu din umeri.

— Iar tu, văd că numai pe dinafară te-ai schimbat. Bietul bărbatu-tău, dacă nu i-oi fi venit de hac pînă acuma, nici zile multe n-are...

Femeia îl privi cu pizmă.

— Dumitale ți-e ușor.

— Da. Cînd mi-e greu, pun jos.

Se înfurie pe neașteptate:

— Tot cu asta-mi veniți: că mie mi-e ușor. Și tot cu asta mi-ați venit mereu... De ce mi-ar fi fost mai ușor mie? Că doar am ostenit și eu întocmai ca voi. Mi s-au chircit degetele de atîta muncă.

Își ridică mîinile grele, cu vinele umflate, și le privi.

— Fii pe pace, că au muncit și astea cît ale altora! — spuse.

Fără voia lor, ceilalți își priviră și ei cu toții palmele bătucite și degetele chircite.

Glasul omului cu mustața bălaie deveni iar voios și cam bățos:

— Acum mi-e ușor, nimic de zis. Dar și vouă vă poate fi la fel... Avem o bunătate de colectivă, cea mai de frunte din raion. Pămînturile cele mai bune. Trei sute de hectare...

Femeia se făcu cenușie la față.

— Acolo-s numai pîrliții...

Omul se zborși.

— De teapa mea, nu?... Ai fi vrut tu un pîrlit ca mine!...

De data asta femeia mușcă, aidoma unui șarpe:

— ...Care fac numai risipă. Risipesc tot...

La vorba asta omul se liniști.

— Avem patruzeci de perechi de boi, Annuș... Douăzeci de vaci cu lapte...

— N-o să mai aveți... La nimic nu vă pricepeți...

— ... o sută douăzeci de scroafe de rasă. Acum un an n-aveam încă nici una. Fă socoteala cîți purcei o să avem la toamnă...

— Lăsați plugurile afară pe cîmp, în ploaie... Porumbul nu e cules nici în noiembrie...

— La noi nu se pomenește asemenea lucru. Cînd cu împărțeala, am dus acasă, eu și cu ceilalți trei ai mei, douăzeci și opt de măji de grîu, Annuș... Acuma îmi cumpăr o vacă...

La asta femeia nu mai fu în stare să răspundă. Douăzeci și opt de chintale de grîu într-un an!... Îl privi cu ură pe omul ăsta atît de liniștit, care, cînd ea era fată, o părăsise ca pe nimic, omul a cărui viață, gîndea ea, fusese întotdeauna atît de ușoară și nu fusese atît de zbuciumată ca a ei.

Acum stătea doar cu buzele strînse, mută.

Și ceilalți tăceau. Unul își plimbă ochii pe sumanul de pănură ponosit și se mohorî foarte. „Douăzeci și opt de măji de grîu, asta-i grozav de mult!“ — gîndi el. Își aminti că ei sînt cinci care știu să muncească. „Asta cîte măji ar putea să fie?“ Gîndul îl făcu să pălească.

Pe ușă își vîrî atunci capul un flăcău.

— De cînd te caut, bade András. Vino dincolo, la noi, că mai este loc — spuse el.

Omul cu mustața bălaie se ridică.

— Sîntem împreună — le explică el ăstora.

Din ușă se mai întoarse o dată.

— Da' să nu te superi pe mine — îi spuse el femeii. Bine că ne-am mai întîlnit. Ține! — și îi întinse cele trei bomboane înfășurate în celofan.

Privirile femeii se întunecară și mai mult; mîna-i tresări, să-l pleznească peste ochi, nu alta; dar pînă la urmă tot le luă, ascunzîndu-și unghiile. Trenul pornise de mult, iar ea ședea, ședea pe locul ei, cu buzele strînse și strîngea în pumn bomboanele înfășurate în celofan.

În romînește de **Ion URCAN**

SEMNE

ÎNTR-O CAMERĂ LA SOVATA

de Maria **ARSENE**

Bocancii au fost croiți din toval. Toval gros, ca să îndure anii, zăpada, băltoacele, năduşeala. Tocurile sînt ruinate pe de margini, unul fiind direct văduv de placheu.

Pălăria a fost cîndva verde. Apoi vîntoasele, vărsările de apă și boabele înghețate de măzăriche din praguri de iarnă i-au șters culoarea, au lățit-o, i-au umflat postava groasă și ieftină, pînă și-a înstrăinat cu totul forma, de i-a plesnit panglica.

Cufărul e lipsit complet de personalitate și identitate. O ladă dreptunghiulară, de tip cazon, cu fețele prost geluite la rindea, brîu subțire de fier petrecut peste mijloc. Belciugul prinde de nas un lacăt mare, de magazie.

Cufărul este al lui Petrică.

Bocancii sînt tot ai lui.

Și pălăria.

Horvath Iuliana, îngrijitoarea vilei din Sovata, mă informează:

— ... Înainte vreme vila o stăpînea... Oaspeții de sezon erau... (Înțelegem ușor, și fără nume, cine stăpînea și folosea vila).

Kafay Geza, directorul stațiunii (care este de altminteri și un strașnic gospodar), actualizează:

— ... astăzi găzduim în vilă miniștri, delegații străine și, bineînțeles, fruntași în producție...

Îl văd pe Petrică încălțat în bocanci de uriaș, cu pălăria pleoștită în cap și lăsată pe frunte. Petrică Constantin, lucrător de linie la C. F. R., pe traseul Slatina — Piatra Olt.

Plouă... Ninge... Bate vîntul.. Viscolește... Arde soarele...

Petrică scoate traversele putrede și le înlocuiește cu altele sănătoase. Controlează și schimbă crampoanele, întărește trifoanele, strînge buloanele, verifică eclisele. Bocancii i se-nfundă în noroiul de pe marginea rambleului; scrîșnesc sub colțurile de cremene ale balastului. Postava pălăriei suge ca un burete picăturile de ploaie ce cad în ropot. Iar la o asemenea muncă nu poți să umbli nici cu pantofi fini, nici cu pălării de fetru moale.

Acceleratul zboară cu 120 kilometri pe oră peste panglicile de oțel date în seama lui Petrică cel cu bocancii de zece ocale și pălăria ca o găină speriată în cap.

★

Bocancii, pălăria și cufărul au fost găzduite pentru 21 de zile într-o cameră cu parchet pe jos, covor persan, pat elegant cu polog, somieră pe arcuri și saltea de lînă, radio, terasă însorită, fotoliu, șezlong și măsuță de scris. În camera de la etaj a vilei numărul cinci. Cea mai luxoasă din Sovata.

Buletinul de identitate al chiriașului sezonier poartă o suită de ștampile în stricta erarhie a anilor. A anilor noștri: Slănic... Eforie... Vasile Roaită... Govora... Sovata. Mai există și un pașaport care destăinuie că acum doi ani proprietarul și-a petrecut concediul la Balaton (Ungaria).

Iar șifonierul cu oglindă păstrează un costum de camgarn, o pereche de pantofi de antilopă, patru cămăși de poplin și o pălărie nouă din fetru, scoase din cufăr și rostuite cu grijă pe umerașe și rafturi.

Echipamentul de duminică și de sărbătoare al lui Petrică, lucrător de linie la C. F. R. și fruntaș în muncă.

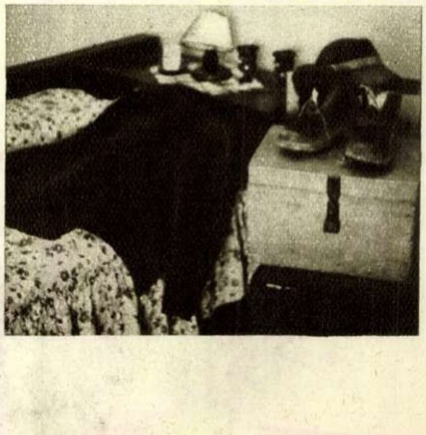

Vom vedea PE ECRANE...

Fotoreportaj de S. ŞTEFĂNESCU

Aţiţînd curiozitatea chiar şi a celor mai puţin curioşi, imaginile uriaşe de pe panourile din centrul Capitalei vestesc ce filme noi vor vedea în curînd bucureştenii. Printre acestea, evident, filme romîneşti realizate de studioul „Bucureşti".

Celor nerăbdători le prezentăm cîteva imagini luate pe platourile pe care se toarnă viitoarele filme.

„Poveste ciudată" se intitulează scenariul unui film pe care scriitorul Maria Arsene îl citeşte (foto 1) reprezentanţilor redacţiei de scenarii a studiourilor.

Iată-l pe regizorul francez Daquin, însoţit de echipa de prospecţie a studiourilor (foto 2), în mijlocul tufelor de ciulini din Bărăgan. Aici va începe peste scurt timp turnarea filmului „Ciulinii Bărăganului", după romanul lui Panait Istrati.

Pînă cînd „Vagonul 3021" va rula pe ecrane, regizorul Tobias repetă cu actorii cîteva scene (foto 3) din acest viitor film.

Atenţiune, se filmează !... Se filmează o scenă din „Bijuterii de familie" (foto 4) şi una din filmul „Festival" (foto 5).

Pelicula filmului este gata. Sau aproape gata. Acum filmul este developat în laborator (foto 6).

Montajul. O treabă meticuloasă şi de mare însemnătate. Imagine cu imagine este parcurs întregul film „Vultur 101" (foto 7), în regia lui Andrei Călăraşu şi în montarea Eugeniei Dumitrescu. Se fac tăieturi, adăugiri, recombinări de scene, cu un cuvînt, se definitivează filmul.

Postsincronizarea este metoda cea mai perfecţionată de a asigura partea sonoră şi vorbită a filmului. Actorii, negrimaţi, necostumaţi, nu mai apar în faţa obiectivului aparatului de filmat, ci doar a unui microfon. Aşa cum face, de pildă, actorul Marcel Anghelescu pentru filmul „Cazul Lakatos" (foto 8).

Dacă întrebarea „n-aveţi un bilet în plus?" se va face des auzită în faţa cinematografului, înseamnă că munca depusă în studiouri *acum* pentru ce va fi *în curînd* n-a fost zadarnică.

③

⑥

④

⑦

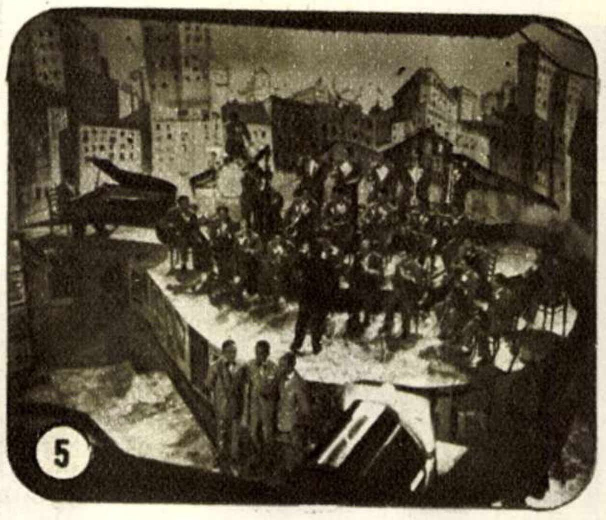
⑤

⑧

VULTUR 101 ÎŞI ANUNŢĂ SOSIREA

Prezentările dintre noi şi eroii lui „Vultur 101" au loc într-o atmosferă — cum se obişnuieşte a spune — specific cinematografică. În timp ce pe un ecran de proporţiile unei coperte de carte îşi face intrarea căpitanul de aviaţie Andrei Timuş, „consiliul zeilor" — respectiv montera-şefă Eugenia Dumitrescu, regizorul Andrei Călăraşu şi operatorul Lupu Gutman —dispune din cîteva cuvinte de soarta episodului ce se desfăşoară sub ochii noştri. Rezultatul? Printr-o simplă apăsare pe buton căpitanul de pe ecran e trimis să alerge în sens invers, fiind oprit apoi brusc de aceleaşi puteri discreţionare ale monterei. Filmul pe care e înregistrată imaginea capătă acum anumite semne, creionul roşu parcelează de asemenea pelicula unde se găseşte muzica. Ambele fîşii sînt potrivite pe capul de citire al mesei de montaj — proiecţia reîncepe. De două, de trei, de cinci, de nouă ori, bietul căpitan Timuş aleargă iar

①

②

şi iar, pînă-i iese sufletul, sau ca să fim mai precişi: pînă cînd imaginea, muzica şi zgomotul fac un tot omogen, aşa cum a hotărît, în scurtul conciliabul, regizorul.

Distribuţia şi... anecdotica

Pentru „Vultur 101", film în care pasiunea erotică se învecinează cu spionajul, muzica lui Rachmaninov şi a lui Grieg, cu şuierul de nălucă al reactoarelor, în care dragostea senină se prăbuşeşte în cîteva clipe şi impulsivitatea duce la violenţă, regizorul Andrei Călăraşu a ales o distribuţie originală, din care puţini actori au mai avut pînă acum experienţa platoului de filmare. Căpitanul de aviaţie Andrei Timuş şi-a întîlnit interpretul tocmai la Teatrul de Stat din Constanţa, în persoana actorului Ştefan Moisescu; Coca Dumitrescu — în film soţia lui Timuş — n-are decît 18 ani în viaţa de toate zilele; a fost găsită de regizor în corpul de figuraţie al unui teatru bucureştean şi numai după debutul din „Vultur 101", tînăra a luat hotărîrea să se dedice carierei artistice. Constantin Sincu este cunoscut în calitate de director al Teatrului Tineretului, ceea ce nu-l împiedică să ni se releve în film drept un perfect muzician şi... dar nu, am hotărît să păstrăm discreţie asupra subiectului... Cu un mic efort de memorie vă veţi aminti că Marga Butuc-Codrescu şi-a făcut prima apariţie pe ecran în „Nepoţii gornistului". Totală schimbare de personaj în „Vultur 101".

Ştiţi desigur cine e interpreta clasică a „Chiriţei" lui Vasile Alecsandri. În „travesti", talentatul actor ieşean Miluţă Gheorghiu! Învăţat să-l vezi mai cu seamă în această postură, te cuprinde mirarea cînd afli că artistul a abandonat vremelnic fustele şi cupletele veacului al XIX-lea, pentru figura — nu mai puţin pitorească — a unui bătrîn şi simpatic aviator.

Şi acum, unele amănunte „inedite" din jurnalul de bord al echipei „Vultur 101". Acţiunea filmului se petrece într-un oraş X, unde se află un aerodrom militar, cu o escadrilă de vînătoare alcătuită din reactoare. Viaţa de pe aerodrom este tot timpul legată de viaţa familiei căpitanului Timuş. Pentru ca interpreţii să se acomodeze cu aviaţia, a fost nevoie ca toţi să poarte un timp uniforma, să trăiască în mijlocul unui aerodrom militar autentic. Bineînţeles că regulamentele militare n-au fost chiar atît de repede asimilate de cineaşti, în schimb aviatorii veritabili s-au familiarizat mult mai lesne cu artiştii. Aşa se face că, într-o zi, sosind un general în inspecţie la unitatea respectivă, acesta a fost destul de mirat de faptul că un soldat a omis să-i prezinte reglementarul salut. La întrebarea generalului, omul a răspuns candid: „Credeam că şi dumneavoastră faceţi parte din echipă!" Desigur, generalul a rămas surprins. Dar şi mai surprins a fost Nini Ştefănescu (băieţelul de 5 ani care joacă un rol destul de important în întîmplările din „Vultur 101"), aflînd că atunci cînd ai dinţi de lapte şi aceştia îţi cad în plină activitate cinematografică, „nenea regizorul" îţi comandă repede o proteză, fiindcă filmările nu pot tolera capriciile dentiţiei infantile ...

Nu iese fum fără... truc. Operatorii I. Stoica şi B. Marcel pregătesc scena pătrunderii avionului inamic, protejat de nori, din filmul „Vultur 101".

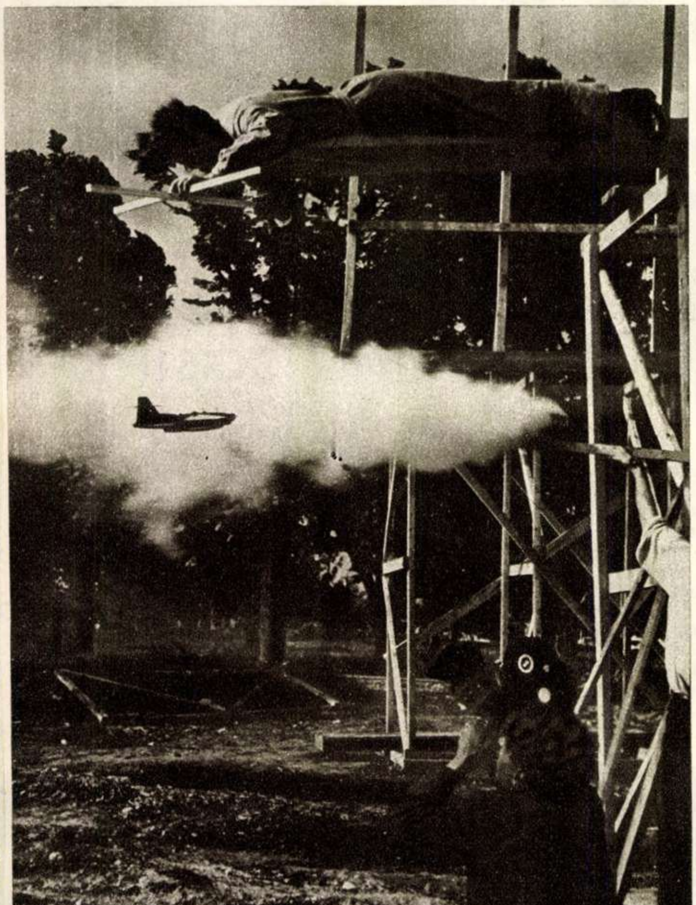

Premiera

„Vultur 101" îşi anunţă premiera pentru 2 septembrie, tradiţionala zi de sărbătoare a aviaţiei. După cum ne declară regizorul Andrei Călăraşu, „Vultur 101" va avea destule necunoscute pentru iubitorii filmului de aventuri. În prim-plan s-a urmărit însă soarta unei familii, s-au pus probleme de conduită morală. Filmul nu definitivează soarta eroilor săi, lăsînd oarecum concluziile la latitudinea spectatorului. Discuţiile despre căpitanul Andrei Timuş, despre soţia sa, despre pianista Laura, pot continua aşadar şi după aprinderea luminii. Iată deci un film care ne face să-l aşteptăm cu curiozitate.

M. MARINESCU-SANDU

Foto-GHICITOARE

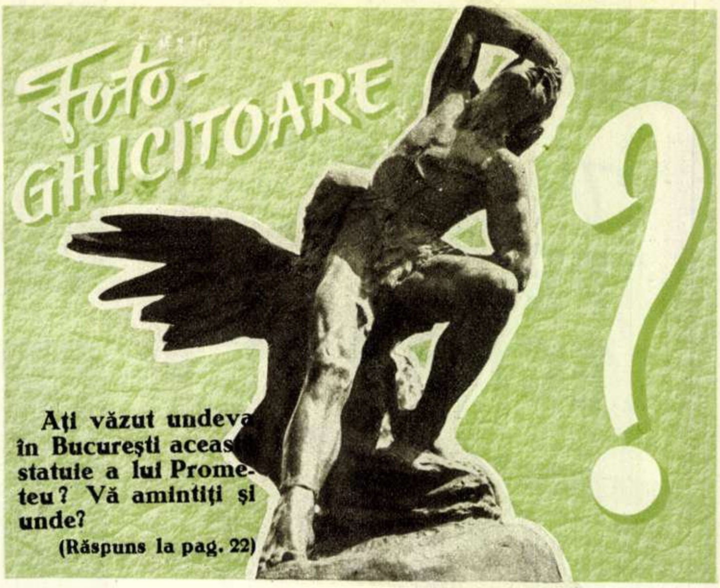

Aţi văzut undeva în Bucureşti aceas statuie a lui Prometeu? Vă amintiţi şi unde?

(Răspuns la pag. 22)

DE CE PLACE SPECTACOLUL „N-AVEŢI UN BILET ÎN PLUS ?"

...Mai întîi pentru că la baza sa stă un text scris cu respect pentru bunul gust al spectatorilor. Autorii (N. Focşa, Radu Stănescu, Titi Acs) au dovedit pricepere în mînuirea mijloacelor specifice genului. Cupletul care dă titlul spectacolului porneşte de la ideea „cozilor" la spectacole — expresie a setei de artă a noului public; de aici derivă întrebări ca aceea adresată lui Adam la începutul lumii de către un maimuţoi burlac care o văzuse pe Eva: „Poate-aveţi o coastă-n plus?"; sau întrebarea unui leu adresată spectatorilor după ce dresorul şi-a vîrît capul în gura lui: „N-aveţi un dresor în plus?" etc. etc. Asemenea „poante" se găsesc cu zecile în spectacol, în „Imitaţii", în „Prezentare", în sceneta „Melodramă" — în care e ridiculizat la modul grotesc stilul siropos în teatru — sau în sceneta „Intim tablou de familie", în care sînt risipite cu generozitate, în cîteva minute, o mulţime neobişnuită de glume bune.

E păcat însă că autorii au fost cam zgîrciţi în abordarea temelor la zi: cele cîteva referiri la actualitate rămîn neobservate în contextul momentelor etern valabile.

Aida Moga şi Villy Donea în „Fachirii".

Interpreţii spectacolului, şi în primul rînd Tanţi Căpăţînă şi Radu Zaharescu, Aida Moga şi Villy Donea, au demonstrat că în materie de estradă greutatea specifică a textului nu se reduce la 7/8 dintr-un spectacol şi că atunci cînd au de interpretat un text inspirat, pot fi excelenţi.

La succesul spectacolului a contribuit şi direcţia de scenă (Titi Acs şi Val. Moldoveanu) care — contrar obiceiului stabilit pe unele scene de estradă — a dovedit că posedă simţul umorului. Regizorii au înlocuit prin vervă şi fantezie decorurile şi costumele, baletele şi reflectoarele, absente de pe estrada sălii Dalles, şi au dat un spectacol mult mai bun decît cele ornamentate excesiv.

Bine condus muzical de către tînărul compozitor, pianist şi şef de orchestră Miani Negreanu, spectacolul ar fi cîştigat dacă melodiile romîneşti ar fi fost mai inspirate, iar cele străine, în majoritate mambe despre o serie de Marii (Maria Cristina, Tina Marie etc.), ar fi fost cîntate şi în romîneşte.

În concluzie, iată secretul calităţii unui spectacol de estradă: 1. text cu satiră şi umor de bun gust; 2. muzică bună; 3. interpretare revuistică şi nu ieftin mambo-bulevardistă; 4. o regie îndrăzneaţă, nerefractară la umor.

A. B.

URGENT!...

— Fotoreportaj —

de S. STEINER

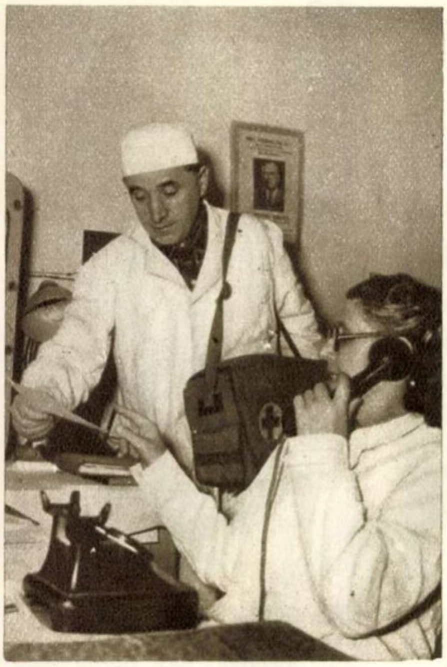

În comuna Crasna un cetățean s-a accidentat grav. Pentru a fi salvat, trebuie să i se facă o intervenție chirurgicală. La stația de salvare din Cluj, sună telefonul: „Alo! Alo! Aici Sfatul popular din comuna Crasna, raionul Zalău... Vorbește oficiantul sanitar... Un bărbat a suferit o fractură la coloana vertebrală. Trimiteți urgent avionul"... Telefonista înregistrează apelul și...

Sîntem obișnuiți să vedem mașinile albe ale salvării trecînd peste „stopuri", în mare viteză. Dar foarte rar ne dăm seama că și un avion, care spintecă văzduhul albastru, transportă un bolnav.

Avionul, acest mijloc modern și rapid de transport, joacă un rol din ce în ce mai mare în domeniul sanitar. În cursul ultimilor ani, secțiile sanitare ale sfaturilor populare regionale au fost dotate cu avioane. Așa a luat ființă o nouă ramură a aviației, pusă în slujba sănătății poporului — AVIASAN.

Au trecut doar cîteva minute. Dispecerul de serviciu al stației AVIASAN a înmînat pilotului Simion Haralambie ordinul stației de salvare, care stabilește itinerarul. Pilotul se îndreaptă spre avion.

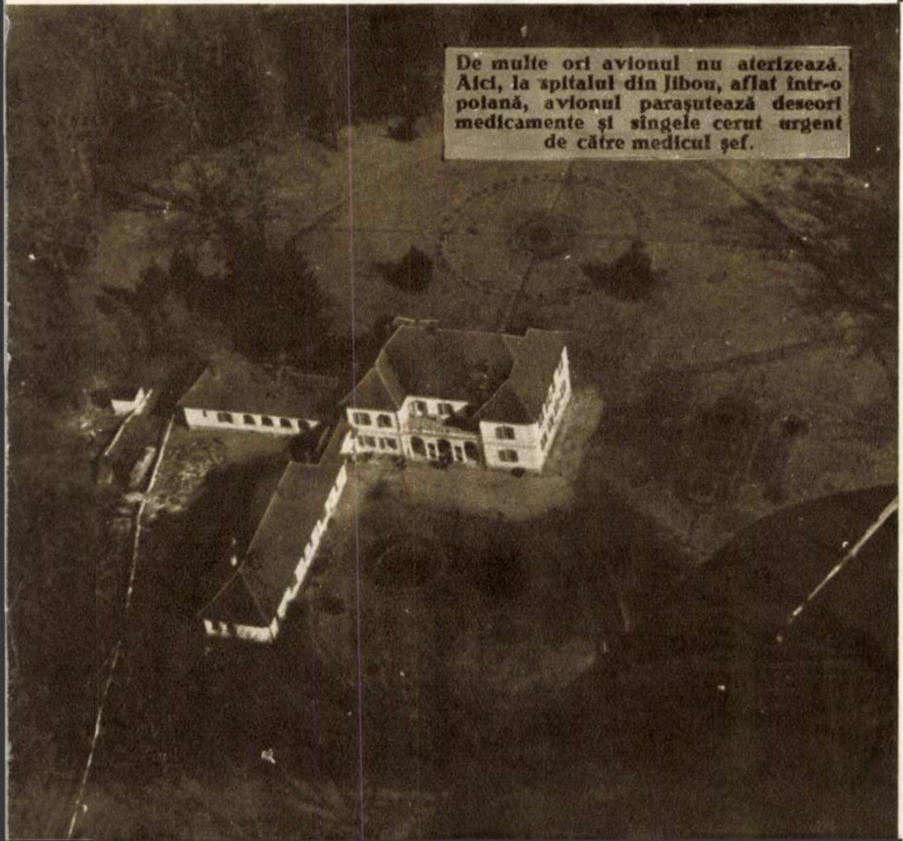

De multe ori avionul nu aterizează. Aici, la spitalul din Jibou, aflat într-o poiană, avionul parașutează deseori medicamente și sîngele cerut urgent de către medicul șef.

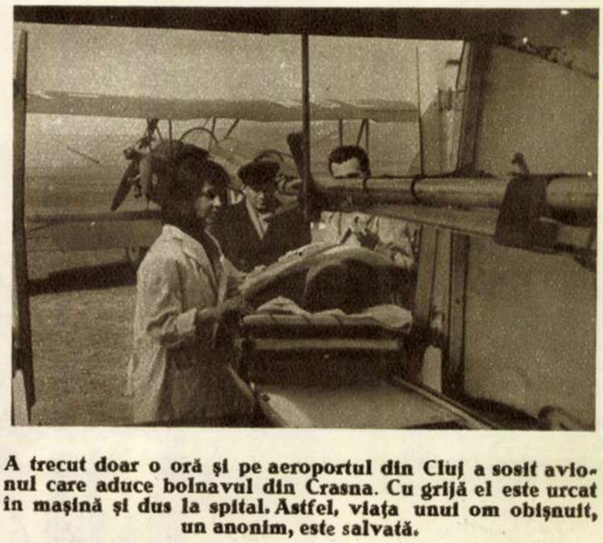

A trecut doar o oră și pe aeroportul din Cluj a sosit avionul care aduce bolnavul din Crasna. Cu grijă el este urcat în mașină și dus la spital. Astfel, viața unui om obișnuit, un anonim, este salvată.

fotocronica FLACARII

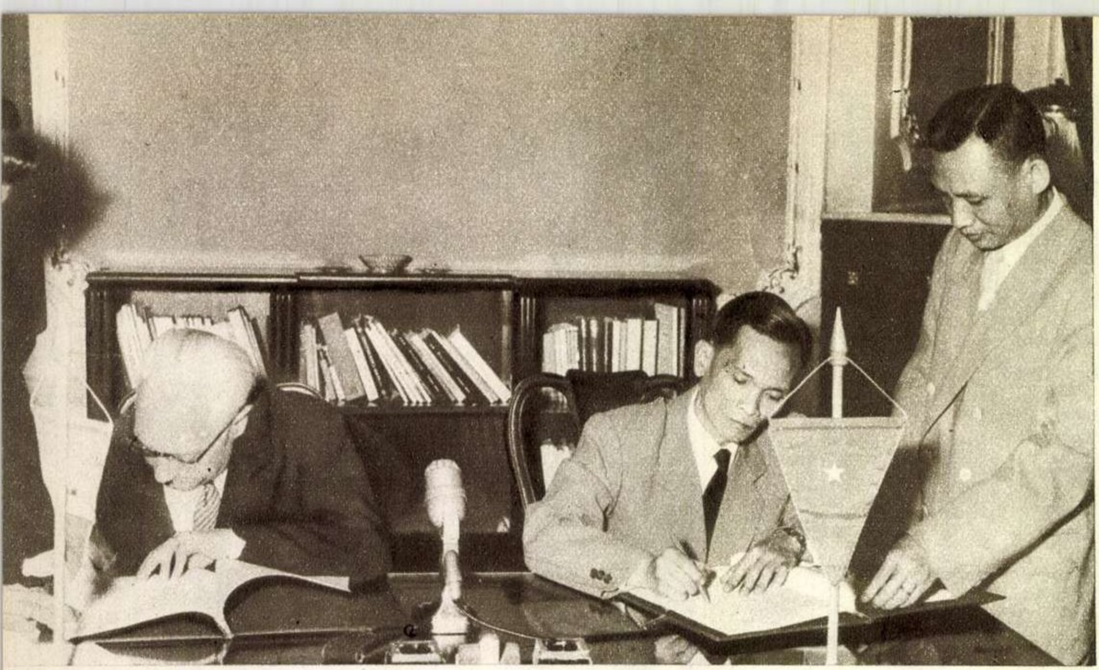

S-a semnat la București un acord cultural între Republica Populară Romînă și Republica Democrată Vietnam.

Foto AGERPRES

La malul romînesc al Dunării, pe „Podul prieteniei", în clipa în care reprezentanții tineretului bulgar sosesc pentru a transmite reprezentanților tineretului romîn ștafeta păcii, ce-și va urma calea la Moscova, la Festival...

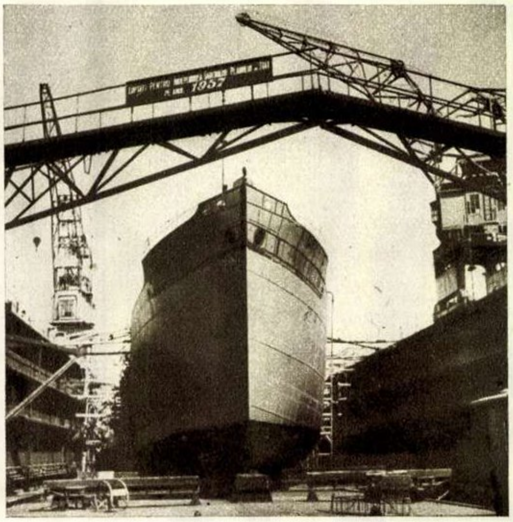

La 18 iulie vor fi gata reparațiile pe apă ale vaporului romînesc „BEREZINA", aparținînd Navromului. Un nou vas romînesc este astfel redat circulației maritime.

Fotografie de GH. CIOROBEA

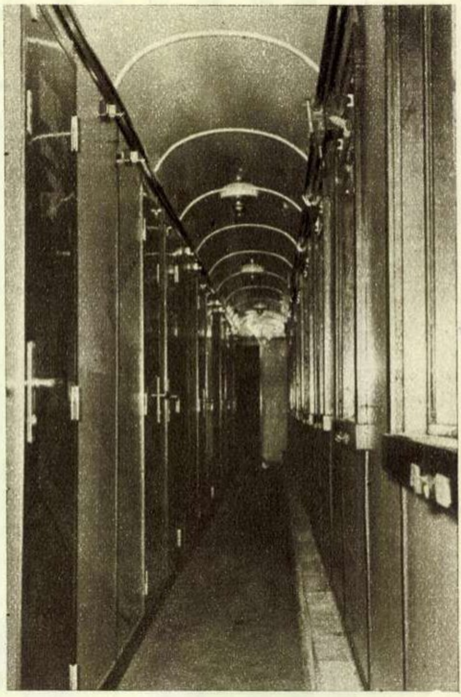

Noi vagoane de dormit executate la Complexul Grivița Roșie. Capitonate cu vinilin romînesc, noile vagoane au o înfățișare elegantă și pot fi întreținute în condiții mai bune de igienă.

Foto AGERPRES

Comisia Națională a R.P.R. pentru U.N.E.S.C.O. împreună cu Institutul romîn pentru relațiile culturale cu străinătatea au organizat în sala bibliotecii I.R.R.C.S- din b-dul Dacia o expoziție de reproduceri după gravuri japoneze în lemn. În fotografie: gravura „PLOAIA" de Torii Kiyonaga.

Foto AGERPRES

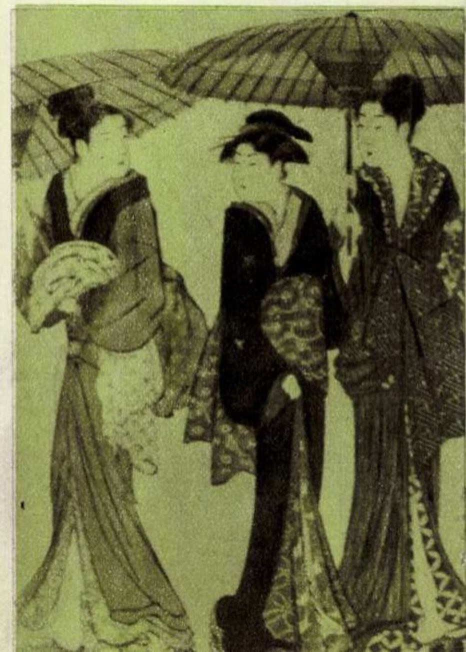

Corespondentul nostru din Constanța ne-a trimis fotografia de față, care înfățișează o vedere generală a comunei Chilia Veche din raionul Tulcea, ultima comună cooperativizată în această regiune.

Fotografie de GH. CIOROBEA

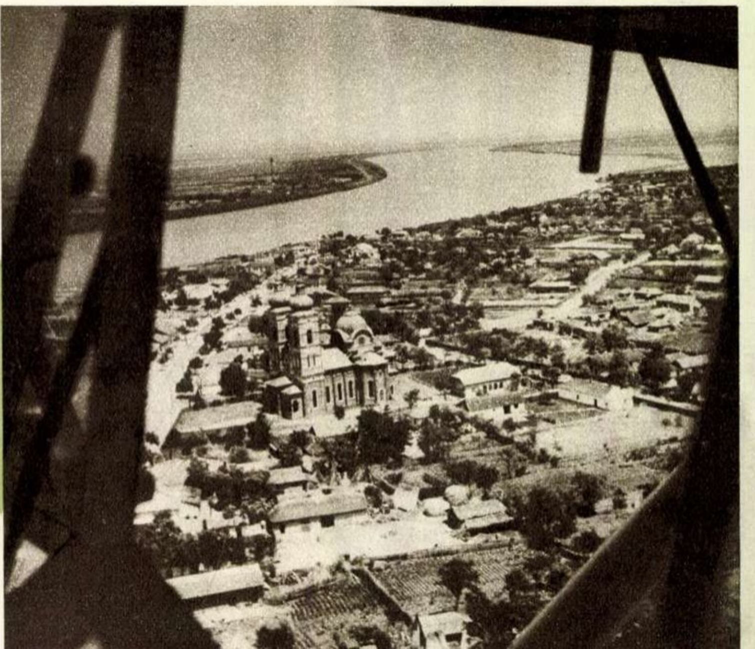

Ovidiu

În întreaga lume este sărbătorită împlinirea a două mii de ani de la nașterea marelui poet roman Publius Ovidius Naso.

Născut la 20 martie anul 43 î. e. n. la Sulmona, Ovidiu este unul dintre cei mai cunoscuți și mai populari poeți ai antichității. Alături de poemele homerice sau de epopeea vergiliană, opera poetică a lui Publius Ovidius Naso (Tristele, Ponticele, Metamorfozele) a străbătut veacuri de-a rîndul, intrînd definitiv în tezaurul literaturii universale.

Pentru poporul nostru aniversarea poetului roman are o deosebită semnificație, deoarece marele poet este și primul care a lăsat mărturii în versuri despre pămîntul strămoșilor noștri.

Publius Ovidius Naso a murit la Tomis (Constanța) la 1 ianuarie, anul 17 e. n.

CARTEA I-a A TRISTIILOR

Elegia a VIII-a

Tălmăcire de Eusebiu **CAMILAR**

De ce să nu se poată ca apele-n șuvoi
Spre vechile izvoare să curgă înapoi,
De la Apus să iasă al Soarelui alai,
Spre Răsărit să-și mîie de-acum focoșii cai;
De ce n-ar fi pămîntul de stele presărat,
Și n-am vedea văzduhul cu pluguri mari brăzdat;
De ce să nu răsară izvoarele, din foc,
Și flacără din ape n-ar izvorî pe loc?
Încredințat sînt astăzi și pot s-o prevestesc:
Nimic nu va mai merge pe vechiul drum firesc,
Nimic nu va mai merge pe drumul cunoscut,
Și nu se află-n lume nimic de necrezut!
O, toate au să meargă de-acuma înspre rău,
Căci am sperat zadarnic în ajutorul tău...
Cum ai uitat de mine, pe dată, om perfid,
Cînd i-ai văzut pe alții cum vin și mă ucid?
Lipsitule de suflet, vroiam măcar atît,
Să vii, măcar să l mîngîi pe tristul doborît,
Să-i spui măcar o vorbă, sau să-l privești măcar,
Cum este dus din casă spre rugul funerar...
Frumoasa prietenie, cu nume vechi și sfînt,
Sub tălpi ai sfărîmat-o, trîntită la pămînt!
Pe vechiul tău prieten măcar să-l fi privit,
Cum geme sub atîtea nenorociri zdrobit,
Măcar așa, ca față de oamenii străini,
Te-ai fi putut preface că plîngi sau că suspini,
Să fi rostit un singur cuvînt prietenesc,
Sau să-ți amesteci glasul în strigătul obștesc,
Și să privești, de spaimă adînc cutremurat,
Imaginea durerii ce n-o s-o vezi vreodat',
Să mă auzi, în ceasul din urmă cum îți spun,
Cutremurat de jale, un ultim rămas bun...
Dar fost-a să se-ntîmple, prietenii lipsind,
Străini să mă petreacă în urma mea jelind...
La întristarea asta, ușor mi-era s-ajung,
De n-am fi fost prieteni un timp atît de lung;
Și nu numai la Roma, acasă, ne-am știut;
Atîtea țări străine cu mine ai văzut!
În vînturile Mării, de-acuma, toate, nu-s;
Pe toate, fluviul Lethe le-a înghițit, le-a dus...

Mi-ai fi rămas prieten și-n cel din urmă val,
De te năștea tihnita cetate Quirinal,
Pe unde eu, de-acuma, n-oi mai păși voios...
M-așteaptă țărmul sumbru al Pontului stîncos,
Sarmația m-așteaptă și Sciția; și-așa,
Prin munții lor sălbatici de-acuma voi umbla...
De-i fi avînd fărîmă de inimă, om dur,
E prinsă în artere de cremene-mprejur,
Și dacă nu ți-i pieptul un zăcămînt de fier,
In clipele restriștii veneai să vezi cum pier,
De nu-ți punea tigroaica pe gură pulpa grea,
Nu ți-ar fi fost străină nenorocirea mea...

Dar pentru că exilul mi-ar fi cu mult mai greu,
Pierzîndu-te — te ndreaptă curînd, amic al meu!
Prin multe fapte bune ce le vei săvîrși,
Prefacă-se blestemul în laudă ntr-o zi...

Victor TULBURE

Ora 23

A mai rămas un ceas. Un singur ceas,
Și o să te-ncumeți, știu c-o să te-ncumeți,
Să smulgi aceste neguri din obraz,
Să strîngi la piept lumina cu ochi umezi.

Te-aud cum vii. Prin nopți de unde vii?
Îți ții pleoapa arsă de funingeni.
A mai rămas un singur ceas! Făclii
Vor izbucni curînd și pretutindeni.

1944

Douăzeci de ani

Tupilat prin șanțuri, frînt prin bolovani,
Rezemîndu-mi fruntea de o carabină,
Împlinesc azi, țară, douăzeci de ani,
La hotarul dintre beznă și lumină.

Și mi se năzare că-mi tot face semn
Cineva din neguri, că m-așteaptă o fată,
Pe poteci pe care n-or să lase semn
Pașii ei de umbră, pașii mei de vată.

Cum o fi, să fie! Anii mei puțini
Au crescut în crucea vînturilor toate,
Firavul meu cîntec, încă rădăcini
N-a putut să prindă-n sîrmele ghimpate.

Arșiți or să-mi bele singurul izvor —
Bruma o să-mi prade mugurii grădinii
Și-or să-mi cadă șoimii, fulgerați din zbor,
Prefăcuți cenușă, undeva-ntre linii.

Și-o să vină iarna aducînd nămeți,
Urma să mi-o șteargă sub lințolii dalbe,
Ultimului cîntec, peste mari tristeți,
Ultimele rînduri i-or rămîne albe.

Mă încumet, totuși, pe cîmpii de nea,
Moartea de-mi trimite ordin de chemare,
Țară, întru slava și cinstirea ta,
Să le scriu cu roșu, ca pe-o sărbătoare.

Și cîndva, prin holde, fete de țărani
Îmi vor strînge macii sîngelui fierbinte...

Împlinesc azi, țară, douăzeci de ani,
Uită-te la mine cu luare-aminte.

1945

Din volumul în curs de apariție „Crișul Alb era roșu".

Alexandru ANDRIȚOIU

Cîntec despre mîini și palme

Să fac chiromanție eu nu sînt în măsură
și nici zodiacul să-l deslușesc din stele —
dar știu citi din palmă muncita bătătură
și știu citi, de-o vreme, pe cerul vremii mele.

Citesc în palma asta înmlădieri de grîne
și bătătura-i aspră ca spicul și ca paiul —
în cealaltă: urma baltagelor bătrîne
și dîrele de cîntec ce le așterne naiul.

Mai strîng și-o altă palmă în palma mîinii mele
și prind puteri de parcă-s stăpîn pe timp și spații
simțindu-i urma caldă a parafei de oțele
care la nicovală înalță constelații.

Cunosc și palma fină și arsă de soluții
ce mișcă în tăcerea de mari laboratoare —
pentru ale științei înalte revoluții —
să-adune energia înveșnicită-n soare.

Am cunoscut eu palme, frumoase altădată,
parcă erau de spumă și totuși erau grele —
că pielea fină, albă, de platină sau vată
lovea, lăsîndu-mi fața cu urme de inele.

Asemeni mîini frumoase de animal domestic
n-am sărutat vreodată, cu slugi și cu pramatii,
că nu puteam rușinea precum un laș s-o mestic —
am sărutat doar mîna neliniștită-a tatii.

Nici mîinile acestea care desfată veacul
nu le sărut. În viață eu nu-mi cioplesc icoane —
dar inima-mi tresaltă cînd întîlnesc ortacul
cu care intră-n marea de oameni, milioane.

E mîna ce ridică furnale și drapele,
o mînă grea-n bătaie și-n încordarea muncii —
ușoară însă — asemeni petalei de lalele
cînd mîngîie iubita sau își dezmiardă pruncii.

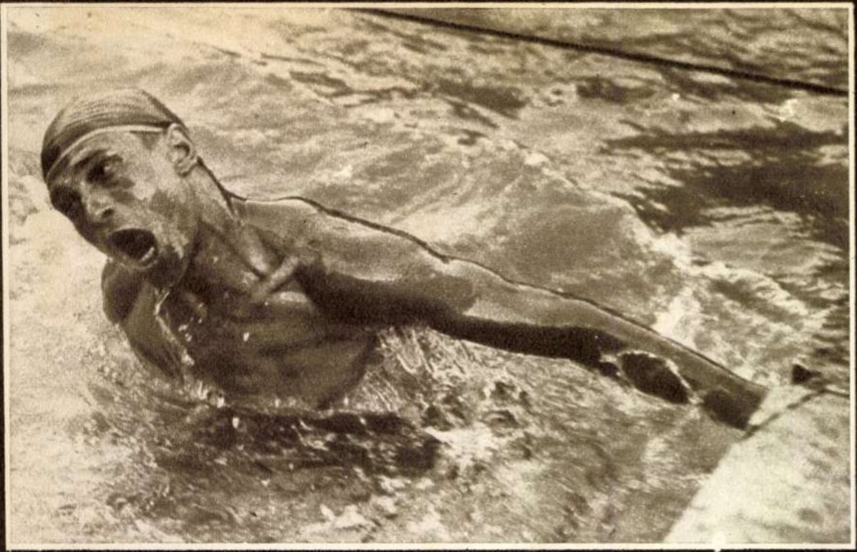

SPORTIVUL SOVIETIC TARASOV a cîștigat concursul internațional de pentatlon modern (călărie, scrimă, tir, înot și cros) care a luat sfîrșit duminică și care a subliniat și pregătirea destul de bună a sportivilor noștri. În fotografie: Tarasov execută o excelentă întoarcere în proba de înot (300 m).

FINALA CUPEI PRIMĂVERII. După ce Știința Timișoara a condus majoritatea timpului cu 1-0, Locomotiva București reușește să egaleze spre sfîrșit, cîștigînd, după prelungire, cu 3-1. Golul de egalare (redat de această fotografie) a fost realizat de Copil dintr-o lovitură directă din corner. Interesant este faptul că mingea a trecut printre cei 5 jucători fără să fie atinsă de nici unul. Și, totuși, și-a găsit drumul spre poartă (stînga). După 120 de minute de joc, epuizați de efortul depus, feroviarii s-au fotografiat totuși fericiți, împreună cu „imensa" cupă, care parcă se pierde în brațele lui Dungu (dreapta). Din fotografie lipsește Olaru, care a fost rănit în timpul jocului.

Actualitatea sportivă

Pagina realizată de Florin **ȘERBAN** și Max **BĂNUȘ**.

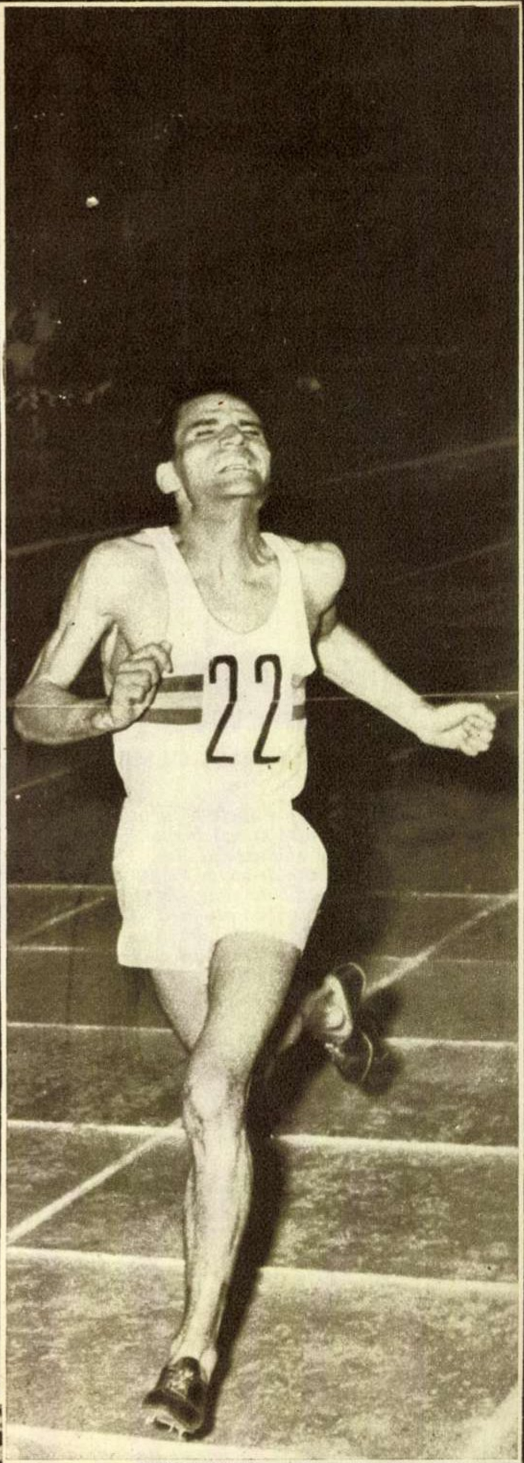

UN RECORD VALOROS! Cunoscutul fondist Constantin Grecescu, campion pe 5.000 m și 10.000 m, s-a specializat recent și pe probele de semifond. Duminică, participînd la un concurs organizat pe Stadionul Republicii din București, a reușit excelenta performanță de a doborî recordul republican pe 1.500 m plat. Noul record: 3 min. 48 sec. Deci, o bună promisiune pentru Jocurile de la Moscova.

TINERII jucători romîni de tenis, pregătindu-se pentru Jocurile Sportive de la Moscova, iau parte la un turneu în R. D. G. și în R. P. Polonă. Duminică a luat sfîrșit turneul din R. D. G., cu victoria la dublu băieți a reprezentanților noștri Cristea și Năstase. Ei au învins în finală cuplul din fotografie, format din compatriotul lor, timișoreanul Juhasz, și polonezul Gasiorek.

Cuvinte încrucișate

CONSTRUCȚII

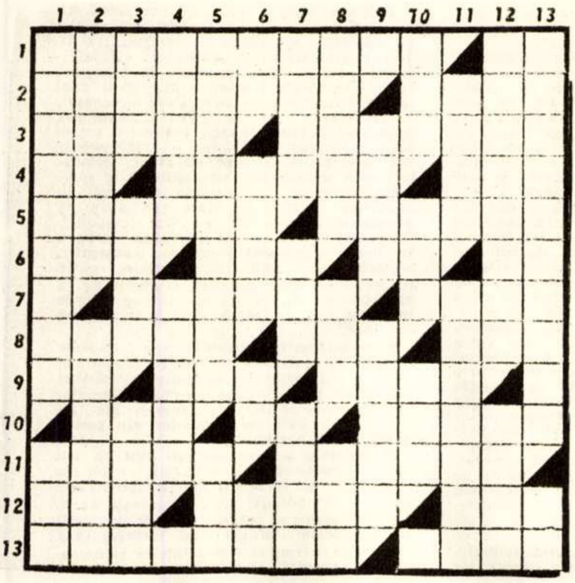

ORIZONTAL: 1) Locul unde se află ruinele vestitei „Cetăți a lui Țepeș-Vodă“, zidită pe vîrful unei stînci înalte—Palat în... construcție! 2) Element de construcție așezat deasupra ultimului etaj al unei clădiri — Ionic sau doric. 3) Lucrare colțurată de fortificație — Construcții sanitare. 4) Prepoziție — Lăcaș de învățătură — Pace (lat.). 5) Curte interioară a casei la romani — Acceptată. 6) Interjecție de mirare — Canal derivat dintr-un curs de apă pentru a fi condus la o moară ori fabrică — Apă vocalică — Teatrul Național. 7) Dependință a clădirii — Construcție executată din metal, lemn, zidărie sau împletitură pentru a despărți două suprafețe de teren vecine. 8) Celebru arhitect elin care a construit labirintul din Creta — Terenul necesar pentru ridicarea unei case — Terci (mold.). 9) Pivot—Drug de fier — Acolo. 10) Totalitatea încăperilor de pe același planșeu al unei clădiri — Literă chirilică—Construcție din zidărie de piatră sau din beton, cu suprafața interioară concavă, folosită pentru susținerea unei greutăți. 11) Se poate spune despre planul unei construcții de amploarea „Casei Scînteii“ — Material de construcție. 12) Ornament arhitectural — Plăcuță care acoperă capitelul unei coloane și pe care se reazimă arhitrava — Cupolă în formă de emisferă. 13) Imens palat egiptean, despre care vorbește Herodot că avea 12 săli mari și 3000 de camere, din care 1500 erau în subsol și serveau ca morminte faraonilor și crocodililor sacri — ... Scînteii, măreața citadelă a culturii din țara noastră, a cărei construcție a fost terminată de curînd.

VERTICAL: 1) Statuie de piatră reprezentînd o femeie care susține cornișa unei case sau monument și care înlocuiește o coloană — Zid de piatră groasă. 2) Ornamente arhitecturale — A săpa în pămînt o cavitate în vederea unor lucrări de construcție. 3) Sub acoperiș— Oraș în Arabia — Stil arhitectonic. 4) Trib de Piei Roșii — Volum. 5) Amestec de var și nisip folosit în construcție — Povară de porumb. 6) Alifie — De numele lui e legată una din cele mai de seamă construcții, moscheia din Ierusalim — Zid neterminat! — Jumătate de bina. 7) Firidă — Sîrguință — Oraș în R. S. F. S. R. 8) Editură din R. P. R. — Cadru de lemn sau metalic, fixat în zidărie, de care se prinde o fereastră sau o ușă — Prefix pentru opt. 9) Una care sare casa! —Șarpe. 10) Acest — Crai — Parcelă. 11) Pari bătuți în pămînt — Arc. 12) Stîlpi pătrați intrați parțial în zid — Fondatorul legendar al Troiei. 13) Farul din... vestit prin construcția sa, cunoscut ca una din cele șapte minuni ale lumii — Pronume.

I. ADAMESTEANU
PATOLOGIA MEDICALA A ANIMALELOR DOMESTICE
VOL. II
EDITURA AGRO-SILVICA DE STAT

EDITURA AGRO-SILVICA DE STAT

editează în cursul anului 1957:

MICROBIOLOGIE VETERINARĂ vol. II de N. Stamatin.
ATLAS DE ANATOMIE COMPARATIVĂ vol. II de V. Gheție și colectiv.
PATOLOGIA MEDICALĂ A ANIMALELOR DOMESTICE vol. II de I. Adamșteanu.
REPRODUCȚIA ANIMALELOR DOMESTICE vol. I de N. Lunca și colectiv.
FITOTEHNIA vol. II de N. Zamfirescu și colectiv.
ALIMENTĂRI CU APĂ ÎN AGRICULTURĂ de Jelea F.
HIDROAMELIORAȚII PISCICOLE de G. Bîrcă.
MAȘINI-UNELTE de N. Didu și V. Marinescu.
TRACTOARE de F. Bărbulescu.
FITOPATOLOGIA FORESTIERĂ de S. I. Vanin.
TABELE DENDROMETRICE de I. Popescu-Zeletin.

CEL MAI COMPLECT SORTIMENT DE
ECHIPAMENTE Sportive
vă puteți procura
PENTRU TOATE SEZOANELE

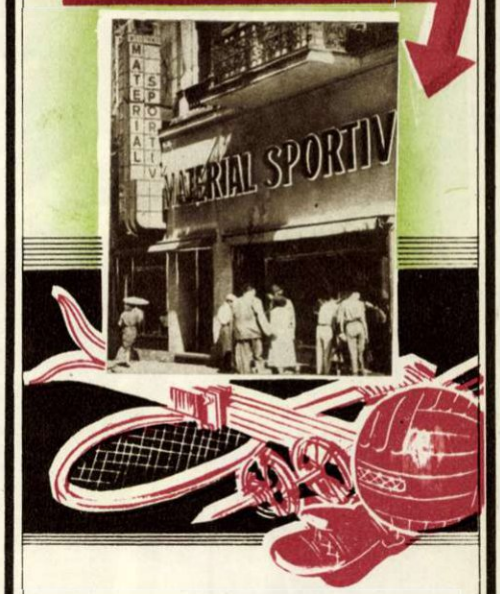

ÎN MAGAZINELE SPECIALIZATE DE MATERIALE SPORTIVE

Filme, spectacole de teatru, concerte, manifestațiuni sportive puteți viziona la domiciliul dv. cumpărîndu-vă un Televizor „Temp 2“.

TELEVIZORUL „TEMP 2“

- Asigură o recepție calitativă a emisiunilor de televiziune pe un ecran mare (32 × 24 cm).
- Recepționează emisiunile radiodifuziunii pe unde ultrascurte.
- Reproduce înregistrările de pe bandă de magnetofon și pick-up.

Televizoarele „Temp 2“ s-au pus în vînzare în magazinele de specialitate din București și Ploești.

Moda de vară la MOSCOVA

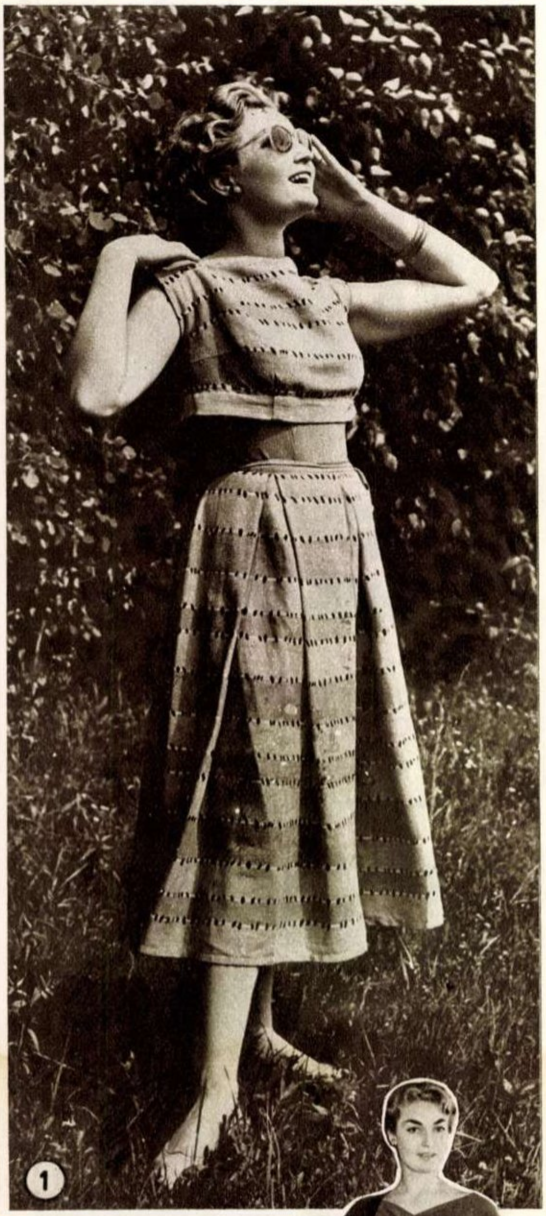

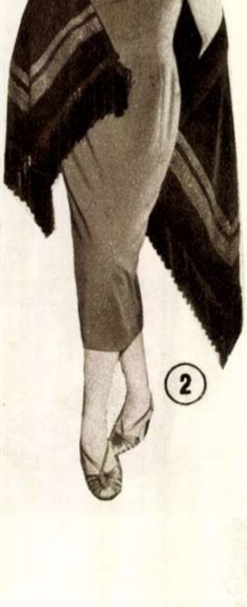

1

Pentru plajă, un complet format din trei piese: peste costumul de baie iuni, croit dintr-o singură bucată, o fustă amplă în dungi și un mic bolero încheiat la spate, din același material,

2

Pentru teatru, o rochie dintr-un material iuni, netăiată în talie și foarte ajustată pe corp. Pe umăr, un șal dintr-o culoare asortată rochiei, cu încrustații de lame în tonul pantofilor.

De vorbă cu medicul

SIMPATECTOMIA

Prin materialul de față, tov. asist. univ. dr. Em. Gaba răspunde întrebării puse de tov. Kimnich Vilma din București.

Simpatectomia este o operație chirurgicală care constă din rezecția(scoaterea) unui nerv simpatic pe o lungime oarecare și, uneori, și a ganglionilor simpatici. Dar ce este sistemul nervos simpatic? Acesta este o parte a sistemului nervos, cu particularități structurale și anatomice proprii și cu funcțiuni care, deși involuntare și inconștiente, rămîn totuși în strînsă legătură și sub controlul sistemului nervos central.

Sistemul nervos simpatic este format din două lanțuri de ganglioni(grămezi de celule nervoase) situate de-a lungul fiecărei părți a coloanei vertebrale. Aceste lanțuri sînt legate prin fibre nervoase, pe de o parte cu sistemul nervos central, iar pe de altă parte, cu diverse organe interne ale corpului și cu vasele de sînge, ajungînd pînă la piele. Împreună cu alte sisteme din corpul omenesc, sistemul nervos simpatic are rolul de a asigura o funcționare normală a întregului organism. Acest lucru este realizat printr-o strînsă legătură cu glandele cu secreție internă, cum sînt hipofiza, tiroida etc., cu diverși animatori chimici ai țesuturilor și cu sistemul nervos central. Toate funcțiile vieții solicită intervenția simpaticului: acesta influențează metabolismul (schimburile și nutriția țesuturilor), are un rol de seamă în reglarea temperaturii, accentuînd arderile, dilată traheea și bronchiile, accelerează bătăile inimii, contractă vasele de sînge etc. Prin urmare, intervenind pe cale chirurgicală asupra sistemului simpatic, putem obține modificări ale funcțiilor organelor mai sus amintite.

Chirurgia simpaticului cuprinde: infiltrații anestezice cu novocaină ale nervilor simpatici și operații pe simpatic (simpatectomii). Dintre simpatectomii amintim: simpatectomia periarterială, constînd în scoaterea tunicii nervoase simpatice din jurul unei artere ce irigă o anumită porțiune a corpului, asupra căreia vrem să acționăm. Operația, antrenînd o vaso-dilatație periferică pe un timp mai lung, determină o mai bună și mai abundentă hrănire cu sînge. Simpatectomia periarterială este aplicată în spasmele arteriale, în maladia Raynaud, în arteritele obliterante (care pot duce la gangrene), în astupări de vase (embolii), în special la membre, ca și în degerături sau în unele sindroame dureroase (causalgii). Stelectomia, o altă simpatectomie, constă în scoaterea unui ganglion simpatic de la baza gîtului; la această operație se recurge în unele boli de inimă, cum ar fi anghina de piept.

Simpatectomiile dorsale sau lombare constau din extirparea lanțurilor simpatice, cu ganglionii respectivi, de la nivelul coloanei vertebrale. Este utilizată în tulburări circulatorii, arterite obliterante, gangrene etc., cît și în unele boli ale organelor din partea inferioară a bazinului.

Rezultatele acestor operații sînt cu atît mai valoroase și mai de durată, cu cît ele sînt practicate în stadii mai incipiente ale bolii. Mulți bolnavi au fost salvați de la gangrene grave și, respectiv, de la amputații ale membrelor, atunci cînd intervenția a fost făcută în timp util. Bineînțeles că operația este precedată și completată de un tratament medicamentos corespunzător.

Poşta redacţiei

Aurel Moldoveanu—Bistrița. Am luat notă de dorința dv. de a publica un material despre istoricul orașului Bistrița și am trecut în planul nostru realizarea acestui material.

Takacs Anna - Tg. Mureș. Despre Yves Montand au apărut două materiale în revista noastră. În măsura posibilităților vom publica articole și despre ceilalți actori romîni și străini de care vă interesați. În ce privește adresele lor „precise", regretăm, dar nu le avem la dispoziție pentru a vi le putea comunica.

Alexandrescu Ion - Lugoj; Rudolf Hanss — Loco. Vă sfătuim să vă adresați unui medic specialist, care va putea da răspunsuri competente întrebărilor dv.

Pîrva Ion - Brad. Broșura de care vă interesați se află în lucru și va apare în curînd. Ea se va vinde în librării și la chioșcurile difuzării presei.

În ce privește propunerile de materiale ce ni le-ați făcut, am luat notă de ele și le vom publica pe măsură ce le vom obține de la colaboratorii noștri.

Roman Mihalache - Caracal; Geo Popescu - București. Răspunsuri competente la întrebările pe care ni le puneți vă poate da numai un medic specialist după un consult personal. Este greu să vă dăm vreun sfat prin corespondență.

Filip Ioan - Baia Mare. Am primit sugestiile dv., de care vom ține seama în viitorul apropiat. Mai scrieți-ne.

Felix Zenes - Protopopești; Simona - București; Nemeș Ioan — Dîrga. Materialele dv. nu întrunesc condițiile necesare pentru a fi publicabile.

RĂSPUNS LA FOTOGHICITOARE

Pe una din aleile Parcului de cultură și odihnă „I. V. Stalin".

SFATURI PRACTICE
pentru
fotografii amatori

Iluminarea la portret

Putem obține portrete bune cu 2 reflectoare: fie ele cu becuri de 500 wați speciale Nitraphot, sau cu becuri lăptoase, sau cu becuri simple cu oglindă în spate. De preferință însă este ca becul să fie mat, deoarece un asemenea bec ne dă o lumină mai difuză, mai dulce. Pîlnia reflectorului trebuie să fie nichelată sau cu o oglindă în spatele becului, pentru a mări cantitatea de lumină reflectată.

Iluminarea unui portret poate fi de două feluri:

1. O iluminare difuză, ce se obține cînd reflectorul se află în spatele aparatului de fotografiat. Bineînțeles că nu este exclusă și luminarea fundalului cu cel de-al doilea reflector.

2. Iluminarea cu lumină de modelare — reflectorul plasîndu-se lateral față de model. În acest caz, se va crea o umbră prea puternică pe fața persoanei. Această umbră necesită o atenuare cu cel de-al doilea reflector, care trebuie plasat din față, lîngă aparat, la distanță mult mai mare de model decît primul reflector, acela care ne dă lumina de modelare. Acest reflector trebuie să dea o lumină cît se poate de difuză. În asemenea cazuri de iluminare, ne trebuie cîteodată și un al treilea reflector, pentru tratarea cu lumină a fundalului.

E mai bine ca amatorul portretist să lucreze la început cu prima variantă de iluminare, adică cu lumina difuză.

Asupra luminii combinate, vom reveni.

S-a spart gheața!

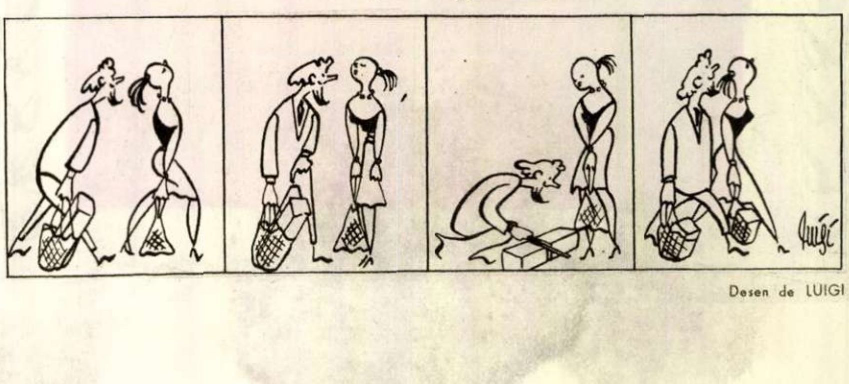

Desen de LUIGI

ÎN JURUL GLOBULUI

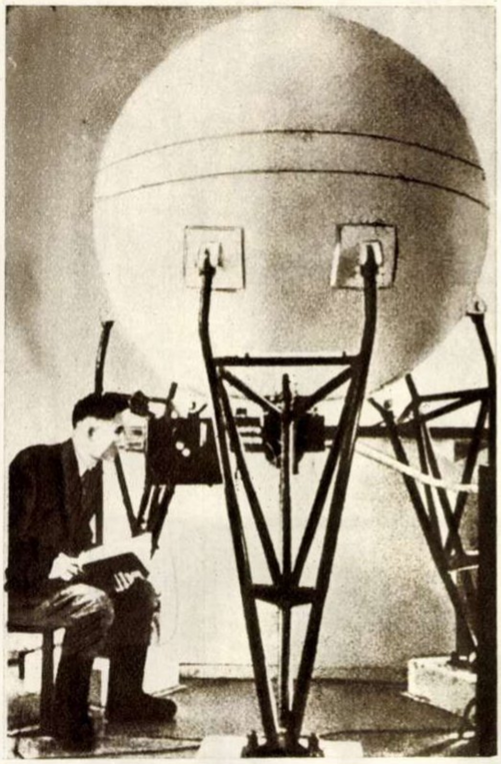

O „CAPCANĂ" A RAZELOR COSMICE. Instalat in laboratorul de raze cosmice al filialei din Iakutsk a Academiei de Ştiinţe a U.R.S.S.. aparatul acesta, ASK-1, creat pentru lucrările din cadrul Anului Geofizic Internaţional, captează, inregistrează şi descifrează razele cosmice. Globul metalic, compus din două invelişuri de oţel între care se găseşte un strat de plumb ce lasă să treacă particulele de mai mare energie, oprindu-le pe celelalte, cintăreşte 16.000 kg.

UN SPORT NOU. În Franţa a început să fie practicat un nou sport: baschetul pe patine cu role. →

AUTOMOBILUL CU TREI ROŢI. În R.F.G. a fost recent brevetat un original automobil cu trei roţi avind două locuri. Viteza maximă a maşinii, pe drum bun, este de 78 km/oră, iar consumul de benzină, de 2,4 litri la 100 km.

↓

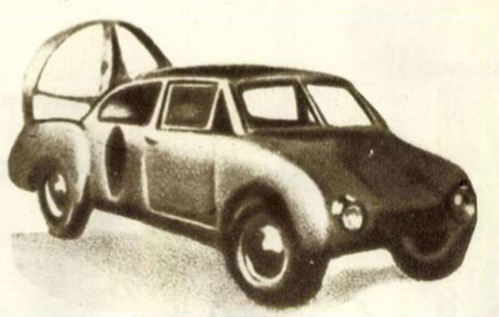

SURPRIZĂ. La congresul antreprenorilor de hotel din America, şi-a făcut apariţia şi această persoană mascată, care după afirmaţiile sale este reprezentantul gangsterilor din hoteluri.

Ăsta barem lucrează cu mască...

MEMENTO !... O scenă de război? De bună seamă! Aci insă este vorba de un moment din timpul turnării filmului englez ce va reconstitui „artistic" dezastrul de la Dunkerque. Oare filmul acesta va da de gindit anumitor cercuri londoneze suspuse care, uitind trecutul, dau azi mina cu inamicul de ieri ? →

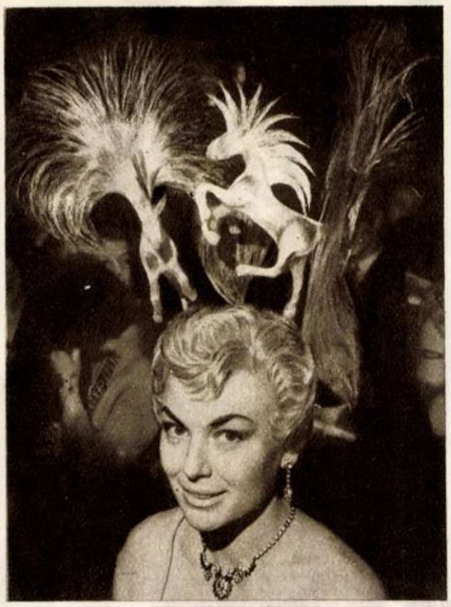

← PARADĂ... CAPILARĂ. Geneviève Loisel din Paris prezintă o „superbă" creaţie capilară la festivalul naţional al coafurii de la New Horticultural Hall.

Poza asta ştiţi ce-nseamnă ?
E-o dovadă, cum vedeţi,
Că în cap, stimata doamnă
N-are exclusiv sticleţi.

Căci din părul ei — minune!
S-au „născut" doi cai in trap.
(Coaforul, cum s-ar spune,
Astăzi şi-a făcut de.... cap !...)

E gata un nou film al lui Vico Torriani. Aşadar, liniştiţi-vă admiratori ai cîntăreţului despre care se zvonise că ar fi murit! Torriani trăieşte, cîntă şi iubeşte iarăşi, tot în culori, pe alte melodii şi cu noi partenere, Eva Kerbler şi Karin Der, în filmul Santa Lucia, realizat de regizorul Werner Jakobs, pe un scenariu de Ursula Bloy.

Cunoscuta piesă clasică poloneză „Moralitatea doamnei Dulska", pe care au jucat-o şi unele teatre din ţara noastră în actuala stagiune, a inspirat pe regizorul ucrainean Svaţko, care lucrează actualmente la ecranizarea comediei Gabriellei Zapolska, în studiourile din Kiev. Noua realizare va fi, desigur, încă un prilej de popularizare a acestei satire a mediului burghez polonez, scrisă pe la începutul secolului nostru.

Raskolnikov şi ceilalţi eroi ai vestitului roman „Crimă şi pedeapsă" de Dostoievski au servit scenaristului şi regizorului francez Georges Lampin la realizarea unui film mult lăudat de presa pariziană. Printre interpreţi cităm, în rolurile centrale, pe tinerii Robert Hossein şi Marina Vlady, înconjuraţi de Jean Gabin, Gaby Morlay şi Bernard Blier.

Alexander Ford, unul dirtre cei mai viguroşi regizori polonezi, turnează actualmente pe platourile germane o coproducţie germano-polonă, intitulată „A opta zi a săptămînii". Filmul va fi interpretat de actori din ambele ţări, în frunte cu Ilse Steppat şi Paul Dahlke.

Noua producţie cinematografică a studioului din Sarajevo (R.P.F. Iugoslavia) care a fost prezentată pe ecranele Belgradului se numeşte Solaja, după numele unei familii de ţărani, eroi ai dramei de mare tensiune care a fost realizată în regia tînărului Voja Nanovici. În rolul titular joacă Milivoi Jivanovici, un actor de mari resurse artistice.

Un nou film pe care studiourile sovietice Maxim Gorki îl realizează în cinstea aniversării a 40 de ani de la Marea Revoluţie din Octombrie este „Patrula de noapte", pe un scenariu de L. Şeinin şi M. Makliarski. Filmul e inspirat din activitatea eroică a miliţienilor sovietici, care vor sărbători, tot în noiembrie, 40 de ani de activitate. În principalele roluri apar actorii Lev Sverdlin, Mark Bernes şi T. Okunevskaia.

Lucrările pregătitoare pentru filmul „Cidul", dramatizare şi ecranizare a cunoscutei epopei clasice spaniole (care a inspirat şi cunoscuta piesă a lui Corneille) au fost sistate din cauza neaşteptatei morţi a apreciatei artiste mexicane Maria Felix. Filmul urma să fie o coproducţie mexicano-americană, în rolul titular fiind distribuit un actor hollywoodian care se bucură de mare popularitate, Antony Quinn,

REDACŢIA: BUCUREŞTI PIAŢA SCÎNTEII Căsuţa Poştală 7 Tel. 7.60.10 Int. 1744
ABONAMENTE: la toate oficiile poştale din ţară şi la factorii poştali şi difuzorii voluntari din întreprinderi şi instituţii.
PREŢUL ABONAMENTELOR
3 luni: 18 lei
6 luni: 36 lei
un an: 72 lei
PUBLICITATEA: Telefon 7.60.10 interior 1786. Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază. Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin".

TG. MURES
BIBLIOTECA REGIONALA

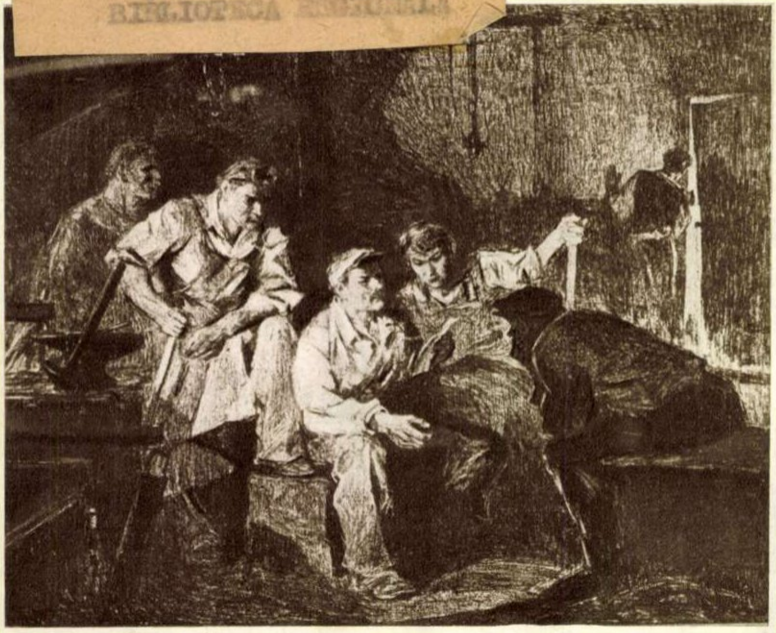

Rony NOEL „În ilegalitate" — desen.

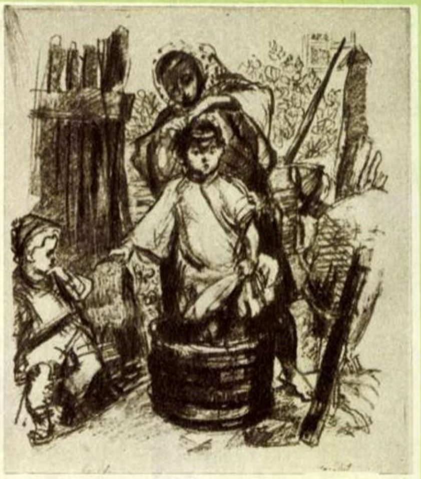

Ana ILIUȚ: „Baia Arsănichii" — litografie.

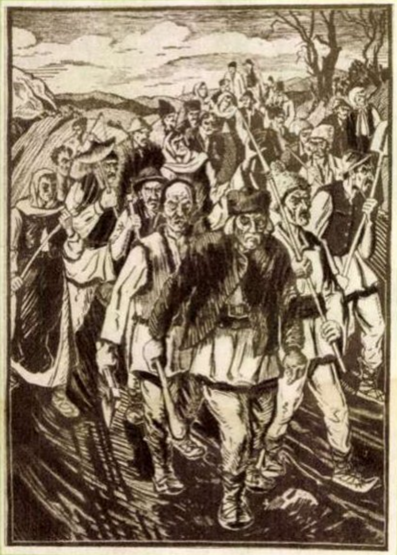

Gh. NAUM: „1907" — gravură pe linoleum.

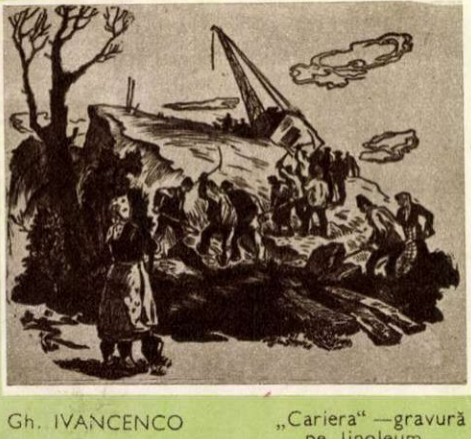

Gh. IVANCENCO „Cariera" —gravură pe linoleum.

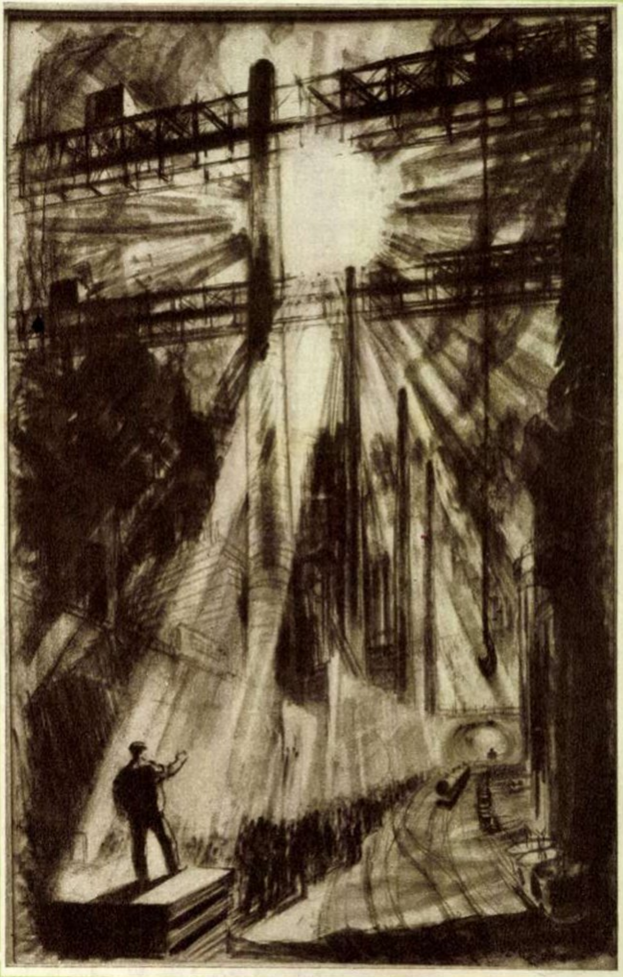

Stefan SZÖNYI „Lumină peste uzină" — desen.

Grafica 1957

— DIN EXPOZIȚIA ANUALĂ —

PREȚUL 1,50 LEI

05
F

ÎN PAGINA A 2-a:

TINERETUL SOVIETIC SE PREGĂTEȘTE PENTRU FESTIVAL

...Pe căi de vînt, de ape, de lut, pe căi fera
spre Moscova luminii duc drumurile toat

MOSCOVA.
PE COLINELE LUI
LENIN

Nr. 16 (113)
Anul VI
20 iulie 1957

Proletari din toate țările, uniți-vă!
FLACARA
REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ ȘI
LITERAR-ARTISTICĂ

Tineretul sovietic se pregătește de Festival

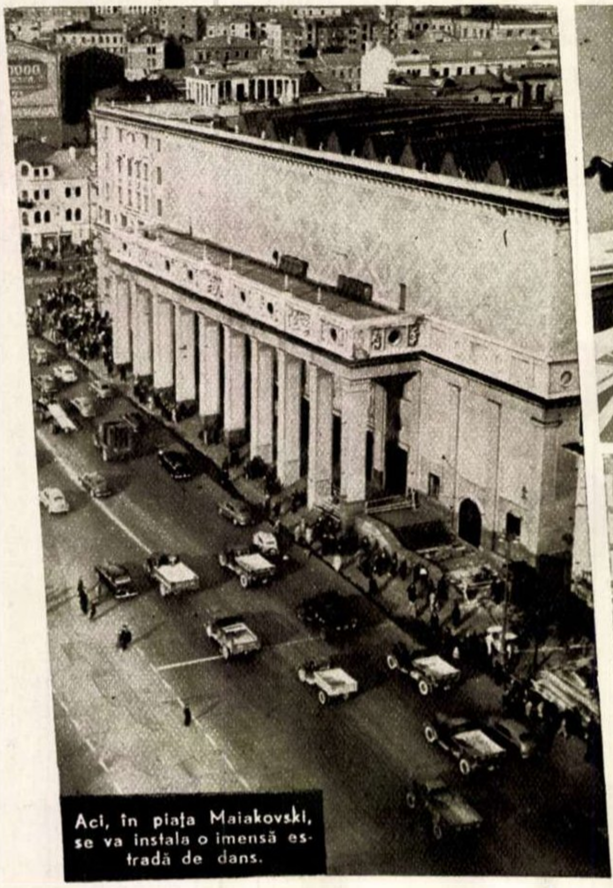
Aci, în piața Maiakovski, se va instala o imensă estradă de dans.

De luni de zile, artiștii decoratori lucrează pentru ca la 28 iulie Moscova să fie mai tînără și mai frumoasă ca oricînd.

Pe șantierul naval din Odesa... Desigur că nu pot să plece chiar toți la Festival. O loterie sui-generis va stabili pe fericiții cîștigători...

Pe străzile Moscovei au apărut fel de fel de automate: pui un bănuț și-ți iese un creion, sau ești stropit cu apă de colonie etc.

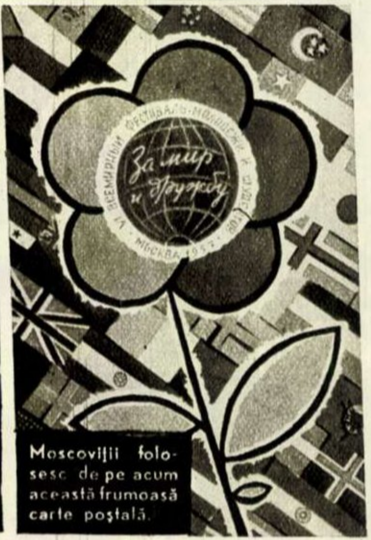

Moscoviții folosesc de pe acum această frumoasă carte poștală.

La statul-major al Festivalului, fotograful a surprins o discuție amicală între doi conducători ai Uniunii Internaționale a Studenților (U.I.S.): Irji Pelikan (dreapta) și Aleksandr Iankov.

Haz și voie bună. „Jazul bucătarilor", organizat de clubul „Gorki" din Moscova, este... gata pentru Festival.

Moscova din „unghiul" Festivalului!

În limbaju-i profesional, reporterului cinematografic îi place să se intituleze „vînător de unghiuri". Cinematografia, ca și cinegetica, încep să-și dezvăluie tainele de la „a ști nu numai cum, ci și de unde să ochești!"

Ei bine, dacă în aceste zile te afli în orașul care peste o săptămînă va deveni capitala tineretului lumii și cauți unghiul de unde să poți „vîna" imaginea cea mai fidelă a pregătirilor pentru Festival, nu mai zăbovi: du-te la hotelul „Moscova".

Aici e statul-major al Comitetului Internațional de pregătire a Festivalului.

Alege-ți o cameră la un etaj superior. Inarmează-te cu un binoclu. Știu, n-o să vezi chiar pînă la Expoziția Unională, de unde, din fața celebrei sculpturi a Verei Muhina, vor porni la 28 iulie, șiruri de mașini către Lujniki; și n-o să vezi nici pînă la Lujniki, imensul stadion pe care vor răsuna primele goarne, anunțînd deschiderea tradiționalei sărbători tinerești. N-o să distingi poate nici piața Maiakovski, cu imensa ei estradă de dans, și doar noaptea, după luminile roșii aprinse pe turnuri, îți vei da seama unde se află Universitatea „Lomonosov", locul de întîlnire al studenților lumii. Dar vei vedea ca în palmă piața Pușkin, în vecinătatea căreia se înalță clădirea „Radio Festival", și, pentru că se află doar la cîteva sute de metri, vei vedea prea bine Kremlinul, în marea sală a căruia și tu poate vei dansa la „Balul Festivalului", vei vedea și rîul Moscova, pe înserat cu vaporașele lui elegante, care îți vor purta cîntecul și — de ce n-am spune-o? — poate o nouă, nevinovată idilă.

Acum coboară în holul hotelului. Fă cunoștință cu primii sosiți. Alături de moscoviți vei întîlni mexicani cu sombrero-uri și arabi cu burnusuri largi, vei întîlni tineri din sute de țări.

Ieși apoi în stradă. În lumina reflectoarelor vei vedea afișe de dimensiuni uriașe din care sînt nelipsite culorile alb, galben, negru și cifra șase. Cumpără-ți o insignă „Festival", ca să nu fii singurul din locuitorii Moscovei care n-o poartă pe piept; lasă-ți fața mîngîiată de faldul unui drapel alb ori albastru; savurează o înghețată „Festival" (moscoviții afirmă că e chiar mai gustoasă decît delicioasa „Eskimo") și, mai ales, privește fețele oamenilor, zîmbetul și privirile lor prietenoase. Toate îți vor spune în acel grai care nu se descifrează cu dicționarul, ci cu inima: „vă așteptăm!"

Octav PANCU-IAȘI

Moscova, iulie 1957

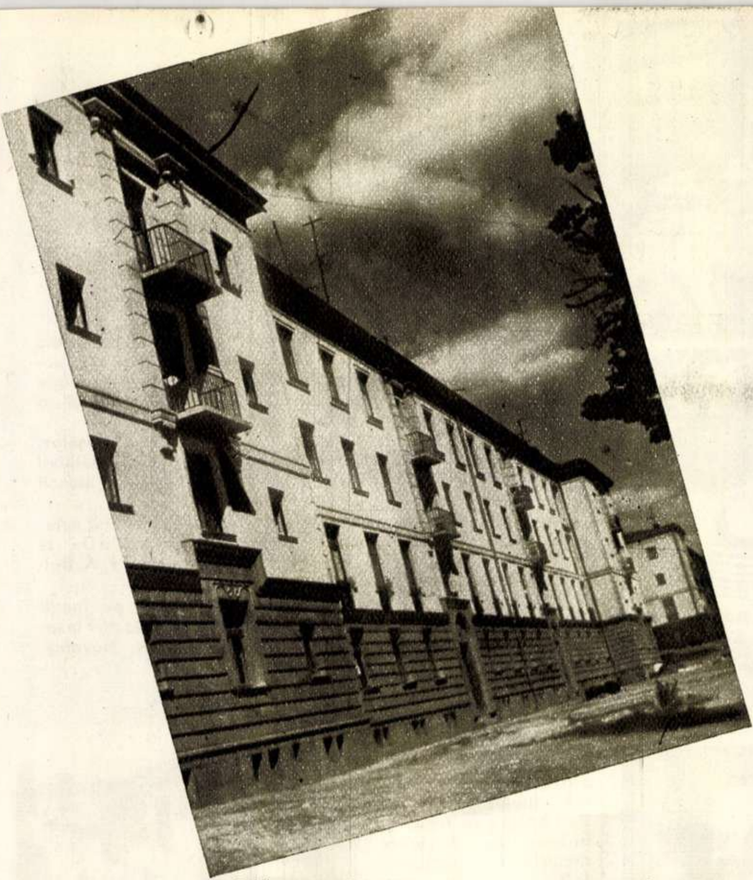

PÎNĂ MAI IERI un cartier oropsit, cu cocioabe mizere, cu prăfăraie şi gloduri — Păcurarii Iaşului se transformă rapid într-un cartier modern. Iată, de pildă, cum arată noile construcţii ale cartierului, blocurile de locuinţe muncitoreşti.

PE AEROPORTUL BĂNEASA, la sosirea delegaţiei parlamentare a Uniunii Birmane, care face o vizită de prietenie în Republica Populară Romînă.

TROFEUL INTERNAŢIONAL. Să cîştigi premiul întîi într-un concurs internaţional la care participă 27 de ţări este un lucru deosebit. Performanţa a fost dobîndită la Llangollen (Anglia) de către o echipă de cîntece şi dansuri a Ansamblului C.F.R.-Giuleşti, care a obţinut distincţia cea mai mare a acestui concurs, „Trofeul internaţional".

fotocronica FLACĂRII

„CINE ŞTIE, CÎŞTIGĂ"
...Şi dacă nu credeţi, întrebaţi-l pe inginerul de mine Alex. Brîncuş, care (cu toate emoţiile pe care pare a le indica gestul său din fotografie) a izbutit, răspunzînd strălucit la toate cele nouă întrebări cu tema „Cronicarul Ion Neculce", să cucerească un premiu de 6400 lei, în cadrul primei emisiuni radiofonice cu public intitulate „Cine ştie, cîştigă".

NU E CASĂ DE ODIHNĂ, nici club sau bibliotecă, ci doar holul unei... cooperative meşteşugăreşti: centrul de comandă fără măsură al cooperativei „ARTEX" din Arad, inaugurat de curînd. Aşteptîndu-şi rîndul la probă, cumpărătorii — şi mai ales cumpărătoarele — consultă noile modele de confecţii pe care cei mai buni meşteri ai cooperativei sînt gata să le execute... la comandă.

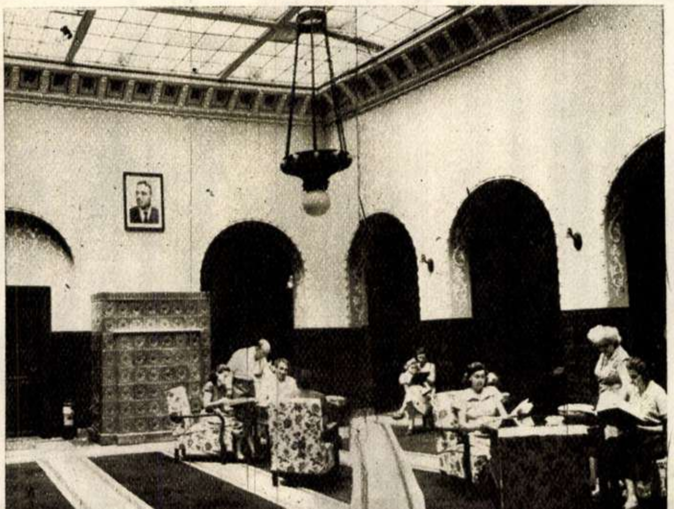

30 DE ANI în activitatea unui teatru muzical reprezintă o adevărată etapă istorică. Pentru Teatrul de Operă şi Balet, această etapă este strîns legată de unul din cei mai mari cîntăreţi ai săi, artistul poporului Petre Ştefănescu-Goangă. Zilele trecute, în cadrul unui spectacol festiv „Rigoletto", P. Ştefănescu-Goangă a fost sărbătorit pentru cele trei decenii de muncă artistică închinate scenei noastre lirice.

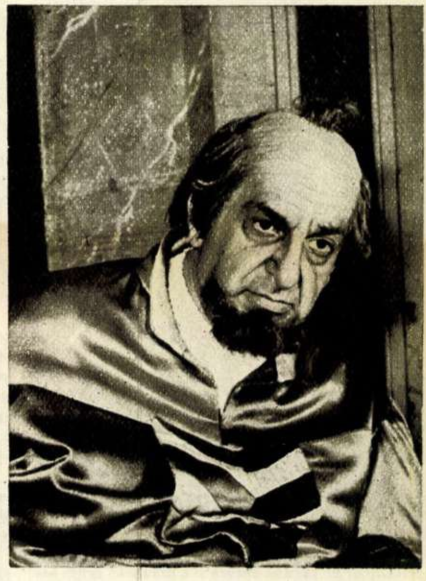

...ACESTE TRACTOARE se îndreaptă spre Bicaz. Ele transportă uriaşele tuburi de oţel — viitorul tunel — prin care vor trece apele Bistriţei punînd în mişcare turbinele hidrocentralei „V. I. Lenin" azi în construcţie. Fabricate la Bratislava (Republica Cehoslovacă), aceste tuburi au o greutate de 30.000 kg fiecare, un diametru de 4 m şi o lungime de 9 m.

Fotografie de B. PETROVICI

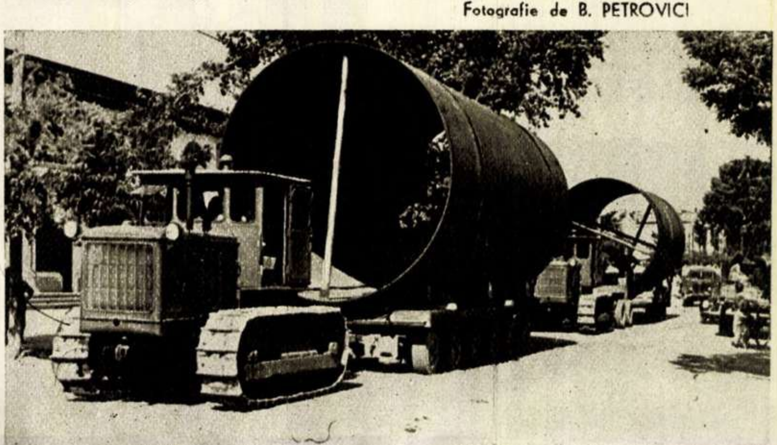

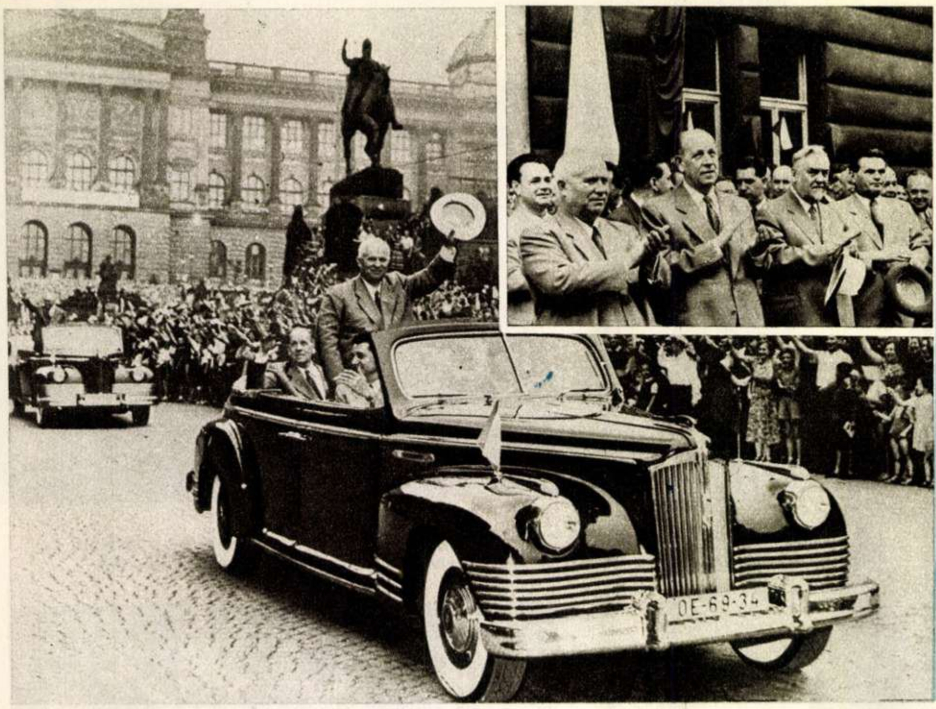

SUB SEMNUL PRIETENIEI FRĂȚEȘTI!

Vizita în Republica Cehoslovacă a delegației de partid și guvernamentale sovietice a constituit încă una din puternicele manifestări ale prieteniei și frăției indistructibile dintre popoarele Uniunii Sovietice și Cehoslovaciei, o mărturie a solidarității țărilor lagărului socialist.

Pretutindeni în țara vecină, tovarășii N. S. Hrușciov, N. A. Bulganin și ceilalți membri ai delegației au fost salutați cu căldură prietenească și cu entuziasm de oamenii muncii ieșiți în întîmpinarea înalților oaspeți.

În dreapta, sus: conducătorii celor două țări răspund aclamațiilor mulțimii la sosirea delegației sovietice. De la stînga la dreapta: N. S. Hrușciov, A. Zapotocky, N. A. Bulganin și V. Siroky.

În fotografia de jos: populația Pragăi salută pe înalții oaspeți sovietici. In automobil, tovarășul N. S. Hrușciov însoțit de președintele Zapotocky și de tovarășul A. Novotny.

fotocronica FLACĂRII

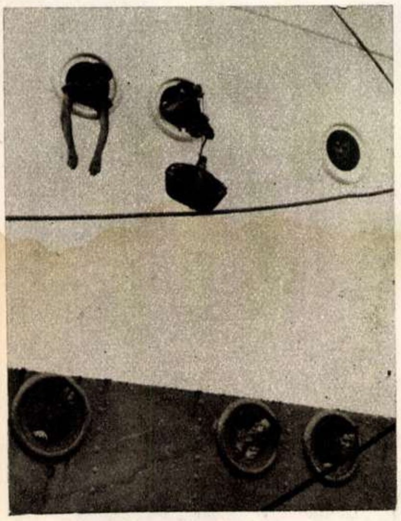

ÎN CARANTINĂ sînt ținute o serie de vapoare britanice, pe bordul cărora s-a declarat gripă infecțioasă în timp ce se aflau în porturile din Australia și Malaya. În fotografie: pasagerii motonavei „Empire Orwell", în carantină în portul Durban, își procură alimente pe cale „sui-generis".

CONTRA ARMELOR MORȚII. Pentru a-și demonstra împotrivirea față de experiențele cu bombele termo-nucleare, funcționarul japonez Hajimo Sato a declarat greva foamei în fața clădirii ambasadei S.U.A. din Tokio.

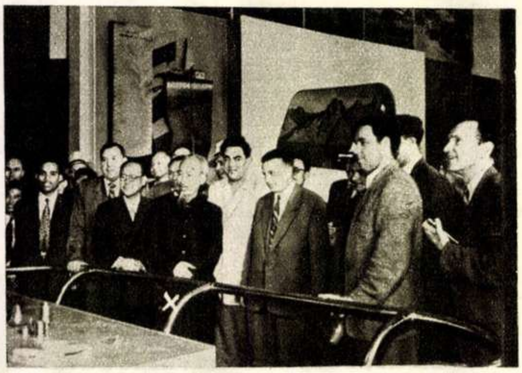

Ho Și Min, președintele R. D. Vietnam, s-a oprit pentru cîteva zile la Moscova, în drumul său spre țările europene de democrație populară, unde va face vizite oficiale.

În fotografie, președintele Ho Și Min (x) vizitînd pavilionul „Energia atomică în slujba păcii" de la Expoziția Industrială Unională din Moscova.

Fotoradio TASS

ZGUDUITOARE DEZVĂLUIRI a făcut, la o recentă conferință de presă ținută la Atena, arhiepiscopul Makarios, în legătură cu atrocitățile comise de trupele britanice împotriva populației cipriote. Refuzul categoric al guvernatorului englez Harding de a întreprinde o anchetă în această chestiune este calificată, chiar și de unele ziare londoneze, drept „o probă evidentă a vinovăției lui Harding."

În fotografie: arhiepiscopul Makarios (sus, în stînga) vorbind la conferința de presă. În documentele fotografice pe care le reproducem: cîteva din victimele tratamentului „uman", aplicat de zbirii lui Harding.

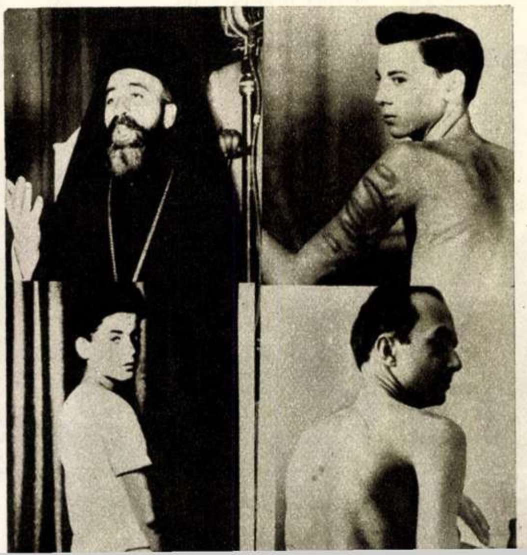

INUNDAȚIILE provocate de revărsarea apelor fluviului Po (Italia) au făcut și în acest an adevărate ravagii în regiunea deltei.

Răspunderea pentru inundațiile catastrofale este atribuită de opinia publică autorităților și marilor moșieri, care de ani de zile tărăgănează începerea lucrărilor de îndiguire.

„MICII EUROPENI" ÎN CADRUL UNOR MARI PLANURI AMERICANE

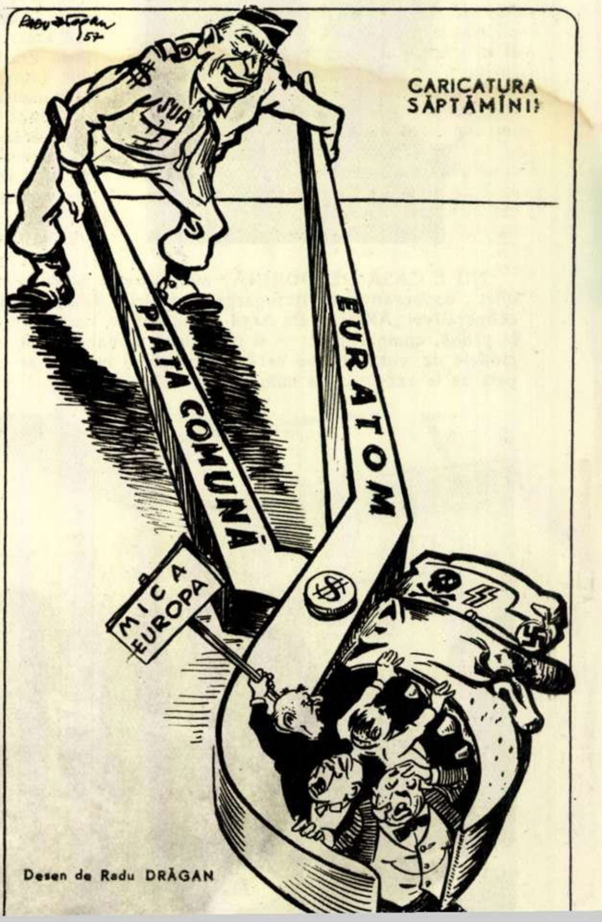

Desen de Radu DRĂGAN

rulmenţi . . .
rulmenţi . . .

Reportaj de

F. URSEANU

Fotografiile autorului

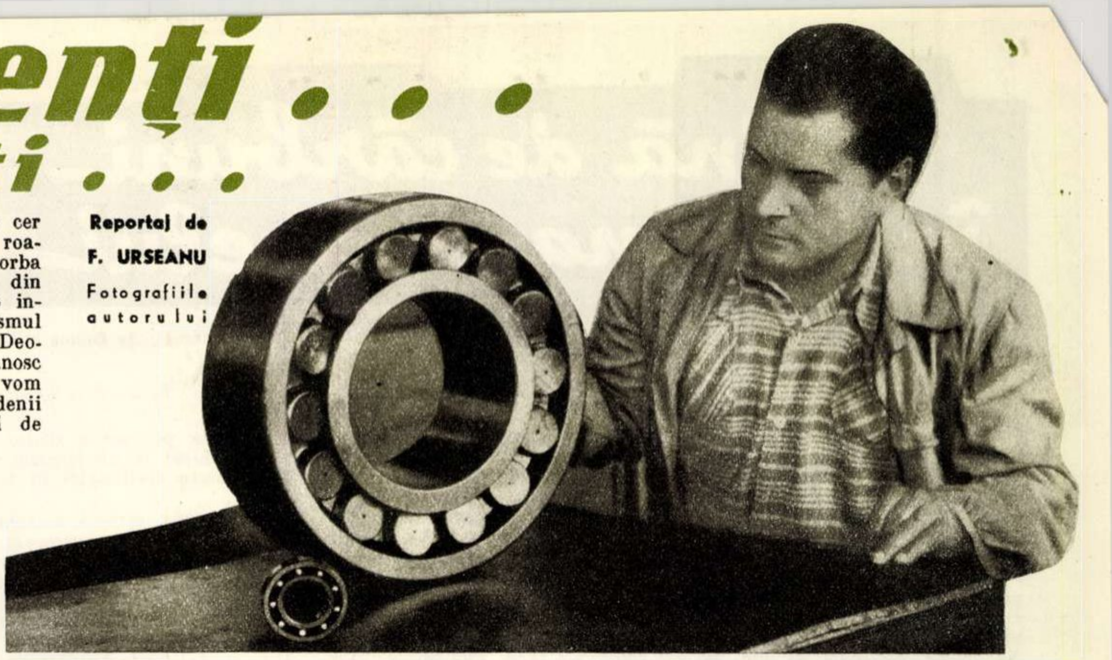

Maistrul principal de montaj Nazarie Galan îşi admiră opera. A fost montat cel mai mare rulment. E mai greu decît un sac cu porumb.

Numai Carul Mare circulă pe cer fără rulmenţi — restul, chiar şi roaba, merge azi pe bile". Deşi vorba de mai sus nu-i o zicătoare din bătrîni, fiindcă rulmentul este o invenţie relativ nouă, totuşi aforismul circulă ca pe... rulmenţi. Unde? Deocamdată la Bîrlad. Cine-i autorul? Îl cunosc toţi bîrlădenii şi-l ştim şi noi. Despre el vom vorbi la sfîrşit. De altfel, pentru bîrlădenii zilelor noastre orice chestiune legată de rulmenţi este o chestiune de viaţă, de viaţa lor proprie, de viaţa oraşului lor. Pe bună dreptate: Bîrladul se dezvoltă în raport direct cu dezvoltarea F. R. B-ului, marea şi moderna fabrică de rulmenţi de la marginea oraşului.

„Rulmenţii" acesteia au adus Bîrladului o serioasă infuzie de tinereţe, l-au regenerat şi l-au trezit. Oraşul a rămas doar cu amintirea vieţii molcome şi triste de altădată; cu amintirea oamenilor care trăiau la umbra dughenelor în zilele călduroase de vară, aşteptînd seara răcoroasă sau trecerea acceleratului — aidoma ca în tabloul plin de pitoresc local, zugrăvit de un vrednic fiu al urbei: Victor Ion Popa.

Recent s-au împlinit patru ani de cînd primul rulment a ieşit din fabrică. Meşterul care l-a făurit — se spune — în entuziasmul său, a zbughit-o pe poarta uzinei şi s-a oprit tocmai la raionul de partid. Primul rulment fabricat aici se mai găseşte şi azi la raion — simbol al dezvoltării economice a oraşului. Poate fi simbol şi pentru ţară. Azi — e bine de reţinut — Romînia a devenit exportatoare de rulmenţi.

Tot recent peste două sute de specialişti în fabricarea rulmenţilor s-au întîlnit la Bîrlad. A fost un fel de congres pe ţară al tehnicienilor, inginerilor, profesorilor de la Politehnică şi chiar al consumatorilor... de rulmenţi, cum anunţa convocarea. Tema: creşterea calităţii rulmenţilor romîneşti şi buna lor întreţinere. În timp ce discuţiile se purtau într-o sală din centrul oraşului, tehnicienii din fabrică se întreceau „pe viu" la găsirea unor perfecţionări şi a unor metode de lucru mai bune. Nu-i de mirare. În patru ani cîţi au trecut, cabinetul tehnic a înregistrat 301 propuneri de inovaţii. Aplicate, 147 din ele au adus o economie de două milioane şi jumătate lei. De altfel, despre elanul în muncă al lucrătorilor de aici circulă o istorioară cu tîlc, născută dintr-o întîmplare autentică petrecută în urmă cu vreun an. Iat-o:

Carcasele bilelor de oţel, mai bine zis lăcaşul acestora între inelele exterioare ale rulmenţilor, se fabricau la uzinele „Steagul Roşu" din Oraşul Stalin. Cum fabrica din Bîrlad urma să treacă la o producţie completă, s-a început şi aici fabricarea carcaselor. Asupra calităţii acestora, însă, meşterii s-au împărţit în două tabere: unii, specializaţi sau veniţi de la Oraşul Stalin, susţineau că aceste carcase nu corespund şi propuneau să se fabrice rulmenţi numai cu carcase aduse de la „Steagul Roşu". Ceilalţi, „autohtonii", susţineau buna calitate a carcaselor fabricate pe loc. Epilog: într-o noapte, pe cînd meşterii specializaţi în Oraşul Stalin dormeau fără grijă în apartamentele încă proaspăt zugrăvite din noile blocuri ale întreprinderii, s-a petrecut o operaţie puţin obişnuită. În puterea nopţii cîteva mii de carcase de fabricaţie locală au fost împachetate în „ambalajul original" al uzinelor „Steagul Roşu" şi expediate pînă la... gară. A doua zi lăzile cu carcase bîrlădene au fost readuse în fabrică, anunţîndu-se că ar fi sosit un nou transport de la Oraşul Stalin.

— Vedeţi, astea-s carcase bune! — s-au grăbit să certifice partizanii carcaselor fabricate la „Steagul Roşu", prezenţi la desfacerea lăzilor.

Se pripiseră, însă. Cîteva minute mai tîrziu au aflat adevărul: dăduseră certificat de calitate carcaselor fabricate chiar la Bîrlad. De atunci carcasele se fabrică şi la Bîrlad. Sînt tot atît de bune ca şi cele de la „Steagul Roşu" din Oraşul Stalin. Nu numai atît, dar F.R.B. furnizează inele de rulmenţi chiar şi fabricii din Oraşul Stalin.

Aspect din Bîrladul de azi.

Să ne înapoiem în ateliere şi să urmărim cîteva din inovaţiile din ultima vreme. Sînt destul de importante şi merită să fie remarcate. De exemplu: inginerul Teodor Armeanu a realizat două mai principale: „cromarea inelelor, de rulmenţi" şi „piatra abrazivă cu liant de bachelită". Şlefuirea rulmenţilor cu un înlocuitor al liantului de vulcanită este o realizare importantă în acest domeniu. Lipsa pietrelor speciale de şlefuit, întîrzierea în aprovizionare cu cele mai bune abrazive provoca mari necazuri fabricii de rulmenţi. De aceea inovaţia introdusă de inginerul Armeanu este salutară. Alţi doi inovatori de seamă sînt Aurel Constantinescu şi Lazăr Nemţoiu, care au adus îmbunătăţiri însemnate în domeniul controlului tehnic. Lista inovatorilor este lungă şi, ce-i mai interesant, mulţi dintre ei, în urmă cu vreo cinci ani, nici nu visau să ajungă meşteri. Jumătate din angajaţii fabricii de rulmenţi sînt tineri veniţi din cătunele şi satele din jurul Bîrladului. Nu numai că aceşti tineri s-au calificat, dar foarte mulţi dintre ei au ajuns şefi de echipă şi reglori, iar unii sînt pe cale să devină ingineri. Mircea Raţă, care cu şase ani în urmă mîna încă oile pe dealurile Nicoreştiului, este şef de echipă la presa de patru ţoli. Tînărul acesta blînd, care, deşi n-a depăşit vîrsta de 20 de ani, este cunoscut ca bun forjor, cu cîtva timp în urmă îşi ieşise din fire. Ameninţa că va distruge un dispozitiv pneumatic instalat pentru o nouă perfecţionare a presei sale. Motivul? Aplicarea dispozitivului va aduce scăderi în productivitatea presei! Directorul fabricii a trebuit să fie cel care să-l convingă că n-are dreptate, sfătuindu-l să aştepte cu răbdare rezultatele. Acum Mircea Raţă e convins de necesitatea inovaţiei. Dispozitivul pneumatic aplicat forjei sale, forjă care zi şi noapte înghite bare de oţel şi revarsă inele de rulmenţi, este pentru el cea mai mare descoperire a epocii. Ar fi vai şi amar de cel care s-ar apropia acum de acest dispozitiv, căruia el însuşi, într-o noapte, a vrut să-i vină de hac.

S-a terminat tura. Mircea Raţă (dreapta), cel cu povestea de la forjă, s-a întîlnit cu amicul său, meşterul lăcătuş Gh. Burghelea. El este acel care a instalat presa de la forjă.

Pentru directorul care l-a sfătuit de bine, Mircea Raţă are toată recunoştinţa. O recunoştinţă sinceră, pe care mi-a împărtăşit-o şi mie, ca şi altora. Printre complicatele şi ultramodernele maşini ale fabricii l-am cunoscut şi eu pe acest director. Înalt şi voinic, parcă domină şi forjele. Fiindcă îl cheamă Ştefan (Ştefan Dumitrescu) şi fiindcă-i şi mare, şi capabil, oamenii din fabrică l-au botezat „Ştefan cel Mare". Pentru „uzul intern", aşa i-a rămas numele. De altfel, muncitorii „au ce au" cu el. Transferat acum cîţiva ani la Bîrlad pentru a conduce fabrica de rulmenţi, a fost urmat de un mesaj scris de muncitorii de unde plecase. Tovarăşii săi de muncă de la „Mao Tze-dun" din Bucureşti scriau celor din Bîrlad: „Daţi-ni-l înapoi pe director". De-abia plecase de acolo...

La Bîrlad, într-o şedinţă de producţie, făcînd elogiul rulmentului, directorul acesta a lansat formula: „Numai Carul Mare circulă pe cer fără rulmenţi — restul..."

Restul, îl ştie acum tot Bîrladul. Şi îl simte întreaga noastră industrie metalurgică.

Mină de cărbuni în lumina soarelui

de Dános **MIKLOS**

Fotografii de S. STEINER

Cît de ușor uită oamenii! Iată, bunăoară, cazul „Mierlei“ de la Vîrghiș. Pînă n-a fost alta, „Mierla“ a dus de una singură, cu cinste și vrednicie, tot greul muncii. Urca panta povîrnișului gîfîind din greu cu mersul ei hurducat și apoi alerga de zor în jos, spre vale. Nu obosea niciodată și nici de oprit nu se oprea decît rareori. Trăgea vagoanele cu obloane înalte, încărcate cu pămîntul clisos de la Vîrghiș. Mai tîrziu căra cărbuni, comoara pămîntului, lignitul brun și lucios.

Adevărat că, încă de pe vremea cînd fusese adusă aici, locomotiva aceasta micuță era bătrînă și hodorogită. O tăbliță ponosită, prinsă de peretele cabinei, îi trăda vîrsta, vorbind despre anii de după 1920. Dar oamenii de la Vîrghiș spun că „Mierla“ ar fi putut să vorbească și despre monarhia austro-ungară... Pe unde să fi umblat înainte de a fi fost adusă aici? Nimeni nu știe. Important este că-și făcea treaba cu cinste. Urca dealurile care păzesc Pîrăul Fierului și, cînd ajungea sus pe culme, scotea un fluierat ca în anii ei de tinerețe; un fluierat ascuțit, melodios, un adevărat strigăt de izbîndă, care se auzea pînă departe de tot. De aici i s-a și tras numele de „Mierla“.

Trecuse prin toate greutățile începutului, cu mecanic tînăr, cu mecanic bătrîn, cu Pișta și cu Marți. Și cînd i-a venit, în sfîrșit, vremea, a văzut că în locul ei este adusă aci „Reșița 1“, locomotiva cea nouă cu roțile roșii. „Mierla“ dispăru în bezna depoului...

Nu i s-a făcut nici un necrolog și de bună seamă că n-a fost trecută nici în monografia Vîrghișului. Cu toate acestea, pe cuvîntul meu că ar merita să i se închine cîteva rînduri. Căci cine altul decît „Mierla“ a fluierat primul marș triumfal în 1954, cînd geologii cutreierau regiunea, cînd excavatorul experimental mușca pentru prima dată în coasta dealului? „Mierla“ a adus încoace primii muncitori; ea a fost aceea care a cărat sus pe coastă lemnul de construcție, buldozerele grele, copăile late ale benzilor transportoare, cutiile albastre ale motoarelor Diesel și tot ea a tras la Chepeți prima garnitură încărcată cu cărbuni.

Pe „Mierla“ au învățat copiii acestor meleaguri cum se conduce o locomotivă, pe ea o ocărau păstorii cirezilor de vaci pentru zgomotul pe care-l făcea, pentru funinginea pe care o scuipa, ea a întruchipat la un moment dat pătrunderea civilizației în aceste locuri.

Într-adevăr, această bătrînă locomotivă a ajuns oarecum un simbol al Vîrghișului, lăsat în voia soartei timp de atîtea decenii. În acest colț minunat al Țării Secuilor, ocolit de linia ferată și de șoseaua națională, unde cultura și civilizația au pătruns atît de tîrziu, în această regiune atît de bogată — fiecare sat în parte poate să spună ceva despre istoria acestui ungher de țară, care în trecut era mai vitregit decît cel mai vitreg copil, cel mai părăsit dintre toți părăsiții. Degeaba se trimiteau la București (sau la Budapesta) în cutii de chibrituri darurile bătrînului pămînt al Vîrghișului — bucățele de minereu de fier, de cărbune, azbest, caolin și cine mai știe ce alte comori ale acestei regiuni. Degeaba au venit oameni luminați, învățați, să ceară industrializarea. Nu s-a primit niciodată vreun răspuns favorabil sau o încurajare. Poporul acestui pămînt bogat a rămas sărac și an de an sute și sute de oameni porneau pe drumul care șerpuia spre orașe, ca să caute pîine, muncă și un dram de fericire.

Cu toate acestea, aurul zăcea în fața oamenilor, la suprafața pămîntului. La Vîrghiș aceste cuvinte nu erau un simplu fel simbolic de a vorbi. Aici este cu adevărat așa, în sensul cel mai propriu al cuvîntului. Cînd îți plimbi privirea de-a lungul minei de suprafață de la Vîrghiș încerci o senzație ciudată. Lipsesc doar atîtea lucruri pe care mintea omenească le leagă de noțiunea de regiune minieră! Lipsesc galeriile din adîncime, puțurile, ascensoarele care coboară vîjîind în măruntaiele pămîntului, veșnicul mister al galeriilor, veșnica lor beznă, veșnicul lor romantism. Lipsesc legendele, basmele ciudate, semnele eroicelor lupte muncitorești. Numai un singur lucru nu lipsește din tot ce trebuie să existe la o astfel de mină: cărbunele, aurul acesta brun, dătător de căldură, de energie, de lumină.

Este o senzație ciudată să zărești, în mijlocul verdeței cîmpurilor, al florilor din livezi, în razele aurii ale soarelui de primăvară, o mină de cărbuni. Parcă pămîntul și-ar fi deschis pîntecul în fața noastră, scoțînd la lumină cea mai ascunsă dintre comorile sale. Lutul galben nu acoperă stratul gros de cărbune negru și curat mai mult decît o coajă ce învelește carnea zemoasă a unui fruct. Mîinile vînjoase ale excavatoarelor brăilene (mama care le-a dat naștere: uzinele „Progresul“-Brăila) desfac, jucîndu-se, acest înveliș subțire. Numai să nu plouă, numai să nu ningă, și munca merge pe aici fără încetare.

Și cît de simplă este extracția! Parcă totul s-ar petrece într-un basm cu zîne. Excavatoarele mușcă zi și noapte, fără încetare, cărbunele, zvîrlindu-l de-a dreptul în vagoneți, pentru ca apoi „Reșița 1“ să le tragă spre vale. Asta-i tot! O producție ieftină și ușoară. Și, totuși, cîte greutăți, cîte necazuri au fost pînă s-a ajuns aici! Omul a trebuit să lupte îm-

VĂ AMINTIȚI?

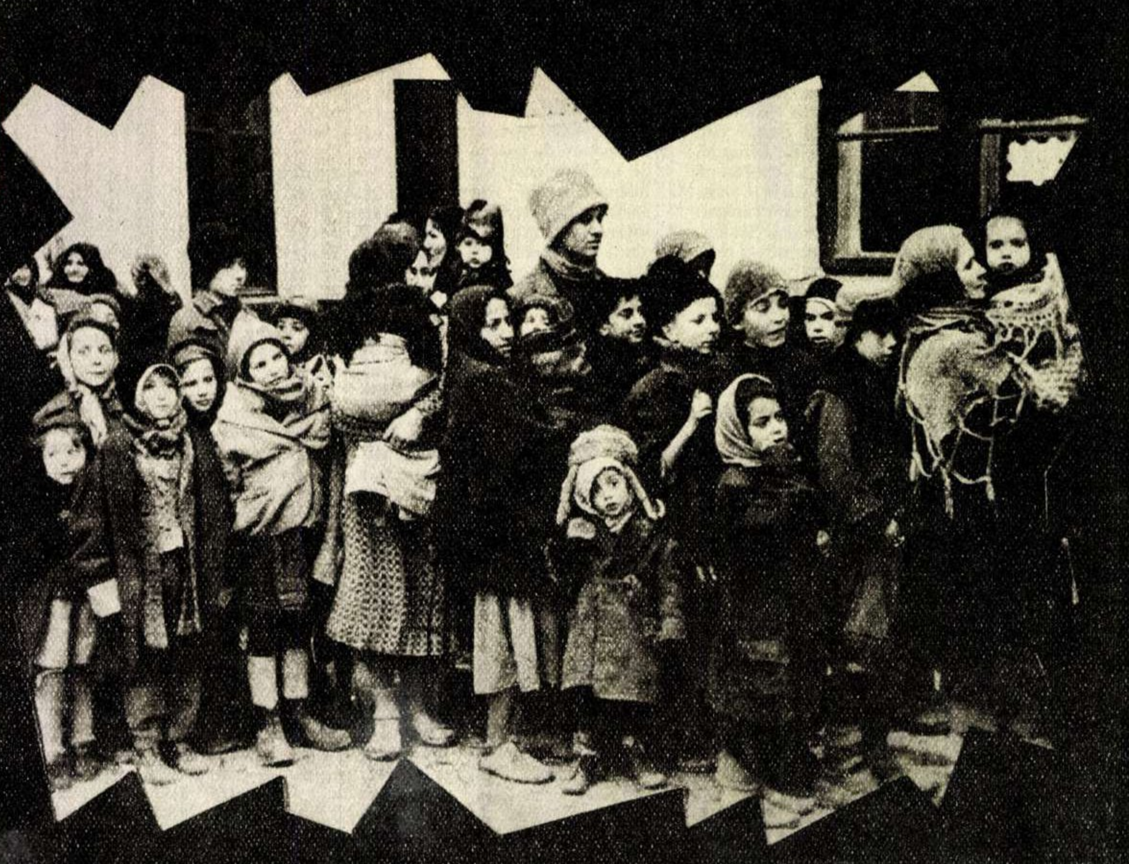

E ajunul sărbătorilor de iarnă ale anului 1944. Fotografia noastră reprezintă doar un mic fragment din halucinanta „coadă“ a mizeriei în fața clădirii Președinției Consiliului de Miniștri. Numai în filmele care înfățișează tablouri tragice din țările capitaliste se pot întîlni asemenea chipuri. Dar la sfîrșitul lui 1944, România trăia încă din plin suferințele generate de îndelungata guvernare burghezo-moșierească.

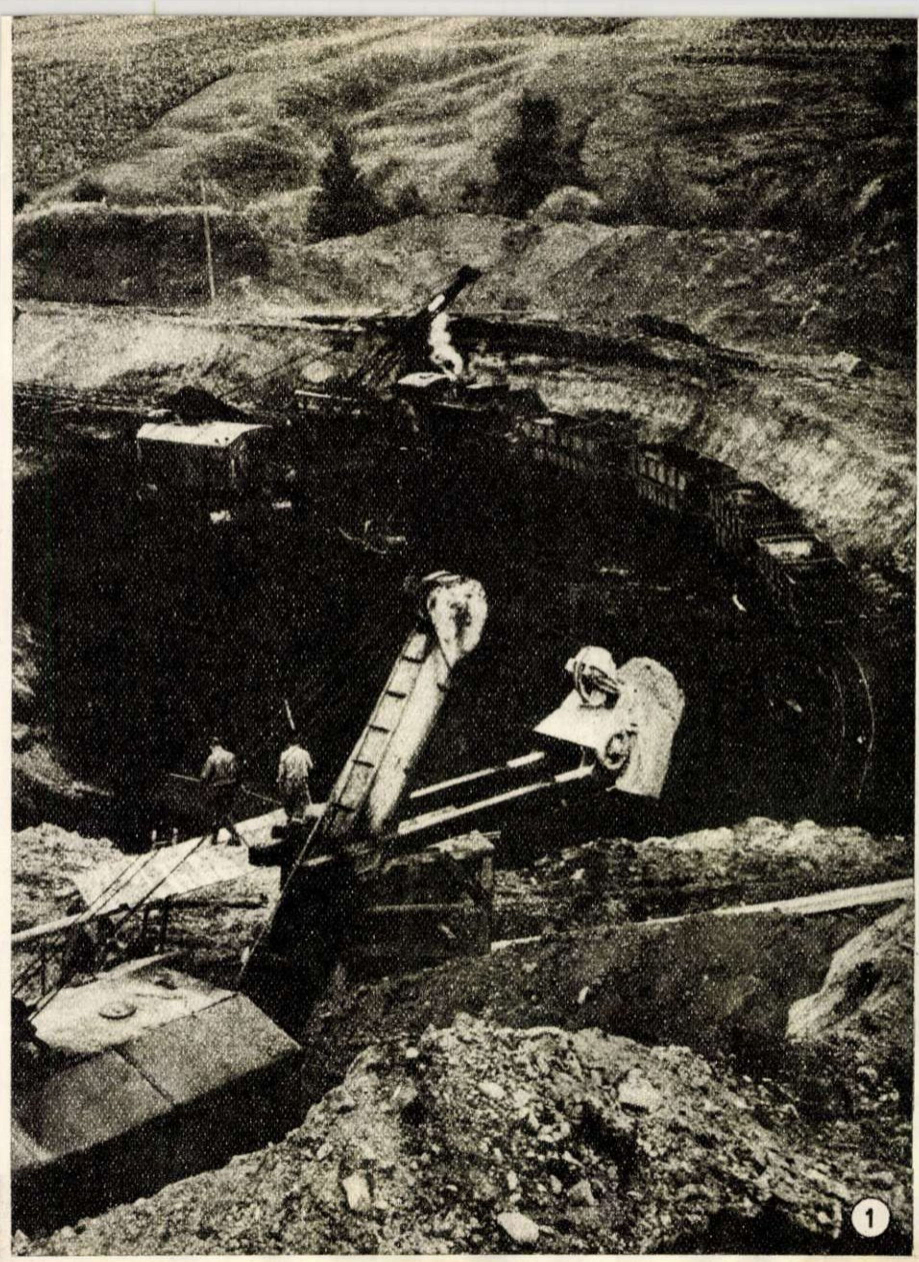

1. ...Parcă pămîntul şi-ar fi deschis pîntecul în fața noastră, scoțînd la iveală comorile sale ascunse...

2. ...Excavatoarele muşcă zi şi noapte, fără încetare, cărbunele...

3. Inginerul Iacob Zoltan îşi găseşte timp liber pentru a povesti cum a învățat meseria de miner..

4. ...Nu se poate vorbi astăzi despre Vîrghiş fără să se amintească numele inginerului şef Alfred Kasper, un om înalt, uscățiv, cu părul cărunt...

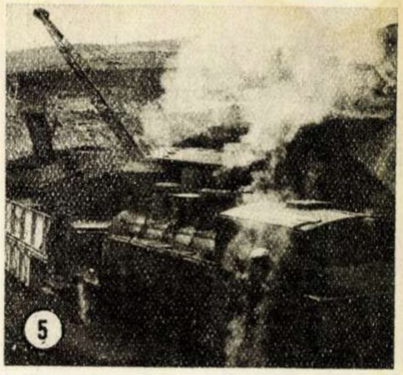

5. ...In locul „Mierlei“ a fost adusă „Reşița 1“, locomotiva cea nouă cu roțile roşii.

6. ...Şi cine nu-l cunoaşte, la Vîrghiş, pe excavatoristul László Borbát...?

potriva apei, împotriva pămîntului lutos, împotriva coastei năbădăioase a dealului, împotriva lipsei de organizare, împotriva zăpăcelii. Prin luptă au trebuit cucerite linia ferată, vagonetii, benzile transportoare — şi oamenii.

Da, şi oamenii au trebuit să fie cuceriți; acei oameni care în cele din urmă au învins greutățile, au pornit producția, au dus la îndeplinire planurile. Fel şi fel de oameni au venit la Vîrghiş: ingineri cu experiență, țărani simpli din Secuime, adolescenți deabia ieşiți din anii copilăriei, femei de curînd măritate sau meseriaşi în vîrstă. Au fost printre ei oameni care aveau la activul lor 25 de ani petrecuți în împărăția cărbunelui, dar şi din aceia care în viața lor n-au mai pus piciorul într-o mină. Au fost şi oameni care au învățat la fața locului acest meşteşug, dar şi alții care l-au studiat în amfiteatrele facultăților.

Nu se poate vorbi astăzi despre Vîrghiş fără să se amintească numele inginerului şef Alfred Kasper, un sas înalt, uscățiv şi cu părul cărunt. Viața lui? Muncă, muncă şi iarăşi muncă, fără preget, fără încetare. Omul acesta are la activul său experiența bogată a aproape trei decenii petrecute în minele din Valea Jiului, a anilor grei de la Doiceşti şi a pionieratului de la Vîrghiş. Studiile la universitatea vieții şi le-a făcut la Petrila. Şi cînd era pe punctul să creadă că a izbutit să învețe tot ceea ce trebuie să ştie un om pentru a fi maestru în extracția cărbunelui, s-a pomenit aici,, la Vîrghiş, că trebuie s-o ia cu totul de la început.

Jakab Zoltán, al doilea inginer al exploatării, e un om tînăr. Nu cred să aibă mai mult de 26 ani. A parcurs şi el un drum interesant în viață. Fiu de secui, a ajuns la Petroşani numai datorită unei întîmplări. Acolo a început să lucreze în mină şi la un moment dat s-a înscris la cursurile Institutului de Mine... De aici un salt îndrăzneț l-a făcut să ajungă student-bursier în Uniunea Sovietică. Timp de cinci ani a studiat în Țara Socialismului. Cu ajutorul profesorilor şi al minerilor sovietici şi-a însuşit cunoştințele necesare acestui meşteşug... S-a însurat cu o tînără rusoaică şi, întors acasă, a fost pus să aleagă: Valea Jiului sau Vîrghişul. Jakab s-a hotărît pentru acesta din urmă. Era mai greu, dar i s-a părut mai frumos, mai apropiat de năzuințele lui... Nu i-a părut rău nici o clipă de alegerea făcută.

Şi cine nu-i cunoaşte la Vîrghiş pe maistrul miner Aurel Costinaş, pe Lajos Kászoni, pe Lajos Kolumbán, pe László Borbát, pe Sándor Müller şi pe toți ceilalți, care aici au învățat meşteşugul, aici au devenit mineri, mecanici, tehnicieni, transformînd exploatarea de la Vîrghiş într-o mină adevărată!

Cînd am trecut pe acolo, am auzit pe un inginer mai în vîrstă observînd sarcastic:

— Iată o mină care n-are trecut.

Să fie oare adevărat? Nu. Nu-i adevărat. Oare sărăcia, mizeria, bezna, visurile neîndeplinite ale localnicilor nu aparțin trecutului? Dar mina are un trecut şi prin faptul că trecutul nu se măsoară numai cu deceniile sau cu veacurile. Adeseori cîțiva ani fac cît un veac întreg, iar o lună sau două pot purta în ele mai multă istorie decît un număr nesfîrşit de ani sterpi.

Aici, la Vîrghiş, oamenii de astăzi realizează ceea ce oamenii din trecut nu au putut să facă. Cu toată inima, cu tot sufletul lor recuperează rămînerea în urmă din decenii îndelungate.

„Aici să veniți, poeți, ca să creați imnuri! În acest colț schimbat la față din secuime, aici pe frumoasele meleaguri ale Vîrghişului“ — a scris nu demult publicistul Edgár Balogh.

La apelul acesta aş vrea să adaug doar atît: chiar dacă nu se vor scrie poezii sau imnuri despre Vîrghiş — de bună seamă însă că se vor naşte legende şi amintiri dătătoare de putere, care vor trece de la o generație la alta.

REÎNTÎLNIRE

Maria Arsene

NOTE DE DRUM ÎN POLONIA

Pe unde au trecut, de-a latul, tancurile cu zvastică, iar bombele artileriei şi ale Stukas-urilor au sfîrtecat... (Stradă din Varşovia renăscută).

Fotografii de A. MIHAILOPOL

Adunarea în sala de aşteptare a Gării de Nord fusese anunţată pentru orele nouă dimineaţa. Plecarea, după orarul căilor ferate, nouăzeci de minute mai tîrziu.

Sîntem peste 20 de turişti cu domiciliile în cele patru puncte cardinale ale ţării, care aşteptăm să pornim cu O.N.T.-ul într-o excursie puţin cam deosebită.

Vom trece prin două ţări — Ungaria şi Cehoslovacia — ca să ajungem în Polonia şi s-o vizităm. Grupul de excursionişti este pestriţ. Funcţionari, medici, ziarişti, muncitori...

Privesc atent la tovarăşii de drum din jurul meu. Unii sînt nervoşi, nerăbdători, gata să se supere pentru te miri ce motiv: Un geamantan mutat de cineva din locul său; o încuietoare care nu funcţionează; limbile ceasului de pe peron care se mişcă prea încet... Şi-au desfăşurat itinerarul pe minute şi secunde şi, zgîrciţi, nu vor să piardă nici o fracţiune de timp.

Alţii sînt, dimpotrivă, veseli, guralivi, puşi pe snoave şi ghiduşii. Au mai fost în străinătate.

Cîţiva tac, cu privirile întrebătoare, îngînduraţi. Părăsesc pentru întîia oară ţara şi faptul acesta îl socotesc un eveniment foarte important.

★

În Polonia am intrat noaptea. Dimineaţa ne-am trezit la Varşovia. Pentru mine, oraşul-capitală prezenta un dublu interes şi o deosebită importanţă. Mi se povestise despre el de către refugiaţii şi deţinuţii politici polonezi pe care i-am întîlnit în timpul războiului în lagăr. Am stat de vorbă cu unul dintre puţinii supravieţuitori ai răscoalei din gheto. Pînă acum scrisesem doar din imaginaţie şi documentare indirectă, despre acest oraş martir şi despre cei care au pătimit înăuntrul zidurilor sale. Acum voi avea prilejul să văd tot ce s-a păstrat din anii aceia...

Ceea ce te izbeşte cînd parcurgi cei dintîi metri pe bulevardul care duce de la gară spre centru, sînt schelăriile. Pretutindeni blocuri noi, la roşu sau abia tencuite. Peste tot, macarale şi zidari care înalţă noi şi noi clădiri. După trei zile de vizitare a capitalei, am avut convingerea că fiecare cetăţean are, înafara profesiunii sale de bază, şi o meserie în plus: zidăria. Meserie pe care o practică în orele libere, astfel cum folosim noi acest timp pentru sport, plimbare, citit ori alte ocupaţii distractive.

S-a construit şi se construieşte în Varşovia cu frenezia insului care şi-a aşezat dimineaţa temelia, iar seara trebuie să-şi bată ultimul cui pe acoperiş. De altminteri, impresia aceasta de febrilă reconstrucţie va fi susţinută şi în celelalte oraşe ale ţării, greu încercate de ororile războiului.

★

Ghidul nostru, pus la dispoziţie de Orbis (oficiul polonez de turism), este o femeie blondă, subţire, cu gesturi niţel aristocratice şi vocea uşor graseiată. Ne conduce în parcul Belvedere, la Palatul Ştiinţei şi Culturii, la malul Vistulei, în muzeul Chopin şi la fostul sediu al Gestapoului. Ne vorbeşte despre istoria capitalei de la întemeiere la bombardamentul hitlerist şi de la eliberare la refacere.

Am renunţat însă la serviciile ghidului şi am pornit de unul singur, încercînd să reconstitui pe viu, fragmentele de povestiri, cumplitele întîmplări redate în şoaptele întretăiate de lacrimi, mărturii ascultate cu sufletul la gură în lungile nopţi de lagăr.

Şi, la fel ca şi prietenii mei, cu cincisprezece ani în urmă, am pornit trist şi pe jos spre sediul Gestapoului. Aveam cu mine două arme: stiloul şi amintirile.

★

Gestapoul îşi avea sediul în inima oraşului, într-o masivă şi grandioasă clădire. O curte interioară betonată era străjuită pe trei laturi de zidurile cu multe etaje. Poarta strîmtă de fier permitea intrarea. Am pătruns, mărturisesc, cu inima strînsă. Într-o rotondă am găsit mai multe plăci de marmură încrustate cu numele unor eroi din rezistenţă. Cifrul şi armele Poloniei revoluţionare se înălţau din podea pînă în tavan. Numeroase coroane şi jerbe de flori aduceau prinos de recunoştinţă luptătorilor pentru libertate căzuţi cu fruntea sus şi faţa la duşmanul cotropitor.

Un culoar. Încă un coridor. O mică încăpere. Staţia terminus. Aci se făcea ultima percheziţie. Apoi, un gang care sfîrşea de-a lungul unor celule.

„Voi care intraţi, lăsaţi orice speranţă". M-am uitat sus pe perete. Nemuritoarea frază a lui Dante nu era gravată deasupra uşilor ferecate. Ar fi fost şi inutil. Speranţa, de care hitleriştii nu i-au putut jefui pe deţinuţi, înflorea chiar şi acolo, sub pămînt, departe de lume, între umerii sufocanţi ai carcerelor, înapoia groaselor zăbrele de fier.

Un gang strîmt cît să se strecoare un trup de om. Şi boxele: una,

„Lasciate ogni speranza... Aici îşi avea sediul Gestapoul în Varşovia ocupată de nazişti. Azi e muzeu naţional al martirilor şi luptătorilor antihitlerişti.

două, cinci, zece... Boxe dreptunghiulare, scobite în zidul gros, ca să cuprindă o rezervaţie de cîţiva paşi sau oxigenul necesar unei consumaţii normale timp de 24 ore.

Un grilaj împletit, de oţel, înlocuieşte uşa. Am intrat într-una din aceste celule. Pe un perete, un gînd rămăsese încrustat cu unghia: „Sînt nevinovată. Mor pentru libertate". Semnătura e indescifrabilă. Drama petrecută înapoia uşii de metal mi-e necunoscută. Nu pot decît s-o reconstitui din imaginaţie. Tot aşa cum, chiar în clipele acelea, am încercat să reîntregesc mintal, dintr-un petic albastru zărit prin ferestruica îngustă ca o lamă, întregul cer al Varşoviei.

De zăbrelele boxei vecine atîrnă un trandafir proaspăt.

Ghidul permanent al teribilei închisori-muzeu îmi relatează că nici unul dintre arestaţii vîrîţi în celule n-a mai scăpat cu viaţă.

★

Palatul Ştiinţei şi Culturii este prezent în toată capitala. Vîrful lui poate fi văzut din orice stradă sau margine de oraş. O uriaşă lucrare de artă din marmură, nichel şi cristal, care simbolizează prietenia sovieto-polonă.

Nu vreau să dau cifre. Departe de mine gîndul acesta. Totuşi, ţin să mărturisesc că e destul de greu să încerci a număra ferestrele sau chiar etajele, fără să te-ncurci.

Vizitarea imensului edificiu nu se poate face într-o zi, nici în două. E nevoie cel puţin de o săptămînă, ca să-l străbaţi în tihnă de la parter la ultimul cat.

Am colindat prin cîteva etaje unde cu deosebit gust au fost amenajate expoziţiile industriei miniere, industriei electrice, a transporturilor etc. Machetele sînt măiestrit lucrate şi la amănunt. Regret că n-am putut vedea, din lipsă de timp, decît sălile rezervate industriei transporturilor şi electricităţii.

Acolo am dat de un exemplar al primului automobil importat în Polonia. O maşină-trăsură, cu motorul aşezat în spate, transmisia prin curea de piele şi o manşă în loc de volan. Aprinderea motorului se făcea cu amnarul sau cu lumînarea. În sala următoare, am văzut ultimul tip de automobil, producţie poloneză, model aerodinamic.

Zilnic, sute de vizitatori încalţă pîslarii obligatorii şi cutreieră sălile palatului, o podoabă de valoare mondială a arhitecturii sovietice.

★

Nowa-Hutta am văzut-o de departe. Respectiv de la o sută de metri. Autobusului care ne transporta i-a trebuit mai mult ca o oră să dea ocol imensului combinat.

De fapt, Nowa-Hutta, aflată la cîteva zeci de kilometri de Cracovia, se împarte în două oraşe: oraşul-uzină şi oraşul propriu-zis.

Am să încerc să vi-l prezint în cîteva fraze. Oraşul-uzină este un imens conglomerat industrial, în care pe o parte intră zi şi noapte şiruri nesfîrşite de vagoane cu minereu, iar pe cealaltă ies, ambalate în lăzi, produse finite. De la tractoare, la avioane şi maşini de cusut.

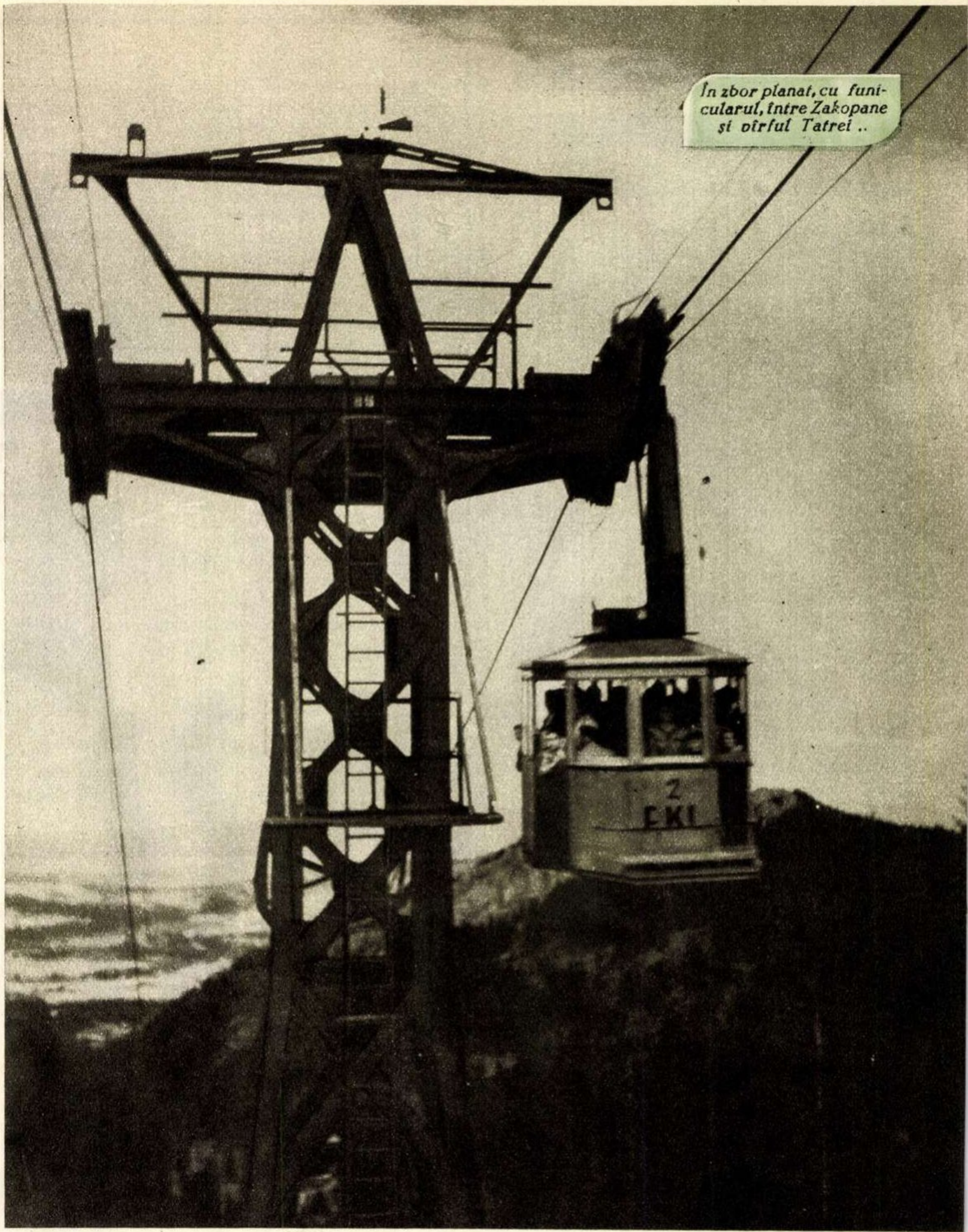

În zbor planat, cu funicularul, între Zakopane şi vîrful Tatrei ..

Oraşul propriu-zis este o urbe modernă, cu blocuri imense, şcoli, magazine, parcuri, cinematografe şi un teatru (în care nu am putut intra, deoarece tocmai atunci se făcea repetiţie).

Forţa industrială a Poloniei — a 5-a din Europa — se-mbină fericit cu arta, cu gustul pentru frumos al poporului polonez, gust care merge de la potolit la tumultuos, de la pitoresc şi practic, la subtil şi rafinat.

Aş fi putut trage această concluzie chiar dacă aş fi văzut în Polonia doar un singur motor turbo-reactor, un cristal cizelat sau un afiş anunţînd o reprezentaţie de teatru.

★

Şi tot din Cracovia şi pînă la Oswiecin — faimosul Auschwitz — sînt doar 90 de kilometri. Şoseaua este bine întreţinută. Ea merge pe teren plan, urcă, coboară linia ferată, însoţind-o tot timpul. Încă un motiv ca să mă întorc cu gîndul în trecut.

...Pe această panglică de oţel şiruri nesfîrşite de vagoane transportau victimele naziştilor. Luptători din rezistenţă, prizonieri de război, victime ale prigoanei rasiale. Sufocaţi, striviţi, terciuiţi, cîte 200 într-un singur vagon, ei au trecut sfîrşiţi şi leşinaţi, fără să simtă aerul tare al pădurilor, fără să vadă copacii, căsuţele din sate, cerul, soarele.

S-a scris mult despre Auschwitz şi Birkenau, despre cuptoare, despre camera de gazare şi topitoriile de cadavre, din grăsimile cărora hitleriştii făceau săpun.

S-a scris mult. Foarte mult. Dar extraordinar de puţin pentru ca toate conştiinţele să refuze acceptarea unei repetări.

S-a scris mult. Nu voi reveni. Ţin să arăt numai trei aspecte. Trei mici şi, poate, insignifiante aspecte.

Primul : am sosit la Auschwitz într-o luni la prînz. Unsprezece ani după eliberarea Poloniei de către trupele sovietice. Unsprezece ani de cînd lagărul ororilor naziste — unice în istoria omenirii — a devenit un muzeu universal pentru înfierarea genocidului. Şi, totuşi, în acea zi de început de săptămînă, trei grupuri din trei ţări vizitau acest muzeu al crimelor. Din Olanda, Ungaria şi Cehoslovacia.

Al doilea: am pătruns în muzeul compus din numeroase blocuri, expoziţii, puţin nervos. Trecusem prin celebra poartă deasupra căreia trona falsa deviză „Arbeit macht frei", care făcuse, în imagine fotografică, ocolul lumii.

Noua păţanie a lui Cristofor Columb

Cronică rimată de Demostene Botez

Învăluit în somnul lui de plumb,
Dormea de veacuri Cristofor Columb.
Şi-acolo, la Valadolid, în groapă,
Oricum, după o viaţă furtunoasă,
Stătea-n vecie ca la el acasă
Cu o nostalgie stranie de apă.
Persecutat de regele ostil
Şi rătăcind atîţia ani pe vase,
După o viaţă-ntreagă-l acceptase
Pămîntul care-i element stabil.
Dar iată că şi-acolo, într-o zi,
În liniştea veridic mormîntală
Un bubuit puternic se-auzi,
Şi Cristofor Columb din morţi se scoală
Trecuse parcă, subteran, un tren,
Şi cunoscutul spărgător de ouă
Nici nu ştiu atunci că-n lumea nouă
O bombă — a explodat, cu hidrogen.
Grăbit, nici nu lăsă să treacă anii
Şi a pornit din Genova cu-o navă,
Să vadă el, cu ochii, ce ispravă
Făcură-n urma lui, americanii.
Şi ca în timpul de-altădată, antic,
Columb tăie Mediterana iar,
Ieşi apoi în larg prin Gibraltar,
Pe-ntinderea străvechiului Atlantic.
Şi merse-aşa, o săptămînă, două,
Pe ape cenuşii ca nişte nori,
Cum mai mersese de atîtea ori,
Pe cînd descoperise lumea nouă.
Părea oceanul calm în aparenţă,
Habar n-avea că-n insulele lui,
Ca pe-un pămînt acum al nimănui,
Făceau americanii experienţă
Cu cel mai ştiinţific tip de bombă —
Un fel de derivat dintr-un atom,
La care nu rezistă nici un om,
Şi face dintr-o ţară-o hecatombă.
Jucau pe valuri peştii argintii,
Aidoma ca puştii de pe stradă,
Şi lui Columb nici nu-i venea să creadă,
Că s-ar putea să nu mai fie vii.
Un soare roşu apunea pe ape
Făcînd din valuri, dealuri de aramă,
Şi admirînd imensa panoramă,
Simţea în nări pămîntul lui aproape.
Prin razele de soare lungi şi blonde,
Ce le văzuse de atîtea ori,
Văzu pădurea de zgîrie-nori,
Ca nişte turle cenuşii de sonde.
Iar mai aproape, parcă, văzu, însă,
Statuia ce plutea ca un Isus,
Ţinînd, întins, cu mîna dreaptă-n sus
O flacără simbolică... dar stinsă.
El care-a cunoscut cîndva strămoşii
Ce locuiseră pe-acele locuri,
Pe care i-a văzut dansînd la focuri,
În triburi sperioase de piei roşii,
Se aştepta să afle azi acolo,
Pe ţărmurile cu păduri virgine,
O ţară-a fericirilor depline,
O nouă statuă a lui Appolo,
Şi înflorind acum o nouă artă.
Dar nu văzu în toată metropola,
Desfăşurată-n faţă ca o hartă,
Decît reclame pentru Coca-Cola.
Iar peste-Americi, pînă hăt, departe,
Pe cerul de neon orbit,
Prin nouri călărea Babit,
Pe-o bombă albă, ca un alter *Marte...*
Mai mult Columb n-a mai putut să vadă,
Ce-i pe pămîntul lui şi ce-i pe sus
În raiu-acela cu-nverzite zări,
Căci polismanii l-au răpit din radă
Şi ferecat, aşa, burduf l-au dus
Comisiei de cercetări...

Vestigii

de Vlaicu Bîrna

Voi urme şi hîrburi ale trecutului,
Încrîncenate vestigii,
Nici strigoaicele, nici strigii,
Nu v-ar mai putea scoate
De sub ale vremii maluri surpate!
Plugul de lemn,
Holda îngustă cît palma,
Ocara stăpînilor şi sudalma,
Sumanul peticit, cămaşa ruptă,
Faţa mamelor pămîntie şi suptă,
Atîtea şi atîtea imagini vechi
Ce hodinesc fărîme
Ca nişte piese de muzeu, în vată.
Dar uitate nu vor rămîne,
Nu, niciodată!

Din grupul nostru de excursionişti, două perechi păşeau rîzînd, făcînd glume stupide cu aceeaşi veselie cu care intrau zgomotoşi într-o peluză de pe stadion, pentru un meci de fotbal:

— Unde-s cadavrele?

— Care-i cuptorul cu săpun?

— Făceau şi săpun de toaletă? Ori numai pentru scos pete?

Primul bloc. O sală dreptunghiulară. Răcoare. Lumina scăzută. O candelă uriaşă, lîngă un Crist pe cruce. Iar deasupra, încremenite, mute, în bernă şi cu panglici îndoliate, drapelele tuturor ţărilor care au dat jertfă Molochului nazist.

— Un singur drapel lipseşte — a şoptit cineva, lîngă mine.

Am ridicat privirea.

Da. Lipsea drapelul Germaniei hitleriste.

În vitrine uriaşe, înapoia imenselor geamuri, munţi de păr de copii. Păr blond în bucle, negru cu cîrlionţi, şaten ondulat, neted, codiţe cu panglici, o funduliţă decolorată, prinsă de o şuviţă...

Cînd am ieşit din al treilea bloc, cei cîţiva care intraseră ca la bîlci aveau feţele trase şi ochii mici. Cele văzute aci îi speriaseră, apoi îi potoliseră.

Al treilea: lîngă poartă, o clădire mică din zid. Înăuntru, două cuptoare. La gura unuia din ele, un buchet uscat de trandafiri, legat cu fir subţire de sîrmă. Pe un mic cartonaş, în franceză: „Rog aşezaţi modestul buchet în gura cuptorului pe unde a trecut Edwige, unica mea fiică, în vîrstă de 19 ani".

*

De la Oswiecin ne-am întors iarăşi la Cracovia. Şi de acolo am pornit spre Zakopane, una din minunatele staţiuni climaterice poloneze, cunoscută prin concursurile internaţionale de sporturi de iarnă. Am urcat cu funicularul în vîrful munţilor Tatra, am făcut excursie în pădurea de la 30 de kilometri, unde autobusul care trebuia să ne ducă la hotel ne-a făcut pozna. Era cît pe-aci să pierdem trenul. Am sosit în ultimul moment, avînd doar răgazul să împachetăm şi să pornim spre casă.

*

I-am cunoscut pe polonezi în lagărele fasciste: erau dîrji şi plini de încredere. Ne-am reîntîlnit, după ani, în Polonia eliberată: la fel de hotărîţi, în construirea socialismului, acelaşi optimism robust.

Mă gîndesc cu drag la zilele petrecute în Polonia. Aş vrea să revăd Varşovia, să mă reîntîlnesc cu prietenii dragi. Sper să-mi îndeplinesc cîndva această dorinţă.

La 22 iulie poporul polonez sărbătoreşte cea de-a 13-a aniversare a eliberării sale, cu ajutorul armatei sovietice, de sub jugul fascist. Succesele poporului frate polonez în aceşti ani sînt şi succesele noastre.

Urăm poporului frate polonez noi izbînzi!

Curînd autocamioanele vor porni peste ţări şi mări, ducînd faima produselor industriei grele poloneze.

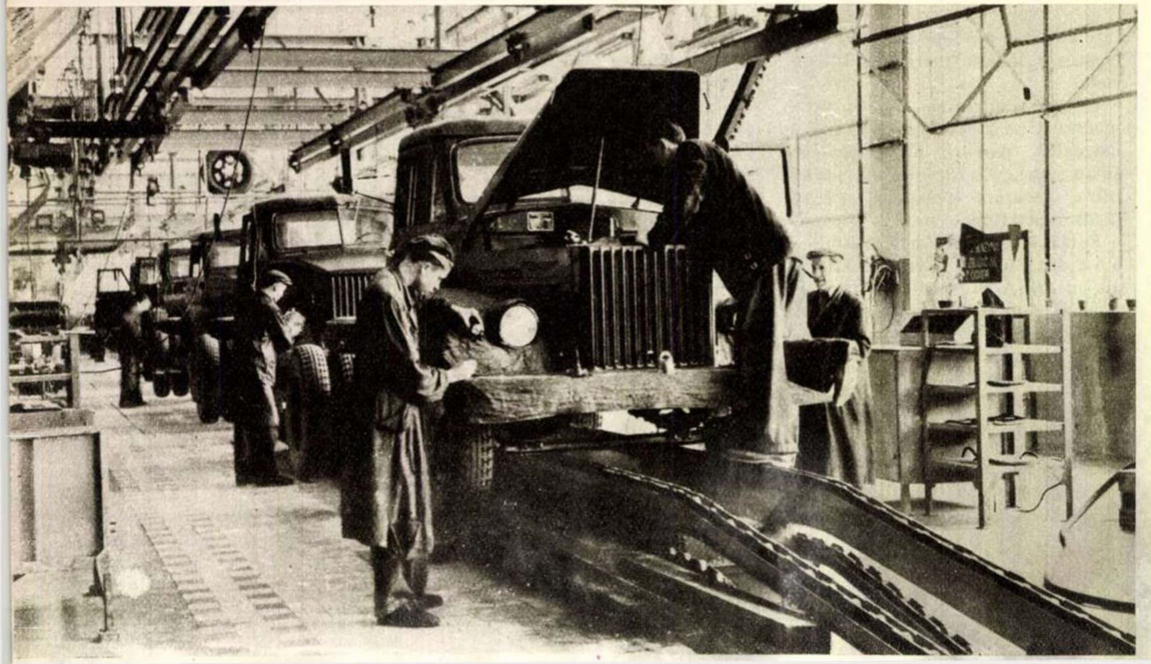

Moment

de

Dionisie Şincan

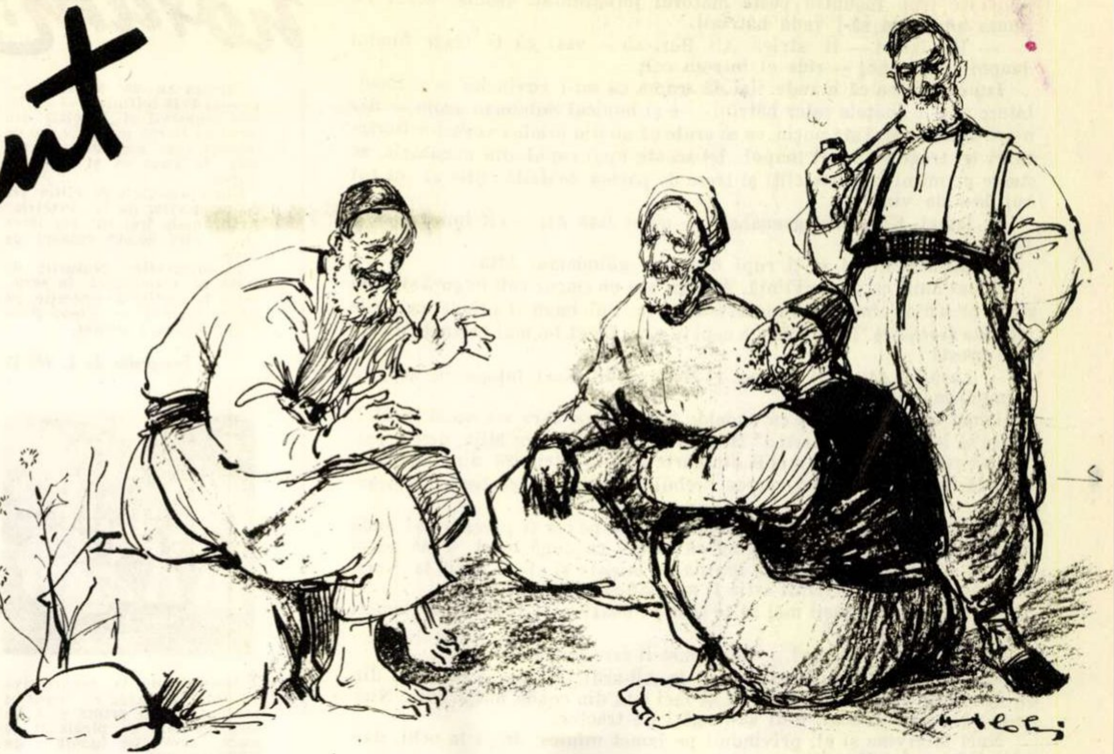

Ilustrație de N. HILOHI

D. ŞINCAN

La colțul casei lui Nuri stau patru bătrîni și se soresc. Este aici Nuri Said, stăpînul casei, Suleiman Kadri, bostangiul (ce-o fi căutînd el aici, cînd trebuie să fie la bostană?), Ali Burtosu, măcelarul, și Nemoli Nemet, cel cu măgărușii. S-au așezat cu toții pe niște pietroaie rostogolite din deal de Nuri acum vreo 20 de ani. Pietroaiele astea își au și ele povestea lor. Se spune că atunci cînd și-a pus în gînd Nuri să le care pînă în ograda lui, de-abia se însurase și își ridicase căsuța care se ține în picioare și acum. Cum o fi arătat căsuța la începuturile ei, nu știu, dar astăzi arată tare prăpădită. Lumea zice că Nuri de-aia s-a cocîrjat, din pricina ușii prea mici. Căci sînt 40 de ani de cînd tot intră pe ușa asta. Și de cîte ori intră în casă, trebuie să se frîngă din șale ca să nu-și pălească fruntea. Căsuța e făcută din chirpici și acoperită cu stuf. Peste stuf, Azizé, nevasta lui Nuri, a tras, an de an, cîte o lipitură cu pămînt. Așa că acum căsuța parcă n-are acoperiș, ci o căciulă uriașă de pămînt pe care primăvara înverzesc ierburile.

Dar să ne întoarcem la pietroaiele lui Nuri. Pe vremea aceea Nuri semănase o jumătate de hectar de floarea-soarelui. În sat numai el pusese floarea-soarelui și sătenii îl cam luau peste picior. „Ce-o să faci tu cu floarea-soarelui, Nuri? Spargi toată iarna semințe?“ Nuri dădea îndărătnic din cap. Semințele nu le-a spart el. În toamnă, cînd mai picau zile frumoase, veneau alții la Nuri să spargă semințe. Și el le dădea cu paharul, strîngînd pitacii în șalvari. Și fiindcă mai erau doritori de-o vorbă-două, se înșirau pe vine la spatele căsuței și sporovăiau d-ale lor, rozînd de zor floarea-soarelui. Nuri s-a gîndit atunci să care aici pietroaie, ca să aibă pe ce sta oamenii. La deal de așezarea lui era o carieră. A urcat într-o zi acolo și s-a opintit în cîteva pietre. Le-a tîrît el cum le-a tîrît cîțiva metri. Pînă la urmă, însă, le-a scăpat la vale. Și pietroaiele au trecut prin zidul de chirpici ca prin brînză. Noroc că nu era Azizé acasă, că praf o făceau. Nuri a coborît coasta, scărpinîndu-se la ceafă. Acum zidul era spart. Noroc că pietroaiele se opriseră în vatră, altfel ar fi trebuit să le urce de la vale la deal și ar fi fost mai greu. Împăcat că n-au ieșit lucrurile mai prost — mare e Alah! — s-a apucat și a scos pietroaiele din casă. Apoi a făcut zidul la loc. De ce să te mînii? Toate se potrivesc bine pînă la urmă. De atunci au rămas pietroaiele aici și, an de an, oamenii s-au obișnuit să se strîngă la Nuri la cîte o vorbă-două și să clănțăne semințe.

Al doilea bătrîn din cei care se soreau pe pietroaie este Suleiman Kadri, bostangiul. El e cel mai tînăr dintre ei. Dar pe cît este de tînăr, pe atît de albă îi e barba. Ba chiar îi tremură puțin mîinile uscate. Poate că mîinile îi tremură din pricina tutunului; mai știi? Suleiman Kadri fumează ca un șarpe și numai tutun nefiert, din cel din care, dacă tragi un fum, îți arde bojocii de tare ce-i. Suleiman este numit în sat și Bostangiul. Toată averea lui a fost un singur hectar de pămînt, pe coasta din spatele cimitirului turcesc. Nu se putea face mare lucru cu el, așa că Suleiman a pus aici în fiecare an bostană. Toamna, cînd se coceau pepenii, Kadri se întovărășea cu Nemoli Nemet, cel de-al treilea bătrîn aici de față, și porneau împreună cu pepeni prin satele din jur și la tîrg. la Medgidia. Nemoli Nemet avea o cotigă la care înhăma doi măgăruși. Niciodată nu s-a putut lipsi Nemet de măgărușii lui. O pereche i-a murit, dar de la ei i-au rămas alți doi. Și cu aceștia din urmă l-au apucat bătrînețele.

Acești trei bătrîni au intrat în gospodăria colectivă cu tot avutul lor. Dintre ei, doar Suleiman Kadri mai lucrează. Că bostana gospodăriei i s-a dat în grija lui, ca unul care toată viața n-a făcut altceva decît să se învîrtească în jurul pepenilor. Nemoli apare toamna, cînd se sparge bostana. Prinde din turma de oi a gospodăriei foștii lui măgăruși, îi înhamă ca pe vremuri și se duce la bostana lui Kadri din spatele cimitirului. Numai că acum nu mai hoinăresc prin sate strigîndu-și marfa, ci o duc la gospodărie, în deal, unde a fost curtea lui Urdădulce.

Al patrulea bătrîn, Ali Burtosu, are o faimă nu tocmai frumoasă. În tinerețe a fost geambaș. Peste șapte sate era cunoscut pentru tocmelile lui cumplite. Înafară de asta, toamna, cînd se răcorea timpul și după ce se spărgeau bostanele, se îndeletnicea și cu tăierea de vite. Cumpăra oi și cai bătrîni, îi tăia, făcea ghiudem și-l angaja cărăuș pe Nemoli Nemet cu măgărușii lui, după ce acesta își termina hoinăreala cu Suleiman Kadri. Toată iarna dădeau ocol satelor, vînzînd tătarilor carne de cal sau de oaie. Nemoli Nemet a fost martorul multor tocmeli și el știe cîte parale au înghițit șalvarii lui Ali. Cu toate astea, tot sărac a rămas Ali. Singura lui avere este burta, o frumusețe de burtă care lămurește ce făcea Ali cu banii, după ce-i cîștiga. Din primăvară pînă-n toamnă Ali își prăpădea bănetul în tîrg la Medgidia, unde învîrtea un fel de geambășie. Trăgea cîte un chef de urlau hogii și imamii în toată Dobrogea, huluindu-l și blestemîndu-l. Ca să le închidă gura, Ali s-a dus într-o vară la Mecca. La întoarcere nimeni nu i-a spus Hagiu, așa cum s-ar fi cuvenit. Și pe Ali l-a durut în cot de asta! Cîți hogi și imami fuseseră la Mecca?... El tot fusese! În loc de Hagiu, i-au spus Burtosu. Și Burtosu i-a rămas numele. Dintre cei săraci el e singurul cu burtă și asta îl înveselește. În gospodărie n-a intrat. E de ajuns că s-a vîrît acolo Neazi, fiu-său. Neazi n-are apucături de negustor. El e om de treabă, muncitor, mare herghelegiu. Lui îi spun oamenii maestru crescător de cai. Dacă stai bine și te gîndești, și asta e ceva!

Acești patru bătrîni și-au rămas credincioși din tinerețe. Oamenii îi respectă pentru bărbile lor albe, pentru anii care au trecut peste umerii lor. Din cînd în cînd, se strîng pe pietroaiele lui Nuri și taifăsuiesc, trăgînd tutun nefiert din pipele de lut. Astăzi Suleiman a picat și el în sat. De o săptămînă stă la bostana gospodăriei, așteptînd să rupă primul pepene care se va coace. Așa a făcut el mereu, de 30 de ani încoace, și nu se poate ca acum, oricît i s-ar fi muiat balamalele, să nu-și îndeplinească obiceiul. A coborît în sat numai ca să-și ia o provizie de tutun. Nepoții l-au uitat cu totul, prinși cu alte treburi la gospodărie. Măcar Izmet, fiul lui Olmaz Ciorabai, ginere-său, să-și fi adus aminte de el. Dar și ăsta e cu capul în nori și mort după tractoarele S.M.T.-ului. Uite la el cum țopăie în jurul fierăraiei ăleia care a încremenit în drum. Ah, bine-i face, că-i scoate sufletul!

Într-adevăr, Izmet e în mijlocul drumului. Tractorul lui nu mai vrea să urce dealul. Și ceea ce-l înfurie mai mult nu e stricăciunea pe care o are motorul. Nu, nu e asta! Îi e necaz că s-a oprit chiar în fața casei lui Nuri Said. Cînd începuse să urce dealul el îi văzuse pe bătrîni stînd la taclale pe pietroaie și se simțise mîndru că o să le treacă pe sub nas cu tractorul. Mai ales pe Ali Burtosu avea el necaz. De pe cînd era mic acesta-l tot necăjise cu porecle care — după el — nu i se potriveau. Cînd îl prindea, îi făcea vîrtej în cap cu degetul cel mare îndoit, de-l treceau toate nădușelile. Acum, că s-a făcut mare, și Ali tot îl mai sîcîie! I-ar fi arătat el că știe mai multe, cu toată tinerețea lui. Ar fi accelerat motorul și le-ar fi trecut prin față ca o nălucă, cu toate că nu e voie să pui mașina pe goană, și mai cu seamă la deal... Ei, dar damblaua tot și-ar fi făcut-o. Pe cînd acum, afurisitul de tractor, pîr, poc, s-a înțepenit în drum.

Izmet îi dă ocol plin de furie. Îi ridică tablele de pe bot și se vîră cu jumătate trup înăuntru, peste motorul înfierbîntat. Numai dosul i-a rămas afară, ca să-l vadă bătrînii.

— Ei, Izmet — îi strigă Ali Burtosu — vezi că te trage fundul înapoi! He-he-he! — rîde el într-un colț.

Izmet se face că n-aude. Își dă seama că nu-i cuvincios ce a făcut, întorcîndu-le spatele celor bătrîni — e și bunicul Suleiman acolo — dar n-are încotro. Mai stă puțin, ca să arate că nu din pricina vorbelor Burtosului își trage el dosul înapoi. Își scoate apoi capul din mașinărie, se șterge pe mîini cu niște cîlți și trece de partea cealaltă. Știa el că tot bujiile-s de vină!

— Izmet. Ei, Izmet geanabet[1] — nu se lasă Ali — cît îmi dai să-ți fac calul ghiudem?

— Ali-acai[2], ai să-ți rupi dinții-n ghiudemul ăsta.

E mai mult ca o necuviință. Ali mai are un singur colț în gură și nu se simte prea bine cînd i se amintește de asta. Suleiman îi prinde privirile mîniate și roșește. Doar Izmet e nepotu-său! Prost l-a mai crescut Olmaz, tare prost!

— Lasă-l, Ali — îi spune el Burtosului. Nu-l înțepa cu ace, că te-mpunge cu coarnele.

Izmet aude, dar suflă cu nădejde într-o bujie care s-a-necat în ulei. Dracu'să le ia și bujiile astea! De cînd se tot lăuda moș Mija, directorul, că o să scoată atelierul mobil din curte și o să-l trimită din brigadă-n brigadă. Pentru un fleac, mereu trebuie să fugi la stațiune cu tractorul.

Izmet se uită la soare. A urcat bine de tot pe cer și parcă o să-l audă pe Mîrza, șeful brigăzii, strigînd că umblă ca după mort. Pînă acum trebuia să înfigă și plugul în brazdă pe miriște și el s-a oprit la Nuri, în fața casei... Iar bătrînii ăștia îl mai iau și peste picior.

— S-aduc măgărușii mei să te scot pe deal! — îl aude el pe Nemoli Nemet.

Ali rîde iar: he-he-he!... Lui Izmet îi sare țandăra.

— Nemoli-acai, du-ți măgărușii la Ali-acai. Scoate el ghiudem din ei. Tractorul lasă-l în pace. N-ai să faci sită din coada măgarului. Nici pe-ai tăi, Nemoli-acai, n-ai să-i agăți de tractor.

Nuri intervine și el, privindu-l pe Izmet mînios, drept în ochi, dar adresîndu-se lui Nemoli:

— Dacă măgarul te lovește, nu-i întoarce lovitura. Ce știe el?

Izmet își înghite limba. Furios, strînge bujia în locașul ei. Dracu' să-l ia de tractor, acum trebuie să meargă.

Suleiman, ca să împace lucrurile, schimbă vorba:

— Unde ari, Izmet?

La asta trebuie să răspundă, n-are încotro.

— Lîngă bostană, Suleiman-acai. Ogor pentru bostana de anul viitor.

Suleiman devine atent. Bostana nu-l lasă indiferent.

— Vino-ncoace, Izmet.

Tractoristul se apropie încruntat și bănuitor. Iar au să-i tragă cîteva după ceafă? Bătrînii îl privesc mai mult curioși, decît supărați. Doar Ali Burtosu se uită mai dintr-o parte. Încă mai e furios.

— Stai jos, Izmet! — îl îndeamnă Suleiman. Ia spune-mi: cum mai stau treburile la voi, la S.M.T.?

Și Izmet își primește porția de semințe. Se gîndește la Mîrza, la cearta care va urma. Acum însă nu mai poate da înapoi. Oamenii i-au arătat prietenie și el trebuie să le răspundă la fel.

Povestește încet ce s-a mai întîmplat. Pe măsură ce vorbește, se înfierbîntă. Își aduce aminte de fostul director și-l face cu ou și cu oțet; îl vorbește de bine pe moș Mija, noul director, dar îl scarmănă pentru atelierul mobil pe care-l tot promite. Iaca, de-aia se oprește tractorul cînd ți-e lumea mai dragă. Le dă vești bătrînilor despre însurătoarea lui Adam Sever și, puțin stînjenit, le povestește cum l-au convins pe Anton Anghel, tatăl Anuței, să renunțe la cununie cu popă.

Izmet rîde sfios, atent la fețele bătrînilor. Ce vor spune ei?

Dar bătrînii clatină din cap. Ce să spună? Asta nu e bine. Chiar dacă Anton Anghel e creștin, nu e bine!

Izmet sare cu povestirea la brigada lui de tractoriști, numără locurile arate și vorbește cald, părintește, de grîul pe care au început să-l secere, ca și cum ar fi al lui.

— Suleiman-acai, îți fac un ogor de bostană pe cinste. La anul o să ai patru hectare în plus.

— Patru hectare? — se miră Suleiman. Tu minți, Izmet!

— Nu mint! Sabri, președintele, mi-a spus să ar cu patru hectare mai mult. Și plecîndu-se la urechea moșului: — Zice că mai are nevoie de un camion. De unde să-l cumpere, dacă nu din banii ce s-or lua pe pepeni?

Apoi își amintește că trebuie să plece. Sare în picioare și se înclină în fața bătrînilor.

— Să aduc o mînă de ovăz, poate se mișcă tractorul! — mîrîie Ali Burtosu, care n-a uitat înțepăturile. Dar Izmet nu-și mai aduce aminte de ce-a fost și zîmbește.

— Lasă, Ali-acai, ai să vezi că pleacă și fără ovăz!

Urcă pe tractor, apasă pe accelerator și motorul se zbîrlește cumplit. Apoi se zmucește și o ia la goană întocmai cum gîndise să facă Izmet cînd o urca dealul. Într-o clipă a trecut peste creastă și duduitul se pierde în adîncul stepei.

Bătrînii își fumează mai departe pipele. Într-un tîrziu unul dintre ei oftează:

— Buni băieți! Iuți la treabă! Cam răi de gură. Nu se uită că ai părul alb. Dacă n-ai dreptate, nu-și pleacă fruntea, chiar de-ai avea o sută de ani. Altfel era pe vremea noastră... Hei!...

---

[1] Geanabet=afurisitule

[2] Acai=vere

notăm!

Într-un an de activitate — primul de la înființare — atelierele cooperativei „Precizia“ din Arad au livrat peste 20.000 de ceasuri, care s-au dovedit tot atît de bune ca și cele din import.

După proiectele de viitor ale cooperatorilor de la „Precizia“ Arad, peste trei ani vor livra anual cîte 60.000 ceasuri de masă.

În fotografie: ceasurile de masă se asamblează în serie. Iat-o, la o astfel de operație, pe tînăra montatoare Elena Bondar, fruntașă a secției. →

Fotografie de L. WEISS

↑ La Tulcea au fost construite și date recent în completă folosință hale frigorifere bine utilate pentru congelatul și depozitatul peștelui.

În noile hale se adună rezerve de pește pentru perioada cînd încetează pescuitul, Dunărea fiind înghețată.

Fotografie de Gh. CIOROBEA

↑ Meșterii de la cooperativa „Voința“ din Arad au reușit să producă pentru prima oară în țară umbrele de ploaie și de soare. Producția lunară e de 2.000 umbrele.

În fotografie: cîteva din ultimele modele de umbrele fabricate la cooperativa din Arad.

Fotografie de L. WEISS

↑ La G.A.C. din comuna Silistraru, raionul Brăila, au fost puse bazele unui nou sector de activitate: creșterea oilor. Cum industria textilă are nevoie de lînă fină, gospodăria a început să crească oi de rasă Merinos. Tînărul Culiță Ilie, ciobanul colectivei, îngrijește cu multă pricepere aceste oi. Iată-l purtînd în brațe unul din primii miei Merinos născuți în acest an.

Fotografie de Ion CONSTANTIN

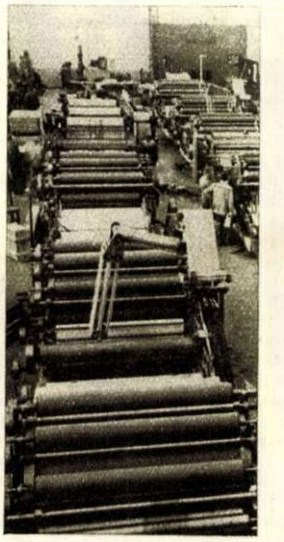

Printre alte produse, uzinele metalurgice „Unirea“ din Cluj fabrică și utilaj de înaltă tehnicitate pentru industria textilă.

În fotografie, un aspect din hala de motoare. Se ambalează mașinile triplecarde pentru fabricile textile din țară. O asemenea mașină este lungă de 27 de metri.

← Fotografie de I. MICLEA-Cluj.

Pentru pescarii din Sfîntu Gheorghe, un important centru piscicol în Delta Dunării, s-au construit locuințe noi, un club cu o sală de spectacol și o sală de sport.

În fotografie: cîteva din noile locuințe ale pescarilor din Sfîntu Gheorghe.

↓ Fotografie de Gh. CIOROBEA
Constanța

Orașul Cernavodă, care în ultimii ani a devenit un important centru muncitoresc, a fost recent înzestrat cu o fabrică modernă de pîine. →

Fotografie de Gh. CIOROBEA

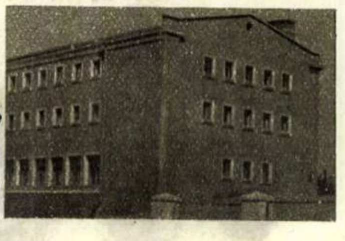

notăm!

Din lucrările lui
N. GRIGORESCU

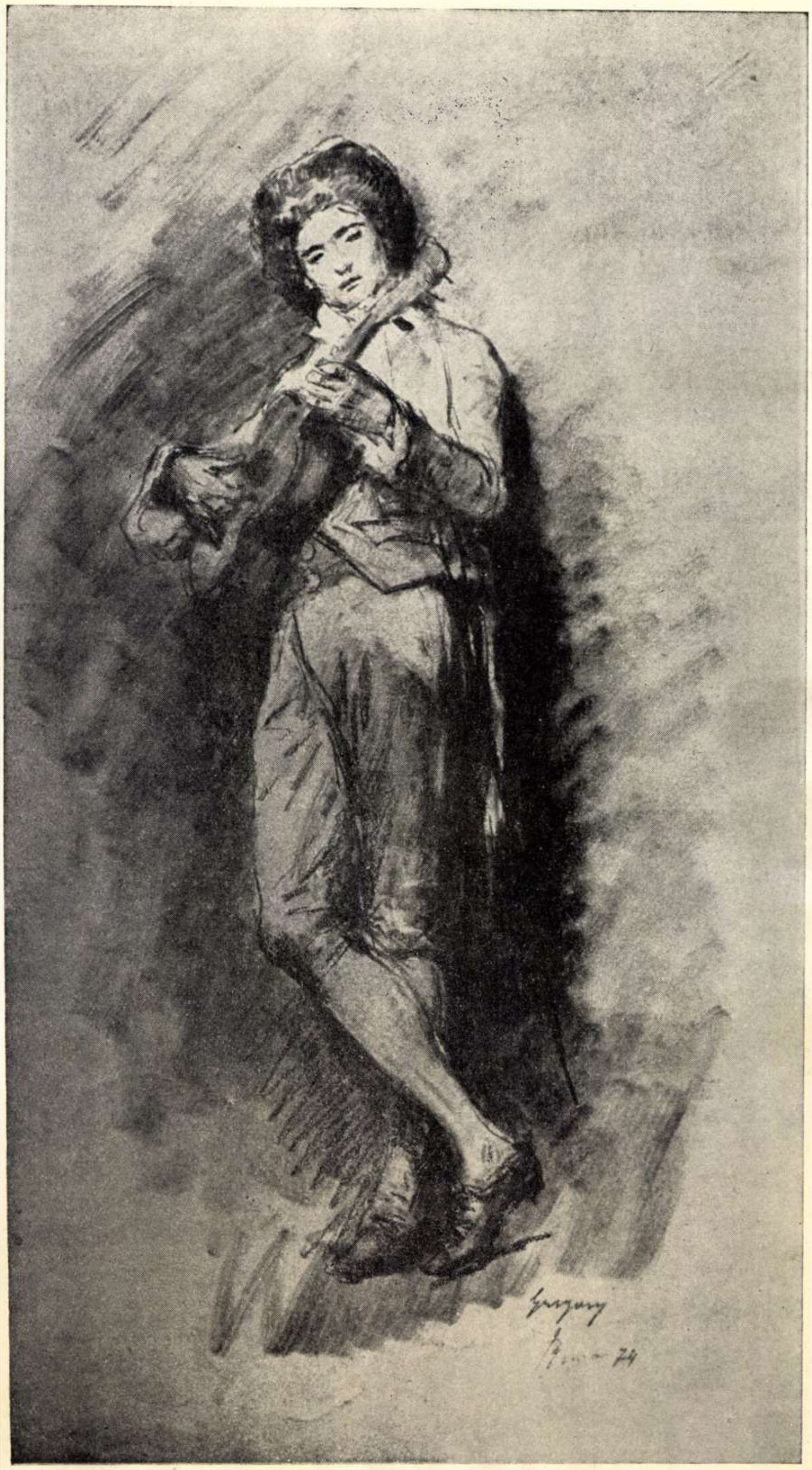

Cu chitara

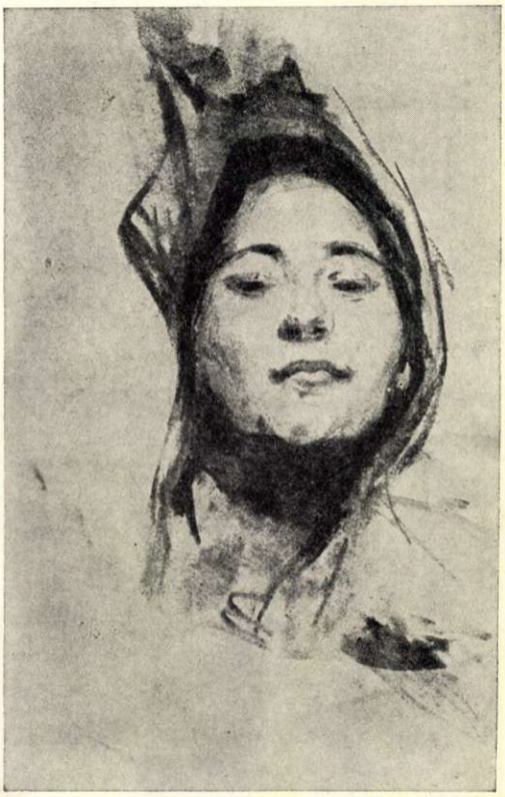

Studiu pentru „Alene”

Cu donița la apă

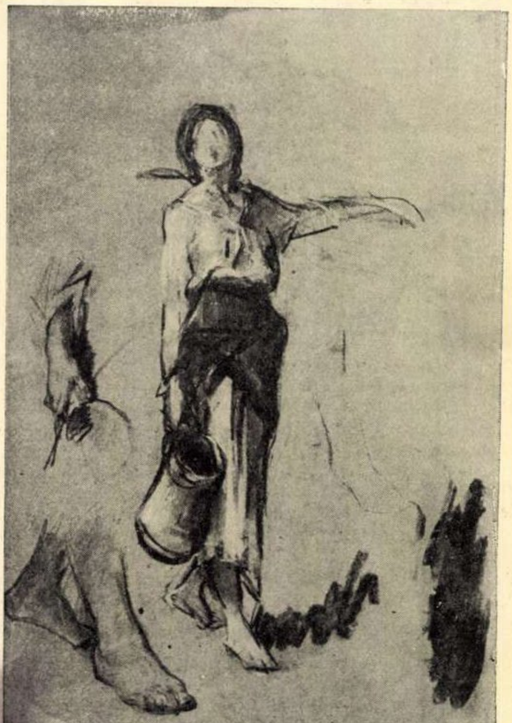

FLACARA

N. GRIGORESCU
Țărancă în interior

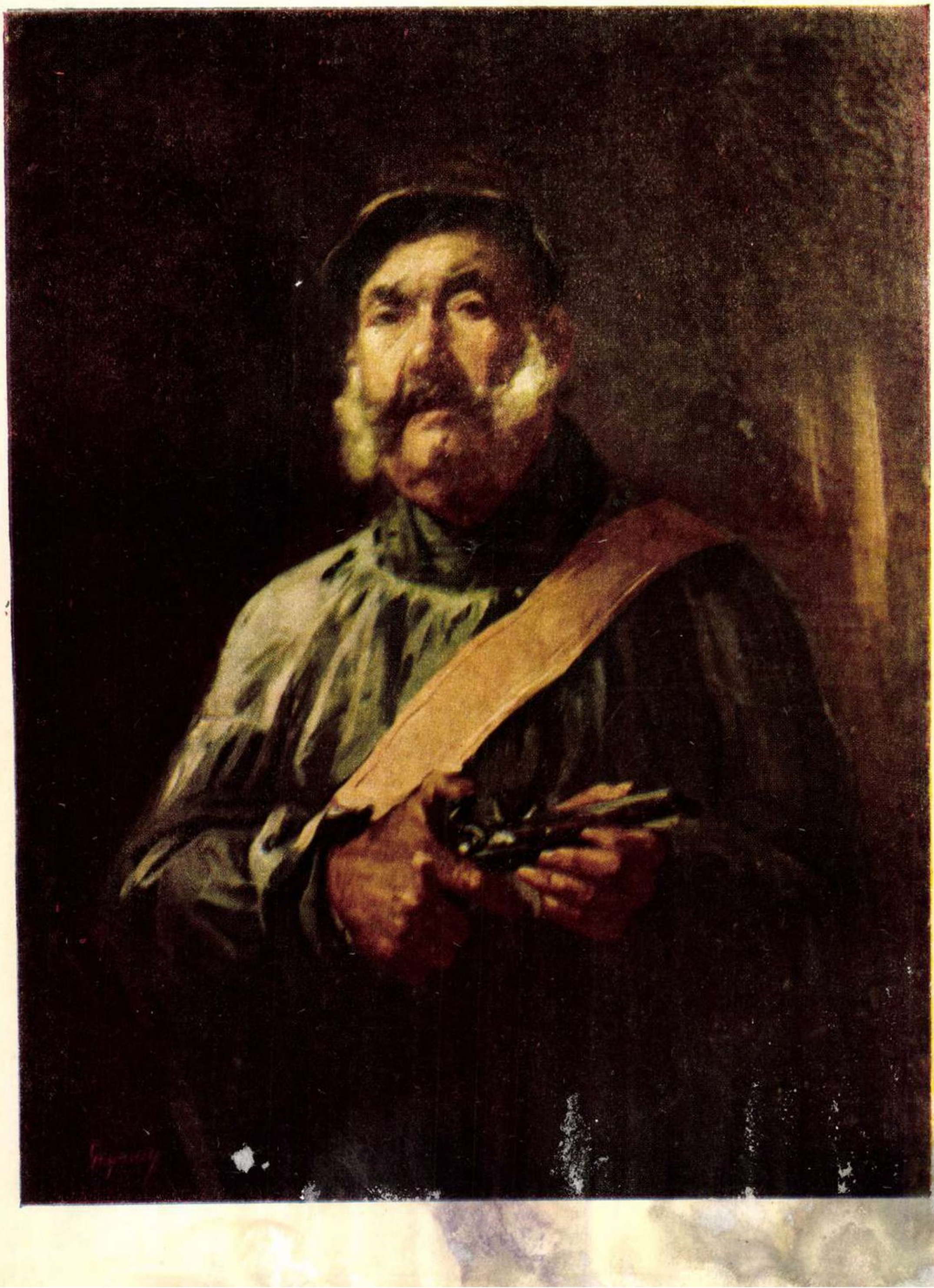

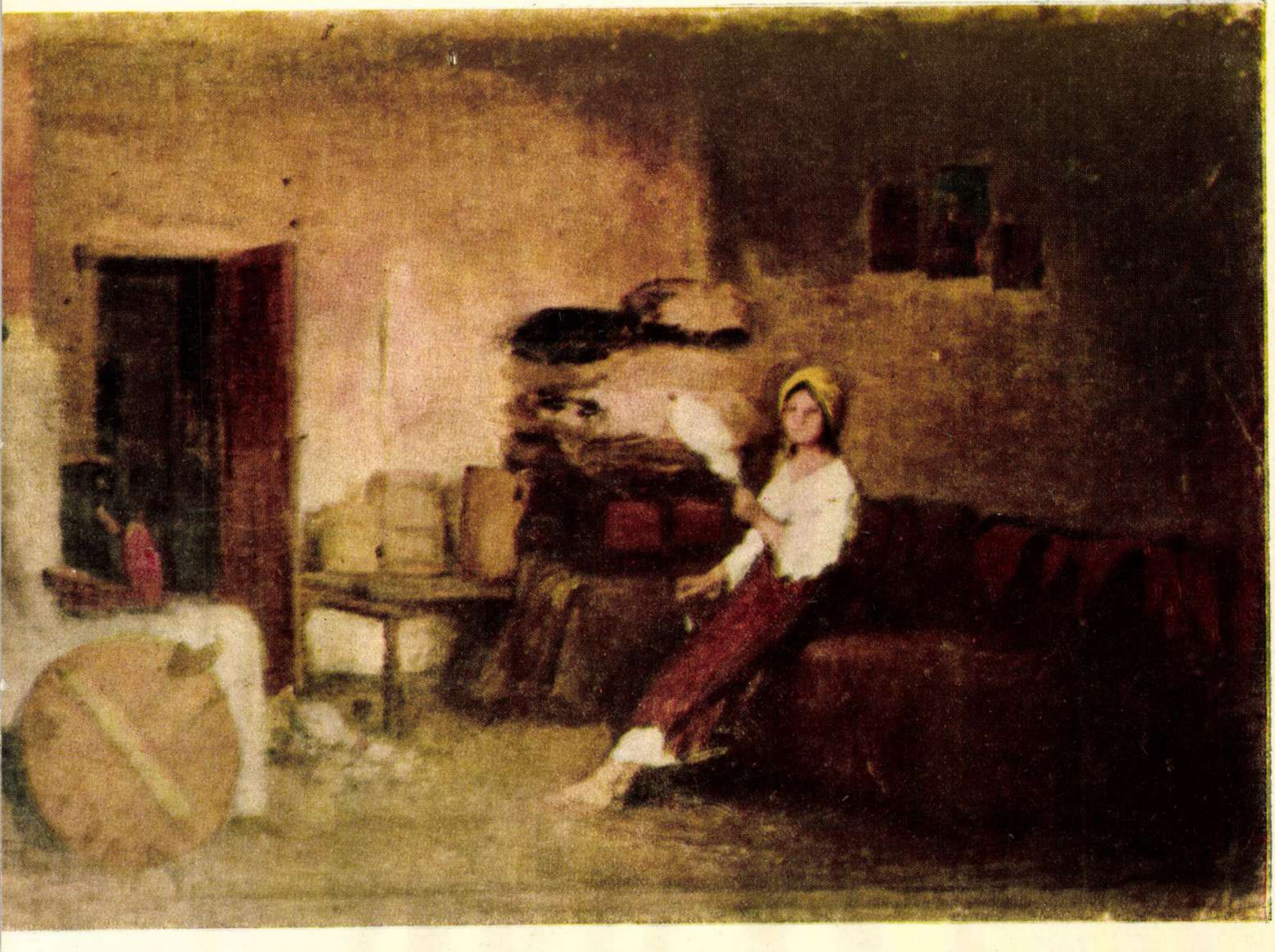

N. GRIGORESCU
Autoportret

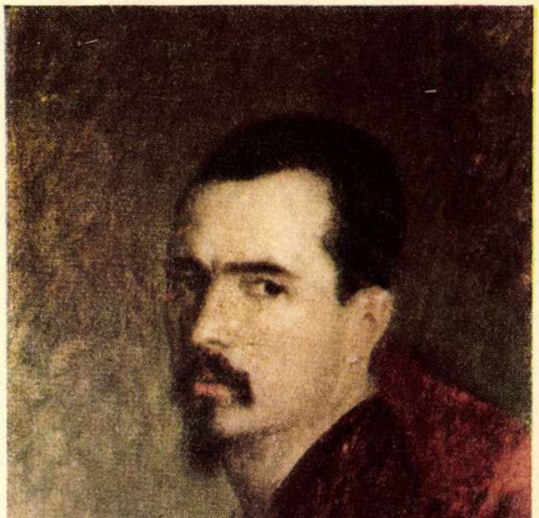

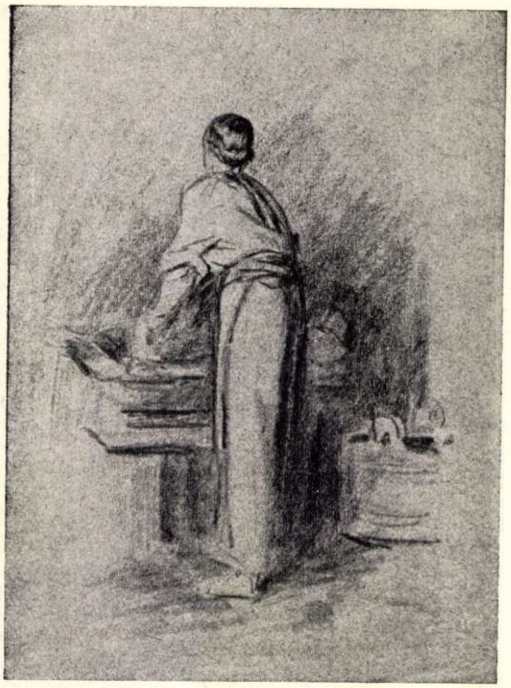

Spălînd rufe

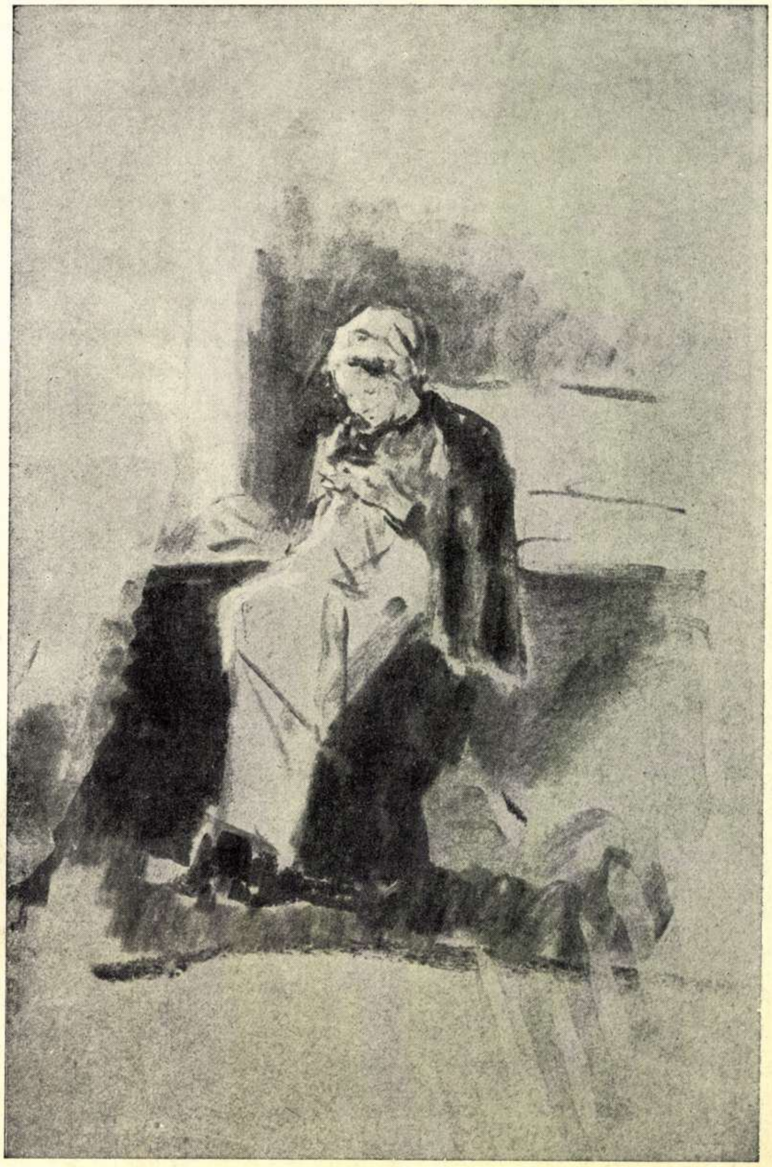

Femeie lucrînd

La strînsul fînului

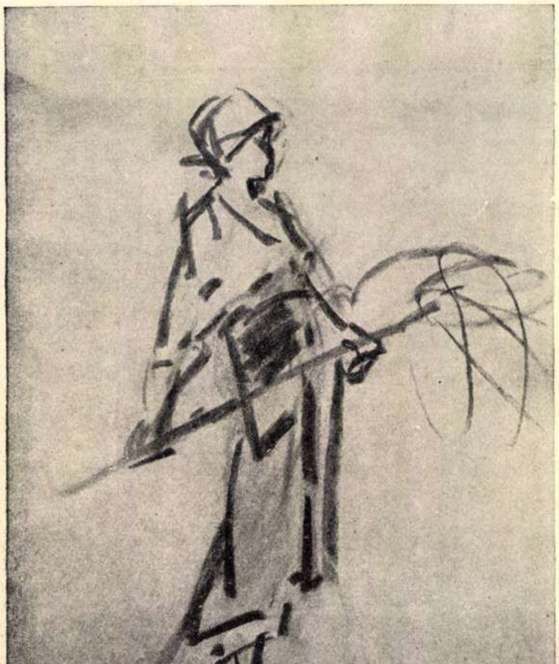

LA 50 ANI DE LA MOARTEA MARELUI NOSTRU PICTOR

PROFESORUL de „ZUGRĂVITURĂ“

N. Grigorescu

În dimineața zilei de 11 iulie 1861 rarii cititori ai *Monitorului Oficial al Moldovei* aflau cu mirare că un tînăr, un anume Nicolae Grigorescu, a pictat o întreagă mănăstire — Agapia — realizînd acolo o serie de tablouri deosebite prin „adevărul și vivacitatea coloritului lor“... Dar nu era numai atît. Lucru senzațional pentru acea vreme: junele zugrav întemeiase la Agapia și „prima școală de desen și pictură pentru călugărițe“.

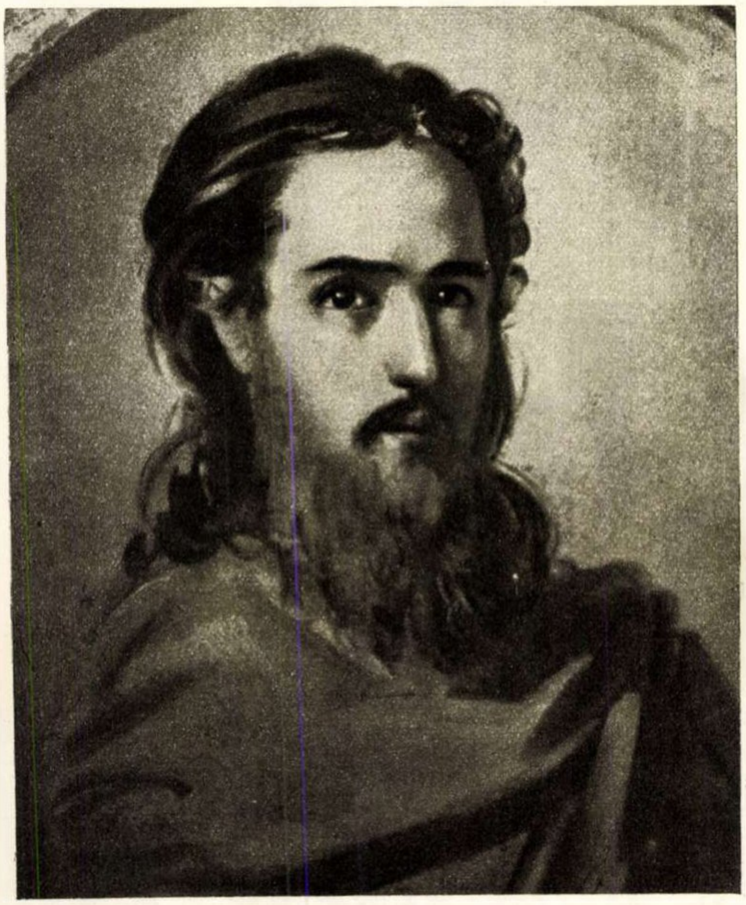

Prorocul Danil, zugrăvit de Grigorescu în interiorul mănăstirii Agapia. Se presupune că ar fi autoportretul artistului.

★

Latura didactică a activității lui Nicolae Grigorescu este puțin cunoscută. Din amintirile prietenilor săi (Alexandru Vlahuță, N. Petrașcu, V. Cioflec, C. I. Istrati), aflăm cîteva amănunte în legătură cu stăruitoarea dorință a pictorului de a ajunge profesor la Școala de Bele-arte din București.

După doi ani de studii la Paris, ca bursier — cînd s-a reîntors pentru întîia oară în țară, în Capitală se vorbea cu înfrigurare de înființarea Școlii Naționale de Bele-arte. Dornic să ia și el parte la această ctitorie, Grigorescu, dintr-un sentiment de datorie, se pune la dispoziția Ministerului. Ministrul Cultelor îi spune:

— N-avem nevoie de d-ta.

— Atunci?

— Atunci, nimic. Să-ți vezi de treabă!

Într-adevăr, Niculae Kretzulescu, ministrul de resort, nu avea ce face cu acest bursier. Grigorescu nu voise să urmeze nici măcar cursurile de la *École Nationale des Beaux-Arts* și, după doi ani de practică, se reîntorsese cu oarecare experiență pictoricească, dar, firește, fără patalamaua care să-i îndreptățească numirea. Pare chiar puțin probabil că, după ce luptase pentru a putea practica o pictură în aer liber, departe de zidurile vetuste ale Școlii din Paris, și cînd mai avea dreptul încă trei ani să se bucure de un „stipendiu“ de 200 galbeni — să se fi gîndit la o încadrare într-o sucursală care încă nu ființa.

Însă în 1867, cînd „iar îl cuprinde dorul de țară“, Grigorescu se prezintă încă o dată în fața ministrului și reînnoiește cererea.

„Multe se schimbase-n țară în acești trei ani din urmă — scrie Vlahuță —: domnitor nou, legi și așezări noi, miniștri noi — numai răspunsul fu pentru Grigorescu același:

— Nu-i nici un loc vacant.

— Dacă nu-i, nu trebuie.

În fine, în 1869, cînd Grigorescu se stabilește definitiv în țară, prietenul său, renumitul om de știință și cultură dr. C. I. Istrati, ne relatează cum pictorul a încercat pentru ultima oară „să ocupe un loc de profesor la școala de arte frumoase, dar locurile — eu zic tot din fericire, cunoscînd caracterul lui Grigorescu și mediul deprimant și egalizator al școalelor noastre — erau toate ocupate. Un altul, și cu *liceu*, ocupase deja catedra ce ar fi trebuit să i se dea lui“.

Tot doctorul Istrati istorisește o neizbutită încercare a lui Grigorescu de a deveni profesor particular de desen: „În extrema sa amabilitate și dorind a fi mai mult decît afectuos cu un amic al său, îi propuse a da cîteva lecțiuni, onorifice bineînțeles, la două fete ale sale, care aveau bune dispozițiuni la pictură. Se fixă ziua. Grigorescu trimite un șevalet, căci ședea aproape... și în fine, la ziua fixată, se prezintă cu mai multe ulcele frumoase pe care le adusese din piață. Lecțiunea—căci a doua nu mai avu loc — dură aproape două ore. Bietul Grigorescu era mai emoționat ca tinerele sale eleve; el era nervos, transpira și, în fine, s-a ostenit mai mult decît se poate crede! Rezultatul ? Au rămas două ulcele și un măr, admirabil vopsite de nemuritorul Grigorescu, în singura lecțiune de desemn ce a dat, afară de cele date fiului său!“...

Se pare că aceste tinere erau nepoatele lui Ion Ghica și că Grigorescu, în urma eșecului său didactic, a recomandat să fie înlocuit (ca și mai tîrziu, atunci cînd Spiru Haret i-a propus, în 1898, direcția Școlii de Bele-arte) cu colegul său, pictorul Gh. D. Mirea.

Doctorul Istrati ne spune că nici nu și l-ar fi putut închipui pe Grigorescu venind regulat la școală, chinuindu-se cu copiii și făcînd an de an același lucru, „supus la toate mizeriile și exactitățile vieții profesorale, ar fi fost peste putință pentru el, sau s-ar fi omorît înainte de vreme“...

Și, totuși, înainte de plecarea sa în Franța — în 1859 — Grigorescu a fost efectiv directorul școlii de pictură a mănăstirii Agapia!

★

În cei trei ani cît a lucrat și locuit la mănăstirea Agapia — după ce termina cu zugrăvitul rămînîndu-i destul timp liber — meșterul Nicu s-a gîndit că n-ar fi rău să învețe și pe alții pictura bisericească; și atunci s-a apucat să înjghebeze o școală de desen și de pictură.

În anul 1859, mica lui unitate de artă plastică începuse să și funcționeze, după cum rezultă dintr-un dosar aflat la Arhivele Statului referitor la „Școala de desemn și înființarea școlii de fete de la M-rea Agapia“.

Ne-a rămas mărturie corespondența prin care maica stareță ruga „onorata comisie pentru regularisarea averilor bisericești“ să-i verse sumele necesare în vederea procurării „obiectelor necesare acestei școli“. Lista cuprindea, printre altele: „modeluri figurale, hîrtie de desemn, creioane, gumelastic, tuș, peneluri, o statuie, culoare preparată, peneluri și necesariile de lucru“.

Iar pentru examenul final, care promova elementele bune, stareța solicita: „modeluri, culoare, acuarel...“

Pricina cererii era de bună seamă îndreptățită, deoarece — preciza referatul — „trebuie profitat de timpul în care dumnealui, dl pictor Nicu Grigorescu, este aicea întru lucrul bisericii mari din această mînăstire Agapia“. Și arhimandrita aducea la cunoștința oficialității, chiar evenimentul deschiderii școlii de desen „cu un număr de cîteva copile care au și înaintat pre cît au fost cu putință — una din ele însă cu deosebire, care a și început a lucra în culoare...“

Un an după, tot în luna februarie, stareța revine, rugînd să i se dea de astă dată: „estompuri de pele, hîrtie colorată, toate de calitate bună“ — deoarece „elevele, lipsindu-le acestea, pierd timpul zadarnic“...

Din păcate nu ni s-a păstrat nici o altă mărturie din partea cucernicelor eleve în legătură cu această școală, pornită la început empiric, iar mai apoi, în ultimul an al șederii lui Grigorescu, organizat, însă funcționînd și șchiopătînd în chipul cel mai oficial...

Din scurtul raport pe care l-am citat, rezultă că meșterul Nicu reușise să formeze cadre și chiar o elevă, care, cum glăsuiește raportul, pornise „a lucra în culoare“.

Aceasta a fost întîia și ultima oară cînd i-a fost dat lui Grigorescu să fie profesor de desen și de pictură.

Barbu BREZIANU

FotoGHICITOARE ?

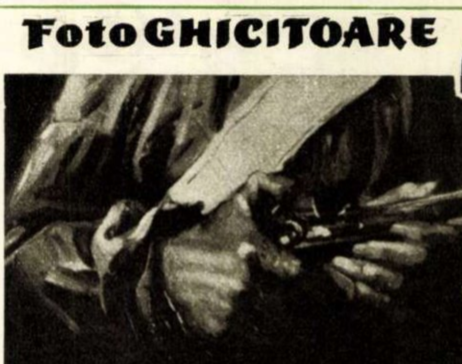

Neatent, fotograful nostru a prins pe peliculă doar jumătate dintr-un celebru tablou al unui pictor clasic romîn. Sînteți rugați să ghiciți despre ce tablou e vorba și cine este autorul.

(Răspuns la pag. 20)

Cine este generalul Norstad

pamflet
de
HORIA LIMAN

Un bărbat înalt, cu alură sportivă, cu maxilarele pătrate, cu privirea obtuză. Lauris Norstad a împlinit abia 50 de ani și ocupă, în ierarhia militară occidentală, fotoliul cel mai înalt. La cartierul general de la Rocquencourt, comandantul suprem al forțelor armate N.A.T.O. acordă audiențe membrilor Congresului american, membrilor guvernelor atlantice și atlantizate, ofițerilor superiori din comandamentele N.A.T.O., ziariștilor amatori de „bombe" și dezinformare — face declarații, dă interviuri, se oferă fotografilor din profil, din trei sferturi, sau din față. Iar în orele libere, în diferite saloane selecte ale Parisului, participă la recepții, la serate, la ceaiuri, la reuniuni de tot felul, cu caracter diplomatic, sau militar, sau monden. Nihil sine Norstad!...

„New-York Times Magazine" îi publică fotografia. „Schweizer Illustrierte" ni-l înfățișează alături de doamna general, la vînătoare, citind, „L'Illustré" (care a făcut cu generalul un amplu reportaj fotografic), ba chiar ne-o prezintă și pe fiica lui, în vîrstă numai de 19 ani. Despre „Paris-Match" ce să mai vorbim? I-ar publica fotografia și în mărime naturală dacă... ar avea loc. Altminteri, scrie un ziarist american, domnul general este de „o modestie care frizează aproape complexul de inferioritate". Vă închipuiți ce s-ar întîmpla dacă ar fi mai orgolios!

Mama lui a fost de origine suedeză. Tatăl lui, preotul luteran Martin Norstad, era norvegian. Odrasla s-a născut la Minneapolis, în Statele Unite. Voia să urmeze dreptul, dar o vacanță petrecută la Fort Riley (Kansas) i-a trezit interesul pentru cariera militară. De aceea n-a ajuns la barou, ci la West Point, Academia militară americană, unde și-a descoperit vocația pentru cavalerie. Nu știa, probabil, că peste două decenii va încăleca mîrțoaga N.A.T.O.-ului, cam deșălată după cursele cu obstacole ale predecesorilor săi, Ridgway și Gruenther. Altminteri nu se explică de ce a renunțat la cavalerie și a trecut la aviație. Pentru că, după cum arată un biograf al său, superiorii lui Norstad „erau de părere că nu era potrivit ca pilot". Drept care a devenit ofițer de stat major.

Almanahul din 1930 al Academiei de la West Point nu îl mîngîie cu aprecieri prea elogioase. S-a distins, în cursul studiilor, numai la baschet și în corul cadeților. La matematici conta ca repetent. Și avea „o dorință nestăvilită de a dormi", care — după cum ne informează „New-York Times Magazine" — „persistă încă și astăzi". Cu toate acestea, ziariștii occidentali au descoperit că generalul Lauris Norstad este „un filozof în uniformă".

Se știe că problema raportului dintre gîndire și existență acaparează întreaga activitate a unui filozof. Cum ar putea deci să fie filozof un om care doarme, adică un om care nu prea are timp nici pentru gîndire și nici pentru cunoașterea existenței? Întrebarea este legitimă și nu poate afla răspuns afirmativ decît în cazul cînd „filozoful" în chestiune devine comandantul suprem al unei organizații agresive. Pentru un masacru de oameni, un general belicos găsește totdeauna timp. Și exemplul ni-l oferă însuși Norstad: în 1944, în calitate de șef al statului major al flotei a 20-a aeriene americane din Pacific, a ordonat aruncarea bombei atomice asupra orașului Hiroshima. Aceasta nu i-a cerut un efort de gîndire excepțional și nici preocuparea pentru existența milioanelor de femei, bătrîni și copii japonezi. Un ordin scurt — și apoi se putea culca liniștit. Crima a fost săvîrșită de un ofițer inferior care a sfîrșit într-un ospiciu de nebuni.

De altfel, generalul-filozof pare a fi un idealist, după modul cum rezolvă problemele filozofice. Lumea materială nu ar fi, după el, decît o simplă umbră a lumii ideilor. O bombă nu ar fi decît „ideea" pe care ne-o facem noi despre bombă — și, în consecință, ea nici nu a explodat. Un măgar nu e nici el altceva decît *produsul ideii despre măgar*, așa cum un nebun care se crede general ar fi cu adevărat general și nu nebun—cu toate că n-are aptitudini decît pentru baschet și pentru... somn. Firește, numai cînd măgarul i-ar zvîrli o copită în cap, s-ar putea pune problema raportului dintre „ideea" despre copită și realitatea copitei. Pînă atunci, însă, generalul Norstad continuă să fie nu numai comandant de bandă atlantică, ci și filozof platonician.

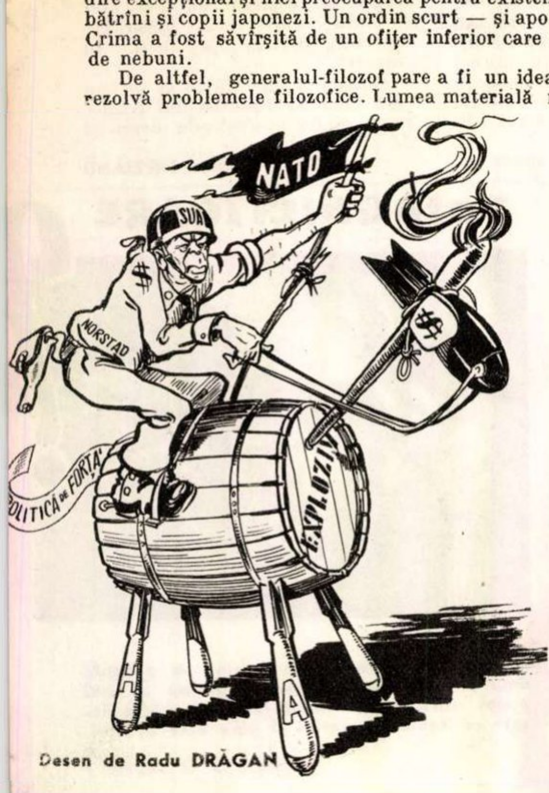

Desen de Radu DRĂGAN

Se știe foarte bine că „statul ideal" al lui Platon era conceput ca fiind constituit din trei caste: filozofii-conducători, străjile pentru menținerea ordinei și agricultorii care, împreună cu meseriașii, trebuiau să asigure pentru toți, prin munca lor productivă, hrana și celelalte bunuri materiale ale vieții. În concepția „filozofului în uniformă", casta I ar fi magnații americani, casta a II-a ar fi generalii, iar casta a III-a, toți ceilalți. Lumea însăși ar fi compusă din Statele Unite și coloniile ei. Este limpede că „filozoful" revistelor ilustrate din Occident n-a apucat să ajungă la dialectica materialistă. Poate din pricina predilecției pentru somn? Sau poate să-l fi lovit totuși vreo copită — și nu o *idee* despre copită — pe vremea cînd era cavalerist?

Fapt este că, pînă una-alta, „filozoful" lui Morgan, Rockefeller et Co. pare a ști mai puțin despre Platon decît despre caste. El n-a aflat despre filozofia lui Democrit, dar știe destul de multe despre atom și despre vid. Bineînțeles, în felul lui și nu al lui Democrit. El nu spune: la baza lumii existente se află două principii: atomul și vidul. El declară, în orele cînd nu sforăie: la baza a tot ceea ce există se află bomba atomică; ea ne va ajuta să transformăm în vid tot ceea ce nu este Statele Unite. Și se umflă în pene nefilozofice: „Uniunea Sovietică poate fi atacată din toate patru părțile, de la peste 250 de baze militare înaintate americane din străinătate". Repetent la examenul de pilot, călărețul de gloabe atomice a întîrziat și la strategie: el nu știe că drumul de la bazele americane la teritoriul sovietic nu este mai scurt decît acela care duce de pe teritoriul sovietic spre bazele americane.

Generalul Norstad cere „o forță echilibrată desfășurată pe poziții înaintate", care să „accepte incursiunea, sau să apese pe butonul panicii, lansînd războiul nuclear". După cum se știe însă, „forța (lui) echilibrată" a fugit cu coada între picioare din Egiptul neînarmat și abia își trage sufletul în Algeria răsculată, cu toate că poartă aceeași ștampilă N.A.T.O.

Un ziarist american spunea despre el că — asemeni lui Eisenhower, Ridgway, Gruenther, Douglas Mc Arthur, care i-au precedat la comanda N.A.T.O. — generalul Norstad ar fi un produs al „expansiunii explozive a Statelor Unite în întreg cuprinsul lumii". Și caracterizarea conține foarte mult adevăr. Expansionismul american „în întreg cuprinsul lumii" are nevoie de oameni care să fie dispuși, oricînd ar primi un ordin din cabinetele capitonate ale Wall-Streetului, să „apese pe butonul panicii, lansînd războiul nuclear". Generalul Mc Arthur s-a dovedit a fi un asemenea om, dar a fugit din Coreea într-un mod rușinos. Generalul Ridgway n-a avut o soartă mai bună. Cine-i garantează lui Norstad că va avea mai mult noroc?

Un ziar american scrie negru pe alb: „Cu prilejul primelor vizite pe care le-a făcut în capitalele țărilor membre ale N.A.T.O., generalul Norstad a constatat că guvernele erau unanim de acord cu faptul că alianța constituie fundamentul esențial al politicii lor externe. A aflat însă, în schimb că popoarele nu cunosc scopurile și activitatea N.A.T.O. Această lipsă de înțelegere din partea publicului... a contribuit la cererea popoarelor cu privire la reducerea sacrificiilor financiare și omenești necesare menținerii unei poziții militare efective".

Ziaristul american minte numai pe jumătate: popoarele țărilor înjugate la carul N.A.T.O. nu se pronunță împotriva politicii de înarmare pentru că „nu cunosc scopurile și activitatea N.A.T.O.", ci tocmai pentru că le cunosc. Și, orice s-ar spune, popoarele au un cuvînt greu de spus în această privință. Cît despre guvernele atlantice ale generalului Norstad, după cum se știe, sînt guverne de sezon. Și, în orice caz, nu pot constitui divizii. Lauris Norstad nu e tare la matematici, dar a aflat că 1 + 1 = 2. În ani de zile de la înființarea N.A.T.O.-ului comandanții lui au fost mai mult în situația de a scădea, decît de a aduna. Iată de ce o revistă de peste ocean observă că Norstad „conduce mașina militară a organizației Pactului Atlanticului de Nord într-un moment în care bazele sale diplomatice și strategice sînt supuse la grele încercări". Și acela care nu a izbutit să fie un pilot bun nu este de presupus că va deveni peste noapte un șofer bun... mai ales că, după cum am văzut, nopțile lui Norstad sînt lungi.

Lauris Norstad s-a născut însă din neam de vikingi. Vikingii erau, prin secolul al IX-lea, pirații apelor din apusul Europei. Ei au terorizat, la timpul lor, insula britanică și coastele Spaniei, Sicilia, și coastele Italiei și ale Africii, ba chiar au ajuns pînă la Constantinopole. Numai ciuma neagră le-a retezat avîntul. Este drept, din „gloria" lor nu a mai rămas nimic. Dar amintirea lor nu e mai puțin întunecată.

Lauris Norstad, general comandant al unei organizații de pirați, este — în felul lui — un viking în viață. Popoarele, cunoscînd prea bine țelurile și activitatea lui, vor împiedica mîna criminală de a apăsa pe „butonul panicii". Iar „filozoful în uniformă" va avea destulă vreme... ca să doarmă.

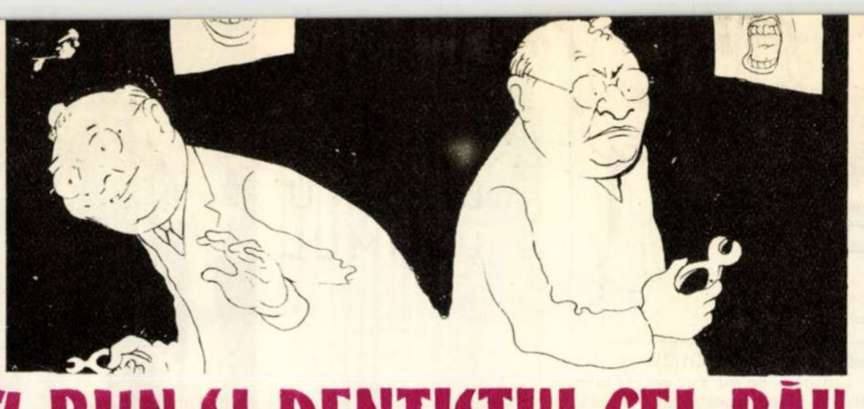

DENTISTUL CEL BUN ȘI DENTISTUL CEL RĂU

schiță de Sonia **LARIAN**

Aveam un dentist bun, blînd, mic de statură și cu urechi foarte mari, simpatic, cu ochelari pe nas, pașnic și cu desăvîrșire chel. Cînd intrai în cabinetul său te întîmpina o atmosferă atît de îmbietoare încît uitai pe loc că te dor măselele. Dentistul, domnul Calistrat, te primea ca și cînd ai fi fost un vechi prieten cu care de mult voia să se întîlnească fără a izbuti însă, iar faptul că avea să-ți scoată peste cinci minute o măsea era doar o coincidență, un accident lipsit de însemnătate; principalul era că te revede și că, atît el, cît și pacientul care avea să plece îndată cu 25 de dinți în loc de 26 cîți mai avea, se bucură din toată inima de această fericită întîlnire. De altfel, domnul Calistrat nici nu scotea măsele — și cele 5 măsele pe care mi le-a scos aș putea considera că nici nu mi le-a scos, deoarece faptul că mi le-a scos totuși e o excepție.

— Eu am un principiu —, spunea dînsul. Cît mai puțini dinți scoși! E ușor să scoți un dinte, mai greu să-l salvezi. Eu nu scot dinți decît dacă e vorba de un caz excepțional.

Gîndul acesta e oarecum, pentru mine, o mare mîngîiere, și, ori de cîte ori vreau să mușc într-o bucată de carne mai tare și nu izbutesc din cauza lipsei celor cinci măsele, mă înveselesc imediat și mă gîndesc cît de trist aș fi fost dacă mi-aș fi scos cele cinci măsele din principiu, și nu prin excepție. Domnul Calistrat era, fără îndoială, un dentist cît se poate de plăcut și simpatic. După ce se bucura cu tine, după ce te întreba ce-ți face nevasta, cum mai merg copiii, cîți ani mai au („Îmbătrînim, domnule, îmbătrînim...“) te instala pe scaun și-ți povestea, în timp ce căuta un ac sau umbla după instrumente curate, sau se spăla pe mîini, o anecdotă.

Preparativele, agrementate cu anecdote și întrebări amabile, țineau multă vreme, așa că cele două minute de suferință care urmau păreau cu totul lipsite de importanță. De altfel, toți pacienții domnului Calistrat, de la babe pînă la eleve de liceu, exclamau cu duioșie admirativă ori de cîte ori venea vorba despre el:

— Are o mînă atît de ușoară!...

După ce îți scotea — prin excepție, bineînțeles! — vreo măsea, domnul Calistrat o lua frumos în vîrful cleștelui și, cu un gest triumfal, plin de satisfacție, ți-o aducea în fața nasului, ca pe un trofeu ales.

— Ia uite-o cum arată!

Și începea să-ți explice că puroiul a pătruns pînă nu știu unde, că măseaua nici nu mai are două rădăcini, ci numai una, și că, la drept vorbind, e de mirare cum de mai trăiești după ce ai avut în gură o asemenea măsea.

Pînă aci, totul e, în istorioara mea, firesc. Niciodată n-aș fi crezut că dentistul meu, bunul, blîndul și pașnicul domn Calistrat ar putea deveni, cu chelia, cu ochelarii și cu urechile sale mari, subiectul unei întîmplări extraordinare. Și totuși așa a fost.

Într-o bună zi, acum vreo doi ani, am descoperit un lucru nemaipomenit: domnul Calistrat avea, pe lume, un frate geamăn, a cărui existență cu siguranță că nici măcar n-o bănuia. Și, ceea ce era mai ciudat, fratele său geamăn trăia în același oraș și era, ca și domnul Calistrat, tot dentist. Cînd l-am văzut prima oară pe al doilea Calistrat, fratele geamăn al primului Calistrat, am rămas înmărmurit: aceeași statură, aceeași chelie, aceiași ochelari, aceleași urechi. Ce să mai vorbim? Frații gemeni Calistrat semănau ca două picături. Dar cîtă deosebire de caracter!

Primul Calistrat era generos, plin de umanitate, un om care-și iubea semenii, care suferea și se bucura alături de ei. In schimb, fratele său geamăn, al doilea Calistrat, era ursuz, morocănos, acru și mizantrop. Cînd intrai la primul Calistrat, erai primit de la ușă, cu un zîmbet larg, care-ți strecura căldură în suflet. Erai gata să-ți deschizi inima în fața lui și să-i destăinui orice. Ai fi plîns, dacă ai fi putut, pe pe umărul lui. Al doilea Calistrat, în schimb, nici nu ridica privirea cînd intrai la el, și, în ura sa față de oameni, abia de-ți răspundea la salut printr-un scurt grohăit. Natura a căutat desigur să ne dovedească, trimițînd pe lume pe acești doi frați, că există un echilibru universal, că ceea ce e prea puțin aici, e prea mult acolo, încît pînă la urmă toate se compensează. Primul Calistrat trăncănea atît de mult, încît amabilitatea sa îți dădea dureri de cap. In schimb, al doilea Calistrat nu scotea o vorbă, măcar să-l omori. Primul Calistrat te întreba ce și cum , se interesa mereu ce simți și îți alinta măselele ca pe proprii săi copilași. In schimb, al doilea Calistrat părea cu totul lipsit de orice fel de curiozitate, încît se putea întîmpla ca, în discreția sa, să nimerească din greșeală cu cleștele pe o măsea sănătoasă, socotind cu totul superflu să te mai întrebe sau să mai cerceteze prea amănunțit care anume e măseaua care te doare. Iar după ce îți scotea măseaua, o arunca îndată, cu multă scîrbă, la coș, fără să ți-o aducă s-o mai vezi, în vîrful cleștelui. Primul Calistrat îți deschidea gura cu gingășie, al doilea Calistrat cu multă energie. Primul Calistrat se mișca încet și delicat ca o pisică, în schimb al doilea Calistrat îți umbla prin gură cu grația unei turme de hipopotami. Primul Calistrat era un om pedant peste măsură, niciodată nu l-ai fi văzut luînd în primire un pacient nou înainte de a se fi spălat pe mîini și de a fi fiert cu grijă instrumentele. In schimb al doilea Calistrat se ridica deasupra unor asemenea amănunte meschine și, dintr-o superioară distracție, probabil, uita de fiecare dată să se spele pe mîini.

In sfîrșit, mai exista în viața fraților gemeni Calistrat un amănunt de ordin complimentar: primul Calistrat dădea consultații la el acasă, dimineața între 8 și 12, și primea pentru o plombă 50 lei. Spre deosebire de el, al doilea Calistrat dădea consultații la policlinică, după-amiază între 3 și 7, fără să primească însă, din mîna pacienților, nici un ban.

Anul trecut , întorcîndu-mă dintr-o călătorie, am aflat o întîmplare nemaipomenită în legătură cu frații Calistrat, pe care v-o povestesc așa cum am auzit-o. Se spune că un pacient șugubăț, care a fost să se consulte atît la primul Calistrat cît și la al doilea Calistrat și pe care o deosebire atît de mare de caracter la doi frați gemeni l-ar fi revoltat, ar fi prins într-o zi, într-un sac, pe cei doi frați, apoi i-ar fi schimbat între ei, punînd-l pe unul în locul celuilalt. Astfel, că, în ziua aceea, pacienții primului Calistrat ar fi fost întîmpinați în ușă cu un scurt grohăit neamical, iar pacienții de la policlinică, ai celuilalt Calistrat, ar fi crezut cu toții că au nimerit în rai, văzînd cît de amabil se poartă dintr-o dată cu ei dentisul. Începînd de a doua zi, însă, ca prin minune, ca și cînd locul în care lucrau ar fi fost fermecat, cei doi frați au început să se schimbe, luînd fiecare firea celuilalt: primul Calistrat era tot mai mizantrop, mai acru și mai morocănos, în schimb al doilea Calistrat devenea mai generos, mai simpatic și mai volubil.

TE VĂD!.. TE VĂD!..

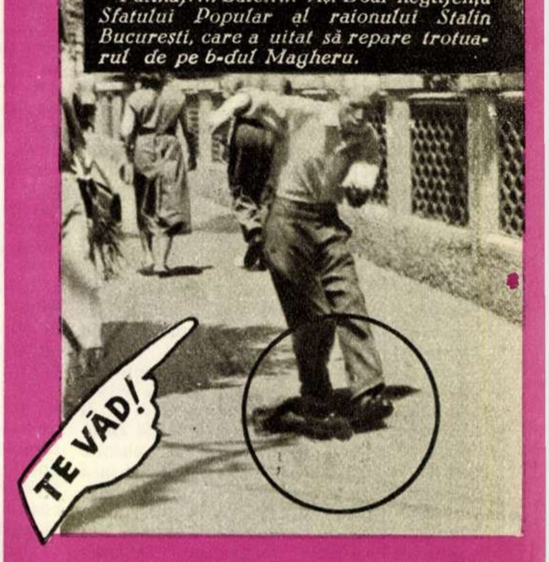

Patinaj?... Balet?... Aș! Doar neglijența Sfatului Popular al raionului Stalin București, care a uitat să repare trotuarul de pe b-dul Magheru.

ORA 11 DIMINEAȚA

O gospodină care ia capetele trecătorilor de pe strada Nikos Belloianis din București drept aspiratoare de praf.

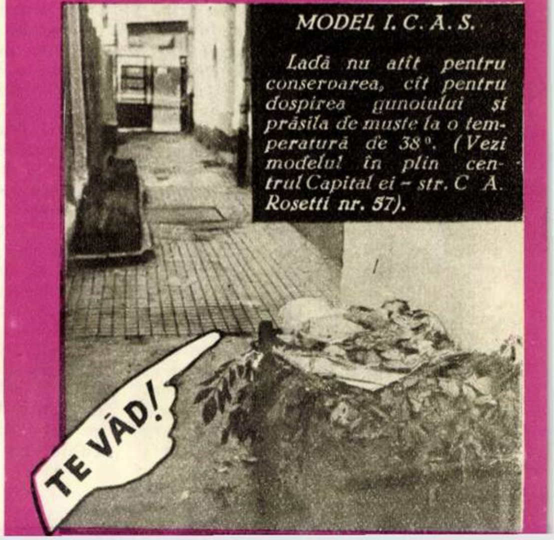

MODEL I. C. A. S.

Ladă nu atît pentru conservarea, cît pentru dospirea gunoiului și prăsila de muște la o temperatură de 38°. (Vezi modelul în plin centrul Capitalei – str. C A. Rosetti nr. 57).

APARTAMENTUL NOSTRU, PESTE CÎŢIVA ANI

de inginer P. CORLĂŢEANU

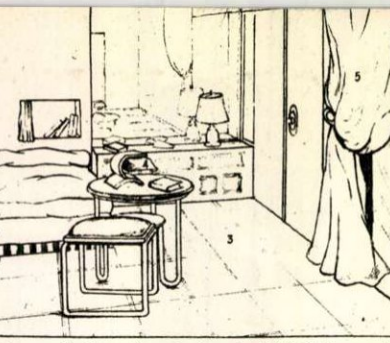

Rezistente, ieftine, plăcute ca aspect, masele plastice pătrund din ce în ce mai adînc, în cele mai felurite sectoare. Chiar și în domeniul mobilierului și obiectelor din locuințele noastre, viitorul aparține maselor plastice. Şi nu este de loc vorba de un viitor îndepărtat; astăzi institutele noastre de cercetări chimice lucrează cu febrilitate la realizarea unor materiale care vor servi pentru fabricarea mobilierului și diferitelor obiecte din apartamentele dv.

Poate că v-ar interesa să știți cîte ceva despre aceste materiale și poate că ați vrea să vă întrezăriți apartamentul din viitorii ani. Iată...

Să începem cu scheletul scaunelor și picioarele meselor. Lemnul lor de astăzi va rămîne doar o amintire. El va fi înlocuit cu laminate de acetat de celuloză. Poate că termenul acesta chimic nu vă inspiră încredere. Vă asigurăm însă că acest viitor „lemn" al scaunelor dv. nu este inflamabil și rezistă pînă la o temperatură de 200 grade. El mai are și o altă calitate: rezistența — la tracțiune de 500 kg pe centimetrul pătrat, la compresiune de 400 kg pe cm p, iar la încovoiere, de circa 500 kg pe aceeași unitate de suprafață. Indiferent dacă va fi transparent, opac, sau colorat în cele mai diverse culori, acetatul de celuloză va avea aceeași rezistență și va fi realizat din aceeași surprinzătoare materie primă: bumbac purificat, tratat cu anhidridă acetică...

Imaginați-vă acum șifonierul. Gospodina casei îl va putea împinge numai cu o mînă , căci el va cîntări doar 10-12 kg. Biroul masiv va fi și mai ușor: 7-8 kg. Atît șifonierul, cît și biroul vor fi construite din materiale poroase, din polistiren, placate cu furnir. Dar ce mai este și polistirenul? — vă veți întreba. Ar fi greu de descris procedeul chimic prin care el se prepară din etilenă și benzen. Mai interesant de spus ar fi, poate, că acest material dur va putea avea transparența cristalului și va putea fi colorat în toate nuanțele.

Precis că vă interesează dacă o să puteți sta confortabil în fotolii, pe canapele și divane. Chimiștii vă asigură că nu veți imputa nimic elasticității acestora, în ciuda faptului că nu vor mai fi prevăzute cu arcuri. Locul acestora va fi luat de un material plastic poros, realizat din policlorură de vinil sau alte materiale și care va semăna destul de bine cu materialul din care se fac astăzi bureții de baie. Un metru cub din viitoarele „arcuri" va cîntări numai 50 de kg. Greutatea lui va fi deci de cinci ori mai mică decît a plutei!

În ce privește perdelele, ele vor constitui o adevărată încîntare pentru gospodine. Realizate din foi de policlorură de vinil, imprimate în cele mai diferite culori și desene, ele vor putea fi spălate de praf numai cu un burete muiat în apă...

Şi bucătăria, și baia apartamentului își vor schimba aspectul. Eternul zornăit de vase sparte nu va mai fi auzit... Rășinile de uree formaldehidă se vor preface docile în tot felul de servicii de masă, fructiere și castroane incasabile. Mînuirea lor va fi o adevărată plăcere pentru tinerele gospodine.

Desigur că vă interesează și baia. O cadă de fontă, din acelea obișnuite astăzi, cîntărește circa 170 kg. Chimiștii lucrează în prezent la realizarea unei cade din poliesteri. Şi va cîntări mai puțin de 7 kg! Şi ceva în legătură cu faianța de pe pereți: azi ea este casabilă și dă senzația de rece; plăcile de polistiren, colorate sau albe, care o vor înlocui, vor înfrumuseța baia dv. fără să mai prezinte dezavantajele actualei faianțe.

...Acestea sînt, pe scurt, cîteva din apropiatele utilizări ale maselor plastice în locuințele noastre. Fără a putea preciza ziua exactă cînd veți putea dispune în apartamentul dv. de toate obiectele descrise mai sus, vă asigurăm că realizarea lor nu are nimic de domeniul fantasticului, ci numai de domeniul experiențelor de laborator.

În desen:
1. Saltea pneumatică, termoizolantă, din polietilenă. Duritatea se reglează din ventil. 2) Divan fără arcuri, din material poros. 3) Pardoseală din durovin (policlorură de vinil dură). Absoarbe zgomotele și este ușor lavabilă. 4) Lampă electrică de masă. Piciorul din sticlă plexi, iar globul din material stratificat cu țesătură de sticlă, translucid. 5) Perdea din vinilin.

PRIMUL TURNEU, DAR NU ULTIMUL

SALLAY Margit și OTTROK Ferenc în „Bal Mascat" de Verdi

Dacă pînă nu de mult, mențiunea, pusă pe afiș: „De la Teatrul X din București!" era singură în stare să facă atractiv un turneu — iată că asistăm la instituirea unei alte tradiții: interesul crescînd al bucureșteanului pentru colectivele artistice din cuprinsul țării. Și dacă publicul Capitalei și-ar fi dorit de mult să vadă spectacole ca „Tîrgul din Sorocinsk" sau „Vasul Fantomă", fără să fie nevoit să-și procure un bilet... de tren pentru Cluj, recentele spectacole date de Opera Maghiară din Cluj, la C.C.S. și Teatrul de vară „I.V. Stalin", i-au oferit destule prilejuri de satisfacție: „Bank-Ban" de Erkel — prima afirmare în genul operei a școlii naționale maghiare — „Bal mascat" — operă mai rar jucată a lui Giuseppe Verdi — „Povestirile lui Hoffmann" de Offenbach, „Năframa" — un balet contemporan de Kenessey Jenö — „Dragoste de țigan", celebra operetă de Lehar...

Urmărind asemenea spectacole, ești impresionat în primul rînd de armonia ansamblului, de regia expresivă și sobră, de sonoritatea clară a corului și orchestrei, care — toate — indică seriozitate și muncă...

Dar firește nu numai atît: în rolul lui Bank-Ban și al contelui Riccardo din „Bal mascat", Ottrok Ferenc s-a dovedit a fi unul dintre cei mai valoroși tenori dramatici ai noștri care, dacă va mai cizela artistic calitățile vocale de care dispune, va avea încă multe de arătat publicului. Sallay Margit, artistă emerită, a creat cu aceeași interiorizare și poezie tipuri atît de diferite, ca Melinda (Bank-Ban), Amelia (Bal mascat), sau ca triplul rol (Giulietta, Antonia, Stella) din „Povestirile lui Hoffmann". Laszlo Eva este o impresionantă mezzo-soprană dramatică, maestră a rolurilor concentrate, de compoziție, în vreme ce Trenka Eva, soprană inteligentă cu subtile posibilități, știe să treacă cu ușurință de la pajul Oscar (Bal mascat) la moșierița Körösházy (Dragoste de țigan)...

Dar cum e greu să enumeri interpreții a cinci spectacole, să ne fie iertat dacă, trecînd peste alte nume nu mai puțin valoroase, vom mai aminti doar de creația regizorului Szinberger Sándor și de realizările de un real bun gust și simț artistic ale lui Szakács György (scenograful majorității spectacolelor).

...Este primul turneu în Capitală al Operei Maghiare din Cluj. Dar după nivelul repertoriului și spectacolelor, nu ni se pare a fi și ultimul.

I. HRISTEA

DIN FOTOLIUL SPECTATORULUI

Graba și „stricăciunile" ei!

Nu e de invidiat destinul premierelor de la sfîrșit de stagiune. Lucrate mai întotdeauna în pripă, sub imperiul caniculei, și fugărite de fatalul termen al vacanțelor, spectacolele acestea își rezervă nu o dată „calitatea" pentru reluarea din toamnă — de fapt adevărata lor premieră.

„Masca lui Neptun" nu-și putea permite comoda formulă tradițională, pentru simplul fapt că ea e prin excelență un spectacol estival, o comedie vioaie vorbind despre vacanță și pe care dorești să o vezi în vacanță. (Pentru că, să fim sinceri, într-o grădină de vară nu prea ești tentat să vezi „Strigoii"!) Era deci de așteptat ca agreabila surpriză oferită de textul autorilor Grinevici și Pantelimon (pe care îi apreciem pentru modestia cu care și-au subintitulat piesa: „Întîmplare neverosimilă din zilele noastre") să-și capete în transpunerea scenică valoarea integrală. Și totuși, nu s-a întîmplat așa. Un regizor pe care îl întîlnim rar pe scenele bucureștene — Mircea Avram — dar care a mărturisit în „Cauțiunea" și personalitate, și măsură, și invențiune, a condus actorii Teatrului Tineretului pînă la jumătatea drumului, permițîndu-le să apară în roluri nefinisate sau anemice, incerte chiar ca concepție. „Masca lui Neptum" e în fond o farsă sprintenă, cu replică hazoasă, cu un qui-pro-quo în masă și destul de abil provocat (un reporter, înlocuind cîteva zile pe administratorul afacerist al vilei marine „Neptun", schimbă cu bună știință identitățile vilegiaturiștilor, fapt din care rezultă tot felul de încurcături), cu unele momente de lirism și, mai ales, cu cîteva portrete bine schițate... Subliniem: *cîteva*, nu toate, dar din aceste cîteva, doar două există cu adevărat pe scenă (administratorul — Sorin Balaban și directorul de cadre — H. Nicolaide), celelalte intrînd într-o dureroasă eclipsă scenică. Dureroasă de două ori: întîi ,pentru că și reporterul Mînzu, și Mimi — ajutoarea administratorului, și dactilografa Marga, aveau, ca personaje literare, premise certe pentru o întruchipare teatrală vie și în orice caz nu atît de anostă, cum s-a întîmplat în spectacolul de față; în al doilea rînd, pentru că interpreții rolurilor mai sus citate — Al. Ciprian, Liliana Țicău, Lucreția Racoviță ne-au confirmat în repetate rînduri însușirile lor și, totuși, în „Masca lui Neptun", ies pur și simplu din raza atenției spectatorului în momentul în care apar pe scenă Nicolaide sau Balaban. Ca să nu mai vorbim de faptul că, uneori, regizorul își cam uită personajele de plan secund în vreun colț de scenă, moment penibil în care actorii nu prea știu ce să facă și cum să se miște pentru a-și ascunde stinghereala. Spectacolul pare, în general, lucrat în grabă, fără grija plasticei sau a detaliului semnificativ; de aceea și Rozalia Avram, actriță cu temperament pe care o „lansează" spectacolul, nu știe să-și dozeze întotdeauna rolul, permițîndu-și excese de ton și culoare ce o dezavantajează.

Și pentru regizorul talentat care e Mircea Avram, dar mai ales pentru calitățile piesei, regretăm scăderile spectacolului. Există însă și o consolare: faptul că acestea sînt remediabile, ținînd de ceea ce obișnuiește a se numi. criza de creștere.

Sanda FAUR

SCRIITORI ȘI CĂRȚI

ADEVĂRATA FERICIRE

Leonid Leonov

Deși primejdia confruntării cu un Goethe sau Tolstoi pare a plana asupra celui ce s-ar încumeta să reia în literatură tema fericirii, problema cuceririi ei, Leonov nu s-a temut s-o așeze la temelia piesei sale „Caleașca de aur". Situată în coordonate istorice și sociale noi, într-o societate ce a înscris ca motto de viață realizarea fericirii tuturor oamenilor, tema capătă în piesa lui Leonov o amprentă nouă și o intensitate dramatică din cele mai mari. Peisajul orașului distrus de fasciști, amintirile încă proaspete ale războiului — iată cadrul pe care și l-a ales scriitorul și pe care a profilat simbolul „Caleștii de aur"; aspirația spre fericire, spre o viață plină, bogată, intensă, apare intrinsec legată de existența, concepțiile, noțiunea însăși de om sovietic. „Viața e atît de frumoasă, încît nu vreau să renunț nici măcar la durerile ei..." spune Timoșa. Războiul a lăsat răni, care se vor cicatriza cu greu, dar nu a distrus energiile și nici forța morală a oamenilor. Ceea ce nu înseamnă că ei trec superficial peste încercările îndurate, complăcîndu-se în visări idilice. Maturizîndu-se, personajele piesei rămîn cu aceeași sete de viață, de fericire. Nici Beriozkin, atît de greu lovit de război, nici Timoșa, care și-a pierdut vederea, nu împărtășesc filozofia pesimismului sau a renunțării la fericire, a resemnării. Foarte subtil, Leonov polemizează de-a lungul întregii sale piese cu Dostoievski și cu teoria acestuia, a cultului suferinței. Eroii lui Leonov au suferit, pentru că s-au dăruit poporului, patriei; „acela care a dăruit mai mult e mai puternic", replică semnificativ unul dintre personajele piesei. Suferințele războiului i-au călit nu numai pe Beriozkin, pe Timoșa, dar și pe Marika, pe Maria Sergheevna și i-au făcut foarte exigenți față de fericire. „Caleașca de aur" ei o concep alt fel decît părinții lor, decît lumea veche. Simbolul fericirii „Caleștii de aur" evoluează pe planul comparației cu vechea mentalitate, reeditînd unele situații aproape identic, dar în condiții diferite. De pildă, viața personală a Mariei Sergheevna nu s-a realizat, dar ea posedă cheile „caleștii de aur" — în altă accepțiune decît o înțeleseseră părinții ei care o voiau bogată: ea și-a cucerit fericirea prin munca-i neobosită care i-a cîștigat dragostea tuturor oamenilor din oraș.

Noua lucrare dramatică a lui Leonid Leonov ne demonstrează cu convingere că adevărata fericire, așa cum o concepe filozofia lumii noi, nu se bizuie pe unele însușiri efemere, superficiale, exterioare, ci pe valoarea reală, intrinsecă, pe care o dă omului bogăția sa spirituală, forța sa morală, integritatea de caracter, noblețea aspirațiilor.

Tatiana NICOLESCU

VIRTUȚILE FOILETONULUI

Să nu improvizăm categorii estetice și specii literare cu contururi bine diferențiate. E foarte greu să stabilești un conținut definit pentru noțiunea de „foileton". De mai bine de un secol, de cînd presa cotidiană și-a sporit amețitor tirajele, ajungînd să calculeze în milioane, foiletonul a fost unul din nenumăratele mijloace de a cuceri cititorii, pe care le foloseau ziarele în concurență. A însemnat mai mult un loc pe pagină — subsolul cîtorva coloane — decît o categorie literară sau ziaristică. Ce n-a intrat în foiletonul — sau, cum se spunea acum trei sferturi de veac, „în foița" gazetelor!... Articole și cronici, schițe și romane în foileton, ba chiar și versuri.

Astăzi, totuși, termenul e folosit cu sens mai clar. Deschizînd volumul lui V. Sebastian[1]), cititorul știe ce caută. O dată cu marile schimbări pe care le trăiește presa în socialism, cu trecerea de la concurență, senzațional și interesele grupurilor financiare la menirea educativă și critică, unul din sensurile foiletonului devine dominant. Sub rubrica aceasta ne așteptăm la observații satirice —cît mai concentrate, cît mai la obiect. De aceea, importanța practică a foiletonului nu mai are nevoie de demonstrații. Ar însemna să demonstrăm că pentru clădirea socialismului e necesară critica. Și tot atît de evident este că ceea ce avem în materie de foileton e încă nesatisfăcător, că adesea mijloacele satirei sînt înlocuite cu didacticismul greoi și prolix, că genul trebuie stimulat și desăvîrșit.

LUCEAFĂRUL
V. SEBASTIAN
TALANGA FERMECATĂ

„Talanga fermecată" a lui V. Sebastian, modestă ca dimensiuni și prezentare, e astfel binevenită. Pentru că Sebastian, autorul unora dintre bunele foiletoane apărute în presă, a fost în domeniul acesta printre pionierii genului.

Cele șaisprezece foiletoane adunate în „Talanga fermecată" trec în revistă întîmplări și năravuri mărunte la prima vedere, dar profund pernicioase. Domeniile din viață de care se ocupă sînt foarte variate. Foiletonul alege și transpune, cu mijloacele satirei, din mormanul de corespondențe și sezisări care, zi de zi, întăresc legătura dintre ziar și milioanele lui de cititori. Un director inventiv pune pentru o talangă ca preț de vînzare de douăsprezece ori prețul de cost; și, ca într-o religie nouă, oile împodobite cu astfel de tălăngi devin sacre. Nimeni nu le taie, pentru că nimeni nu le cumpără. Sînt prea scumpe. Pentru potcovirea unui cal se redactează munți de hîrțoage. Sînt alte și alte fapte prin care birocrația și chiulul, nepăsarea sau chiverniseala suspectă intervin în viața noastră, stînjenesc și batjocoresc efortul colectiv. Funcția foiletonistului e de igienă socială. Dar experiența foarte veche a literaturii a dovedit că împotriva unor astfel de fapte care stîrnesc indignarea, mai eficace decît vehemența sau tonul indignat sînt mijloacele diverse ale comicului. Ele sînt mai apte să scoată la iveală flagrantul contrast între adevăr și straiele sub care se deghizează birocratismul sau lenea. Sebastian o face cu finețea unui om care are temeinice lecturi din clasicii satirei. Faptele vor dovedi pînă la urmă că la secția agricolă a unui raion domnește haosul în evidență. Cetățenii dornici să cultive terenuri virane sînt puși să bată drumurile. În transpunerea satirică a foiletonului, procedeul devine un fel de inovație în arta birocratismului — patentul E.B.T.V. (Evidența birocratică a terenurilor virane). Cetățenii puși pe drumuri completează fără voie evidența, iar șeful sectorului agricol ia act de fiecare nouă informație, cu aerul calm și interesat al unui savant aflat în toiul unei experiențe.

Faptele îi cer foiletonistului să folosească mijloacele fertile ale grotescului, ale comicului absurd. V. Sebastian o face cu tact, fără ca exagerarea, specifică grotescului, sau lanțul de absurdități să se îndepărteze de realitate, să trădeze faptele. De fapt, el pornește de la absurdul pe care inventatorii de brevet E.B.T.V. sau alții de același soi îl introduc în viața noastră. Îl duce pînă la ultimele consecințe, îl pune în scenă. Inspectorul Irodion Licurici a pornit în călătorie la minele din „Baia de Aramă". Foiletonul imită parcă un reportaj senzațional pentru a urmări mișcările inspectorului. Drezina înaintează vertiginos. Pretutindeni oamenii îl așteaptă. Șoferul îl privește cu interes pe omul care, negreșit, va cerceta multe lucruri, bune și rele. Dar inspectorul nu ajunge în nici unul din locurile unde era așteptat. Inspectorul a dispărut. Intervine surpriza comică și aflăm: „De la Apa Neagră s-a dus pe jos pînă la Baia de Aramă. Acolo nu sînt unități forestiere... Acolo sînt însă prieteni noi și vinul vechi. Și avea și consoarta niște treburi de aranjat..."

Foiletonul pretinde astfel fantezie comică. V. Sebastian o posedă. Știe să folosească procedeele schiței (Patent E.B.T.V.) și pe cele ale reportajului. Îl pune și pe calul Leonida cel Mare să-și noteze impresiile.

Uneori foiletoanele stăruie prea mult asupra unei idei comice, insistă, repetă, ca, de pildă, în însemnările calului Leonida. Alteori e trasă neapărat morala, cu un ușor didacticism, datorat, probabil, unor anumite neîncrederi care mai domneau acum cîțiva ani cu privire la capacitatea satirei de a exprima singură superioritatea forțelor noi. Pe atunci revistele umoristice făceau neapărat umor pozitiv. Din cînd în cînd, parcă rușinîndu-se că au rîs prea mult, adoptau tonul grav. Dar însușirile satirice ale lui V. Sebastian sînt reale, de bună calitate, rezistă și diluărilor, și parantezelor didactice sau insistent duioase.

Așteptăm alte culegeri de foiletoane ale lui Sebastian și ale altora. E o cale de a dezvolta domeniul în suferință al prozei satirice.

Silvian IOSIFESCU

---

1) „Talanga fermecată", colecția Luceafărul, E.S.P.L.A.

REEDITAREA UNEI CĂRȚI PENTRU COPII

Al. Șahighian

Al. Șahighian a debutat ca poet. Mai tîrziu, poetul a devenit om de teatru; dramaturgului i se datoresc cîteva piese interesante. E mai puțin cunoscută, din păcate, activitatea pe care Al. Șahighian a desfășurat-o în ultimii ani, în domeniul literaturii pentru copii. Vechiul sonetist, dramaturgul preocupat de probleme etice, se înfățișează în cele cîteva volume, publicate destul de recent, ca un scriitor pentru copii deosebit de înzestrat, cu o personalitate proprie, distinctă, posesor al unui glas ușor de recunoscut.

„Rici-Rici" a ajuns la cea de-a treia ediție. Un indiciu elocvent pentru căldura cu care micii cititori au întîmpinat povestirile care le-au fost închinate.

Al. Șahighian scrie, cu evidentă satisfacție interioară, despre pădure și vietățile sale. „Rici-Rici" înmănunchiază un ciclu de povestiri ai căror eroi sînt ariciul, rațele, broscuțele, veverița, vulpea. Toate aceste pitorești personaje sînt plasate în cadrul lor natural, plasticizat cu mijloace care mărturisesc o ucenicie sadoveniană. Tonul povestirilor e sfătos, colorat de un umor dezinvolt, bonom.

Scriitorul, întovărășit de Hector — un credincios cîine de vînătoare — este el însuși personajul central din povestiri. El animă artistic regnul animal, făcîndu-l apropiat micuților săi cititori.

Un loc deosebit — nu numai prin amploare — îl ocupă în prezenta culegere „Lacul cu rațe", povestire apărută și într-o plachetă de sine stătătoare. Aici, Al. Șahighian face dovada însușirilor sale deosebite. „Lacul cu rațe" — mic roman de aventuri — creează un adevărat univers, plin de farmec specific, sensibil și pentru cititorul matur. Pentru micul lector asemenea povestiri, care-i comunică noțiuni noi și-i limpezesc și plasticizează altele cunoscute și înainte, au probabil o atracție deosebită.

Mi se pare meritoriu și faptul că scriitorul evită notele fals moralizatoare.

Șahighian scrie pentru copii într-un stil accesibil copiilor, fără să-și stîlcească însă cuvintele — sau cum fac unii oameni maturi, atunci cînd mimează apropierea de micuții lor semeni.

Lectura acestor povestiri generează satisfacții artistice și cititorului matur. Îndeplinește deci o condiție esențială a literaturii adevărate, care nu este îngrădită fatal în limitele genurilor.

Sorin ARGHIR

Necunoscutul ROCANDOR

EXPEDIȚIE IN JUNGLA BRAZILIANĂ

Jungla braziliană. O imensă pată verde pe harta Americii de Sud. Un teritoriu de mărimea Franței, 'situat la o distanță de numai cîteva sute de kilometri de zgîrie-norii din Rio de Janeiro. Cîți exploratori temerari n-au pierit în desișurile din Matto Grosso în căutările lor înfrigurate, menite a desluși tainele de nepătruns ale junglei braziliene! Necunoscutul Rocandor a fost și a rămas însă unul din ținuturile cele mai inaccesibile din lume, tocmai pentru că se află chiar în inima misteriosului Matto Grosso.

Teritoriul acesta este locuit de indienii Șavanți, care au rezistat pînă acum tuturor încercărilor de „civilizare“ forțată întreprinse de albi. Ostili oricărui contact cu lumea dinafară, ei nu tolerează nici măcar apropierea altor triburi de indieni. De ce acest „izolaționism“? Istoria șavanților de după colonizarea Braziliei de azi de către europeni este în fapt o tragică istorie a răzbunării. Într-adevăr, de la apariția „oamenilor albi“ viața băștinașilor din America de Sud a fost supusă sălbaticei legi a celui mai tare. Zi de zi, au fost masacrați mii de indieni. Lupta dintre ei și asupritori era inegală, căci praful de pușcă dădea unui mănunchi de mercenari „albi“ posibilitatea de a nimici triburi întregi de băștinași. Însuși consemnul oficial era de a-i extermina, cu toate că papa Paul al III-lea „proclamase“, în 1537, urbi et orbi, *că... și indienii sînt oameni. Dar, sub semnul crucii și al legii, colonialiștii spanioli și portughezi au făptuit cele mai sălbatice crime împotriva indienilor.*

Cînd șavanții au simțit din plin, pe propria lor piele, ce reprezintă „civilizația albilor“, în 1765, ei s-au retras în masă spre adîncurile necunoscutului Rocandor, pentru a nu-l mai părăsi niciodată. Ura lor față de cotropitori devenise atît de înverșunată, încît ei au preferat să înfrunte primejdiile junglei, numai ca să bareze drumul dușmanilor spre așezările lor, cu ajutorul acestei frontiere de netrecut, care se cheamă: Matto Grosso.

Totuși, un tînăr francez, pe nume Raymond Maufrais, *s-a hotărît. în 1946, să se afunde în ținuturile amazoniene încă neexplorate. Crescut la școala curajului, ca participant activ la eliberarea țării sale de sub ocupația nazistă, Maufrais a fost distins la vîrsta de 17 ani cu Crucea de Război. După război, prin 1946, el pleacă în Brazilia, unde se alătură expediției conduse de Francisco Meirelles. Obiectivul expediției era ispititor: incursiune în „teritoriul interzis“ locuit de șavanți. Astfel, Maufrais a reușit să pătrundă dincolo de acele frontiere de netrecut ale misteriosului Rocandor. Înaintea lui Maufrais mulți alți cutezători, atrași de faima șavanților, au încercat să pătrundă în Serra Rocandor, de unde însă nu s-au mai reîntors... Singurul care a scăpat teafăr din temerara incursiune a fost Raymond Maufrais. Înapoiat în 1948 în Franța, tînărul explorator pleacă de unul singur, într-o expediție extraordinară în regiunea Tumuc-Humac din Guyana franceză, regiune atît de puțin cunoscută, încît nu figurează pe nici o hartă. Din această călătorie Raymond Maufrais nu s-a mai reîntors. În 1950 el a fost dat dispărut. A căzut victimă foamei sau fiarelor din junglă — ori, cum mai susțin unii, a căzut în captivitatea indienilor din Tumuc-Humac (ceea ce ar putea duce la concluzia că mai trăiește și azi)? Nu s-a putut preciza. Dar exploratorii experimentați ai regiunii amazoniene dau un singur răspuns: Maufrais a plătit cu viața temerara lui încercare de a străbate singur o regiune complet necunoscută, pentru a servi știința.*

În urma expediției întreprinse în ținutul Serra Rocandor din Matto Grosso, Raymond Maufrais a scris un reportaj amplu și captivant, intitulat: „Aventură în Matto Grosso“. Prezentăm cititorilor noștri cîteva fragmente însoțite de fotografii originale făcute de autor.

PRIMEJDIA LA PÎNDĂ

...După o odihnă binemeritată, pornim din nou pe apele lui Rio das Mortes. De-a lungul a kilometri întregi, pe dinaintea ochilor ni se desfășoară uriașa și în același timp minunata bogăție a vegetației de pe marginea rîului. Din loc în loc peșteri de umbră profundă se cască în tufișurile pădurii viorii, a cărei liniște nu este tulburată decît de țipătul scurt al ararasilor¹) cu pene strălucitoare. Cerul este de un albastru aproape ireal. În văzduh nu plutește nici o mireasmă. O puzderie de patosi²) zboară în cîrduri, ca orbeții, cercetînd apele verzui.

E cald, e foarte cald! Pe alocuri, apa nămoloasă ia culoarea plumbului topit și este atît de încropită, încît nu ne poate astîmpăra setea. În fiece clipă îmi vîr cana de tinichea în spuma de la proră, ca să sorb lacom o apă sălcie și tulbure.

Pablo, lungit pe banca îngustă, lipită de marginea bărcii, a ațipit. Brațul îi cade. Mîna îi atîrnă în apă. Deodată începe să urle. Sare, se zvîrcolește gemînd cu mîna șuroind de sînge. Are arătătorul pe jumătate sfîșiat.

— „Piranhas“! — țipă oamenii înspăimîntați.

Degetul lui Pablo atîrnă inert. Iar cînd Meirelles i-l vîră cu de-a sila în sticla de alcool de 90°, toată barca se cutremură. Piranhasii, numiți de obicei pești-tigri, nu-s mai mari ca pumnul și au niște solzi frumos colorați în roșu, auriu sau negru. Dinții le sînt deosebit de ascuțiți, iar ferocitatea lor este neobișnuită. Ca să vă puteți face o oarecare idee de felul cum „lucrează“ peștii-tigri, am să vă spun că atunci cînd conducătorii de turme („boyaderos“) vor să treacă un rîu bîntuit de piranhasi, ei sînt nevoiți să sacrifice un bou pe care-l aruncă în apă, la două sute de metri de vadul

Raymond Maufrais, temerarul explorator al junglei braziliene. →

---

1) Un fel de papagali.

2) Rațe sălbatice, mari cît pumnul.

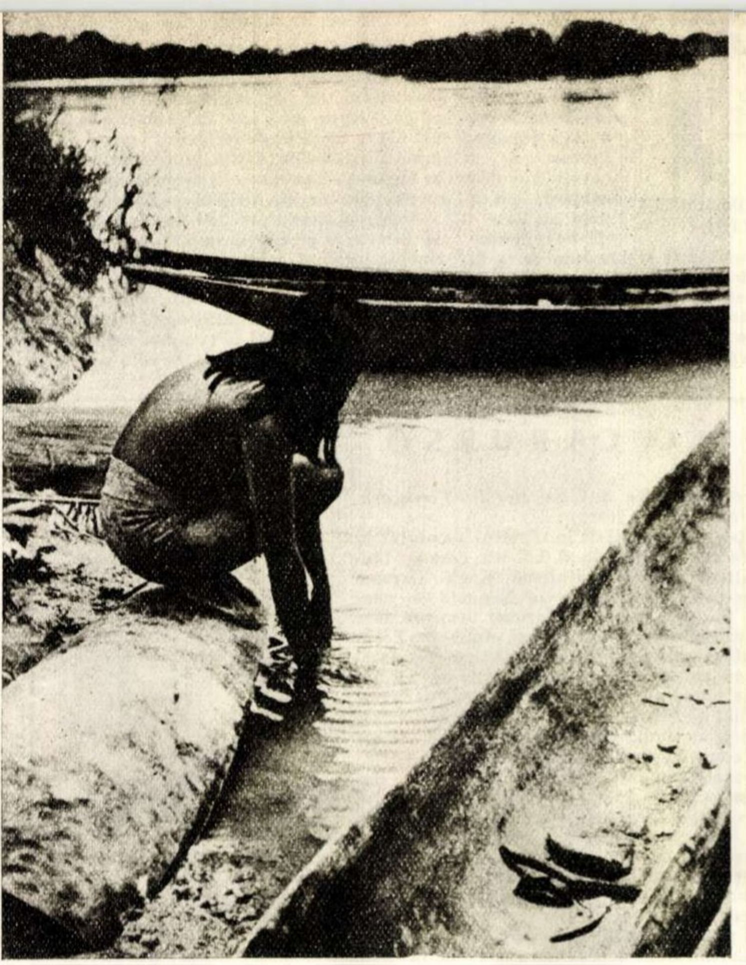

Apa fluviului e ademenitoare... Dar şi nespus de primejdioasă.

pe care îl va traversa turma de vite. Atraşi de sînge, peştii-tigri, veşnic în căutarea prăzii, se reped cu miile şi, hulpavi — precis în trei minute — devorează vita. În urma lor nu mai rămîne decît un schelet perfect curăţat...

Răstimpul acesta, foarte scurt, îngăduie totuşi boyaderosilor să treacă vadul.

— Piranhasii ăştia sînt cumpliţi.

— Da... Mai ales prin părţile astea, sînt enorm de mulţi, în timp ce alte rîuri mici nu-i interesează.

Duke — unul dintre oamenii expediţiei — ne povesteşte o întîmplare, care ar putea servi drept temă pentru o emoţionantă nuvelă:

— Într-o zi — spune el — o familie de căutători de diamante s-a hotărît să emigreze mai spre nord de Rio Araguaya, acolo unde viaţa este mai puţin aspră pentru garimpairoşi (căutători de diamante), iar pămîntul mai roditor. Au plecat cu o pirogă şi timp de două zile au mers împotriva curentului. Familia era alcătuită din bărbat, nevastă şi pruncul lor în vîrstă de şaisprezece luni.

Într-o dimineaţă piroga s-a izbit de o rădăcină şi s-a scufundat. Femeia, cu copilul agăţat de gît, a izbutit să se prindă de o rădăcină ieşită din apă, în forma unei furci, la numai cîţiva metri de mal. Bărbatul, tras de greutatea cizmelor, de care nu voia să se despartă, a fost luat de şuvoi şi a dispărut.

Au trecut cîteva zile. Femeia şi copilul stăteau agăţaţi în acelaşi loc. Noaptea le era frig, iar ziua nu mai puteau de căldură. Ţînţarii îi atacau tot timpul şi, din cauza foamei, erau pur şi simplu sleiţi.

Într-o dimineaţă, femeia, aţipind pentru o clipă, scăpă din braţe pruncul care dormea. Cu un strigăt sfîşietor, mama vru să sară după el în apă, dar cînd îşi văzu copilul mîncat sub ochii ei de piranhasi, înnebuni de groază şi începu să-şi urle durerea.

Ceva mai tîrziu, cîţiva garimpairoşi care se îndreptau spre nord o găsiră încolăcită de rădăcina ieşită din apă. Era înspăimîntător de slabă şi părea cufundată într-o nebunie calmă. În aceeaşi seară, mai înainte ca ei să-şi fi instalat tabăra, femeia muri.

★

Bărcile sînt trase la mal, „caboclosii"[3]) aprind focul. Cerul se acoperă cu nori grei şi negri şi furtuna se anunţă cu bubuituri.

Duke se duce să spele cratiţa mare de tablă, în care a fiert orezul şi, profitînd de apa ce-i ajunge pînă la genunchi, încearcă să-şi răcorească faţa. Deodată ţipă şi se aruncă îndărăt pe nisip, plîngînd şi gemînd. Se încovoaie de durere şi-şi strînge cu putere piciorul mutilat, a cărui carne, smulsă pe o lungime de 20 cm, atîrnă însîngerată, cu reflexele liliachii ale tendoanelor dezgolite.

— „Araia" — bîlbîie el cu greutate... Araia.

Înjură, în vreme ce eu îl ajut pe Meirelles să-i facă o proptea dedesubtul genunchiului şi să-i bandajeze piciorul rănit, după ce l-a dezinfectat şi l-a pudrat din abundenţă cu sulfamidă. O febră puternică a şi început să-l zgîlţîie. L-am culcat în barcă, pe un pat din foi de cort.

— Rîul este cu mult mai primejdios decît pădurea — îmi explică Meirelles. Primejdia de a călca pe o araia e grozavă.

Araia acesta este un calcan uriaş ce seamănă cu o piatră cenuşie, uşor bombată, sau cu o pălărie mare, întinsă. De aceea el se confundă cu mîlul. Coada lui scurtă şi osoasă, îndoită, ca un cîrlig, cu crestături tăioase şi foarte lungi, este plină de un lichid vîscos care, fără să fie veninos, inflamează rănile şi provoacă febră. Coada araiei este o armă teribilă. Cînd pătrunde în carne, durerea este înspăimîntătoare, iar rana pe care o provoacă se cangrenează repede. Vindecarea este destul de lentă şi nu e sigură niciodată. Unele triburi de indieni prind araia cu căngile, ca să le smulgă coada, pe care o folosesc apoi pentru a-şi întări vîrful săgeţilor de luptă.

În româneşte de **Paul B. MARIAN**

(Continuare în numărul viitor)

Francisco Meirelles, conducătorul expediţiei, care a cercetat necunoscutul Rocandor.

Crocodilul – unul dintre duşmanii cei mai feroci ai locuitorilor ţinuturilor amazoniene.

„Avangarda" expediţiei deschide drum prin pădurea virgină.

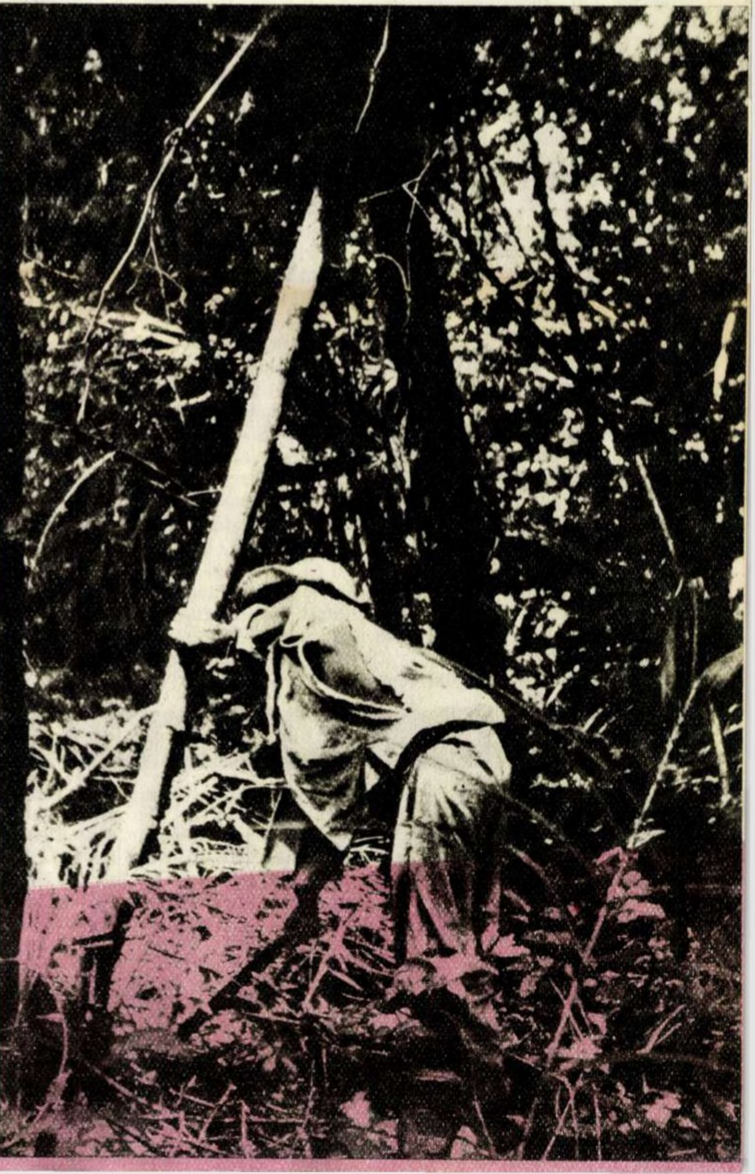

---

[3]) Caboclosi — aşa îi numesc brazilienii pe ţăranii din interiorul ţării, în general metişi, proveniţi din încrucişări între albi şi indieni. (N.T.).

O CĂLĂTORIE ÎN UNIVERS

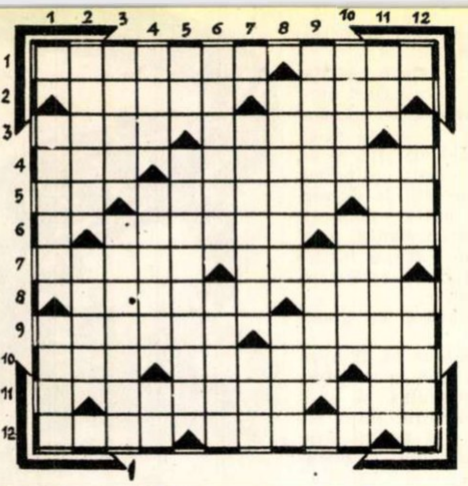

ORIZONTAL: 1) Balanţă, simbol popular al unei constelaţii — Ursa Mare şi Ursa Mică în denumirea populară. 2) Corp ceresc al cărui studiu constituie o preocupare deosebită în cadrul Anului Geofizic Internaţional — Una din Urse, numită de greci, Helice. 3) Mişcarea aerului produsă de o diferenţă de presiune — Cînd Luna e ca un glob de aur, în denumirea populară. 4) Stea din Constelaţia Argus — Astronom grec din secolul al II-lea al erei noastre, căruia îi datorăm împărţirea zilei în 24 de intervale. 5) Jumătate de Lună! — Planetă descoperită în secolul al XX-lea, de 40 ori mai depărtată de Soare decît Pămîntul — Mangan. 6) Planetă cu patru sateliţi, descoperită de Herschel în 1781, de 69 ori mai mare ca Pămîntul — Cale (lat.). 7) Un cuvînt plăcut, legat şi de cer — Astronom chinez care, cu 350 ani înaintea erei noastre, a alcătuit primul catalog astronomic, în care sînt trecuţi aproape 800 de aştri, cu poziţia lor exactă, constituind o adevărată călăuză a cerului. 8) Se bănuieşte că ar exista totuşi pe planeta Marte — Ca ochiul celui ce poate distinge steaua Alcor. 9) În industria textilă sau la jocul de cărţi (pl.) — A executa o anumită lucrare agricolă. 10) Cine e fără cap! — A aboli — Centigram. 11) Unealtă agricolă a cărei folosire constituie o practică dăunătoare recoltei — Oraş în R.D.G. 12) Distrusă de incendiu — Fiul Cerului şi al Pămîntului în mitologia greco-romană.

VERTICAL: 1) Luceafărul născut din spuma mării — Constelaţie alcătuită din 21 de stele, dintre care cea mai strălucitoare este Vega. 2) O intrare mai mică — Un grec din vremea lui Pericle. 3) Steaua descoperită de... Mihail Sebastian — Lumea întreagă. 4) În dormitor, la puşcă sau la şah — A lipsi pe cineva de ceva — Fluviu în Franţa. 5) 100 m p — Sistem ce cuprinde Soarele, Mercur, Venus, Pămîntul, Marte, Jupiter, Saturn, Uranus, Neptun şi Pluto. 6) Planetă ce răscoleşte mările — Punctul de pe sfera cerească, care se află pe verticală, deasupra locului de observaţie. 7) Una din frumoasele flori acvatice răspîndită în „Împărăţia Soarelui" (pl.) — Pieile Roşii (Utah). 8) Caritabili — Aşa cum credeau cei antici că este Pămîntul. 9) Compoziţie muzicală veche — Cînd apar stele (pop.). 10) Pronumele celui ce a compus baletul „Gaianeh" — Stea de primă mărime, vizibilă cu ochiul liber — Interval de timp în care Pămîntul efectuează înconjurul în jurul Soarelui. 11) Numele corect al Soarelui la egipteni — A scris versurile: „La steaua care-a răsărit /E-o cale-atît de lungă,/ Că mii de ani i-au trebuit/ Luminii să ne-ajungă". 12) Stăpîna nopţii — Stea din Constelaţia Orion, aflată la 540 ani lumină de Pămînt.

Cuvinte mai puţin cunoscute: AUE — ETA — UTI.

SFATURI
PRACTICE
pentru
fotografii
amatori

LUMINA COMBINATĂ LA PORTRET

Fotografierea cu lumină combinată dă rezultate bune. E vorba de a combina lumina de zi care pătrunde în cameră, cu aceea pe care o dă un reflector. În acest caz, lumina de zi ţine locul unei iluminări generale, iar reflectorul — ca lumină de modelare sau de efect.

Pentru efecte de lumină pe păr, lateral, pe umăr sau pe faţă, ne putem ajuta şi cu o oglindă care va fi înclinată în unghiul de reflexie al reflectorului cu care se iluminează faţa. Iar pentru atenuarea umbrelor pe faţa portretului, se pot întrebuinţa şi „blende", adică o hîrtie albă sau un cearşaf alb înclinat tot în unghiul de reflexie al razei de lumină din reflector. Astfel, lumina reflectată de la blende pe faţa persoanei ne va atenua umbra creată prin lumina dirijată a reflectorului.

Tratarea fundalului cu lumină este, de asemenea, o problemă importantă; fundalul trebuie luminat, pentru a putea obţine detaliile necesare pe fotografie, pentru a putea vedea ambianţa în care se află persoana. Altfel, vom obţine iluminată numai faţa persoanei, iar fundalul va fi complet negru şi nu se va putea distinge unde se află persoana.

ENRICO CARUSSO

Enrico Caruso

La cererea tov. Sîrbu A. Ioan, elev din Timişoara, publicăm articolul de mai jos:

Printre tenorii italieni de la sfîrşitul secolului al XIX-lea şi începutul celui de-al XX-lea, care au făurit faima şcolii de bel-canto italiene, Enrico Carusso ocupă un loc de frunte. Născut la Neapole, în anul 1873, într-o familie nevoiaşă, Carusso urmează doar cîteva clase primare, începînd apoi să cînte prin corurile bisericeşti din oraş. Pentru a-şi cîştiga existenţa, e nevoit la 14 ani să intre ca ucenic într-un atelier mecanic. Dar vocea lui e remarcată repede şi Carusso e îndemnat să studieze canto-ul. Profesorul care i-a dat primele noţiuni, maestrul Vergine, se ocupă un timp de educaţia lui muzicală, dar curînd Carusso se angajează corist într-o trupă de operă din Caserta, cu care colindă oraşele Italiei, şi-şi întrerupe astfel studiile sistematice. Se poate spune deci că, de fapt, marele cîntăreţ n-a avut o adevărată educaţie muzicală, n-a trecut prin şcoli.

La Livorno o cunoaşte pe cîntăreaţa Ada Giachetti, viitoarea lui soţie, care îi dă primele noţiuni de artă dramatică şi îi îndrumă paşii spre scenă. Cu timpul, Carusso apare ca solist în trupele de operă ambulante, ajungînd pînă la Praga, de unde, după un răsunător succes, va începe glorioasa lui carieră. Curînd după aceea, Carusso cîntă în „Aida" pe scena Operei din Berlin, sub bagheta dirijorului Leo Blech.

De aci înainte Carusso începe să colinde marile oraşe ale lumii, stîrnind peste tot aceeaşi admiraţie. În 1900 debutează la Scala din Milano, iar în 1903 e angajat la opera Metropolitan din New-York, unde avea să cînte mulţi ani.

Vraja pe care Carusso o exercita asupra publicului se explică în primul rînd prin calitatea vocii sale, de o frumuseţe unică. Prin natura vocii, Carusso era tenor liric, dar prin forţa ei, cîntăreţul se apropia de tenorii dramatici. Această voce splendidă, mînuită cu o virtuozitate şi lejeritate impecabile, emoţiona şi încînta.

După o viaţă plină de succese, dedicată în întregime muzicii, Carusso se îmbolnăveşte grav şi moare la Neapole în 1921, în vîrstă doar de 48 de ani. În urma lui au rămas o serie de discuri realizate însă cu mijloacele tehnice relativ defectuoase ale vremii, fapt care nu ne permite, din nefericire, să avem o justă imagine asupra artei sale.

ÎN EDITURA AGROSILVICĂ DE STAT AU APĂRUT:

Ludovic Forgo
Cînepa şi inul
Cultura şi prelucrarea preliminară
Editura Agro-Silvică de Stat

*Staţii de pompare plutitoare — de ing. *D. Ionescu-Şişeşti*
*Cînepa şi inul. Cultura şi prelucrarea preliminară — de *Ludovic Forgo*
Însilozarea nutreţurilor — de *Gh. Marinescu* şi *C. Petrescu*
Caracteristicile şi întreţinerea mecanismelor şi sistemelor tractoarelor folosite în agricultură — de *V. Cravcenko* şi *S. Rusu*
Regenerarea naturală a molidului — de *I. Vlad*
Producerea materialului săditor viticol — de ing. *Th. Bejan*
*Legumicultura, vol. I — de Prof. *I. Maier*
Microbiologia solului — de *M. V. Fedorov*
Bolile şi dăunătorii produselor vegetale depozitate — de ing. *I. Comes* şi ing. *B. Bobîrnac*
Calul Huţul din R.P.R. — de *I. Rădulescu*

ŞAH • ŞAH • ŞAH • ŞAH • ŞAH • ŞAH • ŞAH • ŞAH

APĂRAREA SICILIANĂ

Alb: I. Bălănel
Negru: Dr. L. Alster (R. Cehoslovacă)

Jucată în turneul internaţional de la Ploeşti.

1.e4 c5 2.Cf3 d6 3.d4 c:d4 4.C: d4 Cf6 5.Cc3 a6 6.Ng5 Cbd7 (Mai uzitată este continuarea 6...e6) *7.Nc4! h6 8.Nh4* (Într-o partidă Pilnik — Jezek, Praga 1956, s-a jucat 8.Ne3) *8...b5!?* (După această mutare albul ia conducerea jocului. Era mai consecvent 8...g6 urmat de Ng7) *9.Nd5! C:d5 10.e:d5! Cb6* (Încearcă organizarea unui atac asupra pionului d5, care însă nu reuşeşte) *11.0-0 Nb7 12.Te1 Dd7* (Negrul nu poate lua la d5: 12...C:d5 13.Df3! C:c3 14. D:b7 Ca4 15.Cc6! şi albul cîştigă) *13.Df3 b4 14.Cc6! g5* (14...b:c3 15.C:e7) *15. Ce4!* (Ameninţă Cf6+) *15... C:d5 16.Ng3!* (Din cauza ameninţărilor continue, negrul n-are timp să ia nici una din piesele albe atacate. La 16...N:c6 ar fi urmat 17.C:d6+ Rd8 18.C:f7+) *16...e6 17.C:b4! C:b4 18.Dc3!* (18.Cf6+ nu cîştigă deoarece şi dama albă rămîne atacată) *18...N:e4 19.T:e4 Cd5* (Şi după Tg8 20.T:b4 albul trebuie să cîştige) *20.D:h8 f5 21.Te2 f4* (Pe acest contrajoc s-a bazat negrul) *22.Dd4 Rd8 23.c4 Ng7 24.De4 Cc7 25.N:f4 g:f4 26. D:f4* (Din punct de vedere material poziţia este teoretic egală, dar regele negru stă foarte rău şi aceasta permite albului să cîştige repede) *26...Re7 27.Tad1 Tf8 28.Dg4 Tf7 29. Ted2 Ce8 30.De4 Da7 31. b4 Cc7 32.Dh4+ Nf6 33. D:h6 Ce8 34.a3 Db7 35. De3 Tg7 36.g3 Ng5 37.f4 Nh6 38.c5 e5 39.c:d6+ Rd7 40.D:e5 Df3 41.Te1* negrul cedează. O partidă foarte bună a maestrului Ion Bălănel.

Răspuns la fotoghicitoare

După cum se vede, este vorba de „Paznicul din Chailly" de Nicolae Grigorescu, al cărui original se află în Muzeul de Artă al R.P.R.

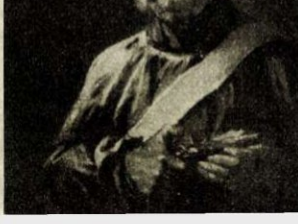

POȘTA REDACȚIEI

Ciosu Constantin — Moinești. Am reținut caricatura; mai trimiteți. Orientați-vă în special spre satirizarea năravurilor moștenite de la burghezie și spre demascarea uneltirilor imperialiste împotriva păcii.

Simonq — București. Poeziile dv. dovedesc remarcabile calități de versificație. Fiți însă mai personală. Influențele nu pot fi excluse, dar ele nu trebuie să înăbușe cu totul originalitatea. În cazul de față tutela poetică a lui Topîrceanu e prea evidentă.

Ghiulai Cornel — Baia Mare; Filip Dinescu — Buzău. Vom continua să publicăm reproduceri în culori și alb-negru ale unor lucrări valoroase din plastica universală. Dacă va fi posibil, vom reproduce și tabloul care vă interesează. Dar mai tîrziu.

Cornelia Mitu Chilom și Cornelia Mihalache — Ploești. Vom încerca să răspundem dorinței dv. de a publica prezentări ale actorilor preferați, dar nu vă putem preciza numărul de revistă în care vor apare. Regretăm, dar nu vă putem furniza adresele acestor actori, întrucît nu le deținem. Pentru a deveni corespondentul revistei noastre e nevoie de o singură „formalitate": aceea de a ne scrie, însoțind însă, neapărat, materialele respective de fotografii. Așteptăm corespondențele dv. Mulțumiri pentru călduroasele felicitări adresate colectivului revistei.

Al. Gh. Haiduc — Deva. Pentru informații cît mai exacte și mai amănunțite asupra condițiilor de intrare la Institutul de Teatru și Cinematografie, credem că ar fi cel mai nimerit să vă adresați direct Institutului, în București, Calea Plevnei 2. Vom publica două scurte materiale cu date despre țările africane ce vă interesează.

V.I. Done. Intenționînd a ne oferi o pagină de modă cît mai originală, dv. ați creat cîteva modele care sînt prea extravagante și aproape irealizabile la croitor. Linia modernă este simplă și degajată, și nu încărcată pînă la exces, așa cum o prezentați dv. Regretăm, dar desenele nu sînt publicabile.

Dudu Tăimănescu — București; Mitică Lăcătușu — Bacău; Lilas Miosotis — Zărnești; H. Totir — Tr. Severin; Marin Buică — București. Versurile trimise nu sînt publicabile.

Florin Tintașu — Loco. Pentru problema care vă interesează vă sfătuim să vă adresați unui medic dermatolog.

Cofetăria „REPUBLICA"

ÎN FIECARE ZI

bogat sortiment de specialități de patiserie, bombonerie și înghețate.

Execută comenzi pentru acasă.

Calea Victoriei nr. 61-63

tel. 6.43.07

CÎTEVA SUGESTII PENTRU VARĂ

1. Sacou fără revere din stofă ușoară cu desen (pepit, dungi, tweed) încheiat la trei nasturi.
2. Cămașă sport la două rînduri, din poplin sau ballonseide, cu garnitură din tighele.
3. Cămașă dreaptă cu buzunarele plasate în dreptul cusăturilor laterale pe tiv, formînd un șliț.
4. Bluză sport din țesătură de bumbac mai plin (olandă, pelerină, trotuș etc.), avînd la guler manșete și tiv, o garnitură de tighele dese.
5. Avînd o croială interesantă de raglan, marcată cu 2 rînduri de tighele, această bluză sport este confecționată din același material cu pantalonii.

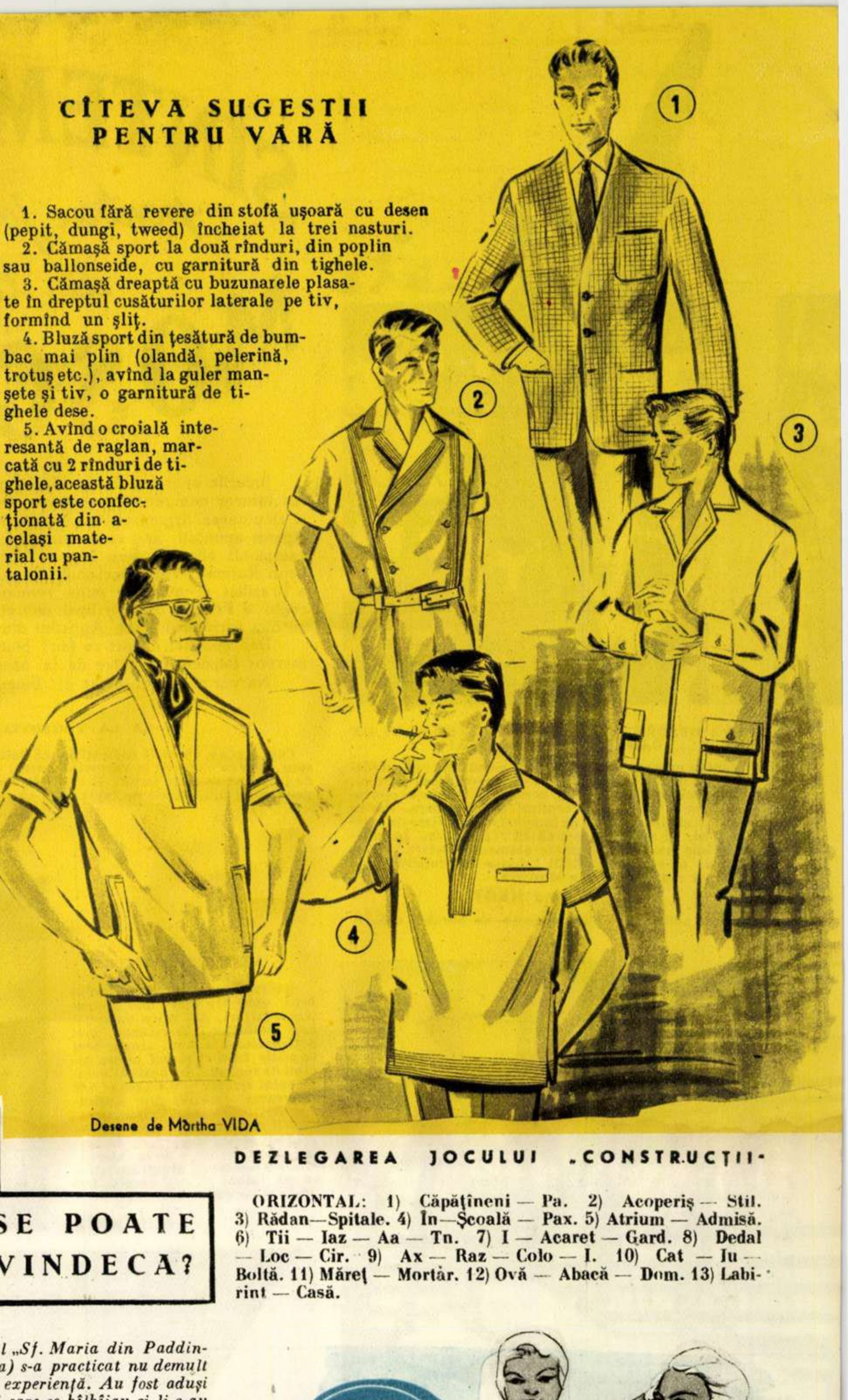

Desene de Mártha VIDA

DEZLEGAREA JOCULUI „CONSTRUCȚII"

ORIZONTAL: 1) Căpățîneni — Pa. 2) Acoperiș — Stil. 3) Rădan—Spitale. 4) În—Școală — Pax. 5) Atrium — Admisă. 6) Tii — Iaz — Aa — Tn. 7) I — Acaret — Gard. 8) Dedal — Loc — Cir. 9) Ax — Raz — Colo — I. 10) Cat — Iu — Boltă. 11) Măreț — Mortăr. 12) Ovă — Abacă — Dom. 13) Labirint — Casă.

BÎLBÎIALA SE POATE VINDECA?

La Spitalul „Sf. Maria din Paddington" (Anglia) s-a practicat nu demult o interesantă experiență. Au fost aduși 25 de oameni care se bîlbîiau și li s-au acoperit urechile cu niște căști, în care se auzea un zgomot permanent și puternic. Fiind puși să vorbească în aceste condiții, 24 din cei 25 de oameni au vorbit absolut corect.

Cum au explicat acest lucru medicii care au făcut experiența? Ei susțin teza că bîlbîiala nu e un defect de vorbire, ci că adevărata ei sursă este auzul. Că bîlbîitul se bîlbîie numai pentru că își aude propria voce și că, atunci cînd nu o mai aude, vorbește curgător.

Medicii au arătat că experiența făcută a avut ca scop numai confirmarea teoriei emise. În ce privește tratamentul practic al bîlbîielii, ei au recomandat pacienților să repete, cuvînt cu cuvînt și într-un ritm corespunzător, fraze pronunțate de altcineva, în așa fel încît să se concentreze asupra cuvintelor străine și să uite, să facă abstracție de propriile lor cuvinte.

Vor putea constitui, oare, aceste experiențe și recomandări, începuturile unui tratament valabil împotriva bîlbîielii? Timpul o va arăta, desigur.

CREMA NIVEA
Brontol
Folosiți la PLAJĂ aceste excelente produse

SÎNTEM GATA pentru jocurile de la MOSCOVA

Jocurile sportive de la Moscova se situează în fruntea tuturor competițiilor sportive din acest an. De unde și amploarea organizatorică, cît și bogata listă de participanți anunțați. Să-i reamintim pe cițiva. Vor fi prezenți campionii olimpici Bob Morow, Konolly, Vladimir Kuț, Leon Rotman; vor fi prezente faimoasa echipă de baschet a Braziliei și nu mai puțin renumita reprezentativă de rugbi a Franței. Nu vor lipsi nici ciclistul italian Baldini și nici sprinterul Mike Agostini din îndepărtatul Trinidad.

Dar sportivii noștri ce fac? Sînt gata pentru startul marilor întreceri sportive de la Moscova?

Ne vor răspunde chiar ei! Bineînțeles, numai cițiva...

CA LA VARȘOVIA...

Cum credem că va fi competiția de fotbal? Destul de greu de spus. Sper că va fi: ca la Varșovia! Adică, după consumarea finalei de fotbal să se cînte imnul R.P.R. În fond, avem o echipă omogenă și cu mult spirit de luptă. Așa că îmi mențin speranța!

Alexandru COZMA
portarul echipei de fotbal

CEVA DESPRE DEZAVANTAJUL TITLULUI DE CAMPIOANĂ MONDIALĂ!

Echipa noastră este campioană mondială. Și — credeți-mă vă rog — faptul acesta este uneori dezavantajos. Cu orice echipă ne întîlnim, aceasta își înzecește eforturile și avem de suportat asalturi extraordinare. Dar ca portar al echipei romîne de handbal și în calitate de căpitan al ei, vă asigur că n-o să vă dezamăgim. În ultimul timp am învățat unele elemente tactice noi și eficace, ne-am îmbunătățit tehnica execuțiilor și... așteptăm examenul de la Moscova.

Irina NAGY
portar al echipei feminine de handbal a R.P.R.

M-AM PREGĂTIT!

Specialitatea mea este înotul bras, unul din cele mai pretențioase stiluri. Aci orice amănunt este hotărîtor. Tracțiunea mai puțin eficace a unui singur braț te poate face să pierzi multe zecimi de secundă. În bazinul complexului sportiv „V.I.Lenin“ vor fi prezenți sportivi din Australia, R.D. Germană, Franța, Olanda, R.Cehoslovacă etc. M-am pregătit și am încredere în forțele mele. Vreau ca de la întrecerile din capitala Uniunii Sovietice să mă întorc cu un record sau poate chiar cu o victorie.

Felix HEITZ

SPERĂM UN LOC BUN!

La Moscova se vor întîlni cele mai bune echipe feminine de gimnastică din lume. Sovieticele, maghiarele, cehoslovacele, polonezele și celelalte participante ne vor face serioase „zile negre“. Dar noi ne-am pregătit cu multă atenție și sperăm să ne clasăm imediat după gimnastele Uniunii Sovietice.

Elena TEODORESCU
din lotul de gimnastică

AȘTEPT CU NERĂBDARE PRIMUL MECI DE LA MOSCOVA

Echipa noastră feminină de volei a obținut în ultimul timp rezultate bune. Actualmente ne aflăm în plină perioadă de pregătire. Asupra cărui lucru ar mai trebui să insistăm? După părerea mea este necesar să ne îmbunătățim jocul liniei a doua. Punctele noastre tari? Serviciul și atacul. Dorința noastră cea mai actuală? Nici nu se mai poate discuta: victorie la Moscova!

Elena FLOREA

ÎN JURUL GLOBULUI

Problemei descoperirii din timp a cancerului — descoperire care permite perfecta tratare și vindecare a bolii — i-a consacrat mulți ani din activitatea sa medicul sovietic I. Obelnițki. Nu demult el a decoperit o metodă de depistare prematură a bolii, prin coagularea la căldură a plasmei sangvine. Iată-l pe dr. Obelnițki (dreapta) analizînd plasmă sangvină, la aparatul pe care l-a conceput și construit.

Ciudatul „obiect" din fotografie este... un instrument muzical, fotografiat în prezența celor doi creatori ai săi: inginerul François Bachet și compozitorul Jacques Lashy (Franța). Noul instrument produce sunete muzicale foarte neobișnuite. →

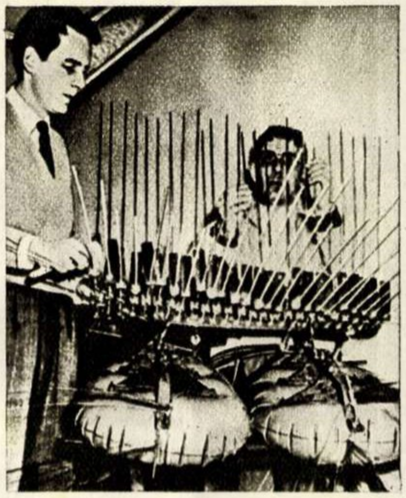

↑ Acum 500 de ani, de fiica unui nobil din localitatea italiană Marostica, se îndrăgostiseră doi tineri care ajunseseră aproape la duel. Pentru a evita o vărsare de singe, guvernatorul orășelului hotărî ca „duelul" să aibă loc la masa de șah, miza fiind mîna fetei. Soluția a fost atît de bine primită încît, cu limbă de moarte, guvernatorul a cerut reeditarea partidei de șah peste... 500 de ani. Ceea ce s-a și făcut în zilele noastre. Partida e retransmisă publicului pe o tablă de șah ale cărei piese sînt oameni vii.

O interesantă „galerie de tablouri" preistorice a fost descoperită nu demult într-o peșteră din Perigord (Dordogne, Franța). Sînt desenele a 61 de mamuți, bizoni, cai, rinoceri, cu o vechime apreciată la 20.000-40.000 ani. ↓

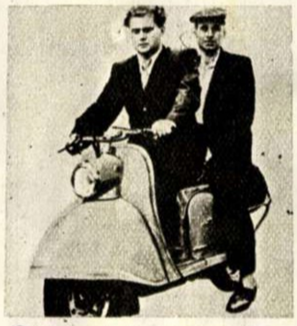

↑ Pe străzile Moscovei a apărut un nou model de scuter, realizat de industria sovietică. El poartă numele „Tula" și este înzestrat cu un motor de 8 cai. Datorită greutății sale reduse — numai 160 kg — și randamentului excepțional al motorului, scuterul nu consumă decît un litru de benzină la 33,33 km parcurși.

Număr senzațional de clovnerie? Nu! Costum de plajă creat în Statele Unite. Motivele costumului sînt orientale.

În îmbrăcăminte ca și în politică, yankeii caută tot felul de... motive orientale! ↓

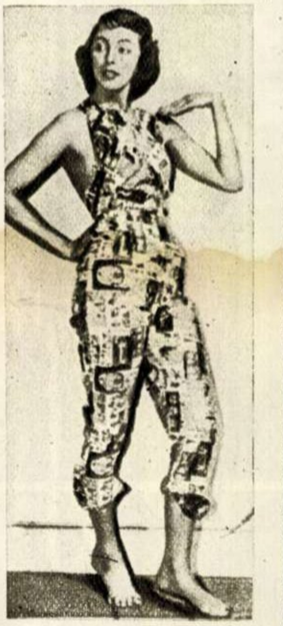

↑ La Kiederau, pe Ammersee (R. F. G.) funcționează sanatoriul „Manfred Curry". Principiul terapeutic al clinicii îl constituie factorul climateric, aparatele aflate în apropierea patului bolnavilor producînd condițiile atmosferice prescrise de medici.

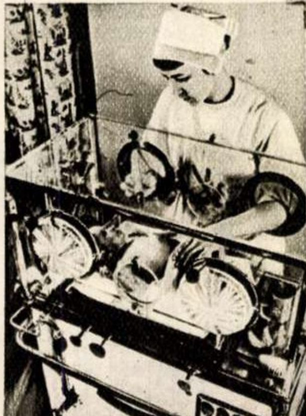

← Tehnicienii din R. D. G. au realizat o instalație pentru îngrijirea copiilor prematuri. Ea se compune dintr-un incubator de sticlă, în interiorul căruia se găsesc toate obiectele necesare îngrijirii copilului.

→

Vulpea și pisica! Ciudată prietenie! Și totuși cele două animale sînt mai mult decît prietene.

În urmă cu trei ani, la Grădina Zoologică din Moscova, a fost adus un pui de vulpe. El a fost înfiat de pisica „Mališka", care l-a hrănit și l-a crescut. Micii sălbăticiuni, fiind luată la început drept pui de lup, i-a rămas numele „Ošiboka" (greșeală).

După cum se vede, mama și cu fiica ei adoptivă se înțeleg de minune și azi.

GONG!

PUBLICUL APLAUDĂ...

● frumoasa realizare a teatrului ucrainean din Vinnița, care prezintă la Moscova cea mai nouă dramă a scriitorului M. Zarudnîi, *„Noapte și flacără"*, montată de colectiv în cinstea celei de-a 40-a sărbătoriri a Revoluției din Octombrie.

● noua dramatizare a *„Mizerabililor"* lui Hugo, făcută de Paul Achard, care se reprezintă la Comedia Franceză; regizorul, cunoscutul actor *Jean Meyer*, director artistic al teatrului, deține și rolul comisarului Javert.

● reapariția pe scenă a veteranei teatrului italian, artista *Emma Gramatica*, pentru care teatrul Quirino din Roma a montat piesa *„Fiecare cum vede"* de Pirandello.

● prima înscenare pe o scenă bulgară a unei lucrări dramatice de *Maiakovski*. E vorba de Teatrul de satiră din Sofia, care a reprezentat *„Baia"* în regia lui *St. Sirciagiev*, laureat al premiului Dimitrov.

● reluarea pe scena Burgtheaterului vienez, a dramei lui Schiller *„Maria Stuart"*, în viziunea regizorului elvețian *Leopold Lindtberg* și în interpretarea cunoscuților actori *Paula Wessely, Kathe Dorsch* și *Ewald Balser*.

● prezentarea piesei lui Cehov *„Trei surori"* pe scena teatrului *„El Galpon"* din Montevideo, regia aparținînd lui *Atahualpa del Cioppo*, iar în rolul Irinei jucînd marea actriță chiliană *Belgica Castro*.

PUBLICUL CRITICĂ...

● ultima piesă a lui Andre Roussin, cunoscut autor parizian de comedii, prezentată pe scena teatrului *Madeleine*, intitulată *„Mama"*; lucrarea displace datorită atmosferei morbide și obsesiei sexuale a eroilor. Singurul element meritoriu semnalat de public e interpretarea dată de *Elvira Popescu* rolului titular.

● ciudatul nărav al oamenilor de teatru de pe *Broadway* de a transforma în operetă sau comedie muzicală orice lucrare clasică. După *„Candide"* de Voltaire, care e acum un soi de revistă de mare montare, *„Pygmalion"* de Shaw și drama lui O'Neill *„Anna Christie"* au devenit operete new-yorkeze.

● concepția greșită în care a fost tratată ideea hamletiană în noua piesă a italianului *Riccardo Bacchelli*, numită tot „Hamlet". De data aceasta, însă, eroul, în loc să caute adevărul și să facă dreptate, preferă să nu știe de corupția ce-l înconjoară, dorind să rămînă deoparte, nepăsător, să nu-și ia nici o răspundere.

● piesa fantezistă americană *„Noaptea pinguinului"* de *Arch Oboler*, care prezintă un cataclism atomic universal ce năruie întregul univers. Pare-se că efectele dezastruoase imaginate de autor s-au revărsat asupra piesei, care s-a năruit după un foarte scurt număr de reprezentații.

GONG!

REDACȚIA: BUCUREȘTI PIAȚA SCÎNTEII Căsuța Poștală 7 Tel. 7.60.10 int. 1744 **ABONAMENTE:** la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. **PREȚUL ABONAMENTELOR** 3 luni: 18 lei 6 luni: 36 lei un an: 72 lei

TG. MUREŞ
BIBLIOTECA REGIONALA
108

1

2

3

4

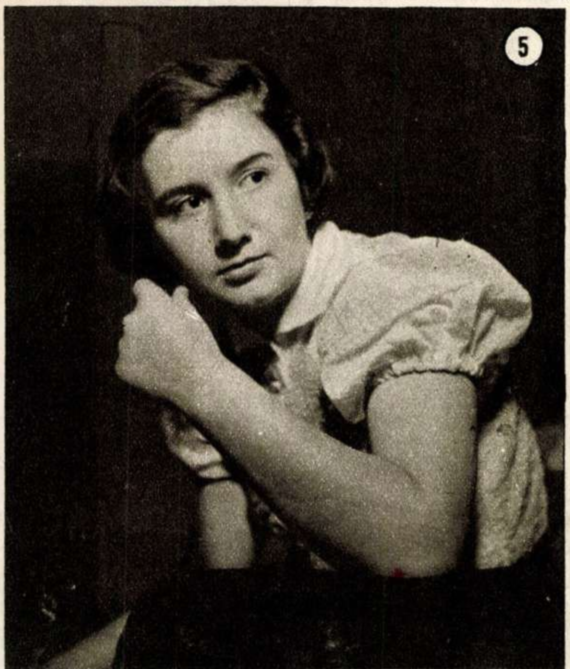
5

6

Concertul tinereţii

Titlul de mai sus nu ne aparţine. El a fost dat de compozitorul sovietic Kabalevski concertului său pentru pian în re major, care, în acest sfîrşit de an şcolar, a fost prezentat în primă audiţie de... (foto 1). Nu este nici o greşeală: concertanta e chiar eleva pe care o vedeţi sosind cu întîrziere la propriul ei concert. Noroc însă că mai erau destui programaţi înainte. Rîndul Rodicăi Giroveanu a venit abia la sfîrşitul primei părţi a audiţiei absolvenţilor Şcolii de muzică de 11 ani. Dar cum, vorba englezului, „ultimul nu este cel din urmă", succesul a fost cu atît mai strălucitor: aplauze furtunoase, chemări de nenumărate ori la rampă, aprecieri călduroase ale specialiştilor. Ce-şi poate dori mai mult un tînăr care abia acum începe spinoasa cale a gloriei artistice?

La început e destul de greu. Şi ai impresia că ai uitat tot ce ştii, că te vei face de rîs. Dar Popa Aurelian, proaspătul absolvent al clasei de clarinet, a găsit la timp un sfătuitor. „Aşa e întotdeauna pînă vii în contact cu publicul. Pe urmă parcă nici n-ai mai vrea să pleci de pe scenă. Ascultă-mă pe mine, că fac muzică de 40 de ani!" — i se adresează cu blîndeţe violonistul B. Berrfeld (foto 2).

În schimb, după ce ai ieşit de pe scenă, nu e rău de loc, fireşte, dacă ai fost „la înălţime". Şi judecînd după atitudinea profesoarei Maria Sava, se pare că pianista Miorella Bobescu nu a dezminţit aşteptările (foto 3).

Antract. Holul Ateneului s-a umplut de publicul care comentează cu însufleţire audiţia Şcolii de muzică de 11 ani... Şi pentru a te convinge o dată mai mult că în această seară arta aparţine tinerilor, şi-a făcut apariţia şi o plasatoare de programe cu o înfăţişare destul de puţin obişnuită... (foto 4).

Rusescu Veronica iscodeşte cu prudenţă direcţia în care se află... adversarul. Il va învinge oare de data aceasta...? (foto 5). Frămîntarea e inutilă! Cînd dispui de tehnică, muzicalitate şi şcoală, publicul nu mai este un adversar, ci un aliat!... Lucrul e confirmat după concert, şi în colocviul amical cu colegii mai vîrstnici (foto 6).

Unsprezece absolvenţi ai Şcolii de muzică de 11 ani s-au perindat vreme de trei ore, pe scena Ateneului. Dar nu părea să fie o simplă „producţie" a unor elevi harnici: programul concertului le punea în faţă lucrări muzicale grele, de maturitate, deservite de acompaniamentul desăvîrşit al orchestrei simfonice a Cinematografiei, sub conducerea lui Jean Bobescu. Cine s-a mai gîndit că are în faţă proaspeţi absolvenţi, ascultînd vocea plină, puternică şi cu plăcute adîncimi, a Jeanei Puşcaşu în aria „Violetei" sau urmărind tehnica uşoară, multitudinea de nuanţe şi muzicalitatea pianistului Stelian Constantin? Arareori o ezitare, o tremurare a arcuşului, o crispare a expresiei trădau pe debutant.

...A fost numai unul din nenumăratele „concerte ale tinereţii" care a marcat cu emoţie şi bună dispoziţie sfîrşitul unui an de învăţămînt muzical.

I. HRISTEA

Fotografii de A. MIHAILOPOL

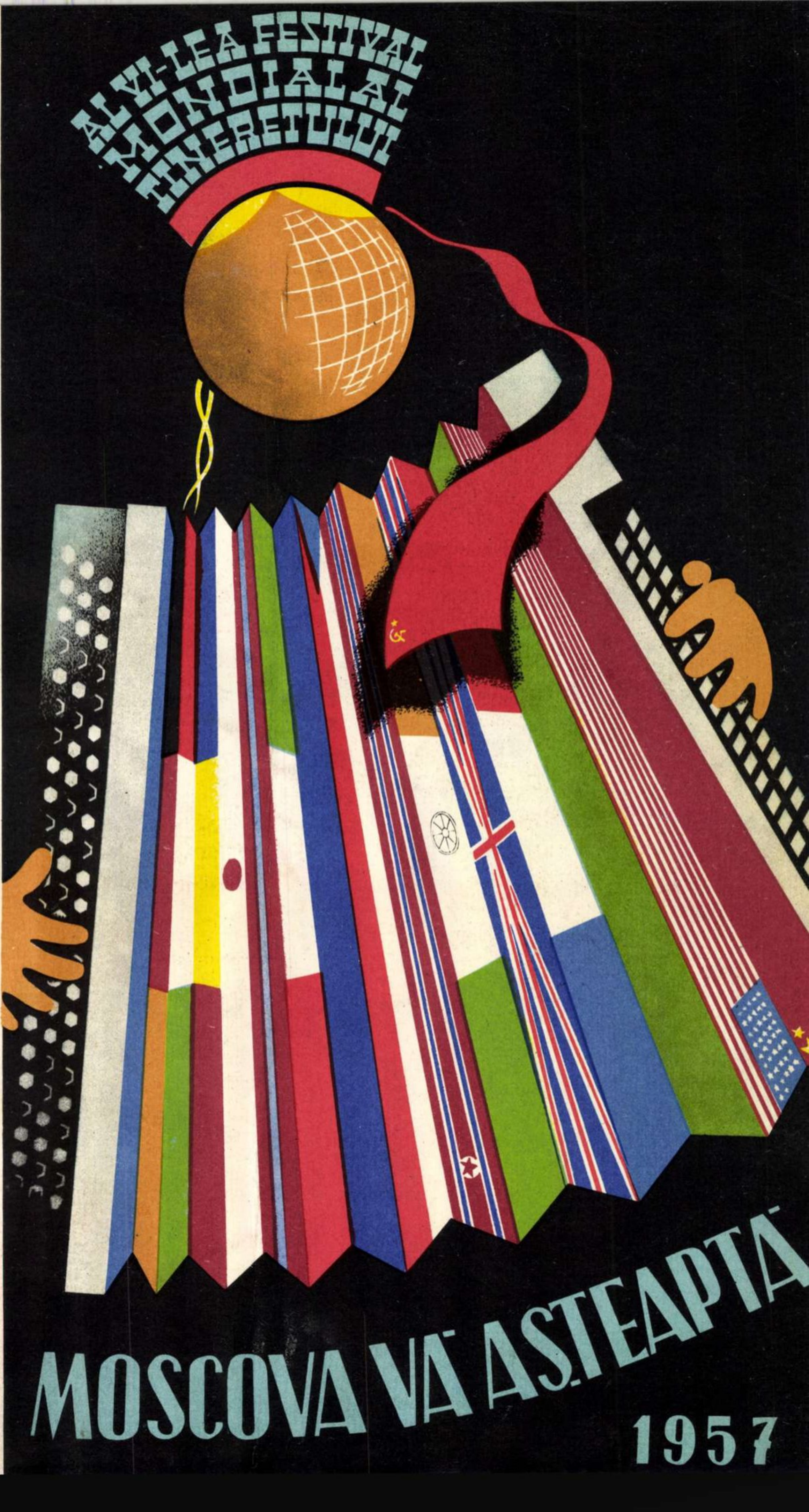
AL VI-LEA FESTIVAL
MONDIAL AL
TINERETULUI
MOSCOVA VĂ AȘTEAPTĂ
1957

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACARA

REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ
ȘI LITERAR-ARTISTICĂ

Nr. 17 — (114)
ANUL VI — 27 IULIE 1957

Pîine, cît mai multă pîine patriei...

COPERTA I: Afiş de **BARDOCZ** Ludovic, distins cu premiul I în cadrul concursului organizat în ţara noastră în cinstea celui de-al VI-lea Festival Mondial al Tineretului şi Studenţilor.

COPERTA a IV-a: Perniţa
Desen de N. **POPESCU**

SPRE MOSCOVA gazda Festivalului

„Cei mai buni dintre noi – delegați la Festival!" La depoul București-Triaj tinerii au propus în delegația tineretului romîn pe fruntașul utemist Ion Grigore (pe locomotivă).

Îmi amintesc de interviul unui ilustru om de cultură american, publicat cu ani în urmă într-o revistă din București. Omul mărturisea sincer: „Cunosc din păcate foarte puțin despre patria dumneavoastră. Mi-o închipui, la fel ca cei mai mulți dintre concetățenii mei, ca o țară bogată și frumoasă prin sălbăticia ei, plină de haiduci și legănată de melodii lăutărești, interesantă prin pitorescul ei oriental și pradă unor încurcate conflicte balcanice". La atît se reduceau toate cunoștințele unui om de cultură străin, despre Romînia!

Poporul nostru, popor harnic, priceput, plin de inventivitate, gust și eleganță și-a dezvăluit însă multe din comorile sale în răstimpul ultimilor 10 ani. Rînd pe rînd țara noastră a repurtat adevărate succese — surpriză peste hotare. În domeniul sportului, artei și medicinii.

La Moscova sîntem așteptați azi nu ca o noutate, ci ca vechi prieteni cunoscuți și prețuiți pentru munca și comoara noastră națională. Nu veți fi surprinși atunci, aflînd că pregătirile pe care le-a făcut tineretul țării noastre în vederea întîlnirii internaționale de la Moscova au întrecut în volum și importanță chiar și cele pe care tînăra noastră generație le făcea acum patru ani, cînd bucuriile Festivalului se etalau în Capitala patriei noastre.

În paginile de față vă înfățișăm cîteva aspecte din munca însuflețită cu care tineretul nostru a înțeles să pregătească participarea delegației noastre la cel de-al VI-lea Festival Mondial al Tineretului.

Au răspuns în primul rînd cei care au înțeles semnificația Festivalului și lozinca sub care se adună în Capitala Uniunii Sovietice un număr atît de mare de tineri. Și aceștia sînt sute și sute de mii. Munca lor cinstită în folosul binelui și progresului comun reprezintă cel mai puternic aport la cauza păcii, prieteniei și solidarității internaționale.

Cinstind Festivalul, mii de tineri din orașe aleargă în ajutorul țăranilor muncitori, ajutîndu-i la recoltarea grînelor. În fabrici și uzine au loc întreceri și schimburi de onoare.

În același timp tineretul se instruiește, se odihnește, face sport, se amuză. S-au organizat carnavaluri ale tineretului, un număr record de excursii, competiții sportive.

Toată grija a fost acordată pregătirii lotului nostru cultural-artistic. S-au înfruntat în acest scop, într-o muncă creatoare, cîteva mii de participanți. Au fost descoperite talente cu totul noi, necunoscute pînă azi. Competițiile de masă pentru pregătirea lotului sportiv au înregistrat aceleași succese.

Se poate spune, în concluzie, că pregătirile pentru Festivalul de la Moscova s-au bucurat de participarea maselor largi ale tineretului și au răscolit întreaga țară cu energia și entuziasmul lor.

Cu multă pricepere și gust au lucrat cadouri pentru Festival și pionierii cercului de pirogravură de la Palatul Pionierilor din Timișoara.

Reprezentanții ansamblului U. T. M. de dansuri populare vor apare pe scenele Moscovei.

AL VI-lea FESTIVAL MONDIAL AL TINERETULUI ȘI STUDENȚILOR
MOSCOVA 1957
Pentru pace și prietenie

↑ În cinstea Festivalului au avut loc pretutindeni largi acțiuni de muncă voluntară. În regiunea Ploești cîteva mii de tineri s-au dus pe ogoare pentru a ajuta la strîngerea recoltei.

Ion BRAD

La fîntîna cu apă vie

(ÎN DRUM SPRE MOSCOVA)

Ne ducem la fîntîna cu apă vie,
La sfintele tale izvoare, prietenie,
Să ne-ncunune pacea cu laurii ei,
Tinerețea să ne-aprindă jerbe-scîntei,
Să ne lege jocul pe totdeauna,
În veci să ne cînte numai naiul și struna,
O melodie, o ciocîrlie, acum și-n vecie,
Ne ducem la fîntîna cu apă vie...
Pe unde trecem, pe pămîntul rusesc,
Gurile apelor la toți ne șoptesc:
— Spălați-vă mîinile, să fie-mbrățișarea curată.
Doar moartea pe-aici stăpînise odată,
Moartea chircită și slută,
La fiece pas doborînd o mie și-o sută!
Ochii spălați-i, ca pe ei să se pună
Numai polenul de aur din lună,
Niciodată păienjeniș și uitare!...
Binecuvintează-i, bunicule soare!

Festival

Horă de copii mai mari,
Joc de flori
Cu-o mie de culori,
Horă de copii mai mari.

Stau în jurul globului inel,
Mîinile ce leagă
Lumea-ntreagă
Stau în jurul globului inel.

Peste ele nu treci tu, război,
Babă-Ciumă,
Grea huidumă,
Peste ele nu treci tu, război!

↑ La Electromagnetica, delegat la Festival a fost propus tehnicianul Gheorghe Șerbănescu (dreapta).

MOSCOVA 1957

Carnavalurile tineretului au umplut de veselie zeci de localități. În fotografia noastră, aspect de la carnavalul organizat la Casa de Cultură a C.C.S. din București. →

↑ A. Mihailopol, fotoreporter, cîștigătorul premiului I la concursul tinerilor fotografi, închinat Festivalului Mondial al Tineretului.

Prin gimnastele noastre țara și-a cîștigat de mult un renume binemeritat la competițiile sportive internaționale. La Moscova ele vor avea prilejul de a-și pune din nou în valoare măiestria și talentul lor. →

Alexandru ANDRIŢOIU

Cu faţa spre Festival

Stau cu faţa spre Răsare-Soare
şi, aşa, cu faţa sclipitoare,
Moscova mi se arată-n vis
scăpărîndu-şi marmura semeaţă,
larg împrejmuită cu verdeaţă
ca-ntr-un basm spre feerii deschis.

Auru-n cupole parcă arde
învăscut în flăcări de stindarde
pe cînd turnul Spaski sună plin.
Dat î-i de-a vedea privirii mele
un ocean de oameni şi drapele
cari din toate patriile vin.

Parcă nu visez, ci sînt acolo,
străjuit de lira lui Apollo
ca să laud şi să preamăresc
mîinile de spumă-ale femeii
care-aruncă-n aer porumbeii
să-aibă pace globul pămîntesc.

Şi eu duc la marea lor paradă
un steag alb ca faldul de zăpadă
şi eu cînt în rîndul lor, şi eu —
Dunărea şi Oltul mă trimise
ca părtaş întru aceleaşi vise
ce le creşte şi poporul meu.

↑ **Tinerii ploeşteni,** cei care au dovedit atîta însufleţire în acţiunile voluntare de stringere a recoltei, au organizat tot în cinstea Festivalului un miting în piaţa oraşului.

CÎNTĂREŢ AL TINEREŢII

Cîntecele pe care Radu Paladi le creează în cinstea Festivalurilor Mondiale ale Tineretului sînt, ca să spunem aşa, predestinate premierii: remarcabila lor valoare le-a făcut să obţină distincţiile cele mai înalte, acordate în cadrul concursurilor naţionale instituite în cinstea Festivalurilor de la Bucureşti, Varşovia şi Moscova. La recentul concurs, el a obţinut de două ori premiul I — pentru o lucrare de muzică de cameră şi pentru un cîntec.

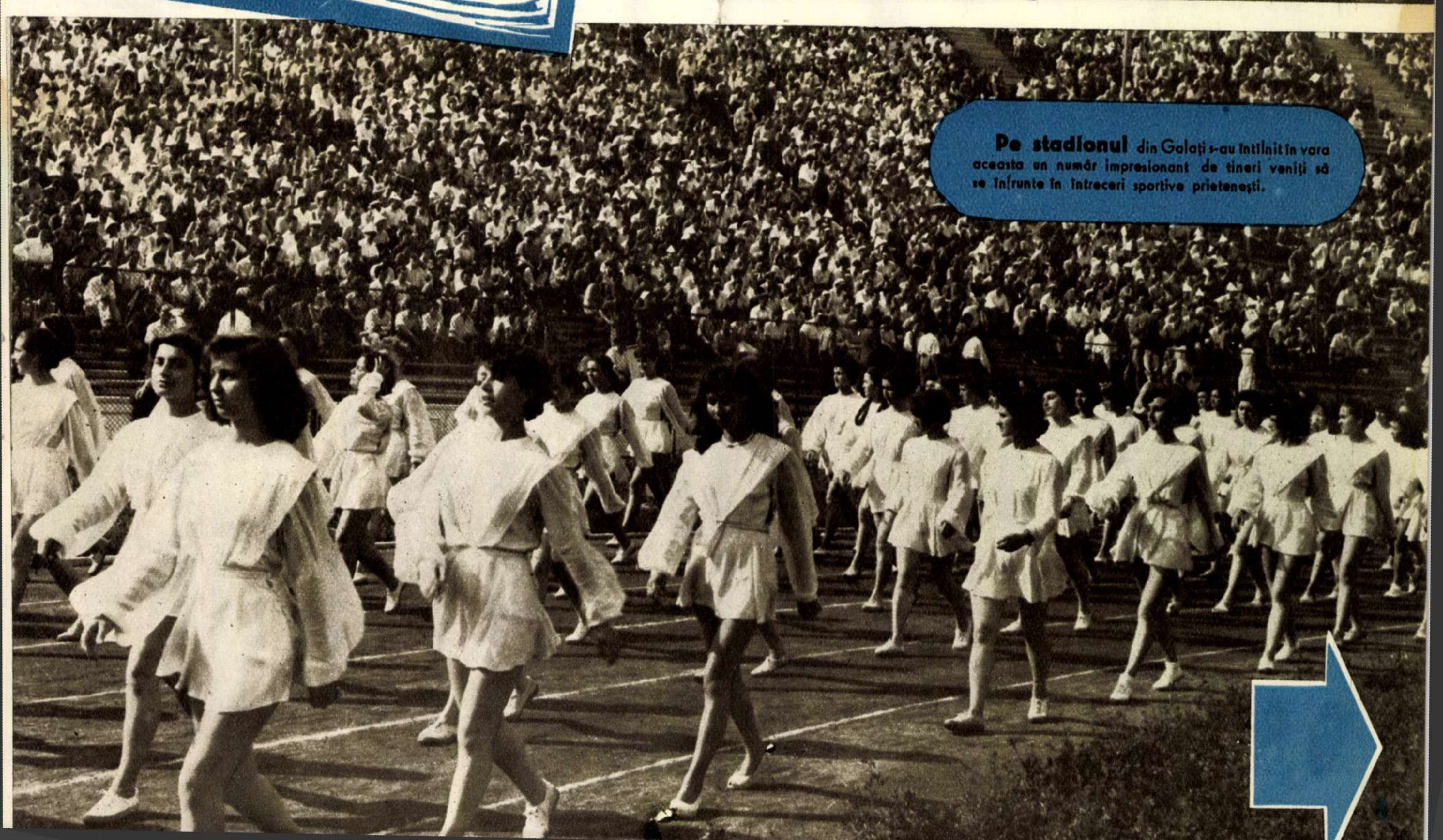

Pe stadionul din Galaţi s-au întîlnit în vara aceasta un număr impresionant de tineri veniţi să se înfrunte în întreceri sportive prieteneşti.

În Parcul de cultură și odihnă din București a fost deschisă o expoziție în care au fost centralizate o parte din cele mai frumoase dintre cadourile lucrate de tineretul romîn pentru prietenii săi din lumea întreagă.

„Țesătura aceasta va servi la confecționarea basmalelor pentru Festival. O lucrez cu atenție deosebită". (În fotografie, tînăra țesătoare Elena Păcuraru de la Industria Bumbacului B, împreună cu doi tehnicieni ai întreprinderii).

MAREA AVENTURĂ a porumbelului

de **F. BRUNEA-FOX**

La Oradea, în dimineața de 28 iulie, locuitorii vor putea urmări un atractiv spectacol aerian, organizat în cinstea Festivalului ce se deschide în acea zi la Moscova. În vreme ce deasupra Kremlinului mii de porumbei *albi* vor anunța începerea serbărilor consacrate tinerilor veniți din toate colțurile lumii în frumoasa și ospitaliera capitală sovietică — în aceeași oră, 400 de zburătoare *argintii*, *roz* și *albastre* își vor face apariția pe cerul orădean. Stolul va roti un răstimp în formație strînsă peste turlele și acoperișurile orașului, sus, în tăria văzduhului înalt, ca peste puțin în escadrila compactă să se opereze o misterioasă fracționare. Despărțiți în pîlcuri, porumbeii își iau deodată zborul către cele patru zări și, curînd, panglicile policrome atașate de gleznele lor vor saluta, cu o ultimă fluturare, trecătorii opriți un moment pe străzile urbei, ca să vizioneze candida demonstrație aeriană.

Atît. O scurtă și suavă fîlfîire de batiste colorate. Orașul își continuă mișcarea obișnuită de fiecare zi, în fabrici, în birouri, acaparat de îndeletniciri felurite, active. Și nimeni nu știe că pentru înaripatele lansate adineauri, ca să vestească un pașnic simbol întruchipat în festivitățile tinerești inaugurate atunci la Moscova, începe o mare aventură. Sau, poate, vreun pensionar, stînd la umbră pe o bancă a grădinii publice — vreun „inițiat" poate — să găsească pretext de conversație cu vecinul prea puțin impresionat de efemerul carusel al hulubilor.

— Săracii, au o bucățică de cale pînă acasă.

— Da'ce, umblă pe jos? Încet ca noi? — va răspunde vecinul care s-a brodit șugubăț. Și pe urmă, nici Oradea nu-i ditai continent. Pînă la hulubăria lor e numai o poștă de zbor! Se vede că dumneata n-ai pe cine căina și te-a pălit mila pentru niște păsări.

— Ce vorbești dumneata? Ăștia-s porumbei din aceia de ogradă, care ciugulesc pe maidane, se prăsesc ca vrăbiile și termină în ciulama? Așa crezi?

— Cum adică? — purcede a se mira, neinițiatul.

— Păi, ăștia-s din cei călători. Porumbei de rasă, stimabile, învățați să ție la drum lung. Nu trebuie confundați cu ăi comuni. E ca și cum ai confunda o gloabă de sacà cu un cal de hipodrom. Ehei, nu-i ușor să crești asemenea cursieri. Lucrul acesta cere răbdare multă și tragere de inimă și așa se explică pasiunea columbofililor, cum își zic crescătorii de porumbei voiajori. E și la Oradea unul. Îl cunosc și de la el am prins niscai amănunte despre soiul ăsta nobil. Dacă l-ai vedea cum se ocupă de ei, cum îi îngrijește, cum îi dresează, ai înțelege de ce în clipa asta el și mulți alții de aiurea, uniți printr-o patimă asemănătoare, așteaptă cu sufletul la gură întoarcerea zburătoarelor acasă, în orașele din celălalt capăt al țării.

— Știi că mă uimești, frate. Carevasăzică nu sînt toți de aci, de la noi?

— Dacă-ți spun. Au fost aduși în Oradea din alte părți, azi dimineață. Cu avionul. În cuști. Din Timișoara, de la Cluj... Însă grosul provine, mi se pare, tocmai de la București, unde există crescători mulți. Li s-a dat drumul, ca unui joc de artificii, semnalînd începutul Festivalului, și, mulțumiți că și-au îndeplinit misiunea, au luat-o către reședințele hulubăriilor respective. Dumneata n-ai avut motiv să iei aminte la un amănunt care nu mi-a scăpat mie. Întîi s-au înălțat buluc, ca și cum ar fi fost legați cu o singură panglică, picior de picior, într-un enorm buchet. În alcătuirea asta compactă, au dat o roată deasupra orașului ca să se orienteze. Îl vedeau pentru întîia oară. Au revenit la punctul inițial, lămuriți. Descoperiseră — ca niște corăbieri de demult ce navigau după cine știe ce semne tainice — harta invizibilă a călătoriei în care se vor angaja numaidecît. Au stat o clipă, pentru ca să-și ia rămas bun „echipele" venite din alte cardinale și care se întîlniseră pentru prima dată aci. Le-am văzut orînduindu-se în formații regionale, ca să zic așa, separîndu-se potrivit itinerarului fiecărui grup. Și-au zis „doamne-ajută" și, vîslește, voinice. Unele pîlcuri au apucat spre miazăzi, la domiciliul lor din Arad și Timișoara. Altele, originare din Petroșani, urmează o linie oblică sud-vestică. Cele din Orașul Stalin țin un traseu paralel, dar cu o deschizătură unghiulară mai largă față de localitatea minieră situată pe aceeași longitudine. Însă stolul bucureștean are calea cea mai lungă și mai anevoioasă. Iată de ce, gîndind la performanța realizată fără odihnă, dintr-un zbor, de aceste brave și fabuloase călătoare, am zis: „săracele!". Admirativ, vecine.

— Extraordinar — rosti proaspătul inițiat, ridicînd reflex privirea spre văzduhul săgetat de rîndunele... orădene. Cine știe cînd vor ajunge la București, săracii...

— Acum e ora nouă dimineața. La cinci după masă sînt la destinație.

— Cum? Șase sute cincizeci de kilometri, în opt ore?

— Săracii ! — rîse nu fără o brumă de ifos pensionarul columbofil. Zboară iute, vecine. Nu se opresc să-și facă tabietul în grădină, onorabile!...

★

Mare aventură! Cunosc de bunicei ani virtuțile de poveste ale acestor păsări și de cîte ori prilejul mă pune în contact cu miraculoasa lor făptură, e ca și cum mi s-ar da să dezleg o fascinantă enigmă a naturii. Multe teorii s-au emis despre facultățile de orientare și mnemonice ale păsărilor migratoare, în genere, și ale porumbelului călător, în special. Însă oricît de valabile ar fi explicațiile științei, rămîne învăluită în taină acea însușire a porumbelului care, transportat într-o cușcă la imense distanțe, revine acasă infailibil, ca bumerangul.

Am urmărit în gînd, și acuma ca în alte dăți cînd luam cunoștință de concursurile organizate de crescătorii din țară, drumul parcurs de porumbeii ce vor fi lansați la Oradea.

Închipuiți-vă acele vaste spații teritoriale peste care plutesc. Închipuiți-vă acele priveliști terestre reperate de ochiul lor ager, de sus, ce le oferă în nedescrisa învălmășeală și desfășurare de munți, cîmpii, ape, văi, păduri — le oferă totuși, zic, în haosul lor inextricabil — un fir al Ariadnei, călăuzitor.

Din văzduh, orașele sînt gemene, nu se deosebesc, și chiar piloților exersați le trebuie hartă și busolă, ca să le identifice de la înălțime. Porumbeii noștri zboară deasupra lor, fără greș. Le scrutează cu indiferență. Nici una din aceste panorame urbane nu este Bucureștiul lor. Spre care tind, trași parcă într-acolo de un fir material, însă invizibil și secret.

Și iată-i după opt ore de vîslire aeriană, în necunoscut, iată-i deasupra unui ocean de zinc, alcătuit din miile de acoperișuri sclipind în soare, ale unei urbe pe care perspectiva n-o diferențiază de celelalte urbe întîlnite pe parcurs. București! Și chiar de ar fi noapte și luminile orașului leit cele ale etapelor anterioare, porumbeii vor ști că au ajuns la destinație.

Mii și mii de acoperișuri are Bucureștiul, la fel anonime, de serie. Mii și mii de case identice acoperă olatul metropolei, uniformizînd cartiere, străzi, ogràzi. Care ochi uman e în stare să distingă, chiar cu luneta, în peisajul acesta revărsat ca o apă, acoperișul familiar? Ochiul porumbelului, făcut să dibăcească acul în stogul de fîn, paiul familiar în căpița cu paie identice, descoperă acoperișul domestic. După opt ore de vînzoleală aeriană, stolul a aterizat pe pavilionul din strada Pantelimon 86, unde-l aștepta cu ceasul în mînă prietenul și protectorul lui, columbofilul Paul Niculescu.

— Bravo! Ați venit punctual — îi întîmpină vesel.

Porumbeii, istoviți, au intrat în hulubăria lor spațioasă, sistematică, să se restaureze. Sorb apă proaspătă din teicuță, ciugulesc înfometați grăunțe de păpușoi, sau de grîu, de orz... Însă n-au uitat că mai întîi trebuie să dea o raită prin iatacul minuscul unde gungurește, hrănindu-și puii, soața.

★

Dintre miile de porumbei albi, înălțați în azurul Moscovei, cinci sute aparțin columbofililor noștri. Îi văd fulguind în imensul stol ca niște plicuri pascale, pe care datina populară le ilustrează cu pasărea ținînd în cioc o rămurică de măslin. Și mai văd mii de chipuri tinere, ridicate spre această „poștă zburătoare" ce transmite Festivalului mesajele de pace și de înfrățire ale popoarelor lumii. Mesaje cu „retur", duse și aduse cu răspuns emițătorilor din toate colțurile planetei, de acești curieri inefabili și anonimi.

COLUMBOFILII DIN R.P.R.

Crescătorii de porumbei călători din R.P.R. sînt constituiți în Uniunea Columbofililor, cu sediul în București, din care fac parte numeroase asociații, activînd în mai toate regiunile țării, cu 180 membri. Vreo 20.000 porumbei (50 la sută reprezintă aportul columbofililor bucureșteni) totalizează stocurile porumbeilor din țară. E o cifră impresionantă, considerînd de cîte dificultăți este legat elevajul. Selecționarea, împerecherea, nutriția, dresajul sînt tot atîtea probleme gingașe și cîteva zeci de exemplare alese fac un titlu de fală pentru crescător. Astfel, Iancu Aurel, președintele Asociației „Porumbelul călător" din Orașul Stalin, se mîndrește cu cei 50 de porumbei ai săi. Și numai pasiunea crescătorilor — în majoritate muncitori care-și consacră orele de repaus acestui agrement — a putut realiza în București întreceri excepționale. De pildă, tovarășul Paul Niculescu, președintele uniunii, posedă 300 porumbei. Însă recordul l-a atins vechiul columbofil Udrea Oprișan, cu aproape 1.000 exemplare.

Așa se explică posibilitățile crescătorilor bucureșteni de a contribui cu importante cantități la programul marilor festivități tradiționale — 1 Mai, 23 August — precum și la acel al festivalurilor tineretului.

Fotografie de L. TIBOR

In ultima clipă

— schiță —

de Petru VINTILĂ

Ilustrație de N. POPESCU

Dimineața aceea părea să fie cu totul obișnuită, ca oricare alta. Micul oraș s-a trezit, ca de obicei, devreme. Întîi a sunat sirena uzinei de cărbuni de la marginea orașului. Și i-au ținut repede isonul sirena fabricii de țigle, aceea a fabricii de mobile și a depoului de locomotive. Pe asfaltul și pe dalele de piatră ale străzilor au început să bocănească pașii grăbiți ai lucrătorilor. Au uruit, ridicate cu putere, obloanele brutăriilor și mirosul pîinilor calde s-a întins peste străzi. Gospodinele mai harnice au plecat la piață. Aci, în stive mari, înrourate, așteptau verzele dolofane și tari ca piatra, mormanele de vinete lucioase, lăzile cu roșii, coșurile cu vișine și grămezile de cartofi.

Se părea că nimic deosebit nu avea să se întîmple în ziua aceea, dar lucrurile nu stăteau așa. În fața sediului organizației U.T.M. începuseră a se aduna, încă de pe la ceasurile cinci, nenumărați tineri. Unul, care părea să fie responsabil cu o misiune foarte importantă, se agita de colo pînă colo, lac de sudoare. Aci îl vedeai ieșind în stradă, aci intra în sediu. Prin ferestrele deschise i se auzea vocea de tenor răgușit, strigînd la telefon:

— Bine, tovarășe, dar de ce nu mai sosește o dată fanfara aia? Dacă știam, ne adresam sindicatului cefere!

Ieșea apoi din sediu, se uita alarmat în susul și în josul străzii, și iar intra, ca o furtună, în clădire. În vremea asta alți tineri soseau și se opreau în fața sediului, îngroșînd tot mai mult grupurile prezente. La scurte răstimpuri, unul după celălalt, au sosit și doi tineri îmbrăcați în costume asemănătoare, de gabardină gri, cu stema țării cusută pe piept. Erau cu obrajii roșii, strălucitori din pricina transpirației. Veniseră cu două valize mari, ce păreau a fi nespus de grele. Încă de departe fuseseră văzuți de cei ce așteptau și fură întîmpinați cu strigăte de bucurie:

— Iată că vin și delegații!

Apoi cei doi se treziră înconjurați fără chip de scăpare. Se așezară pe valize, osteniți, ștergîndu-și frunțile cu batistele, amețiți de vorbele celor grămădiți asupra lor, ca la un meci de rugby.

— Ți-ai însemnat ce te-am rugat?

— Da, insigne. Dacă ți-am spus, îți aduc.

— Eu îs mai modest.

— Ce-ai cerut?

— O ilustrată cu metroul din Moscova.

— Bine!

— Mie să-mi aduci un album.

— Să nu uiți de undița mea.

— Mi-ai făgăduit un pix.

— Un autograf de la Kuț. pentru colectivul nostru sportiv.

Ion Stolojan și Gabriel Manoliu, cei doi delegați care plecau la Festivalul de la Moscova, ar fi fost pînă la urmă pur și simplu asfixiați de mulțimea tăbărîtă asupra lor, dacă n-ar fi răsunat, la cîteva minute după aceea, venind din susul străzii, alămurile strălucitoare ale fanfarei minerilor. Tînărul care se agitase pînă atunci, țipînd cu glasu-i răgușit la telefon, se ivi în cadra uneia din ferestrele deschise și strigă emoționat:

— Tovarăși, să nu întîrziem. Aliniați-vă! Formați repede coloana! Cele trei steaguri să treacă în frunte.

În clipa cînd fanfara se opri în fața sediului, tinerii se și încolonaseră, rîzînd, ghiontindu-se, strigîndu-se unii pe alții. S-a băgat însă de seamă repede că nu se gîndise nimeni la valizele grele ale celor doi delegați:

— Cum au să treacă prin oraș, cu valizele alea pe umeri?

— Sînt delegați, nu-i putem obosi în halul ăsta!

— Să le ducă Gică și Iovan. Sînt doară halterofili. E o jucărie pentru ei!

— Bravo!

— Se acceptă.

Cei doi tineri solizi, care păreau într-adevăr a fi halterofili, se repeziră la valize și le înșfăcară, cu toate protestele delegaților.

— Vă ducem valizele pînă la gară, vi le urcăm și în vagon; dar dacă nu ne aduceți poze cu sportivi, vă facem praf la întoarcere.

Halterofilii trecură în coada coloanei, ca să nu strice tabloul cu valizele „lor“. Șeful fanfarei se uită la tînărul care răspundea de buna desfășurare a manifestației și, în clipa cînd acesta îi făcu un semn cu mîna că totul e în ordine, făcu la rîndul lui semn celor doi toboșari și aceștia porniră un răpăit grozav. Coloana se puse în mișcare și, după cîteva minute, trecu prin centrul orașului, spre gară, în acordurile unui marș impetuos și energic. Farmacistul, care tocmai trăgea obloanele, se uită mirat la coloana care trecea pe strada principală a orășelului. Responsabilii și vînzătorii celorlalte magazine, aliniate pe ambele părți ale străzii, ieșiră buluc în pragul ușilor.

— O fi vreo sărbătoare? — întrebă unul mirat.

S-a aflat, bineînțeles, repede că tineretul orășelului își conduce la gară delegații care pleacă la Festivalul de la Moscova. Tocmai atunci se ivi de după colțul străzii care dădea în piață o femeie grasă și rumenă în obraji, cu un coș cu caise și vișine în mînă. Femeia se străduia să țină pas cu tinerii. Cineva din mijlocul coloanei o observă și dădu de știre:

— Uitați-vă la mama lui Stolojan.

Unul ieși din rînd și veni lîngă femeie, spunîndu-i:

— Dați-mi coșul să vi-l duc eu. E prea greu pentru dumneavoastră.

Mama lui Stolojan nu avu încotro. Rosti, parcă să se scuze:

— I le dau, să aibă pe tren. Sînt bune la sete.

— Dar atîtea ați luat? Aici sînt vreo zece kilograme! — răspunse tînărul mirat.

— Da'ce? Pleacă singur?

În vremea asta numai Ionel Stolojan părea că pășește îngîndurat, cuprins parcă de o ușoară întristare și de îngrijorare. O văzuse pe mamă-sa mergînd în pas cu coloana, pe trotuar; îi făcuse, înduioșat de bucurie, semn cu mîna, dar parcă ar mai fi căutat pe cineva, fiindcă în dese răstimpuri își tot arunca privirile îndărăt, cercetînd șirurile compacte ale coloanei. Chiar și în gară, cînd tinerii umplură ca un stup peronul pavoazat cu steaguri și ghirlănzi de verdeață, Ion Stolojan continuă să caute cu ochii neliniștiți și îngrijorați. Mamă-sa stătea lîngă el, punîndu-i tot soiul de întrebări: dacă și-a pus în valiză peria și crema de ghete, prosoapele și săpunul, dacă n-a uitat pijamaua și mașina de ras. Ion îi dădea răspunsurile cu privirile rotite asupra mulțimii, din ce în ce mai îngrijorat.

— Să ai grijă, să nu te dai jos din tren prin gări! — îl sfătuia mamă-sa, iar el răspundea parcă fără nici un chef:

— Doar nu mai sînt copil.

— Să nu răcești, dragul meu — adăugă mamă-sa, grijulie, încă un sfat.

La un moment dat se auzi glasul poruncitor al impiegatului de mișcare:

— Feriți linia-ntîia, că sosește acceleratul 302!

Ăsta-i trenul, se gîndi Ion Stolojan și iar își roti privirea peste marea de capete. Celălalt delegat se aplecă spre urechea lui și îi spuse în șoaptă:

— Nu te mîhni. Poate că n-a putut să vină.

Ion Stolojan îl apucă de braț:

— Dac-ai ști ce-i în sufletul meu acuma!

— Am trecut și eu prin d-astea — răspunse celălalt, cu un aer filozofic.

— Aseară am stat pînă tîrziu. Mi-a făgăduit că are să fie aici cea dintîi. Și iată...

— Nu ți-ai luat rămas bun aseară?

— Ba da.

— Ori vrei să-ți iei rămas bun de zece ori?

— Ce știi tu!...

... A sosit trenul. Cei doi delegați se urcară în vagonul special. Mai erau acolo delegați de la Arad, Reșița, Timișoara și de la Lugoj. Stăteau ciorchine la ferestre, fîlfîind baticuri multicolore de mătase, răspunzînd la ovațiile de pe peronul înțesat de lume. Pe deasupra capetelor, mama lui Ion Stolojan întinse coșul cu fructe, strigînd speriată:

— Doamne, să nu plece trenul! Luați, rogu-vă, coșul și dați-i-l lui Stolojan, fiul meu. Ionele, ai uitat caisele! Ionele, vino la fereastră și tu!

Fiul ei și Gabriel Manoliu își așezară valizele în plasă. Manoliu ieși pe culoar, la fereastră, dar Stolojan își mai făcu de lucru în compartiment. Parcă n-ar fi vrut să iasă la geam. O auzea pe maică-sa cum îl striga:

— Ce faci acolo? Unde ești?

Lui i se urcă un nod în gît. Simțea că dacă mai stă mult așa, au să-i dea lacrimile ca unui copil nevolnic. Căută să se întărească singur: „așa-i în dragoste... cînd crezi că ești mai fericit, atunci vine un nor și îți întunecă soarele“. Se așeză îndurerat pe banchetă. De pe peron venea pînă la el vuietul mulțimii. Se auzi apoi clopoțelul gării sunînd de trei ori și înțelese că trenul avea să plece dintr-o clipă în alta. „Au și trecut zece minute?“ se întrebă el întristat și uimit. Trenul se puse în mișcare. Fanfara de pe peron atacă un marș. În clipa aceea Stolojan se auzi chemat de Manoliu:

— Vino repede la geam! Vino repede, măi, Stolojane! A sosit Anișoara! Uite-o!

Stolojan se repezi la fereastră. O zări făcîndu-și loc cu coatele prin mulțime. I se păru că ochii ei erau umezi. Se aplecă peste bara ferestrei. O auzi pe mamă-sa strigînd:

— Să ne scrii cum petreci la Festival!

Abia atunci Ionel își reaminti de mamă-sa. Îi făcu un semn prietenos cu mîna. Bucuria îi crescu și mai mult, cînd o văzu pe Anișoara lîngă mamă-sa. O ținea drăgăstos de braț și fețele amîndurora surîdeau. Tinerii din vagon începură să cînte o melodie despre Moscova. Glasul lui Ionel se topi în tumultul celorlalte glasuri, ca un izvor în apa unui rîu spumegat:

— Am să vă scriu! Mamă, sărut-o pe Anișoara din partea mea!

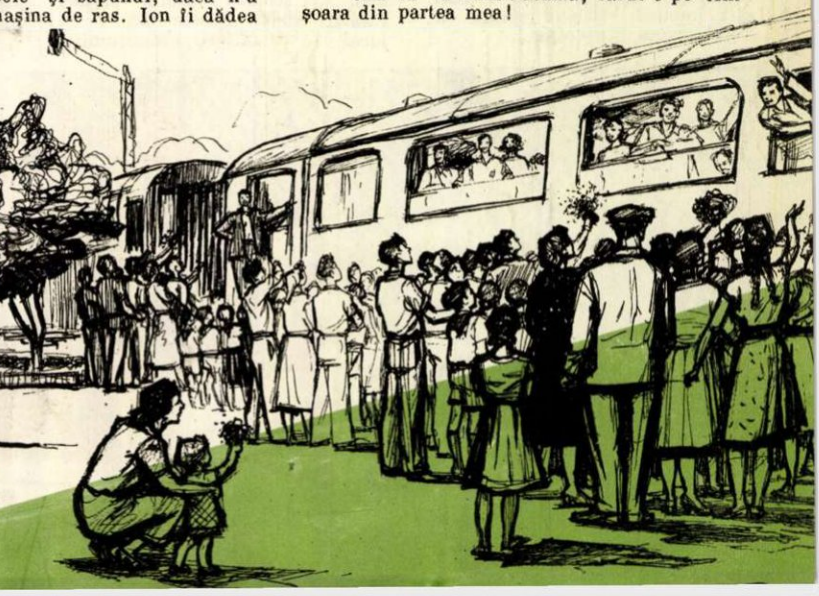

Intîlnire cu Președintele NASSER

La a 5-a aniversare a Revoluției Egiptene.

— Corespondență specială pentru „Flacăra" —

de Giancarlo SCALFATI

La 26 iulie 1956 guvernul egiptean a hotărît naționalizarea Companiei Canalului de Suez. Fotografia redă momentul istoric al înălțării drapelului egiptean, pe clădirea clubului naval din Port-Said, de către președintele Nasser.

In urmă cu cîtăva vreme, un telefon de la Gresham Court, sediul Ministerului Orientării Naționale Egiptene, i-a făcut să sară în sus pe ziariștii străini care, în hotelurile lor din Cairo, așteptau să fie primiți de președintele Republicii Egipt, Gamal Abdel Nasser.

„Președintele vă așteaptă la Heliopolis într-o jumătate de oră" — ni se transmise de la capătul celălalt al firului. Am dat cu toții buzna. Am gonit cu mașina prin cartierele imense din Cairo și am ajuns curînd la vila prezidențială.

Cu un surîs cordial, Gamal Abdel Nasser ne aștepta în biroul său. Mie însă îmi pieri surîsul de îndată ce văzui că, după atîtea zile de așteptare, interviul se transforma într-o conferință de presă, interesantă ce-i drept, dar oficială. Prea oficială...

După ce conferința de presă luă sfîrșit, ziariștii își luară rămas bun de la președinte. Eu am rămas ultimul: mi se deznodaseră șireturile de la pantofi. Aplecat cum eram ca să mi le înnod, i-am blocat, fără să vreau, trecerea lui Nasser, care voia să se retragă din birou spre apartamentul său privat. Incurcat, cu șireturile în mînă, m-am trezit spunînd deodată : „Mă iertați, domnule președinte, aș vrea, dacă se poate, să mai fiu primit o dată, singur; v-aș ruga să-mi îngăduiți să vă fac cîteva fotografii împreună cu familia, cu copiii."

Nasser zîmbi și-mi spuse: „Vino mîine, la patru".

... În după-amiaza următoare l-am găsit pe Gamal Abdel Nasser în vila Manscete El Bahri din Heliopolis. Se afla în grădină, cu copiii săi. Era într-o duminică. Kaled se juca cu un cîine lup și, deși nu are decît șapte ani, se lupta, nu fără oarecari riscuri, să-i impună cîinelui voința sa. Tatăl privea binevoitor...

Nasser s-a născut acum 39 de ani, la 15 ianuarie 1918, într-un sătuc din Egiptul de Sus, la Bani Morr, lîngă Assiut. Tatăl său era funcționar la poștă, un om îmbătrînit de timpuriu în luptă cu greutățile.

Inalt și voinic, ca toți Nubienii, președintele Republicii Egipt povestește cu o voce domoală : *„De cînd eram copil, i-am văzut pe felahi luptînd pentru două scopuri precise: să înfrîngă mizeria și să se răzbune împotriva nedreptăților"*... Încă de atunci, la început, fără a fi pe deplin conștient asupra direcțiilor luptei poporului său, Nasser porni să se alăture celor slabi și asupriți; la 14 ani, pe cînd era la Alexandria (la Bani Morr nu existau școli și de aceea familia a trebuit să se mute la oraș), a asistat pentru întîia oară la o ciocnire între demonstranți și poliție. Trei ani mai tîrziu, la Cairo, un tînăr student cu numele de Gamal Abdel Nasser se afla în primele rînduri ale mișcării antiengleze.

În vreme ce micuții Kaled și Abdel Amin se joacă în preajma noastră cu surioarele lor, Gamal Abdel Nasser continuă să ne împărtășească, simplu și sugestiv, crîmpeie din viața sa agitată. Își amintește momentul cînd terminase studiile, în 1937, și intrase în școala militară; un an mai tîrziu, după ce ieșise cu tresele de sublocotenent, ceruse și obținuse să fie trimis într-o mică garnizoană din Sudan, la Mankabad. Aici, intrînd imediat în conflict cu ofițerii superiori, care aveau legături strînse cu camarila lui Faruk, elaborează planul pentru răsturnarea regimului politic de atunci. Pe cînd era profesor la Academia Militară egipteană și apoi la școala Statului Major, Gamal Abdel Nasser adună în jurul său pe ofițerii nemulțumiți, dornici să pună capăt odiosului regim monarhist.

Au trecut ani de atunci; s-a prăbușit șandramaua monarhistă, Faruk a fost detronat, englezii siliți să plece din Egipt, iar Canalul de Suez a redevenit egiptean. Poporul egiptean a rezistat cu eroism mîrșavei agresiuni anglo-franco-israeliene. El s-a bucurat în acele clipe grele de sprijinul moral, politic și economic al statelor iubitoare de pace în frunte cu Uniunea Sovietică. Sînt în curs reforme interne, a fost proclamată noua constituție ca bază a unei orînduiri democratice. Pe baza prevederilor acestei constituții au avut loc alegerile pentru Adunarea Națională—primul parlament al Republicii Egipt. *„În prezent* — spune președintele Nasser — *pășim într-o nouă perioadă a istoriei noastre, ca adevărați stăpîni, care se bucură în întregime de drepturile lor suverane. Nu mai este loc pentru ocupanți și înrobitori, pentru imperialiști fățiși și camuflați. Poporul nostru a tras din trecut învățăminte pe care nu le va uita*". Aceste învățăminte i-au făcut pe egipteni și pe conducătorii lor să vadă cu limpezime caracterul agresiv al pactelor de tipul celui de la Bagdad și al noilor comploturi imperialiste împotriva țărilor arabe, ascunse sub învelișul ademenitor al „doctrinei Eisenhower".

Această orientare a politicii actuale a Egiptului stîrnește furia colonialiștilor americani și a partenerilor lor englezi, francezi și israelieni. Tocmai de aceea ei încearcă în fel și chip să denatureze sensul politicii duse de Egipt și să-i defăimeze pe conducătorii săi. Biciuind cu ironie amenințările imperialiștilor, președintele Nasser a spus răspicat: „În America sînt numit dictator pentru că nu ascult de ordinele lor. Există mulți dictatori care se supun Departamentului de Stat și aceștia nu sînt numiți dictatori. Dacă aș îndeplini voința lor, americanii probabil că m-ar numi un bun democrat".

Președintele Egiptului a ripostat cu aceeași vehemență șantajului occidental cu așa-numita „primejdie comunistă" care, pasămite ar amenința Egiptul. „Noi nu am fost niciodată ocupați de ruși sau dominați de ei — spune președintele Nasser. Dar în schimb am fost întotdeauna împotriva colonialismului". În această privință sînt elocvente precizările lui Gamal Abdel Nasser privind sprijinul prietenesc și dezinteresat acordat Egiptului de către U.R.S.S.: „Am cerut Americii să ne permită să cumpărăm surplusul de grîu. America ne-a refuzat. Atunci Rusia ne-a propus grîu. Europa (occidentală — n.r.) a refuzat să cumpere bumbacul nostru. Rusia l-a cumpărat însă. Cînd, în timpul luptei pentru Suez, nu ne-a ajuns petrolul, Rusia ni l-a dat. Poporul nostru este recunoscător Rusiei pentru că ne-a venit în ajutor într-un moment critic".

Da, poporul egiptean nu mai poate fi amăgit, nu mai poate fi înșelat de propaganda imperialistă. Egiptul își poate apăra independența și suveranitatea de stat, pe temeiul unei politici de prietenie și colaborare cu țările iubitoare de pace.

În această privință, cuvintele tînărului om de stat egiptean reflectă hotărîrea nestrămutată a poporului său.

Cu aceste impresii am părăsit vila prezidențială, purtînd cu mine și cîteva imagini din viața particulară a familiei Nasser.

Președintele Nasser cu copiii săi, în grădina vilei prezidențiale din Heliopolis.

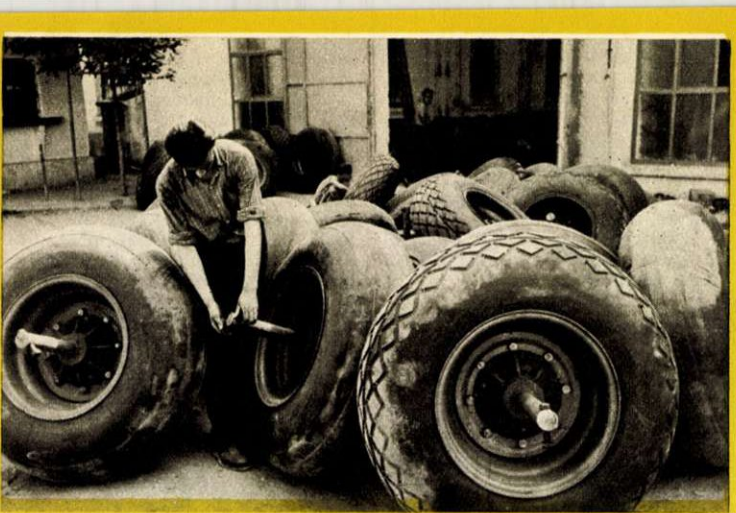

Să nu credeți că aceste roți sînt destinate unor avioane! Pe ele se vor sprijini, peste cîteva ore, încă o serie de noi com←bine romînești.

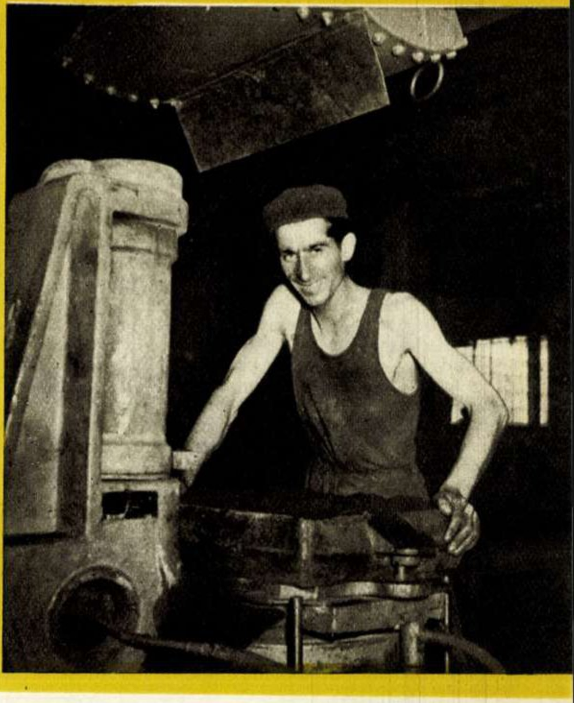

Mii de piese au fost turnate de tinerii din brigada „Filimon Sîrbu". Iată și pe unul dintre cei mai activi: brigadierul Tudor Ion. →

1000 DE COMBINE

—reportaj—

de **F. URSEANU**

Fotografii de A. LOVINESCU

La fiecare 65 de minute o nouă combină părăsește poarta uzinei. Unde? În care țară străină cu veche tradiție industrială se întîmplă acest lucru? În nici o țară străină, ci chiar la noi, într-o uzină din Romînia — țara sortită pe vremuri de burghezie să rămînă veșnic „eminamente agricolă". Iar performanța nu trebuie să vă surprindă: e un rezultat al politicii de industrializare socialistă a țării și de mecanizare a agriculturii, dusă de partid.

Primele 700

Inima Capitalei pulsează nu numai în centru, ci chiar și dincolo de linia de centură — acolo unde locul caselor obișnuite, al bulevardelor și al scuarurilor îl iau uzinele, fabricile și marile întreprinderi. Aici, în brîul acesta uriaș al industriei de la marginea Bucureștiului, s-a născut prima combină romînească. Au făurit-o meșterii uzinelor „Semănătoarea" și tot ei au botezat-o „C 1".

... Hotărîrea s-a luat acum cîteva luni. Muncitorii se adunaseră într-un miting, să asculte cuvîntul directorului: „În trimestrul doi al anului 1957 va trebui să livrăm agriculturii 700 combine de cereale, pentru a asigura recoltarea în bune condițiuni." Așa le-a vorbit tovarășul Ilie Dorobanțu. Pînă la 30 iunie trebuiau terminate aceste combine. O treabă foarte serioasă. Nu era vorba de 700 de roabe, ci de 700 mașini din cele mai moderne și mai complicate!

Oamenii au pornit la treabă bazați și pe succesul obținut în realizarea, încă de anul trecut, a prototipului, dar și cunoscîndu-și puterile.

... Autorul acestor rînduri n-a întîlnit primele combine romînești în atelierele uzinei „Semănătoarea", ci înainte de a fi intrat în uzină, pe ogoare, unde modernele mașini strîngeau bogata recoltă a acestei veri. Constructorii primelor combine expediaseră S. M. T.-urilor și G. A. S.-urilor, încă din luna iunie, sute dintre aceste mașini. Și ele au ajutat din plin la strîngerea recoltei. Astfel a aflat întreaga țară de existența noilor combine; astfel am aflat și noi.

Ceva despre combine...

Este oare important să vă povestim cum se construiește o combină? Ar fi o descriere tehnică poate neinteresantă și neatractivă pentru unii cititori. Nu putem renunța însă să redăm în „două cuvinte" măcar operațiile multiple și simultane pe care le efectuează combina „C 1" de recoltat cereale. Închipuiți-vă că sînteți pe o tarla și urmăriți cum combina romînească, remorcată de tractorul universal UTOS 26, trece prin holdele aurii, secerîndu-le; cum grîul este treierat, cernit, despărțit de pleavă; cum pleava și paiele sînt strînse separat, iar boabele triate după calitate în patru saci diferiți. Și totul făcîndu-se automat de către una și aceeași mașină!

Sînt bune combinele romînești? Corespund? Întrebarea poate fi pusă și de omul sceptic, dar și de cel bucuros de succes. Am în față o telegramă adresată uzinelor constructoare. Expeditor: G. A. S. Fundulea: „Sîntem mulțumiți de cele patru combine. Mai livrați-ne cinci". Uzina nu i-a putut planifica în plus pe tovarășii de la Fundulea decît cu trei mașini.

Pe multe tarlale, cu o singură combină „C 1" se poate recolta pînă la 19.000 kg cereale pe zi, cu toate că norma este numai de 12 tone.

Vești bune au sosit de la Rușețu, de lîngă Galați, de la Ivănești, reg. București, de la Drăgănești-Olt, de la Jigălia din Bărăgan, din Banat, din Oltenia. Lîngă Periș, combinele romînești au trecut cel mai strălucit examen. Au secerat și recoltat perfect grînele culcate la pămînt de ploi și furtuni. „A fost o operație care nu m-am așteptat să se realizeze cu atîta succes. Aparatul de tăiat (hederul) se poate manevra mai bine ca la alte combine, iar batoza mașinii a funcționat ireproșabil..." Acesta-i certificatul dat de un specialist: agronomul Nic. Vantrup, inginerul șef al G.A.S. N. Bălcescu. În cîteva zile, două combine „C 1", deși supuse la supraefort, treieraseră aci 86.000 kg orz pe o suprafață de 40 hectare cu păioase culcate de ploaie și năpădite, tot din cauza ploii, de buruieni.

Nu este deci de mirare că comenzile pentru noile combine romînești cresc mereu. Vin telegrafic, telefonic și prin scrisori, din toate colțurile țării.

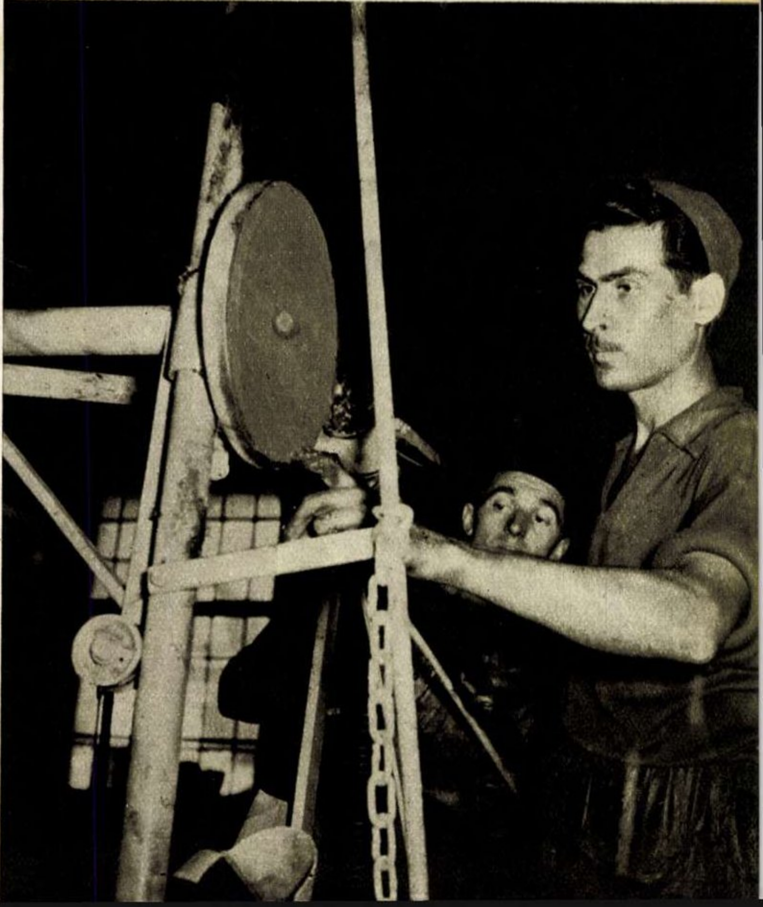

La secția de subasamblare, Aurel Brătulescu și Gh. Boroș verifică operațiile de montare.

... Și ceva despre oameni

În uzină s-a ținut un nou miting. Și de data aceasta a vorbit același director. A raportat: sîntem la începutul lui iulie și cele 700 de combine au ajuns pe ogoare. Nu era o problemă care să-i intereseze pe muncitori, pe ingineri și pe tehnicieni, deoarece știau cu toții că din moment ce fuseseră expediate, era normal să ajungă pe tarlale. Pe ei îi interesa însă altceva: corespund combinele construite de ei? Sînt bune? Fac treabă? În joc erau doar prestigiul uzinei, prestigiul lor, banii întreprinderii, speranțele... Cereau vești din țară. Li s-au citit scrisori și telegrame de mulțumire, s-a citit lista noilor comenzi și părerile specialiștilor. N-au fost scutiți însă nici de unele reclamații și sezisări primite de uzină.

Răspunsurile la reclamații au fost prompte. Orice piesă defectă trebuie înlocuită! Pentru acest lucru uzina va folosi avionul, mașina sau trenul! La fața locului vor pleca pentru reparații specialiști din fabrică!

... De peste cinci ani, oamenii de aici trimit la țară mașini agricole, cu toate că înainte de primul cincinal nici unul dintre ei nu lucrase nici la cea mai simplă semănătoare. Maistrul principal Gh. Mihuț, de la secția III montaj, are 21 de ani în cîmpul muncii, dintre care 14 i-a petrecut în cu totul altă muncă decît cea de azi. Ca și alți lucrători de aici, construia case de bani. Case de bani și safeuri fabricate în Romînia de capitaliști francezi, însă cu material romînesc, cu muncă romînească. Patronii erau acționarii firmei „Fichet". Fosta fabrică de case de bani, reprofilată după naționalizare în fabrica de utilaj agricol „Semănătoarea", a determinat și reprofilarea profesională a multora dintre lucrători. Printre aceștia și Mihuț.

Păstrată pentru posteritate la cabinetul tehnic se ține o piesă interesantă: o modestă semănătoare cu tracțiune animală: un fel de ladă ambulantă. Aceasta a fost începutul. Și nu prea îndepărtat. Acum, aceiași oameni construiesc cele mai moderne mașini agricole: combinele. Lui Mihuț, fostul constructor de case de bani, azi meșter în fabricarea combinelor, îi place să zică: „Noi sîntem acum adevărați acționari ai uzinei; și dacă facem mașini bune, știm pentru cine le facem!" Este, în oricare mașină ce pleacă de aci, o manifestare concretă a alianței dintre clasa muncitoare și țărănimea muncitoare!

Sărbătoare

Aș putea oare să vorbesc despre constructorii primelor combine romînești fără să spun ce s-a întîmplat în uzina lor în ziua și în noaptea de 29 iunie? Fiind ultima zi lucrătoare a primului semestru, întreaga uzină s-a socotit mobilizată. De la director la ultimul funcționar, de la meșter la ucenic, de la contabil la practicantul de birou — toată această lume a uzinei și-a adus contribuția la terminarea, ambalarea și expedierea ultimelor combine. Ziua de 1 iulie nu trebuia să prindă în fabrică nici una din cele 700 mașini promise unităților agricole. Și așa a fost.

A doua zi, duminică, evenimentul a fost sărbătorit de tinerii turnători din brigada „23 August", în cap cu Gh. Marin, care au depășit norma cu 91 la sută; de cei din brigada „Filimon Sîrbu" care au fost și mai tari. A făcut chef cu neamurile și prietenii turnătorul Matei Ion, sărbătorind două evenimente: unul al uzinei, unul al familiei sale (în iureșul din ajun, Matei Ion „uitase" că nevasta îi născuse). Petrecere a fost și în casele celor doi brigadieri Petre Călin și Schmidt, de la secția de montare, care în ajun se luaseră la întrecere. Brigăzile lor asamblaseră și montaseră nu mai puțin de 35 de combine.

Muncitorii erau după un mare examen. Reușiseră.

... După două săptămîni, înainte cu cinci luni de termen, au realizat cifra de plan prevăzută pentru 31 decembrie 1957: dăduseră și restul de 300 de combine. S-a făcut mia...

Prima mie de combine romînești!

Ucenicul

Ucenicul...

Alexandru Chiru vrea să scrie o carte. Am fost entuziasmat cînd mi-a spus și i-am dat și adresa unei edituri din București. Să scrii despre tot ceea ce gîndești tu, despre cei cu care muncești ceas de ceas, exprimîndu-ți părerile tale și numai ale tale, zău, nu este o treabă ușoară. Am să fiu un cititor entuziast al cărții lui Chiru și sînt sigur că mulți o vor îndrăgi!

Dar despre ce vrea să scrie strungarul Chiru, de la uzina „V. Tudose" din Colibași?

Cu voia lui, anticipez. Și-i cer iertare dacă oi fi uitat cîte ceva.

...Tii, ucenicul acesta teribil m-a cucerit. Nici nu știu cum mi s-a băgat în suflet. Dar s-o iau de la început — și începutul a fost într-o seară. Eram în schimbul de noapte, un schimb mai potolit, cu liniști și umbre prin unghere. În hală, numai strungurile, care bîzîiau. Acele ceasornicului se moleșiseră, mergeau parcă mai încet. Priveam încovoierea dureroasă și uluitor de rapidă a șpanului. Mă gîndeam fără țel, furat de liniște. Deodată, zăresc două umbre. Mă întorc: doi copii stau și mă privesc. Eu tac. Ce poți vorbi cu doi copii? Apoi uit de ei. Tîrziu îmi dau seama că nu s-au dus. Iar mă uit. Ei drăcie, e tîrziu și se uită la mine, parcă aș fi o nouă minune a lumii! Zîmbesc. Ce poți vorbi cu niște copii?

Peste două seri, tot așa: mă trezesc cu unul dintre ei lîngă mine.

— Ei?—întreb într-o doară.

—Mi-ar place foarte mult să mă înveți strungăria— îmi zice ucenicul.

Stau și-l privesc. Își dă seama ce vorbește?

— Cîți ani ai?

— Paișpe'.

Oare nu minte? — mă gîndesc.

— Și de ce tocmai eu să te învăț?

— Îmi place cum lucrezi mata: repede!

Ei drăcie, uite de la cine primesc un certificat de bună conduită profesională!— îmi zic. Și nici n-aș fi bănuit, în clipa aceea, că pe flăcăul acesta o să-l îndrăgesc într-atît. Am cerut directorului școlii să mi-l repartizeze la practică. Din două în două zile, este acum alături de mine și îmi iscodește fiecare mișcare, cu ochii lui mari și frumoși de copil.

Iată-mă profesor! Cine să bănuiască? Cu ce să încep? Ce răspundere apasă pe sărmanul meu cap! Zău, nu este ușor să faci dintr-un țînc, un om adevărat, un strungar de prima mînă.

— O să răspunzi de curățenie!— îi zic.

Mă privește cu nedumerire.

— Vei curăța mașinile, vei mătura șpanul...

O, ce deziluzie! Fierbe ucenicul meu de ciudă. E și puțin supărat, dar ce să-i fac! După părerea mea, un bun strungar trebuie să știe în primul rînd să îngrijească o mașină.

...Au trecut trei săptămîni, mi se pare. Căpreți, ucenicul, își face munca sîrguincios. Azi l-am luat lîngă mine, la strung, și am început să-i explic fiecare operație. Îl pun să repete. Are mișcări iuți și asta mă încîntă. Un strungar cu mișcări domoale nu face două parale: pierde o groază de timp și dăunează productivității. Trebuie să fii exact și rapid, iar Căpreți a înțeles acest lucru.

Repetăm zi de zi operații de strunjire. Mișcările îi sînt din ce în ce mai sigure. Totdeauna, cînd termină, puștiul se uită la mine cu înțeles. „Vezi, nene, că nu numai mata te pricepi?" —îmi spun ochii lui. Noroc că tace și nu se obrăznicește! Drace! Băiatul ăsta m-a uluit!

... Înțeleg din ce în ce mai bine că-l iubesc pentru tenacitatea și îndrăzneala lui. E un copil încă și perseverența i se manifestă printr-o încăpățînare copilărească.

M-au chemat să asist la examenul lui de sfîrșit de an. Îmi era oleacă teamă să nu greșească. Nu de alta, dar prea l-am lăudat prietenilor. Strungul „Niles" e un colos pe lîngă el. Mă uit cum pune piesa pentru o axă secundară și dezlănțuie „Niles"-ul. Cuțitul tip Kolesov mușcă furios metalul. Toți rămîn trăsniți de avansul imprimat. Aș vrea să-l opresc, să nu-mi facă vreo boacănă. Mă apropii, dar îi văd fața liniștită. Apoi, mișcările repezi și sigure. Fie ce-o fi—doar e examen și în asemenea clipe trebuie să ai îndrăzneală!... Mai tîrziu aflu că întreaga comisie i-a dat nota 5.

...și profesorul

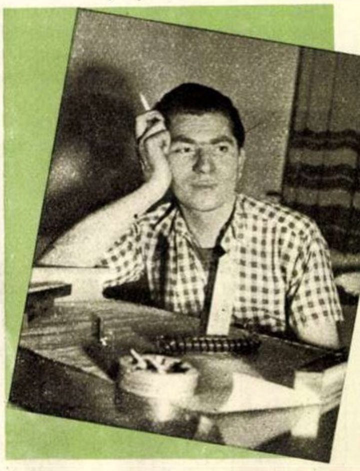

Sîntem de cîteva luni prieteni și a început să-mi scoată peri albi. Cînd se încăpățînează, plînge de ciudă. Deunăzi, mi-a cerut să ascută un cuțit Bîkov-Borkevici.

— Încă nu știi, lasă-l, că o să-l strici.

— Cum? Numai dumneata te pricepi parcă?

L-am lăsat. Trăgeam cu coada ochiului, să-l văd cum se căznește. Minute în șir piatra polizorului e supusă la chinuri groaznice. De trei ori a venit să-mi arate isprava și de tot atîtea ori i-am spus că nu e bine. A patra oară, a trebuit să recunosc că a lucrat cu exactitate. M-a privit triumfător și mi-a spus rîzînd:

— Vezi!

... Am zăbovit cu treburile prin întreprindere și am venit mai tîrziu la lucru. Ce-mi văd ochii? În jurul unui „Ranghet" stau buluc o droaie de ucenici și se uită curioși. Mă apropii. Ucenicul meu, Căpreți, finisează o axă și dă explicații. Băieții îl ascultă cu interes. Plec să nu-i tulbur. „Uite, domnule, țîcă a ajuns de acum și profesor" — îmi zic. Mă simt mîndru și fericit...

C. BOZBICI

fotocronica FLACARII

LA G. A. C. OLTINA, din regiunea Constanța. Înainte de a porni la munca cimpului colectiviștii își așează vîrșele și năvoadele în Dunăre. Noaptea ele sint scoase pline cu pești. Astfel colectiviștii obțin importante venituri suplimentare.

Fotografie de Gh. CIOROBEA

↑ **DELEGAȚIA PARLAMENTARĂ A UNIUNII BIRMANE,** care a fost oaspetele țării noastre, a vizitat — printre altele — și Institutul Agronomic „Nicolae Bălcescu" din București.

Foto AGERPRESS

UN NOU AȘEZĂMÎNT SPITALICESC în Capitală: Institutul de Ftiziologie, menit să aducă o contribuție considerabilă la prevenirea, combaterea și tratamentul tuberculozei. Cele 8 etaje ale modernei construcții vor adăposti 400 paturi.

↓

Foto AGERPRESS

↑

PARADA MODEI 1957 a avut loc zilele acestea la Ștrandul Lido din Capitală. Modelele prezentate, noi, originale, elegante, variate, au adus un succes deplin acestei manifestări.

Foto AGERPRESS

DUMINICA TRECUTĂ a avut loc pe muntele Găina tradiționalul „Tirg de fete". În ciuda timpului nefavorabil, mii de țărani muncitori din împrejurimi și din alte regiuni au petrecut o zi minunată, au rîs, s-au veselit și, firește, au schimbat produse agricole și ale industriei lor casnice.

↓

Fotografie de S. STEINER

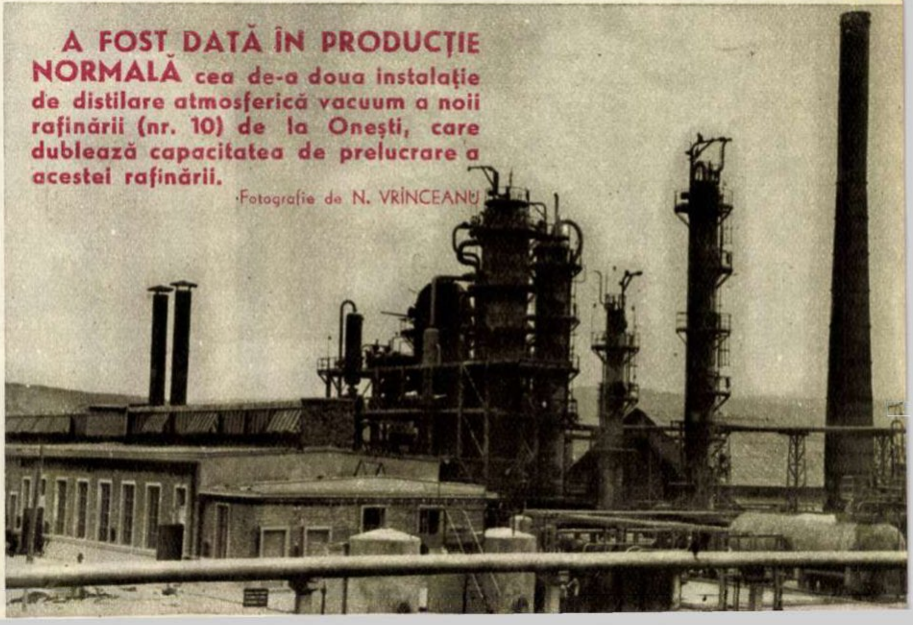

A FOST DATĂ ÎN PRODUCȚIE NORMALĂ cea de-a doua instalație de distilare atmosferică vacuum a noii rafinării (nr. 10) de la Onești, care dublează capacitatea de prelucrare a acestei rafinării.

Fotografie de N. VRÎNCEANU

PREMIUL I a obținut echipa de dansuri a ansamblului C. F. R.-Giulești la marele concurs internațional muzical care a avut loc recent în Anglia. În fotografie (sus): un grup de dansatori surprinși în timpul unei repetiții de reporterii postului de televiziune B. B. C. Jos: Constantin Costea executînd un dans îndrăcit (în primplan, două dansatoare franceze).

CARICATURA SĂPTĂMÎNII

CÎND SENA SE VARSĂ ÎN IORDAN...

La granița dintre Israel și Siria se semnalează importante concentrări de trupe franceze.

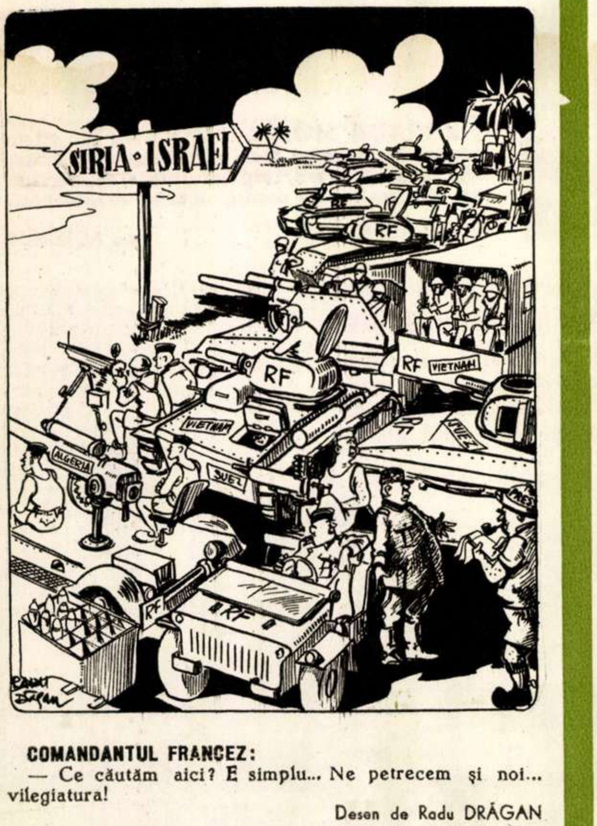

COMANDANTUL FRANCEZ:
— Ce căutăm aici? E simplu... Ne petrecem și noi... vilegiatura!

Desen de Radu DRĂGAN

DEPOSIT 5/-
DEPOSIT 5/-
DEPOSIT 5/-
DEPOSIT 4/-

O GREVĂ declarată pe neașteptate de zarzavagiii din Londra a întrerupt pentru 48 de ore întreaga aprovizionare a orașului, cu fructe și zarzavat. Pentru că patronii au refuzat să le satisfacă cererile, zarzavagiii au hotărît să-i saboteze.

În fotografie: patroana unei zarzavagerii din Lancaster Gate silită să-și transporte singură produsele achiziționate.

LA 22 IULIE a avut loc la Cairo deschiderea primei sesiuni a Adunării Naționale a Republicii Egipt. La recentele alegeri parlamentare, au luat parte pentru întîia oară și femeile egiptene. În fotografie: femei egiptene la vot.

fotocronica **FLACARII**

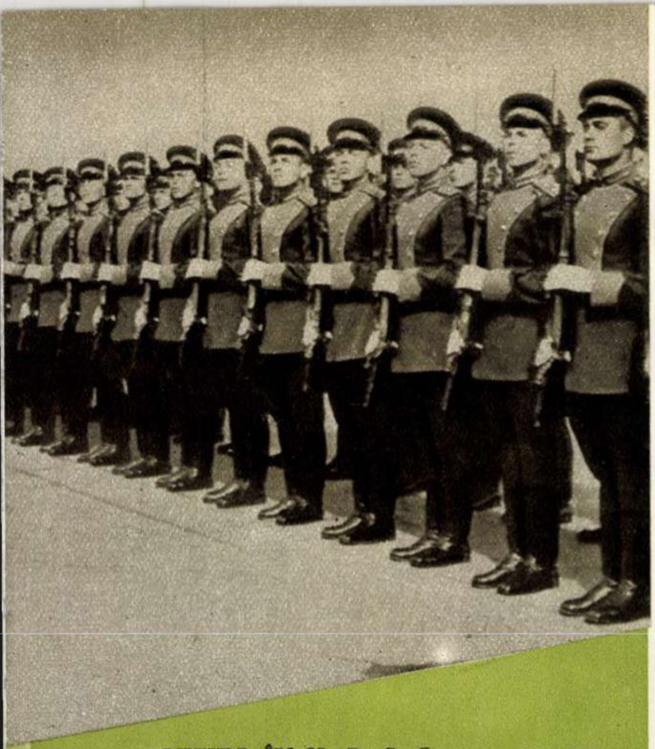

VIZITA ÎN U. R. S. S. a regelui Afganistanului, Muhammed Zahir Șah, a prilejuit o reafirmare a dorinței conducătorilor celor două țări de a contribui și pe mai departe la stringerea relațiilor sovieto-afgane.

În fotografie: regele Afganistanului (în dreapta) și K. E. Voroșilov, președintele Prezidiului Sovietului Suprem al U. R. S. S., trec în revistă compania de onoare aliniată pe aerodromul Vnukovo din Moscova.

STRONȚIU 90 — substanța radioactivă emanată de exploziile armelor termo-nucleare — amenință viața pe teritorii imense. Împotriva exploziilor se ridică și în S.U.A. mii de oameni de știință.

În fotografie: președintele comisiei pentru energia atomică din New-York, Merril Eisenbud, demonstrează pe hartă gradul de acumulare a stronțiului 90 în diferite puncte ale globului. →

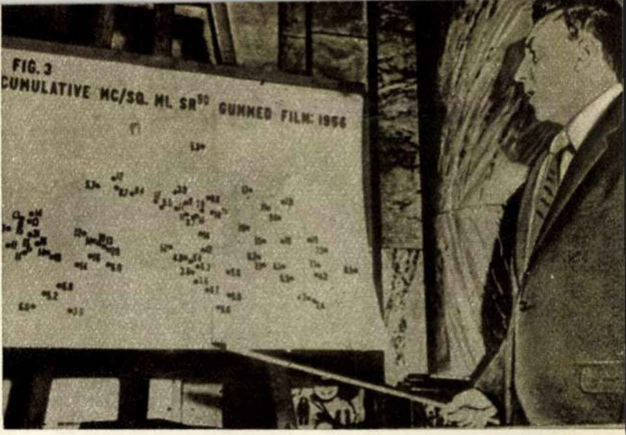
FIG. 3
CUMULATIVE MC/SQ. MI. SR90 GUMMED FILM: 1956

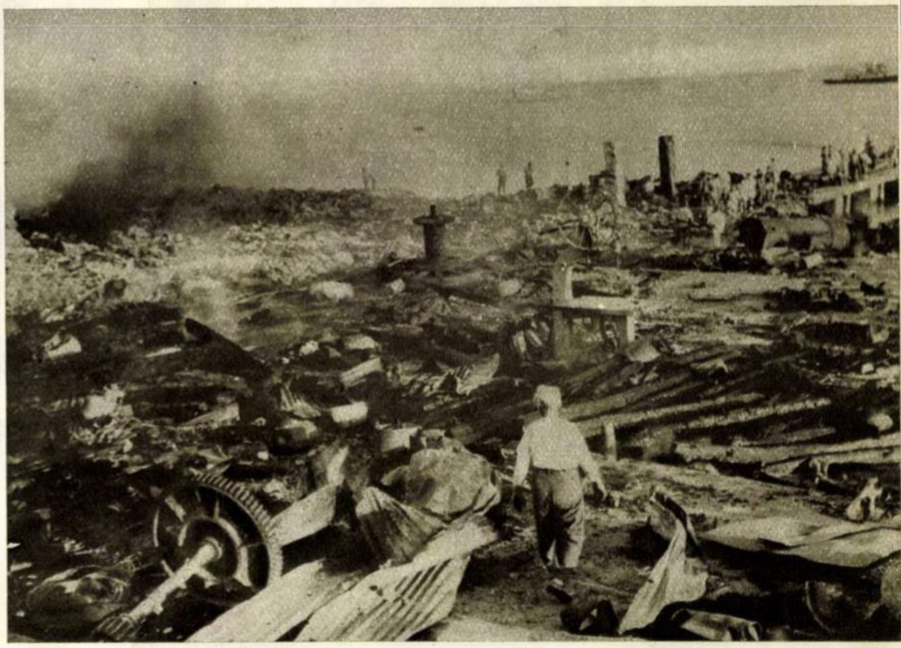

O EXPLOZIE CATASTROFALĂ a aruncat în aer depozitul de explozibile și rezervoarele de petrol ale portului Pireu din Grecia. Au fost distruse mari cantități de material militar și 9.000 bidoane de petrol. Pagubele sînt evaluate la 1.500.000 dolari.

Fotografia, transmisă de agenția „Keystone“, redă aspectul vămii Perama după explozie.

INSCRIPȚIE LA O FOTOGRAFIE

de Corneliu LEU

MÜNCHEN 1957?

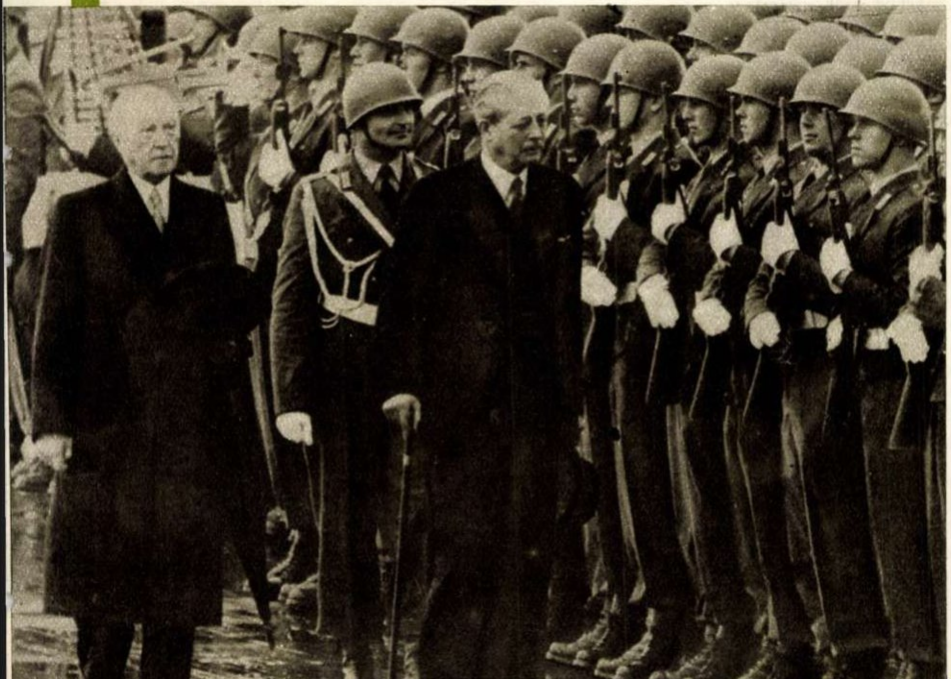

Am acasă o pereche de jambiere. Scurte, verzi-cenușii, cu trei cătarame. Scopul lor era să aranjeze pantalonul bufant pe glezna unuia dintre soldații lui Hitler. Le-am găsit într-o pădurice de prin părțile Bîrladului, acolo unde s-a spart frontul și hitleriștii au luat-o la goană în hainele lor scurte care le lăsau la vedere tururile pantalonilor.

Drept să spun, nu știu de ce mi-am amintit de ele privind această poză în care premierul englez MacMillan trece în revistă garda de onoare a Bundeswehrului, însoțit de cancelarul de la Bonn, dr. Konrad Adenauer. Știu însă de ce mi-am amintit de un alt lucru: de o poză asemănătoare. O poză în care numai amănuntele diferă. Dar, să vă spun ce înțeleg prin amănunte: ostașii sînt aceiași, ostași germani, cu hainele terminate deasupra poponeței, cu arme scurte, cu priviri care ar putea tot atît de bine să fie și simpatice. Doar căștile lor sînt alt fel. Mai drepte, mai rigide — binecunoscutele căști ale lui Hitler. Cel care-i trece în revistă, același, adică tot primul ministru englez, îmbrăcat în clasicul costum cu haină neagră și pantaloni reiați. Doar că în locul bastonului poartă o imensă umbrelă, că în loc de MacMillan îl cheamă Chamberlain, și că în loc să fie secondat de Adenauer e însoțit de Hitler. Încă un amănunt: pe cînd imaginea de față e prinsă de obiectiv la 7 mai 1957, cea despre care îmi aduc acum aminte a impresionat pelicula fotografică la 15 septembrie 1938. Deci, fiind ceva mai veche, istoria a consemnat și urmările ei: în primul rînd Cehoslovacia, care a fost ciopîrțită; în al doilea rînd Polonia, care a fost invadată; în al treilea rînd uriașul măcel care a fost dezlănțuit în 1939 și a durat cinci ani; iar în al patrulea... Ce s-a mai întîmplat în al patrulea rînd?... A, da: am găsit jambierele în stejărișul de lîngă Bîrlad.

REACTORUL NOSTRU

de Filip CERBU

In laboratorul de dozimetrie : punerea la punct a nice pentru controlul radiaţiilor ga

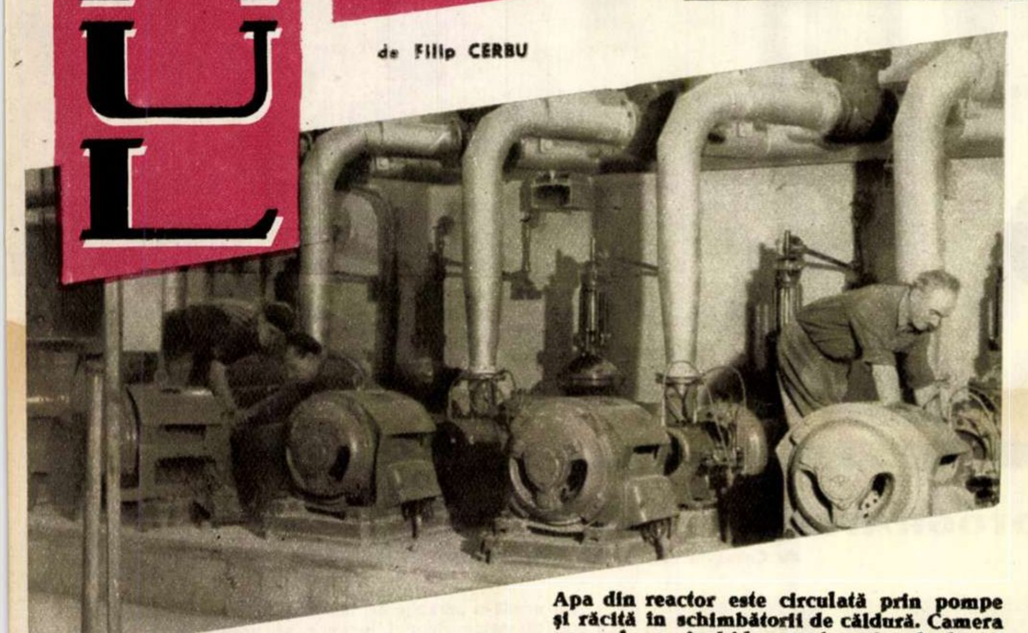

Apa din reactor este circulată prin pompe şi răcită în schimbătorii de căldură. Camera pompelor se închide cu uşi masive de fontă; aici nu se intră în timpul funcţionării, comenzile fiind automate.

Invidiem grădinarul căruia piersicul îi dă primele roade.
Fericim mama la nunta fiicei dintîi.
Intuim emoţia artistului care-şi priveşte opera vieţii.
Totuşi, ştim prea puţin despre oameni.
N-am văzut un savant declanşînd marile energii.
Vom vedea.
Reactorul nostru atomic intră în funcţiune.
Îl iubesc ca pe un copil de pe strada noastră.
Îl cunosc de cînd era mic.
Îl cunosc de cînd nici nu exista.
L-am bănuit în germenii lui anorganici,
În nişte bulgări de pămînt,
Într-un munte.

Acum cîţiva ani, o dată cu un martie timid, nu într-o rachetă, ci pe un camion doldora de merinde, am întreprins întîiul meu voiaj pe meleagurile atomului. Sub roţi, drumul de ţară se transforma pe nebăgate de seamă într-o neaşteptată autostradă modernă. Căluţii întorceau capul la auzul clacsonului, de parcă ar fi auzit un nechezat de iapă. Iar în locul pridvorului, casele ţărăneşti începeau să arate vitrine de magazin, rod al unor transformări recente şi neobişnuite.

Peisajul de munte, pădurea crestată pe o zonă îngustă — iată regiunea minelor de material nuclear. Altfel îmi închipuisem intrarea în paradisul zilei de mîine.

La izvoarele uraniului n-am auzit niciodată pe mineri numindu-l. Îl socoteau se vede drept ceva din poveste, de vreme ce întotdeauna îi spuneau în loc, sobru, „material". Transporturile se succedau... Simple grămezi de bulgări de minereu. Erau, desigur, radioactivi. Şi totuşi nu radiaţiile te înfiorau, ci o stranie emoţie...

În loc de somn, noaptea, pe o laviţă, într-o căsuţă pricăjită de muntean, am avut parte de o poveste frumoasă.

...„A fost odată... Ca niciodată? Nu! Ca ieri... Pe lîngă satele acelea de munte, maşini curioase roiau ca nişte albine. Adesea, făgăduieli înşelătoare făceau să joace acele instrumentelor ici-colo, aidoma urechilor unor copoi încercaţi, care adulmecă vînatul. Pe înserat, însă, geologii osteniţi şi palizi se întorceau pe uliţe. Zăcămîntul căutat parcă intrase în... pămînt.

Deodată, într-o seară, în plin sat, acele aparatelor se zbătură cu desperare, iar beculeţele clipiră: uraniu... Izvorul radiaţiilor nu putea fi decît în preajmă. Maşina porni un du-te-vino turbat, pînă ce, în mirarea lumii strînsă pe prispe, străinii opriră glonţ la o poartă.

Ţăranul însă nu ştia nimic. Ba azi nici măcar nu adusese ceva pămînt, sau barem pietriş pentru casă.

Vecinul nu lămuri nici atît.

— Eu fusei la pădure... Şi tu, copile, treci înăuntru. Vezi doar că vorbesc cu cineva.

Piciul nu era însă sperios. Curios, se sui pe zaplaz şi din nădragii cîrpiţi scoase ceva — un licurici parcă.

— Piatra mea v-o fi plăcînd, nene? E lucitoare cum nu se mai ştie. De cînd ne dăm drumul de pe costişe, niciodată n-am mai găsit jos, în pîrău, aşa ceva...

... N-o fi oare dornic băiatul cu piatra cea lucitoare să-i urmărească comorii sale drumul?

Dacă da, să vină după mine. Acum nu multă vreme am plecat s-o găsesc...

... Parcă dinadins, şoseaua ne poartă de-a lungul istoriei energeticei. O roată de apă, din acelea de udat grădinile, putrezind rezemată de un copac noduros... O locomotivă cu aburi, în goană... Un semeţ stîlp de înaltă tensiune... Şi doar după aceea, departe, în zare, construcţiile Institutului de Fizică Atomică. Reactorul de 2000 kW şi ciclotronul de 12,5 megaelectronvolţi.

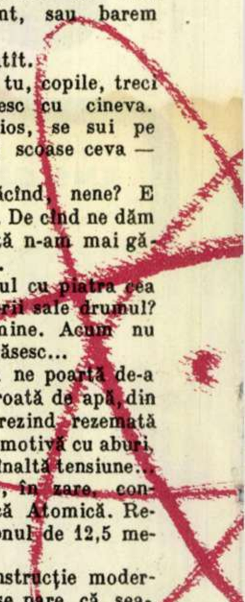

Clădirea reactorului... O construcţie modernă, cu două etaje — mie mi se pare că seamănă ba cu Institutul Agronomic, ba cu o termocentrală...

Poftiţi înăuntru.

Ca să vă sugeraţi sala centrală, nu vă adresaţi lui Jules Verne, ci oricărui manual cu imagini de centrale electrice. Învelişul reactorului — un cilindru de 5-6 metri înălţime — e singurul lucru deosebit. El se ridică mîndru în mijlocul sălii, asemenea postamentului unei statui. Pereţii de cazemată vor închide în beton razele invizibile, dar pătrunzătoare. Soarele făcut de oameni nu va admite niciodată concurenţa soarelui de afară...

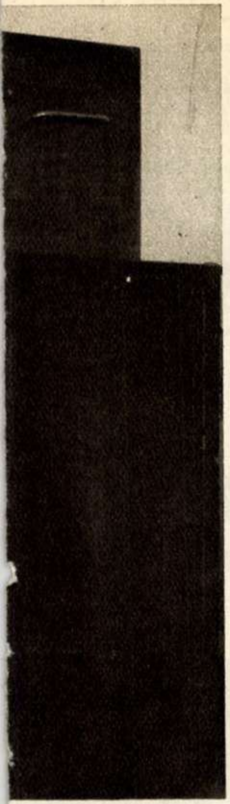

aparatelor electro-
na.

Deasupra reactorului, prevăzut cu o baterie de reflectoare, aşteaptă un pod rulant. Cabina macaragistului? Aşa ceva nu există! În sala aceasta adesea nu va putea intra nici o fiinţă omenească.

De la panoul de comandă, aflat în altă încăpere, am „pus în mişcare“ reactorul. Dacă maneta pe care am întors-o ar fi fost cuplată cu instalaţiile pilei, desigur că acestea ar fi început să salte din reactor, pe tăcute, barele de material absorbant, ca pe nişte linguriţe dintr-un pahar de ceai. Simţindu-se liberi, neutronii din nucleele atomilor de uraniu ar fi început să alerge aidoma unor spiriduşi, înfierbîntînd în scurtă vreme reactorul, ca pe un samovar.

Ca apa şi ca focul, atomul este şi el un bun servitor, dar un rău stăpîn. De aceea, instalaţia este făcută cu maximă grijă pentru ocrotirea omului. Uşi metalice ca aici n-am văzut decît în subteranele Băncii de Stat... Pe coşul de fabrică ce străjuieşte construcţia nu va ieşi niciodată fum. În schimb, el va asigura o aerisire perfectă. Într-o sală specială — de dozimetrie — se unesc sute de fire, semnalînd electric prezenţa, în orice colţ al clădirii, a razelor dăunătoare. Aşa cum mai povesteam cîndva, o scenă mi-a amintit de filmul „Pulberea argintie“. Dintr-o trusă aparte, însoţitorul meu, amabilul inginer Ionel Purica, îmi oferi un instrument de forma şi mărimea unui creion rezervor. Mi l-am prins în piept cu mîndrie, ca pe o insignă: iată-mă şi pe mine — cel puţin pentru o clipă—atomist, ocrotit cu un semnalizator special de radiaţiile periculoase. Nu s-a aprins însă, ca în film, vreo licărire fluorescentă. „Pulberea argintie“ deocamdată lipseşte...

Un ritm atomic — iată singura definiţie ce se poate da muncii neobosite pe care au depus-o aici zeci de zidari, sudori, montori, electricieni.

Am sosit la Institutul de Fizică Atomică în aceeaşi zi cu un buletin de ştiri cehoslovac. Imaginea reactorului care se construieşte în ţara prietenă, imagine peste care eu am trecut cu privirea în cîteva clipe, am surprins-o aici analizată de ochii curioşi ai cercetătorilor din zeci şi zeci de puncte de vedere...

Cei de la construcţii şi montaj — cei care au stăpînit nemijlocit ţevăria, schelele, clădirea — ca sudorul Dumitru Roşca sau montorul Eugen Oswad, au învăţat să îmbine viteza şi calitatea la marile centrale electrice Ovidiu II, Sîngeorgiu de Pădure, Paroşeni, Doiceşti. Reîntîlnirea pe şantierul reactorului experimental a fost pentru dînşii un „intermezzo“, o promisiune de conlucrare la construcţiile altor uzine mari, de astă dată însă nucleare.

Sovietice sînt utilajele care s-au montat aici şi, lîngă lucrătorii noştri , care fac ultimele verificări, sovietici sînt tehnicienii. N-au în ei nimic de „specialişti străini“. Îi distingi numai după unele particularităţi vestimentare.

Totodată, personalul ştiinţific nu aşteaptă, ci întîmpină intrarea în funcţiune a reactorului. Renumitul nostru savant academicianul Horia Hulubei conduce un colectiv în plin asalt. Inginerul Ionel Purica, despre care aminteam mai sus, a declarat, ca delegat la recentul Congres A.S.I.T., că pregătirea cadrelor tehnice în problemele nucleare a devenit actuală şi în ţara noastră. Scriind eu însumi despre reactor într-un cotidian, o fată din Focşani s-a grăbit să-mi trimită o depeşă: „Cum să devin atomist?“ E o pornire dreaptă a tineretului, tot pe atît satisfăcînd setea lui de nou, cît şi folosind ţării.

Mai demult, pentru a putea stăpîni fiecare dintre instalaţiile care vor intra acum în funcţiune, un grup de tehnicieni şi ingineri, mai ales tineri, s-au specializat în Uniunea Sovietică. Ei au lucrat în instalaţii similare, au vizitat centrala atomo-electrică, iar la Universitatea „Lomonosov“ au cunoscut bine utilajul special destinat formării specialiştilor atomişti.

Pe profesorul Tudor Tănăsescu, care mi-a corectat cu bunăvoinţă notiţele de neştiutor în ale atomisticei, l-am întîlnit, acum nu multă vreme... în pagina a IV-a a ziarelor, iscălind, împreună cu alţi colegi ai săi din mai multe ţări, un apel împotriva experienţelor cu arma atomică. Semnatarii compuseseră scrisoarea la Moscova — unde toţi activează în cadrul Institutului unificat de cercetări nucleare, la giganticul sincrofazotron recent pus în funcţiune.

Cu dragoste şi talent lucrează la Institutul de Fizică Atomică mulţi tovarăşi buni. Crescînd tineretul, oameni de ştiinţă renumiţi dirijează cercetările. Savanţilor cu tîmple argintii, prestanţi, mereu îmbrăcaţi în costume negre de covercot, li se spune uneori „tovarăşe“. Alteori, dintr-o mai veche obişnuinţă: „domnule“. De fapt, e egal. Omagiile mele, domnilor! Pentru întîia oară astăzi, dumneavoastră, oameni de ştiinţă din vechea generaţie, împreună cu toţi oamenii muncii, fiind laolaltă tovarăşi, sînteţi cu adevărat şi domni în această ţară. Pentru întîia oară aveţi tot ce doriţi, ca să creaţi. Pentru întîia oară mîndria voastră de savant e satisfăcută. Pentru întîia oară puteţi duce în apus şi în răsărit vestea unei ştiinţe în plin progres.

Primul nostru reactor nuclear, care intră curînd în funcţiune, nu-i destinat producerii de curent electric. Nici acceleratorul, dispozitiv de accelerare a particulelor, nu va avea o întrebuinţare industrială. Menirea lor este de a oferi condiţiile necesare cercetărilor nucleare şi de a ajuta echipa de fizicieni de aici în formarea de cadre pentru viitoarele centrale atomoelectrice care sînt proiectate. Totodată, reactorul—ca şi ciclotronul ale cărui lucrări de instalare avansează rapid — vor fi un izvor însemnat de izotopi radioactivi trebuincioşi economiei şi ştiinţei.

De pe acum, pentru folosirea izotopilor, în ţară sînt calificaţi medici, petrolişti, metalurgişti, agronomi.

Ştiri recente citite şi impresii proprii mi se amestecă în minte :

... La şantierele navale din Turnu Severin s-au introdus, pentru verificarea sudurilor, defectoscoape cu raze „gama“...

... Într-un mare miting, la Bucureşti, învăţătorii s-au opus continuării experienţelor cu arma atomică organizate de puterile occidentale...

... La Ploeşti, se determină cu aparatura atomică locul straturilor de ţiţei...

...La Institutul Oncologic, pe lîngă care drumul mă poartă noapte de noapte, luminile sînt mereu aprinse. Aici se amenajează sălile pentru tratarea cancerului cu izotopi...

Alb-negru... pace-război... viaţă-moarte... Totul depinde de noi. Atomul este senzaţia zilei.

Dar dincolo de miraculos, întrevedem adevăratele sale dimensiuni: la fel ca apa şi la fel ca focul, un excelent servitor dar un aprig stăpîn... Să nu-l scăpăm din mînă, oameni buni! Să-l păzim şi vom fi fericiţi!

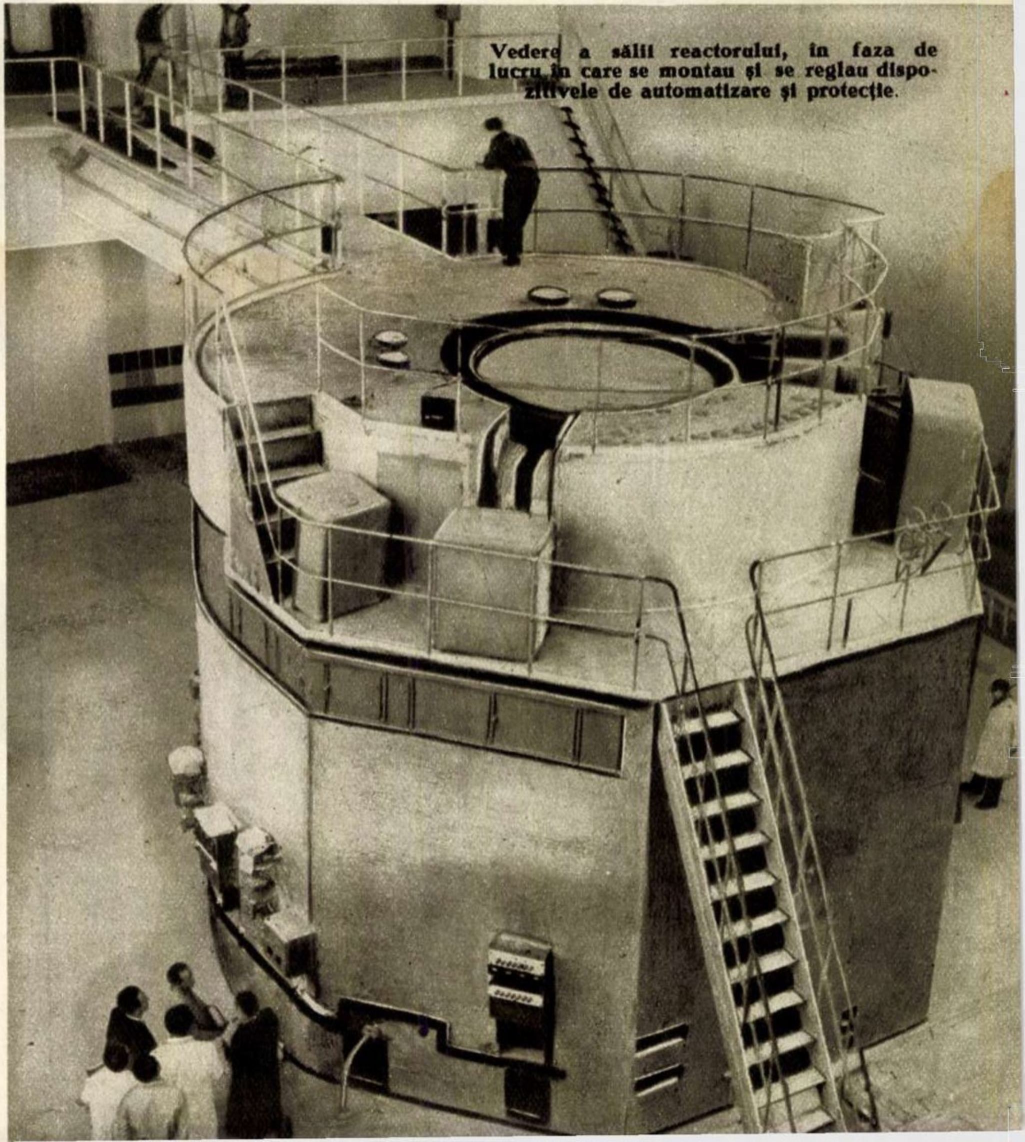

Vedere a sălii reactorului, în faza de lucru în care se montau şi se reglau dispozitivele de automatizare şi protecţie.

Îmblînzitoarea

Fotografii de A. MIHAILOPOL

Trebuie să recunosc că în fața unui subiect ca cel al reportajului de mai jos, autorului îi e necesară oarecare stăpînire de sine pentru a nu se lăsa furat de senzaționalul spectaculos al datelor. O simplă încercare de enunțare a acestuia poate fi concludentă : „O artistă dramatică emerită părăsește scena pentru manej“; sau, mai de efect: „Interpreta suavei Luisa a lui Schiller îmblînzește lei“. Oricum am formula-o, realitatea aceasta are o nuanță de extravaganță care stîrnește curiozitate, dacă nu chiar intrigă. Pentru că e puțin obișnuit ca o femeie să se dedice îmblînzirii fiarelor junglei și e mai neobișnuit să ajungă aici, renunțînd la o carieră artistică ce-i oferise, printre alte confirmări ale talentului ei, și cea a titlului de artistă emerită. Și, totuși, Dina Mihalcea nu s-a speriat în fața convențiilor și a făcut ambele gesturi cu o dezinvoltură și o pasiune în care e inutil să cauți vreo intenție de originalitate ostentativă. De ce le-a făcut, totuși? Întrebarea i-am pus-o și noi și vom încerca să vă relatăm răspunsul dat. Mai înainte, însă, cîteva alte amănunte, de loc gratuite, precum veți putea constata.

...Am văzut-o pe Dina Mihalcea repetîndu-și numărul cu cei cinci lei ai săi, deci într-o postură care excludea și minimul de poză pretins de spectacol. Fiarele năvălesc în cușca manejului, îngrozite, furioase, și o femeie blondă, îmbrăcată în costumul negru al unui paj de epocă, le întîmpină cu un calm și o liniște surprinzătoare. Biciul pe care-l are în mîini e aruncat într-un colț și iat-o complet dezarmată în fața leilor. Cîteva vorbe ale ei, cîteva porunci scurte, dar fără nimic tăios în ele, și ca prin farmec animalele se potolesc și-și ocupă, ascultătoare, locurile pe scăunelele lor. De obicei, o dresură de animale îți trezește parcă și un simțămînt de compasiune față de puternicele animale a căror voință e frîntă de cea a omului. E ciudat, dar cînd o vezi pe Dina Mihalcea repetînd cu leii ei (și nu în spectacol, unde trebuie menținută „distanța“ dintre dresor și fiare), nu ai senzația unui supliciu la care ar fi supuse animalele. Star, leul preferat, se gudură pe lîngă picioarele ei, se sperie cînd ea ridică vocea și îl amenință cu degetul și, într-un moment de efuziune sentimentală, sare în două picioare și începe să o lingă pe gît și obraz. E cel mai inteligent și vioi dintre fiare, „l'enfant terrible“, cum îi spune îmblînzitoarea, puțin obraznic și răsfățat, dar e „artistul“ cel mai dotat. Barbara, leoaică cu o personalitate nedezmințită, spirituală și chiulangioaică, e de obicei pusă pe farse și știe perfect cînd e certată serios și cînd în glumă. În acest al doilea caz, pleacă sfioasă capul, se preface că ascultă de poruncă, dar face tot ce vrea ea și numai șuierul amenințător al biciului — suprem argument — o convinge

Scurt intermezzo liric...

„Te-ai făcut de rușine, ditamai leoaică!...“

că gluma s-a sfîrșit. Bela e cuminte și disciplinată ca o școlăriță premiantă, Ada e mai sperioasă și mai sensibilă, dar în preajma îmblînzitoarei se calmează și ea, ba chiar și sălbaticul Iaz, pe care, luni de zile după ce frații săi se produceau în public, nimeni nu-l putea convinge să iasă din cușcă. Nu mi-aș fi putut imagina nicicînd că poți asista la o scenă de duioșie între dresor și leii îmblînziți de el. Ei, bine, am văzut-o! Dina Mihalcea, în manej, e perfect stăpînă pe ea și domină fiarele cu acest desăvîrșit calm, cu această forță lăuntrică. E una din condițiile dresurii: siguranța de sine. În momentul cînd ți-ai arătat frica, animalele simt și atunci nu le mai poți stăpîni. Dar

de lei

Dina Mihalcea își iubește fiarele, se ocupă de ele cu o nesfîrșită răbdare și grijă, și animalele simt și acest lucru. De aceea i se supun. E comic, dar nu lipsit de oarecare notă de lirism, să vezi o femeie mică și blondă spunînd unui leu uriaș, cu un ton de reproș: „Te-ai făcut de rușine, ditamai leu!“ iar leul întorcîndu-se pe scăunel, rușinat parcă, cu coada între picioare!

...Sînt meserii pe care le poți face cu mai multă sau mai puțină pasiune. Îmblînzirea fiarelor junglei nu admite jumătăți de măsură; ea cere dăruire totală, pînă la riscul vieții. Dina Mihalcea a știut acest lucru și totuși nu s-a oprit din drum. E nevoie pentru această artă —pentru că, fără îndoială, dresura e o artă—de o fire curajoasă și îndrăzneață. Dina Mihalcea a fost campioană la sărituri și sportul acesta îți solicită și îți călește curajul. E nevoie de dragoste și înțelegere pentru animale, și în această privință artista a ajuns proverbială; în toate turneele pe care le face, ea duce cu ea — ca într-o arcă a lui Noe amenajată ad-hoc — menajeria proprie: roibul Roly, cotoiul birman Prinț, cîinele lup Falnic și moștenitorii

Cînd rostește Dina Mihalcea un cuvînt, nu se mai aude nici răget de leu!

Leii Dinei Mihalcea sînt politicoși. Nu vă uitați că unul i-a înșfăcat cu totul mîna. Avea doar intenția să i-o sărute...

lui, zece pui de găină pe care îi deprinde cu prezența amabilă a pisicii (aceștia 11 din urmă avînd și permisiunea de a asista uneori, în cabină, la machierea îmblînzitoarei). Se pare însă că pasiunea Dinei Mihalcea pentru dresura cailor e veche, ea călărind și ocupîndu-se de cai încă din copilărie.

E nevoie în arta dresurii de răbdare, de o imensă și neobosită răbdare și, îmblînzitoarea a dat dovadă și de această rară și prețioasă însușire omenească.

La început, cînd au sosit din Leipzig, puii de leu aveau doar cîteva luni și erau sălbatici, aspri, neînvățați cu omul. Sub ochiul atent al lui Malek, dresorul ceh aflat atunci la noi în țară, Dina Mihalcea a început să îi hrănească (10 kg carne zilnic de fiecare, iar o dată pe săptămînă, zi de regim: 2 kg de lapte și ...2 ouă), pentru ca ei să se deprindă cu vocea, cu mirosul ei. Apoi a început să intre în cușcă împreună cu îmblînzitorul. Dresura se făcea noaptea, ca nu cumva prezența altor oameni să irite animalele, să le sperie. Oare nu e nevoie de o răbdare nesfîrșită, pentru ca să înveți o fiară din junglă să facă docil sluj pe o liră de metal sau să treacă printr-un cerc de foc, să-i creezi reflexe condiționate, să o înveți să se supună voinței tale, poruncii tale? Și Dina Mihalcea a trebuit, pe deasupra, să mai „îmblînzească“ și... îmblînzitorul, pentru că la început, datorită acelei cunoscute solidarități a circarilor, Malek nu se arătase prea încîntat să împărtășească tainele meseriei unei profane, unei actrițe dramatice. Se pare că emoția proaspetei îmblînzitoare a fost supremă cînd, după vreo trei luni de lucru, Malek a lăsat-o singură cu leii în cușcă, pentru a face dresura, iar apoi i-a spus, cu tonul lui rezervat și sobru: „Ai să fii o dompteriță“.

...Trei luni împreună cu profesorul, apoi, de aproape doi ani, singură, căutînd să-și împrospăteze mereu numerele și să le îmbogățească. Turnee pline de succes prin țară (în Sibiu, orașul în care actrița a jucat ani de zile pe scena Teatrului de Stat local, trei săptămîni cît a stat circul s-au dat spectacolele cu casa închisă, iar în jurul circului stăteau zecile de căruțe ale țăranilor din împrejurimi veniți ca în pelerinaj să o vadă); turneu de mare succes și în străinătate, în R. P. Bulgaria. Regretă oare Dina Mihalcea vremea cînd, în loc de a-și băga brațul și capul în gura unui leu și a-l birui doar cu o vorbă, o interpreta pe gingașa Luisa din „Intrigă și iubire“, ori pe Mașa din „Trei surori“? Se pare că nu, deși unele mici momente de nostalgie ar fi cît se poate de omenești. Dar Dina Mihalcea își iubește acum cu pasiune noua artă. Mai e nevoie să reproducem răspunsul care ni l-a dat, atunci cînd a fost întrebată de ce s-a făcut îmblînzitoare? Credem că ați înțeles și singuri. Deși am adăuga poate, cu încuviințarea dresoarei: s-ar putea să fi fost, pe lîngă toate celelalte, și un moment de năstrușnică inspirație a unui artist cu fantezie...

Sanda FAUR

SPORT

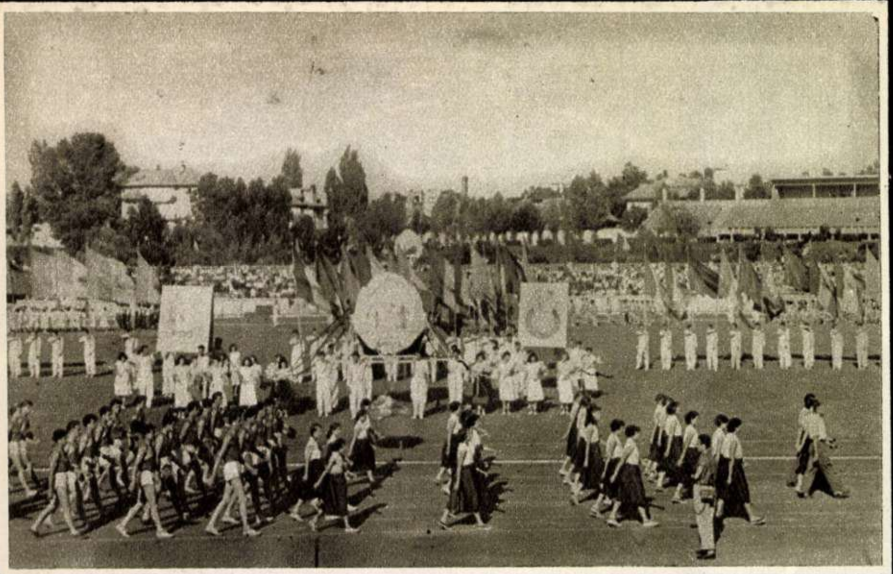

1.300 DE FINALIȘTI! Atit au reunit ultimele intreceri din cadrul Spartachiadei de Vară. Finalele, care au avut loc în Capitală, pe Stadionul Tineretului și pe Stadionul Dinamo, au atras 15.000 spectatori.

PENTRU
PACE
ŞI PRIETENIE

„PENTRU PACE ȘI PRIETENIE". Acesta a fost primul salut cu care au fost intimpinați sportivii romini la sosirea lor în gara Kiev, din Moscova. Călduroșului „bun sosit" le-a răspuns canotera Stela Stanciu, care i-a asigurat pe tinerii cetățeni ai Moscovei că sportivii romini vor face tot ce este posibil pentru ca jocurile să se transforme intr-o adevărată manifestație de prietenie.

Telefoto AGERPRESS

CÎȘTIGĂTORII CELOR 620 km! Canoiștii de la C.S.A. I au parcurs cele 13 etape ale campionatului republican de mare fond pe Dunăre, in impresionantul timp de 41 ore 15 minute și 20 de secunde

O ÎNFRÎNGERE CARE VALOREAZĂ CÎT O VICTORIE! Handbaliștii romini s-au întîlnit duminică cu echipa Germaniei occidentale, campioană mondială. Scorul final a fost 18-15 (8-9) pentru oaspeți, dar victoria morală aparține echipei romîne, care a condus timp de 50 de minute, din cele 60 ale meciului.

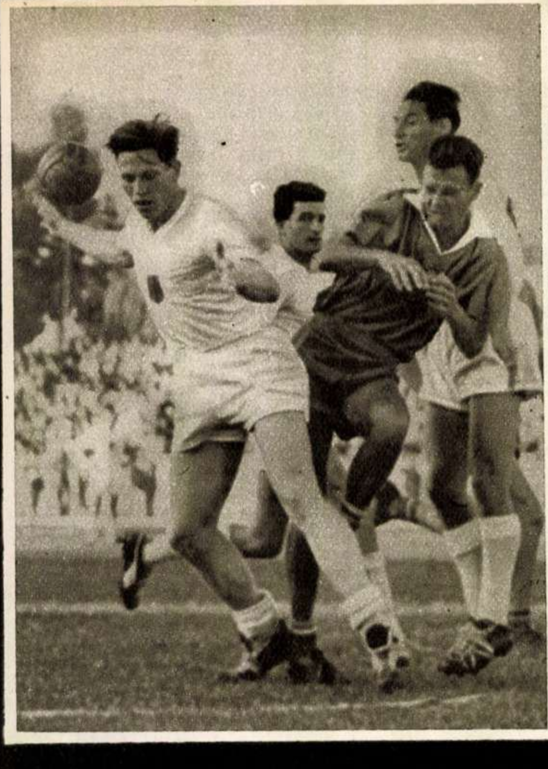

Recent marea sală de sport din Zürich a fost martora unui valoros record mondial. Ciclistul francez Roger Rivière este noul recordman mondial cu timpul de 6:03,4 min. la 5 km cu start de pe loc.

Photopress Zürich

SCRIITORI și CĂRȚI

UN GLAS AUTENTIC

Iulian Vesper

Fără a aduce, în paginile ei, desfășurarea amplă a unor complicate acțiuni sau prezența unor eroi cu mișcări și atitudini de primplan, „Glasul" — cartea de curînd apărută a lui Iulian Vesper — e menită totuși să ocupe un loc de seamă în epica noastră dezvăluitoare a vieții din trecut a satului romînesc.

Firul narativ al cărții e constituit din mărturisirea propriei ei vieți, de către o țărancă din preajma Rădăuțiului; începută cu cîteva întîmplări din copilăria și adolescența povestitoarei, narațiunea, oprită în anii premergători celui de-al doilea război mondial, cuprinde viața eroinei aflate în pragul bătrîneții. Deși întîmplările relatate nu părăsesc niciodată albia vieții Aspaziei Ciobanu — acesta e numele eroinei — și cum aceste întîmplări se datoresc numai confesiunii acestei țărance bucovinene, a cărei existență e formată din „multe necazuri, puține mîngîieri", „Glasul" sparge cadrul particular al unei autobiografii și se ridică la valoarea unei monografii artistice a satului din vechiul regim. Prin glasul Aspaziei vorbește o bună parte din realitatea țărănimii noastre truditoare, condamnată în trecut să trăiască fără perspective, pe îngustul ei petic de pămînt. E aici principalul merit al scriitorului; spovedania Aspaziei, făcută pe un ton firesc și convingător, ne readuce în fața ochilor imaginea vieții atîtor muncitori ai pămîntului, irosite în trudă istovitoare, departe de binefacerile civilizației secolului în care trăiau. Secerată de boli, familia Aspaziei Ciobanu își împuținează simțitor rîndurile de-a lungul anilor; dar nu numai calamitatea bolilor își aruncă zăbranicul îndoliat asupra vieții eroinei povestirii. Răul o pîndește din toate părțile; doi dintre fiii ei, ridicați împotriva fărădelegilor statului burghez, sînt hărțuiți tot timpul de organele polițienești. Unul dintre ei, Gheorghiță, e chiar ucis. Nenumărate sînt întîmplările care fac să sîngereze inima acestei cinstite și harnice țărance. În fața atîtor tragice evenimente, glasul Aspaziei își mărturisește durerea într-o impresionantă concentrare de cuvinte.

Făcînd-o pe Aspazia să se exprime lapidar, autorul a realizat un ritm al povestirii identificat deplin cu starea sufletească a naratoarei. Economia mijloacelor verbale, ce caracterizează cartea de la primele rînduri, îi conferă o deosebită capacitate de sugestivitate și emoție. Confesiunea și plînsul Aspaziei nu au nimic melodramatic, ci totul se menține la nivelul unui tragism de o reală valoare artistică. Aspazia Ciobanu e conturată viu numai din spusele și acțiunile ei; sună foarte firesc tonul cîteodată naiv și mirat al povestitoarei, provenit din neînțelegerea cauzelor răului ce-i asaltează viața; după cum tot așa de organic se aude și durerea din glasul ei sau încrederea într-un viitor al dreptății, exprimată de ea la capătul unei atît de încercate vieți. Spune Aspazia spre finalul povestirii: „Planuri și nădejdi, toate aveau să se împlinească. Nu s-au trudit oare destul feciorii mei și nu și-au vărsat sîngele pentru ele?... Toate aveau a se împlini la o vreme".

Îndrăznim a spune, la sfîrșitul acestei scurte însemnări, că reușita recentei cărți a lui Iulian Vesper îl obligă pe autor la o prezență mai activă în frontul nostru literar.

Traian STOICA

Iulian Vesper: „Glasul" — E.S.P.L.A. 1957.

NOILE VERSURI ALE VIOLETEI ZAMFIRESCU

În volumul de debut „Inima omului", apărut la sfîrșitul anului 1955, versul Violetei Zamfirescu se remarca îndeosebi prin notația sa de un lirism direct, nemijlocit. În cele mai realizate poezii din acest volum, atrăgătoare prin sinceritatea și delicatețea sentimentului, se simțea vibrînd sufletul poetei părtașe la frămîntările vieții contemporane. În noul său volum, „Iarba dragostei", este amplificată această latură a creației sale, volumul oferind imaginea mai conturată a unui poet ce a înaintat în căutarea timbrului său personal.

Violeta Zamfirescu face parte din familia scriitorilor prin excelență lirici. Deși poezia ei caldă și plină de feminitate e apropiată într-o oarecare măsură de suavitatea și gingășia versului înaintașelor, Elena Farago, Otilia Cazimir sau Magda Isanos, ea are totuși o tonalitate deosebită. Cîntecul liric al Violetei Zamfirescu folosește de multe ori accente aproape dure, vorbirea aspră, colțuroasă. Poeta se ferește de situațiile care ar putea s-o ducă la descrierea idilică sau de cele care ar trebui să-i smulgă suspinul. Cîntecul ei este limpede, poate uneori monoton, cel mai adesea însă de o vibrație autentică.

Violeta Zamfirescu

Universul poeziilor din „Iarba dragostei", ca și al celor din „Inima omului", este strîns legat de lumea satelor din Oltenia. Fiică a acestor meleaguri, ea se întoarce deseori în locurile natale și atunci în poezia ei simțim ecouri ale cîntecului popular, cu o ușoară undă melancolică. Se întîmplă mai ales acest lucru în poeziile unde vorbește de fiica ei, contemplarea jocului copilei oferindu-i imagini ale propriei copilării:

Azi, înserînd pe sub duzi,
Am dat cu mingea de-a dura,
Am sărutat mînuța Mariei,
Și mi-am umplut sufletul și gura
De gustul dudelor și al copilăriei!

Violeta Zamfirescu abordează o poezie sinceră, deschisă, de multe ori apropiată de confesia intimă, fără a cădea însă în indiscreție. Poeta nu cunoaște șoapta, murmurul abia simțit. Ea își strigă în auzul tuturor durerea, ura sau iubirea, cu patimă. Versurile, pline de vitalitate, irup, spun răspicat, fără nici o reticență, frămîntarea, zbuciumul interior.

Pasiunea pentru tot ce e legat de munca omului, pentru prefacerile țării, împrumută versurilor sale o prospețime viguroasă. Într-o bună parte a poeziilor din acest volum poeta cîntă munca minerilor. Autoarea surprinde îndeosebi aspecte pline de suavitate din munca aspră și eroică a lucrătorilor din adîncul minelor. Și aceasta fără a cădea nici un moment în idilism. Ne referim în special la poeziile „Mă îndrăgostii de mină", „Patru cai" și „Dragostea minerului". Versurile închinate minerilor ridică însă și o altă problemă, a creației autoarei. Violeta Zamfirescu încă nu abordează cu succes poezia epică. Încercarea, reușită numai în parte, în amplul poem „Ion al mare", din primul său volum, arăta de pe atunci neîndemînarea ei în acest gen de poezie. Și acum, în versurile inspirate din viața minerilor (din care unele sînt de factură epică) poeta se simte încă stingherită. Aici se observă mai mult ca oriunde căutarea imaginilor, a rimei, ceea ce face ca multe din aceste poezii să emoționeze mai puțin.

În „Iarba dragostei" sînt cîteva poezii în care sentimentul iubirii este cîntat cu o sensibilitate demnă de reținut. Sînt versuri pline de căldură și de lumină, care emoționează profund sufletul cititorului. În aceste poezii versul scriitoarei vibrează la o tensiune artistică deosebită, care, fără îndoială, date fiind posibilitățile poetice ale Violetei Zamfirescu, ne îndrituiește speranța că va cuprinde pe viitor întreaga ei lirică.

Constantin ARMAȘU

Violeta Zamfirescu: „Iarba dragostei" — E.S.P.L.A. 1957

Din fotoliul spectatorului

COTLETUL DEZLĂNȚUITOR DE DRAME

...Căci oricît de paradoxal ar părea, un cotlet poartă vina: cotletul consumat de Țulucă, bietul om ținut sub papuc dietetic de o nevastă oxigenată și tiranică. De aici, un othelic conflict conjugal în familia Nunucăi (aliata infractorului cu ulcer în această „orgie" gastronomică), despărțire, lacrimi, cuplete sfîșietoare. În continuare: sînt împrumutați trei sugari pentru a ademeni pe soțul rătăcitor; încurcături cumplite, restituirea micilor „mușchetari" părinților în drept, împăcare, lacrimi, sărutări, plus cuplet optimist și... cortina (nu însă înainte ca soțul să afle de viitorul „mușchetar" autentic, pe care i-l va dărui în curînd Nunuca).

Numai că, rezolvată cu hapy-end pe scenă, drama se consumă tragic în sală (recte în grădina „Boema"): bieții spectatori, care și-au plătit cu bună-credință biletul, sînt constrînși să suporte cu stoicism „Mușchetarii tatii", această comedioară bulevardieră, scrisă în urmă cu cîteva decenii și adaptată într-un moment de nefericită inspirație de M. Gheorghiu și B. Fălticineanu. „Adaptat" e, în cazul de față, un fel de a spune, propriu numai celor doi semnatari, care au considerat probabil că pot boteza astfel „autohtonizarea" numelor (prin diminutive cu iz de mahala), inserarea cîtorva vagi aluzii la actualitate și a unui scurt ecou de sîrbă, introdus pentru a contrabalansa „politic" o mambă. În rest, le admirăm respectul cu care au păstrat „esența" acestei farse: lipsa de logică, umorul de prost gust, vulgaritățile. Unul dintre adaptatori (B. Fălticineanu) semnează și regia artistică; și încă o dată prețuim consecvența cu care a păstrat specificul vetustei comedii de bulevard: spectacolul e o colecție de gaguri ieftine, suspine melodramatice, scălămbăieli penibile, intermezzo-uri coregrafice revuistice în sensul negativ al noțiunii. Puiu Șerbu (soțul ce se crede înșelat) e pus să aibă la tot pasul accese colerice, să țipe și să gesticuleze la înaltă temperatură; Mihaela Cottaru (de altfel prezentabilă scenic și dovedind sensibilitate) trebuie să-și frămînte mai tot timpul mîinile, să poarte o străvezie rochie de interior (din voal galben și cu paiete!) și să leșine din cinci în cinci minute; lui Puiu Călinescu i s-a acordat libertate totală în a clămpăni sec din gură, a-și crispa în fel și chip obrazul, a mieuna ca pisica. Și așa mai departe. Este aproape dureros să vezi actrițe de talent, ca Elena Burmaz, Neli Nic. Ștefănescu, Ioana Matache ș.a., puse în roluri și într-o postură scenică de a dreptul compromițătoare. De altfel, întreg spectacolul este de natură să compromită pe realizatorii săi și teatrul care îl girează, Teatrul satiric muzical „C. Tănase". După stupefacția pe care ți-o trezește acest așa-zis vodevil (la realizarea căruia, am aflat, spre adînca noastră uimire, că și-a dat concursul și artistul emerit N. Stroe), îți pui fireasca întrebare: ce a putut determina montarea acestei farse lipsite de orice idee, fără absolut nici o valoare dramatică? Cum de și-au permis realizatorii ei să o travestească și să o strecoare sub formula adaptării? Cui îi trebuie o asemenea pseudo-comedie vulgară? Oare în acest fel vrea teatrul nostru de estradă să educe gustul publicului, să-l deprindă a sezisa umorul autentic și a respinge trivialitățile pe care i le oferea copios revista de odinioară? Nu putem crede, nu vrem să credem acest lucru! Renunțarea cît mai grabnică și definitivă la acești nefericiți „Mușchetari ai tatii" ar fi o dovadă de respect față de public.

Sanda FAUR

O CAMERĂ MICĂ, cu pardoseala de ciment. O masă de bucătărie și un dulap cu sertare. Suficient decor pentru a schingiui și ucide în serie cîte trei patrioți pe oră.

„CORPUL DELICT" — autocamionul — a fost regăsit. Lipsesc munițiile și aspirantul.

Cazul Maillot

de Anton **ALEXE**

Faptele sînt concise. Relatările din presă, aproape telegrafice. Drama a început, s-a desfășurat și s-a stins ca într-un coșmar. Dar intensitatea ei a cuprins Algeria, Franța și lumea întreagă.

★

Aprilie 1956. Războiul este în plină desfășurare pe întreg teritoriul algerian. El arde cu vîlvătăi de la frontiera Tunisiei pînă la granița Marocului. Într-una din acele zile radio-ul și presa colonialistă informau cu ciudă și dorință de răzbunare:

Un camion militar G.M.G., însoțit de o escortă, s-a îndreptat spre Miliana, pentru a lua în primire o cantitate de arme și muniții. Convoiul a părăsit Miliana (o localitate aflată la 119 km sud-vest de Alger), în zori, sub ordinele unui aspirant și a sosit în Alger către orele 8,45. Încărcătura era compusă din 132 mitraliere Sten, 140 pistoale și mai multe lăzi cu grenade și muniții.

În timp ce escorta se îndepărtase pentru scurt timp, ofițerul a ordonat șoferului să continue drumul. Camionul în care luase loc aspirantul s-a îndreptat spre pădurea Bainem — la 10 km est de Alger. Un grup de algerieni răzvrătiți îl așteptau în inima pădurii. Încărcătura, transbordată pe o camionetă, a fost ascunsă în desiș.

S-a aflat deîndată că aspirantul era conducătorul unei celule comuniste din Alger. Toate serviciile de siguranță au fost puse imediat în stare de alarmă, iar străzile, blocate. Patrulele au primit ordin să percheziționeze Casbah-ul. Pînă în prezent, cercetările au rămas infructuoase. „Trădarea" a provocat o vie emoție în Alger...

. . . .

...Autocamionul viră la stînga și o luă pe un drum de care. Șoferul reduse viteza, ocoli furios o hîrtoapă și-l înjură în gînd pe aspirantul Maillot, care-i ordonase să se abată de pe șosea, fără să-i răspundă încotro se îndreaptă.

De o parte și de alta a pîrtiei înguste, pe marginile căreia roțile duble din spate ale autocamionului derapau, se-ntindea, tăcută și pustie, cîmpia algeriană. Escorta rămăsese în urmă. Încărcătura prețioasă era rîvnită de răsculați. Șoferul gîndi ca un erou: „Cum dracu'a căzut tocmai pe mine beleaua de a conduce mașina, cînd în tabără se găsesc încă cinci șoferi?" Și iarăși sergentul de la volan îl înjură în gînd pe aspirantul care, alături de el, nu scotea nici un cuvînt de prisos și nu răspunsese nici chiar la aluzia că s-ar putea să le iasă în cale răsculații.

Pădurea Bainem nu era departe. La marginea ei autocamionul opri. Abia atunci aspirantul ordonă din nou:

— Înainte!

Sergentul făcu ochii mari.

— În pădure?!

— În pădure.

Nu! Asta era prea mult. Să plece singur și apoi să intre în oceanul acela verde de crengi și de frunze, unde după fiecare copac îi poate pîndi o țeavă de armă?... Înafară de asta, ofițerul are o mutră de spion, de trădător...

— Inainte! — răsună glasul înfricoșător al aspirantului Maillot.

— Nu mă supun! — strigă atunci bravul sergent.

Dar fu prea tîrziu..

Maillot — căci el era tîlharul, spionul, trădătorul și comunistul — lovi pe neașteptate șoferul cu o rangă de fier. Apoi duse degetul la gură. Șuieră. Din pădure țîșniră o sută de algerieni sălbatici, ținînd baionete în dinți și cîte o pușcă în fiecare mînă...

★

Cam astfel descria în zeci de reportaje și broșuri cu titluri țipătoare, presa colonialistă din Alger, „cazul Maillot".

Dar realitatea era cu totul alta. O realitate dură, crudă, oferită la începutul războiului pentru independență multor tineri algerieni de origine europeană, care au fost chinuiți de întrebarea răscolitoare: „ Care este patria mea?" Cumplită întrebare, dar care și-a găsit răspunsul în aderarea, pînă la urmă, la lupta pentru independență a Algeriei.

★

Fiul unui modest funcționar din orașul Alger, secretar al sindicatului unit, tînărul Maillot a fost crescut în idei de libertate și de respect față de independența națională. El a trecut alături de formațiile de partizani. Aspirantul Maillot n-a trădat Franța, cum au încercat colonialiștii să-l ponegrească. Dimpotrivă, tradiționalul spirit de dreptate al poporului francez s-a manifestat încă o dată prin atitudinea sa.

★

Ziarele stipendiate de marii colonialiști, întreaga presă burgheză au speculat acest fapt, cerînd ca Partidul Comunist Algerian să fie scos înafara legii, deoarece aspirantul Maillot, care trecuse cu arme la patrioții din munți, era comunist. Și o dată cu aceasta, pe întreg teritoriul algerian începu vînătoarea după „fugar". Zi și noapte patrule militare, agenți ai siguranței și numeroși detectivi percheziționară case, scotociră și cercetară cartiere întregi și, în special, zona din jurul pădurii Bainem, fără a reuși să-i descopere adăpostul.

Rotativele ziarelor burgheze din Alger zvîrliră amenințări la adresa ofițerilor care dirijaseră încărcătura de muniții și cerură capul comandanților militari neglijenți.

Cîteva zile după trecerea lui Maillot în rîndul luptătorilor algerieni pentru libertate, la redacțiile sus-pomenitelor ziare sosi prin poștă cîte un plic misterios. Înăuntru se afla un comunicat al „Organizației militare clandestine a comuniștilor, naționaliștilor și progresiștilor musulmani și europeni", cu următorul conținut:

„Miercuri 4 aprilie, ziua aniversării insurecției Kabila din 1871, un detașament armat a capturat în plină zi, în Alger, un camion militar încărcat cu arme și muniții. Bilanțul operațiunii: 132 mitraliere Sten, 400 cartușe, 140 puști și pistoale.

A fost capturat și armamentul american al escortei, care se compunea din: 6 mitraliere Thompson, 2 puști și sute de muniții. Ofițerul comandant al escortei, un algerian de origină europeană, a trecut de partea forțelor rezistenței. Trăiască luptătorii pentru eliberarea patriei! Trăiască unificarea forțelor armate ale rezistenței! Jos imperialismul!"

Furia colonialiștilor nu mai cunoscu margini. Guvernul dădu un comunicat prin care hotărî să fie de urgență anchetat cazul aspirantului Maillot, care, deși avea o cunoscută activitate comunistă, fusese totuși însărcinat cu transportul armelor. Toți cei răspunzători urmau să fie deferiți tribunalului militar.

... Și iarăși se porniră perchezițiile în regiunea Algerului, de data aceasta cu întreită intensitate, arestîndu-se 30 de militanți comuniști și simpatizanți.

Între timp, cu părul și sprîncenele vopsite, Maillot se strecura prin desele cordoane de control. El a fost semnalat la apus, la răsărit și la sud de Alger. Activ și greu de prins, fostul aspirant lansa manifeste, apeluri și comunicate ale Frontului Național de Eliberare, care pătrundeau pînă în inima capitalei algeriene.

★

Aprilie... Mai...

Se părea că jurnalele își potoliseră campania... Nimeni nu mai scrisese un rînd despre Maillot, cînd iarăși numele lui apăru, cu litere mari, în coloanele primelor pagini. Se afirma că fusese recunoscut cadavrul aspirantului, între cadavrele a patru musulmani împușcați în urma unei ciocniri din împrejurimile Algerului. Săptămînalul francez „France observateur" publică, din partea unui corespondent bine informat, o versiune care n-a fost dezmințită pînă în prezent de autoritățile franceze:

„Maillot nu a fost ucis în luptă, așa cum s-a afirmat. El a fost capturat viu, nerănit, împreună cu trei musulmani din Beni Rached și cu învățătorul algerian Laban, în cursul unei operații de aprovizionare".

★

O cameră mică, cu pardoseala de ciment. O masă de bucătărie și un dulap cu sertare. Biroul „primei și ultimei anchete!"

...Comisarul anchetator privi la omul din fața lui. Era un algerian tînăr, slab, cu părul și sprîncenele vopsite în roșu. Fața, pieptul și brațele îi erau negre de lovituri.

— Vorbește!

Algerianul continua să tacă. Stătea în genunchi, gol pînă la brîu, cum l-au silit să se așeze. Strîngea fălcile de ură și durere,

Foto-
GHICITOARE
?

Ce reprezintă această fotografie?

(Răspunsul la pag. 22)

refuzînd să scoată fie şi un singur cuvînt care, datorită accentului european, i-ar fi trădat originea.

Loviturile de bocanc şi cravaşe, în cap, pe spinare şi ceafă, plouau, date cu sete de comisarul şi subalternii călăi.

— Ai fost prins de un detaşament al batalionului 504... Ce căutai pe-acolo?

— ...

— Eşti mut? Deschide gura!

— ...

— Desfă pliscul! Nu vrei? Ce spuneţi, domnilor, de încăpăţînarea algerianului? Aduceţi-mi o baionetă. Aşaaa... Ai limbă şi, totuşi ...

Gîfîind, comisarul se opri şi şopti ceva unui ofiţer de jandarmi de lîngă el.

— Scoală-te, poţi să pleci!

Tînărul algerian rămase mai departe în genunchi, privind ţintă în ochii ofiţerului.

— Hai, hai, cară-te, că mai avem de furcă şi cu alţii!

Încet, continuînd să privească la călăi, algerianul se ridică în picioare. Ştia ce avea să urmeze. Doi agenţi cu mitraliere uşoare în mîini îl urmăreau cu ţevile armelor.

Se retrase cîţiva metri, cu faţa mereu spre călăi. În clipa cînd degetele asasinilor apăsară pe trăgaci, o voce puternică strigă, în cea mai pură franceză :

— Trăiască Partidul Comunist Algerian!

Prima rafală i-a secerat picioarele. A doua i-a ciuruit pieptul.

Fostul aspirant, patriotul comunist Henri Maillot, a căzut la datorie, luptînd şi apărînd cu eroism libertatea şi drepturile poporului algerian oprimat.

★

O femeie cu văl negru pe cap şi ochii secaţi de plîns a sosit în satul Lamartine, aflat la 40 kilometri de Orleansville. Ea s-a îndreptat spre cimitir şi a stat de vorbă cu groparul. Acesta i-a povestit cu teamă cum, într-o seară, un autocamion a intrat în cimitir. Un comisar a dat ordin să se sape repede cinci gropi, în care i-au aruncat pe „renegaţi“: un algerian de origine europeană, un învăţător musulman şi trei fellaga“.

Femeia a întrebat:

— Erau toţi din acelaşi grup?

— Da!

— Unde a fost îngropat fiul meu?

Paznicul i-a arătat unul din morminte.

Mama a îngenunchiat şi, cu o piatră, a săpat în pămîntul tare şi uscat două iniţiale: H.M. Apoi a scos din sîn un buchețel de flori ofilite şi le-a împrăştiat pe cele cinci morminte.

★

Curînd după aceasta, presa reacţionară a anunţat descoperirea făcută: trădătorul Maillot a murit împuşcat într-o luptă...

★

Comunicatul Partidului Comunist Algerian, dat chiar în ziua morţii lui Maillot, dezvăluia însă adevărul de care istoria poporului algerian va avea nevoie. El confirma măreaţa faptă a tînărului patriot.

...„Mobilizat în armata franceză, Henri Maillot era profund conştient de calitatea sa de algerian. De aceea s-a alăturat hotărît rîndurilor poporului său, în luptă“...

★

Faptele sînt concise. Relatările din presă aproape telegrafice. Drama a început, s-a desfăşurat şi s-a stins, ca într-un coşmar. Dar intensitatea ei a cuprins Algeria, Franţa şi lumea întreagă.

SEMNE

DAŢI-MI UN TITLU!

Pe Szanto Rozalia nu am căutat-o şi nici nu am descoperit-o. Ştiam că există, în nenumărate şi felurite exemplare, pe întreg cuprinsul ţării noastre noi.

Cu Szanto Rozalia m-am întîlnit — trebuia — în sala de rihtuit, a fabricii de încălţăminte „Solidaritatea“ din Oradea.

★

Condeiul şi notiţele din carnet mă fură. Am însemnat pe cîteva foi, date, cifre şi fapte.

De pildă: proprietarii fabricii erau Steiner şi Manuş Alexandru, care o fondaseră în 1923 şi-i dăduseră numele de „Carmen“. Datorită modelelor excepţional de frumoase (modelatorii aveau talent), lucrului extrem de îngrijit (lucrătorii erau deosebit de pricepuţi şi conştiincioşi), cît şi preţului sub concurenţă (muncitorii erau plătiţi mai prost ca-n alte părţi), produsele fabricii „Carmen“ şi-au cîştigat faimă atît în ţară, cît şi peste hotare.

Pe alte două pagini mici de carnet am trecut: ca lucrătoare se alegeau de obicei fete frumoase. Patronii, şi în special maistrul Erdödy, mîna dreaptă a direcţiei, obligau, siluiau, batjocoreau...

Erau şi femei mai în vîrstă, cărora mizeria de acasă şi condiţiile infernale de lucru din atelierele fabricii le imprimaseră urme adînci pe obraz, le subţiaseră trupul. Puţine femei, urîte şi bătrîne. Cîteva. Însă dintre cele mai pricepute la maşini, de care fabrica nu se putea lipsi.

Erdödy avea şi soţie. Un fel de supraveghetoare-pontatoare. Rea şi fudulă. Cînd i se părea că o fată cîştigă „prea mult“ — din prea puţinul dat în plus pentru supraorele de trudă — îi răşluia între 10 şi 25 la sută din bani.

— Să nu te strici cu atîţia bani — obişnuia ea să spună.

★

Pe ultima filă, cîteva nume şi fapte: revoltaţi de condiţiile groaznice de muncă şi de teroarea hortistă care militarizase —la cererea patronilor — fabrica, muncitorii dau semne de revoltă şi nesupunere.

1943. Sîntem în plin război. Începe organizarea muncitorilor. Se ţine un miting fulger în care se formulează revendicări. Primele şi minime.

Siguranţa aresteazâ pe Kohn Ştefan şi Feld Ştefan, „provocatorii“ care iniţiaseră începutul luptei organizate...

★

Voiam însă să scriu despre Rozalia. Szanto Rozalia, care are azi 62 ani şi o activitate de 50 de ani la maşina de cusut feţele de pantofi rihtuite.

Cincizeci de ani cu faţa la maşină. Aşa cum am văzut-o şi azi.

Dar mai sînt în ţara largă cetăţeni — muncitori, care au robotit jumătate veac.

Da, dar Rozalia a avut 12 copii. Doisprezece. Şi unsprezece i-au murit la vîrste fragede, de foame şi mizerie.

Eliberarea ţării a găsit-o cu ultimul fecior în viaţă. Un băieţel vioi şi deştept.

Szanto Rozalia, văduva, maşinistă la „Solidaritatea“, şi-a putut creşte copilul. Cu pîine şi lapte în fiecare zi. Cu carne, fructe, carte şi îmbrăcăminte. Asta-i o dată. În al doilea rînd: Jancsi, băiatul Rozaliei, a învăţat şi el meserie la fabrică. Apoi, a urmat şcoli superioare. Astăzi este student la facultatea de medicină din Cluj. În vacanţă, mai trage — aşa, ca să nu uite! — un şut, la maşinile din fabrică.

★

— De ce mai lucrezi, Rozalia-neni?

M-a privit cu ochi dulci ca stafidele:

— Am pensie. Şi băiatul, bursă. Mă simt în putere. Nu am răbdare să stau acasă. Mai viu din cînd în cînd pe-aci, ca flotantă, cînd e zorul mai mare. Ştiţi... (se uită în jur, ca nu cumva să zîmbească cineva la auzul confidenţei).

— Spune, Rozalia-neni.

— ...cînd ies din fabrică, mă simt cu-n rost în lume...

★

Cum ar trebui să intitulez această notă? „Cei doisprezece fii ai Rozaliei Szanto?“ Sau: „Cine a salvat ultimul copil al Rozaliei?“ Ori: „Ieri şi azi?“

Maria ARSENE

TE VĂD!.. TE VĂD!..

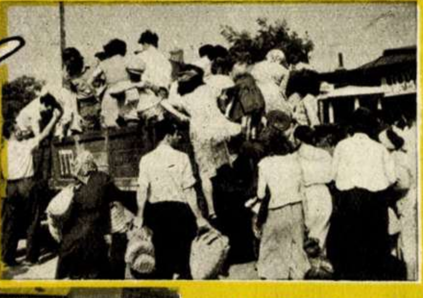

DUMINICALĂ ...Şi dă-i şi luptă, şi luptă, şi dă-i... pînă în cele din urmă reuşeşti..., să aştepţi cealaltă maşină... (Vezi modul cum e deservit de către autocamioanele I.T.B.-ului Ştrandul Mihăileşti-Argeş).

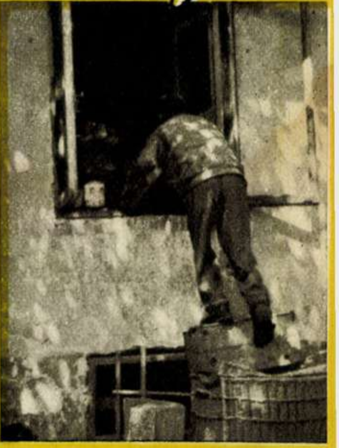

UN OM NOROCOS... Hoţ de „bună dimineaţa“?... Da de unde! E tovarăşul Toma Constantin de la I.T.B., căruia Sfatul Popular Tudor Vladimirescu i-a repartizat, din birou, o cameră în str. Vulturi nr. 27, fără să ţină seama de situaţia imobilului şi a celorlalte apartamente vecine. Or, camera neavînd decît o singură uşă, care dă la vecini, de aproape opt luni de zile tovarăşul Toma e nevoit să intre în casă... pe fereastră.

Norocul lui că nu i s-a repartizat camera la etaj.

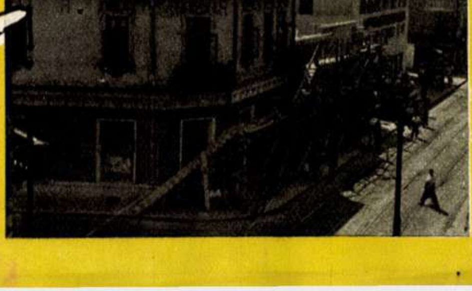

ANIVERSARE. S-au împlinit de curînd doi ani de cînd Sfatul Popular Tudor Vladimirescu a purces la renovarea restaurantului „Unirea“ din Calea Văcăreşti.

Din cîte se poate vedea în fotografia de mai sus, schelăria e aproape terminată.

ÎNTÎLNIRE CU

II

Necunoscutul

ROCANDOR

— reportaj —

de Raymond **MAUFRAIS**

„Atelier" de țesătorie în aer liber. O tînără din tribul Karaja țesînd un pagu, din scoarța copacului „Sucupira".

Noapte de noiembrie... Întinsul apei răsună de concertul raposilor și al cigarass-ilor. Bezna se așterne liniștită pe rîul ce pare un canal cenușiu, străjuit pe alocuri de umbra malurilor ce sprijină bolta luminoasă și adîncă a unui cer spuzit de stele. Miliarde de stele albe, presărate într-o nemărginire de un albastru adînc. Adierea vîntului ne aduce mirosul acru al fumului stîrnit de focurile ce sclipesc pe marginea unei bălți, dincolo de care se ivește deodată Rio das Mortes, întins ca un lac imens, la confluența sa cu Araguaya.

— *Karajas!... Kouououh!...*

Se aude un strigăt prelung, apoi încă unul. Sînt indienii veniți în întîmpinarea noastră, pentru a ne petrece pînă în sat. Văzduhul e plin de ecouri.

— *Tatarian, tatarian suri bom!*

— *Tatarian... rarerim mamakre*[1])

— răspunde Meirelles.

Am întîlnit iscoadele unui trib nomad. În sfîrșit, mi-am văzut visul cu ochii. Am ajuns la indienii care trăiesc în libertate. Primii indieni pe care-i întîlnesc! Vă încredințez că a fost o clipă foarte emoționantă, mai cu seamă după lungile săptămîni de eforturi din junglă, absolut necesare pentru pregătirea acestei clipe, în care luntrele noastre aproape că s-au atins, iar noi și indienii ne-am privit... la început cu oarecare neîncredere, apoi cu simpatie.

— *Tatarian... suri suri*[2])

Iau parte, din tot sufletul, la emoția acestei întîlniri pe rîu, sub lumina torțelor de rășină, ce sfîrîie înfipte în pupa luntrelor care ne călăuzesc de-a lungul unui canal îngust, cu ape învolburate.

Mișcările vîslașilor indieni sînt armonioase și scot în relief frumusețea mușchilor împodobiți cu brățări roșii de cînepă. Trupurile lor goale și vînjoase, unse cu grăsime și acoperite cu tatuaje, au luciri ciudate. Pale de spumă se izbesc incontinuu de stîncile colțuroase ce ies din apă.

Mă uit cu nesaț la acești vîslași cu chipuri fantastice, care dau un înțeles junglei. Îi privesc și-mi dau seama că am început să-i îndrăgesc. Le ascult glasul răgușit, repezit, și iscodesc chipurile lor tinere, al căror oval perfect e scos în evidență de pletele stufoase și foarte lungi, ce flutură în vînt.

Chipuri îndărătnic de nepăsătoare, aproape aspre, măști arămii însuflețite de sclipirea unei priviri strecurate printre pleoapele întredeschise și mărite din cale afară de tatuaje. Au pomeții proeminenți, cu două semne albăstrii în formă de cerc, săpate în carne. Buza de jos e străpunsă de o podoabă de lemn, care ajunge pînă la piept.

Mă surprind comparînd aceste chipuri cu acelea pe care mi le-am imaginat atîta vreme. Și, ironia soartei, îmi dau seama că închipuirea mea era departe de adevăr. Subconștientul meu refuză să admită faptele pe care le înregistrează ochii.

Focurile pe care le zărisem mai înainte se deslușesc acum bine: ele aruncă sclipiri pe rămurișul care ascunde un mic intrînd al rîului cu ape liniștite. Luntrea este trasă la mal și legată lîngă pirogile indiene, de un trunchi gros, culcat pe apă, care slujește de punte și ne îngăduie să ajungem la malul abrupt. O cărăruie îngustă duce pînă sus, pe cîmpia unde dăm de colibele înghesuite ale satului de Karaja.

— *Tatarian... tatarian...* — rostește un indian bătrîn, cu fața ca pergamentul, apropiindu-se de noi cu brațele întinse, în semn de pace.

— *Rarerim tatarian* — răspunde Meirelles.

În jurul nostru s-au adunat o mulțime tăcută de bărbați și femei acoperiți numai cu o fîșie de scoarță de copac sub pîntec. Cîteva mîini sfioase se întind să ne pipăie.

Începe un dialog ciudat între Meirelles și fruntașii indieni. Pînă la urmă căpetenia tribului, bătrînul Malhoa în persoană, ne conduce într-o colibă situată la ieșirea din sat. Sîntem istoviți, oboseala strînsă de atîtea luni ne-a doborît dintr-o dată.

Ne întindem hamacurile, sub privirile curioase ale indienilor grămădiți în jurul nostru, care se uită cu mirare la fiecare lucru pe care-l scoatem la iveală. Ochii le strălucesc de poftă, mai cu seamă cînd scot o funie de tutun negru, pe care încep s-o împart cu chibzuință. Toți întind mîinile cu lăcomie. Cînd nu mai am nimic să le dau, ei continuă să rămînă în jurul meu, să-mi pîndească cele mai neînsemnate mișcări și să le comenteze cu însuflețire. Mă simt cam stingherit, tot întrebîndu-mă ce le trece prin cap, lucru pe care desigur n-am să-l aflu niciodată.

De bună seamă că sînt mirați de culoarea pielii mele, mult mai albă decît a tovarășilor mei. Îndeosebi ochelarii mei de soare au un succes nebun.

Căsătorie în junglă

— Un Karajas poate să aibă atîtea femei cîte poftește, numai să se îngrijească de ele și să le apere. Este dator să le dea aceleași bucate pe care le mănîncă și el, să aibă de ele grija pe care o are pentru sine și să închine fiecăreia, după dreptate, bărbăția sa. La rîndul lor, nevestele, în loc să se certe și să vocifereze, sînt datoare să-i îndeplinească toate dorințele, să-i coacă turte, să-i împletească rogojinile pe care să se odihnească și hamacele în care să doarmă; să-i dăruiască prunci frumoși și sănătoși, iar cînd va muri să-i apere și să-i cinstească amintirea; și, în sfîrșit, să-i rămînă credincioase.

Paragraful acesta din legea nescrisă a indienilor, care se transmite fără abatere din generație în generație — și pe care mi-l traduce Meirelles — lămurește concepția despre poligamie a indienilor din Matto Grosso și, în același timp, o limitează, deoarece nu fiecare războinic este în stare să hrănească și să apere trei sau patru femei. Trebuie să ai ochi buni și picioare sănătoase, căci pentru a întreține o asemenea familie, care va spori cu plozii ce se vor naște, ești ne-

În sfîrșit, în mijlocul indienilor!... Raymond Maufrais și-a văzut împlinit visul.

---

1) Bună ziua, apropiați-vă (n.t.)

2) Bună ziua, bună ziua (n.t.)

KARAJAS

voit să munceşti pînă la istovire şi să fii veşnic hărţuit de griji. Căci pădurea şi rîul nu-şi risipesc cu dărnicie bogăţiile. Pămîntul din Matto Grosso este prea sărac pentru ca maniocul şi meiul semănat să poată întreţine o familie numeroasă.

Înainte de căsătorie soţul este pus la o încercare, ca să i se vadă vrednicia. Încercarea aceasta, la indienii Karajas, este următoarea: bărbatul se cufundă în apă, într-un intrînd al rîului anume ales. Cu ajutorul unor bolovani se formează un mic lac în care bărbatul este obligat să se cufunde şi să prindă cu mîinile goale un peşte de treizeci-patruzeci de kilograme, de o ferocitate deosebită, cu dinţi ascuţiţi, care a fost ţinut înadins cîteva zile fără hrană. Nu întotdeauna lupta sfîrşeşte cu biruinţa omului. Ca să prinzi un asemenea peşte de urechi şi să-l tragi la mal, se cere sprinteneală, putere şi curaj...

În caz de nereuşită, pretendentul este ocărît şi sfătuit să aştepte. Dacă moare, se înfăţişează un alt „candidat la însurătoare“ şi-i ia locul. Sare imediat în apă ca să se lupte cu acelaşi peşte, fiind sigur că va birui, deoarece peştele, sătul, opune de obicei o rezistenţă slabă.

Invingătorul acestei întreceri, adică viitorul soţ, este dator să-şi încununeze verificarea prenupţială desţelenind o mică porţiune de junglă din apropierea satului. Aci el seamănă mei, manioc şi sădeşte pomi roditori. Cînd semănăturile dau colţ în pămîntul răscolit cu un tîrnăcop făcut dintr-un lemn foarte tare, bărbatul este socotit bun de însurat.

De îndată ce s-a făcut schimbul de daruri, potrivit obiceiului, tinerii sînt aduşi în piaţa mare a satului. Însurăţeii ascultă cuminţi sfaturile date de bătrîni şi de părinţi, după care iau-şi ei parte la dansurile străvechi, în sunetele unor *grunchos* şi *chocalhos*[3]).

Bărbaţii se înşiruie unii după alţii şi, cu paşi mici, se mişcă de la dreapta la stînga, iar femeile, în faţa lor, de la stînga la dreapta. Petrecerea ţine pînă după miezul nopţii. În fapt, ea prilejuieşte noi hîrjoneli amoroase, care se petrec mai la tot pasul. Cît despre tînăra pereche, ea intră în coliba pe care, de obicei în timpul logodnei, bărbatul a construit-o singur sau ajutat de prieteni şi rude.

Dacă în faţa satului sînt căsătoriţi, în schimb, ei între ei nu se vor socoti ca atare decît după cinci sau şase zile, timp pe care îl vor întrebuinţa pentru a se cunoaşte mai bine. Căci pînă atunci nu s-au cunoscut, unirea lor fiind dorită de părinţi şi nu de ei, deoarece ei n-au fost liberi să aleagă.

În timpul acestor zile dorm separat, înfiripînd doar o mică idilă platonică. Se plimbă împreună pe malul rîului şi se distrează cu jocuri pe cît de copilăreşti, pe atît de gingaşe. În sfîrşit, cînd nu se mai privesc cu ochi „curioşi“ şi cînd aceste cîteva zile petrecute împreună îi fac să simtă unul pentru altul un sentiment de prietenie, numai atunci devin cu adevărat soţ şi soţie. Din acest moment, indiana karaja e stăpîna absolută a colibei şi ia frînele gospodăriei în mînă. Poate lua parte activă la viaţa obştească a satului, iar părerile ei încep să aibă greutate în flecăreala suratelor. Astfel, ea se integrează direct şi pentru toată viaţa în structura vieţii sociale a tribului.

Acordînd anumite drepturi soţului, căsătoria le dă fără îndoială şi soţiei. Astfel, ea are voie să-şi bată bărbatul dacă nu este destul de drăguţ cu ea sau dacă trîndăveşte. Dar nu trebuie să întreacă măsura, căci legea indiană mai prevede că cel bătut poate şi el să-şi bată femeia. După cîte ştiu, acesta este singurul trib care dă oarecare drepturi femeii. Îndeobşte, femeile triburilor indiene nu au nicidecum dreptul să se plîngă de una sau de alta şi nici să-şi înfrunte soţul.

Cînd se întîmplă ca bărbatul să-şi mai ia o nevastă, toată familia scoate strigăte de bucurie. Prima soţie o socoteşte prietenă pe cea de a doua şi prezenţa sau amestecul acesteia în treburile gospodăriei nu o supără de loc. Oricum ar fi, însă, numai ea are dreptul, în calitate de primă soţie, de a lua toate hotărîrile în gospodărie.

(Continuare în numărul viitor)

În romîneşte de **Paul B. MARIAN**

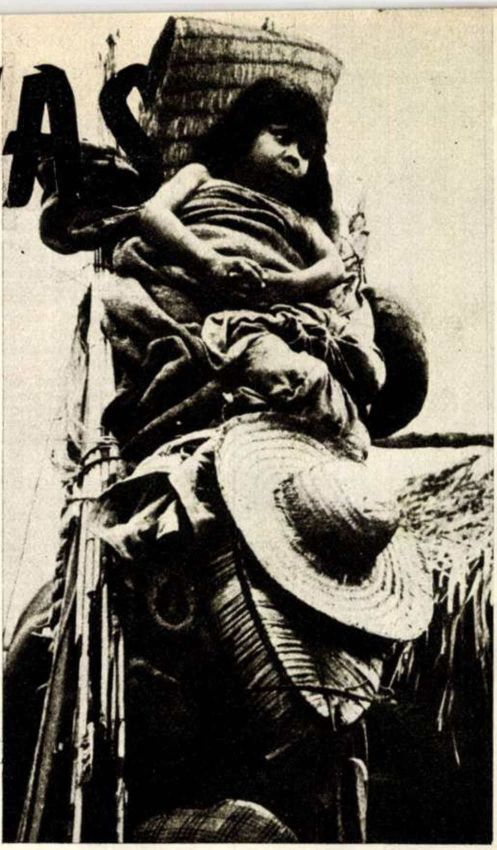
O întreagă gospodărie purtată în spate! După cum se vede nu lipsesc nici arcul, săgeţile şi... copilul.

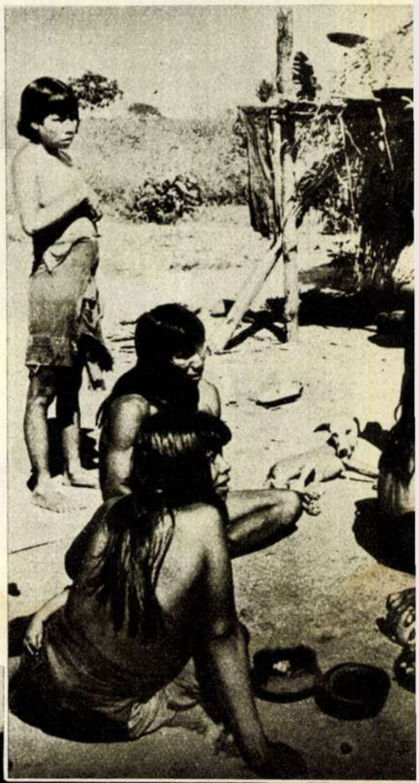
Iată familia şefului tribului Karaja: cîteva dintre soţii, cîţiva copii...

---

[3]) Instrumente muzicale primitive ale băştinaşilor.

VĂ AMINTIȚI?

În ziua de 28 mai 1929 o puternică erupție, urmată de un violent incendiu, s-a produs la sonda nr. 160 de la Moreni, proprietatea societății „Romîno-americana".

Explozia și incendiul au distrus imediat 13 sonde și au dărîmat alte trei, iar timp de peste doi ani au urmat alte explozii și incendii de proporții rar intîlnite în exploatările petrolifere.

Cazul acesta a făcut vîlvă în întreaga lume, iar ziarele romînești și străine au ținut afișul luni și luni de-a rîndul cu explozia de la Moreni.

Dezastrul de la Moreni a fost înfățișat numai sub latura sa senzațională. Aveau oare vreun interes publicațiile burgheze să arate că pagubele uriașe pe care le aducea acest nemaipomenit incendiu se datorau trusturilor imperialiste care, după ce-și umpluseră casele de bani, n-au vrut să investească sumele necesare pentru înăbușirea focului?

Poșta redacției

VASILE IONESCU — BUCUREȘTI. Ne-ați cerut cîteva date în legătură cu scriitorul Nicolae Dunăreanu. Iată-le:

Scriitor din generația veche, N. Dunăreanu a debutat acum o jumătate de veac cu „Răsplata" (1908). În scrierile sale, inspirate mai ales din viața pescarilor, N. Dunăreanu înfățișează viața grea pe care au dus-o în cherhanalele bogătanilor acești oameni ai muncii. Răzbat în lucrările sale „Hamalii", „Mutul", „Nania", o tristețe și o adîncă revoltă împotriva acelor care stăpîneau odinioară bogățiile țării.

Bun prieten cu Mihail Sadoveanu, N. Dunăreanu, înafară de schițele și povestirile sale, a scris — și mai scrie încă — importante și prețioase mărturii din viața marelui scriitor.

Puteți citi lucrări recente ale lui N. Dunăreanu în Gazeta Literară nr. 8 (50) 24 februarie 1955, nr. 43 (85) din 1955, nr. 10 (136) 7 martie 1957.

IONESCU LUMINIȚA — LOCO; ADRIAN PODOLEANU — COMĂNEȘTI. Vă mulțumim pentru desenele trimise, dar cum deocamdată nu publicăm lucrări plastice realizate de copii, ele nu vor putea vedea prea curînd lumina tiparului. Am sfătui-o pe Luminița să deseneze și altceva decît boboci de gîscă și șoricei...

MEDY IANODESCU. În măsura posibilităților vom căuta să răspundem dorinței dv. de a vă prezenta tineri artiști din țara noastră.

MARILENA IONESCU — PLOEȘTI. Materialul de care vă interesați va apare într-unul din numerele noastre viitoare.

ENACHE MARIN — LOCO. Materialele trimise la concursul de stenografie sînt în curs de triere și verificare. Rezultatele vor fi comunicate în paginile revistei de îndată ce ele vor fi stabilite.

PRIȘCU DOINA — ORAȘUL STALIN. Pentru datele care vă interesează, ar fi mai bine să vă adresați revistei de specialitate „Muzica". Despre această problemă a scris mai demult „Contemporanul", așa că o cercetare a colecției vă poate fi folositoare.

PREDA OPREA — LOCO. În limitele spațiului disponibil, vom încerca să răspundem întrebărilor ce ni le-ați pus. Într-un număr viitor vom publica materialul intitulat „Dacii au cunoscut scrisul?"

SFATURI PRACTICE
PENTRU
fotografii amatori

UNGHIUL DE FOTOGRAFIERE LA PORTRET

Pentru reușita portretului este necesar să cunoaștem unghiul de fotografiere care favorizează modelul. Fiecare om are o parte a feței mai favorabilă de fotografiat decît cealaltă. Dacă amatorul va studia unghiul care favorizează modelul, el va obține un portret bun. Un mic exemplu în această legătură: sînt anumite persoane care ne dau un portret mai bun din profil, decît din față. Sînt unele persoane care au nasul lung; acestea trebuie fotografiate puțin de jos. Astfel, nasul ne va apare mai scurt, datorită unghiului de fotografiere. De asemenea sînt persoane cu nas cîrn; pentru acestea, este recomandabil unghiul de fotografiere puțin de sus, adică din unghiul de vedere normal al omului care stă în picioare. Pentru persoanele slabe, este recomandabil să fie flatate puțin prin iluminare, adică varianta de iluminare difuză. În cazul de față, ridurile și modulațiile feței vor fi umplute cu lumină. Pentru persoane cu fețe mai pline, mai rotunde, este recomandabilă iluminarea cu lumină de modelare; astfel, prin umbrirea unei jumătăți de față, vom obține portretul omului puțin mai slăbit, fără a-i schimba asemănarea și caracteristica.

Filatelie

O EMISIUNE COMEMORATIVĂ închinată lui Nicolae Grigorescu

Cu prilejul împlinirii a 50 ani de la moartea pictorului Nicolae Grigorescu, s-a tipărit o emisiune filatelică compusă din trei valori, în dimensiunile 28x33 mm și 33x28 mm.

Cele trei timbre, pe care le reproducem mai jos, cuprind următoarele valori:

20 bani, în culoarea verde închis și reproducînd tabloul „Întoarcere de la tîrg"; 55 bani, în culoarea brun, reprezentînd un autoportret, 1,75 lei, în culoarea albastru-oțel, reproducînd tabloul „Atacul de la Smîrdan".

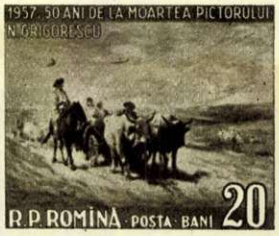
1957 50 ANI DE LA MOARTEA PICTORULUI N. GRIGORESCU
R.P. ROMÎNA · POSTA · BANI 20

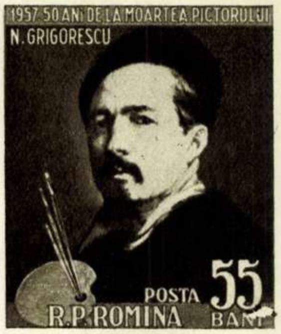

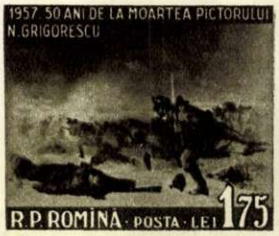
1957 50 ANI DE LA MOARTEA PICTORULUI N. GRIGORESCU
R.P. ROMÎNA · POSTA · LEI 1.75

DEZLEGAREA JOCULUI: „O CĂLĂTORIE ÎN UNIVERS"

ORIZONTAL: 1) Cumpănă — Care. 2) Soare — Mare. 3) Vînt — Pîină — L. 4) Eta — Ptolomeu 5) Na — Pluton — Mn. 6) U — Uranus — Via. 7) Senin — Sisen. 8) Livezi — Ager. 9) Levate — Prăși. 10) Ine — Anula — Cg. 11) R — Rarița — Aue. 12) Arsă — Titan — L.

RĂSPUNS LA FOTOGHICITOARE

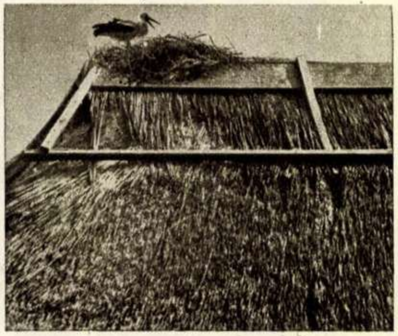

Un acoperiș de stuf !

Folosiți sistemul
CARTEA PRIN POȘTĂ
Cărțile se expediază la domiciliu, contra ramburs.

Adresați-vă secției

„CARTEA PRIN POȘTĂ"

a librăriei principale din orașul reședință de regiune sau

Librăriei „Cartea prin poștă",

din București, str. Biserica Enei nr. 16.

Cuvinte încrucişate

FESTIVAL

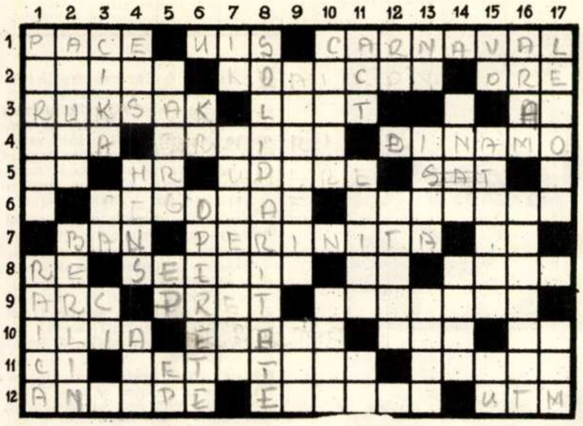

ORIZONTAL: 1) „Pentru... şi prietenie" sînt cuvintele înscrise pe insigna Festivalului — Uniunea Internaţională a Studenţilor— O astfel de petrecere cu deghizări şi focuri de artificii are loc şi în cadrul Festivalului. 2) Aşa se vor despărţi toţi tinerii la terminarea Festivalului — A compus „Imnul Tineretului Democrat" devenit imnul Festivalului (K=C) — Unităţi de timp. 3) Sacul turistului — Încet — A tempo (în muzică). 4) District în Ghana — Vor prezenta oaspeţilor la Festival, creaţii artistice din toate ţările (sing.) — Stadion din Moscova pe care se vor desfăşura unele dintre competiţiile Festivalului. 5) Notă muzicală — Horia Roman — Ţel suprem, cum este de exemplu lupta pentru pace şi prietenie a tinerilor din toată lumea — Băutură originară din Jamaica. 6) Ce ţine de raion — Gen de reprezentaţie artistică predominant în programul Festivalului. 7) Petrecere cu dans întîlnită şi la Festival — Joc romînesc cunoscut azi în lumea întreagă prin festivalurile tineretului — Pronume. 8) Notă muzicală — Privelişte ca în basme, aşa cum va arăta Moscova în zilele Festivalului — Rîu în Camerun — Delegaţi la Festival. 9) Resort — Răsplată — Însemnare, se poate referi şi la un gol la fotbal. 10) ... Ehrenburg, scriitor sovietic, cunoscut luptător pentru pace — A prezenta — Tril fără o notă — Consoană dublă. 11) Conjuncţie — Iscusinţă — Oraş în Elveţia. 12) Stat liliputan în Europa — Cunoscut poet rus, autorul poemului „Ana Sneghina" — Uniunea Tineretului Muncitor, organizaţia romînă de tineret, care îşi va trimite soli la Festivalul de la Moscova.

VERTICAL: 1) Măreaţă manifestaţie la deschiderea Festivalului — Sportiv romîn care va participa la Festival şi va fi desigur la înălţimea aşteptărilor. 2) Scriitor brazilian, luptător pentru pace — Oraşul în care a avut loc al II-lea Festival Mondial al Tineretului şi Studenţilor. 3) Masa de seară — Eternul soare — Oază în Libia. 4) Numele rus al Adigelui — Mijlocaş la jocul de fotbal în Anglia — Localitate în Abisinia. 5) Fac parte din costumul nostru naţional — Enescu Petre — Sere! 6) Măsură agrară — „Vînt de libertate", „Lăsaţi-mă să cînt" etc. 7) Prepoziţie — Primăvara vieţii, care va fi prezentă la Festival. 8) Forţa de neînvins ce uneşte pe tinerii din toată lumea în lupta pentru pace şi prietenie. 9) Voioşie şi bună dispoziţie, prezentă în tot timpul Festivalului — În capul listei ... 10) Verb mult... conjugat în zilele Festivalului — Luptă alături de fiii lor pentru a menţine pacea. 11) Document — Marcă de aparat fotografic — Literă slavonă. 12) Insulă în Marea Mediterană — Pornire, la competiţii sportive. 13) Nord-vest — Întreprinderea Regională de Transporturi Auto — ... Sian-ciun, conducător al revoluţiei chineze din 1628. 14) Stimă — Nenumărate vor fi afectate spectacolelor Festivalului (sing.) 15) Localitate în Italia — Artişti neprofesionişti care vor putea fi admiraţi şi în cadrul programului Festivalului (sing.) — Ruteniu. 16) ... Haciaturian, compozitor sovietic, autorul baletului „Gaianeh" — Trimis la Festival. 17) Republică Sovietică Socialistă din nord-vestul Uniunii Sovietice — Mare magazin din oraşul Festivalului.

Cuvinte mai puţin cunoscute: KA, CI, ECI, AIO, VO.

ŞAH — ŞAH — ŞAH — ŞAH

Problemă

de M. HAVEL

Premiul I-II la concursul revistei „Ceskoslovensky Sach", 1956

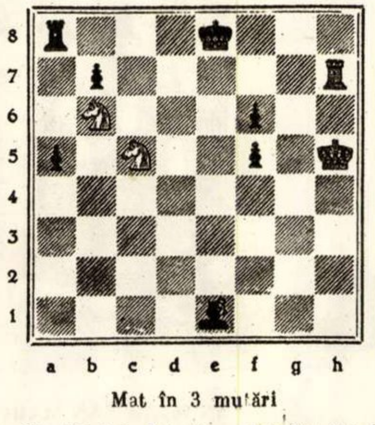

Mat în 3 mutări

(Alb: Rh5, Th7, Cc5, Cb6. Negru: Re8, Ta8, Ne1, Pp.a5, b7, f5, f6)

Moda de vară

la MOSCOVA

O rochie tinerească de dimineaţă foarte decoltată, cu un corsaj înalt şi jupa întretăiată de un volan lat.

Rochie elegantă de vară, din poplin alb imprimat cu motive orientale; se poartă cu o centură lată din mătase în culoarea ornamentelor.

O rochie cu o linie sobră, butonată în faţă, la a cărei confecţionare s-au evitat tăieturile atît în corsaj, cît şi în fustă.

ÎN JURUL GLOBULUI

MOSCOVA SE ÎNFRUMUSEȚEAZĂ... Un nou monument arhitectonic vine să înfrumusețeze capitala Uniunii Sovietice. Avînd 32 etaje, hotelul „Ukraina", ridicat în apropiere de gara „Kiev", și-a deschis recent porțile, oferind oaspeților Moscovei 1026 camere frumos mobilate și prevăzute cu maximum de confort. La dispoziția oaspeților sînt chioșcuri cu cărți și reviste, case de bilete de teatru și case de bilete pentru orice fel de mijloc de transport, precum și oficiu poștal, frizerii și un salon de cosmetică.

DUPĂ MAI MULTE VEACURI. Acum cîtva timp, savanții din R. P. Chineză au descoperit o cantitate de semințe de lotus, conservate într-un strat de turbă, sub vechea albie a rîului Culantien care și-a modificat cursul acum cîteva secole. Însămînțate, ele au germinat, făcînd să înflorească minunata floare pe care o puteți admira în fotografia noastră.

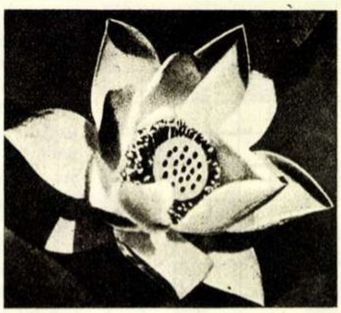

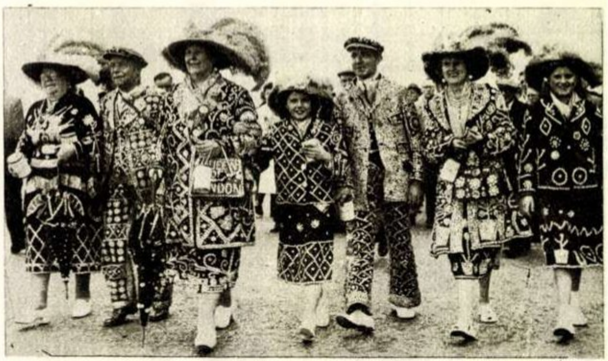

CINE VREA SĂ FIE REGE? Vrei să fii rege în Anglia? E simplu. Te îmbraci într-un costum împodobit cu mărgele și fluturași și defilezi la Epsom, în ziua tradiționalului derby, în cadrul parăzii „regelui și reginei mărgelelor".

Încă o dovadă că în Anglia, orice simplu cetățean poate fi rege...

Există și o cinematografie tailandeză. De curînd, pe ecranele moscovite a rulat primul film în culori produs de un studio din îndepărtata țară asiatică. Filmul, inspirat din legendele populare, se numește — după numele eroilor a căror tragică dragoste o redă — „Santi și Vina".

Cunoscuta comedie a lui Leonid Leonov, „Un om obișnuit", care s-a jucat și pe scenele noastre, este acum ecranizată în studiourile sovietice, scenariul aparținînd autorului și lui M. Romm, iar în rolurile de seamă fiind distribuiți apreciații actori V. Merkuriev, I. Skobțeva și Serafima Birman.

René Clair, renumitul regizor francez, creator al unor filme de neuitat ca: „Sub acoperișurile Parisului", „Milionul" sau recentele „Frumusețea diavolului" și „Frumoasele nopții", a primit luna trecută Marele Premiu al Cinematografiei, pentru ultima lui realizare, „Porte de Lilas".

Asaltat de mai multe obligații contractuale, actorul Vittorio de Sica trebuie să amîne pentru la toamnă proiectele regizorului Vittorio de Sica. Vara aceasta, talentatul artist se vede obligat să filmeze aproape concomitent în trei filme: „Contele Max", „Pîine, dragoste și Andaluzia" și „Să salvăm panorama". Destul de obositor, mai ales dacă ținem seama că în timp ce ultimul film se turnează în Italia, primele două se lucrează în studiourile spaniole.

Noutăți din studiourile DEFA: pe două platouri alăturate s-au pregătit două noi filme muzicale închinate creației unor cunoscuți compozitori de operetă. Astfel, filmul „Barcarola", regizat de dr. Kolch, va repovesti viața lui Offenbach, iar „Mazurca dragostei" va fi o transpunere a operetei lui Millöcker, „Studentul cerșetor".

Un nou film sovietic, actualmente în lucru în studiourile din Kiev, are la bază o lucrare de Maxim Gorki, nuvela „Malva". Regizorul noului film ucrainean va fi V. Braun, iar în rolul titular va apare Izidra Rittenbergs.

La bogata galerie de personaje interpretate de simpaticul comedian ceh Jaroslav Marvan, se va adăuga și figura unui detectiv, care va susține, pe bună dreptate, că „Afacerea nu s-a clasat" în noua comedie polițistă pe care o pregătesc studiourile din Barandov.

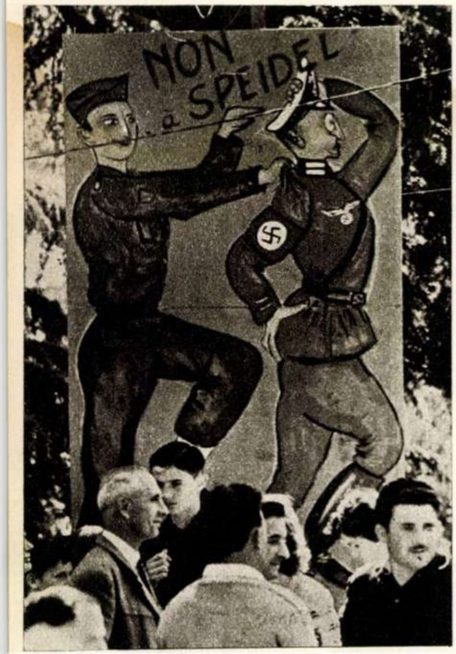

TINERETUL FRANCEZ își manifestă repulsia față de prezența la comandamentul N.A.T.O. din Fontainbleau a generalului Speidel.

Caricatura de pe panou exprimă în chip sugestiv și cu forță satirică atitudinea soldaților francezi față de călăul hitlerist.

Foto: PASZKOWIAK

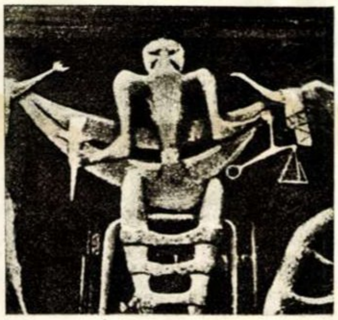

SIMBOLICA DREPTATE YANKEE. În Panama a fost dezvelit monumentul președintelui republicii, Remon, asasinat în 1955. În centrul figurilor secundare care înconjoară monumentul se află și statuia alăturată, intitulată „Dreptatea".

După cît e de simbolică și atrăgătoare, se pare că această „Dreptate" a fost construită după schițele F.B.I. ului.

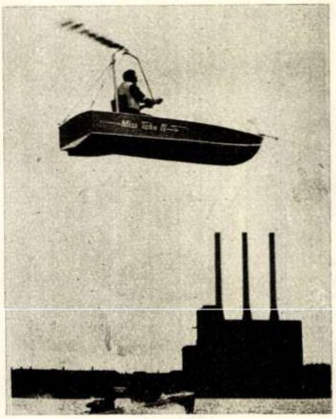

„BARCA ZBURĂTOARE" s-ar putea denumi această inovație a tînărului danez Bent Stig Moller din Copenhaga. Cu ajutorul unui rotor de șapte metri, el a reușit să-și transforme barca cu motor într-un adevărat helicopter.

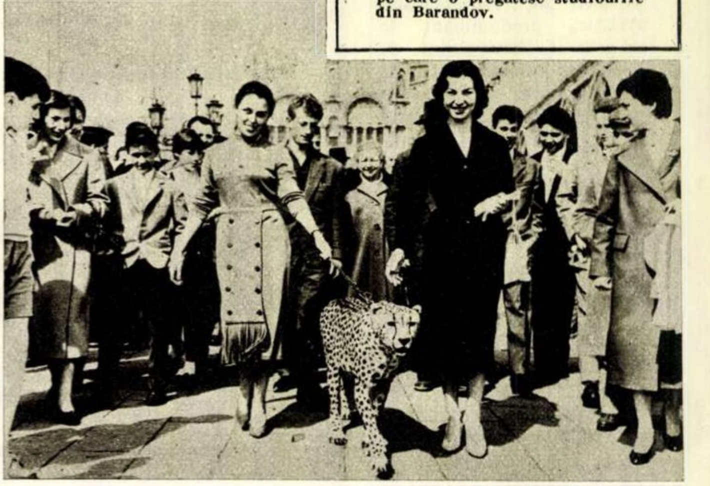

ÎN PIAȚA SAN MARCO din Veneția a făcut senzație apariția acestui leopard, în compania unor femei admirate pentru curajul lor remarcabil.

După cum se vede, însă, și publicul dă dovadă de același „curaj", bineînțeles după ce a aflat că este vorba de un leopard dresat de cele două protagoniste ale circului „Krone", aflat în turneu în Italia.

REDACȚIA: BUCUREȘTI PIAȚA SCÎNTEII Căsuța Poștală 7 Tel. 7.60.10 Int. 1744
ABONAMENTE: la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.
PREȚUL ABONAMENTELOR 3 luni: 18 lei 6 luni: 36 lei un an: 72 lei
PUBLICITATEA: Telefon 7.60.10 interior 1786. Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază. Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii I. V. Stalin

UMOR

CE-OR FI VRÎND, OARE, SĂ NE SPUNĂ?

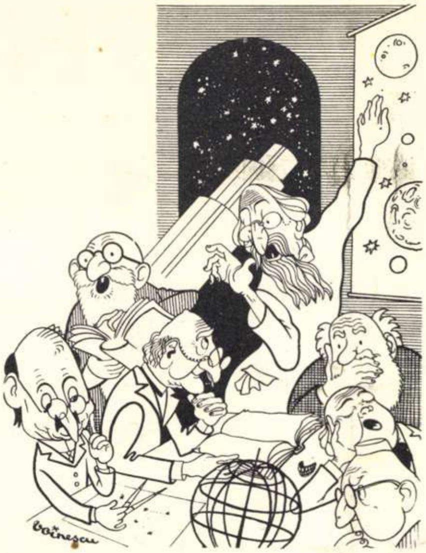

de Tristan BERNARD

Aceasta era problema pe care şi-o puneau savanţii, reuniţi la Pampeluna pentru a căuta mijloacele de comunicaţie posibile între Pămînt şi Marte. Un acord se stabilise şi anume că semnele luminoase observate la suprafaţa planetei Marte erau nişte semnale adresate nouă, pămîntenilor, şi rămînea numai să li se găsească înţelesul.

Lucrul nu era îndoielnic; pentru ce oare şi-ar pierde vremea o planetă luminîndu-se *à giorno*, dacă nu pentru a comunica cu alte planete?

Doctorul Isodarus prezentă o moţiune care fu adoptată în unanimitate.

„Trebuie să admitem — spunea acest savant — că marţienii sînt cu mult mai avansaţi decît noi pe căile progresului şi că şi-au dat seama prin mijloace perfecţionate de telefonie şi telefotie de tot ce se întîmplă pe planeta noastră. Să încercăm să le scriem în franţuzeşte. Toată chestia asta nu o să ne coste decît douăzeci şi două de miliarde".

Pentru a scrie unor oameni care locuiau atît de departe, trebuia procurată o foaie de hîrtie enormă şi mai ales un teren foarte plat pentru a o desfăşura. A fost ales locul clasic pentru o experienţă de acest gen, deşerturile Africii Centrale. Au fost suprimate oaze, au fost rase de pe faţa pămîntului sate de negri pentru ca imensa foaie de hîrtie să nu facă cute. Cu această ocazie, au fost civilizaţi numeroşi indigeni şi au fost convertiţi la vegetarism toţi canibalii din Uandri, Uandgé şi Uandga, care erau atît de amatori de carne de om că-şi hrăneau burţile cu propriile lor urechi.

A fost rechiziţionată toată producţia fabricilor de cerneală, astfel că acest articol începu să lipsească în Europa. D-na Severine a fost nevoită să-şi scrie pe coajă de copac elocventele sale apeluri la caritatea publică, în vreme ce toboşarii oraşului, a doma vechilor rapsozi, declamau la răspîntiile din Limoges, Andelys şi Loudeac alexandrinii domnului François Coppée.

Cînd, prin procedee chimice, cerneala a fost făcută perfect luminoasă, imense rulouri trase de boi au întins-o pe foaia de hîrtie pentru a forma litere. Această muncă dură aproape patru luni. Cum semnalele de pe Marte continuau cu mai multă străşnicie, s-a hotărît ca pentru început să se trimită următoarea scurtă întrebare:

„Ce doriţi?"

Fiecare din aceste litere măsura o sută de leghe în înălţime. Şi pe fiecare „i" se punea un punct cu un asemenea diametru, că o întreagă armată putea să evolueze în voie pe suprafaţa sa.

Inscripţia o dată terminată, se aşteptă răspunsul, la marele observator din Gabon. Aşteptarea nu fu lungă. După douăzeci şi patru de ore veni răspunsul planetei Marte prin litere luminoase, izolate, care apăreau una după alta, din sfert în sfert de oră. Observatorul le comunica pămîntenilor supratulburaţi.

Or, răspunsul la întrebarea: „Ce doriţi?" era pur şi simplu: „Nimic".

Atunci a fost desfăşurată în Africa Centrală o nouă foaie de hîrtie, pe care fură scrise următoarele cuvinte (totul nu dură decît şapte luni):

„Atunci de ce ne faceţi semne?"

Şi la care Marte răspunse:

„Dar nu vă facem vouă. Facem semne celor de pe planeta Saturn".

Traducere de **Alexandru BALTEŞ**

ANECDOTE

D-ALE ECRANULUI

În legătură cu începuturile cinematografiei la noi în ţară, se pot povesti o mulţime de întîmplări şi amintiri, dintre care cele mai cu haz au intrat de mult în inventarul umoristic al anecdotelor.

O asemenea întîmplare s-a petrecut în anul 1906, la grădina Blanduziei din Bucureşti.

Trebuie amintit că premiera primului film la noi a avut loc în anul 1905 şi că pe vremea aceea atît aici, la noi, cît şi în străinătate, filmele rulau în grădinile de vară ale restaurantelor şi uneori ca „număr divertisment" la cabarete.

Astfel, în grădina Blanduziei, în timp ce pe cearşaful prins de gardul grădinii se desfăşura un spectaculos incendiu, un glas de femeie, de la o masă din fund, strigă cu putere:

— Foc! Săriţi! Fooc!

Era o vîrstnică moşieriţă, proaspăt sosită în Capitală şi care vedea pentru prima oară un film.

Cronica vremurilor istoriseşte, cu mult haz, păţania unui fost prefect conservator de Dolj — vestit prin alegeri măsluite şi nedezlipita-i floare la butonieră. Era în ajunul alegerilor. La guvern, liberalii. Seara, spectacolul de gală cu film, la hotelul-cabaret Minerva. Şeful partidului liberal cu soţia, într-o lojă. Întuneric. Pe ecran o mînă desenează o floare, pe care apoi celebrul comic Max Linder şi-o prinde la butonieră.

Şeful liberalilor dă semnalul de alarmă:

— Trădare! Dom' Marcu (antreprenorul localului — N.R.) face reclamă conservatorilor! Trădare! Lumină!

Filmul a fost oprit, apoi interzis, iar Max Linder... expulzat din Craiova.

REPLICĂ

Într-una din nenumăratele sale peregrinări de-a lungul şi de-a latul ţării, regretatul actor Matei Pascally poposi cu trupa într-un tîrg din apropierea Vasluiului.

Un moşier de prin partea locului, un oarecare Ioniţă Burdoiu, care tocmai îşi sărbătorea onomastica, află întîmplător de sosirea „comedianţilor" şi, pentru a-şi distra la masă musafirii, trimite după Pascally.

— Să ne spui cîteva „măscări"! De asta te-am chemat! îl întîmpină pe marele actor boier Ioniţă, stînd tolănit pe-o rînă şi fără a-i întinde măcar mîna. Pentru asta ai să primeşti matale... (şi-i spune o sumă oarecare de bani).

Bineînţeles că Pascally, strîmtorat cum era de datorii (cu o zi înainte surugiul care transporta trupa pretinsese plata întregii datorii), se învoieşte numaidecît, întocmind chiar, acolo, pe loc, programul compus din cîteva monoloage din repertoriul clasic francez şi două sau trei cîntecele comice din Alecsandri.

Înainte de a trece în salonul cel mare, unde între timp se pusese masa, jupîn Ioniţă Burdoiu, de teamă ca nu cumva Pascally să rămînă mai departe la petrecere, stingherind prin prezenţa sa simandicoasele feţe ale musafirilor, îi atrase luarea aminte:

— După ce ai să spui măscările, îţi iei frumuşel banii şi o ştergi!...

La care „comediantul" nu se putu opri să nu-i răspundă:

— Regret nespus că n-am ştiut din capul locului că nu sînt obligat să rămîn mai departe în compania dumneavoastră! V-aş fi redus la jumătate preţul cu care m-aţi angajat...

STATISTICĂ

Statistica este o cucerire. Dar trebuie să ştii să citeşti cifrele. Aşa, de exemplu, de curînd, un ziar californian anunţa cu litere de-o şchioapă:

„La Los Angeles, un automobil la fiecare trei oameni şi jumătate!"

Ziarul concurent comenta această ştire în felul următor:

„Jumătăţile de oameni reprezintă pietonii călcaţi de către ceilalţi trei!"

(Din „Eulenspiegel")

PROVERBE CHINEZEŞTI

- Chiar şi cea mai palidă cerneală este de preferat celei mai fidele memorii.
- Nu-ţi lega ghetele pe un cîmp cu pepeni şi nu-ţi potrivi căciula în cap, cînd te afli într-o livadă cu poame, dacă nu vrei să stîrneşti bănuieli...
- Numai în timpul iernii, îţi dai seama că pinii şi chiparoşii sînt veşnic verzi.
- E mai bine să nu fi de loc, decît să fii nimic.
- Pregăteşte-te în clipele de răgaz şi o să-ţi fie de folos cînd vei fi grăbit.
- Poate să dureze un an pînă să-ţi faci un prieten, dar e destul o clipă, ca să-l jigneşti.
- Chiar şi cele mai înalte turnuri tot de la pămînt se înalţă.

Culese de P. OHRIMENKO
(Din „Ogoniok")

Din seria

„PORTRETE"

de A. POCH

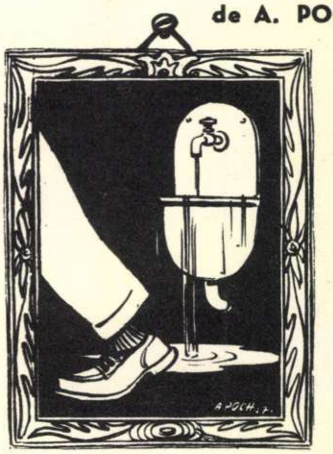

Nepăsătorul
(după mine potopul)

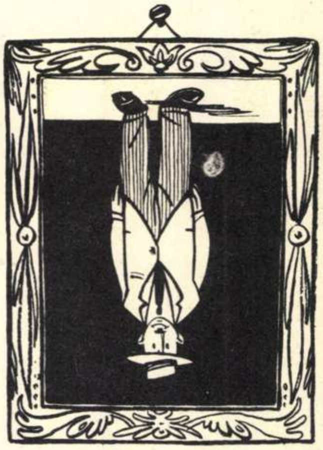

Distratul

Nehotărîtul

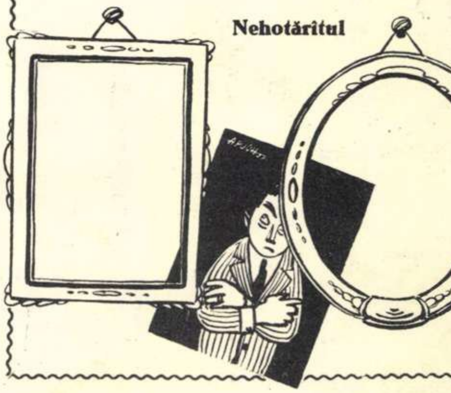

TG; MURES
BIBLIOTECA REGIONALA

FLACARA
Nr. 17 (114) - 27 Iulie 1957

Prețul 1,50 lei

05
F

Proletari din toate ţările, uniţi-vă!
FLACARA
REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ
ŞI LITERAR-ARTISTICĂ
Nr. 18 — (115)
ANUL VI — 3 AUGUST 1957

Din presa de peste hotare

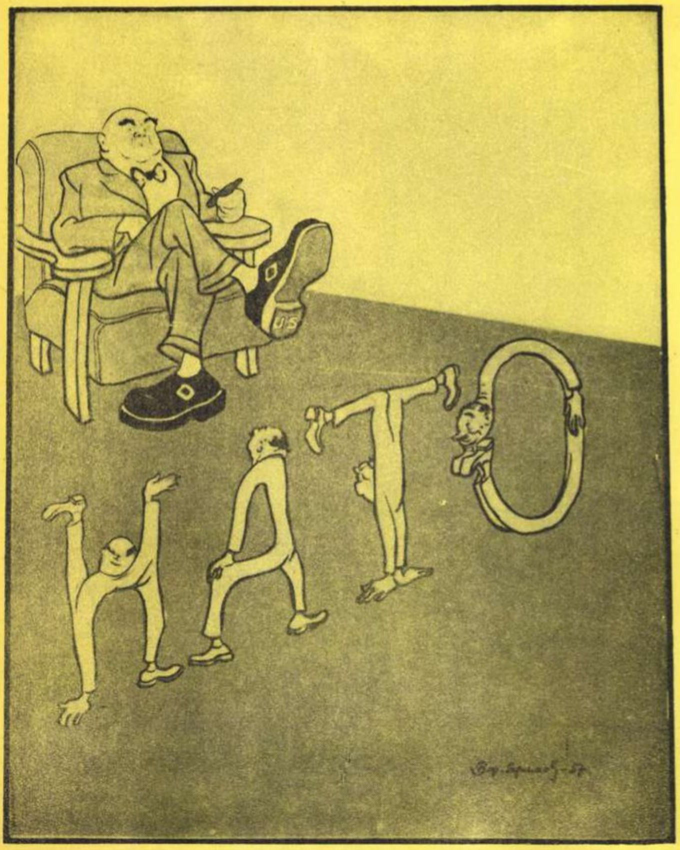

Bossul de peste ocean în Europa occidentală
– Îmi plac politicienii care manifestă maleabilitate.
(desen de B. Efimov din „Krokodil"-U. R. S. S.)

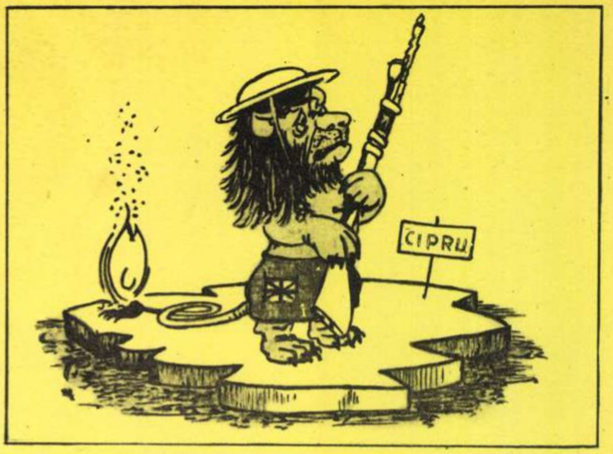

Parcă miroase a ars!
(desen de Klaus Arndt din „Neues Deutschland"-R. D. Germană)

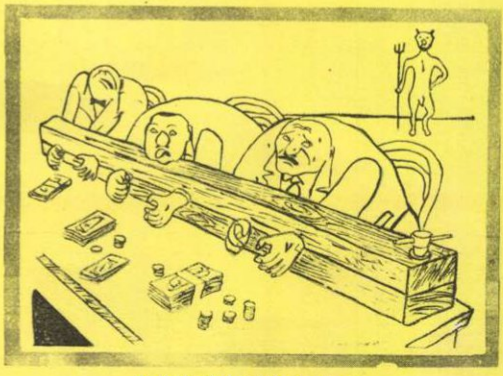

Iadul delapidatorilor
(din „Svět v Obrazech"-R. Cehoslovacă)

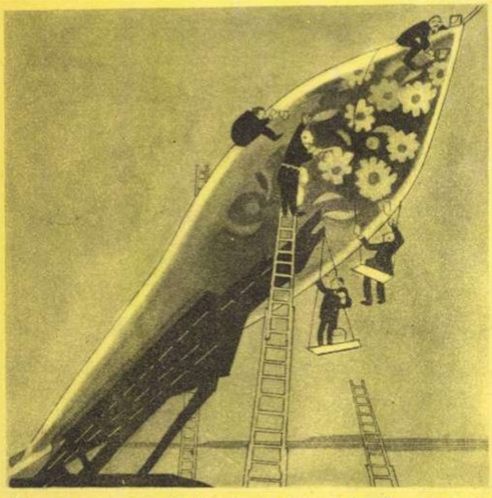

Bomba atomică nu este atît de înspăimîntătoare
„Acum, domnii mei, încă vreo doi îngerași și la vîrf un trandafir..."
(din „Simplicissimus"-R. F. Germană)

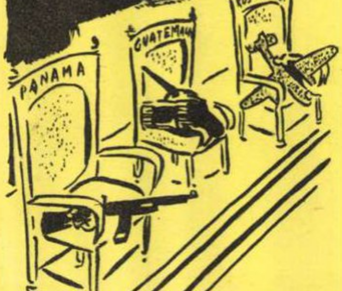

Președinți „made in S.U.A."
(din „Volksstimme"-Austria)

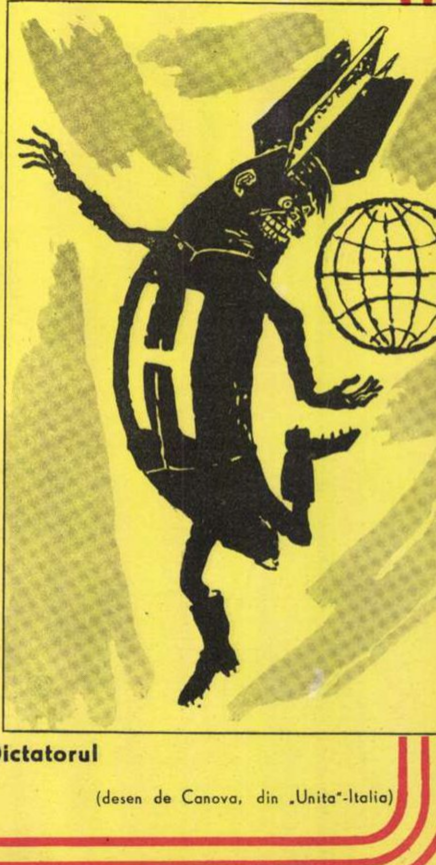

Dictatorul

(desen de Canova, din „Unita"-Italia)

Reportaj de la FESTIVAL

Delegați romîni în răstimpul dintre două manifestări.

Un mic mănunchi din marea familie a popoarelor sovietice. Reprezentanți ai republicilor unionale frățești.

Ne aflăm pe stadionul „V. I. Lenin" din Moscova. Imensa cupă înțesată de oameni freamătă de emoție; peste cîteva clipe va începe marea sărbătoare a tinereții. La poarta stadionului, două inele de logodnă—simbol al dăruirii dragostei sincere—pe care sînt scrise cuvintele: „Bine ați venit!" Bine ați venit tineri nepoți ai străbunului nostru pămînt; Moscova vă primește cu pîine și sare, așa cum a primit întotdeauna pe cei cu inima curată, dăruindu-le, asemenea lui Danko, propria-i inimă.

122 de drapele ale țărilor participante la Festival flutură în adierea vîntului.

Deodată, privirile se îndreaptă spre tribuna oficială. Sosesc oaspeții de onoare, conducătorii țării gazdă și înalți oaspeți de peste hotare. Fanfara anunță începerea defilării. Apare un glob uriaș. În urma lui steaguri, sute de steaguri și fete în veșminte albe. Se defilează în ordinea alfabetului sovietic, a, b, v, g, d. Trec solii Australiei, avînd pe costume un cangur, emblema țării lor. Trec tinerii din Albania, Austria, Algeria. Pitorescul stadionului este de nedescris în aceste clipe. Fiecare coloană își are culorile, nuanțele ei. Bulgaria ne sugerează trandafirii, Ungaria muzica lui Liszt și verdele pustei. Defilează reprezentanți ai Argentinei, tineri din Colombo, trimișii studenților din Oxford, muncitori din Țara Galilor. Printre delegații Statelor Unite, un tînăr care la sosirea sa la Moscova mărturisea cu emoție că în viața lui n-a văzut o asemenea primire călduroasă.

În mijlocul ovațiilor entuziaste își face apariția delegația R.P.R. Din toate colțurile stadionului răsună cuvintele **pace și prietenie**.

Șuvoiul de tineri se revarsă nestăvilit, aducînd pe prim plan pe tinerii din India, din Coreea și din marea Chină.

O explozie de urale cutremură stadionul. Peste 100.000 de oameni se ridică în picioare pentru a saluta așa cum se cuvine pe reprezentanții țării gazdă. Pe stadion a intrat delegația formată din 3.000 de tineri constructori ai comunismului. Au venit din Altaiul desțelenit, din Ucraina însorită, din nordul înghețat, din republicile asiatice. Parada festivă s-a încheiat. Serghei Romanovski, președintele Comitetului de pregătire a Festivalului, urează celor prezenți bun venit. Pe rînd iau cuvîntul reprezentanții celor cinci continente. Apoi izbucnesc din nou uralele. La microfon se află K. E. Voroșilov. Cuvîntul său însuflețit cucerește inimile tuturor:

Ați venit, dragi prieteni, la Festival de pe toate continentele din aproape toate țările globului pămîntesc. Fiecare delegație a adus cu sine la Moscova o parte din viața poporului ei, cu particularitățile și trăsăturile sale naționale... Voi aduceți cea mai prețioasă contribuție la nobila cauză comună tuturor popoarelor — cauza consolidării păcii și prieteniei pe pămînt... Privindu-vă, vreau să spun că în străvechea noastră Moscovă, pe pămîntul nostru a venit pentru a doua oară anul acesta o fermecătoare primăvară... Trăiască tinerețea — minunata primăvară a omenirii. Trăiască popoarele care au trimis pe tinerii lor reprezentanți la cel de-al VI-lea Festival Mondial!

Încet, încet, se înalță steagul Festivalului. Zeci de mii de porumbei își iau zborul spre înaltul cerului. Tineri din lumea întreagă, stați de strajă bunului cel mai de preț: **Pacea!**

Octav PANCU-Iași

Corespondență prin cablu

Deschiderea celei de-a treia ediții a jocurilor sportive prietenești.

Delegați din Mexic, Vietnam, Salvador, s-au întîlnit cu tinerii sovietici.

De peste hotare

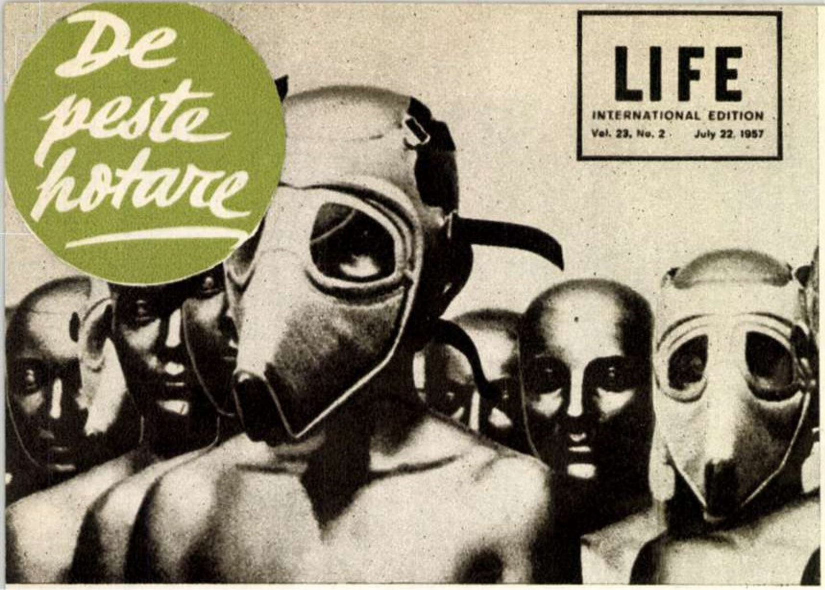

Între isteria războinică şi bigbusiness-ul celor din Wall-Street există o strînsă legătură. Reproducem dintr-un număr recent al revistei americane „Life" reclama ce se face în S.U.A. unor măşti plastice de aşa-zisă protecţie împotriva particulelor radioactive.

„Hy"

12 iulie 1957. O zi toridă, cu nimic deosebită de zilele anterioare. Plămînii uriaşi ai Americii respiră normal. Activitate obişnuită: la bursa din Wall-Street, la abatorul din Chicago, la universitatea din Princeton, la fermele din Jowa. Statuia Libertăţii priveşte imobilă întinderile oceanului. Plămînii uriaşi ai Americii continuă să respire ritmic. Deodată, însă...

Deodată încep să urle sirenele pe o mare parte a teritoriului Statelor Unite: alarmă aeriană!

Sirenele urlă. Oamenii aleargă care încotro, fiecare încearcă să se adăpostească cum şi unde poate. Sălile de spectacole şi restaurantele se golesc rapid, furnicarul de oameni din instituţiile publice, din bănci şi magazine, dispare cît ai bate din palme. Străzile devin pustii; rămîn doar poliţişti veghind şi automobile abandonate.

La Washington, preşedintele Eisenhower şi colaboratorii săi intimi sînt evacuaţi de la Casa Albă cu ajutorul helicopterelor şi duşi spre o destinaţie necunoscută.

Bombardiere supersonice, venind dinspre Polul Nord, lansează bombe cu hidrogen. Potrivit calculelor administraţiei apărării pasive, 55% din populaţia Statelor Unite — adică 95.521.526 de persoane — este concentrată în regiunile devastate de atacul nuclear. Serviciile apărării pasive au declarat imediat că este dificil să fie apreciat numărul exact al victimelor, dar că este de presupus că o parte însemnată a celor aproape o sută de milioane de oameni locuind în regiunile lovite sînt morţi sau răniţi. Alte amănunte nu deţinem...

★

Evident, nici un bombardier „inamic" nu a atacat Statele Unite, nici o bombă „H" nu a explodat deasupra Americii (înafara celor experimentate în Nevada...) şi nici un american nu a murit şi nu a fost rănit în urma „atacului" (decît, poate, în învălmăşeala şi panica produse de alarmă...). Totuşi helicopterele s-au ridicat deasupra Casei Albe, evacuînd pe preşedinte, şi milioane de americani s-au ascuns de bombardierele „inamice" înarmate cu bomba „H". Era exerciţiul „alarmă 1957"...

Pentru ce a fost nevoie de această mascaradă? Dl. Dulles nu ne-a oferit un răspuns în cadrul obişnuitei sale conferinţe de presă săptămînale. În schimb, a declarat candid că nu are nici o părere despre tratativele de dezarmare de la Londra. Şi a adăugat, tot candid, că se studiază crearea unui fond de arme nucleare ale N.A.T.O....

Publicul american a citit în ziare că sovieticii fac noi propuneri de dezarmare. Nikita Hruşciov a pătruns, prin intermediul ecranelor de televiziune, în casele a milioane de americani şi le-a oferit, calm şi zîmbitor, prietenia şi colaborarea paşnică a popoarelor sovietice. Americanul mijlociu începea să înţeleagă că „ruşii" nu sînt chiar aşa de răi cum îi prezintă dl. Nixon sau amiralul Radford: ei nu umblă cu cuţitul în dinţi şi nici nu urmăresc să şteargă de pe hartă Statele Unite ale Americii. S-or fi gîndit strategii „războiului rece" de la Pentagon şi Departamentul de Stat: asta nu-i bine! Ia să mai zgîndărim oleacă opinia publică şi să-i stimulăm spaima şi ura împotriva ruşilor...

...Drept care a fost organizat exerciţiul „alarmă 1957".

★

Hotărît lucru, dacă nu există primejdie de agresiune sovietică, ea trebuie inventată! Şi a fost inventată: valuri de bombardiere supersonice, venind dinspre Polul Nord (ce avioane să vină dinspre Polul Nord? Din Nicaragua, din Luxemburg?...), bombe H, morţi şi răniţi etc. etc. etc. S-a procedat după toate regulile artei războinice.

Şi în acest timp la Londra propunerile sovietice de dezarmare şi de înlăturare a primejdiei atomice găseau un slab ecou la reprezentantul american. Or fi avînd alte socoteli iniţiatorii exerciţiului „alarmă 1957"?...

★

Cînd un bolnav mintal dă semne de anumite tulburări motorii, medicii obişnuiesc să spună: „Hy". Este o prescurtare convenţională a cuvîntului isterie: să nu ştie şi să nu se supere bolnavul.

Exerciţiul „alarmă 1957" este o mostră de isterie în toată regula. De isterie războinică colectivă şi cu atît mai reprobabilă. Spunem deschis: isterie. Chiar dacă o şti şi s-o supăra bolnavul!

Petre MACOVEANU

„PROTESTEZ împotriva dărîmării Teatrului Saint-James", a declarat cunoscuta artistă engleză Vivien Leigh — soţia lui Laurence Olivier — într-o spectaculoasă intervenţie în Camera Lorzilor. În apărarea vechiului teatru londonez — în locul căruia urmează să se construiască imobilul unei mari bănci — s-au ridicat numeroşi actori britanici. În fotografie: Vivien Leigh vorbind la un miting de protest la care participă şi Laurence Olivier (al doilea din stînga).

Hewlett Johnson, decanul de Canterbury, îşi petrece concediul în R. P. Polonă. Iată-l cu soţia şi fiica sa Karen, la plecarea spre Varşovia.

ÎN SCHIMB DE EXPERIENŢĂ. O delegaţie de deputaţi în Sfatul Popular al oraşului Bacău a vizitat recent R.S.S.A. Başchiria, ca răspuns la vizita făcută la Bacău de un grup de deputaţi din Başchiria. În fotografie: membrii delegaţiei băcăoane împreună cu cîţiva prieteni sovietici. ↓

CARICATURA SĂPTĂMÎNII

ÎNTRE ALBION ŞI OMAN

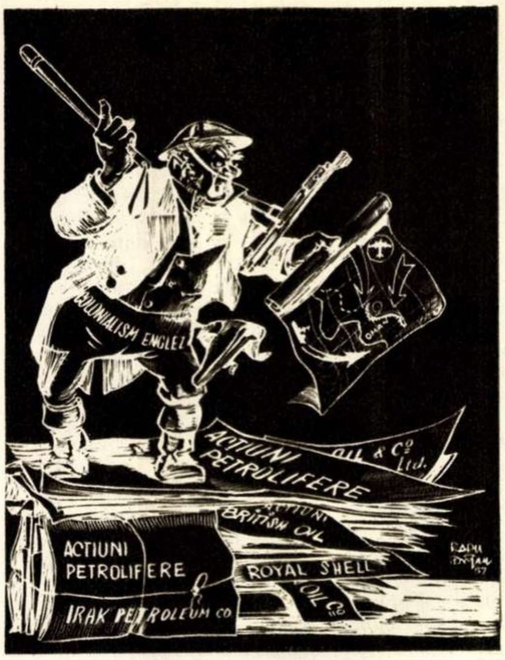
COLONIALISM ENGLEZ
ACŢIUNI PETROLIFERE
OIL & Cº Ltd.
ACŢIUNI BRITISH OIL
ACŢIUNI PETROLIFERE
ROYAL SHELL
OIL Cº
IRAK PETROLEUM CO
OMAN
RADU DRĂGAN 57

COLONIALISTUL ENGLEZ: Faţă de situaţia din regiunea golfului Persic, politica noastră este aceea a... MARILOR ACŢIUNI.

Desen de Radu DRĂGAN

CĂLĂUL patrioţilor guatemalezi, dictatorul Castillo Armas, a fost asasinat în propriul său palat de către unul din membrii propriei sale gărzi. După ce, în urmă cu trei ani, odiosul aventurier a pus mîna pe putere cu ajutorul patronilor săi nordamericani, provocînd mari vărsări de sînge, el a căzut victima aceloraşi metode teroriste pe care le-a instaurat în Guatemala în schimbul dolarilor trădării. Urît şi blestemat de întregul popor guatemalez, Armas a împărtăşit soarta multor altor dictatori din America Latină.

Iată-l în fotografie, însoţit de unul din gealaţii săi, în zilele cînd Armas se credea stăpîn pe situaţie.

LA MOSCOVA a avut loc o mare expoziţie de modele, cu prilejul celui de-al 8-lea Congres Internaţional al Modei. Au fost prezentate ultimele modele de toamnă pentru bărbaţi şi femei.

Din ţară

4 AUGUST, ZIUA MARINEI REPUBLICII POPULARE ROMÎNE, sărbătoarea întregului nostru popor care înconjoară cu dragoste pe apărătorii frontierelor maritime ale ţării.

Fotografie de Viorel LUPU

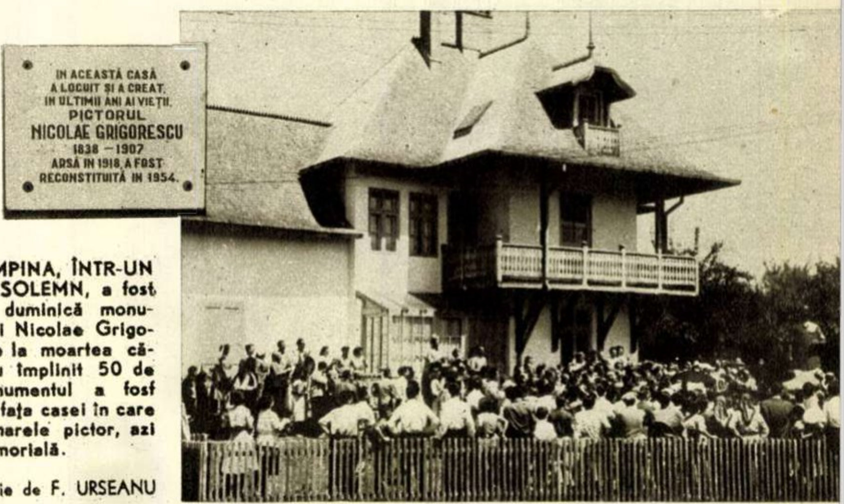
IN ACEASTĂ CASĂ
A LOCUIT ŞI A CREAT,
IN ULTIMII ANI AI VIEŢII,
PICTORUL
NICOLAE GRIGORESCU
1838 – 1907
ARSĂ IN 1918, A FOST
RECONSTITUITĂ IN 1954.

LA CÎMPINA, ÎNTR-UN CADRU SOLEMN, a fost dezvelit duminică monumentul lui Nicolae Grigorescu, de la moartea căruia s-au împlinit 50 de ani. Monumentul a fost ridicat în faţa casei în care a trăit marele pictor, azi casă memorială.

Fotografie de F. URSEANU

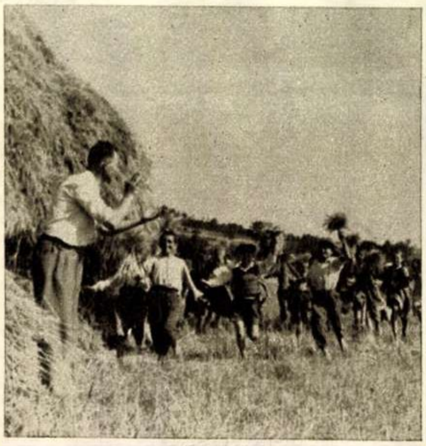

STRÎNSUL GRÎULUI S-A TERMINAT în satul Găgeni (regiunea Craiova). Acum este rîndul pionierilor să strîngă spicele rămase pe cîmp.

ÎN VOLERELE FAZANERIEI „23 AUGUST" din Pischia (regiunea Timişoara) cresc, în momentul de faţă, 1.200 de fazani.

CU PRILEJUL ÎMPLINIRII A 25 DE ANI de la absolvirea studiilor universitare, vreo 80 de medici au sărbătorit evenimentul întrunindu-se în amfiteatrul Institutului Medico-Farmaceutic din Bucureşti. Locul de onoare a fost dat, fireşte, profesorilor promoţiei, dintre care recunoaştem în fotografia de faţă (de la stînga la dreapta) pe: acad. prof. dr. N. Hortolomei, prof. dr. Manolescu şi prof. dr. Amza Jianu.

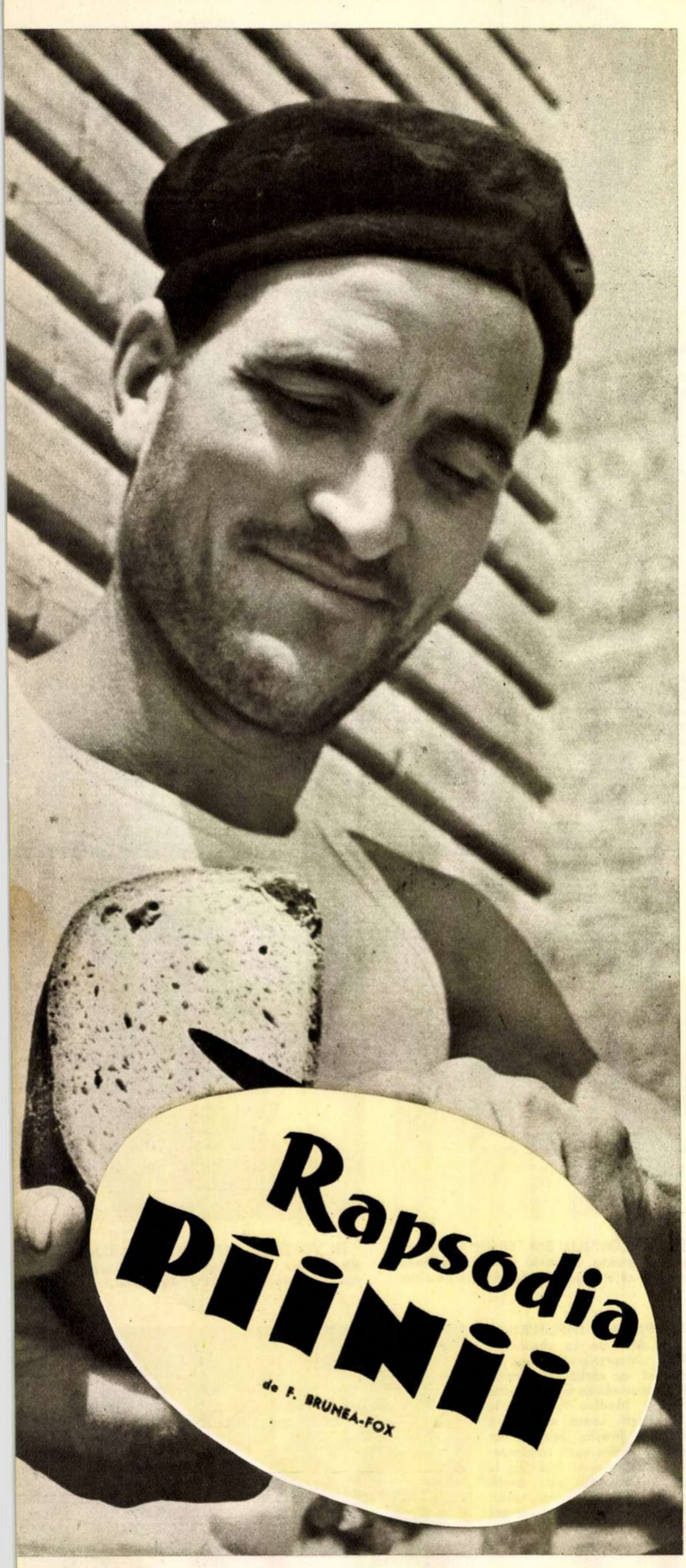

Rapsodia pîinii

de F. BRUNEA-FOX

La mijirea fiecărui început de zi, e pîinea. Şi cu acest astru luminos, universal ca soarele, aş porni un film ce şi-ar propune să descrie o zi din viaţa Capitalei. Cu vrăbiile gureşe ciugulind în bătătura morii grîu şi fărîmituri de pită caldă. Cu caravana camioanelor lăsînd pe străzi cel mai bun şi mai optimist cîntec de trezire. Acea „aubade", cum zic franţujii, ce delectează cu parfum visul copiilor, ultimul vis precedînd ora sculării mai tîrzie, iarna; care-l face pe muncitorul matinal să scoată capul pe fereastră vara, ca să adulmece mireasma deosebită, primordială, a aurorei şi să exclame satisfăcut: „Miroase a pîine proaspătă".

Nu ştiu cum s-ar desfăşura scenariul, ce imagini oglindind caracterul atîtor activităţi cuprinse în cadrul unei zile a vremii noastre sînt indispensabile. Dar oricare ar fi ele, inspirate de realităţi grăitoare, ecranul îl văd însufleţit de această imagine iniţială pe care aş readuce-o din cînd în cînd — ca un leit-motiv într-o rapsodie dedicată oraşului modern — în felurite perioade ale orelor citadine. În chifla pe care o muşcă, în recreaţie, şcolarul... În coltucul ieşit puţin din buzunarul hainei aninate de zidar de cuiul schelei, sus, la al optulea etaj... În tăvile cu patiserie descărcate din camionetă, la cofetăriile periferice... În scena vesperală a plăcintăriilor, cînd gurile se frig mestecînd pateurile fierbinţi. Şi în ultima viziune ce încheie simfonia activă a zilei, aceea a mecanicului supraveghind motoarele uzinei electrice, tîrziu, cînd oraşul doarme. Refuz să-l fixez în atitudinea rigidă în care unii scriitori personifică conştiinţa muncii, înţepenit, cu ochii aţintiţi ceasuri de-a rîndul pe dinamometru. Îl văd scrutînd din cînd în cînd prin fereastră luminile oraşului şi mestecînd agale o bucată de pîine.

TITANUL HRANEI NOASTRE

E ca o lampă strălucind de lumină la căpătîiul zilei nou-născute — pîinea. Dar pentru ca niciodată să nu se stingă, uleiul ei trebuie întreţinut veşnic. Îl scoate plugarul din fîntîna grasă a pămîntului, îi dă formă şi contur familiar brutarul şi această permanentă grijă a brutarului de a aprinde în fiece început de zi lampa pîinii, angrenat în scenariul închinat metropolei.

Am găsit elementele făuririi lui, la o fabrică de pîine. Cea mai mare din ţară, cum îi stă frumos unei întreprinderi de panificaţie răspunzătoare de majora parte a necesităţilor Capitalei. „Constantin David" se numeşte fabrica şi cînd o vizitezi pentru prima oară ţi se par mititele celelalte „brutării" bucureştene, totuşi „barosane", unele.

Cînd vezi o cădere de apă captată în turbine, te interesează să ştii, după ce ai admirat tabloul, forţa ei energetică. Intrînd în curtea combinatului, am măsurat cu privirea enormele proporţii ale clădirii întinse pe multe hectare de teren, înălţate pe cîteva etaje. Nu o singură clădire. Clădiri. Unite sus prin pasarele, ca într-un sistem arterial, prin care circulă materia primă şi cea semilucrată. Aveam pe retină priveliştea masivă a zidurilor şi imediat am întrebat:

— Cîtă pîine livrează colosul ăsta, ca să-şi justifice statura?

— O sută patruzeci şi cinci de mii de pîini zilnic — a răspuns, simplu, tovarăşul Bacheş Dumitru, şeful producţiei.

Împrumutîndu-i tonul, am aprobat. Ca şi cum nici nu era de aşteptat o altfel de performanţă, din partea unui atlet cu asemenea muşchiulatură.

— Frumos!

— Afară de pîine — continuă informatorul, fără să-şi schimbe inflexiunea vocii — combinatul nostru e apt şi pentru alte lucruri, lăsînd la o parte moara, care macină sute de vagoane pe lună. Fabricăm paste făinoase: spaghete, macaroane...

— Tăiţei — l-am ajutat, ca să vadă că nu mi-e străină familia acestor specialităţi.

— Da, tăiţei. Apoi chifle şi patiserie, brioşe, biscuiţi obişnuiţi şi cu ciocolată. Numai „Eugenia", „Primăvara", „Pişcoturi populare" însumează 2500-3000 kilograme zilnic.

— „Eugenia"? „Primăvara"? Îmi plac denumirile.

— Destinaţi copiilor — mă lămureşte, cu un surîs patern ce trădează, în pofida vîrstei sale tinere, natura familială a sentimentelor consacrate celei mai fragede categorii de „consumatori". Dar toate astea sînt mai sugestive văzute la faţa locului, secţie cu secţie, tovarăşe ziarist.

UŞOR SE MĂNÎNCĂ, TRUDNIC SE FABRICĂ

Fusesem prevenit că, la „Constantin David", sistemul mecanizării maxime uşurează enorm munca omului. Într-adevăr, o fabrică modernă de pîine te depărtează fantastic de fizionomia clasică a brutăriei. Malaxoare, benzi rulante, prese, scripete, cuptoare ca de uzină, imen-

... Am măsurat cu privirea enormele proporţii ale clădirii întinse pe multe hectare de teren, înălţate pe cîteva etaje...

sitatea sălilor au travestit industrial înfăţişarea consacrată de imaginea desuetă a brutarului cu tichie albă pe cap şi braţe suflecate, cu bustul gol vara, săvîrşind toate fazele pităritului, de la căratul sacilor cu făină, în spinare, la înşirarea jimblelor coapte pe taraba din faţa cuptorului. Te-ai crede într-o fabrică — să zicem de... confecţiuni — mecanizată, dacă mireasma bună a pîinii, pospaiul făinii pe duşumea n-ar trăda caracterul industriei. Făina curge de la moară, sărind peste spaţiul curţii, în depozitul fabricii. Aluatul amestecat în malaxoare cade dedesubt, într-o năzdrăvănie care îl taie, îl cîntăreşte automat şi-l expediază îmbucătăţit, înşirat pe o bandă rulantă, printr-un tunel lung de 25 metri, în sala de dospit. Extrase din rafturile dulapurilor unde şi-au isprăvit siesta, moviliţele de cocă instalate din nou pe banda rulantă pornesc spre sala celor 13 cuptoare uriaşe, fiecare cu 3 guri.

S-ar părea că în acest univers mecanic ce ocupă scena, rolul muncitorului e eminamente secundar, de „culise“, decorativ, Nu-i aşa. Ne brodisem şi într-o dimineaţă toridă, al cărei efect se resimţea cu o întreită sporire în ateliere şi în special jos, în sala cuptoarelor, unde l-am regăsit pe muncitorul înarmat cu incomensurabila lopată. Pînă cînd această sculă patriarhală va fi înlocuită — cum mi se spune — cu un instrument mecanic de introdus dospeala în cuptor, cocătorii Maxim Dumitru, Dragnea Niculina, Dona Gheorghe, Florea Gheorghe şi alţi tovarăşi de îndeletnicire mai au de furcă solid cu... năduşeala. Pe bustul lor gol, teribila dogoare se lichefia, în ciuda prosopului manevrat necontenit, chiar cînd uşile de fier ale cuptoarelor s-au închis ermetic, disimulate sub faianţa ce a uniformizat lungul şi înaltul perete al sălii.

Gîfîiam şi eu, leoarcă de transpiraţie.

— Cald? — mă compătimeşte fratern Florea.

— Uff!

— Trage o gură de apă. E proaspătă; acum am adus-o.

— Grea treabă, tovarăşe.

— Pîinea se mănîncă uşor, dar se face cu trudă — zice zîmbind, scrutînd ceasornicul electric fixat lîngă capacul vetrei şi care semnalează timpul de coacere. Nu mai stai pînă o scot? Cîteva minute numai...

A şi înşfăcat coada lopeţii... Şi iată franzelele încălecînd iarăşi banda rulantă, rumene, alergînd spre sectorul expediţiei. Dar faza aceasta, e ruşinos de mărturisit, am urmărit-o de afară, prin fereastră.

Dacă spaţiul revistei n-ar fi drămuit, v-aş plimba şi prin celelalte secţii. La patiserie, desigur, unde fete în halate albe supraveghează buna funcţionare a maşinilor. Aceste aparate ingenioase toarnă în forme aluatul, îl stanţează, îl coc, în minimum de timp. M-au impresionat curăţenia sălilor, condiţiile igienice în care decurge mînuirea materialului alimentar. Ba, ca să le desăvîrşească, inginerul Negoescu şeful serviciului tehnic, a introdus o inovaţie. Pîinea nu mai e depozitată în dulapuri mobile, ca pînă acum, pentru a fi transportată afară, la autodubă, cu mîna. Adusă pe eterna bandă rulantă, ea se aşază singură în sute de lădiţe şi, de asemeni, din lădiţe este debitată la magazinele de desfacere, reducîndu-se la minimum contactul cu mîinile încărcătorilor, ale personalului de la serviciul transportului, ale clienţilor pasionaţi de pipăire.

BOB ÎNFRĂŢIT

Am lăsat la urmă silozurile. Pentru ele, în deosebi, mă deplasasem. Pentru viziunea uriaşului rezervor de făină cuprinsă în numeroasele compartimente, cu o capacitate de sute de vagoane. La drept vorbind, aceste silozuri mi-au inspirat imaginea pîinii ce răsare cu soarele în fiecare fapt al dimineţii. Ele o condiţionează, îi asigură ivirea.

— Cum stăm, tovarăşe Rohrlich?

— Normal — îmi răspunde şeful silozurilor. Grîul sovietic a restabilit o denivelare determinată de o oarecare deficienţă a anului agricol 1956. Din cantitatea de 450.000 tone contractate ca ajutor frăţesc pentru ţară, fabrica noastră a folosit pînă acum 15.000 tone.

— Mi-ar face o nespusă plăcere să-l văd.

— E sub ochii dumitale. Acela ce se descarcă în acest moment.

La rampa silozurilor aurii.

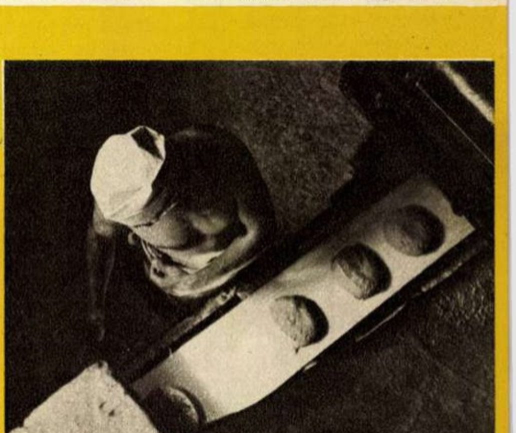

...Aluatul amestecat în malaxoare cade dedesubt într-o năzdrăvănie care-l taie.

...Unite sus prin pasarele, ca un sistem arterial, prin care circulă materia primă şi cea semilucrată..

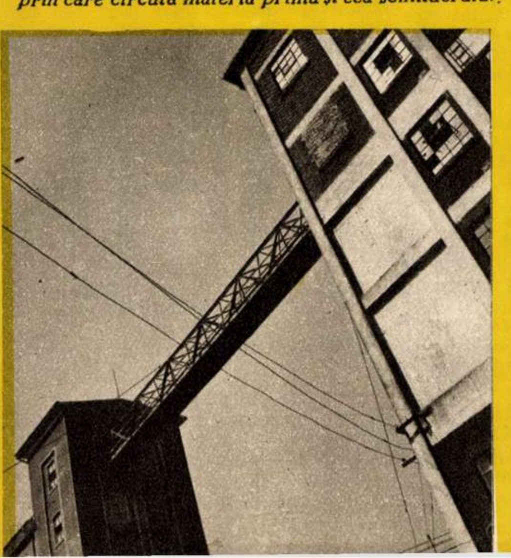

...L-am regăsit pe muncitorul înarmat cu incomensurabila lopată...

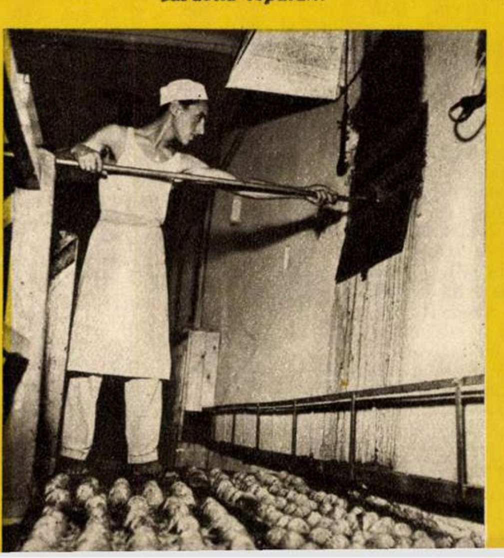

...Moviliţele de cocă, instalate din nou pe banda rulantă...

...Se așază singură în sute de lădițe și, de asemenea, din lădițe este debitată la magazinele de desfacere.

curgea la subsol, prin ușa unuia din cele cîteva vagoane bucșite cu grîu. Aluneca muzical pe jgheabul de zinc, ca un șuvoi sorbit de un abis subteran.

— Să coborîm în compartimente... Te pricepi să deosebești calitativ un bob de un altul? — m-a întrebat tovarășul Rohrlich, deschizînd, ajunși jos, o ușă.

— Hm, nu prea.

— Ai să-l recunoști. Hai să încercăm. Ia o mînă de grîu sovietic și una de grîu de-al nostru. Ăsta de ici și ăsta de colo. Așa. Ce observi?

— Parcă grîul sovietic e mai robust și mai pur.

— Ai ochi bun... Deși acest lucru nu-i greu de distins, impuritățile lipsind cu totul din grîul sovietic. Condițiile în care se cultivă în U.R.S.S. îi asigură această calitate. Al nostru conține 7-10 la sută impurități. Observă, asta-i neghină, asta măzăriche, asta secară. Cel sovietic parcă-i fărîmițe de aur curat.

— E vreo deosebire și sub raport nutritiv?

— Mare. Procentul de gluten — principiul esențial al gramineei — e de 40 la sută față de 20-26 la sută la grîul nostru.

— Îl utilizați separat, grîul sovietic?

— Nu. Îl amestecăm cu al nostru: jumătate-jumătate.

— Acum îmi dau seama în ce măsură produsele dumneavoastră sporesc în calități nutritive, prin această combinație a materiei de bază. Dar, vezi dumneata, mai e ceva care mă emoționează. Știi ce?

— Parcă intuiesc...

— Mă emoționează această înfrățire între cele două roade ale pămînturilor prietene. O transfuzie de voinicie, spontană, generoasă.

— Și neprecupețită , nu cum făceau alții de peste ocean, cînd eram la aman — completează tovarășul Rohrlich.

PRIMA PÎINE

Traversînd curtea opărită de arșiță, cu rumoare relaxată aci, la ceasul amiezii, nici nu-ți vine a crede că în ăst timp îndărătul zidurilor înalte, sute de brațe continuă a efectua solemna muncă a pîinii. Prin poarta fabricii intră, ca niște corăbii într-un port al abundenței, pentru a fi din nou încărcate, autocamioanele. Au și tras la ușa depozitului încadrat de stivele lădițelor, provizoriu goale. De cum au adulmecat pîinea caldă, puzderie de vrăbii s-au ivit din toate vămile cartierului, pentru al doilea ospăț succedat celui din zori, cînd primele „cuptoare“ au pornit să alimenteze centrele Capitalei. Aerul fierbinte miroase a făină, a ciocolată, a patiserie apetisantă, ce face să-ți freamăte nările cînd treci pe lîngă o casă gospodărească la ora prăjiturii festive, sau pe la o cofetărie cu laborator propriu.

O haraba plină cu saci dolofani intră scîrțîind, oprindu-se pe podeaua decimalului.

— E primul grîu din recolta nouă — ne înștiințează, radios, tovarășul Dulău Florian, conducătorul tehnic al combinatului.

— De unde-i?

— De la gospodăria noastră — se grăbește cu răspunsul un omuleț rotofei, cu biciușca petrecută după ceafă și mustața puțin umedă la sfîrcuri, să juri că de bere (sau poate mă înșală culoarea blondă a mustății).

— De la care gospodărie?

— Olga Bancic, frate — zice conducătorul căruței, mirat că mai este nevoie de explicație. Colectiva din Dragomireștii din Deal, raionul Gheorghiu-Dej, frate.

— Adevărat?

— Tot așa de adevărat precum mi-e numele Jicicov Marcu — zice din ce în ce mai mirat. Dacă ești de acilea, de la moară, cum se face că nu știi că eu îs de acolo?...

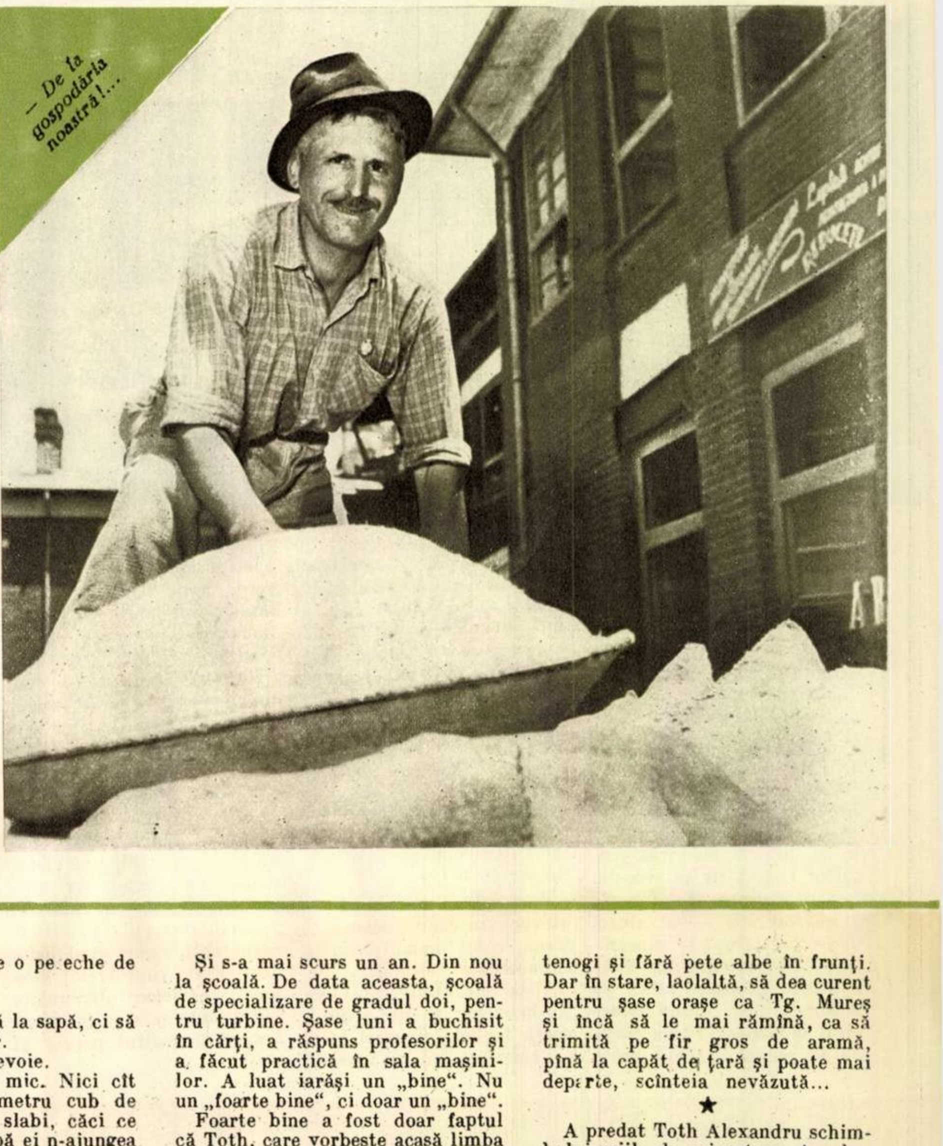

— De la gospodăria noastră!...

SEMNE

DE LA 2 LA 35.000 CAI-PUTERE

de Maria ARSENE

A venit acasă Toth. Toth Alexandru, care pînă ieri fusese militar în termen. S-a dus la cîmp. Iugărul familiei era arat și însămînțat ca în toți anii. Dar, ca în fiecare an, oricît de bun, cu ploaie la timp și soare din vreme, tot nu putea rodi atît ca să le ajungă la toți.

Către seară Toth a plecat spre șosea, pe marginea căreia, de-a-ntinsul cîtorva hectare, începuseră lucrările centralei electrice Sîngeorgiu de Pădure.

Bătrînul Toth avea doi cai și o căruță cu care căra laptele de la colectare la bază.

La ei se gîndea Alexandru, cînd a întrebat la șantier:

— Aveți nevoie de o pereche de brațe?

— Avem.

— Dar nu să tragă la sapă, ci să țină hățurile cailor.

— Și d-astea e nevoie.

Dar ghiocul era mic. Nici cît să cari cu el un metru cub de pămînt. Și căișorii slabi, căci ce prindea bătrînul după ei n-ajungea nici pentru sufletele familiei, nici pentru sufletele cailor.

— Ce facem, tată?

— De! Zic să iau căișorii și să trec înapoi, la bidoanele cu lapte. Iar tu...

— Eu...

★

S-a angajat Toth Alexandru sezonier pe șantierul centralei electrice. Muncă necalificată. Cu brațele. Cu pumnii și cu palmele învîrtoșate pe cozile de sapă, de tîrnăcoape și de roabe. După șase luni, trecu, din zilier, permanent. Apoi, paznic cu leafă la lună și descărcător de vagoane.

A mai trecut un an și jumătate și iată-l pe Toth absolvent al școlii de pregătire tehnică înființate pe lîngă uzină. Din august și pînă-n septembrie al celuilalt an a tot învățat. Absolvind cu „bine“ gradul întîi, a fost trecut la mașini. La cuptoare și cazane.

Și s-a mai scurs un an. Din nou la școală. De data aceasta, școală de specializare de gradul doi, pentru turbine. Șase luni a buchisit în cărți, a răspuns profesorilor și a făcut practică în sala mașinilor. A luat iarăși un „bine“. Nu un „foarte bine“, ci doar un „bine“.

Foarte bine a fost doar faptul că Toth, care vorbește acasă limba maghiară, a reușit să-și însușească în limba romînă, tot atît de curgător ca și în cea maternă, întreaga terminologie tehnică cu care fostul zilier și căruțaș s-a prezentat în fața comisiei de ingineri.

★

Prin fereastra deschisă se văd turnul uriaș de zid al răcitorului. clădirile anexe, cîmpul verde și dealurile ce străjuiesc drumul. Trec mașini, tractoare, autocamioane... O limuzină de lux... Și un ghioc cu doi căișori.

Unul murg, celălalt pintenog și cu o pată albă, cît un bănuț de cinci, pe frunte.

Ghiocul a oprit în fața porții de fier a uzinei. Bătrînul de pe capră și căișorii așteaptă.

★

Alexandru mai controlează o dată aparatele turbinei. Ale turbinei numărul unu, care are 35 de mii de cai-putere. Cai de aburi, nepintenogi și fără pete albe în frunți. Dar în stare, laolaltă, să dea curent pentru șase orașe ca Tg. Mureș și încă să le mai rămînă, ca să trimită pe fir gros de aramă, pînă la capăt de țară și poate mai departe, scînteia nevăzută...

★

A predat Toth Alexandru schimbului miile de cai-putere. A coborît în curtea largă și de acolo a ieșit pe poartă afară.

S-a suit în ghioc, pe capră, alături de bătrîn. A prins hățurile.

— Hai, băieți!

Ghiocul se urnește greoi. Căișorii îs obosiți. Ei nu pot zbura pe fire, cît ai clipi, mii de kilometri. Pasul lor e mărunt și rar, așa cum le șade bine unor cai ce au trudit cărînd, de la centru la gară, laptele pentru copiii de la oraș.

— Hai, băieți! Știi, tată, ce mă gîndii? Tot am banii strînși la C.E.C. și materialele în ogradă. De săptămîna viitoare chem meșterii să-mi ridice casă. Hai, băieți!

★

În stînga șoselei, acceleratul trece, cu peste o sută la oră, de-a lungul panglicilor de oțel.

Murgul și pintenogul au luat-o la trap...

BOMBOANA

Schiță de Sergiu Fărcășan

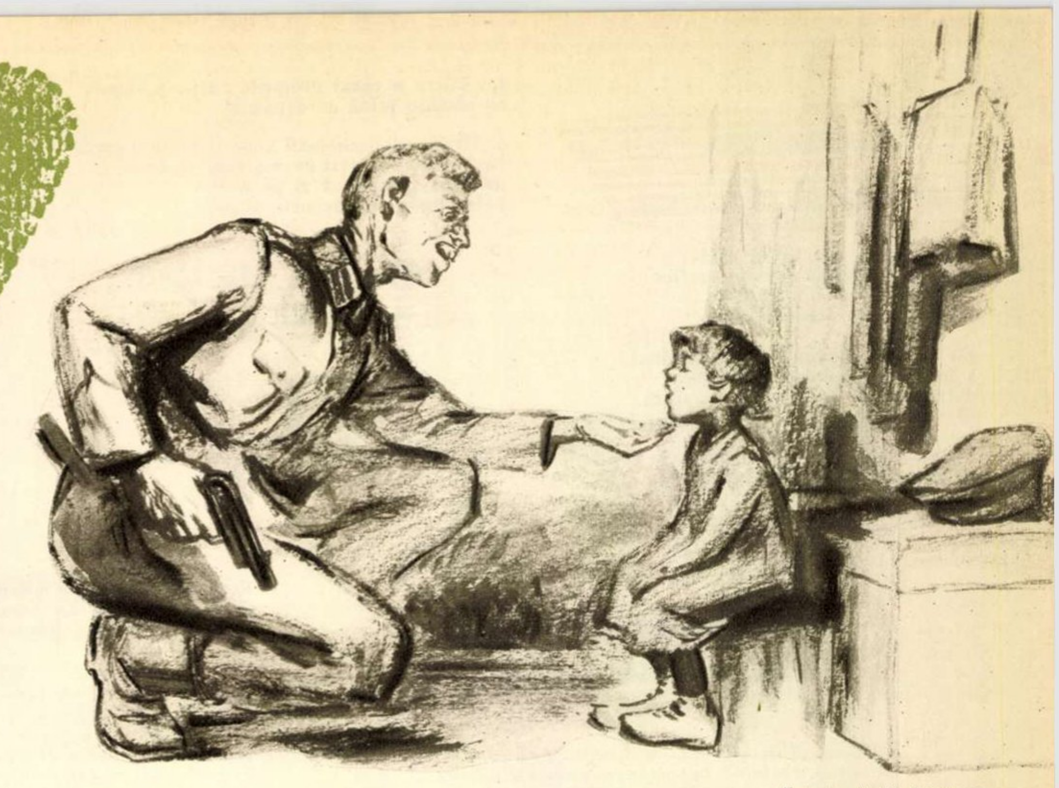

Ilustrație de N. POPESCU

Sergiu Fărcășan

Cantonamentul militar era perfect camuflat. Locotenentul Mazilu dete deoparte — numai pentru o clipă — perdeaua neagră de la fereastra camerei sale. Afară nu se vedea decît întunericul pămînturilor rusești, copleșite de umbra roșiatică a războiului. Mereu i se părea că undeva, departe, pîlpîie ceva roșu. De fapt era întuneric și nu se vedea nimic. Doar în mijlocul curții, în dreptul cîtorva gropi, un felinar singuratic, camuflat în albastru murdar, arunca o licărire îndoielnică.

— Închide ochii și deschide gura! porunci el trist.

Fetița se supuse pe dată, încrezătoare și bucuroasă. Mazilu luă din sertar o bomboană și i-o puse repede în gură. Cu ochii încă închiși — ca pentru a savura mai bine gustul bomboanei — fetița își întoarse capul spre el. Își ținea pleoapele închise, dar parcă îl privea și privirea-i părea plină de încredere. Avea părul blond-roșcat și sub pleoapele străvezii stăteau ascunși niște ochi albaștri. Era o fetiță cam slăbuță, însă mînuțele le avea rotunde și pline, așa cum sînt ele de obicei numai la copiii dolofani. Din pricina părului ei blond-roșcat, oberlieutenantul Fritsche spunea că fetița trebuie să aibă sîngele amestecat; *„dar și dacă est curat rusoic, tot una dracu est“*, adăuga el întotdeauna plictisit.

Nici vîrsta nu i-o cunoșteau. Un indiciu al numărului de ani era statura cam micuță — chiar dacă țineai seama că e un copil care pesemne suferise mult. Alt semn era numărul de cuvinte romînești pe care izbutise să le învețe în cîteva luni. După asemenea amănunte, ei toți socoteau că fetița trebuie să aibă vreo patru ani, dacă nu mai mult. Fritsche însă era de părere că s-ar putea să fie mai mică. *„Femeie rusoic est mare“*, spunea el despre statură, cît despre numărul de cuvinte învățate de fetiță adăuga: *„popor inferior învață mai iute limba de popor superior. Fetița mic“*.

Fără un cuvînt, fetița, ca la ea acasă, se așeză pe un scaun și îl privi pe Mazilu plină de încredere, punîndu-și liniștită mîinile în poală. Avea o rochiță de stambă, de culoare kaki. I-o croiseră fără îndemînare mîinile abrutizate de război ale unui meșter croitor din compania a 5-a. Fetița era un copil găsit în pădure, într-un bordei părăsit — altceva nu mai știau despre ea. Nu-și amintea nimic. Devenise un fel de mascotă. Acum stătea cuminte, cu mîinile în poală, și în fața acestei cumințenii, neobișnuite la un copil, Mazilu simțea o strîngere de inimă.

Locotenentul se așeză pe un scaun, cuprinzîndu-și genunchiul stîng în mîini, și privi lung chipul copilului, ca și cînd pe acest chip iubitor și nu prea vesel ar fi fost întipărită o taină pe care se căznea s-o dezlege. Da, o taină, și nu a copilului. O taină care-l privea pe însuși Mazilu, o taină a vieții lui. Mulți observaseră ușoara tulburare ce-l cuprindea pe Mazilu în fața mascotei. Fritsche, membru al partidului nazist, om întotdeauna bănuitor, spunea, glumind cu îngăduință, că Mazilu simte o atracție ciudată față de rasa slavă și poate chiar față de comunism.

Mazilu însă nu înțelegea nimic din explicațiile lui Fritsche. Acum privea intrigat chipul fetiței și tot felul de imagini tulburi i se perindau în minte...

Proaspăt absolvent al școlii normale, se plimba nepăsător prin București, pe bulevard, cînd deodată, în dreptul unor lustragii, zări niște uniforme verzui. Tunicile erau foarte scurte și, stînd aplecați deasupra lădițelor lustragiilor, militarii nemți păreau dornici să arate fiecărui trecător cît de scurte sînt aceste tunici; trei, patru, cinci pernițe verzui erau bombate spre trecători; dedesubt se zărea cîte o cizmă încă nelustruită, iar cealaltă cizmă apăsa lădița împodobită cu ținte colorate. Pentru prima oară, Mazilu aflase atunci că ei au sosit, că ei se plimbă pe bulevardul lui, cu fete pe care le atrăgea solda mare, cu fete care duceau acasă la părinți cîteva cutii de conserve și un erzaț de ciocolată.

Întorsese capul în altă parte. Nu-l privea și nu voia să știe.

Se obișnuise pe urmă să-și simtă mijlocul încins de centura militară, să salute și să-și întoarcă privirile de la spectacolele ce nu-l priveau. Mărșăluise pe drumurile lungi ale Rusiei, fără să privească la marginea șoselei, unde oameni legănați în spînzurători păreau imense pendule care numără minutele și ceasurile, și fără să privească înaintea lui, unde neîncetate flăcări roșii și negre îl prevesteau că va găsi același pămînt pîrjolit, și fără să privească nici îndărăt, spre țara pe care o părăsise... Nici în lături, nici înainte, nici îndărăt. Privea numai la picioare, să vadă pe unde calcă, mergea și mergea mereu, cu fruntea plecată, și vedea cum cizmele lui prăfuite calcă peste praful toamnei și peste zăpada întinată a primăverii, peste pete ruginii de sînge, peste zdrențe pierdute în drum de refugiați, peste foi stinghere de cărți, peste boabe de porumb căzute cine știe de unde, peste oase încă neînălbite. Auzise trosnet de lemne sparte și, ridicînd capul, văzuse aceleași uniforme verzui și negre, văzuse cum oameni îmbrăcați în aceste uniforme prind copii, împreunîndu-le picioarele, văzuse cum îi învîrtesc prin aer ca pe niște buzdugane vii, văzuse cum îi reped cu capul în stîlpii de pe marginea drumului, văzuse totul, auzise totul, îi răsuna și acum în minte trosnetul oaselor fragede, văzuse totul și mereu își pleca fruntea, să nu vadă decît pe unde calcă.

— Închide ochii și deschide gura! spuse el din nou.

Fetița, care se obișnuise cu el și avea încredere în el, scoase unul din rarele ei zîmbete și rămase așa, aproape fericită, așteptînd... Mazilu îi mai dădu o bomboană, o bomboană pestriță la culoare, aspră la supt, o bomboană de război, care îi plăcea mult fetiței. Încredințîndu-i bricheta lui sclipitoare, o lăsă să-și vadă de joaca ei tăcută, sfielnică, și merse din nou la fereastră, ungîndu-și distrat revolverul, ridicînd iarăși, în răstimpuri, colțul perdelei, uitîndu-se cu un sentiment nelămurit în jos, la întunericul parcă sîngeriu de afară.

Tocmai atunci intră în cameră Fritsche. Mazilu îl simți parcă, știa precis că e Fritsche, dar nu se întoarse de la fereastră. Nu voia să-l încurajeze, știa că oberlieutenantul îi va lua un nou interogatoriu, camuflat sub forma convorbirii amicale între ofițeri. Pe Fritsche, romînul acesta cu ochii căprui cam prea tulburi și cam prea bombați îl îngrijora. Avea în el ceva slab, o slăbiciune pe care omul o moștenise probabil de la animalele inferioare; lui Fritsche îi plăceau oamenii frumoși, cruzi și viguroși, cu mușchi și nervi de oțel, tigri, pantere. Slăbiciunea, mila față de ce e slab îl scîrbeau, îl înfuriau și îl îngrijorau. Oriunde simțea ceva străin de supraom, ceva complicat și tainic, străin de înțelegerea lui, era neliniștit ca de o primejdie.

— *Ce mai fatci, camerad?* întrebă Fritsche.

Fără să se întoarcă spre el, rămînînd la fereastră, Mazilu îi răspunse încet:

— Nimic. Mă gîndeam.

— *Mult ghindeșt*, observă Fritsche, chipurile indiferent.

Ar fi vrut să vadă ochii tulburi ai romînului. Mazilu se ferea să-l privească, se uita pe fereastră.

Urmă o pauză lungă. Pesemne că Fritsche, cu ochii săi cenușii, ca o flacără rece, îi cercetează camera. În prezența lui Fritsche, locotenentul simțea cum gîndurile i se rostogolesc cu o iuțeală de avalanșă. Îi venea să țipe. Dacă n-ar fi fost omul acesta afurisit, poate că Mazilu ar fi trăit în liniște mai departe. Dar bănuiala lui Fritsche stîrnea în sufletul lui o întrebare neliniștitoare: *nu cumva îl bănuie pe drept?* Nu cumva străinul acesta brutal îi ghicește gîndurile mai bine decît izbutește el însuși s-o facă? Poate că într-adevăr încolțea în sufletul lui — fără ca el s-o știe — ceva față de care Fritsche avea tot dreptul să devină bănuitor.

— *Drăguți fetiț*, spuse Fritsche cu o bunăvoință care suna fals în gura lui, *inse tumneata, ofițer romîn, ai prea mult ghindur de fetiț care poate est polișe, evreic sau rusoic, tot una dracu’*

Execuție

de Nicolae Tăutu

Pătru a lui Ion lipise afișe,
așa citise răgușit domnul grefier,
iar coala tăcut o-mpăturise,
prea mirosea cerneala a cer!

La o parte, domnule prim-gardian,
s-au oprit și plopii să asiste,
dați ordin sever domnule căpitan,
să nu-și ascundă soldații ochii-n batiste.

Gata... Alergați repede, domnule gardian,
să nu afle cei trudiți la cărbune...

Iar Pătru a căzut grămadă ca pe maidan
cu cămașa plină de căpșune!

...Tîrziu, prin ochelarii aburiți domnul grefier
văzînd soarele atît de roș cum răsărise,
tremura speriat că și pe cer
Pătru lipea mai departe afișe!...

1942

Bobul de grîu

de Mihail Cosma

În bobul mic de grîu
E-un strop din viața ta,
Din strigătul dreptății
Ce sate-a răscolit —
Restriști și gînduri — toate —
În el s-au contopit,

În miezul lui de aur,
Curat precum o stea.

E-n el brăzdata frunte
Întîmpinînd furtuni,
Și vîntul, și izvorul
Ce l-au spălat de glod,
Și-un pic de vis din visul,
Ce arde în norod,
Și-un fir de sînge, poate,
Vărsat de-ai tăi străbuni.

El ca un bob de rouă
Azurul sclipitor
Ți-l oglindește astăzi!...
Îl prețuiește dar!
Căci e al muncii tale
Slăvit mărgăritar
Ce scînteiază-ntr-însul
Lumini din viitor!

Tinerețea

de Emilia Căldăraru

Mi-am zărit tinerețea, în dimineața de vară,
Cîntînd, dănțuind, în poiana cea verde-a trifoiului.
Tinerețea mea, mlădioasă, înaltă, fecioară,
Poartă la glezne urmele vechilor lanțuri
Și sus, lîngă sîn, cicatricea urîtă-a războiului.
Iar tălpile-i mici și rotunde apar în lumină
Bătucite și aspre, cu pete de iarbă și tină.

Cîte meleaguri umblară tălpile-acestea mărunte!
Pe cîte cărări îmi purtară tinerețea abia-mbobocită!
Prin sate și tîrguri, la șes și la deal și la munte,
Tîrîndu-și în urmă zăngănitoarele lanțuri
Și ocolind fără preget zîmbitoarea ispită,
Tinerețea mea, ciocănea ostenită la ușile toate:
„Oameni, mi-e foame; dați-mi lumină și libertate".

Unii asmuțeau cîinii asupră-i și-o alungau cu ocări.
Alții oftau: „Eh, ce să-i faci; așa-i zodia!"
Iar alții-i spuneau: „Nu mai tot bate cărări;
Rămîi printre noi, că-n curînd, în curînd,
Vom aduce cu mîinile noastre ziua cea dulce ca rodia".
Ce fel de mîini or fi oare asemenea mîini triumfale?...
Spre-a le afla, tinerețea-mi și le-a întins pe-ale sale.

Pe urmă-a venit peste lume năpasta cea mare.
Zadarnic unii șopteau tinereții: i-ați pentru cuget armură.
Plînsetul lumii întregi, de la tropic și pînă la țărmuri polare,
Îi umplu de amar și de groază plăpînda făptură
Și fiece glonț ucigaș trecu și prin inima sa.
Apoi istovită de răni s-a zbătut și-a gemut
Pînă noaptea tîrziu, cu fața ascunsă în lut.

S-a trezit dimineața-ntr-o liniște mare și bună.
Cineva se căznea să-i întoarcă fața spre lume.
Să-i lege multele-i răni și să-i vindece inima.
Și ce straniu-i părea tinereții auzind cum răsună
În liniștea-aceea un glas care-o cheamă pe nume.
S-a sculat amețită, slăbită și totuși ușoară:
N-o mai ținea de glezne lanțul de-odinioară.

De-atunci tinerețea mea, mlădioasă, înaltă, fecioară,
Dănțuie-n zori, fericită-n poiana cu verde trifoi,
Merge pe urmă, cîntînd, să secere cu secerătorii,
Coboară în mări și în mine — și-n fiece seară
Urcă la stînă s-audă înduioșatul cimpoi.
Și nu ostenește vreodată în a aduce prinos
Întreaga-i suflare și vlagă pentru tot ce-i curat și frumos.

De fapt prezența fetiței era singurul lucru pe care putea Fritsche să i-l reproșeze. Germania național-socialistă punea stăpînire pe întregul pămînt, pe o mie de ani, iar *„țigoinerul"* acesta cu ochii cam tulburi stătea tăcut și prostește de visător, îngrijindu-se de o fetiță oarecare, cum se mai găseau milioane pe pămînt.

— Venisem în treacăt, să-i dau o bomboană, ca de obicei, glăsui Mazilu, întorcîndu-se și mai deplin cu spatele spre musafirul nepoftit.

Poate că așa va înțelege și va pleca... Cu gesturi indiferente, își unse mai departe arma, pînă termină. O puse la loc, în tocul ei, întrebîndu-se ce face fetița îndărătul lui. Probabil că se juca încetișor cu bricheta.

— *Prea mult ghinduri, prea mult grije!* îl mustră Fritsche amical.

În clipa aceea, nu se știe de ce, în sufletul lui se ivi o reală prietenie pentru aliatul său cel slab; ar fi vrut să-l servească, să-l ajute.

Și din nou se lăsă o pauză lungă, iar Mazilu rămase mai departe la fereastră, cu spatele, privind în răstimpuri jos, în curte, la felinarul singuratic, ținîndu-și fruntea plecată, hotărît să nu se uite înspre Fritsche, să nu-l vadă, să nu se întoarcă de acolo decît cînd celălalt va pleca.

— *Fetiți drăguț... Închiz ochi, deschiz guriț, fetiți drăguț!* se auzi glasul lui Fritsche, prietenos și puțin zbîrnîitor, cu accentul său ciudat. *Închiz ochi, deschiz guriț!*

Răsună o împușcătură — în odaia mică păruse o adevărată bubuitură. Mazilu se întoarse surprins și văzu cum Fritsche retrage țeava revolverului din gura fetiței. Corpul mic nu făcu aproape nici un zgomot, căzînd la pămînt; în mîna neobișnuit de plinuță pentru un copil slab, mai strălucea bricheta, iar rochița kaki și covorul gălbui se acopereau repede cu firicele de sînge palid.

Fritsche, ținînd în mînă arma încă fumegîndă, îl privi satisfăcut și plin de curiozitate, cu ochii săi reci și oțeliți de supraom, iar Mazilu, care își scosese revolverul din toc, trase.

Ochii lui Fritsche se măriră peste măsură, umplîndu-se cu mirare naivă și mînioasă, o mirare cum nu încercase în viața lui. Revolverul îi scăpă la pămînt cu un zgomot surd, oberlieutenantul își cuprinse umărul drept cu mîna stîngă, se îndoi legănîndu-se pe vîrfuri și căzu, mai întîi în genunchi, apoi cu fața îngropată în covor, chiar lîngă băltoaca mică de sînge ce începea să se formeze.

De afară, din curte, se auzeau zgomotele militarilor alarmați de cele două împușcături.

Gîfîind, Fritsche — care fusese rănit ușor, la umăr—își ridică fruntea și încercă să se tîrască spre revolver, sprijinindu-se în mîna stîngă.

Mazilu îl privea ca hipnotizat și în mintea lui se învălmășeau lădițele lustragiilor, cizmele, capetele zdrobite ale copiilor, stîlpii de telegraf, pete roșii și alte pete, verzui. Un cerc de oțel cenușiu-albăstrui, de culoarea ochilor lui Fritsche, îi încingea parcă tîmplele și simțea cum întreaga lui ființă și parcă întregul pămînt urlă de durere sub apăsarea metalului dur.

De pe coridor se auzeau zgomote de uși care se deschid și se închid. Fetița zăcea, mai cuminte decît acum o jumătate de oră.

După cîteva clipe, gîfîiturile lui Fritsche nu se mai auziră, acoperite de zgomotul ușilor, care devenea tot mai puternic. Pesemne că oamenii, căutînd locul de unde au pornit împușcăturile, se apropiau tot mai mult de camera lui Mazilu.

Fritsche, ajungînd aproape de revolverul pe care-l scăpase, își ridică privirile și văzu că Mazilu a rămas cu arma în mînă. În ochii lui Fritsche, mirați și mînioși, metalici, parcă apăru deodată ceva rugător, ceva care cerea milă, și în această clipă, simțind cum îi plesnește cercul de oțel din jurul tîmplelor, parcă ușurat de o povară enormă, fără să mai ochească, țipînd, Mazilu deșertă, unul după altul, șase gloanțe, în trupul oberlieutenantului. Trăsese în grabă. Îi fusese frică să nu i se facă milă de el, sau să nu șovăie, să nu spere că lucrurile se vor putea aranja. Fritsche mai tresălta încă.

Se deschideau mereu mai aproape ușile de pe coridor. Curînd avea să sosească la rînd și odaia lui Mazilu.

Îi mai rămăsese pe țeavă un glonț, ultimul.

Timp de o clipă șovăi. Apoi, încordîndu-și brațul, ca nu cumva să tremure la acest ultim glonț, nu cumva să existe riscul de a greși, trase... Îl nimeri pe Fritsche drept în frunte, puțin deasupra rădăcinii nasului, și văzu că de astă dată nu mai mișcă. Își păstrase acest glonț pentru el însuși.

În ultima clipă se gîndise că totuși ar trebui să mai trăiască măcar cîteva ore: nu-și terminase firul gîndurilor. Mai erau cîteva lucruri pe care voia să și le lămurească. Dar, încă de pe acum, nu-i părea rău după acest ultim glonț; încă nu avusese timp să se gîndească mai bine, însă știa că nu va avea de ce să se rușineze, n-are de ce să-și pună singur capăt zilelor. Știa că multe lucruri, pe care nu îndrăznise niciodată să și le mărturisească, îi vor apărea acum în fața ochilor, limpezite...

Se deschideau ultimele uși înainte de camera lui.

Cu un gest întrucîtva obosit, aruncă arma la pămînt, iar arma clincăni ușor, izbindu-se de bricheta rămasă lîngă palma deschisă a fetiței, lîngă mîna neobișnuit de plinuță pentru un copil atît de slab.

Apoi Mazilu își ridică fruntea, își încrucișă brațele pe piept și privi cu hotărîre spre ușa care avea să se deschidă dintr-o clipă într-alta

interviu cu MIZERIA

de Cesare ZAVATTINI

Milano. Un cartier de la periferie. Case vechi, joase și posomorîte ca niște cazărmi, vîrîte una într-alta. Aci, în fața unei mici dughene, a întîlnit Cesare Zavattini, într-una din zilele toride ale acestei veri, o tînără femeie sărăcăcios îmbrăcată, cu obrajii supți. Chipul ei trist i-a atras atenția. A intrat în vorbă cu ea, a cunoscut-o și apoi a coborît în locuința ei — o cămăruță la subsol, în care era înghesuită o întreagă familie și în care simțeai că te înăbuși... Și Lucia Santabarbara Cibin, căsătorită, mamă a trei copii, a început să-i vorbească despre viața ei și a familiei sale.

Iar cunoscutul cineast și publicist italian și-a dat seama că găsise subiectul unuia din interviurile care — redînd cele mai felurite aspecte ale vieții de toate zilele a oamenilor simpli italieni — pot fi întîlnite număr de număr în paginile revistei progresiste italiene „Vie Nuove". Vi-l prezentăm în rîndurile ce urmează.

Întrebare: Ați lucrat undeva vreodată?

Răspuns: Nu. Nici măcar nu mi-am putut căuta ceva de lucru. Fiind cea mai mare dintre copii — în total șapte — a trebuit să stau mereu acasă să-mi îngrijesc frații. Pe deasupra mama era mai întotdeauna bolnavă... Iar tata — el era tot timpul plecat de acasă, la lucru... Tot asta e și cauza pentru care n-am izbutit să învăț mai mult decît trei clase primare... Deși aș fi dorit și eu să capăt mai multă învățătură... Mai toate prietenele mele care au continuat să studieze și-au găsit cîte un rost...

Întrebare: Cum vă distrați pe vremea cînd nu erați încă căsătorită?

Răspuns: Distracții? Era o sărbătoare dacă ieșeam la plimbare cu mama. Și aceasta rar de tot. Mama e foarte severă. E originară din orașul Foggia, dar trăiește de treizeci de ani la Milano. Și astăzi încă, dacă se supără și vrea să-mi tragă o palmă, nu stă de loc pe gînduri!... Cîteodată ne duceam la cinema. Și, în sfîrșit, uneori mai mergeam la cîte o reuniune în familie, unde dansam...

Întrebare: Care zi din săptămînă o socotiți mai frumoasă?

Răspuns: Pentru mine nu există vreo anume zi care să-mi aducă mai multe mulțumiri decît alta. Am prea multe necazuri.

Întrebare: Și care-i acum cea mai mare supărare a dumneavoastră?

Răspuns: În clipa de față faptul că am o fetiță de patru luni internată la spital, bolnavă de bronhopneumonie. Mi-a mai murit una la trei luni...

Întrebare: Ați avea vreo dorință?

Răspuns: Chiar două: o casă și o slujbă pentru soțul meu... Locuim cinci într-un subsol... Și sîntem „subsolizați" de patru ani. Bărbatul meu a fost de două ori închis, odată treizeci de zile și altă dată douăzeci de zile, pentru că îi lipsește autorizația de ședere la Milano. Și a mai primit și un avertisment — asta în tinerețe. În schimb reședința mea e aci, la Milano... Sînt doar născută aici! Iar dînsul ce să facă?... Să trăiască departe de mine? Și cum să muncească? Eu și copiii ce să mîncăm? Cum este posibil ca un om să fie pus în situația de a-și îngriji familia în asemenea condiții?

Întrebare: Cu ce se ocupă soțul dumneavoastră?

Răspuns: Momentan face negoț cu zdrențe. S-ar putea ca aceasta să pară de neînțeles, pentru cel ce n-a trecut prin frămîntarea de a găsi orice fel de mijloc de a-și cîștiga măcar banii necesari ca să-și tragă viața de la o zi la alta.

Întrebare: Cînd v-ați făcut ultima rochie?

Răspuns : Nu mi-am putut permite să-mi fac vreuna de cînd m-am măritat. Și nici pardesiu. Ca să-mi pot duce copila bolnavă la spital, a trebuit să împrumut o rochie... La fel de bine îmbrăcat e și soțul meu. Cu toate că trebuie să străbată zilnic kilometri întregi, chiar și pe vreme de iarnă, n-are decît o singură pereche de saboți de lemn. N-a fost în stare să-și cumpere nici măcar o pereche de papuci, ca să-i poarte acasă, cînd se întoarce de la lucru cu picioarele stîlcite. Iar dacă duminica vrea să se ducă să-și vadă familia, e nevoit să se împrumute cu o pereche de pantofi de la socru-său, iar pe vreme de iarnă, cu un pardesiu.

Întrebare: Și nu vă îngăduiți niciodată vreo distracție?

Răspuns: Niciodată... Nu fac decît să spăl și iarăși să spăl cele patru zdrențe ale copiilor. De multe ori n-avem nici măcar de-ale gurii... Foarte des sîntem nevoiți să economisim pînă și cele treizeci de lire cît costă tramvaiul, iar seara tîrziu, cînd soțul meu ajunge acasă pe jos, cu cei cîțiva gologani cîștigați în timpul zilei, prăvăliile din împrejurimi sînt deja închise...

Întrebare: Dacă vi s-ar da puterea de a face o lege, la ce v-ați gîndi mai întîi?

Răspuns: La oamenii necăjiți ca noi...

Întrebare: Vi se întîmplă să ajutați pe cineva?

Răspuns: Desigur... Dacă se întîmplă să fie cineva și mai năpăstuit decît mine... Și, slavă domnului, se mai întîmplă și asta.

Întrebare: Care e cea mai mare umilință pe care o suferiți?

Răspuns: Cînd sînt nevoită să mă duc să cer lapte și pîine pentru copiii mei, fără să pot plăti. Dar dacă mă duc a doua oară și nu plătesc, s-a terminat... Și mai sînt datoare și pentru trei sticle de gaz!...

Întrebare: Cîte călătorii ați întreprins pînă acum?

Răspuns: Nici una, de cînd sînt pe lume... N-am ieșit în viața mea din Milano...

Întrebare: În centru, spre Piața Catedralei, vă duceți uneori?

Răspuns: În centru? O dată pe săptămînă, cînd mă duc la Eca[1] să iau ajutorul.

Întrebare: Aveți fotografii care vă sînt scumpe?

Răspuns: Da, ale familiei... Dar nici una de-a mea... N-am arătat niciodată atît de bine cum aș fi vrut... N-am nici măcar o fotografie de la nuntă. Mi-am comandat un album, dar m-am dus prea tîrziu să-l scot... Din cauza banilor. Iar cînd m-am dus, nu l-am mai găsit.

Întrebare: Cum l-ați cunoscut pe soțul dumneavoastră?

Răspuns: Pe vremea aceea soțul meu era cărbunar și-mi aducea cărbuni, aici, în strada Forțelor Armate... Așa ne-am cunoscut.

Întrebare: Care dintre cîntecele mai recente vă place mai mult?

Răspuns: Îmi place mult „Scapriciatiello".

Întrebare: Dacă vi s-ar da un milion să-l cheltuiți pentru lucruri fără rost, pe ce l-ați cheltui?

Răspuns: Cum, adică: „pentru lucruri fără rost"!? Dacă n-aș putea să-l cheltuiesc pentru copiii mei, l-aș cheltui pentru micuții de la azilul de copii...

Întrebare: Există vreun oraș din Italia pe care ați vrea să-l vedeți?

Răspuns: Mi-ar plăcea mult să văd Neapole... Toată lumea spune că e atît de frumos... Nădăjduiam că-l voi putea vedea după căsătorie... Dar în situația noastră nu mi-am putut permite niciodată așa ceva... Cred că voi muri fără să apuc să văd Neapole...

Întrebare: Ce culoare ați prefera pentru o rochie?

Răspuns: Roz, pentru o rochie de vară... Am visat tot mereu să am o rochiță roz... Iar pentru iarnă, un palton frumos, negru... Cred că mi-ar sta foarte bine.

Întrebare: Aveți amintiri din timpul războiului?

Răspuns: Pe atunci eram copilă ...Îmi amintesc numai că-mi era atît de frică!...

Întrebare: Ce-ați face dacă ați fi pusă în situația de a adresa o cerere unei persoane importante?

Răspuns: Aș înainta o cerere Ministerului de Justiție, prin care să-l rog dacă se poate să ridice avertismentul dat soțului meu încă în '48, rămas valabil și în '53 și încă și astăzi, în '57, arătînd că e căsătorit și are trei copii cu care „locuiește" într-un subsol și că din cauza acestui avertisment nu poate găsi de lucru...

Întrebare: Ce părere aveți despre viață?

Răspuns: Nu știu ce să vă răspund... Pentru mine n-a fost niciodată frumoasă... Aș dori mult să se însenineze cîtuși de puțin... Dar sînt zile în care nici nu știu măcar cum arată cerul... Aici, jos, sîntem lipsiți chiar și de atît...

Lucia Santabarbara Cibin și doi dintre copiii ei.

---

[1] Organizație „filantropică" italiană

Insemnări din raioanele fără individuali

Drumul spre Isaccea.

În comuna Filimon Sîrbu, din raionul Tulcea, trăiește Enciu Tranule. El a fost, pare-se, ultimul țăran individual care s-a înscris în întovărășire.

Nimeni n-a aflat ce s-a petrecut în sufletul lui Enciu Tranule cînd a plecat să caute Țara Muravia. Enciu Tranule nu știa că țara pe care o căuta se numea Muravia, pentru că nu-l citise pe Tvardovski; dar ca și eroul acestuia umbla după un petic de lume păstrat pentru ultimul țăran individual. Agitatorilor care veneau pe la casa lui, familia lui Tranule le spunea că șeful și stăpînul ei e dus la oraș. Iar în vremea aceasta, Enciu Tranule, cu traista de merinde spînzurîndu-i pe după umăr, se ascundea prin pădurea de pe dealul „Consul". La ce s-o fi gîndit omul acela, între trunchii zgrunțuroși, ascultînd chemarea păsărilor, nu poate ști nimeni. Pleca în zori și revenea seara. Și noaptea afla: și cutare a mai intrat... și cutare... A doua zi, din nou în pădure. Și apoi, noaptea: și cutare a mai intrat... și cutare... Enciu Tranule ar fi trecut poate dincolo de pădure, căutînd Țara Muravia, dar pînă la marea cea mare, pînă în sud, la Baș-Punar, unde satul e vegheat de trei mori de vînt și femeile poartă ferigea, pînă la Piua Petrii, în bălțile nesfîrșite — toată Dobrogea era plină de forfota întovărășiților și colectiviștilor. Și Enciu Tranule simțea țara aceasta împrejurul pădurii, care părea că se micșorează și se face străvezie în jurul ultimului „individual."

Apoi, într-o zi, în zori, nu și-a mai luat sacul de merinde. Nu s-a mai strecurat sub cerul fumuriu pe la poalele dealului Consul, ca umbra lui să se piardă în umbra arborilor. Tot satul intrase în colectivă. Tot satul, fără Enciu Tranule! S-a mai gîndit puțin înainte de a face pasul pe care îl evitase atît; dar s-a gîndit numai la rușinea de a veni la coada cozii, după ce amar de vreme se ascunsese. Și cînd s-a dus cu cererea, încă mai avea îndoieli — țăranii din partea locului sînt grozav de neîncrezători. A spus: „Am făcut-o prea de oaie. La urma urmei nu sînt bogat și oamenii spun că o să fie bine..."

Și Enciu Tranule s-a dus la treabă. Pierduse atît timp bătînd pădurea, că-i venea să-și muște degetele și-n gînd îl înjura de mama focului pe cumnatu-su care-i tot cîntase să amîne înscrierea.

Dacă o să treceți pe acolo și o să vedeți dealul Consul, să știți că pădurea din preajma locului a adăpostit pe ultimul individual al satului. Pe Enciu Tranule, cu care agitatorii nici n-au putut vorbi cum trebuie, fiindcă se ascundea, dar pe care valul popular al cooperativizării l-a purtat în mijlocul satului, nelăsîndu-l să se înstrăineze.

★

Malul drept al Dunării, puțin înalt și plat. Călătorii care trec în susul și în josul apei, între Galați și Tulcea, rareori se opresc în această comună foarte mare, căreia i se spune oraș și ale cărei hotare se pierd în cîmp, se amestecă cu el. O bragagerie, o sifonărie, prăvălii de pantofi și pînzeturi — iată centrul Isaccei. Apoi, ulițe, ducînd spre grădini cu harbuji și meloni, cu turchestani și dovleci enormi.

Acum Isaccea e complet cooperativizată. Luni de-a rîndul sorbind braga nu prea rece, dar parfumată și nițel ințepăcioasă, oamenii au vorbit numai despre ce-o să fie în colectivă

---

notăm!

LA PRISACA UNEI COLECTIVE

În gospodăria agricolă colectivă „Oltina", raionul Adamclisi, albinăritul a luat o dezvoltare deosebită, fiecare stup ajungînd la o producție de 22 kg miere.

În fotografie: bătrînul stupar Tudor Marin și ajutorul său, Gingeanu, controlînd stupii.

Fotografie de Gh. CIOROBEA

SĂRBĂTORIRE

Împlinind 80 de ani, pictorului Stefan Jager din Jimbolia i s-a conferit de către Marea Adunare Națională „Ordinul Muncii".

În decurs de aproape șase decenii Stefan Jager a pictat numeroase tablouri cu caracter realist și folcloristic. Una din marile sale lucrări, aflată acum în muzeul orașului Timișoara, este tabloul intitulat „Colonizarea șvabilor în Banat".

În fotografie: Iosif Ghedeno, vicepreședintele Sfatului Popular regional Timișoara, înmînează sărbătoritului „Ordinul Muncii".

Fotografie de Hans SCHNUR

ZILE DE VACANȚĂ

...Elevele Școlii pedagogice germane din Timișoara în excursie pe Bega, cu vaporașul „Nejin". Asemenea excursii în josul Begăi, pe distanțe pînă la 30 de km, constituie divertismentul preferat al elevilor bănățeni.

Fotografie de Walter CHEF

FLORI FĂRĂ PARFUM

Atelierele organizației economice „23 August" din Bacău produc flori artificiale din mase plastice. Ele vor fi folosite ca material didactic pentru uzul școlilor medii și universitare.

În fotografie: sala unde „cresc" florile.

Fotografie de N. VRÎNCEANU

MAȘINI RECUPERATE

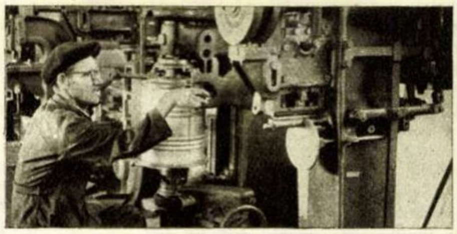

Ne lipsește o fotografie care să reprezinte niște mașini care, în urmă cu cîteva luni, zăceau aruncate în curtea întreprinderii „Coopmetal" din Arad — cooperativă meșteșugărească de producție.

Avem în schimb o altă fotografie — reprodusă sus — care dovedește ce înseamnă inițiativa. O seamă de cooperatori cu tragere de inimă au repus în funcțiune mașinile abandonate. Recondiționarea lor s-a făcut numai prin muncă voluntară.

Azi, cu aceste mașini se lucrează pe cale mecanică, în serie, bidoane, sobe, lămpi de gătit și alte bunuri de larg consum.

Fotografie de L. WEISS

GRUPA SANITARĂ FRUNTAȘĂ

Hipodromul din Ploești a găzduit cel de-al treilea concurs regional al grupelor sanitare ale Crucii Roșii din R.P.R. Grupa sanitară a Crucii Roșii din cartierul Suseni (Tîrgoviște) s-a clasat prima și a primit drapelul roșu de fruntașă pe regiune.

Fotografia reprezintă momentul înmînării drapelului.

Fotografie de I. VERMONT

notăm!

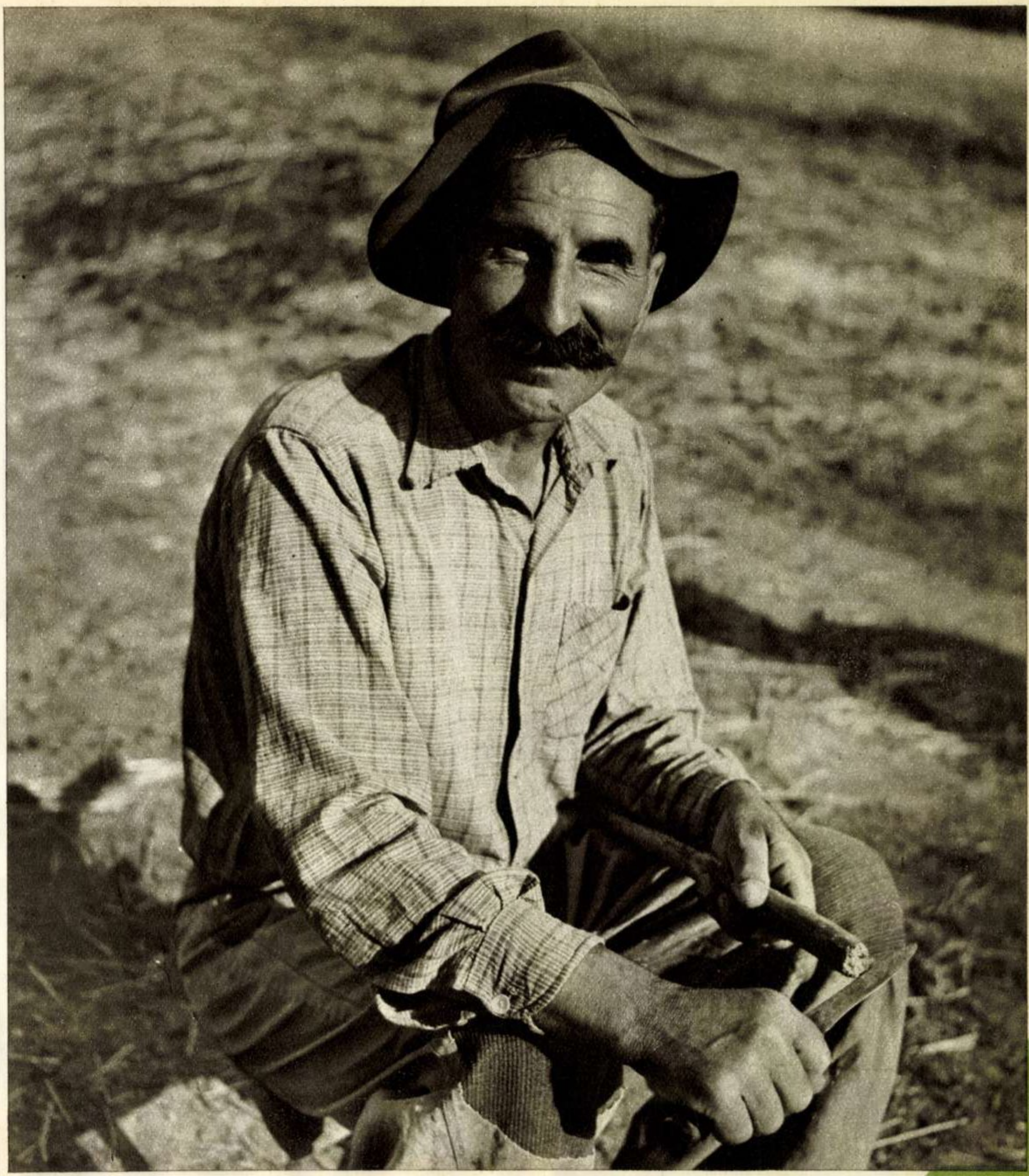

Enciu Tranule →

şi în întovărăşire. O parte se înscriseseră, o parte aşteptau, cînd deodată, munca agitatorilor s-a poticnit. Să nu credeţi că cei din Isaccea — ca de altfel toţi ţăranii — îţi spun tot ce cred de la obraz. Nu. Ei zic „da“ şi cred „poate“, zic „poate“ şi asta înseamnă „nu“. Dacă cineva dă drumul unui zvon, cel care-l aude îl înfloreşte, îl umflă, îl cîntă mai departe la urechea altuia şi zvonul se întinde ca o plasă. Într-o astfel de plasă s-a poticnit într-o vreme munca agitatorilor. Dar ce se întîmplase anume nu putea să spună nimeni precis. Abia după multe zile secretarul Comitetului orăşenesc a aflat ceva: cum că Dumitru Loghin ar fi fost bătut. De ce a fost bătut? Că n-a vrut să intre în colectivă. Şi de cine? Ei, de cine! Unul zicea că de preşedintele gospodăriei, alţii că de secretar, alţii că mai mulţi l-au înghiontit... dar el, Loghin, nu spunea nimic deschis, ci se strîmba, încuviinţa, vorbea în doi peri. Iar oamenii, vă închipuiţi: „la colectivă se bate...“ Agitatorii n-au mirosit din vreme zvonul — şi el s-a întins în voie. Apoi, cînd secretarul Comitetului orăşenesc s-a lămurit, a avut loc o mare adunare, o adunare cum nu mai fusese prin partea locului.

De o parte erau colectiviştii, întovărăşiţii, o mulţime de alţi locuitori ai Isaccei, de altă parte erau secretarul şi Loghin.

— Haide — a spus secretarul fără multe introduceri — povesteşte oamenilor cum şi în ce fel ai fost bătut, să le treacă gustul bătăuşilor să mai procedeze aşa!...

— Păi... n-am fost bătut... — a spus Loghin.

— Păi, da' te-a bătut — au spus oamenii.

— Păi, nu m-a bătut — s-a încruntat Loghin.

Şi unii, încercînd să-l convingă că a fost bătut, el nerecunoscînd, adunarea se înfierbîntase.

— Atunci, la ce dracu' te-ai mai plîns?

— Păi, nu m-am plîns chiar... Da' zicea Naumescu să las lucrurile aşa...

Ce fel de lucruri „aşa“ n-a înţeles nimeni prea bine, nici măcar Loghin. Nici măcar dacă se certase cu cei din conducerea colectivei, nu s-a aflat. Numai un lucru s-a limpezit: Cristea Naumescu, acela cu maşina de umplut sifoane, acela îl îndemnase să se plîngă că a mîncat bătaie. Şi el, Loghin, vechi prieten, îl ascultase. Cine ştie cum l-a convins, că zvonul se naşte din te miri ce.

În adunarea aceea nu s-a reamintit de cele 450 oi sau cei 110 stupi ai colectivei, nici de zilele-muncă; dar o parte a plasei, întinsă de reaua-credinţă şi ignoranţă peste Isaccea, s-a destrămat. Tocmai fiindcă discuţia nu s-a consumat între patru pereţi, ci pentru că zvonul a fost spulberat în faţa tuturor, la lumină, într-o discuţie liberă.

Nu există antizvonometre, aparate care să constate cît de importantă e combaterea unui zvon. Dar la cîteva săptămîni după adunarea aceasta, cooperativizarea nu numai că ieşise din punctul mort în comună, ci era cu totul terminată.

La ora cînd acest material apare se poate ca prietenia între Loghin şi Naumescu să se fi surpat de-a binelea, dar chiar dacă nu s-a întîmplat aşa, cu siguranţă că Dumitru nu mai ia de bune toate cîte i le toarnă sifonarul Cristea.

★

M-am oprit în centrul Bujorului, lîngă un panou, pentru a fotografia „aspecte“: scaunele de paie, noi, ale cofetăriei, nu mai puţin elegante ca cele de la terasa Cina, o cireadă care trecea egale, învăţată să respecte trotuarul, în sfîrşit o enormă tăblie de lemn intitulată „panou comparativ“.

Aşezat în marginea trotuarului, panoul acoperea complet căminul cultural, ca un gard protector al unui şantier de construcţii. Părea făcut pentru a fi privit de la cincizeci de paşi, dar lărgimea drumului nu îngăduia decît vreo doisprezece. Acestea n-ar fi fost nişte cusururi prea mari, dacă pe tabla cafenie s-ar mai fi găsit ceva în afară de titlu şi de două chenare vopsite, menite a găzdui elementele opozante sau de comparat.

Panoul enorm, neted, gol-puşcă, pe care se compara nimic cu nimic, la o scară foarte mare pentru Bujoru, era, evident, o neglijenţă de propagandă vizuală. L-am fotografiat. Am întrebat apoi, în treacăt, un activist.

— De ce nu se pune nimic pe panou?

— Pînă acum într-o parte erau individualii, într-alta colectiviştii. Acum individuali nu mai sînt şi încă nu s-a stabilit ce să se compare...

În definitiv, foarte simplu: în raion nu mai sînt individuali. Asta poate s-o afle şi cine trece cu avionul peste Oasele şi Cuca, peste Rogojeni, Folteşti, Băleni, Smulţi, Vîrlezi. Văile nu mai sînt pestriţe, tarlalele nu mai apar ca imense funii de cinci kilometri şi largi de cincisprezece paşi, ci ca holde enorme de grîu şi porumb. Asta o poţi simţi pe drumurile comunale de cîte ori te îneacă praful autocamioanelor ce-i duc pe colectivişti la tarlalele îndepărtate. Asta o poţi ghici stînd culcat pe burtă în izlazul din marginea drumului şi privind la picioarele celor care trec: bocanci... sandale...bocanci...sandale...pantofi...opinci... o singură pereche de opinci, ale omului care mînă vitele la păscut. Iar el, omul ăsta, nu se mai numeşte văcar — dacă-i spui aşa se supără — ci îngrijitor de vite.

Numele celor care ar fi putut umple jumătate de panou au trecut în cealaltă jumătate şi panoul s-a autodesfiinţat. El e un jurnal de front rămas în urma unei lupte îndelungi, nemaipomenit de complicate, ai cărei învinşi sînt învingători, o luptă desfăşurată pe mari spaţii, pe aceste dealuri line, văi seci, drumuri prăfoase. Panoul acesta gol-puşcă, mare şi aparent inutil, celebrează o victorie; şi dacă alte antagonisme nu sînt înscrise pe el, înseamnă, înainte de toate, că o etapă s-a încheiat.

În curînd vor figura pe el comparaţii între două întovărăşiri, două colective sau o întovărăşire şi o colectivă — dar un asemenea panou gol, care marchează un moment istoric, trebuie consemnat ca atare. El nu sugerează cifre, dar îţi aminteşte că acum mai toate casele bujorenilor se acoperă cu ţiglă şi că cei din Plevna preferă să-şi ia haine de la Galaţi, mai late-n rever, decît să le comande croitorului colectivei pentru trei zile-muncă.

Înaintea tuturor imaginilor care se pot aduna cu peniţa, rămîne acea propriu-zisă, a panoului enorm şi stingher de cîteva luni, căruia şovăiala propagandiştilor i-a conferit calitatea de prag istoric. Sub aspectul critic al indolenţei, rămîne semnificaţia muncii uriaşe depuse, ca pe o tabelă de demonstratie dialectică.

A. ATANASIU şi C. MIRONESCU

Fotografii de A. MIHAILOPOL

DE VEGHE

Nocturne sau diurne, conflicte cu ordinea publică mai există, din păcate. E bine ştiut însă că acei care se îndeletnicesc în viaţă cu rosturi necinstite au o slăbiciune pentru orele înaintate. Tocmai de aceea ne-am hotărît să începem reportajul de faţă noaptea. Mai precis, în jurul orei 22.

Pentru relatarea întîmplărilor de mai jos, am stat timp de şapte ore în Secţia I Miliţie a raionului I. V. Stalin. Înarmaţi cu un bloc-notes, un creion şi un aparat fotografic.

37 de halbe în loc de 14

Ora 23...

În holul clădirii îşi face intrarea un grup zgomotos. E compus din trei bărbaţi înalţi, care se înfruntă într-o discuţie furtunoasă cu un al patrulea, mic şi rotofei. Împreună cu ei a intrat şi un puternic miros de băutură. Indiciu clar că ne aflăm în faţa unui conflict iscat sub imperiul alcoolului. Unul dintre ei, nu prea sigur de sine, se apropie de tovarăşul locotenent major Astani, pentru a da primele explicaţii. Le dă cu un ton ce se vrea grav:

— E un non-sens. E un non-sens...

— Explicaţi, vă rog.

— E un non-sens. S-au băut 14 halbe, nu 37.

Ospătarul Ştefan Gheorghe, de la bufetul „Rustica" (bdul. N. Bălcescu nr. 14), intervine cu amănunte, şocat de afirmaţia preopinentului.

— Dumnealor au consumat 37 halbe de bere. La plată au recunoscut numai 14 şi cantitatea de rom cerută în plus.

Ofiţerul aruncă o privire asupra celor trei, zîmbeşte şi-l întreabă pe reprezentantul „Rusticei":

— Ce părere ai dumneata? Un om care a băut singur 12 halbe cu

Ion Ştefănescu, cel care a furat ţărancei din Piteşti punga cu bani ... ←

...Şi iată-l acum la o reconstituire ad-hoc a furtului. (jos)

↑

Scandalagiii Nistor Florea şi Gh. Costache merg la secţie... cu maşina.

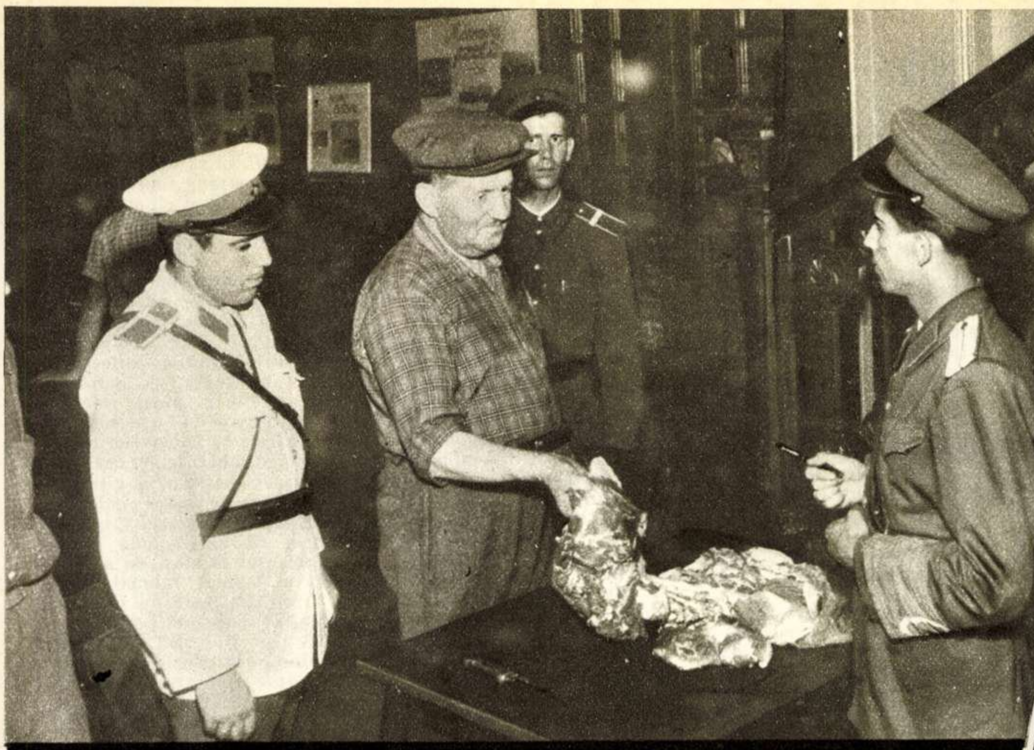

Carmangerul Andrei Sereș, suspectat că a sustras carne dintr-un restaurant, cu intenția de a o vinde la preț de speculă.

Ghiță Trandafir, în vîrsta de 11 ani, a fost găsit vagabondînd în gara Brăila. El a declarat că e din București. Adus aci, s-a constatat că e... gălățean. Dacă se va vedea că nu are cine să se ocupe de el, Ghiță va fi internat într-o colonie de reeducare, unde are toate șansele să crească om adevărat ↓

NOAPTEA

bere, plus cîteva pahare cu rom, e în stare să mai stea pe picioare?

— Se întîmplă... Sînt oameni care reușesc, se bîlbîie ușor ospătarul, căutînd a-și păstra aplombul.

E chemat locotenentul Sofronie, specialist în probleme economice. Sînt cerute bonierele. Cineva se deplasează pînă la bufet, pentru a controla cantitatea de bere livrată ospătarului de către vainburș. Adevărul iese la suprafață. Pus în fața unor probe edificatoare și concludente, ospătarul își recunoaște intenția necinstită: speculînd starea de ebrietate a celor trei, el a prezentat la plată două note de consumație. Una legală, alta falsă. („Ați comandat de două ori. Sînteți amețiți și ați uitat, domnilor!") Cînd a izbucnit neînțelegerea, fiind prea sigur de sine, i-a invitat el la miliție. („Trei bărbați turtiți de băutură nu vor face impresie bună acolo".) Dar, după cum vedem, înșelătoria n-a reușit.

Învățătura nu e bună însă numai pentru ospătar, ci și pentru acei ce se întrec cu halbele.

De ce la unele restaurante porțiile sînt atît de mici

Dacă v-ați resemnat să le consumați așa cum vi s-au servit (blestemînd doar în gînd împrejurarea care v-a făcut să intrați în restaurantul respectiv) vă putem oferi în schimb explicații postume prin expertul nostru, domnul Andrei Sereș. Veteran al problemei, carmanger de meserie, sus-numitul a fost adus la secție împreună cu cele 5 kilograme de carne pe care le transporta de la carmangeria din bulevardul Bălcescu, la domiciliul său din strada Ștefan cel Mare 18.

— Lucrați la această carmangerie?

— Nu. Ajut doar uneori pe responsabil.

— Cum îl cheamă?

— Nu știu; am uitat.

Chiar și în fața unor astfel de amnezii ridicole, miliția e nevoită să recurgă la cercetări laterale. Pînă la dovada contrarie, oamenii trebuie crezuți pe cuvînt, chiar dacă inventează cele mai stupide minciuni. Puși în fața dovezilor concrete, ei vor fi nevoiți să recunoască adevărul. Dar pînă ajunge la asemenea rezultate, anchetatorul e nevoit să urmeze cele mai sinuoase căi, ferindu-se la tot pasul de a face vreo presiune morală .sau fizică asupra celui bănuit, de a jigni sau de a-l acuza pe temeiuri nesigure.

Urmează un șir de telefoane. Numele responsabilului e aflat: Vasile Avramescu.

— Da, întocmai, își amintește subit domnul Sereș.

— Deci dînsul vă furnizează în mod clandestin carnea pe care o vindeți la preț de speculă?

— Neadevăruri! Am primit numai astăzi. În schimbul muncii depuse la carmangerie.

Chiar dacă lucrurile stau așa, procedeul folosit e ilegal. Vasile Avramescu și Andrei Sereș se fac pasibili de furt din avutul obștesc. Cercetările ulterioare vor stabili adevărul. Dar pînă la proba definitivă cetățeanul Sereș e liber și ofițerul îl salută la plecare.

„Eu plătesc"!

Cineva de la restaurantul „Feldioara" (bdul Ilie Pintilie 38) cheamă grabnic în ajutor miliția. Doi scandalagii întorc localul pe dos. Împreună cu locotenentul Sofronie, ne deplasăm la fața locului. Doi mușterii, înfierbîntați de țuică, s-au luat la bătaie. Pagube: trei sticle de sifon, 4 farfurii, 10 pahare, un cristal de masă. Scandalagii se numesc Nistor Florea și Gheorghe Costache. Amîndoi zidari pe șantierul de la Buftea.

— Spune, tovarășe Nistor, de ce ați făcut tot tărăboiul acesta?

— Am greșit! Sînt un prost! Da' eu plătesc. Iubite tovarășe locotenent, scrieți în procesul verbal: eu plătesc!

—Cînd ai luat chenzina, tovarășe Nistor?

— Chiar azi. 700 lei. Am muncit serios luna asta. Dar să știți, eu plătesc!

— Soție, copii ai?

— Am o nevastă bună și doi copilași.

— Fii amabil și întoarce-ți buzunarele pe dos. Poate ești curios să afli cît ți-a mai rămas din salariu.

Pe masă apar cîteva hîrtii mototolite. Locotenentul major Astani le adună și le numără. 65 lei. Zidarul se oprește din sporovăială. O fărîmă de regret îi luminează mintea.

— Cum, numai atît a rămas?...

Apoi:

— Să știți, eu plătesc. Am spart, am distrus, dar eu plătesc. Sînt un om cinstit. Și darnic...

Cinstit și darnic? Prea darnic, din păcate. Și prea „bun" ca să poată refuza îndemnul prietenilor interesați, care-l tîrăsc prin cîrciumi. Rodul muncii a fost risipit în cîteva ceasuri cu o bandă de cheflii care l-au purtat de nas și apoi și-au rîs de dînsul.

Ce zici, cetățene Nistor?...

Acum, cînd ți-e mintea limpede și citești rîndurile de față, recunoști că trebuie să te schimbi? Ar fi păcat și trist să nu se întîmple așa.

Pungașul

Aici totul e limpede. Nu mai sînt necesare investigații suplimentare, nici vînători de probe și martori. Anchetatorul urmează doar să întocmească actele de dare în judecată. Ion Ștefănescu a furat. O recunoaște singur. A furat 170 de lei într-un restaurant, de la o țărancă venită din Pitești. Femeia a intrat în local ținînd în brațe o copaie cu un prunc. A așezat copaia pe o bancă; a ascuns în copaie punga cu bani. De la o masă, Ion Ștefănescu a urmărit-o toată vremea. În clipa în care a încercat să sustragă punga cu bani, a fost observat de un grup de cetățeni. Înhățat de aceștia și dat pe mîna miliției, a recunoscut de îndată totul.

După cum îl vedeți și dumneavoastră în poza alăturată, nu pare să aibă o figură veselă. Ce s-o fi petrecut în capul său în această clipă? În orice caz, dacă mai vibrează în sufletul său vreo urmă de cinste, ar trebui să-l năpădească remușcările...

★

Notițele noastre se opresc aci. Considerăm de prisos orice comentariu de încheiere. Faptele vorbesc de la sine. Poate cîteva cuvinte despre tovarășii de la Secția I Miliție. Le putem spune că munca lor merită toată stima și lauda; că această muncă se cere sprijinită de fiecare om cinstit.

Le dorim succes în apărarea legalității și a ordinii publice.

Ilarie MURGU

Fotografii de S. STEINER

(Expediată pe această cale Sfatului popular regional Timișoara, Sfatului popular Lugoj și chiar tovarășului Sebastian, președintele Sfatului popular al orașului Buziaș...)

Scrisoare ilustrată din BUZIAȘ

Cred că ați contribuit cumva și dv. ca în ultimii ani stațiunea balneară Buziaș să cunoască însemnate prefaceri în folosul oamenilor muncii trimiși aici să-și caute sănătatea. Știți de asemenea că, prin grija Ministerului Sănătății, principalele pavilioane (Phönix, Republica, Bazar ș.a.) au fost renovate, dîndu-se în folosință zeci de noi camere, că bolnavii se bucură de hrană bună și substanțială.

Și locurile de odihnă în aer liber au suferit transformări. În parcuri, de pildă, aleile principale au fost pavate cu dale de ciment; astăzi aleea trandafirilor, străjuită de busturile marilor noștri Mihail Eminescu și Nicolae Bălcescu, e o adevărată încîntare pentru ochi (foto 1). O surpriză plăcută ne-a prilejuit anul acesta parcul pionierilor: prin munca voluntară a muncitorilor și a lucrătorilor din unitățile economice ale Buziașului, a fost amenajat „Orașul Copiilor" (foto 2), care fericește deopotrivă pe cei mici ca și pe cei mari... (la un chioșc se servește din belșug țuică bătrînă, mititei și bere!).

Notez toate acestea, tovarăși, pentru a vă aminti și despre unele lucruri care contrastează puternic cu realizările de mai sus. Și pentru că mi-e drag Buziașul, mă simt obligat să vă atrag atenția asupra stării inadmisibile în care se află străzile principale și cele mai frecventate din oraș (despre celelalte nu mai vorbesc). Iată cîteva imagini... pitorești dacă vreți.

În zilele ploioase, cîrduri de boboci de gîscă se delectează, scăldîndu-se în băltoacele de pe trotuare... În zilele cu soare gîștele clocesc... gazonul. Vinovate nu-s desigur gîștele (foto 3)...

Ce-i drept, pe marginea drumului sînt frumos orînduite zeci de grămezi de piatră. Dar, iertați-mă, ele nu mă pot face să cred că Buziașul se află în plină campanie de pavare a străzilor. Nu de alta, însă, aceste grămezi figurează de multă vreme pe marginea șanțului (foto 4)...

De aceea eu nu v-aș sfătui ca după ploaie să vă încumetați a traversa strada Eminescu spre cinematograf... (foto 5). A făcut cineva imprudența asta. O tovarășă. Și a fost vai de noi, bărbații cei săritori, pînă i-am găsit papucul rătăcit în glodul adînc...

Vă propun însă să stați de vorbă cu bolnavii cazați în frumoasele vile de pe strada Avram Iancu, în pavilionul C.F.R. sau Republica. Vă asigur că după douăzeci și cinci de zile de cură la Buziaș, aceștia devin echilibriști perfecți, ca urmare a exercițiilor de luptă cu noroaiele în zilele ploioase. Iar cînd nu plouă, noroiul se transformă într-o colbărie de nu se vede om cu om. Și cînd te gîndești că bolnavilor hipertonici li se recomandă plimbări în aer curat!...

Vă amintiți, tovarășe Sebastian, că v-am pomenit despre toate acestea în ceasul cînd v-am găsit trebăluind de zor prin Orașul Copiilor? Mi-ați vorbit atunci cu amărăciune despre niște fonduri ale orașului Buziaș, de a căror folosire dispune Sfatul popular raional Lugoj, despre T.R.C.L. Timișoara, care nu planifică repararea drumurilor și despre cîte alte greutăți. Nu am stăruit atunci să aflu amănunte; dar unele imagini ce însoțesc rîndurile de față vorbesc cu prisosință despre nepăsarea unor foruri chemate să rezolve problemele edilitare ale unei stațiuni balneare ca Buziașul cel îndrăgit de mii și mii de oameni ai muncii.

Și e păcat!

R. RODA

Fotografiile autorului

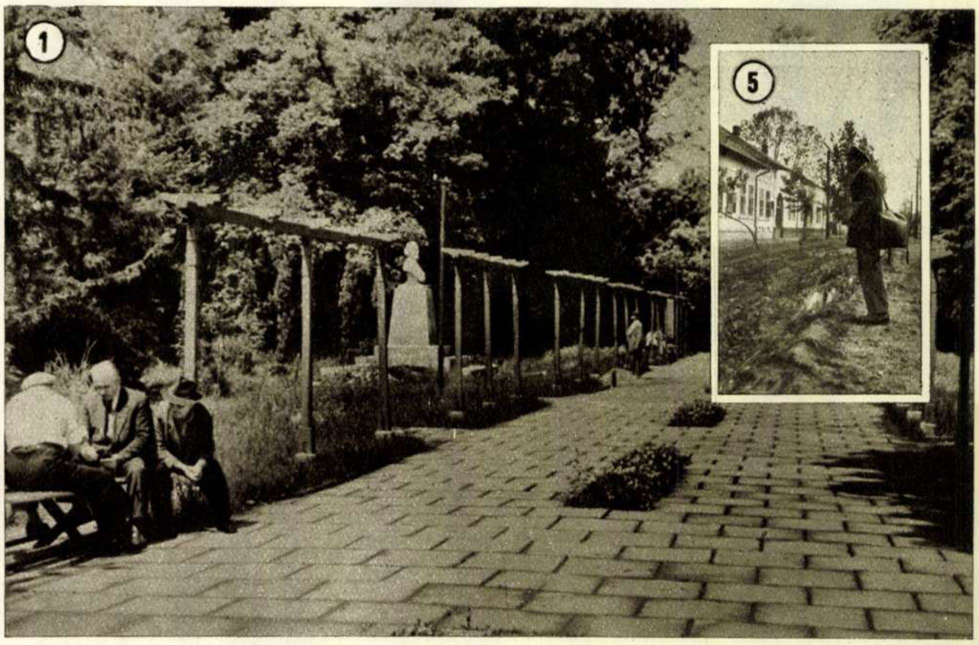

DIN FOTOLIUL SPECTATORULUI

În loc de interviu..

Cît e de ingrat rolul de dublură, dacă ar fi să-l socotim după importanța pe care i-o acordă cronicarii, o știm fiecare dintre noi. Titularul este salutat cu onoruri (sau cu cuvenitele reproșuri critice), iar dublura, îndeobște cu tăceri. Despre realizarea admirabilă a Margăi Anghelescu în „Domnișoara Nastasia" s-a scris — și pe bun merit — în întreaga noastră presă. Despre nu mai puțin meritoria creație a dublurii ei — tînăra actriță Ileana Codarcea, aproape necunoscută pînă la acest rol — nu s-a pomenit mai nici un cuvințel. Iar atunci cînd s-a aflat la teatru de intenția noastră de a lua un modest interviu respectivei tinere actrițe, un telefon dat de la secretariatul literar al Teatrului Muncitoresc C.F.R. ne cerea să discutăm și cu titulara rolului ca... să nu existe motive de neînțelegere în colectiv. Deși sîntem absolut convinși că talentata actriță Marga Anghelescu nu ar fi putut decît să citească cu plăcere un interviu luat tinerei sale colege, am renunțat la acesta: nu dorim de fel să provocăm „neînțelegeri în colectiv". Dar nu putem renunța și la micul omagiu ce se cuvine Ilenei Codarcea. Pentru că această tînără actriță — pare-se cam vitregită în teatru, întrucît în cei șase ani de cînd e angajată la „Muncitoresc" a fost distribuită mai cu seamă în dubluri — a dovedit în rolul Nastasiei un talent autentic.

Evoluția sufletească a eroinei lui G.M. Zamfirescu — de la prospețimea, nostalgia și ardoarea aspirațiilor ei, pigmentate pe alocuri, foarte discret, cu inevitabilele nuanțe de vulgaritate ale mahalalei, pînă la accentele de tragism din final — a fost trăită de actriță cu o impresionantă sinceritate. Unele momente au fost de-a dreptul cutremurătoare — ca să nu amintim decît pe cel premergător sinuciderii, cînd Nastasia se retrage în camera nupțială, ca halucinată, covîrșită de desperare, de cumplita hotărîre luată.

Există roluri care se potrivesc mai mult, altele care corespund mai puțin temperamentului, personalității unui artist. Rolul Nastasiei este, cum se obișnuiește a spune, marele rol al Ilenei Codarcea și ea l-a realizat la tensiunea pe care o presupune un astfel de rol.

Pentru aceasta, am socotit că i se cuvin din plin aceste cîteva rînduri elogioase, pe care, la timpul său, nu i le-au rezervat coloanele altor publicații.

Sanda FAUR

Ileana Codarcea și Neli Nic. Ștefănescu în „Domnișoara Nastasia

Roza vînturilor

Iată roza vînturilor: tinereţea,
Ca o floare de foc
Deschisă-ntre zările lumii!
Corabia noastră
Corabia veche a umanităţii
O păstrează la bord
Acolo unde
Pe marile-ntinderi de ape
Ochiul scrutează
Depărtări neguroase;
Unde cu cap de berbece
Furtunile bat în provă
Şi sfîşie-naltele vele.

Lîngă busolă şi hartă
Roza vînturilor: tinereţea,
Veghează cu braţele-ntinse
Spre orizonturi.
De-acolo, cînd şuieră-n gol
Năvalnicul vifor l-înfruntă;
De-acolo, cu agere suliţi
Măsoară pornirea vrăjmaşă.
Pe-alături stau colţuri de stînci
Şi mîluri de putrede ape;
Pe-alături piraţii şi-ascult
Auzul în tainele nopţii
Şi mîini ucigaşe
La pîndă
Se strîng pe mîner de pumnale.
Dar noi navigăm înainte
Spre ţărmul marilor visuri
Printre valuri şi stînci
Cu cel mai luminos luceafăr pe catarg,
Înfăşurînd vîltorile elicei
În horbota de spumă şi de sare.

Cu noi e roza vînturilor : tinereţea,
Ca o floare de foc
Deschisă-ntre zările lumii!

Vlaicu BÎRNA

Festivalul păcii

Inimă, tresaltă şi tu pană, scrie
Vers primăvăratic, vers de bucurie,
Că-n oraşul muncii — de nădejdi tribună,
Freamătă cuvîntul, bolţile răsună...

Moscovite ziduri multiseculare
Strălucesc în haine noi, de sărbătoare
Şi de sub sărutul soarelui ce arde,
Urcă spre nălţime codru de stindarde.

Flori fără de număr — fluvii de petale —
Rîd de pretutindeni şi te-aşteaptă-n cale,
Porumbei ca neaua, iuţi precum ni-i dorul.
Pe albastre pajişti îşi îndeamnă zborul.

În cetatea asta, cea mai minunată
Din cîte-s aievea şi-or fi fost vreodată,
Soli trimişi anume s-au grăbit să vină,
La ospăţ de pace, cîntec şi lumină...

Inimă, tresaltă şi tu pană, scrie
Vers primăvăratic, vers de bucurie,
Să-l închin cu cinste Moscovei, măreaţa,
Proslăvind într-însul dragostea şi viaţa...

Ion Horia CREŢIANU

CONCURENȚII

— schiță —

de Corneliu LEU

Corneliu Leu

Adunarea a început cu tot fastul ei. Lumina reflectoarelor aduse de operatorii cinematografiei vibrează obositor deasupra mulțimii de capete orînduite simetric. Vocea vorbitorului se aude majestuoasă din difuzoarele care o duc în toate colțurile sălii, în hol și chiar afară, în fața cinematografului, unde se-nșiră vreo zece automobile. Deodată, însă, în capul străzii, pe culmea pantei care acoperă perspectiva spre gară, apare calul ciolănos al unui birjar; apoi și acesta, cocoțat pe capră, apoi întreg faitonul gonind și uruind pe pavaj, de parc-ar fi motorizat.

Omul de la ușă nu-și dă seama cînd un cetățean înalt, roșcovan, sare din trăsură și, aranjîndu-și în grabă căciula cu urechi, ajunge lîngă el. Abia îl poate recunoaște și saluta: „Noroc, tovarășe prim!" că, pînă cînd să-i vină-n minte adevărata situație, pînă cînd să-ncerce o rectificare („adică, chiar dacă nu mai sînteți prim-secretar la noi în raion, azi sînteți oaspete de seamă!"), celălalt, descheiat la palton, trece prin uși, prin draperii, și-ncepe să-și facă loc prin mulțimea celor de pe margini. Are fața puțin congestionată, ochii măslinii deosebit de atenți și, de nervozitate, maxilarele late, puternice, i se tot strîng, făcînd să tresară o vînă la încheietura de lîngă ureche. Cînd își dă seama că trecerea lui atrage prea mult atenția oamenilor, încearcă să se așeze pe undeva. Se uită spre cel mai apropiat rînd; nimic. Următorul — la fel. Al treilea — și mai puțină nădejde. Se oprește, mușcîndu-și buzele pînă la sînge, și, suflînd apăsat pe nări, simte cum sute de ochi se-ndreaptă asupra lui.

— Poftiți, tovarășe Roșca! Vreți să treceți la prezidiu?

Cine mai e și netotul ăsta?! Îl privește. Îl cunoaște, dar nu interesează acum asta. Se-ncruntă la el, dînd repede din cap într-o nedecisă negație și pornește cu pieptu-nainte, fără să mai țină cont de nimic. Se trîntește pe un scaun din marginea rîndului întîi și se-nfundă în palton, cu nasul în jos. Față de nemulțumirea că n-a găsit loc decît atît de aproape de tribună, caută să se consoleze cu: „da'bine că stau naibii jos și nu se mai uită toți la mine!"...

Dar nu apucă să prindă bine șirul vorbelor celui de la tribună (vorbește actualul prim-secretar al comitetului raional) că niște șoapte din spate îi și ajung la ureche:

— Măi, ăsta care a venit și s-a așezat în față, nu-i Roșca, fostul prim-secretar?

— Ba el e, îi răspunde o voce care, din pricină că-i șoptită, poate fi chiar și aceeași.

— Ei, cum naiba n-a fost chemat la prezidiu?... Doar se spune că de aici a plecat la o muncă mai importantă, n-a fost retrogradat!...

— De, mai știi!...

Iar urechile fostului prim-secretar sînt atît de-ncinse, că dac-ar avea un mediu prielnic în jur, ar scînteia. Se lungesc să prindă șoapta, în același timp vor s-o alunge, să nu-i dea atenție și, tot în același timp, se-nroșesc și ard decît sînge trece prin ele cu ciudă.

Calm, cu destulă prestanță, actualul prim-secretar raportează de la tribună despre cooperativizarea în întregime a agriculturii raionului. Peste tăcerea sălii vorbele lui răsună atît de răspicat, încît par să se materializeze: „Cooperativizarea în întregime a agriculturii raionului nostru este rezultatul unei munci susținute de mai bine de cinci ani, a unei munci în care, luptînd cu greutățile, noi..."

În marginea primului rînd de scaune, fața roșcovană, cu trăsături hotărîte, cam aprige chiar, a celui care cu sosirea lui a tulburat oarecum adunarea, capătă o neplăcută încruntare. Raportul ăsta ar fi trebuit să-l țină el. Da, da, acum își dă seama. El, care a muncit aici patru din cei cinci ani despre care se raportează. El, care cunoaște colț cu colț locurile pomenite și trăsătură cu trăsătură figurile celor despre care e vorba. Uite, acum raportorul relatează despre greutățile întîmpinate la Valea Seacă... Eh! Nu sînt nici trei luni de cînd a fost acolo ultima dată. Și ce și-a mai bătut capul cu vreo doi care se împotriveau și se tot împotriveau!... S-a suit în mașină furios. Fața-i roșcovană era poate chiar mai încruntată decît acum. Era hotărît să se-ntoarcă a doua zi și să nu mai plece pînă nu va face treabă. Cînd colo, la sediu, nota telefonică a comitetului regional prin care i se anunța hotărîrea C. C.-ului de a fi avansat și mutat... El s-a împotrivit, a spus că nu pleacă pînă nu termină (adică de-abia astăzi ar fi trebuit să plece). Alții însă i-au argumentat că treaba-i aici ca și făcută, că e nevoie de el în altă parte... și... Eh, cum se mai așterne vremea peste amintiri!... Nu-s nici trei luni și el e frămîntat pînă peste cap de problemele muncii de acolo. Iar aici, primul secretar ăsta nou vorbește în numele raionului, de parcă-i de cînd lumea... El e ca și uitat: „ăsta oare nu-i Roșca?" Auzi: „oare"!...

Cu gîndurile astea parcă s-a mai liniștit. Chiar simte nevoia să-și miște oasele obosite de hurducătura trenului și să nu mai stea așa ghemuit. Își îndreaptă spatele, gîtul, și redevine el, cel care stă drept pe scaun și rezolvă expeditiv orice problemă... Numai că... șoapta!... Șoapta, fir-ar ea să fie!... Vine de undeva, din spate, de data asta parcă din partea cealaltă, dar nu interesează din ce parte! Interesează că-i zgîrie nervii uite-așa... așa!...

— Ia uite, vezi că primul s-a oprit un moment din vorbit și s-a uitat încoace, în stînga... L-a văzut pe Roșca și a înghițit în sec.

— Sigur că da, cum să nu înghită, cînd Roșca a muncit patru ani de zile, iar acum a venit el, a luat de-a gata tot ce s-a făcut și raportează...

Uh!... Reflectoarele, tribuna, hîrtiile din mîna vorbitorului, toate se mișcă, se rotesc, se-nvîrtesc într-un vîrtej nebun. Roșca s-a ghemuit iarăși pe scaunul lui: „Ia uite, ia uite ce interpretări se pot găsi!" strigă contrariat o voce înăuntrul lui... Ce interpretări!... N-ar fi trebuit să vină. Dacă n-a fost invitat, nu trebuia să vină!... Uite ce vorbesc oamenii... Dar de ce să nu vină?! Cum, adică: el, care a muncit aici atîta și e legat de locul ăsta, mai ales de evenimentul ăsta, să nu vină la o asemenea sărbătoare?... Știi că-i bine!... Ia uită-te!... Cum era să nu vină? Să-i fie rușine urmașului său că nu l-a invitat!... Și privește drept în ochii lui, aspru, mustrător.

Omul de la tribună pare să priceapă. Se uită la el cu fereală, plimbă stingherit, privirile și se bîlbîie. O dată cu el, se bîlbîie de zece ori mai puternic toate difuzoarele. E scund, zdravăn legat, negricios, cu trăsături mari și mustață groasă lăsată pe oală. Ca la focă. Își citește el încheierea raportului, își trece privirile deasupra mulțimii de capete, unele umbrite, altele strălucind, dar și gîndul, și ochii tot spre stînga primului rînd de scaune îl trag. Ce greșeală, ce greșeală!... își spune el. Cum de-am uitat să-l chem?! Ia uite, a muncit omul mai bine de patru ani aici, a muncit bine pentru că mi-a lăsat aproape totul făcut și acum, cînd a fost chemat în muncă mai importantă, eu uit să-l invit! Unde naiba mi-o fi fost capul? Ia uite-l ce disprețuitor mă privește, cu buza aia ca de morun! Cine știe ce-o fi crezînd!...

Și într-adevăr, cu buza de morun răsfrîntă în jos a dispreț, Roșca își spune: e un nesimțit, un om lipsit de tact, dacă a procedat așa. Ce i-o fi fost frică să nu-i iau eu gloria, dacă mă invita?! Ce-i asta? Fiecare muncim la locul nostru și ne facem datoria... Își suflă nasul repede, cu hotărîre, ca și cum și-ar confirma ceea ce gîndește și se trezește că, toată lumea aplaudă, numai el, nu. Aplaudă și el, așa, de circumstanță, dar n-are chef: „Uite, domnule, cu cîtă tragere de inimă am venit încoace și cum te poate întoarce pe dos comportarea meschină a unui om!... Da, da, ești meschin, dragă tovarășe urmaș al meu, dacă ai procedat așa. Ce, credeai c-am să te concurez cu ceva? La urmă, am să ți-o spun eu, cinstit și clar... Uite, vezi și dumneata c-așa-i mai rău. Eu tot am venit. Cum se poate să nu viu? Doar sînt legat de evenimentul ăsta... În schimb, dumneata, dumneata nu ai procedat cum trebuie".

Îl privește drept, cu mustrare, cum se așază la locul de la tribună, lîngă trimisul Comitetului Central. Și deodată simte nevoia să se închircească și mai mult pe scaunul său. Din mijlocul prezidiului, primul secretar îi face semn cu mîna, ca și cum l-ar chema, apoi îi arată un scaun gol. El nu vede nimic. Gesturile celui care îl cheamă devin mai insistente. El simte cum devine de trei ori mai roșu decît e în mod normal, dar tot nu răspunde. Fixează cu privirile podeaua, dar vede clar cum, de la prezidiu, dintre delegatul Comitetului Central și primul-secretar al regiunii, urmașul său îi face semne desperate, implorîndu-l să vină, să se așeze pe scaunul gol care acum a apărut.

— Tovarășe Roșca, tovarășe Roșca, tovarășul Zaharia vă face semn să treceți la prezidiu.

Serviabila șoaptă venită din spate îl frige.

— ...Tovarășe Roșca, tovarășe Roșca, tovarășul Zaharia...

— Bine, bine, mersi. Lasă, am văzut și eu!

SCRIITORI Şi cărţi

Francisc Munteanu

PRIN HOTEL TRISTEȚE

de Eugen LUCA

Însuși titlul recentei culegeri de povestiri ale lui Francisc Munteanu e deosebit de sugestiv. *Hotel Tristețe* — această clădire urîtă și insalubră, jumătate cazarmă, jumătate azil de noapte, în care locuiesc, în mizerie și cu spaima de a fi mereu alungați în stradă, muncitori cu o droaie de copii, șomeri și cerșetori — sugerează societatea burgheză în toată hidoșenia ei. Atmosfera întunecată, de perpetuă nesiguranță, de tristețe iremediabilă a unor ființe omenești care nu-și pot valorifica potențele creatoare, ci sînt nevoite să ducă o existență vegetativă, e atmosfera societății capitaliste în care milioane și milioane de oameni, sclavi ai foamei, se abrutizează.

Fiecare povestire inspirată din trecut deschide ușa uneia din camerele acestui stabiliment, ai cărui locuitori sînt — ca în toate hotelurile — pasageri și cu toții suferinzi. În fiecare cameră zac de fapt unul sau mai mulți bolnavi și hotelul — ca și societatea pe care o simbolizează — devine astfel un spital fără doctori, unde cei loviți sînt condamnați la pieire. Cum să nu simți nevoia, la capătul călătoriei, să dărîmi stabilimentul și să-i pui pe picioare pe acești nenorociți, mai ales că mulți dintre bolnavi sînt ei înșiși hotărîți să-și reia viața de la început? — iată mesajul cărții.

Francisc Munteanu, scriitor care știe să se miște cu o mare dexteritate în mediile sociale cele mai variate, are totuși o predilecție deosebită pentru oamenii de la periferia vieții sociale. În sensul acesta se poate vorbi despre el ca despre unul dintre cei mai dotați scriitori pentru proza foiletonistică. Cuvîntul foileton, cînd e alăturat noțiunii de roman, e folosit, de obicei, în sens peiorativ, din cauza unor reprezentanți minori ai genului. Acesta nu trebuie să ne inducă însă în eroare. Roman foileton e, dacă vreți, și „Mizerabilii" lui Hugo; foiletonist e, într-o anumită măsură, și Dostoievski. Genul ca atare nu poate fi condamnat; condamnați pot fi numai scriitorii care au contribuit la deprecierea lui. Francisc Munteanu — în orice caz — nu e dintre aceștia. Ca foiletonist, conformîndu-se regulilor genului, el vrea să dezvăluie cititorului lumi necunoscute, să-i capteze interesul chiar și prin *faptele* narate, nu numai prin personaje și idei. Scriitor înzestrat, el se ferește însă să „farmece" privirile cititorului cu jocuri de artificii, nu mizează pe elemente senzaționale. Dimpotrivă, întîmplarea e folosită numai pentru reliefarea esenței, adică a unei anumite problematici umane, iar relatarea întîmplării, lipsită de orice ostentație, e firească, aș spune nudă chiar.

Istorisind, scriitorul—care, cel puțin de astă dată , nu-și ascunde decît foarte rar, și atunci nu fără dificultate, prezența — se jenează parcă să ne ocupe timpul cu povestirea lui, se ferește să alunece în lirism sau în comentariu marginal. De aceea, se vrea foarte laconic și ne lasă nouă înșine libertatea de a medita asupra concluziilor, de a descifra cu imaginația noastră traiectoria unui destin pe care el a început doar s-o schițeze. E modalitatea lui de a pune în mișcare nu numai afectivitatea, dar și inteligența și fantezia noastră și, totodată, cartea de vizită a scriitorului autentic, care totdeauna oferă cititorului mult mai mult decît spun, prin ele însele, vorbele înșirate pe hîrtie.

Cele mai reușite povestiri din „Hotel Tristețe" , povestiri cu caracter autobiografic, confirmă din plin aceste calități. Personajele sînt recrutate dintre oameni zvîrliți la marginea societății, dar care, ca și eroii lui Gorki din „Azilul de noapte", au mari virtuți, un sîmbure sufletesc de aur: șomeri, pensionari ai școlilor de corecție, prizonieri, marinari contrabandiști, persecutați de tot soiul, aventurieri decepționați.

Tîmplarul șomer, care încearcă într-o noapte să fure alimentele din vitrina unei băcănii pentru a-și hrăni copiii flămînzi, nu mai cutează să-și privească drept în ochi fiul. Faptul acesta sugerează o tragedie umană a cărei gravitate nu poate scăpa cititorului și pe care un alt scriitor, mai puțin stăpîn pe uneltele lui, l-ar fi „speculat" în zeci și zeci de pagini. De asemeni, scuipatul cu care elevul școlii de corecție îl tratează pe directorul pervers, ce încercase să-l batjocorească, ne sugerează, discret, dar cu o mare forță, demnitatea micului erou. Oroarea lui Francisc Munteanu de a miza pe senzațional, dorința lui de a fi cît mai simplu, îl determină să nu descrie această acțiune „tare", „violentă", ci s-o amintească în trecere, printre altele, ca un fapt obișnuit, oarecare.

Povestirile inspirate din contemporaneitate se încadrează titlului, deoarece autorul combate mentalități și vicii cultivate în „Hotelul Tristețe", adică în societatea burgheză: lenea, chiulul, lingușirea și altele, care continuă să mai supraviețuiască și în societatea noastră, și împotriva cărora trebuie să luptăm cu curaj și perseverență.

Și în aceste povestiri întîlnim calitățile scriitoricești despre care am vorbit (*Discursul*, *Bătrîna*), deși în unele din ele (*Cizmarul*, *Un plic cu piper*), posibilitățile scriitoricești ale autorului nu sînt pe deplin valorificate, primejdiile pe care, în general, le ocolește, nu sînt întrutotul, de astă dată, evitate. Evoluția, bunăoară, a eroului din povestirea „Un plic cu piper", deși oarecum lungită, prezintă totuși spații albe, fiindcă autorul n-a folosit aci prea bine mijloacele lui expresive.

Altele („Cizmarul") nu poartă semnificații deosebite și sînt parcă menite să comunice doar satisfacția eroului că „s-a ajuns", satisfacție străină eticii personajelor înaintate pe care autorul le înfățișează.

Volumul e însă valoros și dovedește o dată mai mult capacitatea creatoare a lui Francisc Munteanu.

Abia după asta își dă seama că a răspuns mult mai urîcios decît ar fi trebuit. Dar nu-i mai pasă. Nu poate să-i mai pese de ceva. Rușinea și ciuda îl înțeapă cu mii de ace fierbinți.

„Imprudentul, își spune el înciudat, după ce că se poartă cum nu trebuie, mai atrage și atenția acum. N-are pic de tact, am spus eu! Uite, uite ce-mi face!... Ce-mi face!!!... Acum toată lumea se uită la mine, toată lumea discută, toată lumea comentează faptul că abia ulterior am fost chemat în prezidiu... Din gafă-n gafă!... Am să-l frec, să-i iasă untul! Așa, cinstit, tovărășește!... N-o să-i mai ardă lui să stea așa de umflat cum stă acum!"

În mijlocul prezidiului, Zaharia e într-adevăr bosumflat. „E vanitos", își spune despre Roșca. „Vrea să arate că-i al dracului și nu vine!... Ei, nu vine, nu vine; treaba lui. Eu l-am invitat"... Și vrea să uite. Dar poți uita un afront?... Cam greu. „Eu i-am făcut loc în prezidiu, își spune el mai moale, ca și cum ar căuta să se justifice, el nu, stă și mocnește supărat. Da, e adevărat că ar fi trebuit să-l invit de acum o săptămînă, dar dac-am uitat!... În momentul cînd dai bătălia să termini cooperativizarea, parcă mai porți în minte altceva? Am uitat. Vrei să-mi tai capul, taie-mi-l, tovarășe Roșca, taie-mi-l. Sînt sigur, acum stai și-ți spui că, dacă nu erai dumneata, așa și pe dincolo... ca și cum am fi concurenți. Dă-o naibii de treabă, ești un tovarăș vanitos, tovarășe Roșca!..."

Totuși, în timp ce vorbește președintele sfatului raional, îi mai face un semn să poftească la tribună...

...În timp ce vorbește secretarul U.T.M.-ului, se gîndește c-ar fi cazul să-i trimită un bilet. Ia chiar o bucată de hîrtie, o rupe frumos pe margine dar, cînd să scoată creionul să scrie, dă cu ochii de încruntarea aproape amenințătoare a celui din stînga primului rînd: „Nu cumva să mai faci vreun gest în direcția mea, pare să spună acela, că..." Mîna primului secretar așază încet, atent, creionul lîngă bucățica de hîrtie. Am să-i explic la urmă, își spune. Foarte urît din partea lui, dacă nu vrea să înțeleagă! Și, ridicîndu-și mustățile de focă spre el, pare mai degrabă să-l mustre, decît să se scuze: „Foarte urît, tovarășe Roșca!... Eu credeam că ești un om de-nțeles. Ce, doar nu ne concurăm aci!"

Roșca, însă, nu prea pare să ia în considerație ceea ce ar vrea să-i spună urmașul său. Ochii măslinii îi strălucesc ambițios, maxilarele i se tot strîng făcînd să-i tresară o vînă la încheietura de lîngă ureche. „Nu m-a chemat, iar venirea mea l-a derutat. Auzi, ca și cum eu am venit aci să-l concurez!" își spune el în timp ce vorbește delegatul Ministerului Agriculturii. Iar după aplauze, în timp ce vine la tribună un cunoscut președinte de gospodărie colectivă, își zice: „Vrei să dregi lucrurile? Stai mai bine la locul dumitale! Am înțeles eu cu ce om am de-a face!" și-l sfredelește cu ochii, atunci cînd îi întîlnește privirile.

Zaharia însă pare să nu se mai ferească. O înverșunare a apărut și-n ochii lui: „Ești vanitos; cînd te-am cunoscut, nu mi te-am închipuit așa!" gîndește el. „Am înțeles eu cu ce om am de-a face!" își spune din nou Roșca de pe locul său. „Nu m-am purtat frumos cu dumneata, nu te-am condus și pînă la gară?!" pare să-i adreseze imperativ întrebarea Zaharia. „Îmi pare rău că ți-am spus că am încredere în dumneata, cînd am plecat de aici!" îi spune Roșca în gînd. „Ești un vanitos!" repetă Zaharia, morfolindu-și mustățile de focă. „Ți-a fost teamă să nu te concurez!" pare să-i spună disprețuitor Roșca, în răsfrîngerea buzei de morun... „Ești un...", „Dumneata ești un...", „Lasă că ne lămurim noi la urmă...", „O să-ți pară rău, dar o să fie tîrziu!..."

Un ropot lung de aplauze întrerupe acest bănuit schimb de replici tacite. Vorbește un glas sfătos și toată lumea-l aplaudă. Un glas sfătos; oarecum răgușit. Roșca tresare; se uită la tribună. Aude, cînd prea tare, ca și cum i-ar striga în ureche, cînd prea slab, ca de la mare depărtare. „...chiar dacă-s printre ultimii care am intrat și i-am dat multă bătaie de cap tovarășului Zaharia cu împotrivirea mea, acum m-am lămurit eu ce-i viața în gospodărie și-o să vedeți dumneavoastră cum știe să muncească Ilie Dordea..."

Ilie Dordea!... Da, Ilie Dordea... Roșca se uită la el, de parc-ar vrea să-l vadă și să-l tot vadă. Omul pe care nu fusese în stare să-l convingă nici în ruptul capului. Omul care i-a dat atît de mult de furcă. Om serios, de altfel, după care se luaseră cel puțin încă vreo treizeci de familii...

Ochii măslinii ai fostului prim-secretar se rotesc încet, cercetător, pînă cînd ajung să cuprindă, în privirile lor, fața pe care tronează mustața de focă a lui Zaharia. Îl cercetează pe acela tot încruntat, dar încruntarea asta aparține mai degrabă curiozității. Pînă la urmă, buza lui cea răsfrîntă-n jos se întredeschide, maxilarele-i rămîn nemișcate. Și deodată simte nevoia să-i spună: „Ia te uită, mă, al naibii, ce treabă bună a știut să facă în urma mea!"

La sfîrșitul adunării se repede spre el, îi apucă mîna și, mai înainte încă de a i-o strînge, mai înainte de a rosti vreun convențional salut, mai înainte de orice, îl întreabă: „Ia zii, măi, tovarășe Zaharia, cum ai făcut cu Dordea ăsta?..."

Lumea se mișcă încet pe lîngă ei, sala se golește, luminile se sting, ceilalți îi așteaptă afară, lîngă intrare, dar cei doi discută de zor despre Ilie Dordea. Ba, la o vreme, Roșca ridică chiar mîna și-i trage un ghiont prietenos tovarășului său.

Primii trimiși ai PLANETEI

de
Constanța
COPORAN

Soarele stă să răsară a nu știu cîta miliarda oară. Dar nu-i o zi obișnuită. Planeta Pămînt își trimite primii emisari în spațiul interplanetar. Mă gîndesc la moș Noe. Bănuia el, în arca sa de orătănii, că onoarea primei aventuri interplanetare va reveni cîinelui?

Pămînt sovietic, anul 1951. Peste cinci minute răsare Soarele. Din subteran, o mînă întoarce un buton. Un zgomot asurzitor și o rachetă uriașă, în chip de țigară de foi, părăsește vijelioasă planeta, lăsînd în urmă-i o dîră orbitoare. Cîteva clipe. Racheta e în slăvi. Altitudine necunoscută avioanelor. Alte cîteva clipe. În bătaia Soarelui, racheta s-a prefăcut în steluță strălucitoare. 100 km altitudine! E momentul stabilit. Motorul se decuplează automat, racheta își continuă zborul în virtutea inerției. Dar dintr-însa, în momentul decuplării, s-a desprins o altă „steluță". O cabină ermetic închisă, care cade cu o viteză amețitoare. În cabină sînt pasagerii: doi cîini. Primii trimiși ai planetei, în pragul cosmosului.

Înconjurați de baloane cu oxigen și de aparate capabile să înregistreze și cea mai mică schimbare survenită în organismul lor, neobișnuiții călători revin acum pe planeta-mamă... Trei kilometri de la sol... Se deschide automat o parașută. Și cabina voiajorilor se lasă lin pe Pămînt... „Pasagerii" sînt scoși din cabină și examinați, împreună cu aparatele de înregistrare care i-au urmărit. Nici o tulburare esențială în organismul lor. Vagi devieri ale bătăilor pulsului și în respirație. Dar nici un traumatism sau reacție nervoasă. Nimic esențial. Animalele se simt foarte bine.

Minunat! Prima etapă s-a încheiat cu succes. Experiențele asupra zborului la mari înălțimi cu ființe vii continuă cu asiduitate.

★

A doua etapă, după cîțiva ani. Condițiile sînt oarecum diferite. „Călătorii" sînt instalați în partea din față a rachetei, într-un compartiment care nu mai e închis ermetic. În compartiment există un cărucior de catapultare. Într-însul se află „călătorii", echipați în costume speciale. Tot de cărucior sînt fixate aparatele de oxigen, sistemul de parașute, aparatele de înregistrare a stării fiziologice a voiajorilor interplanetari. Cîteva date tehnice: rezerva de oxigen calculată pentru cîteva ore petrecute de pasageri în costume este de 900 litri. Greutatea totală a căruciorului de catapultare: 70 kg. Înălțimea zborului: 110 km.

Experiența începe. Racheta a fost lansată. S-a ridicat ca fulgerul. La altitudinea stabilită, partea ei anterioară se desprinde cu călătorii aflați în căruciorul de catapultare. Cădere vertiginoasă. 100 km, 98, 95, 90,88 km altitudine... Atențiune! Micul călător aflat în căruciorul din dreapta este catapultat în spațiu. Doamne, ce-o fi acum în inima lui de cățel?... Trei secunde... Sistemul de parașute se cuplează automat. De la înălțimea de cca 85 km, „călătorul" începe acum să coboare lin, sub pavăza parașutei. Timp de apoximativ o oră pînă la aterizare, pasagerul este supus influenței directe a tuturor factorilor mediului.

Dar ce s-a întîmplat cu partea anterioară a rachetei? Eliberată de căruciorul din dreapta, ea continuă să cadă, învîrtindu-se cu o viteză din ce în ce mai mare. 80 km altitudine, 70, 60, 50, 45 km... Din nou: atențiune! Din căruciorul din stînga este catapultat al doilea voiajor... Cădere amețitoare... 40 km altitudine. 30, 10, 7, 3 km... În sfîrșit, parașuta se deschide. Salutare, planetă, m-am înapoiat!

Salutare Linda sau Koziavka, sau Malîșka! Salutare și mii de mulțumiri din partea planetei. Cu ajutorul vostru, savanții au demonstrat că, în anumite condiții, și oamenii se vor putea adapta zborului cu racheta. E drept, nu azi, nu mîine. Mai trebue încă mult experimentat. Dar primul pas a fost făcut. Zborul interplanetar nu mai este o utopie

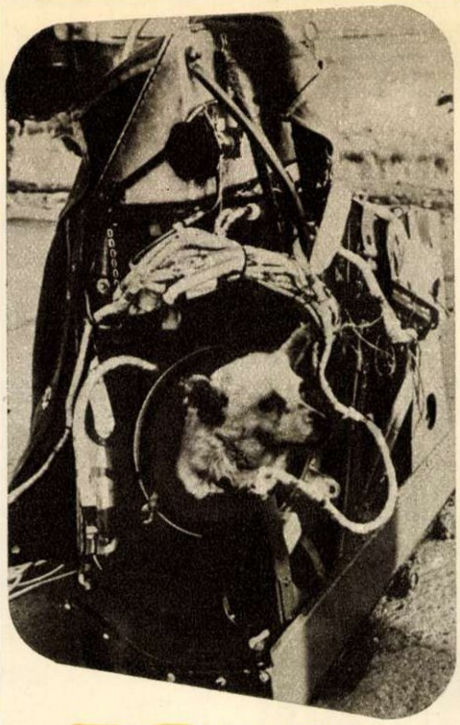

Salutare, planetă, m-am înapoiat viu și nevătămat!

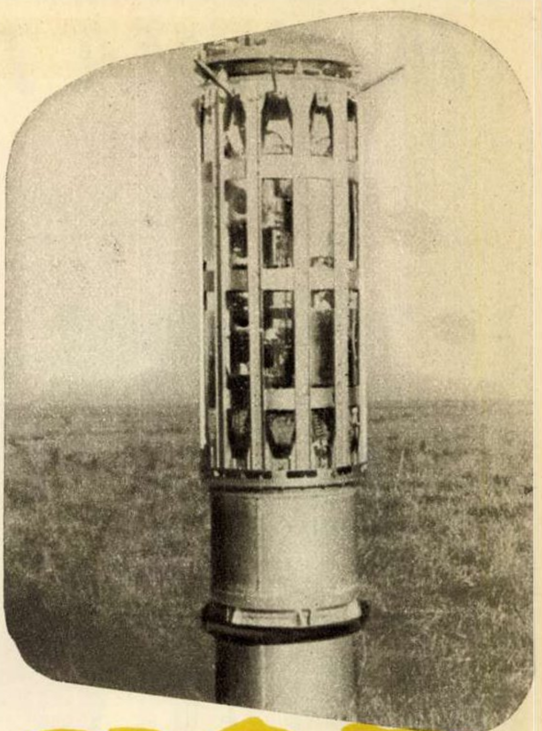

Pe cîmp a aterizat un containier cu aparate de măsurat, montate în interiorul rachetei.

Linda, Koziavka și Malîșka — trei dintre cîinii cu care s-au făcut experiențele — au fost de două ori la mari înălțimi. Iată-i acum, într-o plimbare pe străzile Moscovei. Însoțitorul: Aleksei Pokrovski, colaborator științific al Academiei de Științe a U. R. S. S.

IN INIMA TERITORIULUI INTERZIS

III

Necunoscutul ROCANDOR

— reportaj —

de Raymond **MAUFRAIS**

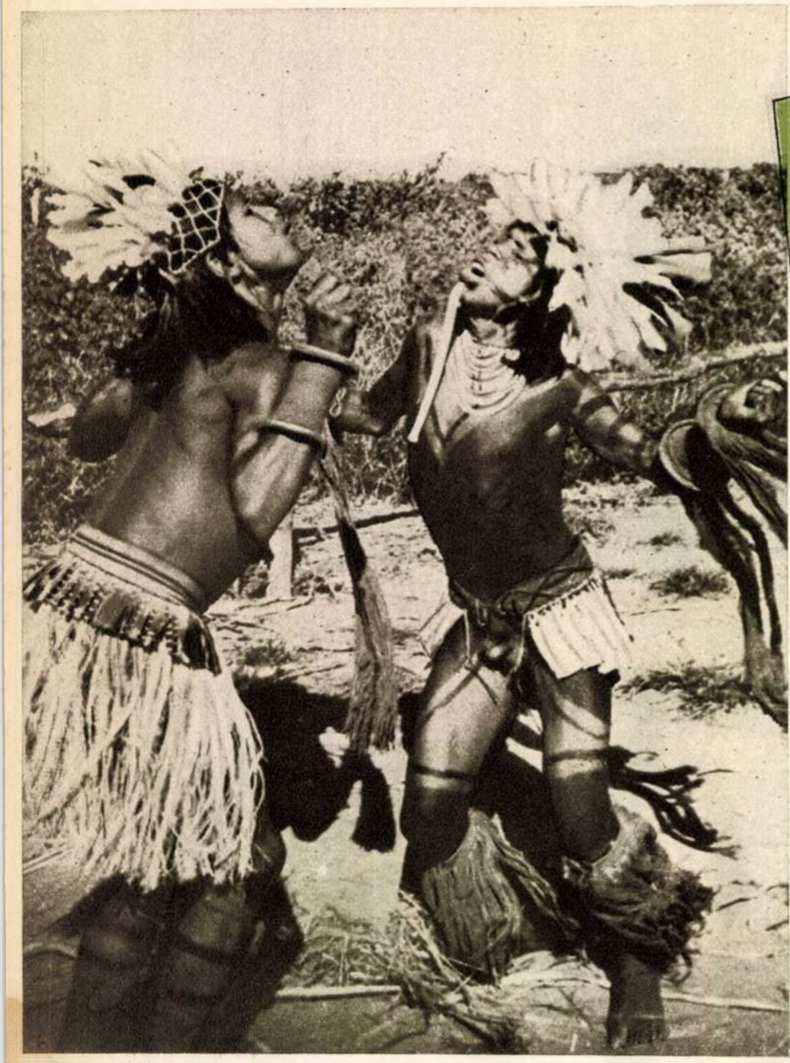

Un dans îndrăcit în timpul unei ← „tortaupana".

Cînd rezervele alimentare sînt pe terminate, vînătoarea rezolvă problema hranei. ↓

„Tortaupana" în junglă

Soarele se lasă încet către asfințit. Coliba destinată serbărilor, însuflețită deodată de forfotă, pare un templu ciudat, care-și strînge credincioșii la închinăciune. Războinicii își pun măștile din fibre, pe care zuruie semințele uscate, agățate ca niște brelocuri, și scoicile în culori vii. Unii dintre ei poartă penaje strălucitoare, havaiene lucrate cu multă grijă — podoabe sfinte, a căror confecționare e socotită o adevărată taină.

De pildă, femeile trebuie să se ferească de a trece prin preajma colibei vrăjitorului, pentru ca nu cumva să vadă — chiar fără să vrea—cum se confecționează aceste podoabe. Pentru cei ce nu respectă acest „canon", pedeapsa este cumplită.

Ni s-a povestit întîmplarea unei copilițe care, căutîndu-și tatăl, s-a apropiat fără să-și dea seama de coliba de serbări. Părîndu-i-se că-l zărește, a intrat înăuntru. Căpetenia tribului, încunoștințată de îndată, a hotărît ca fata să-și primească osînda. Copila a uitat curînd cele petrecute, iar de-a lungul anilor tovarășii ei de joacă nu i-au mai adus niciodată aminte... Totuși „păcatul" fusese înregistrat. Anii au trecut foarte repede, copila a crescut, trupul i s-a împlinit și, la cele dintîi semne ale pubertății, căpetenia a poftit triburile vecine la un mare „tortaupana"1). S-au adunat mulți războinici; au dănțuit, au luat parte la lupte, au cîntat. Apoi, osîndita a fost dusă într-o colibă mare și siluită de indienii adunați, în văzul femeilor și al copiilor din trib. Vrăjitorul își rezervase *jus prima noctis* 2). Orgia a durat îndelung. Copila a murit în zori. Dacă, prin imposibil, ar fi scăpat, ea ar fi trecut de îndată în rîndul fetelor obștești. Acestea trăiesc într-o colibă anume clădită, ceva mai departe de sat. Ca semn distinctiv ele trebuie să-și înalțe în creștetul capului un smoc de păr întărit cu clei și au menirea să petreacă cu tinerii neînsurați, care le aduc în schimb de-ale mîncării. Îndeobște printre aceste prostituate sînt femei ce și-au înșelat bărbații ori s-au făcut vinovate de fel de fel de păcate. Pedeapsa lor însă poate să nu rămînă veșnică. Dacă un tînăr indian se îndrăgostește de vreuna din ele, o poate lua de nevastă și atunci femeia, „reabilitată", capătă aceleași drepturi ca toate celelalte femei măritate.

Confecționarea podoabelor pentru dans, socotite sfinte, este o taină ce trebuie cu strășnicie păstrată, paza acestora fiind asigurată de un grup de tineri luptători. Unii dintre albii ce au trecut prin aceste locuri, atrași pe drept cuvînt de aceste obiecte rare și dornici să le aibă, s-au lovit din partea indienilor de un politicos dar categoric refuz. Cei mai înțelepți au înțeles. Alții, însă...

Un portughez, profitînd de ospitalitatea ce i-a fost acordată atît de mărinimos, a șterpelit cîteva măști de fibre. A doua zi, în zori, portughezul a plecat cu piroga fără știrea indienilor.

Vîslașii negri au făcut eforturi deznădăjduite ca să se îndepărteze cît mai repede, îmboldiți mai cu seamă de răsplata făgăduită

---

1) Serbare

2) Dreptul primei nopți

de negustor, care nu era de loc liniștit din pricina celor ce puteau să urmeze descoperirii furtului. Negrii au vîslit trei zile și trei nopți, strecurîndu-se prin *arroyos-uri* înguste, numai ca să înșele pe eventualii urmăritori. Portughezul își freca mîinile de bucurie la gîndul bănetului pe care avea să-l adune din vînzarea acelor podoabe, foarte prețuite de amatori, în primul rînd prin însuși faptul că sînt atît de rare. Trebuiau să ajungă în curînd la gurile rîului Tapiraje. Mai departe n-aveau de ce să se teamă.

Tocmai atunci s-au înfiorat deodată la auzul unor strigăte războinice. La cîteva sute de metri în urma lor, cîteva pirogi indiene, pline cu războinici înarmați cu arcuri și săgeți, înaintau cu repeziciune.

Inspăimîntați, negrii și-au întețit sforțările. Portughezul a îndoit și întreit răsplata făgăduită. Deși își vedea viața în primejdie nu se putea hotărî să se despartă de fructul hoției sale. Indienii, însă, ajunseră doar la o zvîrlitură de săgeată. Asta însemna pieirea fugarului, fără nădejdea vreunui ajutor pe acele întinderi pustii. Cum însă portughezul nu se hotăra de loc, negrii înșiși au luat măștile și le-au aruncat în rîu. O clipă au putut fi văzute plutind în preajma pirogii, apoi le luă șuvoiul și le purtă cîtva timp în voia valurilor, din ce în ce mai îngreunate, gata să se scufunde. Primejdia aceasta a oprit pe loc avîntul pirogilor indiene, care s-au repezit după prețioasele podoabe. Portughezul a scăpat cu viață, dar, înspăimîntat de moarte, a jurat să nu mai pună piciorul prin acel ținut din Matto Grosso.

Sfîrșitul expediției Barbosa.

Ca să cîștigăm timp și mai ales ca să ocolim drumul croit de indieni, care ar fi putut foarte bine să ne ducă în cine știe ce capcană, Meirelles hotărește s-o tăiem de-a dreptul prin inima pădurii.

Cîțiva oameni descalecă și deschid drum printre ierburile uriașe, printre lianele și arborii înnegriți de incendiile atît de dese în lunile toride. Crengile ne biciuiesc și ne brăzdează cămășile cu dungi negre. Soarele ne învăluie într-o boare fierbinte. Călărim încă vreo patru sau cinci ore la pas, ghemuiți pe șei, ca să ne ferim de crengile groase și ascuțite. Și cînd, în sfîrșit, ieșim din pădure pentru a urma albia unui rîu secat, ne dăm seama că ne-am rătăcit. În cele din urmă iată-ne ajunși, dar sfîrșiți de oboseală.

Ocolim rîpele adînci, pe unde putem, și cercetăm cu grijă desișurile, căci acum șavanții se pot ivi din clipă în clipă. Ne oprim.

— Priviți, strigă deodată Meirelles.

Glasul îi e gîtuit de emoție. Ne aplecăm puțin în șei și privim în tăcere.

Pe pămînt se află o ladă de lemn putredă, aproape sfărîmată, pe care abia se mai zăresc urmele cîtorva litere. Alături zace un cal, sau mai de grabă scheletul lui, cu craniul zdrobit și cu vertebrele rupte, răspîndite ici și colo. Și încă vreo cîteva lăzi — resturile unei tabere — împrăștiate în toate părțile.

Iată o hîrcă omenească!

Două...

Am dat peste rămășițele expediției Pimentel Barbosa, masacrată în 1941, a cărei soartă nenorocită rămăsese necunoscută pînă acum.

Opt oameni măcelăriți!...

Descălecăm. Înaintăm încet și la fiecare pas descoperim cîte ceva care amintește de nefericiții expediționari. Iată o cutie de conserve ruginită, perforată de vîrful de os al unei sulițe. O hîrtie ce făcea reclamă gloanțelor X, ruptă... Petice de stofă... Iată și o foaie de ziar făcută bucățele. Mai încolo, un lemn cioplit cu cuțitul. Apoi, ceva mai departe, ceea ce a fost tabăra propriu-zisă a lui Pimentel Barbosa. Un fel de hățiș ce înconjoară o poiană deschisă cu securea și un rîuleț năpădit de o vegetație îmbelșugată. Resturile unei colibe arse. Un petic de pămînt bătătorit, pe care sînt risipite bucăți de piele roasă și piesele unui post de radio portativ.

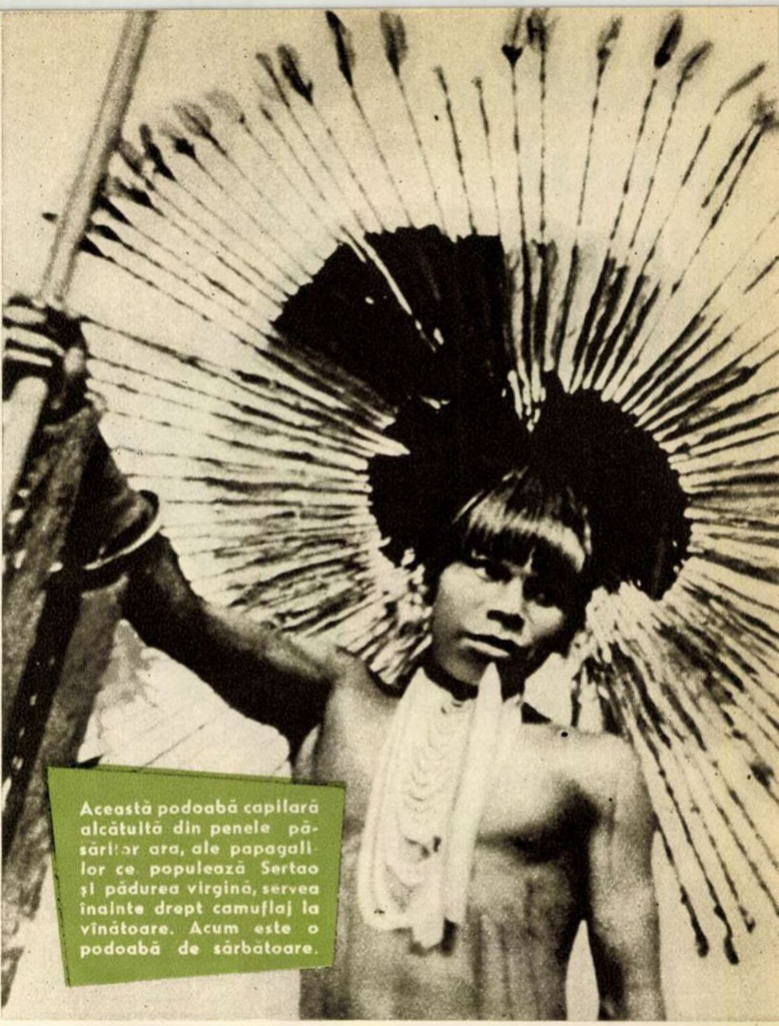

Această podoabă capilară alcătuită din penele păsărilor ara, ale papagalilor ce populează Sertao și pădurea virgină, servea înainte drept camuflaj la vînătoare. Acum este o podoabă de sărbătoare.

Lanțul munților Rocandor se înalță aproape ca o barieră.

Sîntem chiar în inima teritoriului interzis. Pe locul taberei lui Pimentel Barbosa.

Noi, cei vii, ne-am instalat tabăra la 200 de metri de poiană, pe care am numit-o „locul jertfei" („local del sacrificio"). În poiană sînt o mulțime de umbrare pline de țînțari și poezie. Pe sub ele curge un rîu nu prea lat, dar destul de adînc, ale cărui ape tulburi asaltează trunchiuri de copaci prăbușiți de-a curmezișul albiei, formînd mici cascade.

Caii pasc liberi. Ne ungem armele. Așezăm hamacurile foarte aproape unele de altele. Neliniștea pune stăpînire pe noi. Nimănui nu-i e foame. De altfel, curînd va trebui să ne îngrijim de aprovizionare, căci merindele s-au împuținat simțitor. Am fost siliți să aruncăm o bună parte din ele; începuseră să se altereze.

Ceea ce-i mai supărător este tăcerea apăsătoare ce domnește de jur împrejur. Și e mai mult ca sigur că sîntem pîndiți. Nu mi-e teamă. Totuși sînt stăpînit de o stranie neliniște; m-a cuprins o panică lăuntrică ce face să-mi bată inima nebunește!...

Tremură, stîrvule!...

Aș vrea să poată vorbi copacii, pămîntul, cerul și ierburile.

Mă gîndesc că Pimentel Barbosa și-a trăit ultimele clipe tot astfel, în văzul micilor făpturi fără de număr ale junglei!

Poate că ultima lui privire s-a îndreptat spre acest copac trăsnit de furtună, ce-și înalță silueta fantastică pe un cer atît de limpede.

Pe locul masacrului am găsit cîteva măciuci indiene din lemn tare. Sînt acelea cu care au fost uciși prietenii noștri. Este un obicei indian, ca arma cu care s-a făptuit omorul să fie lăsată lîngă leș, pentru ca prietenii mortului să-și aducă aminte că, dacă mai vor cumva război, i-așteaptă alte măciuci...

Muchiile măciucii sînt foarte ascuțite. Le pipăi sfios cu degetul. Instinctiv îmi frec țeasta.

Haide, trebuie să dorm!...

(Continuare în numărul viitor)

Aici și-a instalat tabăra expediția Meirelles — în adîncul teritoriului interzis al șavanților.

ÎN CĂUTAREA unui STRADIVARIUS

„Privìți : lacul auriu nu ascunde nici o striație..."

Cosio îi arătă băiatului vioară după vioară.

— Vezi? Același meșter n-a făcut niciodată două viori cu aceeași formă. Privește. Fiecare este în alt fel"...

Cu asemenea cuvinte, se pare, (desprinse din romanul lui A. Vinogradov) începu bătrînul conte Cosio să-i prezinte micului Paganini colecția sa de viori Stradivarius... Și, într-adevăr, viorile acestea, în care s-a adunat munca unor lungi decenii a celui mai mare lutier al lumii, au adus cu ele, fiecare în parte, propriul lor secret de fabricație, propria lor comoară muzicală... Neprețuitele instrumente s-au răspîndit în întreaga lume; fiecare și-a făurit istoria lui, nu o dată plină de strălucire... Marii violoniști ai lumii s-au întrecut să posede exemplarele cele mai desăvîrșite, create acum mai bine de două veacuri de meșterul din Cremona. Iar unul din aceste exemplare avea să-și termine lunga lui călătorie în țara noastră, în mîinile unui artist de mare viitor.

Un cumpărător neobișnuit

La început, lutierul Henry Wero din Berna privise neîncrezător pe tînărul care i se prezentase.

— Ion Voicu? N-am auzit de acest nume! („Încă", am fi adăugat noi, dacă ne-am fi aflat de față). Și dumneata vrei să cumperi o astfel de vioară? Dar luxul acesta și-l pot permite numai violoniștii consacrați, care dispun de asemenea sume. Cine va plăti vioara?

— Statul romîn.

Wero făcuse ochii mari. În cariera lui de lutier rutinat nu auzise încă o asemenea minune: un stat să se ocupe cu înzestrarea unui tînăr violonist!...

— Am fost trimis aci să aleg cea mai bună vioară posibilă — continuă calm Ion Voicu. Sînt încă la începutul carierei, dar statul dorește să am cele mai bune condiții de dezvoltare.

Firește că, după uimire, reputatul lutier trecu la încîntare. Și astfel, după ce încercase patru „Stradivarius" la Paris și încă trei la Berna, alegerea lui Ion Voicu se opri asupra unui exemplar lîngă care o etichetă anunța: „Cremona 1702"

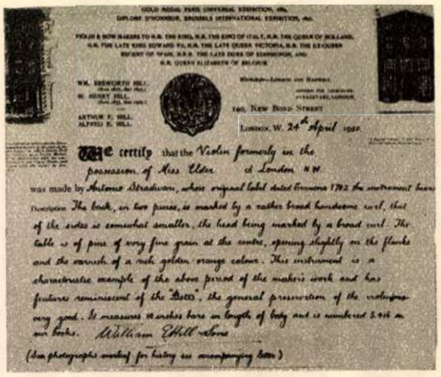

140, New Bond Street

London, W. 24th April [illegible]

We certify that the Violin formerly in the possession of Miss Elder of London N.W. was made by Antonius Stradivari, whose original label dated Cremona 1702 the instrument bears.

Description The back, in two pieces, is marked by a rather broad handsome curl, that of the sides is somewhat smaller, the head being marked by a broad curl. The table is of pine of very fine grain at the centre, opening slightly on the flanks and the varnish of a rich golden orange colour. This instrument is a characteristic example of the above period of the maker's work and has features reminiscent of the "Betts", the general preservation of the violin is very good. It measures 14 inches bare in length of body and is numbered [illegible] in our books. William E Hill & Sons

(See photographs marked for history as accompanying letter)

Certificatul vestitei case de experți „Hill" din Londra autentifică valoarea viorii, enumerînd amănunțit calitățile ei.

Istoria unei viori

După anul 1700 începuse acea perioadă de apogeu a lui Stradivarius, în care au fost făurite cele mai bune viori ale sale, așa-numitele „viori de argint". Una din acestea ajunse în mîinile unui profesor de muzică american, stabilit în Anglia, cu numele de Lukens. Un secol mai tîrziu vioara aparținea celui mai vestit violonist al epocii, Ioachim, unul dintre prietenii lui Brahms, care interpretase pentru prima oară în lume concertul pentru vioară al acestuia. Printre elevii lui Ioachim se afla și o tînără fată cu numele de Eldler, ale cărei calități îi prevesteau o carieră demnă de maestrul ei; astfel se face că, în anul 1889, vioara ajunge în posesia lui Miss Eldler, după ce o expertiză a meșterului Hill din Londra îi stabilise din nou înalta valoare. Dar eleva lui Ioachim suferă un accident și cariera ei de violonistă ia sfîrșit... Vioara se odihnește mai bine de o jumătate de veac, pentru ca apoi, ajungînd la lutierul Wero, să fie din nou expertizată, de data aceasta de Hill-fiul, care-i confirmă încă o dată calitatea. Și astfel, după ce mai mulți violoniști de faimă, printre care și Isac Ștern, își arătaseră dorința de a cumpăra „vioara Lukens" — cum e numită în monografiile de specialitate, aceasta ajunge în zilele noastre, în posesia statului romîn și a violonistului Ion Voicu...

E greu să cînți pe o „vioară de argint"!

...Aceasta s-a întîmplat cu un an în urmă... Voicu studia încă în U.R.S.S., sub îndrumarea lui David Oistrah, el însuși posesorul unui minunat Stradivarius. Munca de adîncire a măiestriei artistice s-a împletit la Ion Voicu cu aceea de descoperire a posibilităților noului instrument. Nu era de loc ușor să-l stăpînești: răspunsul uluitor de nuanțat al lemnului și corzilor, promptitudinea nervoasă a sonorităților dădeau la început impresia că nici o mînă de violonist nu se va ridica la înălțimea exigențelor celui care dăduse viață viorii, cu secole în urmă... Dar, încetul cu încetul, supla îmbinare de arțar și brad a început să-și dea la iveală comorile ascunse. Iar cînd începi să le stăpînești, cît de surde, cît de sărace ți se par viorile obișnuite!

...Priveam micul instrument încercînd să-mi închipui munca de acum 255 ani a bătrînului Stradivarius. Și încă o dată îmi aminteam de acea impresionantă întîlnire a lui Cosio cu Paganini, redată de Vinogradov, în care legendarul violonist de mai tîrziu admiră instrumentele Cremonei: „Ia privește — spunea Cosio — lacul auriu nu ascunde nici o striație, nimic din apele lemnului, care seamănă cu blana tărcată a unui leopard"...

...Peste puțină vreme lacul auriu va străluci în mîna lui Ion Voicu pe podiumul Ateneului. Programe bogate de concerte și recitaluri, de la Mozart la Șostakovici, de la Bach la Stravinski, de la Tartini la Prokofiev, așteaptă publicul stagiunii de toamnă...

— De ce zîmbești? — mă întrebase Ion Voicu.

...Să-i spun? Mă gîndeam tocmai: „la asemenea instrument, asemenea repertoriu... Și asemenea instrumentist".

I. HRISTEA

Ion Voicu s-a reîntors în țară, încadrat de cele două „comori" ale sale: vioara „Lukens" și ...Madeleine, soția lui.

OTOGHICITOARE?

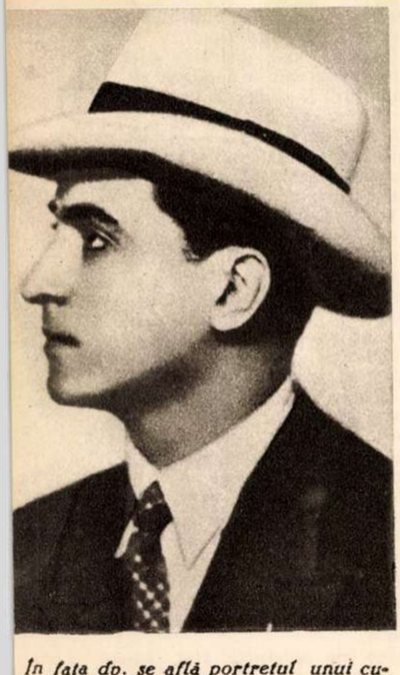

În fața dv. se află portretul unui cu-oscut și prețuit actor romîn contem-oran. Dat fiind însă că fotografia este... am veche, vă rugăm să ghiciți despre ine este vorba?

(Răspuns la pag. 22)

Natașa a împlinit 18 ani. De astă dată nu e o fotografie din film, ci una personală.

Seagrams
V.O.
CANADIAN WHISK

Un rol cu implicații tragice: cel din filmul „Undeva în Bizonia".

La 18 ani de 14 ani artistă

de Anatoli FINOGHENOV

Fotografii de M. MURAZOV

În „Elefantul și frînghiuța", Natașa a trebuit să se răsfețe un pic. Se pare că nu i-a venit prea greu.

Și iat-o elevă exemplară, în primul an de școală al vieții sale. Filmul se numea „Mica școlăriță".

Cred că fiecare dintre noi și-a sărbătorit, la vremea sa, împlinirea primilor 18 ani de viață. Cu mai mult sau mai puțin tămbălău, în prezența a mai multe sau mai puține rubedenii și prieteni, mă rog, cum s-a întîmplat sau cum i-au dictat tradițiile familiale. Natașa Zașcipina s-a bucurat însă de o aniversare unică în felul ei: ziarele sovietice au scris despre ea, publicîndu-i poze din albumul de familie, iar din multe colțuri ale lumii au năpădit-o scrisori de felicitare, întocmite în multe din limbile globului. O dată cu cei 18 ani de viață (sărbătoriți cu cîteva luni în urmă) Natașa Zașcipina împlinea 14 ani de carieră cinematografică! Trebuie să recunoaștem că e o performanță și că puțini artiști de mare renume s-au putut lăuda cu asemenea respectabilă „vîrstă" actoricească, la o atît de fragedă vîrstă.

Copiii Leningradului...

Așa se intitula primul film al Natașei, în care a debutat la vîrsta de 4 ani. Era un film patetic, închinat eroismului locuitorilor Leningradului. Eroina principală se numea Katia și era un boț de fetiță de cîțiva ani. Cum a devenit Natașa Zașcipina actriță? Nu căutați a afla amănunte de la ea însăși, pentru că vă va mărturisi — cum ni s-a întîmplat și nouă — că pur și simplu nu-și amintește. Elementele pitorești vi le furnizează însă cu plăcere mama Natașei, care povestește că fetiței i-a plăcut de mică să cînte, să danseze, să țopăie în fața oglinzii, urmărindu-și mișcările cu o privire gravă. Într-o zi mama se plimba cu Natașa pe unul din bulevardele Moscovei. Fetița zburda, ca totdeauna, alături de prietenele ei. O doamnă necunoscută a urmărit-o mult timp cu privirea, apoi a întrebat-o, mîngîindu-i drăgăstos căpșorul:

— Cum te cheamă?

— Natașa.

— Și cîți ani ai?

Neștiind ce să răspundă, fetița s-a uitat întrebător la mama ei.

— Patru ani — a răspuns mama.

— Patru ani — a repetat cu vioiciune Natașa.

— Vrei să fii filmată?

— Vreau foarte tare — a răspuns categoric Natașa, dar apoi a luat-o la fugă spre prietenele ei, uitînd complet de aspirațiile-i cinematografice.

După cîteva zile, însă, mama — mai perseverentă — a dus-o pe Natașa la studioul „Maxim Gorki". Acolo, urcată cu picioarele pe un scaun, fetița a recitat fără să se intimideze o poezie, apoi a dansat „Merișorul". În tot acest timp, Natașa a fost filmată... Și după încă cîteva zile, mama Natașei a fost înștiințată că fetița ei va juca rolul principal în filmul „Copiii Leningradului". (Cred că bucuria a fost mai curînd a mamei, decît a fetiței).

Cu acea spontaneitate și sinceritate totală cu care se joacă copiii, Natașa a creat, mai în joacă, mai în serios, un personaj excepțional de autentic, acea micuță Katia care a devenit apoi eroina preferată a copiilor sovietici.

Și iată cum a devenit Natașa — la doar 4 ani — o persoană foarte cunoscută în întreaga Uniune.

Peste doi ani, mai „maturizată", Natașa joacă într-un alt film — „Elefantul și frînghiuța" — rolul fetiței Liudocika. Iar trei ani mai tîrziu, a realizat acel admirabil portret cinematografic al unei fetițe de clasa I, în filmul „Mica școlăriță". Au urmat apoi rolurile principale din filmele „Undeva în Bizonia", „În stepă" și „Copiii partizanului".

În anul 1950 actrița, în vîrstă de unsprezece ani, a fost distinsă cu medalia „Pentru merite în muncă". Și a meritat-o din plin, pentru că, înafara talentului ei incontestabil, s-a dovedit a fi în timpul filmărilor o fetiță îndrăzneață, căreia nu i-a fost frică să călărească cămile și elefanți sau să întîlnească în pădure un lup „adevărat". Iar cînd a interpretat-o pe Olesea în „Copiii partizanului", Natașa Zașcipina, care avea pe atunci cincisprezece ani, a dat dovadă de o mare bărbăție. Într-unul din momentele dramatice ale acțiunii, cînd eroina trebuia să treacă printr-o mlaștină, Natașa a simțit că „joaca" devine serioasă, că nu mai trebuie să mimeze teama de înec, ci că, pur și simplu, începe să se scufunde... Fetița nu și-a pierdut cumpătul și a întins mîinile, încetinind astfel cu cîteva minute scufundarea. În timpul acesta echipa de filmare i-a sărit în ajutor și Natașa a fost salvată.

Paralel cu activitatea cinematografică Natașa urma cursurile școlii medii, fiind și o foarte bună elevă. Cînd, după terminarea școlii, Natașa a trebuit să hotărască asupra viitorului ei, ea a intrat în Institutul de Cinematografie.

— ...Și dacă n-aș fi reușit să intru în institut — ne-a spus Natașa — m-aș fi înscris la Conservator (pentru că concomitent cu învățătura la școala medie, Natașa Zașcipina a urmat la școala muzicală de pe lîngă Conservator un curs de pian pe care l-a terminat de asemenea cu „foarte bine").

★

Acum Natașa învață cu îndîrjire la institut: e studentă în anul I. De curînd a avut loc prima sesiune de examene și Natașa a căpătat calificativul „excelent" la toate obiectele de examen. În orele libere studenta noastră face sport: patinează, schiază, joacă tenis, participă la concursurile de volei ca membră a selecționatei institutului.

Ce visează Natașa pentru viitor?

— După ce am să termin institutul — spune ea — vreau să joc într-un film muzical.

Iar noi îi așteptăm cu nerăbdare reapariția pe ecran. Cu nerăbdare și încredere.

Cuvinte încrucișate

DRUMEȚIE

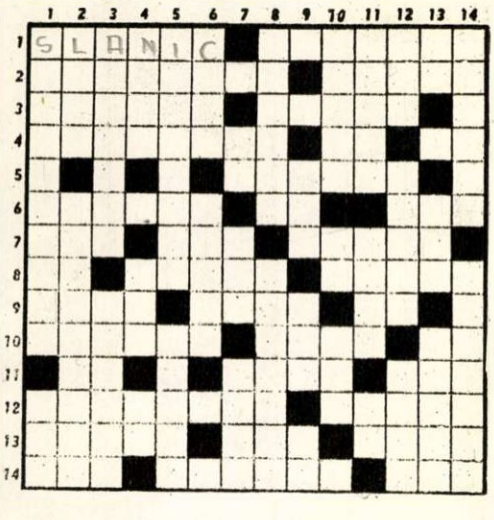

ORIZONTAL: 1) Frumoasă stațiune balneo-climaterică din Moldova — Afluent al Ialomiței ce-și susură apele prin una din văile cele mai pitorești ale țării. 2) Culme a Parîngului, în marginile căreia apele au săpat numeroase peșteri și chei adînci (Cheile Bistriței oltene, Cheile Oltețului, peșterile de la Polovraci și Baia de Fier) — Rîu ce-și pornește apele din Hașmașul Mare, străbate Lacul Ghilcoș și, după ce pătrunde în mărețul defileu al cheilor sale, își deschide drum spre Bistrița. 3) Cabană situată în munții Gherghiului, la 9 km de Gheorghieni (Puncte de interes turistic: vîrful Licaș, Pîngărați și Lacul Roșu) — Alt afluent al Bistriței, ce-și duce apele și plutele spre... Vatra cu același nume! 4) Localitate pitorească în Ardeal, pe drumul ce duce de la Sibiu la Complexul turistic Păltiniș — Ungureanu Constantin — Dînsul. 5) Propriu electrodului pozitiv al unei pile electrice. 6) Pisc al Carpaților Răsăriteni (Munții Uz-Oituz) cu înălțimea de 1600 m — Rîu în Franța — Curelușă de meșină. 7) Provincie în Tibet — Sfînta..., singurul lac vulcanic din țara noastră, păstrat într-un crater din muntele Puciosul — ... de Vale, frumoasă stațiune balneo-climaterică și turistică din masivul Bihor, situată în valea Iadei. 8) Campion — Stațiune de interes turistic situată în apropierea cabanei „Fîntînele" din munții Cibinului (Vîrful Sebelaș) — ... Roșu, minunată stațiune din apropierea Cheilor Bicazului. 9) Pîrăul..., cabană situată între Rîșnov și Predeal — Cui de potcoavă — Îndemn cabalin. 10) A hrăni cu lapte — ... Fîntînii, cătunul în care este situat Complexul turistic Borșa de pe valea Vișeului (Aici cade prima zăpadă și tot aici se topește cel mai tîrziu) — Mircea Teodorescu. 11) Afluent al Trotușului — Importantă bogăție minerală a țării noastre, ce se găsește în toți Subcarpații, din nordul Moldovei pînă în Oltenia și în podișul Transilvaniei — Localitate în Suedia. 12) Stațiune balneară din apropierea orașului Rîmnicul Vîlcea — Numele din vechime al Bistriței Moldovei, pe care... „călătorii străini, care au străbătut-o pe plute, din Dorna pînă-n Piatra, o pun, cu drept cuvînt, printre cele mai frumoase ape din lume" (Vlahuță, „Romînia Pitorească"). 13) Nume comun a trei sate din apropierea trecătorii Ghimeș-Palanca, de pe Valea Trotușului (de Sus, de Mijloc și de Jos) — Rîu în Sudan — Termen pentru unele ținuturi pitorești ale țării (Ardeal). 14) Pronume personal — Strălucesc uneori și vara pe crestele cele mai înalte — Decalitru.

VERTICAL: 1) Cea mai mare și mai interesantă peșteră din țară, care păstrează în ea, din timpuri foarte vechi, un ghețar (Munții Apuseni) — Izvorînd și el din Hașmașul Mare, își croiește de la o vreme drum spre sud, spre Dunăre, printr-unul din cele mai frumoase defilee: Turnu Roșu-Cozia. 2) Lac din munții Rodnei, din care izvorăște Bistrița — Valea..., situată în apropierea cabanei Lonea (Munții Parîngului). 3) Lanț de munți între Mureș și Someș, cu coame line, păduri seculare și peșteri nebănuit de adînci — Unul din cele mai pitorești locuri de pe Dunăre, cu stînci și anafoare periculoase. 4) Invitație la somn! — Dop lung de lemn — Nicolae Cristea. 5) Planificare turistică — Deșteptat. 6) Care are o infirmitate la mînă (fem.) — Piatra..., vîrf și cabană în muntele Hașmașul Mare. 7) Soare egiptean — Stînca..., punct de interes turistic din împrejurimile cabanei „Furnica", situată în Sinaia (Cota 870 m) — Oprește! 8) Două cabane situate în Bucegi, pe valea Ialomiței (Cota 1585 m și 1590 m) — Punct de interes turistic la cabana Ciucaș din masivul Ciucaș, muntele Chirușca. 9) Ținut pitoresc din nordul țării, format din 16 sate — Groapa de..., peșteră din apropierea Rîșnovului — Gust particular. 10) În apropierea acestui oraș transilvănean se găsește Detunata Goală, o prăpastie sprijinită de coloane înalte de bazalt, cum rar se mai întîlnesc în alte părți — Tit-Liviu — Valea..., rîu și vale din munții Retezat. 11) Alte peșteri înspre Rîșnov, cu grote mari și numeroase galerii suprapuse — Rîu pe valea căruia urcăm cu micul tren de munte forestier spre Stîna de Vale — Notă muzicală. 12) Măsură veche de greutate și capacitate — Numărul culmilor din care sînt alcătuiți Bucegii — Una din frumusețile și bogățiile munților noștri. 13) Auxiliar al viitorului — Autorul poeziei „Vedere de pe Ceahlău", din ciclul de versuri „Dintr-o nouă călătorie în Munții Neamțului" (Aurel) — ... Dracului, situată la 3 ore depărtare de cabana Stîna de Vale. 14) Plantă lemnoasă pitică, cu floricele roșii, ce crește pe crestele înalte, în locuri cu zăpadă viscolită, și poate atinge vîrsta de 50-60 ani — În sfîrșit, o ultimă tentație: plajă, soare, nămol și... marea cea mare!

Cuvinte mai puțin cunoscute: OUI, BOO, OLI.

Poșta redacției

Nenei Davis, elevă — Brăila. Incontestabil că aveți înclinație pentru desen și ar fi utilă cultivarea acestei însușiri. Vă recomandăm să desenați după natură, evitînd copierea unor desene mediocre.

I.M. — Tg. Jiu. Vom publica în curînd un reportaj despre artistul Jean Marais.

Vasile Negescu — Pitești. Pentru rezolvarea primei „probleme", vă sfătuim să vă adresați în scris la O.S.T.A. București, Cal. Victoriei 174. Am luat notă de propunerea dv. de a publica un material despre istoricul apariției primelor ziare în lume și în țara noastră.

Aurelian Popa — Moinești. Urmăriți cu regularitate revista „Flacăra". Noi răspundem dorinței cititorilor noștri, publicînd destul de des reproduceri după opere de artă plastică.

B. Octavian — Com. Traian, Bacău. Adresați-vă printr-o scrisoare recomandată Întreprinderii de Stat „Tehnoimport", Serv. 16, str. Doamnei nr. 5 — București.

C. Bejan — Sanatoriul Putna. Regretăm că nu vă putem furniza deocamdată mai multe date decît cele comunicate în scrisoarea noastră din 19 iunie a.c.

Constantin Cubleșan — Cluj. Față de poeziile anterioare, ultimele trimise redacției noastre vădesc un progres. Păcat însă că nu putem reține, nici de data aceasta, o poezie integral realizată.

Răspuns la fotoghicitoare

Acum credem că-l recunoașteți; e artistul poporului George Vraca.

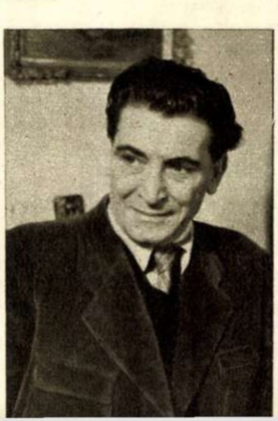

De vorbă cu medicul

GRIPA

Deși caracteristică anotimpurilor umede și reci — toamna, iarna și primăvara — gripa s-a instalat anul acesta în plină vară. Banală sub formă de cazuri izolate, ea devine cu totul supărătoare și periculoasă pentru individ și societate în momentul în care ia aspectul unei epidemii. Iată de ce, acum, cînd problema este de actualitate, e util să cunoaștem cîteva noțiuni asupra acestei maladii.

Agentul ce produce gripa este un virus, iar „poarta" prin care acesta pătrunde în organismul uman este mucoasa nasului și a faringelui; de aci, după ce s-a înmulțit în număr suficient de mare, virusul se împrăștie în tot corpul, dînd naștere bolii. Tot de la această „poartă de intrare" virusul se elimină o dată cu picăturile mici de salivă, pe care bolnavul le împrăștie în jurul său, prin strănut sau tuse, contaminînd indivizii sănătoși.

Boala începe în plină sănătate, cu febră mare 39°-40°, dureri generalizate în mușchi și în încheieturi, stare de slăbiciune intensă, dureri de cap, dureri ale ochilor, care se congestionează, tuse seacă și uneori grețuri; pofta de mîncare dispare, bolnavul are roșeață în gît însoțită de dureri la înghițit și, la scurt timp după debutul bolii, apare un guturai.

Starea generală este foarte rea și persistă astfel timp de 3-5 zile, după care febra scade, durerile musculare, articulare și durerile de cap dispar, iar tusea devine grasă și însoțită de expectorație. Bolnavii rămîn cu starea de slăbiciune și în timpul convalescenței, revenindu-și însă treptat în decurs de 5-6 zile.

Cel ce a făcut boala devine imun, adică rezistent la o nouă îmbolnăvire, dar această rezistență nu ține mai mult de un an. Trebuie să amintim însă faptul că virusul gripal are mai multe tipuri denumite cu literele A, A', B, C, D, și Y, iar îmbolnăvirea cu unul din tipuri nu dă imunitate față de celelalte.

Metoda cea mai bună de prevenire a unei epidemii de gripă este vaccinarea. În Institutul de Inframicrobiologie al Academiei R.P.R. cercetările efectuate în secția de gripă au pus la punct o metodă rapidă de preparare a unui vaccin antigripal ce se administrează prin pulverizare în nas și care s-a dovedit foarte eficace în vaccinările pe loturi mici de indivizi.

În afară de această metodă de prevenire a gripei, trebuie respectate regulile obișnuite de a nu strănuta sau tuși fără a ține o batistă în fața gurii, izolarea de colectivitate a cazurilor de boală etc.

Pînă în prezent nu există nici un antibiotic care să aibă efect direct asupra virusului gripal, așa că tratamentul acestei boli urmărește mai mult întărirea individului față de boală. Indicația principală este REPAUSUL LA PAT, fără de care boala poate evolua mai grav și mai prelungit. În primele zile după debut, cînd febra este mare, se recomandă a se lua piramidon, antinevralgice sau antigermin, cîte 3-5 tablete pe zi. Tusea și expectorația sînt ușurate prin administrarea a 3-4 tablete expectorante zilnic. Pentru tonificarea organismului sînt indicate 5-6 tablete de vitamina C și Polivitamine în fiecare zi, continuîndu-se și în timpul convalescenței. Injecțiile cu cortigen sau cortiron au menirea de a combate starea de slăbiciune pe care o lasă această boală. Pentru evitarea complicațiilor infecțioase la copii și bătrîni, se recomandă antibiotice ca: penicilina și streptomicina. Alimentația trebuie să fie ușoară, în cantități mici și bogată în special în substanțe zaharate: ceaiuri dulci, sirop, compot, zahăr, gem, dulceață.

Dr. Alexandru PETRESCU

ISTORICUL CĂILOR FERATE

Nașterea căilor ferate a fost condiționată de descoperirea și perfecționarea a două importante elemente ale acestora și anume: șinele de fier și locomotiva.

Șinele — la început de lemn — au existat încă din secolul XV-XVI, folosind la transportarea unor vagonete cu minereu. Primele șine de fier apar abia la mijlocul secolului al XVIII-lea, în Anglia.

Tot în Anglia apare — în urma descoperirii posibilităților de utilizare a forței aburului — prima locomotivă. Aceasta duce însă timp de un sfert de veac o existență extrem de grea, neizbutind să depășească în avantaje „trenurile" trase de cai. În 1812 inginerul Blackinson construiește și pune în funcțiune o locomotivă care, înzestrată cu roți dințate, merge pe șine de asemenea dințate. Această mașină a reușit să tragă un tren de 100 tone cu o viteză de 6 km pe oră, și un altul de 20 tone cu o viteză de 11 km pe oră. După un an, în 1813, a apărut tot în Anglia, o locomotivă pe „șine netede" — care va circula pînă în 1862, fiind poreclită „Bill sforăitorul". Toate aceste locomotive serveau însă exclusiv la transportarea mărfurilor.

Cea dintîi locomotivă care ar fi putut fi utilizată nu numai la transportarea mărfurilor, ci și la cea a persoanelor, a fost realizată de englezul Stephenson, fiu de fochist, care a construit apoi importantele căi ferate Manchester-Liverpool și Stockton-Darlington. Aceasta din urmă a fost inaugurată la 25 septembrie 1825, fiind cea dintîi cale ferată care putea servi și pentru transportul de pasageri; cea dintîi călătorie este efectuată chiar de inventator, cu locomotiva „Locomotion", care, trăgînd peste 30 vagoane, reușește să atingă pe unele porțiuni viteza de 24 km pe oră. Cu toate acestea, noua linie nu deservește pînă în anul 1830 decît transporturile de mărfuri, cele de călători fiind efectuate tot prin tracțiunea animală, ca fiind... mai rapidă. Abia în 1830 Stephenson pune în funcțiune, pe linia Manchester-Liverpool, noua sa invenție — locomotiva „Racheta" care, datorită cazanului tubular, inventat cu puțin înainte de inginerul francez Séguin, reușește să atingă viteza, remarcabilă pentru acele timpuri, de 48 km pe oră.

Construirea căilor ferate a întîmpinat în mai toate țările multe greutăți. În Olanda, de pildă, construcția căilor ferate a fost un timp interzisă, iar în Anglia primele lucrări ale lui Stephenson s-au lovit de ostilitate. Progresele tehnicii moderne au impus însă biruința locomotivei și a trenului. Astfel, dacă în 1840 nu existau decît 8650 km de căi ferate, după 20 de ani, lungimea drumurilor de fier atinge 108.000 km, pentru ca prin 1920 căile ferate să fi depășit lungimea totală de 1.000.000 km. Astăzi, căile ferate brăzdează întregul glob. Lungimea lor însumînd, după calculul unui cercetător sovietic, de patru ori distanța de la pămînt la lună. Ele sprijină întreaga activitate economică a lumii, înlesnind dezvoltarea industrială și buna desfășurare a comerțului internațional.

În țara noastră, proiecte pentru construirea de căi ferate apar încă de la mijlocul veacului trecut. Realizarea efectivă a primei căi ferate — București-Giurgiu — nu are însă loc decît în 1867. De atunci, dezvoltarea rețelei feroviare romînești a înregistrat necontenite progrese; țara noastră este astăzi una din țările europene bine înzestrate în privința dotării cu căi ferate, fapt care sprijină din plin înflorirea economiei noastre socialiste.

PLECAȚI LA MARE?
Serviți masa la restaurantele
CAZINO
din
CONSTANȚA ȘI
VASILE ROAITĂ
Specialități culinare, pescărie, vinuri alese
Muzică — dans — antren

COPERTA NOASTRĂ:

DEZLEGĂRILE JOCURILOR DISTRACTIVE PUBLICATE ÎN CONCURSUL „ETNOGRAFIE ȘI ARTĂ POPULARĂ"

SERIA I

CERAMICĂ — 35 puncte

Orizontal: 1) Olar — Străchini — Osc. 2) Butelie—Caolin—Goe. 3) Ot—Ceramist —Modela. 4) Gaiță — Slătioară — Ns. 5) Argilă — Rombic. 6) Infim — Agă — Ta. 7) Beai — Sba. 8) A — Rc — Cr — C. 9) Roia — Humă. 10) Bi — R — Ison. 11) Oale — N — Sc. 12) Tna — Acoi. 13) Iesm — Hio. 14) N — Ca — Bica. 15) Azais — Angoba — Darab. 16) Oi — Măcăit — Chiup — E. 17) Ceanac — Taier — Vaic. 18) A — Taler — Scoabă — Cai. 19) Smăltina — En — Urcior.

Monoverbe ilustrate: 3—7 Lingură — 1 punct. 2—6 Plimbă — 1 punct.

Aritmogrif —2 puncte: Ulcică—Băneață — Castron — Strachină — Cumar — Hîrgău — Ploscă — Balercă. A—B: Ceramică.

Golf de cuvinte — 2 puncte: Oală — Cală — Cană — Cină — Cînt — Ciot — Ciob.

Carte de vizită — 2 puncte: Olar, Hurez.

Șarade: 1) Farfurie — 1 punct. 2) Mălai — 1 punct. 3) Cuțitoaie — 1 punct.

Joc silabic — 2 puncte: Ride ciob de oală spartă.

Fuga consoanelor — 2 puncte: Turda — Pisc — Hurez — Oboga — Pucheni.

Monoverb cu intars — 2 puncte: Bărdacă.

Săritura calului — 2 puncte: Ajunge un ciomag la un car de oale.

Criptografie — 3 puncte: A plăti oalele sparte.

Monoverbe: 1) Olar — 1 punct. 2) Cană — 1 punct. 3) Ocuță — — 1 punct.

SERIA a II-a

PORT POPULAR — 35 puncte

Orizontal: 1) Pomeselnic —Ștergar. 2) Imbroboade — Tulpane. 3) Ne — Opreg — Uvar — Risc. 4) Da — Toi — Yard — Ea — Tea. 5) Iglițe — Artă — L. 6) L — Eci — Clini. 7) Epc — Nerv. 8) Uric — D — Ai. 9) Ina — Eb — D. 10) Iști — Crom. 11) Stat — Hopa. 12) Ao — A — Ebi. 13) Cav — Oni. 14) Ris — Pact. 15) Serasir — — Balt —Zadia. 16) U — Stihar — D — Agere — R. 17) Mițe — Ac — Ciupag — I. 18) Alean — Sinor — Cheiță. 19) Ni — Năvădi — Chieptar.

Monoverbe: 5—7, Călțuni — 1 punct; 5—7, Ipingea — 1 punct; 4—6, Lăicer — 1 punct; 6—8, Catrință — 1 punct.

Monoverb cu intars — 2 puncte: Scoarță.

Biverb paradoxal — 2 puncte: Scurteică lungă.

Criptografie — 2 puncte: Curea lată din piele.

Triverb — 2 puncte: Catrință cu gene.

Joc anagramat — 4 puncte: Recăl — Reclă — Celar — Racle — Clare — Lacre.

Monoverb silogistic—2 puncte: Maramă.

SERIA a III-a

ETNOGRAFIE ȘI ARTĂ POPULARĂ — 70 puncte

Orizontal: 1) Scoc —Tioc — Muzeul de artă populară — Ostie — Cofă. 2) Țoi — U — Olat — Tăpșan —Riete — Sfarogi — Tip — B — Sir. 3) S — Cri — Tu — Rubine — A — Uși — N — Abace — Aer — Foa — R. 4) A — Răzuș — Crăpate — Pro — T —Cin — Amorași — Conci — C. 5) L —Oierit — Umilă — Poale — Ortac — Edili — Sardac — O. 6) T — Brățări — Anula — Crug — Bard — Stema — Străiță — S. 7) If — Ela — Imp — Etalarăm — B — Barabule — Tar — Iți — Zi. 8) Tel — A — P —Cec — Amăgit — Tom—Tăiere — Vel — S — A — Băț. 9) Arar — Ari — Seu — Emis — Șirag — Grai — Ais — Bus — Gubă. 10) Mi — Imitare — Gavanos — Oblanic — Rr. 11) Eb — Butelcă — Ipingea — Dantelă — Da. 12) Inat — Ion — Lai — Țarc — Argeș — Cats — Ciu — Ili — Pană. 13) Ser — V — I — Acu — Gogoit — Ait — Sarici — Cra — A—B — Cir. 14) La — Bec — Aba —Felegean — C — Toloboni — Ari — Cao — Cn. 15) I — Balercă — Romon — Alac — Arpe — Arson — Scoarțe — I. 16) C — Alinat — Toiag — Angra — Curat — Linar — Mundir — C. 17) E — Cinaș — Castron — Tei — B — Pop — Veresie — Ataca — I. 18) O — Etc — Test — Iaaz — R — Boț — N —Mii — Lăute — Ace — S. 19) Tat — A — Minten — Tues — Cojoc — Cipca — Drigl — A — Sar. 20) Ușor — Sacsii — Catrință — Pogmată — Lăicere — Fotă.

Metateze: Țigaie — Tigaie — 2 puncte. Sistare — Șiștare — 2 puncte.

Criptografie — 3 puncte: Încăleca un cîrlan pe deșelate.

Monoverb cu intars — 2 puncte: Pălămidă.

Metagramă — 3 puncte: Brișcă — crișcă — drișcă — frișcă — hrișcă — trișcă.

Triverb — 2 puncte: Pelin de mai.

CONDIȚIILE DE PARTICIPARE LA ÎMPĂRȚIREA PREMIILOR

Reamintim participanților la concurs, care vor să ia parte la împărțirea premiilor, că sînt obligați să-și calculeze singuri — pe baza soluțiilor jocurilor publicate în pagina de față — numărul de puncte pe care l-au totalizat prin dezlegările lor corecte. Punctajul obținut va fi trecut, pe cuponul de dezlegări completat cu toate datele cerute și înaintat redacției pînă la data de 12 august.

CUPON DE DEZLEGĂRI

Numele și pronumele . . . .
. . . .
Profesia și locul de muncă . . .
. . . .
Adresa . . . .
. . . .
Puncte totalizate . . . . . .

PROGRESUL
alep 57
Vizitați cu încredere
UNITĂȚILE DE ALIMENTAȚIE PUBLICĂ din
VASILE ROAIȚĂ • EFORIE
TECHIRGHIOL și MAMAIA
PERMANENT BINE APROVIZIONATE
ORCHESTRĂ — DANS — BUNĂ DESERVIRE

TE VĂD!.. TE VĂD!...

LA DRUMUL MARE...

Protagonista este încasatoarea de pe autobusul nr. 50144 (IRTA-Galați) — cursa com. 23 August-Niculițel — care „potrivit dispozițiunilor", susține ea, apreciază din ochi greutatea bagajelor, impunîndu-le la o taxă de la 5 la 25 de lei.

Oare din teama de a nu încălca aceste „dispoziții" uită domnia-sa să elibereze chitanțe pentru sumele încasate?... (ca să nu mai vorbim de pasagerii urcați pe parcurs pînă la Niculițel, cărora rareori le este dat să primească bilet pentru cursa plătită ...)

Poate știe și șoferul ceva...

TE VĂD, TE VĂD!...

...Doar în vis! Că la centrele de răcoritoare din București ești... lipsă.

P A R C

...special amenajat și utilat cu resturi de schelărie, vagonete, scînduri, bălării și alte jocuri distractive pentru cei aproape 300 de copii ai locatarilor, în spatele blocurilor Ministerului Transporturilor și Telecomunicațiilor din Parcul Rahova. →

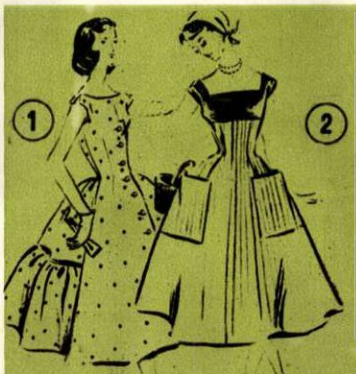

1) Rochie din țesătură în buline, încheiată cu nasturi. Fusta este croită în spate din 2 volane mari, marcate la întretăiere cu paspol de culoarea bulinelor. 2) Rochie de dimineață în dungi; partea de sus a corsajului este din material uni de culoarea dungilor, imitînd un bolero. 3) Un alt model în dungi; platca de peste umeri, precum și banda de la tiv sînt așezate pe lat. 4) Rochie din poplin. Garnitura de benzi tighelite pe corsaj ascunde un buzunar, iar pe fustă banda este trasată prin buzunarele aplicate. 5) Model tineresc din material în dungi, croit pe lat. Bretelele croite în lung se continuă în părți pe toată lungimea rochiei, deschizîndu-se în două cute duble. 6) Rochie cu linie îngustă, avînd croială originală. 7) Rochie elegantă din șantung sau alt material uni.

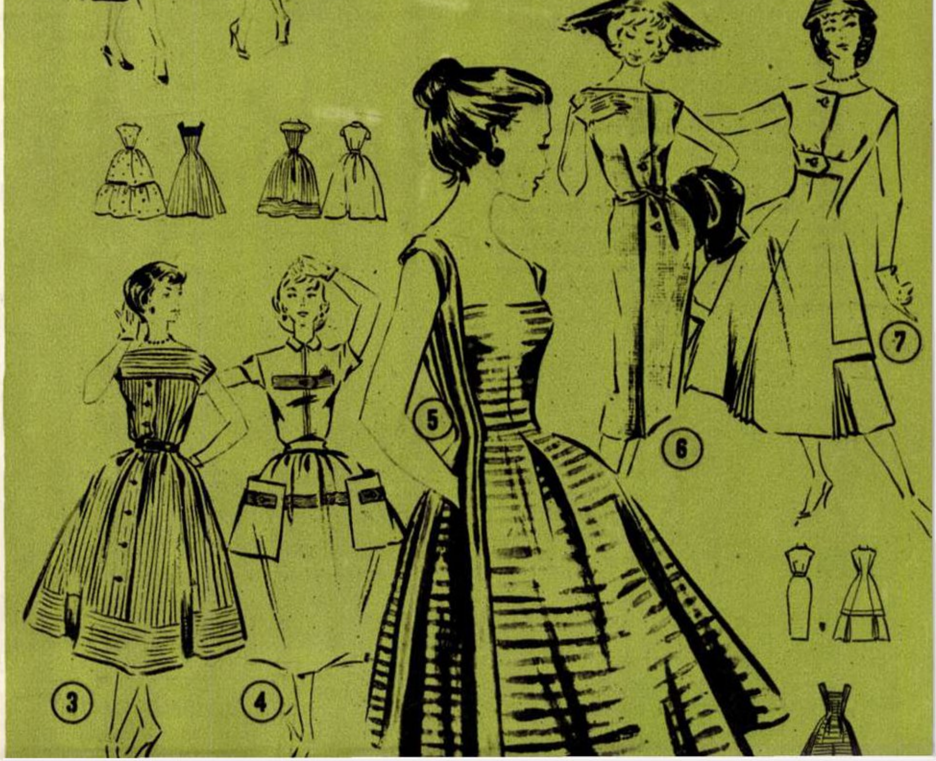

DELEGAȚIA SPORTIVĂ A R.P.R. a fost întîmpinată cu vii aplauze de spectatorii din tribunele stadionului „V. I. Lenin". În primele două rînduri se află jucătoarele de handbal Irina Nagy și Victorița Dumitrescu, scrimera Ecaterina Orb, jucătoarele de volei Doina Ivănescu, Adriana Honet, Cornelia Moraru și componente ale echipajului de schif 8 + 1.

FINALELE DINAMOVIADEI JUNIORILOR au adunat pe terenurile frumosului parc sportiv din șos. Ștefan cel Mare peste 300 de tinere talente de pe întreg cuprinsul țării, care și-au disputat întîietatea la cinci discipline. La volei am asistat la o pasionantă finală cîștigată de echipa juniorilor dinamoviști din București.

MAREA ÎNTÎLNIRE

Allan Lawrence (Australia)... Adhemar Fereira da Silva (Brazilia) ...Zoltan Berczik (R.P. Ungară)... Behrendt (R.D. Germană)... Norman Read (Noua Zeelandă)... Janus Sidlo (R.P. Polonă)... Debuf (Franța)... Emil Zatopek (R. Cehoslovacă)... Iurii Stepanov (U.R.S.S.)... Cu toții și-au dat întîlnire în vara aceasta pe impunătorul stadion „V. I. Lenin" din Moscova. Aceștia sînt doar cîțiva din cei 4.000 de participanți la cea de-a III-a ediție a Jocurilor Sportive Internaționale Prietenești ce se desfășoară în aceste zile în capitala Uniunii Sovietice, gazda măreței sărbători a tineretului lumii. Numai Jocurile Olimpice au reușit să adune laolaltă un număr atît de mare de sportivi din toate colțurile lumii, sportivi cu impresionante cărți de vizită, pe care sînt trecute recorduri mondiale sau europene, strălucite victorii olimpice sau valoroase titluri internaționale.

În întrecerile de la Moscova, la 23 de discipline iau parte reprezentanți ai 49 de țări, înregistrîndu-se astfel, în privința participării, o performanță inegalabilă pentru oricare întrecere sportivă internațională, înafara Olimpiadelor. Dar curînd, la închiderea acestei uriașe competiții, se vor putea face și alte statistici.

Pe baza rezultatelor anterioare și a victoriilor internaționale s-ar putea lesne alcătui o listă a favoriților pentru toate întrecerile finale de la Moscova. Dar indiferent de partea cui va fi victoria, indiferent cărei delegații îi va reveni cel mai mare număr de medalii de aur, cea de-a treia ediție a Jocurilor Sportive Internaționale Prietenești va constitui, în primul rînd, o victorie a tinereții și dragostei de viață, o biruință a sportului pus în slujba păcii și înfrățirii dintre popoare.

VICTOR CIOCÎLTEA reprezintă mișcarea șahistă din țara noastră în importantul concurs internațional din localitatea Szczawno Zdroj (R.P.Polonă), la care participă jucători din Austria, R.P.Polonă, R.D. Germană, R.P. Ungară, U.R.S.S., R.P.F. Iugoslavia, Olanda, Anglia și R.P.R.

În prima rundă Victor Ciocîltea a obținut o frumoasă victorie în fața șahistului polonez Doda.

TURNEUL DE TENIS din cadrul celei de-a treia ediții a Jocurilor Sportive Internaționale Prietenești reunește multe rachete fruntașe din arena sportivă internațională. Dintre favoriții concursului, cele mai mari șanse la victorie le are jucătorul austriac Huber. Reprezentantul nostru Gh. Viziru a inaugurat acest turneu cu o frumoasă victorie asupra tînărului jucător moscovit Pankov.

În clișeu, austriacul Huber într-o caracteristică poziție de joc.

SPORT

REDACȚIA: BUCUREȘTI PIAȚA SCÎNTEII Căsuța Poștală 3507 of 33 Tel. 7.60.10 Int 1744
ABONAMENTE: la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.
PREȚUL ABONAMENTELOR 3 luni: 18 lei 6 luni: 36 lei un an: 72 lei
PUBLICITATEA: Telefon 7.60.10 interior 1786. Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază. Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin"

IN JURUL GLOBULUI

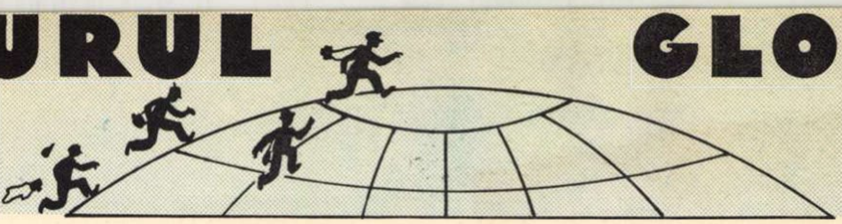

Vaporul Festivalului. În cinstea celui de-al VI-lea Festival Mondial al Tineretului şi Studenţilor, la Şantierele Navale din Kerson (U. R. S. S.) a fost terminat înainte de termen şi lansat un nou vas căruia i s-a dat numele de „F[illegible]valul de la Moscova“.

Zebra curajoasă. De fapt curajoase sînt doar picioarele dinapoi. Partea dinainte a zebrei rămîne impasibilă şi priveşte cu melancolie obstacolul ce i s-a ivit în cale. Pînă la urmă, însă, zebra va ieşi din impas, spre hazul tinerilor spectatori veniţi să petreacă la serata dansantă organizată de Clubul Tineretului din Berlin.

Foto: Paszkowiak-Berlin.

Lumea copiilor. În Piaţa Djerjinski din Moscova s-a deschis un mare magazin universal pentru copii, „Lumea copiilor“. În cele 117 raioane, ce ocupă în total o suprafaţă de peste 16 mii metri pătraţi, se pot găsi cele mai variate articole pentru copii.

1) Noul magazin „Lumea copiilor.“

2) Raionul de jucării.

Pictură. 25.000 de lire a obţinut pictorul italian din fotografia de mai sus pentru cele două tablouri care îl încadrează şi care nu reprezintă altceva de la un capăt la celălalt al pînzei, decît o culoare uniformă albastră.

Supracriticii susţin că tablourile reprezintă „Cerul“.

În ale artei, se pare într-adevăr că pictorul e picat din... cer... Păcat numai că găseşte susţinători pe pămînt...

Dungi impecabile. Orice gospodină din R. D. Germană poate astăzi să calce pantalonii soţului, cu cinci minute înainte de plecarea lui la serviciu, cu ajutorul aparatului electric pe care îl vedeţi în fotografia alăturată. O pereche de pantaloni şifonaţi, cu „genunchi“, capătă în 1-2

GONG

PUBLICUL APLAUDĂ

● decernarea titlului de artist al poporului U.R.S.S., excelentului regizor G. A. Tovstonogov, care a fost nu demult oaspetele ţării noastre. Printre ultimele realizări ale sale amintim montarea plină de lirism a „Stelei fără nume“ de Mihail Sebastian, pe scena teatrului Gorki din Leningrad.

● ciclul de reprezentaţii date la Sydney (Australia) de marea actriţă americană Katherin Hepburn. Alături de Robert Helpman, ea s-a dovedit o desăvîrşită interpretă shakespeariană, jucînd rolurile Porţiei din „Neguţătorul din Veneţia“ şi Caterinei din „Femeia îndărătnică“.

● turneul la Moscova al Teatrului Dramatic Kabardin, prilejuit de aniversarea a 400 de ani de la alipirea Kabardiei la Rusia. Colectivul a prezentat în premieră comedia originală „Familia Tamaş“ de Shagapseev, care a fost primită cu viu interes de spectatori.

● vestea reapariţiei pe scena Teatrului Naţional Popular din Paris a talentatului Gérard Philippe, care în ultimul an a fost ocupat exclusiv cu activitatea cinematografică. El îşi va face reintrarea cu dificilul rol al lui Hypolit din „Fedra“ de Racine, avînd ca parteneră pe Maria Casares, alături de care l-am văzut în filmul „Mănăstirea din Parma“.

● prima înscenare în Bulgaria a unei lucrări dramatice aparţinînd cunoscutului scriitor turc Nazim Hikmet. Colectivul care a făcut acest început, montînd cu deosebită înţelegere şi farmec piesa „Legenda iubirii“, este cel al tînărului teatru din Haskovo.

PUBLICUL CRITICĂ

● pe antreprenorii teatrali londonezi care au importat de peste ocean opereta „Kismeth“. E vorba de o prezentare revuistică a „Cneazului Igor“ de Borodin, în care, de pildă, cunoscuta muzică a dansurilor polovţiene a devenit un siropos duet de dragoste intitulat: „Străini în Paradis“!

● tentativa lui André Ransan de a reinterpreta „Alcesta“ lui Euripide, făcînd din ea o apologie a libertinajului. Cu toată truda unor interpreţi de talia actriţelor Suzy Prim şi Madeleine Ozeray, lucrarea a nemulţumit pe auditorii radioului francez, cărora le-a fost transmisă în primă audiţie.

● eşecul ultimei lucrări dramatice a lui Tenesee Williams, autor foarte bine cotat în ultimii ani în America; „Orfeu coborînd în Infern“ a însemnat o lamentabilă cădere.

● stilul nerealist, excesiv grotesc, în care a fost jucată la teatrul Syrena din Varşovia comedia amară „Domnul Vincienzo e tatăl meu“ a italianului Scarpetta, unui dintre reprezentanţii de seamă ai dramaturgiei napolitane de la începutul secolului.

GONG

TG; MURES
BIBLIOTECA REGIONALA

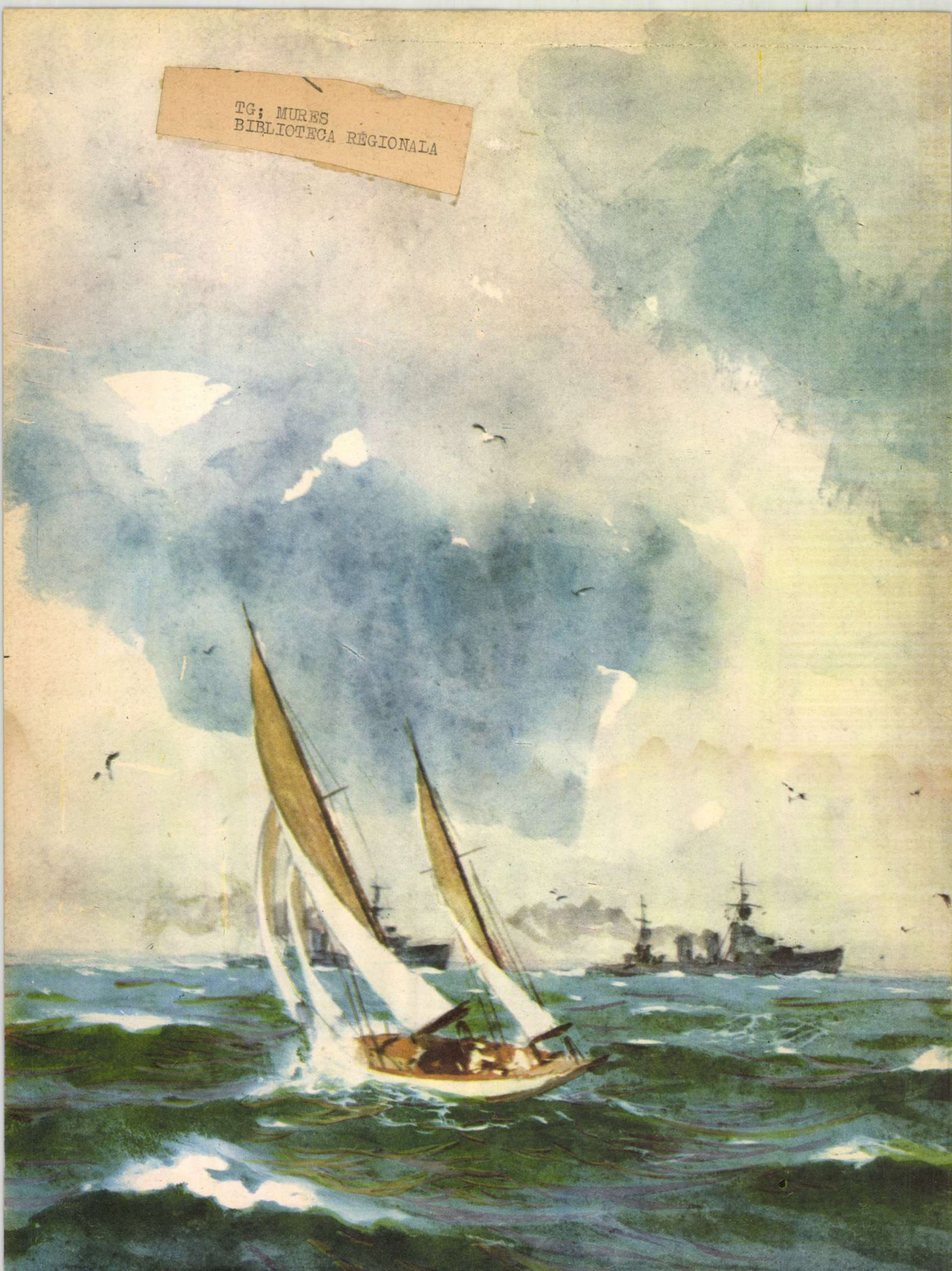

vj

Bibl. Rep. 108

Nr. 19 (116)
Anul VI
10 august 1957

Copil din Ciu-Gin
(R. P. D. Coreeană)
Fotografie de
M. RADIAN
(pag. 7-8)

- **Poezia construcţiei**
  (fotoreportaj)
- **Aduceri aminte**
  de Gh. CIPRIAN
- **Versuri**
  de Nazim HIKMET
- **Curaj... 20 minute!**
  (fotoreportaj)
- **INDIA: umbre şi lumini**
  de Mihai GHIMPU
- **Necunoscutul Rocandor**
  (IV)

Proletari din toate ţările, uniţi-vă!

FLACARA

REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ
ŞI LITERAR-ARTISTICĂ

ASALTUL PRIETENIEI

AL VI-lea FESTIVAL MONDIAL AL TINERETULUI ȘI STUDENȚILOR · MOSCOVA 1957 ·
Pentru pace și prietenie

Moscova în serile Festivalului.

De la trimisul nostru special

Constanța COPORAN

De dimineață de tot străzile Moscovei sînt pline. Orologiul din turnul Spasski numără fără grabă orele, grădinarii udă florile imenselor parcuri... Da, totul e plin. Orașul are, ca să zic așa, ultimele clipe de răgaz, de... „refacere". Apoi, de prin case, de prin cantonamente și hoteluri începe „asaltul" prieteniei. Din senin, Moscova reia din ajun ritmul tuturor cîntecelor și dansurilor pămîntului. Rochiile de mătase înflorată ale moscovitelor, ciudatele pălării cu cioc ale studenților italieni, sombrero-urile, burnus-urile, căciulițele roșii ca de pitici ale înalților norvegieni apar pretutindeni colorînd străzile, imensele piețe, prea frumoasele parcuri.

...O fată argentiniană suie în metro... (minunat e metroul din Moscova!). Se interesează de stația Kirovskaia (e atît de drăguță cum se străduie să pronunțe corect denumirea stației!) Toată lumea din vagon se strînge în juru-i și fiecare caută să-i explice mai pe înțelesul ei unde să coboare, cum poate să ajungă la strada pe care o caută. Printre călători se află și Vanea. Un omuleț de vreo 5 ani, bălai, cu obraji rumeni, îmbrăcat în costum de matroz. Fata argentiniană îi mîngîie obrazul. Îl ia în brațe. Începe o ...„pantomimă" marinărească. Apoi: cum te cheamă? (într-o ciudată limbă compusă din cuvinte și semne) cîți ani ai? pe ce stradă stai...?

Ei, dar uite stația Kirovskaia. O bătrînică: „devușca, coboară!" Toată lumea din jur, prevenitoare către fată: „Kirovskaia!",„Kirovskaia!" Fata privește pe fereastră la micul matroz. Și nu se îndură să-l lase. Ridică din umeri, rîde și, făcînd un semn de renunțare la coborîre, spune: „niet Kirovskaia ... matroz Vanea". Mulți călători din juru-i au renunțat, la rîndu-le, să coboare la stațiile lor. Și cînd fata s-a dat în sfîrșit jos, la Sokolniki, au început autografele.

.... Pe o stradă ce dă în „Gorki", un grup de italieni, bineînțeles mulți avînd pe cap pălării cu cioc de rață. Rîd zgomotos; unul din ei „schițează" o căzăcească. De undeva de sus, de la al nu știu cîtelea etaj al unei clădiri, cade ceva lîngă „dansator"... E o floare.

... Manejnaia Ploșciad. Un mic chioșc cu înghețată „eskimos" (delicioasă înghețată). Fabricile noastre de specialitate ar putea să împrumute rețeta. În fața chioșcului doi englezi cer „eskimos" — cere unul „eskimos", cere și celălalt. Apoi încă un rînd de „eskimos" și încă unul. Au pus rămășag: care mănîncă mai multă înghețată. Și vor să o atragă în „întrecere" și pe drăgălașa vînzătoare. (Destul pe ziua de azi, copii. O să răciți...)

... Neasemuitul „Balșoi Teatr" ... În față, un grup de germani. De jumătate de oră fac un conciliabul asupra spectacolului la care

— Să-ți amintească de Festival și de prietenii voștri... îi spun tinerele moscovite Nina și Rita, delegatului romîn Ghenea, prinzîndu-i în piept o insignă.

„Înflorește tinerețea noastră"... — ce-și poate dori mai mult tineretul?! — este numele minunatei suite de dansuri pe care au interpretat-o la Festival zecile de tineri ce au constituit marele ansamblu format din reprezentanții tuturor republicilor unionale.

Paix
PEACE
PACE
평화
Pokój
RAU
PRIETENIE

Cîntec și veselie pe străzile Moscovei. În primele rînduri: un grup de scoțieni cu nelipsitele cimpoaie, însoțiți de ucrainence în costumele lor pitorești.

În vizită la cantonamentul sportivilor romîni

Scenă obișnuită în capitala Festivalului. Tinerețe, exuberanță, entuziasm...

vor să se ducă. În sfîrșit, s-au hotărît: trag la sorți...

... „Ploșciad Revoluții". Lume multă adunată într-un loc. Ce poate să mai fie? A, e clar: se aude perinița. O dansează sovietici, unguri, cîțiva tineri africani, cred că și francezi și, bineînțeles... romîni.

... În tot acest timp, cînd pe străzi se desfășoară frenetic tinerețea, Moscova găzduiește sute de întîlniri organizate între diferitele delegații din diferitele țări, în cadrul cărora se discută probleme privind viitorul tinerei generații. Astfel de întîlniri a avut și delegația noastră zilele trecute, cu tinerii italieni, cu cei egipteni, germani, bulgari și albanezi.

La întîlnirea profesională a tinerilor pielari, la care au participat și membri ai delegației noastre, a vorbit și francezul Claude Bouchet. El a arătat condițiile grele de lucru ale colegilor săi din Franța: șomaj, ziua de lucru de 10-12 ore, plata inegală a tinerilor la muncă egală, piedici în calea calificării... Militarizarea — a spus Claude Bouchet — înrăutățește din zi în zi condițiile noastre de trai. Cinci sute de mii de tineri compatrioți sînt mobilizați în războiul împotriva poporului algerian. Franța cheltuiește zilnic 2 miliarde de franci pentru acest război murdar...

Cred că nicăieri mai bine decît aici, în mijlocul tinerilor, nu poți sezisa și înțelege mai adînc deosebirea dintre viața din țările capitaliste și cea din țările cu adevărat libere. Tineretul, prin visurile, prin aspirațiile sale satisfăcute sau înșelate, constituie — ca să zic așa — diapazonul stării de bine sau de rău din țara respectivă.

... Aseară am văzut un spectacol egiptean. Scena era inundată de lumină, covîrșită de culoarea costumelor; dansatorii erau de o grație nespusă; iar noi, spectatorii, eram entuziasmați: „Bravo Egipt!" De zeci de ori: „Bravo Egipt!"

Alaltăieri seara i-am văzut la spectacolul în aer liber pe finlandezi și pe mexicani, iar cu o seară înainte, miezul nopții m-a prins pe scînteietorul „Gorki", șuvoind de lume, răsunînd de cîntece la acordeon și de saboții de lemn ai unui vesel cortegiu de francezi în travesti.

...Moscova în serile de Festival... O feerie de lumină și de culoare. Și seara aceasta e mai frumoasă decît toate de pînă acum. Astă-seară e bal la Kremlin. Participanții la Festival, tinerii lumii, sînt invitați la balul din Kremlin.

Cînd am trecut pe la orele 8 prin Piața Roșie, am văzut fluvii de tineri îndreptîndu-se către intrarea Kremlinului. Cît trebuie să fi fost de emoționat fiecare! Vă dați seama ce înseamnă să fii invitat la un bal în istoricul, simbolicul Kremlin!

Dar ce se aude? Salve de tun. Hai la fereastră... E un spectacol de basm. Cerul e tot o spuză de artificii multicolore.

... Balul de la Kremlin s-a sfîrșit. Strălucește luna, strălucește beteala electrică a clădirilor, strălucesc artificiile cerului; afară e lumină ca ziua. În decorul acesta feeric, în noaptea aceasta prefăcută în zi, răsună cîntece și cuvinte de pace și prietenie, pe care vîntul le duce din Moscova spre toate colțurile pămîntului...

PACE
MIER
AMICIZIA

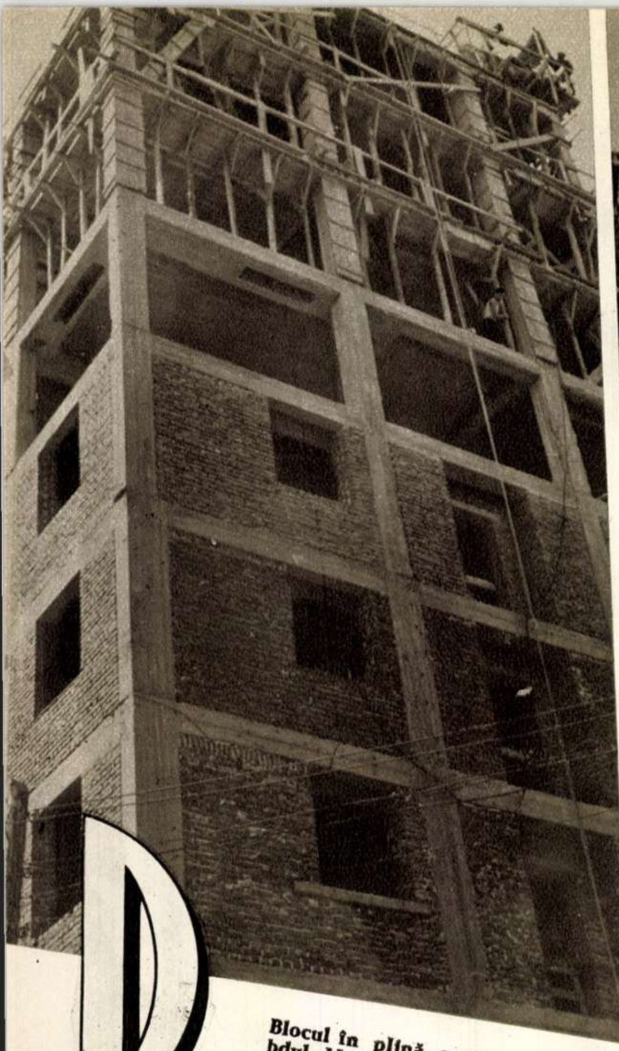

Blocul în plină construcţie de pe bdul Magheru colţ cu strada Bis. Amzei.

Urmaşii lui Bucur Ciobanul îşi mai pasc oile prin aceste meleaguri din imediata apropiere a şantierului Floreasca... În curînd, însă, nu vor mai fi pe aici nici şantier, nici păstori, ci impozante blocuri muncitoreşti, parcuri, scuaruri...

Copiii sint permanent atraşi pe şantier; ei găsesc aici tot felul de materiale pentru „construcţiile" proprii...

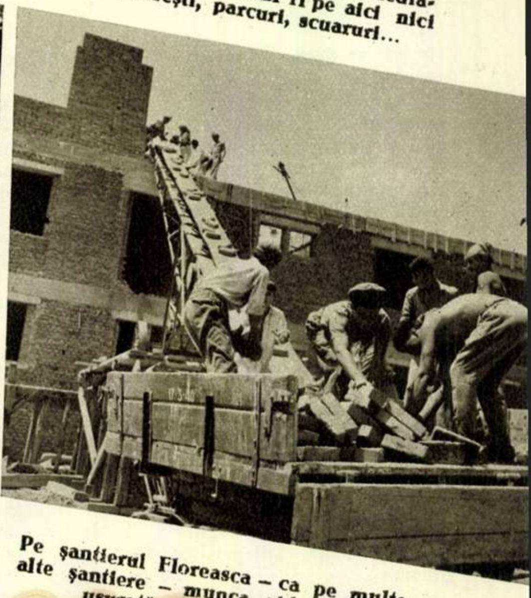

Pe şantierul Floreasca – ca pe multe alte şantiere – munca zidarilor este uşurată prin mecanizare.

POEZIA CONSTRUC

O nouă perspectivă asupra Bucureştiului. Fotografia este luată de pe acoperişul construcţiei supraetajate în 7 etaje din bdul 1848 (Piaţa de flori).

FOTOREPORTAJ
de Eugen IAROVICI

A clădi nu înseamnă doar a ridica nişte ziduri şi a pune un acoperiş pe deasupra, ca mijloc de apărare împotriva urgiei vînturilor de iarnă, a arşiţei soarelui din miez de vară sau a ploilor din toate anotimpurile. A clădi are o semnificaţie mult mai adîncă, cu înţelesuri multilaterale, o semnificaţie profund omenească, plină de ecouri poetice. A clădi înseamnă a-ţi dura un cămin în care să te simţi bine, în care să te odihneşti, să visezi despre viitor, să iubeşti, să-ţi creşti copiii, să-ţi primeşti prietenii, în care să îmbătrîneşti, să te gîndeşti la trecut. A clădi înseamnă a avea încredere în viitor, a iubi viaţa, pacea...

...Încît o bina, un şantier de construcţie de locuinţe are întotdeauna în el ceva optimist, ceva care îţi face parcă pasul mai vioi şi te îndeamnă să fluieri vesel...

La noi în ţară s-a clădit mult în ultimii zece ani: fabrici, uzine, centrale electrice, teatre, stadioane, spitale; lucrări multe şi de proporţii mari, lucrări ale industrializării socialiste a ţării, menite să ridice viaţa economică şi social-culturală a poporului la un nivel mai înalt. S-a clădit mult la ţară, locuinţe multe, S.M.T.-uri, grajduri, hambare, spitale, case de naşteri, cămine culturale. Moştenirea dureroasă lăsată de regimul burghezo-moşieresc trebuia lichidată. A fost o muncă grea, golurile erau multe şi adînci, industria producătoare de materiale de construcţii incapabilă să satisfacă toate cererile (la o clădire trebuie vreo 200 de sortimente de materiale) şi mîna de lucru insuficientă cantitativ şi mai ales insuficient calificată (în construcţii există aproximativ 20 specialităţi diferite). Greu însă nu înseamnă imposibil.

Pas cu pas, cu perseverenţă şi înţelepciune, încep să se depăşească greutăţile.

Cărămizile se vînd literalmente ca pîinea caldă; față de cererea mult sporită, cărămizile sînt transportate calde, direct din cuptor.

PRIVIRE ÎN VIITOR

- În Floreasca, pînă în 1960, se vor construi 2000 apartamente.
- Apartamentele din bdul Muncii (500 pînă în 1959) și casele de 2-4 apartamente din cartierul Cățelu (în total se vor construi 800 apartamente) sînt doar o parte din marele complex Balta Albă, care reprezintă o rezervă de 25.000 apartamente.
- Pînă în 1960 se va deschide un mare șantier pentru 1500 apartamente pe șoseaua Giurgiului.
- Pe bulevardul Magheru au început lucrările de amenajare a șantierului de pe locul unde a fost restaurantul Garofița. Se va construi un bloc cu 90 apartamente.
- Tot pe bdul Magheru vor începe în septembrie sau octombrie lucrări pe locul „Sanitas", pentru un mare bloc de apartamente.
- Supraetajările (s-au făcut 200 pînă acum) vor continua și în viitor.

Blocul de pe locul fostului „Carlton" se va da în curînd, în ← folosință.

Mecanizarea a contribuit mult la scăderea prețului de cost pe șantierele din București. Iată o bandă transportoare pe șantierul din bdul Muncii.

Lucrări de supraetajare în Piața 23 August, lîngă Foișorul de Foc.

ȚIEI

Azi, sîntem în faza în care construcția de locuințe la orașe ia avînt. Să luăm, spre pildă, Bucureștiul și să lăsăm să vorbească cifrele: dacă însemnăm cu coeficientul 100 totalul apartamentelor date în folosință în 1955, el este 225 în 1956 și aproximativ 450 în 1957. De patru ori și jumătate mai multe apartamente date în folosință în 1957, față de 1955! Greu să subapreciezi semnificația acestei cifre!

Hotărîrea partidului și guvernului cu privire la creditele pentru clădirea de locuințe individuale sau prin cooperare și cea cu privire la posibilitatea folosirii fondurilor întreprinderilor pentru construcția de locuințe stau la baza acestui avînt. Cifrele, fără îndoială, vor spori an de an, indicînd noile realizări în acest domeniu spre folosul oamenilor muncii.

Încă n-au fost coborîte schelăriile şi pe şantierul Griviţa Roşie au şi apărut spaţiile verzi, cu flori încîntătoare.

ÎNCĂ DOUĂ CIFRE:

- Preţul de cost pe metru pătrat locuibil a scăzut cu 10-15%.
- Timpul de construcţie s-a scurtat cu 25-30%.

Cîţiva factori care au determinat scăderile de mai sus:

- o mai bună organizare a muncii;
- introducerea mecanizării pentru lucrările care cer un mare volum de muncă (macarale, centrale de beton armat, benzi transportoare etc.);
- construcţia din panouri mari;
- materiale de finisaj noi, mai ieftine (pardoseli de gumolit—practic, culori plăcute, se spală uşor, economie de material lemnos — înlocuirea faianţei cu opaxit de calitate bună şi culori atrăgătoare etc.);
- tipuri noi de apartamente în care suprafaţa construită a scăzut, fără să scadă suprafaţa locuibilă (o mai bună distribuţie în interiorul apartamentelor, eliminarea de coridoare şi vestiare inutile etc.);
- renunţarea la o serie de ornamentări inutile etc.

UNELE LIPSURI

- Cu toate că preţul de cost a scăzut întrucîtva (preţul de cost cel mai redus a fost realizat la şantierul Căţelu), totuşi construcţiile sînt încă prea scumpe.
- Aprovizionarea şantierelor la timp şi cu materiale de bună calitate nu este încă rezolvată, ceea ce produce mari întîrzieri mai ales la binalele de construcţie prin cooperare sau individuale.
- Calitatea construcţiilor, fie din cauza materialelor, a unor calcule greşite, a mîinii de lucru slab calificate sau a unui control insuficient, nu este mulţumitoare pe unele şantiere.
- Timpul necesar construcţiilor este încă foarte lung.
- Pentru cei care construiesc prin cooperare sau individual, formalităţile pentru obţinerea autorizaţiilor de construcţie durează foarte mult şi trebuie făcute în diferite puncte ale oraşului, cerînd multă alergătură, aşteptare, revenire etc. etc. Nu se pot simplifica şi concentra aceste formalităţi (Sanepid, Pompieri, S.A.S., I.C.A.B., I.R.E.B., I.D.E.B.)?

VĂ AMINTIŢI?

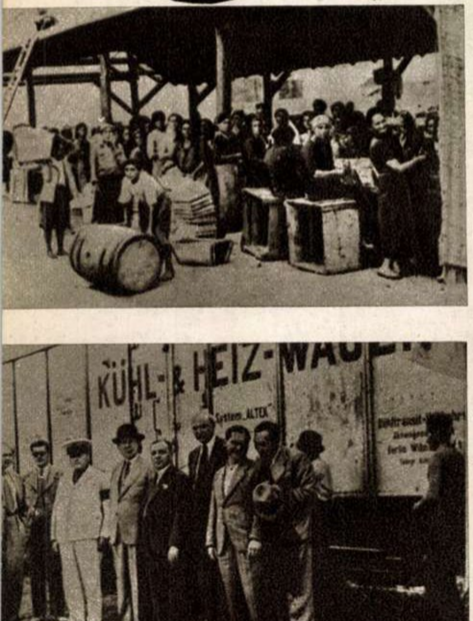

Butoale, copii, lăzi şi femei costelive... Unde a surprins fotograful de odinioară acest instantaneu? Într-un „şopron bine aerisit" (!) cum ne lămureşte candid explicaţia. Aici se împachetau fructe, mii şi zeci de mii de kilograme, care urmau să fie expediate în Germania lui Hitler. Copiii şi femeile munceau din greu... iar jefuitorii care încasau tantieme grase din exportul acestor fructe în Germania hitleristă s-au „imortalizat" în această poză. Nu de alta, dar nu cumva posteritatea să-i uite!

INSCRIPŢIE LA O FOTOGRAFIE

CIUPERCA ATOMICĂ

de George DAN

Gigantica ciupercă pluteşte, arde-n slavă
Şi scutură pe mare cenuşă — spori de-otravă.
Trăsniţi cad albatroşii şi-n stoluri pescăruşii,
Trăsniţi mor peştii-n bancuri sub pulberea cenuşii.
O, voi pescari ai mării, voi marinari ai lumii,
Vă paşte rău-atomic, ca răul vechi al ciumii.
Otravă-n cer şi-n apă, otravă-n pîine, peşte —
Cenuşa otrăveşte, ucide şi stîrpeşte...
Dar cine răsădeşte-a morţii mînătîrcă,
Ce Hitleri noi planeta vor s-o preschimbe-n hîrcă?
— Voi, ucigaşi de mame şi prunci din Hiroshima,
Nici apa din Pacific nu vă mai spală crima!
Opriţi-vă acuma lugubrul vostru joc
Din Christmas, din Nevada şi din Eniwetok!
Opriţi ospăţul morţii, căci pîcla de cenuşă
Ajunge şi pe Wall-Street — vă intră pe sub uşă,
Pătrunde-n creier, oase, în pîntec şi în guşă.

Opriţi-vă deci jocul,
Să nu vă ardă focul!

. . . .

Pămîntul ne e casă,
Pămîntul ne e masă.

Pămîntul ne dă lapte şi grîu ne dă, şi-aramă,
Uraniu şi cărbune — pămîntul ne e mamă.
Atunci de ce pămîntul să-l sfredeliţi cu bombe
Să-i otrăviţi văzduhul cu ucigaşe trombe?
Noroadele din lume îşi spun tăios cuvîntul:
„Destul cu arma morţii! Al vieţii e pămîntul!
Prieteni, hai să facem planeta o grădină,
Ca toţi urmaşii noştri, copiii ce-or să vină,
Să aibă flori şi pîine, şi-a cărţilor lumină!"

Ciuperca nucleară provocată de cea de-a doua bombă cu hidrogen lansată de englezi în zona insulei Christmas.

ITINERAR COREEAN

PARALELA 39

de M. RADIAN

Aviatorul coreean, un tînăr cu faţa mongoloidă, acoperită de puf negru-gălbui, cu un zîmbet care-i descoperă şiragul de dinţi albi, regulaţi şi sănătoşi, ne anunţă cu satisfacţie că ne mai despart doar 15 minute de Phenian. De trei zile şi două nopţi călătoresc cu avionul spre oraşul acesta şi trebuie să mărturisesc că tot timpul inima mea strînsă se înfioară la gîndul întîlnirii cu el.

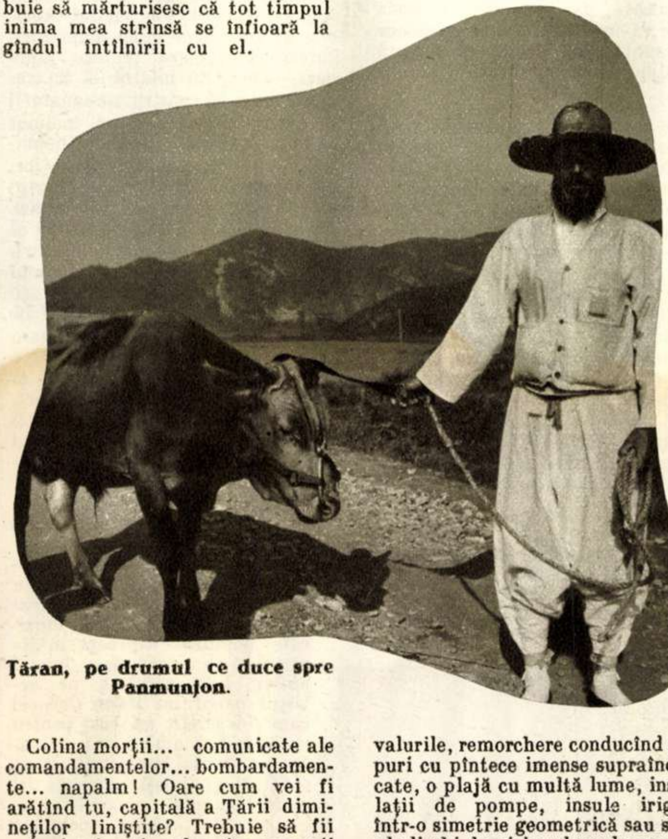

Ţăran, pe drumul ce duce spre Panmunjon.

Colina morţii... comunicate ale comandamentelor... bombardamente... napalm! Oare cum vei fi arătînd tu, capitală a Ţării dimineţilor liniştite? Trebuie să fii numai ruine şi moloz, iar oamenii tăi sînt desigur trişti şi necăjiţi, chiar dacă au reuşit să ridice cîte ceva în locurile pînă nu demult pustii. Imens monument al eroismului, dar şi imensă ruină a plîngerilor, aşa te-am văzut în toţi anii aceştia, Phenian! Poate de aceea am şi venit astfel pregătit sufleteşte la întîlnirea cu tine.

Şi deodată, iată oraşul. Plutim un timp de-a lungul majestuosului Tedongan, lat cît Dunărea noastră la Giurgiu, cu malurile înverzite, acoperite de pădurici din care se înalţă pe alocuri cîte o turlă sau un coş de fabrică, o poartă de cetate antică sau o clădire mai înaltă. Pe suprafaţa neliniştită a fluviului se văd vase de pescuit, mici jonci coreene cu catarge minuscule şi pupe largi şi înalte, contrastînd cu prova joasă, încît te miri că nu le inundă valurile, remorchere conducînd şlepuri cu pîntece imense supraîncărcate, o plajă cu multă lume, instalaţii de pompe, insule irigate într-o simetrie geometrică sau simple limbi de nisip aduse de mareea Mării Galbene (fenomen rar întîlnit pe glob, fluxul din Marea Galbenă urcă pînă la 100 kilometri pe cursul fluviului Tedongan). Din cauza colinelor numeroase care unduiesc printre străzi şi bulevarde, nu putem să sezisăm dimensiunile reale ale oraşului. Nu avem de altfel nici timpul necesar, pentru că în faţa noastră apare noul aeroport internaţional. Spun nou, pentru că în stînga lui ochiul nostru întîlneşte frînturi de ziduri, coloane stinghere strigîndu-şi parcă durerea, grămezi de moloz şi cioburi, rezultatul distracţiei „băieţilor“ gingaşi şi iubitori de frumos ai lui Ridgway şi Mc Arthur. Poate că s-ar găsi cineva să obiecteze precum că e pretenţios să-l denumeşti aeroport nou; e doar un cîmp nivelat, betonat, cu cîteva construcţii mijlocii. Şi, totuşi, acesta este începutul noului aeroport internaţional, cu straturi de margarete şi bujori, cu grănicerii şi vameşii coreeni, politicoşi şi îndatoritori, cu schele pe ziduri ce se înalţă în ritm spectaculos, cu avioane şi cu autocisterne, cu zeci de autocamioane şi sute de oameni care demolează ruinele.

După primirea călduroasă (consemnez buchetele de crizanteme cu fundă roşie de mătase — roşul semnificînd, în Coreea, veşnicia) şi îndeplinirea formalităţilor, o Pobedă nou-nouţă ne poartă către oraş printre lanuri, pe o şosea pietruită cu blocuri mari de piatră cenuşie. De o parte şi de alta îşi leagănă uşor în bătaia vîntului tulpinile, cît casa de înalte, gaolianul cu pămătuful lui ca o măturică roşie-cărămizie, porumbul înalt, cu mătasea galben-cafenie, dezvelindu-şi din loc în loc şiraguri de dinţi lăptoşi, meiul şi rami (o plantă industrială înrudită cu urzica, din ale cărei rădăcini fibroase se fabrică frînghii). Între semănături apar bostani enormi, fasole, ridichii, roşii, iar din loc în loc îşi desfac coroana bogată pinii coreeni cu ace lungi.

Ajungem din urmă o mulţime de oameni în haine de sărbătoare, cu steaguri şi lozinci, cu buchete de flori şi cu un fel de sorcove confecţionate din flori de hîrtie. Printre ei, multe femei tinere, drăguţe, îmbrăcate în costume multicolore, cu copii legaţi la spate ca într-un fel de marsupiu, stu-

Americanii au distrus-o, ridicîndu-şi împotrivă întreaga omenire. Astăzi, în adîncurile muntelui bat zi şi noapte motoarele hidrocentralei de la Sophon (Yalu), cea mai mare hidrocentrală din Asia.

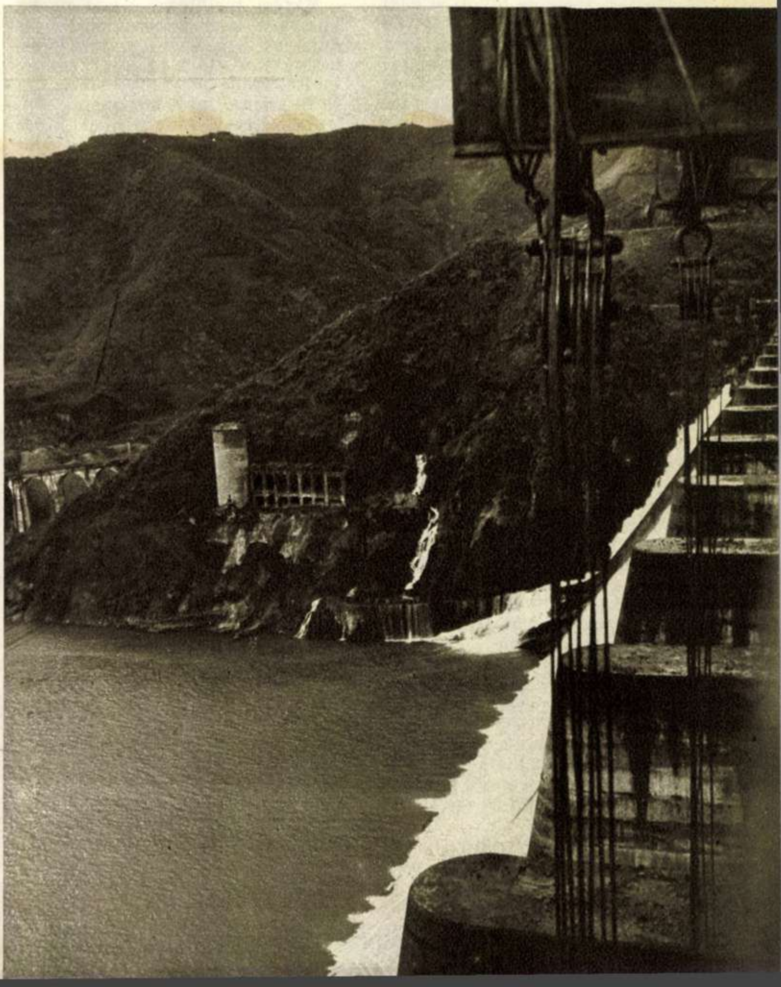

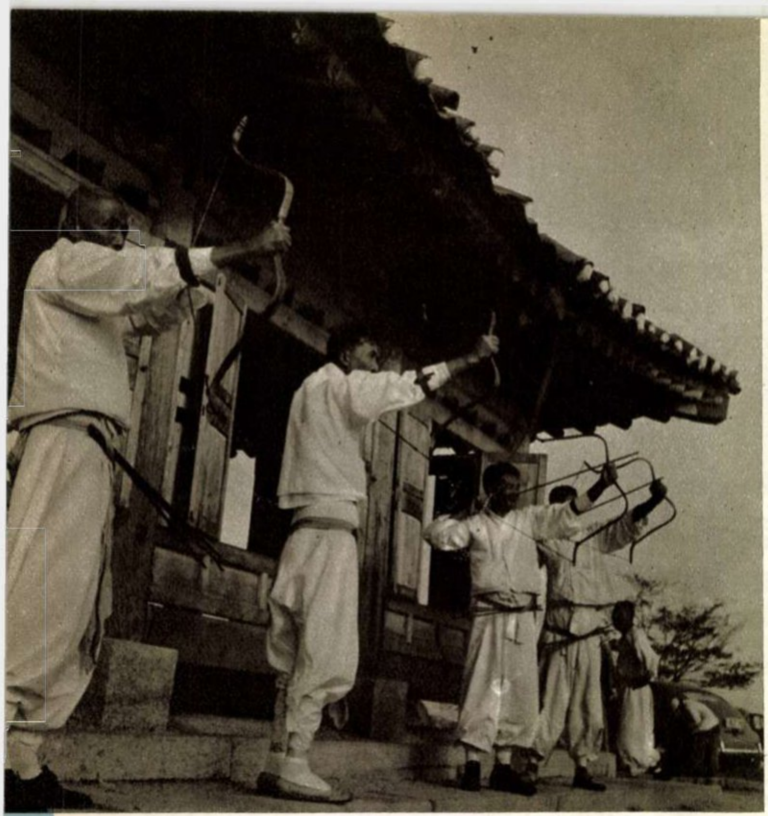

La Keson (Kaisungul din comunicatele de război) oamenii se întrec în zile de sărbătoare în sportul național Hval To Ghi.

denţi şi studente care se recunosc uşor după uniforma de doc şi şepcile cu cozoroc lat, ca ale vechilor noştri gimnazişti, toţi vorbind grăbit, agitat şi comunicativ. Însoţitorul ne informează că ei au fost la aeroport, să conducă delegaţia albaneză în frunte cu Enver Hodja.

Întîlnim primele care coreene: solide, greoaie, cu osii de lemn, cu două roţi de lemn sau pneuri de cauciuc, trase de bivoli şi vaci închingate în hamuri de iută, cu o verigă de aramă trecută prin nări. În care, căţăraţi pe grămezi de saci sau mergînd alături de car şi îndemnîndu-şi vitele, ţărani scoţînd un fel de sunet melopeic ei-i-i-ha-a. Sînt îmbrăcaţi în costume albe şi poartă pălării negre, de păr de cal, înalte şi cu bor lat, transparente.

Se ivesc primele case ale periferiei din estul oraşului. Cele mai multe sînt construite din lut, nu mai înalte de 3-4 metri, cu ferestre mici, carate, cu acoperişul în patru laturi trapezoidale (unele numai în două laturi), din paie sau olane recurbate cu colţurile în sus, în stil antic coreeano-chinez. În faţa casei, sau în spatele ei, lipit aproape de perete, pornind de la pămînt, un hogeag. Este de asemenea un sistem de încălzire antic, rar răspîndit în Coreea.

Printre aceste căsuţe se înalţă — multe încă la roşu — zeci de blocuri moderne, europene, în trei-patru etaje, cu ferestre largi, cu grădiniţe cochete. Intrăm în cel mai autentic şi mai tipic peisaj coreean contemporan, cu care aveam să mă întîlnesc peste tot, de-a lungul şederii mele în Coreea. Este peisajul sutelor de construcţii peste care domină, ca nişte cocori cu aripile larg desfăcute, imense şi totuşi gingaşe siluete de macarale-turn care se rotesc neobosit în arcuri de cerc din ce în ce mai largi.

Pe marginea drumului, salcîmi şi castani tineri — să tot aibă trei-patru ani. Aflu mai apoi că au într-adevăr vîrsta armistiţiului şi că au fost sădiţi în săptămînile şi lunile ce i-au urmat, în cadrul unei campanii care a cuprins întreaga ţară. „Sădiţi pomi! Îngrijiţi pădurile! Apăraţi verdeaţa!" Aşa glăsuia chemarea Comitetului Central al Partidului Muncii. Şi oamenii au răspuns. Poate şi pentru că verdeaţa este semn de tinereţe şi oamenii de aci iubesc tinereţea.

Maşina înaintează rapid pe un bulevard larg, în construcţie. De după un colţ apar primele uzine în două-trei etaje, cu coşuri zvelte, înalte, ca de furnal. Se simte din ce în ce mai mult apropierea centrului. Casele sînt din ce în ce mai dense. Multe din ele sînt prăvălii mici, cu firme viu colorate, cu steaguri pestriţe pe acoperişuri şi ghirlande de hîrtie colorată atîrnînd în dreptul ferestrelor. Te izbeşte marele număr de magazine alimentare şi de... ateliere fotografice.

O boare de aer primăvăratic ne mîngîie plăcut feţele. Ne apropiem de Tedonganul cu malurile acoperite de tufe de rosmarin şi iasomie, plopi şi sălcii plîngătoare. Fluviul împarte oraşul în două, curgînd de la nord spre sud. Aruncat peste el, ca într-un zvîcnet uriaş, vestitul Tedonghio, un monumental pod de oţel şi beton. Distrus în timpul războiului, podul acesta, lung de aproape o jumătate de kilometru, a fost refăcut încă în 1953 de voluntarii chinezi care au redat astfel viaţă oraşului paralizat de lipsa legăturilor permanente şi masive dintre un mal şi celălalt.

Pe pod, sîntem nevoiţi să circulăm la pas, întrucît avem în faţa noastră o caravană de autocamioane. Folosim timpul pentru a privi pe îndelete malurile înţesate de lume. Este ora 5 după-amiază şi mii de oameni, mai cu seamă tineri, muncesc cu iuţeală la descărcatul vapoarelor şi amenajarea digurilor, la înlăturarea ruinelor şi încărcarea camioanelor. Oamenii lucrează împărţiţi pe brigăzi, fiecare cu steagul ei, în care se îmbină cele mai neaşteptate culori. Se cîntă, se vorbeşte cu glas ridicat, se fac glume. Aveam să mă conving mai tîrziu că acesta este aspectul cel mai caracteristic al după-amiezelor Phenianului, cînd mii de locuitori vin în mod voluntar să-şi înfrumuseţeze capitala.

La numai cîteva zeci de metri de pod începe marele bulevard Stalin, lat cam cît bulevardul Bălcescu din Bucureşti. Şi curînd Phenianul ne oferă o nouă surpriză: Hotelul Inturist, o clădire sobră, monumentală, în patru etaje, în stil european. Hotelul te întîmpină cu holurile sale sănătoase, sprijinite pe coloane de marmură, cu scări de marmură şi săli de recepţie la etaje, cu zeci de picturi şi desene pe pereţi, cu covoare scumpe pe jos, cu calorifer şi băi la fiecare apartament (cu apă caldă şi rece), cu mobilă nouă, pluşată, confortabilă, cu un personal stilat şi săritor, cu un serviciu de informaţii poliglot şi atoatecunoscător, cu un mic magazin în care găseşti tot felul de surprize, şi un restaurant în care, pe lîngă mîncărurile coreene, poţi comanda bucate europene, de la champignonul franţuzesc la mititeii romîneşti etc. etc.

E drept că se simte pe ici, pe colo, graba cu care a fost ridicată clădirea; mai sînt încă unele lucruri nefinisate, dar cine oare e acela ce se va opri asupra unor asemenea amănunte, cînd descoperă această neaşteptată construcţie?

Se înserează. Crepusculul unui soare imens, ce pare a se culca în albia lată a fluviului, se lasă încet-încet peste oraş, aducînd cu sine o boare răcoroasă însoţită de o ceaţă lăptoasă, care-ţi aminteşte că se apropie sfîrşitul toamnei. Privesc depărtările de la geamul meu ce dă spre Tedongan. Dincolo de fluviu se aprind, una cîte una, luminile în blocuri şi în fabrici. Ultimele raze ale soarelui, reflectate de oglinda apei, strălucesc auriu în geamurile unei clădiri albe în mai multe etaje. Din depărtare răsună glasul strident, răguşit, al unei locomotive. Iar peste Tedongan izbucneşte, ca la un semn magic, un arc de lumină puternică, strălucitoare, care dă podului o înfăţişare de basm, lui şi fratelui său geamăn din adîncul valurilor. Întreg Phenianul vechi e în lumină.

Candizi şi fioroşi în acelaşi timp, aceşti slujitori ai împăratului Kon Min Van – al 31-lea din dinastia Kore – îi străjuiesc mormîntul de mai bine de şase veacuri.

Ard deci luminile Phenianului! Trăieşti, deci, oraş-erou!

Viaţa continuă impetuos prin locurile unde acum trei ani nu găseai nici piatră peste piatră.

★

Am cutreierat în zilele următoare oraşul acesta cu 500.000 locuitori. I-am văzut bulevardele şi magistralele, cu blocurile şi schelele lor, cu pieţe şi scuaruri înflorite, cu magazine universale şi expoziţii, cu autobuse şi autoturisme, cu stadionul fremătînd de lume. Inima s-a bucurat privind sutele de cravate roşii înaintînd cu cîntec spre întreceri sportive şi oamenii întorcîndu-se seara tîrziu de la şcolile serale. Mi-am petrecut ceasuri întregi în cinematografe şi expoziţii cu un public entuziast, m-am plimbat pe Morambon, celebrul Morambon cu colinele lui şi cu pavilioanele antice, cu teatrul şi muzeul său extrem de bogat, cu imensul monument închinat eliberatorilor sovietici, şi m-am înfiorat în adîncile lui galerii subterane. Am vizitat expoziţia economică şi m-am minunat în faţa priceperii şi energiei cu care tovarăşii coreeni au realizat neînchipuit de multe în aceşti numai trei ani; am vizitat fabricile şi am văzut cum muncitorii coreeni corectează tehnica japoneză — socotită infailibilă în trecut — cum îşi construiesc sanatorii de noapte şi creşe. M-am înclinat în faţa Tedonmunului şi Pothonmnului, porţile eroicei cetăţi antice, adevărate lucrări de artă reconstruite în aceşti ani, şi m-am delectat la spectacole de teatru şi operă. Cu regret trebuie să mărturisesc că n-am vizitat nici studioul de balet „Ţoi Sîn Hi" cu cei 250 studenţi ai săi, nici Institutul de artă dramatică, după cum n-am vizitat nici institutele de artă populară şi cel de artă cultă şi nici pe cel al tinerilor scriitori, ca şi multe, multe alte instituţii la care am fost invitat: timpul nu mi-a dat răgazul cuvenit. Dar am întîlnit profesorii şi studenţii entuziaşti ai universităţii „Kim Ir Sen", ca şi constructori ai oraşului, l-am cunoscut pe ministrul Culturii, care mi-a mărturisit pasiunea cu care se ocupă acum de reconstituirea celor 110 instrumente muzicale populare din care multe căzuseră în uitare de-a lungul anilor; l-am ascultat pe artistul poporului Hvan Cer, cel care şi-a jertfit un braţ pentru ca ostaşii să aibă o oră de teatru pe front. M-am întîlnit cu scriitori şi poeţi, ziarişti şi pictori coreeni, cu mulţi specialişti din ţările socialiste veniţi să dea o mînă de ajutor în reconstrucţie, cu artişti veniţi în turneu din aceste ţări. Am văzut străduinţele, perseverenţa, tenacitatea şi mîndria cu care oamenii din Phenian îşi reconstruiesc oraşul lor socialist.

Şi din toate acestea pot trage o concluzie — pe care ruinele şi căsuţele mizere încă existente n-o pot infirma: oraşul acesta viu şi puternic va fi în cîţiva ani o mare şi înaintată capitală a economiei şi culturii Coreei.

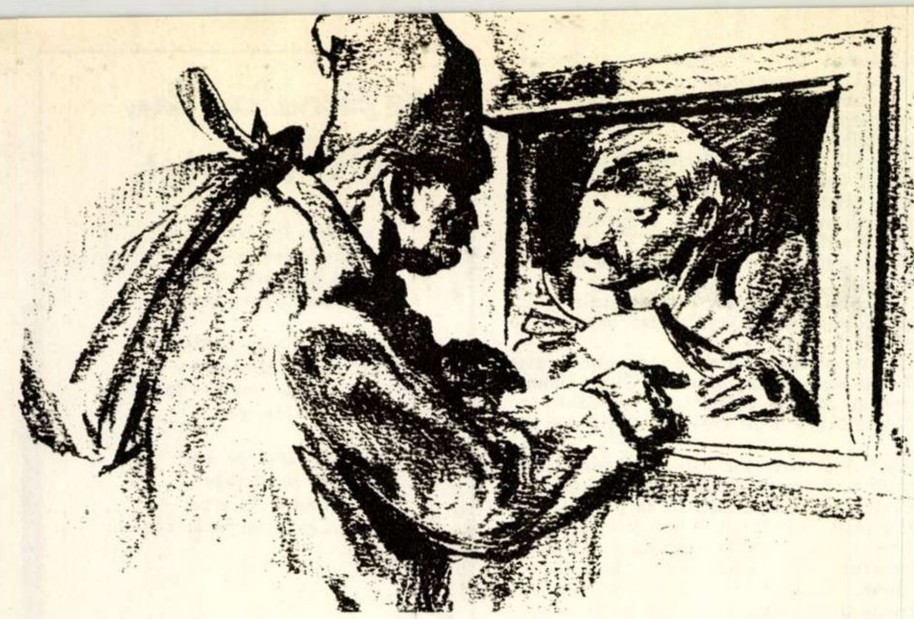

Spaima lui Ion N. Ion

— schiță —

de GH. FLORESCU

ilustrație de A. ALEXE

Paznicul se uită o vreme încruntat la actele bătrînului. Înafară de buletinul de identitate, vizitatorul îi pusese în mînă, hotărît și oarecum triumfător, o delegație bătută la mașină, prin care colectivistul Ion N. Ion din comuna Albeni este împuternicit să cumpere de la reședința de raion 8 metri cubi de cherestea, 400 bucăți de țigle, o roată dințată pentru pompa de apă și 10 perechi de pantofi tenis pentru echipa de dansuri. Mai avea bătrînul o adeverință care atesta, sub parafa și iscălitura președintelui, că numitul Ion N. Ion este membru al gospodăriei colective „Luceafărul“ din anul 1954. Livretul militar adăugat acestor acte și învelit în hîrtie albastră spunea despre persoana din fotografie, pe nume Ion N. Ion, că și-a îndeplinit stagiul în regimentul 14 Vînători.

Cînd cercetarea profundă și oarecum hazlie a acestor acte fu isprăvită, paznicul își înălță către bătrîn, pe deasupra ochelarilor, o pereche de ochi obosiți, dar binevoitori, și dădu glas unei întrebări ce-i stătea pe limbă din clipa în care bătrînul îi întinsese, prin ferestruică, toptanul de acte și adeverințe:

— Dar ce treburi te mînă la noi, moșule? Aici e Direcția Generală a Bazinului Carbonifer.

Îngrămădit în scobitura îngustă a ferestrei, Ion N. Ion se uita la paznic de parcă nu i-ar fi auzit întrebarea.

— E în regulă?—întrebă dînsul cu glas răgușit, așa cum se cuvine din partea unuia care călătorise toată noaptea pe tren.

— De bună seamă, moșule. Actele sînt faine—răspunse paznicul, întinzîndu-și gîtul către ferestruică. Însă la cine vrei să mergi? Și cu ce treabă? Aici este Direcția Generală a Bazinului Carbonifer—repetă dînsul bănuind că bătrînul, ca mai toți bătrînii, era tare de urechi.

— Apăi — zise vizitatorul, scărpinîndu-se în bărbie — aici am treabă. Cu președintele...

— Ce fel de președinte?—făcu mirat paznicul. Noi n-avem președinte.

— N-aveți?—păru intrigat bătrînul, clătinînd din cap. Atunci, cine-i mai mare pe-aici? Cine iscălește hîrtiile?

Simțind că-și pierde răbdarea, paznicul vorbi rar și apăsat.

— Moșule! Te-am întrebat pe cine cauți și ce cauți la noi, la Bazinul Carbonifer! Țigla și cheresteaua se vînd în altă parte. Aici e cărbune, mină de cărbune, pricepi ori nu?

Bătrînul se aplecă și mai mult în scobitura ferestrei.

— Dar ce crezi, omule, că nu știu carte? Și ce te burzuluiești așa? Dacă am venit la mină, atunci la mină musai că am treburi. Îl cat pe cel mai mare șef și basta! Înțelesu-m-ai?

Tonul aspru și hotărît al moșneagului fu ca un duș rece pentru paznic. O mai pățise el săptămîna trecută cu unul care ținea morțiș să intre în clădirea Direcției Generale și, pentru că-l judecase pe om numai după îmbrăcăminte, se pomenise cu o salată numărul unu din partea directorului general, care-l poftise scurt să deschidă altă dată ochii mai bine cînd citește legitimațiile. Nici azi nu știa ce funcție o fi avînd individul acela, dar se vede că era una de mare trecere, dacă s-a obosit, în persoană, chiar directorul general să-l certe. De aceea își muie glasul și spuse profesional:

— Tovarășul director general primește numai între ora 11 și 1, dacă pe el îl cauți — adăugă repede ca să-și facă datoria.

— Și-acu' cîtu-i? — întrebă de dincolo bătrînul.

— Șapte jumătate!

— Așa? — făcu celălalt descumpănit.

Apoi pe gînduri:

— Și zici că de la unsprezece?

— Da. De la unsprezece la unu!

— Și mai curînd, nu?

— Nici în ruptul capului!

— Atunci... vîră-mă 'nluntru! Că mi-s cu zoru'—zise bătrînul și aruncă pe masă teancul de acte pe care paznicul i le înapoiase între timp.

— Unde vrei să mergi, omule?—se repezi paznicul, sîcîit și scos din fire.

Dar bătrînul vorbi liniștit, imperturbabil:

— La... cum îi spui, la directorul general.

Paznicul se lăsă cu toată greutatea pe scaun și-și scoase ochelarii. Măi ce catîr!

— Bre, moșule! — făcu el cu glas stăpînit. Pari om de înțeles. Tovarășul director general primește numai între unsprezece și unu. Ți-am mai spus de cîteva ori. Vezi-ți de treburile dumitale, du-te după cherestea, după papuci de dănțuială și la unsprezece n-ai decît să te-ntorci. Eu am să dau de aici telefon secretarei, ea are să te anunțe și dacă tovarășul director general are vreme, te-a primi. E limpede?

— O fi—răspunse bătrînul, mișcîndu-se cu greutate în pervaz — numai că n-am eu vreme s-aștept! Să mă primească acu'!

— Ce s-a întîmplat? — auzi bătrînul în clipa aceea un glas în spatele său și, întorcîndu-se surprins de acest ajutor venit pe neașteptate, dădu cu ochii de un bărbat negricios, înalt, bine făcut, îmbrăcat în niște straie ciudate de cauciuc, cu o șapcă colțuroasă pe cap și în mînă cu un lămpaș.

Fu și mai surprins cînd, de după fereastră, îl auzi pe paznic aruncînd un grăbit și foarte respectuos: „Să trăiți, tovarășe director general“.

Bătrînul îl cîntări scurt din ochi pe străin. Părea să aibă pe puțin 40 de ani, deși putea să fie și mai tînăr, după cum arătau ochii ageri, umbriți de gene stufoase. Gura cu buze pline, cărnoase, care dezveleau un șir de dinți albi și puternici, te-ar fi înșelat și mai mult în prețuirea vîrstei lui.

La rîndul său, directorul general îl măsură pe bătrîn cu interes și pentru că auzise un crîmpei de discuție, și pentru că omul i se părea simpatic prin simplitatea și cutezanța sa. Deși era spre sfîrșitul primăverii, totuși bătrînul purta căciulă, o căciulă lunguiață cu vîrful adus într-o parte, care îi dădea un aer ștrengăresc și întregea figura lui de om sincer, încrezător și cinstit, în ciuda faptului că arăta obosit și tras de nesomn.

Bătrînul dădu să-și scoată căciula, dar se mulțumi să și-o ridice de un deget pe frunte. Îmbrăcămintea omului îl îndemna să-i vorbească deschis, fără prea multă politețe.

— Îl căutam pe tovarășul director general — zise el supărat că glasul îi trăda totuși o oarecare emoție.

— Eu sînt—vorbi simplu directorul general, înveselit de situația aceasta, ieșită cumva din comun. Care-i baiul?

Drept răspuns și fără să-și ia ochii de la interlocutorul său, bătrînul Ion N. Ion scociorî o vreme în chimir, de unde, răsuflînd ușurat, scoase la vedere un petic de hîrtie și i-l întinse.

Era un mandat poștal pe numele lui Ion N. Ion din comuna Albeni, în valoare de 1.500 lei, expediați din localitate de un anume Ion I. Ion.

— Ce-i cu asta? — făcu mirat directorul general.

— Așa-i că nu pricepeți? — zise bătrînul cu bucurie stăpînită. La fel ca mine, că nici eu n-am înțeles nimic. Banii i-am ridicat de la poștă, uite-i aici la mine — și se bătu cu palma peste chimirul lat din piele țintuită. I-am adus înapoi. Băiatu-i tînăr, tovarășe director general, și ... de... eu știu!...

Ieșit între timp în ușă, paznicul căta cu interes și curiozitate la bătrîn, la fel ca și directorul general, care, neînțelegînd o iotă din spusa bătrînului, părea gata-gata să se crucească. Totuși, îl asculta cu luare aminte, nădăjduind să deslușească pînă la urmă ce vrea omul acesta scoborît din cine știe ce coclauri.

— C-o viață-ntreagă am trăit cinstit — continuă bătrînul — și n-am căzut pe capu' nimănui povară... De la nimeni n-am cerut, că de ceri trebui să dai îndărăt și se cheamă că-i și mai mare baiul... Eu, banii i-am adus și încă ceva pe deasupra, de, feri-mă doamne, a fi și vreo lipsă...

Își scoase o cogeamite năframă din același chimir care părea foarte încăpător și-și șterse cu mînie fruntea. Apoi continuă:

— Mă-si nu i-am spus nimic, că-i beteagă de inimă și mi-i să nu piară de-a afla cine știe ce de fii-su Ion...

— Care Ion, bădiță ? — întrebă încurcat și puțin amuzat directorul general, lăsînd pe marginea ferestruicii lampașul.

Pentru o clipă bătrînul păru mirat peste măsură.

— Adică... dumitale ți se pare de șagă? întrebă dînsul în șoaptă și temător.

— Ce șagă, moșule? Ce să mi se pară? Vorbești în dodii... Fii mai deslușit! Directorul rămase o vreme îngîndurat, apoi, luîndu-și lămpașul, adăugă hotărît:

— Ia vino-ncoace, în birou! — și fără să aștepte răspuns, păși grăbit, cu mers larg.

Bătrînul îl urmă supus, nu fără să-și fi adunat cu grijă actele și hîrtiile risipite pe masa paznicului.

O salută stîngaci pe fata care făcea de strajă la ușa directorului general și se furișă în biroul acestuia cu căciula — în sfîrşit scoasă — în mînă. Directorul îşi apropie scaunul de scaunul pe care-l poftise să se aşeze şi, deschizîndu-şi cîţiva nasturi la salopetă, îl îndemnă să-i povestească:

— Ia zi-i! Dar cu rînduială... Ia-o de la capăt, cine eşti, de unde vii, ce necaz te frămîntă... Pune căciula aici, pe masă — aşa! — şi vorbeşte.

— Păi, v-am spus!—îndrăzni bătrînul, a cărui semeţie părea să se fi topit acolo, lîngă căsuţa paznicului.

— Nu aşa! Ia-o de la capăt... — porni să-i dea curaj directorul general.

Dar în loc să-i vorbească, bătrînul îi desfăcu în faţă — şi lui, ca şi paznicului—documentele, adeverinţele, delegaţia, livretul militar... Cînd directorul general termină lectura lor, bătrînul adăugă:

— Vedeţi? Sînt om cinstit... Mă ştie o lume, de la noi din Albeni şi din toate satele dimprejur. La fel zic şi despre copiii mei, Vasile, care-i în colectivă, Maria, măritată cu unul de la fabrica de scule din Rîşnov, şi la fel spuneam şi despre Ion, care-i aici, la mină.

Directorul general tresări, simţind că bătrînul începe să se apropie de chestiunea în care dînsul — ca director general — ar putea avea vreun amestec.

— Deci, ai un fécior aici, la mină?— zise, căznindu-se să-l aducă pe bătrîn la matca cea bună a povestirii.

— Am, tovarăşe director general, am, ştiţi... v-am spus... cum e el cam tinerel... să nu fi făcut vreo poznă... Eu am adus toţi banii...

— Ce bani, omule?

— Iată-i... toţi! O mie cinci sute şi pe deasupra încă cinci hîrtii de-o sută! Că Ion, de ne-a făcut acu' de rîs, îi rup coastele, să n-aveţi grijă!

— M-ai omorît, bădiţă — rîse directorul general, încurcat şi înveselit, încruntat şi plin de bunăvoinţă, totodată. Oi fi eu tare de cap, dar nici cu dumneata nu mi-e ruşine. Ce-i cu Ion? Şi de ce pui banii aici?

Dădu să împingă înspre bătrîn pachetul de hîrtii albastre, însă bătrînul se împotrivi, ca de ceva silnic.

— Lasă-i, tovarăşe director general! Mandatul l-am primit ieri şi bine s-a chitit să mă trimeată preşedintele nost' la oraş... Oricum, şi-aşa, şi-aşa, eu tot veneam... Dar văd că nu ne-nţelegem...

Bătrînul îşi trase scaunul cu o şchioapă mai aproape de directorul general şi continuă:

— Banii ăştia ori îs de furat, ori s-o fi înhăitat băiatul cu alţii, ori i-a luat cu împrumut să se grozăvească în sat că-i plin de bani...—adăugă dînsul grav şi foarte serios. Pune dumneata de iscodeşte prin terfeloage şi-i vedea de nu-s lipsă undeva. Îi plecat numai de un an ,jumă' şi n-avea de unde cîştiga.

Pe măsură ce vorbea, faţa directorului general se întuneca de încordare. Bătrînul părea convins de ceea ce spunea şi, la urma urmei, lucrurile ar fi putut să fie chiar aşa. Întinse mîna şi, apăsînd pe un buton, îndată străjera de la uşă îşi vîrî capul prin deschizătură.

— Poftiţi! — grăi dînsa scurt, ştiind anumite reguli aici, la şeful cel mare.

— Dacă eşti bună — vorbi directorul general — caută la direcţia personalului şi află în ce sector lucrează un tînăr — se-ntoarse către oaspetele său — cum îl cheamă pe băiatul dumitale, moşule?

— Ion I. Ion—răspunse bătrînul, ca la armată.

— Ion I. Ion — îşi îndreptă directorul general vorba către fată.

Se opri asupra unui gînd atunci încolţit în minte şi adăugă:

— Să-mi aducă şi statele de plată din ultimele două luni.

Fata închise repede uşa. Într-o pornire prietenească, directorul general puse o mînă pe umărul bătrînului.

— Eşti un părinte cumsecade, moşule — zise dînsul stăpînindu-şi un zîmbet. Uite, acuma o să vedem ce-i cu banii ăştia. Şi dacă feciorul dumitale a făcut vreo poznă, ţi-l dau în grijă...

— Aşa! Aşa, tovarăşe director general! Să vă ţină dumnezeu, că sîntem oameni cinstiţi... Un capăt de aţă n-am luat de la nimeni. Iar pe blestematu' aista îl bag în beci şi-l ţin numai pe pîine şi apă — rosti cu năduf bătrînul. Iacă necazuri, acu' la bătrîneţe... Lumea nu-i toată bună... Şi să nu-l fi stricat şi pe fi-miu...

O vreme tăcură amîndoi, prilej pentru directorul general să-şi aprindă o ţigară, pentru bătrînul Ion N. Ion să-şi strîngă în pachet actele şi documentele şi să le aşeze cu grijă amănunţită într-o despărţitură a încăpătorului său chimir. Acum se liniştise şi-şi dobîndi iar semeţia aceea, care îl impresionase pe paznic la poartă. Căta plin de mirare, mirarea omului pornit să cunoască totul în viaţă, la biroul masiv acoperit cu cristal, la tablourile atîrnate de perete, la dulapul încărcat cu cărţi, la mica statuetă din bronz, ce înfăţişa un miner care se pregăteşte să găurească stratul de cărbune... la steguleţul acela triunghiular şi roşu pe care scria, cu litere de aur, „Întreprindere fruntaşă pe ramură“ şi care era prins în perete, la vedere.

În sfîrşit, tînăra deschise uşa, purtînd în mînă nişte hîrtii. O urma, surprins, un om cu părul alb, adus de spate, însă cu mers sprinten, plin de siguranţă.

— Ai venit şi dumneata, tovarăşe Călin? Bine ai făcut. Ia spune-mi, cine-i Ion I. Ion?

Cel întrebat, sub numele de tovarăşul Călin şi care aici îndeplinea funcţia de şef al personalului, luă din mîinile fetei hîrtiile şi le desfăcu pe rînd, aşa, ca să poată fi citite şi de directorul general.

— Ion I. Ion — începu dînsul — lucrează în sectorul nouă, abataj frontal, perforator, 170 la sută depăşire lunară, salariul plus depăşire progresivă 2.143 lei în luna martie, 1.989 lei în luna aprilie, 1.153 lei în prima chenzină a lunii mai... Evidenţiat, propus pentru titlul de fruntaş în producţie...

Prefăcîndu-se adîncit în cercetarea hîrtiilor, directorul general nu scăpa o clipă din ochi faţa bătrînului. Dacă la început îi păliseră obrajii, după fiecare cifră rostită părea că-şi revine, îmbujorîndu-se... Simţea că rostirea fiecărei sume îi ia din spate o grea spaimă şi o cumplită povară...

Foto-GHICITOARE?

Publicăm în fotografiile alăturate două costume naţionale, nu în întregime, dar suficient ca să poată fi identificate. Dacă ghiciţi, fără multă documentare, din ce regiuni ale ţării sînt aceste costume şi cine le poartă, aveţi — cum s-ar spune — ... 25 de puncte.

Dacă nu reuşiţi să ghiciţi, citiţi răspunsul în pagina 20.

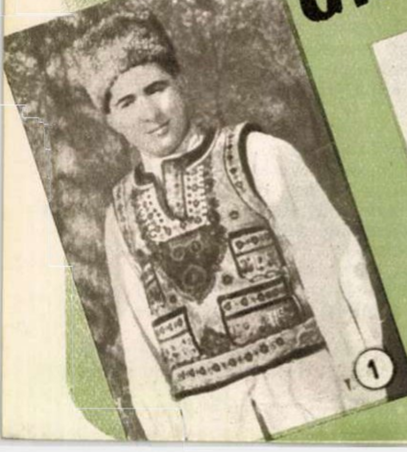
1

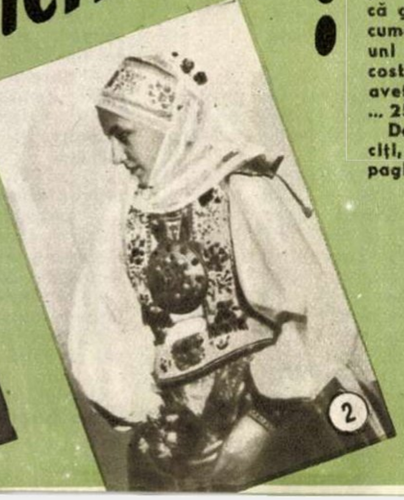
2

G. Demetru Pan

NOCTURNE

Carul-Mare îşi aşterne
Diamantele eterne —
Scapără din spiţe, rece;
Mută, luna îl petrece...

Bate luna-n plin brădetul;
Brazi învaţă alfabetul —
Scriu cu stele, sus, pe boltă
Cîte boabe-s în recoltă.

Luna rîde, cînd pe ape
Stelele nu pot încape
Şi se oglindesc în rouă —
Sînt, cît grîu în roada nouă...

George Ciudan

VARA LA SÎNTĂMĂRIE

Vara, la Sîntămărie,
Văd muierile în şir
Cum se duc la cimitir
Cu lumini şi cu răchie.

Pe morminte, peste flori,
Lasă lacrima să plîngă,
Biata inimă cu tîngă
Tot îi cheamă pe feciori.

Dorm aci pe veşnicie
Romînaşi ce s-au luptat
Cu fasciştii veniţi în sat
Vara, la Sîntămărie.

Dintre mame, numai una
Nu găseşte loc de plîns,
Ochiul e de ură stins,
Buza vînătă, ca pruna.

Numai dînsa dintre toate
Fuge cîtu-i cimitirul,
Răscoleşte iarba, pirul,
Şi tot strigă: „Nu se poate!

Spune-mi, doamne, mai întîi
Unde mi-i feciorul meu,
Vreau să-i pun lumini de seu,
Să-i ardă la căpătîi“.

Trec drumeţi, şi care trec,
Şi ţigani în pribegie,
Fiindcă-i zi de Sînt-Mărie
Şi-astăzi oamenii petrec.

Şi tot plînge mama-n rugă,
Şi-n zadar mormîntu-l cată,
Căci n-a fost săpat vreodată
Cu hîrleţ şi săpălugă.

Nici cenuşă n-a rămas
Din arsura blestemată,
C-a bătut-o vîntul toată
Peste ţărna fără glas.

— De-ar veni cumva pe-aici
Cei ce-au ars de viu feciorul,
Cum aş prinde-n mîini toporul,
Cum i-aş face gura brici!

Şi-apoi iese-n drum şi cheamă
Trecătorii şi-i îmbie:
— Beţi o gură de răchie,
Că aţi fost cu-al meu de-o samă!

ADUCERI AMINTE

de **GH. CIPRIAN** — artist emerit al R. P. R.

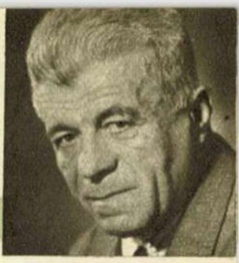

Gh. Ciprian

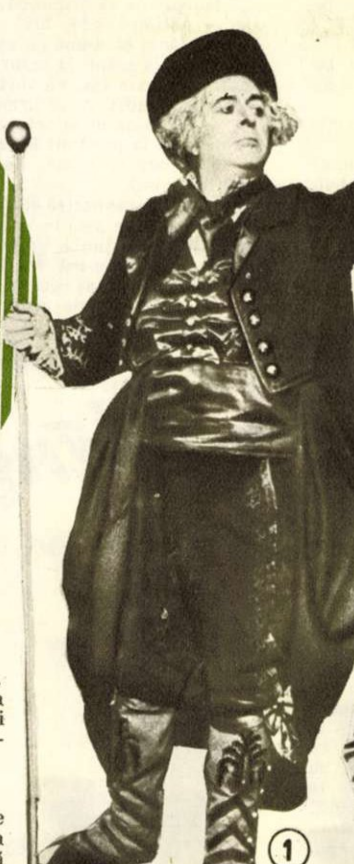

①

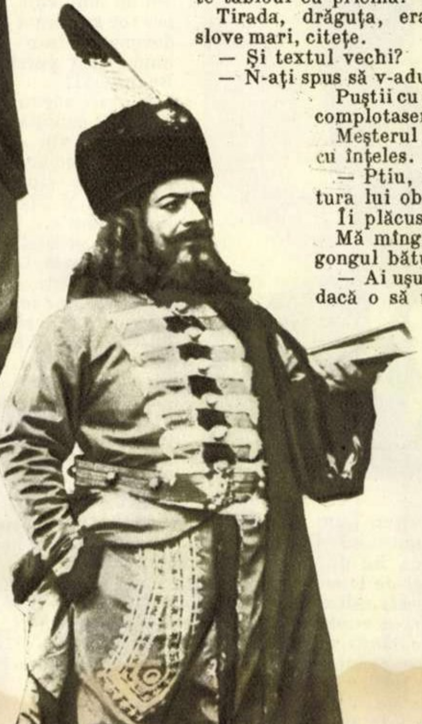

②

CONSTANTIN NOTTARA

Mă voi strădui să evoc pentru dv. unele amintiri; le voi depăna așa cum m-oi pricepe, rugînd pe maeștrii supraesteți să mă ierte dacă însemnările mele nu vor fi și literare.

*

Pe strada Carol, cam în dreptul pieții de flori, la cîțiva pași de faimosul magazin „La Balon", se afla pe vremuri vestita sală „Dacia", cunoscută prin întrunirile publice care se țineau acolo.

Uneori, la răstimpuri, în hardughia scobită în pîntecele hotelului cu același nume se juca și teatru.

Vara, se juca la „grădină", adică într-o curticică pavată cu bolovani, pe care musteau sosurile picante ce se prelingeau din cuhniile restaurantului vecin, accentele patetice ale actorilor amestecîndu-se cu comenzile chelnerilor și bătăile din clești ale grataragiilor.

Acolo, pe cutioara aceea de chibrit, am repetat noi vreo două săptămîni pe Ștefan Voievod, piesă în patru acte și în versuri, de State Dragomir.

Eu, rugat de maestrul Constantin Nottara să recopiez un tablou nu prea citeț, mai mult lipseam decît îmi vedeam de rol — care de altfel n-avea decît vreo două-trei vorbulițe. Le moșmondeam în surdină și o tuleam.

— Măi Gheorghe — mă oprea din drum Nottara — cînd e gata textul?

— Nici o grijă, maestre, n-aveți nici o grijă!

L-am adus în seara premierei. Eu n-aveam replici cu vodă — numai cu boierii. Și de aceea mare fu uimirea maestrului, auzind pe scenă, la spectacol, o tiradă patriotică subliniată de public cu aplauze.

—Ptiu, blestemăție, asta nu-i din piesă!

— Dar de unde, maestre?

— Să-mi radeți mie o sprînceană, dacă tirada e din piesă!

După lăsarea cortinei, ceru sufleurului să-i arate tabloul cu pricina.

Tirada, drăguța, era la locul ei — scrisă cu slove mari, citețe.

— Și textul vechi?

— N-ați spus să v-aduc unul... nou?

Puștii cu bărbi — boierii — cu care complotasem începură să icnească.

Meșterul clătină din cap, zîmbind cu înțeles.

— Ptiu, blestemăție! (Era înjurătura lui obișnuită).

Îi plăcuse tirada.

Mă mîngîie pe păr și rîse. Iar cînd gongul bătu, îmi spuse serios:

— Ai ușurință la condei și cîndva, dacă o să te ții de treabă, ai să poți scrie. Deocamdată, însă, află că ce-ai făcut nu-i corect.

— Maestre...

— Auzi ici? Nu-i corect.

Am plecat capul.

— Noi, actorii — urmă marele dascăl — sîntem datori să păstrăm cu sfințenie slova autorilor — nu, de dragul aplauzelor, să evadăm din textul lor.

Am roșit ca un copil prins cu mîna în buzunarul altuia.

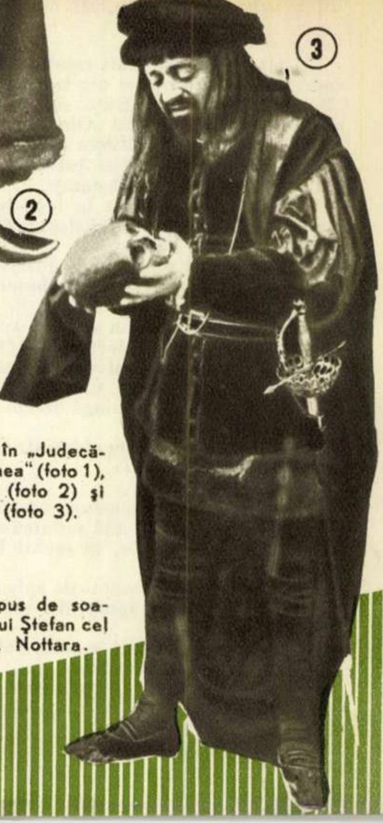

③

C. I. Nottara în „Judecătorul din Zalomea" (foto 1), în „Luceafărul" (foto 2) și în „Hamlet" (foto 3).

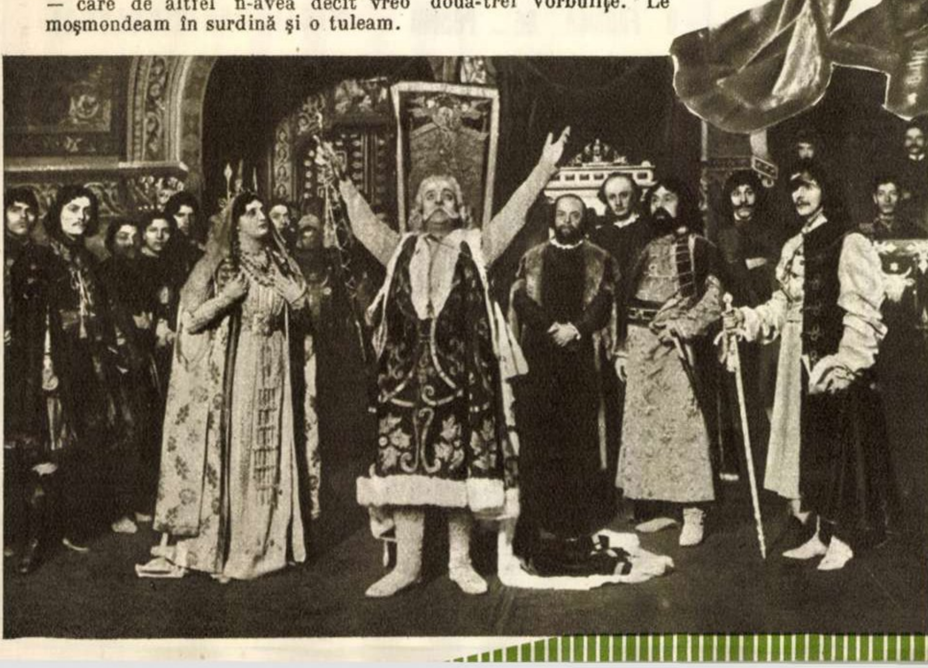

Scenă din „Apus de soare". În rolul lui Ștefan cel ← Mare, C. I. Nottara.

— Așa să știi, măi Gheorghe!
— Da, maestre...

Cinstea profesională, alături de marele său har, a fost una din trăsăturile caracteristice ale maestrului Constantin Nottara.

ION MORȚUN

Și pentru că în aducerile mele aminte stăruie, lîngă imaginea maestrului, și aceea a confratelui său întru măiestrie, Ion Morțun, să-mi fie dat voie să îndrept ochii suvenirului și către acesta.

Parcă-l văd cu căciula lui de oaie, tartanul pe după gît, trei-patru gheroace sub palton, șoșonii descheiați și țigăruca în colțul gurii. O mînă de om. O mogîldeață. Dar cîtă viață și ce duh viu în ciovîrțica ceea de moldovan! Unde intra, se-nviora încăperea deodată: avea pe nu știu ce și pe nu știu cum.

— Bri, strașnic geruiește!

Și parcă aducea cu dînsul înghețul tot de afară.

— Cum merg rinichii, coane?

— Ghine. Într-unul chiatra-i cît un bob di miei, în celalt aghie cît oul di găină...

Îi era dragă limba neaoș moldovenească și, după douăzeci de ani de muntenie, vorbea tot get-beget moldovenește, ca-n „zîua cînd o fost purșies la Bucuriești".

Nu este adevărat că pe om îl cunoști la un pahar de vin — căci băutura încinge mintea, ațîță simțurile, strîmbă și falsifică dimensiunile. Nu la băutură, ci la drum îl cunoști pe om. Dai mîna și zîmbești o viață întreagă unor inși care își rup fălcile zîmbindu-ți și o viață întreagă te amăgești, crezînd despre cutare că-i așa, despre cutare că-i altminteri. Pleacă la drum cu unul ori cu altul, ori pleacă cu amîndoi și ai să te lămurești curînd, curînd. Pe meșterul Morțun l-am cunoscut la drum — într-o „turnea di tiatru" cum grăia dumnealui. Un om levent. Tare subțire. Și șugubăț, nevoie mare. Cabina lui de drum de fier era un poem.

Peste cele două bănci de lemn — călătoream cu-a „triia" — trîntise o saltea mare de lînă, peste saltea perini de puf, plăpumi, macate, pui de perini, scoarțe, pături și cearșafuri. Pe o măsuță: sticle și borcănașe cu doftorii; pe policioare, lămîi, mere și portocale; iar pe podea, lăzi cu clondire de apă minerală. Și între acestea toate, o căciulă țuguiată, iar sub căciulă: Morțun! Să juri că ar fi plecat spre pol.

La drum îl cunoști pe om. Trăind cu el alături, frecîndu-te de dînsul, îl pipăi, îl adulmeci, îl simți. Zdruncinul roatelor face să pice sulimanul.

★

Îi plăcea atît de mult rolul arhivarului îndrăgostit de gloabe, încît spectacolul de retragere din teatru nu-l dete nici cu „Manasse", nici cu „Borkman", sau cu „Rața sălbatică" — piese în care strălucise — ci cu comedioara ecvestră „Omul cu mîrțoaga", deși nu jucase niciodată în ea la București... Sfîrșea cu un debut!

În seara reprezentației festive, Morțun, zgribulit într-un jilț, dîrdîia tot și flecărea, să prindă curaj:

— Măi, ce-am giucat la Ieși, la Cluj, la Timișoara, aceea-i fliac. Amu să vezi ce-mi poate chelea. Poftește în sală, să te crușiești și tu de ce-ai fost scris. Poftește!

Nu-l văzusem pînă atunci, deoarece în „turnea" jucam și eu; iar de pe scenă, neavînd perspectiva trebuincioasă, nu puteam să-mi dau seama ca lumea.

Urmărindu-l însă din stal,m-au uluit într-adevăr simplitatea, firescul și adîncimea cu care Morțun își trăia rolul.

După spectacol: festivitatea, sărbătorirea, cuvîntările.

Îmi arătă, în pauză, un pomelnic întreg de oratori.

— Măi, să nu te împingă dracul să iai și tu cuvîntul!

— De ce, coane?

— Fiindcă îți știu eu obiceiul: ti dai la om! Pe mini ai să mă laudzi și ai să înțepi pi alții...

— Îmi pare rău...

— Măi, fii om de omenie, nu-mi feșteli serbarea.

... Gongul bătu. Toată suflarea actoricească năpădi în scenă, în jurul lui Morțun. Cucoanele, în rochii lungi, cu coadă; bărbații, în fracuri ori în smochinguri.

Pînza se ridică și ropote de aplauze salutară tabloul acesta camaraderesc. Ovații. Cîțiva domni din sală se ridicară în picioare. Apoi alții. Și-apoi alții.

Morțun avea lacrimi în ochi. Fața i se strîmbase toată și întreaga lui făptură parcă sta să-ntrebe:

— Cu ce-am greșit, dumnedzăule?!

„Greșise" cu arta, cu talentul lui.

Din nefericire, începură cuvîntările. Domnii vorbitori porneau din dreapta scenei, înaintau în fața lojii regale, se frîngeau de șale și apoi dădeau drumul la manivelă. Aceleași limonade, aceleași siropuri, aceleași peltele: cînd s-a născut sărbătoritul, în ce lună a anului, în care zi a lunii, pe la ce școli a umblat, ce dascăli a avut și așa mai departe... Papagali vorbăreți. Țîrcovnici de strană. Să-l iei pe unul și să-l zvîrli în celălalt... Nici un cuvînt zvîcnit din inimă. Totul din buze. Vorbe.

Și apoi: sărbătoreau pe Morțun, ori pe vodă? Căci domnii cuvîntători stăteau, ca la fotograf, trei sferturi întorși spre rege și un sfert către Morțun. Iar pe cînd grăiau, trăgeau cu coada ochiului, să vadă: ascultă ori nu vodă, zîmbește, ori se-ncruntă.

Ultimul cuvînt, după obicei, îl avea sărbătoritul. A sosit și momentul acesta.

Morțun da să răspundă, cînd îi tăiai drumul. El șuieră printre dinți:

— Astîmpără-te, bri!

Mă făcui că n-aud și, apropiindu-mă de dînsul, îi grăi cam așa:

— De la actor la actor, îți spun: brava, Morțun! Ai giucat frumușel. Ești, ca să zic așa, un tînăr ce promite...

Sala hohoti. Apoi urmai:

— De la actor la actor... îți spun: bine c-am scăpat de tine! Iar de la prieten la prieten: bine c-ai scăpat de noi!

Rumoare pe scenă, rîsete în sală. Întorcîndu-mă după aceea către public, zisei:

— Dumneavoastră știți de ce sărbătoritul, din toate piesele, a ales-o la retragere pe asta cu calul năzdrăvan? Fiindcă, așa micuț și firav cum îl vedeți, Morțun e un erou.

Și înclinîndu-mă în fața publicului, încheiai:

— A vrut să se retragă călare!

... Multă vreme apoi s-a vorbit despre retragerea ecvestră a lui Morțun din teatru...

notăm!

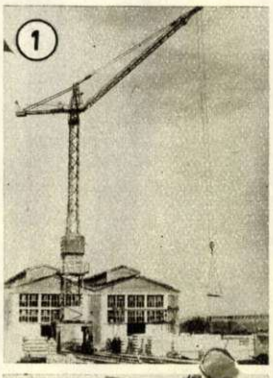

O FABRICĂ DE... PODURI

La Pitești, în atelierele Întreprinderii de construcții metalice (F.C), se produc prefabricate pentru construcțiile de poduri de mare rezistență.

În același timp, la I.C.M. Pitești se fabrică grinzi metalice grele pentru marile poduri.

În fotografii: 1) În fața noilor hale macaraua-turn cu o capacitate de 3 tone transportă piesele prefabricate destinate construirii podurilor de mare rezistență; 2) Muncitorii Marin Apostol și Spiridon Cristea, fruntași în muncă, lucrînd la nituirea grinzilor principale ale viitoarelor poduri.

Fotografii de A. PALLY-Pitești

DANSATORII DIN AVRIG

Costumele țărănești din Avrig au fost recent admirate pe străzile Orașului Stalin, cu prilejul sosirii în localitate a unui mare grup de tineri și tinere pentru a participa la concursul regional al formațiilor artistice organizat de către cooperativele meșteșugărești din regiunea Stalin.

Aparatul fotografic i-a surprins în fața Teatrului din Orașul Stalin, cu cîteva minute înainte de prezentarea dansurilor.

Fotografie de Ion FRIDMAN

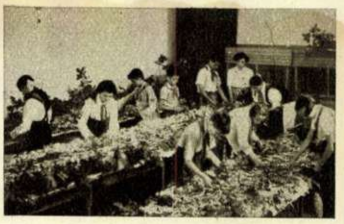

MICII SERICICULTORI

Elevii Școlii nr. 2 din Piatra Neamț au găsit un mijloc plăcut și instructiv de a se recrea în vacanță.

În săli amenajate chiar în localul școlii, ei îngrijesc mii de viermi de mătase, crescîndu-i și hrănindu-i cu frunze de dud.

Fotografie de Simon POMPEI

ATELIERE ÎN ȘCOLILE ELEMENTARE

La Școala de 7 ani nr. 15 din Ploești, situată în cartierul muncitoresc Bărcănești, s-au înființat, cu sprijinul întreprinderilor petrolifere din cartier, ateliere de mecanică și ajustaj, în care elevii fac practică sub îndrumarea unor maiștri calificați.

Fotografia alăturată redă un colț de atelier.

← Fotografie de I. VERMONT

notăm!

INDIA

-umbre și lumini-

INSTANTANEE

DE MIHAI GHIMPU

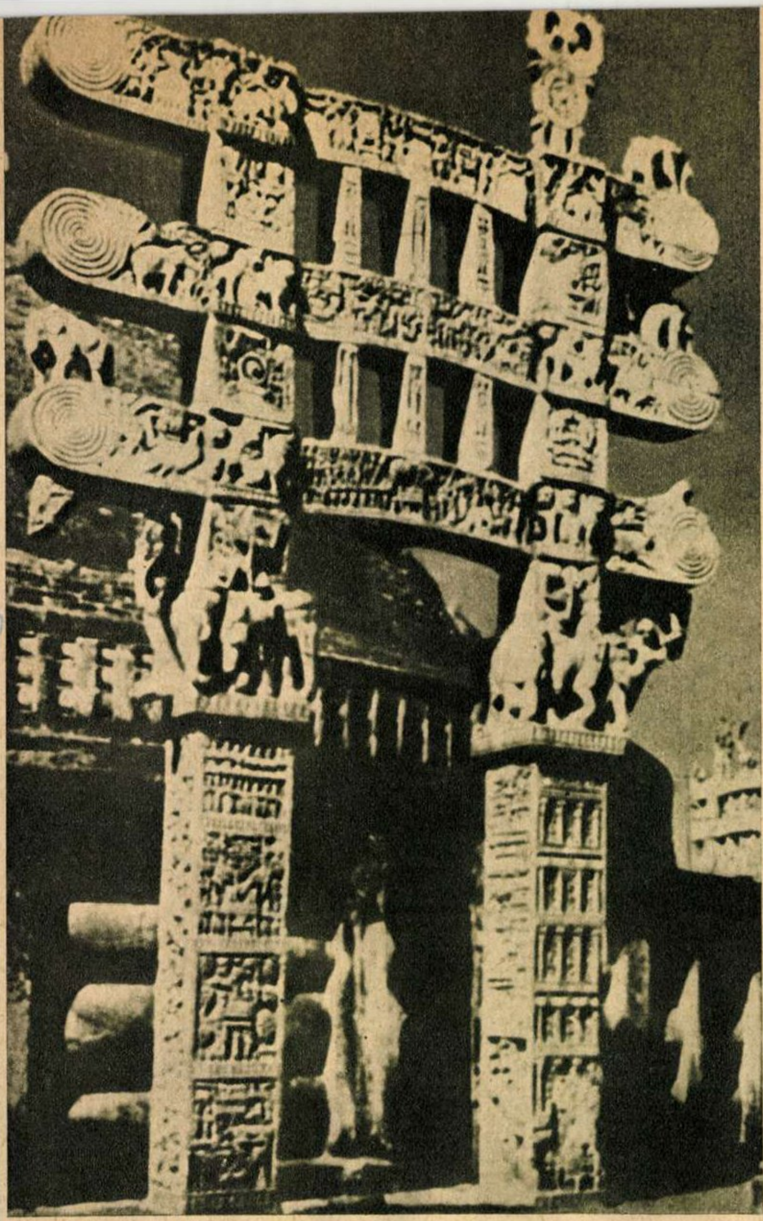

↑ În partea de răsărit a Indiei se află cele mai vechi monumente ridicate de credincioșii budhiști. Aceste monumente, în formă de cupolă, serveau și drept temple. Numele lor vechi este acel de „Stupa". În clișeul nostru poate fi văzută poarta de răsărit a marii Stupa de la Sanchi, datînd din secolul I înaintea erei noastre.

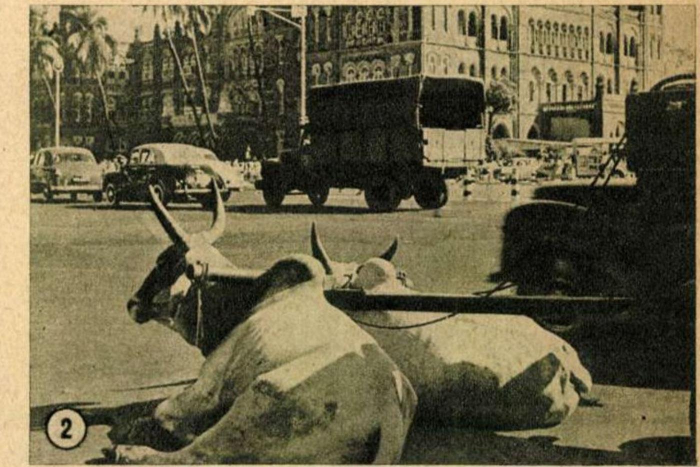

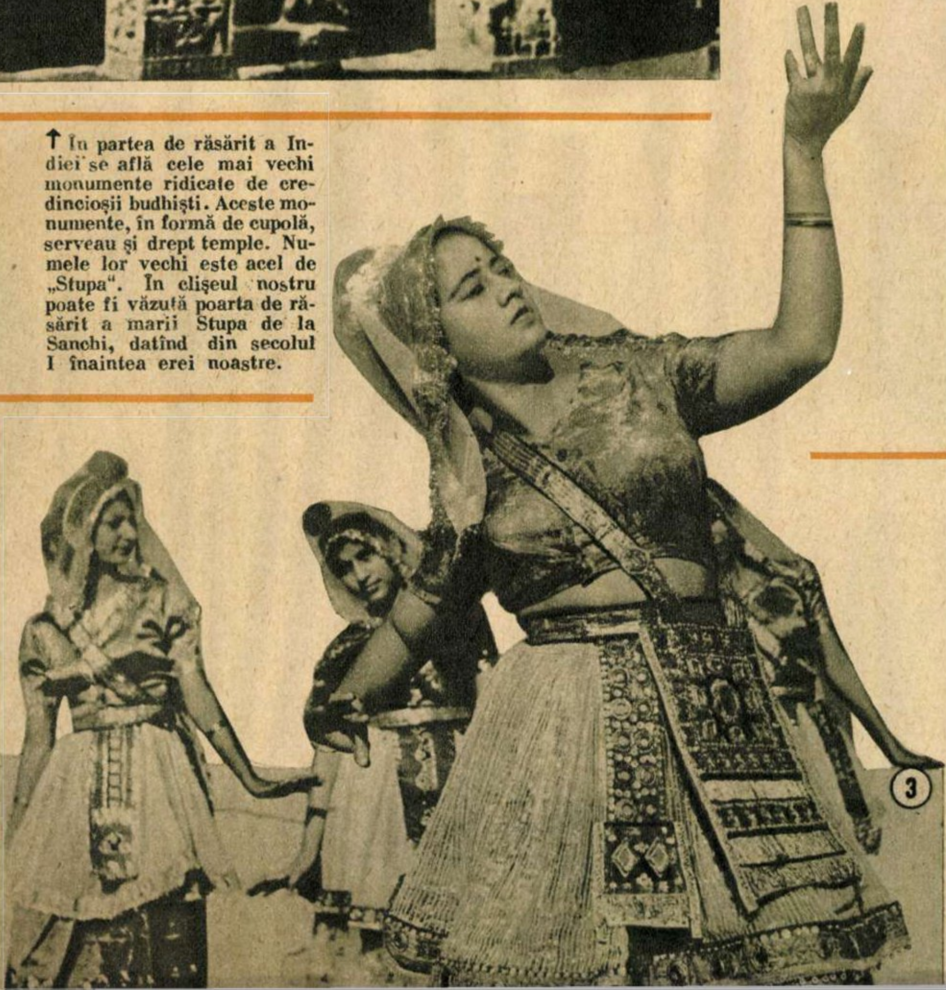

1 Figură impresionantă de bătrîn indian care, ținîndu-și mîinile împreunate în semn de salut și rugăciune, exprimă prin noblețea trăsăturilor și prin limpezimea și adîncimea privirii sale, dreptul și năzuința poporului său la o viață demnă.

2 O imagine frecventă pînă și pe marile artere ale Bombay-ului, al doilea oraș din India ca întindere și populație. Animale socotite sfinte de milenii, bovinele știu că pot să se odihnească pe... străzi, fără riscul de a fi tulburate.

3 Vechimea artei dansului în India se pierde în negura vremurilor. În accepția indienilor, el este mai întotdeauna și un mijloc de comunicare directă prin mimică, mișcare și gest, a unei anecdote, povestiri. Dansul interpretat de aceste indiene istorisește, prin mișcările degetelor și ale trupului, viața zeului Krishna, zeul dragostei.

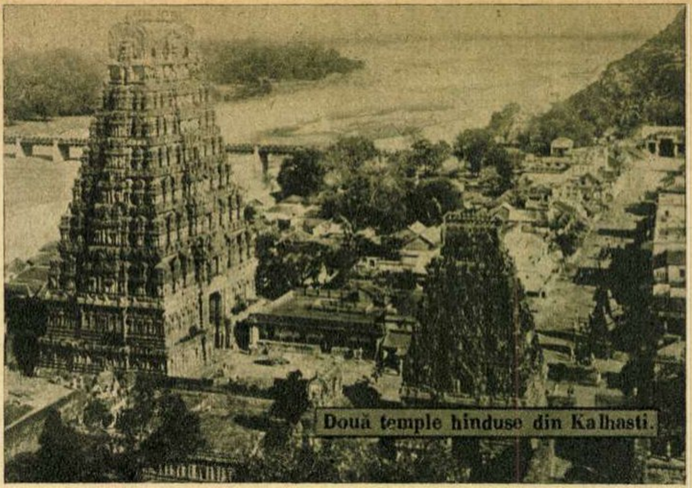
Două temple hinduse din Kalhasti.

Avionul cuadrimotor înghiţise depărtările cu nesaţul unui Flămînzilă din poveste. Şi drumul lung de peste 8.000 de kilometri a luat sfîrşit pe pămîntul Indiei.

Neastîmpărat mistuitor de energii şi de vieţi omeneşti, Bombay mi-a apărut în acelaşi timp un cîntec îmbietor prin superba lui aşezare naturală. Spre orele de seară, în golful pe marginea căruia partea sudică a oraşului se-ntinde ca o sprînceană prelungă, apele mării încep să se retragă chemate de reflux. Atunci, în timp ce în inima citadelei maşinile se întretaie pe străzile largi şi elegante, în timp ce luminile se aprind la ferestrele apartamentelor luxoase din blocurile care străjuiesc faleza, de sub planşeele ei de beton mii şi mii de oameni, ale căror siluete se proiectează halucinant pe fundul mării, se avîntă în mîl, pînă la genunchi. Gesturile lor febrile caută printre bolovani şi stînci rămăşiţele de vietăţi marine pe care — abundentă şi generoasă — marea, în majestuoasa ei retragere, le-a părăsit cu dispreţul bogătaşului care lasă pradă sclavilor urmele unui festin îmbelşugat. Explicaţia? Privirile mi-au alunecat spre dreapta, unde la capătul arcului amintit se înaltă severă, impunătoare şi teribilă, „Poarta Indiei". Cu bolţile ei imense, cu cele patru turnuri care-o prelungesc parcă ameninţătoare spre cer, „Poarta Indiei" îţi vorbeşte de peste veacuri de mîna stăpînului englez, care a aşezat-o aici ca semn al puterii sale. Timp de aproape 200 de ani, prin această simbolică şi monumentală poartă, s-au scurs,

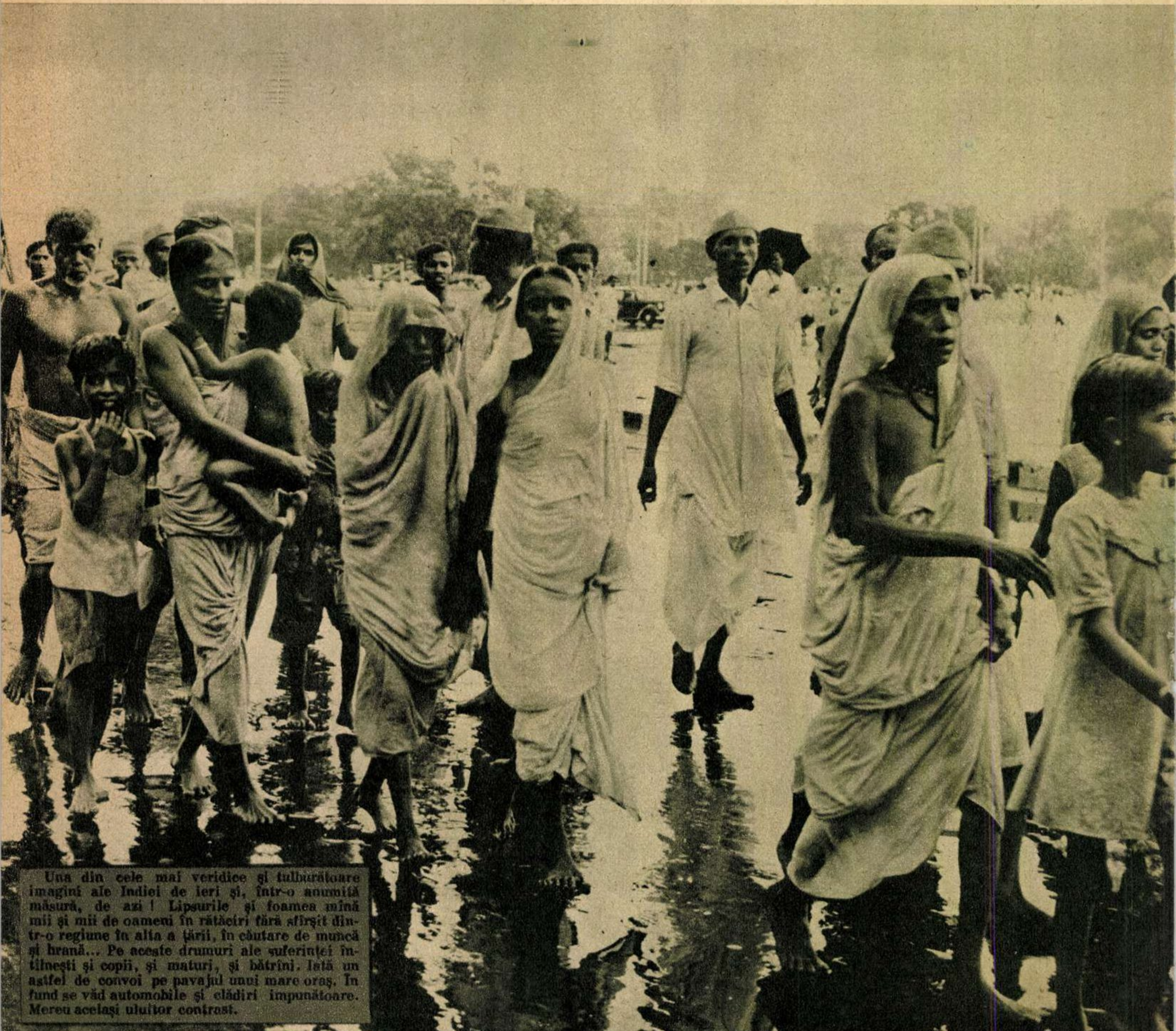
Una din cele mai veridice şi tulburătoare imagini ale Indiei de ieri şi, într-o anumită măsură, de azi! Lipsurile şi foamea mînă mii şi mii de oameni în rătăciri fără sfîrşit dintr-o regiune în alta a ţării, în căutare de muncă şi hrană... Pe aceste drumuri ale suferinţei întîlneşti şi copii, şi maturi, şi bătrîni. Iată un astfel de convoi pe pavajul unui mare oraş. În fund se văd automobile şi clădiri impunătoare. Mereu acelaşi uluitor contrast.

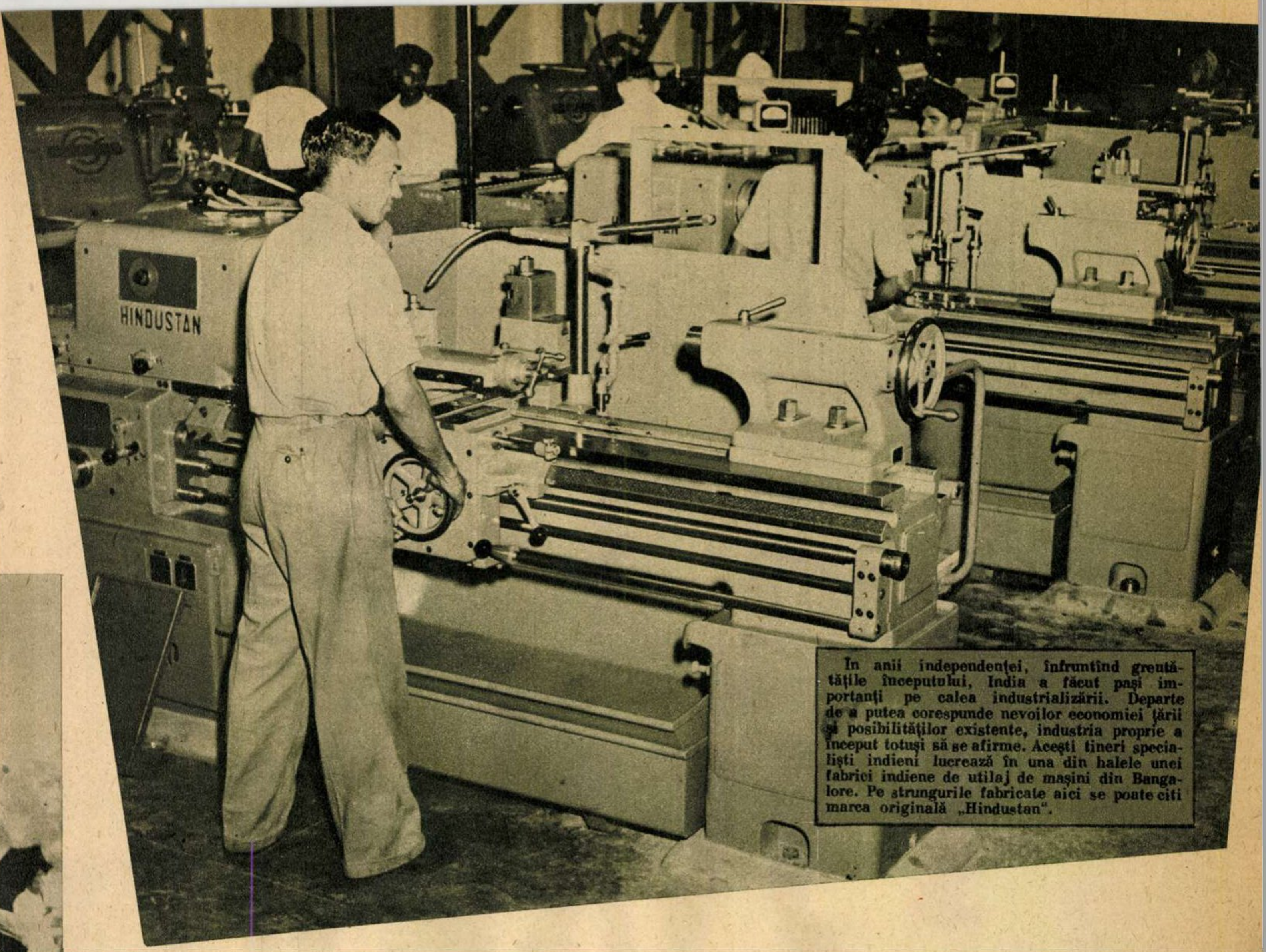

În anii independenței, înfruntînd greutățile începutului, India a făcut pași importanți pe calea industrializării. Departe de a putea corespunde nevoilor economiei țării și posibilităților existente, industria proprie a început totuși să se afirme. Acești tineri specialiști indieni lucrează în una din halele unei fabrici indiene de utilaj de mașini din Bangalore. Pe strungurile fabricate aici se poate citi marca originală „Hindustan".

spre îndepărtata Anglie, fluvii de aur și argint; n-au intrat în schimb decît exploatatorii în număr din ce în ce mai mare. Azi, în India care își sărbătorește un deceniu de la independență, ea are semnificația unui „memento mori" la a cărui umbră poporul indian meditează și acționează pentru ca niciodată „Poarta" să nu-și mai poată recăpăta tîlcul vechi.

★

Pe întinderile regiunii Delhi au apărut și au dispărut rînd pe rînd cetăți care au lăsat doar ruinele să mai vorbească despre vechile lor așezări. Astăzi, pe lîngă orașul care-și păstrează vestigiile istorice, au răsărit așezări noi de o splendidă arhitectură, în care viața pulsează în ritmuri de mare citadelă. Clădiri impunătoare, adăpostind instituții și ministere, bungalow-uri minunate, înșiruindu-se de-a lungul unor bulevarde de o neobișnuită lărgime, mii de automobile, taxi-uri, motociclete cu ataș transformate în autobuse în miniatură îți amintesc mereu că ești în capitala unei țări imense ca întindere și populație.

Partea veche a orașului contrastează violent cu noul Delhi. Ea înconjoară centrul cu un brîu de mizerie, infecție și promiscuitate. Magazinele arătoase sînt înlocuite aici cu maghernițe de scînduri, în care un furnicar de lume își duce traiul. Noțiunea propriu-zisă de locuințe e numai ipotetică, fiindcă oamenii dorm și trăiesc mai mult în drum. Căderea nopții acoperă de fapt și „orașul nou" cu un țol de ființe omenești, lipsite de adăpost, care în lipsa unui acoperiș, își fac culcuș pe trotuare și în ganguri.

Dimineața, orașul își reia însă cadența trepidantă, ștergînd parcă cu un uriaș burete de uitare tristețea nopților chinuite.

★

În India, istoria poți s-o citești pe ziduri. La numai 12 kilometri de New-Delhi poate fi văzut faimosul „Pilon de fier", pe care sînt înscrise de un mileniu fragmente din codul de legi al împăratului Așoka. În imediată vecinătate se înalță „pînă la cer" minaretul lui Kutub, a cărui construcție originală, datînd și ea de aproape 1000 de ani, îl categorisește încă pînă azi ca pe cel mai perfect turn de acest fel din lume.

La grotele de la Ellore și Ajanta, săpate pînă la adîncimi de 50-60 de metri în inima de granit a munților, depărtarea anilor se învecinează cu primele secole din era noastră. Am vizitat și celebrul Taj-Mahal, poemul în marmură albă care se numără printre minunile lumii. Peste 20.000 de oameni au muncit aproape un sfert de veac la transpunerea în piatră șlefuită a acestui imn al amorului conjugal (împăratul Șah-Yahan a ridicat acest mausoleu în amintirea soției sale Mumtaz-Mahal).

★

În miezul unei zile toride m-am oprit într-un sat de pe drumul care ducea de la Aurangabad spre Ellore. O pană de mașină mi-a prilejuit brusc un salt de cel puțin trei milenii în trecut. Bordeiele, ca niște scunde ceaune întoarse cu gura în jos, nu atingeau nici măcar înălțimea unui om în picioare și erau făcute din lut, avînd drept intrare o gaură de diametrul unui trup omenesc, pe care însă nu puteai intra decît pe brînci. Pe partea opusă o altă gaură, de dimensiuni mult mai mici, asigura un așa-zis „sistem de ventilație". În sat am întîlnit oameni care nu cunoșteau moneda, fiind încă la stadiul de troc; oameni care nu purtau pe ei, indiferent de vîrstă, nici un fel de veșmînt și care se aflau la mentalitatea de trib. La marginea satului, în băltoace nămoloase, cîțiva bivoli negri costelivi, cu cocoașe proeminente și coarne majestuos răsucite, reprezentau întreaga forță de muncă animală de care dispunea colectivitatea. Am aflat că în țara acestor 357 de milioane locuitori mai sînt încă 30 de milioane țărani în același stadiu. Ce moștenire grea și ce muncă uriașă stau în fața acestui admirabil și chinuit popor!

★

Păduri de coșuri de uzină te întîmpină la Calcutta și Bombay; țăcănesc zi și noapte sutele de războaie mecanice în marele centru de industrie textilă de la Aurangabad; în jungla îndepărtată și la poalele munților întîlnești tot mai multe siluete de sonde (unele din ele instalate de specialiști romîni și cu utilaj fabricat în țara noastră); te impresionează puternicele baraje și hidrocentrale care taie drumul imenselor fluvii, transformîndu-le energia în kilowați-lumină; o excepțională rețea de șosele asfaltate, un bogat traseu de linii aeriene și feroviare, 26 de stațiuni emițătoare de radio... Toate concurează la împlinirea tabloului despre India de azi și cea de mîine.

Și totuși...

Parcurgînd drumurile țării se pot observa și acum pe fețele locuitorilor urme, dacă nu chiar semne certe, ale unei subnutriții împinse pînă la ultima limită. E pecetea anilor de stăpînire colonialistă...

Deși încă nu total stăpîn în grădina lui (capitalul anglo-american mai domină serios economia țării), poporul indian începe cu tot mai multă hărnicie și hotărîre să-și plivească pămîntul de buruieni străine, să stîrpească păsările răpitoare venite de peste mări și să se bucure de rodul muncii sale.

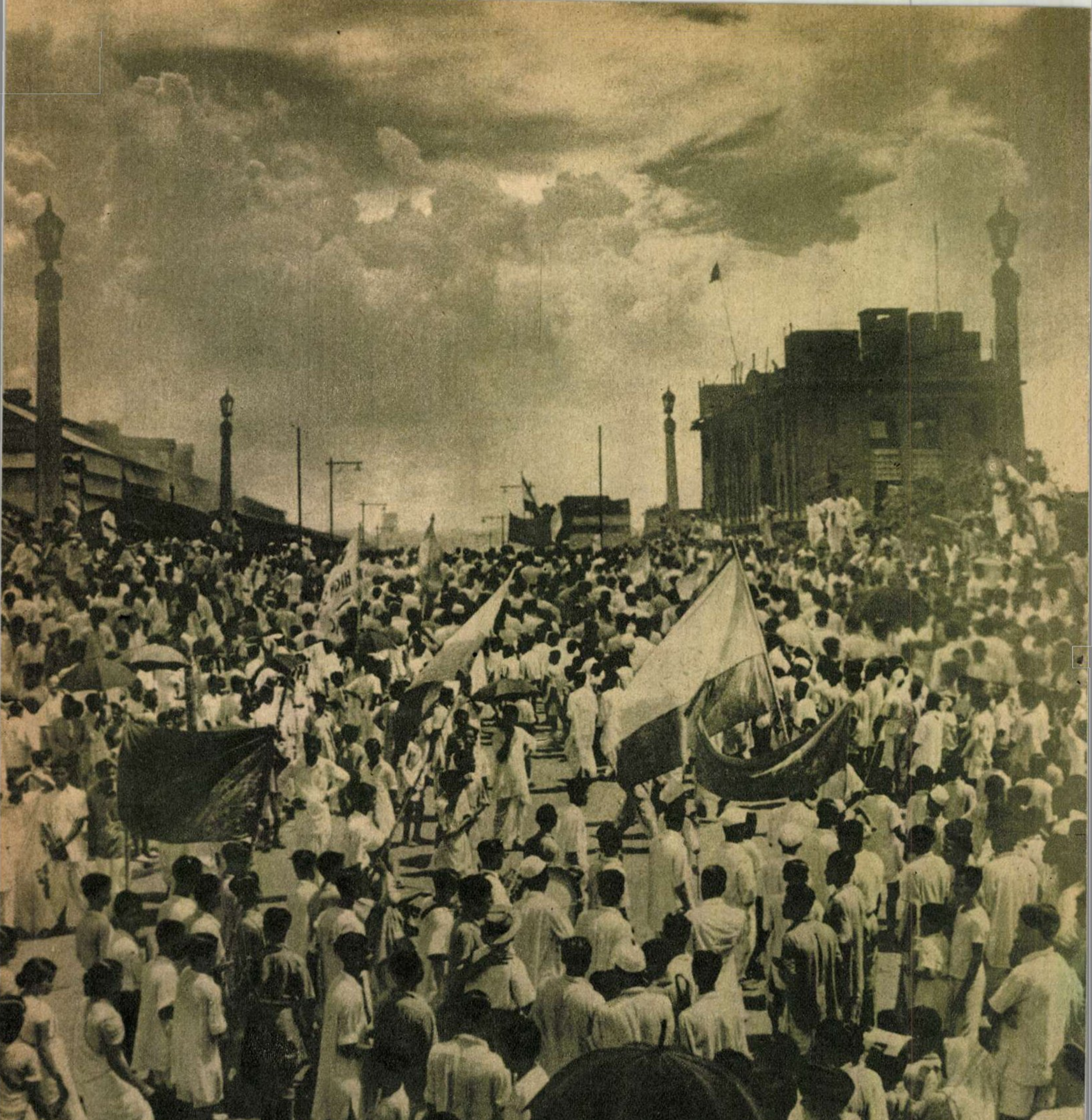

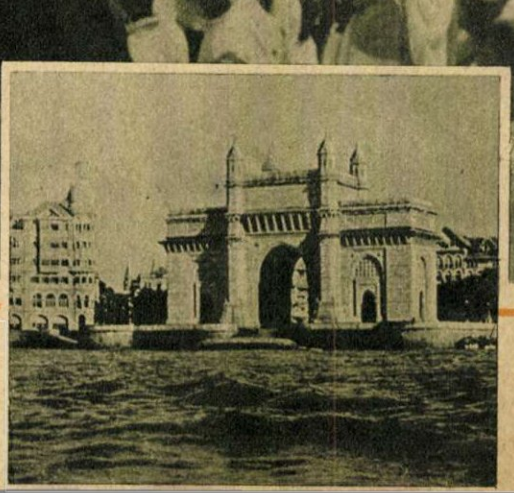

Poporul Indiei are de lecuit răni adînci și vechi. El are de clădit un viitor mai bun. De aceea dragostea lui pentru pace este atît de adîncă și lupta pentru menținerea ei atît de tenace. În marile centre ale țării se țin lanț demonstrațiile oamenilor muncii pentru apărarea păcii. În clișeul nostru poate fi văzut un aspect de la o demonstrație pentru pace a muncitorilor din Calcutta.

„Poarta Indiei“ — faimoasa construcție pe unde se scurgeau, spre folosul colonialiștilor englezi, toate bogățiile Indiei.

→

A ZECEA EDIȚIE

de D. COSTIN

La Karlovy Vary, cunoscuta stațiune balneo-climaterică cehoslovacă, s-a desfășurat, pentru a zecea oară, Festivalul cinematografic internațional, devenit în ultimii ani — alături de festivalurile de la Cannes, Veneția sau Edinburgh — una dintre cele mai importante manifestări de acest fel din lume. Privită de sus, de pe dealul Jeleni-Skok, celebra stațiune balneară ce devine în fiecare vară o adevărată capitală a cineaștilor din întreaga lume, îți apare ca un pitoresc oraș de basm...

Iat-o pe actrița sovietică Inna Makarova — interpreta filmului „Înălțimi" — înconjurată de gazetari veniți din S.U.A., Anglia și India.

Delegațiile au depus o activitate bogată, în afară de participarea la vizionările de filme. În fiecare zi au avut loc întîlniri, recepții, conferințe de presă. Iată un instantaneu de la conferința de presă organizată de delegația romînă. Tov. Ștefan Ioan, directorul Centrului de producție cinematografică Buftea, răspunde la întrebările ziariștilor.

Pe lîngă mulți creatori de filme, din țările capitaliste au sosit la Karlovy Vary și numeroși producători și oameni de afaceri, interesați să cunoască cinematografia diverselor țări, să încheie tranzacții. Și — judecînd după figura domnului G. H. Goodhind, director al societății engleze „Rank Overseas Distributors“, se pare că vizita la Karlovy Vary a dat rezultatele scontate...

În prima săptămînă a Festivalului, vremea a fost extrem de călduroasă, temperatura atingînd 50 de grade la sol. Pe lîngă alte efecte, căldura toridă a stimulat mult setea oaspeților. Într-o singură zi, la 7 iulie, s-au băut — ne informează buletinul publicat de Casa presei — 100.500 litri de bere și 48.000 de sticle de apă minerală. Dar nu numai căldura a stimulat setea, ci și gustul bun al berei „Plsen“... Cel puțin așa ne-a mărturisit actrița argentiniană Isabela Sarli, pe care o vedem întărindu-și cuvintele prin fapte...

Printre filmele care au plăcut cel mai mult se numără creația cineaștilor chinezi „Sacrificiu de Anul Nou“, pe a cărui interpretă principală — actrița Pai Yang — v-o prezentăm aci. Între alți oaspeți ai Festivalului, amintim pe actrița franceză Nicole Courcel, actrița Giovanna Ralli și regizorul Luciano Emmer (Italia), actorul danez Claus Pagh ș. a.

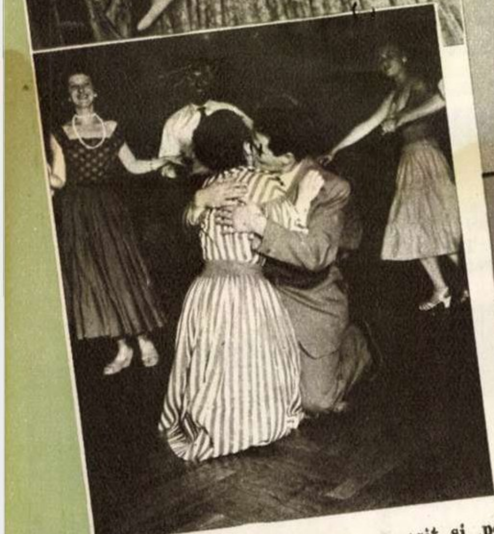

← **Desigur că,** dintre punctele de atracție ale Festivalului, n-a lipsit nici tradiționala „Periniță“ romînească.

La Karlovy Vary a sosit și popularul actor și regizor indian Raj Kapoor, pentru a asista la prezentarea filmului său „Sub vălul nopții“. ↓

Două poezii

de NAZIM HIKMET

BALCONUL

În stațiunea Varna, la Balkanturist,
privesc de pe balcon:
strada, copacii,
după copaci, nisipul;
de-acolo-nainte, desigur, cerul și marea...
... dar nu sînt acolo:
nici cerul, nici marea.
De-acolo-nainte e numai lumina,
lumina cea goală și fără de margini...
În văzduh, adie-o mireasmă de trandafiri
care-ți ațîță nările...
Nu zăresc trandafirii
dar, după mireasmă, știu:
toți sînt imenși, toți sînt roșii!
Coboară spre plajă turiști polonezi
goi, trandafirii și bălai.
O rîndunică
se rotește deasupra capului meu.
Aripile — negre. Pieptul — alb.
Întru nimic n-aduce cu-o albină
dar seamănă-ntr-atît cu o albină!
Iat-o văzută și nevăzută,
urcînd, coborînd, ciripind,
amețită și beată de propriul ei ciripit...
În farfuria albastră — taratorul
Se aduce pită frămîntată cu brînză albă
de parcă-aș fi la Stambul.
Se aduce pită cu susan; e fierbinte și fragedă
În această zi de vară, la Varna,
Chiar pentru poetul foarte bolnav și foarte emigrant,
viața — fără vorbe mari — e-o fericire.

HOTELUL BOR

Nu, nu se poate dormi în această Varnă!
nu se poate dormi
de atîtea stele,
de apropierea lor,
de lumina lor limpede
— nu, nu e chip —
de foșnetul valurilor murind pe nisip,
de susurul scoicilor de sidef,
al pietrișului,
al mușchiului sărat,
de zgomotul vapoarelor care trec peste mare
și ca o inimă bat,
de amintirile care vin din Stambul,
trec Bosforul și-mi umplu odaia...
Unele amintiri au ochi verzi ca văpaia,
altele poartă cătușe;
unele flutură o batistă
care miroase a lavandă.
Iubita mea, nu se poate dormi
de atîtea stele,
de apropierea lor,
în această Varnă, la hotelul Bor.

În romînește de **Nina CASSIAN**

Fotoreporterii au avut și ei mult de lucru...

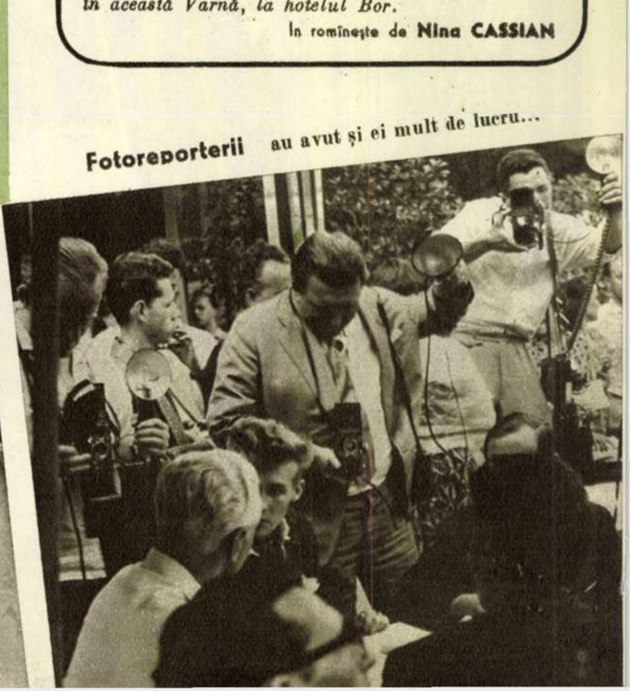

SIRIA

MIC DOCUMENTAR LA CEREREA CITITORILOR

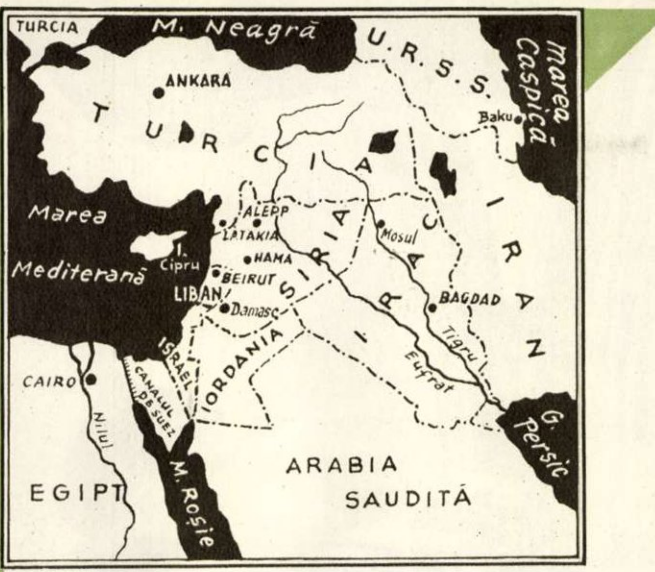

Siria este situată pe malul răsăritean al Mării Mediterane, mărginindu-se cu Turcia, Irakul, Iordania, Israel şi Liban. Suprafaţa ţării este de 182.680 km. pătraţi, iar numărul populaţiei este de cca 3.600.000 locuitori. La Damasc — unul din cele mai vechi oraşe din lume — se află capitala ţării. Alte oraşe mari sînt: Alepp, Homsk, Hama şi portul Latakia.

Partea de vest a ţării este muntoasă, cu clima umedă şi cu o populaţie mai densă, care se ocupă cu agricultura, în timp ce cîmpia răsăriteană cuprinde regiuni semipustii şi pustii. Fluviul Eufrat şi rîul Mahr-el-Asi sînt singurele ape care nu seacă vara în timpul călduriior, putînd fi folosite la irigarea terenurilor. În regiunile muntoase cresc stejarul veşnic verde şi pinii de Allepo. În sud sînt oaze cu palmieri şi curmali, iar în valea Eufratului se cultivă grîul şi orzul, livezi de pruni şi plantaţii de viţă de vie. Animalele sălbatice întîlnite mai des în această regiune sînt: hiena vărgată, şacalul, măgarii sălbatici.

Populaţia, de origine arabă şi curdă în majoritatea ei, are ca ocupaţie de bază creşterea animalelor. Cei mai mulţi dintre crescătorii de animale sînt nomazi. În Siria mai trăiesc armeni, asirieni, turkmeni etc.

Siria este o ţară agricolă cu o economie înapoiată, rod al cotropirii ţării de către turci (1516 - 1918) şi apoi de către colonialiştii francezi (1920 - 1946). Întinderi mari de pămînt fertil sînt şi azi necultivate, în timp ce în sate domneşte o neagră mizerie. Fiecărui ţăran îi revin în medie 0,1 ha de pămînt, în timp ce moşierii feudali posedă latifundii întinse pe sute şi chiar pe cîte o mie de hectare.

Industria extractivă este slab dezvoltată, deşi ţara posedă bogate zăcăminte de petrol, bitum, minereuri de fier, cupru şi metale neferoase. Majoritatea întreprinderilor industriale o formează fabricile de zahăr, ciment, textile, săpun, asfalt, tutun şi spirt. Numărul muncitorilor în aceste întreprinderi se ridică la aproximativ 70.000.

După primul război mondial, sub presiunea mişcării de eliberare naţională, Siria a fost proclamată republică. Dar puterea economică şi politică a rămas în mîinile colonialiştilor francezi. În anul 1946, datorită luptei dîrze a poporului sirian pentru evacuarea trupelor engleze şi franceze de pe teritoriul ţării, precum şi mulţumită sprijinului acordat de Uniunea Sovietică în cadrul O.N.U. acestor cereri îndreptăţite ale poporului sirian, Siria şi-a căpătat adevărata independenţă.

Dar imperialiştii n-au încetat să comploteze împotriva ţării. Siria este de mai multă vreme obiectul unei lupte dîrze între monopolurile petrolifere ale Angliei şi S.U.A., întrucît prin teritoriul ei trec conductele petrolifere ce duc din Irak spre Liban, aparţinînd societăţii „Irak Petroleum Company", precum şi conductele construite de „Transarabian Pipe-Line Company". Interesul S.U.A. şi Angliei pentru Siria a crescut şi mai mult în ultima vreme, prin descoperirea unor bogate zăcăminte petrolifere în partea răsăriteană a ţării.

În lupta lor surdă dar crîncenă pentru dominaţia în ţările Orientului Apropiat, imperialiştii englezi şi americani nu se dau în lături de la nici o manevră, de la nici un şantaj, de la comploturi, asasinate politice şi lovituri de stat. Un astfel de complot, urzit de cercurile imperialiste cu ajutorul reacţiunii irakiene, şi care urmărea răsturnarea prin arme a guvernului sirian, a fost descoperit la sfîrşitul anului 1956.

În ultima vreme, Siria şi-a întărit legăturile economice şi culturale cu Uniunea Sovietică şi ţările de democraţie populară. De o mare importanţă pentru întărirea legăturilor sovieto-siriene a fost vizita preşedintelui Sukri Kuatli, în 1956, la Moscova.

Poporul sirian urăşte profund colonialismul. În semn de solidaritate cu lupta poporului frate egiptean, îndată după atacarea Egiptului de către trupele anglo-franco-israeliene, conductele petrolifere, care trec prin Siria şi care alimentau pe imperialişti cu petrol, au fost aruncate în aer.

Prin lupta sa hotărîtă împotriva acţiunilor războinice ale imperialiştilor, pentru independenţă, pentru pace, poporul sirian şi-a cîştigat simpatia tuturor oamenilor cinstiţi de pe glob.

De vorbă cu medicul

SIMPTOMELE HIPERTENSIUNII ARTERIALE

Hipertensiunea arterială sau, mai corect spus, boala hipertensivă este, după cum se ştie, cea mai frecventă dintre bolile sistemului cardio-vascular. Creşterea permanentă a presiunii (tensiunii) arteriale, adică a forţei cu care sîngele împins de inimă circulă în artere, este principala manifestare a hipertensiunii arteriale. Cauza acestei creşteri constă în producerea unor îngustări, a unor contracţii ale arterelor mici şi ale capilarelor, acele vase care fac legătura între artere şi vene. Din pricina acestor îngustări presiunea sîngelui din interiorul vaselor sanguine creşte, ceea ce duce la pierderea elasticităţii pereţilor vaselor sanguine şi la sclerozarea acestora. Circulaţia sîngelui se face din ce în ce mai greu, alimentarea organelor cu sînge este defectuoasă; cu timpul încep să apară diverse tulburări şi în funcţionarea acestora.

Boala hipertensivă este o afecţiune care poate fi tolerată timp îndelungat fără ca bolnavul să simtă vreo suferinţă, deoarece, în general, transformările arteriale care duc la îngreunarea circulaţiei în organism se instalează treptat, încetul cu încetul. Uneori, însă, şi mai ales în cazurile cînd tensiunea creşte brusc, tulburările survin chiar de la apariţia bolii, la început sporadice şi puţin supărătoare, pentru ca, treptat, pe măsură ce boala se instalează mai temeinic, să devină din ce în ce mai puternice şi permanente.

Printre simptomele cele mai obişnuite se numără durerea de cap şi, mai ales, cea localizată la ceafă. Bolnavul este adesea trezit la ore fixe, 3 sau 4 dimineaţa, de o durere de cap puternică, care îl sileşte să se scoale sau să mănînce ceva. De multe ori, o cafea neagră îi calmează durerea. În timpul zilei, în special după mese, durerea cedează pentru a reapare noaptea sau spre dimineaţă. Antinevralgicele sînt, în majoritatea cazurilor, ineficace.

Un alt simptom obişnuit al hipertensiunii este ameţeala. Din cauza unor tulburări ale circulaţiei sîngelui în creier, bolnavul are adesea senzaţia pierderii stabilităţii, a echilibrului capului, sau chiar o senzaţie de pierdere a cunoştinţei. Ameţelile se pot asocia cu vîjîieli în cap şi urechi. Insomnia, care la început se manifestă prin greutatea de a adormi, ajunge uneori atît de chinuitoare, încît pur şi simplu îl împiedică pe bolnav să închidă ochii toată noaptea. O altă formă a tulburării somnului la hipertensivi este somnul agitat, străbătut de coşmaruri; de multe ori, bolnavii hipertensivi se trezesc dimineaţa mai obosiţi decît erau cînd s-au culcat.

Toate aceste simptome, de multe ori neglijate sau puse pe seama unor iritaţii nervoase şi combătute cu mijloace paliative ca antinevralgicele sau somniferele, trebuie să-l determine pe bolnav să consulte medicul, care îi va indica un tratament ştiinţific. De mare ajutor în depistarea cazurilor de hipertensiune este şi controlul periodic al tensiunii arteriale. Acest control este cu atît mai necesar, cu cît omul e mai înaintat în vîrstă, hipertensiunea arterială fiind mai frecventă la persoanele care au depăşit 40 de ani. Bineînţeles că nu trebuie să cădem în cealaltă extremă şi să alergăm la medic în fiecare săptămînă pentru a ne controla tensiunea. Tensiunea arterială se controlează o dată la 6 luni, sau mai des dacă medicul socoate necesar. Hipertensivul trebuie să ştie că boala sa este dintre acelea care, descoperite la timp şi tratate, pot fi ţinute în frîu, şi că urmările sale atît de grave pot fi evitate.

Dr. M. SOLOMON

TE VĂD!... TE VĂD!... TE VĂD!... TE VĂD!... TE VĂD!... TE VĂD!... TE VĂD!...

ÎN ORAŞUL STALIN

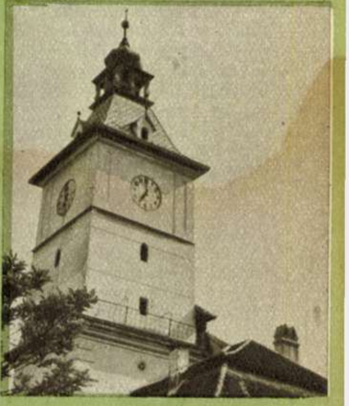

UN OROLOGIU CONSTANT...

... care de luni de zile arată cu precizie aceeaşi oră.

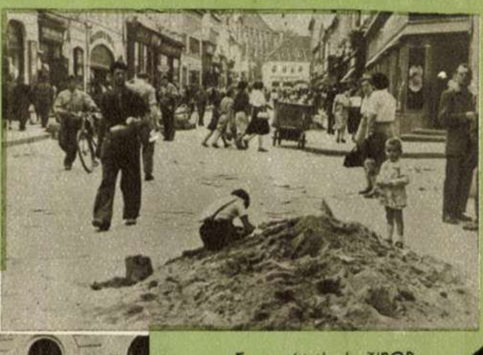

BUCURIA COPIILOR...

Pitorescul morman de nisip din centrul Oraşului Stalin nu va servi la amenajarea unui *nou* solar. E vorba doar de o *veche* neglijenţă a Sfatului popular.

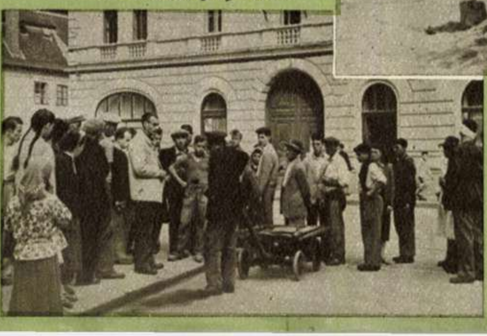

CÎND OAMENII N-AU ALTĂ TREABĂ...

...scandalul e gata. Bătaia mai lipseşte.

Fotografii de L. TIBOR

Să zbor? Să nu zbor? Să zbor? Să nu...?
(fără margaretă).

CURAJ...

Duminică dimineața, pe cocheta aerogară Băneasa. Zi de botez... Botezul aerului — cum i se spune. Pruncii: bucureşteni de ambele sexe şi... toate vîrstele. Naşii: piloții Taromului. Cristelnița: un YR-TAM argintiu, avîntat spre cupola albastră de deasupra oraşului.

Zborurile de agrement organizate de Tarom au, incontestabil, mare succes. De la duminică la duminică numărul lor a trebuit să fie sporit, iar de curînd astfel de zboruri se organizează şi după-amiezile. Oamenii năzuiesc spre tării. Nimic mai firesc. Nu poți rămîne la nesfîrşit doar un simplu martor al victoriilor veacului nostru în supunerea legilor gravitații. Nu poți asculta liniştit veşti despre un nou record al înălțimii, fără a simți nevoia propriei *înălțări*... Spațiul aerian al Capitalei a devenit o tulburătoare tentație. Aşa că... Aşa că iată-i pe bucureşteni îndreptîndu-se spre aerogară. Evident, numai după ce au fost înarmați cu numeroase şi, adesea, controversate sfaturi de către prietenii cu experiență (unii au zburat chiar pînă la... Cluj). Cîteva mostre de asemenea sfaturi: să mănînci, ba să nu mănînci; să-ți iei lămîie, ba nu, mai bine rom; să-ți pui puloverul, ba nu, doar un fular ...ş.a.m.d.

Dacă aceste sfaturi au folosit sau nu, asta n-o ştim. Dar că zborul îşi merită numele de „agrement", asta o ştim. Judecați şi dv. după cele cîteva imagini fotografice prinse cu acest prilej.

Biletele se cumpără exclusiv la casă. Biletiştii n-au ajuns încă şi aici...

20 DE MINUTE!

Fotoreportaj de A. LOVINESCU

Apelul nominal· Toţi prezenţi, fireşte.

Vezi, cam pe acolo locuieşte mama-mare...

Conform sfaturilor, se tratează preventiv contra golurilor de aer...

Gata! A fost grozav! Duminică, venim iar... →

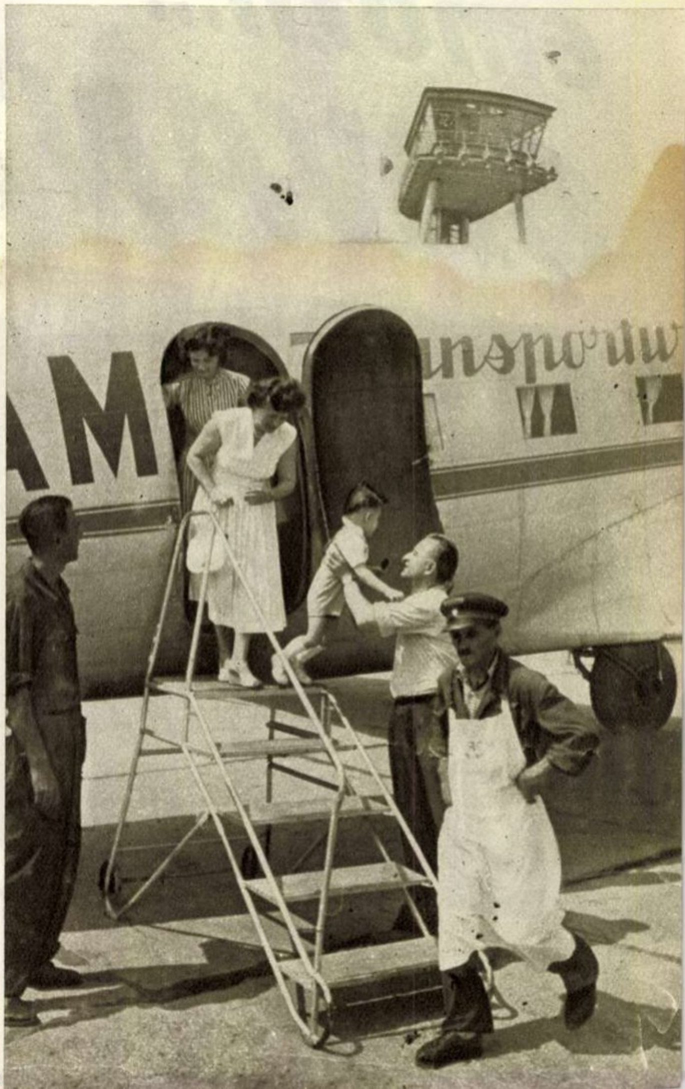

...Şi în timp ce unii urcă sus, alţii stau jos şi privesc în sus. ←

Ghidul este un personaj care vorbeşte mult şi... cu tact· Acuma, de pildă, le arată pasagerilor unde se află... cimitirul Belu. ↓

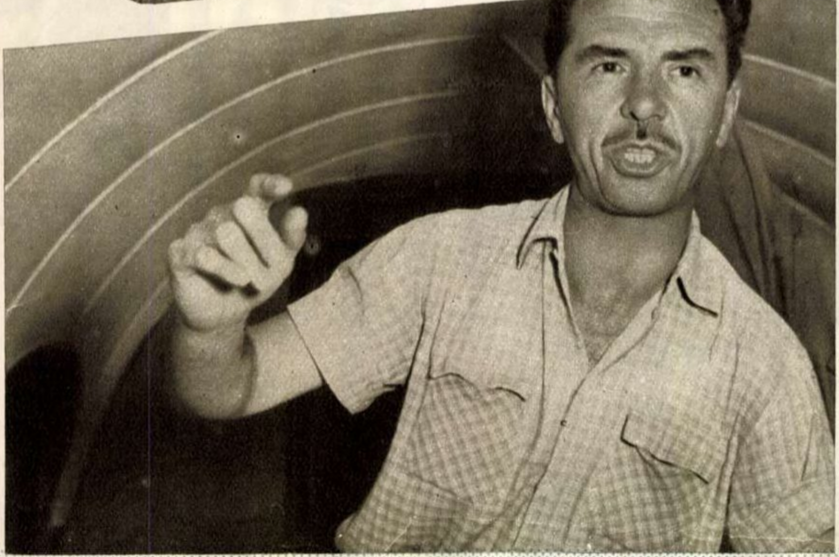

IV

Necunoscutul ROCANDOR

reportaj
de Raymond MAUFRAIS

EMOȚII... ȘAVANȚII ATACĂ

În timp ce pălălăile focului luminează tabăra, oamenii de pază veghează de jur împrejur. Hotărît, nu putem dormi. De altfel, nici prin gînd nu ne trece așa ceva. Abia dacă încercăm să ne odihnim trupul după oboseala drumului. Și gîndul galopează mereu!

Fiecare zgomot pare suspect. Stăm lungiți în hamacuri, cu armele la îndemînă. La fiecare sfert de ceas ne întrebăm:

— În partea ta e liniște?

— Da... și la tine?

— La fel.

Niște cigarras și broaște-bivol fac o larmă asurzitoare.

— Ți-e frică?

— Puțin...

— Și mie...

Țînțarii zumzăie. Nimeni însă nu se mai gîndește să întindă plasele. Șerpii de apă fac și ei un vacarm îngrozitor; vînează în baltă „agutis“*). Ceasurile se scurg încet, ca și cum ar vrea să ne dea răgaz să ne cristalizăm impresiile. Dacă s-ar putea face un radioreportaj, fără îndoială că ar fi halucinant!

Încerc să-mi însemn toate acestea în carnetul de drum. E foarte greu. Mă cuprinde frigul zorilor. Închid un ochi și-mi pare rău... Și pe celălalt... Dorm. Dar simțurile stau de veghe!

Deodată, un răcnet năprasnic. Un urlet de groază cu sonorități vaste. Sar din hamac în aceeași clipă cu ceilalți. Alerg spre trupul prăbușit.

— Colo... colo... — bîlbîie omul.

Își ține capul cu amîndouă mîinile. Printre degete îi curge sînge. Și în timp ce oamenii se îmbrîncesc, organizează apărarea și se ghemuiesc îndărătul șeilor mari de piele, cu degetele pregătite să apese pe trăgaciul Winchesterului, Meirelles îl face să vorbească pe cablocos, care, mai mult mort decît viu, geme...

— Sînt rănit la cap, spune el.

— Cum?

---

*) Agutis — mamifer care seamănă cu iepurele și trăiește în America și Oceania.

Înaintarea continuă

În semn de prietenie, indienii karajas îl tatuează pe Maufrais.

Săgeata e arma de căpetenie a indienilor și de aceea i se acordă o mare atenție. De multe ori, vîrful săgeții, e lucrat din os

— Fără îndoială o săgeată... Stăteam culcat în hamac şi deodată am simţit o izbitură cumplită...

Ne grăbim să cercetăm împrejurimile. Găsim o ramură mare şi spinoasă în locul unde se aflase victima. Un năvalnic hohot de rîs ne smulge din starea de încordare! Oamenii au întors capul crezînd că ne-a cuprins un acces de nebunie. Dar le explicăm despre ce e vorba; izbucnesc şi ei în hohote de rîs. Îşi bat joc de rănit, care, ruşinat, încearcă să scape de glumele grosolane.

— O maimuţă, o maimuţă i-a aruncat o creangă în cap, ca să-l pedepsească, fiindcă-i atît de urît!... Şi prostul a crezut că-i o săgeată!... Ha-ha-ha... Ha-ha-ha, fricosul!...

Rîdem din toată inima de păţania bietului băiat şi, dezmeticiţi de-a binelea, ne pregătim să ne ducem la poiana jertfei. Dar, ca să ne venim în fire după emoţia prin care am trecut, tragem mai întîi o duşcă zdravănă de alcool de 90° (din cel rezervat pentru pansamente!).

Înfruntînd moartea

Lăsăm patru cablocoşi să păzească tabăra şi plecăm. Sîntem înarmaţi cu revolvere, ascunse sub poalele cămăşii care flutură. Avem braţele încărcate cu cuţite mari şi coliere strălucitoare. Aşezăm darurile în poiană, pentru şavanţii care fără îndoială că dau tîrcoale prin apropiere. Ne întoarcem în tabără, în şir, unul cîte unul. Fumăm pipă după pipă. Nimeni nu vorbeşte; chiar şi pădurea tace! E într-adevăr lugubru. Parcă ar face-o anume!

Ora patru... Pornim din nou spre poiana masacrului. Darurile au dispărut. Pe nisip, alături de urmele lăsate de cizmele noastre şi de picioarele goale ale hamalilor, zărim alte urme de picioare, cu degetele răşchirate, caracteristice indienilor.

— Sînt aici, spune Meirelles. Să încercăm să-i facem să se apropie, ca să-i lămurim.

— Dar cum, din moment ce nimeni nu cunoaşte dialectul lor?

— Prin gesturi...

Strigăm, ridicînd în mîinile întinse şiraguri de mărgele care scînteiază în soare. Mai strigăm încă o dată, tare, cu faţa spre desiş, unde desigur că se ascund indienii bănuitori.

— Şavanţii... Hee... Şavanţii...

Nimeni nu răspunde. Nici o mişcare. Lăsăm darurile şi ne întoarcem în tabără. Prudenţi, însă, cu mîna pe pistoale.

Ora şase... o nouă încercare. Darurile au dispărut şi de data aceasta. Dar urmele sînt mult mai numeroase. După socotelile noastre, trebuie să fie cam două sute de războinici. O dată cu darurile obişnuite lăsăm şi cîteva fotografii care înfăţişează albi alături de indienii din triburile învecinate.

A mai trecut o noapte. Nimic de semnalat. Oboseala ne doboară.

Din nou zorile. Unul dintre pîndari, care stă cocoţat pe o creangă a celui mai înalt copac, strigă deodată, speriindu-ne de-a binelea:

— Se văd!

Îi numără repede:

— Sînt douăzeci.

Probabil că e vorba de un grup care ne supraveghează. Îi zărim şi noi, în sfîrşit, cum se strecoară din tufiş în tufiş, înarmaţi cu arcuri şi săgeţi, într-o mişcare de învăluire pe care nici cel mai mare strateg n-ar dezaproba-o.

Vrînd să-i dezorientăm prin nepăsarea noastră faţă de manevrele lor de atac, organizăm o nouă caravană şi ducem iarăşi daruri în poiană. Luminişul este pustiu şi lucrurile lăsate în ajun au dispărut. Dar fotografiile nu le-au luat, ca avertisment.

— Să le mai lăsăm cîteva şiraguri şi să plecăm de aici, propune Meirelles.

Punem şeile pe cai şi părăsim tabăra. O apucăm drept spre apus către Serra de Rocandor.

Păşim printr-o cîmpie mohorîtă, presărată cu copaci ce par artificiali, atît sînt de negri şi de uscaţi. Cîteva păsări zboară încolo şi încoace, orbeşte. Cerul s-a întunecat. Încep să se audă tunetele furtunii ce se apropie, dar căldura este încă insuportabilă.

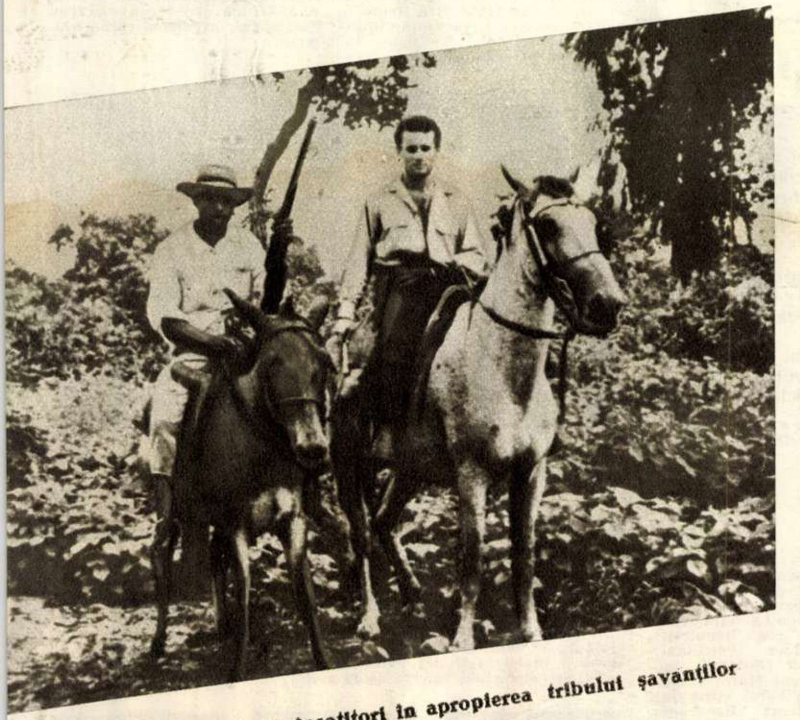

Maufrais şi unul dintre însoţitori în apropierea tribului şavanţilor

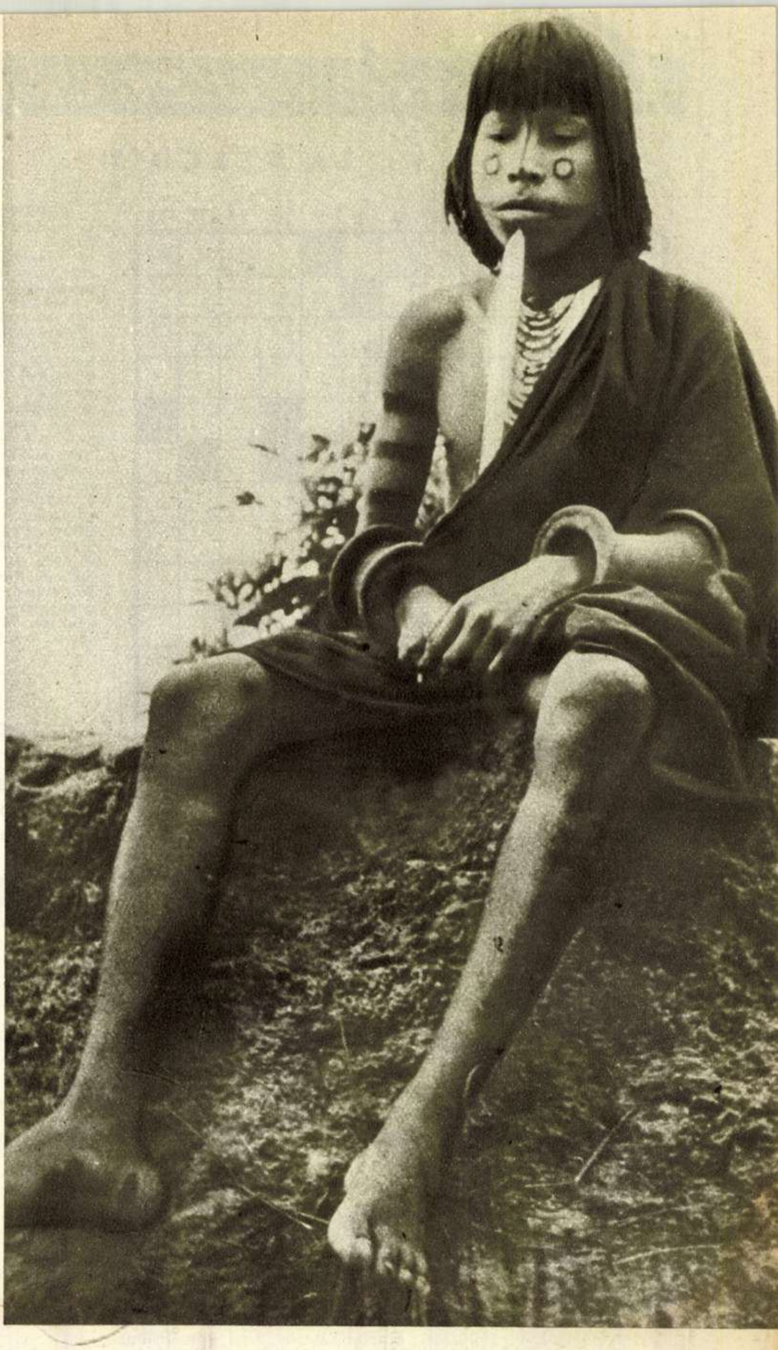

Cînd băieţii devin bărbaţi evenimentul este consemnat prin acest beţişor fixat prin găurirea buzei de jos a tînărului.

— Trebuie să reuşim, mormăie Meirelles. Să mergem spre satul lor şi să vedem ce-or să facă.

Înaintăm încet. Caii merg la pas, unul după altul.

— Ia seama, strigă la un moment dat Manoel, aplecîndu-se spre Meirelles. Mă întorc la timp ca să văd o săgeată înfigîndu-se la zece centimetri de copita dindărăt a calului meu. Apoi alta, care cade foarte aproape de Guadino; livid de spaimă, acesta strigă:

— Ne atacă! Pentru dumnezeu, să fugim, sîntem pierduţi!...

Caii se năpustesc în neorînduială drept înainte, dar o ploaie de săgeţi ne taie pofta să stăruim. Un cal rănit o ia razna.

În zadar caut să văd de unde vin săgeţile. Nu zăresc nimic. La o sută de metri mai încolo, un trup mare şi arămiu se strecoară printre tufişuri. Îmi bate inima...

Meirelles înaintează singur. Strigă şi zornăie nişte şiraguri şi machete care strălucesc:

—Şavanţii... Heeee... Şavanţii...

Răcneşte într-un dialect indian cuvinte de bun venit şi de pace. Dar Alfredo cade de pe cal, ucis pe loc de-o săgeată, care i-a străpuns gîtul. Calul, rănit, încărcat cu merinde şi muniţii, o ia la goană, nechezînd, şi se face nevăzut în serrado, fără să-i treacă cuiva prin minte să alerge după el.

Minutele trec încet. Secundele ne par tot atît de lungi ca şi minutele!...

Nu vrem să privim trupul lui Alfredo, prăbuşit pe pietriş, pe care a şi tăbărît un roi de muşte mari, verzi.

Strîngem aprig dîrlogii cailor. Atacul încă nu se dezlănţuie. Este deocamdată un război rece, străbătut de rarele şuierături ale vreunei săgeţi care se înfige în mijlocul drumului. Se pare că am dat peste un grup de acoperire, care se pregăteşte să ne ţină în şah pînă la sosirea oştilor. Pe cîmpie, departe, se înalţă fumuri. Se văd şi altele pe creasta munţilor Rocandor. Aproape că dorim să ne atace.

Totuşi... A stărui sau a aştepta ar fi o curată nebunie!...

(Sfîrşit).

În romîneşte de PAUL B. MARIAN

Cuvinte încrucișate

LA PESCUIT

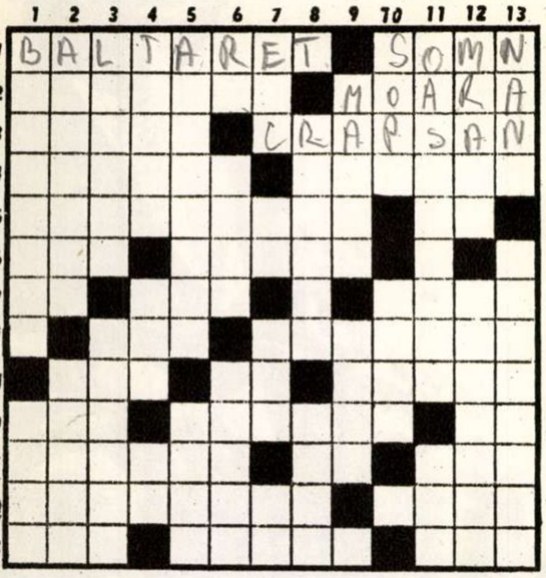

ORIZONTAL: 1) Care trăiește și crește în bălți — Pește de apă dulce renumit prin longevitatea sa. 2) Mic peștișor de mare — Poate fi cu aburi, de vînt, sau de apă. 3) Chefal — Crap de mărime mijlocie. 4) Un pescar ce-și are cîntecul lui — Pește cu carnea gustoasă. 5) Țesătură din bumbac alb și negru — Pronume. 6) Diminutiv feminin — Gaură mare, făcută iarna de pescari în gheața unui rîu, pentru a putea pescui. 7) Îndemn cavalin — Peștele mare prins în undița pescarului amator! — A pregăti peștele pentru păstrare. 8) Floare — Pește de ... piatră. 9) Pălămidă de baltă — Auxiliar al viitorului — Soi de pește cu capul mare. 10) Paravanul soarelui — Unealtă de prins pește — Noroi. 11) Crap săltăreț — Zar la table — La jocul de cărți. 12) Un soi de rac de mare — Sfoara cu mărgele de plumb ce trece prin ochiurile năvodului. 13) Cei mai iscusiți pescari — Plasă întrebuințată la prinsul scrumbiilor de Dunăre — A lucra pămîntul.

VERTICAL: 1) Pește de mare ce seamănă cu lacherda — Zero. 2) Conducători de pescari — Pește ce seamănă cu nisetrul, dar e mai mare decît acesta. 3) Pasăre acvatică — Peștele producător ... de icre negre (pl.). 4) Felicitați — Balenieră — Centigram. 5) Care permite să se vadă dintr-o singură privire diferite părți ale unui tot — Instrument de pescuit. 6) Teatrul Național — Cîmp plin de rouă — Coșuri mari din nuiele de răchită folosite pentru prins peștii mari. 7) Trăiește în ape dulci sub pietre sau rădăcini — Notă muzicală — Cel de cal servește la legatul cîrligului — Două teuri. 8) Ace vocale! — Remediu. 9) Alt nume dat grindelului, pește cu carnea foarte gustoasă — Gen literar. 10) Pasărea din fabulă — Claie de fîn. 11) Pasăre mică, căutată de vînători prin bălți — Sort de pînză. 12) A indica — Se spune de peștele stricător, de genul știucii, somnului sau bibanului. 13) O anumită felie de semn — Altă mîncare de pește.

Adrian MITU

DEZLEGAREA JOCULUI „DRUMEȚIE"

apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) Slănic — Prahova. 2) Căpățînă — Bicaz. 3) Aluniș — Dorna — A. 4) Rășinari — Uc — El. 5) I — E — E — Anodic — E. 6) Șandru — AA — Ire. 7) Oui — Ana — Stîna. 8) As — Crinț — Lacul. 9) Rece — Caia — Di — I. 10) Alăpta — Gura — Mt. 11) Uz — R — Sare — Boo. 12) Olănești — Aurar. 13) Luncă — Oli — Țara. 14) Ție — Zăpezi — Dal.

REZULTATELE CONCURSULUI DE STENOGRAFIE

(CURS DE INIȚIERE)

Dintre cele cîteva mii de cititori care au urmat inițial cursul nostru de stenografie și au participat la concurs au fost triați acei ce au respectat întrutotul condițiile cerute (au trimis cu regularitate semnele de control și proba finală cerută, au dovedit că și-au însușit minimum de cunoștințe necesare etc. întrunind calificativele de trecere.

S-au acordat premii următorilor concurenți:

PREMIUL I (500 lei): Știrbu Lucius, Iași, str. Păcurari 90;

PREMIUL II (300 lei): Predescu Mihail, comuna Laloș, regiunea Craiova;

PREMIUL III (200 lei): Călimente Ana, Constanța, str. Alexandru cel Bun nr. 25.

Celorlalți concurenți ce au îndeplinit condițiile cerute li s-au acordat calificative conform tabelului de mai jos.

Participanții la curs al căror nume nu apar în acest tabel au neglijat să ne trimită toate temele de control sau au întrunit calificative mai mici decît „suficient".

Acest lucru nu trebuie însă să-i descurajeze; cu puțină voință ei pot relua de la capăt învățătura și fără îndoială că vor birui.

Și acum, recomandînd încă o dată cursanților continuarea asiduă a exercițiilor, nu ne rămîne decît să le urăm din toată inima: spor la muncă!

CALIFICATIVELE OBȚINUTE DE CONCURENȚI

FOARTE BINE

Alecu Marian (București), Arvat Emanuel (București), Baciu Costică (Comănești, reg. Bacău), Baicu Emilian (București), Bassa Constantin (Craiova), Brădescu Dumitru (București), Bucur Teodor (București), Ceauș Gheorghe (Galați), Ciorniță Georgeta (Sinaia), Chiseliță Ioan (București), Cîrjeu Aurelian (Tg. Jiu), Ciocan Gavrilă (Cîmpia Turzii), Comisaru Nicolae (Constanța), Cozoș Andrei (Petroșani), Crihan Irina (Cluj), Cristea Sofia (Arad), Curelea Dumitru (Or. Stalin), Dănciuc Luca (Cîmpina), Dăscălescu Jean (București), Demetrescu Jenica (București), Dumitrescu Mihai (București), Epifan Eugenia (București), Fătu Aurelia (Buftea), Feștilă Aurel (București), Filoti Gheorghe (București), Hîrțu Martin (Timișoara), Ionașcu Elisabeta (Suceava), Iliescu Marin (București), Iordache Teodor (Rîșnov, reg. Stalin), Iorgulescu Rozalia (București), Iuga Tiberiu (Ilia, reg. Hunedoara), Lambiri Constantin (Brăila), Leahu Nicolae (București), Leibovici Manea (Iași), Lintev Gheorghe (București), Maier Elisabeta (Cluj), Mărgărit Veronica (Tintea, reg. Ploești), Marin Maria (București), Micle Silviu (Vișeul de Sus, reg. Baia Mare), Micle Teofil (Vișeul de Sus, reg. Baia Mare), Mihai Maria (București), Mocanu Eufrosina (București), Munteanu Virginia (București), Neicu Ion (București), Olteanu Ioana (București), Păcurar Emil (Arad), Pavelescu Gheorghe (Rîmnicu-Sărat), Paulencu Grigore (București), Petre Maria (Sînmihaiul de Pădure, Reg. Aut. Maghiară), Pîrnău Dumitru (Iași), Popa Fabian (Petroșani), Popescu Cornel (Segarcea din Vale, reg. București), Popescu Corneiia (București), Popescu Lucreția (Segarcea din Vale, reg. București), Popescu Rafael (Petroșani), Popescu Victor (Boldești, reg. Ploești), Revent Maria (Piatra Neamț), Roșca Aurel (Giurgiu), Scărlătescu Elena (București), Sicoe Nicolae (Bacău), Socarici Rodica (București), Son Dumitru (București), Stratulat Gheorghe (Bujor, reg. Galați), Stremțeanu Silvia (București), Stroescu Georgeta (București), Țăndureanu V. (Alexandria), Țoroțoc Mariana (București), Trandafirescu Maria (București), Trîmbițaș Aurel (București), Trușcă Ștefan (Giurgiu), Udrescu Ioan (București), Vasilescu Ștefan (Iași), Volintiru Mihai (București), Weintraub Gina (Rîmnicu-Sărat), Zaharia Ion (București).

BINE

Andrei Viorel (Sibiu), Biță Vasile (Vicov de Sus, reg. Suceava), Davideanu Surora (Lugoj), Demetrescu Ligia (București), Dudilă Victoria (Hunedoara), Finkelstein Mihaela (București), Flitan Elena (Baia de Fier, reg. Craiova), Gavrilă Marin (Constanța), Lazăr Valentin (Făgăraș), Marinescu Margareta (Ploești), Meche Dumitru (București), Niculescu Liliana (Sibiu), Paranici Radu (Cluj), Păun Constantin (București), Pop Valeriu (București), Popovici Anibal (București), Radu Augustin (Sînmihai, Reg. Aut. Maghiară), Romanos Elena (București), Sarru Georgeta (București), Stoica Florica (Ploești), Vornicu Aurelia (Belcești, reg. Iași), Zerweis Margareta (Lugoj).

SUFICIENT

Mihăilescu Constantin (Craiova), Moraru Ana (Piatra Neamț), Porumb Ioan (Oradea), Racoveanu Ion (com. Oțelul Roșu, reg. Timișoara), Stănciulescu Aurelia (București), Stănciulescu Mircea (București), Ștefănescu Letiția (Orașul Stalin), Trofin Vasile (Curtea de Argeș), Wassermann Aron (Ploești).

Răspuns la fotoghicitoare

În fotografia nr. 1, costum pe care îl poartă, în zilele de sărbătoare, tînăr țăran din Țara Oltului (zona Făgăraș). În fotografia nr. 2, un costum pe care îl poartă o săsoaică din Sura Mică (zona Sibiu).

Mic ghid turistic

CRAIOVA

Ați sosit la Craiova! Sînteți aici pentru scurt timp, cu treburi profesionale sau pentru niscaiva interese personale. Dispuneți desigur și de ore libere. Cum oare le-ați putea folosi mai bine? Să vă ajutăm:

Dacă vă veți afla în oraș după deschiderea stagiunii teatrale, seara veți putea merge la Teatrul Național, pe a cărui scenă se reprezintă, de peste o sută de ani, piese clasice și originale; sau dacă e o seară mai călduroasă, la Teatrul de vară sau la Teatrul C.F.R. din Valea Vieicii. Nici cele cinci săli de cinematograf nu sînt de disprețuit.

Dacă sînteți la Craiova în plină vară, veți avea prilejul să vizitați una din cele mai frumoase și interesante grădini din țară, „Parcul poporului". Întins pe o suprafață mare, cu o floră din cele mai variate și cu o faună ce reprezintă bogăția cinegetică a Olteniei (cerbi, căprioare, mistreți, vulpi, urși etc.), „Parcul poporului" este locul de întîlnire al craiovenilor în lunile de vară. În inima parcului se găsește un lac cu debarcader, restaurant și un teatru de vară.

Orele dumneavoastră libere le puteți petrece și în vasta bibliotecă a orașului — situată în clădirea în care a locuit pe vremuri pictorul Theodor Aman.

Dacă sînteți amator să cunoașteți clădiri monumentale, rămase din veacurile trecute, atunci sînt demne de vizitat casele banilor craioveni (secolul al XVI-lea), fîntîna Popovu, construcție artistică ridicată în 1635 de Matei Basarab, actuala clădire a sfatului popular regional ș.a.

Deosebit de interesant este muzeul regional „Oltenia", cu secțiile sale de istorie, științe naturale și artă populară, precum și casa-muzeu a poeților Traian Demetrescu (Tradem) și Elena Farago.

De asemenea, puteți vedea bustul lui Ion Maiorescu, așezat chiar pe locul unde el, în 1848, urcat într-un pom, a citit craiovenilor proclamația de la Islaz. Merită să mai fie vizitată și clădirea Colegiului Bălcescu, înființat în 1756. Puteți face o plimbare și în lunca Jiului și, dacă doriți, chiar cu „C.F.P".-ul (Calea ferată a pionierilor).

Și la urmă, dacă vă mai rămîne timp de prisos, îl puteți folosi trecînd pe la una din curiozitățile Craiovei: beciul lui Belivacă — o pivniță fără sfîrșit a unui negustor din secolul al XVIII-lea care făcea comerț cu Țarigradul, exportînd carne afumată.

F.U.

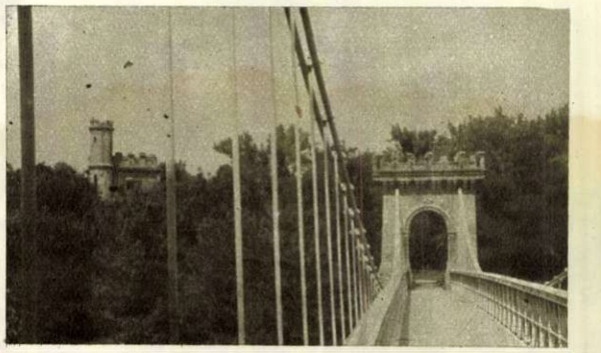

Un colț pitoresc din Parcul poporului

Fotografie de E. TRIFAN — Craiova

FILATELIE

O NOUĂ EMISIUNE: „Sporturi diferite"

10 bani, albastru și brun — atletism; 20 bani, verde și brun — fotbal; 55 bani, maron și vernil — tenis de masă; 1 leu, roșu și brun — rugbi; 1,75 lei, violet și vernil — handbal; dimensiuni comune celor cinci valori: 28/33 mm.

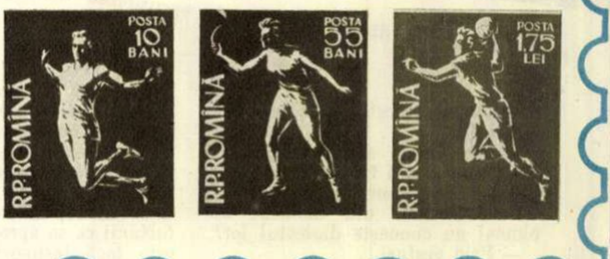

OMAN

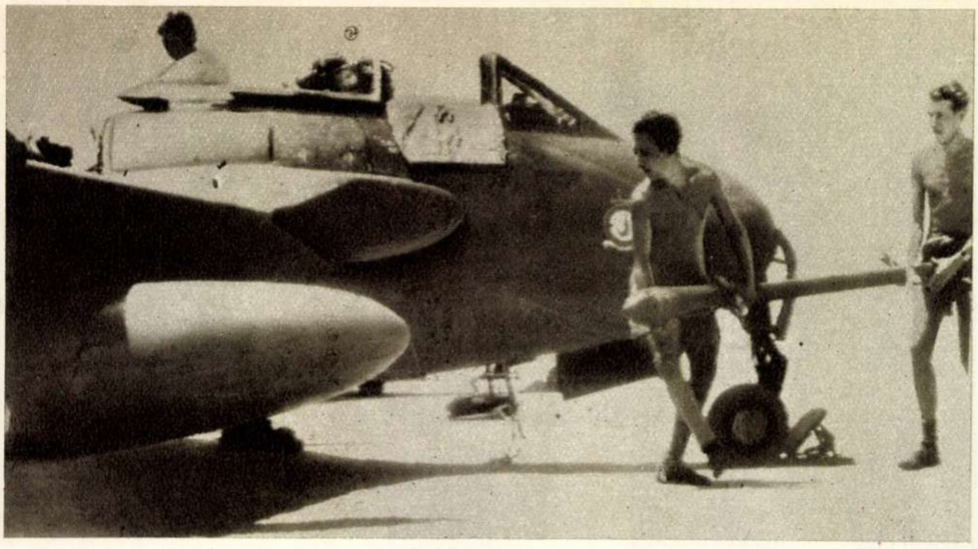

ATAC DUPĂ ATAC asupra orașelor, satelor, drumurilor din Oman. RAF (aviația britanică) își dovedește încă o dată „vitejia“: orașele Nezva – vechea capitală a Omanului – și Izki au fost complet distruse, au fost bombardate și alte numeroase localități, au fost uciși și răniți sute și sute de locuitori pașnici – bătrîni, femei, copii. În fotografie: la baza de la Sharjah avioanele engleze sînt încărcate cu proiectile pentru o nouă operațiune împotriva „rebelilor“.

SULTAN ȘI REGE, PETROL ȘI... DREPTATE

de Lascăr **SEBASTIAN**

— Mie mi se pare chestiunea cam încurcată. Aș vrea să dau dreptate unuia dintre ei și nu mă dumiresc cui. Așa că te întreb: ai fi dumneata în stare să mă lămurești ce se întîmplă în Oman?

— Poate. Însă mai întîi trebuie să știu ce știi dumneata.

— Păi ce să știu? Că sultanul din Maskat, săracul, a fost silit să ceară ajutorul armat al englezilor, fiindcă niște triburi din Oman, conduse de imamul Omanului, Galib ben Ali, s-au răsculat împotriva lui și urmăresc să-l răstoarne. De aceea mi se pare mie că dreptatea e de partea sultanului din Maskat. De ce să-l răstoarne, bietul?

— Dacă știi numai atît, atunci bine faci că-i dai dreptate sultanului.

— Vezi că nu e numai atît. Regele Saud al Arabiei Saudite este foarte nemulțumit că acum vreo doi ani șeicul Abu Dhabi, tot cu ajutorul englezilor, a pus mîna pe oaza Buraimi, care — zice regele saudit — aparținea regatului său. Acum, regele Saud sprijină pe imamul Omanului în răscoala sa, ca să se răzbune că i s-a luat oaza. Dacă așa stau lucrurile, mi se pare că răzbunarea e îndreptățită și că dreptate are regele.

— Foarte bine. Atunci nu-i mai da dreptate sultanului și dă-i-o regelui.

— Nu, nu-i așa. Că mai sînt și altele. Te întrebi, de exemplu: ce caută englezii în toate astea? Se zice că sultanul din Maskat ar fi o unealtă a englezilor.

— Cu alte cuvinte, englezii l-ar fi mascat ca sultan.

— Întocmai. Și englezii arată că ei protejează Omanul și Maskatul de peste o sută de ani. Ministrul de externe britanic Lloyd a și declarat că sultanul e „un vechi amic“ al Angliei. E vorba, deci, de drepturi vechi, tradiționale. Așa că mi se pare că și englezii au dreptate.

— Dacă zici dumneata, așa o fi.

— Stai, că n-am terminat. De unde, de neunde, apar deodată pe tapet și americanii. Dacă britanicii sprijină pe sultanul din Maskat, americanii, în schimb, îl sprijină pe regele Saud. Nu e mult de cînd însuși mister Allen, secretarul de stat adjunct al S.U.A., a declarat că: „Americanii sînt vital interesați în această problemă, deoarece, dacă oaza Buraimi ar rămîne sub suveranitatea Arabiei Saudite, dreptul la exploatarea zăcămintelor petrolifere din acest teritoriu ar reveni unei societăți americane. Dacă oaza Buraimi ar fi considerată ca teritoriu dinafara regatului saudit, drepturile asupra terenurilor petrolifere ar reveni în cea mai mare parte unor societăți britanice“. Așa a spus mister Allen și e sigur că are dreptate.

— Atunci, dă-i-o!

— Lasă-mă, frate, cu astea. Cum o să dau dreptate și regelui, și sultanului, și lui mister Lloyd, și lui mister Allen?! Se poate s-o aibă toți patru?

— Nu se poate. De aceea, zic eu, să căutăm să vedem, poate că are dreptate un al cincilea. În genere, te sfătuiesc să nu cauți să vezi, indiferent în ce chestie, cîtă dreptate are un rege ori un sultan, ori te miri ce colonialist care sprijină pe unul sau pe altul. Regele Saud e în amor cu „doctrina“ americană; sultanul din Maskat este „vechi amic“ al Imperiului britanic; mister Allen apără interesele lui „Arabian American Company“, zisă pe scurt „Aramco“, trust petrolifer yankeu; mister Lloyd, în sfîrșit, apără interesele lui „Irak Petroleum Company“, trust petrolifer englez din care — în treacăt fie zis — un sfert este proprietate americană. Acum e limpede, cred, de ce caută toți aceștia să încurce ițele ori să pîrjolească sate și orașe din Oman, știut fiind că Omanul este și punct strategic, și deținător de importante terenuri petrolifere. Și mai e limpede acum și cine are dreptate.

— Cine, frate?! Că nu-nțeleg nimic!

— Cine? Arabii din Oman, care s-au răsculat împotriva colonialiștilor, care s-au săturat să-și vadă țara exploatată de englezi și care luptă pentru descotorosirea de jugul imperialist, pentru independență.

— Atunci au dreptate și americanii, fiindcă ei sprijină pe regele Saud care, la rîndul lui, sprijină pe răsculații din Oman.

— Aș, iubitule! Colonialiștii yankei nu ajută pe nimeni, se ajută numai pe ei înșiși. Ei doar profită de răscoală, ca să zdruncine puterea colonială a „aliaților“ lor. Fiindcă, s-o știi de la mine: în materie de interese, imperialiștii se au ca frații și, vorba romînului, „frate-frate, dar brînza-i pe bani“.

— Vasăzică arabii din Oman...

— Da, arabii au dreptate! Nimeni altul!

SULTANUL DIN MASKAT, Said ben Taimur, și protectorii lui englezi.

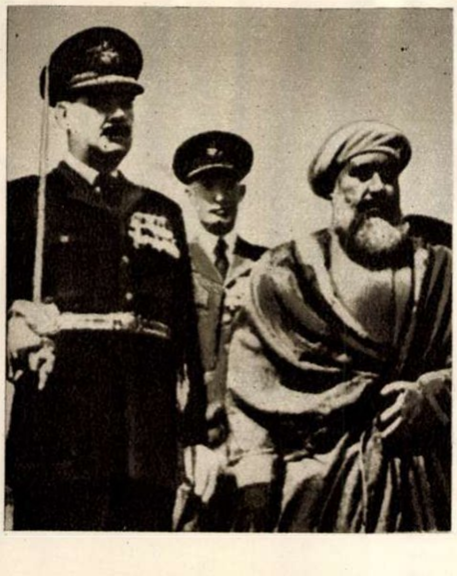

LA MASKAT, pe micul aeroport, singura „clădire“ e cea a vămii. După cum se vede în fotografie, activitatea acesteia se reduce la necontenitul du-te-vino al militarilor englezi.

MAIORUL ENGLEZ PAT GRAY povestește unui corespondent „glorioasele“ fapte de arme ale băieților săi împotriva răsculaților desculți. ↓

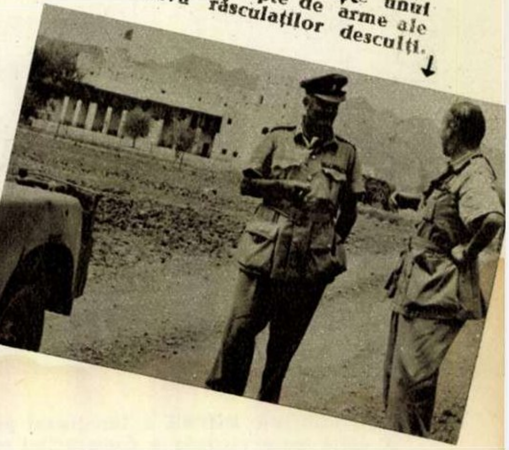

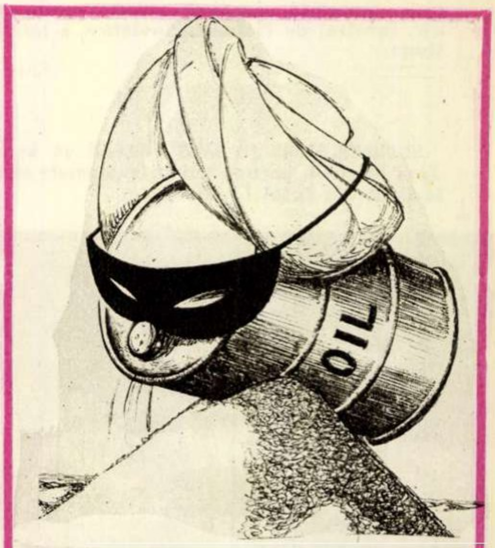

Un „vechi amic“ al Angliei: sultanul din Maskat.

Desen de Cik DAMADIAN

fotocronica FLAÇARII

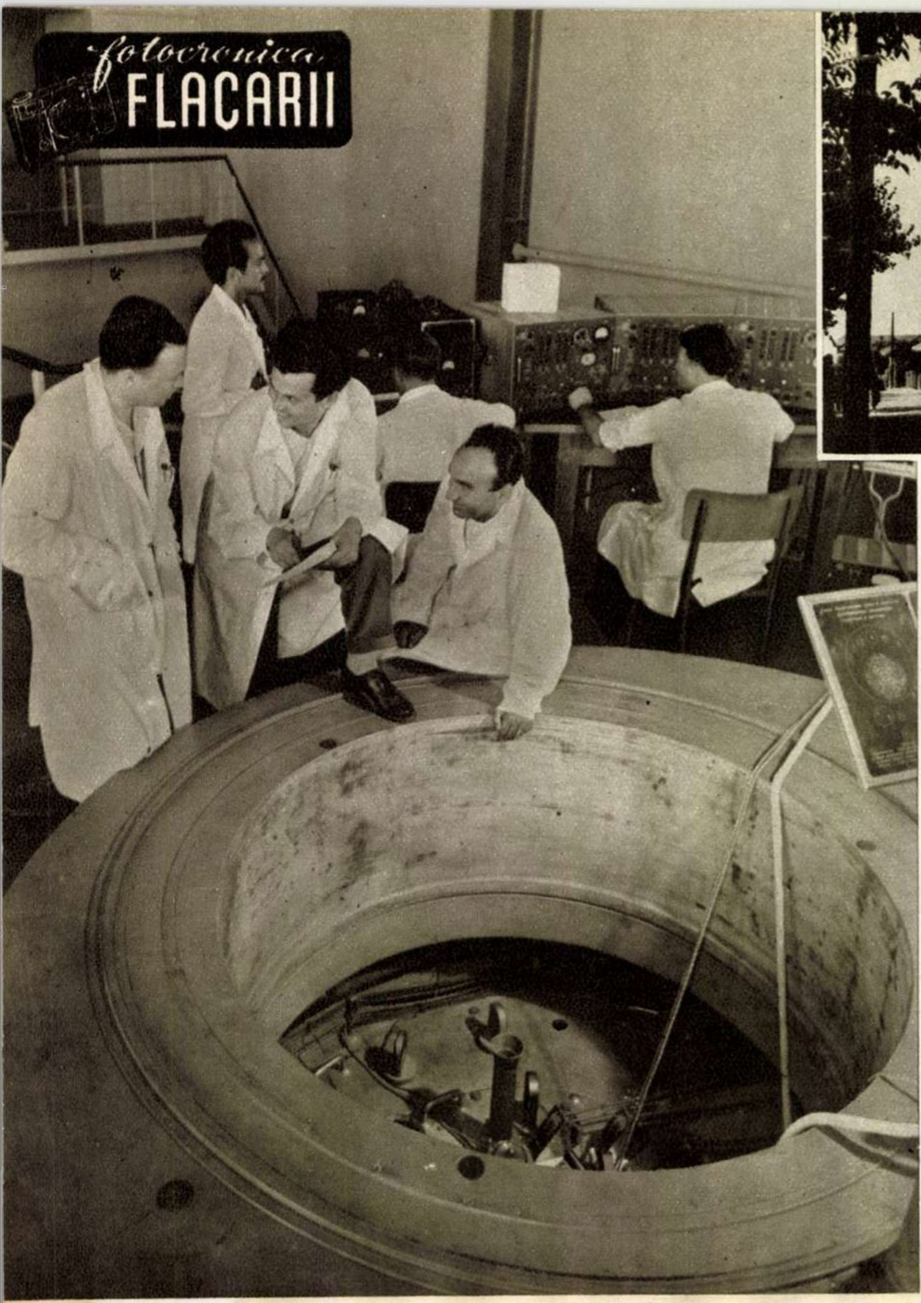

↑

CU LEGITIMA MINDRIE a înregistrat poporul nostru o nouă mare victorie a construcției socialiste: la 31 iulie, ora 15,53, reactorul atomic rominesc de 2000 kw, furnizat de Uniunea Sovietică, a intrat în funcțiune.

Foto: AGERPRES

ÎN CINSTEA LUI 23 AUGUST a fost complet reconstruită și înzestrată cu mașini noi, importate din R. D. G, fabrica de paste făinoase și biscuiți „Dunăreana" din Galați. Procesul de producție, complet automatizat, a dublat capacitatea fabricii.

ÎNTRU SLAVA EROILOR

40 DE ANI de la eroica bătălie de la Mărășești. În fața mausoleului, pe locul unde militarismul prusac a suferit o gravă înfringere, este cinstită memoria eroilor căzuți la datorie. Au participat la solemnitate conducători ai armatei noastre populare, reprezentanți ai U. R. S. S. și foști combatanți francezi pe frontul de la Mărășești.

ȘI BUCUREȘTENII AU AVUT PRILEJUL să se bucure de Ziua Marinei, participînd la frumoasele serbări de pe lacurile din jurul Capitalei.

↓

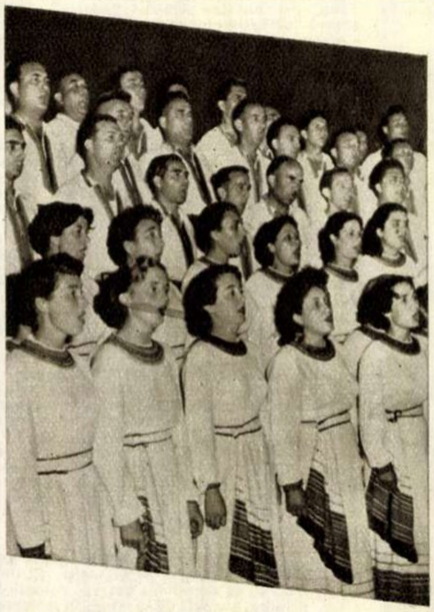

CORUL DE AMATORI al Caselor de cultura din orașul Tolbuhin (R. P. Bulgaria), format din 130 de persoane, a concertat zilele acestea în stațiunile balneare de pe litoralul rominesc, bucurîndu-se de un frumos succes.

Fotografie de Gh. CIOROBEA

LA ETAJUL IV AL MAGAZINULUI „VICTORIA" sînt prezentate zilnic noi modele de confecții, care pot fi cumpărate pe loc.

Foto: AGERPRES

↓

ÎN JURUL GLOBULUI

VIITORI ȘOFERI. Cu asemenea ajutoare, să tot ai mașină! Cei 4 ursuleți ai cunoscutului dresor sovietic Valentin Filatov îi sînt de un real folos: iată-l pe unul din ei, cel ce „răspunde" la numele de „Maimuțoi", pompînd conștiincios la un cauciuc dezumflat (foto 1), iar altul, „Țigănuș", învîrte de zor la manivela, căci automobilul are toane (foto 2). Ursuleții învață chiar să conducă, promițînd să devină în scurt timp... șoferi „calificați" pentru arena circului.

De altfel asta nu ar fi singura lor calificare: ei cunosc boxul, sînt buni acrobați și jongleri, știu să meargă cu bicicleta și motocicleta... De ce n-ar conduce și o limuzină?

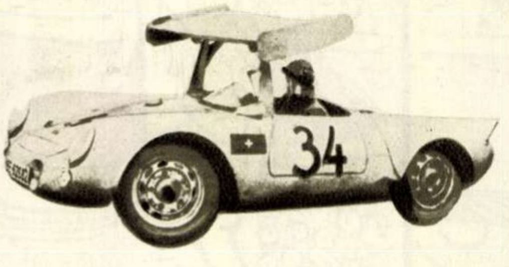

FRÎNĂ AERIANĂ. Pentru înlăturarea frecventelor accidente mortale înregistrate cu prilejul curselor automobilistice în Occident, inginerul elvețian Michel May a perfecționat originalul sistem de „frînă aeriană", pe care îl puteți vedea în fotografie. Este vorba de un fel de platformă metalică, montată deasupra mașinii, care, la nevoie, își schimbă poziția la verticală și, oprind împreună cu cealaltă frînă mașina, împiedică răsturnarea ei.

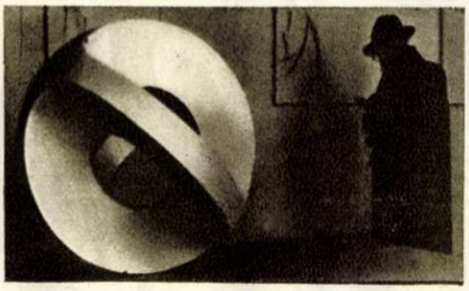

↑ **„ARTĂ PURĂ".** Această operă de artă aparține pictorului elvețian Max Bill și se intitulează: „Bărbatul cu ochi".

După cum băgați de seamă, ochii nu se văd. Probabil că e orb...

ULTIMA MODĂ. Doamne din elita occidentală poartă la ureche păsări vii: papagali, canari și mai ales... sticleți. Aceste păsări ciugulesc, în timpul seratelor, din obrajii ilustrelor doamne.

Moda sticleților este desigur o consecință a diplomației occidentale atomice, inspirate din tradiția lui Forrestal, în al cărui cap sticleții cîntau atît de tare, încît fu nevoit să plonjeze pe fereastră... ←

CARAMBOL. Dar nu la masa de biliard, ci pe stadionul West Ham din Londra. Ciocnirea „spectaculoasă" a celor trei automobile vechi folosite în acest scop... sportiv a fost urmărită de mii de spectatori amatori de senzații tari. Evident, ciocnirea s-a soldat și cu victime; dar ce importanță are aceasta, cînd asemenea competiții „sportive" de tip american sînt rentabile pentru organizatori!

EXOD DIN HOLLYWOOD. Criza cinematografiei americane, care a dus la închiderea în ultimii ani a peste 25% din sălile de cinematograf din S.U.A., determină un adevărat exod al producătorilor și al actorilor din Hollywood către Europa. Esther Williams, pe care o vedeți în fotografia de mai jos — fostă campioană de înot a Statelor Unite — joacă de mai mulți ani în filme menite să scoată în evidență calitățile ei de... dansatoare sub apă. Ea a venit recent în Italia pentru a turna filmul „Insularii", continuînd astfel seria actorilor americani în exod spre Europa. ↓

AȘA ARATĂ una din străzile reconstruite ale orașului polonez Worclaw. Știți ce era acum 13 ani aci? Un loc viran, creat de gauleiterul nazist Hanke care dărîmase toate locuințele, pentru a se amenaja aci un aeroport militar. Însă viața aeroportului avea să fie scurtă. Singurul avion care a decolat de pe el, a fost cel cu care și-a luat tălpășița obercălăul hitlerist.

Pe aeroportul lui Hanke au răsărit între timp niște cămine studențești și niște institute ale universității din Wroclaw, de unde... decolează în fiecare an cîte o promoție de noi intelectuali a căror profesie este construirea socialismului în Polonia populară.

Foto: PASZKOWIAK

Elevii își depășesc dascălii! Cînd în Statele Unite a fost proiectat filmul „Rock'n roll", dedicat faimosului fenomen modern de delirium tremens, partizanii din sală ai acestei mode coregrafice și-au manifestat entuziasmul aruncînd cu scaunele. Deunăzi, la Londra, la premiera filmului „Viața lui Tommy Steele", tinerii admiratori ai lui Tommy au sfîșiat și pînza ecranului. (Trebuie să spunem că Tommy Steele este vedeta londoneză de rock'n roll, un tînăr exhibiționist care și-a imortalizat arta și pe ecran)

Cineaștii din occident se inspiră din ce în ce mai des din opera marelui romancier rus Dostoievski. După filmul francez „Crimă și pedeapsă" și filmul italian „Nopți albe", regizat de Luchino Visconti, aflăm că renumitul dramaturg american Arthur Miller lucrează scenariul „Frații Karamazov" pentru un film pe care îl va turna în Italia regizorul Dino de Laurentiis.

Riscurile muncii păstorilor de pe piscurile înalte ale munților Caucaz constituie tema ultimului film al studiourilor din Tbilissi, „Umbre pe potecă". Nu pot fi însă neglijate riscurile... profesiei celor doi operatori, A. Filipașvili și L. Suhov, care s-au cățărat cu aparatele de filmat pe crestele și povîrnișurile abrupte, pentru a reda întreaga poezie a peisajului alpin.

Alegerea unei interprete pentru rolul titular din filmul englez „Sfînta Ioana", inspirat după piesa lui G. B. Shaw, s-a făcut pe baza unui concurs la care au participat nu mai puțin de... 18.000 de candidate. După ce regizorul Otto Preminger a triat ultimul lot de trei mii de tinere, s-a decis pentru studenta Jean Seberg. Acum, cînd filmul a apărut pe ecrane, Jean Seberg întrunește suficiente... critici pentru realizarea ei. Gîndiți-vă că, de la bun început, e criticată de... 17.999 de candidate respinse...

Noua ecranizare a popularului roman „Mizerabilii" de Hugo are un caracter jubiliar, fiind cea de-a zecea transpunere pe ecran a istoriei lui Jean Valjean. Prima realizare datează din 1907 și aparține epocii filmului mut, în timp ce noua coproducție franco-germană, turnată în studiourile DEFA, e un film în culori, pentru cinemascop. Regia aparține lui Jean Paul le Chanois iar în rolul lui Valjean apare Jean Gabin.

Una din producțiile în curs de filmare în studioul din Zagreb al cinematografiei croate, este documentarul de lung metraj închinat ecoului pe care l-a avut în Iugoslavia Marea Revoluție Socialistă din 1917. Scenariul acestui film, ce se realizează în cinstea celei de-a patruzecea aniversări a Revoluției din Octombrie, aparține lui Nusret Seferovici.

Locuința, sau mai bine zis căutarea unei locuințe, a prilejuit și pînă acum realizarea cîtorva savuroase comedii satirice cinematografice. Se pare că „Eva caută spațiu", noua producție a studiourilor poloneze, este una din cele mai izbutite, deși atît regizorul T. Chmielevski cît și interpreta principală, Barbara Kwiatowska, sînt debutanți.

REDACȚIA: BUCUREȘTI PIAȚA SCÎNTEII Căsuța Poștală 3507 of. 33 Tel. 7.60.10 Int. 1744

ABONAMENTE: la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.

PREȚUL ABONAMENTELOR
3 luni: 18 lei
6 luni: 36 lei
un an: 72 lei

PUBLICITATEA: Telefon 7.60.10 interior 1784.

CU TRAMVAIUL ŞI AUTOBUZUL LA 38 grade!

de NELL COBAR

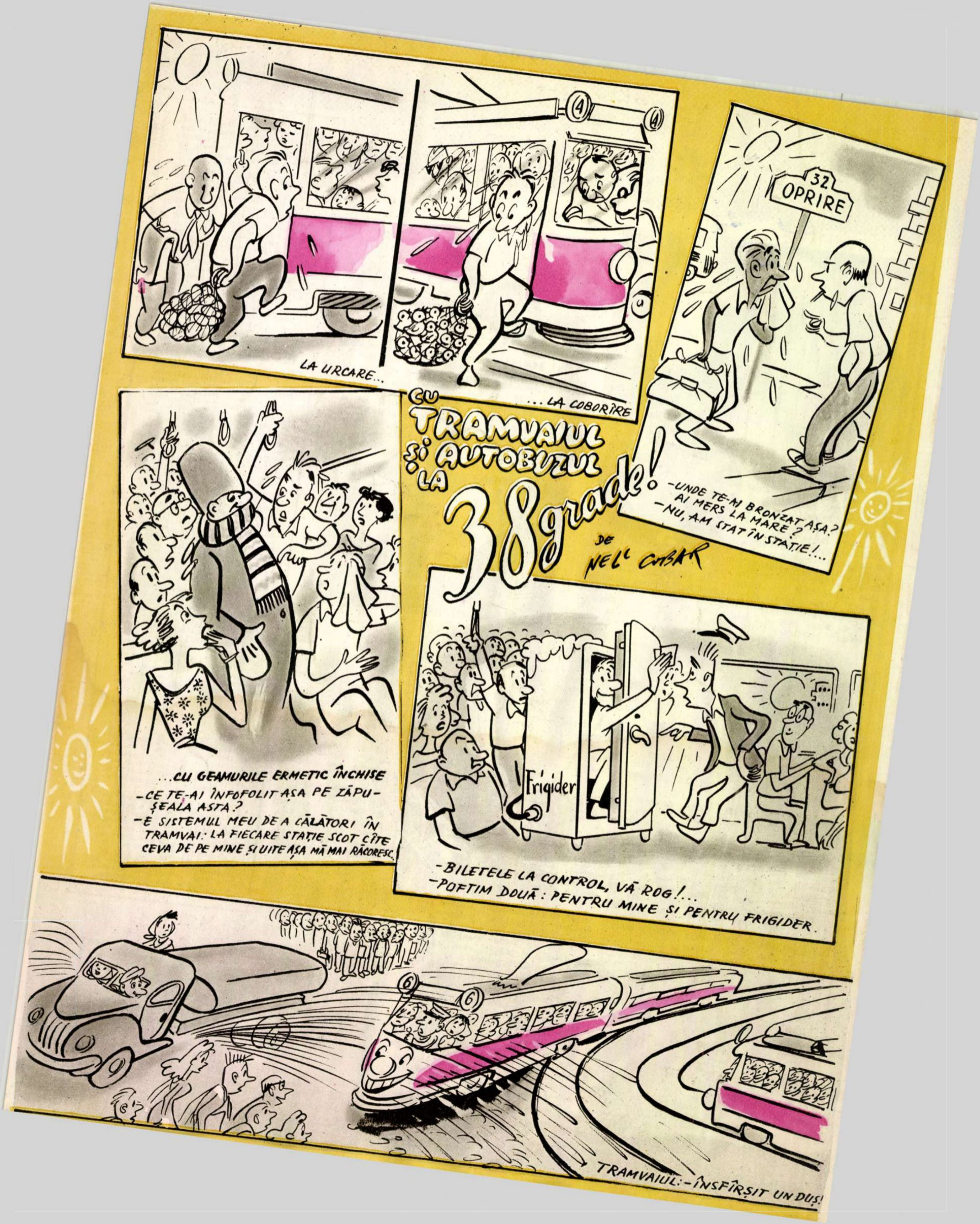

LA URCARE...

...LA COBORÎRE

-UNDE TE-AI BRONZAT AŞA? AI MERS LA MARE?
-NU, AM STAT ÎN STAŢIE!...

...CU GEAMURILE ERMETIC ÎNCHISE

-CE TE-AI ÎNFOFOLIT AŞA PE ZĂPUŞEALA ASTA?
-E SISTEMUL MEU DE A CĂLĂTORI ÎN TRAMVAI: LA FIECARE STAŢIE SCOT CÎTE CEVA DE PE MINE ŞI UITE AŞA MĂ MAI RĂCORESC.

-BILETELE LA CONTROL, VĂ ROG!...
-POFTIM DOUĂ: PENTRU MINE ŞI PENTRU FRIGIDER.

TRAMVAIUL: -ÎNSFÎRŞIT UN DUŞ!

05

Poporul nostru urează bun sosit președintelui Ho Și Min și celorlalți dragi oaspeți vietnamezi care ne vizitează țara.

În fotografie: un aspect din timpul recentei vizite a președintelui Ho Și Min în R. D Germană.

Nr. 20 (117)
ANUL VI
17 august 1957

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACARA

REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ
ȘI LITERAR-ARTISTICĂ

Minunată noapte moscovită şi de neuitat; în vîltoarea dansului, cerul învăpăiat de artificii ţi se pare o mare de stele.

LA REVEDERE

Aninată în văzduh, o floare. O uriaşă floare, ce-şi împleteşte pe seninul cerului cele cinci culori ale petalelor, cu albul imaculat al unui fabulos porumbel. Pe stadion, în vîrful catargului, pe stindardul alb, aceeaşi floare. Cinci petale, dar o singură corolă — cinci continente, dar o singură planetă. În tribune, miile de oaspeţi ai Festivalului, miile de tineri moscoviţi îşi înfrăţesc privirile pe albul stindardului, urmărindu-i coborîrea lină. Acum, în acest moment, cel de-al VI-lea Festival Mondial al Tineretului şi Studenţilor ia sfîrşit. Dar în unica privire a miilor de tineri desluşesc acelaşi gînd, aceeaşi idee: că tinerii lumii, popoarele lumii, vecine pe aceeaşi planetă, pot şi trebuie să trăiască în frăţie, în pace, aşa cum trăiesc laolaltă, înfrăţite, petalele unei aceleiaşi flori.

I-am urmărit cu ochii minţii vreme de două săptămîni, pe toţi aceşti tineri reuniţi în Moscova, stînd prieteneşte de vorbă la aceeaşi masă şi făcînd din dorinţa lor de înţelegere cel mai bun translator. I-am văzut ţesînd laolaltă, pe estrade şi în săli de concert, din melodiile popoarelor lor, o admirabilă simfonie a prieteniei. I-am văzut dansînd împreună şi făcîndu-şi feste hazlii la carnaval; i-am ascultat discutînd cu gravitate probleme profesionale, problemele vitale ale existenţei şi viitorului lor; i-am auzit spunînd că numai aşa vor să se întîlnească: la aceeaşi masă, la un pahar de vin sau la o discuţie prietenească, pe o estradă unde să răsune laolaltă Valsul vienez, Gopak-ul şi Samba, Canţoneta napolitană şi liedul; i-am auzit, în sfîrşit, afirmînd că numai aşa vor să se întîlnească şi în viitor şi că vor lupta din răsputeri împotriva întîlnirii în tranşee...

Moscova, strălucitoarea Moscova, a găzduit o uriaşă demonstraţie a maturităţii tinerei generaţii de azi, care nu mai crede că Jupiter aruncă fulgerele pe pămînt, că războaiele sînt o fatalitate. Solii tineretului lumii au arătat că ştiu foarte bine cine sînt autorii războaielor şi că popoarele, tineretul lumii, prin unitatea sa, le pot împiedica.

35.000 de tineri din cinci continente şi-au luat rămas bun de la Moscova ospitalieră, de la minunaţii tineri sovietici. Ei duc cu dînşii imaginea de neuitat a muncii şi realizărilor paşnice ale oamenilor sovietici, imaginea celor două săptămîni petrecute laolaltă sub nobilul stindard al florii prieteniei.

Festivalul s-a încheiat. Dar aşa cum apa lovită într-un loc îşi propagă la nesfîrşit undele, el îşi va răspîndi ecoul şi mesajul de pace şi prietenie în întreaga lume, mai departe, mereu mai departe, făcîndu-le să răsune peste munţi şi oceane, peste luni, peste ani...

Marian GRUIA

La revedere, la revedere! Vom duce în toată lumea mesajul de pace şi prietenie al Festivalului!
←

Elanul tinereţii te fură... chiar dacă ai barbă argintie...

fotocronica FLACARII

HABIB BURGHIBA, primul președinte al celei mai tinere republici din lume: Tunisia. Liderul partidului Neo Destur a fost ales în unanimitate de către Adunarea Națională recent constituită, după ce beiul Tunisului, omul colonialiștilor francezi, a fost înlăturat de la putere.

J.B.S. HALDANE, cunoscutul savant biolog britanic, a hotărît să părăsească Anglia spre a se stabili, cu întreaga sa familie, în India. El a declarat ziariștilor că dorește să trăiască liber, într-o țară unde „nu există trupe străine cantonate la tot pasul".

„*Mă refer* — a adăugat eminentul om de știință — *la americani, atunci cînd vorbesc de trupe străine*".

JOHN BAGGOT GLUBB, faimosul agent al imperialismului britanic în Orientul Mijlociu, a reintrat în arenă. De astă dată, după cum relatează ziarul egiptean „El Ahram", fostul comandant al legiunii arabe — izgonit anul trecut din Iordania — și-a făcut apariția la comanda trupelor britanice care au invadat Omanul.

LT. COL. KIM HAI SUK care pînă de curînd făcea parte din statul major al Corpului II al armatei lisinmaniste, a trecut în R.P.D. Coreeană, în semn de dezicere față de politica războinică a cercurilor conducătoare sud-coreene.

ES LEBE DIE DEUTSCH-SOWJETISCHE FREUNDSCHAFT
VORWÄRTS FÜR UNSERE GEMEINSAME SOZIALISTISCHE SACHE

VIZITA DELEGAȚIEI DE PARTID ȘI GUVERNAMENTALE A U. R. S. S., în frunte cu N. S. Hrușciov, a fost primită cu deosebită căldură și cordialitate de populația Republicii Democrate Germane, care a salutat-o ca pe o nouă și importantă contribuție la întărirea prieteniei dintre cele două țări.

În fotografie: aspect de la uriașul miting ce a avut loc la Berlin în cinstea delegației sovietice.

UNITY IS
STRENGTH

ȘI MALAYA își va dobîndi independența, după decenii de dominație colonială britanică. În urma unui acord încheiat între reprezentanții guvernului britanic și șefii statelor malayeze, la 30 august, în cadrul unor grandioase festivități ce vor avea loc la Kuala Lumpur, se va pune capăt suveranității britanice asupra Malayei. În fotografie: muncitori pavoazînd o clădire din Kuala Lumpur, în vederea festivităților din ziua proclamării independenței.

regards
SOLUTIONS POUR L'ALGÉRIE

↑ **ADEVĂRUL DESPRE ALGERIA** n-are viza de intrare în această țară transformată de colonialiștii francezi într-un imens lagăr de concentrare. Tocmai pentru că a cutezat să dea în vileag realitatea în ce privește Algeria, acest număr din revista progresistă franceză (reproducem coperta) „*Regards*" a fost confiscat la Algèr de către autoritățile franceze.

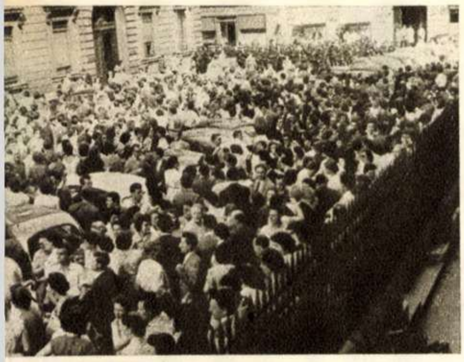

←

PATRONII AU CEDAT în fața puternicei presiuni exercitate de lupta grevistă a salariaților de la instituțiile bancare pariziene. Peste 100.000 funcționari și-au reluat lucrul, după o grevă care a durat aproape trei săptămîni, silindu-i pe marii patroni să le satisfacă revendicările legitime.

GARA VICTORIA din Londra luată cu asalt de o mulțime imensă de călători care au trebuit să recurgă la mijloace de transport pe căile ferate, în urma grevei celor 100.000 de șoferi de autobuse din capitala Angliei. Adevărate acrobații a trebuit să facă fiecare londonez pentru a-și asigura un locșor în trenurile supraaglomerate ↓

I. F. Dulles, îngerul salvator... al trusturilor de armament!

Desen de Cik DAMADIAN

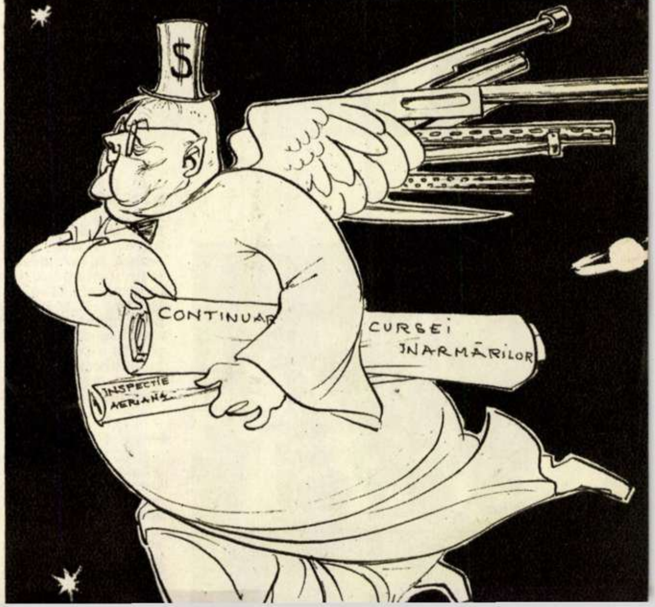

FOTOCRONICA *internă*

ORIZONTUL 290 al minei Săsari (Baia Mare) a participat activ la întrecerea socialistă în cinstea Zilei Minerului. Maistrul Vasile Borca discută cu șefii de echipă din raionul IV, de care răspunde, despre rezultatele acestei însuflețite întreceri.

LOCUINȚE PENTRU MINERI s-au construit și continuă să se construiască în toate regiunile miniere din țară. De curînd au fost date în folosință noi blocuri muncitorești la Cavnic și Nistru (regiunea Baia Mare).

↑ **PE OSTROVUL MALIUC** operațiunile de recoltare a stufului iau o amploare din ce în ce mai mare. Mașini moderne execută lucrări complexe de înaltă productivitate. Stuful Deltei Dunării a devenit o nouă și considerabilă bogăție a patriei noastre.

← **PRIMUL FESTIVAL AL TINERETULUI BUCUREȘTEAN** s-a desfășurat între 8 și 11 august în cinstea marelui Festival al păcii și prieteniei de la Moscova. Impunătoare demonstrații, pasionante întreceri sportive, un vesel carnaval, variate manifestări artistice au făcut ca zilele festivalului să zboare ca gîndul și să lase participanților amintiri de neșters.

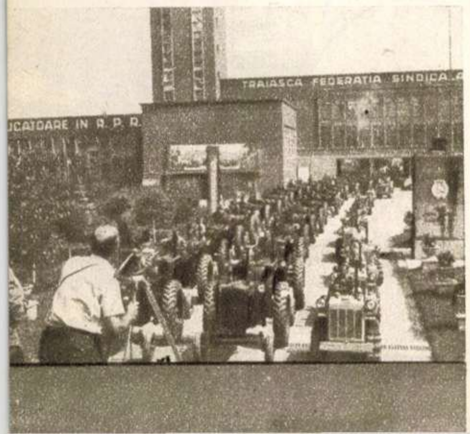

O DELEGAȚIE A SINDICATELOR MUNCITOREȘTI DIN GRECIA se află într-o vizită prietenească în țara noastră, la invitația Consiliului Central al Sindicatelor din R.P.R. Oaspeții greci vor vizita cîteva centre din țară, pentru a cunoaște viața muncitorilor de la noi și organizarea lor sindicală. →

← **LA UZINELE DE TRACTOARE „Ernst Thalmann"** din Orașul Stalin, operatori cinematografici sovietici și romîni filmează o scenă din documentarul închinat celei de-a 40-a aniversări a Marii Revoluții Socialiste din Oc-

Rămas bun, Bakîr-gazî!

de **Anton ALEXE**

Fotografii de **M. IVANCIU**

← Primele boabe de grîu din noua recoltă

Cînd am hotărît să fac un reportaj agricol și i-am spus secretarului de redacție că-mi aleg raionul Giurgiu, n-a fost întîmplător. Nu m-a tentat nici apropierea terenului de Capitală — două ore distanță ceferistă — nici proverbiala bogăție agricolă a fostului județ Vlașca (vezi „Vlașca și Teleormanul"...)

Altele au fost motivele. Și, cred, destul de valabile.

Ca pe vremea lui Bakîr-gazî...

Cunoșteam încă, din urmă cu mulți, cu foarte mulți ani, felul deosebit de muncă al țăranilor de pe valea Dunării și al celor din „puțin mai spre deal". Tradiție rămasă de pe vremea dacilor, a cumanilor, a turcilor și, mai cu seamă, cumplita moștenire lăsată de regimul burghezo-moșieresc, care, pentru a ne scoate țară „eminamente agricolă", cerea permanentul concurs al pelagrei și plugului de lemn.

Mai era de mirare că țăranul vlășcean triora sămînța la taica popa, care-i binecuvînta de rod — o dată pe an, pentru o pereche de cocoși albi — ogorul? Că nu zvîrlea bobul în brazdă decît după ce-l aproba cucul din cracă? Și că n-ar fi tăiat spicul în zi de Foca și în alte la fel de știute zile de sărbători, rele pentru incendii, gîlci, aprinderi de bojoci, înec și sughiț?

După cum era un lucru obișnuit, în Vlașca — județul care vărsa de pe hectarele moșierești zeci de mii de tone de boabe în șlepurile ancorate în canalul Sf. Gheorghe — ca țăranul să cumpere de la negustorul din oraș ceapă și zarzavat, pîine și untură.

Îmi reamintesc — și cei din comuna Daia îi știu și numele — de un țăran care prin '34-'35, a semănat pe cele patru pogoane care le avea, chiar lîngă șosea, mărar. Nici astăzi nu pot să mă dumiresc cine și ce l-o fi îndemnat să cultive iarba asta, pe o suprafață din recolta căreia toate babele precupețe de zarzavat ar fi putut alimenta timp de o sută de ani piața Giurgiului, a Zimnicei și Calafatului...

Ofensiva împotriva ignoranței

Grea, lungă și grea a fost lupta în raionul Giurgiu pentru schimbarea metodelor de muncă agricolă. Întîi s-a dus bătălia pentru sămînța de soi. Nu se duceau oamenii la centrele de schimb. Refuzau cu îndărătnicie trioratul, saramuratul. Cît despre înlocuirea rariței cu prășitoarea, a fost și mai este încă, prin unele comune, motiv de luptă aprigă de convingere.

— Ani de zile — îmi spune șeful secției agricole a sfatului, ing. Marin Nicolae — am folosit planșe, fotografii, conferințe, organizări de vizite la tarlalele gospodăriilor colective, pentru a demonstra că prin folosirea rariței se pierde cel puțin un vagon de apă la hectarul de porumb. Și abia cînd oamenii au văzut cu ochii lor, timp de cîțiva ani, că recoltele colectivelor care au folosit sămînță aleasă, pusă la vreme și prășită, sînt cu 500-800 kg mai mari la hectar decît ale individualilor, au început să se convingă.

Acum se folosește prășitoarea în cea mai mare parte a raionului. Mai mult, unii țărani și-au cumpărat prășitoare ori și-au transformat plugul, folosindu-l pentru ambele lucrări.

★

Sînt cîțiva ani buni de atunci. În comuna Pietrele, tehnicianul Zlate Anghel, îndemnat de secția agricolă a sfatului, a încercat boabe de porumb selecționat, în mici parcele de pămînt. Rezultatul l-a făcut să-și continue experiențele. Folosind soiul I.C.A.R. 54 pe o suprafață de 150 ha pe terenul întovărășiților din comună, porumbul a dat 3.500 kg pînă la 4.000 kg boabe la hectar.

★

S-a dus vremea dacului, a cumanului și a turcului pe ogoarele din Vlașca de odinioară. Acceptarea de către țăranii individuali a noilor metode și mijloace de muncă s-a produs pe măsură ce recolta confirma rezultatele experimentale. Acum, suflul nou pentru folosirea științei în muncile agricole bate din plin. Și rezultatele nu întîrzie; de la un an la altul sînt tot mai bune.

Media de 3.000 kg porumb la hectar este o cifră care, vară cu vară, se cere depășită, pentru mîndria și bogăția agricultorilor.

Grîul nu stă mai prejos, media de peste 2.000 kg la hectar fiind un barem de onoare.

A dispărut agentul...

Nu vreau să revin, nu doresc să insist. Cine se preocupa în trecut (știți care trecut) de „problemele" agriculturii?

Trei personaje: domnul ministru de agricultură, care semna cîte un buletin la 30 de zile, citea la șase luni o conferință la radio și o dată pe an vizita prin județe vreun moșier ce-l aștepta călare, cu taraf și ospeție, la marginea proprietății. Apoi, moșierul, care descoperise că cea mai bună mașină agricolă e însuși țăranul cu aburi de nădușeală, ce poate fi tras pînă la cîmp unde lucrează din zori și pînă în frîntul șalelor, cu cel mai ieftin combustibil național: mămăliga. Al treilea personaj, și nu mai puțin ilustru: agentul. Agentul agricol. Nu i se cerea prea multă specialitate. Șeful organizației politice — de la liberal la averescan — selecta: să fie cel mai bătăuș, mai înstărit și mai devotat om de-al lor.

Și astfel s-au cultivat decenii de-a rîndul ogoarele țăranilor individuali, ca pe vremea tăicuțului Traian, al vraciului cuman și al lui Bakîr-gazî, cel de pe ulița de lîngă turnul Giurgiului.

Și acum, tovarăși, voi care urmăriți construcția pe alte linii și nu știți, n-ați aflat, ori poate chiar nu v-ați fi închipuit că atît de repede...

Da. Au dispărut și acei agenți agricoli de care aminteam. Azi, în satele din fostul județ Vlașca există adevărați îndrumători ai agriculturii, ingineri agronomi și tehnicieni cu pregătire temeinică. Legătura universitate-știință-țăran-ogor se face nemijlocit... Și se pare că oamenii știu cum și de unde vine asta. Rezultatele în muncă sînt scrisori de mulțumire cu o singură adresă: partidul.

★

G.A.C. „Ștefan Gheorghiu" din comuna Putinei a recoltat de pe 20 hectare, 63 tone orz, cu o medie de peste 3.000 kg la hectar, iar G.A.C. „7 Noiembrie" din comuna Ghizdaru 18 tone orz de pe 6 hectare. Ferma horticolă din Băneasa, același raion, aparținînd Ministerului Bunurilor de Consum, a scos 36 tone orz după 10 hectare. Marcu C. Petre, țăran individual din comuna Oinac, satul Braniștea, a scos de pe 0,87 ari, 2.250 kg grîu, fiind primul la treier și la contractări. Chelaru St. Ion din comuna Pietrele, întovărășit, a luat de pe 0,75 ari, 1.750 kg grîu, ceea ce dă o medie de 2.340 kg la hectar. În comuna Vieru, Tudor Cîțu de 48 de ani, mijlocaș, a scos 2.200 kg grîu la hectar, iar Ciovică M. Stan a atins 2.400 kg grîu la hectar.

Plan împlinit...

Președintele Sfatului popular al raionului Giurgiu, tovarășul Apostol, are părul cărunțit pe la tîmple, privirea blîndă și multă experiență în muncă.

Călătorim împreună pe unul din cele patru fire care leagă orașul de comuna Vieru (știți, aceea cu plutonul de ostași trimiși la ocnă în 1907). Două fire sînt înșirate pe stînga: Dunărea și clăile cu snopii de grîu. Alte două, pe dreapta: șoseaua și pădurea de porumbi.

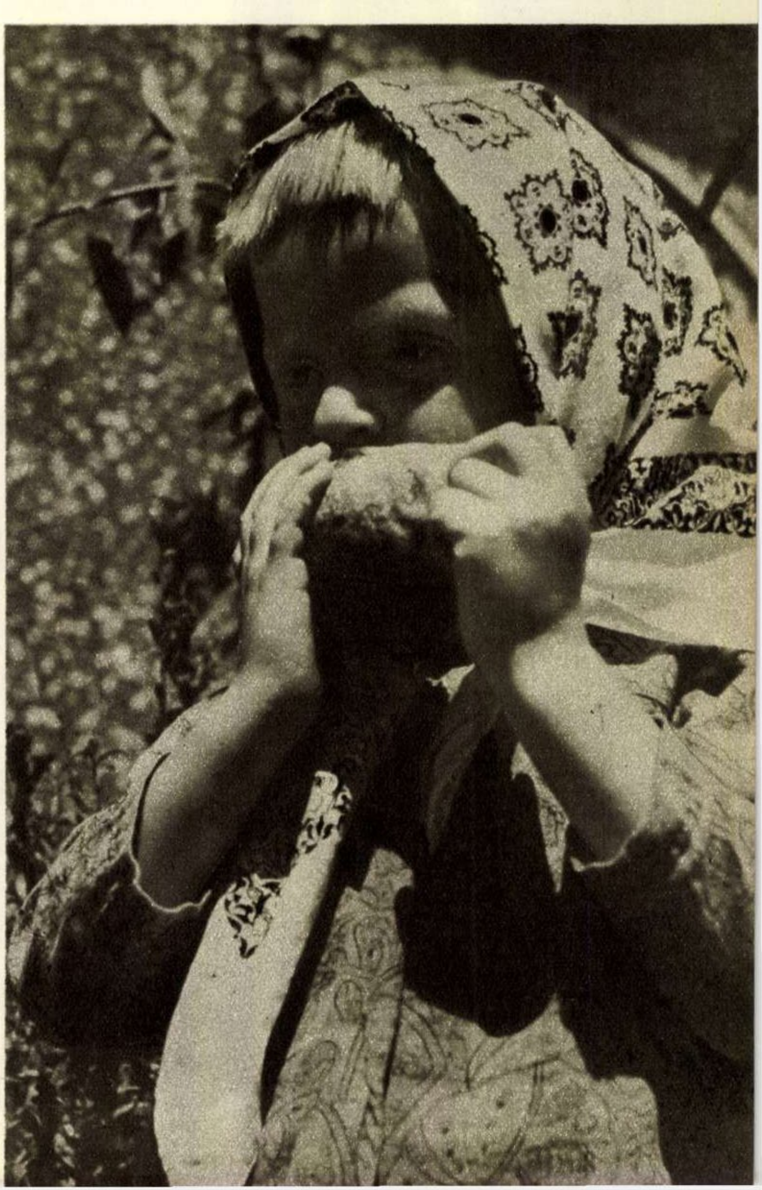

Bună pîine →

Dunărea îşi poartă briza dulce-acrişoară peste tăvile de aur ale tarlalelor proaspăt bărbierite de spice. Valurile de un verzui-închis ale porumbilor se leagănă într-un ocean nemăsurat de mare, care încopciază orizontul...

— Stai!

Şoferul a oprit maşina.

— Ce-i? — întreb.

S-a repezit tov. Apostol în pădurea fragedă. A făcut pîrtie. Ne arată. Cîte trei ciucălăi pe firul de porumb.

Moş Radu Pîrvu, revoltaşul din '907, taie din pîinea nouă.

— Iată: acolo-s patru.

Ne apropiem. Mezinul e plăpînd. Abia i-au dat tuleiele. Îl pipăi cu băgare de seamă şi-i desfac puţintel scutecul de frunză. Are pielea ca chihlimbarul. Miroase a lapte. Ce l-aş mai mînca fript pe jăratic sau opărit în apă clocotită! Încerc să mă-nfrînez, dar nu reuşesc. Muşc adînc, sălbatic. Bobul crud plesneşte şi îmi umple gura cu un gust de aluat dulce şi parfumat...

Am pornit iarăşi. Ne-am oprit în capul dealului, la moara „Biruinţa". Curtea e plină de care cu grîu din noua recoltă, adus la măcinat. Ilie Drăghie cîntăreşte în palmă bucatele.

— Cum stai? — îl întreabă tovarăşul meu de drum.

— Peste! — şi-i rîde faţa toată.

„Peste" înseamnă că a trecut G.M.A.-ul agricol: 2.000 kilograme la hectar.

La Sfatul Popular din Vieru, discuţie aprinsă. E vorba de contractările de cereale. Cei mai mulţi dintre ţărani au semnat contractări cu sfatul în primăvară, „pe verde". Adică atunci cînd grîul abia răsărise. Un leu şi 35 de bani de kilogram, plus 7 bani transportul de la arie la bază, în Giurgiu.

Alţii, mai puţini, s-au lăsat pe aşteptate. „Să vedem cum vom ieşi cu bucatele". Acu' le pare rău. În oboare a început să vină marfă. Grîu nou. Recoltă mare. Abundenţă. Preţul este sub cel obţinut de cei care au contractat cu statul. Mai mult: acelora care au apucat să contracteze în grup, li se mai plăteşte şi 10 la sută în plus. Ceilalţi ar vrea să dea şi ei la acelaşi preţ statului.

În cele din urmă se telefonează la oraş şi se cer instrucţiuni.

Pîine caldă

La arie munca este în toi. Cetele îs împărţite la batoză, la clăi, la stogurile de paie. Furcile se înfig lacome şi ridică pachete mari de snopi. Cei de la gură le prefiră, pentru ca să le poată bate bine căişorii, zmulgîndu-le pînă la ultimul bob.

Mecanicul Tetişor, smolit la faţă de fumul Ruston-ului, îl îndeamnă pe Ion, ucenicul de numai 14 ani:

— Strînge cheia la aburi...! Vezi cureaua... Mai dă-i unsoare, n-o auzi cum cere?

Tetişor e cel mai priceput mecanic de „sisteme" din raion. De la Roston pînă la Clyton şi Fletter. Ion, ucenicul, e fiul lui.

— Îl pregătesc pentru combină, tovarăşe — se adresează el preşedintelui, zîmbind sub masca de negreală care-i acoperă obrazul.

★

Miroase a pîine caldă.

La margine de arie, pofticioşi, copiii şi nepoţii revoltaşilor din '907 n-au mai avut răbdare. Din primele spice, bătute cu ciomagul, au măcinat, pe cîmp, în tiugă de piatră, un căuşel de făină.

O nevastă a frămîntat la repezeală, într-o copăiţă, coca.

Forma, mare cît o pălărie, se coace într-un ţest aşezat la fund de gropan, în jar.

S-a strîns toată ceata de la treier, în jurul ţestului. O femeie, cea mai în vîrstă, sparge gura ţestului improvizat. Se face linişte. Batoza a amuţit. Doar ţîştitul greierului dinspre malul apei...

Pîinea apare cu coajă de zahăr-caramel, fierbinte, aromitoare, biruitoare.

Ţăranii şi-au scos pălăriile mari de pai, şepcile şi, cu capetele descoperite, sub cerul liber de nori, au prins să mestece încet, solemn, prima îmbucătură smulsă ăst an pămîntului.

Moş Radu Pîrvu, revoltaş din '907, a venit la arie cu cele două decoraţii pe piept: Steaua Republicii şi Comemorarea a 50 de ani de la răscoală. Pîinea e din grîul lui şi al celor doi feciori.

Şi-a făcut loc printre rînduri, a scos cichia de la brîu şi a tăiat cu ea în două, în patru, în opt. A rupt un colţ şi a azvîrlit cîte o bucăţică din pîine înspre răsare, către apune, spre miez de zi şi de noapte.

— Să fie de amintirea fraţilor de răsmeriţă care au căzut în drum şi n-au prins să mănînce din pîinea asta.

Ţăranii şi-au scos pălăriile mari de pai, şepcile şi, cu capetele descoperite, sub cerul liber de nori, au prins să mestece încet, solemn, prima îmbucătură, smulsă ăst an pămîntului.

Moş Pîrvu îşi alunecă căutătura şi spre noi.

— Ţine, măi tovarăşe preşedinte, o bucată. E bună?

— Faină.

— Atunci spune-le şi la Bucureşti cum e pîinea nouă.

★

Prin fereastra vagonului privesc turnul din centrul Giurgiului, care alunecă repede în urmă.

Adio, împărate Traian! Adio, vraci cumani şi Bakir-gazi!... Sîntem în epoca combinei, a mediei de peste 3.000 kilograme porumb şi peste 2.000 kg grîu la hectar, epoca socialismului înnoitor.

Frîng în palme o roşie de 610 grame, cumpărată la restaurantul gării, şi-i ofer un sfert din ea fetei mele, care se uită uimită la fructul uriaş.

În pervazul uşii, conductorul zîmbeşte:

— Roşie de Vlaşca... Poftă bună!

Noapte de august

de I. PĂTRAŞCU

Asfinţeşte soarele pe după
lungi căpiţe... Funigeii plouă.
Luna, arcuită ca o cupă,
varsă miere peste pîinea nouă.

Carul Mic şi-a înjugat juncanii
şi-a pornit—şi el, şi Carul Mare—
să se-ntreacă grabnic cu plăvanii
cei ce-n sat duc pîinea spre hambare.

Dar acolo-n cer rămîn codaşe
carele—că pînă fac o roată,
cele pămînteşti de pe făgaşe
strîng pînă la ziuă holda toată.

. . . .

Soarele, abia ieşit, mai prinde
cel din urmă car de pe coclaur
şi din cîte raze îşi aprinde
îi mai svîrle-n vîrf un snop de aur.

VÎRSTA: 100 DE ANI

Scena de mai jos s-a petrecut mai demult, pe cînd călătoream de la Timişoara la Lugoj. Acolo unde apele Begăi taie şoseaua în două, pe malul stîng al rîului, se-nşiruie, într-o ordine aproape perfectă, uliţele largi şi curate ale Chizătăului, sat renumit în Banat atît prin tradiţiile sale culturale, cît şi prin recoltele sale bogate.

Elisabeta străbătea uliţa satului cu paşi mărunţei de bătrînică, zorind cît o ţineau puterile, în ciuda zădufului lunii lui cuptor. Două codane de vreo 10 ani, cu cravată roşie peste iia bănăţeană, veneau dinspre staţia de tren. Şi cum baba nu se putu opri să nu le întrebe, ele-i spuseră cum le cheamă: Oltea Corăbaş şi Ileana Tîrziu. Ba chiar şi că se întorceau de la Lugoj, unde mergeau să ia lecţii de pian.

— Ei, aşa da, aşa da, spuse baba, pornindu-se iar la drum.

(O fi ducînd-o gîndul la Horea, nepoţelul ei, care umblă să se înscrie la conservator). Şi porni mai departe, repetînd pentru sine: „Ei, aşa da, aşa da..."

Se îndrepta către cîmp, să-şi adune nepoţii pentru repetiţia programului artistic de la căminul cultural. Trei decenii cîntase Elisabeta Micu Borchescu în corul satului şi, cînd bătrîneţile au gonit-o de pe scenă, şi-a trimis în locu-i vlăstarele cele tinere ale familiei. Nepoţii i-au făcut cinste. Horea, de pildă, a îndrăgit într-atît cîntecul, încît a fost musai să-l trimită la şcoală să înveţe a zice din cîteva instrumente; mai mult din toate, s-a legat de fagot. Bătrîna îi legănase pruncia cu poveşti, iscusit grăite, despre corul satului, cel bătrîn de aproape un veac. Ştia tot atîtea cîte erau consemnate în monografia scrisă de părintele Sever Şepeţeanu, dirijor al corului pînă în 1950, care moştenise această misiune de la străbunicul Popa Trifu, cel care în 1857 înfiinţase corul. Elisabeta îşi amintea toate, mai abitir decît un cronicar: cum, în 1880, cînd se înfiinţase în sat la ei, în Chizătău, o şcoală de dirijori, zece oameni din sat — ţărani muncitori — au purces într-acolo să înveţe, apoi au pornit iar să cutreiere împrejurimile şi au alcătuit coruri pe la Ictar, Bobşa, Coştei, Belinţ şi alte sate. Peste 80 de coruri ţărăneşti s-au înfiinţat după chipul celui din Chizătău. În sat s-a făcut atunci şi o bibliotecă muzicală. Corul din Chizătău şi-a scos apoi faţa în lume şi a dat concerte la Arad, la Orşova, la Sibiu. S-au aliniat, rînd pe rînd, în istoria corului cupele premiilor I cîştigate în 1882 la Timişoara, în 1888 la Lugoj, în 1937 la Recaş. Îşi amintea „olimpiadele corale" anuale din Chizătău, unde erau poftite să se întreacă toate corurile din satele vecine; fruntaşii căpătau „steagul olimpiadei". Îşi amintea jubileul de 80 de ani de fiinţare a corului şi toate concursurile de cîntece la care au venit să judece muzicieni vestiţi: Tiberiu Brediceanu, Ion Vidu, Filaret Barbu...

Căminul cultural din Chizătău e plin de viaţă. Cor cu zeci de voci, orchestră, echipe de dans şi de teatru, instruite de învăţătorul Corăbaş şi discipolii lui, încît au trecut din etapă în etapă pînă la finala din Bucureşti a concursului. Patru generaţii de artişti amatori au fost de fapt încununate astfel. Poţi întîlni aici pe ţăranul întovărăşit Constantin Suman dirijînd orchestra, pe Toma Dimitrie cîntînd la vioară („după note, vezi bine!"), pe Elena Bejenaru, soţia viitorului agronom, zicînd „Floare bănăţeană" sau „Cine aude-a mea guriţă". Iar printre spectatori o vei întîlni negreşit şi pe Elisabeta Micu Borchescu, ascultînd cu încordare: vrea să înveţe strofe de cîntece noi pentru ca atunci cînd corul îşi va sărbători centenarul, să se suie pe scenă şi dînsa — una dintre cele mai vechi coriste din sat.

Virgil LAZĂR

Fotografii de S. ŞTEINER

↑ Cea mai învîrstă coristă din comună — Elisabeta Micu Borchescu — povesteşte nepoţilor şi strănepoţilor povestea corului din Chizătău... În faţa lor, pe masă: repertoriul din 1899 al corului.

↑ Un solist preţuit: ţăranul muncitor Toma Dimitrie.

Oltea Corăbaş (10 ani) şi Ileana Tîrziu (12 ani) vor trece poate cîndva pragul satului ca pianiste de talent ..

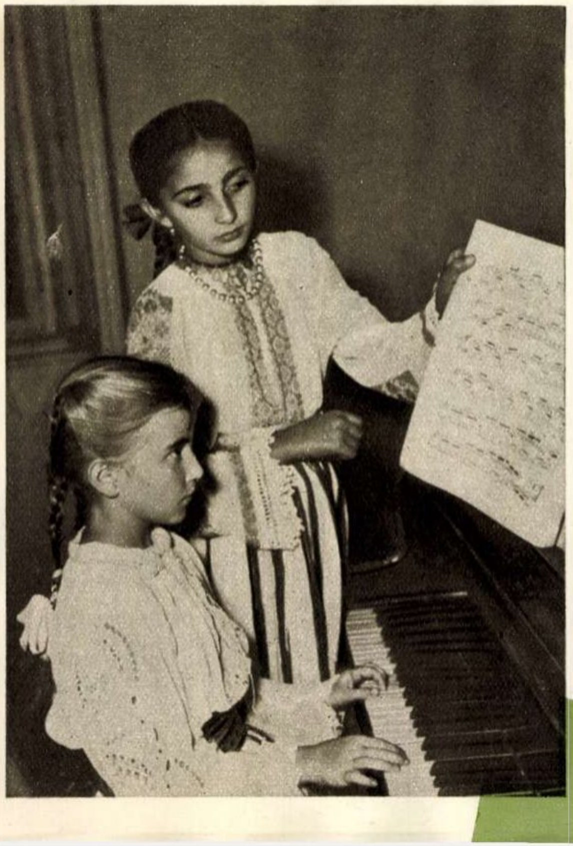

Bătrîna coristă e o bunică mîndră: nepotul ei, Horea Pava, a absolvit Şcoala medie de muzică din Timişoara ↓

Jurnal vietnamez (1)

PE MALUL FLUVIULUI ROȘU

de Bogomil NONEV

Ziaristul bulgar Bogomil Nonev, redactor-șef al revistei „NAȘA RODINA" din Sofia, care a întreprins nu demult o călătorie în Republica Democrată Vietnam, ne-a transmis, pentru cititorii „Flacării", un interesant reportaj a cărui primă parte o publicăm în paginile de față.

„VÎNĂTORII" DE ȚÎNȚARI — ZILE ȘI NOPȚI LA HANOI — CEEA CE N-AU PUTUT PRĂDA COLONIALIȘTII — LACUL SPADEI RESTITUITE — CONVORBIRE CU LÎNG NGOS CEAC — PLOAIE ÎN DELTA FLUVIULUI ROȘU — DE CE N-A AVUT NOROC GENERALUL DE CASTRIE.

Ceasurile din prima zi a sosirii mele la Hanoi au trecut repede. În clădirea mare și galbenă e liniște. Din balconul larg se vede strada asfaltată și micul lac de la capătul ei. În jur, arbuști de lămîi, palmieri și stejari veșnic verzi.

Pînă la apusul soarelui, nu s-a auzit nici un fel de zgomot. Pămîntul și grădinile amorțiseră într-o toropeală umedă și fierbinte. Dar după aceea a înviat totul. Din tavan ventilatorul își porni cele patru aripi, încercînd să împrăștie întrucîtva zăpușeala și miile de țînțari și musculițe care se îmbulzeau peste tot. Îmi arunc privirea spre pat. E acoperit cu o plasă mare, deasă, care limitează domnia insectelor și mă pune la adăpost de ele.

Cearşaful alb păstrează o umezeală răcoroasă și e plăcut. Îmi zic: voi adormi curînd. Deasupra mea ventilatorul se-nvîrtește somnoros și uniform. Deodată larma nopții este străpunsă de un țipăt înfundat. Din tavan mă privesc, curios, ochișorii unui gușter verde care mișcă uimit capul și o ia la fugă cu piciorușele lui abia crescute, uitîndu-se speriat în lături. Îl privesc și, vai, mai descopăr unul, și încă unul, apoi al treilea și al patrulea... vreo zece gușteri care-și împărțiseră tavanul în perimetre, se gonesc și sar, de parcă s-ar găsi pe un stadion sportiv.

Să știi că deasupra patului tău se plimbă o mulțime de gușteri zău că nu poate fi de loc plăcut... Așa a fost în prima, în a doua, în a treia noapte... Apoi? Apoi m-am convins că aceste viețuitoare, numite „taat-șun", sînt foarte blînde, adevărate pisicuțe, ce vînează cu precizie țînțarii și musculițele...

★

În Vietnam există numai două anotimpuri: vară și iarnă. Aici se întunecă brusc și se luminează brusc. Și oamenii parcă sînt numai tineri și numai bătrîni. Ai impresia că omul se maturizează și îmbătrînește brusc, așa cum se crapă de ziuă sau se lasă noaptea.

Soarele cucerește repede străzile și Hanoiul se trezește.

Strada se umple de lume. Trec fete îmbrăcate în pantaloni de mătase albă sau neagră, cu halate violete, portocalii, roșii, peste bluzele curate încheiate pînă la gît. Glasuri tinere răsună peste tot, strada respiră...

Aștept nerăbdător în fața casei să sosească prietenii mei tineri, Lîm, Ten și Lîng Ngos Ceac. În ușă apare Lîng. Mă grăbesc să-l duc pe strada lungă cu arbori pletoși, care-și lasă umbrele dantelate pe trotuare.

Lîng e tînăr, vorbește încet, iar în ochii lui stăruie visarea și profunzimea creatorului: e compozitor.

★

Trecem peste linia ferată care străbate orașul și pătrundem în niște ulicioare înguste. Prăvălioarele de aici au un aspect aproape european: lumini de neon, vitrine largi, aranjate cu gust, vînzătorul este însă invizibil. El stă ascuns în spatele paravanului din fundul prăvăliei, unde croiește, coase, ciocănește, desenează — într-un cuvînt: produce. Vietnamul aproape că nu are industrie; colonizatorii își rezervau piața pentru mărfurile aduse din metropolă. S-a dezvoltat însă producția meșteșugărească: croitori, cizmari, arămari, meșteri ai filigranei, aurari, pictori sau împletitori de sîrmă.

Pe strada Fo Trang Tien, strada vechilor zarafi, se află magazinele cu obiecte de artă. Găsești înăuntru minunate tablouri pictate în culori de lac, tabachere și spițuri de argint, cutii de toaletă și sfeșnice de argint bătut. Într-una din vitrine este expus un colț de elefant pe care e gravat un întreg roman. Ce minunată este broderia de pe halatele de mătase, ce plastică e sculptura în lemn, ce linie elegantă au vazele și cît de fantastic de bogat este coloritul tuturor acestor obiecte! Natura vietnameză a transmis oamenilor de aici simțul delicat al îngemănării tonurilor, cutezanța de a pune culori în care să facă să trăiască pămîntul galben al orezăriilor, cerul violet-închis, verdele întunecat al junglei, dungile galben-cafenii ale tigrului, portocaliul aprins al fructelor de papai.

Vietnamul este țara unei istorii jefuite și transportate în sălile Luvrului și ale British-Museum-ului, în colecțiile particulare ale snobilor, în depozitele speculanților de artă orientală. Dar meșterii au creat atîtea opere artistice de-a lungul mileniilor, încît colonizatorii n-au putut prăda totul.

Țărance vietnameze în drum spre tîrg.

★

De pe malul sudic al „Lacului spadei restituite" se vede o insulă mică. Pe podul lung trecem apa liniștită pe care plutesc nuferi. Pășim peste pragul unui vechi templu budist cu inscripții ciudate. Aici se pot vedea particularitățile unei arhitecturi cu influențe chineze și indiene în același timp.

Influența chineză e lesne de ghicit, după cele patru elemente vegetale sacre: pinul, piersicul, bumbacul și crizantema. Ele sînt folosite la decorarea celor mai scumpe părți ale templelor sau palatelor din China. În rînd cu ele, în ierarhia decorativă sînt cele patru animale: dragonul, leul, broasca țestoasă și pasărea phoenix.

Dar monumentele vietnameze mărturisesc și o puternică influență indiană: cula și statuia lui Budha din interiorul pagodei, pe un soclu care seamănă cu un lotus desfăcut...

★

Liniștea monahală a templului, mormăielile preotului care vrea să-ți explice totul, au rămas pe insula de pe lac. Acum ne-nconjoară din nou larma orașului.

Am ieșit în piața largă. Razele dogorîtoare ale soarelui de amiază ne orbesc. Mă opresc o clipă să aud vocea lui Lîng.

— Asta e piața orașului. În 1946, aici s-au dat cele mai crîncene lupte cu ocupanții.

Abia acum observ tencuiala caselor ciuruită de gloanțele mitralierelor, balcoanele cu grilajele rupte și cîteva clădiri arse, în al căror moloz a crescut iarba. Aici s-a dat, cu cîțiva ani în urmă, lupta de eliberare a poporului vietnamez.

— Cine mi-ar putea povesti despre zilele acestea, Lîng?

Ostașul Hoang Dang Vin, cel ce l-a capturat pe generalul francez De Castrie.

Intrarea în vechiul templu budist, construit cu secole în urmă pe mica insulă din mijlocul „Lacului spadei restituite“ din Hanoi. Este vizibilă influența vechii arhitecturi chineze.

Colibe ale țăranilor în delta Fluviului Roșu, căsuțe de lut, acoperite cu trestie și bețe de bambus. În jurul lor, o imensitate de apă

— Nu știu — răspunse el modest. Aș putea și eu, dar nu mă pricep; eu compun cîntece...

Tăcu o clipă, apoi adăugă cu vocea puțin sugrumată:

— Aici am auzit pentru prima oară țiuitul gloanțelor... Cîteodată îmi pare că asta s-a petrecut demult de tot, înainte cu cincizeci, o sută de ani — se auzeau vorbele rare ale lui Lîng. Mi se pare că de cînd m-am născut țin pușca în mîini. Și în gînd mă văd atacînd pe francuji, culcat în mlaștina orezăriei și încercînd să-mi smulg bandajul îmbibat de sînge de pe braț. Am crescut aici, la Hanoi, în strada Bisericii...

... Amintirile lui Lîng, omul de treizeci de ani de lîngă mine, compozitor și dirijor, luptător în armata de rezistență din Hanoi și în jungla din Bietbac, se mistuie în luptele de apărare din Hanoi, care au ținut două luni. A fost rănit la ambele picioare. A trebuit să fie dus la spital. Puțin înainte de a cădea orașul, doi partizani l-au luat de umeri și l-au transportat într-o colibă de bambus lîngă Fluviul Roșu.

— Uite, pe aici am trecut fluviul cu o ambarcațiune mică — arată el cu mîna. Ne oprisem pe podul „Dumer“, lung de 1672 metri...

Mi-arunc privirea spre Lîng. Asfințitul îi luminează fața. El privește însă la bancurile de nisip din apă, de parcă s-ar căzni să-și aducă bine aminte de locul pe unde a trecut în zilele lui februarie 1947.

— În Hanoi m-am întors pe acest pod...

★

Pe acest pod urma să mai trecem peste cîteva zile din nou ca să mergem în delta Fluviului Roșu. Cădea o ploaie măruntă și deasă.

Zburăm pe șosea avînd în părți o imensitate de apă, cu colibe de lut acoperite cu trestie și bețe de bambus. Locuitorii deltei trăiesc în mici insulițe, strînși unii lîngă alții în acest ocean de apă care spală pămîntul roșu. Singurul loc ferit de inundație e drumul de asfalt. Te miră că, cu toată ploaia, vezi atît de mulți oameni. Șoseaua este locul pe unde ei se duc de la un sat la altul, pe șosea vin seara oamenii să se plimbe și să privească la mașinile și autobusele care trec. Peste tot trec femei grăbite, cu cobilițe pe umeri.

Pe aici nu vei întîlni om cu mîna goală. Țăranul se întoarce de la orezărie cu coșurile pline cu rădăcini de lotuși, din care își va pregăti supa. Dacă se duce în oraș cu fructe, la înapoiere va aduna bolovani din albia rîului, cu care să-și consolideze casa. Femeia vietnameză parcă duce în cele două coșuri țara întreagă: apa și orezul, panerașele de bambus pe care le va vinde în piață, oalele de lut, nucile mari de cocos, mandarinele verzi, bananele cărnoase sau copiii delicați.

Ploaia se întețește. Cerul se întunecă mai mult, dar circulația pe șosea nu contenește. Un copilaș de cinci ani duce o vacă de funie. Vaca agită capul și coarnele ei mari se mișcă amenințător. Copilul o privește calm și îi vorbește prietenos. Privind cum cresc copiii vietnamezi, îmi pare ridicolă educația pe care ne-o dau părinții noștri, care fac din copiii lor niște ființe răsfățate și nu oameni. „Ferește-te! Nu trece pe acolo! O să cazi! Nu pune mîna...!“ Și aci? Aici pericolul îi pîndește la fiecare pas nu numai pe copiii mici dar și pe oamenii mari. În iarbă mișună șerpi veninoși, în apa nămoloasă a orezăriilor — lipitori uriașe, în junglă urlă tigrii. Dar copiii se educă și se deprind cu viața în zăpușeala umedă a verii, în noroiul din orezării, în tufișurile dese ale junglei, și cresc zdraveni și neînfricați, se învață cu greutățile și abia ridicați pe picioare, încep să se lupte cu viața. Se înserează. Se vede tot mai greu. Numai din cînd în cînd în lumina farurilor se zăresc cazematele de beton. Lîngă multe din aceste cazemate, în care sînt înmormîntate miliarde de franci francezi, pîlpîie cîte o luminiță. În ele s-au instalat oameni, amenajîndu-le ca locuințe.

Opt ani de război. Opt ani de foamete, suferințe, înfrîngeri și victorii.

★

Ne-am oprit în apropiere de satul Nghia Lo. Acum trei ani domneau aici moartea și pîrjolul. Farurile luminează cîmpia dimprejur. Se mai văd barajele de sîrmă ghimpată. Pe șoseaua aceasta au uruit tancuri și care blindate franceze. Dar nimic nu i-a putut opri pe vietnamezi. Atunci — în aprilie 1954 — a început asaltul hotărîtor împotriva lui Dien Bien Fu. Aici tînărul comandant Doang Bu Hang a organizat străpungerea fortificațiilor de lîngă Nghia Lo, în apropiere de capitală. Era necesar ca acțiunile militare să fie extinse în deltă, spre a fi izolate unitățile franceze care se pregăteau să atace dinspre Dien Bien Fu, spre a veni în ajutorul garnizoanei încercuite. Doang Bu Hang si tovarășii săi s-au arătat dîrji și neînfricați. Erau supranumiți „fantome“, dar ei nu erau decît oameni simpli, care își iubeau țara înrobită și erau gata să-și dea viața pentru ea.

★

Am stat de vorbă cu Hoang Dang Vin, flăcăul brunet, cu ochii vii, care l-a capturat pe generalul De Castrie. Povestea simplu, fără orgoliu, fără să se pună pe el în frunte. Dimpotrivă, repeta mereu „armata noastră“, „tovarășii mei“, de parcă se temea să nu facă vreo greșeală, să supraaprecieze isprava lui. Ce prăpastie despărțea pe acești oameni modești, cutezători, de mutrele de paradă ale generalilor parizieni, de ceremoniile și decorațiile lor! Generalul De Castrie trebuia să fie eroul nordului, „apărătorul civilizației“. Fotografiile lui ar fi umplut coloanele ziarelor, s-ar fi făcut filme speciale cu el, televiziune...

Toate acestea ar fi putut fi făcute, dar nu s-a întîmplat să fie așa. Din „vina“ bătrînului iubit, cu barbișonul ascuțit și rar, pe care întreg Vietnamul îl numește „Unchiul Ho“, din cauza unuia ca Lîng Ngos Ceac, compozitor, ca Hoang Dang Vin, tînăr ostaș, ca Djap, doctor în drept, profesor de istorie și geografie la liceul Tang Lang din Hanoi...

Inscripțiile de pe zidurile caselor din vasta piață *„vom muri sau vom trăi în capitala noastră“* n-au fost șterse.

Au murit mulți, dar poporul trăiește.

În romînește de **GH. DINU**

Noua fabrică de decorticare a orezului ce se construiește la Hanoi cu ajutorul tehnic al R. P. Chineze.

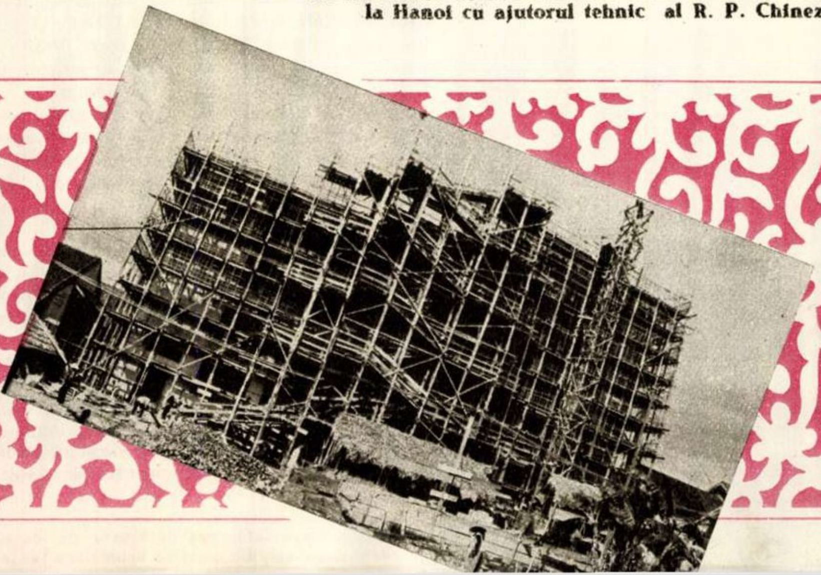

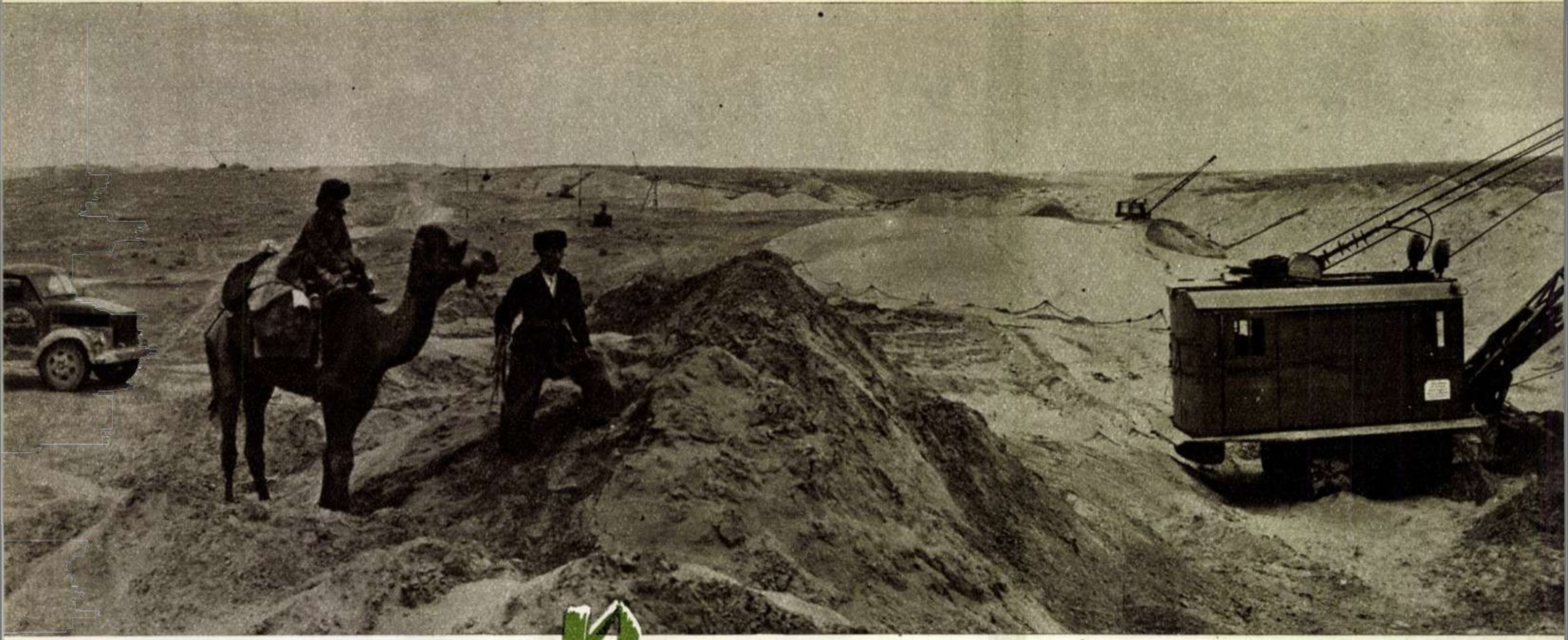

Ieri şi azi stau faţă-n faţă pe şantierul canalului Kara-Kum. Corabia deşertului era cîndva cămila. Acum se deschide drum de apă pentru vapoarele adevărate ce vor înlocui transportul pe cămile.

★

Pe traseu lucrează cele mai perfecţionate maşini terasiere, excavatoare păşitoare, screpere, buldozere, precum şi diferite maşini de tragere. În fotografie: draga cu sorb „Sormoveţ-12".

AMU-
VA ÎNVIA

Pe întinderea de necuprins a deşertului Kara-Kum se zăresc contururile unui vapor ce înaintează, parcă, prin nisipurile fierbinţi. Nesfîrşitele dune din jurul lui par valurile împietrite ale unei mări dezlănţuite...

Să fie oare cu putinţă?

Şi, totuşi, apariţia ciudată nu este un miraj.

Acolo, în inima deşertului, printre nisipurile fără viaţă, oamenii sovietici taie albia unui gigantic canal, care va duce apele marelui fluviu al Asiei Centrale, Amu-Daria, departe spre vest, la o distanţă de 1.500 km.

Vasul, ce dă impresia că pluteşte pe oceanul de nisip, nu este altceva decît draga refulantă „Sormoveţ-13" — unul din puternicele agregate ce lucrează pe traseul canalului Kara-Kum. Minunata maşină înaintează o dată cu apa, croindu-şi singură drumul. În urma ei se aşterne panglica lucioasă a unui rîu artificial adînc de 5 metri.

★

... „Apa este mama recoltei", spune o veche zicătoare turcmenă. În ţinutul acesta însorit din sudul Uniunii Sovietice, unde verile sînt lungi, iar pămîntul bogat în substanţe nutritive, apa face adevărate minuni. Vastul teritoriu al Turcmeniei, ce se întinde pe o suprafaţă aproape tot atît de mare ca cea a Spaniei, este sărac însă în izvoare de apă.

Reţeaua irigaţiilor este şi ea mică. Abia a suta parte din pămîntul republicii este lucrat. Ţara oazelor înfloritoare este în acelaşi timp şi ţara imenselor întinderi pîrjolite de soare, lipsite de umiditate. Cea mai mare parte a acestor întinderi o formează deşertul Kara-Kum.

Canalul care îl va străbate va fi o grandioasă construcţie de irigaţie, cea mai mare de acest fel în cel de-al 6-lea cincinal. Noua arteră de apă va lega fluviul Amu-Daria de rîul Murgab, îşi va continua drumul pînă la rîul Tedjen şi, de aici, prin raionul Aşhabad, pînă la Arciman. Ea va învia aproape o jumătate de milion hectare de pămînturi, sterpe pînă acum, din sudul Turcmeniei. Deşertul de odinioară se va transforma pe întinderi imense într-un meleag al belşugului.

În prezent, asaltul se dă pe traseul primului sector al canalului, de la satul Bossaga, pe Amu-Daria, pînă la oraşul Mari — centrul vechei oaze Murgab. Lungimea lui va fi de 410 kilometri. Constructorii au pornit simultan, de la amîndouă capetele, dinspre est şi vest, urmînd să se întîl-

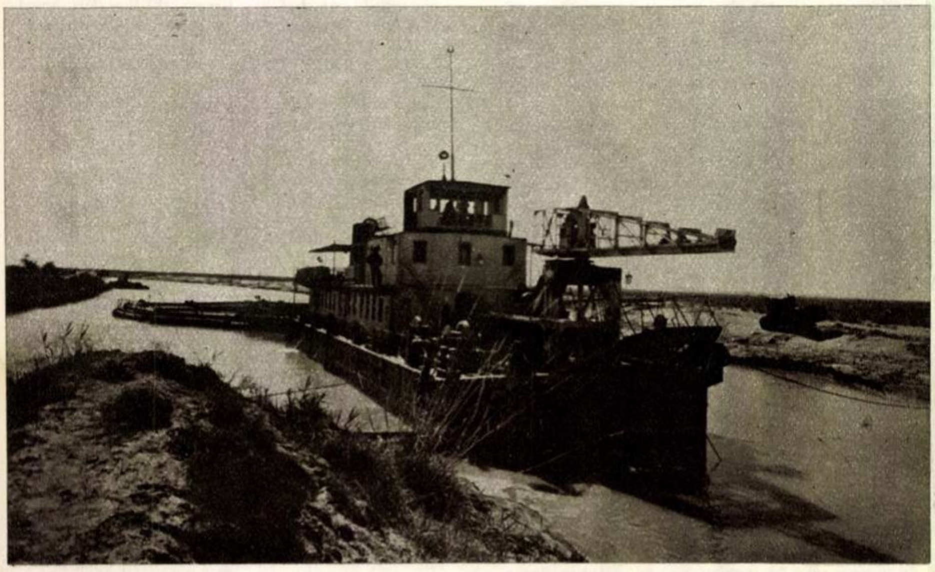

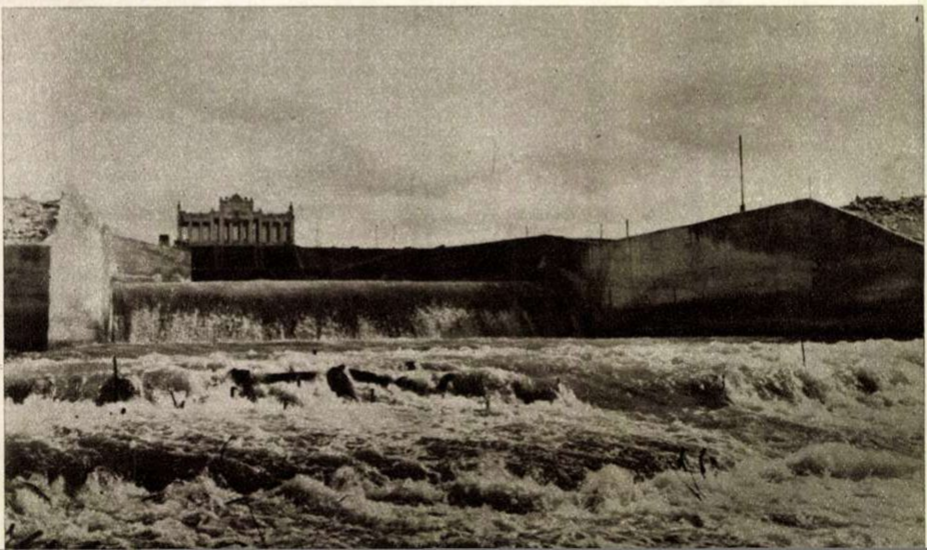

Năvalnică, înspumată, apa dătătoare de belşug va porni şi de aci, din lacul de acumulare Tedjen,

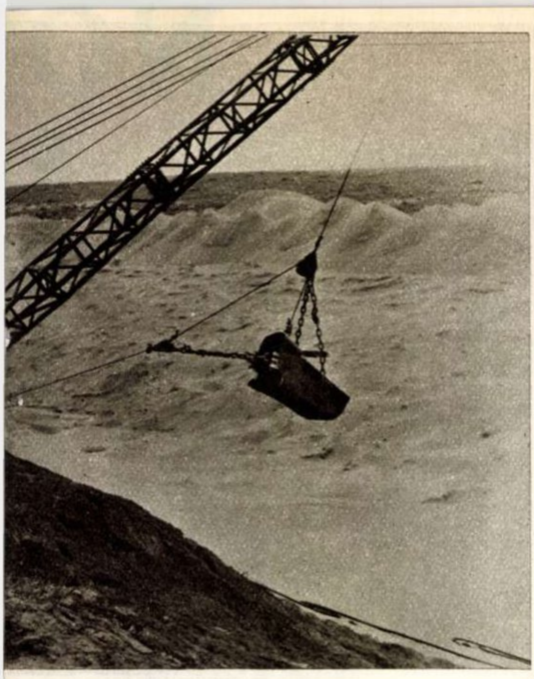

nească. Specific în această construcție, spre deosebire de altele, este faptul că apa înaintează o dată cu albia canalului, venind în ajutorul constructorilor. Munca le este ușurată și de relief. O ușoară înclinație spre vest a terenului îi scutește de nevoia ridicării barajelor și a ecluzelor pentru crearea diferenței de nivel.

Gonind în pantă naturală, apele Amu-Dariei au înaintat pe albia proaspăt tăiată a canalului, cu aproape 200 kilometri spre Murgab. De la celălalt capăt, brigăzile de mașini terasiere ce vin în întîmpinarea apei au parcurs și ele peste 100 kilometri.

Condițiile în care se desfășoară lucrările sînt deosebit de grele. Constructorii au ajuns în regiunea nisipurilor mișcătoare, avînd de luptat cu „valuri" de nisip înalte pînă la 20-25 metri. Chiar și în timpul iernii înspăimîntătoarele uragane de nisip fac ravagii. Iar vara mașinile nu pot lucra decît în cursul nopții, căci ziua soarele necruțător încinge nisipul pînă la +70°. Dar în fața omului, înarmat cu voință dîrză și tehnică modernă, natura se supune.

DARIA
DEȘERTUL

Potrivit directivelor Congresului al XX-lea al P.C.U.S., prima parte a canalului Kara-Kum va fi terminată în cursul acestui cincinal. Apele lui bogate vor alimenta cîteva hidrocentrale electrice. Suprafețele irigate vor crește cu peste 100.000 hectare. Printre malurile împădurite, drumul de apă va fi străbătut de vapoare rapide de pasageri și șlepuri încărcate cu mărfuri. Pe acolo pe unde altădată răzbăteau agale numai lungile caravane de cămile, caravane de vase moderne vor parcurge cu ușurință distanțele.

Arid și nefolositor, deșertul Kara-Kum n-a cunoscut de-a lungul secolelor decît arșița nemiloasă a soarelui și uraganele de nisip temute și blestemate de populația turcmenă. Apa, care ar fi putut transforma totul, rămînea inaccesibilă. Irigația era de domeniul fanteziei.

Azi, o dată cu făurirea drumului fără pulbere ce va străbate nesfîrșitele întinderi de nisip ale Kara-Kumului, visul de veacuri devine realitate.

N. T

SUS FLUTURA DRAPELUL

— schiță —

de Maria **ARSENE**

Ilustrații de N. POPESCU

Poate l-a chemat Ion. Sau Vlad. Ori Stan. Era din Gorj, din Olt, de la Cîmpulung? Cine mai știe? Sînt treizeci și cinci de ani de atunci.

Dar parcă-l văd. Cu fața slabă, prelungă, în care ochii, ca două picături de smoală, te sfredeleau cînd îi îndrepta spre tine.

Erau mulți ucenici în fabrica cea mare de pe cheiul gîrlei, unde se tăbăceau pieile. Cei mai mici să tot fi avut unsprezece ani. Cei mai mari ajungeau pînă la optsprezece.

Erau mulți ucenici. Dar nici unul nu semăna cu cel care găzduia, vecin cu mine, în podul lui madam Tia. Bătrîna smochinită care-și făcuse hotel din cele două cămăruțe igrasioase, din podul mucegăit, purtat pe arcuri în vîntoase și magazia ce sta, fără să se-ndure—de ani—să-i cadă.

Îl vedeam în fiece dimineață prin ferestruica odăiței mele. N-am putut pe atunci, astăzi mi-e mai greu să-i reconstitui vîrsta, identitatea.

Mă temeam de el, deși eram prieten cu mai toți copiii salahori din fabrică, cu care „băteam fotbalul" pe maidanul alăturat, lovind desculți într-o cutie goală de conservă sau într-un ghemotoc de cîrpe legate cu sfoară.

Mă temeam de el. De privirea-i aspră, de nasul lui ascuțit care împungea ca un cui prin pielea galbenă a obrazului.

Nu se alătura niciodată jocului nostru. Privea o clipă tăcut, apoi se depărta, tîrîndu-și cu osteneală pașii, într-o pereche de bocanci mari, grei, scîlciați.

★

Fabrica lui domn' Gligore anunța exact și printr-un fluierat prelung, că-s orele șase. Adică momentul cînd ucenicii trebuiau să fie prezenți la poartă, unde doi turci și un albanez, portari la control, făceau pontajul la intrare și percheziția la ieșire.

Două șuiere scurte consemnau în aer și urechi cu cinci minute mai devreme ceasurile șase și jumătate. Stăpînul, domnul Gligore Alexandrescu, socotise că cinci minute la fiecare din cele trei schimburi fac cincisprezece minute numai într-o zi. La cei aproape cinci sute de muncitori se aduna suma de 7.500 minute. Cifră care reprezenta munca a vreo 18 lucrători pe zi. Lucrători care nu-i cereau salariu ori spor de ore și nici nu-l amenințau cu greva...

★

Boc—boc—boc...
Un fluierat prelung.

Cu o jumătate de oră înainte, mă deștepta, vara, bocănitul tălpilor de bocanci cu ținte pe trotuarul pietruit; iarna, pe viscol, pe ninsoare, scrîșnetul zăpezii.

Deschideam ochii și din pat îl zăream cum trece. În bluza soioasă de doc și pantalonii strîmți de aba, cu o pălărioară rotundă pe creștet, cu palme mici și degete subțiri, cum au copiii și flămînzii.

Știam atunci că-s orele șase și că peste o jumătate de oră trebuie să mă scol, ca să mă pregătesc pentru școală.

Boc—boc—boc...

Ucenicul trecea cu mîinile în buzunare, dacă era frig, bălăngănindu-le din umeri, ca două limbi de clopot, dacă pe afară se-ncălzise.

Primăvara și vara, toamna și iarna, umbla cu aceleași haine ponosite de pe care duminica, rămas în izmene, încerca la fîntîna din curte să radă, cu un cuțitaș de lemn, stratul de grăsime și chimicale luat de pe pieile scoase din butoaiele de argăseală.

Boc—boc—boc...

— Nu joci o țurcă cu noi?

— Nu.

Boc—boc—boc...

— O mială și trei beiuri. Pui și tu ceva?

— N-am... Mă zoresc.

Boc—boc—boc...

— Mă ăsta, cum îți spune? Îți vînd zmeul dintr-o juma'de coală, pe șase nasturi galbeni, militari.

— N-am nasturi... Nu-mi trebuie zmeul.

Ucenicul se ținea mai mult cu cei vîrstnici. Într-o sîmbătă seara, se duse cu ei într-o sală de întruniri, în oraș.

Ascultă îngîndurat.

Se gîndea la cele ce spuneau cei de la tribună, îl fura dorul către casă ori, poate, obosit, dormea?

Madam Tia s-a plîns că ucenicul o să-i dea foc casei. L-a prins, o dată, tîrziu în noapte, citind nu știu ce la o lumînare. O cărțulie ori un ziar. Dar ăsta n-a fost încă tot necazul. L-a mai găsit dormind cu feștila nestinsă.

— Dacă vrei să te faci popă, du-te măiculiță la școală la protopopie și nu-mi fă altar în pod, să rămîn— doamne păzește!—cu temeliile... Că nu-i casa asigurată și-s văduvă, și mă țin cum dumnezeu știe, de la săraciile astea de chiriași.

N-a plecat ucenicul la protopopie. Pesemne că nu voia să se facă popă.

Nu l-a zgornit madam Tia.

De bună seamă că nu putea să renunțe la chirie și nici alt amator pentru pod n-a găsit.

★

Alături de fabrica domnului Gligore era concurența: fabrica Sapatino, în care Banca Chrissoveloni investise capitaluri serioase. Întreprinderile de tăbăcărie Sapatino își ridicaseră o aripă nouă, cu instalații și mașini aduse din Germania pentru prelucratul pieilor speciale, necesare încălțămintei de lux.

Un an mai tîrziu Societatea Anonimă Sapatino renunță la tăbăcitul tradițional și începu să importe tananți din extracții de castani, care dădeau mărfii frăgezime și calitate.

Lovit în interesele sale comerciale, domnul Gligore vru să mai rupă zece procente de la muncitori. Dar oamenii amenințară cu greva.

Curînd Sapatino S.A.R., transformîndu-se în „S.A.R. Bourul", înghiți alte două fabricuțe și clădiri megieșe și refăcu toate atelierele, hotărînd ridicarea unui coș de zid de două ori mai înalt ca oricare alt horn de tăbăcărie.

★

Zidăria coșului de fabrică, din cărămidă specială în culoarea cireșii spălăcite, creștea văzînd cu ochii. Literele B-O-U-R-U-L, care formau firma uzinei, ajunseră la U, apoi la R. Și, după numai două luni, meșterii italieni terminară hornul.

Fabrica începu să-l folosească, dar inaugurarea fusese fixată pentru 15 septembrie, dată care coincidea și cu onomastica lui Chrissoveloni-

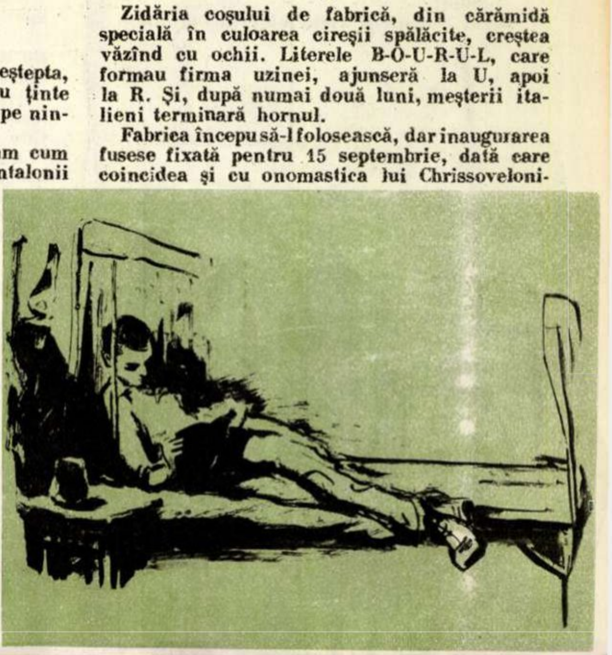

senior, președintele Consiliului de administrație al băncii și administrator-delegat al „S.A.R. Bourul".

Pentru orele zece fuseseră invitați întreg consiliul de administrație, acționarii cei mari, deputați, generali, doi miniștri, episcopul și corul bisericii Radu-Vodă, care va da răspunsurile la sfeștanie. Urma banchetul, în saloanele direcției, asortat de programul artistic cu „artiste" care vor rămîne pînă după ospăț și eventual vor însoți—la cerere și eventual la domicilii —pe invitați...

★

Cine-i furnica, abia s-o prinzi cu ochii, care urcă încet, cu grijă, treptele scării exterioare a hornului? Ce caută acolo bărbatul sau copilul acela care, ajuns acum la jumătatea distanței dintre cer și acoperișurile de tablă ale atelierelor, s-a oprit, lipindu-se una de uriașul deget de teracotă?

Din curte oaspeții în fracuri și jobene, în uniforme cu ceaprazuri de aur și pieptul plin cu decorații, privesc curioși, apoi din ce în ce mai entuziasmați, către fărîma de om care urcă... urcă... urcă...

— Vrea s-ajungă în vîrf—spuse consternat unul dintre miniștri.

— Teribilă performanță—completă lingușitor un general de divizie.

— Asta face parte din program? —întrebă soția celui mai mare dintre acționari, pe președintele Chrissoveloni.

Administratorul-delegat zîmbi semnificativ și gîndi: „directorul vrea să ne facă o surpriză. O să-l felicit, dar tot am să-l dau afară pentru că e cumnat cu șeful contabil al lui Gligore". Răspunse doamnei:

— Din program. Absolut din program.

— Interesant... Intere... Uite că s-a oprit! Stă pe loc. Nu mai merge...

— Da, da!—făcură cîțiva dintre musafiri. Nu mai merge. Nu mai poate.

— Vai! Ce păcat—se tîngui doamna. Îi e frică...

Chrissoveloni-senior sezisă:

— Frică? La noi în uzină? Glumiți, stimată doamnă. Michel! Michel!

Michel Protopopescu, directorul uzinei, se-nțepeni în ,stînga președintelui. Apoi plecă discret capul, ca să prindă șuierul aspru al reproșului:

— Ce-nseamnă porcăria asta? De ce s-a oprit? De ce n-aveți grijă ca totul să se desfășoare...? Poftim! A încremenit după trei sferturi de distanță... Cine răspunde? Cine, domnule Michel?

Uluit, directorul încercă o justificare.

— Am dat dispozițiuni stricte, precise...

Apoi se scuză:

— Poate că ne sabotează... Concurența...—și repede în gînd: „Cine-i ăsta care urcă pe horn? Cine l-a trimis? Ce vrea? Mama lui de tîlhar, cum m-a vîrît într-o buletă!... O să-i dau eu, cînd o coborî!"

— Suie! Suie!—strigă iarăși, emoționată, soția celui mai mare acționar.

Și după ea, toți invitații:

— Suie!

— Suie!

— Suie!

De la ferestrele atelierelor, acolo unde se rad pieile, din sala cazanelor și mașinilor, de la cuptoare și magazii, de lîngă gropile cu var și castelele de apă, din birourile „S.A.R. Bourul" și „Grigore Alexandrescu", toți muncitorii și funcționarii, înghesuiți la ferestre, priveau la insul necunoscut care începuse să se cațere pe coș.

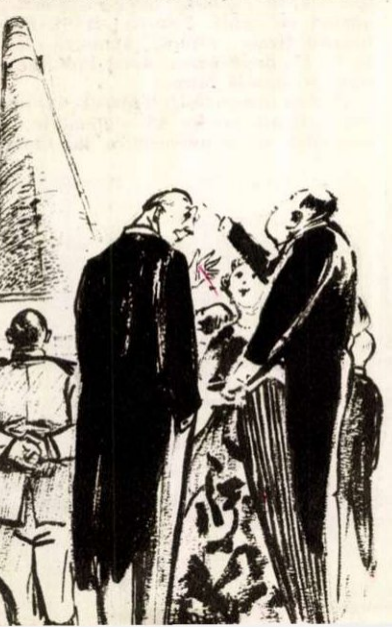

Tăcuseră pînă și motoarele; amuțiseră scrîșnetele cuțitoaielor și gemetele fierbătoarelor.

★

Încă o treaptă... Încă o treaptă... Și iarăși una... Nu se mai termină?

Ridică privirea și numără. Una... două... cinci...

Numai să nu se gîndească, că urcă pe coș.

Numai să nu-l cuprindă amețeala.

...patru... cinci... șase... opt... S-au înmulțit treptele?

Urcă... Urcă... Urcă...

Numai să nu socotească metri care-l despart de pămînt...

Numai să nu-l cuprindă prea din vreme dorința de a privi în jos...

A ajuns. S-a așezat, gîfîind, pe buza groasă a hornului. În spatele lui, ventuza adîncă, întunecoasă, care izvorăște din inima cuptoarelor. Cîțiva centimetri mai departe, vidul.

Nu. Nu-i pe creasta coșului, ci în pod. Își trece dreapta pe frunte. Broboanele de sudoare i-au înghețat, lipindu-i sloi un ciuf de păr, pînă la nas.

Ce liniște... Nici vîntul nu mai bate...

Colo, la o palmă depărtare, sînt atelierele Lemaitre. În dreapta, puțin mai sus, să le prinzi cu degetele, fabricile de conserve Grivița. În ceastălaltă parte, uzinele Wolf, Haug...

Firul Dîmboviței șerpuiește către abator... Fundătura Fluturilor, cu maidanul, pare o tipsie cenușie. Cîteva puncte... Se uită băieții la el?

Își înalță fruntea. Acolo sus, cerul nu e mai deosebit. Și nici soarele nu-i încă mai mare. Și, totuși... Aici în vîrf, departe, în liniște... În libertate...

Și-a vîrît mîna în sîn și a scos un sul mic, prins la un capăt cu sîrmă.

L-a desfăcut. O bucată de pînză dreptunghiulară. O bucată de pînză roșie, care, legată de vergeaua de fier a paratrăznetului, flutură în adierea molcomă a înălțimilor.

De jos răzbat pînă la el bătăi din palme, strigăte, țipete, vociferări și parcă aude și uruitul unei mașini...

Nu îndrăznește să privească jos. E atît de bine sus. Drapelul îl mîngîie acum pe obraz. Pipăie cu degetele pînza aspră.

Pînză ieftină de cămașă, vopsită cu băcan...

Pînză pentru cămașă de muncitor.

★

Sulul puternic de apă l-a prins abia după ce coborîse primele trepte. A încercat să se ferească la dreapta, la stînga, dar lățimea barei de oțel nu trecea de un sfert de metru.

Strînse fălcile, își încleștă palmele de vergea și privi pentru o secundă în jos. Putu să zărească pompa cea nouă de incendiu înconjurată de domnii în fracuri și jobene și de ofițerii cu ceaprazuri aurite...

Sulul de apă îl lovea ca un drug de fier, în spate.

— Ce vor domnii aceia? Să-l omoare? De ce nu așteaptă să coboare și apoi să-l bată, să-l aresteze?

Trebuie să coboare mai repede... Cît mai repede... Cîte două trepte deodată... Cîte două... Cîte trei...

A călcat în gol. A întors capul. Coloana de apă l-a plesnit în plin obraz. A scăpat o mînă. Apoi, cu respirația sugrumată, și-a desfăcut degetele.

...Ce liniște... Ce tăcere...

★

Seara se lăsase repede. Fetița mea, Leontina, mi-a strîns cu degete crispate mîna și, cu glasul înecat în lacrimi (nu te preface; știu că abia îți poți stăpîni plînsul), m-a întrebat ceva încă o dată.

Am tăcut cîteva clipe, rezemîndu-mă de grilajul de fier al Dîmboviței. Apoi, cu aceeași emoție ca și în urmă cu 35 de ani, i-am răspuns:

— Poate l-a chemat Ion. Sau Vlad. Ori Stan. Cine mai știe?

Sînt treizeci și cinci de ani de atunci...

★

În poarta fabricii de tăbăcărie Kirov ard becuri mari electrice. Sus, flutură liniștit drapelul roșu.

NO

PRIMA REPREZENTAȚIE. Acum un an era încă un proiect, acum șase luni o hotărîre în curs de înfăptuire, iar în momentul de față e o realitate: Ansamblul secuiesc de stat de cîntece și dansuri.

Prima reprezentație a fost o adevărată demonstrație a obiceiurilor și portului, a cîntecelor și jocurilor, a tot ceea ce are mai de preț folclorul minorității naționale maghiare din Ardeal. Iar numărul cel mai izbutit al spectacolului a fost dansul cu temă „Ducerea miresei", din partea a II-a a programului, o reconstituire coregrafică a nunții secuiești.

Dansul a fost pus în scenă de Hajdu Zoltán, laureat al Premiului de Stat, directorul ansamblului, pe baza culegerii și prelucrării lui Seprődi Janos și K. Seprődi Anna. Muzica: Hubesz Valter; maestru coregraf: Haaz Sándor.

Merită o mențiune specială decorurile și costumația (Tőökné Földes Edith).

În fotografie: scenă din dansul cu temă „Ducerea miresei".

Ștefan IZSÁK

Fotografie de Meiszter PINKÁSZ

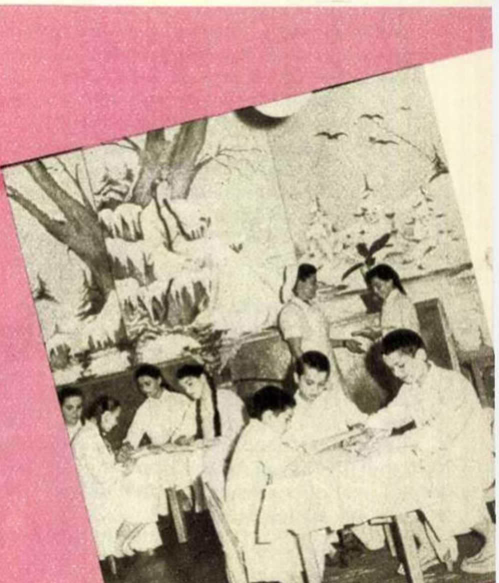

AVIAȚIA ÎN SPRIJINUL RECOLTEI. În regiunea Galați se folosesc pe larg mijloacele moderne de combatere a dăunătorilor, prin pulverizarea de substanțe chimice cu ajutorul aviației.

În fotografii: 1) Înainte de decolare, pilotul Gh. Jipa discută cu inginerul Spiru Begu „planul de bătaie". 2) De la mică înălțime avionul efectuează un „bombardament" cu hexacloran.

Fotografii de Gh. BERCOV-Galați

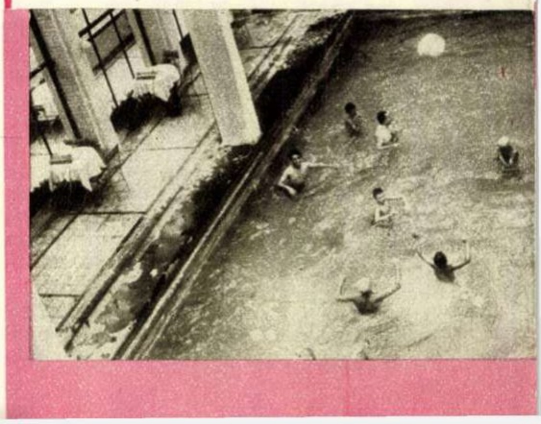

TAM

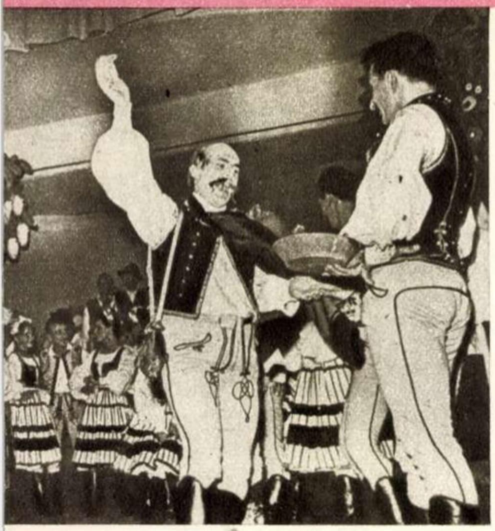

PENTRU MICII BOLNAVI. Spitalul de copii din Timişoara a fost zugrăvit din nou. Au apărut pe pereţi zîne, feţi-frumoşi, pomi cu fructe de aur... Fantezia artistică merge astfel mînă în mînă cu psihologia modernă, potrivit căreia ambianţa are o influenţă puternică asupra stării psihice a bolnavului, iar aceasta, la rîndul ei, îi grăbeşte însănătoşirea.

Foto: ROBITCCEK

←

ŞTRAND LA ETAJUL 9!... Sînteţi la Oraşul Stalin, în plin centru, şi vă e cald. Vreţi să faceţi o baie, să vă răcoriţi? E foarte simplu! Mergeţi la hotelul Carpaţi şi urcaţi la etajul 9, unde se află o splendidă piscină. De altfel aci veţi întîlni cetăţeni din oraş sau turişti străini care se servesc şi beau răcoritoare la restaurantul acestui ştrand original.

←

C.B

Ce-aş vrea să fiu?

Ce să fiu? Ce profesiune să-mi aleg? Iată întrebări care stîrnesc entuziasmul adolescenţilor şi pun pe gînduri părinţii. Copilul a terminat cele zece clase medii şi acum trebuie să opteze pentru o profesiune. Care va fi aceea? De cîte ori nu sînt discordii între părinţi, de cîte ori nu se căinează că nu este înţeles? Şi firesc, la această întrebare nu e atît de uşor să răspunzi uneori...

La cinci ani voia să se facă şofer; la opt, după lectura primelor cărţi de aventuri, marinar; la zece ani, fotbalist, pentru că fusese la cîteva meciuri; la doisprezece, aviator, socotind că e culmea îndrăznelii. Astea sînt de obicei (cu mici variaţii, bineînţeles) meseriile pe care şi le aleg copiii la diferite vîrste. O elevă în clasa a X-a de la Şcoala medie mixtă „Aurel Vlaicu" (Estera Varga), povesteşte cu multă ascuţime despre „profesiunile" ei din copilărie: „Fiind mai mică, eram nevoită să răspund la o întrebare pe care musafirii noştri mi-o puneau deseori: „Ei, micuţo, ce-ai vrea să fii cînd vei fi mare?..." Bineînţeles că răspunsurile veneau repede şi prompt, numai că de fiecare dată erau altele: doctoriţă, aviatoare, profesoară. Ţin minte că, o dată, după ce am văzut filmul „Trio Corona", nu am dormit toată noaptea din cauza unei dorinţe mistuitoare de a apărea pe arena unui circ, într-o strălucitoare rochiţă cu paiete. Azi zîmbesc..."

Nu m-am mirat de loc cînd am auzit că Estera vrea acum să devină geolog.

Temperamentul şi familia schimbă, evident, aceste dorinţe puerile în: savant, pianist, actor etc.

Băieţii de multe ori sînt înclinaţi să se dedice profesiunii pe care o au şi părinţii lor. Mai ales acum, uzinele cu utilaj modern şi cu maşini uriaşe, care fac operaţii complicate, fascinează de multe ori tinerii, născînd în ei dorinţa de a le stăpîni, de a lucra la aceste maşini. Statul nostru democrat-popular încurajează intrarea în uzină a tinerilor—băieţi şi fete—care au studii mai avansate. Tinerii ar putea lua drept exemplu hotărîrea multor oameni care au renunţat la munca de birou şi s-au calificat lucrînd azi ca frezori, rabotori, electricieni etc.

★

„Ce profesiune vreţi să vă alegeţi?" Întrebarea aceasta am pus-o la aproape 250 de elevi din clasele a X-a a Şcolii medii mixte „Aurel Vlaicu" din Bucureşti. Ei au răspuns în scris, însă cu unii dintre ei am stat de vorbă direct. Meseriile care au fost invocate se pot număra pe degete: inginer, medic, profesor şi... cam atît. Restul, excepţii: geolog, agronom, avocat, actor. Fetele vor să se facă, cu predilecţie, inginere chimiste, doctoriţe. Băieţii — ingineri mecanici. Pentru fiecare dintre ei, profesiunea aleasă e cea mai frumoasă din lume, cea mai folositoare omenirii şi el sau ea, cei mai potriviţi s-o profeseze. Sublimă naivitate! Să n-o condamnăm, pentru că ea întruchipează un vis, o mare dorinţă care, spre fericirea lor, azi, în ţara noastră, se poate realiza.

„Mie îmi place îndeosebi matematica, fizica şi limba romînă — ne destăinuie C. Cătană. Sînt fericită atunci cînd reuşesc să duc o problemă pînă la capăt, sau atunci cînd asist sau fac experienţe la fizică. Deoarece de cele mai multe ori mă visez într-un laborator mare şi frumos, îmbrăcată într-un halat alb, făcînd experienţe, lucrînd la descoperiri ştiinţifice, am hotărît să urmez electronica..." Poţi oare să nu încurajezi asemenea dorinţe? Visurile sînt generatoare de curaj prodigios. O altă elevă, S. Popescu, mărturiseşte: „Sînt hotărîtă să merg la drept... După mine, nimic nu există mai frumos. În altele poţi fi mai superficial, dar cînd trebuie să lupţi pentru adevăr, nu ai dreptul să nu fi la datorie. Ce poate fi mai frumos decît să te afli într-o sală imensă, cu lume multă, toţi să te asculte şi tu să susţii un lucru, să susţii adevărul?..."

...Să lăsăm elevii dintr-a X-a să viseze! Să nu-i tulburăm. Visează clase întregi. Se şi văd medici, consultînd bolnavii, geologi răscolind măruntaiele pămîntului, ingineri, profesori. Să-i lăsăm, deci ... Însă, pentru că reportajul trebuie scris mai repede, să chemăm pentru un sfert de oră, să stea de vorbă cu noi, pe fata care la întrebarea noastră a scris: „Îmi dau seama că este deosebit de greu să dai un răspuns precis; la 16 ani să-ţi alegi cu matură seriozitate calea în viaţă; în fond sîntem nişte copii..."

★

În uşă a apărut o elevă aproape copil. O fată cu ochi vioi de veveriţă, îmbrăcată în costumul negru cu guleraş alb, de şcolăriţă.

— Poftim, Boroş Olga — o invit, ca să-i spulber timiditatea. Se aşază pe un scaun în faţa mea.

— O să termini şcoala curînd, zilele sînt numărate... Ce-ai vrea să fii?

O clipă pare surprinsă de întrebare, apoi îmi răspunde:

— M-am gîndit uneori ce-aş putea deveni, dar nu sînt atît de decisă...

Nehotărîrea la adolescenţi e sublimă. Ea le creează senzaţia importanţei că există, le naşte frămîntări şi gînduri. Se petrec în ei mutaţii spectaculoase, pe care obrajii le trădează, precum în aceste clipe faţa elevei din clasa a X-a, Olga Boroş, care tace şi mă priveşte cu ochii plini de vinovăţie.

Continui:

— Hm, e greu să alegi, într-adevăr... Dar secolul nostru este secolul tehnicii... De ce nu te faci inginer?

— Partea ştiinţifică am urît-o, aş putea spune, din totdeauna; fizica, chimia, matematica sînt pentru mine un calvar...

— Atunci?

— Singurul lucru care îmi place este muzica şi, în general, artele — îmi răspunde prompt.

— Dar părinţii ce spun?

— Mă gîndeam la muzică, pînă cînd, într-o zi, mama m-a întrebat ce am de gînd să urmez. Am avut impresia că fac un duş rece. „Trebuie să fii mai serioasă", mi-a spus dînsa.

In zilele vacanţei Olga învaţă vioara.

Am înţeles în sfîrşit de ce este atît de greu să optezi la 16 ani pentru o profesiune. Părinţii vor una, tu vrei alta şi nu de puţine ori chiar tu însuţi nu poţi să scapi din chingile tentaţiei: doreşti să fii în acelaşi timp şi chimist, şi arhitect... Ei, da, la 16 ani viaţa e foarte complicată!

Mi se pare însă că fata aceasta, Olga, care vorbeşte cu destulă certitudine pentru vîrsta ei despre muzica lui Vivaldi, Coreli, Gluck, care îşi dezvăluie o mistuitoare pasiune pentru Mozart, care discută cu aprindere despre atonalism, Strawinski, Honneger, trebuie într-adevăr să-şi cultive această pasiune. „Învăţ vioara", mi-a spus Olga. N-am auzit-o cîntînd şi nu-i pot spune cît de talentată este. Dar pasiunile sînt generatoare de talent. E nevoie doar de perseverenţă şi muncă. Acesta e secretul.

„Noi am vrut să urmeze o profesiune mai practică: medic, inginer..." mi-a mărturisit mama Olgăi. (Aha, ăsta fusese duşul de care îmi vorbise Olga...) „Dar dacă dînsa vrea muzică... fie!..." a adăugat resemnată.

Atunci de ce mai stăruie nehotărîrea Olgăi? Doar părinţii sînt de acord...

★

Cine trebuie să hotărască asupra viitoarei profesiuni: copilul sau părinţii? La aceasta mă gîndeam după convorbirea cu mama Olgăi. Iată o întrebare dificilă, care poate stîrni discuţii aprinse. Mulţi vor spune: cum poate un adolescent hotărî ce e bine şi ce e rău, cînd de-abia învaţă să interpreteze sensurile existenţei? Pot eu să cedez, cu experienţa mea, unor pretenţii puerile? Iar alţii vor ridica glasul: nu mă pot opune cerinţei copilului, pentru că el îmi cere stăruitor să i-o accept. Vreţi oare să-mi impute mai tîrziu că l-am silit să-şi aleagă o profesiune care nu-i face plăcere?

Formulele chimice nu sînt grele atunci cînd înveţi temeinic... pentru a intra la facultatea de chimie. Cel puţin aşa ne-a mărturisit Petre Elena Maria.

Curios că părinţii sînt îndeobşte recalcitranţi la profesiunile care li se par extravagante. Talpan Eugenia, elevă în clasa a X-a E, vrea cu tot dinadinsul să se facă artistă de operetă.

— Părinţii mei nici nu vor să audă — îmi spune Talpan. Mama, cu toate că este artistă la teatrul din Iaşi, susţine să mă fac doctoriţă, iar tata vrea să urmez filologia. Eu însă voi lupta din răsputeri să-i atrag de partea mea, ca pînă la sfîrşit să obţin consimţămîntul lor.

Fără îndoială că părinţii vor fi avînd motivele lor să-i ceară Eugeniei să devină doctoriţă sau profesoară de limba romînă. Dar ce te faci acum, cînd această fată exuberantă şi energică se şi vede aievea pe o scenă, cîntînd cu pasiune şi aşteptînd cu nerăbdare verdictul publicului? În sufletul ei s-a creat an de an o lume pe care este greu şi dureros s-o dărîmi. Medicina n-o atrage — dimpotrivă; profesoratul i-ar fi o povară. Atunci?

Cine trebuie să hotărască, totuşi? Este vorba de o profesiune pe care o va practica viaţa întreagă!

★

Acum cîţiva ani Petre Elena Maria a luat nota 3 la chimie. Fiind conducătoare de detaşament pionieresc, i-a fost ruşine de faptul că ea, cea care trebuia să dea exemplu de sîrguinţă, ea care trebuia să aibă numai note bune, a primit un calificativ atît de slab. Instructoarea de pionieri, inspirată, a dus-o la cercul de chimie al Palatului Pionierilor, pentru a-i dezvolta cît mai mult gustul pentru această materie care-i pricinuise atîta necaz. Ea, fără îndoială nu bănuia, că fetiţa timidă şi tăcută care o însoţea se va pasiona într-aşa măsură, încît îşi va face din chimie un ideal.

Iată un factor nou care intervine şi influenţează adolescenţii şi de care de multe ori familia nu ţine seama: colectivele. Variatele colective pionereşti şi şcolare filtrează înclinaţia cea mai evidentă.

★

Cine trebuie să hotărască asupra viitoarei profesiuni a adolescenţilor? Fără îndoială că ei înşişi în primul rînd. Astăzi, în cadrul palatelor pionereşti, în cadrul şcolilor, în mii de colective, copiii pot să-şi încerce toate pasiunile. Tentaţiile de moment se cern şi rămîne pasiunea cea adevărată, izvorul care naşte viitoarea profesiune. Nu siliţi copilul să devină medic, numai pentru a vă satisface un orgoliu. Nu-l siliţi să fie inginer numai pentru a vă mîndri cu un titlu! La 16 sau 17 ani, cînd termină şcoala medie, el ştie ce vrea.

Uneori însă orgoliul îl face pe adolescent să prefere o profesiune pentru care nu are nici posibilităţi, nici înclinaţii intelectuale. Mai mult decît părinţii, în aceste cazuri rolul educatorilor este capital.

El trebuie să îndrume pe absolvenţi şi spre meseriile practice de uzină; şi acolo este nevoie de cadre cu o pregătire teoretică temeinică, de oameni cu o cultură generală avansată. Muncitorul într-un stat socialist nu este doar un simplu mînuitor al unei oarecari maşini, ci şi un intelectual. Din rîndurile lor se vor ivi atunci iscusiţi raţionalizatori şi inovatori cu multă fantezie.

Un profesor, care a însoţit elevul la învăţătură de-a lungul cîtorva clase, are o părere mai obiectivă ca părinţii. Dinu Georgeta vrea cu tot dinadinsul să urmeze medicina. Părinţii încurajează această năzuinţă. Diriginta clasei, profesoara de istorie Magda Vasilescu, în discuţiile avute cu părinţii Georgetei şi cu dînsa a fost de părere că această profesiune nu i se potriveşte. Georgeta este inconsecventă, învaţă superficial, asimilează mai greu. Iată concluziile la care a ajuns profesoara după cîţiva ani de observaţii. Dar părinţii şi eleva nu vor să ţină seama de aceste concluzii. Pedagogul şi-a făcut datoria, iar anii viitori vor demonstra cine a avut dreptate.

★

Proaspeţii absolvenţi de şcoli medii sînt în fierbere. Îi vezi pe coridoarele facultăţilor şi-i ghiceşti imediat: îi trădează înfăţişarea şi timiditatea. În multe săli îi întîlneşti ascultînd cu pioşenie explicaţiile vreunui asistent: ei se pregătesc pentru examenele de admitere.

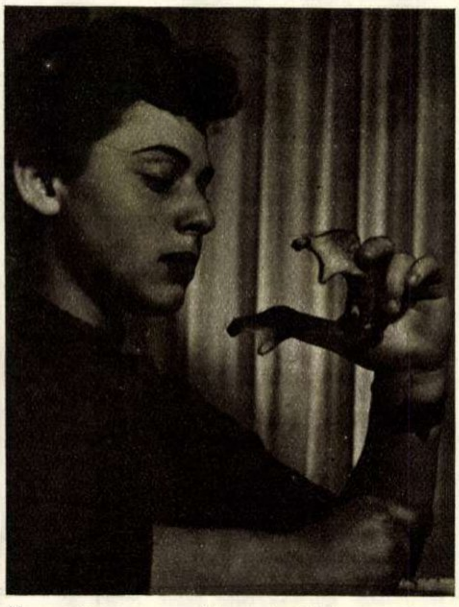

Un maxilar pune probleme destul de complicate şi îţi dă multă bătaie de cap. Aşa e cînd vrei să urmezi medicina cu tot dinadinsul, ca Lazăr Ema.

La cursurile pregătitoare şi în familie, pe stradă şi în ceasuri de intimitate, îi auzi discutînd despre acelaşi lucru: facultate, profesiune... Ei da, în zilele acestea, adolescenţii, foştii elevi dintr-a X-a, asaltează bastioanele ştiinţei. Noi le urăm succes din tot sufletul.

Cornel BOZBICI

Fotografii de S. STEINER

Recunoştinţa

de **Nicolae TĂUTU**

Ilustraţie de A. STOICESCU

Tot îi mai citeşti scrisoarea
Celui în război căzut,
L-a uitat pîn'şi uitarea,
Dar iubirea-ţi n-a trecut.

Te retragi în colţ deoparte,
Pe furiş citeşti un rînd,
E cenuşă mîna-n moarte,
Dar ce vie ţi-e în gînd!

Nu ştia cînd îl ucise
Străbătînd prin Tatra, drept,
Că acelaşi glonţ lovise
Şi aici în albu-ţi piept.

Chiar de rana nu se vede,
Sîngerează, fără fund,
N-o ascunzi sub şalul verde,
Zîmbetele n-o ascund.

În zadar poza-i presată
Pe ascuns, în vechi album,
Au lăsat neştearsă pată
Lacrimile de acum!

Altele-şi uitară morţii
— Şi e drept, nu le acuzi —
Cînd zvîcneşte clampa porţii
Paşii tu din nou i-auzi!

Altele îşi sorb cafeaua
Lîngă soţi şi lîngă prunci.
Tu din nou întorci andreaua
În mănuşile de-atunci.

Nu e dat oricui în viaţă
Să păstreze ani în şir
Focul năpădit de gheaţă,
Pulberea din cimitir.

Gălbenită e hîrtia.
S-au şters slovele de ieri,
S-a schimbat ortografia,
S-au schimbat şi primăveri.

S-a schimbat întreaga ţară,
Neschimbată a rămas
Dragostea-ţi de-odinioară,
Dragostea din primul ceas!

DISCUL ZBURĂTOR

de conf. ing. Al. STRATILESCU

O controversă soluționată

Acum mai bine de zece ani — vă amintiți? — „bomba" zilei erau avioanele cu reacție... Toată lumea discuta despre ele — despre construcția lor, despre viteza lor — dar nimeni nu bănuia că inventatorul noului tip de avion era un inginer romîn... Multe ziare, și în primul rînd cele englezești, susțineau atunci că maiorul englez Whittle (care din 1930 s-a ocupat de construirea unui motor cu reacție, dar care n-a zburat efectiv cu el decît în 1941) trebuie considerat precursorul noului gen de avion. Pe de altă parte, presa italiană revendica această glorie pentru inginerul Campini, care zburase cu un an mai înainte decît Whittle, adică în 1940, cu un avion dotat cu motor fără elice și care prezenta toate caracteristicile unui motor cu reacție. Scurt timp după aceea, în urma publicării documentelor secrete ale fostei aviații militare naziste, a reieșit că fizicianul german Pabst von Ohaim construise un avion Heinkel prevăzut cu motor cu reacție și că acesta zburase încă din 1939...

Inginerul H. Coandă

Disputa a continuat ani în șir, fără nici un rezultat sigur. Și iată că, de curînd, ea a primit soluția definitivă.

Cu prilejul aniversării a 50 de ani de existență a aviației, cele mai importante reviste de specialitate din lume, publicînd diferite articole documentare privitoare la trecut, au căzut de acord că prioritatea conceperii și realizării avionului cu reacție revine inginerului Henri Coandă, originar din țara noastră; el este acel care, încă în decembrie 1910, a efectuat pe aerodromul Issy les Molineaux de lîngă Paris, un zbor de cîteva minute cu primul avion cu reacție din lume, pe care îl construise.

Cu aceasta, controversa a fost soluționată; inginerul Coandă a fost unanim recunoscut drept inventatorul avionului cu reacție.

Cîte ceva despre primul din lume

Detalii asupra avionului construit de Coandă în 1910 și a zborului efectuat de el există din belșug în publicațiile de specialitate ale vremii. „Flugtechnik und Motor" (nr. 22 din 1910), de exemplu, arată că avionul inginerului romîn construit la uzinele „Bristol" din Anglia fusese expus la Salonul Internațional de Aviație de la Paris și trezise în rîndurile specialiștilor un deosebit interes.

Motorul, similar în totul cu cel construit de Campini mai tîrziu cu 30 de ani, era compus dintr-un ventilator (compresor) antrenat de un motor cu piston de 50 C.P., plasate într-un capotaj de formă ușor conică. În curentul de aer care străbătea capotajul, datorită acțiunii compresorului, se producea și arderea unei cantități de combustibil injectat în acel curent...

Din cele de mai sus se naște o întrebare legitimă: dacă motorul lui Coandă era similar cu cel realizat de Campini și utilizat practic în 1940, atunci de ce nu a fost folosit primul, la timpul său, începînd din 1910? Răspunsul este simplu: avionul Coandă reprezenta o construcție prea avansată pentru epoca în care fusese realizat. Avantajele motorului cu reacție față de cele clasice nu apar decît pentru viteze de zbor foarte mari — peste 700 km/oră. Or, pe atunci, și chiar mulți ani după aceea, vitezele maxime atinse de avioane nu se apropiau nici de jumătatea cifrei de mai sus... Și încă o piedică — pe atunci de netrecut — în calea rezolvării problemei: pentru ca motorul Coandă să fi putut avea randamente acceptabile, ar fi trebuit ca tehnica compresoarelor să fi fost mult mai perfecționată decît era în acel timp și să fi fost deja realizate metale care să poată rezista timp îndelungat la temperaturi ridicate.

În ciuda imposibilității utilizării practice la timpul său a motorului Coandă, inginerul romîn rămîne inventatorul și pionierul zborului la mari viteze.

Efectul Coandă

Stabilit definitiv în Franța, după realizarea avionului, inginerul Coandă a continuat să lucreze în diferite probleme tehnico-științifice, în special în domeniul aerodinamicii. Specialitatea aceasta l-a pasionat și în cadrul ei a obținut unele rezultate originale și interesante. Printre acestea se numără și descoperirea unui fenomen neprevăzut de aerodinamica de acum trei decenii. E vorba de fenomenul care are loc atunci cînd o vînă de fluid curge de-a lungul unui perete curbat. Contrar celor cunoscute și crezute la ora aceea, Coandă arată că scurgerea are tendința să urmeze curbura peretelui, prezentînd astfel o deviere. Fenomenul observat și descris de inginerul romîn a fost universal denumit „Efectul Coandă". Astăzi el are numeroase aplicații practice în diferite domenii tehnice: ventilația încăperilor, ameliorarea tobelor de eșapament ale motoarelor, mărirea forței de sustentație a aripilor de avion etc.

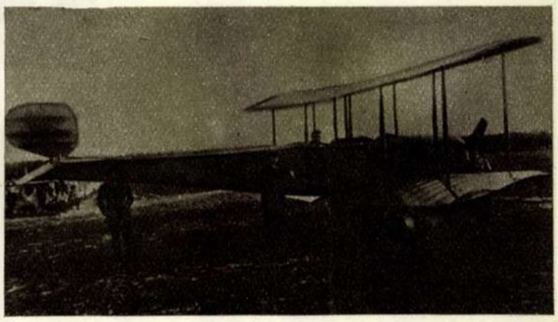

AVIONUL „BRISTOL-COANDĂ", supranumit „Tractorul", datorită dimensiunilor lui, excepționale pentru acea vreme. Fotografia a fost făcută la Cotroceni, în 1913. Lîngă avion sînt inginerul H. Coandă, constructorul aparatului, și căpitanul aviator Mircea Zorileanu. În carlingă se află pilotul avionului, căpitanul Andrei Popovici, iar în fața aparatului, mecanicul-aviator Vasile Ionescu.

Avionul discoidal

Într-adevăr, e greu de imaginat așa ceva; prea ne-am obișnuit cu păsările de fier. Și, totuși... Inginerul Coandă a conceput recent un avion de formă neobișnuită, ale cărui schițe au stîrnit pe bună dreptate senzație. Avionul — care constituie o nouă aplicație a „Efectului Coandă" — și-a transformat aripile în chip de disc, îngroșat la centru, pentru a putea adăposti echipajul, motorul și rezervoarele. Noua pasăre de fier... discoidală va prezenta, cel puțin după datele existente la ora actuală, multe avantaje față de avioanele obișnuite. Astfel, ea va avea posibilitatea să decoleze vertical, să rămînă în aer la punct fix sau să zboare orizontal cu o viteză superioară celei a sunetului.

Din nou pionierul avionului cu reacție își spune cuvîntul și poate că cel mai modern tip de avion din următorii ani ai omenirii va fi discul zburător Coandă...

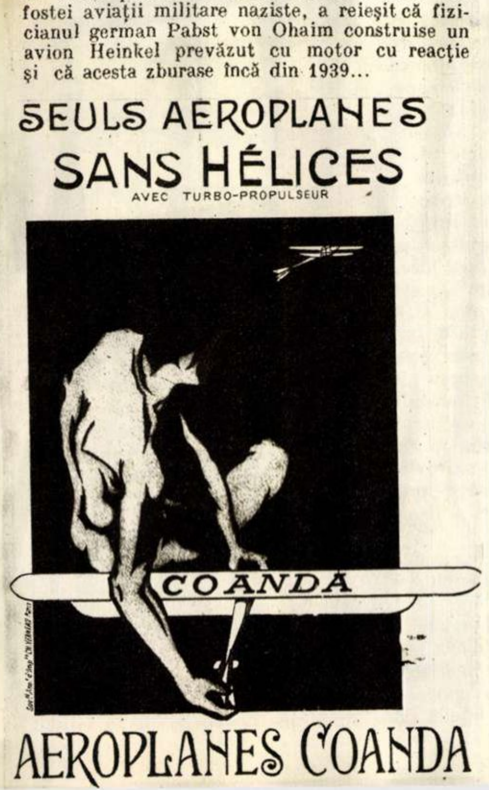

SEULS AEROPLANES
SANS HÉLICES
AVEC TURBO-PROPULSEUR

AEROPLANES COANDA

PROSPECTUL PRIMULUI TURBOREACTOR. Acest prospect este un document important în istoria aviației: el a fost redactat și desenat de însuși inginerul Coandă, cu prilejul Salonului de aeronautică din Paris, în 1910. ←

SCRISOARE DIN S.U.A.

Nevinovatul de la

de Albert KAHN

scriitor american

Se împlinesc, la 22 august, 30 de ani de la asasinarea prin electrocutare a celor doi nevinovaţi, Sacco *şi* Vanzetti. *30 de ani de cînd americanii cinstiţi şi întreaga omenire progresistă şi-au dat seama că democraţia şi justiţia americană n-au fost altceva decît un mit care s-a spulberat definitiv o dată cu această crimă odioasă. Şirul neîntrerupt de crime avea să culmineze în 1953 cu asasinarea soţilor* Rosenberg. *Iar acum se înfăptuieşte încă una în acea stîncă a iadului, în acea teribilă închisoare Alcatraz, a fost aruncat pentru 30 de ani un alt nevinovat: savantul american* Morton Sobell. *Tocmai despre aceasta şi despre lupta care se duce în prezent în S.U.A. pentru eliberarea lui Sobell, ne relatează în scrisoarea sa cunoscutul scriitor american Albert Kahn.*

Nu demult Helen şi Morton Sobell au împlinit 12 ani de căsătorie. Acest moment i-a găsit despărţiţi printr-o distanţă de trei mii de mile unul de celălalt; ea se afla la New-York, iar el în închisoare, pe o mică insulă stîncoasă din golful San Francisco.

Această separare forţată nu reprezenta însă ceva nou pentru ei, întrucît în decursul căsniciei lor cei doi soţi au stat mai mult despărţiţi decît împreună. Au trecut aproape şapte ani de cînd Morton a fost răpit din Mexico City de către agenţi plătiţi ai F.B.I.-ului, fiind învinuit, împreună cu soţii Rosenberg, de fapte imaginare şi condamnat la treizeci de ani de temniţă.

În fiecare lună Helen Sobell vine să-şi vadă soţul la închisoarea Alcatraz. Sub supravegherea unui gardian, ea intră într-o încăpere goală, înconjurată din trei părţi de gratii; a patra parte constă dintr-un perete de oţel în care sînt montate ferestruici cu geamuri groase de sticlă. Helen îl priveşte pe Morton prin unul din aceste ochiuri şi vorbeşte cu el la telefon. Uneori, cînd lumina este deosebit de palidă, abia îi poate distinge trăsăturile.

Călătoria la închisoare este costisitoare şi de aceea Helen aranjează în aşa fel lucrurile încît să-l poată vizita de două ori pe Morton la Alcatraz, la sfîrşitul unei luni şi la începutul lunii următoare.

Despre condiţiile infernale de viaţă de la Alcatraz, închisoare pe care senatorul William Langer o denumeşte „iadul cel mai rău dintre toate", s-au spus multe; dar imaginaţia e slabă în comparaţie cu realitatea cumplită şi pentru cei ce nu au cunoscut-o e greu să-şi închipuie cum este viaţa pe „stîncă". Voi relata o întîmplare care vă va ajuta să înţelegeţi. Nu demult a evadat de acolo un deţinut. După puţină vreme el a fost descoperit tot pe insulă, ascuns într-o peşteră de pe ţărm. S-a aflat că omul nu ştia să înoate. Cu alte cuvinte, el ştia că nu are nici o şansă de a scăpa de pe insulă. Dar nu a mai putut suporta închisoarea. Şi-a simţit nevoia să fugă, fie şi la o distanţă de numai cîteva mile.

„Insula diavolului american", aşa este numită stînca masivă şi cenuşie ce se ridică în faţa golfului San Francisco. Aci, în sinistra închisoare Alcatraz, înconjurată de mare, păzită de înalte turnuri înzestrate cu mitraliere, F. B. I.-ul vrea să-l distrugă moraliceşte şi trupeşte pe savantul Morton Sobell, condamnat nevinovat la 30 de ani de temniţă.

Morton Sobell, însoţit de un agent al F.B.I.-ului, în timp ce era transportat la închisoarea Alcatraz.

„Securitatea maximă" pentru aşa-zişii criminali incorigibili de la Alcatraz are un singur scop, cît se poate de clar: distrugerea spiritului. Inchisoarea nu este altceva decît o monstruoasă colivie unde oamenii trebuie să devină animale lipsite de raţiune. Însăşi situarea închisorii departe de pămînt are o semnificaţie simbolică. Prizonierii sînt rupţi de orice contact posibil cu lumea înconjurătoare, tot aşa cum sînt lipsiţi pînă şi de cele mai obişnuite „privilegii" din alte penitenciare. Deasupra lor planează veşnica ameninţare a carcerei. La fiecare uşă prin care trec, ei sînt percheziţionaţi de gardieni. Viaţa lor se scurge între permanenta înjosire şi monotonia ucigătoare...

Şi cum suportă paşnicul învăţat şi savant Morton Sobell toate acestea?

„El nu a încetat să existe ca om — spune Helen cu mîndrie reţinută — ci creşte şi se îmbogăţeşte sufleteşte. El ştie să găsească fiecărui lucru cîte un înţeles. Şi nu pierde nici un moment contactul cu lumea". Ea adaugă cu un zîmbet: „Se spune că singurul fel în care bogatul poate rămîne bogat este cel de a deveni mai bogat. Ei bine, pentru Morton singura cale pentru a rămîne puternic este aceea de a deveni mai puternic..."

Ascultînd ce-mi spunea Helen despre Morton, mi-am amintit de un film despre alpinism, pe care l-am văzut de curînd. Mă minunasem atunci de felul cum alpiniştii se slujeau de cele mai mici fisuri şi găuri din stîncă, de ieşiri de-abia vizibile, pentru a se agăţa cu degetele sau cu vîrfurile bocancilor, pentru a se ridica şi mai sus întru cucerirea piscului. Asta, îmi dau seama, s-a petrecut şi cu Morton Sobell. Săltîndu-se zi de zi cu curaj şi hotărîre, pe cîte un suport minuscul, el se caţără şi cucereşte muntele supliciului său...

Ce-şi vorbesc aceşti soţi în timpul „întîlnirii" atît de scurte, o dată pe lună? Prin zidul de oţel care îi desparte, ei vorbesc despre întîmplări obişnuite, lucruri dragi amîndurora.

Înainte de ultima ei vizită, Helen i-a trimis lui Morton programul unui concert ce avea să fie organizat de Comitetul Sobell din San Francisco. „Ascultă muzica lui Dvorak, îi spuse el, la întîlnire. O vei îndrăgi; e minunată..."

O susţinută campanie pentru eliberarea lui Morton Sobell desfăşoară mama acestuia, Rose Sobell, care, străbătînd oraşe şi ţări, vorbeşte despre nevinovăţia fiului ei şi organizează acţiuni pentru eliberarea acestuia. În fotografie, Rose Sobell, cutreierînd străzile Romei, cu chipul fiului ei.

Ei discută despre concepţia lui Erich Fromm, autorul cărţii „Arta de a iubi", asupra deosebirii dintre dragostea mamei şi cea a tatălui

Alcatraz

față de copii. „Fiindcă veni vorba de dragoste — spune Morton — m-am gîndit la maxima „Iubește pe aproapele tău ca pe tine însuți". Știi, asta înseamnă mai mult decît să-ți iubești aproapele. Dacă te gîndești bine, îți dai seama că implică și respectul față de tine însuți".

Și, ca orice părinți, ei vorbesc și despre copiii lor, despre fiul lor Marc, care a împlinit opt ani în iunie, și despre Sidney, fiica Helenei, care are optsprezece ani.

Apoi, după un răstimp, Morton spune: „Vizita ta se apropie de sfîrșit; iată ceea ce este întotdeauna trist".

El nu are ceas și de aceea Helen îl întreabă: „de unde știi că e pe sfîrșite?"

— Aud autobusul apropiindu-se.

— Cum? Eu nu aud nimic.

— Aici îți dezvolți simțurile, îi explică Morton. Motorul electric, de exemplu, este oprit în fiecare seară la ora nouă și toate luminile se sting în celule. Uneori nu poți să-ți amintești dacă becul tău ardea în momentul cînd s-a închis motorul sau nu. Dacă ardea și rămîne așa, în zorii zilei, cînd motorul este din nou pus în funcțiune, lumina îți va cădea drept în față, orbindu-te. Ei, bine, eu am ajuns să mă orientez chiar și în întuneric.

Și apoi, iar ca în atîtea rînduri, ei își spun la revedere prin telefon și se privesc prin gemuleț...

Apoi o barcă sumbră, cu pereții scorojiți, purtînd inscripția „Gardianul Johnson", o duce înapoi pe Helen, împreună cu alți pasageri. La pupa bărcii fîlfîie în vînt drapelul american...

Cu o săptămînă înainte de aniversarea pomenită la început, avocații lui Sobell au înaintat Curții Federale de Apel o cerere de acordare a unei audieri care să aibă ca urmare reluarea procesului. Cererea lor se întemeia pe faptul că, la procesul lui Sobell, guvernul, pentru a obține condamnarea lui, folosise cu bunăștiință mărturii false, precum și pe faptul că, datorită răpirii lui Sobell din Mexico City, Curtea, care l-a condamnat, nu avea nici măcar dreptul să-l judece.

Printre avocații care au intervenit la Curtea de Apel în favoarea lui Sobell se numără și dr. Luis Sanchez Panton, profesor de drept la Universitatea din Mexico și fost ministru al Educației din statul Mexic. Departamentul de stat al S.U.A. a refuzat la început să-i acorde o viză doctorului Panton, dar puternicele proteste exprimate de ambele părți ale frontierei l-au silit să permită avocatului mexican intrarea în țară. „Eu nu am fost de acord să pledez — a declarat el în fața Curții de Apel — pînă nu am fost eu însumi convins de justețea cauzei și totodată pînă nu am văzut în aceasta interesul țării mele de a-și apăra prestigiul și suveranitatea". Răpirea lui Sobell, din Mexico City de către agenții guvernului american — a declarat de asemenea juristul mexican — este un act de violență contrar legilor care guvernează țara noastră.

Și, a adăugat el, poliția americană „pare a fi uitat că Mexicul este o țară suverană, independentă, care se conduce după propriile-i legi, tot atît de avansate ca și cele ale oricărei alte țări". Bineînțeles, Curtea de Apel și-a rezervat dreptul de a se pronunța asupra cazului..

Dar acțiunea pentru revizuirea procesului lui Morton Sobell s-a transformat într-o adevărată campanie, a cărei amploare crește din zi în zi.

Peste o sută de personalități de vază au adresat recent o scrisoare președintelui Eisenhower, cerîndu-i să dea dispoziții procurorului general pentru revizuirea procesului. Printre semnatarii scrisorii se numără fostul guvernator al Californiei, Olson, care i-a eliberat pe Tom Mooney și Warren Billing; laureații premiului Nobel, Emily Green Balch, dr. Harold C. Urey și Linus Pauling; cunoscutul comentator Elmer Davis; dr. Paul Roberts de la Catedrala Episcopală, din Denwer; scriitorii Waldo Franko și Lewis Mumford; savantul William Appleman Williams din Oregon; Robert Kenney, fostul procuror general al Californiei... Ministrul de Justiție însă se opune cu îndîrjire redeschiderii procesului Sobell, iar Curtea de Apel din New-York a respins recent cererea făcută în acest sens de avocatul lui Sobell. Cererea se află în prezent la Curtea Supremă.

Un lucru devine din ce în ce mai clar și anume că actualii tirani din America nu vor mai putea mult timp să stăvilească valul crescînd de cereri pentru o nouă cercetare a probelor acestui proces. Și atunci cînd probele vor fi analizate din nou, milioane de americani vor afla adevărul asupra strigătoarei nedreptăți făcute lui Sobell și a monstruoasei crime comise împotriva soților Rosenberg.

Soția și fiul lui Sobell, în grădinița casei lor din New-York, puțin timp înainte de intemnițarea lui Sobell.

Libertate lui Morton Sobell! În golful San Francisco, în fața teribilei fortărețe Alcatraz, cîțiva luptători pentru eliberarea lui Sobell au scris această inscripție. Este un mic, dar semnificativ aspect al marii campanii ce se desfășoară în S. U. A. pentru eliberarea savantului întemnițat.

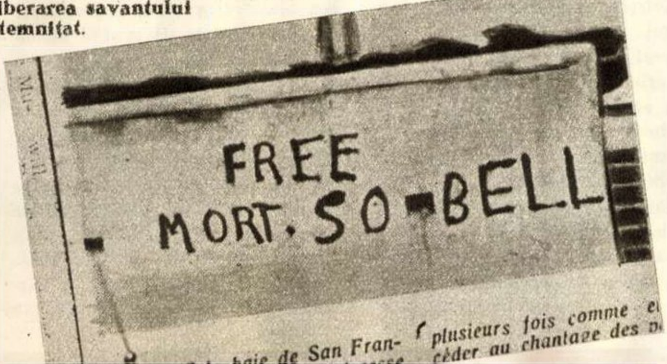

Bertrand Russell în apărarea lui MORTON SOBELL

Filozoful englez Bertrand Russell a publicat în ziarul „Manchester Guardian" o scrisoare în care demască în fața opiniei publice mondiale mîrșava înscenare a justiției americane și cere să se facă dreptate lui Morton Sobell.

„Cazul lui Sobell — arată Bertrand Russell — poate fi rezumat astfel: el a avut un prieten intim, anume Elitcher. Acesta a declarat, sub luare de jurămînt, că n-a fost niciodată comunist. F.B.I.-ul a descoperit că jurămîntul fusese fals și i-a pus în vedere lui Elitcher că nu poate scăpa de pedeapsă decît denunțînd alte persoane care s-au făcut vinovate de activitate „trădătoare" (s.n.). Elitcher s-a hotărît să-și scape pielea, denunțînd pe prietenul său Sobell. În timp ce F.B.I.-ul și Elitcher negociau această afacere murdară, Sobell, soția sa și cei doi copii ai săi erau în Mexic. Lui Sobell i-a venit mai întîi ideea să nu se mai înapoieze în S.U.A., dar pînă la urmă s-a răzgîndit. F.B.I.-ul, care spera să-l poată prezenta ca fugar, a aflat despre hotărîrea sa. Pentru ca această ultimă teză să nu fie infirmată, F.B.I.-ul a închiriat cîțiva gangsteri care l-au răpit pe Sobell și familia sa, transportîndu-i pînă la frontiera americană. Aci ei au fost predați grănicerilor, care, în mod fals, au scris pe pașapoartele lor: „expulzați din Mexic"; aceasta deși guvernul mexican nu știa nimic despre răpire și nu manifestase nici o intenție de a-i expulza. La proces n-a existat nici o probă împotriva lui Sobell. Dar judecătorul a declarat juriului că nu poate crede în același timp și pe Sobell și pe Elitcher. Acesta din urmă, pentru că jucase un rol folositor (guvernului), n-a mai avut neplăceri pe chestia sperjurului și, deși era cunoscut ca sperjur, tot ce a declarat împotriva lui Sobell a fost considerat ca adevărat.

Oamenilor nu le vine să creadă cînd li se spune că cei mai mulți dintre germani n-aveau habar de atrocitățile naziste, dar eu sînt sigur că majoritatea americanilor nu cunosc atrocitățile comise de către F.B.I. Ei nu cunosc tehnica-standard, folosită de către apărătorii ai ceea ce se intitulează cu obrăznicie cinică „lumea liberă".

În încheiere Bertrand Russell cere autorităților americane să înțeleagă că sute de mii de oameni de peste hotare, aflînd despre asemenea înscenări odioase, se transformă *„dacă nu în comuniști, cel puțin în neutri sau în adversari ai politicii atlantice. Pentru aceste considerente de politică generală și din motive umanitare* — scrie Russell — *e de sperat că se vor lua măsuri pentru ca F.B.I.-ul să fie înfrînat. Ar fi un bun început în acest sens, ca Morton Sobell să fie eliberat sau măcar să i se revizuiască procesul".*

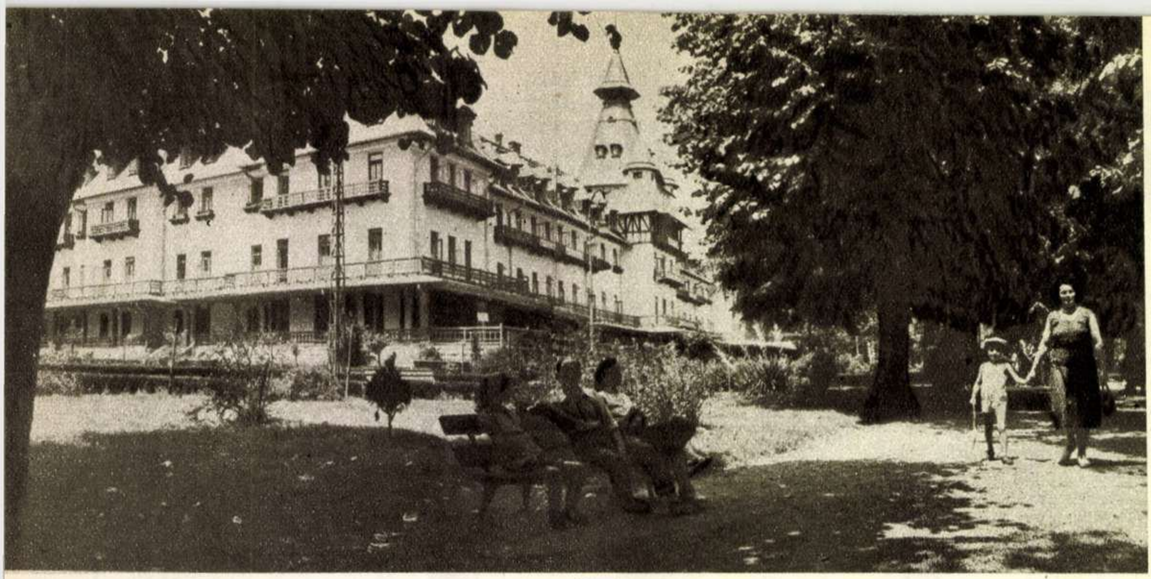

CĂLIMĂNEȘTI

Locomotiva gîfîie din răsputeri, apoi își încetinește mersul și, cîteva clipe mai tîrziu, se oprește istovită. Călimănești. O gară măruntă de munte, ghemuită parcă de teama unui uriaș masiv stîncos care țîșnește amenințător și majestuos chiar la cîțiva metri în fața sa.

Bătrînul șef de gară ne întîmpină fluturînd un fanion care, odinioară, bătea probabil în roșu.

Am poposit în Călimănești foarte devreme. Cînd umbrele nopții se mai găseau încă în sfadă cu cele dintîi raze sfielnice care dibuiau prin iarba jilavă, mărgăritarele de rouă. Aburii străvezii, văluri nesfîrșite de mireasă, se destramă treptat, după ce lunecă fără grabă pe oglinda Oltului.

Inima stațiunii se găsește dincolo, pe celălalt mal al Oltului. Aici, pe partea gării, se găsesc presărate doar cîteva case și vile tăinuite în verdeață. Ne întindem pe iarbă, nerăbdători să se ridice ziua. O oră, două, poate. Dăm să trecem Oltul. Un pod plutitor, un bac mînuit cu pricepere de un cîrmaci, taie de-a latul apa învolburată și, după cîteva clipe, iată-ne de cealaltă parte. E încă devreme, dar o gloată de copii se zbenguie pe mal, în apă, sau chiar pe bac, jucîndu-se de-a Robinson Crusoe...

La cură

Lăsăm în urmă plaja, deocamdată pustie, și nu îndestul de amenajată, pășim peste podul mare, impunător și trainic, și ajungem în centrul Călimăneștiului. În stînga, două sanatorii, două clădiri gemene. Peste drum, în mijlocul unui parc împresurat de straturi cu flori multicolore, se ridică sanatoriul Ministerului Sănătății și Prevederilor Sociale.

Fiecare stațiune, măruntă sau cu faimă, își are farmecul și caracteristicile ei. În Călimănești te lovești de oameni de toate vîrstele, purtînd în mînă paharul cu apă de izvor. Un tub subțire de sticlă, curbat, îi ajută să bea lichidul din pahar: apă de Căciulata, apă de Păușa, apă de Călimănești. O întreagă armată de tuburi și pahare defilează pe stradă, pe alei, prin parcuri, încă din primele ore ale dimineții. Aceste promenade matinale au fost numite de către cei sosiți la cură „plimbări gastrice".

Deși apele minerale sînt aduse chiar la sanatoriu, cei mai mulți preferă să le bea direct de la sursă.

Pînă către orele opt dimineața, în stațiune domnește o liniște desăvîrșită. Nimeni nu scoate un cuvînt. Toată lumea bea ape. Izvorul și cantitatea de apă le prescriu medicii. Din păcate, unii și le prescriu singuri... Un prieten întîlnit la un izvor mi-a povestit pățania colegului său de cameră. Dorind să termine mai curînd tratamentul, bolnavul cu pricina, în locul celor 200 gr de apă cît i s-a prescris zilnic, a băut 400! Să termine tratamentul în jumătate de timp! Acum, cealaltă jumătate din timp o petrece la spital. Un altul, s-a dovedit mai inventiv. El putea fi văzut în fiecare dimineață lîngă izvor, cu tubul în gură, sorbind cuminte apă de izvor; pînă cînd s-a dat în vileag că apa era de fapt țuică...

Toată „lumea" bea ape.

Podul plutitor, un bac mînuit cu pricepere de un cîrmaci, taie de-a latul apa învolburată a Oltului...

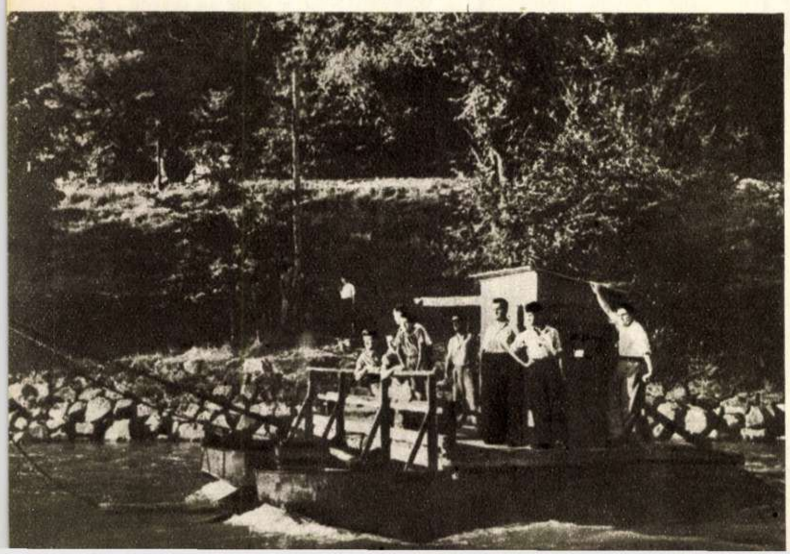

Cazuri nu prea frecvente. Majoritatea celor intrați la tratament respectă cu sfințenie cura de ape.

Serie după serie, sute și sute de oameni din toate colțurile țării își află aici lecuirea afecțiunilor de stomac, iar în orele libere se bucură de numeroasele distracții: cinematograf, club, seri dansante, excursii, care fac tratamentele mai plăcute și apele mai ușor de băut.

Odinioară și astăzi

Vechiul Călimănești, orașul vechi, își are primele începuturi, rătăcite în negura veacurilor. Se știe că prin 1624 Matei Basarab a clădit aici prima fabrică de hîrtie din Țara Romînească, „Moara de hîrtie", cum i se spunea pe acele vremi. Astăzi, pe strada principală, ce taie orașul în două, se resfiră de o parte și de cealaltă case cu patina vremii tipărită bine pe fațadă. Multe magazine, cooperative, restaurante, „Pronosport", „Loto", precum și alte unități cuvenite unui oraș. De pe strada principală se desprind străduțe lăturalnice, care se reped în jos, către malul Oltului, iar de partea cealaltă, se pierd în poalele munților.

Călimăneștiul vechi se continuă cu orașul nou, stațiunea propriu-zisă, cu sanatorii mari în cîteva etaje, parcuri, vile cochete presărate pe malurile Oltului și insule de verdeață, pînă departe, spre Căciulata. Căciulata este, de fapt, o alungire a Călimăneștiului, cu vile sfioase, curate și vesele. La marginea Căciulatei, vizavi de izvorul mare, înconjurat de un parc îngrijit, care se termină chiar în buza Oltului, se înalță un sanatoriu modern.

Frumusețea fără seamăn a regiunii, ca și faima izvoarelor sale au atras aici încă din vechi timpuri sumedenie de suferinzi. De efectul tămăduitor al apelor s-a aflat pentru întîia oară, prin 1848, cînd călugării de la Cozia, poposind pe aici, își potoleau setea din niște „băltoace". Dintre ei, unii bolnavi de stomac sau rinichi constatau surprinși că se lecuiseră. După unele date aflate și în monografia doctorului Olănescu, în 1873, la Expoziția din Viena, la standul „Colecția apelor de cură", se aflau la loc de cinste apele de Călimănești-Căciulata. Napoleon al III-lea, fiind suferind, după ce a zăbovit vreme îndelungată prin toate stațiunile europene, și-a găsit vindecarea cu ape de Căciulata.

Treptat, faima stațiunii a răzbătut peste fruntariile țării și, an

CĂCIULATA

Pe malul Oltului se înalță bătrînele ziduri ale Coziei.

de an, poposeau aici străini de pretutindeni. Au prins să răsară vile și hoteluri. În 1881 au fost construite primul hotel și pavilionul băilor. Vizitatorii se arătau încîntați. Apele, priveliștile, monumentele istorice, ca Mănăstirea Cozia ridicată de Mircea cel Bătrîn sau Schitul de lemn din ostrovul Călimăneștiului, durat în 1522 de Neagoe Basarab, toate se întreceau în a dărui răsfățaților banilor concedii de neuitat.

Actualul sanatoriu al Ministerului Sănătății și Prevederilor Sociale, în care își găsesc astăzi lecuirea sute de truditori, era altădată un hotel aparținînd societății „Govora-Călimănești“, conduse de o mînă de afaceriști. Camerele se închiriau încă din ianuarie și ajungeau pînă la 600 lei pe zi. O baie se plătea cu 80 pînă la 100 de lei.

Cățărate pe un ciot de stîncă, vilele „Aurora“ și „Florile“ par două jucării lucrate din cuburi de lemn colorate.

Ne-am întins la vorbă cu Nicolae Iosifescu, portar la acest pavilion din 1926. Își deapănă din caierul aducerilor aminte și rămîi uluit de cîte se întîmplau odinioară în acest hotel. În răgazul dintre chefuri se încheiau și se desfăceau afaceri, se țineau consilii de miniștri și consilii de administrație. Gavrilă Marinescu descindea adesea cu două amante deodată să-și petreacă vacanța „o lună de miere cu fiecare dintre ele“, cum îi plăcea lui să se laude, vacanță sfîrșită totdeauna cu o păruială în toată regula între curtezane. Un fost subsecretar de stat al Prezidenției, după ce mistuise o apreciabilă avere la jocurile de cărți într-o noapte lungă și ghinionistă, l-a bătut măr pe portar, cerînd și ajutorul poliției, pentru că nefericitul plătise cîțiva gologani mai mult pentru o sticlă de oțet pe care ministrul o ceruse ca să-și răcorească fruntea încinsă!

Dar cîte nu s-au petrecut în umbrele holurilor în care chefuia „elita“ bucureșteană. În zece ani, între 1930 și 1940, au venit la un loc în Călimănești mai puțini muncitori sau umili funcționari decît sosesc acum într-o singură săptămînă.

S-a risipit fumul acelor ani. Fostul hotel, înnoit și devenit mai încăpător, își deschide larg ușile; vilele statornicite cîndva pentru speculă își au astăzi alți vizitatori: oameni ai muncii, care vin aici trimiși de Asigurările Sociale, de Ministerul Sănătății și Prevederilor Sociale, de sindicate. Bătrînul castel, fost al familiei Cantacuzino, care odinioară găzduia în camerele sale fără număr doar cîteva fantomatice „vițe“ — ce-și iroseau aici trei, patru săptămîni pe an, în nădejdea că aerul și apele stațiunii o să le picure viață în trupurile sclerozate de prea mult huzur și trîndăvie — aparține, la rîndu-i, celor ce muncesc.

★

Pe înserat, la înapoiere din Căciulata, ne-am oprit în dreptul vilelor „Aurora“ și „Florile“. Cățărate pe un ciot de stîncă, par două jucării lucrate din cuburi de lemn colorate. Am urcat pe scările săpate cu migală în piatră. De pe terasă, măreția peisajului te copleșește. Privirea se pierde fără opreliște, hăt, departe, pe firul argintiu și fără capăt al Oltului, străjuit de dantela neregulată a munților.

Doi tineri, soț și soție pesemne, alături de noi, sînt covîrșiți deopotrivă de tabloul desfășurat în fața ochilor noștri. O bunicuță cu obrajii stafidiți, cu ochelarii căzuți pînă pe vîrful nasului, aplecată deasupra unei măsuțe de pai, scrie, îngînînd domol fiecare cuvînt așternut pe hîrtie. Contravenim, pentru o frîntură de timp, la articolul de lege care garantează secretul corespondenței și furăm cu privirea cele cîteva rînduri: „Dragă Gheorghe al meu, azi dimineață am băut apele calde, altfel medicii îmi fac viața amară. Acum mă odihnesc pe terasă. Ionică a trimis o ilustrată la fabrică. Ei se găsesc lîngă mine, și Ionică, și noră-mea, și de cîteva clipe și un necunoscut care trage cu coada ochiului la ce ți scriu, așa că o să termin mai tîrziu, după ce pleacă...“

I. AVIAN

Fotografii de A. MIHAILOPOL

SCRIITORI și CĂRȚI

Inima bătrînului Vezuv

Mihai Beniuc și-a definit de mult, în complexul liricei noastre, un profil distinct, relevat în valori și ipoteze deosebite de către fiecare volum încredințat pînă acum tiparului. E, mai ales, poetul-tribun, mărturisindu-și neîncetat crezul artistic militant și adeziunea organică la problemele vitale contemporane. Lirica sa comunică un permanent mesaj umanist; inima sa cunoaște și revolta, și liniștea, și dorul, și amărăciunea. Beniuc rămîne însă mereu — aceasta se vede și în ultimul său volum — poetul vibrînd la o înaltă tensiune. Potrivit sentimentelor ce le încearcă, poetul, de astă dată, se aseamănă Vezuviului, care păstrează în adîncurile lui, indiferent de anotimp sau de aparențe, o inimă incandescentă (*Inima bătrînului Vezuv*), ciocîrliei care „sună în tărie" o doină pentru nepoții lui Horia (*Rătăcind pe Crișuri și pe Olt*), stîlpului de foc ce se mistuie „în viața noastră zbuciumată" (*Stîlpul de foc*), profetului „vestind minuni ce caută chip și nume" (*Vestitorul minunilor*).

Mihai Beniuc

Volumul „Inima bătrînului Vezuv" reliefează și de astă dată prezența poetului în actualitate; majoritatea poemelor adunate aici au văzut întîi lumina tiparului într-o epocă recentă, cînd unii poeți erau cuprinși, la noi, de ispite evazioniste, cîntînd pe meridiane desfăcute de sol, preferînd cromatica toamnelor și lirica neangajantă. *Inima bătrînului Vezuv* apare astfel, în contextul literaturii noastre actuale, ca o replică la adresa acelora care nu acordau legiuita însemnătate poeziei militante, izvorînd din conștiința trează a creatorului ce se simte mereu soldat în linia întîi a socialismului.

Desigur, nu toate poeziile din volum ating un nivel maxim de realizare estetică; unele par încă nefinisate, altele reiau, în maniere mai puțin izbutite, teme tratate superior, în alte volume, anterioare. Sînt însă cîteva poeme (și nu puține) care pot sta alături de cele mai realizate opere create de-a lungul anilor de către Mihai Beniuc. Spațiul ne împiedică să insistăm asupra tuturora. Am aminti însă, printre ele, remarcabila baladă ce înfățișează creșterea puterii populare în țară, *Sus în codru pe Vlădeasa*, ori sintetica autocaracterizare din *Rătăcind pe Crișuri și pe Olt*:

Rătăcind pe Crișuri și pe Olt
Cornul lunii l-am purtat la șold
Și pe umeri noaptea, neagră manta,
Și la braț vr'o dalbă de amantă.

Astăzi rătăcesc în ziua mare,
Însă nu așa ca fiecare,
Coșul unei fabrici îmi e tulnic
Pe cărări, prin munți, pe unde-adulmec.

Iar de sun cînd se dezghioacă zorii,
Ies la lucru toți nepoții Horii.
Eu atunci mă schimb în ciocîrlie
Și le sun o doină din tărie.

ori emoționanta evocare a lui Nicolae Labiș, în *Moartea poetului tînăr*, din care cităm:

Și cerbii stătură pe stînci,
Pe detunatele stînci,
Izvoare zvoneau fericit
Din văi cu umbre adînci.

Dar vîntul, un crivăț, bătu,
Crivăț de gheață bătu,
Se-ntinse pe ramuri o brumă,
Floarea plăpîndă căzu...

sau, în fine, aceste versuri nu mai puțin semnificative, desprinse din poemul ce a împrumutat titlul său volumului:

Liniște-i, tăcere-i e și pace
Și e nea pe creștetul Pleșuv,
Însă-n miezul muntelui mai zace
Inima bătrînului Vezuv!

Inima aceasta pulsează în fiece vers al volumului. Sensibilă la problemele veacului, cunoscînd gama variată a sentimentelor, de la dragoste pînă la ură, ea va rodi, neîndoielnic, și alte numeroase cîntece ale epocii noastre, pentru că, spune Beniuc în ultima terțină a poemului *Piedestal*:

... m-am zbătut și m-am mișcat mereu
Cu cei de jos la bine și la greu
Și voi trăi în inima mulțimii.

Aurel MARIN

Mihai Beniuc — Versuri E.S.P.L.A.

Nuvelele unui scriitor german din R.P.R.

Chiar dacă nu sînt cele mai semnificative, nuvelele lui Erwin Wittstock — „*Fiul vizitiului*" și „*Miesken și Riesken*" — traduse în romînește și apărute în colecția „Luceafărul", redau întrucîtva măsura talentului și a lumii de idei pe care le închide în ansamblu opera acestui original scriitor de limbă germană din țara noastră.

Erwin Wittstock

Wittstock este prin excelență un nuvelist sau, mai bine zis, un povestitor, adică un creator care folosește cu economie descrierea, preocupat în primul rînd să înfățișeze caractere bine conturate. În măsura în care elementele exterioare povestirii sînt condensate, în aceeași măsură profunzimea sentimentelor devine mai evidentă. Aproape fără a aviza pe cititor, Wittstock pătrunde în viața eroilor săi, îi urmărește cu migala unui pasionat cercetător al sufletului uman, adună amănunte semnificative, pentru ca să ne ofere, în cele din urmă, un tablou complet de reacții și atitudini menite să sugereze artistic problema abordată.

În „*Fiul vizitiului*" conflictul țîșnește din dezvoltarea unei chinuitoare probleme de conștiință: pentru a-și putea continua studiile, eroul, Ludovic Molnar, este nevoit să accepte postul de pedagog în casa contelui Mako și obligat să-și ascundă originea și să nu divulge existența părinților săi, care trăiesc ca argați pe latifundiile aceluiași conte. În „*Miesken și Riesken*", după ce am asistat la îngemănarea aproape totală a chinuitei vieți a două surori, participăm la nașterea unui sentiment aproape nebănuit la aceste două fiice ale peisajului aspru în care trăiesc: Riesken va părăsi de bună voie casa părintească, pentru ca sora ei, Miesken, să-și poată realiza visul ei de fericire.

Ca în majoritatea povestirilor lui Wittstock, descoperim și aici, pe fondul fericirii individuale, forțele sociale care se contrapun acestei năzuințe. Ludovic Molnar nu-și va renega părinții de dragul tinerei contese, ci se va contopi cu soarta tragică a bătrînilor, împinși pînă în pragul morții de mentalitatea obtuză a latifundiarului, iar Riesken — deși autorul nu ne-o spune — își va îneca existența în nostalgia casei părintești și munca epuizantă de pe urma căreia — în vechea orînduire — nu putea aștepta nici un fel de satisfacție. Exprimînd aceste două mesaje, înrudite între ele, Wittstock a zugrăvit sintetic o serie de puternice caractere. Descinzînd într-o oarecare măsură din tradiția literară a lui Thomas Mann, scriitorul nostru își conduce cu mînă sigură eroii spre un destin care nu va fi niciodată în contradicție cu datele vieții, ale epocii în care sînt plasate povestirile.

Traducerea lui I. Cassian-Mătăsaru este onorabilă, deși, mai ales în „Miesken și Riesken", se simte că posibilitățile de transpunere ale tălmăcitorului nu s-au putut ridica pînă la concizia și sugestivitatea originalului.

I. VOITA

Erwin Wittstock: Fiul vizitiului — Colecția „Luceafărul".

CONSEMNĂRI LITERARE

— **ȘI PE PLAN LITERAR** în U.R.S.S. a căpătat o mare amploare sărbătorirea a 250 de ani de existență a Leningradului. Au fost publicate numeroase poezii, povestiri, pagini de jurnal etc. realizînd imaginea literară și „personalitatea istorică" ale marelui oraș.

Paralel cu jubileul Leningradului, scriitorii din Uniunea Sovietică închină tot mai multe pagini Revoluției din Octombrie, de la victoria căreia se împlinesc anul acesta 40 de ani.

— **PAGINILE PERIODICELOR LITERARE** sovietice aduc o bogată recoltă de traduceri din poeți aparținînd diferitelor naționalități din U.R.S.S. Semnalăm traduceri din operele poetului bielorus Maxim Tank (Znamia), ale scriitorilor tătari Enver Davidov (Novîi Mir), A. Ishak și S. Hakin (Octiabr) și ale poetului moldovean Iosif Bălțan (Literaturnaia gazeta).

— **PRINTRE** bogatele informații asupra literaturii aparținînd popoarelor lumii nu lipsesc știrile din țara noastră. Inostrannaia literatura (nr. 5 din 1957), printre altele, menționează volumul lui N. Labiș Primele iubiri. Deosebit de prețioasă, pentru noi, e traducerea suplă a versurilor lui G. Topîrceanu datorită lui Ark. Steinberg. Prezentarea lui M. Gafița, tradusă în limba rusă, și poeziile Noapte de Mai, Acceleratul (în rusește Expresul a trecut), Balada munților și Vin țigăncile la crîng edifică publicul sovietic asupra poeziei lui Topîrceanu.

Valeriu CIOBANU

Încep aceste rînduri cu o mărturisire: sînt superstițioasă. Nu mă sperie ziua de 13, trec degajată sub orice scară, mă întorc bucuroasă din drum, mai ales cînd e urît afară, și aprind cu tot focul țigara de la același chibrit cu alți doi sau alți douăzeci, mi-e totuna, numai chibritul să ardă... Față de caraghioslîcurile astea am o atitudine indiferentă, civilizată și cu totul luminată... În schimb, mi-e frică de cactuși!

Nu zău, nu rîdeți, că e serios: mi-a povestit o prietenă, Ileana, niște lucruri teribile despre un cactus din cauza căruia cică s-ar fi despărțit de bărbatul ei. De atunci, mă feresc măcar să trec prin fața unei case cu cactuși la geam. Ce, e glumă? Despărțire îmi trebuie mie? De-abia m-am logodit!...

Pînă aici a fost, cum s-ar zice, introducerea. Acum intru în subiect. Și în subiect intru cu o mătușă. N-are nici o legătură cu superstițiile, ci cu mama, a cărei soră este. Mătușa asta, care locuia la Caransebeș, s-a mutat astă-vară la București... și din toate lucrurile pe care o mătușă cu sentiment le poate aduce de la Caransebeș unei nepoate, ea mi-a adus un cactus!

Ei, spuneți dv. cum puteam eu să jignesc o mătușă, venită tocmai de la Caransebeș cu cactusul în brațe? Și ce cactus! Avea niște țepi ca niște sulițe, ca niște paratrăsnete!

I-am luat cu inima grea și l-am pus oftînd pe o măsuță. M-am gîndit să-i neutralizez efectele nefaste cu niște elemente pozitive din lumea vegetală. Am căutat deci în scuarul de peste drum, în Cișmigiu, în Grădina Botanică și în pădurea Băneasa, am căutat zic, pînă m-am cocoșat, un trifoi cu patru foi. Dar n-am găsit, așa că am luat unul cu trei foi și cu puțină ață neagră i-am cusut o a patra foaie, de lucernă, că sînt neamuri. Așa cîrpit, l-am pus lîngă cactus. Dar nu l-am păcălit. În aceeași seară au început ghinioanele. Tot aranjînd trifoiul, am întîrziat la întîlnire (de fapt mai puțin de jumătate de ceas) și pentru asta Mircea, logodnicul meu, a stat bosumflat două ceasuri întregi... Am plîns toată noaptea... A doua zi am rezemat de ghiveciul cactusului, ierbarul fratelui meu: conținea și busuioc, și mușcată, și visc, și tot ce vrei. Dar talismanele noastre ierboase nu i-au impresionat pe domnul

FOTOGHICITOARE

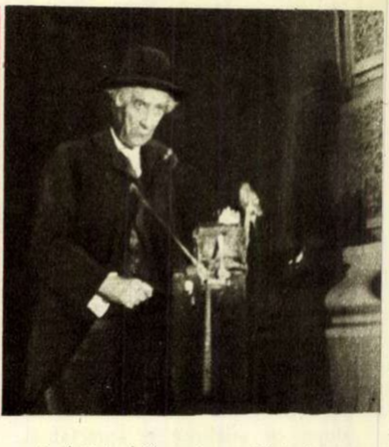

Cine o fi bătrînul flașnetar rătăcind pe străzi?

(Dacă veți privi cu atenție fotografia, veți recunoaște un cunoscut actor în viață).

Fotografie de R. RODA

(Răspuns la pag. 22)

ŢEPI de CACTUS

cactus. Iar peste două zile, Mircea mi-a telefonat că e reţinut la serviciu şi nu poate veni la cinema...

El zicea că nu poate veni, în schimb eu simţeam cum vine, cu paşi grei şi siguri ... despărţirea... Ca s-o opresc din drum, am cules de pe stradă o potcoavă şi am plasat-o lîngă cactus, aşa plină de noroi cum era, (se zice că nu-i bine s-o cureţi).

Am chemat şi un coşar, deşi era vară şi n-avea de ce să cureţe sobele; de altfel, n-ar fi avut nici iarna, deoarece noi avem calorifer. Şi nu pricep de ce s-a supărat şi a zis că-mi bat joc de el. Da'tot i-am smuls un fir din perie! Şi l-am sădit în ghiveciul cactusului. Poate creşte din el un coşar mai puţin supărăcios!... Degeaba! În aceeaşi după-amiază Mircea a venit la ştrand neras, cu nişte ţepi mai dihai ca ai cactusului! Mi-a explicat el că n-a avut timp să se bărbierească, dar eu am înţeles că au început indiferenţa, răceala, plictiseala, că a venit, într-un cuvînt, despărţirea. Din mîndrie, i-am luat-o înainte, i-am spus tot ce aveam pe suflet şi încă altele multe şi i-am declarat că nu mai vreau să-l văd, că trebuie să ne despărţim!... Eram nenorocită şi stăteam degeaba cu urechile ciulite la telefon! Cactusul îl făcea să sune numai pentru ceilalţi membri ai familiei!...

M-am gîndit că tot răul cactusului stă în ţepi şi am vrut să-l tund, dar mi-era că se supără mătuşă-mea dacă-l vede chel... Atunci i-am înfipt în ţepi două file de calendar: una cu ziua de 13, cealaltă cu 7; la alegere, care-i place. I-am atîrnat o broşă în formă de păianjen, o poză cu un buburuz aducător de noroc şi un mărţişor cu un cap de negru, să aibă şi un concetăţean, poate-l înduplecă. Toată instalaţia am legat-o apoi cu o fundă roşie, de deochi. Cactusul avea acum un aspect festiv de sorcovă veselă... Dar eu eram tristă şi Mircea tăcea. I-am trimis o scrisoare drăguţă în care-i ceream iertare (mi-era greu să-i explic prin scris că numai cactusul era de vină). A trecut o zi şi nu mi-a răspuns. Au trecut două. Desperată, m-am hotărît să dau cactusul, fie ce-o fi şi zică mătuşa mea ce-o zice! Mă pregăteam să i-l duc portăresei care, fiind în vîrstă de 65 ani, nu mai e expusă ghinionului în dragoste, cînd a sunat la uşă. Cu cactusul în braţe, am deschis. Era chiar portăreasa: îmi aducea un pachet şi un bilet. De la Mircea! Scria: „Sînt de acord să ne împăcăm. Dar ca semn de împăcare şi ca simbol al răutăţilor pe care mi le-ai spus, îţi trimit ceva ce-ţi seamănă: un cactus zis şi, limba soacrei“.

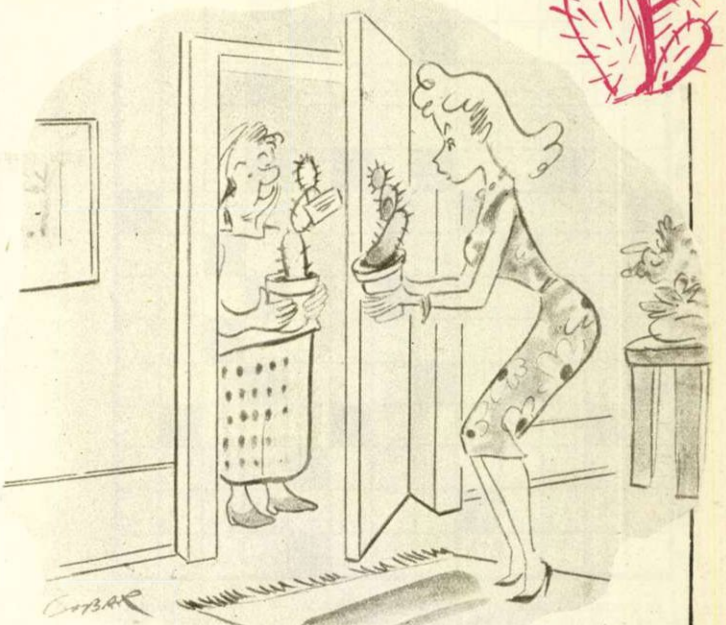

ERNA ALBU

Filme noi
„Prologul“

...Peste 150.000 de oameni înaintează încet spre Piaţa Palatului de Iarnă. Poartă prapuri, icoane, steaguri, unii intonează chiar cu smerenie rugăciuni bisericeşti. Popa Gapon şi-a îndemnat poporenii să vie la „tătucul-ţar“, să-i ceară apărarea împotriva patronilor şi negustorilor. Cum a decurs întrevederea? În aşa fel încît „noaptea Sfîntului Bartholomeu“, dată drept pilda celui mai groaznic măcel al Evului Mediu, şi-a cîştigat un echivalent în secolul al XX-lea, în acea memorabilă zi de 9 ianuarie 1905, denumită „Duminica sîngeroasă“.

Cu evocarea acestor cumplite evenimente începe filmul de mari proporţii „Prologul“, în care conflictul şi destinele celor cinci sau şase personaje principale servesc la proiectarea într-o uriaşă frescă a vieţii maselor populare din Rusia ţaristă. În slujba acestei idei artistice, regizorul Efim Dzigan a convocat toate mijloacele moderne ale tehnicii cinematografice: culoarea, ecranul lat, stereofonia. Experienţa a reuşit; „Prologul“ îşi ia locul în galeria marilor filme istorice dăruite de cinematografia sovietică.

Filme noi
„O vară neobişnuită“

Rechemaţi în memorie un film văzut anul trecut. Se numea „Primele bucurii“ şi era ecranizarea romanului lui Konstantin Fedin. Filmul aducea în prim-plan povestea tînărului licean Kiril Izvekov, descria dragostea lui pentru fiica negustorului Meşkov, îi făcea cunoştinţă lui Kiril cu revoluţionarul Ragozin şi soţia sa Xana. Ce au devenit aceşti oameni?

Regizorul Vladimir Basov răspunde întrebării în filmul „O vară neobişnuită“. El readuce pe scenă eroii „Primelor bucurii“ în acelaşi Saratov, de astă dată în plin război civil (vara 1919). Au ajuns toţi la o vîrstă cînd hotărîrile se iau cu chibzuinţă şi pentru totdeauna. Revoluţia i-a pus pe toţi să aleagă; fie că posedă sau nu o armă, ei se află pe baricade. Ca şi romanul, filmul lasă neterminată povestea. Şi mult timp după ce l-am însoţit pe drumul către front pe Kiril Izvekov, ne gîndim la soarta sa şi a celorlalţi eroi ai filmului.

Filme noi
„Canalul“

Prezentîndu-se la Festivalul Internaţional de la Cannes (Franţa) cu filmul „Canalul“, cineaştii polonezi au stîrnit discuţii foarte vii, cele mai multe favorabile acestei pelicule închinate memoriei unui grup de luptători antifascişti din Varşovia. Istoria acestui grup e tragică; unii chiar au ripostat că e prea sumbră. Insurecţia armată din Varşovia anului 1944 a fost făcută însă cu atîtea sacrificii, a lăsat asemenea brazde de durere, încît e explicabil — deşi nu şi justificat total — pentru ce realizatorii filmului, aşternînd pe peliculă această pagină de istorie, au lăsat ca doliul, tristeţea fără margini şi fără consolare să invadeze totul. Moartea pecetluieşte firul existenţei tuturor eroilor filmului; nu trebuie însă uitat că pînă în ultima clipă oamenii aceştia au luptat pentru viaţă.

Cînd au distins cu premiul special al juriului filmul „Canalul“, desigur că cei zece „judecători“ s-au gîndit tocmai la acest lucru. În cursul următoarelor săptămîni, cînd filmul „Ei iubeau viaţa“ (Canalul) va rula pe ecrane, vom putea, la rîndul nostru, judeca hotărîrea juriului de la Cannes.

M M.S.

FEROVIARA

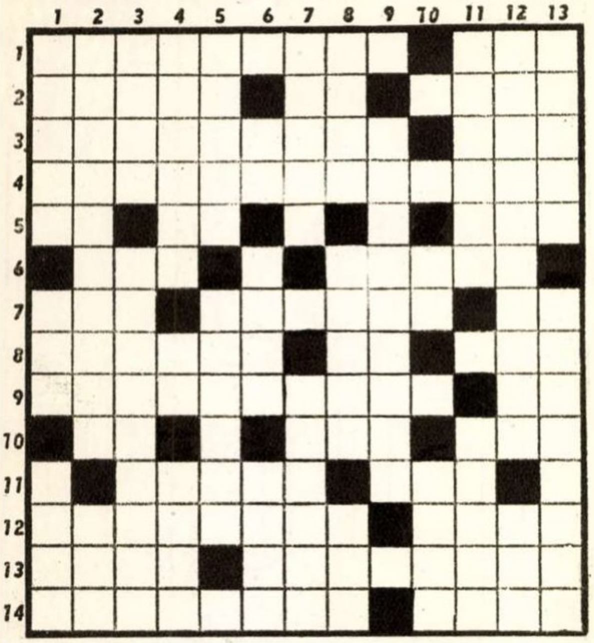

Orizontal: *1) Gen de transport pe căile ferate — Are un vagon special la majoritatea trenurilor de persoane. 2) Macagii — Amper oră — Material pentru un drum tematic. 3) A scris „Tren de plăcere" — Aproape egal! 4) Film de pe vremuri, în care o bună parte din acțiune se petrecea într-un tren. 5) Zet! — Pronume — Fluviu în Maroc. 6)... de Barbu, fostă cîntăreață de operă — Dispozitive care închid sau deschid un circuit. 7) Iubesc (lat.) — Așa cum dorește oricine să fie o călătorie — Terminație latină. 8) Supapa de la cazanul unei locomotive — Interjecție ardeleană — Localitate în Franța. 9) Trenuri care nu sosesc la timp — Unu la table. 10) Le are orice tren în față! — Cele douăsprezece divinități la Etrusci — Rîu în U.R.S.S. 11) A scăpat din vedere — Oraș fenician. 12) Aparat cu ajutorul căruia se anunță părăsirea unei stații de către un tren și sosirea în următoarea — Locuri pentru așteptare în gări. 13) Gară în București — Un tip modern de tren. 14) Tren pentru călători — Rapid (pl.)!*

Vertical: *1) Ac la căile ferate — Prefix pentru păsări — Cînd semaforul arată roșu. 2) Distanța dintre muchiile interioare ale șinelor — Zeița tinereții și soția lui Hercule. 3) Personaj din comedia „Coana Chirița în provincie" — Își cere biletul în tren. 4) Țară în Asia — Pronume — Orar feroviar. 5) Cunoscut „sportiv", subiect al unui cîntec interpretat de trio Grigoriu — Obiect din fier, cu ajutorul căruia sînt prinse vagoanele între ele. 6) Unsoare — În „îmbrăcămintea" peștelui — „Eroul" principal al temei „feroviară". 7) Insulă daneză — Care întrunește toate perfecțiunile (fem.) 8) Mijloc de a călători pe drumuri fără pulbere (pl.) — Antrenorul echipei de fotbal Locomotiva-București — Mod. 9) Serviciu feroviar extrem de important pentru economia națională. 10) Prepoziție — Armate. 11) A scăpa trenul — Atacant la Locomotiva-București. 12) Compozitor, autorul cîntecului „Trenuleț de Snagov" (2 cuv.) — Wagon... 13) Garnitură recent adusă la peron — Conducători de locomotivă.*

Cuvinte mai puțin cunoscute: DRA — DII — IOL — EBE — RAAGO — IGE.

POȘTA REDACȚIEI

Mocuța Mircea — Rovinari. Ne bucură bunele dv. aprecieri în legătură cu revista noastră, pentru care vă mulțumim. Propunerile dv. sînt binevenite și le vom include în planurile noastre tematice. Mai scrieți-ne.

V. Filimon — Răchițeni, Bacău. În limita spațiului și a tematicii rubricii noastre „Colțul fotoamatorului" vom răspunde la unele din întrebările puse de dv.

Gheorghiu C-tin — Tecuci și A. Dicu — Loco. Am luat notă de propunerile dv.

Lucian Cristescu — Fălticeni. Poezia dv. dovedește un oarecare meșteșug al versificației: ideea poeziei, însă, nu ni se pare clară.

C. Vițelaru — Rădăuți. Nu orice lucru care iese de la prima țîșnire a condeiului este și publicabil. Fiți necruțător cu dv. și aplicați învățătura primei epigrame trimise.

A. Tănăsescu — Ploești. Aveți ușurință în versificație, dar de aci pînă la poezie, drumul este lung. Poate ne vom mai întîlni peste 2-3 ani...

Gh. Ghețan — Cluj. Caricatura dv. este construită pe o glumă veche. Încercați teme mai noi, actuale și realizați-le, totodată, artistic.

N. Cristea — Joița; N. Turchidide — București; A. Baghînă Tr. Severin; V.P. — Lugoj; Marin Hușanu — București. Versurile dv. nu întrunesc condițiile pentru a fi publicate.

N. Oprițoiu — Loco. Cercetați colecția revistei Flacăra pe anul 1954-1955. Veți găsi nenumărate pagini în care s-au publicat îndrumări privind dezlegarea diferitelor jocuri enigmistice. În viitor, asemenea îndrumări vor fi publicate pe larg în coloanele revistei de jocuri „Rebus".

Răspuns la fotoghicitoare

Artistul emerit Ion Iancovescu în rolul unui flașnetar dintr-un film nou ce se toarnă la studioul cinematografic „București", după schița „Două loturi" de I.L. Caragiale.

SFATURI PRACTICE

O bună gospodină va cîștiga în ochii musafirilor și chiar în ai anturajului obișnuit, dacă în zilele de caniculă va ști să prepare o înghețată *reușită*. Spunem *reușită*, pentru că — oricît ar părea de simplu — nu toate înghețatele preparate în casă reușesc. Uneori nici chiar cele preparate de... specialiști.

Or, spre a evita un eșec, iată cum trebuie să procedăm: Presupunînd că nu posedăm o sorbetieră (adică o găleată specială pentru înghețată), ceea ce nu e de loc rușinos, luăm două vase de bucătărie de mărimi diferite — atît de diferite, încît cel mai mic să intre în celălalt, lăsînd și un loc de jur împrejur pentru un strat gros de gheață. Dacă avem un hîrdăiaș de lemn cu care să înlocuim vasul cel mare, cu atît mai bine. Alături de aceste vase, dintre care cel mai mic trebuie să fie neapărat de formă cilindrică, mai luăm: un bloc de gheață (să ținem seama că se consumă în proporție de 7-8 kg la un litru de înghețată), lapte, ouă, zahăr, vanilie sau zeamă de fructe, cafea, ciocolată (mă rog, după preferințe) și sare de bucătărie.

Punem să fiarbă, să zicem, un litru de lapte într-o cratiță separată și, cînd a dat bine în clocot, adăugăm un baton de vanilie tăiat în bucăți mărunte. Dăm la o parte laptele astfel preparat și-l lăsăm acoperit — ca să nu i se evaporeze și aroma de vanilie o dată cu aburii — timp de 15-20 de minute. Frecăm 8-10 gălbenușuri de ouă cu 300-400 grame de zahăr, la care e bine să adăugăm o linguriță de feculă (un praf alb ce se scoate din amidon și din cartofi), pentru a evita tăierea în timpul fiertului. Turnăm laptele vanilat, puțin cîte puțin, peste gălbenușurile frecate, amestecînd într-una. Punem apoi totul din nou la fiert la un foc potrivit, continuînd să amestecăm pînă ce constatăm că începe să se prindă de lingură un strat subțire de cremă. Luăm vasul de pe foc, dar continuăm cu amestecatul pînă ce începe să se răcească. După ce s-a răcit, turnăm acest preparat în vasul cel mic, cilindric, pe care-l introducem în vasul cel mare, iar de jur împrejur împănăm cu gheață fărîmițată, la care adăugăm sare în proporție de 350-400 gr la 1 kg gheață.

Astupăm cu multă grijă vasul ca să nu pătrundă în el sare și începem să-l învîrtim în gheață, evitînd mișcările bruște. Operația aceasta trebuie să dureze, fără întrerupere, timp de 25-30 de minute. De două-trei ori, în acest răstimp, deschidem vasul și desprindem cu lama unui cuțit stratul mai înghețat ce s-a prins de pereți, pe care-l amestecăm cu restul conținutului.

Cînd constatăm o suficientă congelare, nu mai învîrtim, dar lăsăm cel puțin încă o jumătate de oră să stea în vasul cu gheață. Bineînțeles, avem grijă ca gheața să fie împrospătată, pe măsură ce se topește, împreună cu cantitatea proporțională de sare.

Dacă vrem să obținem o înghețată de fructe, punem în amestecul de lapte și gălbenușuri, zeamă de fructe bine strecurată. Reușita acestei înghețate e în funcție de densitatea siropului folosit, adică de cantitatea de apă ce rezultă din fructe, cantitate care nu trebuie să depășească media de 28-30 la sută.

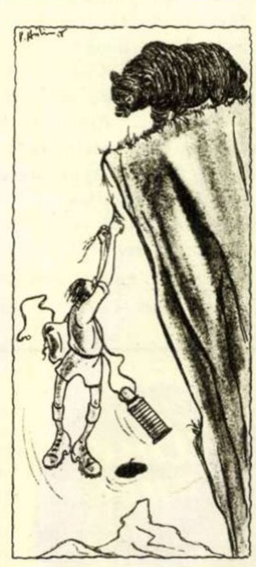

— La anul nu mă mai prinzi pe aici. O să-mi fac concediul la mare !!!

Desen de V. VASILIU

Vizitați
MAGAZINUL CENTRAL

str. C. A. Rosetti 5 Tel. 5.93.12

BOGAT SORTIMENT DE

PRODUSE INDUSTRIALE:

Țesături de lînă, bumbac, mătase, încălțăminte, galanterie, confecții, articole de menaj.

PRODUSE ALIMENTARE:

Coloniale, băuturi fine, mezeluri, măcelărie, pescărie, bufet, gospodina și cofetărie.

Deschis zilnic de la 7-22 și duminică de la 8-12.

CEC
Economisiți din timp pentru
CONCEDII
EXCURSII
CĂLĂTORII

ȘAH-ȘAH-ȘAH

Problemă de R. Kofman și L. Loșinski
Premiul III la al IV-lea campionat Unional de compoziție șahistă

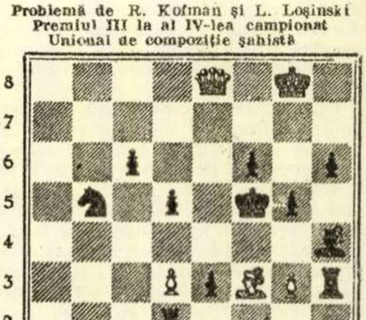

Mat în 3 mutări

(Alb: Rg8, De8, Tf1. Nf3, Pp.d3, g3. Negru: Rf5, Da1 Td2, Th3, Nh4, Cb5, Pp.c6, d5, e3, f6, g5, h6)

Soluția problemei din nr. 17

(M. Havel)

Prin *1. Cb6-d5!* albul amenință. 2.Rg6 și 3.Th8 mat, sau 2.Ce6 și 3.Cc7, 3.C:f6 și 3.Te7 mat. Apărările negrului dau loc la următoarele variante: 1...Nb4 2.Ce6 Ne7 3.T:e7 mat; 1...0-0-0! 2.Cb6 + Rb8 3.T:b7 mat; 1...b6 2.Ce6 Ta7 3.C:f6 mat; 1...Ta6 2.Rg6 și 3.Th8 mat; 1...Td8 2.C:f6+ Rf8 3.Ce6 mat

REDACȚIA: BUCUREȘTI PIAȚA SCÎNTEII Căsuța Poștală 3507 of. 33 Tel. 7.60.10 Int. 1744 **ABONAMENTE:** la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. **PREȚUL ABONAMENTELOR** 3 luni: 18 lei 6 luni: 36 lei un an: 72 lei

ÎN JURUL GLOBULUI

GONG!

UN AN DE LA MOARTEA LUI BERTOLT BRECHT

IN ȚARA:

● În repertoriul noii stagiuni a Teatrului Municipal din Capitală a fost înscris „Cercul de cretă caucazian“ de Brecht. Încredințind montarea spectacolului regizorului Ionel Olteanu, teatrul îi va facilita un voiaj de studii la Berlin, unde va cunoaște activitatea celor ce continuă aplicarea principiilor lui Brecht despre teatrul epic, la „Berliner Ensemble“.

● Pentru spectacolul festiv de cinci ani de activitate a Teatrului de Stat German din Timișoara, a fost aleasă cunoscuta operă dramatică „Mama curaj“ de Brecht. Pentru regia acestei dificile lucrări s-a apelat la artistul emerit Maurizius Seckler, de la Teatrul Evreesc de Stat din București, care a cunoscut, cu ani în urmă, și a militat pentru principiile teatrului brechtian.

PESTE HOTARE:

● Teatrul Vainemunne din Tartu (R.S.S.Estonă) pregătește punerea în scenă a „Cronicii războiului de 30 de ani“, cum își subintitulează Brecht piesa „Mama curaj“, una din cele mai puternice lucrări dramatice antimilitariste ale marelui dramaturg.

● În editura pariziană

„L'Arche“, a apărut traducerea integrală a operei dramatice a lui Bertolt Brecht. Piesele sînt cuprinse în cele 9 volume.

● În repertoriul Festivalului de vară englez din York, care durează din iulie pînă în septembrie, a fost introdusă și piesa lui Brecht „Ioana d'Arc a abatoarelor“. Cu ocazia prezentării piesei, s-a inaugurat și o expoziție documentară Brecht.

● S-a sărbătorit la New-York împlinirea a 2.000 spectacole cu vestita „Operă de trei parale“ de Brecht și Weill.

De la prima reprezentație la New-York, în 1932, și pînă la ultima montare, care ține afișul de peste doi ani fără întrerupere, spectacolul s-a bucurat de un uriaș succes.

● Regizorul Roger Planchen din Lyon (Franța) a înscenat pînă acum trei piese de Brecht: „Bunul suflet din Se-ciuan“, „Excepția și regula“ și „Cercul de cretă caucazian“; acum el studiază „Zilele Comunei“.

● S-a reluat munca de turnare a filmului „Mama curaj“, întreruptă din cauza morții lui Brecht, care conducea echipa de filmare. Regia a fost preluată de Erich Engel, regizor la „Berliner Ensemble“ și unul dintre discipolii cei mai de seamă ai marelui scriitor.

● A apărut pe ecranele vieneze filmul „Domnul Puntilla și sluga lui Natti“, realizat după piesa lui Brecht. Regia aparține lui Cavalcanti, cunoscutul regizor brazilian, iar scenariul a fost redactat de Vladimir Pozner. În rolurile principale apar Curt Bois, Heinz Engelmann, Edith Prager și Maria Eme.

GONG!

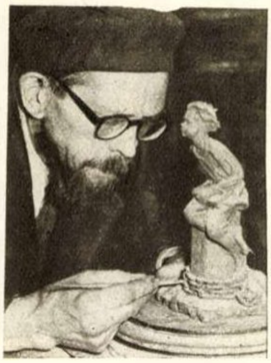

UN MOMENT din copilăria zbuciumată a marelui Gorki redă sculptura la care lucrează sculptorul sovietic Andrei Kikin, în întîmpinarea celei de-a 40-a aniversări a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie.

DOUĂ EROINE. Comitetul Internațional al Crucii Roșii a conferit medalia „Nightingale“ unor surori de caritate nord-coreene. Eroina *Kook Shin Bok* (în stînga) s-a remarcat prin faptul că a salvat 100 de soldați sub focul bombardamentelor. *Li Miung Fu* (în dreapta) a ajutat unui chirurg să efectueze peste 1000 de operații pe front.

O AVALANȘĂ de mari proporții a pricinuit moartea unui grup de nouă alpiniști italieni care efectuau o ascensiune în munții Elveției. Cuprinși de torentul năvalnic al coloșilor de zăpadă ei au căzut într-o prăpastie, de la înălțimea de 700 metri.

În fotografie, avionul trimis pe ghețarul Perse, în căutarea victimelor.

YVES MONTAND ȘI ALIDA VALLI ÎNTR-UN NOU FILM ITALIAN. Cei patru interpreți principali ai unui nou film neorealist italian se îndreaptă voioși către locul de filmare. Recunoașteți desigur pe Alida Valli care, după mai mulți ani de amarnică deziluzie la Hollywood, s-a întors în patrie, și pe Yves Montand, încadrați de doi tineri debutanți.

ACEST „PAVILION“ făcea parte odinioară din trunchiul puternic al unui pin secular, crescut în Letonia Sovietică. Un roi de albine transformase în stup scorbura naturală a copacului, care de-a lungul anilor a adăpostit multe generații de harnice albine. În 1939 o furtună năprasnică a smuls din rădăcini falnicul pin ce avea să împlinească 200 de ani.

Din respect pentru bătrînețea lui, localnicii, mari iubitori ai naturii, au tăiat partea cu scorbura, transformînd-o în piesă de muzeu.

CONSTATÎND că nu prea se găsesc amatori care să aibă posibilitatea să-și cumpere un tablou, proprietarul unui cunoscut magazin din Düsseldorf a recurs la această reclamă: „Aveți invitați deseară? Închiriați tablouri pentru a vă împodobi casa!“

Un fenomen puțin obișnuit, dar revelator pentru așa-zisul „miracol economic“ din Republica Federală Germană.

UN NOU TRATAMEMT este actualmente încercat în Japonia pentru poliomielită, boală care face multe victime în această țară.

În fotografie, o fată, paralizată în urma acestei cumplite boli, este supusă tratamentului într-un bazin special amenajat la Tokio.

F.W. LONGHURST

LA NEVOIE și călugărițele londoneze prestează munci pămîntești... Cu atît mai mult, atunci cînd muncitorii din halele pieții Covent Garden se află în grevă și cînd rugăciunile și mătăniile nu asigură, totuși, aprovizionarea cu... zarzavaturi.

BREAKE! BREAKE!—strigă în asemenea cazuri arbitrul unui meci de box. Numai că de astă dată este vorba de o bătălie în toată regula între jucătorii echipelor de fotbal Panathinaikos și Olimpiakos, care s-au întîlnit în finala Cupei Greciei.

După cum se vede, a fost nevoie de intervenția unei „echipe“ de polițiști pentru a-i potoli pe „beligeranții“ dezlănțuiți...

Bibliot. Cent.
Regional.

SPORT

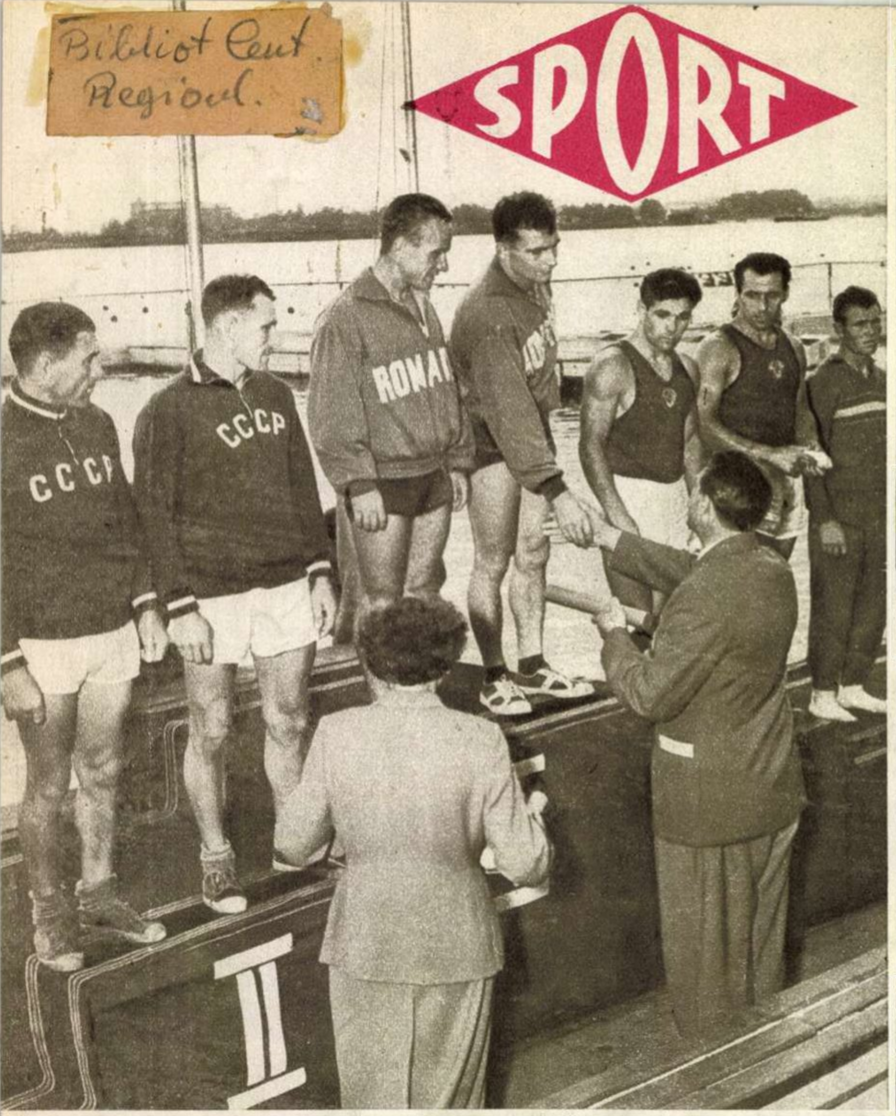

Dumitru Alexe şi Simion Ismailciuc pe podiumul învingătorilor.

178 DE MEDALII. Mi-ar trebui ore în şir pentru a povesti sau a aşterne pe hîrtie tot ceea ce am văzut la Moscova. De aceea mă voi opri mai mult asupra comportării sportivilor noştri, asupra faptului că ne-am întors de la Moscova cu 178 de medalii. La obţinerea acestui strălucit succes au contribuit în primul rînd canotorii, jucătorii de rugbi, componenţii echipei de volei şi gimnastele noastre. Dintre canotori vreau să amintesc aci de Simion Ismailciuc şi Dumitru Alexe, aceşti doi tineri pescari de la gurile Dunării, care au cules aprecieri unanime pentru dîrzenia cu care au ştiut să lupte pentru cucerirea celor patru medalii de aur.

Stăpiniţi de acelaşi profund sentiment au luptat în întrecerile de la Moscova toţi sportivii noştri. Gimnastele au confirmat înalta lor valoare, obţinînd un meritat loc II care le consacră definitiv în ierarhia valorilor mondiale. Jucătorii de rugbi, fără a arăta tot ceea ce pot, au cîştigat un turneu destul de pasionant, Marika Both a gustat din plin din cupa primei mari victorii internaţionale. Mircea Dobrescu şi Nicolaie Linca au adăugat noi succese la bogatele lor palmaresuri. Şi toate acestea, alături de celelalte rezultate bune ale sportivilor noştri, înseamnă 178 de medalii, cifră care ne va aminti mereu nu numai de o mare biruinţă, dar şi de o competiţie în care cea mai valoroasă performanţă a fost: PRIETENIA.

Iolanda BALAŞ
maestră a sportului

DINAMO BUCUREŞTI—SPARTAK SOFIA 3-1. Cu o săptămînă înainte de începerea campionatului fotbaliştii dinamovişti au întîlnit pe stadionul „23 August" echipa bulgară Spartak-Sofia. În acest meci — şi mai ales în prima parte — portarul Uţu s-a remarcat în mod deosebit, prin intervenţiile sale sigure şi prompte.

Preţul lei 1,50

UN MECI REVANŞĂ. Peste 40.000 de spectatori au asistat duminică la partida de fotbal dintre C.C.A. şi Vorwärts-Berlin, cîştigată de jucătorii noştri cu scorul de 3-0.

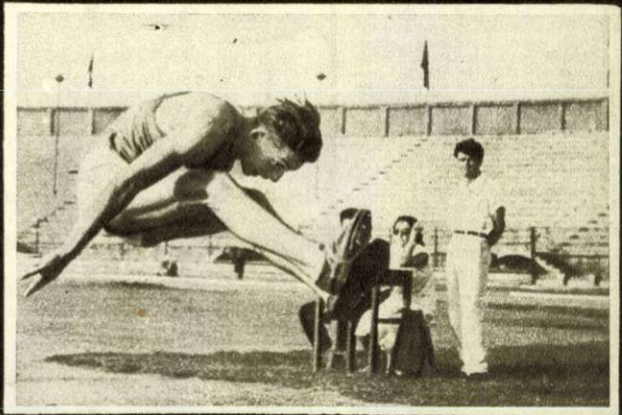

UN ANTRENAMENT? Desigur că tribunele goale vă îndeamnă să credeţi acest lucru. Şi, totuşi, această imagine este de la un important concurs atletic, cu caracter de selecţie pentru Campionatele Balcanice de la Atena. Datorită slabei popularizări şi organizări, concursul de pe Stadionul Republicii s-a desfăşurat într-o atmosferă de anonimat, lucru care nu l-a împiedicat totuşi pe Ion Sorin (C.C.A.) să obţină un valoros rezultat la săritura în lungime (7,16 m.)

CAMPION MONDIAL. La Rocourt (Belgia) s-au desfăşurat campionatele mondiale de ciclism de viteză. În cursa rezervată profesioniştilor primul loc a fost ocupat de olandezul Bergsten, care a parcurs ultimii 200 m în 11,3 sec.

05

Trăiască 23 August!

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACARA

REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ ȘI LITERAR-ARTISTICĂ

Nr. 21 (118)

Anul VI

23 August 1957

23 AUGUST

Fotografie de A. LOVINESCU

CEEA CE NU

VĂ AMINTIȚI?

Vi-l amintiți pe domnii care primeau această paradă? Priviți-i bine! Sînt foștii ocupanți hitleriști. Priviri trufașe, ținută sfidătoare! Se credeau și se proclamau stăpîni pe 1.000 de ani ai Europei. Și ai țării noastre, bineînțeles. Iar coloana de ostași hitleriști care le dădeau „onorul" trecea — în momentul cînd a fost luată această fotografie — nu pe sub „Brandenburger Tor", ci pe sub Arcul de Triumf din București. Caldarîmul lovit de „pasul de gîscă" prusac era acel al Capitalei noastre. Dar la 23 August 1944 din trufia „führerilor", din „pasul de gîscă" al soldaților lor, din diviziile blindate naziste — s-a ales praful!

Imaginea din această fotografie e tipică pentru o țară înrobită. Ea mai poate fi întîlnită și astăzi — doar uniformele s-au schimbat! — în țările occidentale, unde colegii de crime ai domnului general din fotografia noastră comandă armate „atlantice" de agresiune!

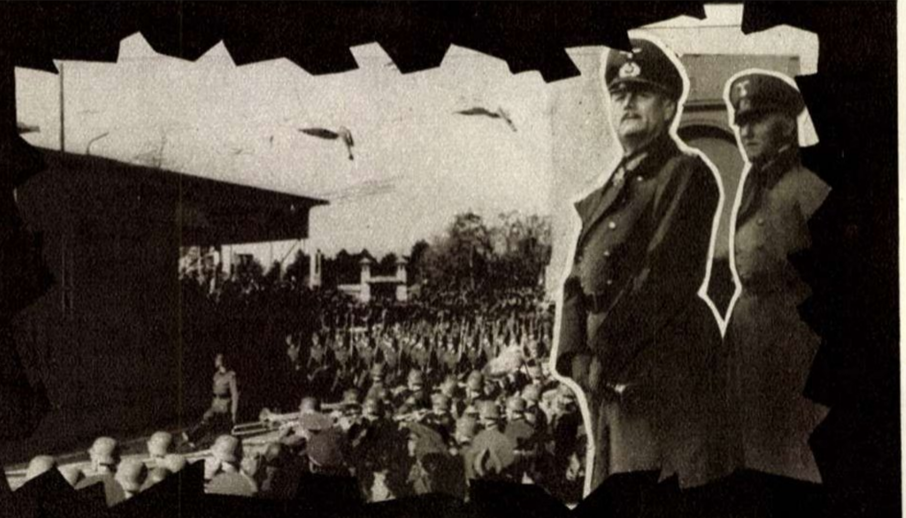

↑

VESTEA CEA MARE. Cine a mai dormit în noaptea aceea memorabilă, după ce aparatele de radio transmiseseră laconic vestea cea mare? Zorii zilei i-au găsit pe cetățeni în stradă, așteptînd înfrigurați noi știri. După cîteva ore apărea primul număr legal al „Romîniei libere", răspîndit de difuzorii voluntari la orașe și sate.

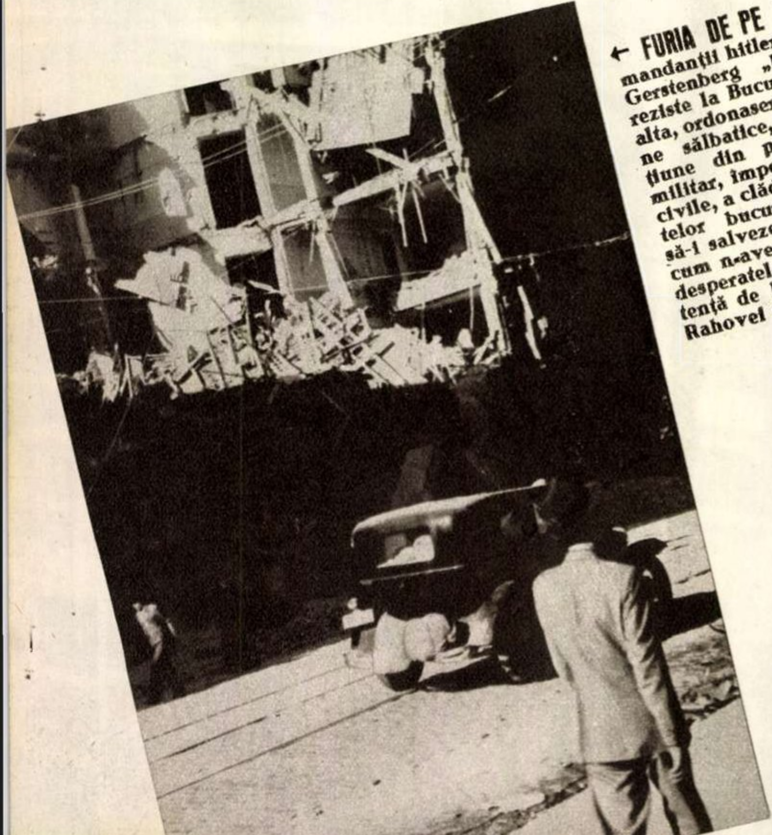

← **FURIA DE PE URMĂ.** Comandanții hitleriști Hansen și Gerstenberg „hotărîseră" să reziste la București. Pînă una alta, ordonaseră atacuri aeriene sălbatice, fără nici o rațiune din punct de vedere militar, împotriva populației civile, a clădirilor, monumentelor bucureștene. N-aveau să-i salveze noile crime, după cum n-aveau să-i salveze nici desperatele încercări de rezistență de la Băneasa, bariera Rahovei și celelalte.

CU ARMA ÎN MÎNĂ. Organizate de Partidul Comunist, gărzile patriotice, ale căror forțe arestaseră pe antonești, își continuau cu înflăcărare misiunea în zilele eliberării. Lor li se încredințase paza unor importante instituții de stat și sedii ale organizațiilor obștești, apărarea vieții și bunurilor poporului, depistarea cuibarelor de fasciști și arestarea criminalilor de război. Alături de armata regulată, gărzile patriotice au luptat eroic cu arma în mînă, pentru zdrobirea rezistenței fasciste de la periferiile Bucureștiului. ↓

SE POATE UITA

Fotografii de Eugen IAROVICI

Nimeni nu ştia cînd şi nici cum va fi. Dar întregul popor umilit, stors şi înfometat, ştia că va fi. Şi că e aproape ceasul. Ştia şi aştepta. Aştepta scrîşnind. Cu pumnii strînşi.

S-a mai mirat careva cînd, la semnalul partidului, de la un capăt la celălalt al Capitalei, de la o margine la alta de ţară, cetăţenii s-au ridicat împotriva fasciştilor?

Nu! Nu s-a mirat nimeni! Nici chiar duşmanii! Un front larg antifascist se făurise sub conducerea comuniştilor. Armata sovietică înainta victorioasă pe toate fronturile.

Din porţile fabricilor şi din uliţele strîmte şi noroioase ale mahalalelor, din căsuţele periferice şi pînă-n blocurile din centru; din ateliere, uzine, cazărmi, birouri, şcoli, laboratoare şi chiar de lîngă maşinile de gătit au răspuns bărbaţii, femeile, muncitorii, ostaşii, funcţionarii, elevii, studenţii, gospodinele: Prezent!

Pe străzi, grupurile din gărzile patriotice s-au întîlnit cu companiile de soldaţi şi cu voluntarii civili care cereau arme, cereau să lupte.

Fug hitleriştii. Tremură mîinile călăilor. Iar ţevile îndreptate spre noi se lasă tot mai jos, tot mai înspre pămîntul în care vor putrezi.

Atac la Băneasa.
Gărzile patriotice la asalt.
Comuniştii în frunte.

★

Neuitate zile din acest sfîrşit de august, '44... Aţi rămas încrustate în inima poporului, în flamurile roşii şi tricolore care fîlfîie pe toate cuceririle noastre de atunci şi pînă azi.

Maria ARSENE

↑ Intrarea trupelor sovietice în Bucureşti.

Sosesc primele unităţi de voluntari romîni din divizia „Tudor Vladimirescu". →

Demonstraţie de masă pe străzile Capitalei. ↓

NESTĂVILITA BUCURIE. Poporul, stăpînul străzii... Poporul aclamă pe glorioşii eliberatori. Poporul urmează cu încredere Partidul Comunist. Zori noi luminează destinele patriei...

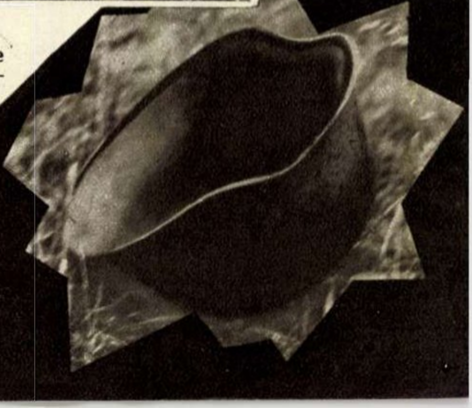

FIARA E PE MOARTE. Pe cîmpurile de luptă, scheletele înnegrite ale „panzerelor" cu zvastică, sau cîte o cască SS, golită sinistru de „conţinutul" ei.

După 23 August 1944 alături de Armata Sovietică, unităţile romîneşti au continuat lupta pînă la zdrobirea hitlerismului.

ROMÎNIA — A PATRA PUTERE ÎN RĂZBOIUL ANTIHITLERIST

- 15 DIVIZII, un corp aerian, un corp blindat şi flotila de pe Dunăre sînt unităţile cu care ţara noastră a participat la înfrîngerea hitleriştilor, la eliberarea Ardealului, a Ungariei şi a Cehoslovaciei. În ce priveşte efectivul şi spaţiul pe care s-au desfăşurat operaţiunile, ROMÎNIA A FOST A PATRA PUTERE ÎN RĂZBOIUL ANTIHITLERIST.

PAGINI DE GLORIE

DIN LUPTA ARMATEI ROMÎNE ÎMPOTRIVA FASCISMULUI

ULTIMUL ATAC PE PĂMÎNTUL ŢĂRII

de **Ion Gh. PANĂ**
lt.-colonel în rezervă

După o zi mohorîtă de toamnă, cu ploaie firavă şi leneşă, a izbucnit peste întinderile cîmpului de luptă din jurul Careilor un amurg auriu, vesel. Vuietul luptelor a încetat. Cerul se însenina. Fumăria ce-o stîrnise clocotul exploziilor se destrăma, împinsă în sus, de abureala călduţă a pămîntului.

Fierul încins al gurilor de foc, presărate de-a lungul şi de-a latul porumbiştelor, arunca în juru-i valuri de aer cald. Din trupul blajin al pămîntului, crestat de răni adînci şi de tranşee, se ridicau uşor, trosnindu-şi oasele, trupurile luptătorilor.

O adiere mîngîioasă, pornită dinspre pustă, dădea glas foşnitor lanurilor de porumb , pîlcurilor de salcîmi şi pămătufurilor de tufăriş. În spatele liniilor de luptă respirau uşurate satele Ghenci şi Sînmiclăuş. Dintr-acolo se auzea zumzetul vieţii, caracteristic aşezărilor omeneşti: vorbe nedesluşite, hămăit de cîini, nechezat de cai, bocănituri, huruit surd de căruţe...

Aveam impresia că s-a sfîrşit războiul. Dar pe măsură ce perdeaua nopţii, imensă, începea să coboare domol către apus, înghiţind amurgul, sufletul mi-era cuprins de o nelinişte tulburătoare. Intrasem în seara zilei de 23 octombrie 1944. Cu două luni în urmă mă aflam cu oamenii mei pe malul mării, la Constanţa.

Salut bătrîne Cluj ! Ardealul a fost eliberat !

Manifeste. Sus inimile, cei oropsiţi ! Priviţi în zare. Răsare soarele !

Foc !... (o unitate de artilerie în acţiune pe frontul antifascist în Ungaria).

— Neamţul nu mai trage. Ce s-o fi întîmplat? mă întrebam îngrijorat.

Neliniştitoare sînt acele clipe pe front, cînd vrăjmaşul nu mai dă semne de viaţă! Te podideşte atunci năvală de gînduri, de presupuneri care de care mai ciudate. Îţi fierbe capul, străduindu-te să ghiceşti intenţiile duşmanului. Oare s-a retras? Oare vrea să întindă vreo cursă? Nu cumva pregăteşte ceva groaznic, neaşteptat? Ori...? Şi acest „ori" mi se învîrtea turbat în cutia craniană.

Ţîrîitul rece al telefonului mi-a curmat gîndurile:

— Alo, Paltinul, alo, Paltinul...

— Da, aci Paltinul.

— Pregătiţi-vă de luptă! Vino urgent la mine!...

Războiul nu se sfîrşise... Mă îndreptai spre postul de comandă al batalionului. O maramă de nori negri, împinsă cu suflare rece dinspre munţii Ardealului, se desfăşura întunecat peste cîmpul stelelor. Ce frumos fusese amurgul! Ce cruntă se anunţa noaptea!

În dosul unei şure de paie, sub o foaie de cort, la lumina unei lanterne, comandantul batalionului mi-a pus harta sub nas...

Îl simţeam cum zîmbeşte doar din muşchii feţei lui prelungi, cum mă priveşte cu ochi mărunţi, inteligenţi, cum aşteaptă cu reţinută curiozitate, şi în acelaşi timp încrezător în mine, răspunsul pe care întîrziam a i-l da...

— Nu va fi uşor, domnule maior, i-am răspuns în sfîrşit. Dar fiţi fără grijă... Vasăzică la miezul nopţii să mă găsesc cu compania la marginea Careilor, între şoşea şi calea ferată... Ştiu pe cine am la dreapta şi la stînga... Să fiu gata pentru asalt mîine dimineaţă, la ora 7... Şi asta am înţeles... Dar dacă eu voi ataca înainte de a se lumina de ziuă?...

— Asta n-o mai înţeleg eu, mi-a răspuns maiorul Neacşu avînd atîta căldură în glas, atîta aprobare în privirea-i sfredelitoare, încît mi-a fost de ajuns ca să mă liniştesc, să plec înaripat la drum.

Şi, totuşi, ajuns la companie, aveam o greutate pe suflet. Porneam la un atac greu, avînd în fruntea unuia din plutoane un sublocotenent tînăr, sosit doar cu cîteva ore înainte de la Constanţa. Nu primise încă botezul focului... Mi-am adunat comandanţii de plutoane în şanţul noroios. Zănaticul Iancuţ, un sublocotenent voinic, bănăţean, cu faţa frumoasă ca de fată, veşnic cu un surîs ironic în colţul gurii, fuma filozofic, urmărind cu privirea mişcarea creionului meu pe hartă. Lampa cu carbid zumzăia monoton sub foaia de cort care acoperea şanţul. În stînga mea, cu capul proptit în peretele şanţului, privea pieziş harta ce-o aveam întinsă pe genunchi sublocotenentul Ionescu. De-abia atunci m-a izbit strălucirea neobişnuită, aproape stranie, a ochilor albaştri, mari, ai acestui tînăr care urma să dea primul atac în faţa Careilor.

— Tu, Ionescule, vei fi în rezervă, pentru că...

— Nu, domnule căpitan, mi-a tăiat el scurt

↑ Megyasscó-Ungaria. Artileria pregăteşte drumul în ureş al infanteriei.

Te-aşteaptă o mamă acasă. Nu te lăsăm !...
←(Din luptele ce au avut loc în Tatra).

● **53.159 HITLERIŞTI,** între care 14 generali şi 12.244 ofiţeri, au fost capturaţi de către trupele noastre din sudul ţării împreună cu detaşamentele patriotice de luptă, în cele cîteva zile care au trecut de la 23 August şi pînă la sosirea Armatei Sovietice şi a unităţilor noastre din Moldova.

Luptăm... Învingem... Eliberăm... Trupele noastre înaintează pe şoseaua Kassa-Budapesta. ↓

Scurt popas pe pămîntul eliberat al Ungariei. Ostaşii sovietici şi romîni sînt împreună şi în răgazul dintre două lupte. ↓

• 1000 KM au fost străbătuți de către trupele noastre în 260 de zile. Pe această distanță s-a luptat de cele mai multe ori pe un teren extrem de nefavorabil, fiind trecute 12 masive muntoase și 12 cursuri importante de apă. Armata romînă a participat la eliberarea a peste 3.800 de localități și a capturat mai mult de 100.000 de nemți, găsindu-se la 8 mai 1945, cam la 50 km de Praga.

În zori, cînd pasărea ↑ doarme... Trecerea rîului Moravia, în Cehoslovacia.

... Ca și crestele înălbite. Ostașii romîni atacă în ← munții Tatra.

vorba, ridicîndu-se în picioare. M-am săturat cît am stat în rezervă, la partea sedentară a regimentului, la Constanța. Oare am cerut să fiu dat la compania a 6-a (despre care se vorbește în toată divizia) pentru ca de la primul atac să fiu dat în rezervă?... Vă rog... vreau să mă trimiteți în linia I, pe stînga... Să atac la cotul căii ferate, unde ați făcut punctul acela cu creionul roșu pe hartă...

— Te-am înțeles, Ionescule. Acolo vei merge...

Întregul regiment s-a smuls din strînsoarea cleioasă a șanțurilor. Am pornit ca nălucile spre Carei.

Tîrîndu-ne prin băltoace, prin holde noroioase, aveam impresia că însuși întunericul era vîscos, că înotam într-o mare de păcură...

Abia ghicite, șinele căii ferate și-au anunțat prezența rece sub palmele noastre julite, sub genunchii însîngerați de mersul tîriș. În fața noastră se ridica, mai neagră decît noaptea, uriașa umbră zimțuită a Careilor. Parcă-i simțeam răsuflarea molcomă, ca a unei mari ființe ciudate.

Unul cîte unul, am început să ne rostogolim peste calea ferată, ca să intre tot pieptul companiei între drumul de fier și șosea...

Oare nici în Carei să nu se fi oprit nemții? mă întrebam nedumerit.

Holbam ochii, îmi bubuiau în urechi bătăile inimii. Oamenii mei se întindeau mereu spre dreapta, mistuindu-se în întuneric. Era o fîlfîire curioasă de umbre. În cele din urmă m-am instalat și eu lîngă calea ferată. Și tocmai atunci s-a aprins cerul. Mii de tunete au sfîșiat tăcerea. Nemții plesneau bolta întunecată cu nesfîrșit de multe rachete roșii, verzi și alb-strălucitoare. De-a lungul căii ferate, de-a lungul șoselei, împroșcau cu cartușe luminoase scuipate de mitraliere antiaeriene. Vrăbii de foc se fugăreau nebunește în brîie lungi bubuitoare. Ne-am făcut una cu pămîntul. Dintr-o privire mi-am văzut toată compania, am priceput că intrasem adînc într-o buclă a frontului nemțesc.

— Cum de nu ne-au simțit pînă acum fasciștii?...

Ei ne credeau mult înapoi, căci acolo împroșcau cu brandurile. În dreapta nu mai erau ai noștri, se aflau nemții... Pe cine aveam în stînga? Tot nemții. Ce era de făcut?... Hitleriștii trăgeau mereu rachete, noi nu ne mișcam, de-abia ne țineam respirația.

Mi se părea, ori chiar se apropia cineva de mine ca o șopîrlă? Nu, nu mi se părea. Era Ionescu. Venea dinspre inamic. Culmea!...

— Nu te mișca! i-am șoptit răgușit.

A rămas înlemnit sub o nouă vîlvătaie de lumină izbucnită din umbra Careilor. Apoi s-a strîns lîngă mine. Mi-a șoptit în ureche: „Domnule căpitan, în fața nu sînt nemți... Doar în stînga, lîngă calea ferată, și în dreapta la șosea... Ar fi bine să cucerim cele două case din față, apoi de acolo să năvălim peste nemții de la cotul căii ferate..."

Propunerea lui mă uimise; îmi ghicise gîndul. Nu i-am răspuns nimic. Am chemat agenții de transmisiune. Le-am transmis ordinul pentru plutoane. Spre dreapta mă bizuiam pe Iancuț. Doar plutonul lui trebuia să rămînă pe loc, în timp ce cu restul companiei urma să asalteze.

...Și, înainte de a se crăpa de ziuă, pe cînd nemții se mai domoliseră, probabil cuprinși de un somn de plumb, vălul de năluci al oamenilor mei, în frunte cu Ionescu, a izbit îngro-

mult, de toate armele, fundul buclei frontului fascist. Pe cotul căii ferate cădeau ca din prunii scuturați „bombițele" aruncate de brandurile iscusitului sergent major Constandoiu. În dreapta, plutonul lui Iancuț rădea șoseaua cu foc fierbinte de arme automate. Clocotea sălbatic porțiunea noastră de front. Răpăielile și uralele atacatorilor, zbieretele tăioase ale „friților" îngroziți, strigătele jalnice ale răniților, înjurăturile bărbătești ale dobrogenilor noștri — toate se îmbinau într-un vuiet înspăimîntător. La cotul căii ferate începură să bubuie grenadele oamenilor lui Ionescu, brandurile noastre își lungiseră tragerea. În curțile caselor icneau înăbușit, cu grohăituri, nemții buimăciți, trecuți prin vîrful baionetelor de grupele sergenților Lupu Grigore și Mîrlea Ion...

Maiorul Neacșu înțelesese atunci ceea ce-mi spusese la șura de paie că nu putea înțelege, dar încuviințase cu gîndul, cu privirea și cu inima lui mare de luptător experimentat. Tot batalionul a pornit la atac. Întregul front al regimentului s-a aprins...

Cînd geana zorilor clipea alburiu spre răsărit, tot regimentul era în plin asalt. Hitleriștii fugeau ciocnindu-se unii de alții pe străzile orașului, cosiți de focul nemilos al infanteriștilor noștri...

……

Orașul Carei — ființa aceea mare, ciudată, din noaptea trecută, pe care o simțeam pe cîmpul de nămol dintre calea ferată și șosea — era eliberat.

La 25 august 1944 dăduserăm primul atac la Constanța, la marginea de răsărit a țării... La 25 octombrie soarele, ajuns în creștetul cerului, ne sărută cu razele lui de foc la marginea de apus a patriei, eliberată complet de hidra fascistă. Ne pregătim intrarea pe pămîntul Ungariei. Lupta pentru libertate continuă.

Cehoslovacia. La mormintele unor eroi romîni căzuți în lupta pentru eliberarea poporului frate.

Fotografii de la MUZEUL MILITAR CENTRAL

• PENTRU BĂRBĂȚIA de care au dat dovadă cu prilejul bătăliilor de pe Mureș, de la Salonta și Oradea, generalul Mangarov, sub ordinele căruia luptau trupele noastre, le-a citat prin ordin de zi la 23 septembrie 1944.

Diviziei „Tudor Vladimirescu" i s-a acordat de către Comandamentul Suprem Sovietic numele „Debrețin", pentru eroismul de care a dat dovadă în lupta pentru eliberarea acestui oraș.

Pentru aportul prețios al diviziilor noastre la operațiunile de eliberare a Ungariei, ele au fost salutate de patru ori cu salve de artilerie trase la Moscova.

cînd ROMÎNIA nu mai e MOZAMBIC

de Dan DEŞLIU

Ieri-alaltăieri — acum două sau trei decenii — occidentul ştia că Romînia înseamnă o regiune vag exotică, situată pe la gurile Dunării — ceva gen Mozambic, fiindcă şi Mozambicul are fluviu cu deltă: Zambezi. Deşi cu un vehicul potrivit puteai — încă pe atunci — s-o porneşti dimineaţa din Viena şi să iei cina pe Criş, la Oradea, ţara aceasta părea europenilor pierdută undeva, la distanţe enorme.

Adevărat, ţiţeiul prahovean făcea o carieră turbată pe piaţa mondială, însă — jenat pesemne de umila-i sorginte — sub pseudonim: îi zicea „Oil".

La ora aceea, străinătatea ne mai sezisa întrucîtva prezenţa datorită Cotnarului, mititeilor şi lui Popescu Lucian, boxeur de formidabilă clasă, fost dublu campion al Europei. De „Scrisoarea pierdută" nu se prea auzise nici în vecini, la Sofia ori la Pesta; faima penelului magic cu care Luchian dezvăluia existenţa în univers a unor nuanţe secrete pînă la dînsul nu răzbise dincolo de Ciorogîrla.

A încerca o comparaţie între ce reprezentam ca valori unanim recunoscute „atunci" — şi ce reprezentăm astăzi, pe plan internaţional, este puţin cam imposibil. Mai întîi, pentru că zero nu e termen de comparaţie şi al doilea, pentru că „Flacăra", cu toată bunăvoinţa, nu-mi poate pune la dispoziţie nici măcar treizeci-patruzeci de pagini. Mi-a dat trei-patru (nu de revistă: de bloc) în care — ce să spui mai întîi?

Că ingineri romîni montează sonde petrolifere în preajma Himalaiei şi în China septentrională? Mă rog, noi, cum ziceam, avem oarecare tradiţieîn materie... Detaliu notabil, marca utilajului: „Made in R. P. R. ".Marcă fără tradiţie, dar — mai important — cu viitor.

...Că, în vreme ce Londra şi Bruxelles îl ovaţionează pe Silvestri, („*...un dirijor impresionant... trăsături geniale... emul al unor Toscanini sau Weingartner*"), dincolo, în cealaltă jumătate a simpaticei noastre sfere, geologi de pe malurile Dîmboviţei fac prospecţiuni în jungla indoneziană?

Dacă aş fi poet, aş încerca probabil o scurtă divagaţie lirică pe tema de mai sus; în acea ipostază ferice, desigur că nu m-aş mărgini să notez pur şi simplu apariţia primelor traduceri din Caragiale şi Sadoveanu în ţara Calidassei, în patria lui Hafiz, pe tărîmurile divinului Aligheri... Ia gîndiţi-vă numai: „*Onorabililor, nu întrerupeţi pe venerabilul, aveţi puţintică răbdare!*" — asta, în persiană trebuie să sune senzaţional!

Pictor să fiu, m-ar ispiti imaginea tulburătoare a unui joc oltenesc — Căluşul sau Hora — în sălbaticul peisaj scoţian de la Llangollen, ca şi lîngă Atlantic, la Quimpere, în ceţoasa peninsulă Bretagne, a vechilor „pêcheurs d'Islande", unde dansurile noastre populare au „revoluţionat", ca să zic aşa, celebrele „Fêtes de Cornouailles". Sau, la Atena — mai ales la Atena — pe fundalul Acropolei: vîrtej de fluturi şi flori din aur şi borangic, coloane ionice înnegrite de secole, cerul albastru...

Dar — nu-i aşa? — chiar şi o simplă informaţie din ziar, spunînd că într-o singură lună — august 1956 — s-au ţinut cinci conferinţe despre viaţa culturală a ţării noastre — în Mexic, nota bene! — este entuziasmantă.

În lumina unor evenimente de această factură, devine aproape hazliu să afli că domnul Mircea Eliade pretinde, la Paris, să reprezinte „spiritul romînesc" cu istorioare de magie şi ocultism, iar „son cher collègue "dl. Isou pre-

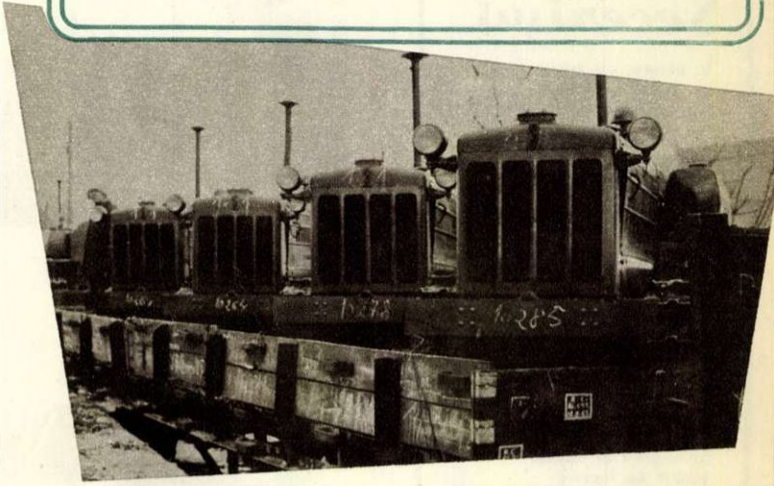

Romînia, ţară „eminamente agricolă", cum era categorisită odinioară, exportă astăzi, printre alte produse industriale, şi tractoare. Tractoarele romîneşti au ajuns astfel în China, Suedia, Coreea, India, Grecia, Albania, Siria, Egipt, Bulgaria... ↑

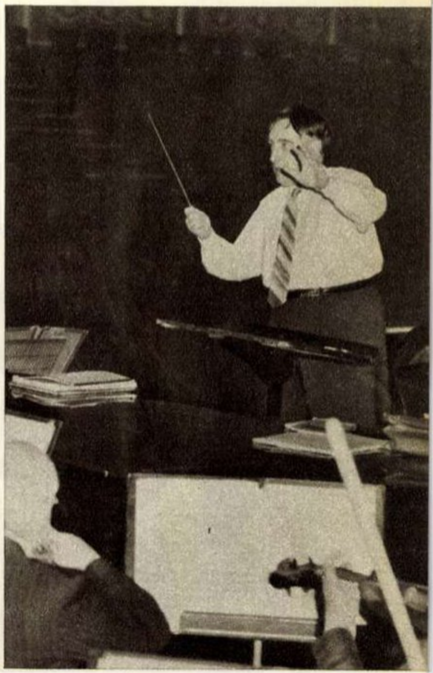

Repetiţie la Royal Albert Hall. Orchestra filarmonică din Londra se pregăteşte pentru un concert neobişnuit. La pupitru, dirijorul romîn Constantin Silvestri.

← *Inaugurarea puternicei instalaţii romîneşti de foraj petrolifer la Jawalamukhi, în India.*

Nicolae Tăutu Manifestaţie

Ieri trist zvoneam din liră, şi cîntecele mele
Orbecăiau în beznă, de om neînţelese,
Doar spinii le-nţepau gurguiul lor de stele,
Doar ceaţa să le-mbrace prindea văluri să ţese!
Ieri singur le rosteam pe ţărmuri nesfîrşite,
Acolo unde marea şi cerul se îngînă,
Dar se pierdea ecoul pe valuri poleite
Şi orb strîngeam ca Lear doar umbra lor în mînă,
Rostind către imensa, de apă veşnicie,
Cînd silă mi-era fruntea spre-azururi să-mi ridic
Să nu-mi rămînă-n pulberi grea dîra de leşie:
„Ce mic mi-e cîntecul, ce mic!"

Mi-s cîntecele astăzi spre oameni îndreptate,
Cu ei păşesc în august cîntînd pe bulevarde,
Şi parcă largul mării şi ceruri depărtate
Viu clocotesc în steagu-mi, în sîngele-mi ce arde!
Ce-mi pasă de sihastra şi vechea veşnicie
Cînd cerul e alături cu stele şi cu nouri,
Cînd inima mulţimii răscolitoare, vie,
Stîrneşte în mine viersul cu omeneşti ecouri.
Îmi cînt eu propriu-mi cîntec cu miile de glasuri,
Rostind plecat mulţimii de viaţă dătătoare,
În clipe de avînturi, în clipe de popasuri:
„Ce mare-i cîntecul, ce mare!"

Ion Bănuță :

Libertatea

Din adîncuri de milenii
moștenii doar munca grea,
și cumplita moștenire
spatele-mi încovoia.

De mă îndreptam din șale,
furtunos, din cînd în cînd,
îmi era de fulger brațul
prin domnime străbătînd.

Dar cumplit sării odată,
cuprinsei pămînt și mare
și sub roșiile steaguri
îmi simții a mea chemare.

Cu mulțimea-n miez de noapte
am descătușat Cetatea
și-am jurat: — Aici domnească
pe vecie Libertatea .

Secerișul

În amurg, pe mare,
pe Neptun îl văz
cum pe-albastre valuri
seamănă ovăz.

Soarele-i ca focul.
În al verii miez
crește-nalt ovăzul
pe cînd eu visez.

Plin de vînt, foșnește —
și s-a copt, spre sud —
iar Neptun cosește
de sudoare ud.

Nesfîrșit e lanul,
marginea nu-i vezi.
Și e greu la coasă,
singur de lucrezi.

Dar cînd plin de trudă,
cată lung în jur —
vede cum aleargă,
către el, Mercur,

— Ți-am adus combină
să te scap de chin!
— Bine faci, cumetre,
Și-l poftí, la vin.

Apoi — ca-n poveste —
pînă la-nnoptat —
lanul de pe mare,
tot, l-a secerat.

tinde idem, cu compoziții ca acestea:

Bidilingi; tingi-tingi!
Vingilingi; clingi-dingi!
Clingilingi; ringi — lingi!
Vou...!

(Deși e vorba de un citat, rog totuși, onor. cititori, să mă scuze...)

Printr-o involuntară asociație de idei îmi amintesc că, tot la Paris, periodicul de specialitate „La semaine des hôpitaux" a consacrat nu demult un întreg număr realizărilor medicale din R.P.R. — încît occidentalii se pot convinge că stăm destul de bine și sub aspect psiho-fizic. Faptul îl atestă de altfel — prin tangență — unele probe... materiale, îndeosebi colecția de titluri și medalii ale sportivilor romîni, campioni olimpici, mondiali sau europeni în discipline foarte diverse — tragere la țintă sau handbal, box sau popice sau ping-pong...

...O, dacă aș fi... (sînt gata să pariez că nu veți ghici ce aș vrea să fiu în momentul de față!). În sfîrșit — dacă aș fi acum măcar așa, puțin, Popescu-Gopo! Las'că aș avea acasă o „Frunză de Aur" a ultimului Cannes — dar aș reuși, în cîteva fraze, să condensez cu un aer non-șalant o mie de lucruri disparate... Ați vedea atunci ce relații intime și precise se pot stabili între apariția lui UTOS 2 — tractor rutier romînesc — în preajma deșertului Gobi, și timbrul — de asemenea romînesc — cu portretul lui Mozart, timbru pe care Wiener Zeitung l-a apreciat drept una din cele mai bune emisiuni filatelice dedicate marelui Wolfgang...

... De unde, normal, am trece la succesele Teatrului Național în Franța și Veneția, ale mostrelor de cherestea carpatică la tîrgurile internaționale din Leipzig, Izmir, Salonic, ca să ajungem apoi la claviatura pe care Mîndru Katz cîntă Bach și Enescu pentru irlandezi, în vreme ce Moscova palpită la finalul „Citadelei sfărîmate", iar „11"-le C.C.A. ține în șah cea mai cunoscută echipă de fotbal a lumii, „Arsenal", la lumina reflectoarelor londoneze...

Totul s-ar potrivi admirabil în această „scurtă istorie" a noilor noastre relații internaționale, fiindcă, la urma urmelor, fiecare din faptele citate seamănă cumva cu o floare sădită, simplu, pe pămîntul comun al planetei.

P.S. *Toate cele enumerate mai sus s-au petrecut în ultimii doi ani.*

Geologul Coriolan Stoica și inginerul Bogdan Standeișchi în plină junglă indoneziană, printre băștinașii Sumatrei.

Cele mai bune handbaliste din lume: membrele echipei feminine a R.P.R.

ROMANIA
ROMANIA
ROMANIA
ROMANIA

Medalia de Aur a Festivalului Internațional de la Cannes, cu care a fost distins desenul animat „Scurtă istorie". În stînga sus: I. Popescu-Gopo, creatorul filmului.

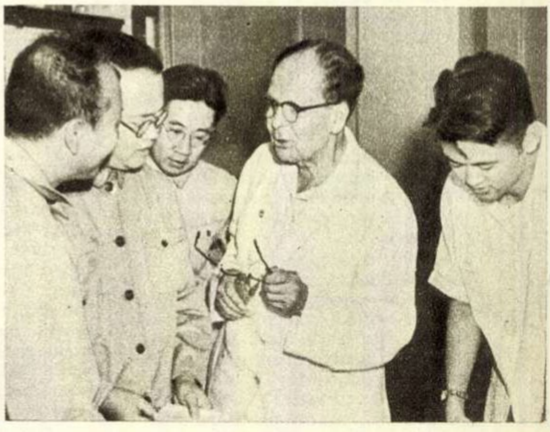

Academicianul Ștefan Nicolau, în vizită la Șanhai. Înfrățiți în lupta comună pentru apărarea vieții omului, medicii romîni și chinezi fac schimb de experiență.

Ansamblul C. F. R. Giulești, premiat cu Trofeul internațional la Festivalul de jocuri populare de la Llangollen (Anglia).

Ion Horea Crețianu

Cîntec pentru 23 August

Măreață zi a dezrobirii,
Cu aur cerul se-nveșmîntă...
Poporul renăscut prin tine
Te-mbrățișează și te cîntă.

Tu ești obîrșie de cale
Spre luminoase vremi mai bune,
Slăvită-i fi cît fi-vor inimi
Și-n noi virtuțile străbune.

Sub semnul tău se-ncinge hora,
Cu noi nădejdi pe vechi meleaguri,
Ce poartă-n ele pietre scumpe
Și rod de pîine, rod de faguri...

Cărunți și tineri, întru slavă
Zoresc cu flori înrourate
La sărbătoarea libertății,
La cea mai dragă dintre toate...

Un grup de petroliști romîni în mijlocul petroliștilor din Baku, capitala Azerbaidjanului Sovietic.

Alfred Margul Sperber

ÎN VIITOR VA PROSLĂVI CÎNTAREA

În viitor va proslăvi cîntarea
Pe cei veniți cîndva din Răsărit,
Și clipa ce-a deschis în față zarea,
Sub steagul tău, iubitule Partid!

Atunci în jur va fi doar veselie
Și oamenii și-or pune întrebări
Gîndind la cei ce-au coborît sub glie
Croind spre soare albele cărări.

Ne-or pizmui c-am fost cîndva de față
La vremea povestită de bătrîni
Cînd s-au aprins luminile în ceață
Și au căzut cătușe de pe mîini.

N-o să ne cînte numai viitorul!
Noi n-am uitat ce-a fost în anii grei...
Ascultă doar cum cîntă azi poporul
În zi de August douăzeci și trei!.

Ai să desprinzi din marea lui cîntare
Un imn de slavă-al anilor măreți
Și-un marș funebru-al zilelor barbare,
Și simfonia noii dimineți!

Ai să auzi cum țiuie furnale,
Sirenele cum sună-n clocot viu,
Și ai să vezi cum grîul țării tale
Își scaldă-n soare spicul auriu!

Ai să auzi copii cîntînd sub soare
Urcînd spre slăvi — nestăvilit potop,
Și-un cînt iscat la marea sărbătoare
De cei ce leagă snopul lîngă snop.

Da, vei simți și pacea, și seninul,
Și strălucirea caldei aurori,
Și ai să sorbi din cupa plină—vinul
În cinstea minunatei sărbători!

În romînește de M. **DJENTEMIROV**

O parte a pavilionului romînesc la Tîrgul Internațional de la Bruxelles.

Vasul romînesc „Plehanov" se pregătește de plecare cu un transport de geamuri pentru Turcia.

Regizorul Sică Alexandrescu, care a pus în scenă la Tampere (Finlanda) „O scrisoare pierdută", este felicitat de artiștii teatrului.

Publicul e milanez, iar bunătățile sînt romînești.

SAUDI ARABIA
ROMANIA
PORTUGAL
POLAND
PHILIPPINES
PERU

Ca membră a O.N.U., Rominia își spune ferm cuvîntul în apărarea păcii. În fotografie: un aspect al sălii de ședințe în timpul celei de-a XI-a sesiuni a Adunării Generale O.N.U.

... Iar lumina apusului pare a se îndulci printr-o ceaţă nespus de fină...

Nu cel mai marcant membru al colectivului, dar cel mai tînăr: laboranta Felicia Velican.

Lucrînd la rezervoarele de grezie prin care circulă acidul formic.

De sute de ani jucau focuri pe cîmpiile Ardealului. Erau flăcări galben-roşietice, care ţişneau din pămînt sau fugeau prin crăpături ca alungate de diavol, şuierînd, bîzîind, susurînd. De sute de ani jucau sute de focuri, stingîndu-se ici şi aprinzîndu-se colo. În Evul Mediu oamenii credeau că luminile acestea jucăuşe sînt semne ale comorilor îngropate dedesubt, dar după ce astupau pălălaia şi se afundau în jos, cu hîrleţul, nu găseau decît pămînt, lut, pietriş. În 1672, cînd focurile s-au întins pe suprafeţe mari, au venit învăţaţii — care nu credeau în comori — şi au căutat alte cauze, au cercetat solul, au cernut nisipul şi au pus flăcările pe seama unor gaze care ţişneau de undeva din adîncuri. Şi după cîte lumini se aprindeau noaptea în Ardeal, ai fi putut crede că toate dealurile cu vii din preajma Mediaşului, toate pădurile Copşei, toate pîraiele Turzii sînt aşezate pe un glob gazos, asemenea nebuloasei de la facerea lumii, peste care bunul dumnezeu a aşternut un strat subţire de pămînt. Iar cînd, în 1909, s-a aprins sonda de explorare din comuna Sărmăşel şi gazele au ţîşnit la o presiune de 36 atmosfere, se părea că scoarţa subţire o să se despice cu totul şi crusta solului o să cedeze groaznicei apăsări dinăuntru.

Incendiul acesta a constituit primul tur de forţă pe care metanul îl încerca în Ardeal, pentru a distruge definitiv vechea legendă de focuri pe comori şi a-şi arăta puterea teribilă ascunsă undeva în adîncuri, la sute şi la mii de metri sub scoarţă.

După ce sonda de la Sărmăşel a fost stinsă, au venit alţi cercetători, apoi societăţi particulare, apoi statul — şi au apărut alte sonde, multe alte sonde asemănătoare celor de petrol. Captat, gazul metan n-a mai făcut pe dervişul dansator, ci a plecat să încălzească plite de bucătărie şi cuptoare industriale, să încingă filamente luminoase. După zeci de mii de ani de beznă, în clipa în care se crezuse liber să scape de presiunea enormă a pămîntului, după dramatica irupere de la Sărmăşel, metanul părea domesticit şi trecut în regnul gospodăresc de pe lîngă casa omului. Într-o noapte, însă, în preajma pădurii Şomîrt a pornit să vîjîie cumplit o flacără şi, ca o spadă aprinsă ce despica pădurea, s-a îndreptat spre noua sondă, ce fora la două sute de metri mai încolo. Sondorii s-au tras deoparte, neputincioşi — flacăra a întins o limbă şuierătoare, o limbă roşietic fumegoasă şi a lins prăjina de foraj, apoi s-a auzit un şuier cumplit, un vaier al pămîntului, ca şi cum în locul acela i-ar fi plesnit plămînii, şi o vîlvătaie imensă a urlat în coasta Copşei Mici. Lumina s-a văzut pînă la Mediaş şi medieşenii au crezut că arde cerul. Apoi s-au obişnuit şi au început să-şi citească ziarul, noaptea, în curtea casei.

De căldură salcîmii înfloreau de două ori pe an, iar ţăranii nu mai ieşeau ziua la munca cîmpului, ci noaptea, căci era lumină şi mai răcoare ca sub razele soarelui. Păsările cădeau fulgerate în raza pălălaiei, iepurii se apropiau fascinaţi ca de un şarpe de foc. Apărură restaurante, barăci în preajma sondei — veneau turişti din toate colţurile ţării şi din străinătate să vadă arzînd averea pămîntului, iar metanul, înnebunit, părea să ardă mereu mai intens. Au fost chemaţi specialişti americani, care au făcut un foraj oblic, spre a goli punga de gaze pe altă gură şi a epuiza flacăra prin nealimentare. N-au reuşit. Au venit apoi doi ingineri romîni, care au pompat apă în nişte rezervoare uriaşe —batale—şi, la un semn, au lăsat să se prăbuşească în crater întreg puhoiul adunat de ei săptămîni de-a rîndul. Încercarea, în aparenţă lipsită de fineţe, a reuşit deplin. Sub năvala apei, straturile superficiale s-au muiat, s-au prăbuşit, au stăvilit erupţia. Sonda s-a stins, după ce consumase zeci de miliarde de metri cubi — producţia ţării pe cîţiva ani. Metanul a continuat să se scurgă pe ţevi dinainte pregătite, înregistrat fiind de contoare şi îndrumat spre teracote, fabrici şi felinare de fier forjat.

Nelăsat să se irosească în incendii, metanul se irosea totuşi într-un fel. Proprietarii societăţilor de gaz metan îl ţineau ca pe o slugă proastă, bună doar de munci grele, lipsite de fineţe. Vinderea lui pentru a fi ars procura însă cîştiguri imediate. Şi de ce alta aveau nevoie binecunoscuţii patroni „anonimi", decît de cîştiguri imediate?

Iar gazul acesta, care ardea, putea fi transformat în haine, cravate, slipuri, fotolii, sacoşe.

Flacăra jucase din totdeauna pe comori. Trebuia doar ca ele să fie dezgropate. Dar nu cu hîrleţul, ci cu retorta, reductorul, ajutajul, sita de platină, în nişte mecanisme foarte complicate.

Pentru asta nu era de ajuns ca tehnicienii să cunoască ultimele cuceriri ale chimiei. Era nevoie de o orientare nouă, de o nouă politică economică. De-abia Republica consfinţi maturitatea metanului. Iar hotărîrile care urmară — pe linie de stat şi de partid — arătară atenţia uriaşă pe care o merita acest aur incolor, risipit în bună măsură decenii de-a rîndul.

Forezele — în aparenţă aceleaşi — scormoneau acum sub pămînt nu doar după gazul cu mare putere calorică, ci după cele mai felurite obiecte de larg consum.

*

Metanul se găseşte într-un soi de domuri subpămîntene, în aşazisele nisipuri gazeifere. Sonda sparge straturile superioare şi, ajungînd în nisipul gazeifer, metanul ţîşneşte în sus, împins de apele subterane, supuse la mari presiuni şi care se infiltrează numaidecît în dom, în locul gazului.

Captat, metanul îşi începe marea lui călătorie. Pas cu pas el îşi pierde vechile deprinderi şi aparatajul modern execută asupra sa transformări pe care nu numai alchimiştii, dar nici chimiştii de acum jumătate de secol nu le visau.

Înainte de toate, metanul, ars, dă negrul de fum, care se amestecă în cauciucul sintetic. Fără negru de fum (carbon), o anvelopă ar dura două-trei mii de ore; cu negru de fum, viaţa ei trece de o sută de mii de ore. Procesul de obţinere al acestui produs — sumar expus — e simplu: gazul se arde şi apare carbonul. Practic se folosesc procedee multiple, din care ultimul combină arderea produselor petrolifere grele cu metanul. Procedeul acesta aparţine inginerului Alexandru Stan, care de aproape douăzeci de ani lucrează la Copşa Mică.

Într-una din secţiile combinatului „N. Teclu", un soi de castel negru şi crenelat, se lucrează cu metoda iniţiată de inginerul Stan şi definitivată de un colectiv, ajungîndu-se aproape la o dublare a productivităţii. Ţinînd seama de marea cerere pentru export, se poate spune că secţia de „negru de fum de furnal" produce zilnic valută.

Cam hornari, da' ce să-i faci ! Lucrul la negru de fum nu e ca la brutărie.

Străinătatea a cerut totdeauna acest produs romînesc — nu numai pentru că puţine ţări îl fabrică, dar şi datorită bunei lui calităţi. Cu toate acestea, abia după naţionalizare s-a dezvoltat obţinerea de negru de fum din gaz metan. Şi anume, producţia aşa-numitului

AURUL INCOL

Scurt răgaz la montaj. Iosif Ungar are timp să-şi răsucească o ţigară.

„cărbune pur“ din metan a crescut de douăsprezece ori.

Parte din acest negru de fum ce se împrăştie în masa cauciucului din întreaga lume se cerne fără încetare peste Copşa Mică. Iarba e înnegrită, în odăi feţele de masă capătă o reţea de puncte negre. Cămăşile se murdăresc înainte de a le îmbrăca, iar lumina apusului pare a se îndulci printr-o ceaţă nespus de fină.

*

Lîngă combinatul „N. Teclu“ exista un cîmp de cartofi. Frunzele verzulii ale cartofilor se înnegreau sub pulberea purtată de vînt şi păreau să aparţină unei plante ciudate, nemaivăzute. Într-o zi frunzele pieriră cu totul şi nu mai răsăriră de loc — dar nu pentru că negrul de fum ar fi fost nociv, ci pentru că metanul era în plin marş victorios şi, fără erupţii, fără incendii, ocupa teritoriul Copşei Mici.

Mai întîi a venit un om negricios, cu o figură uscăţivă, vorbind pătimaş dar reţinut. Era un mecanic de la „Teclu“, Ion Munteanu. Făcea parte dintr-un grup detaşat la construcţia staţiunilor-pilot (laboratoare care execută o „repetiţie generală“ a procesului de producţie, înainte de trecerea în fază industrială). Ion Munteanu a lucrat la schimbarea cîmpului de cartofi într-un soi de hală înaltă, etajată, cu despărţituri paralele. Apoi a învăţat să urmărească fabricaţia utilajelor în care metanul trebuia să fie prefăcut în metacrilat, nitril acrilic şi alte produse a căror pronunţie îţi strepezea dinţii. Acum piloţii sînt gata, instalaţiile puse la punct, iar secretarul organizaţiei de bază, Ion Munteanu, care a urmat între timp facultatea fără frecvenţă, o să plece la „cu frecvenţă“, la Cluj. Pionieratul piloţilor s-a terminat şi dînsul ştie că s-a încheiat cu asta o etapă. O să continue „băieţii“ acum.

Şi au venit mulţi băieţi — proaspeţi absolvenţi ai facultăţilor de chimie industrială. Toată această serie nouă de „alchimişti“ e deosebit de entuziastă în căutarea pietrei filozofale şi, dacă treceţi cumva prin

OR

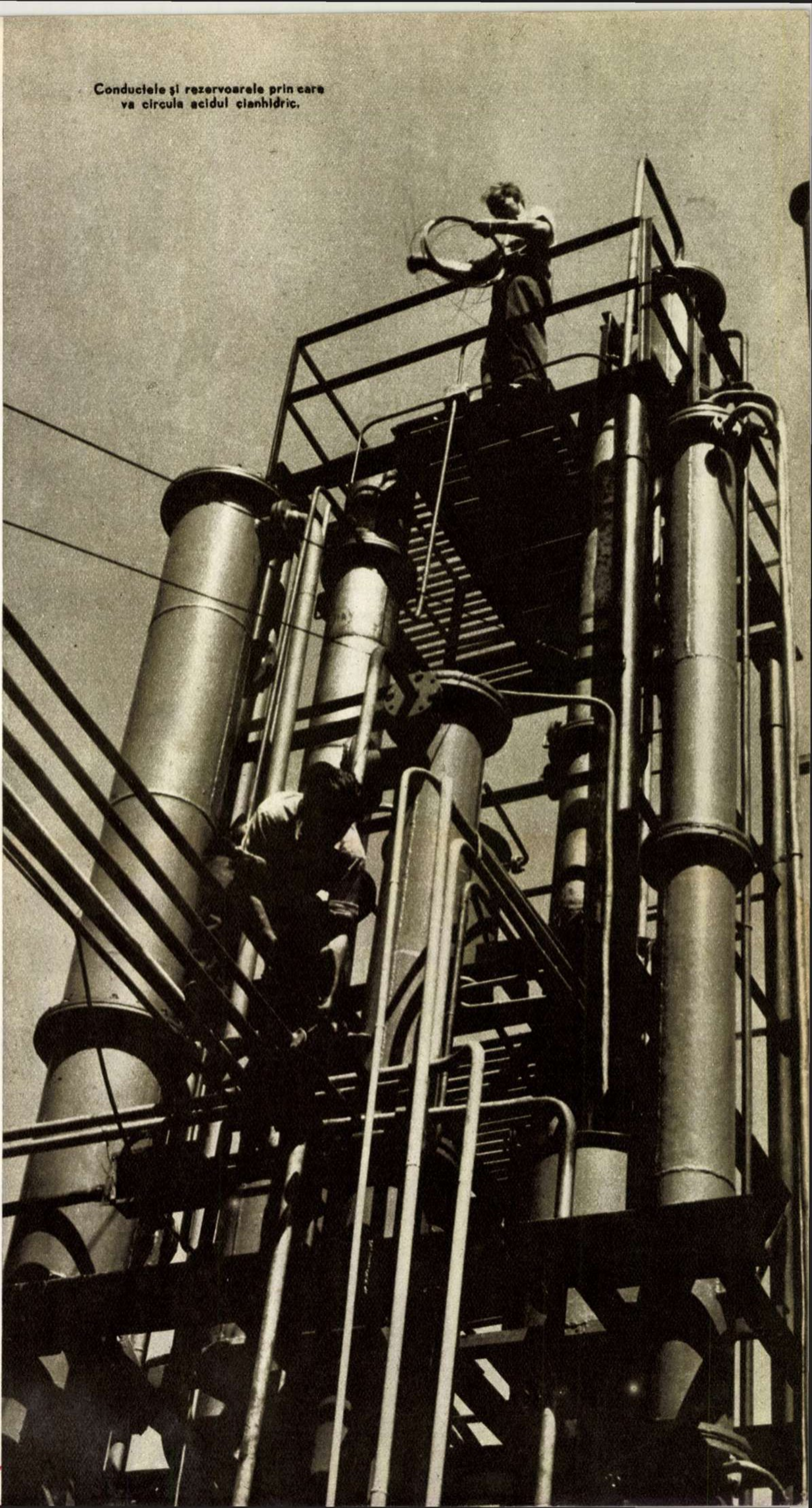

Conductele şi rezervoarele prin care va circula acidul cianhidric.

Mediaş, pe la Chimgaz, o să auziţi pe coridoarele de sus răsunînd o mulţime de porecle. Atmosfera aceasta de cămin studenţesc e deosebit de lucrativă. Băieţii au pus la punct o instalaţie de dimetilamină — care va deveni pînă la urmă solvent de mase plastice —şi care e prima în felul ei în ţară, lucrînd la presiuni şi temperaturi ridicate. Iar dincolo, la Copşa, unde sînt piloţii, o să-l întîlniţi pe Grigore Pop, un băiat blond şi foarte tînăr, şef de promoţie, care mai roşeşte uşor cînd vorbeşte despre diploma de merit universitară şi care lucrează la acidul cianhidric. Tatăl lui e ţăran, preşedintele unei colective, şi ar fi vrut ca Grigore să devină doctor. Dar chimia, vrăjitoarea asta modernă, a sucit capul băiatului din copilărie şi l-a făcut să strîngă într-un dulăpior hipermanganat şi acid sulfuric, să fabrice detonante din zahăr şi clorat de potasiu. Ar fi vrut apoi să lucreze la fabrica de medicamente din Cluj, unde a şi fost repartizat, dar repartiţia era pe un loc fictiv — şi astfel a ajuns la Copşa, la staţia-pilot, în secţia de acid cianhidric.

Şi dacă îi iei pe fiecare în parte, vezi că oamenilor ăstora nu le e indiferent dacă lucrează într-un domeniu necunoscut sau într-unul bătut şi că preferă Copşa Mică unor oraşe, fiindcă aci e mai „interesant". Altfel ce i-ar reţine pe unii dintre aceşti proaspeţi ingineri, în preajma mirosului de peşte putred al dimetilaminei, în preajma perfidului acid cianhidric, care miroase a migdale amare, în preajma înecăciosului amoniac? Ce i-ar reţine pe aceşti proaspeţi ingineri, care locuiesc cîte doi într-o cameră, ca la cămin, şi nu pleacă în alte părţi doar fiindcă nu li s-a gătit locuinţă, cum s-a întîmplat cu alţi tehnicieni, cu Rusu şi Caba? De altfel, lipsa de locuinţe e un prag destul de greu de trecut în activitatea de chimizare a metanului. Mediaşul e aglomerat şi construcţiile de case nu pridideşc să satisfacă cererile mereu crescînde.

Dar ceea ce e greu de suportat de către familişti e mai uşor suportabil de către burlaci, care sînt foarte tineri. Şi, mai ales, cînd pasiunea lor se consumă creator, transformînd materia. Căci în incinta combinatului „Teclu" şi aci, la piloţi, metanul e supus acelor procese care fac din el una din cele mai credincioase slugi ale omului, prompt, factotum şi de încredere, asemeni duhului lămpii lui Aladin.

*

În linii mari, nu ne putem stăpîni să nu scriem o ecuaţie simplificată, spre a arăta o parte a aventurii metanului (CH_4), a amoniacului (NH_3) şi a oxigenului (O_2). În definitiv, dacă cititorul s-a obişnuit cu formulele rentabilităţii, cu procentajele şi randamentele, de ce n-ar urmări, literal, şi nemaipomenita aventură din reductor?

(metanul) (amoniacul) (oxigenul)

$$CH_4 + NH_3 + \frac{3}{2} O_2$$

trec în:

$$HCN + 3H_2O$$

adică în preţiosul şi blestematul nostru acid cianhidric şi în apă — fără să mai pomenim reacţiile secundare, care ar încurca simplificarea de mai sus şi care reduc şi randamentul.

Iar amoniacul poate fi obţinut şi el din metan — iar cianhidricul va avea doi taţi şi o mamă — putem spune... oxigenată.

Apoi cianhidricul şi hidroxidul de sodiu (soda caustică)—NaOH— se vor combina (neţinînd seama de reacţiile secundare) şi vom căpăta cianura de potasiu şi apa.

Iar cianura va sta la baza unei poliamide foarte căutate, numite nilon.

Cît despre acidul cianhidric, el foloseşte şi la producerea plexiglasului — după nişte ecuaţii mai complicate — şi la producerea orlonului.

Plexiglasul se obţine deja în faza pilot. Se toarnă plăci, capete de căţei, rame de ochelari, mînere de perii, paralelipipezi cu scopuri didactice.

Orlonul e un admirabil înlocuitor al lînii şi, dacă se vopseşte greu şi are o hidroscopicitate redusă (te cam face să transpiri), e în schimb de cinci ori mai ieftin ca nilonul, e materia primă a stofelor neşifonabile, e neinflamabil, rezistă la acizi şi baze etc. etc.

*

Acestea sînt o mică parte a corpurilor obţinute din metan sau din compuşii lui. Foarte puţini dintre chimiştii noştri au văzut instalaţii asemenea celor care se construiesc aici şi informarea lor se datoreşte literaturii universale de specialitate, foarte zgîrcită în detalii, ea însăşi incipientă în aceste domenii. De aceea să nu vă miraţi auzind pe unii dintre proaspeţii absolvenţi, pe tehnicienii chimişti, că spun: „procesul acesta de la Copşa Mică n-a mai fost încercat nicăieri: e unic în lume..."

Procedeu unic de transformat materia, experimentat pe fostul cîmp de cartofi. În spatele chimizării metanului, simbolică de astă dată, apare cotitura istorică făcută de aceste locuri, care şi înainte erau industrializate. Iar călătoria metanului către casele oamenilor ca haină, blană, saltea — de asemenea simbolică — e de-abia la început, ca şi toată armata de chimişti tineri ce domesticesc materia.

C. BACIU

Fotografii de S. STEINER

Uneori pe frontul chimizării metanului se foloseşte masca de gaze.

notăm!

COLIBAŞI

FELICITĂRI. Înainte de a fi livraţi diverselor întreprinderi, segmenţii fabricaţi la uzinele „Vasile Tudose" din Colibaşi trec prin mai multe probe de control. Ultima probă este făcută de tînăra Steliana Cincă.

Mulţi dintre clienţii întreprinderii au felicitat-o în scris pentru conştiinciozitatea cu care lucrează. Printre aceştia sînt şi muncitorii de la uzinele „Steagul Roşu" din Oraşul Stalin.

Fotografie de A. PALLY

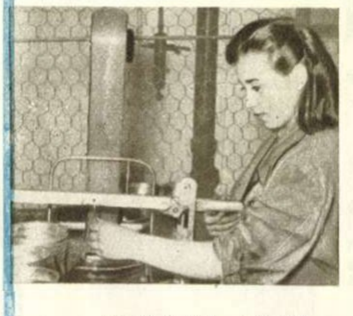

ARADUL NOU

SE ÎNLĂTURĂ NAŞTEREA GĂINILOR RAHITICE. Cel mai mare incubator din ţară se află la Aradul Nou, în regiunea Timişoara, şi poate incuba 60.000 de ouă deodată.

Pentru a se înlătura naşterea unor pui rahitici, specialiştii întreprinderii au creat un aparat de control — ovoscopul — cu ajutorul căruia sînt înlăturate ouăle în defect.

Fotografie de L. WEISS

SIGHIŞOARA

PENTRU EXPORT. Tîrgul internaţional de la Leipzig, pe lîngă altele, ne-a adus şi o comandă puţin obişnuită: pălării şi coşuleţe din paie — produse mult admirate la acel tîrg.

În fotografie: mîinile meştere ale tinerelor din Sighişoara, (Cooperativa „16 Februarie") execută o comandă destinată R.D. Germane.

Fotografie de Ion FRIDMAN

RAIONUL NEGRU VODĂ

ÎNCĂ aproape 30 de colectivişti şi-au construit case proprii în comuna Comana, din raionul Negru Vodă. Unul dintre aceştia este şi Vasile Şaplogu, pe care-l vedem în fotografie împreună cu familia sa.

Fotografie de Gh. CIOROBEA

BRĂILA

ŞI-A DESCHIS PORŢILE UN CINEMATOGRAF ÎN AER LIBER. Noua construcţie, de o arhitectură originală, posedă o scenă spaţioasă care poate fi utilizată pentru diverse alte reprezentaţii artistice. Cinematograful „Popular" este dotat cu aparate moderne şi are o capacitate de 800 de locuri.

Fotografie de B. PETROVICI

TG. MUREŞ

CEL MAI NOU CARTIER. Fotografia de mai jos ne-a fost trimisă de corespondentul nostru care ne scrie: „Acum cîteva luni am trimis „Flacării" un reportaj intitulat: „Noul cartier muncitoresc din Tg. Mureş". Portofoliul revistei fiind prea încărcat, materialul nu a apărut pînă azi. Acum vă rog eu să nu-l mai publicaţi. Ceea ce a fost „nou" atunci a devenit azi vechi. În momentul de faţă, în oraşul nostru se clădeşte un alt cartier muncitoresc, care se poate numi cu adevărat „cel nou". El va cuprinde pentru început 13 blocuri cu un total de 300 apartamente".

IAŞI

ÎN CURÎND va intra în funcţiune Baza de producţie a Trustului 14 Construcţii-Iaşi, unde vor fi întreţinute şi reparate toate utilajele trustului. De asemenea, baza va produce piesele de schimb necesare utilajului folosit de Trustul 14 Construcţii pe toate şantierele sale. Tot aci vor fi reparate tractoarele, autocamioanele şi celelalte mijloace de transport ale Trustului.

Fotografie de L. BENES

notăm!

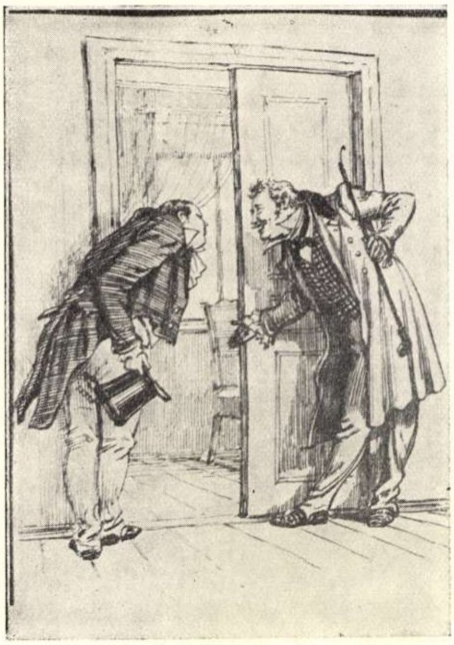

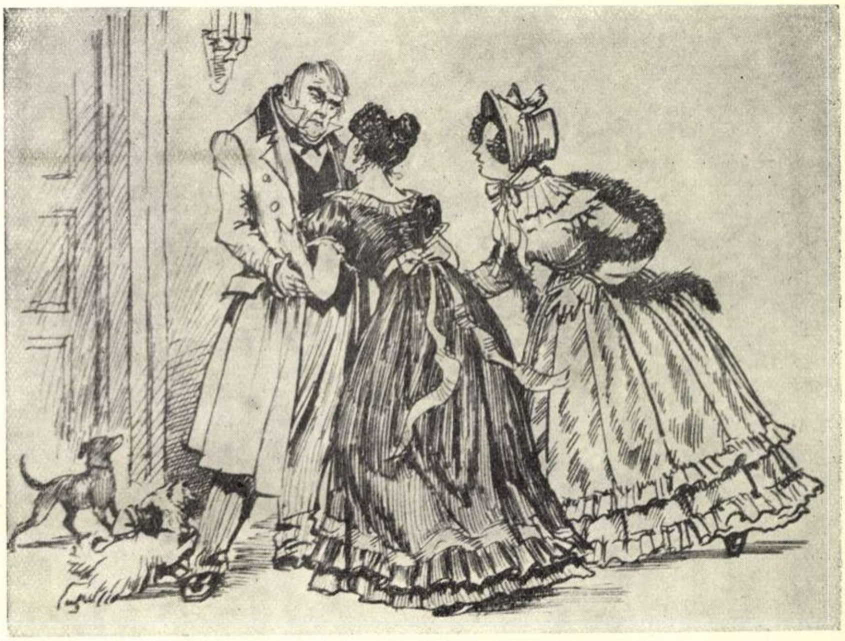

DIN PLASTICA SOVIETICA'

Ilustrații de A.M. Laptev la romanul „SUFLETE MOARTE"

de N.V. Gogol

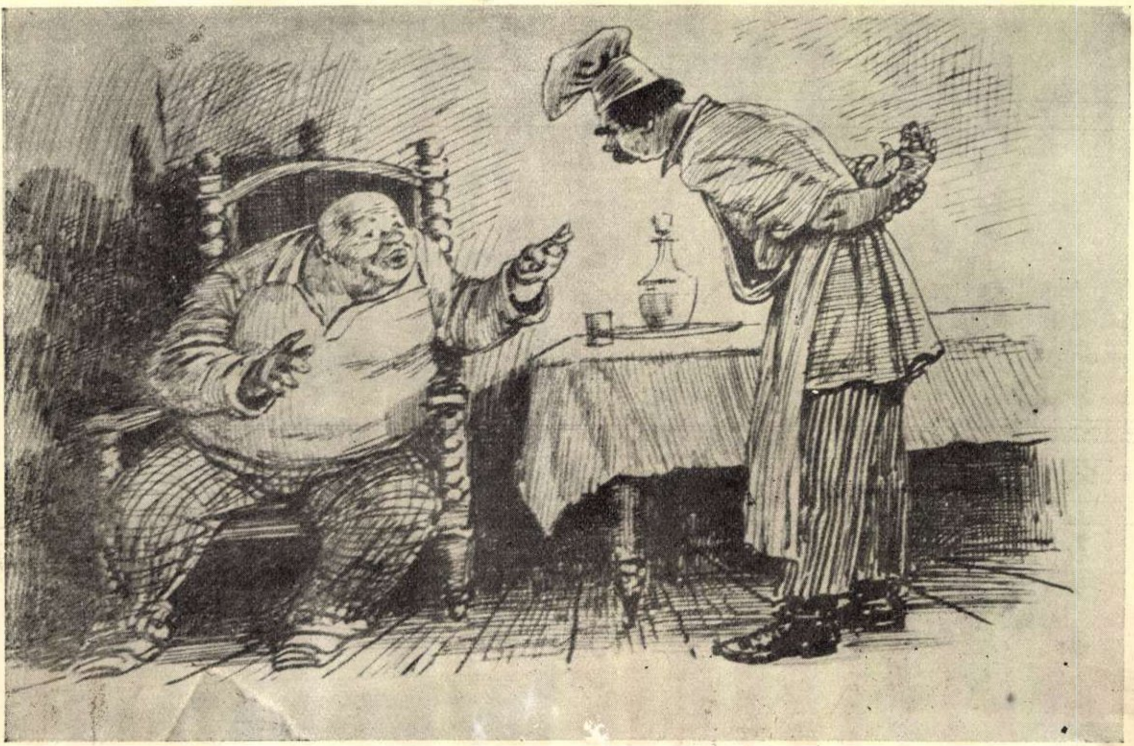

S V. GHERASIMOV

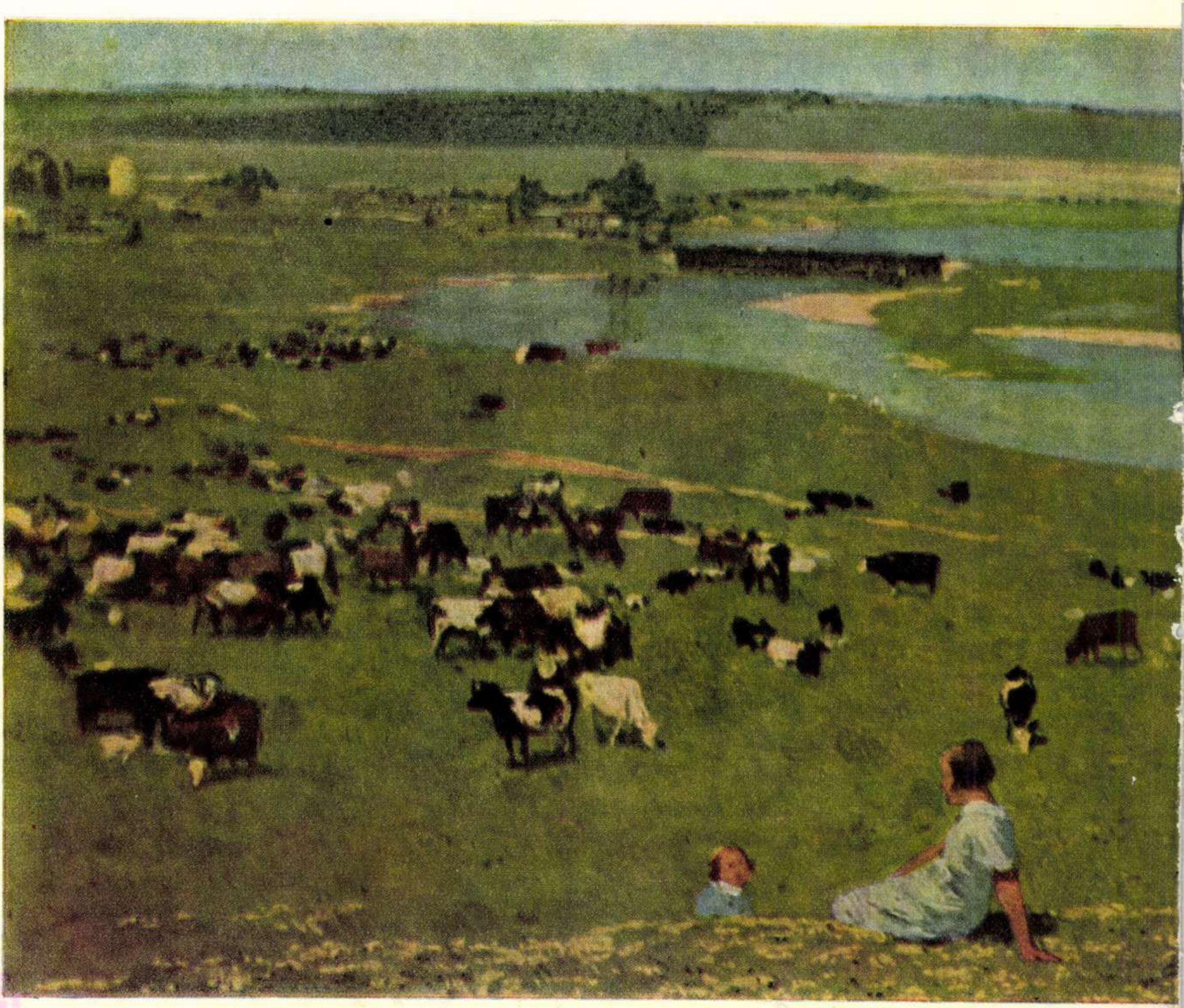

Mai (ulei)

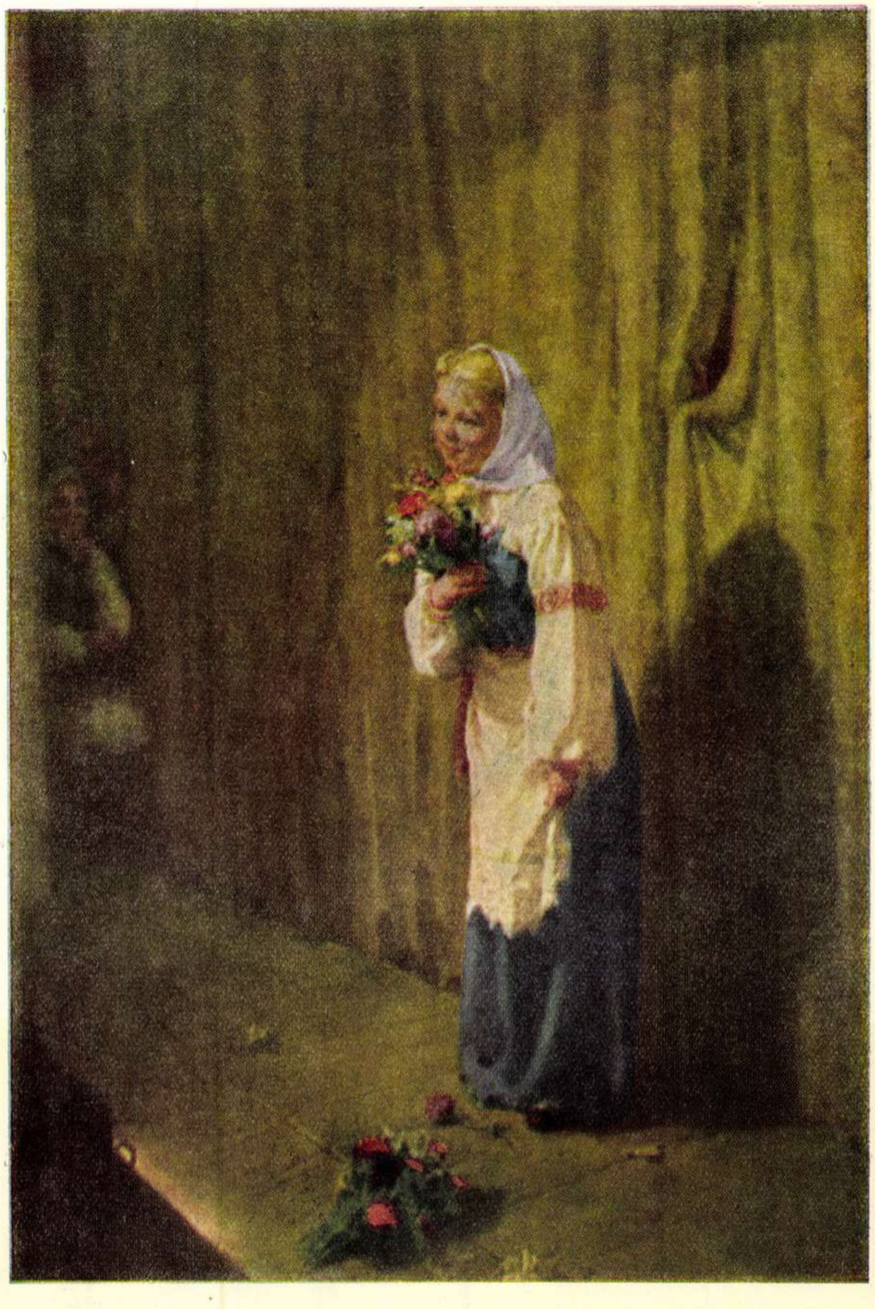

P. A. OBORIN

Primul succes

Ilustrații de KUKRÎNIKSÎ la romanul lui Cervantes „DON QUIJOTTE”

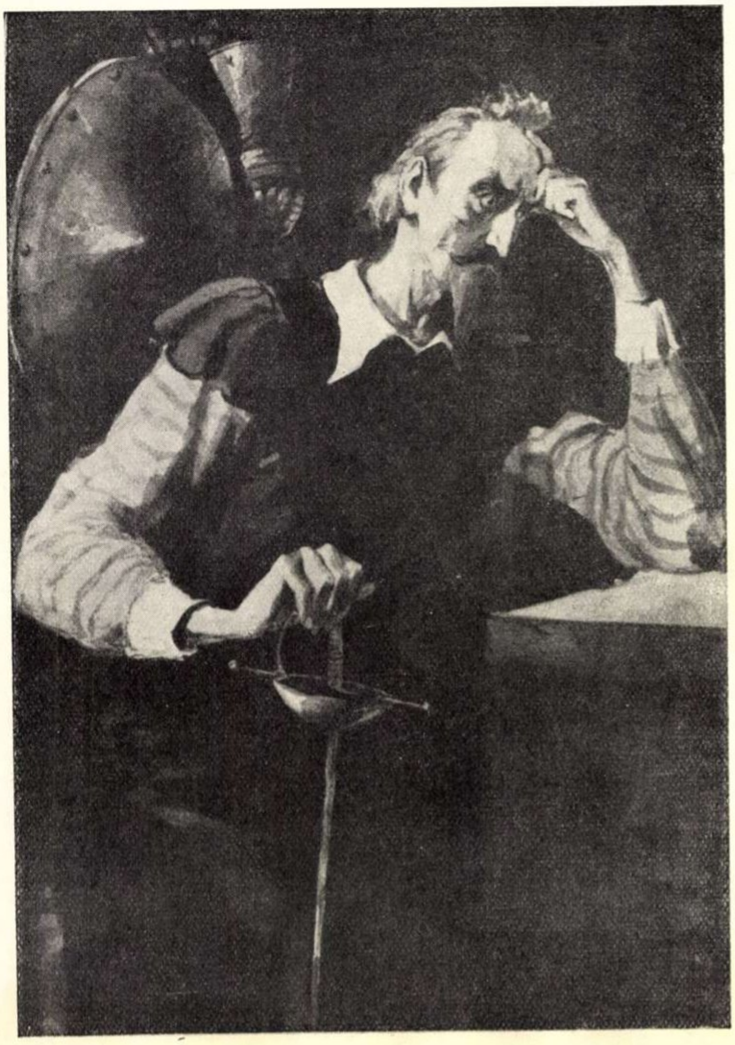

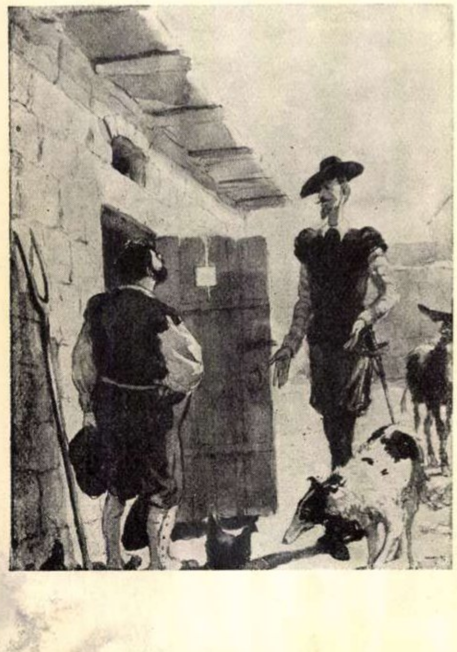

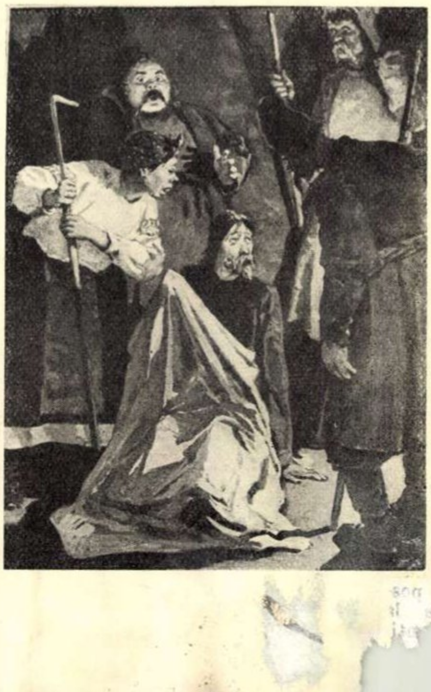

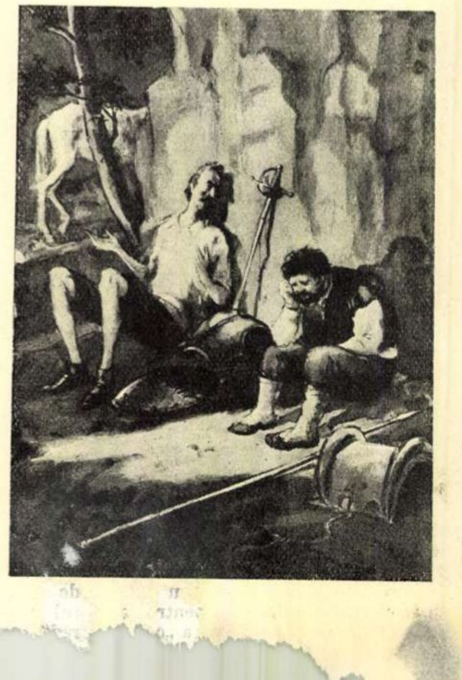

GHIOAGELE RADIOFONICE

de Octav LIVEZEANU

„Băieţii" cu ghioagă şi pistol, care acum vreo 20 de ani reuşiseră să sperie cu „teribilele" lor isprăvi anumite cercuri politicianiste — bucurînd, alternativ, alte asemenea cercuri concurente — şi să facă să leşine de admiraţie tot cuconetul Bucureştiului, nu aveau la activul lor radiofonic decît două manifestări: anunţarea cu voce gîjîită a uciderii lui Armand Călinescu şi urletele sinistre din noaptea de pomină a „rebeliunii" lor, cînd au căsăpit în abatoare şi în pădurea Jilava oameni paşnici şi nevinovaţi.

Se cerea o urgentă reparare în momentul în care „echipele" sînt rafistolate şi ghiogarii dichisiţi să lucreze, în loc de satîr cu „principii" şi în loc de bîzdoagă cu „idei".

Aşa se face că la posturile de radio Roma şi Paris au apărut două asemenea specimene uşor de identificat, după felul în care schilodesc bietele teme date spre tratare de către celebrii „exilaţi", care au scormonit mult în gunoiul coloanei a cincea şi în furgoanele hitleriste în retragere, pînă şi-au găsit, în resturile legionare, adepţii.

„Băieţii", grăbiţi să se facă „utili" oricărei trebi, fără alegere, aşa cum se ofereau pe vremuri, pe rînd, faşciştilor, hitleriştilor, lui Antonescu sau pur şi simplu siguranţei, pentru că era imediat mai rentabil, au consimţit să se înhame la greaua treabă şi să încerce să reia buchisirea unor texte, îndeletnicire părăsită încă pe băncile liceului. Că mai scapă cîte o lovitură de ghioagă, în emisiunile lor, e firesc şi e scuzabil. Pe noi ne amuză această caznă; lor le poate fi însă fatală în faţa stăpînilor care urmăresc efectele şi care plătesc.

Trebuie să recunoaştem însă că „băieţii" au căpătat curaj, au devenit mai îndrăzneţi. Mult mai mult decît pe vremea cînd erau ocrotiţi de poliţie, sau asiguraţi de impunitate, prin grija judecătorilor şi a juraţilor gură-cască.

De la distanţă, sub anonimat, cu precauţie, să nu scape la vreun post de televiziune pentru a li se recunoaşte mutrele, „băieţii"nu vor să stea de vorbă decît cu oamenii noştri de cultură, cu întreaga noastră intelectualitate. Şi nu să stea de vorbă pur şi simplu, ci să-i judece, să-i condamne, aşa ca pe malul Ştreşnicului, unde au smuls fir cu fir — în alternanţa înjurăturilor — barba lui Niculae Iorga, sau ca în Piaţa Universităţii — din bibliotecile căreia evadaseră pentru că se sufocau — unde dănţuiau sălbatic în jurul focului care executa „sentinţa" împotriva operelor lui Sadoveanu, oftînd că nu au putut să-l pedepsească în acelaşi fel şi pe marele scriitor.

Ei pretind că fac aceasta în numele unei înalte misiuni „patriotice", numindu-ne pe noi toţi — întregul popor care munceşte bucurîndu-se de roadele obţinute într-o ţară liberă — trădători.

Trădători de ce? Şi ai cui? Doar ei s-au evacuat singuri din această ţară. Le sfîrîiau călcîiele, fugind după catastifele cu lefuri, în care îi înscrisese Codrean cînd şi-a vîndut „legiunea", [illegible] a îndeplini şi ultima dorinţă [illegible]ăpitanului" de a-şi vinde ţara. Ceea ce desăvîrşesc astăzi.

Pentru ei, ţara romînească înseamnă diagonală şi pas de gîscă, păr vîlvoi şi cărticica şefului de cuib toate ocrotite de un mare ghişet, indiferent sub ce firmă — engleză, americană sau germană— care să le întreţină „entuziasmul" şi să le aprecieze „patriotismul".

Nu, „băieţilor" ! Treaba e ceva mai grea şi mai serioasă.

Dar să vedem despre ce este vorba acum.

Şi-au reînceput isprăvile „băieţii noştri", prin încercarea de a ofensa memoria lui Camil Petrescu.

Îşi mărturisesc chiar ei originea acestui „curaj", tipic legionar. Inventînd o presupusă „cotitură" în viaţa lui Camil, recurg la o formulă a lui Niculae Iorga, rostită într-un moment de mare amărăciune, cînd se încurcase în iţele politicianiste, în care niciodată bătrînul istoric nu a fost prea meşter: „Eu sînt eu, dar nu sînt eu".

Probabil că „băieţii" vor să spună, în logica lor legionară, că nu au ucis pe savantul Iorga, ci pe un Iorga care nu mai era el, aşa cum astăzi ei n-ar împroşca cu noroi memoria marelui scriitor Camil Petrescu, ci pe aceea a lui Camil care nu mai era el.

Sărmană minte verde, la ce caznă eşti supusă atunci cînd trebuie să suplineşti pistolul cu care „omul" tău obişnuia să-şi justifice existenţa!

Infamia începută cu Camil continuă cu Tudor Vianu. În ofensarea acestuia, crainicul de la Roma aminteşte în treacăt şi de Nichifor Crainic. Nu ştim la ce se va fi gîndit „băiatul" cînd a pomenit acest nume. Nouă, însă, ne-a amintit că pînă şi Nichifor Crainic, această secătură „naţionalistă", a avut cîndva cuvinte de dispreţ pentru „băieţii" de teapa crainicului de la postul de radio Roma.

Îi facem plăcerea să-i servim aceste rînduri din articolul „Generaţia eroică", apărut în 1937.

Citām: „Legionar sau naţional creştin, tînărul eroic citeşte maximum ceea ce-i recomandă sau ceea ce scriu partizanii de club. Cît despre felul cum ştie să definească şi mai ales să facă deosebire între doctrinele care frămîntă epoca noastră— demo-liberală, comunistă, fascistă, corporatistă etc. — vă asigurăm că vă veţi pune mîinile în cap de atîta haotică confuzie. Mult mai repede vă poate informa despre un ordin pe care l-a primit, sau despre un discurs, schilod desigur, pe care l-a îngăimat într-o comună rurală, în faţa cîtorva oameni năcăjiţi şi răbdători. Tineret universitar, tineret eroic, în ce hal ai ajuns!"

Gelos pe „succesele" camaradului [illegible] la Roma, [illegible] nr. 2 d[illegible] [illegible]io Paris co[illegible]nuă pe aceeaşi temă şi la acelaşi nivel. Băiatul nr. 2 e mai „deştept" şi, ca un al doilea Plutarch, încearcă paralelisme. Nu între vieţi, ci — mai simplu — între atitudini faţă de morţi. Faţă în faţă cu Camil Petrescu el îl pune pe Grigore Gafencu. Iar durerii noastre pentru impietatea comisă faţă de marele om de cultură care a fost Camil Petrescu, el îi opune scremuta lor „durere" pentru definirea de către noi a lui Gafencu. Dar despre „dragul lor" Gafencu nu se poate spune nici după moarte decît ceea ce s-a spus şi în viaţă şi ceea ce el a dus — ca o perfectă biografie — cu el în mormînt. A fost un politician, unul din sutele şi miile care garniseau galeria politică a Romîniei, între cele două războaie mondiale.

Sec şi găunos, ca orice politician; veros — poate mai mult decît alţii; modern şi monden, cu excentricităţi atît în viaţa particulară, cît şi în viaţa publică — şi, punct. Atît!

După 23 August 1944 şi-a valorificat aceste însuşiri la bursa neagră a dolarilor. Mai bine sau mai prost decît în vechea Romînie, asta a ştiut-o numai el. Şi probabil că a uitat să o comunice şi „băiatului" de la radio Paris.

A constata că din ceata „exilaţilor" a dispărut o asemenea „celebritate", nu ştiu zău dacă constituie un „sacrilegiu", aşa cum vrea să spună „băiatul" de la Paris —sau mai de grabă o neiertată pierdere de timp din partea noastră, pe care ni-o scuzăm.

„Băiatul" a realizat totuşi ceva prin această neghiobie a lui. El îşi încheie lamentabila „paralelă" cu afirmaţia că există morminte intangibile, „cu excepţia marilor criminali". Atunci de ce se supără „băiatul" nostru? Oare trădarea de patrie nu este una din cele mai mari crime?

Însă adevăratele trăsături ale „inteligenţelor" ghintuite apar mai vizibile în emisiunile postului-mamă de la München, acolo unde mînuieşte praştia cu „idei" vreun mai mare în grad, probabil un comandant legionar.

Dînd tîrcoale marelui succes obţinut de artiştii noştri la festivalul „Goldoni" din Veneţia, acesta se căzneşte să descopere o cît de mică critică la adresa jocului trupei romîneşti. Nemulţumit de elogiile presei veneţiene, „băiatul" nostru caută, pe unde poate, un mare expert în teatru care să-i mai aline of-ul. Îl găseşte în persoana lui Anton Giulio Bragaglia, a cărui părere, deşi reţinută, totuşi favorabilă pentru artiştii romîni, îl nemulţumeşte mai tare pe „băiat" care zgîndăre mai departe o cît de cît nefavorabilă apreciere.

„Dar ziarele veneţiene au salutat cu entuziasm, fără rezerve, interpretarea, începînd de la regie, actori, decor şi costume" — îndrăzneşte el. Pentru a transcrie apoi, cu satisfacţie, răspunsul iscodit şi neconcludent al lui Bragaglia: „presa veneţiană a făcut bine că a scris aşa cum a scris" — lăsînd să se înţeleagă că a făcut-o din politeţe.

Neputinţa aceasta a mişeilor, care sfîrşeşte prin a scîrbi pînă şi pe cei care ar trebui să fie mulţumiţi de serviciile lor, nu se lasă învinsă cu una cu două.

Intenţia nerealizată a comandantului de la postul München este transmisă ca ordin camaradului de la Roma, care emite pe unde un fel de răspuns consolator adresat oarecum şi postului „Europa Liberă": „am consultat numai o parte din ziare şi trebuie să constatăm cu părere de rău (sic) că diferitele cronici nu sînt semnate de nume cunoscute, ba chiar în general sînt anonime, ca un fel de protest publicitar".

Totuşi, pînă la urmă — anonime sau nu, semnate de nume cunoscute sau necunoscute — cronicile îl conving şi pe „băiatul" de la Roma de succesele incontestabile ale artiştilor noştri la Veneţia. Le „corectează" însă pe ici pe colea, încheind sentenţios: „ele nu pot fi în nici un fel atribuite regimului", ci „nobilei tradiţii burgheze a teatrului romînesc".

Cîte cuvinte, atîtea străchini călcate! Vasăzică asta este „patria" pentru care luptă ei: burghezia şi „nobila tradiţie burgheză".

Sărmanii, dacă au părăsit „studiile" prea de vreme, nu au putut afla că încă acum 136 de ani Tudor Vladimirescu arătase atît de simplu, dar pe atît de frumos, că „patria este poporul, dar nu tagma jefuitorilor!"

Patria, „băieţi", este aici unde este poporul din mijlocul căruia aţi fugit, nu acolo unde v-aţi refugiat cu burghezia voastră.

Dar ajunge. Grăbiţi-vă să vă încasaţi simbria!

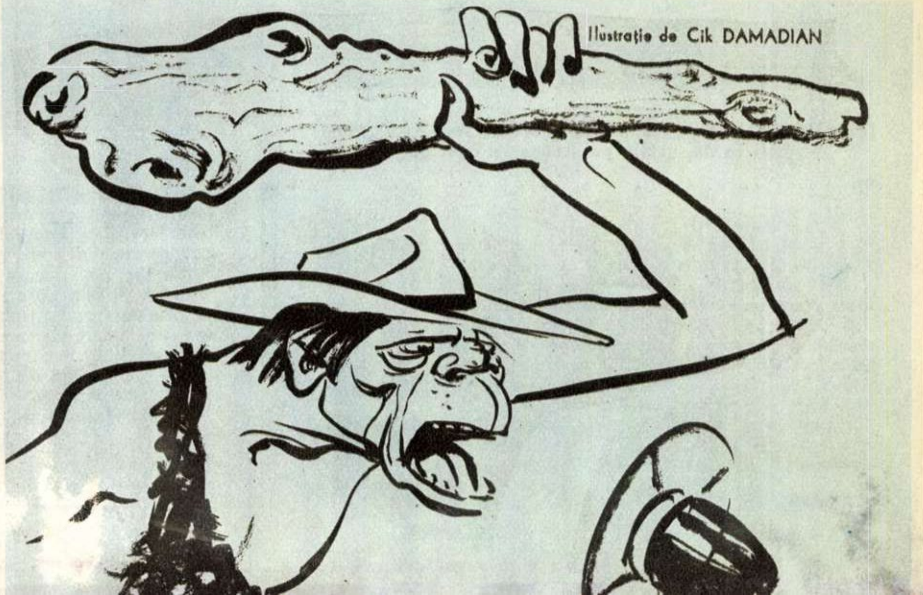

Ilustraţie de Cik DAMADIAN

PRIETENI SCUMPI

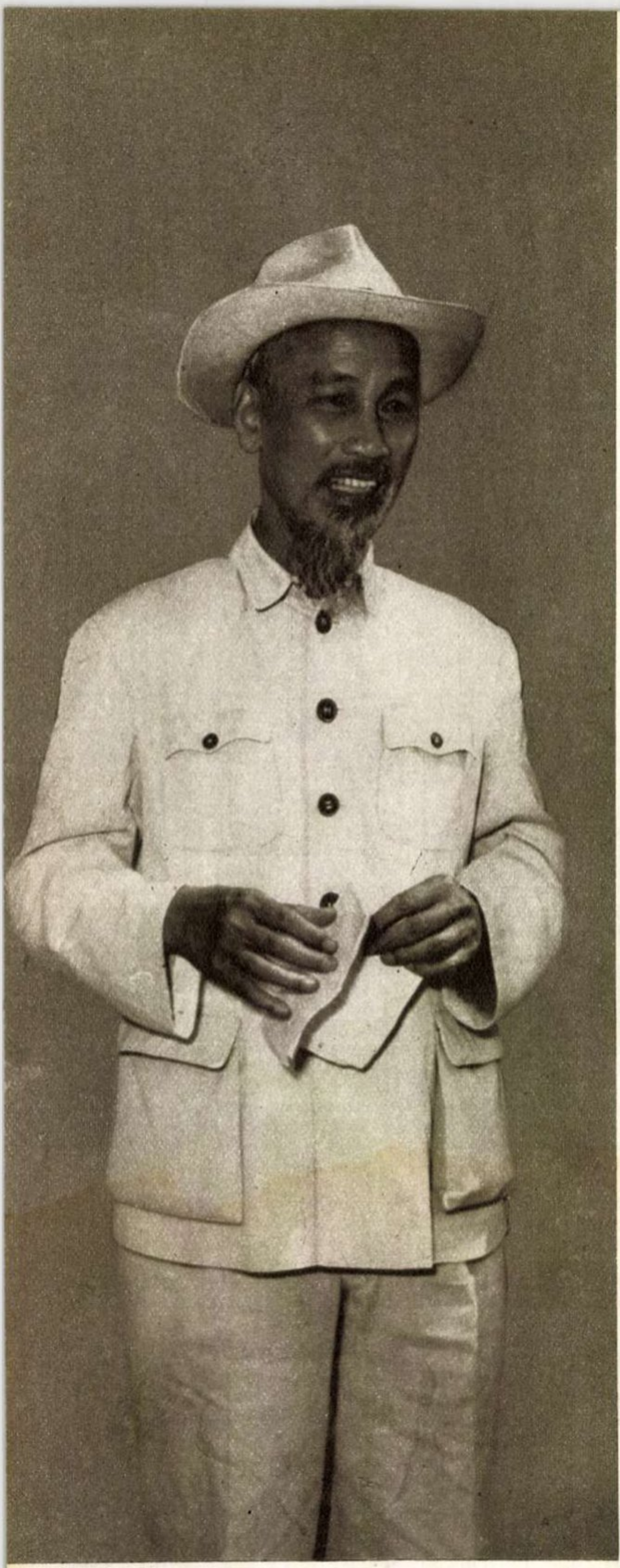

Tovarăşul Ho Şi Min, răspunzînd urării de „bun-sosit", la coborîrea din avion, pe aeroportul Băneasa.

Pe pămîntul patriei au poposit oaspeţi dragi. Tovarăşul Ho Şi Min, preşedintele Republicii Democrate Vietnam, însoţit de tovarăşii Hoang Minh Giam, ministrul Culturii, Hoang Van Hoan, membru al Biroului Politic al C.C. al Partidului celor ce muncesc din Vietnam, dr. Pham Ngoc Thach, locţiitor al ministrului Sănătăţii, după ce au vizitat o serie de ţări surori din lagărul socialist, au făcut o vizită de prietenie şi în R.P.R., primiţi cu fierbinte dragoste şi caldă simpatie de către poporul nostru şi conducătorii săi.

Prezentăm cititorilor „Flacării" cîteva imagini fotografice luate în zilele de neuitat ale vizitei prietenilor noştri din îndepărtatul şi atît de apropiatul Vietnam.

Foto : AGERPRES

La Prezidiul Marii Adunări Naţionale, tovarăşul Ho Şi Min într-o cordială convorbire cu tovarăşul Dr. Petru Groza. →

Înalţii oaspeţi au asistat la un spectacol de gală la Teatrul de Operă şi Balet al R.P.R. În fotografie: tovarăşul Ho Şi Min, împreună cu tovarăşii Gheorghe Gheorghiu-Dej şi Chivu Stoica. ↓

Felicitînd pe artiştii romîni...

Dragostea preşedintelui Ho Şi Min pentru tineret este bine cunoscută. Iată două fotografii care o mărturisesc din nou: la Palatul Pionierilor din Bucureşti tovarăşul Ho Şi Min între proaspeţii săi prieteni romîni (stînga sus); iar pentru tînăra vietnameză ce-şi face studiile la Bucureşti, îmbrăţişarea „Unchiului Ho" e ca o întîlnire cu îndepărtata sa patrie (dreapta jos)...

ÎNCHIDEREA EDIŢIEI

O să fie multe de făcut...

de Francisc MUNTEANU

Ilustrație de N. POPESCU

Timişoara 1944.

Noapte de august. Razele lunii, lucioase ca nişte tăişuri de săbii, pestriţează oraşul adormit. Pe străzi, nici un trecător. Doar în faţa clădirilor publice, ascunşi în bunchere de beton, sergenţii, somnoroşi de prea multe alarme aeriene, veghează moţăind. Ferestrele cu obloanele trase, camuflate, nu reflectă razele lunii; le reflectă numai turla de tinichea a catedralei ortodoxe, acolo unde ploile au ros vopseaua de camuflaj.

E linişte. Ici colo, bătute de un vînt obosit, firmele magazinelor se leagănă leneşe. Umbrele lor cresc şi descresc pe trotuare, ca nişte foi de armonici mînuite fără dibăcie. Rar de tot, cînd pala de vînt prinde putere, se aude şi scîrţîitul talgelor de alamă ale frizeriilor: sunetul metalic, ca un scîncet de copil, se îneacă încet şi se pierde printre case.

Bega, ascunsă sub sălcii, şerpuieşte lin.

De o vreme încoace, toate nopţile seamănă între ele. Şi zorile. Atunci miile de clădiri, profilîndu-se pe nesfîrşitul sur al cerului, dantelează asimetric văzduhul. Puţine sînt zilele cînd zumzăitul surd al „Liberatoarelor" nu vesteşte un nou atac; oamenii s-au obişnuit cu ţipătul isteric, ameninţător, al sirenelor. Mulţi, mai ales cei care au fost pe front, sînt blazaţi. Totuşi, din deprindere, intră în adăposturi.

Numai unii, îmbrăcaţi în uniforme cenuşii, sfidează jocurile de artificii, bubuiturile înfundate ale bombelor. În ultima vreme, aceştia au părăsit definitiv cazărmile şi s-au instalat în centrul oraşului, în case paşnice, în localuri. La restaurantul Palace, rechiziţionat pentru Wehrmacht, chelnerii, în două schimburi, servesc numai armata germană. Aici, şi ziua şi noaptea, poţi auzi acordurile sincopate ale unui jaz-band gălăgios, intonînd „Erika", „Lilly Marlen", „Wir fahren gegen England".

Fumul e atît de des, încît nu se vede de la o masă la alta. Dar oamenii îmbrăcaţi în uniforme cenuşii nu se sinchisesc de asta. Dimpotrivă. Aşa se simt mai siguri, mai în largul lor. De undeva, de afară, se mai aud înăbuşit bătăile unui clopot.

E ora patru dimineaţa. Nimeni din local nu ia cunoştinţă de fărîmiţarea veşniciei.

Un căpitan gras şi-a dezbrăcat vestonul: maioul murdar, pătat cu zeamă de roşii, îl strînge ca un corset. În faţa lui, pe masă, şi-a expus un aparat de ras, un revolver, o perie de dinţi şi un portvizit de piele din care s-au revărsat nişte vederi din Sevastopol. Lîngă el, un alt căpitan, cu părul roşu şi ochi bulbucaţi ca nişte cepe, amestecă un pachet de cărţi. Cărţile sînt atît de uzate, că abia se mai disting.

Un ofiţer tînăr, cu patru decoraţii la încheietoarea vestonului, plînge în hohote. Îşi agită braţele, vrea să îmbrăţişeze masa; paharul din faţa lui se răstoarnă. Roşul de Miniş i se scurge încet pe genunchi. La început nu-şi dă seama ce s-a întîmplat. Îşi frămîntă genunchii, apoi, supărat că i s-au udat pantalonii, se ridică în picioare şi scoate pistolul automat. Un chelner care trece prin apropiere se ascunde în spatele unui stîlp. Se aud patru împuşcături, una după alta: rozeta de ipsos din plafon, un îngeraş gras, înconjurat de frunze de acantus, crapă, apoi, la a cincea împuşcătură se prăbuşeşte pe turnanta de dans din mijlocul localului.

Toboşarul îşi aruncă beţele de tobă în aer, ca un jongleur: nu mai ţine cont de ritmul melodiei ; bate aiurea. Fiecare muzicant cîntă pe cont propriu: pianistul împunge clapele de fildeş cu două sticle goale de şampanie. Violonistul, cel mai tînăr membru al orchestrei, trage cu arcuşul de-a dreptul pe vioară: cineva i-a ars strunele cu ţigara. Iar saxofonistul, un om gras, beat turtă, e trist: nu mai poate bea vinul turnat în pîlnia instrumentului.

În zori, cînd pornesc la lucru măturătorii de stradă, se deschid şi uşile restaurantelor din centru. Chelnerii, obosiţi, ies pe scările de serviciu; ofiţerii germani, cu femei bete la braţ, pe uşile turnante din faţă. Aşa s-a statornicit obiceiul.

Pe malul Begheiului, în cartierul fabricii, acolo unde se înşiră uzinele metalurgice, stîlpii de telegraf, zidurile, gardurile caselor sînt pline de inscripţii. Primăria a angajat o echipă specială, înarmată cu bidinele, să şteargă lozincile: „Jos războiul!" „Vrem pace!"

O dată cu sosirea dimineţii, oraşul prinde viaţă: se deschid porţile caselor, se trag obloanele de tablă ale prăvăliilor, pornesc tramvaiele.

Primele zgomote sînt încă stridente, pe urmă murmurul obişnuit al oraşului îmbrăţişează străzile, casele. Vocea vînzătorului de ziare, a gunoierului, a lăptarului completează această cavalcadă. Dintr-o dată oraşul îşi schimbă faţa: la ferestrele deschise ale locuinţelor apar albiturile paturilor, plapumele colorate.

La o singură clădire din oraş totul rămîne neschimbat. Casa aceasta e la marginea oraşului şi pare mai degrabă o cazarmă, decît o casă de locuit. Dacă te apropii mai mult, părerea ţi se confirmă. Clădirea cenuşie, cu ornamentaţiile spălăcite de prea mult văruit, e mohorîtă. În mijlocul ei, ca o gură căscată, se deschide pînă la înălţimea etajului întîi o poartă de fier forjat, veşnic încuiată. În stînga ei, o gheretă dulgherită grosolan strică simetria întregii faţade. Lîngă gheretă, o sentinelă se reazimă de ţeava unui Z. B. împodobit cu o baionetă ruginită. În spatele porţii cu gratii se deschide un coridor întunecat ca un tunel. La capătul lui, spre dreapta, patru trepte tocite urcă spre un alt coridor mai îngust, mai întunecat. Aici se înşiră de ambele părţi o sumedenie de uşi de tablă, prevăzute cu mici viziere de control. Lîngă ultima uşă, aşezat pe un scăunel improvizat dintr-o ladă de muniţii, un gardian îmbrăcat neglijent, cu ochii roşii de nesomn, smiorcăie liniştit. În spatele lui, dincolo de o uşă zăbrelită, se deschide un mic hol sumbru, văruit în cenuşiu. De aici, o scară de fier în formă de spirală se caţără la etaj, de unde, prin ferestrele prevăzute cu gratii, se poate vedea curtea imobilului. În curte, dată la reformă, o firmă de tinichea indică menirea acestei clădiri: „PENITENCIARUL MILITAR". Altceva nu se vede în curte.

Peste tot, pe culoare, pe săli, sînt agăţate mici tăbliţe cu scurte inscripţii: „LINIŞTE", „FII DISCIPLINAT". Orînduite simetric, din cinci în cinci metri, cruci de lemn vopsite în negru cheamă pe locatarii acestei clădiri la reculegere.

În toată cazarma-închisoare nu este decît o singură uşă de lemn. Aceasta e la etajul întîi şi pare pitită în spatele unui alcov susţinut de doi pilaştri vopsiţi în ulei. Uşa, făcută din lemn de stejar, e prevăzută cu o tăbliţă de tinichea, pe care un pictor de firme stîngaci a mîzgălit cuvîntul „COMANDANT".

În camera comandantului e dezordine. Pe birou, actele, dosarele sînt răvăşite de parcă le-ar fi răsfoit o mînă străină. Comandantul închisorii, un om înalt, îmbrăcat în uniformă de colonel, moţăie în scaunul de lîngă birou. Din cînd în cînd, capul îi cade în piept şi atunci tresare pentru o clipă: dar e prea obosit ca să se trezească.

În faţa biroului, pe perete, un crucifix de argint agăţat deasupra unei candele creează parcă imaginea lui Isus între tîlhari, aşa cum este plasat lîngă cele două portrete înrămate din stînga şi dreapta lui: primul reprezentîndu-l pe regele Mihai I, îmbrăcat în uniformă de locotenent, iar celălalt pe mareşalul Ion Antonescu, cu faţa zbîrcită ca o prună uscată.

Un dulap pentru clasoare, aşezat lîngă fereastră, o măsuţă rotundă, două fotolii de piele completează mobilierul.

Sună telefonul. Ţîrîitul sacadat umple încăperea. Colonelul îşi scutură capul, îşi freacă ochii, ridică receptorul:

— Allo, da... da... da... Am înţeles, domnule general!... — fără să vrea, ia poziţie de drepţi. Da, da... Am înţeles, domnule general!

E cu desăvîrşire buimac.

Pune receptorul în furcă, apoi se duce la fereastră şi trage perdeaua: lumina năvăleşte în încăpere. O rază bogată, albă, se răsfrînge în cristalul de pe masă. Firele de praf, mici, abia vizibile, dansează nebunatic în fî-

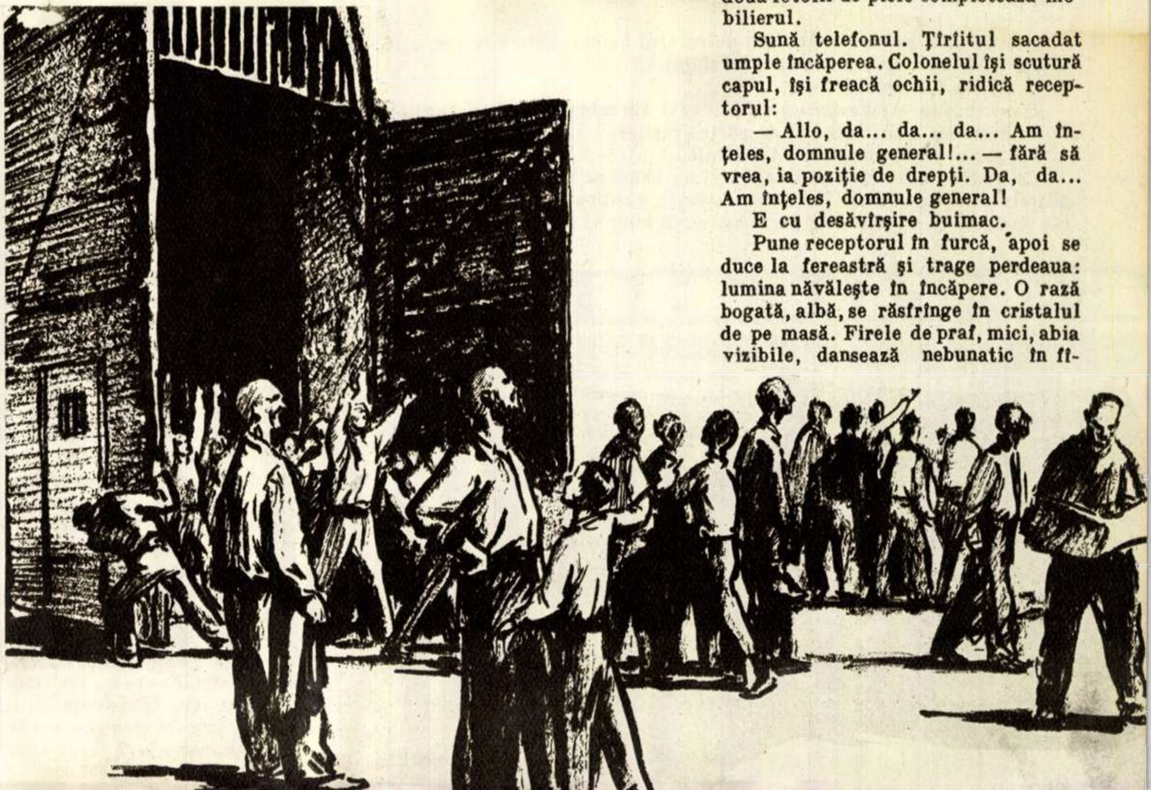

Fragment din romanul în pregătire „Statuile nu rîd niciodată".

şiile de lumină. Colonelul priveşte buimăcit în jur: biroul e mult mai familiar în penumbră; aşa, luminat, mobilele par să aibă alte dimensiuni; te mişti greu printre ele. Ce stupid e să stai aici fără nici un rost! Acum ar fi mult mai bine să fii undeva în munţi, la umbra deasă a brazilor. În orice caz, undeva departe, departe de oameni, de oraş, de nelinişte. În colţul buzelor i-a răsărit un zîmbet amar: e zîmbetul omului care a mizat totul pe o carte şi a pierdut. „Am înţeles, domnule general". Mereu acest „am înţeles, domnule general!" La fel a răspuns cînd, căţărat pe un car blindat, a trecut Prutul şi tot la fel a răspuns şi atunci cînd, obosit, a cerut un post mai liniştit, undeva în ţară. „Am înţeles, domnule general".

Colonelul nu înţelegea nimic, era buimăcit şi, fără să vrea, îşi aduse aminte de o femeie foarte bătrînă, care cîndva i-a cîntat la căpătîiul leagănului. Colonelul, ca şi cum ar fi vrut să-şi gonească amintirile, se scutură, îşi aranjează hainele, apoi se duce la birou şi apasă pe butonul unei sonerii. Ţîrîitul prelung, ascuţit, se aude pînă aici, în birou. Seamănă cu un zgomot de alarmă. Nu trec decît cîteva clipe şi pe coridor se aud paşi cadenţaţi, milităreşti. Colonelul îşi mai aranjează o dată hainele; în pripă, aruncă o privire la tablourile de pe pereţi, ca şi cum ar vrea să obţină aprobarea pentru cele ce vrea să ordone acum.

În prag apare un locotenent tînăr, zvelt, cu o mustaţă blondă, abia vizibilă. Îşi bate călcîiele:

— Să trăiţi, domnule comandant!...

Colonelul îl măsoară din priviri. Aşa era şi el la începutul carierei: slab, cu ochii încercănaţi, dar veşnic ras, pomădat. „Uite, ăstuia îi lipseşte un nasture de la manşetă". Ar putea să-i facă o observaţie: la ce bun?... Îi era ciudă pentru această deformaţie profesională. Înghite în sec.

—Toţi deţinuţii politici... — rosteşte cuvintele încet, aproape silabisind, să poată citi efectul pe faţa subalternului — să fie eliberaţi.

Locotenentul nu vrea să creadă urechilor. O clipă i se pare că domnul comandant s-a exprimat greşit. Zîmbeşte încurcat.

— N-am înţeles bine, domnule colonel.

— Deschide-ţi urechile, domnule locotenent! Să fie eliberaţi toţi deţinuţii politici. Ai înţeles?!...

— Am înţeles, să trăiţi!

Face stînga împrejur şi părăseşte încăperea.

Desigur, nici el n-a înţeles nimic. Nimeni nu înţelege nimic şi totuş nu se găseşte nimeni care să îndrăznească să întrebe o dată: de ce?Colonelul ar vrea să strige după locotenent, dar parcă ar fi prins rădăcini: stă nemişcat, cu braţele atîrnate în jos, ca nişte ramuri veştede.

Alarmă.

După un singur minut, compania de pază e adunată în hol, în faţa locotenentului. Îl priveşte mirată. Trebuie să se fi întîmplat ceva foarte important. Te pomeneşti că ruşii...

— Executarea!...

Niciodată n-a fost coridorul atît de aglomerat. Bocancii răsună pe ciment; se deschide o uşă de fier:

— Eşti liber, se aude vocea gardianului.

Deţinutul se uită uimit la gardian: i se pare că visează.

Într-o celulă învecinată, un alt deţinut trage cu urechea. Zgomotele nu-l miră, mai mult îl înveselesc. Cu un placheu rupt de la un bocanc, zgîrie vopseaua de pe uşă: „23 August 1944". Sub inscripţie desenează stîngaci o seceră şi un ciocan. Acum paşii răsună în faţa celulei lui. Se trage puţin de la uşă. Cine ştie? Omul trebuie să fie precaut.

Uşa grea se deschide încet, scîrţîind din toate balamalele. E ceva groaznic de trist în acest scîrţîit. Gardianul, un ţăran bătrîn de undeva din munţii Apuseni, spune cu o voce groasă, obosită:

— Eşti liber!

Deţinutul îl prinde pe gardian de reverul hainei. Feţele le sînt atît de aproape, încît îşi simt reciproc respiraţia.

— Ce s-a întîmplat?

Gardianul se retrage speriat. Bîlbîie ceva din cele ce a auzit de la alţii:

— Se spune c-am fi trecut de partea ruşilor...

Un pas şi deţinutul a ieşit din celulă.

Cei cîţiva trecători de pe stradă nici nu bănuiesc agitaţia de pe coridoarele penitenciarului. Peste tot deţinuţi, gardieni. Coridorul întunecat seamănă cu un peron de gară: uşile celulelor se deschid şi se închid întocmai ca uşile unui vagon. Fiecare om e grăbit şi fără rost. Numai el e calm. Ştia că nu putea fi altfel.

Se urcă pe pervazul unei ferestre şi strigă cît îl ţine gura:

— Trăiască Partidul Comunist din Romînia!

Într-o singură clipă zgomotele se sting. Toţi îşi îndreaptă feţele spre cel ce a strigat. Dar timpul e prea preţios ca să-l risipească, ascultînd lozinci. Deţinuţii se grăbesc spre ieşire. Puţini sînt aceia care se duc spre magazie să-şi schimbe hainele: se îngrămădesc cu toţii la poarta de fier forjat. Numai el porneşte în direcţia opusă. Din hol, urcă pe scările care duc spre cancelaria comandantului. Ajuns lîngă uşa de stejar, tresare. Din încăpere se aude un zgomot sec, apoi ecoul unei detunături zbătîndu-se între pereţi. Instinctiv, sare la o parte. Trage cu urechea, dar înăuntru nu se mai aude nici o mişcare. Încet, se apropie din nou de uşă, apasă clanţa şi sare din deschizătură. Inutil: din cancelarie nu se aude nici un zgomot suspect. Intră în cancelarie. Domnul colonel, comandantul penitenciarului militar, e întins pe podea. Din tîmpla-i dreaptă, un firicel de sînge, subţire ca o sfoară, se scurge pe parchet.

Ochii mici ai colonelului au rămas deschişi: sînt verzi ca apa stătută. Îi urmăreşte privirile ţepene. Candelabrul care atîrnă din tavan are trei braţe: unul e rupt. Îşi aude bătăile tîmplelor. Parcă vin de undeva, de afară, dintr-o cameră alăturată, de pe coridor sau chiar din stradă. Acum toate lucrurile din birou, ca şi cum ar fi înţeles gravitatea momentului, stau neclintite, solemne. Numai firele de praf, neînţelegătoare, îşi continuă dansul prostesc în fîşiile de lumină. În încăpere e groaznic de cald. Îşi şterge sudoarea de pe frunte.

În clipa aceea, în prag apare locotenentul. Se uită la mort, se uită la deţinut. Prea multe s-au întîmplat într-o singură zi. Mustaţa blondă îi tremură nervos. Zăpăcit, nu ştie ce să facă cu mîinile. Îşi pipăie nasturii de pe veston: pare că-i numără. Deţinutul îi urmăreşte fiecare gest, îi numără şi el nasturii: sînt şase. Parcă prea mult durează liniştea. Pentru a-şi masca emoţia, ridică din umeri şi spune cu un glas nevinovat, de copil:

— Îmi pare foarte rău... Am ajuns prea tîrziu... Şi tare aş fi vrut să stau de vorbă cu el.

Arată spre fostul comandant al penitenciarului.

Coboară împreună în hol. De aici se îndreaptă amîndoi spre magazia de efecte. Locotenentul e de o politeţe supărătoare: se angajează să-i caute hainele civile. Treaba nu-i uşoară. Toată magazia e răvăşită de mîini grăbite, nervoase.

— Eu sînt din Vlaşca, spune după un timp locotenentul.

Glasul îi sună străin. Are impresia că ofiţerul îi cere iertare pentru ceva. Îl priveşte compătimitor şi îi e ciudă că nu ştie ce să-i răspundă. Locotenentul continuă:

— Sînt din Vlaşca. La noi acum trebuie să fie tare cald... Asta e? întreabă brusc şi arată o haină cadrilată, plină de petice.

— Nu.

— Pe o vreme ca asta, lucrul cel mai bun e să te duci la scaldă. La noi în Vlaşca...

— L-am găsit, îl întrerupe deţinutul şi începe să se dezbrace.

Ruşinos, ofiţerul se întoarce cu spatele. E atît de adîncit în gînduri, că nici nu observă cînd a plecat.

— La noi în Vlaşca, domnule... Se întoarce. Îşi dă seama că e singur, dar nu pare mirat. Mai mult bucuros. Îşi aruncă vestonul militar şi caută nişte haine civile potrivite.

În poarta închisorii fostul deţinut trebuie să-şi frece ochii de prea mult soare. Încă nu e obişnuit cu lumina. Sentinela de lîngă gheretă îl priveşte, plictisită. Are ordin să nu se amestece în nimic, să stea liniştită la post.

Îşi ridică două degete la tîmplă şi-l salută oarecum milităreşte.

În oraş e aceeaşi agitaţie. Camioane, încărcate cu soldaţi în uniforme cenuşii, blochează arterele principale. Cîteva care blindate îşi zdrăngăne oţelul şenilelor pe caldarîm.

Se opreşte printre spectatorii de ocazie. De la marginea trotuarului priveşte fuga, zîmbind. În faţa lui goneşte o caravană de camioane nemţeşti.

Numai trecătorii blazaţi, preocupaţi de treburile lor de fiecare zi, îl supără pe cel de curînd liberat. Ar vrea să prindă pe cîte unul de guler şi să-i ardă un pumn. „Bată-te dumnezeu! Te plimbi ca un pierde-vară şi"... Poate de aceea nu-şi scoate mîinile din buzunare, să nu facă vreo prostie. În faţa unei vitrine cu jucării, se opreşte o clipă. Niciodată nu s-a întors de la închisoare cu mîinile goale. Fetiţa lui îl ştia voiajor, plecat undeva, la drum, cu treburi. Acum, însă, nu mai avea nici o importanţă dacă o să afle sau nu că a fost la închisoare. Tocmai voia să plece, cînd descoperi în vitrină cîţiva soldaţi de plumb, îmbrăcaţi în uniforme nemţeşti. Ar trebui să intre, să-i spună patronului să arunce jucăriile astea la gunoi. Nu intră: plescăi numai din buze şi porni mai departe, amuzat. O să fie tare multe de făcut. Acolo, între cei patru pereţi, niciodată nu s-a gîndit că o dată va trebui să se ocupe şi de epurarea jucăriilor... „Dar la cîte lucruri nu m-am gîndit încă!..."

Aproape de gară, un muncitor rezemat de balustrada unui pod cîntă din muzicuţă. Melodia e cunoscută: „Porniţi înainte, tovarăşi". Are vreo misiune — îşi spune — sigur că are. Doar libertatea lui şi a altora n-a venit din cer. Au lucrat bine tovarăşii — gîndeşte el, mergînd mai departe.

Trecătorii de pe străzi sînt ciudat de grăbiţi. Aproape că aleargă. O femeie cu o sacoşă ruptă presară trotuarul cu zarzavaturi. Cineva îi atrage atenţia, dar ea nu are timp să se întoarcă: se grăbeşte.

Undeva, „Ilse II" transmite ultimele ştiri de pe front: „În încercuirea de la Iaşi, trupele germane rezistă eroic de patru zile".

Toată lumea ştie că Iaşul a fost eliberat.

FOTOGHICITOARE?

Ce păsări sînt cele surprinse de corespondentul nostru Gh. Ciorobea în această fotografie ?
(Răspuns în pag. 21)

Aventură în văzduh

Parașutistul Iakov Filipov.

Sări!

O bătaie ușoară pe umărul parașutistului transmite comanda instructorului, acoperită de uruitul motoarelor. Filipov își face vînt și sare în abisul de beznă ce pare fără fund. Curentul de aer îi șuieră pe la urechi și-i taie pentru cîteva clipe respirația. Omul simte apoi zguduitura așteptată cu emoție. Acum nu mai aude vijiitul aerului, ci doar fîșiitul parașutei ce se învolburează. Plutește lin, legănîndu-se ușor. Privirea îi lunecă în jos, apoi se ridică iar, atrasă de pitoreasca priveliște ce se desfășoară în văzduh, deasupra lui. În transparența trandafirie a zorilor, nenumărate cupole multicolore apar în depărtare, ca niște flori ciudate. Totul pare a fi în regulă. Deodată, însă, inima-i încremenește de groază. De sus, din formația de parașutiști care au sărit după el, s-a desprins unul care se prăvale acum ca un bolid chiar deasupra lui. O trenă albă, lungă, îi fîlfîie în spate.

„Trebuie să mă feresc din calea lui!“ – îi fulgeră prin minte lui Filipov. E de ajuns să tragă de corzi și parașuta va lua direcția dorită. De ce n-o face? Mai e doar o secundă și totul va fi pierdut. Pentru că, în ciuda căderii vertiginoase, parașuta nu se deschide. Filipov îi distinge acum curelele ce-l încing. În clipa următoare omul se lovește de parașuta lui Filipov, pătrunde printre corzile ei și trece chiar pe lîngă Filipov, în picajul nestăvilit, năprasnic.

Totul se petrece atît de fulgerător, încît Filipov, care încearcă să-l prindă pe nefericitul parașutist, nu reușește decît să apuce corzile ce îi lunecă prin mîini, arzîndu-i-le ca focul. O zguduitură puternică îl dă peste cap, dar degetele-i rămîn încleștate. Acum doi oameni atîrnă de o singură parașută. Amîndoi coboară cu o viteză sporită, dar pericolul a fost înlăturat pentru moment. Filipov cercetează cu înfrigurare frînghiile și umbrela de mătase. Va rezista oare parașuta?... Ori scăpăm amîndoi, ori .. Efortul suprem îi amorțește degetele, peste ochi i se lasă o ceață neagră. Nici nu observă că îi depășește pe tovarășii săi care săriseră înaintea lui. Nu-l simte decît pe omul a cărui viață e acum în mîinile sale. Va trebui să-l salveze și să se salveze. Corzile sînt trainice, dar vor rezista oare la greutatea dublă? Și, oare, nu-l vor părăsi cumva puterile în această luptă pe viață și pe moarte? Degetele încleștate de parașuta tovarășului nu vor ceda sub povara ce se leagănă jos, sub el?

Un tremur ușor i se urcă în mușchii brațelor și se răspîndește în tot corpul. Puterile încep să-l părăsească. „Să nu-i dau drumul! Să nu-i dau drumul!“ își zice mereu.

Fiecare clipă pare o veșnicie. Dar iată, sub el a apărut cîmpul de aterizaj. Ultimele secunde trec ca în vis. O zdruncinătură puternică îi amețește pe amîndoi. Salvați! La trei pași de Filipov zace locotenentul de gardă Maslov, leșinat, dar teafăr.

– Tovarășe locotenent de gardă! Tovarășe locotenent de gardă!

Filipov se apleacă asupra omului întins pe pămînt. Cînd ofițerul își revine în fire și zărește chipul plin de îngrijorare al tînărului soldat, fața i se luminează:

— Dumneata erai, Filipov? Ridicîndu-se, ofițerul îi întinde mîna salvatorului său. — Îți mulțumesc, mai adaugă Maslov, simplu dar din adîncul inimii. Filipov își privește oarecum descumpănit mîinile încleștate de parașută. Nu le poate dezmorți încă...

★

Această uluitoare aventură în văzduh s-a petrecut pe un aerodrom sovietic. Pentru actul său de curaj și pentru spiritul de sacrificiu tovărășesc de care a dat dovadă, tînărul parașutist Iakov Filipov a fost decorat cu ordinul Steaua Roșie.

(După „Freie Welt“)

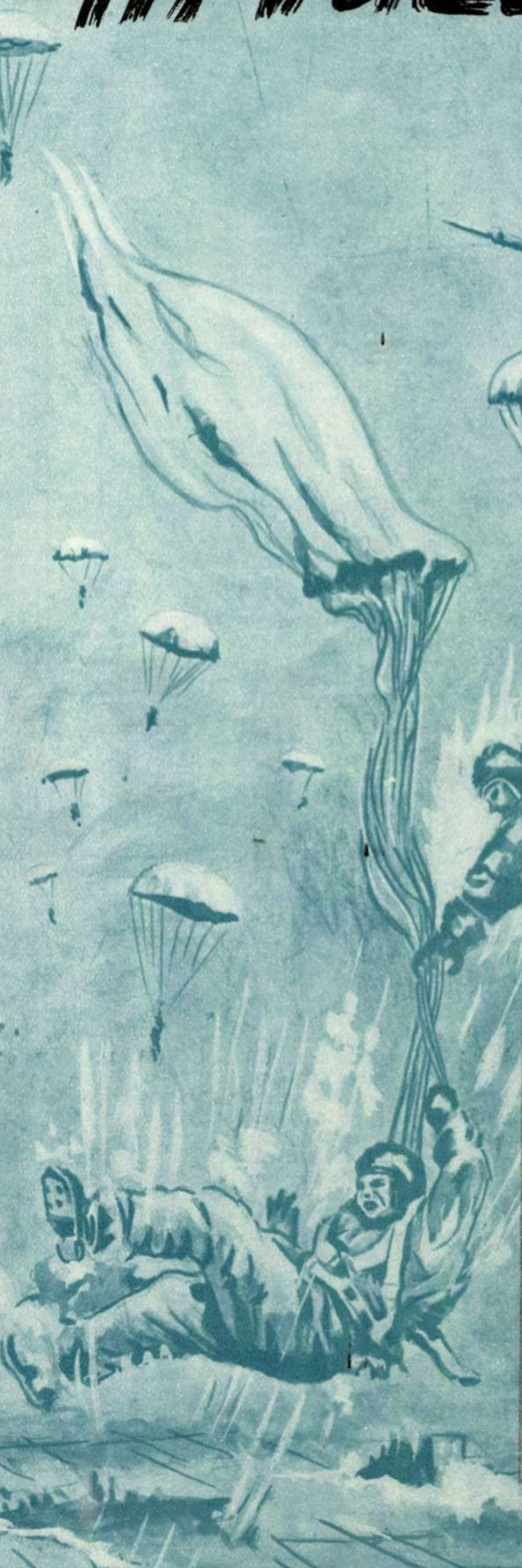

Locotenentul Maslov.

OAZ

Pînă la prînz au la dispoziție clubul – cărți, reviste, șah...

> *„Printr-o hotărîre a Consiliului de Miniștri se reglementează asistența bătrînilor, pensionari și nepensionari. În acest scop se vor înființa în fiecare regiune și în Capitală cel puțin cîte un cămin de pensionari, un cămin-spital pentru bolnavii cronici și cămine de bătrîni după nevoile locale“.*
>
> (Ziarele din luna mai)

Li se ziceau „azile“. Erau cîteva în București. Atmosfera unui atare așezămînt fiind bună conducătoare de literatură convențională, o luam adesea ca element pentru reportaje de „efect“. Cîte tablouri impresionante nu mi-au furnizat azilurile de bătrîni, mereu uimit, după fiecare vizită, că milostenia publică se complace să întrețină, cu un dram de oxigen, o vagă pîlpîire de viață, în numele unei formule filantropice devenite pravilă de stat! Această magică formulă era substitutul marilor principii umanitare moderne. Datorită ei, anumite existențe nici nu trăiesc, nici nu pier, îmi ziceam, identificînd-o de fiecare dată, nu atît în „decorul“, cît în... bucătăria azilului.

Îmi aduc aminte de o vizită la un așezămînt din strada Parfumului, imediat după eliberare. Ce fac bătrînii? Pe cîți i-au cruțat războiul, deportările? N-am mai cercetat, ca la alte vizite, încăperile standard ale acestui depozit de vechituri omenești, lăsate de comunitate în comision morții. N-am iscodit trecutul moaștelor vii încă, înghesuite între pereții sepulcrali, toți împodobiți cu portretul litografic al celebrului filantrop. Nu m-a interesat să chetez amintiri, n-am frunzărit albume. M-am dus de-a dreptul la cotlonul unde se materializau unicele voluptăți ale acestor făpturi deposedate de toate harurile vieții: cuhnia.

Era ora prînzului. În oala mare fierbeau legume, corespunzînd cu 3 lei pe zi alocație de întreținere pentru fiecare membru al azilului. Sau, ca să vorbim în termenii științifici ai veacului, echivalînd cu caloriile unui singur morcov, ale unei singure cepe, ale unei jumătăți de gulii; egale, ca principii de energie, cu taman cîtă putere trebuie ca ospitalizații să deschidă gura, să ducă lingura la gură și — suplimentar — să ofteze cu aceeași gură.

La poarta azilului, cu mîna întinsă trecătorilor, făceau cu schimbul bătrînii. Pentru stropul de ulei ce nu intră în tain. Pentru o țigară, duminica.

Aceasta era moștenirea.

Oaza bătrînilor

În strada Gabroveni nr. 2, se înalță o clădire albă în șase etaje. Nu știu dacă imobilul mi-a atras vreodată atenția prin statura ce domină peisajul comercial al cartierului cu cele mai înguste străzi bucureștene, cu cele mai înghesuite acoperișuri. În caz afirmativ, presupuneam că își continuă o veche destinație asemănătoare cu a altor cîtorva blocuri din sector. Știu și eu? Hotel, poate birouri, garsoniere, ateliere sau toate acestea laolaltă.

Casele prea aglomerate, strînse una în alta, îmi sugerează o imagine de promiscuitate. Exagerez, desigur. De bunăseamă că mi-a rămas această rezervă din reminiscențele unor explorări reporterești de pe vremuri, prin subsolurile și mansardele unde locuiau, claie peste grămadă, băieții de prăvălie exploatați de marii băcani și cîrciumari din Sf. Gheorghe.

De ce vi le spun toate astea? Să vedeți de ce. Citind acum cîtăva vreme în ziare hotărîrea guvernamentală, m-a cuprins o mare emoție. Dacă primul meu gînd a fost de gratitudine pentru autorii deciziei—auzi, cu atîtea pe cap și nu-i uită pe bătrîni! mă minunam—cel de-al doilea se adresa octogenarilor. Unde s-or găsi? M-am repezit, firește, în strada Parfumului, chibzuind ca de acolo să dau o raită pe la toate azilurile (își mai conservau, în mintea mea, vechile firme gorkiene), pentru a revedea și a mă bucura împreună cu bietele personaje ale reportajului meu de odinioară, de vestea bună ce le-o aduceam. Și, poftim surpriză! Azilul nu se mai afla în strada pomenită. S-a mutat. Unde? Funcționează de cîțiva ani în Gabroveni. În Gabroveni?

— Auzi, dragul meu, unde au găsit să-i transfere—i-am spus îndurerat tînărului reporter fotograf cu care mă hîțînam pe motocicletă, în drum spre adresa cu pricina.

— Ce mi-e aici, ce mi-e dincolo? —a replicat filozofic tovarășul de hurducătură.

Nu văzuse în viața lui un azil și eram înciudat că nu-i pot oferi, prin comparație vizuală, nu prin evocări verbale, un așezămînt de ieri și altul de astăzi. Cînd însă motocicleta a stopat — nu în fața unei maghernițe, cum m-am așteptat, și care ar fi trebuit să fie doar o variantă a azilului „patriarhal“, ci în fața unui imobil impozant de șase etaje—nu mi-a venit a crede. Aici o fi?

— Aici—mi-a confirmat fără uimire tînărul reporter. Scrie pe tăbliță. Citiți: „Ministerul Sănătății și Prevederilor Sociale, Cămin-spital de bătrîni“.

— Cămin scrie? (Uitasem ochelarii acasă).

— Cămin.

— Nu azil?

— Nu.

— Bravo! Îmi place. S-a purificat un cuvînt sinistru, sordid. Îți dai seama? Cămin înseamnă casă de oameni, luminoasă, caldă, îndestulată. Crezi că ocupă cogeamite clădire?

— De ce nu?—răspunde simplu adorabilul tovarăș, deprins să vadă la scară mare realizările vremurilor noi, pe care dioptriile sale juvenile le descoperă și aparatul fotografic, mereu „în deplasare“ prin țară, le popularizează în paginile vii ale „Flacării“. Dacă te îndoiești, să întrebăm portarul.

— Desigur—a întărit cu gravitate omul cu chipiu, un bătrînel simpatic, cu obraji rumeni și mustață groasă, în care mai sclipeau cîteva fire din blondul tinereții.

Contraste

Am dat mai întîi o raită „incognito“ cu ascensorul, pe la etaje, pentru a ne face o idee de „atmosfera exterioară“ a căminului. Am conchis că seamănă leit cu un hotel dintr-o stațiune climaterică. Culoare luminoase, sclipind de o caldă curățenie menajeră (nu glacială ca aceea a sanatoriilor, unde acuratețea are ceva din luciul tăios al bisturiului, din corosivul lichidului antiseptic). Pe jos, covoare. Agreabile tablouri ornează pereții. Mesuțe de hol, pe care tronează ulcele cu flori proaspete... Canapele pentru musafiri, deocamdată ocupate de locatarele așezămîntului, ieșite la o tacla matinală.

Firește, apariția noastră stîrnește curiozitatea bunelor bătrîne. Ne amuză văzîndu-le apropiindu-și capetele colilii și întrebîndu-se șoptit cine sînt vizitatorii care se uită cu atîta simpatic interes la ele, în jur, examinînd gravurile, trecînd fără să le chestioneze pe lîngă infirmierele de la etaj, surîzătoare în halatele lor albe.

—Parcă-i la Govora—opinează tovarășul meu. (De ce Govora și nu Slănic, sau Călimănești?) Nu cred ca un azil de odinioară să fi avut o înfățișare la fel.

— Bine faci că nu crezi. Într-o privință, păcat că nu l-ai cunoscut. Ce documente fotografice ar fi furnizat arhivei dumitale! Îl văd în trecut... Trist și cenușiu azil, unde viața părea a fi luată cu „încetinitorul“, redusă la tuse, la șoaptă, la imobilitate.

N-aș putea preciza că mă impresiona mai tare pe atunci: tăcerea specială a azilului, tăcere care te silea să umbli fără voie în vîrful picioarelor, sau cei 100 de bătrîni și bătrîne, uniformizați de timp, o ediție de zbîrcituri trasă într-o sută de exemplare, expoziția unei singure măști reproduse de o sută de ori, fără o notă distinctă, fără o grimasă distonantă, fără măcar „un tic“ personal.

Viață automată. Același resort reglementa în toate cabinele, în același timp, somnul și insomnia, oftatul și zîmbetul.

Cînd o pensionară, lîngă sobă, își sorbea ceaiul, fii sigur că, în aceeași clipă, operația se repeta de o sută de ori, cu amănuntele copiate identic: ceașca ținută cu amîndouă mîinile (ca să servească și de... calorifer), ochiul—nu privirea—fixînd detaliul unei mobile, fruntea concentrată, cu ridurile sporite, ca sub imperiul unei teribile preocupări.

La ora 12 era suficient să se deschidă o ușă, ca, simultan, toate ușile să se deschidă. La ora 9 seara, ca tot atîtea ceasuri cu cuc, cu mersul egal, 100 de glasuri pronunțau „noapte bună“.

— Sugestivă evocare, tovarășe ziarist. Vi s-a întipărit plastic în memorie.

— Ca în aparatul d-tale, dragul meu.

...Peste 150 de bătrîni și bătrîne adăpostește căminul din Gabroveni. Pensionari și nepensionari, unii valizi în măsura în care vîrsta înaintată mai poate include și noțiunea de sănătate, alții afectați de suferințe fizice specifice bătrîneții. Aceștia din urmă sînt sub continua îngrijire a doctorului Vaida Eugen, directorul căminului,

Azi se fac clătite.

și a opt surori medicale, care împreună cu cele 10 infirmiere constituie corpul sanitar al așezămîntului. Căminul ospitalizează 100 femei și 55 bărbați de diferite naționalități—romîni, unguri, țigani, evrei, germani—care găsesc aici tot ce-i necesar pentru a satisface viața unor oameni lipsiți de familie sau de care familia nu se poate ocupa în condițiile cerute de comoditatea și exigențele persoanelor foarte vîrstnice. De la 60 de ani, oricine găsește aici patul, masa, agrementul, pentru vecie, ca să spunem astfel, într-o atmosferă ce conciliază uman

A BĂTRÎNILOR

—reportaj—

de F. BRUNEA-FOX

Fotografii de S. ȘTEFĂNESCU

sentimentul libertății private cu statutul administrativ al instituției. Oamenii pot ieși în oraș, primesc vizite întocmai ca la ei acasă.

O scrisoare pentru un prieten.

Oameni și interioare

Camerele spațioase, scăldate în lumină, înveselite de culoarea vie, tinerească, a cuverturilor ce acoperă paturile (două sau trei în fiecare încăpere), sînt amenajate cu mobilă frumoasă, noptiere, dulapuri, masă, scaune, covoare, gravuri florale. Locatarele și-au aranjat interiorul după un gust propriu, unele chiar cu cochetărie.

— Odăi de domnișoare—le caracterizează o bătrînică vioaie, posesoarea unei bogate colecții de glastre cu petunii, expuse pe fereastră.

Luînd aminte la aceste interioare ce bucură ochiul și asigură tihna cea mai completă, m-a dus din nou gîndul la odăile de serie ale azilului de pe vremuri. Acolo erau toate la fel: aceleași paturi de fier acoperite cu cuverturi vechi de pluș, toate brodate cu o scenă unică: un călăreț (avea straie bogate, pe cap o tocă prelungită de o pană de fazan) întinzînd un trandafir unei fete, țărancă cu saboți, ochi albaștri și doniță pe umăr. Cuverturile acelor paturi fuseseră desigur cumpărate demult, în aceeași zi, căci erau la fel uzate, nici mai mult nici mai puțin una decît alta. Chipul cavalerului era pe toate ros de molii, iar acel al fetei era liniat de urzeală, ca de tot atîtea crețuri. Să fi fost un virus al mediului ce îmbătrînește pînă și obiectele? Aceeași unghie haină zgîria, concomitent, om și lucru? Îți mai aduci aminte, domnișoară intendentă?...

— Îmi mai aduc aminte—răspunde dînd trist din cap.

E tare bătrînă acum. A venit să găsească aci tihna și mulțumirea pe care nu și le-a putut agonisi în mulții ani de administrare a azilului filantropic din strada Parfumului. M-a recunoscut și numaidecît a ținut să-mi citească cu voce limpede (era cîndva o bună oratoare) o inimoasă odă închinată vremurilor noi, cu pilduiri din înțelepciunea oamenilor drepți de demult și cu substanțiale apropouri la avînturi ce animă lumea muncitoare, astăzi. (E instruită și poliglotă). Are optzeci de ani, din care „uită“ cinci, cu o adorabilă cochetărie.

★

Cu ce-și ocupă orele bătrînii? Nu cu un repertoriu prea încărcat, ca să spun așa. Întîi, cu toaleta de dimineață, care, începînd cu abluțiunea la baia aflătoare la fiece etaj, se isprăvește cu micul dejun luat în cele două mari sufragerii, la mesuțe de patru persoane, drăguțe, familiare, să juri că te afli într-un palace elegant. Flori, tablouri în spiritul ambiant (peisaje, compoziții comestibile poreclite de obicei ingrat „naturi moarte“, portrete. Femeile, fiind prin firea lor mai locvace (citiți flecare), au sală de mîncare proprie, despărțită doar printr-o ușă totdeauna deschisă, de sala bărbaților, mai rezervați, refractari la „tainele“ ce au veșnic să-și împărtășească colocatarele cu fustă.

Pînă la prînz au la dispoziție clubul—cărți, reviste, șah— (în cea mai mare favoare e aci aparatul de televiziune, care îi ține în curent cu știrile, muzica și imaginile actualității).

Îndeobște, ei își consumă clipele după nevoie și inspirație. Astfel „moș Filip“, vechi activist, încă zdravăn și rumen, cu toată vîrsta înaintată (76 ani) cînd nu stă cu nasul în vreo carte (are pasiunea pentru scriitorii sovietici), apoi e la voroavă (termenul îi aparține) cu tovarășul său de odaie, Iordan Ion (86 ani). Și acesta e veteran sindicalist. Au ce discuta acești prieteni care și-au petrecut tinerețea în organizații muncitorești, hărțuindu-se cu autoritățile burgheze, luptînd să-și realizeze năzuințele. Acum se odihnesc, încredințați—și pe bună dreptate—că își merită tabietul.

★

Pe venerabila Ștefania Ciolac—76 ani—persoană vioaie, obraji îmbujorați, păr alb cîrlionțat, îmbrăcată cu bluză și fustă în culori primăvăratice—am surprins-o scriind poezii. Mi-a încredințat cîteva opere, din care-mi permit să reproduc întocmai niscaiva versuri, pentru parfumul de tinerețe și de vitalitate conținut în ele:

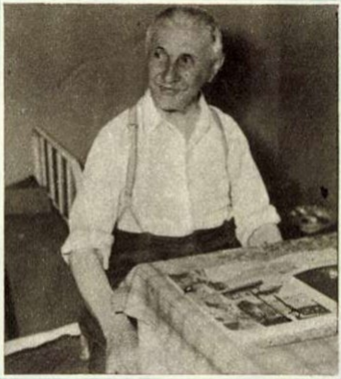

Moș Filip

„Doresc ca firul vieții să fie cît mai lung,
Să-l privesc pe două fețe cu dor și cu descînt,
Nu vreau să știu de moartea vie, nici de eternitatea ei.
Vreau să o înfrîng cu dușmănie,
Să înțeleg că moartea e prostia acelor care o cred“.

Autoarea, văduva unui farmacist, fost pe vremuri inspector sanitar, n-are pe nimeni.

— Sînt singură pe lume și mă distrez scriind versuri sau stînd la taclale cu suratele mele—îmi spune, cu o vioiciune ce-i încrețește ochii albaștri încă jucăuși și-i așterne pe obrajii netezi, o glazură trandafirie.

Intelectuali, muncitori, pensionari, și nepensionari, slujbași și negustori, bătrînețea i-a strîns laolaltă sub același acoperiș. Fotografii ofilite — puse cu un sentiment de orgoliu sau de comemorare, pe noptiere, pe masă, la căpătîiul patului — aduc mărturia tinereții, marchează momente resorbite în trecut, pe care ochii bătrîni zadarnic se căznesc să le resuscite, privindu-le lung.

— Ce frumoasă sînteți în poza asta!—i-am spus unei bătrîne, fosta vedetă a faimoasei trupe de operetă Grigoriu, de acum o jumătate de veac. Zveltă, ochi mari, negri, fotografia o înfățișa într-un duet cu neuitatul Leonard, în „Farmecul unui vals“.

Bătrîna a contemplat îndelung imaginea puțin estompată, încruntînd sprîncenele într-un efort de aducere aminte.

— E din 1915, cînd am părăsit teatrul. Mă găsiți frumoasă în fotografie?

— Doamnă, și acum sînteți frumoasă.

—Vă mulțumesc.

★

— Ce impresie v-a făcut vizita? —m-a întrebat cu amabilitate, la plecare, tînărul administrator al căminului, tovarășul Burghiu Ene.

— E oaza bătrînilor. Toate sînt perfecte, masa, curățenia, distracțiile, cozonacul, televiziunea, asistența medicală... Cu osebire țin să subliniez maniera familială pe care o folosiți pentru a șterge din amintirea acelor bătrîni proveniți de la azilurile burgheze—atît de severe și de distante—amprenta de sfiiciune și de umilință, contractată acolo. Reflexele condiționate operează și în psihologia, în domeniul moral al individului, cu manifestări adesea înjositoare pentru condiția sa umană. E un țel nobil de a corecta, potrivit principiilor ce ne călăuzesc în promovarea înaintată a omului, ceea ce i-a falsificat filistinismul de clasă burghez. Spectrul cucoanei cu lorgnon, ce-l intimida pe bătrînul azilului caritabil, făcîndu-l să se ridice în picioare la apariția în odaia sa a „doamnei din societate“, trebuie definitiv alungat din conștiința lui. Am văzut că și această operă de „exorcism“, cum se spune în teologie, de izgonire a duhurilor rele, vă preocupă, pentru a întări sentimentul bătrînilor că frumosul cămin e într-adevăr casa lor. Casa lor nouă, personală.

Cei afectați de suferințe sînt sub îngrijirea doctorului ← Vaida Eugen.

Sufragerie cu mesuțe de patru persoane, drăguțe, familiare, să juri că te afli la un palace elegant... →

Ce se întîmplă DINCOLO DE BRAZI?

Nu-i cereți reporterului imparțialitatea rece și severă a criticului de artă. Dacă rîndurile de față ar fi fost menite să judece filmul „Dincolo de brazi“, poate că tonul ar fi fost mai grav, aprecierile mult cîntărite, entuziasmul dozat pînă la temperatura cuvenită. Dar filmul acesta (cu un titlu ingrat însă, vă asigur, neconcludent și poate nedefinitiv) abia se turnează undeva, prin Cheile Bicazului, materialul de față nu este o cronică ci un reportaj de la filmări și, deci, autorul își poate permite să fie entuziast, liric sau chiar nițeluș subiectiv. Pentru că, vă mărturisesc, cîteva zile petrecute în mijlocul acestei echipe cinematografice sînt suficiente pentru a te transforma din reporter obiectiv în participant afectiv la „cauza“ filmului, pentru a te contamina de entuziasm juvenil, de exuberanță și obiceiul de a face pronosticuri strălucite în legătură cu viitorul filmului. De ce? Vă ofer, ca prim argument — dar nu și cel mai puternic — unul de natură sentimentală: echipa „Dincolo de brazi“ cuprinde poate cei mai tineri cineaști ai noștri și toți — cei doi regizori, actorii (în afară de unul singur) se află la primul lor film.

Flavia Buref, tînăra artistă care deține, la primul său film, rolul principal.

Mezinii în acțiune

Nu ați auzit poate de numele lui Mircea Drăgan și Mihai Iacob. Veți auzi. Timpul viitor este, într-adevăr, unicul potrivit în cazul de față. Trecutul lor nu conține decît note bune pe carnetele de studenți la regie cinematografică. Acești doi tineri, unul de 25 și celălalt de 24 de ani (presimt că la lectura acestei precizări vor fi șocați de indiscreția reporterului), și-au ales, pentru primul lor film artistic de lung metraj, o temă inspirată din actul istoric de la 23 August, făcînd în acest sens o muncă de pionierat în cinematografia noastră. Veți exclama, desigur, ca și noi: dar e o acțiune temerară și plină de răspundere, prea dificilă pentru doi debutanți. Este, dar să nu uităm că tinerețea are drept corolare cutezanța și pasiunea. Cu aceste aliate, Drăgan și Iacob au pornit să-și facă singuri scenariul, după o idee găsită într-o schiță de Petru Vintilă. Și iată că pe drum li s-a alăturat un nou și neașteptat aliat — dacă ne gîndim că, îndeobște, el nu prea face casă bună cu tinerețea: înțelepciunea. La sfatul ei, probabil, au evitat să se avînte într-un film de dimensiuni epopeice — așa cum poate inspira eliberarea patriei noastre — și s-au oprit asupra unui moment, modest în aparență, intens dramatic în conținut, petrecut în noaptea de 22 spre 23 August. Nu voi povesti subiectul, și pentru a vă lăsa satisfacția de a fi cunoscut „pe viu“, din film, și pentru că, narată, acțiunea se diluează și apare dezavantajată. Dar motivarea psihologică a faptei soldatului Oprișan și a sublocotenentului Marinescu, care în acea noapte dezertează și întorc armele împotriva fasciștilor, e atît de subtilă și de autentică, întîmplările se succed într-o dinamică atît de tulburătoare, încît scenariul se citește cu respirația întretăiată. Dintr-un subiect care ar fi putut incita la patetism retoric, cei doi regizori au făcut un scenariu ce anunță un film psihologic și de acțiune, viu, captivant, emoționant. Și, prin aceasta, acțiunea aparent izolată și neorganizată a celor doi militari (deși finalul ni-i arată sprijiniți de muntenii de prin partea locului) capătă semnificații și rezonanțe mult mai largi, sugerînd însăși participarea poporului la descătușarea țării.

Regizorii Mircea Drăgan și Mihai Iacob în dispută nocturnă cu cel mai temut inamic al lor: ploaia.

Proiecție pe... un caiet

Am citit scenariul. Și, într-un fel, am văzut și filmul. Nu e o figură de stil, menită să flateze fantezia mea vizuală: am văzut filmul, desenat aproape imagine cu imagine, de către scenograful Ion Marițan, pe paginile scenariului regizoral. Iar alături de ele, fotografii făcute la repetiții, pe baza ideilor exprimate grafic, fotografii care urmau să ghideze apoi, în mare, munca operatorului. Erau acolo imagini admirabile ale coloșilor de stîncă din chei, poduri aruncate spectaculos în aer, o femeie călărind ca vîntul, urmărită cu desperare de un motociclist neamț; am privit ochii lui Oprișan tînjind de dorul satului său pe lîngă care trecea, fără a-și putea vedea femeia și copilul, și m-am îngrozit văzîndu-l pe sublocotenentul Marinescu, gata să fie zdrobit sub copitele calului maiorului Șerbeanu. Și brusc am avut revelația faptului că cei doi tineri regizori, înainte chiar ca aparatul să fi tras primul metru pe peliculă, gîndiseră și văzuseră filmul tot, cadru cu cadru, nu țîșnind într-o răbufnire spontană a fanteziei, ci lucrat, în imaginație, cu meticulozitate aproape pedantă. Probabil că nu sînt primii

rapid filmărilor, excluzînd dibuirile. Dar dacă exuberanța și tinerețea pot uneori entuziasma în mod gratuit, seriozitatea gravă împletită cu acestea merită, fără scrupule, admirație.

Dar actorii?

Prevăd întrebarea nerăbdătoare a cititorilor: „Cine sînt actorii?“ Regizorii știau bine că vor trebui și ei să răspundă acestei curiozități și totuși nu au ezitat: „Nu-i cunoașteți. Înafară doar de Colea Răutu, care-l interpretează pe Oprișan“. Recunoașteți, cu mine, că e un act de mare curaj: afișul atrage, numele vedetelor sînt garanții. Dar tinerii regizori bravează. Rolul Voicăi, apriga nevastă a lui Oprișan (care fură un cal, sare obstacole, se cațără pe munți și pornește satul împotriva fasciștilor) e încredințat unei fete de 21 de ani, proaspătă absolventă a Institutului: Flavia Buref. O figură cu trăsături fine, precise, puțin aspre, ochi excepționali de expresivi, un trup zvelt, de munteancă. Numele lui Constantin Lipovan poate nu l-ați reținut, deși l-ați văzut în vreun rolișor la teatrul „Nottara“. Cred că după ce va termina rolul sublocotenentului Marinescu (personaj cu o evoluție sufletească poate mai complexă chiar ca a lui Oprișan), nu-l veți putea uita ușor.

Dar regizorii se mîndresc mai ales cu „descoperirile“ lor. Florea Pădureanu, ofițer la pensie, fusese adus pentru figurație. Priceperea sa la cai l-a transformat în antrenor de călărie, iar „ochiul“ sigur și mai ales curajul regizorilor, în interpretul rolului important al maiorului Serbeanu. Pădureanu afirmă că abia acum, la „bătrînețe“, și-a găsit vocația: „Eu și Gauguin“, Pentru rolul unei bătrînele căreia hitleriștii îi fură vaca, scenariul prevăzuse o artistă emerită. Dar cînd s-au angajat „figurantele“ bovine în satul Bicaz-Chei („Se uită la vacă, o pozează și ne mai dă și 25 lei pe zi“, se cruceau sătenii), s-a văzut că cea mai „fotogenică“ dintre vaci avea o stăpînă așijderea. I s-a cerut bătrînei să spună cele cîteva replici, prin care să se împotrivească fascistului. Dar mătușica nu făcea decît să repete mereu, în dulce grai moldovenesc, cu vocea sugrumată și uitîndu-se sfîșietor la vacă: „Nu ni-o lua, nu ni-o lua...“ Replica a fost atît de naturală, că textul din scenariu a trebuit să fie ajustat în funcție de voința „actriței“. Totul a mers bine pînă la filmare, cînd întreg satul a ieșit pe uliță să o vadă pe baba Maria și Țîntolea a ei dîndu-se în poză. Cînd a căzut cu ochii pe mulțimea adunată și a deslușit și chipul preotului în mijlocul ei, bătrînica s-a rușinat atît de rău, încît a renunțat brusc la toate veleitățile ei de vedetă.

A trebuit mult timp lămurită că nici dumnezeu, nici diavolul nu se amestecă, din lipsă de competență, în probleme cinematografice, și că, deci, filmînd, nu se va pune rău nici cu unul, nici cu altul. Argumentul cel mai hotărîtor au fost totuși cei 250 lei pe care i-a luat pentru ziua de filmare. Dar baba era mai ales mîndră de Țîntolea a ei, care cîștigase pe zi 50 de lei, nu 25 cît celelalte vaci mediocre din sat!

„Descoperiri“ actoricești mai sînt în film: moș Ion Tașmău, găsit tot așa, într-o prospecție prin satele Bicazului (și care acum se plimbă prin Lacul Roșu țanțoș, cu grima pe față, și tot se fălește că-i artist la cei 73 de ani ai săi); Mircea Rațiu, avocat de meserie, om șugubăț din fire, care-și duce peste tot cu el pisica, și alții. Dar să nu-i uităm nici pe El Zba, Ghidran, Arcuș sau Snagov, superbii cai ce vor apare și ei ca „actori“ în film. Am asistat la o scenă drăguță: se filma o scenă cu El Zba, care e strașnic la viteză, dar nu a putut fi dresat pentru cabraj. Și atunci i s-a găsit o dublură în persoana lui Ghidran, căruia, pentru a semăna perfect cu titularul rolului, i s-a oxigenat coama și i s-au vopsit cîteva pete albe pe bot și la picioare...

Cum se face un film

Neinițiații au fost întotdeauna atrași de amănuntele senzaționale ale trucajelor, de faptul că filmările încep cu scenele din final și continuă cu mijlocul, sau că ingenua are în urmă 20 de ani de teatru. De astă dată, însă, trucajele au fost excluse aproape cu desăvîrșire (și filmările în Chei au cerut nu o dată adevărate minuni de vitejie); filmul a fost prins pe peliculă — pe cît posibil — în ordinea cronologică a acțiunii; actorii aleși, precum arătam, nu din vîrfuri artistice ale teatrului, ci din tineri artiști, debutanți, și oameni aleși din satele unde se filmează. Pare neinteresant? Sînt totuși cîteva din marile realizări ale echipei. Mi s-a părut concludent și felul în care s-a lucrat cu actorii: repetițiile s-au făcut direct în „decor“, în Cheile Bicazului, actorilor li s-au oferit spre rezolvare spontană anumite situații dramatice pentru ca din această dezlegare personală să se poată găsi, la filmare, comportarea cea mai firească; în sfîrșit, s-a făcut, într-o noapte, un fel de repetiție generală, un „șnur“ al întregului film. Și numai după aceea operatorii Andrei Feher și Nicu Stan au intrat în acțiune.

Mai sînt cîteva luni bune de lucrat la „Dincolo de brazi“ (filmările au început abia în iunie). Poate îl vom vedea spre sfîrșitul anului. Oare emoția așteptării și dorința de a ieși un film bun aparțin numai realizatorilor lui, sau tuturor celor ce îndrăgesc filmul romînesc?

Sanda FAUR

Fotografii de Sabin **DEVDEREA**

Colea Răutu în rolul lui Oprișan.

Cuvinte încrucișate

ZI DE LUPTĂ

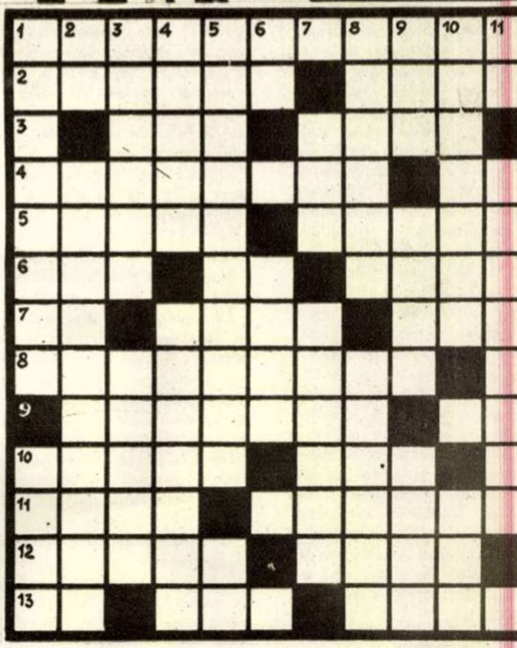

ORIZONTAL: 1) Partea cea mai înaintată și mai hotărîtă a poporului, care, sub conducerea partidului, s-a aflat în fruntea luptei pentru răsturnarea fascismului. 2) Cel al statului fascist a fost dezorganizat de lovitura primită prin actul de la 23 August 1944 — Epopee. 3) Sport ce se practică în cadrul Asociației Voluntarilor pentru Sprijinirea Apărării Patriei — Plin de apă. 4) Așa cum este orice speranță ce și-o fac imperialiștii în încercările lor de a ne subjuga din nou — Constantin Gheorghiu. 5) Slab — Limbaj convențional al unui grup social. 6) A șaptea literă a alfabetului grec — Pană de despicat — Rîu în Franța, afluent al Rhonului. 7) Pronume reflexiv — Trădătorii de patrie l-au aflat, după 23 August 1944, în occident — Rîu în Elveția. 8) Transfugi legionari, antonescieni și „istorici“, „selecționați“ de spionajul imperialist pentru a calomnia patria noastră socialistă și a unelti împotriva ei. 9) ... Și țara din care vin arginții trădării — Cămăși țărănești. 10) Situație —A folosi. 11) Vechi stat din antichitatea indiană — Așa cum a devenit patria noastră după actul de la 23 August 1944. 12) „Totul pentru... totul pentru victorie“, lozincă ce a însuflețit lupta maselor în lunile ce au urmat lui 23 August 1944 — Au mult de lucru după seceriș. 13) Fluviu bivocalic — Poporul rus l-a alungat în 1917 — Pronunția regionalistă a numelui unui important oraș din țara noastră, în regiunea căruia au avut loc mari lupte înaintea evenimentelor de la 23 August 1944.

VERTICAL: 1) Mijloc de agitație, intens folosit de partid pentru a mobiliza masele —A conduce un automobil. 2) Uniunea Patrioților, organizație de luptă antifascistă creată în ilegalitate, participantă la pregătirea și realizarea actului de la 23 August 1944 — Urmînd cele mai bune tradiții progresiste ale înaintașilor săi, cea de după 23 August 1944 s-a pus cu devotament în slujba socialismului, dînd poporului opere valoroase. 3) Spre transformarea ei în slujba omului se îndreaptă eforturile poporului și ale statului democrat-popular—Scriitor brazilian, luptător activ pentru pace și pentru libertatea poporului său. 4) Fantoma ce însoțește pas cu pas capitalismul în drumul său inerent spre pieire — Cel ce s-a alăturat la o ideologie. 5) Metodă agrotehnică sovietică ce duce la sporirea puterii de germinare a unor semințe, folosită cu mult succes în agricultura noastră după 23 August 1944 —Pronume posesiv. 6) În Titu... — A lua cunoștință de conținutul unui text. 7) Pronume demonstrativ (pop.) — Domiciliem. 8) A ținti — Romînia l-a declarat Germaniei hitleriste la 23 August 1944. 9) Prefix — Limbă — Și le dădeau hitleriștii, socotindu-se „rasă superioară“. 10) Glorioasa capitală sovietică spre care, în anii robiei hitleriste, se îndreptau privirile și speranțele popoarelor subjugate — Manifestare a veseliei. 11) S — Oraș-martir din timpul războiului civil din Spania. Cuvinte rare: ARVE, AAR, OUDE.

SOLUȚII DEZLEGĂRI RĂSPUNSURI

DEZLEGAREA JOCULUI „FEROVIARĂ“

ORIZONTAL: 1) Mesagerie — Ptt. 2) Acari — Ao — Fier. 3) Caragiale — Ega. 4) Arlbergexpres. 5) Zt — Ii — O — P — Dra. 6) Aca — S — Relee. 7) Amo — Comodă — Um. 8) Ventil — Ni — Ige. 9) Întîrziate — Ec. 10) Tr — L — Dii — Ona. 11) S — Omite — Iol — N. 12) Telegraf— Săli. 13) Obor — Electric. 14) Personal — Iuți.

SOLUȚIA PROBLEMEI DE ȘAH DIN NUMĂRUL PRECEDENT [Kofman și Loșinski)

O problemă în stil clasic care se rezolvă prin *1. d4!* (Cu amenințarea 2. Dd7+ Rg6 3.Dh7 mat. Survin următoarele variante: 1...D:d4 2. Ne2+ Df4 3. g4 mat; 1... T:d4 2. Nd1+ Tf4 3. g4 mat; 1...C:d4 2. g4+ Rf4 3. Db8 mat; 1...T:g3 2.Ne 4+R g4 3. Nf5 mat.

RĂSPUNS LA FOTOGHICITOARE

Sînt pelicani! O colonie formată din sute și sute de pelicani, în Delta Dunării. Bineînțeles că aceste păsări nu răspund cu bunăvoință la invitația... fotografică „Zîmbiți vă rog!“ și pentru a-i putea fotografia în... corpore, corespondentul nostru a trebuit să-i surprindă din avion.

REDACTIA: BUCUREȘTI Căsuța Poștală 3507 of. 33
PIATA SCÎNTEII Tel. 7.60.10 Int. 1744
ABONAMENTE: la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari
PREȚUL
3 luni: 18 lei
6 luni: 36 lei

A 400-a ANIVERSARE

Zidurile mănăstirii care a adăpostit acum 400 de ani școala din Tg. Mureș.

Orașul Tîrgul Mureș va aniversa în curînd un eveniment însemnat din viața sa culturală: școala medie „Bolyai Farkas" împlinește 400 de ani de existență.

Într-adevăr istoricul acestei școli își are începuturile prin 1557. Pe vremea aceea orașul Tg. Mureș se numea Tîrgul Secuilor (Székely Vásárhely), iar în documentele latine ale vremurilor îl găsim sub numele de Forum Siculorum.

Și în Tîrgul Secuilor din acele vremuri — ca în toată Europa, de altfel — se dădea o luptă îndîrjită împotriva papalității. Luptă care făcu, într-o bună zi, ca locuitorii Tîrgului Secuiesc să alunge pe călugării franciscani și să ia în stăpînire mănăstirea și biserica în care se aciuiseră pînă atunci.

Mănăstirea, așezată într-o poziție pitorească, pe un platou împrejmuit cu tufișuri, fu transformată într-o școală laică, cu denumirea „Schola particula". Sub această denumire a funcționat timp de 161 de ani, adică pînă în 1718, cînd se unifică cu fostul Colegiu reformat din Sárospatak.

Această unificare își are și ea istoricul ei. În 1718 se aflau în Tîrgul Mureș elevii și profesorii refugiați din Alba Iulia, de unde fuseseră goniți de generalul austriac Steinwille, sub motiv că localul colegiului unde învățau trebuie să fie dărîmat, pentru a se transforma sistemul de apărare a cetății în care funcționa.

La rîndul ei, școala din Alba Iulia nu era alta decît vechiul Colegiu reformat din Sárospatak (Ungaria), care fusese alungat în anul 1671 de Sofia Báthory, văduva lui Gheorghe Rákoczi II. În aceste împrejurări, colegiul se evacuase la Alba Iulia unde funcționase pînă în 1716, cînd fu izgonit de generalul austriac.

În anul 1718 „Schola particula" primi în sînul ei pe elevii și profesorii refugiați din Alba Iulia și astfel luă ființă noul „Colegiu reformat", avînd ca limbă de predare — în special la clasele superioare — limba latină.

De atunci s-au scurs mai bine de două secole. Dar abia în urma reformei învățămîntului din 1948, vechiul colegiu tîrgumureșean devine instituție de stat, iar cu prilejul comemorării a 100 de ani de la moartea fostului său profesor Bolyai Farkas, școala primește — printr-o hotărîre guvernamentală — numele cunoscutului matematician.

Cercetînd pagini din istoria bătrînului colegiu, aflăm lucruri care azi pot uimi. În matricolele datînd de peste 150 de ani, găsim, de pildă, numele elevilor de origine aristocratică semnate pe primele foi de înseși „ilustrele" odrasle. Urmează apoi copiii nobililor mai mărunți, în al treilea rînd cei ai burgheziei și abia la urmă de tot figurează numele elevilor „de rînd", ale fiilor de mici-burghezi și — foarte puține — de muncitori și țărani.

Instituția „elevilor-slugi" era în floare pe vremea aceea. Așa-zișii „elevi-slugi" erau siliți să presteze anumite servicii colegilor lor bogătani, în schimbul cărora erau scutiți de taxele școlare. Cu toate acestea, dintre foștii „elevi-slugi" au ieșit numeroși oameni de seamă ardeleni. Școala, care împlinește acum 400 de ani de existență, a format mulți oameni luminați, faima unora dintre ei trecînd chiar hotarele țării.

Dar școala din Tîrgul Mureș a participat din plin la marile frămîntări revoluționare din secolul al XIX-lea. După descoperirea „complotului secuiesc", organizat în urma eșecului revoluției din 1848-1849, autoritățile habsburgice au arestat pe profesorii Dósa Elek și Török Iános, acesta din urmă fiind unul dintre conducătorii răscoalei. Tot atunci au fost arestați și mulți elevi ai școlii.

Török Iános a fost executat, la 10 martie 1854, pe locul numit „Cîmpul Poștei", unde se află azi monumentul de la capătul serpentinei ce leagă Institutul Medico-Farmaceutic cu str. 7 Noiembrie din Tg. Mureș.

Cine ar putea oare înșira toate vicisitudinile prin care a trecut școala în cele patru secole de existență? În anii dominației burghezo-moșierimii romîne, colegiul tîrgumureșean a fost expus persecuției și umilinței, iar sub ocupația și dictatura hortystă, autoritățile fasciste maghiare au încercat să-l transforme într-o citadelă a noii aristocrații fascizate. Și de data asta, însă, școala a rezistat, așa cum rezistase timp de secole, supraviețuind vremurilor neguroase.

În anii noștri de putere populară școala a fost în sfîrșit redată poporului.

În vederea aniversării a 400 de ani de existență a școlii „Bolyai" din Tg. Mureș, partidul și guvernul nostru, consecvente în politica de sprijinire a culturii minorităților naționale, au alocat școlii un ajutor material de mai multe milioane de lei.

Acest sprijin este fără precedent nu numai în istoria seculară a colegiului din Tg. Mureș, dar și a tuturor școlilor minorităților naționale.

În clădirea nouă, complet restaurată, vor păși în curînd elevii școlii medii „Bolyai Farkas". Unii vor începe, iar alții își vor continua studiile cu entuziasm, cu mai mult avînt. Și nu trebuie să fii un visător, ca să-ți imaginezi că din rîndurile celor care vor păși pragul bătrînei școli întinerite, vor ieși făuritori ai noii societăți care vor lupta pentru unitatea de nezdruncinat dintre poporul romîn și minoritățile naționale, oameni demni de amintirea unui Czókás, a unui Török, Bolyai sau Salamon Ernö.

Ștefan IZSÁK

Fotografii de Máiszter PINKÁSZ

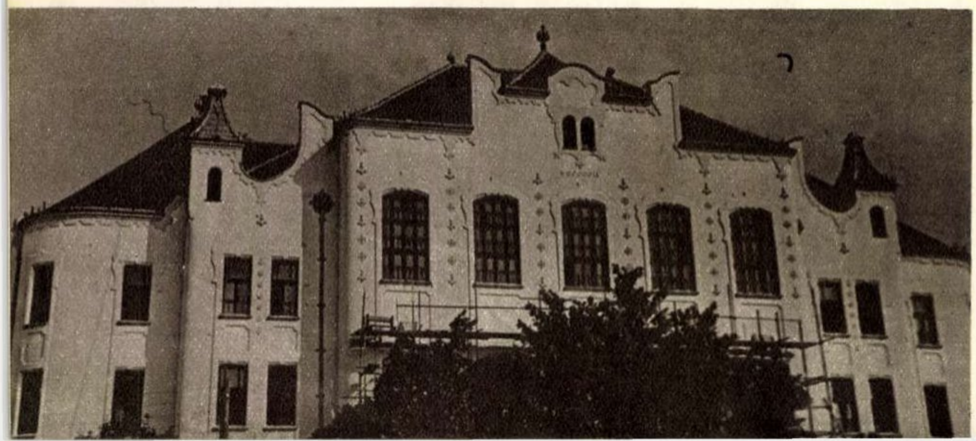

Fațada vechiului colegiu, azi școala medie „Bolyai Farkas", complet restaurată și modernizată.

Petru Antal, tractorist, și soția sa Anica, ajutor de tractorist, ambii de la G.A.S. Răcăciuni (Bacău), își petrec la Bilbor ore plăcute de odihnă și distracție.

Săteni LA ODIHNĂ

Numărul stațiunilor de odihnă în care oamenii din țara noastră își petrec concedii plăcute și reconfortante a sporit începînd de anul acesta, cu încă una: Bilbor, din Regiunea Autonomă Maghiară. Situată la 30 km de Toplița, stațiunea oferă vizitatorilor ei nu numai peisajul cunoscut ca unul din cele mai frumoase din țara noastră, dar și bogate izvoare de ape minerale tămăduitoare. Bilbor este afectat odihnei oamenilor muncii din agricultură. Vă veți mira, poate. Firește că moșierilor nu le-ar fi trecut prin cap o asemenea idee... năstrușnică. Dar în țara noastră, din fericire, stăpînește astăzi poporul. Și se dovedește destul de inventiv.

Fotografii de Marin IVANCIU

Excursie în împrejurimile stațiunii... O doină melancolică, potrivită romantismului peisajului...

ÎN JURUL GLOBULUI

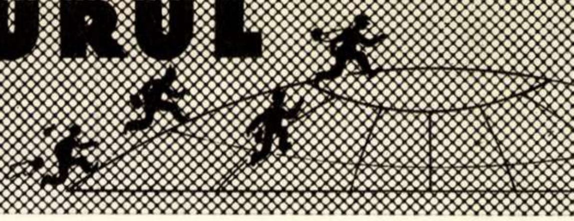

O INOVAȚIE PENTRU ȘAHIȘTI. Ca să reconstituie partide jucate, șahiștii nu vor mai avea nevoie să noteze mutările în timpul jocului. Acest lucru îl va face singură tabla de șah. În acest scop șahistul-inventator ceh J.K. Simunek a construit un dispozitiv care, montat la tabla de șah, înregistrează toate fazele unei partide și poate să le reproducă oricînd.

Dispozitivul este foarte ușor de mînuit, fapt confirmat de altfel și de fotografia noastră, în care îl vedem pe autorul ingenioasei invenții jucînd șah cu un copil, iar pe acesta din urmă apăsînd pe butonul dispozitivului de înregistrare a mutării.

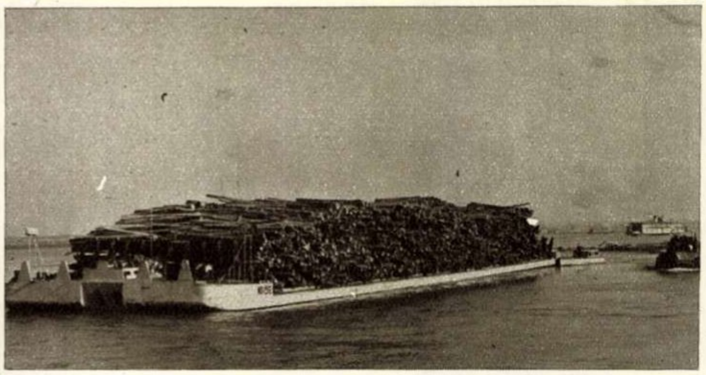

↑ Această originală plută își descarcă singură și în mai puțin de 1/2 oră întreaga ei încărcătură de bușteni. Sistemul, simplu dar ingenios, constă în 5 cisterne-balast instalate pe o parte a plutei, ce se pot umple cu apă în 28 minute. Se obține o bruscă înclinație a plutei și cele 900 de tone de lemn sînt azvîrlite în apă. După descărcare, cisternele se golesc. Inovatorul este plutașul sovietic A.N. Lukovițki din Omsk.

↑ **BAR LA... „BOTUL CALULUI“.** Acest automobil-bar care circulă în prezent pe șoselele poloneze, deservește mii și mii de oameni, făcînd o concurență serioasă bufetelor și chioșcurilor de pe parcurs.

PEDALEZI DE-A-NDARATELEA și mergi... înainte. Scopul practic al inovației originale realizate de M. Azatian din Tbilissi R.S.S. Gruzină, este acela de a da putință ciclistului să-și odihnească picioarele, fără „escală“.

↑ **CE-I LIPSEȘTE CHELULUI.** Ultima modă americană: „chelia benevolă“. Inițiatorul ei este actorul Yul Brynner.

Adepții „cheliei benevole“ au sacra datorie să se radă pe cap de trei ori pe săptămînă. Se poate spune pe drept cuvînt că această modă e trasă de păr...

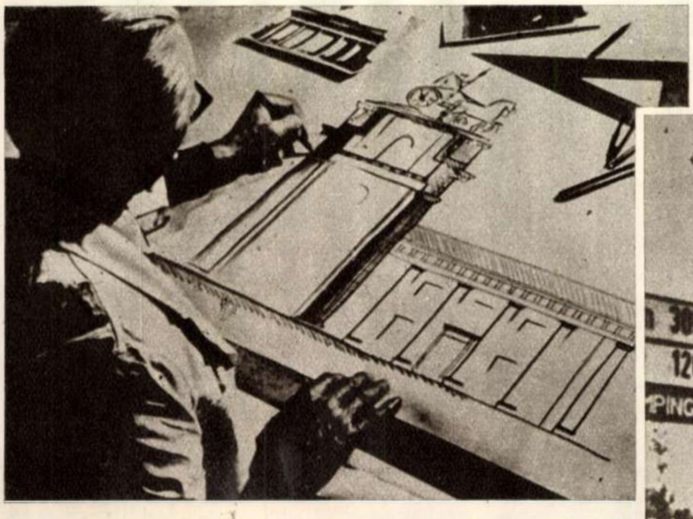

REDIVIVUS. Un monument arhitectonic de mare valoare istorică va fi reconstituit prin grija guvernului R.D. Germane. Este vorba de celebra „Brandenburger Tor“, din centrul Berlinului, construită acum mai bine de 150 ani după macheta sculptorului Gottfried von Schadow. În timp ce arhitecții întocmesc planurile reconstituirii artistice a monumentului,

300 km
120 km
zburg
PING

← **LUMEA ANAPODA.** Așa o vede acrobatul austriac Walsberger, care și-a pus în gînd să bată un record în stil american, umblînd... în mîini, de la Salzburg pînă la Viena. Unde nu-i cap, vai de... mîini!

→

GINA LOLLOBRIGIDA, cunoscuta artistă de cinema italiană, a devenit mamă. Primul copil al Ginei a venit pe lume într-o maternitate din Roma și poar-

Este oare decorul unic, atît de frecvent în teatru, aplicabil și în film? Răspunsul l-a dat, cu un deosebit succes, regizorul american Sydney Lumett, realizînd un film care respectă legea triplei unități aristotelice. Într-adevăr, „Cei 12 jurați“ se petrece într-un singur cadru, sala de deliberare a juraților, într-un răstimp de numai 90 de minute și avînd o unică acțiune. Întregul film, care e un ecou al cazului Rosenberg, este străbătut de un vibrant suflu omenesc.

Cunoscut pînă acum numai ca realizator al unor remarcabile filme documentare, Andrzej Munk, un regizor polonez din noua generație, a terminat primul lui film artistic: „Omul de pe terasament“, apreciat ca unul din cele mai interesante filme psihologice ale cinematografiei poloneze. În rolul titular s-a evidențiat printr-un joc impresionant actorul K. Opalinski.

Regizorul sovietic Z. Agranenko a scris un scenariu inspirat din cunoscuta „Simfonie a Leningradului“ de Șostakovici. Filmul, care se va numi de altfel chiar „Simfonia Leningradului“, e în curs de turnare pe platourile Mosfilmului, interpretarea fiind susținută de N. Kriucikov, M. Strauh, E. Strieva și de studentul R. Bușkov de la Conservatorul de Muzică, care deține importantul rol al violonistului Volkov.

Africa neagră se trezește și... în materie de film. Aceasta ne-o dovedesc cele două producții sosite de curînd în Europa. E vorba de filmele „Cea mai frumoasă dintre vieți“, turnat în Guineea de francezul Claude Vermorel cu doi actori francezi și cu o mare echipă de băștinași, și de „Supă de dovleac“, film sud-african, regizat de Donald Swanson la Capetown. Ambele filme sînt apreciate ca mărturii grăitoare ale vieții grele și năzuințelor de libertate ale populației de culoare.

Noutăți din studiourile DEFA din R.D. Germană: sînt în curs de filmare trei comedii, din care una muzicală și în culori, intitulată sugestiv și promițător: „Nevastă-mea face muzică“. Celelalte comedii se numesc: „N-o uita pe Traudel a mea“ și „Fetița de șaisprezece ani jumătate“ și se petrec în zilele noastre, surprinzînd aspecte din viața cotidiană.

Un montaj deosebit de interesant se realizează în studiourile moscovite. E vorba de efectuarea unor copii noi după fragmentele de filme realizate de Vladimir Maiakovski. Marele poet s-a ocupat intens de arta cinematografică, scriind scenarii și jucînd chiar în unele filme, ca „Zakovannaia filmoi“ în care deținea rolul unui pictor.

Londonezii au avut de curînd prilejul să aprecieze din nou măiestria artistică a baletului Teatrului Mare din Moscova, care în stagiunea trecută a întreprins un turneu în Anglia. Revederea a fost posibilă grație filmului turnat de cunoscutul regizor Paul Czinner, cuprinzînd fragmente dansate de Ulanova și partenerii ei.

Bibl. Rep.
108

Hunedoara, inima de oțel a patriei. An de an, inima aceasta bate tot mai puternic, alimentînd cu sînge proaspăt tînăra și înfloritoarea noastră industrie socialistă.

După darea în producție a furnalului de 700 metri cubi de la Hunedoara, o mîndrie a siderurgiei romînești (vezi fotografia), se depun eforturi sporite de către constructori și montatori în vederea accelerării lucrărilor la un nou agregat modern, mecanizat și automatizat, „laminorul bluming“.

PREȚUL LEI 1,50

Bibl. Cent. Regi

Proletari din toate ţările, uniţi-vă!

FLACĂRA

REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ
ŞI LITERAR-ARTISTICĂ

Nr. 22 (119)
Anul VI
31 august 1957

LA 23 AUGUST,
Spre demonstraţie,
în pofida ploii...

Fotografie
de A. MIHAILOPOL

LA MAREA SĂRBĂTOARE

— CU APARATUL FOTOGRAFIC, ÎN ZIUA DE 23 AUGUST —

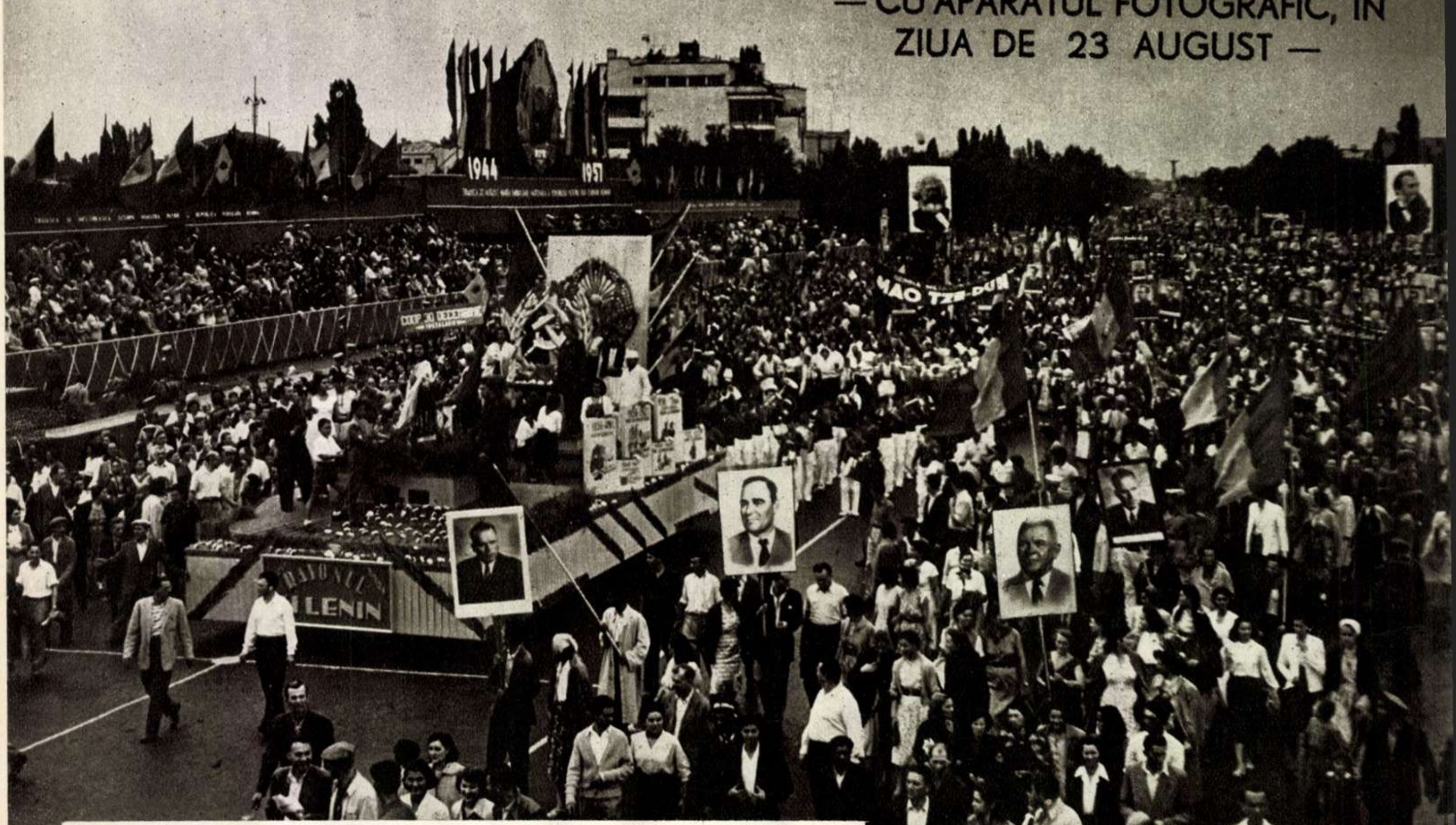

1

2

Fierbinte salut adresat partidului și guvernului! Solemne angajamente de luptă și muncă pentru înflorirea republicii dragi, pentru pace și bunăstare (fotografia nr. 1).

Florile dragostei pentru apărătorii căminelor noastre, ai construcției pașnice, socialiste (fotografiile nr. 2 și 5).

Mîndria de a fi distins în munca pentru propășirea patriei? Bucuria de a-și ști familia la adăpost de griji? Încredere în viitor? Desigur, cîte ceva din toate acestea și, în plus, emoțiile marii sărbători (fotografia nr. 3).

— Al meu e mai bun!
— Al meu e mai rece!
— Daaa, da' eu mai am și tu l-ai terminat...

Cum s-a terminat disputa dintre micii gustători de suc, n-am aflat (fotografia nr. 4).

Fotografii de S. STEINER și A. MIHAILOPOL

3

4

5

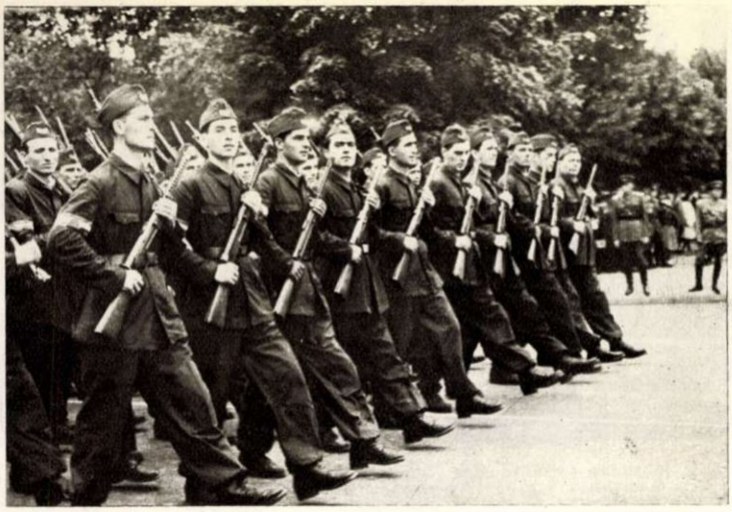

↑ Iată i! Sint membrii gărzilor muncitorești înarmate, continuatoare ale tradițiilor gărzilor de luptă patriotice din zilele lui August '44.

← Întreaga familie pedalează... E așteptată la locul de adunare.

Muncitorii și muncitoarele fabricii „Flacăra Roșie" din București au ținut ca la marea sărbătoare să prezinte „vizibil" noul lor model de pantof. ↓

Vesela perinită! E drept, în fotografie „perinița" nu se vede; se văd doar animatorul ei și... admiratorii. ↓

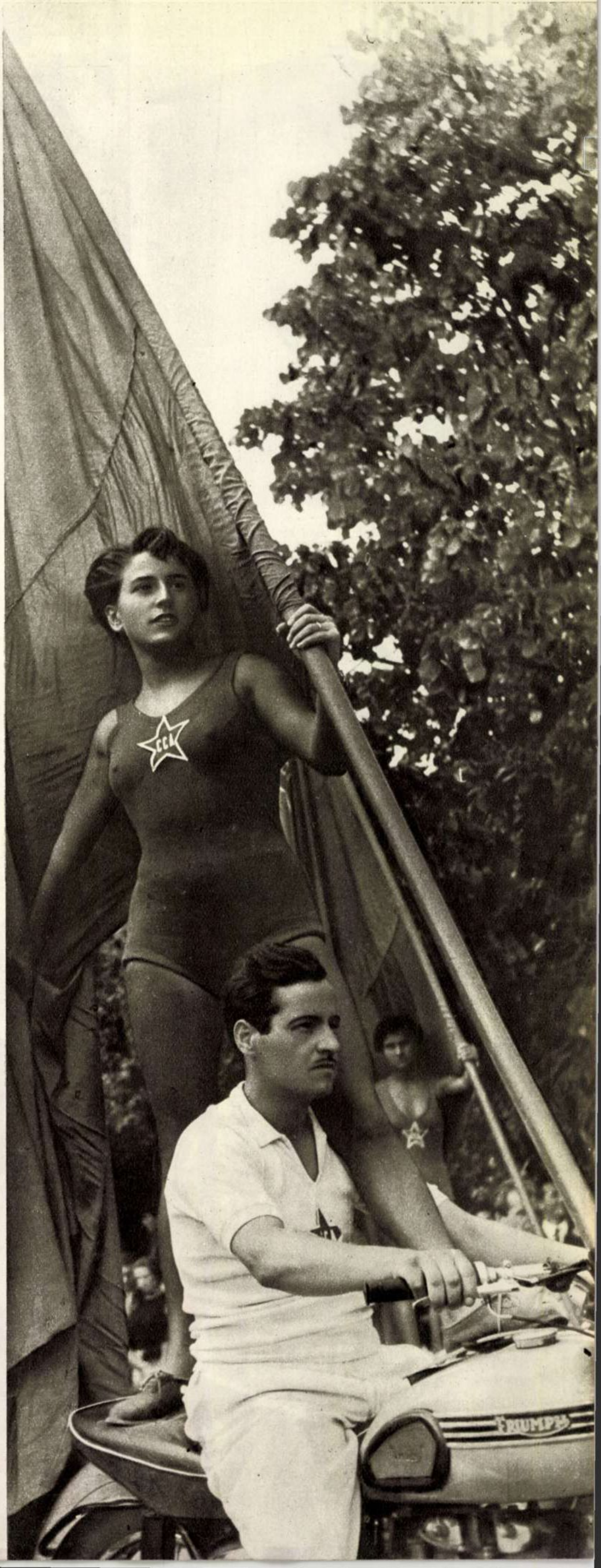

fotocronica FLACARII

13 COMPLOTIȘTI, opt ofițeri și cinci civili, au încercat să constituie o bandă înarmată și, asasinînd pe membrii guvernului egiptean în frunte cu președintele Nasser, să pună mîna pe putere. Ei urmăreau, de asemenea, modificarea constituției și instalarea ca președinte a generalului Naghib. În fotografie: generalul în retragere Ahmed Azef Nassari, unul dintre principalii acuzați, pe banca acuzării.

HIROȘIMA, orașul în care cu 12 ani în urmă a căzut prima bombă atomică americană, a găzduit în luna august cea de-a treia Conferință internațională pentru interzicerea armelor atomice și cu hidrogen. Au participat peste 4.000 delegați reprezentînd 26 țări și organizații internaționale din Asia, Africa, Europa, America, Australia și Oceania. În fotografie: un aspect din timpul lucrărilor Conferinței.

RASIȘTII LA LUCRU. Cu zîmbete cinice, acest grup de senatori americani, reprezentînd statele din sud, discută mijloacele de a împiedica adoptarea unui proiect de lege ce prevede acordarea efectivă a dreptului de vot negrilor.

← AGRESIUNEA ENGLEZĂ ÎMPOTRIVA OMANULUI continuă. Iată-l pe generalul Robertson, comandantul forțelor britanice și —după cum relatează agenția Intercontinental, care transmite această fotografie — al trupelor... sultanului din Oman, dînd ordine supușilor săi. Și biata presă colonialistă engleză, care se străduie să prezinte evenimentele din Oman ca o luptă internă între triburi!...

LA LONDRA s-a desfășurat recent meciul de atletism dintre echipele Uniunii Sovietice și Angliei. În fotografie: doi membri ai echipei sovietice dînd autografe.

ND H-TESTS

They must take 1st step

Members of the U.N. Disarmament Sub-Committee. Only the Soviet representative has so far agreed to stopping H-tests unconditionally.

NOBLE (Britain) says NO

MOCH (France) says NO

ZORIN (Soviet Union) says YES

STASSEN (U.S.) says NO

Cine e pentru pace și cine e pentru război

ÎNCERCAREA NEDIBACE a lui Dulles de a se erija în „salvatorul" tratativelor pentru dezarmare, ce se desfășoară de mai multe luni la Londra, n-a reușit să camufleze sabotajul sistematic al puterilor occidentale în această problemă atît de vitală. Dezbaterile ce au loc la Lancaster House arată cît se poate de limpede că, în timp ce delegația sovietică a pus pe primul plan al dezbaterilor suspendarea, fie și vremelnică, a experiențelor cu armele atomice, celelalte delegații, în cap cu cea condusă de Harold Stassen, au împiedicat în fel și chip luarea unei hotărîri în acest sens.

Cele două poziții sînt redate în termeni lapidari: NO (nu) și YES (da) în locul celor patru fotografii

CEL MAI BUN CUMPĂRĂTOR

Acum, la seceriș, de pe fiecare hectar, gospodăria colectivă a recoltat 3.500 kg grîu.

După o iarnă capricioasă și fără zăpadă, după seceta, înghețul și ploile care au dominat pe rînd în lunile primăverii – previziunile multor agricultori erau sumbre.

Dar nu e bine să faci niciodată astfel de pronosticuri. Cum s-au dres lucrurile, știm cu toții. În prezent sîntem stăpînii unei recolte bune la grîu, legume, struguri. Iar în ce privește porumbul, bătrînii socotesc anii cei mai vechi, ca să poată afla o recoltă asemănătoare.

La Fundulea, în regiunea București, am văzut toate acestea pe viu. Bucuria era atît de generală, încît satul întreg părea că zburdă și rîde. Oamenii mi s-au plîns de cel mai fericit necaz al lor: nu le ajung hambarele pentru depozitarea grîului. Cei mai mulți își făceau altele noi. Combina colectivei a făcut o singură dată roata tarlalei și toate căruțele, sosite pentru încărcare, s-au umplut. S-a oprit lucrul pînă se vor găsi altele goale. Pretutindeni, în ogrăzi, se clădesc cuptoare noi pentru pîine. La o poartă, o gospodină, Maria Sandu, m-a strigat să împartă cu mine pîinea din grîul cel nou:

— Așa e datina la noi: prima pîine se împarte cu un străin.

Dar eu am înțeles că femeia dorea de fapt să împartă cu mine din bucuria prea plină ce o purta în suflet.

Doi vecini din partea locului — mi s-a spus — certați pentru o moștenire, s-au împăcat și s-au sărutat așa, nitam-nisam, cîteva minute după ce amîndoi au intrat cu căruțele pline în ogradă.

Da, așa era la Fundulea în după-amiaza aceea.

Cum va ajunge o parte din acest belșug și la oraș? În așa fel ca noi, cei de aci, să avem pîine la un preț convenabil, țăranul să fie mulțumit, iar precupețul să bată în zadar drumul de la oraș la sat.

Cei care au citit lucrările ședinței plenare a C.C. al P.M.R. din 27-29 decembrie 1956 și cunosc sistemul de contractare și achiziție știu în mod teoretic cum se vor desfășura lucrurile. Să vedem însă practic, care sînt rezultatele de pînă acum.

În comuna Fundulea primele schimburi dintre orășeni și plugarii individuali, prin intermediul cooperativei, au început o dată cu treierișul. Din cantitatea totală contractată (157.000 kg grîu), cooperativa din Fundulea a preluat pînă la sfîrșitul lunii iulie mai mult de o treime.

Achizitorii nu-și mai văd capul de alergătură și treburi. Dar, mai zoriți și nerăbdători ca ei sînt contractanții.

— Ce facem, nea Șerbane? Aștept de două zile să-mi primești grîul!

— Răbdare, n-avem patru mîini.

Și adevărul e că, dacă s-ar mai încheia și azi contracte pentru grîu, în fața silozurilor ar aștepta cu nerăbdare nu numai căruțele celor cîteva sute de contractanți, ci întreg satul...

...Să-mi fie iertat acum că fac o paranteză; să mă opresc tocmai în dugheana conului Alexandru Tebecea din piața „30 Decembrie". Acum cîteva zile omul — cătrănit peste măsură — mi-a spus:

— Nu mai înțeleg nimic. Statul cumpără cereale cu prețuri mai ridicate decît cumpărătorul de pe piața liberă. Cine suportă dife-

Echipa batozei s-a adunat într-un repaus de... „cît ai fuma o țigară".

LOCUL DE FUMAT

Vasfi KRUNFLI
poet sirian

Intîlnire cu poezia

Nu în ceţuri de basm,
nu sub cer înstelat
ce-şi clipeşte tihnit veşnicia —
noi — aici, pe pămînt, întîlnire
ne-am dat,
unde strada îşi fierbe mînia.
Strada asta, te uită, e fluviu gonit
de setea pedepsei şi a răzbunării;
cu apele-i largi
şi noi doi ne-am unit,
alături de toţi fiii ţării.

... Cîte săbii, poporul meu scump
şi-ncercat,
trupul tău îl însîngerară!
Şi nu-o dată străinu-a-ncercat
să te poarte-n robia-i amară!
Însă tu, uriaş neînfrînt, ai ştiut
să te-nalţi într-al luptelor ceas;
înfruntînd pe duşmani cu puternicu-ţi
scut
tu — tot liber, tot viu ai rămas.

Dolarul şi biciul — cei doi buni
aliaţi —
nicicum nu-nţeleg, ce să fie
că nu pot înfrînge-un popor de-
asiaţi —
de unde atîta tărie?

Ci dă-le răspuns tu, poezie, a mea:
nu moare poporul, le-o spune,
şi el libertatea
nu şi-o va da
nicicînd, nimănuia pe lume!

În romîneşte de **Tiberiu UTAN**

renţa? Statul, bineînţeles. Nu înţeleg...

I-am răspuns ceva în doi peri şi m-am gîndit în sinea mea că domnul Tebecea era trist pentru acelaşi lucru pentru care, la aceeaşi oră, erau veseli milioane de oameni.

Da, e adevărat: preţul de contractare e mai mare decît preţul care s-a stabilit singur pe piaţa liberă. Partidul şi guvernul au luat o măsură curajoasă: desfiinţarea cotelor obligatorii la cereale. Fără să poată prevedea atunci dacă vom avea un an sărac sau îmbelşugat. Şi nici în primăvară cînd s-a fixat pentru kilogramul de grîu de la 1,30 lei în sus. Preţul astfel conceput trebuie să fie un preţ stabil, care să cointereseze pe producători. Şi aşa a fost.

Să revenim la Fundulea.

Ţăranul fruntaş Tudor Parpalea a recoltat un grîu excepţional. Apreciindu-i calitatea, cooperativa i-a oferit 1,56 lei de kilogram.

— Ceea ce înseamnă — îmi explică plugarul — că pentru 100 duble de grîu voi primi în jurul lui 2.500 lei. În ultimele zile grîul la piaţă s-a plătit cu 18 lei dubla. Vine adică 1.800 lei pentru 100 duble. Norocul e al meu şi nenorocul tot al meu. Nu m-am socotit din vreme să contractez o cantitate mai mare. Şi de aceea primesc acum numai preţul de bază, fără nici un spor. Ce să fac, e vina mea.

Cei de alături îi dau dreptate. Pe nume: Toader Sandu, Nicolae Rainea, Casandra Brănişteanu. Toţi aflaţi în situaţii asemănătoare.

Întreb:

— De ce acum şi nu la început, gîndul acesta?

— Aşa se întîmplă: dă doamne romînului, mintea cea de pe urmă!... La anu' vom şti ce să facem.

Comunistul Nicolae Sandu, care a contractat 1.000 kg şi pe urmă a mărit cantitatea la 1.400, îmi spune:

- Eu am patru băieţi, muncitori la Bucureşti. Pînă mai anu', dădeam cote din cereale. Partea aceasta ştiam că statul o ia pentru ei şi alţii ca ei. Tocmai de aceea, dacă s-au desfiinţat cotele, am fost hotărît de la început să contractez o cantitate mai mare de cereale.

Într-un mod asemănător mi-au vorbit şi alţi doi: Toader Sandu şi Ghiţă Brănişteanu. Mi-am mai însemnat în carnet încă vreo 10 nume de cooperatori. Împreună cu vorbele lor.

— Eu şi alţii ca mine — mi-a vorbit gospodarul Gheorghe Ştefan — ne-am gîndit aşa: cotele s-au desfiinţat; întreaga cantitate de grîu e a noastră; statul ne oferă un preţ frumos; dar ce ştim noi încă de pe acum cum vor sta lucrurile pe piaţa liberă la vară? Un an de experienţă nu strică. Contractăm acum mai puţin şi vedem noi la vară dacă am făcut bine sau nu.

Sau, cu alte cuvinte: ce-i în mînă nu-i minciună. La care se mai pot adăuga şi alte proverbe apropiate: nu da vrabia din mînă pe cioara de pe gard; nu vinde blana ursului din pădure etc.

Evident, s-a ştiut de la bun început că mulţi producători îşi vor face asemenea socoteli. Desfiinţîndu-se cotele, au fost prevăzute şi greutăţile ce vor interveni. Bazîndu-se pe elementele înaintate ale ţărănimii noastre, partidul a ştiut că munca de convingere a celor neîncrezători, cu sufletul încă plin de calcule şi metehne egoiste, nu va fi uşoară, nici de scurtă durată. Teoretic faptele se înfăţişau limpezi de la început. Cu toate acestea, a fost necesar să treacă o jumătate de an pentru ca cea mai mare parte a ţărănimii individuale să priceapă că în sistemul contractărilor statul nu e decît un cumpărător, dar unul care — după cum s-a dovedit — este cel mai bun platnic dintre toţi cumpărătorii.

„Un an de experienţă nu strică", a spus Gheorghe Ştefan. Au trecut numai şase luni de la încheierea contractului. Azi adaugă:

— A fost de ajuns şi o jumătate de an. Mi s-a risipit îndoiala. La contractările cu porumb voi merge cu toată încrederea. E avantajos să faci comerţ cu statul. Asta e părerea mea.

Părerea unui om sincer. Fără îndoială că Gh. Ştefan ar fi putut de mult să constate că măsurile elaborate de partid şi guvern au fost întotdeauna bune şi „comerţul" cu statul nu e numai o faptă de interes personal, ci şi o acţiune patriotică, dusă în folosul întregii ţări. Dar mai bine să-l lăsăm să-şi spună toate astea singur. Pe rînd. O dată cu lunile şi anii ce vor mai trece prin viaţa sa.

...În faţa silozurilor gării am numărat spre seară patruzeci de căruţe ce aşteptau să-şi descarce obligaţiile contractuale. Am socotit că dacă lucrurile merg aşa, în două-trei zile cooperativa va avea în hambar tot grîul contractat: cele peste 157.000 kilograme.

...Bravo, fundulenilor!

Liviu MAIOR
Fotografii de Eug. IAROVICI

notăm!

LA DATORIE

Cetăţeanul Gh. Gheorghe din Brad a suferit un accident. O urgentă intervenţie chirurgicală era necesară. În mai puţin de o oră intervenţia s-a făcut cu succes la spitalul din Arad. Aviaţia sanitară şi-a făcut din nou conştiincios datoria.

Fotografie de L. WEISS

PENTRU PESCARII DE PE MARE

Pînă la sfîrşitul verii, noi vase vor fi lansate la şantierele navale din Turnu-Severin. Este vorba de nave moderne pentru pescuitul maritim. Parte din ele sînt destinate exportului.

În fotografie: Şantierul naval din Turnu-Severin în plină activitate.

Fotografie de Em. TRIFAN

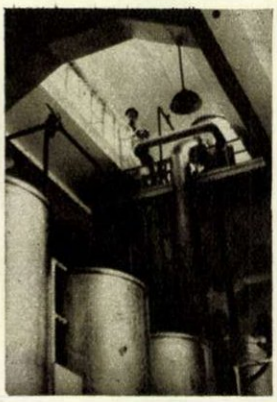

15.000 LITRI LAPTE PE ZI

Un sector al fabricii de lactoză şi brînzeturi superioare, ridicate în perioada celui de-al doilea cincinal. În fiecare zi 15.000 litri lapte se transformă aci în Schweitzer, unt şi brînză. Zerul, considerat pînă nu demult un produs secundar, devine printr-un proces de extracţie şi concentrare un praf alb-gălbui, preţioasa lactoză, materia primă prin care se obţin culturile bacteriene necesare în fabricarea antibioticelor.

BRĂILA

Blocul de locuinţe muncitoreşti construit de U.M. „Progresul". De curînd zeci de apartamente, înzestrate cu tot confortul, au fost puse la dispoziţia muncitorilor, tehnicienilor şi funcţionarilor care muncesc la această uzină.

B. PETROVICI

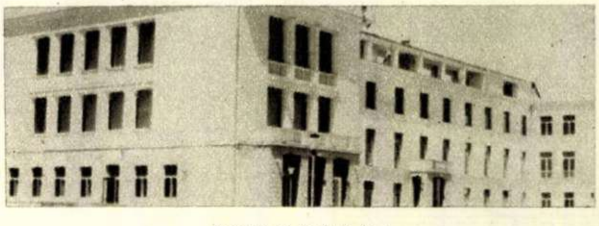

HUNEDOARA

De la 1 la 400... În anul 1944 oraşul Hunedoara nu avea decît un singur punct sanitar cu un pat şi un singur medic. Azi, oraşul dispune de unităţi sanitare cu peste 400 de paturi deservite de zeci de medici şi un numeros personal auxiliar.

Anul acesta s-a terminat construcţia unui nou mare spital (vezi fotografia) cu peste 40 de saloane.

Fotografie de Mircea NEAGU

O ŞTAFETĂ

...a fost organizată de Sfatul popular raional şi Casa raională de cultură din Sibiu. Între 25 august şi 3 noiembrie, formaţiile artistice de amatori din raion vor străbate pe 9 trasee diferite drumul pînă la Sibiu, dînd spectacole în comunele prin care trec (vezi schema). Originala ştafetă se va încheia la Sibiu, printr-un mare festival închinat celei de-a 40-a aniversări a Marelui Octombrie.

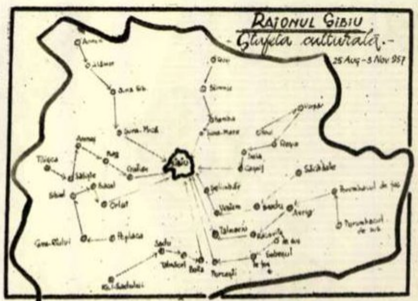

notăm!

„Bomba D"!

de Lascăr Sebastian

Să zicem, de exemplu, că e vorba de o pălălaie mare. Eu unul nici nu mai caut să stabilesc cine a aprins-o. Vreau s-o sting. Și-ți spun dumitale: hai să tragem tulumba aia mare, să dăm drumul la apă și să rezolvăm stingerea totală.

— Nu așa — mă contrazici dumneata, după vreo patru luni — mai întîi să purcedem la un control al tulumbei, nu cumva să împroaște cu benzină. Fără control, nu accept să rezolv problema în ansamblu.

— Foarte bine, iubitule — zic eu. Dacă vrei control, control să fie. Dar să ne grăbim, căci pălălaia e-n toi.

— Aici nu încape grabă — mai zici dumneata după alte cîteva luni. Trebuie să progresăm cu prudență și treptat.

— Treptat? — întreb eu. Bine, fie și treptat. Numai să facem ceva. Hai să luăm cîte o găleată cu apă, să le aruncăm în pălălaie, barem cîte un colțișor să stingem.

Se scurg iar lunile și:

— Să mă ierți — reiei dumneata teoria — dar mi-i imposibil să cad la un acord parțial, pînă nu ne-nțelegem asupra stingerii totale.

— Păi, mai acum cîteva luni, singur ziceai...

— Ziceam, firește că ziceam. Dar acum etapa aceea e depășită. Și, pe urmă, trebuie să mă consult și cu șeful. Și, în al treilea rînd, găsesc absolut indispensabil ca gălețile și tulumba să fie în prealabil înregistrate la pompieri. În sfîrșit, lasă că vin eu cu propuneri senzaționale...

Trec zilele și dumneata ești dispărut. După o bună bucată de vreme, reapari, dar nici pomeneală, nu de vreo propunere care să facă senzație, ci măcar de una la mintea cucului.

Cineva de pe lături ar putea să creadă despre dumneata că ești un prostălău ori un slăbănog incapabil de o hotărîre spontană față cu un moment crucial. Aș! — o să protestez eu — nu ești prost de loc, nici slăbănog; dacă te porți așa, cu cîrcotă și tărăgăneală, e fiindcă pur și simplu nu vrei să stingi prăpădul — asta e!

Uite, să mă bată dumnezeu, dacă discuțiile ce se poartă privitoare la problema dezarmării (generale sau parțiale), a încetării experiențelor cu arma termonucleară (definitive sau vremelnice) nu seamănă cu discuția pe care am pomenit-o mai sus. Adică: pe de o parte, voința fermă de a se ajunge la un acord; pe de alta, voința fermă de a ocoli acordul, sub masca celei mai depline bunăvoințe.

Nu e cazul să documentez aci ceea ce știe toată lumea, chiar și acei cărora nu le convine s-o știe, că, adică, la O.N.U., în subcomitetul comisiei pentru dezarmare, glasul Uniunii Sovietice nu este numai al unei mari puteri, ea însăși posesoare a armelor termonucleare, dar și al sutelor de milioane de oameni care cer destindere internațională, coexistență pașnică, încetarea cursei înarmărilor, încetarea experiențelor cu bomba atomică și cu hidrogen etc., iar că glasul lui Harold Stassen, reprezentantul guvernului S.U.A. , este cel mult expresia intereselor personale ale grupului Morgan, grupului Rockefeller, grupului Dupont de Nemours etc.

Mult mai interesant — și, aș zice, mai nostim — de stabilit este nu că dumneata nu vrei să stingem pălălaia, fiindcă asta o vede oricine, ci *de ce* nu vrei.

De ce? S-o spunem de la obraz: ca să capete imbold businessmenii și financiarii americani, adică grupurile mai adineauri indicate. Nu vă vine a crede? Atunci citiți rîndurile de mai jos, pe care le desprind din ziarul „New-York World Telegramm and Sun":

„*Tratativele cu privire la dezarmare trebuie duse cu multă precauție. Dezarmarea nu trebuie să împiedice cercetările științifice în domeniul înarmărilor... Dacă piețele* (înarmărilor atomice) *vor fi îngustate ca urmare a reducerii bugetului apărării, monopolurile vor trebui să-și reducă devizurile...*

Pentru a da un impuls businessmenilor și financiarilor să facă eforturile riscante necesare în domeniul cercetărilor și experiențelor științifice particulare (cu noile tipuri de armament), *trebuie să fie create piețe corespunzătoare, iar acestea din urmă nu pot fi create decît cu ajutorul bugetului național al apărării*".

Mi se pare că mai limpede nici nu se poate. Toate se leagă între ele: precauție și dezarmare, monopoluri și devizuri, buget național și piețe de desfacere a armelor atomice, businessmeni și experiențe științifice particulare. Vorba lui Trahanache: „*Ne-am procopsit!*".

Iată *de ce* nici nu începe bine la Londra, în cel mai distins local londonez Lancaster House, discuția asupra unui punct privitor la dezarmare, că și auzim niște voci americane cu trese de general clamînd înarmarea pe capete și războiul atomic. Astfel, generalul Norstad, comandantul suprem al forțelor armate N.A.T.O., vrea să înconjoare Uniunea Sovietică din patru părți — firește, nu ca turist. Generalul Taylor, șeful statului major al armatei S.U.A., declară că diviziile americane dispun de arma atomică și se pronunță pentru folosirea acestei arme „*în situații asemănătoare războiului din Coreea*". Generalul Grünther, fost comandant suprem N.A.T.O., acum președinte al „Crucii Roșii" americane, cere „*mărirea forței prin folosirea armei atomice și nucleare*". Amiralul Radford, președinte al grupului mixt al șefilor de stat major ai S.U.A., nu e mai puțin amenințător și incendiar. cum nu e nici amiralul Burke, șeful statului major al forțelor maritime militare.

Asemenea ieșiri războinice ale generalilor americani sînt tocmai bune, pe de o parte, ca să exprime teama față de eventuala reușită a tratativelor pentru dezarmare, iar pe de alta să pună bețe în roata tratativelor.

În privința asta nu strică să cităm ce spune Drummond corespondentul din Washington al ziarului „New-York Herald Tribune". Iată: „*Rușii vorbesc în prezent cu atîta seriozitate despre dezarmare, încît unii americani tremură la gîndul că dezarmarea s-ar putea realiza*".

Acești „unii" nu-s alții decît generalii citați, care-s puși în slujba businessmenilor și financiarilor — citați de asemenea.

Se știe că există *bomba A* (atomică) și *bomba H* (cu hidrogen). Ba președintele Eisenhower ne-a vorbit și de o *bombă C* (curată) care ar omorî, să zicem, un milion de oameni, fără să dăuneze cu ceva celorlalți de primprejur. Într-asta, de altfel, îi stă și „curăția". Iată însă că sovieticii au inventat *bomba D*, care pare să fie cea mai producătoare de panică și de bătăi de inimă pentru „unii" americani: e bomba propunerilor pentru Dezarmare. Cum explodează această bombă D, cum încep să se agite monopolurile și generalii lor.

Ei, bombă de asta americanii nu folosesc și nici nu vor să audă de ea. Ei se mulțumesc să fie „curați"... Să nu mori de necaz? Vorba veche, pe care a reprodus-o ziaristul american Stone: „*Ce ne facem, dacă izbucnește pacea?*"

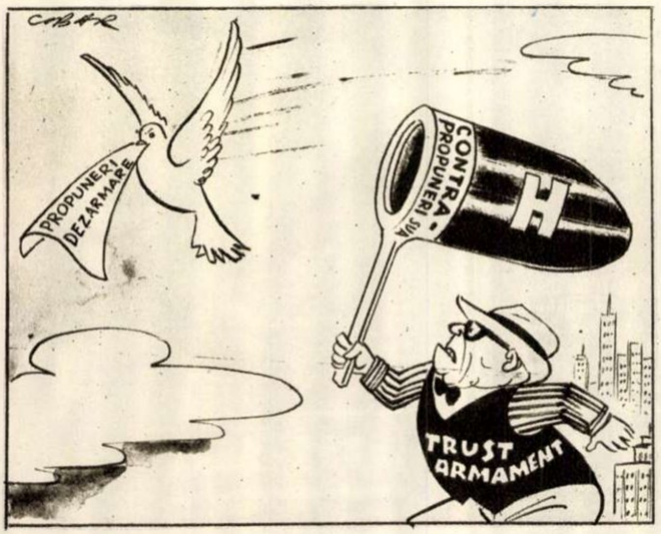

Contrapropunerile S. U. A. în problema dezarmării...

Desen de Nell COBAR

Începînd din numărul viitor citiți seria de reportaje:

EVADAT DIN BEZNĂ

Povestea lui Rem Petrovici Moroz, recrutat de serviciul american de spionaj.

Taina sergentului Tkacenko — Semnalul fatal — În ghiarele mașinii infernale — Ne vom întîlnii peste o lună — Detectorul de minciuni — Tribunalul conștiinței — Un elev sîrguincios — Misiunea lui P. S. Marcenko — În caz de primejdie... fiola! — La borna 128 — Epilog.

Ion Bănuță : DORUL

Cînd pe soare, cînd pe nor,
dorul vine arzător,
și te prinde ca-ntr-o plasă,
intră ca la el acasă.

Cată drumul ca un pui,
omul e culcușul lui,
și de vine, ușurel,
șade unde știe el.

Dar nu stă, cum stă un om,
ci-i ca vîntul șui din pom,
legănîndu-se ușor
cînd pe soare, cînd pe nor.

Numai cerul — ca prin geam —
jucăuș, din ram în ram,
tot îl vede, și-l străvede
înspre om cum se răpede,

și mi-l prinde, și mi-l saltă
pîn'la steaua cea mai-naltă,
și mi-l arde ca un foc
de nu-și mai găsește loc

Așa-i dorul, ca un pui,
omul e culcușul lui:
cînd pe gură, cînd pe ochi...
să nu-i fie de deochi!

LUMINIȚELE ARIE

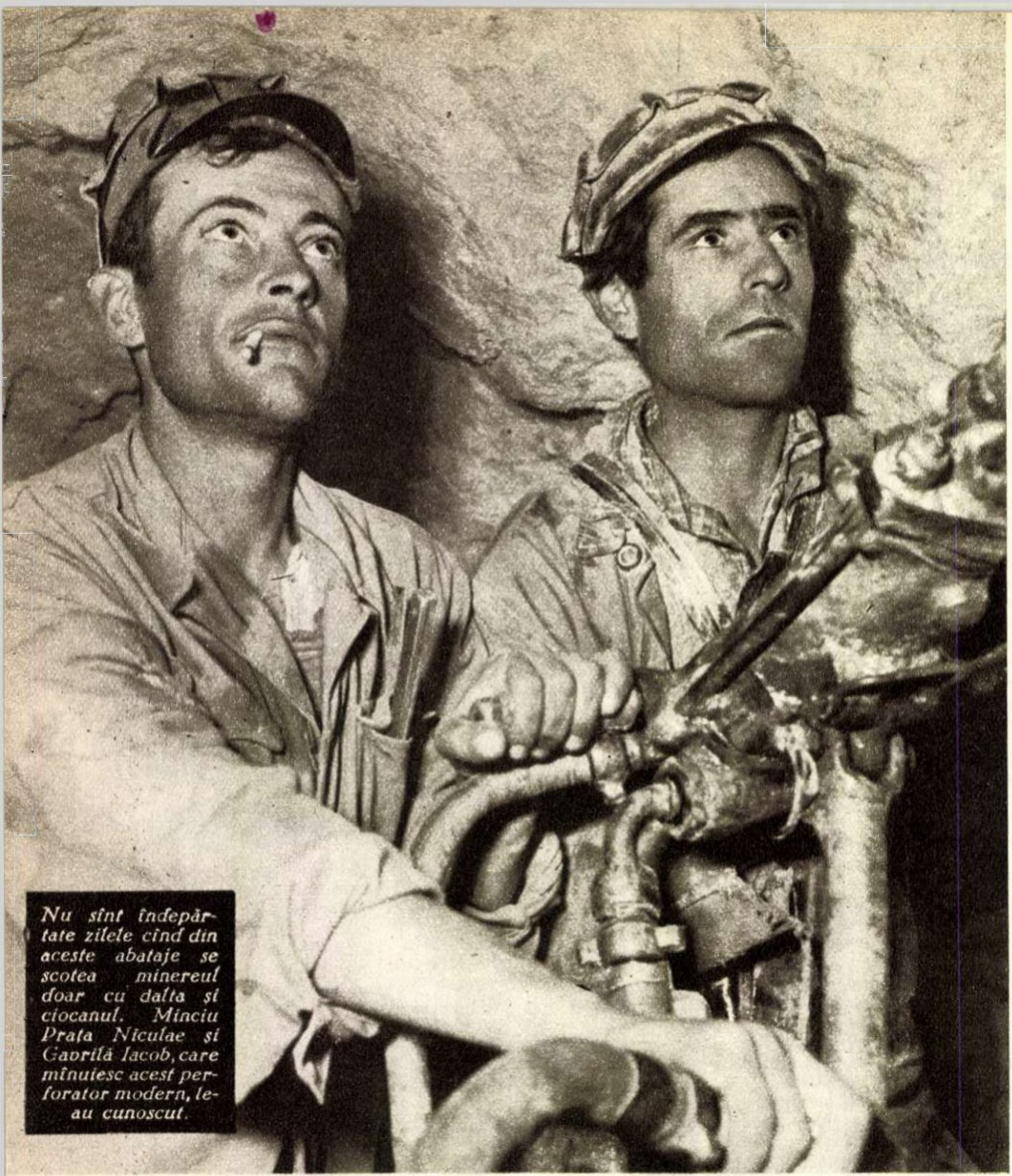

Nu sînt îndepărtate zilele cînd din aceste abataje se scotea minereul doar cu dalta și ciocanul. Minciu Prata Niculae și Gavrilă Iacob, care mînuiesc acest perforator modern, le-au cunoscut.

Un autor de romane bulevardiere, la modă în Romînia acum vreo 30 de ani, inventa pentru plăcerea cititorilor săi năpădiți de splin, o poveste de dragoste a cărei acțiune se desfășura în inima munților Apuseni. Intriga siropoasă a lucrării conducea eroul principal în apropierea localității Lupșa, comună așezată pe malurile Arieșului, unde acesta va întreprinde o lungă și melodramatică aventură cu o prințesă maghiară, Olga de Esterhazy. Lucrarea, în sine insipidă și respingătoare, nu suscită alte comentarii. Am reținut însă pentru reproducere următorul fragment:

„În fiecare dimineață oamenii aceștia cu priviri blînde și suflete deschise (minerii Băii de Arieș — n.n.) plecau la muncă. Atunci văile bătrînului Arieș cunoșteau cel mai minunat spectacol ce le-a fost hărăzit vreodată. În smoala nopții ce mai domnea încă, luminițele zecilor, sutelor de lămpi cu carbid nășteau un spectacol atît de feeric“...

Acest intermezzo liric, pe care autorul l-a ales pentru a lărgi sfera sentimentală a eroului său, are însă un tîlc aparte. Asemenea descrieri am mai întîlnit în două cărțulii (și nu mă îndoiesc că or mai fi existînd și în altele) scrise despre locurile și oamenii munților Apuseni. Autorii lor se înfățișeau cititorilor la fel de fermecați de tabloul feeric al lămpilor cu carbid. Prietenul C. din Lupșa, la care am petrecut o vreme anul acesta, mi-a mai povestit apoi că familiile de boieri, care veneau în trecut în aceste locuri să vîneze sau să pescuiască, se trezeau cu noaptea în cap numai pentru a vedea același spectacol — întocmai cum sezoniștii litoralului se trezesc în zori să urmărească răsăritul soarelui.

Un singur lucru au uitat voit să pomenească și unii, și alții: deasupra căror realități înspăimîntătoare se năștea întreaga panoramă poetică a lămpilor cu carbid.

Dacă acum 15 ani unul dintre minerii epiroți aduși de împăratul Traian în aceste locuri ar fi înviat subit și ar fi intrat apoi în minele Băii de Arieș, i s-ar fi părut că n-a dormit mai mult de o noapte. Și asta deoarece metodele de muncă folosite pe vremea sa au rămas neschimbate nouăsprezece secole întregi. Aurarii primelor decenii ale veacului al douăzecilea

VĂ AMINTIȚI?

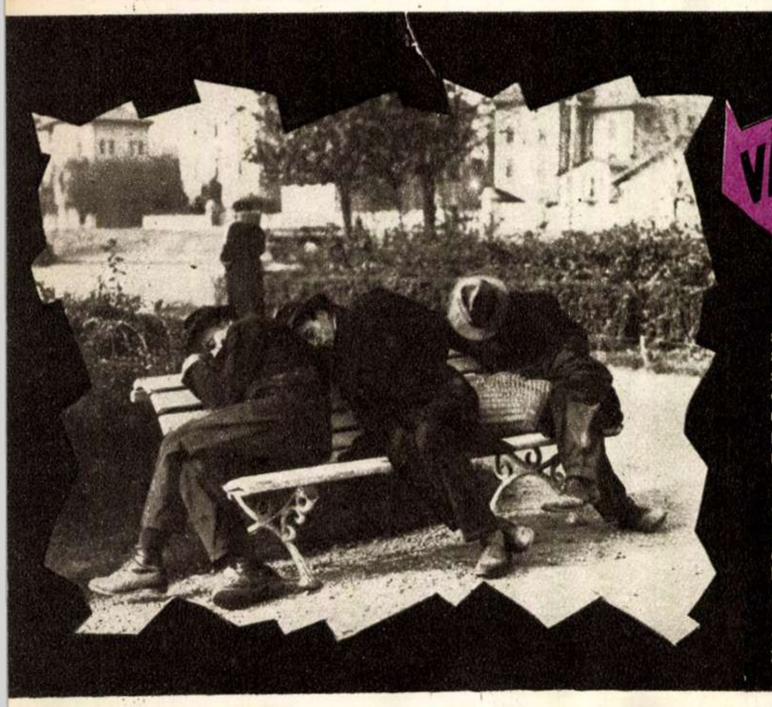

Nemîncați, frînți de oboseală, după o alergătură zadarnică în căutarea unei slujbe oricît de mizere, copleșiți de grija zilei de mîine, șomerii au poposit pe o bancă, într-un parc public.

Asemenea aspecte se puteau întîlni la tot pasul în țara noastră, pe vremea cînd muncitorul nu era socotit om, ci marfă, cînd burghezia și moșierimea cîștigau cu atît mai mult, cu cît numărul șomerilor era mai mare și, deci, brațele de muncă mai ieftine.

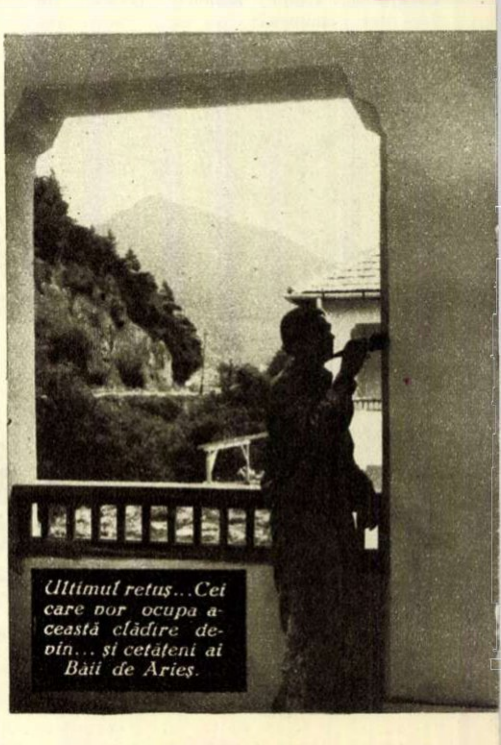

Ultimul retuș... Cei care vor ocupa această clădire devin... și cetățeni ai Băii de Arieș.

ȘULUI

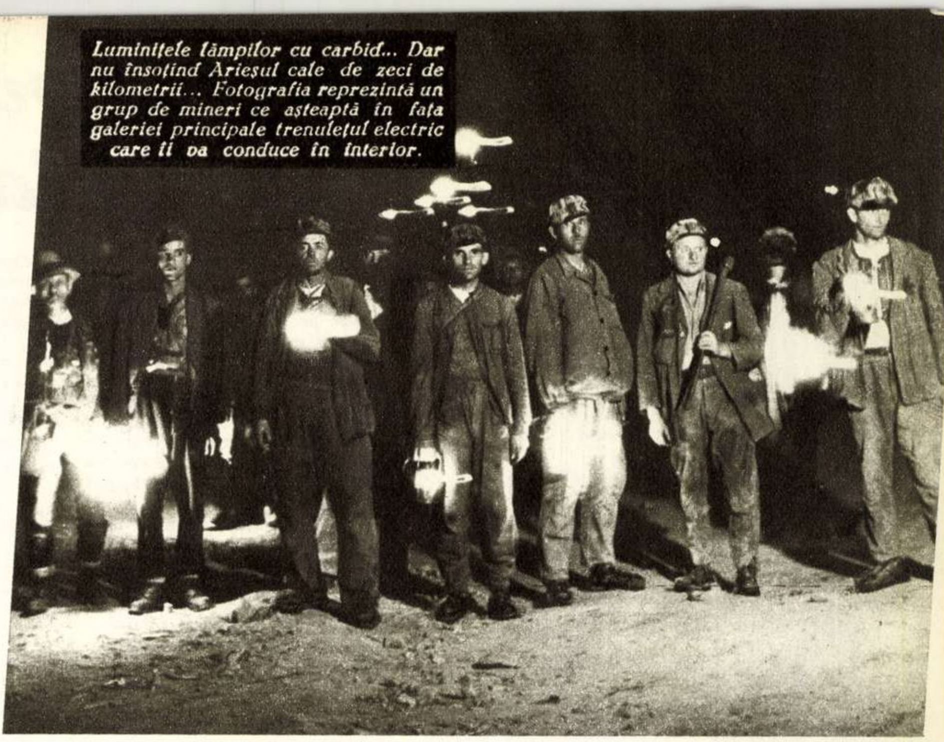
Luminițele lămpilor cu carbid... Dar nu însoțind Arieșul cale de zeci de kilometrii... Fotografia reprezintă un grup de mineri ce așteaptă în fața galeriei principale trenulețul electric care îi va conduce în interior.

Azi lămpile cu carbid se aprind abia la intrarea în mină.

coborau în mină la fel ca înaintașii lor romani, luminîndu-și calea cu ștearțuri cu seu, loveau stînca doar cu dalta și ciocanul și lucrau doar în cioareci și opinci, sub ploaia aproape continuă ce o cern straturile superioare ale galeriilor.

Acum cincisprezece ani, ca și acum două mii de ani, minerii veneau la lucru pe jos în fiecare dimineață, din satele din jur, situate la distanțe de zeci de kilometri.

Lupșanul Ion Roșca, la care am stat o vreme vara aceasta, a bătut cu piciorul calea dintre Baia și Lupșa timp de 20 de ani. La fel ca toți consătenii săi lucrători în mină. Zece kilometri la dus, zece kilometri la întors.

Ca să ajungă la timp, minerii trebuiau să pornească la drum cu mult înainte de ivirea zorilor. În domnia deplină a nopții. Fiecare își desprindea din întunecime calea cu ajutorul nedespărțitei lămpi cu carbid. Așa se întîmpla că, la acele ore, văile Lupșei se umpleau de o mulțime de luminițe tremurătoare, care lunecau prin noapte, însoțind șopotele Arieșului pînă departe, departe de tot.

Zîmbind pe sub mustăți, bătrînul Ion Roșca mi-a făcut și un calcul:

— Am socotit că drumul acesta aduna într-un an 7.300 de kilometri. Eu l-am bătut cu piciorul douăzeci de ani încheiați. Cu alte cuvinte, am făcut peste 140.000 kilometri. Sau, nici mai mult, nici mai puțin decît ocolul pămîntului de trei ori și jumătate!...

Acestea erau, așadar, „spectacolul magnific“, „ghirlandele de foc“ pentru care alergau diminețile la geam boiernașii și care au servit ca pretext pentru romanțarea unora dintre romanele de senzație. Din truda și soarta sîngeroasă a generațiilor de mineri lupșeni, splinul omului îndestulat nu a văzut și nici n-a vrut să vadă decît feeria lămpilor cu carbid.

Toate acestea le-am auzit, după cum am mai spus, din gura minerului Ion Roșca. Era dimineață și ne îndreptam împreună spre inima satului. Aci așteaptă în fiecare dimineață mașinile întreprinderii miniere din Baia de Arieș, care duc la lucru, iar după masa aduc înapoi oamenii din Lupșa, ce lucrează în mină.

Drumul pe jos vreme de două ore a fost scurtat la 15 minute. Oamenii nu mai sînt obligați să se scoale cu noaptea în cap. Nici să-și desprindă din întuneric calea cu ajutorul lămpii.

Șezînd pe bancheta mașinii, moș Roșca îmi zîmbește. Mi-a ghicit gîndul:

— Nu e bine nici așa... M-am săturat și eu, și toți care-i vezi aci, de hurducăturile astea. Ne-am plictisit, adică...

Tineri și bătrîni dau din cap afirmativ. Eu nu înțeleg.

— E vremea să ne ridicăm și noi căși în Baia — îmi explică unul dintre ei. Cum au făcut mulți dintre ortacii noștri. Căși mari și mîndre. Cum sînt cele de colo.

Am ajuns. Minerul îmi poate arăta acum cu mîna șirul de clădiri albe, noi, ce se înșiruie de-a lungul Arieșului. De cealaltă parte a rîului străjuiește orașul vechi. Cu case mici, negre și înghesuite. Casele ce aparțineau foștilor proprietari de mină, case ale negustorilor, funcționarilor și profesorilor.

Minerii nu puteau locui aci. Metalul prețios pe care-l scoteau nu-l învrednicea pe nici unul dintre ei să-și ridice o locuință chiar în Baia de Arieș.

În fiecare dimineață, localitatea se umplea de zarva mulțimii venite la lucru. Un timp scurt. Pe urmă, orice zgomot se stingea, absorbit de gurile negre ale galeriilor. Pînă spre înnoptate orașul semăna cu orice tîrg provincial, în care tăcerea și plictisul tronau din plin. Înadîncuri, sub străzile și casele acestea aproape pustii, o armată întreagă de oameni se luptau cu ploaia, cu întunecimea și stîncile zecilor de galerii, într-o muncă înverșunată. Tîrîndu-se pe brînci în galerii scunde de o jumătate de metru, sfărîmînd coapsa muntelui doar cu o daltă și un ciocan, cărînd în spate sau în dinți coșarca cu minereu. Deasupra, cîteva bone împingeau cărucioare cu copii, doi, trei negustori stăteau proțăpiți în pragul prăvăliei, cîțiva pensionari moțăiau pe băncile parcului. În liniștea și apatia aceasta părea că nu se întîmplă nimic. Apoi, către seară, localitatea se umplea din nou de vuietul sutelor de glasuri. Dar ca și în zori, numai pentru scurtă vreme. Pe urmă rumoarea se îndepărta treptat, însoțită de mulțimea luminițelor tremurînde. Lucrătorii plecau acasă, în satele din jur. În oraș, la suprafață, lumea nu le mai era prietenă. Nimeni dintre cei care dădeau viață adîncurilor nu avea dreptul să se odihnească aci. Așa era „datina“.

...Coborîm spre administrație. Prin mijlocul drumului trec, luîndu-se la întrecere, trei puști pe biciclete. Se îndreaptă către școală. Ion Roșca îi cunoaște.

— Sînt ai lui... —și-mi spune numele. Mi-s ortaci în șut. Douăzeci de ani am bătut laolaltă calea între Lupșa și mină.

Măsor din ochi distanța dintre casele cele noi și clădirea școlii. Nu poate fi mai mult de 300 metri. Dar pentru niște băieți care se respectă, calea aceasta nu poate fi parcursă pe jos!

Mă înțeleg cu Ion Roșca să ne întîlnim după ieșirea din mină, în fața administrației. Dar cînd mă găsesc în sfîrșit aci, pentru a lua mașina către Lupșa, însoțitorul meu mă apucă de mînă.

— Las-o să meargă singură. Noi mai rămînem o vreme în Baia. Ce zici? Jucăm un șah la club, vedem poate și un film.

Iar cînd ajungem în sala cinematografului, recunosc printre spectatori pe cei mai mulți dintre oamenii cu care am făcut azi dimineață drumul împreună. Ion Roșca îmi spune că treaba aceasta se întîmplă aproape în fiecare zi, oamenii nu se îndură să se întoarcă acasă.

— E multă vorbă acasă cu nevestele; dar n-o să mai fie, peste puțină vreme.

Viața lor adevărată a început să se ducă aci. Aci, unde fiecare dorește să-și clădească o casă, să-și crească copiii, să trăiască mai bine.

Spre înserat, zorim către gară, să apucăm „mocănița“, care ne va duce la Lupșa. Atunci zăresc din nou, aliniate de-a lungul Arieșului, casele noi și cochete ale familiilor de mineri. Din fiecare ochi de geam răzbate puternic afară lumina electrică.

Baia de Arieș s-a născut pentru a doua oară. Și pentru prima dată cu adevărat. Luminițele tremurînde și pribegi de ieri au prins statornicie aci.

Ilarie MURGU

Fotografii de S. STEINER

Alexandru Sahia

Un document inedit din viața lui Sahia

Acum 20 de ani, la 26 august 1937, se stingea pe un pat umil de sanatoriu Alexandru Sahia, gazetar combativ, remarcabil scriitor, redactor al revistei de literatură proletară „Bluze albastre". Viața lui scurtă, de numai 29 de ani, a fost asemenea unei făclii, care, arzînd, s-a mistuit pe sine.

În notele autobiografice publicate în „Cuvîntul liber" din 1935, Alexandru Sahia consemnează:

„Trecînd prin Universitate, starea mea sufletească s-a agravat — nemaiîntîlnind nimic din oamenii și viața autentică la care rîvneam cu ardoare pe cînd eram încă între zidurile liceului militar.

Toate acestea m-au dezorientat cu totul și nemaifiind în stare să-mi găsesc punctul de sprijin, la vîrsta de 21 de ani m-am retras la mănăstire într-o totală decepție. Primele luni s-au desfășurat în mod tragic și în completă trîndăvie, așa cum e viața tuturor călugărilor. Literatura religioasă și formalismul cultului ortodox au avut darul să mă îndepărteze cu totul de dumnezeu, în care nu mai credeam chiar înainte de a intra în mănăstire".

Ne-am amintit de aceste fraze sobre — care nici pe departe nu pot da o imagine a tragicului existenței lui Sahia în rasă călugărească — acum cîteva zile, cînd întîmplarea a făcut să ne cadă în mînă o scrisoare a autorului „Uzinei vii", datînd din perioada aceea. Parcurgînd paginile scrisorii — punct crucial pentru evoluția lui Sahia — nu o dată am avut impresia că ascultăm unul din acele monoloage, cutremurătoare prin omenescul lor, din dramele clasice.

La data cînd scria scrisoarea, Sahia era de aproape un an de zile la Cernica și confesia lui surprinde momentul cel mai interesant al procesului sufletesc care se desfășura încă din 1929. Sahia întrevede o existență nouă, care nu va mai fi legată nici de sterilele frămîntări ale colegilor de generație, nici de misticism. Descoperă pe om și marele înțeles al vieții: lupta. Dar nu lupta pentru o meschină fericire personală, ci aceea prin care, înfrîngîndu-și orgoliul, se contopește cu marile năzuințe ale celor mulți. „Rostul meu nu mi-l găsesc decît în mulțumirea altora".

Omul și scriitorul cetățean se avîntă în luptă, transformă scrisul în „apostolat și baricadă".

Într-o epocă în care lipsa de convingeri profunde și mimetismul moral pustiau viața culturală și literară, Al. Sahia aduce exemplul unei conștiințe, care a plătit un tribut greu fiecărei convingeri. Cu atît mai mult însă, ajuns stăpîn pe marele adevăr al vieții, nu-l va părăsi pînă la moarte.

Scrisoarea pe care o publicăm mai jos reprezintă un moment al căutării acestui mare adevăr. Dezamăgit de viața cazonă, scîrbit de chilia monahală, Sahia se va îndrepta cu pași fermi spre lumea muncitorimii, în mijlocul căreia i se va releva sensul luptei duse de partid „pentru pîine și pace". Ultimele nelămuriri sînt aruncate peste bord și, însuflețit de cuvîntul partidului, Sahia devine un luptător pentru cauza celor mulți, a proletariatului.

Iată textul scrisorii:

Mănăstirea Cernica
15.I.930

Frate,

Am întîrziat cu răspunsul, dar aceasta eu am voit-o. Dumneata ești un om ocupat — mecanismul vieții te-a prins. Nu ești un obișnuit — totuși poți să te mlădiezi după obișnuințele oamenilor. De aceea spun — scrisorii mele ai fi căutat poate să-i răspunzi imediat, fără să vrei era un lucru în plus, ocupațiile de zi sînt multe — și ea devenea o sarcină. Nu te supăra, frate. Lucrurile așa stau — află că și eu te iubesc pe dumneata și caut să fiu drept.

Scrisoarea dumitale m-a mișcat tot atît de mult — însă ea m-a făcut să judec.

Sensibilitatea mea exaltată, cum o numești, este într-adevăr în panică. Poate că niciodată deprimarea nu m-a coperit mai mult ca pînă acum. Mă clatin — și mă simt slăbănog.

Mă cuprinde teama și mi se mărește neliniștea nu pentru că instinctiv simt că va veni ceva — cum crezi dumneata.

Nu! Știu. Știu bine că va veni — nu însă prin instinct — ci prin judecată logică. Nu este aceasta o criză inerentă vîrstei — ci viața sufletului meu de totdeauna — atît cît el va mai dăinui. Nu sînt chinurile facerii sufletului meu — nu este acesta sorocul pentru trecerea în altă viață — cum dumneata numești... sînt eu! Eu, în existența mea care va fi.

Și un lucru mare îmi atribui dumneata: „apropierea de Domnul!". Iată că aceasta nu s întîmplă așa. Eu nu cunosc pe Domnul! Nu iubesc pe Domnul! Nu iubirea Domnului, născută în mine, m-a adus în mănăstire. Dacă el există și păcatele omului sînt pedepsite așa cum am găsit în cărțile lui, atunci în fața Domnului am păcătuit fără margini.

Cît de fericit aș fi să simt pe Domnul; mă crezi apropiat numai! Și o parte din lume mă mai crede asemenea — și eu din această cauză mă simt rușinat — păcătos față de mine și de oameni. Dar iată că fără voia mea — înșel și mint.

În mijlocul oamenilor în care am trăit în ultimul timp, am simțit deodată cum distonez — cum zbîrnîi ridicol și singur — înafara vederilor lor — despre rosturile vieții.

Și m-am rupt fără voia mea. Trăiam în lume, respectam formele ei, însă întotdeauna mă simțeam singur, vorbeam numai cu mine.

Am observat că cei din jurul meu, cei cu care mă vedeam zilnic, petreceau — aveau o altă lume — deși o trăiam împreună. Orice gînd al meu, încercare de a acționa mi s-au părut ridicole, că toți cei apropiați de mine rîd de naivitatea nădejdilor mele. Și oamenii aceștia erați voi. Dumneata — echilibratul. Prins de viață. Resemnare. Mulțumire. Dinu plin de prevedere. La fiecare pas mătură pămîntul de mii de ori — și în urmă calcă.

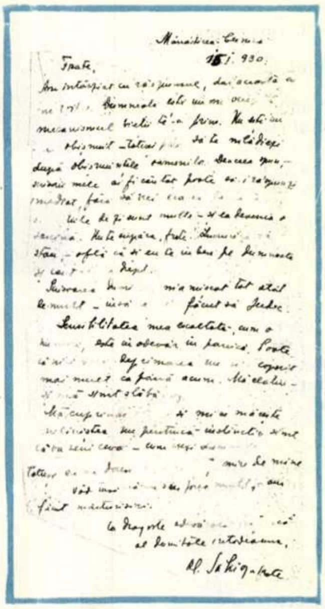

Clipirile lui Barbu se luptă într-o viață de fast. Arșavir, într-un colț, se frămîntă fără să știe ce vrea. Apoi aceia pe care i-am cunoscut numai eu.

În această lume — m-am găsit fără rost. Principiile mele — perimate și roase — s-au arătat străine vouă.

Dar cine oare din generația mea se mai gîndește să dea poporului pîine, să iubească durerea, să se apropie de mizeria neagră a omului de margine. Cine? Acestea par a fi lucruri scoase din uz, către altceva se îndreaptă omul!

Și eu m-am zbătut, la fiecare cunoaștere de om am tresărit în nădejdea găsirii unui tovarăș. Aceasta nu s-a mai întîmplat.

Sînt poate întîrziatul — lumea a sărit spre înainte — eu singur sînt răzlețul care bîjbîie ziua — cînd lumina s-a făcut de mult.

Ce mai căutam între voi? Am plecat.

Singura scăpare — Dumnezeu. La el am căutat lumina trezitoare — dumirirea, dacă existența mea nu este o eroare — sau adevărul ar fi născut în mine.

Văd că de Domnul nu mă pot apropia. Simt în mine puterea de jertfă — iubesc oamenii, și lucrurile, și vitele, mai mult decît trupul meu — Dumnezeu însă îmi rămîne străin.

Am dus viață ascetică. Mi-am chinuit trupul pe pat cu drugi de fier, am bătut pămîntul cu genunchiul, jumătate din noapte am trecut-o în biserică, am avut fioruri pe care nu mi le pot explica.

Dar ce rost își au toate acestea? Cui, afară de mine, va ajuta mîntuirea sufletului meu? Să fie aceasta pregătirea pentru a putea propovădui mai tîrziu: Iubiți-vă unii pe alții? E ridicol. Să putrezesc mai departe în chilioara mea — pentru o mîntuire ideală? Ar fi un rost. Dar aceasta ca un triumf asupra omului din mine — nicidecum pentru complacerea în gîndul că aș putea fi odată desăvîrșit. În zbaterea pentru mîntuire — exista nota de prevedere — preocuparea numai de tine. Ce au făcut pentru aproapele, sfinții părinți — asceții bisericii ortodoxe?

Nu! Eu nu mă apropii de Domnul. Iubesc omul și materia înafară de spusa Domnului — ajut și mă jertfesc dintr-un imbold al sufletului meu — care n-a cunoscut pe Domnul.

Un mare adevăr mi-ai spus: că fericirea e în funcție de tine, de dorințele pe care le ai. Sînt ele mari și forțele mici — chin — răsturnare. Corespund dorințelor — puterile tale spirituale — echilibru — mulțumire. Este ceea ce dumneata numești „orgoliu" și îmi ceri înfrîngerea lui — pentru liniștea mea. Îți mulțumesc. De aceea îți spun la începutul scrisorii — că scrisoarea dumitale m-a făcut să judec mult. Este oare în mine tronarea orgoliului, de nu pot avea împăcare sufletului? Iată întrebarea care mi-am pus-o datorită d-tale. Nu, frate! Și nu este orgoliu pentru că eu însumi îmi caut fericirea mea. Rostul nu mi-l găsesc decît în funcție de mulțumirea altora. Îți admir rezultatul la care ai ajuns, este el un triumf — totuși eu nu doresc această mulțumire de mine.

Văd însă că am scris prea mult, am făcut mărturisiri.

Cu dragoste adevărată frățească
al dumitale întotdeauna
Al. Sahia, frate,
Cernica, Ilfov

În multele sărbători ale Crăciunului cred că a fost și onomastica dumitale. Eram în București. Totuși n-am îndrăznit să viu — n-am știut ce să fac. Sînt forme de viață care opresc totul. Eu știu că dumneata te ridici deasupra acestor forme. Oare pentru ce te iubesc eu?

Urările mele neprotocolare și tîrzielnice te rog să le primești acum — au în ele dragostea frățească și dreaptă de totdeauna.

SAHIA

Întotdeauna mi-ai condamnat generația, care probabil este mai tînără. Aceasta mai ales pentru că scrie romane — și copil fiind n-am gustat viața pînă la fund. Iată — am obrăznicia să spun și eu: scriu un roman. Poate că altă dată am să vorbesc despre el.

Dacă aveți posibilitatea, trimiteți-mi, vă rog, „Caietele de sinteză" nr. 2.

Cu dragoste,
SAHIA

Concluziile aproape că nici nu mai sînt necesare; poate numai atît se cuvine să subliniem, că scriitorul care reușește să-și transforme propriile dureri și înfrîngeri în victorii și să-și închine viața luptei celor mulți, acela nu moare niciodată.

Nu simțiți în rîndurile de mai sus, cît de viu trăiește Sahia?

L. VOITA

Crișan Constantinescu:
FLORI DE CORCODUȘ

Vă iubiți, vă șade scris în frunte,
Cînd plecați de-acasă pe-nserat,
Peste capul vostru cad mărunte
Flori de corcoduș înmiresmat.

Că astfel perechile s-adună,
Vreți să faceți casă amîndoi,
Să străbateți pururi împreună
Și senin, și negură, și ploi.

Asta vă urez pe totdeauna
Să purcedeți pururea ca azi,
Cum etern pe cer răsare luna,
Luminînd staturile de brazi.

Ca pe veci, în veri și-n prag de iarnă,
Să adie vîntul jucăuș
Și în părul vostru să se cearnă
Parfumate flori de corcoduș.

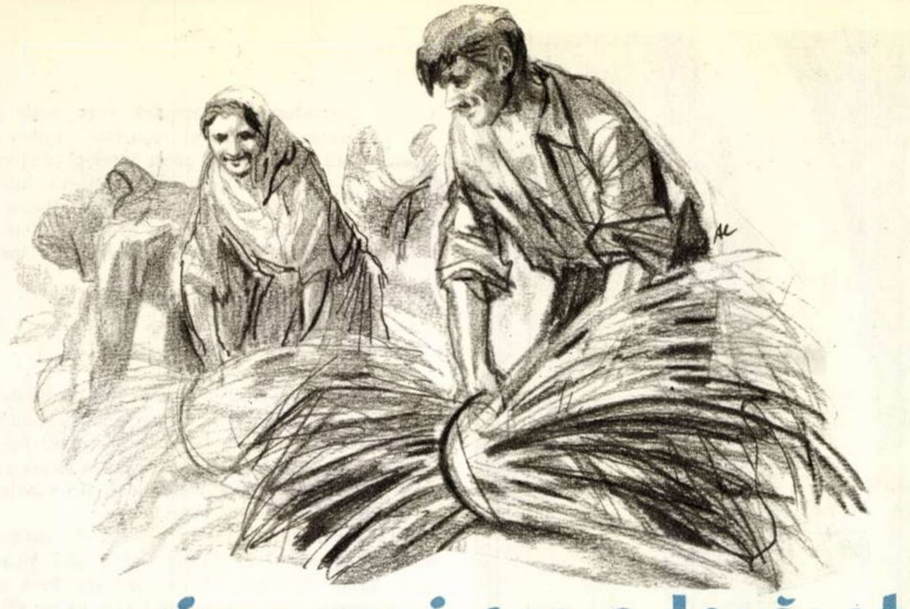

surpriza unui om adevărat

de Al. Ivan Ghilia

Adesea oamenii au o înfăţişare care te derutează, care vine în totală contradicţie cu faptele şi cu sufletul lor. Înfăţişarea cea mai umilă poate ascunde un licăr de frumuseţe şi, ades, figura cea mai ştearsă îţi poate rezerva surpriza unui om viu, adevărat.

Eram într-o zi la comitetul raional de partid Piatra-Neamţ. Aşteptam să prind o legătură telefonică cu Bucureştiul. Cum la ora aceea reţeaua telefonică era foarte ocupată şi cum nu voiam să mă enervez şi s-o supăr prea mult pe oacheşa şi drăgălaşa Nuşa, telefonista de la centrală, am început să intru în vorbă cu tovarăşii care aşteptau cu fel de fel de treburi să intre la primul secretar. Din una în alta, veni vorba —cum era şi firesc, tovarăşii de acolo fiind toţi activişti — despre munca de teren. Subiectul mă interesa şi, la un moment dat, mă amuză chiar povestirea cîtorva care se apucară să descrie cu vervă şi talent satiric situaţia, într-adevăr hazlie, dar şi întristătoare, în acelaşi timp, cînd din pricina unor defecţiuni birocratice, se întîlneau în acelaşi sat o droaie de activişti, veniţi toţi cam în aceeaşi problemă şi care nu făceau altceva decît să se plimbe cu mîinile în buzunare de la sfat la sediul organizaţiei de partid şi înapoi, la raion. Plimbare la ţară, se numeau astfel de expediţii. Excursii cu diurnă. Prin noul sistem de îmbunătăţire a structurii aparatului raional şi repartizare a instructorilor teritoriali, anomalia era lichidată. Avusesem şi eu prilejul să constat, umblînd cîtva timp prin raion, că activiştii se legau de un loc anumit, pătrundeau în miezul vieţii şi deveneau ei înşişi animatorii vieţii de acolo.

— Întrebarea-i, numai, cum ştii să te-apropii de oameni? Asta-i toată socoteala!

Vorbele astea le rostise un om pe care nici nu-l băgasem în seamă. La drept vorbind, nici nu prea aveai ce admira la el. Era mărunt, îmbrăcat în nişte haine ponosite, cu o şapcă boţită pe cap, lunguieţ la faţă, nebărbierit, cu ochii uşor aduşi spre rădăcina nasului şi cu o înfăţişare cam pricăjită.

După ce obţinui legătura cu Bucureştiul, îl luai mai deoparte şi intrai în vorbă cu el. Mă muncea o întrebare: în ce fel, zic, s-o fi descurcînd el pe teren, cu mutra lui pricăjită, blagoslovită pe deasupra şi cu ochii ăştia care te privesc concentric, de te apucă ameţeala!?

— Unde lucrezi? În ce comune?

— La Dobreni şi Bodeşti. Ştii—zice—de ce-am adus vorba despre problema asta a apropierii de oameni? Păi, la noi, acum, cunoaşterea specificului local e problema de bază. Dacă te duci la ţară şi nu ştii ce e aia un tractor, nu ştii cum se face o însilozare ca lumea şi nu ştii cum se bagă plugul în brazdă, n-ai să faci mulţi purici pe acolo. Cînd nu ştii de ce are plugul o roată mai mică şi una mai mare, oamenii rîd de tine şi zic: „Săracu'! Degeaba mai poartă geantă sub braţ! Prost l-a făcut dumnezeu, prost are să moară!“ Ştii povestea cu activistul care se duce pe teren şi vede un om arînd? Nu ştii? Se duce un activist pe teren şi vede un om arînd. „Moşule — zice — da' de ce plugul dumitale are o roată mai mică şi una mai mare?“ Omul se uită la el, îl vede prost şi-o face şi el pe prostul. „Iaca—zice moşul—muncitorii voştri, uite ce ispravă au făcut! Şi-au bătut joc de noi! Ne-au făcut plugurile cu o roată mai mică şi una mai mare; curată bătaie de joc!“ Activistul nostru se-ntoarce înapoi la raion şi se prezintă primului secretar: „Tovarăşe —zice—ţăranii se plîng că muncitorii le-au greşit plugurile şi le-au făcut cu o roată mai mică şi una mai mare“. Aşa păţeşti dacă nu ştii. Te faci de rîs şi nu-ţi mai apropii oamenii cît lumea.

— Ei, dar dumneata cum te descurci?

— Eu? După caz. Depinde de caz. Mă orientez de la caz la caz.

— Bine, totuşi—insistai eu—dă-mi un exemplu. De pildă: ce-ai făcut dumneata cînd te-ai dus la Bodeşti?

— Păi, cînd m-am dus întîi şi-ntîi la Bodeşti, m-am dus cu maşina. Era ia, aşa, ca acum, spre seară. Bodeştii şi Dobrenii vin alături, la vreo trei kilometri distanţă. Înainte de a intra dintr-un sat în altul, la cotitura drumului, văd un om c-o căruţă de fîn răsturnată în şanţ. Opresc maşina şi mă dau jos. „Măi bădie, ce-ai păţit, bre?“ „Păi, uite —zice— a trecut un camion în goană dinspre Piatra şi caii s-or speriat, au dat în şanţ şi-o răsturnat fînul“. „Şi-acu' ce faci?“ „Dracu' ştie ce să fac; stau şi mă uit, că singur ce să fac? Nu pot fi şi-n car, nu pot şi încărca“. „Da' două furci ai?“ „Am—zice—da' ce să fac cu furcile?“ „Ia dă una la mine şi dumneata suite-n car“. Şi-o jumătate de ceas l-am ajutat pe om să-şi încarce fînul. Să fi văzut ce se mai mira. „Cum—zice —dumneata ţii maşina în drum, te-ntîrzii de la treburile dumitale şi m-ajuţi pe mine?! Dacă nu ţi-i cu bănat, de-unde eşti dumneata?“ „De la partid, bădie“. „De la partid! Apoi, iaca, pînă acum, aşa un activist eu n-am mai întîlnit!“ Şi ce crezi? Pînă-n sară, omul umpluse satul c-am oprit maşina şi l-am ajutat să-ncarce carul. Cînd am venit la ei, nu mai eram un străin. Oamenii veneau la mine şi-mi dădeau bună-ziua, parcă eram unul de-ai lor.

Mă uit mai bine la el şi nu ştiu cum dumnezeu, parcă nu mi se mai pare atît de pricăjit. Ceva necunoscut şi tulburător a apărut pe faţa lui, un aer de mulţumire, demnitate şi omenie, care mă face să-l privesc astfel, mă stînjeneşte puţintel şi-mi impune respect şi simpatie. Vorbeşte curgător şi firesc, într-un fel amuzat şi el de ce spune.

— Am oprit la Bodeşti. Vara, cum e acum, lumea-i pe cîmp. N-ai ce face-n sat. Doar să tai frunză cîinilor şi să măsori umbra de sub femei. M-am dus la cîmp. Pe tarlaua colectivei secerau nişte femei. „Bun noroc —zic. Merge secera, merge?“ „Merge, merge—face una dintre ele, mai tinerică. Dac-ai pune mîna pe ea să vezi cum merge! Că din gură-i uşor a spune!“ „Adă-ncoace secera“, zic. Alta mai bătrînă se bagă şi ea-n discuţie: „Nu-i da, fa, secera—zice—c-o să se taie la degete!“ „Cine? Eu să mă tai la degete? Dă, tovarăşă, secera-ncoace, să vedem dacă vă puteţi ţine după mine!“ Şi-acum, nu că mă laud, dar secer ca o femeie şi nici şalele nu mă dor. M-am învăţat de mic la secerat, de pe cînd lucram la moşia lui Văleanu. Seceram ziua şi noaptea continuu. Atunci seceram de nevoie, da' acum îmi place. De plăcerea mea secer. Noaptea-i frumos, pe lună! Am secerat atunci cu femeile o postaţă de loc şi-am aflat tot ce se-ntîmpla în gospodărie. Pînă seara ştiam tot, de parc-aş fi stat o lună încheiată. Aşa se face treaba. Mai pui umărul, mai ajuţi, nu stai numai cu geanta sub braţ. Eu, cum îi acum, vara, umblu numai pe cîmp. Vine într-o dimineaţă tovarăşul prim şi zice: „Măi, unde aveţi voi camera oficială? Unde doarme Crăciun?“ Eu dormeam cu colectiviştii, la arie, pe cîmp. Sau în altă zi, vine şi mă găseşte reparînd secerătoarea-legătoare. „Mă—zice—ce eşti tu? Tehnician sau activist?“ „De toate, tovarăşe prim. Aşa-i terenu': dacă nu te pricepi la toate, n-ai făcut nimic. Şi mai cu seamă la oameni“.

Acum nu mai mă izbea de loc înfăţişarea lui stîngace şi puţin caraghioasă. Mi se părea totul aşa cum trebuie să fie. Pînă şi ochii îşi pierduseră ceva din meteahna lor şi aveau o strălucire adîncă, vioaie. Întreaga-i figură părea scăldată într-o lumină caldă, care te apropia şi-ţi impunea respect. Şi m-am gîndit că adesea oamenii au o înfăţişare care te derutează, care vine în totală contradicţie cu faptele şi sufletul lor. Înfăţişarea cea mai umilă poate ascunde un licăr de frumuseţe, tulburător şi nebănuit; şi ades, figura cea mai ştearsă, pe lîngă care eşti tentat să treci nepăsător, îţi poate rezerva surpriza unui om viu, adevărat.

Mache ILIUŢ

Fotbal

Pe terenu-ncins de soare,
Mingea e rătăcitoare —
Ici şi colo, colo-ici,
Peste iarbă şi urzici.
Ba-n văzduh se-nalţă-n zbor,
Ba se-avîntă-n arc uşor.
Nici nu-ţi trece-acum prin cap
Că, mai ieri, a fost... ciorap!
Iar portarilor de-o şchioapă
Nici o minge nu le scapă.
Deşi jocu-i avîntat,
Nici-un gol nu s-a marcat.
— E-o ruşine, nu e scor!
E părerea tuturor...
Cînd, deodată, din senin,
Un căţel de prin vecini
Se repede după minge,
Se apropie şi-o-mpinge,
Apoi iarăşi o ajunge
Ca din nou să mi-o alunge.
Şi spre poartă — rostogol! —
El marchează primul gol.
Jucătorii strigă: — Ura!
Ura! — cît îi ţine gura.
Doar portaru-i bosumflat:
— Geaba l-aţi mai lăudat
Pe căţelul cel poznaş
Că-i bun centru-naintaş.
Cum să nu tragi şutul tare
Dacă... ai patru picioare?

Vacanță Î

①

Gospodarul își cumpără vara sanie și iarna căruță. Fotoreporterul nostru a uitat, se vede, acest înțelept dicton. Cu intenția de a realiza cîteva fotografii ale corului de copii radio, s-a îndreptat fuga către studiourile din strada Popov. Studiourile erau însă goale.

— Unde sînt copiii?

— În tabără, lîngă Olănești...

— Și la radio cine cîntă?

— Benzile de magnetofon!

Cum benzile nu constituiau un subiect interesant pentru o fotografie (reporterul pretindea că n-ar fi suficient de fotogenice), trenul ne-a adus într-o dimineață în tabăra de la Olănești.

● „Holariho! — ne-a întîmpinat în do major o voce veselă. Bine-ați venit!“

Sst! Nu trebuie să știe nimeni de sosirea noastră. Aparatul de fotografiat o să-l pitim bine. Vrem să facem cîteva poze vii. Prea se schimonosesc unii atunci cînd știu că se află în fața fotografului... (foto nr. 1)

● O dată cu noi a sosit și poșta. Nu știu de ce, dar copiii au primit-o cu mai multă nerăbdare decît ne-au primit pe noi. Deh... Fiecare scrisoare amintește vocea mamei, de-acasă. Dirijorul Ion Vanica, specialist în „voci“, se grăbește să le împartă (foto nr. 2).

● Unii intră în cor, alții îl părăsesc. Ce să-i faci? Nu se mai potrivesc la ...statură. Ileana Cotrubaș (ați ascultat-o de multe ori, nu-i așa?), cînd a dat examen de admitere în cor, era de o șchioapă. Acum termină școala medie de muzică.

De experiența ei se arată foarte interesate micile coriste.

— Și cum? O să fim și noi soliste? (foto nr. 3).

● Micul Romeo încearcă să-și adoarmă cîinele cu un cîntec de leagăn de Mozart. Cred că mai curînd va adormi cîntărețul! Ce vreți: Grivei nu se pricepe la Mozart (foto nr. 4).

● Lecțiile de muzică se pot completa și în vacanță, luînd lecții de dicțiune... cu pietricica în gură, ca Demostene (foto nr. 5).

● În schimb cînd unul cîntă prea des fals, i se aplică o mică corecție. Se pare că băieții din cor nu l-au citit pe Makarenko (foto nr. 6).

● Puțină odihnă nu strică totuși (foto nr. 7).

● Cîteodată se încearcă și atragerea de noi talente! (foto nr. 8).

②

③

4

5

6

7

EXTRASE DINTR-O BIOGRAFIE

Numele şi pronumele: Cor de copii.

Locul de muncă: Radio.

Anul naşterii: 1945.

Numele tatălui: Ion Vanica (dirijor).

Cîţi copii are: 200 (nu putem publica şi numele tuturor. Ne-ar trebui încă o revistă).

Studii: Solfegii (Cînd cînţi Mozart şi Glinka şi Rameau, n-ajunge doar să ai ureche muzicală).

Ce limbi cunoaşte: Cîntă în limbile rusă, franceză, germană, bulgară, chineză şi, bineînţeles, romînă.

Dacă a fost în străinătate şi unde: Berlin — cu prilejul Festivalului Tineretului, în anul 1951; Düsseldorf, Gladbach, Wuppertal (R.F.G.), la întîlnirea internaţională a corurilor de copii şi tineret, în anul 1957.

— Dacă a avut succes: Ohoool Organizatorii au afirmat că Radiodifuziunea romînă a prezentat cel mai bun cor de copii.

Observaţii: Nici o observaţie. Observăm însă lipsa compozitorilor noştri, care creează prea puţină muzică pentru copii.

n do major

Text de S. OCTAV — Fotografii de A. MIHAILOPOL

8

● După activitatea bogată din timpul anului, după turneul încheiat cu atîta succes în Germania occidentală, copiii au nevoie de cît mai multă odihnă.

Dar, ți-ai găsit! Trei fetițe și-au tot povestit un an de zile. Și încă n-au terminat... Nici orele somnului de după-amiază nu vor să le piardă. Au doar lucruri atît de importante de discutat! (foto nr. 9)

● *Aveți răbdare, în curînd ne vom întîlni din nou. Pe scenă sau la radio. Pînă atunci, însă, „La revedere" (este titlul unui nou cîntec învățat în tabără) (foto nr. 10).*

Pentru tratarea dinților dvs.
Cooperativa
„DENTARA"
dispune de cabinete, laboratoare și personalul de specialitate care vă stă la dispoziție
Nu întîrziați cu remediul indicat

Adresați-vă cu încredere unităților noastre din:
Str. Smîrdan nr. 15
Bdul T. Vladimirescu nr. 1
Str. Tomis nr. 2
Calea Griviței nr. 273
Calea Văcărești nr. 45
Bdul 6 Martie (Pasajul Eforia)
Sos. Armatei Sovietice nr. 7
Sos. Mihai Bravu nr. 145
Bucureștii-Noi, Blocul nr. 4
Șos. Ciurel nr. 7

UZINA – spital

—Foileton—

Centrul comunei Bujoru te izbește prin specificul său edilitar. După ce a încercat formula unei băi-cămin cultural și pe aceea a unui staționar-școală, o încearcă pe aceea de dispensar-uzină. Mai întîi, în curtea spitalului s-a construit o baie, căreia pînă la urmă nu i-a lipsit decît apa. Pînă la descoperirea unei pînze freatice superficiale sau a unui robinet ascuns prin bălării, sfatul raional s-a gîndit că n-ar fi rău să utilizeze clădirea pentru hore și sîrbe. Soluția aceasta a fost sugerată de faptul că în spatele băii-club se află maternitatea. Și că nu există pe lumea asta oameni mai dornici de tarafuri decît lăuzele. Din păcate, baia-club a rămas neterminată și e folosită pentru creșterea buruienilor, cărora le priește acest sol îngrășat cu praf de cărămidă.

A doua încercare de a face spitalul folositor întregii comune — nu numai bolnavilor — s-a concretizat în tentativa transformării dispensarului TBC în școală. Respectiv, s-a propus și s-a consemnat:

— desființarea dispensarului;

— mutarea aparatelor Roentgen la morgă;

— mutarea staționarului în maternitate;

— mutarea maternității în dispensarul unificat;

— mutarea dispensarului unificat în locuința directorului dispensarului unificat;

— mutarea directorului în tîrg, lîngă apa Chinejii, ca să aibă perspectivă frumoasă.

Acest plan, susținut de sfat, n-a fost pus în aplicare datorită încăpățînării medicilor, care socoteau dispensarul TBC mediu infecțios, nelocuibil timp de 6 luni și bun de școală numai după o riguroasă recondiționare.

Refuzul de a primi țambalul la maternitate și școala între pereții tapetați cu bacili Koch l-a îndîrjit pe secretarul sfatului raional, tovarășul Maftei, care luptă acum pentru construcția uzinei din Bujoru.

O uzină, fără îndoială, e strict necesară. O uzină-spital e imperios necesară. Dacă mecanicul tușește, urcă două trepte și intră în dispensarul TBC. Dacă bolnavii TBC n-au tutun, pot priza motorina de sub ferestrele lor. Dacă mecanicul șef e cuprins de durerile facerii, trece strada și naște. Dacă o lăuză nu-și poate legăna copilul, îl trimite peste drum, în coșulețul atîrnat de pistonul motorului, în doi timpi. Dar ingeniozitatea soluției constă în aspectul ei edilitar: unde, oare, în acest Tg. Bujoru, tixit de blocuri, pavat centimetru cu centimetru, s-ar mai fi găsit loc pentru o uzină? Și dacă s-ar fi găsit, cum s-ar fi putut muta spitalul lîngă dînsa, pentru a obține uzina-spital?

S-ar putea repeta însă unele greșeli din trecut: a renunța la extinderea activității spitalului în domeniu cultural și educativ, datorită unor piedici obiective. De aceea, propunem:

— motoarele să se instaleze în clădirea centrală a spitalului, pentru ca directorul unității să răspundă concret de funcționarea lor;

— piesele de schimb să fie păstrate în cabinetul dentar, astfel ca doctorul Glauber, pasionat tehnician, să le poată verifica;

— unsorile consistente necesare uzinei să fie realizate în farmacia spitalului.

Ținînd seama de restul funcțiilor pe care clădirile dispensarului unificat le-ar putea îndeplini, ar trebui studiată problema mutării la spital a cabinetului tehnic agricol, a secției piscicole de la Rogojeni, a URCC-ului, a clopotului din Plevna, a SMT-ului Chireftei și a două mici centre de librărie. În felul acesta se va realiza complexul edilitar-administrativ pentru care luptă de atîta vreme, cu pasiune, Sfatul popular din Bujoru.

C. COMAN

PĂSTRAȚI ECONOMIILE
IN OBLIGAȚIUNI
CEC
cu cîștiguri

OBLIGAȚIUNI 4%
DOUĂ SUTE LEI

SUB PALMIERII MĂRII NEGRE (I)

ODESA

de C. BACIU

← *Colonadă*

Insula Şerpilor apare asemeni unei cetăţi enorme şi negre. Cîteva clădiri, un far, nici un om. Valurile se sparg în jurul acestui masiv întunecat, care aminteşte, prin analogie, de Château d'If; într-adevăr dacă ai fi închis aici, ţi-ar fi greu să evadezi.

Din nou marea, aproape liniştită, şi primele spinări de delfin. Peştii însoţesc vasul, la aproape o sută de metri de babord şi tribord, neobosiţi.

Se apropie seara şi, o dată cu ea, apar primele dane şi primele vase ancorate. Un caiac stingher, încă unul, apoi macarale mari, dane şi diguri, pătrunzînd adînc în mare. Portul lui Ovidiu ar încăpea într-un colţişor al portului Odesa.

Pentru noi, care văzusem numai estacadele silozului constănţean, portul ăsta pare imens, o înşiruire de planuri marcate de catarge şi coşuri, cuprinse în cadrele simple ale macaralelor, dispuse într-o curbă uriaşă din care pornesc, radial sau oblic, digurile danelor. Se aude muzica militară, se văd oamenii veniţi să ne primească. Citisem despre asta, ştiam că va fi aşa. Dar cum „aşa"? Aveam să vizităm multe alte porturi, mulţi oameni, o floră exotică tulburătoare. Aveam să ne obişnuim cu palmierii şi baobabii, dar primirile acestea ne mişcau întotdeauna. Oamenii aceia veniseră să ne întîmpine, fără îndoială. Îşi pregătiseră poate şi flori, pe care să ni le înmîneze la mica festivitate de primire. Dar nu s-au mulţumit numai cu florile, ci au mai adăugat buchetelor, insigne, cărţi, ilustrate. Abia am apucat să coborîm şi zeci de oameni ne-au înconjurat — „nemeţchi?" „rumînschi?" „bulgarschi?", bătîndu-ne pe spate, luîndu-ne după umeri şi înclinîndu-se cînd ne strîngeau mîna. Dar, la dracu, cine eram noi, ca oamenii ăştia veseli, simpli — muncitori şi studenţi — să se încline în faţa noastră? „Un oaspete în casă, dumnezeu în casă", spune un vechi proverb slav. Şi oamenii ăştia ne dădeau ilustrate, ne prindeau insigne la revere, ba puştii ne băgau copeici în palmă. „N-avem bani de schimb" spuneam, bănuind că puştii vor monede romîneşti. „Oh,ni nada" — răspundeau şi ne mai înghesuiau printre degetele strînse alte copeici.

↑ *Amurg marin*

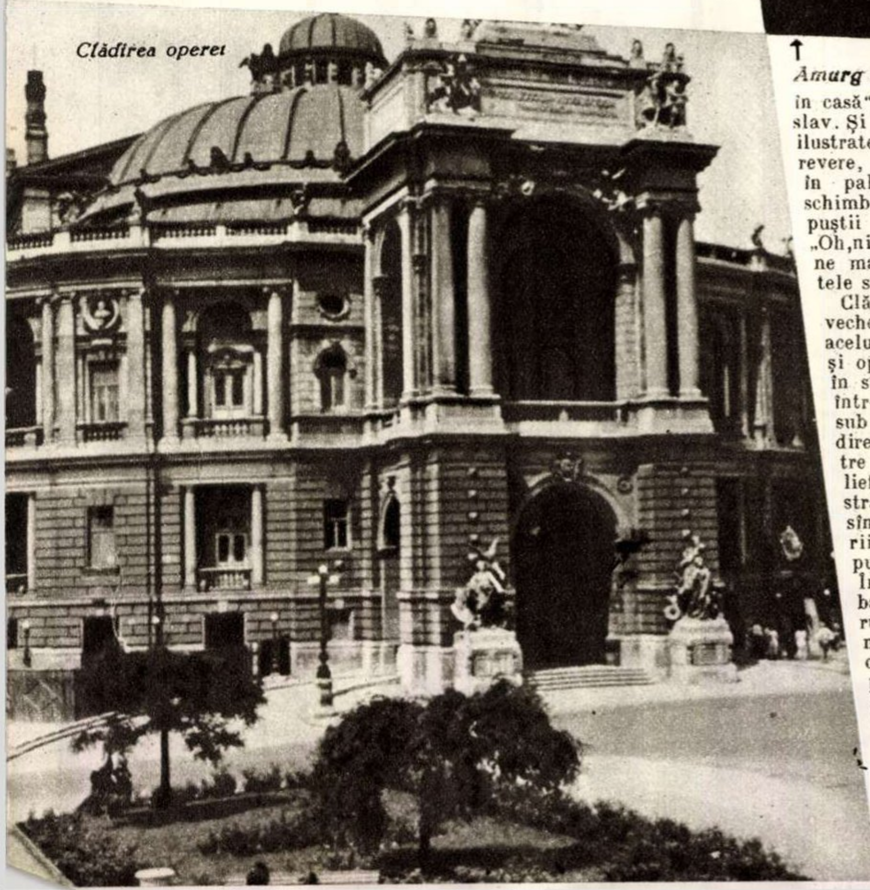

Clădirea operei

Clădirea operei din Odesa veche (un secol) e datorată aceluiaşi arhitect care a făcut şi opera din Viena. Masivă, în stil baroc, ea culminează într-un soi de cupolă joasă, sub care se desfăşoară o clădire largă, prelungă, cu ferestre înalte, ogivale, cu basoreliefuri şi statuete mitologice străjuind intrarea. În interior sînt pluşuri, ipsosuri, aurării, relevînd un stil unitar, puţin pompos şi demodat. În totală contradicţie cu barocul clădirii ni s-a părut decorul baletului de o mare simplitate: cîteva cartoane, cîteva sufite. Departe de fastuosul nostru în scenografie, care nu numai că se plăteşte cu bani grei, dar adeseori abate atenţia de la spectacol. În actul I al „Lacului lebedelor", se luminează numai primul plan al scenei, ultimul fiind lăsat în întuneric, astfel că actul II urmează fără pauză, decorul lui apărînd în partea întunecată pînă atunci. Cîteva efecte de lumină şi iată lacul, luna, dîra argintie pe care ea o lasă în apă, lebedele. De pe o stîncă, duhul întunericului îşi leagănă aripile de liliac. Cînd Odette se gîndeşte la iubitul ei, acesta apare pe un fundal, ca o umbră chinezească, iar în actul III, cînd e momit de Odilia, Odette îi apare în chenarul unui geam luminat din spate, în înfăţişarea ei de lebădă, care se zbate şi în jurul căreia plutesc fulgi. Decorul, acesta de contururi, culori, lumini îi lasă pe dansatori să umple scena. Odette — Odilia e I. Mihailicenko, artistă emerită a Ucrainei. Pentru cei obişnuiţi cu baletul nostru, mişcarea mîinii Odettei e surprinzătoare. Braţele, mîinile amintesc o baiaderă. Nu o mînă pare a se roti în jurul încheieturii, ci o batistă de mătase într-o stilizare fluidă a gestului. Şi cînd te gîndeşti că balerini indieni, în vizită la Moscova, le-au reproşat ruşilor prea puţina folosire a mîinii! La Bucureşti, ar fi fost, desigur, intrigaţi.

În prima pauză l-am cunoscut

pe inginerul Evgheni Petrov, care a ținut numaidecît să ne arate opera. Ne-a povestit istoricul ei, suferințele ei în timpul ocupației nemțești, apoi, sezisînd că nu stăm prea bine cu rublele, ne-a invitat la bufet în ciuda protestelor. Dacă nu l-am fi rugat să se ducă să se culce, pentru că a doua zi trebuia să se trezească devreme, ne-ar fi însoțit toată noaptea, pe străzile Odesei. Cînd am ieșit de la „Lebedinskoe ozero" era ora 12, după ora Moscovei. Pe bulevarde lumea se plimba și pentru că nu voiam să ne culcăm, am pornit pe Deribasovskaia, vechea, istorica Deribasovskaia. Acest bulevard al lui Deribasov e deosebit de larg, cam o dată și jumătate cît șoseaua Kiseleff, iar pe trotuarele lui, cu totul neobișnuite pentru noi (ca mai toate trotuarele Odesei), ar încăpea trei automobile, unul lîngă altul.

A doua zi, plimbare prin oraș. Prima surpriză a turiștilor noștri intrați să facă cumpărături: casierițele dădeau restul pînă la o copeică, atît de conștiincios, încît aproape ne jenam. Iar sifonul, care la noi costă 25 de bani paharul, aici e numai 5 copeici și se vinde singur la un soi de ghișeu. Cetățeanul pune moneda — sau monedele — într-o pușculiță, apoi, după ce și-a clătit paharul într-un jet de apă, deschide robinetul buteliei cu sifon, bea și pleacă. Să nu credeți că moneda introdusă în pușculiță deschide robinetul. Nu, asta se face cu mîna, și dacă nu ți-e rușine, poți să bei douăzeci de pahare fără să plătești. Într-o lună, se bea la aceste chioșcuri, sifon în valoare de cel puțin cincizeci de mii de ruble. E ceva...

Să nu se uite însă că Odesa totuși e un mare port comercial în care ancorează sute de vase. E un du-te-vino care facilitează și circulația mărfurilor, dar și a fel de fel de oameni. Puști care deslușesc în conversația cu un cetățean străin un soi de aventură te opresc pe stradă, mimînd misterios. Mi s-a întîmplat, după o conversație foarte amuzantă cu doi băieți, să fiu ajuns din urmă de un al treilea, un tip deosebit de pitoresc. Era înalt, subțire, musculos — un brunet cu ochi focoși, cu față îngustă, cu părul lăsat pe o sprînceană. Ajungîndu-mă, mi-a strigat: „Lo habla espagnol?" Surprins, i-am răspuns: „Ia ni hablea" — expresie evident confuză lingvistic, departe chiar de esperanto... Dînsul m-a întrebat atunci ceva despre pantofi, în rusește, dar conversația a alunecat imediat alături, datorită unei centuri. Avea o centură lată, cu cataramă, iar catarama înfățișa două pistoale argintii, cu prăsele de fildeș, care se îmbucau prin butoi și trăgaci. Era cea mai belicoasă cataramă pe care o zărisem vreodată și locul ei ar fi fost mai degrabă pe o panoplie decît pe niște brăcinari.

— De unde știi spaniola?—l-am întrebat, neluîndu-mi ochii de la curea, și convorbirea care a urmat a fost dusă mai ales cu mîinile, cu colțurile gurii și cu cîteva sunete guturale, ceea ce nu înseamnă că a fost lipsită de subtilități.

— De la madre mia — a spus el.

— Dar madre e din Spania?

— Sigur că da. Din Barcelona.

— Și cum a ajuns aici?

— După războiul cu Franco.

— Tatăl tău, adică...

— Nu tata. Iubitul ei. A adus-o aici, dar dînsul a murit și mama s-a măritat din nou.

— Oho, atunci și ție ți-a mai rămas în sînge un rest de ură pentru Franco!

— Franco?

Băiatul a rînjit și a mimat cu palmele crispate, răsucirea unui gît, după care a spus, visător, atît cît îi permiteau condițiile în care ne cunoscusem: „Espagna, Espagna"...

Ne-am despărțit strîngîndu-ne mîinile puternic, ca și cum ne-am fi întîlnit la o Conferință Mondială a Tineretului și nu pe o stradă a Odesei, din motivele mai sus arătate...

★

Ghizii ne-au purtat pe bulevardul Lenin, pe bulevardul Stalin și pe Primorie, trei străzi existente în toate orașele vizitate de noi pe litoralul Mării Negre.

Vizitasem magazine, vorbisem cu cîțiva oameni. Acum, răsfoiam istoria literaturii ruse și a revoluției, de atît de aproape, cum nu o făcusem niciodată și asta ne copleșea: statuia lui Pușkin, Palatul Pionierilor legat de numele lui Lenin, scara Potemkiniștilor, imaginile celor cunoscute din istoricul primului stat socialist. Unii ar fi vrut să „fumeze" totul, după metoda americanilor, care, socotind lungimea sălilor Louvre-ului, puse cap la cap, și găsind că e vorba de mulți kilometri, au propus să viziteze expoziția din automobil. Cei mai mulți dintre noi simțeau nevoia unei lente și grave parcurgeri a Odesei, a trecutului ei, a monumentelor săpate în piatră și bronz. Pentru că orașul ăsta care împlinește abia un veac și jumătate e al patrulea din Uniunea Sovietică, al doilea din Ucraina și a fost martorul a nenumărate lupte, care au culminat cu cele din revoluție și din războiul civil. „De aici a telefonat Lenin, pe aici au pătruns englezii, pe aici au șters-o". Nu sînt multe blocuri, nu sînt case înalte, cu etaje; totul e construit în lărgime, în adîncime, cu parcuri, scuaruri, grădinițe; trotuarele sînt largi, străzile mai largi — stepa absoarbe parcă orașul către ea, marea își oferă țărmul nesfîrșit. Coordonatele acestea nu te silesc să construiești în înălțime și se pare că în tradiția arhitecților Odesei n-a existat niciodată asemenea tendință.

A vorbi despre „linie arhitecturală" e pretențios pentru un profan — totuși linia aceasta e vizibilă și, mai ales, elemente ale ei — dinainte și de după revoluție. Puțin după anii'20 a dominat un curent așa-numit de neoclasicism, care a tins spre reînvierea colonadelor cu peristiluri, frize și cornișe, îmbrăcînd, de pildă, sediul regionalei de partid, într-un exterior asemănător celui al Parthenon-ului. Mai tîrziu curentul acesta a slăbit, apoi a revenit și azi se manifestă mai ales în arhitectura colonadelor, de-a lungul întregului litoral al Mării Negre. De cele mai multe ori construcții neutilitare, colonadele acestea, răsărind pe coastele Crimeei și ale Caucazului — chiar în Colchida — aveau să ne sugereze Grecia scăldată de apele Mediteranei sub mitologicul cer al zeilor.

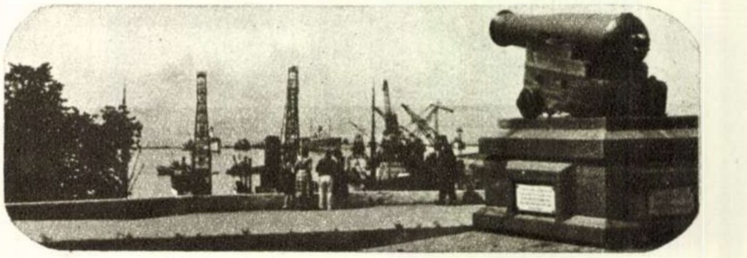

Vedere către portul Odesa

Grandiosul ne-a izbit pentru prima oară, vizitînd gara Odesei, care e un mic palat și ale cărei camere rezervate pentru „Mama și copilul" ar constitui la noi un edificiu aparte. Pereții cu picturi de desen animat, jucăriile, curățenia strălucitoare au smuls țipete de uimire și celor care-și închipuiau că prusacismul e limita superioară a simțului gospodăresc. Dar ceea ce ne-a reamintit mai ales istoria în orașul acesta istoric a fost o scară masivă, largă, ce cobora spre mare. Dacă te uitai de sus, vedeai numai fața orizontală a treptelor, dacă priveai de jos, numai fața verticală. De asemenea, văzută din înălțime, scara aceasta nu avea punct de fugă la orizont, balustradele ei masive părînd a fi paralele la infinit; constructorul iubise geometria descriptivă și-i ridicase un monument.

Dar în ciuda acestor curiozități de perspectivă, scara aceasta ar fi rămas anonimă, dacă treptele ei majestuos coborînd către port, n-ar fi fost scăldate în sînge în 1905.

Pe scara aceasta mitralierele țariste seceraseră o manifestație pașnică, ea văzuse rostogolindu-se din înaltul ei bătrîne în haine lustruite de vreme, muncitori voinici, femei, mulți copii, treptele ei rămăseseră acoperite cu cadavre ca și cum însăși moartea ar fi pășit pe ele, împrumutînd pietrei puterea ei de a ucide.

Pe scara aceasta își filmase Eisenstein „Cuirasatul Potemkin", dînd peste cap anumite concepții despre cinematografie și arătînd cum poporul face istoria, cu mîinile lui, cu sîngele lui — turnînd un film cu un singur erou, masa.

Cine poate uita, dacă a văzut filmul lui Eisenstein, pe mama care a venit la manifestație cu căruciorul în care copilul ei a ațipit? Ea cade împușcată și căruciorul pornește la vale, ca împins de o mînă nevăzută — e singurul lucru care se mișcă printre cei care au murit sau care s-au lipit de pietre, sub rafala gloanțelor — singur el, negru, neputincios, ducînd mica viață către gura puștilor, acest leagăn care va deveni sicriu. Apoi înțepenește și numai o roată scăpată peste marginea unei trepte continuă să se învîrtească în gol, deasupra pietrelor reci.

Scara Potemkiniștilor, pe care bătrîni muncitori se odihnesc privind marea, mi s-a părut cel mai tulburător monument al Odesei.

Sănătatea dvs. înainte de toate!

„DENTARA"

O RADIOGRAFIE DENTARA ESTE ACTUL DE SĂNĂTATE AL DINȚILOR DVS

Coop. „DENTARA"
execută radiografii dendare
Str. Smîrdan nr. 15
Bdul 6 Martie (Pasajul Eforie)
TELEFON 4.08.11

Cum putem preveni PARALIZIA INFANTILA (poliomielita)

CRUCEA ROȘIE A R.P.R.

CRUCEA ROȘIE
a R.P.R.
în apărarea sănătății poporului
citiți:

Cum ne apărăm de FEBRA TIFOIDA

VACCIN TAB
CRUCEA ROȘIE A R.P.R.

Jurnal vietnamez (II)

În apele calme ale golfului Along, în apropiere de Hangai.

LA 20.000 Km

de **Bogomil NONEV**
ziarist bulgar

Pe urmele jefuitorilor colonialiști – Haifonul „înfloritor" sub ocupația franceză – Minunatul simbol al floarei de lotus – Șampanul de pe Bac Dang – O poveste despre țînțari – Cîntecul dragostei de neînvins

Arșița amiezii încingea stîlpii masivi ai podului pe care traversam unul din brațele Fluviului Roșu, spre a ajunge la Haifon — cel mai mare port al Vietnamului de nord.

De jur împrejur domnea liniștea. Doar de departe ajungea pînă la noi zgomotul trenului ce se apropia de imensa fabrică de ciment. Pe canal lunecau încet șampane și jonci. Arșița ne chinuia. Întreg orașul părea amorțit, străzile erau pustii.

Pentru o clipă, pustiul acesta mi-a amintit orașul din reportajele și fotografiile pe care le văzusem: Haifonul de acum doi ani. A fost ultimul oraș din Vietnamul de nord pe care l-au părăsit francezii, îmbarcîndu-se la 13 mai 1955 pe vasul „Jules Verne". Soldații și ofițerii din corpul expediționar se îndreptau spre Saigon și Turan. Un general le-a spus:

— Ostași, înainte cu douăzeci de ani aici era un loc pustiu! Acum lăsăm un oraș înfloritor!...

Haifon a fost un oraș „înfloritor" pentru cei 218 inși care țineau în mîinile lor importul și exportul Vietnamului. Ei erau 161 francezi, 24 chinezi, 20 indieni și numai 13 vietnamezi. Francezii erau și proprietarii celor 38 de întreprinderi industriale din Haifon. Cinci bănci erau conduse de francezi, iar una de un englez. În timpul războiului, proprietarii fabricii de ciment realizau un beneficiu de 60 la sută, la fiecare tonă de ciment. Acest ciment se află acum îngropat pe marginea drumurilor și în orașe, conform planurilor strategice ale generalilor și statelor majore operative. Cîștiguri, dividende, vile luxoase, mașini și helicoptere—Haifon, da, a fost un oraș „înfloritor".

Cînd „Jules Verne" a părăsit portul și bucuria a năvălit pe toate străzile, oamenii au găsit orașul jefuit, pustiit, murdar și pîngărit. Ei s-au luptat în ultimele zile cu unghiile și cu dinții, ca să împiedice pe jefuitori să care totul din oraș: mașinile din fabrici și instalațiile portuare, silozurile cu cereale, pînă și ușile caselor. Colonizatorii se străduiseră să nu lase nimic în urma lor: nici oraș, nici case, nici fabrici, nici port.

Oamenii nu aveau unde și ce munci. Peste 25.000 de șomeri umpleau străzile. Centrala electrică, docul plutitor, instalațiile electrice din clădirile publice și pînă și arhiva direcției sanitare a primăriei fuseseră distruse sau cărate de francezi. Conducta de apă era instalată numai în cartierul european. Populația primise înainte apă cu cisternele, plătind-o cu bani grei. Dar pînă și cisternele fuseseră luate. Orașul rămăsese fără apă, fără lumină, fără alimente și chiar fără adăposturi...

Dar nimic nu era mai îmbucurător ca faptul că pe străzi nu se mai vedeau circulînd patrule, că barajele de sîrmă ghimpată erau doborîte, că erau distruse minele din jurul adăpostului. Începea munca. Munca simplă, omenească, din care naște viața. Pe străzi au apărut inscripții: „Muon nam!" (zece mii de ani trăiască) partidul, puterea populară, țara care nouăzeci de ani a stat sub apăsarea colonialismului și veacuri sub jugul feudalilor...

★

Arșița zilei a trecut. Deasupra Haifonului încep să adie brizele serii: ele pătrund prin ferestre, în case. Orașul e curat și liniștit; oamenii sînt modești, îmbrăcați curat. Pe ziduri se văd lipite afișe despre filme și reprezentații teatrale. Zeci de mașini vin de la Hanoi și-și continuă drumul spre nord și sud. În port larma crește tot mai mult, zeci de muncitori se întorc de la fabrica de ciment, ies din fabrica de medicamente, se plimbă prin parcuri, merg la stadioane.

Haifon înflorește abia acum. Haifon va fi un oraș înfloritor.

★

În sudul orașului drumurile nu sînt încă refăcute pe deplin. Icicolo mașina se abate de pe șoseaua asfaltată, trece pe pămîntul moale al orezăriilor și urcă iar pe asfaltul prăfuit. Pe cîmp, oamenii muncesc concentrați.

În fața noastră se desfășoară acum spinarea lată a fluviului tulbure și lent, la malul căruia trebuie să ne oprim. Fluviul Bac Dang trezește mereu mîndria națională a vietnamezului. El e imens, de cinci sau șase kilometri poate. În Indochina sînt mai multe fluvii mari. Bac Dang e fluviul lîngă care, în veacul al XIV-lea, conducătorul de oști Cen Hîng Dao a înfrînt hoardele mongole năvălitoare și a salvat țara de ocupanții străini. Pe fundul lui Bac Dang zac zeci de vase franțuzești care n-au putut fi salvate nici de mitraliere, nici de bombe, nici de îndemînarea cîrmacilor.

Ne oprim la mal. Se apropie un șampan din care coboară un pescar bătrîn și o fetiță—nepoțica lui. Pe catargul șampanului sînt întinse plasele. În fundul bărcii se văd o mulțime de pești mari cu solzi aurii, cu boturile și ochii căscați. Totuși pescarul nu se arată prea entuziasmat de bogata recoltă. Nici n-ar vrea să prindă mai mult. Ce să facă cu atîta pește? Curînd, însă, la Haifon se va termina marea fabrică de conserve. Atunci șampanul va trebui să se umple pînă sus cu acești pești grași și sățioși.

★

Ne aflăm în fața unei clădiri impunătoare. Aici a fost cîndva palatul unui bogat proprietar feudal. Pe vremea cînd se dădeau luptele de la Dien Bien Fu, proprietarul a înțeles cum merg lucrurile și a fugit la Saigon, ducînd cu sine tot ce a putut căra: mașini și mobilier. A lăsat pereții goi, din care au fost scoase ușile, paraclisul catolic pe jumătate distrus, imensele grădini de zarzavat și multe hectare de pămînt părăginit. Acum aici e un cămin de pionieri — orfani de război sau copii ai căror părinți se mai află în închisorile din Saigon sau în insula groazei — Paulo Kondor.

Copiii vietnamezi! N-am văzut alți copii mai prietenoși, mai deschiși, mai bine crescuți. Au cu adevărat niște inimioare de aur, ca și steaua de aur a steagului vietnamez. Vor să-ți povestească totul, să te întrebe de toate, să se împrietenească...

Iată-i strînși în jurul educatoarei, care le spune o poveste.

„Într-un sat țînțarii deveniseră o adevărată pacoste pentru oameni. Vătășelul a anunțat într-o zi că va da un premiu mare aceluia care va găsi mijlocul cel mai bun de a stîrpi țînțarii. În sat trăia

O fotografie istorică: Armata populară vietnameză își face intrarea triumfală în Haifon.

Se îndiguiesc malurile Fluviului Roșu.

un bătrîn tare înțelept. L-au întrebat dacă știe cum se stîrpesc țînțarii. „Știu—a răspuns el. Trebuie să prindeți un țînțar și să-i rupeți un picior. După asta, i-l rupeți pe al doilea, apoi pe al treilea, al patrulea... În timpul acesta, toți ceilalți țînțari vor continua să zboare... După asta îi rupeți o aripă, apoi cealaltă și, la sfîrșit, capul. Atunci țînțarul acesta nu va mai pricinui nici un rău“... „Bine, bine — au spus oamenii —dar nu e mai practic să-l omorîm dintr-o dată?“ „Se înțelege că este mai practic, dar dacă știți acest lucru, de ce ați venit să mă întrebați pe mine? Țînțarii trebuiesc omorîți, ca să nu mai facă rău oamenilor“.

Copiii rîd. Fiecare spune cîte ceva. Lupta împotriva țînțarilor e o acțiune națională. La ea participă mic și mare, cu seriozitatea cu care fac acest lucru și chinezii. Lupta pentru igienă și sănătatea poporului e în Vietnam o sarcină de prim ordin.

O altă grupă de copii desenează. Desenele te surprind prin forța expresivității plastice. Palmieri și gîrle, pantere și pisici sălbatice, jungle și munți, desenați în culori tari, care redau bogata natură vietnameză.

*

L-am auzit o dată pe șoferul Nguen Fan Hu fredonînd un cîntec duios. Parcă vîntul ar fi clătinat rămurelele unor copaci tineri. Nguen a fost opt ani soldat, a trecut prin locurile cele mai grele ale Fluviului Roșu cu motocicleta, a luptat și singur împotriva a zeci de dușmani.

— Despre ce e vorba în cîntecul ăsta, Nguen?

Se încruntă. Era un cîntec de dragoste. Despre un flăcău care s-a prefăcut în vînt și o fată care s-a prefăcut în trestie de bambus. Și vîntul se înfășura în jurul trestiei. Dragostea e de neînvins.

Aici totul este poezie: numele oamenilor și al păsărilor, denumirile vîlcelelor și ale munților, pomilor, ierburilor, golfurilor, rîurilor, bisericilor, străzilor. Am cunoscut un partizan ale cărui eroice isprăvi le știau toți. Se numea Son Tiui, adică „Apa de primăvară“. Am cunoscut o femeie care a trăit viața aspră a partizanilor. Se numea Haum Hua sau „Flori roze“. Am trecut prin valea Hîn Ien sau „Valea minunatei liniști“. Am vizitat Ha Lam sau „Golful dragonului înghițit de valuri“. Am rupt o floricică galbenă și am aflat că se numește Za Hăăm sau „Mireasma nopții“. Am văzut și o altă floare pe care vietnamezii o numesc Tiui Tien sau „Fecioara cerului“.

În iulie aici plouă torențial, ploi care îneacă pămîntul din deltă, străzile din Hanoi și Haifon, străpung acoperișurile de trestie și spală tencuiala caselor europenești. În perioada aceasta, broaște, miriapozi și păianjeni cotropesc colibele de paie. E sezonul de urgie al taifunurilor, dar vietnamezii numesc aceste ploi Mă Hoi, adică „Lacrimile lui Hoi“. Cîndva un păstor și o torcătoare se iubeau, dar nu erau lăsați să se căsătorească. Ei se întîlneau numai o dată pe an, în iulie, pentru puțină vreme. Și la despărțire, plîngeau. Și mai mult decît fata, plîngea Hoi.

Plini de bărbăție și de tandrețe —o altă caracterizare mai potrivită nu pot găsi pentru vietnamezi. Aici fiecare a fost luptător și fiecare scrie versuri. Luptător a fost „Unchiul Ho“ [1] și scrie versuri chiar în limba veche chinezească. Luptător a fost și Ngos; și el scrie poezii și cîntece. Luptătoare a fost și sora de caritate din spitalul militar; și ea este poetă... Aici fiecare e luptător și fiecare scrie versuri...

*

Cînd se întîmplă să te afli între prieteni, uiți distanța care te desparte de patria ta. Într-o seară—eram un grup de ruși și bulgari—ne-am oprit în fața unui cinematograf. Într-o clipă, în jurul nostru s-au adunat un pîlc de copii.

— Lin So! Lin So!—exclamară ei veseli.

Toți cei care vizitează astăzi Vietnamul sînt pentru ei, Lin So—oameni sovietici. După copii au venit mamele. După mame, tații. În jurul nostru se formă un adevărat miting. În ochii mamelor luceau lacrimi cînd mîngîiam copilandrii desculți — atît de setos de dezmierdare și căldură prietenească este acest popor, care a fost asuprit atîta amar de vreme.

Și iată că acum mi se pare că văd această țară ca din avion. Văd drumurile lungi și drepte care străbat cîmpurile de orez, miile de canale, brațele largi ale Fluviului Roșu. Departe, la nord, sînt munții albaștri, acoperiți de jungle dese. Și iată această țară, lungă de 1.600 km, despărțită acum în două de o hotărîre vremelnică. La sud sînt plantațiile de trestie de zahăr și de cauciuc, la nord arborii din lemn scump și antracitul. Despărțită anormal. După cum scrie „Times“, americanii au manevrat în secret ca statele apusene participante la Conferința de la Geneva să „accepte scindarea Vietnamului ca fapt împlinit“. Și francezii considerau ca fapt împlinit ocupația țării. S-a gîndit oare generalul Garnier, cînd a cotropit țara, că urmașii lui vor fi siliți s-o părăsească?

...De patria mea mă despărțeau 20.000 de km. Douăzeci de mii de kilometri am străbătut numai prin pămînturile vietnameze și chineze, rusești și romînești. Atît de mare este lumea noastră! De la Hanoi la Sofia și, mai la apus — pînă la Berlin și Varșovia. Aceasta este o lume în care crede omenirea.

Acolo, la douăzeci de mii de kilometri, i-am lăsat pe frații mei vietnamezi.

Ei poartă în inimi o parte din viitorul lumii.

În romînește de **Gh. DINU**

---

[1] Așa se numește în popor tovarășul Ho Și Min.

Al nostru este rodul muncii noastre!

FOTOGHICITOARE?

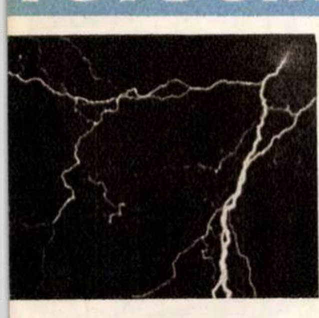

(Răspuns la pag. 21)

Prezentăm
LA VENEȚIA

După ce timp de cîteva săptămîni străvechile „palazzo" venețiene au arborat steagurile Thaliei, vestind că, în locul dogelui de altădată, cetatea și-a ales pentru o vreme conducătorul în persoana veșnic tînărului, glumețului și causticului Goldoni, o decorație nu mai puțin impresionantă a apărut acum pe frontispiciul marelui palat „Lido", marcînd alt mare eveniment artistic al anului: *Festivalul Internațional al Filmului.*

Desfășurîndu-se după Festivalul Goldoni, ale cărui ecouri ne sînt pe cît de proaspete, pe atît de plăcute, Festivalul Filmului strînge acum la Veneția, într-un interesant și lung sobor, marea familie a cineaștilor. A cui va fi victoria? Juriul de la Veneția își rezervă dreptul de a ne da mai tîrziu răspunsul. În așteptare, ceva care credem că vă va interesa:

Filme romînești la Veneția

Am trimis patru scurt-metraje și un jurnal, o „actualitate în imagini". Toate patru filmele sînt producții de dată recentă, debutul lor în fața comisiei de la Veneția coincizînd cu însăși premiera lor. *„Uciderea pruncilor"*, *„Galateea"*, *„Chirurgia neoplasmului gastric"*, *„Printre albine"* — iată titlurile filmelor. Ce părere ați avea de o rapidă incursiune de-a lungul imaginilor lor? Cu cine să începem, la poarta cui să batem mai întîi? La Gopo, vechea noastră cunoștință, „eroul" Festivalului Cannes 1957.

— Ce prezinți venețienilor, Gopo?

Galateea

Două siluete negre — tînărul Pygmalion și statuia Galateea — își spun povestea pe un fundal de un roșu-coral. El, Pygmalion, n-are altă dorință mai mare decît să vadă prinzînd viață frumoasa cu trupul de marmură. Ea, Galateea, nu poate deveni ființă vie decît cu prețul inimii lui. Îndrăgostitul își smulge inima, i-o oferă. Galateea se însuflețește, coboară treptele soclului, schițează un început de dans. Lîngă ea, Pygmalion a încremenit. Nu, Galateea nu-i poate primi sacrificiul. Din palmele fecioarei de marmură inima trece lin înapoi, în mîinile sculptorului. Galateea redevine o statuie, ascultînd într-o încremenire veșnică șoaptele de iubire ale pămînteanului Pygmalion...

„Galateea" lui Ion Popescu-Gopo nu e un desen animat, ca majoritatea filmelor acestui cineast, ci un scurt metraj artistic, interpretat de actori și folosind mijloace tehnice noi, cu efecte surprinzătoare. Actorii, ale căror trăsături nu se disting, evoluează permanent ca două siluete negre, conturate doar, comunicînd între ele numai prin limbajul gesturilor. Sărmani actori! La ce anonimat îi condamnă regizorul și cît de dificilă e totuși interpretarea rolurilor !... Dar după ce ai vizionat Galateea, simți dorința s-o mai revezi o dată: filmul e nou, îndrăzneț, lasă loc pentru reflexii. Ceea ce înseamnă că deține o calitate-cheie în cinematografie: *captivează.*

Întîlnire cu artistul detaliului

În tezaurul operelor noastre de artă avem o pînză semnată de Pieter Brueghel cel Tînăr. Este o copie de mare valoare a tabloului „Uciderea pruncilor", pictat în urmă cu 400 de ani de Pieter Brueghel cel Bătrîn. „Uciderea pruncilor": frescă a Flandrei gemînd sub rugurile Inchiziției spaniole din secolul al XVI-lea.

Bănuiți numele cineastului romîn care ar putea tălmăci în fotograme zguduitoarele întîmplări povestite de pictorul flamand? Ați ghicit: regizorul Ion Bostan. Un pasionat prieten al artei plastice, cineastul căruia îi datorăm portretele cinematografice închinate lui Aman și Grigorescu. În „Uciderea pruncilor" maestrul Bostan ne oferă o lecție de cum trebuie studiat și înțeles un tablou clasic; el prinde, detailează cu aparatul de filmat fiecare personaj, îl menține pe ecran atîta timp cît ne trebuie pentru a-i desluși biografia, tragica-i biografie. Cineastul încearcă să pătrundă în profunzime gîndurile, intențiile pictorului; cu o forță demnă de un romancier el înmănunchiază într-o suită succintă firele acțiunii înscrise de Brueghel pe pînză, de la pîlcul de osteni spanioli care închid intrarea în tîrgușorul spaniol, pînă la sabia care, dintr-o clipă într-alta, va răpune viața pruncului smuls de la căldura sînului de mamă. Fiecare imagine amplifică cu încă o notă drama; icoanele halucinante ale mîniei, durerii, revoltei, nebuniei se succed în sunetele unei orgi, singurul instrument care putea fi admis să acompanieze îngrozitoarea poveste.

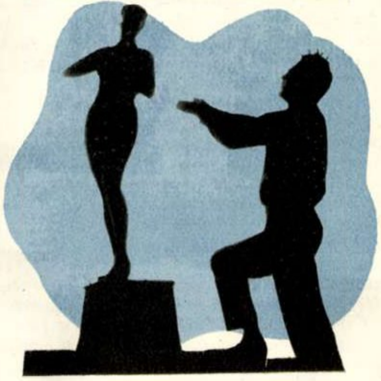

Îi puteți oare recunoaște? Sînt actorii DANA MURGESCU și GHEORGHE CONSTANTINESCU în rolurile Galateea și Pygmalion.

În laconicul studiu cinematografic „Uciderea pruncilor", echipa nedespărțiților Ion Bostan — regizor — și Ilie Cornea — operator — s-a depășit pe sine însăși.

Alte filme

Fără îndoială că filmul „Chirurgia neoplasmului gastric" — documentar științific despre rezecția totală a neoplasmului gastric, practicată de medicul craiovean Ciril Popovici — se adresează mai ales inițiaților, lumii medicale. Vă asigurăm, cu toate acestea, că dacă veți întîlni filmul într-o sală de cinematograf, îl veți urmări cu sufletul la gură și nu o dată veți gîndi că operatorii documentarului au dat un greu examen în fața operatorilor bolnavului, rămînînd la posturi timp de patru ore!

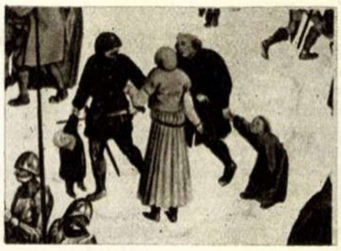

Personaje din tabloul „Uciderea pruncilor".

Cît despre documentarul „Printre albine", chiar dacă nu are darul de a ne converti pe loc în partizani ai apiculturii, ne oferă destule momente de desfătare prin imaginile sale și se încheie cu o invitație imposibilă de ocolit la... borcanul de miere din cămară!

Și cu aceasta incursiunea noastră s-a sfîrșit. Dar, ca orice incursiune clasică, ea implică și un:

Epilog

Gopo ne sugerează unul: „Nu vă așteptați ca și Galateea să ia neapărat premiu. Socotiți-o doar o încercare, o formulă nouă, o experiență în drumul către filmul de mai mari proporții pe care-l pregătesc: „Noaptea basmelor". Cu acesta, într-adevăr, mă voi lupta să iau o medalie și, dacă va fi posibil, tot una de aur".

Sau, alt epilog, de astă dată în formula maestrului Bostan: „Uciderea pruncilor" e un film gata definitivat, aparține deci trecutului. Să vorbim de viitor. Sînteți de acord? Bun, atunci vă anunț că viitorul prevede un alt documentar, care sper să intereseze publicul: „Acolo unde s-a născut Enescu"...

M. MARINESCU-SANDU

Fără cuvinte...

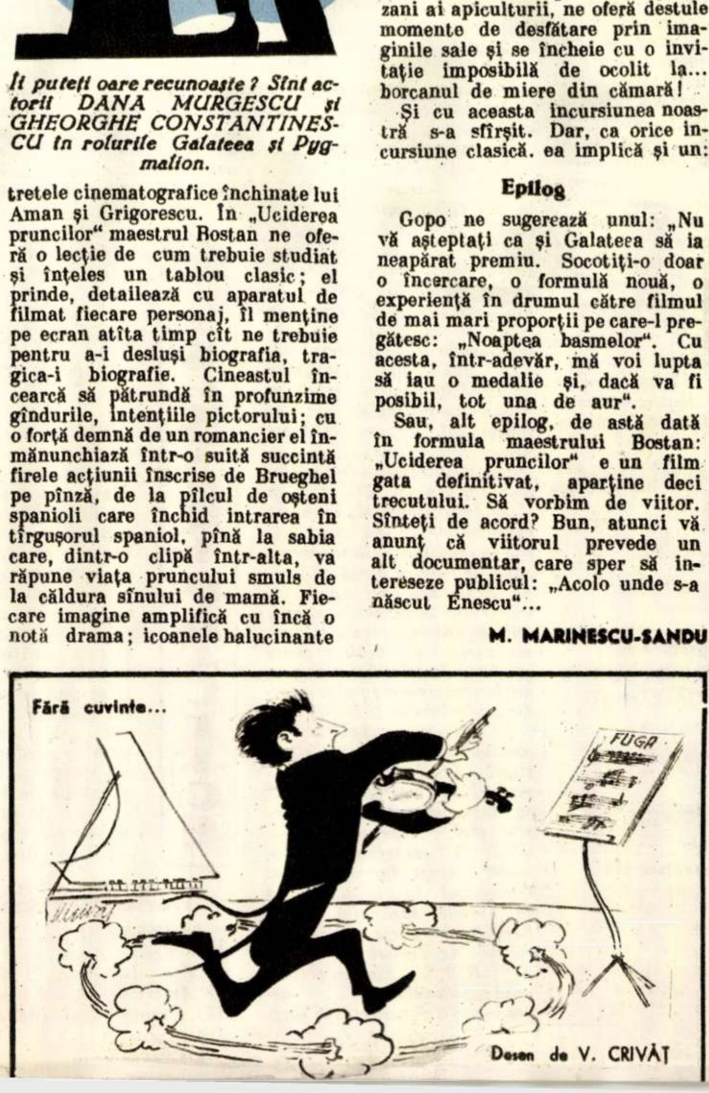

Desen de V. CRIVĂȚ

TE VĂD!.. TE VĂD!...

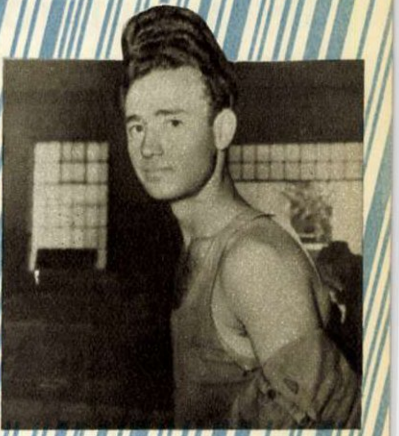

CE ȚI-E ȘI CU MODA!...

Unora le țese părul prin căciulă; altora... prin fotografie...

Fotografie de A. LOVINESCU

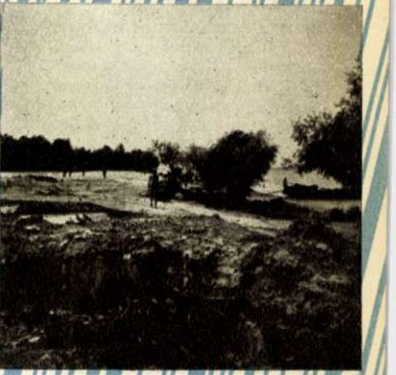

SOUVENIR DIN GALAȚI!

...sau cum arată în momentul de față ștrandul.

Fotografie de A. MIHAILOPOL

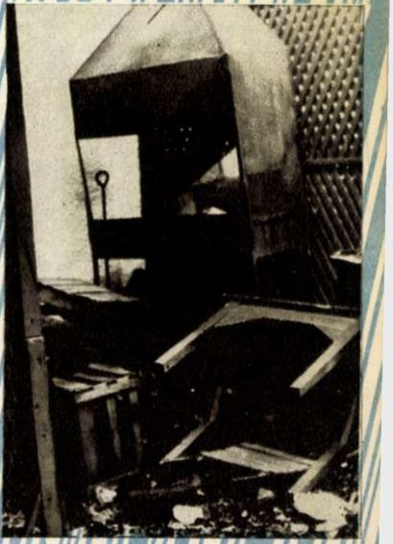

SEARA, GRĂTAR SPECIAL...

...bine asortat cu scaune, mese, lăzi și alte resturi de mobilier... (Pentru orice informații adresați-vă cu încredere grijuliului responsabil al restaurantului „Feldioara" — din șoseaua Ștefan cel Mare).

Fotografie de S. STEINER

esperanto

LIMBĂ AJUTĂTOARE

S-au împlinit anul acesta 70 de ani de cînd, în Editura Kelter din Varşovia, a apărut, în limba rusă, o broşură de 40 de pagini, intitulată „MANUALUL LIMBII INTERNAŢIONALE“ şi semnată „Doktoro Esperanto“. Autorul ei era medicul oculist polonez Ludwig Lazăr Zamenhof. Această cărţulie constituie actul de naştere al limbii universale ajutătoare Esperanto.

Problema unei limbi universale nu e cîtuşi de puţin nouă. Ea s-a pus cu multe decenii în urmă de filozofi, lingvişti, oameni de rînd. Şi încercări de a se crea o astfel de limbă au fost peste 800: Volapük, Ido, Cosmoglot, Poliglot etc. Dar dintre toate, Esperanto şi-a dovedit viabilitatea. Esperanto s-a impus pentru că, aşa cum sună declaraţia făcută la timpul său de un grup de 27 membri ai Academiei de Ştiinţe din Paris, este o „capodoperă de logică şi simplicitate“. Construită pe baza limbilor culturale moderne, are o gramatică extrem de redusă, care conţine 16 reguli. Nu există nici excepţii, nici neregularităţi. Vocabularul se compune dintr-o serie de rădăcini luate din limbile naţionale. Cu ajutorul sufixelor şi prefixelor se pot forma cu uşurinţă un nemărginit număr de cuvinte cu o mare varietate de nuanţe.

Cu tot caracterul ei artificial, Esperanto este totuşi o limbă vie, care nu e ameninţată însă să degenereze în dialecte. Iar ideea care stă la baza ei a fost clar definită cu prilejul primului congres mondial esperantist, ce a avut loc la Boulogne-sur-Mer (Franţa), în 1905: „Esperantismul este străduinţa de a răspîndi în întreaga lume folosirea unei limbi neutre care, fără a se impune în viaţa internă a popoarelor şi fără a tinde cîtuşi de puţin să înlocuiască limbile naţionale, dă oamenilor, aparţinînd diferitelor naţiuni, posibilitatea de a se înţelege între ei“.

Structura simplă a limbii o face accesibilă oricui, în minimum de timp şi fără eforturi prea mari. Pe de altă parte, fiind un bun al tuturor popoarelor, avînd un caracter absolut neutru, Esperanto corespunde acelei cerinţe de imparţialitate, care trebuie să stea la baza unei limbi cu adevărat universale. Din acest punct de vedere, merită să acordăm toată atenţia celor scrise de profesorul polonez Mieczyslav Sygnarski, fost lector de Esperanto la Universitatea Jagellonă din Cracovia, într-un articol publicat recent în revista „PACO“, organ oficial al Mişcării Esperantiste Mondiale pentru Pace: „Acceptarea de către toate naţiunile a unei limbi simple şi uşor de învăţat, cum este Esperanto, ar deschide în faţa omenirii căi noi şi pline de perspective pentru progresul culturii... Acest lucru l-a înţeles bine V.I. Lenin, care a văzut, probabil, în anul 1912, al VIII-lea congres universal de Esperanto ce a avut loc la Cracovia, căci el s-a exprimat atunci astfel: „Nici o naţiune şi nici o limbă să nu fie privilegiată... Esperanto este latina proletariatului şi eu sper că, mulţumită uşurinţei de a o învăţa, această limbă va ajuta la înţelegerea între popoare“.

I. L. CARAGIALE

DU LOTBILETOJ

Că Esperanto este o limbă vie, o dovedeşte faptul că numeroşi scriitori şi poeţi au scris direct în ea, o dovedeşte de asemenea faptul că cele mai importante lucrări din literatura universală au fost traduse într-însa. Recent, cu prilejul centenarului marelui poet polonez Adam Mickiewicz, opera capitală a acestuia, „Pan Tadeusz“, a apărut la Varşovia în condiţii optime, tradusă în Esperanto. De asemenea, piesa „Revizorul“ de Gogol, tălmăcită în aceeaşi limbă, se joacă cu succes, la fel ca unele lucrări dramatice ale lui Shakespeare, Ibsen, Schiller etc. Despre marele număr al tipăriturilor în Esperanto vorbeşte faptul că biblioteca Asociaţiei Esperantiste Britanice, de pildă, posedă circa 30.000 de titluri înregistrate de lucrări în această limbă. Periodicele ce apar în Esperanto sînt destul de multe, ca şi posturile de radio care emit regulat în Esperanto, printre care cităm: Sofia, Geneva, Zagreb. De asemenea, limba aceasta a fost introdusă ca materie facultativă în multe şcoli medii şi superioare din diferite ţări.

Organizaţia pentru problemele culturale şi ştiinţifice a O.N.U.—U.N.E.S.C.O. — la a VIII-a conferinţă generală ce a avut loc la 10 decembrie 1954 la Montevideo (Uruguay) a luat în considerare memoriul privitor la folosirea limbii Esperanto în relaţiile internaţionale. Acest memoriu a fost semnat de 492 organizaţii, totalizînd 15.454.780 membri, şi de aproape un milion de persoane individual, printre care un preşedinte de republică, patru prim-miniştri şi 405 parlamentari din 76 ţări, precum şi de 1607 lingvişti. În urma dezbaterilor ce au avut loc, s-a acceptat rezoluţia mexicană, în care se arată că limba Esperanto este un factor important în domeniul schimburilor internaţionale şi pentru apropierea între popoare şi că rezultatele obţinute prin mijlocirea ei corespund scopurilor şi idealurilor U.N.E.S.C.O.

La promovarea politicii de coexistenţă paşnică între naţiuni, la dezvoltarea turismului, la înţelegerea directă între oamenii din diferite ţări, Esperanto poate aduce o contribuţie valoroasă. Acest lucru a fost recunoscut în primul rînd în statele lagărului socialismului şi păcii. Astfel, în cadrul Academiei de Ştiinţe a U.R.S.S., din iniţiativa academicianului V. Vinogradov şi a cunoscutului lingvist B. Serebrenikov, a luat fiinţă „Asociaţia Esperantistă a Uniunii Sovietice“, iar pe lîngă una din cele mai mari case de cultură din Leningrad — Casa de cultură a cooperaţiei industriale — s-a creat o secţie de Esperanto. În vederea Festivalului de la Moscova această secţie a lansat o chemare către tineretul de pretutindeni, în care se spunea, printre altele: „Vă chemăm să urmaţi exemplul nostru, învăţînd Esperanto. Să înlocuim limba gesturilor şi a zîmbetelor prin discuţii cu adevărat eficace, să dărîmăm zidul diversităţii limbilor care ne separă“. În cadrul Festivalului, a avut loc în ziua de 5 august şi o întîlnire a esperantiştilor veniţi din diferite ţări. In Polonia, Ungaria, Cehoslovacia, R.D. Germană, R.P.F. Iugoslavia, mişcarea esperantistă activează de asemenea pe linia luptei pentru pace şi colaborării între popoare, iar în R.P. Bulgaria — ţară cu veche mişcare esperantistă — a avut loc la începutul lunii iulie 1956 al 32-lea congres al esperantiştilor bulgari, la care au participat şi delegaţi din celelalte ţări ale lagărului socialist, cu care prilej s-au pus bazele unei strînse colaborări între ei.

În ţara noastră a existat una din cele mai vechi mişcări esperantiste din Europa. Încă în anul 1889, învăţătoarea Marta Frollo a făcut să apară un „Mic vocabular pentru Romîni“, care este cea dintîi lucrare tipărită la noi pentru învăţarea limbii universale. În 1904 s-a organizat, la Galaţi, primul curs public de Esperanto, iar în 1907 ia fiinţă în Capitală „Societatea Esperantistă Romînă“. În aceeaşi perioadă apar două organe de presă şi anume: „Rumana Esperantisto“ şi „Rumana Esperantista Gazeto“, care pregătesc terenul pentru primul congres naţional ce are loc în 1909, la Bucureşti. Revista „Danubo“ (Dunărea), care a apărut mai tîrziu, a fost un organ comun al esperantiştilor din ţara noastră şi din Bulgaria. De asemenea, după primul război mondial a apărut la Ploeşti săptămînalul „Esperanto“, redactat în Esperanto şi în romîneşte. Iar în anii 1923 la Timişoara, în 1924 la Arad, în 1925 la Ploeşti, în 1926 la Galaţi şi în 1927 la Braşov, au avut loc congrese naţionale.

Se cuvine să amintim aici că în perioada dintre cele două războaie mondiale şi chiar înainte, lucrări ale marilor noştri scriitori, Caragiale, Creangă, Sadoveanu, Brătescu-Voineşti şi chiar Eminescu, au apărut traduse în Esperanto şi astfel au putut fi cunoscute în China, în Japonia şi în alte ţări, unde literatura noastră nu pătrundea pe atunci.

Avînd de luptat cu multe greutăţi din cauza atitudinii potrivnice a guvernanţilor reacţionari faţă de caracterul net progresist al mişcării, esperantiştii din Romînia au fost nevoiţi să-şi reducă din ce în ce mai mult activitatea, pentru ca, în condiţiile regimului fascist, s-o înceteze complet, fiind considerată „subversivă“. Ei au reluat-o acum cu entuziasm şi simt un imbold în faptul că, Consiliul ştiinţific al Institutului de lingvistică din Bucureşti al Academiei R.P.R., dezbătînd în şedinţa sa din 14 februarie 1957 problema limbii Esperanto, a recunoscut în unanimitate utilitatea răspîndirii acestei limbi şi impunerea ei ca mijloc internaţional de comunicare.

Esperanto a servit totdeauna progresului omenirii şi cu atît mai mult astăzi serveşte acestei cauze. „E necesar ca limba universală să existe efectiv, căci ea este una din pietrele mişcării sociale viitoare, chiar una din bazele ei“ — spunea încă în 1921 marele scriitor Henri Barbusse. Şi această limbă există.

Ştefan FREAMĂT

I. C. S. MAGAZIN UNIVERSAL
BUCUREŞTI
Str. BĂRĂŢIEI Nr. 2

TRICOTAJE
CONFECŢIUNI
ÎNCĂLŢĂMINTE

MĂTĂSURI
STOFE
ALBITURI, IMPRIMEURI BUMBAC,
ARTICOLE PARFUMERIE, COSMETICE
CULTURAL-SPORTIV, JUCĂRII, MENAJ ŞI ELECTRICE —
RADIO FRIGIDERE — RĂCITOARE
găsiţi în permanenţă la raioanele de specialitate ale magazinului nostru.

MAGAZIN UNIVERSAL
Magazinul Universal B

SFATURI PRACTICE

AŢI MÎNCAT VREODATĂ DULCEAŢĂ DE VINETE?

Nici nu puteţi bănui cît de plăcută este dulceaţa de vinete. Cine o gustă pentru prima oară bănuieşte că e vorba de cine ştie ce fruct exotic. Şi tocmai pentru acest lucru, o astfel de dulceaţă este de mare efect.

Singura greutate este aceea de a vă procura vinetele cît mai mici, înainte de a începe să se înnegrească şi de a face seminţe.

Se ia, cantitativ, cam o farfurie adîncă plină cu asemenea vinete mici pentru un kilogram de zahăr. Se curăţă de coajă aşa cum se curăţă şi cele pentru tocat, se ţin aproximativ o oră în apă de var, apoi se spală bine în cîteva ape şi se pun în apă clocotită timp de 5-6 minute (nu mai mult). Se introduc, după aceea, în zahărul legat ca pentru orice altă dulceaţă şi se fierb pînă ce siropul face coardă la încercare. Cînd e aproape gata, se adaugă un baton de vanilie şi zeama de la o jumătate de lămîie. După ce s-a luat de pe foc se toarnă într-un castron şi se lasă să se răcească acoperită cu o cîrpă udă. Apoi se pune la borcan.

Dezlegarea jocului „ZI DE LUPTĂ“

ORIZONTAL: 1) Muncitorime. 2) Aparat — Epos. 3) N — Tir — Apos. 4) Iluzorie — Cg. 5) Firav — Argon. 6) Eta — Ic — Arve. 7) Se — Azil — Aar. 8) Trădători — N. 9) America — Ii. 10) Stare — Uza — C. 11) Oude — Liberă. 12) Front — Mori. 13) Aa — Tar — Ieşi.

PE PLATOUL DE FILMARE

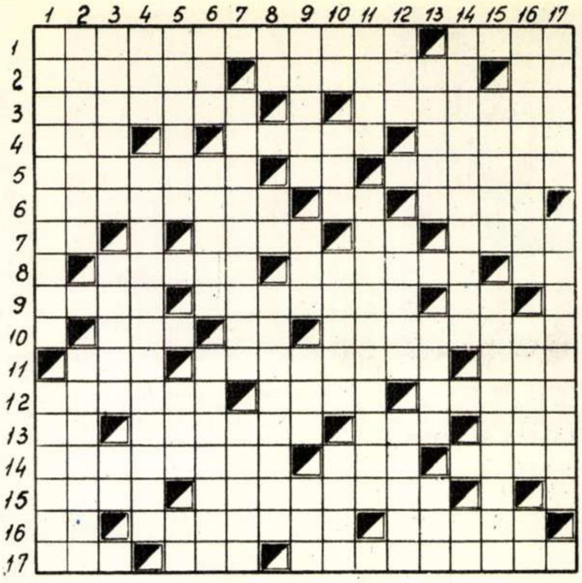

ORIZONTAL: 1) Proiecție din spate — Aci s-au filmat exterioarele la „Pe răspunderea mea". 2) Localitate unde s-au filmat exterioarele şi interioarele la „Viața învinge" — Verb generator de dialoguri — Pronume personal. 3) Așa e anunțată pe platou ordinea de desfășurare a muncii — Soarta deșeului inutilizabil. 4) Aproape vede — Actorul interpret de roluri în operele transpuse pe ecran — Foaie de hîrtie. 5) Film actualmente în lucru pe platoul de filmare de la Buftea — Meșine! — Calitate a filmului contemporan, spre deosebire de cel dinainte cu 3 decenii. 6) Pentru activitate prodigioasă mulți dintre cineaștii noștri au fost distinși cu Premiul de Stat — Se distinge prin capacitatea sa — Dans din filmele a căror acțiune se petrece la începutul secolului nostru. 7) Locotenent — A proiecta un film — Conjuncție — Versiuni ale filmelor de acum 30 ani. 8) Apare în filme — Parte importantă a aparatului de fotografiat sau de filmat — Indispensabil realizatorilor costumației. 9) Specie de mazăre — Ascunzătoare din „Alarmă în munți" — Telecomunicații. 10) Apucătură ridicolă care în filme caracterizează adesea un personaj — Posesiv — Chinuitoare (Reg.). 11) Acțiunea de a interpreta un rol — A rupe — Tipul popular al nerodului. 12) Ele susțin microfonul pe platou — An de an participă în număr tot mai mare la festivalul cinematografic de la Karlovy Vary — În „Delta Dunării" am văzut astfel de luntre. 13) Pronume personal — Semn cu ajutorul căruia se ridică sau se scade cu un semiton o notă, redîndu-i-se valoarea inițială (pl.) — Pronume — Cu ajutorul lui percepem partea sonoră a filmului. 14) Sînt cei mai gălăgioși de pe platou și au rolul principal în realizarea unui film — Atribut... mai mic — Cinematografia e și ea o asemenea formă a conștiinței sociale. 15) Folositor — Accesoriile necesare producției unui film. 16) Pană de despicat — Degajări de gaze, cum se întîmplă la developarea filmelor — A prezenta cuiva un film nou. 17) Baltă — A nu activa — Ființe morale sau abstracte personificate.

VERTICAL: 1) Folosește la efectuarea transporturilor pe platou — Înghețat. 2) Se întocmește după citirea fiecărui scenariu de film propus — Vestă necesară în recuzita unui film care se turnează după vreo piesă a lui Caragiale. 3) Stăruitor, perseverent, cum trebuie să fie orice cineast — Lui i se datorează scenariul unui film — Geo Iovan. 4) Oraș în Iugoslavia — Construcții demontabile din lemn pentru filmare de la înălțime. 5) Cu ajutorul lor se aplică pe peliculă titlurile traduse — Capitală nord-africană — Maria Sandu. 6) Îl are pușca, strungul și orice om la el acasă — Actor sovietic, interpret în mai multe filme-spectacol — Posesor al unui ordin sau al unei medalii. 7) Anexate — În orice film cu subiect din viața circului. 8) Radu Ion — Pronume — Stomacală. 9) Colosal — Postav de lînă groasă — Însoțește oranjada — Interjecția entuziastului. 10) Nota traducătorului — Personaj feminin din „Rețeta fericirii" — Astfel e salariul fiecărui om al muncii — Cel de noapte al lui Gorki a inspirat pe cineaștii sovietici la realizarea unui mare film. 11) Emoție proprie actorilor care filmează pentru prima oară — Adaptează subiectele filmelor pentru punerea lor în scenă (pl.). 12) Corp gazos — Incapabil — Poftă de ceartă. 13) Comună în regiunea Ploești — Nume feminin — Denumire veche a unui mare cinematograf din Capitală. 14) Cuprinsă în unghiul de filmare prin mișcarea obiectivului — Măsură de suprafață. 15) E întins pe platoul de filmare și prin el trece energia electrică — Interpreți ai cîntecelor din filme. 16) Cinematografia noastră de astăzi — Care nu vorbește — Arma albinei. 17) „Dintre toate artele cea mai importantă pentru noi este cinematografia" (Lenin) — Transpus în film.

POȘTA redacției

Ion Dinescu — Negru Vodă. Urmăriți revista „Rebus", care va publica materialul dorit de dv.

Gh. Roșu — Arad. Comunicați-ne cine v-a făcut abonamentul. Vă rugăm să ne scrieți citeț adresa dv., pentru a putea lua măsuri.

M. Costea — Roman. După cîte știm noi, nu se poate. Adresați-vă însă unui avocat din localitate.

Moise Mihai — Tg. Ocna; *Dan Brînzei* — Iași; *Grabany Mihai* — Loco; *Prisecaru Petru* — Simeria; *Silvia Teodorescu* — Loco; *Al. Mitrescu-Petreanu* — Loco. Deocamdată, spațiul revistei nu ne îngăduie să dăm curs dorinței dv. de a publica lecții de limba esperanto. Poate mai tîrziu. Am luat notă de celelalte propuneri.

Titi Popa — Aluniș. Regretînd că nu vă putem da lămuririle cerute, vă sfătuim să vă adresați unei publicații de specialitate.

A. Braverman — Bacău. Din lipsă de spațiu, nu vom putea publica prea curînd materialul solicitat de dvs. Adresați-vă ziarului în care ați citit informația, cerînd să vă dea date suplimentare.

Pazitka Ion — Timișoara; *O. Marin* — Constanța; *Mircea M. Dargilon* — București. Materialele trimise de dv. nu îndeplinesc condițiile publicării. Citiți mult, foarte mult din operele poeților noștri clasici și contemporani.

Mihai I. Costache — Ploești. Poezia dv. este complet lipsită de sens.

Persu Stelian — Drăgotești. Am luat notă de propunerea dv. Poezia trimisă nu este publicabilă.

CONFECȚII

moda
1957
ELEGANTE
TRAINICE
ŞI TOTUŞI IEFTINE

VĂ OFERĂ
MAGAZINELE UNIVERSALE ŞI DE SPECIALITATE ALE
COOPERATIVELOR DE CONSUM

RĂSPUNS LA FOTOGHICITOARE

Trimisă de L. MICLEA-Cluj.

cu 25 perechi de boi

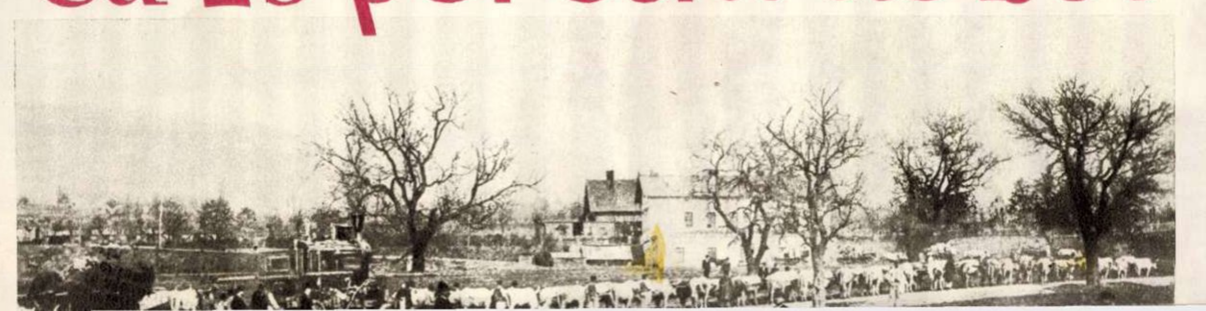

Știți ce transportă acest lung șir de boi? O locomotivă! Una din primele fabricate la Reșița.

„Acțiunea" se petrece în anul 1873. În anul acela avea loc la Budapesta o expoziție unde urma să fie expusă și această locomotivă. Și, pentru a ajunge acolo, ea a fost montată pe o platformă la care au fost înjugați vreo 25 de perechi de boi. Așa a fost trasă locomotiva pînă la portul Moldova-Veche și, de aci, cu vaporul la Budapesta.

Fotografia face parte din colecția Combinatului Metalurgic Reșița, care a luat inițiativa de a înființa un muzeu al uzinelor, la Casa de cultură C.M.R.

În acest scop, comisia de inițiativă a lansat un apel către toți cei care posedă sau cunosc pe alții ce ar avea orice document sau obiect de importanță istorică, socială, din trecut să comunice

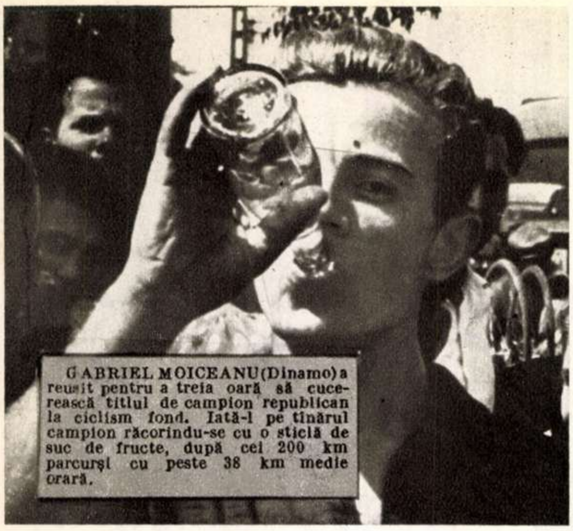

GABRIEL MOICEANU (Dinamo) a reuşit pentru a treia oară să cucerească titlul de campion republican la ciclism fond. Iată-l pe tînărul campion răcorindu-se cu o sticlă de suc de fructe, după cei 200 km parcurşi cu peste 38 km medie orară.

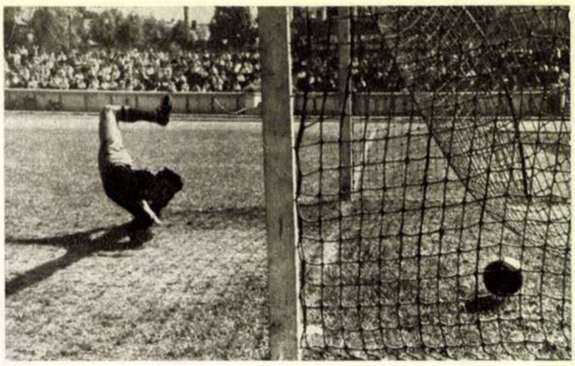

GOOOL! În prima etapă a campionatului categoriei B la fotbal, echipa Energia-Moreni a reuşit să întreacă formaţia Locomotiva-Gara de Nord cu scorul de 1-0, prin punctul înscris (imparabil de altfel!) de Ionescu II.

In ofsaid

● Începerea campionatului republican de fotbal a stîrnit în rîndurile tuturor jucătorilor o puternică emulaţie. Aproape cu toţii — şi în primul rînd cei tineri, ca Ene II, Bodo, Nertea, Mihăilescu şi Dridea — se străduiesc să ajungă la un cît mai ridicat nivel tehnic, la o cît mai frumoasă comportare pe teren. Numai fundaşul Macri de la Locomotiva-Bucureşti rămîne un jucător dur, cu atitudini nesportive. În primul meci de campionat al echipei sale, a ţinut să... nu se dezmintă, lovindu-i grosolan pe David şi Szigheti de la Energia-Oraşul Stalin. Considerăm că în cazul acestui jucător comisia centrală de fotbal dă dovadă de prea multă îngăduinţă.

● Ştiţi cît durează un meci de fotbal de campionat? Desigur că fiecare amator de fotbal poate răspunde la această întrebare. Toţi cei care susţin că durează 90 de minute vor fi însă contrazişi de arbitrul Man Aurel (Baia Mare), care a redus timpul de joc la 87 minute. Şi dacă ar fi făcut lucrul acesta într-o discuţie amicală, mai treacă meargă, dar Man Aurel şi-a demonstrat practic „cunoştinţele" cu prilejul conducerii meciului de fotbal Ştiinţa-Timişoara—Dinamo-Bucureşti.

←— **S. ISMAILCIUC ŞI ALEXE DUMITRU, CAMPIONI EUROPENI.** Concurînd în cadrul campionatelor europene de caiac-canoe, desfăşurate la Gand, cei doi sportivi romîni au terminat învingători cursa de 10.000 m, cucerind înaltul titlu. O zi mai tîrziu, un alt reprezentant al nostru — Anania Moldoveanu — a devenit campion european în proba de motomodele cu zbor liber, cucerind locul I în întrecerile de la Moscova.

A ÎNCEPUT CAMPIONATUL DE FOTBAL şi, odată cu el, s-au... dezlănţuit şi pasiunile sportive ale miilor de amatori ai acestui popular sport. În meciul Locomotiva-Bucureşti cu Energia-Steagul Roşu Oraşul Stalin, Copil Vasile a marcat dintr-o poziţie extrem de dificilă.

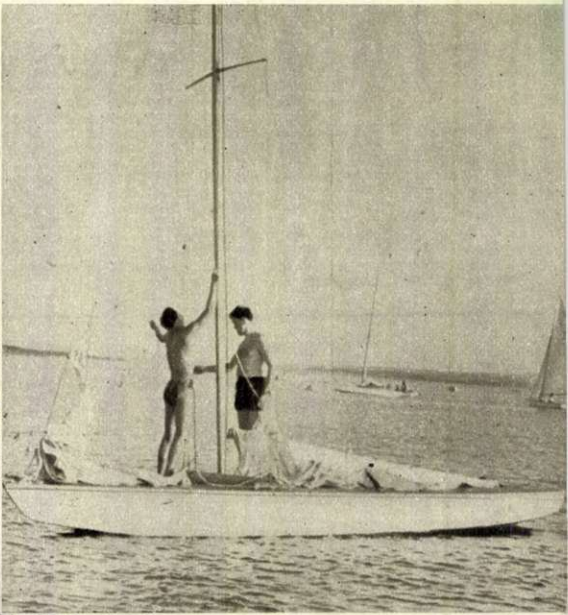

INTENSE PREGĂTIRI pentru campionatele republicane de yachting la Mamaia. Doi concurenţi de la A.V.S.A.P. armează starul cu care vor concura, în campionat, pe mare.

ÎN JURUL GLOBULUI

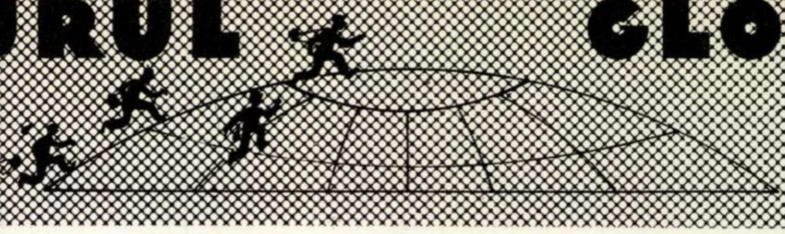

↑ **O FAMILIE DE PARAŞUTIŞTI.** Cei trei membri ai familiei Rozin pot fi adeseori văzuţi pe aerodromul din Simferopol (U.R.S.S.), de unde se înaltă în văzduh cu avionul şi se avîntă apoi cu paraşuta.

Tatăl—V. Rozin, vechi şi pasionat paraşutist—are la activul său 361 de sărituri. Cei doi copii ai săi, Valeri şi Era, au îndrăgit şi ei paraşutismul şi promit să devină concurenţi serioşi pentru tatăl lor.

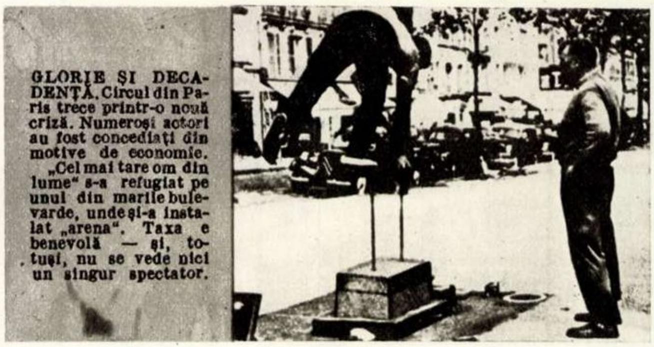

GLORIE ŞI DECADENŢĂ. Circul din Paris trece printr-o nouă criză. Numeroşi actori au fost concediaţi din motive de economie.

„Cel mai tare om din lume" s-a refugiat pe unul din marile bulevarde, unde şi-a instalat „arena". Taxa e benevolă — şi, totuşi, nu se vede nici un singur spectator.

CEI PATRU GEMENI din Kuibişev sînt acum cunoscuţi în toată Uniunea Sovietică. „Quartetul" de plozi se bucură de o sănătate excelentă, spre fericirea întregii familii Viughin.

CHARLOT ACTOR FĂRĂ SĂ ŞTIE. Îl veţi recunoaşte, desigur, în postura de pompier improvizat, pe inegalatul maestru al ecranului, Charlie Chaplin. Scena face parte dintr-un scurt metraj realizat de colegii londonezi ai marelui actor, pentru a ilustra măiestria sa excepţională de regizor şi actor. De subliniat este faptul că Charlot nu a ştiut că este filmat.

ÎNGHEŢATA PE BĂŢ nu displace, precum se vede, acestor nostime maimuţe din Copenhaga. Pensionarele grădinii zoologice, fiind scoase la plimbare, au ţinut să se răcorească puţin, cu.. îngheţată pe băţ.

CUNOSCUTUL BASCHETBALIST BULGAR Ivan Ianev împreună cu soţia sa, Ivanca, au întreprins o călătorie cu motocicleta pe traseul Sofia — Bucureşti — Budapesta — Praga — Belgrad — Sofia. Iată-i la Sibiu, întîmpinaţi de numeroşi tineri din oraş.

↑ **BUSINESS AMERICAN.** Printre cele mai recente achiziţii europene ale afaceriştilor yankei se numără şi o serie de statui şi urne, în majoritate de origine necunoscută, ce au fost păstrate pînă acum în Crystal-Palace din Londra. În fotografie: una din aceste statui.

ARCAŞI MODERNI. La Praga au avut loc recent campionatele mondiale de tragere cu arcul. La aceste interesante competiţii au participat şi un grup de cunoscuţi arcaşi americani. Iat-o, în fotografie, pe campioana americană Meinhart, într-o clipă de încordare →

MARI INUNDAŢII s-au produs şi în acest an în Austria de est şi de sud, în urma ploilor torenţiale şi a revărsării Dunării.

Iată un aspect al localităţii Ibbs, după asaltul furios al apelor.

GONG!

PUBLICUL APLAUDĂ...

● noua piesă a lui *Eduardo de Filippo* prezentată pe o scenă moscovită. După succesul „Filumenei Marturano" pe scena Teatrului Mic, Teatrul de Satiră a prezentat, în regia lui G. Georgevski, comedia „Minciuna are picioare lungi".

● bogatul repertoriu de anul acesta al stagiunii de vară de la *Stratford-on-Avon*. Se ştie că în această localitate se prezintă cu regularitate, de 98 de ani încoace, piese din repertoriul shakespearian, în interpretarea celor mai renumite ansambluri engleze şi străine. În actuala stagiune au fost jucate cinci piese: „Cum vă place", „Regele John", „Iuliu Cezar", „Cymbeline" şi „Furtună", a cărei premieră a avut loc la mijlocul lui august, în regia lui Peter Brook, cu marele actor John Gielgud în Prospero şi Alec Clunes în Caliban. Acest din urmă actor, pe care l-am putut remarca în rolul lui Hastings din filmul „Richard al III-lea", a fost marea revelaţie a festivalului, realizînd un viguros Brutus şi un excelent bastard Philip în „Regele John".

● premiera tragediei „Djavanşir", înscenată de teatrul *Azizbekov* din Baku, capitala Azerbaidjanului. Autorul, Mehti Husein, a izbutit să redea într-o măiestrită acţiune dramatică lupta comună revoluţionară a popoarelor azerbaidjan, gruzin şi armean, în perioada intervenţiei. Subliniind semnificaţia temei, publicul premierei a putut aplauda atît pe actorii azerbaidjani de pe scenă, cît şi colectivul teatrului armean *Sundukian*, venit la Baku pentru a asista la acest spectacol al frăţiei dintre popoarele sovietice.

PUBLICUL CRITICĂ..

● comportarea neloială a unui grup de actori din Republica Federală Germană, care au organizat un turneu în Danemarca, anunţînd un ciclu de reprezentaţii cu marele artist *Werner Krauss*. Iar acesta nici nu avea habar de respectivul turneu!! Un procedeu „şuşanist" prin excelenţă!

● prezentarea în costume moderne, cu o muzică de scenă cacofonică, a „Visului unei nopţi de vară" la un teatru din *Bristol*. Feeria shakespeariană s-a transformat într-o plicticoasă şi ridicolă demonstraţie „modernistă".

● repertoriul cu care a venit la Londra, nu demult, teatrul vest-berlinez *Am Kurfürstendamm*: cinci piese care se evidenţiau printr-o notă comună—morbiditate şi sexualitate patologică.

GONG!

REDACŢIA: BUCUREŞTI PIAŢA SCÎNTEII Căsuţa Poştală 3507 of. 33 Tel. 7.60.10 Int. 1744
ABONAMENTE: la toate oficiile poştale din ţară şi la factorii poştali şi difuzorii voluntari din întreprinderi şi instituţii.
PREŢUL ABONAMENTELOR
3 luni: 18 lei
6 luni: 36 lei
un an: 72 lei

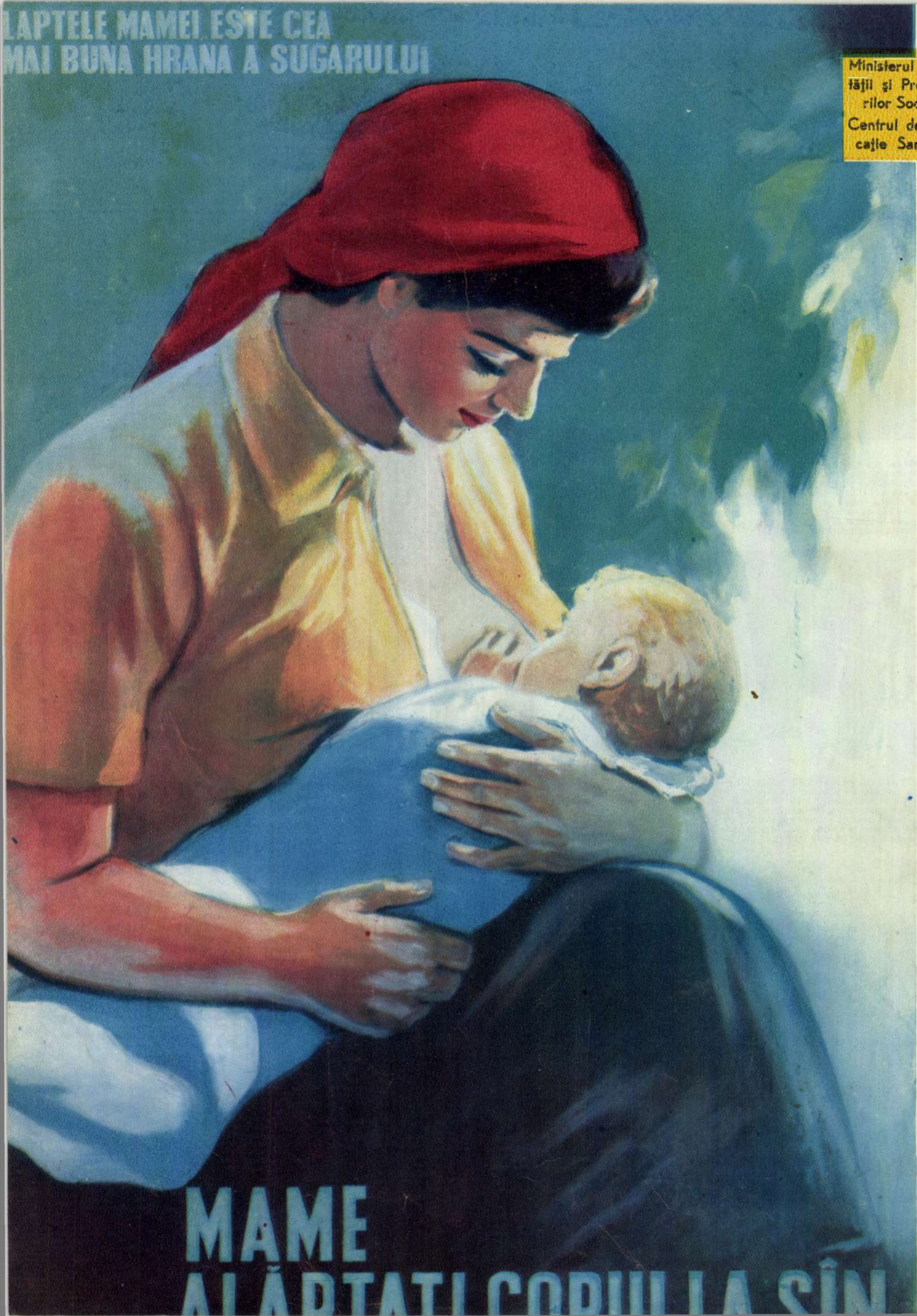
LAPTELE MAMEI ESTE CEA
MAI BUNA HRANA A SUGARULUI
MAME
ALĂPTATI COPIII LA SÎN

Ministerul Sănătății și Prevederilor Sociale
Centrul de Educație Sanitară

PREȚUL LEI 1,50

05
F

Proletari din toate ţările, uniţi-vă!

FLACĂRA

REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ
ŞI LITERAR-ARTISTICĂ

- Cuvîntul poporului german: „Vrem să trăim!"
- Viorile nu se odihnesc (cu David şi Igor Oistrah la Sinaia)
- Ce face mulţimea – întîmplare adevărată de Demostene Botez
- Evadat din beznă — reportaj despre un fost spion american
- Versuri de: Nina Cassian, Victor Kernbach şi Dimos Rendis

Nr. 23 (120)
Anul VI
7 sept. 1957

DUPĂ ZBOR

Fotografie
de A. MIHAILOPOL

Tovarăşul Jumjaaghiin Ţedenbal, pe aeroportul Băneasa, răspunzînd saluturilor oamenilor muncii din Capitală care au venit să-l întîmpine la sosire.

OASPEŢI DRAGI DIN R. P. MONGOLĂ

Bucuroasă de oaspeţi, Capitala noastră s-a gătit sărbătoreşte pentru a primi pe înalţii soli ai poporului mongol, în frunte cu tovarăşul Jumjaaghiin Ţedenbal, preşedintele Consiliului de Miniştri al R. P. Mongole.

Zeci de mii de bucureşteni au întîmpinat la aeroport şi pe străzi pe înalţii oaspeţi, cu braţele încărcate cu flori, cu zîmbetul prieteniei pe buze. Încă o dată s-a manifestat tradiţionala ospitalitate a poporului nostru. Încă o dată unitatea de nezdruncinat a lagărului socialist a fost afirmată cu tărie.

Fotografie de A. MIHAILOPOL

1877 – 1957

Prietenie eroică

Poporul frate bulgar a sărbătorit, zilele acestea, cea de-a 80-a aniversare a eliberării patriei sale de sub jugul otoman.

Istoria luptelor pentru izgonirea cotropitorilor turci de pe pămîntul Bulgariei pomeneşte de numele unor localităţi ca Plevna, Griviţa, trecătoarea Şipca etc. Dar de numele acestea glorioase sînt legate nu numai amintirile scumpe ale prietenilor de peste Dunăre, ci şi cele ale poporului nostru şi ale poporului sovietic. Aici au luptat vitejeşte, acoperindu-se de glorie, ostaşii ruşi, romîni şi bulgari. Ei au învins pentru că au luptat în numele unei cauze sfinte: LIBERTATE ŞI INDEPENDENŢĂ.

Pe pămîntul însîngerat al Plevnei şi Griviţei s-a închegat o prietenie frăţească, ajunsă la împlinire în anii noştri, în anii de victorie a socialismului. Unite pe veci, alături de celelalte popoare din marea familie a ţărilor socialiste, poporul rus, romîn şi bulgar au dovedit lumii întregi forţa de nezdruncinat a unei prietenii avînd la bază interesele de viaţă ale ţărilor lor.

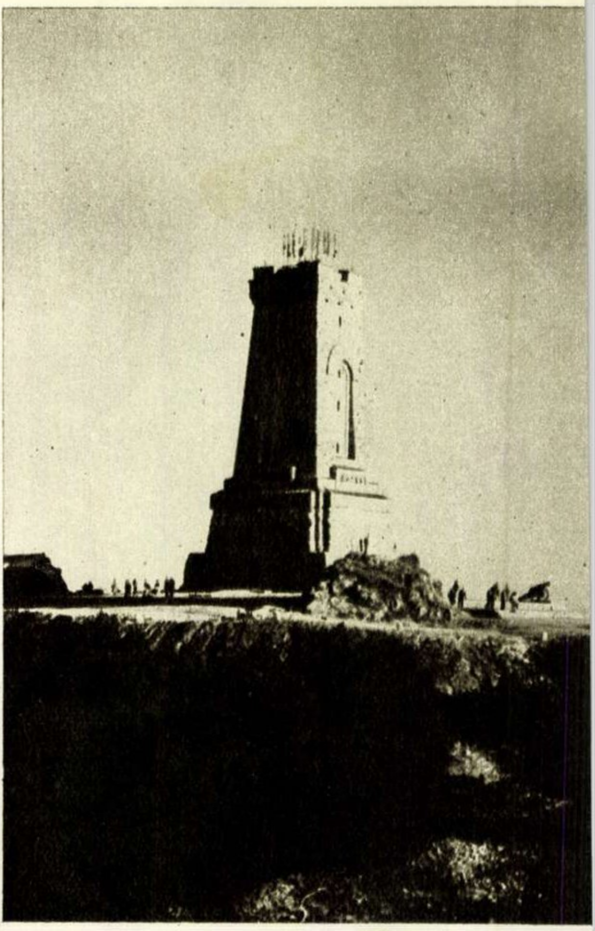

Pe colinele de la Şipca se înalţă un falnic monument închinat eroilor de la 1877, luptători pentru independenţa Bulgariei.

La solemnităţile de la Plevna, în numele armatei noastre populare, vorbeşte general-locotenent Alexandru Paraschiv.

Veteranul de la '77 Timofei Rogovoi, în vîrstă de 105 ani, a fost distins zilele acestea cu Ordinul „Gheorghi Dimitrov".

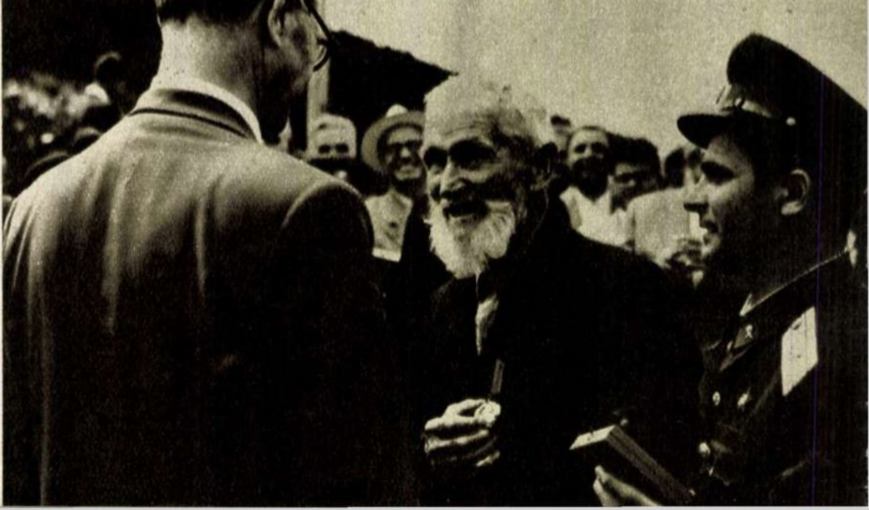

Șantajiștii în derută

În Wall-Street și la Pentagon s-au tras storurile și s-a gîndit în penumbră. Președintele Eisenhower a suferit pe neașteptate o indispoziție și, în locul persoanei sale, la obișnuita conferință de presă, a fost prezentă doar o țidulică cu termeni vagi. Dl. Dulles, cunoscut prin agresivitatea verbului său, a răspuns în surdină întrebărilor gazetarilor curioși și necruțători nici măcar în momente de cumplită criză sufletească. Da, teribilul J.F.D. a încercat să escamoteze problema în discuție și, uitînd că-i place jocul de-a pericolul, a mormăit ceva în barbă și a vorbit despre cu totul altceva decît ceea ce-i interesa pe interlocutori.

O construcție imensă, care a cerut ani de muncă dificilă, pentru care nu s-au cruțat bani, energie și munți de palavre, s-a prăbușit peste noapte! Mitul superiorității atlantice s-a clătinat din toate mădularele și, în fața evidenței, s-a năruit sub ochii plînși și înspăimîntați ai creatorilor. Poate nici un alt mit n-a încîntat mai mult pe cei ce l-au zămislit, ca acesta al „invincibilei armada" conduse de generalul Norstad, al superiorității forței militare americane.

Peste surescitarea belicoasă, peste febrilitatea urzelii de planuri agresive, peste capetele înfierbîntate ale șefilor trusturilor de armament încălziți de beția comenzilor neîntrerupte, a picat dușul înghețat al comunicatului TASS: în Uniunea Sovietică a fost experimentată cu succes racheta balistică intercontinentală cu mai multe trepte. Prima dată în lume și prima rachetă intercontinentală lansată cu succes.

Și ce frumos se născuse mitul, și ce bine călăuzea el întreaga politică imperialistă! Era un paravan cu broderie măiestrită, menit să lase gurile căscate de admirație.

Imediat după război și după explozia bombei de la Hiroșima, din lada cu vechituri a fost scos basmul despre slăbiciunea militară și economică a Uniunii Sovietice; i s-au pus petice noi, a fost periat, umflat și apoi relansat în lume. Zeci de ani primadonele capitalismului (luînd cînd chipul jovial al lui Willson, cînd cel posac al lui Dulles) cîntaseră oda superiorității militare a apusului. Cînd Uniunea Sovietică a anunțat fabricarea bombei atomice, de la Washington s-a surîs cu o superioară indulgență. „Ei, da, o au și sovieticii, dar a noastră e și mai și". Apoi Uniunea Sovietică a anunțat că posedă bomba cu hidrogen. La Washington s-a încercat rîsul ironic. „Imposibil! Rușii n-au tehnica necesară, cum e cea americană" (înțelegîndu-se prin tehnică, perfecționarea unor obiecte mărunte de comoditate casnică). După aceasta realitatea a impus un zîmbet acru, declarații panicarde, umflarea bugetului militar. S-au înjghebat tot soiul de pacte militare, au apărut ciuperci veninoase, colorate frumos, ca NATO, SEATO, pactul de la Bagdad. Întreținătorii de panică, de psihoză belicoasă și de război rece lucrau în trei schimburi. Se făceau bombe mai multe, depozite de bombe, se mărea rețeaua de baze militare în jurul Uniunii Sovietice, se înarma Germania occidentală, se făceau declarații care de care mai sforăitoare, se ținea nasul cît mai sus. Contribuabilului i se vorbea la o ureche despre amenințarea comunismului, la cealaltă despre superioritatea netă a armelor americane și despre necesitatea menținerii acestei superiorități, în timp ce din buzunar i se scoteau dolari grei. Se trîmbița superioritatea occidentală în armament, în aviație, se publicau hărți ale Uniunii Sovietice însoțite de declarații fanfaroane și autolaude cu privire la posibilitatea de a se distruge Uniunea Sovietică în atîtea săptămîni, apoi în atîtea zile, apoi în atîtea ceasuri. Trîmbițele Ierihonului (pardon, ale Pentagonului) sunau, anunțînd experiențe cu proiectile teleghidate, tot soiul de Titani, Jupiteri, Atlași. Faptul că racheta Atlas, anunțată cu mare pompă ca supremul succes american, a eșuat rușinos la o înălțime de numai 2.000 de metri, căzînd aiurea, a fost trecut sub tăcere. Specialiștii, și mai ales politicienii strigară — pentru a acoperi eșecul — că Uniunea Sovietică e mult rămasă în urmă. Iar cetățeanului, scoțîndu-i-se ușurel încă un impozit din buzunar, i se vorbea în continuare de securitatea absolută a S.U.A. și de vulnerabilitatea perfectă a Uniunii Sovietice. Se făceau piruete spectaculoase deasupra prăpastiei (campion: domnul Dulles), se vorbea de sus în orice împrejurare, se încercau în numele aceleiași pretinse superiorități tot soiul de șantaje. Tratativele de la Londra cu privire la dezarmare aveau tendința să se transforme într-un soi de basm cu cocoșul roșu, deoarece diplomații occidentali, mereu fuduli, scorneau piedici artificiale și condiționau dezarmarea de alte probleme litigioase existente pe glob, ca și cum chestiunea dezarmării n-ar fi fost, ea însăși, destul de dificilă și de spinoasă.

Și iată că TASS anunță limpede și fără posibilitate de tăgadă că U.R.S.S. deține întîietatea în ceea ce privește racheta balistică intercontinentală. Și atunci pseudomironosițele imperialiste lasă spășite ochii în jos și recunosc că nu mai pot vorbi despre o superioritate americană. „New-York Times" suspină: „Faptul că Uniunea Sovietică posedă racheta balistică înaintea S.U.A. modifică serios raportul de forțe pe plan internațional. Nicicînd, după explodarea bombei sovietice cu hidrogen, în august 1953, forța militară rusească n-a făcut un asemenea pas uriaș înainte". Iar „Yorkshire Post" atrage atenția că știrea TASS „trebuie să-i facă pe cei de la Washington să reflecteze serios" și că „ar fi o nebunie să se interpreteze afirmațiile sovietice ca o manevră".

Se pare totuși că această atitudine e mai mult de suprafață, pentru că din adîncurile birourilor capitonate în care dospește mînia fără margini a monopoliștilor puși cu botul pe labe, răzbat ecouri ce dovedesc furia neputincioasă și dorința de a nu pune capăt cursei înarmărilor. De aici s-au împărțit rolurile. Unii, reprezentați de proaspătul secretar al apărării, Donald Quarles, recunosc, mai întîi din vîrful limbii, că U.R.S.S. a făcut „progrese substanțiale" în domeniul rachetelor balistice (cuvintele „am rămas în urmă" echivalează în mentalitatea americană cu o declarație de sinucidere, de aceea se evită). Ca apoi să simuleze că s-ar îndoi de faptul că racheta intercontinentală ar fi suficient pusă la punct pentru a fi folosită în operațiile militare. O altă categorie de politicieni și militari americani, conformîndu-se dorințelor monopoliștilor, au mers mai departe, declarînd că trebuie continuată cursa înarmărilor. Senatorul Jackson, de pildă, își afirmă speranța că „Departamentul Apărării se va simți stimulat și va pune în aplicare un program cuprinzător de construire a rachetei balistice, pentru a cărei realizare nu trebuie să se precupețească nici un efort".

Această rămînere pe pozițiile vechi, anchilozate, ale politicii americane cele mai reacționare, nu este cu nimic justificată de evenimentele ce s-au petrecut. Cînd Uniunea Sovietică a anunțat experimentarea cu succes a rachetei balistice, cetățeanul american și-a văzut mai departe de treburile lui, fără să fie amenințat cu nimic. Nimeni n-are de gînd să distrugă „modul de viață american", folosind superioritatea militară. Uniunea Sovietică și-a manifestat încă o dată, prin declarația guvernului sovietic cu privire la dezarmare, dorința de a rămîne credincioasă principiilor politicii ei tradiționale: relații și coexistență pașnică între state. Departe de a amenința și a face uz de vizibila superioritate militară, Uniunea Sovietică aduce din nou la masa colaborării popoarelor hotărîrea nestrămutată de a milita pentru încetarea experiențelor nucleare, pentru interzicerea totală a armelor atomice și cu hidrogen.

„New-York Times" sesizează în mod just: „Problema de bază rămîne a se ajunge la un acord armonios între toate țările și toate popoarele. Acest imperativ esențial nu trebuie pierdut din vedere". Iar „Combat" îmbogățește această idee: „În epoca bombei atomice popoarele sînt condamnate să trăiască sau să moară împreună. Pentru a nu accepta a doua ipoteză, este timpul ca ele să se organizeze pentru a trăi".

Numai cei cu memoria scurtă — ca să nu le spunem alt fel — pot să se prefacă a nu ști că ani de zile politica Uniunii Sovietice a afirmat tocmai acest principiu, și anume ca lumea, o dată eliberată de coșmarul nuclear, să înceapă cu calm și cu chibzuință organizarea unei vieți pe temeiuri pașnice, ținînd seama că globul pămîntesc este unul, deși e locuit de oameni diferiți în ce privește concepțiile politice. Toate inițiativele sovietice, tratate de trubadurii superiorității militare americane ca propagandă, erau respinse cu înfumurarea agresorului care se crede stăpîn pe situație.

Și iată că acum Uniunea Sovietică, nedezmințit superioară în ceea ce privește mijloacele militare moderne, vine din nou cu același calm și chibzuință să ceară încă o dată încetarea experiențelor, interzicerea fabricării și depozitării de arme atomice și nucleare.

Faptul că Uniunea Sovietică posedă racheta balistică intercontinentală a născut un larg curent de încredere în opinia publică mondială. E drept că lucrul acesta nu place cercurilor agresive occidentale, care se trudesc acum să minimalizeze importanța știrii anunțate de TASS. Chiar dl. Dulles, în ultima sa conferință de presă, a încercat să facă lucrul acesta. Dar degeaba. Oamenii văd apărută o nouă speranță și, cu toată imensa propagandă făcută în scopul de a arăta Uniunea Sovietică ca un stat agresiv, racheta balistică intercontinentală e considerată ca un aliat puternic în lupta pentru pace.

AL. GÎRNEAȚĂ

O LOVITURĂ NEAȘTEPTATĂ

Experimentarea rachetei intercontinentale e considerată ca o adevărată lovitură dată forțelor agresive imperialiste.

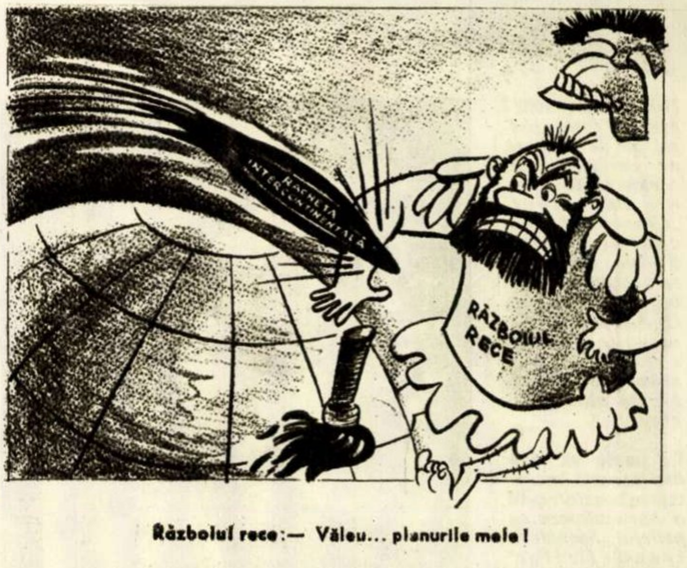

Războiul rece: — Văleu... planurile mele!

Desen de Nell COBAR

fotoreportajul
SĂPTĂMÎNII

Primele afişe electorale ale partidului social-democrat, pe străzile oraşului Frankfurt am Main: „Înarmarea atomică duce la genocid. P.S.D. vă cheamă la vigilenţă".

Cuvîntul poporului german: „VREM SĂ TRĂIM!"

La un recent miting electoral — unul din numeroasele mitinguri ce au loc actualmente în Germania occidentală în vederea alegerilor pentru Bundestag de la 15 septembrie a.c. — s-a suit la tribună Strauss, ministrul Apărării. Dar Strauss n-a vorbit. N-a putut vorbi. L-au oprit fluierăturile şi huiduielile celor prezenţi. Ba chiar, pînă la urmă, a trebuit s-o şteargă în grabă prin uşa din dos, sub puternica pază a poliţiştilor...

Intîmplarea aceasta nu este doar un simplu fapt divers din actuala campanie electorală. Ea reflectă adevărata stare de spirit a populaţiei din Germania occidentală, care se ridică împotriva politicii de remilitarizare, împotriva politicii externe duse de guvernul cancelarului atomic. Că populaţia vestgermană se opune liniei militariste şi revanşarde, refacerii Bundeswehrului şi înarmării atomice, o dovedesc şi mitingurile de protest împotriva înarmărilor şi cheltuielilor legate de acestea — cheltuieli ce secătuiesc bugetele familiilor vestgermane; o dovedeşte şi refuzul multor tineri germani de a presta serviciul militar; o dovedeşte poziţia pe care s-a situat — sub presiunea maselor — conducerea partidului social-democrat. Deşi este ştiut că, în principiu, conducerea partidului social-democrat nu s-a opus politicii de remilitarizare, ba chiar a sprijinit adoptarea legilor militariste, iar recent, în cadrul dezbaterilor din Bundestag asupra Euratomului, deputaţii social-democraţi au votat pentru ratificarea acestui tratat — totuşi în cadrul campaniei electorale social-democraţii se pronunţă pentru abolirea legii serviciului militar obligatoriu, pentru renunţarea la înarmarea atomică a Bundeswehrului, pentru promovarea unei politici care să ducă la crearea unui sistem de securitate colectivă în Europa şi care să cuprindă Germania reunificată. Dar acestea sînt vorbe şi pot rămîne şi în viitor tot vorbe. Deocamdată, reprezentînd năzuinţe ale opiniei publice vestgermane, aceste lozinci sînt o şansă în plus pentru social-democraţi de a lupta cu mai mult succes în alegeri împotriva partidului democrat-creştin al lui Adenauer. Tocmai de aceea, socotind că esenţialul în momentul de faţă este înlăturarea guvernului democrat-creştin în frunte cu Adenauer, Partidul Comunist din Germania — aflat în ilegalitate — a cerut membrilor şi simpatizanţilor săi să-şi dea voturile social-democraţilor.

Dar şi guvernanţii de la Bonn au simţit pulsul opiniei publice vestgermane. Şi iată că, după ce în urmă cu un an au interzis partidul comunist şi au pornit o deşănţată campanie împotriva organizaţiilor progresiste, acum oficialităţile vestgermane vor să închidă gura tuturor celor ce protestează împotriva politicii aventuriste a guvernului Adenauer, anunţînd sentenţios că pe viitor nu mai au de gînd să tolereze nici un fel de opoziţie de acest soi şi că vor folosi forţele poliţieneşti împotriva celor ce se vor arăta ostili politicii lor. Ce izbitoare asemănare cu metodele de tristă faimă ale hitlerismului!

Aceste fapte nu denotă însă tărie. Dimpotrivă, ele arată că, deşi se bucură de sprijinul moral şi mai cu seamă material al concernelor şi băncilor din Germania occidentală şi din S.U.A., actualii cîrmuitori de la Bonn se simt ca pe o corabie căreia o puternică forţă i-a zdrobit catargul şi cîrma. Şi această puternică forţă este voinţa poporului german şi opinia publică internaţională.

I. CIOARĂ

↑

1957? Nu: 1957! Meyer, fost general SS de tancuri, dă autografe pe cartea sa de amintiri din război, „Grenadieri" — în cadrul întrunirii SS-iste desfăşurate recent la Karlburg (regiunea Untesfranken - Bavaria) în prezenţa a 10.000 de foşti membri ai diviziilor de elită hitleriste.

→

ATOMBOMBE
K. ADENAUER

Ce poate să iasă din această încrucişare? — *se întreabă o horticultoare cu prilejul „Sărbătorii trandafirilor" la Steinfurt (Hessen). Răspunsul: cine seamănă vînt culege furtună.*

Ce fericire să fii al 100.000-lea soldat al armatei federale germane! Intr-un asemenea caz primeşti personal, din mîna d-lui inspector-general Heussinger, o fotografie a d-lui ministru Strauss, plus dedicaţia acestuia pe cele patru volume cuprinzînd capodopera „Marii germani!"

Die Wehrpflicht muss weg!

O moto-paradă a tinerilor din Stuttgart care manifestează împotriva obligativităţii serviciului militar: **„Vrem să trăim!" „Gîndiţi-vă la Hiroşima!" „Deveniţi activi, înainte de a deveni radioactivi!".**

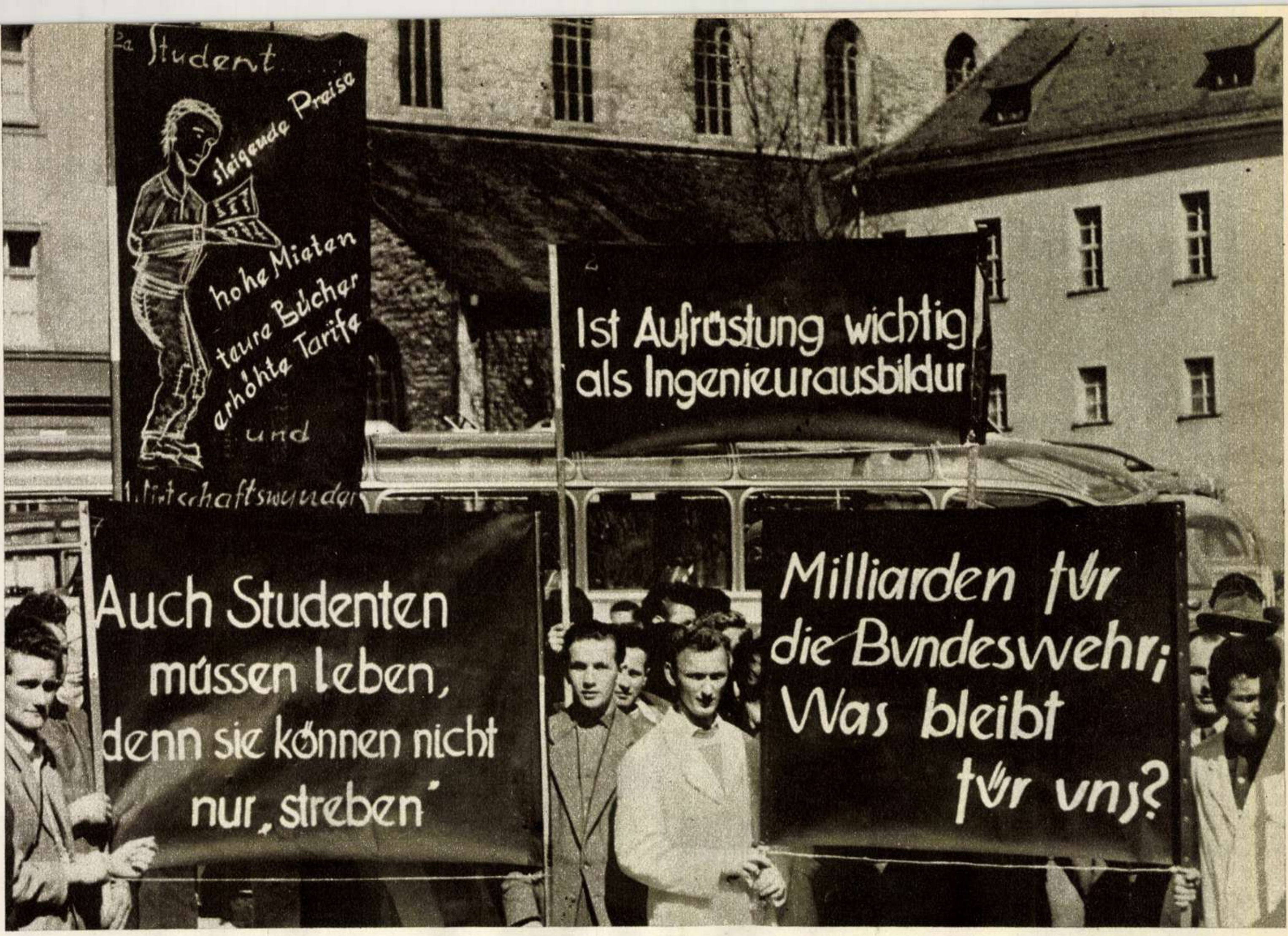
Student
steigende Preise
hohe Mieten
teure Bücher
erhöhte Tarife
und
Wirtschaftswunder
Ist Aufrüstung wichtig
als Ingenieurausbildur
Auch Studenten
müssen leben,
denn sie können nicht
nur „streben"
Milliarden für
die Bundeswehr;
Was bleibt
für uns?

„Prețuri în creștere, chirii ridicate, cărți scumpe, tarife mărite"... „Și studenții trebuie să trăiască. Ei nu pot numai să spere"... „Miliarde pentru armata federală. Ce rămîne pentru noi?" *Iată lozincile unei manifestații a studenților din Berlinul occidental. Lozinci care nu servesc prea bine campania electorală a guvernului Adenauer...*

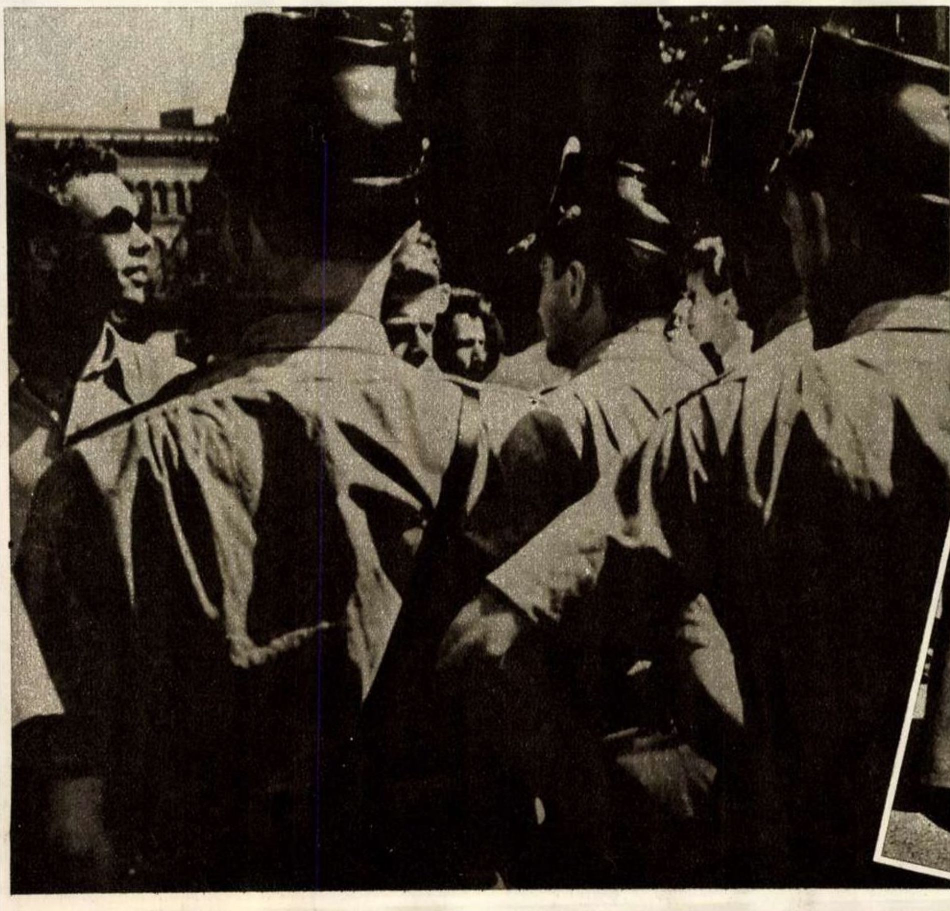

← *Polițaii vestgermani nu-i pot împiedica pe manifestanți să-și strige revendicările:* **„Împotriva pregătirii războiului, pentru o Germanie unită, pașnică și democratică!"**

Sub escortă polițienească, ministrul poștelor de la Bonn părăsește locul unei întruniri. Deși huiduit, el zîmbește, ca jucătorul care vrea să demonstreze că e fericit, deși a pierdut partida... ↓

Escală în port

— reportaj —
de **F. URSEANU**
Fotografii de **A. LOVINESCU**

Vasul sovietic „Tula" a acostat. Peste scurt timp baloturile cu bumbac din Gruzia vor fi descărcate.

Un scurt prolog. Mai exact: o discuție purtată pe cheiurile portului Constanța cu tovarășul meu de hoinăreală — fotoreporterul.

— Să lucrăm în „sincron" — propune el.

— În sincron?!

— Desigur, sincronizat! Eu voi înregistra pe peliculă și dumneata vei explica în scris!

— Nu înțeleg — îi răspund. Metoda-i veche, se practică de multă vreme: unul fotografiază, altul scrie. Din acest cuplaj — glumesc — răsare un material hibridizat: fotoreportajul.

— N-am fost înțeles bine! — se apără fotoreporterul inovator. Doresc și ceva nou... Sub impresia zdrobitoare a mecanizării portului, pe care trebuie s-o reflectăm sincronizat, și în scris, și în imagine fotografică, aș dori să redăm și ceva din trecut — din vremea cînd aici în port lucrurile stăteau alt fel.

L-am priceput: fotografia nu poate să reînvie tabloul exact al trecutului și fotograful face apel la slovă. Cum s-ar zice, să povestim ceea ce nu mai poate înregistra obiectivul aparatului.

Fiindcă-i un obicei prost să începi cu ce a fost, să începem cu ce este... Dar cu ce să începem? Sînt doar atîtea lucruri noi și interesante.

★

Inițiativa o are tot fotoreporterul...

Cutiuța sa magică își îndreaptă ochiul de cristal spre un colț foarte animat. Sîntem oare la Marsilia, la Odesa, sau în care alt port mare din lume? Nu! Chiar în Constanța de azi, în portul ei, perfect utilat... Totu-i mecanizat aici: de la zecile de autocare ce înlocuiesc efortul a sute de oameni, pînă la uriașele macarale.

Numai cu 13 ani în urmă, pe aceste cheiuri, muncitorii docheri își zdrobeau spinările sub greutatea sacilor sau a baloturilor. Cîștigul? Cîștigul mergea în buzunarul vătafilor.

Ion Tudoran, un tînăr docher, n-a cunoscut acele vremuri. A început să muncească în port în cu totul alte condiții. Nici nu știe ce înseamnă a-ți pune spinarea la bătaie. Cum ar ajunge întreagă, pe vapor, această ladă cu geamuri dacă Tudoran n-ar fi un docher modern! El s-a specializat în acești ani în munca portuară și, în același timp, a învățat și „arta" de a face noduri. Să știi să faci noduri bune e într-adevăr un lucru foarte important. Altfel nu s-ar putea ca ladă după ladă să treacă „sănătoase" de pe chei, pe vasul romînesc „Plehanov", care în aceeași zi va pleca în Turcia cu o mie de tone de geamuri romînești.

„O mie de tone? A fost vreun nou cutremur în Anatolia?" — se poate întreba un cititor curios. Nu! Exportăm pur și simplu geamuri.

Cum ar ajunge întreagă această ladă cu geamuri dacă Ion Tudoran n-ar cunoaște arta de a face noduri?

...Şi fiindcă sîntem în apropiere de vaporul „Adria“ sub pavilionul R.F. Germane, pe filmul din aparat s-a înregistrat o nouă imagine: ne-a sosit un nou transport de săpun din China. Cînd vor apare aceste rînduri îl veţi găsi în magazine. Cu acelaşi vas ne-a sosit şi zahăr, tot din China. Într-un port nimic nu surprinde. Vin şi pleacă mărfuri la care nici nu te aştepţi. Jur că în urmă cu numai cincisprezece ani nu ne-am fi gîndit să vedem un hectar de teren din port ocupat de utilaj agricol adus aici pentru export. Mii de grape vor face în curînd o călătorie pînă în Vietnam. Pentru drumul acesta lung este aşteptat un vapor cehoslovac: cargobotul „Lidice“. Pentru că vorbim de porturi şi vapoare, poate v-ar interesa o scurtă precizare: Cehoslovacia, care n-are nici un fel de ieşire la mare, posedă, înafară de „Lidice“, încă două mari vase maritime care străbat oceanele: „Iulius Fucik“ şi „Republica“.

...Retina a mai prins o imagine: acostează la chei bătrînul caiac sirian „Raida“. A intrat în port cu velele umflate de vînt, ca pe vremea fenicienilor, şi va încărca cherestea pentru un port din Asia Mică. Ca să satisfac dorinţa tovarăşului meu şi poate a cititorilor, evoc o amintire. Cheiul unde se află acum caiacul sirian, ani de zile înainte de ultimul război, era locul de acostare a faimosului „King Lear“, vasul de salvare, sub pavilion englez, care avea în concesiune gratuită tot perimetrul Mării Negre. Pe pavilionul său, însă, fluturau patru cuvinte: „Nu plăteşti, nu salvez“. Puteai să te scufunzi la doi paşi de el. Dacă nu aveai încheiat contract, nu ţi se arunca nici măcar un colac de salvare.

Giovana face o vizită la Clubul Internaţional al Marinarilor.

„Marisco“, sub pavilion panamez, încarcă cherestea pentru Orient.

...Avem o zi bogată: un alt vas acostează. De data aceasta e un vapor sub pavilionul statului Costa Rica. Pe lîngă o bogată încărcătură de bumbac şi ulei din Egipt, „Ares“ aduce şi un oaspe. Este chiar soţia comandantului: Paraschiva Vernandakis. N-ar fi fost un eveniment atît de important, dacă Paraschiva, aşa cum o arată şi numele, n-ar fi romîncă şi, mai ales, dacă, după o absenţă de 20 de ani din ţară, n-ar vorbi cu cei din port tot atît de bine romîneşte ca în ziua cînd a plecat spre alte meleaguri.

... E o arşiţă teribilă. Nici Abdul Kerim Murat, care, deh, e născut la tropice, nu rezistă. Iată-l, s-a băgat la umbră, pe caiacul său, şi-şi bea liniştit cafeaua. Numai prietenul şi colegul meu, fotoreporterul, e neobosit. N-a terminat bine s-o fotografieze pe soţia, romîncă, a comandantului grec de pe vasul costarican sosit din Egipt, cînd iată, apare ceva nou de prins pe peliculă. În port intră un vapor uriaş! Calm, fără pripeală, „Tula“, vas sovietic, acostează. Pilotul l-a lipit de chei ca pe o trăsură trasă la scară. S-au schimbat saluturi, strîngeri de mînă, documente, după care a început operaţia de descărcare: 6.700 de baloturi de bumbac din Gruzia au trecut de pe vas direct în magaziile portului. Doi oameni şi o uriaşă macara au efectuat în 24 ore această operaţie. Manual, ar fi trebuit o săptămînă.

...Se spune că portul Constanţa este unul din plămînii ţării. Dacă metafora corespunde, se poate afirma că azi avem plămîni sănătoşi. Aerul proaspăt din anii postbelici a măturat şi cheiurile portului. A fost trecută peste dig o hidoasă faună: contrabandişti, escroci, exploatatori, proxeneţi, traficanţi de tot felul, femei de moravuri uşoare. Obiectivul fotoreporterului de azi nu-i mai poate surprinde mişunînd ca termitele în jurul vapoarelor sau acostînd marinarii străini. Au dispărut de mult, ca şi cum i-ar fi înghiţit marea. Îşi amintesc de ei doar cei înşelaţi şi exploataţi, sau vreun romantic întîrziat, venit aici la o întîlnire himerică cu piraţi imaginari, cu tot atît de imaginari contrabandişti de haşiş sau traficanţi de opium.

În schimb, aparatul fotografic a surprins un lucru mult mai interesant: Biblioteca Clubului Internaţional al Marinarilor. La club vin să se întîlnească sau să caute cărţi, navigatori din cele mai diferite ţări. Ei găsesc aici aproape tot ce doresc, dar în special ospitalitatea şi prietenia marinarilor romîni. Drumurile lor nu mai duc azi spre tavernele de altădată.

Iată-l pe Andonis Vernandakis, comandantul vasului costarican „Ares“, primind de la bibliotecă ultimele cărţi romîneşti apărute în limbi străine: „Pagini din trecut“ de Tudor Arghezi şi „Teatru“ de V. Alecsandri. A sosit aici şi Giovana Giannattasio de pe vasul panamez „Marisco“ — o fidelă abonată a bibliotecii.

Scurt interviu cu frumoasa italiancă de pe vaporul panamez:

— Ce veţi alege azi din bibliotecă?

În loc de răspuns, o listă întreagă de titluri: „Nuvele“ de Slavici, „Poezii“ de Eminescu, „Ţara de piatră“ de Bogza, „Povestiri din Sevastopol“ de L.Tolstoi, Caragiale ş.a. — toate în limbi străine.

Nu toţi marinarii străini vin aci exclusiv pentru a citi. De aceea, la clubul marinarilor li se rezervă şi alte surprize: seri de teatru, film, excursii, reuniuni colegiale şi, din cînd în cînd, cîte un chef. Cum Murtfatlarul nu-i chiar departe de Constanţa şi fiindcă faima vinului de aici a trecut peste mări şi ţări, uneori oaspeţii ajung şi la această Mecca dobrogeană a lui Bachus...

★

N-am avut norocul să dăm chiar peste o zi „plină“, cum spun cei de pe aci, în care poţi lua adevăratul puls al portului. Zi în care uriaşele elevatoare, autocarele şi docherii nu prididesc, cînd, privind de sus, din oraş, simţi frămîntarea acestui plămîn al ţării, prin care vin şi pleacă bogăţiile lumii. Atunci simţi şi vezi cum a crescut, o dată cu ţara, şi primul nostru port maritim.

După 20 de ani, Paraschiva Vernandakis calcă din nou pe pămînt romînesc.

Vasul romînesc „Plehanov“ se pregăteşte de plecare în apele Orientului Apropiat. Acostat la radă, cargobotul este încărcat cu produse pentru export ale industriei noastre.

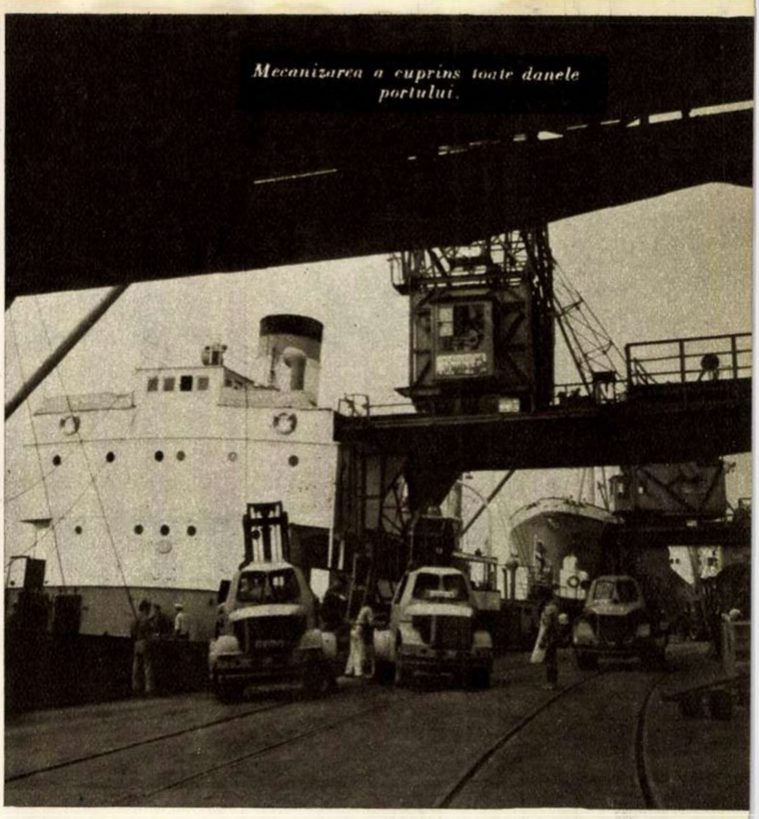

Mecanizarea a cuprins toate danele portului.

Pelişorul şi-a primit cu drag celebrii oaspeţi.

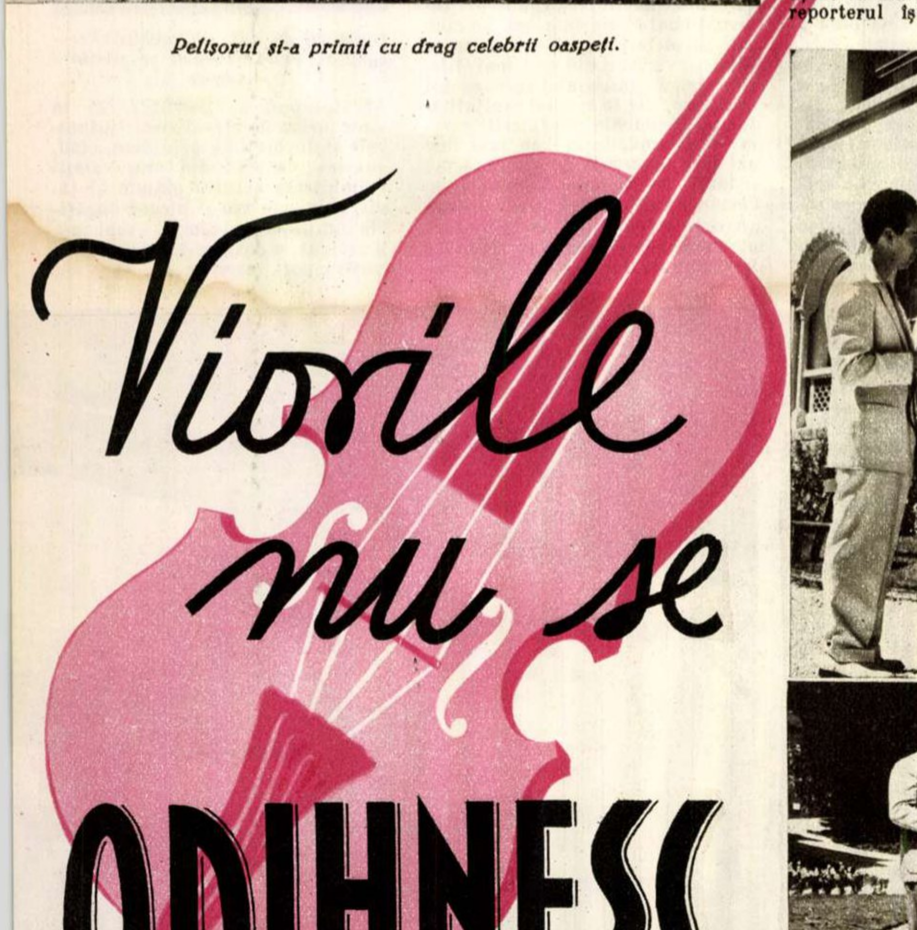

Viorile nu se ODIHNESC

— fotoreportaj —

de Sanda FAUR şi Liana GRILL

Fotoreportajul de faţă a fost făcut cu timiditate: pînă şi reporterii înţeleg sfîntul consemn al respectării vacanţelor! Aşa că autorul acestor rînduri, pornit să afle cum îşi petrec vara la Sinaia distinşii noştri oaspeţi — David Oistrah cu soţia şi fiul lor, Igor Oistrah — a renunţat cu resemnare la interviu sau la orice altă interpelare jurnalistică. Nu însă şi la dimineţile petrecute discret sub ferestrele Foişorului, din care se revărsau, ore întregi, răscolitoarele sonorităţi ale muzicii lui Bach (tatăl şi fiul repetau împreună dublul concert de vioară), a lui Mozart sau Stravinski. A fost prima şi cea mai puternică impresie: viorile nu au avut nici o zi de vacanţă. David Oistrah pregătea concertele pentru China — Igor, cele pentru Moscova. Iar grija de dascăl pentru Ion Voicu nu a fost nici aici uitată: lunea era ziua în care Voicu se prezenta la „ascultat", iar tracul lui, vă asigur, avea tensiunea emoţiilor dinaintea marilor concerte.

Indiscret — deşi fără a-şi mărturisi prezenţa — reporterul a reuşit să afle preferinţele de lectură ale lui Igor, răsfoind un Goethe uitat într-o dimineaţă pe o bancă, să cunoască locurile de plimbare îndrăgite de Tamara Ivanovna (a cărei modestie autentică este de-a dreptul stînjenitoare pentru un ziarist), să afle de la Florică, şoferul, că maestrul are o singură solicitare permanentă şi categorică la el: aceea de a-i aduce zilnic de la gară „Pravda". (De altfel, tov. Florică are o adevărată pasiune pentru maestru din ziua în care, fiind într-o excursie, David Oistrah nu a acceptat să se aşeze la masă fără el!) Dar dacă reporterul îşi putea permite să afle indirect mici preferinţe sau tabieturi zilnice ale artiştilor (să spunem, spre pildă, mica pasiune a maestrului pentru „peperne" verde, sau cea a lui Igor de a face mimă împreună cu Voicu, exact în orele de studiu de seară), fotoreporterul trebuia, volens-nolens, să-şi afirme prezenţa materială.

Imaginaţi-vă, însă, că exact atunci cînd timiditatea a fost înfrîntă, familia Oistrah, convinsă să accepte o plimbare fotografiată şi imaginile dorite prinse pe peliculă, exact atunci, spuneam, aparatul s-a stricat şi, fireşte, filmul din el aşijderea. Atunci l-am cunoscut şi noi nemijlocit pe David Oistrah, omul de o simplitate fermecătoare, prietenos, apropiat şi modest cum numai marii oameni pot fi: mişcat de desperarea noastră, ne-a pus deîndată propriul său aparat la dispoziţie, explicîndu-i timp de un sfert de ceas fotoreporterului sistemul de funcţionare şi oferindu-se apoi să pozeze din nou, ba chiar să repete întocmai imaginile care ni s-au părut mai reuşite. Şi toate acestea, deşi ştiam cu precizie că şi-a dorit un concediu netulburat de gazetari!

Fotoreportajul pe care vi-l oferim în aceste pagini e, deci, făcut cu ajutorul direct — şi atît de preţios — al maestrului Oistrah, al lui Igor (care, cu tinerească spontaneitate, ne-a ajutat să fixăm prizele şi să ţinem lămpile) şi al soţilor Voicu, împreună cu care familia Oistrah şi-a petrecut întreaga vacanţă la Foişor. În felul acesta „Flacăra" a reuşit să prezinte celor ce, la radio sau chiar în sala Ateneului nostru, au fost vrăjiţi de neasemuita artă a lui David şi Igor Oistrah, cîteva imagini estivale din zilele petrecute de ei la Sinaia.

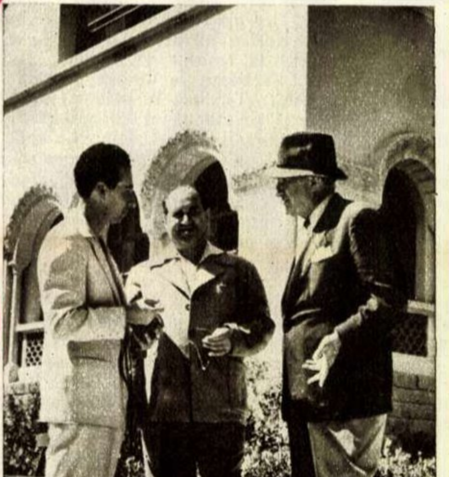

David Oistrah, în faţa Foişorului, de vorbă cu George Georgescu şi Ion Voicu.

„Zîmbiţi, vă rog!" Un mic suvenir fotografic, pe care familia Voicu îl va oferi familiei Oistrah.

Stradivarius-ul lui Voicu trezește – pare-se – viul interes al lui David și Igor Oistrah.

Preferința maestrului pentru pepene verde nu se dezminte. Iată-l, împreună cu Igor Oistrah și Madeleine Voicu, atacînd un harbuz de toată frumusețea.

Victor Kernbach:

Dintr-o călătorie în R.S.S. Georgiană

Schiță de baladă

S-au clădit cetăți pe creste,
Pe meleagurile-aceste,
Toate zvelte, toate sus,
Parcă fără de apus.

Djvari, Gori, Ananuri,
Stavili prăzilor sau urii,
Au ascuns și au păstrat
Trupul visului curat.

Cîte veacuri sau milenii
Prin văpăile gheenii
Au răzbit cetăți și gînd
Hani și hoarde alungînd?

În bătăi de vînt și stele,
De pe piscurile-acele
Au privit în zări adînci
Oameni vii, sau munți și stînci?

Piscuri, piscuri cartaline
De-amintiri de piatră pline,
Știți voi pentru care ins
Ați răzbit și ați învins?

L-am zărit ca-ntr-o cetate
Atîrnată peste sate,
La Rustavi: era sus
Omul fără de apus.

Cărți, culori sau pietre... Iată
Viața Georgiei cîntată,
Cu jeratic sub manta,
De-Arsakidze sau Șota.

Tetrastihuri, stîlpi și turle,
Fresce, săbii iuți și surle,
Unde-n Mkvari, munți în lanț,
Ageri ochi și glas și danț —

Au păstrat această țară
Pentru noua primăvară,
Pentru nou tărîm de vieți
Cu albastre dimineți.

Stau și-acum cetăți pe creste,
Pe meleagurile-aceste,
Toate zvelte, toate sus,
Parcă fără de apus.

Tbilisi

Iată, iată plaiul dintre munți!
Kura, vastă pasăre măiastră,
Două aripi roșii desfăcînd,
Fîlfîie, cînd albă, cînd albastră.

Aerul, ca munții, nemișcat
Rîde sub aripile ei roșii
Și-ncrustați în veșnicul azur,
Flutură sub aripi chiparoșii.

Din penet de case, și nervuri
Lungi și largi de albe bulevarde,
Aripile plaiului îl cuprind
Parcă-n două roșii mari stindarde.

Trece-un nor, sub soare, peste plai.
Însă numai umbra-i văd cum trece.
Poate nici nu-i nor, ci peste-oraș
Tariel iubita și-o petrece.

... Pasărea plutește. Aripi mari
Îi călăuzesc spre zare zborul.
Sus în parc, de unde am privit,
Numai doi mai sîntem: eu și norul.

Să cobor în vale mai curînd!...
O, nu-s aripi astea: e Tbilisi:
De pe Mkvari, iată, m-a primit,
Cu ale sale brațe larg deschise.

Cade seara. Merg pe străzi încet,
Cu arșița încă-n bronzul pielii,
Într-o piață-n flăcări de amurg,
M-a oprit c-un zîmbet Rustaveli.

Igor Oistrah cu micuța sa prietenă, Raluca Voicu (pe care o numește „logodnica“ lui),

MISIUNE de LUPTĂ

Înaintea zborului, comandantul Licu Nicolaie dă ultimele explicaţii echipajului.

„Tehnicul" avionului ajută pilotului să-şi ia paraşuta.

Norii au coborît pînă aproape de pămînt. Undeva, în sud-est, sclipesc fulgere.

La punctul de comandă al aerodromului toţi stau, cum se spune în limbaj aviatoricesc, pe recepţie. Nu se aude nici un cuvînt. Dacă obrajii acestor militari cu epoleţi albaştri n-ar fi acoperiţi de o omenească năduşeală, s-ar putea crede că sînt turnaţi în bronz.

În încăperea alăturată, cu geamuri enorme, radiotelegrafiştii aştern neobosiţi pe hîrtie noi şi noi coloane de cifre. Comunicările primite lasă să se înţeleagă că momentul hotărîtor se apropie. Radiştii transmit primele elemente, ceea ce pune în mişcare întreg complexul punctului de comandă.

Atmosfera s-a schimbat. Comandantul se plimbă, preocupat, de la fereastră la planşetă. Nu-i timp de pierdut. „Inamicul" a pătruns în spaţiul nostru aerian. Trebuie să fie interceptat. Acest lucru nu-i de loc uşor, pe o vreme atît de neprielnică. Cui să i se încredinţeze misiunea? Comandantul stabileşte:

— Pilotul clasa I, Bodiş Adalbert.

Cîteva minute mai tîrziu, pe pistă, un avion argintiu cu aripile însăgetate derapa cu o viteză uluitoare spre decolare. Minunata maşină îşi ridică cutezătoare botul şi dispare cît ai clipi în franjurile zdrenţuite ale norilor. Zgomotul ce abia a ajuns la urechile noastre ne îndeamnă să mai privim acolo, sus, unde dispăruse şi avionul, şi pilotul. Liniştea se aşterne iar. Norii cerniţi îşi continuă pelerinajul spre apus.

În punctul de comandă, însă, a început o febrilă activitate. Sergentul Geană întoarce creionul colorat şi trasează cu roşu primele segmente de cerc. Apoi, cu aceeaşi pricepere şi îndemînare, continuă cu albastru. Pe măsură ce pe planşetă linia roşie se apropie de cea albastră, iar în aer, vînătorul, de „inamic", încordarea celor din punctul de comandă creşte mereu. „Va intercepta oare, pe asemenea vreme, pilotul Bodiş?" În clipele acelea de mare tensiune, vînătorul atingea înălţimea de 8.000 metri. Avionul cu reacţie pătrunsese în împărăţia marilor înălţimi. De aici, ochiul pilotului poate cuprinde depărtări nebănuit de mari.

Un mesaj îl prevesteşte că „inamicul" e undeva, în dreapta sa. Săgeata argintie se înscrie în viraj. În cabina de comandă se încearcă să se ia din nou legătura cu vînătorul, se constată însă că „inamicul", simţind apropierea vînătorului, a dat drumul instalaţiei de bruiaj activ şi astfel legătura a devenit imposibilă. De acum, cei de jos nu-l mai pot ajuta. Urmează să se descurce singur.

...Un avion argintiu cu aripile însăgetate decola cu o viteză uluitoare...

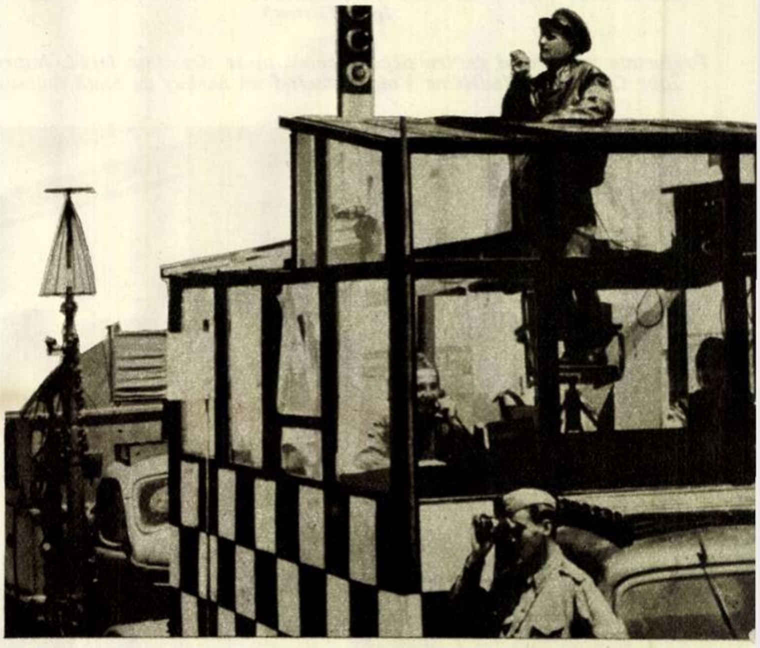
Staţia de conducere a zborului semnalează: 6... 7... 0 răspunde!

Pilotul sezisează imediat situaţia grea în care se află. El judecă şi acţionează rapid. Cei din „punct" sînt bucuroşi, văzînd că linia roşie (vînătorul) se apropie de cea albastră, „inamicul". Cîteva minute mai tîrziu, folosind cu pricepere mijloacele tehnice de la bord, Bodiş redescoperă ţinta şi o atacă fără ezitare.

Telefonul din punctul de comandă sună pentru a nu ştiu cîta oară în după amiaza-aceasta. În timp ce comandantul ridică receptorul, discuţiile se sting şi preocupările intră în făgaşul obişnuit.

— Navigator! Încearcă de ia legătura cu vînătorul. În spaţiul aerian a apărut o nouă ţintă.

— 6... 7... 0..., 6... 7... 0... Sînt 43. Răspunde dacă mă auzi.

Navigatorul abia a dat drumul butonului de emisie şi şuieratul enervant al bruiajului rîcîie iar în timpanele celor din punct. În acest timp pilotul zboară fără o direcţie precisă. Neputînd comunica cu pămîntul, vînătorul se îndepărtează mereu de „inamic".

După multe încercări, pilotul restabileşte legătura cu cei de pe pămînt. Aflînd despre noua misiune, Bodiş manevrează prompt, se apleacă înainte atît cît îi permit legăturile şi măreşte viteza. Mesajele se succed unele după altele şi vînătorul se apropie de noul „inamic".

Curînd bruiajul apare iar, mai puternic ca înainte. „Trebuie să fie pe aproape", îşi zice Bodiş privind îngrijorat. Deodată, pe lîngă

Pilotul Bodiş raportează: „misiunea a fost îndeplinită!"

Fiecare avion în parte este verificat cu cea mai mare atenţie.

cabină trec fulgerător nişte fluturi argintii giganţi. Vînătorul îşi dă seama că „inamicul", pentru a-şi deruta urmăritorul, aruncă foiţe de staniol.

Îndîrjit, Bodiş scrutează cerul. Nimic; numai cer, nori şi iar nori. Trage uşor de manşă şi avionul ia înălţime.

Şansele de izbîndă sînt puţine. Totuşi, pilotul nu abandonează căutarea.

Soarele, un glob de lavă de proporţii neobişnuit de mari, dispare treptat după vălul cernit al unei stînci de abur. Pilotul e frînt de oboseală. Ochii i se congestionează, iar plămînii absorb tot mai avid oxigenul din butelie. Căutarea continuă. Deodată i se pare că în dreapta lui a licărit ceva metalic. Virează şi priveşte în interiorul cercului. Nu se înşelase. Avionul „inamic", asemenea unui delfin, dispărea şi apărea deasupra norilor.

Încercatul zburător manevrează cu dibăcie şi, fără să-şi ia ochii de la „inamic", porneşte la atac. „Inamicul" caută scăpare în nori, dar nu mai apucă să se cufunde în ei. Prinzîndu-l în colimator, Bodiş apasă cu sete pe contactul armamentului.

În această clipă cei din punct trăiesc din plin bucuria victoriei înregistrate pentru a doua oară în acea misiune de pilot de tovarăşul lor, în care şi-au pus speranţele şi pe care l-au însoţit cu emoţie de la decolare.

Comandantul vru să-l felicite, dar legătura radio încă nu era restabilită. Bucuria lui se transformă curînd în îngrijorare. El îşi dădu seama că pilotul e departe de „casă" şi combustibilul e pe sfîrşite.

Spre surprinderea tuturor, fără ca cineva să-l ajute, pilotul Bodiş se înapoiază. Se scurg minute grele şi legătura radio cu cel din aer nu e restabilită încă.

Navigatorul, din minut în minut, îl cheamă:

— 6... 7... 0..., 6... 7... 0... Răspunde dacă mă auzi!...

Cînd mai rămăseseră doar cîteva minute pînă la aerodrom, pilotul auzi chemarea. Zîmbi liniştit şi împinse uşor o manşă. Avionul, obosit parcă, se cufundă în învălmăşeala tulbure şi neprietenoasă a norilor.

Pe cupola cabinei se prelinge o picătură de apă. Plouă.

Zarea se albăstreşte de amurgul ce coboară repede. La geamul punctului, comandantul şi locţiitorul politic aşteaptă tăcuţi apariţia avionului.

Cînd, sus, în vîrful castelului de apă, a licărit lumina unui beculeţ, împrejurimile aerodromului au început să vibreze. Avionul argintiu, cu aripile însăgetate, condus de pilotul de clasa I Bodiş Adalbert, venea la aterizare.

lt. major I. CHERECHEŞ

Fotografii de Teodor MACARSCHI şi
A. MIHAILOPOL

Geambași americani, gloabe „selecționate" și o libertate deochiată

In cadrul conferinței anuale a celor 48 de guvernatori ai celor 48 de State Unite ale Americii, președintele Eisenhower și-a exprimat speranța că R. D. Germană, Polonia, Ungaria și Iugoslavia „își vor recăpăta libertatea".

Alarmați de această veste transmisă de *Associated Press*, toți Vișoienii, Crețenii, Caranfilii, toți ex-bancherii și ex-moșierii, gloabe dunărene „selecționate", s-au întrebat:

— Cum?... Pe noi ne-a uitat?... Nu mai vrea Eisenhower să ne elibereze?... Nu se poate! Trebuie să fie la mijloc o neînțelegere, o involuntară omisiune.

Spaima personajelor mai sus-citate nu-i justificată. Există doară atîtea dovezi vizibile și palpabile de grija și marea dragoste pe care președintele S. U. A. o poartă și Romîniei vișoienisto-creteniste; ba o poartă și mîna lui dreaptă, John Foster Dulles, și consilierul genial în organizarea de comploturi, crime și asasinate, fratele Allen Dulles.

Au fost doară parașutați și pe meleagurile romînești, din avioane americane, spioni și sabotori înzestrați cu arme, cifruri și otravă.

Nu ne-au ocolit nici faimoasele baloane pline cu literatură americană de propagandă contrarevoluționară și cu speranțele prezidentului și ale fraților Dulles că „comicsurile" lor politice picate din balon ne vor converti instantaneu la democrația și libertatea „made în SUA". Și ne aducea doară și nouă vîntul, pe undele radiofonice, emisiunile „Vocii Americii" și ale „Europei Libere" — la microfoanele cărora latră în vînt „selecționații". Iar la congresele internaționale și supranaționale ale „Micii Europe", n-au cuvîntat și „mari" r-r-r-omîni transfugi, plătiți în dolari și lire sterline pentru a pîngări tot ce e mai curat și mai strălucit în țara care i-a izgonit cu scîrbă, pe vecii vecilor?

La Londra, de pildă, ce șiroaie de lacrimi a vărsat marele r-r-r-omîn, ex-mare industriaș, Georges Popesco-Botoșani (notați: cu *s* nu cu *ș*) asupra „suferințelor poporului romîn", confundînd într-adins poporul cu liota de fabricanți și mari proprietari care suferă într-adevăr din pricină că uzinele și moșiile nu mai sînt ale lor, ci ale „sărmanului" popor. Iar la Roma, înfiorătoare și cutremurătoare a fost indignarea unui alt „mare" r-r-romîn, Virgil Veniamin, constatînd halul de decădere în care a ajuns cultura noastră de cînd...nu mai există analfabeți în R. P. R. Ce înaltă datorie stă în fața noastră?... s-a întrebat surescitat domnia sa, și a exclamat: „Să apărăm valorile fundamentale ale civilizației europene!!!"

— Curat fundamentale, coane Fănică! a exclamat și Ghiță Pristanda, care era — și nu se putea să nu fie, cu steagurile furate de la primărie — printre figurile „mari europene"...

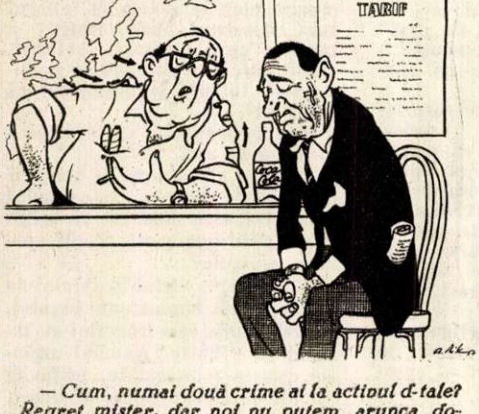

— Cum, numai două crime ai la activul d-tale? Regret, mister, dar noi nu putem arunca dolarii fără garanții serioase..

Desen de A. RIK

Ne-au fost, așadar, hărăzite toate manifestațiile de „caldă și sinceră prietenie" destinate tuturor țărilor de democrație populară. Și era firesc ca, deziluzia persoanelor sus-pomenite să fie cu atît mai crudă, crezînd că Romînia a fost uitată.

Dar n-a fost ...

O nouă veste, venită și aceasta de dincolo de ocean, anume în paginile revistei *United States News and World Report* a fost un adevărat balsam pentru rana deschisă de știrea agenției Associated Press.

Pasămite, supremele foruri din Wall-Street, înfuriate peste măsură de falimentul fraudulos al tuturor savantelor și ingenioaselor combinații din creierul fratelui Allen, au ordonat înaltului for guvernamental din Washington să găsească de îndată „argumente" mai viguroase, cu care să convingă țările din lagărul socialist că numai regimul capitalist le poate ferici. Drept care, Pentagonul a întocmit de urgență un plan de mobilizare și încazarmare a spionilor, sabotorilor, trădătorilor și „ideologilor" refugiați, adică a tuturor rebuturilor aruncate cu dezgust la gunoi, în răsărit, și „selecționate" cu plăcere în apus.

United States News and World Report dă și unele amănunte asupra organizării noii armate. Ea va avea caracterul unei legiuni de felul trupelor de mercenari, care s-au distins prin măiestria cu care au executat masacrele, atrocitățile și jafurile colonialiste în Iordania, Algeria și Oman. La Frankfurt funcționează centre de recrutare, la care comisii americane de verificare „cercetează cu toată atenția trecutul fugarilor", iar cei ce dau dovezi de „aptitudini deosebite" sînt imediat expediați, pe calea aerului, în S. U. A. Preferați cu osebire sînt criminalii de drept comun.

La Fort Jackson s-au și scos din magaziile cu surplusuri, uniforme americane noi-nouțe pentru legionarii care au lepădat cămășile verzi și pentru purtătorii sumanelor negre. Și, cu arma pe umăr, la comanda sergenților instructori, mărșăluiesc echipele de trădători: *one-two... one-two...* Mînuirea armelor o cunosc de mult.

Se pune însă întrebarea: cine îi va comanda?

Gravă problemă ... Că doară în fruntea unei armate formate din atîția specialiști în asasinate, care și-au cîștigat o faimă pe deplin meritată prin bestialitatea cu care au chinuit și căsăpit mii de copii și bătrîni, femei și bărbați dezarmați, nu poate sta decît un veteran al crimei, cu un trecut încărcat de asemenea strălucite acțiuni.

Primul indicat ar fi Horia Sima, pe care îl recomandă pentru înalta slujbă o sumă de titluri glorioase: a fost aghiotant și subcomandant legionar; a fost, în 1940, un fel de ministru la Culte; a fost, spre sfîrșitul lui 1944, un fel de prim-ministru al unui așa-zis guvern romîn la Viena, numit de șeful suprem al Gestapoului. La care titluri onorifice, dacă nu onorabile, se cuvin mai ales adăugate asasinate și pogromuri care îl fac cu osebire apt pentru postul de comandant al legiunii străine americane.

Indicat ar mai fi, de-ar mai trăi, și generalul Nicolae Rădescu, cel care a dat ordinul de a se trage cu mitralierele în sutele de mii de manifestanți care cereau, la 24 februarie 1945, în centrul Capitalei, crearea unui guvern democrat.

Tradiția ar cere, totuși, ca funcția aceasta să revină de drept divin pretendentului la tron. Vezi însă că nu mai există un singur pretendent, ci doi. Unul mai vechi, Mihai Hohenzollern, și altul nou-nouț, Mircea Carol Lambrino. Iar alegerea e cu atît mai grea, cu cît fieștecare își are proptelele lui. Mihai I e recomandat de un magnat al petrolului, William Lear, care l-a luat ca impiegat, în vederea afacerilor de aranjat împreună după...reurcarea pe tron. Mircea Carol III e protejat de un magnat al finanței, Woodland Kahler, al cărui ginere — precum e informat ziarul italian *Il Giorno* — a devenit sau va deveni.

O altă concurență s-a ivit pentru locul de „mare confesor" al legiunii cruciaților cu crucea încîrligată. Lupta se va da între prea cucernicii ucigași legionari Viorel Trifa — uns, nu se știe de cine, „episcop de Chicago"—și Teofil Ionescu — investit, nu se știe de ce, „episcop de Windsor" în Canada.

Așa stînd lucrurile, e limpede că președintele Eisenhower n-a uitat de Romînia, de minunatele ei bogății, de milioanele de dolari pe care patronii din Wall-Street le pierd în fiecare zi din cauză că Vișoienii, Crețenii, Caranfilii și Pamfilii și ghiogarii verzi nu mai sînt stăpîni în Romînia, ci lachei la curțile din dos ale Pentagonului.

Gentlemenii de la Washington au uitat însă cîteva chestiuni cu mult mai importante: 1) că mersul înainte al istoriei nu-l poate nimeni abate; 2) că există un puternic lagăr socialist; 3) că poporul romîn nu e de loc dispus să renunțe la cuceririle sale și la rolul său de stăpîn deplin în această țară.

Și-apoi, noi, romînii, știm și cîte parale fac „libertatea" și „democrația" cu care vor să ne blagoslovească geambașii americani și gloabele lor „selecționate".

Alexandru VISARION

Dimos Rendis **PORTRETE**

„TIMIDUL"

Ca o ploșniță,
Sau un purice,
atît de mic,
Aproape
Un nimic,
Clipește repede din pleoape
Fără orgoliu
Ingropat în fotoliu,
In fața superiorului său:
„Tov. Director... tov. Șef... tov. Adjunct..."
Sau
Pare un punct
Cam stins,
Pus într-adins
Ca să oprească la mijloc o frază.
Asta-i în prima fază.
În a doua,
Își ia o înfățișare nouă:
Abia părăsind biroul,
Se umflă ca cimpoiul,
Zbiară,
Ca o fiară,
La subalternii săi,
Și dă-i, și dă-i:
„Nu! — „Eu!" „Ieși!"
Și are astfel de ieșiri,
De te miri
Cum această ploșniță
sau purice mic,
Aproape un nimic
Și în fond, și în fațadă,
A devenit o pasăre de pradă.

DĂ-DIN-COATE

În viață,
ca și în tramvai,
dă din coate
și vai,
de-i stai în cale
cu pasu-ți agale.
Nu-ntreabă:
„E vre-un loc?
Se poate?"
Ci: „la o parte!"
Și dă din coate.
Întreaga lui putere,
și avere,
și existență
e concentrată
în acest unghi de oase
(ciudat călcîi al lui Achille!)
În aparență
neprimejdioase,
umile
și caste,
dar tare le simți vîrful în coaste
cînd vrea ca să cîștige un handicap.
El n-are degete,
nici dinți,
nici cap.
Și, totuși,
poate
să muște,
să gîndească,
și s-arate,
poate:
dînd
din coate.

În romînește de **Viorica RAVANI**

Sub cerul BALCANILOR

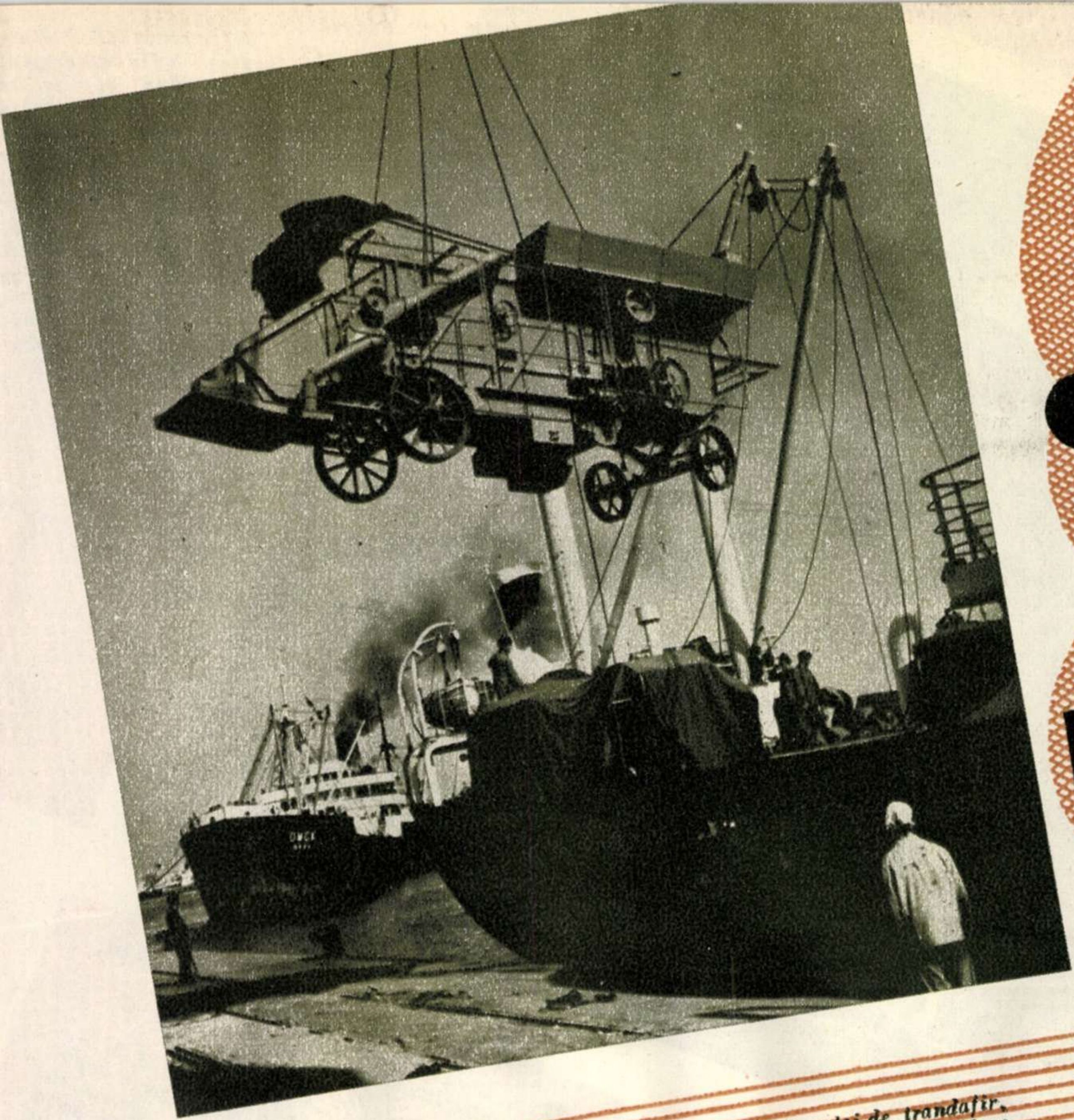

Pînă acum cîţiva ani cunascută doar ca exportatoare de ulei de trandafir, tutun şi cîteva produse agricole — Bulgaria a ajuns astăzi exportatoare de produse industriale, chiar şi de maşini şi utilaje. Iată, în fotografie, un aspect din portul Varna: se încarcă pentru export batoze produse de industria socialistă bulgară.

Forţa apelor în slujba omului, în slujba socialismului! (Aspect de la construcţia hidroenergetică „Studenklaveţ" din Rodopi).

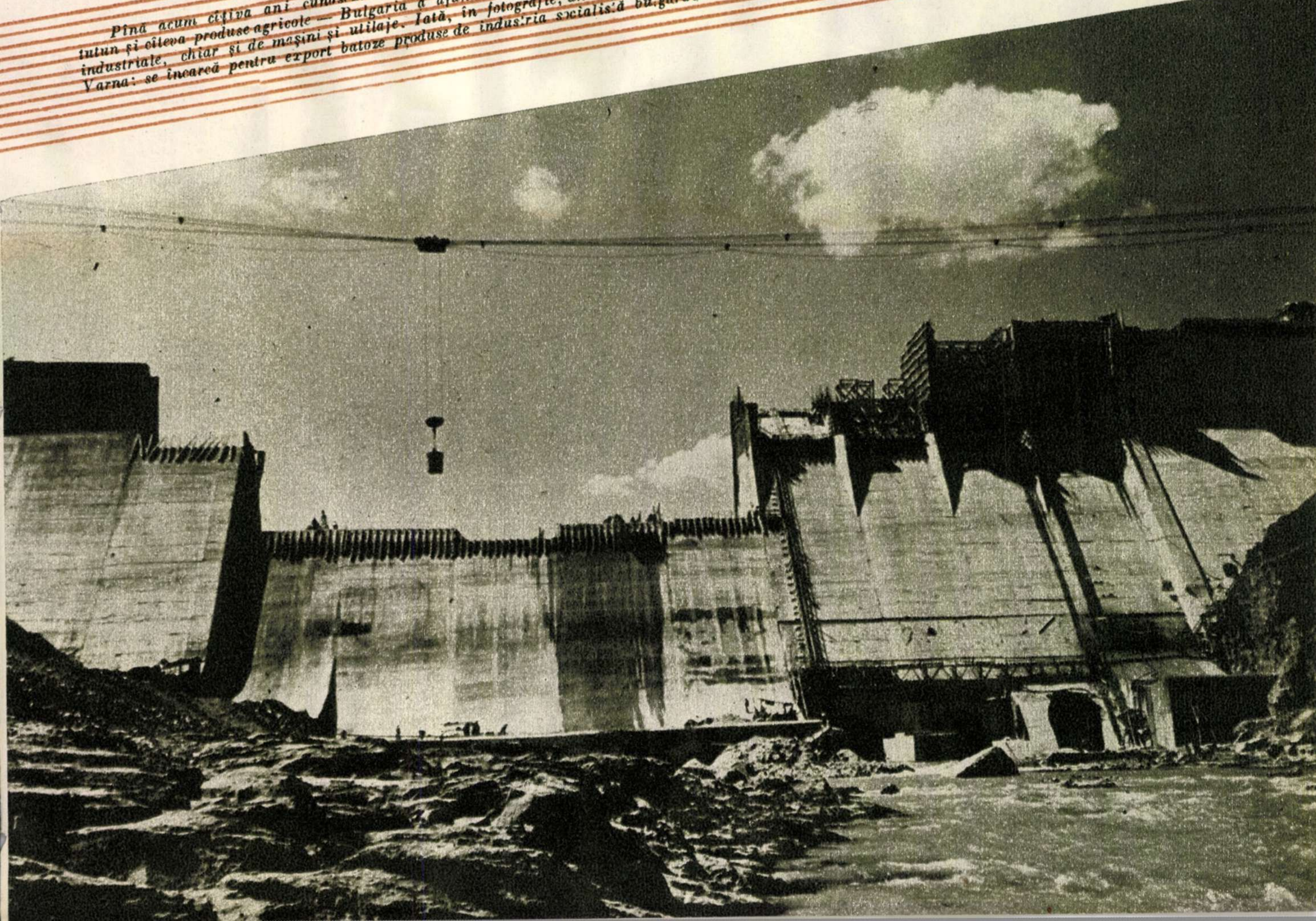

4) Constituția R.P. Bulgare consfințește dreptul la odihnă al celor ce muncesc. Ea garantează acest drept, punînd la dispoziția oamenilor muncii case de odihnă și sanatorii înzestrate cu tot confortul. Iată, în fotografie, un aspect din casa de odihnă a minerilor, situată în stațiunea balneară Kiustendil de pe valea rîului Struma.

1

1) Un nou cartier de locuințe muncitorești, în localitatea Rudozem.

2) Pentru a-și înălța uzinele și barajele, S.M.T.-urile și toate edificiile socialiste, Bulgaria populară are nevoie de ciment. Printre numeroasele uzine noi, producătoare de ciment este și aceea din fotografia noastră, care se ridică lîngă satul Devnia, din raionul Varna.

3) Grădinăritul, care a dus departe peste hota faima țăranilor bulgari, se practică acum mijloacele cele mai moderne, în unitățile social ale agriculturii.

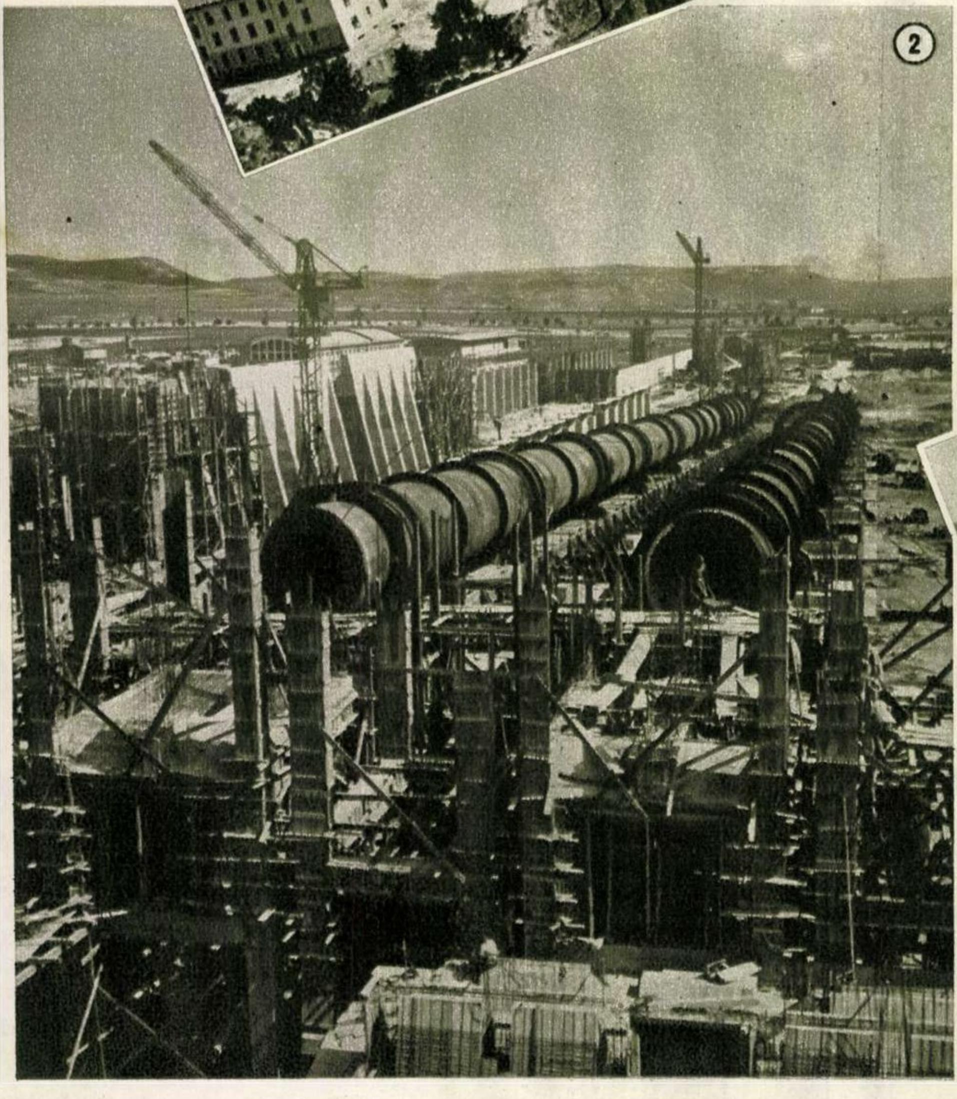

2

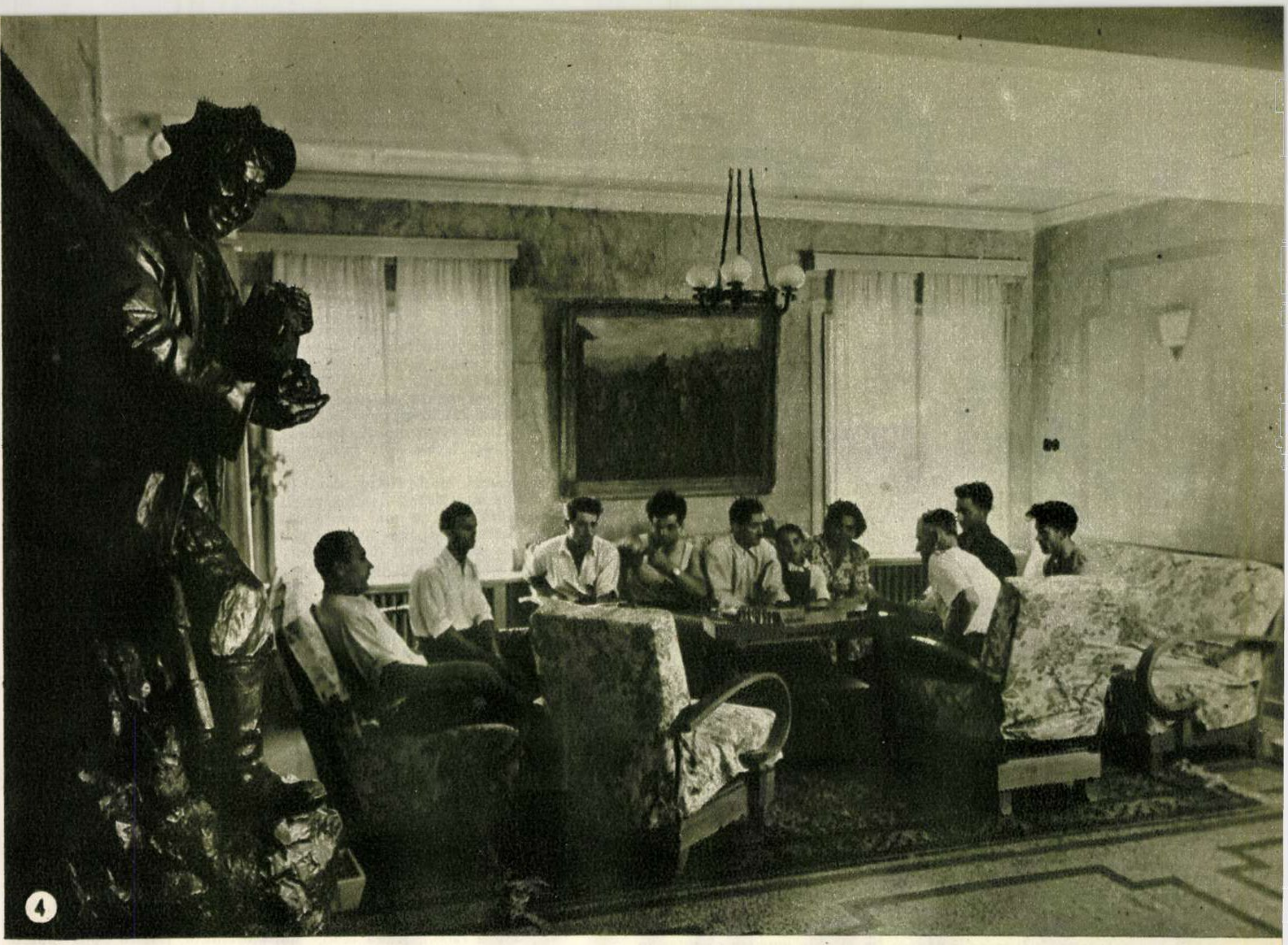

④

③

Nina Cassian: Însemnări din Bulgaria

Catre soţie *)

După scrisoarea lui Nicola ŞOPOV, muncitor

Draga mea soţie,
se pare că nu mai am mult de trăit.
Vorbele astea, „moarte”, „vecie”,
îmi sînt încă–atît de străine.
Dar nu mă gîndesc la ele
ci la copii şi la tine.
Vă văd pretutindeni pe voi.
Aşa vă vedeam pe cîmp, în pădurile fumurii,
şi–n popor vă vedeam tot pe voi
şi vă văd şi azi, zugrăviţi pe pereţii goi
ai celulei, în care mîine nu voi mai fi.
Ce să vă spun? Iertaţi-mă pentru toate,
pentru clipele de nelinişte
şi pentru cele de singurătate
pe care vi le-am pricinuit...
Altfel nu se putea. Trebuia, negreşit,
să plec de la voi, pentru voi,
să plec de lîngă tine, pentru tine.
Aşa...
Sărută–i pe copii...
Rămîi cu bine.

Prînzul pe iarbă

Pe iarbă – o prelată; iar pe prelată, noi.
Pescarii şi poetul beau astăzi împreună.
Sclipeşte Ropotamo. Amiaza e în toi.
Rachiu-i foarte tare. Şi pîinea i foarte bună.

Muşcăm din roşii. Zeama ne curge pe bărbii.
Hamsiile, ca nişte bricege albăstrii,
Stau lîngă brînza albă; iar pofta ne-o ascute
Măslina lunecoasă, sticloasa ceapă iute.

Cînd nu-i pahar, rachiul se bea şi cu clondirul.
Din gură-n gură trece cu aburu-i de foc.
Se spun poveşti, se cîntă, şi se mai pierde şirul...
Răsună cinci: „na zdrave!” şi-un singur: „hai noroc!”

Poetu-ar vrea să doarmă, dar s-a făcut tîrziu.
Ne-aşteaptă-un drum pe mare, de-un ceas, pînă acasă.
Şi marea ne trezeşte cu-n altfel de rachiu,
Cu o furtună verde... Şi-i vînt!... Şi nu ne pasă!...

Baraca de tir

Un urs, un iepure şi nuci, grămadă.
Iar dacă nimereşti, ce de minuni!
Ursul va bate-n tobă şi nuca o să cadă
Şi iepurele-o ia la fugă, oameni buni!

Dentistul de carton scoate-o măsea albastră.
Un clown e desperat fără motiv.
— Ţinteşte bine partizanca noastră!

... Şi am fost atît de mîndră de titlul apocrif.

---

*) Din ciclul „Scrisori de condamnaţi la moarte” din rezistenţa antifascistă bulgară.

ELIN PELIN

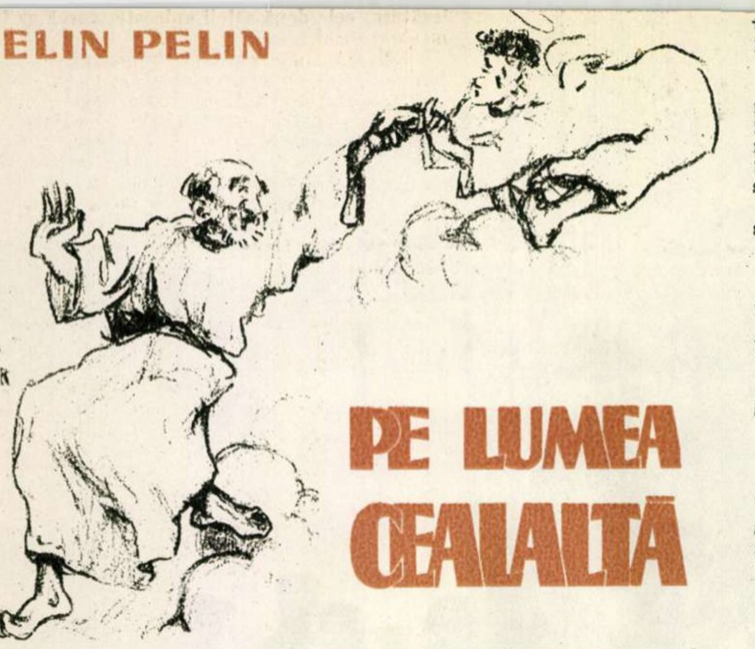

PE LUMEA CEALALTĂ

Ilustraţie de N. HILOHI

Elin Pelin (1878—1949). Elin Pelin este un clasic al literaturii bulgare, unul dintre marii maeştri ai povestirii. Operele sale oglindesc societatea epocii sale, Bulgaria de la sfîrşitul secolului al XIX-lea şi pînă în al patrulea deceniu al secolului nostru.

Fostul învăţător din satul Bailovo a scris ani de-a rîndul despre oamenii simpli, pe care i-a iubit cu căldură, şi despre asupritorii acestora, pe care i-a urît cu patimă. Idealul de libertate către care a năzuit s-a împlinit abia către sfîrşitul vieţii sale. Elin Pelin a avut fericirea să mai vadă cu ochii pe eroii săi dragi, scăpaţi de împilare şi asuprire, stăpîni pe viaţa şi pe soarta lor, în Bulgaria nouă.

Cînd începu să umble prin sat zvonul că moş Matei ar fi murit, nimănui nu-i veni să creadă, pentru că moşneagului îi cam plăcea să se ţină de pozne şi pentru că aşa ceva nu mai păţise niciodată. Dar cînd baba Iova le povesti cum îşi dăduse sfîrşitul, toată lumea se convinse că de astă dată moşul nu le mai jucase un renghi. Sosise omul acasă de la lemne, descărcase măgăriţa, o legase, îi dăduse fîn şi abia apucase să intre în casă şi să se aşeze lîngă foc, aprinzîndu-şi luleaua, cînd se pomenise deodată că-l taie ceva peste mijloc, se întinsese, oftase adînc şi...

Se adunaseră vecinii şi venise şi baba Iova, căci omul, biet, era singur pe lume. Numai el şi cu măgăriţa lui, blîndă, sură ca un hulub, cuminte şi supusă ca o călugăriţă. Venise baba Iova — dar la ce bun? Cum să opreşti sufletul cînd el vrea să plece? „I-am spus — povestea ea — să-şi facă cruce, da' el, măiculiţă, doamne, nici nu mai putea să se mişte. I-au adus îndată un ciocănel de rachiu. L-a luat în mînă, a zîmbit, i-au licărit oleacă ochii şi... şi-a dat duhul."

— Murise cu zîmbetul pe buze. Că i-o fi intrat atunci sufletul în rai sau numai fiindcă văzuse rachiul... asta nimenea nu poate şti.

Cînd bietul moş Matei purcese spre cealaltă lume, făcu mai întîi un popas la o răscruce, unde mai erau şi alţi drumeţi ca el.

— Bun găsit — le zise el. Apoi, fără altă vorbă, îi întrebă: „Măi, oameni buni, care o fi drumul spre iad?"

Toţi îl priviră miraţi.

— La iad, la iad, pe unde se merge? — rosti mai tare moş Matei.

Îi arătară pe unde şi porni îndată la drum.

— Pe mine, fireşte, acolo o să mă bage— se gîndea el. Şi dacă-i aşa, barem să ajung la timp... Nu e de mine raiul... om sărman... Raiul e făcut doar pentru feţe înalte şi pentru bogătani. Cu zdrenţele astea pe mine şi cu mîinile astea crăpate, cum să-mi dea drumul în rai! Optzeci de ani am pătimit şi am trăit urgisit ca un cîine — şi taman acuma să mă procopsesc? E adevărat, am fost om cu frica lui dumnezeu şi am căutat să-i păzesc voia, dar cine te-ntreabă?... O să ţină răboj dumnezeu pentru alde ăştia ca mine? Noi sîntem din născare scrişi în catastiful diavolului. Încaltea să fi umblat pe calea cea dreaptă; dar am greşit, măcar o dată, la beţie! Şi apoi, am băut! De amar şi de chin am băut, nu-i vorbă, dar am băut că, ce mi-am zis: şi-aşa şi altminteri, tot nu fac vreo scofală, aşa că... bea, omule... bea, doar îi ieşi la un liman!... Singur mi-am netezit calea spre iad! Acuma acolo trebuie să mă duc, numai acolo.

Şi cum mergea moş Matei cufundat în gînduri, deodată cineva din văzduh îl trase înapoi de mînecă.

— Stai, măi omule, încotro?

— Păi, la iad — răspunse unchiaşul.

— La iad? Ai greşit drumul, moşnege.

— Nu l-am greşit, n-avea grijă, ştiu eu unde trebuie să meargă fiecare, nu te uita la mine că-s fără carte.

— Dar tu eşti scris la noi în rai... Uite, eu sînt îngerul trimis să te aducă acolo.

— Măi flăcăule, cată-ţi de treabă, nu se cade să-ţi baţi joc de un om bătrîn ca mine...

Îngerul, văzînd că n-are încotro, îl apucă pe moşneag de subsuori şi zvîrr! sus spre înălţimile pline de slavă, unde mirosea minunat a tămîie de Smirna şi unde zburau în rotocoale îngeri luminoşi cu busuioc în mîini, cîntînd ca-n vis:

„Sfînt, sfînt, sfînt e domnul savaot."

— Unde mă duci, măi flăcăule? O să te certe stăpînii; nu vezi că duhnesc a rachiu? — strigă moş Matei, zbătîndu-se să scape, dar îngerul începu a fîlfîi mai vîrtos din aripi, purtîndu-l şi mai sus, în slăvile cele mai înalte, pînă ce ajunseră la porţile raiului. Turnate din aur şi bătute în nestemate, porţile străluceau ca soarele, luîndu-ţi ochii. Sfîntul Petru stătea în faţa lor cu o cheie de argint în mînă şi cu un catastif dinainte.

— De unde eşti, din ce sat? — îl întrebă el pe moş Matei, apoi începu să caute în catastif. Moş Matei nu mai avu ce face şi trebui să deschidă gura:

— Păi, din Poduene...

— Din Po...?

— Din Poduene! — strigă moş Matei, gîndindu-se că pesemne sfîntul Petru o fi cam tare de ureche.

— Po... Po... Po... — se apucă să caute sfîntul în foile caietului — Poduene! Aşa e, ai dreptate.

— Nu se poate! O fi vreo greşeală, sfinte Petre.

— Ce greşeală? Asta nu-i plăcintă, ci catastif, numerotat, şnuruit şi pecetluit de atotputernicul cu mîna lui — îl mustră apostolul.

— Bine, numai să nu te căieşti — răspunse unchiaşul.

— De ce?

— Păi, bre omule, eu prea am deşertat multe clondire ca să mai pot fi printre cei drepţi.

— Vei fi deşertat multe clondire, dar şi multe necazuri ai îndurat, aşa încît eşti iertat — îi întoarse vorba sfîntul Petru, deschizîndu-i porţile.

„Păi atunci, sfinte Petre, să-mi fi adus încoace şi măgăriţa" — dădu să se roage moş Matei, dar îngerul îl şi împinse înăuntru şi, amuţit de mirare, unchiaşul nu mai apucă să spună nimic.

Cum intră în rai, moş Matei se gîndi la baba lui, care părăsise pămîntul plin de păcate mult înaintea lui.

„Dacă pe mine, care am băut vîrtos şi am tîrnuit-o atîta m-au primit aici, atunci pe ea, biata, or fi pus-o chiar în mijlocul raiului. Dumnezeu a făcut-o mai blîndă din fire şi m-a iertat de toate... Ei, cine ştie ce m-ar fi aşteptat de n-ar fi fost ea!" Şi grăi către înger:

— Măi flăcăule, ia spune nu-i pe acilea alde baba Mateiţa, îi mai zice şi Trena după bărbat?

— Din ce sat? — întrebă îngerul.

— Din Poduene...

— Da, da, este...— răspunse îngerul şi începu a-l plimba pe moşneag prin rai.

— Bre, bre, ce frumuseţi, ce mîndreţe!... — se mira unchiaşul, văzînd minunăţiile raiului, de care numai drepţii se pot bucura.

— Da' popa Neculai tot aicea o fi? — îşi descusea el călăuza.

— Cine?

— Popa Neculai de la biserica mică, ăl de ne dădea bani cu dobîndă... N-aş vrea să dau ochii cu el. Îi mai rămăsesem ceva dator cînd a murit, şi cu el s-a stins şi datoria.

— Ehei, popa Neculai e în căldarea cu smoală, moşule.

— Ce vorbeşti?!

— Pe cinstea mea!

— Păi, doară era preot, slujitorul lui dumnezeu, cum s-ar zice, faţă bisericească!

— N-are a face... Aicea merge după dreptate, fiecare după faptele lui. O fi fost el popă, dar vezi c-a păcătuit. Vlădica, că-i vlădică, şi tot în iad este.

— Tii, nu mai spune!

— Şi el e pedepsit, moşule... A fost el vlădică, e drept, dar prea se fălea cu rangul lui; numai mărimurile aveau trecere în ochii lui; amărîţii, nevoiaşii, parcă nici n-ar fi fost pe lume. Se scutura de ei şi dacă îi miluia, le azvîrlea în silă pomana, cătînd să se descotorosească de ei cît mai repede... Se îmbrăca numai în scumpeturi şi se ghiftuia zi de zi, iar pe oameni îi învăţa să postească... Asta nu e păcat?

Moş Matei îşi şterse fruntea cu mîna, apoi zise:

— De! Ştiu eu de-o fi sau nu păcat? Că noi sîntem oameni fără carte, nu înţelegem. Lasă asta, mai bine du-mă la o cîrciumă să beau un rachiuaş, că-mi arde gîtul ca de jeratic.

— Ei, asta e, moşule! Păi, aici nu sînt cîrciumi! — spuse îngerul.

— Cum nu sînt?

— Nu sînt; cum să fie?

— Păi, cum se poate, la atîtea frumuseţi să nu fie şi o cîrciumă? Unde să stea omul să se odihnească, să bea o duşcă de rachiu ca să mai prindă putere? Ia uită-te la mine: vin taman de jos, de pe pămînt, şi-abia mă mai ţin picioarele... Nouă popa ne spunea că în rai găseşti tot ce-ţi doreşte sufleţelul, şi cînd colo... Mai bine mă duceam în iad. Acolo-s cîrciumi?

— Sînt.

— Ei, atunci du-mă acolo, rogu-te; nu-i nici o procopseală aici dacă n-ai şi tu colo să pui oleacă de rachiu pe limbă. O fi prost în iad, nu zic, da' eu sînt învăţat: o să îndur, dar cînd o să am un pic de răgaz, o să beau şi o să-mi treacă.

— Nu se poate, moşule!

— Of, of — suspină unchiaşul — parc-aş fi, zău, la închisoare! Să nu poţi merge unde pofteşti!

— Las' c-o să te înveţi, moşule! — încercă să-l mîngîie îngerul.

— Of, of, o să mă învăţ, ce să fac! — suspină moş Matei şi încercă să-l ia pe de parte. De, măi flăcăule — începu el a-i vrăji îngerului — bine ar fi, zic, să deschideţi aici şi o cîrciumă. Cînd l-oi întîlni pe dumnezeu, chiar o să-i spun pe şleau că ar fi bine... Şi pe lîngă toate celelalte, n-are un' să tragă perceptorul, cînd vine.

— Păi, pe aici nu-s perceptori, moşule!

— Ei, na, cum să nu fie?

— Nu sînt!

— Oho, maică măiculiţă sfîntă, păi, aici e de mine — izbucni vesel moş Matei, apoi adăugă, închinîndu-se:

— Ei, să ştii că asta-mi place mai mult decît toate aci, la voi!

Şi plecă degrabă să-şi caute baba.

În româneşte de Ovidiu CONSTANTINESCU şi Veronica POPESCU

Ce face mulțimea...

—Întîmplare adevărată—

de Demostene BOTEZ

Ilustrație de N. POPESCU

Ion Zapan, președintele gospodăriei colective „Lenin" din Crețești, se sculă de pe scaun, spunînd:

— Da, da... Am văzut multe... Am învățat multe... Avem atîtea de făcut la noi!..

Ceilalți doi — Vasile Zamfir și Grigore Amandiței — se ridicară și ei, gînditori. Își simțeau sufletul încărcat, ca albinele de polen.

Zamfir era președintele sfatului popular, iar Amandiței, secretarul organizației de bază.

Zamfir dădu scuturat din cap:

— Da, da! Avem multe de muncit. Nici acolo, tot ce-ai văzut, nu s-a făcut bătînd din palme. Și-au pus tot sufletul.

Zapan sosise în timpul nopții din Uniunea Sovietică, unde fusese cu o delegație de colectiviști și acum le istorisise pe scurt celorlalți, din cele văzute acolo. Amandiței plecă grăbit ca și cum ar fi voit să se apuce de îndată de o ispravă mare. Era un tînăr inimos și iute. Cînd ieși în fața clădirii sfatului popular, avea fălcile încleșate ca la atac. Spuse, întorcînd capul peste umăr:

— Zapan, o să adun oamenii să le spun și lor. Trebuie să știe toată comuna, ce și cum! Asta nu poate să rămîie așa!

În șosea îl întîlniră pe moș Ipate, paznicul de noapte de la gospodărie. Mergea cu Vasile Viziru — cel fără o mînă. Se duceau spre țarină.

— Cînd venişi, tovarășe președinte? — întrebă Ipate, vesel, cu un zîmbet luminat pe toată fața... Parcă ai mai întinerit.

Zvelt, înalt, cu căutătura dreaptă, Zapan îl privi în ochi:

— Ei, ce-i nou?

— Toate bune. Avem un grîu după iazul lui Mazîlu, de nu s-a mai pomenit.

Oamenii erau toți în cămașă, că în ziua aceea de sfîrșit de iunie, se brodise o arșiță cumplită.

— Numai că o să ploaie — continuă moș Ipate — și încă n-am apucat a-l strînge.

Prevestirea moșneagului părea ciudată, pe o amiază ca aceea în care soarele dogorea ca focul.

Cînd auzi de grîu — măcar că trecuse pe lîngă el toată primăvara și-l văzuse, că doar era în coasta satului — Viziru se întunecă. Atunci cînd s-a înființat gospodăria colectivă, Zapan îl întrebase și pe el dacă nu vrea să intre, mai ales că, în sat, de cîte ori se adunau oamenii în vederea constituirii, el vorbise pentru gospodărie, arătînd ce a văzut „dincolo", în timpul războiului.

— Păi, eu — îi răspunse Viziru — nu pot... eu sînt invalid, n-am o mînă. Eu nu pot lucra atîta cît alții. Ar însemna să mă țineți voi. Asta nu se poate. Așa... la mine... cît oi face, atît o fi.

Degeaba'a încercat Zapan să-l convingă, n-a putut.

— N-ar fi cu dreptate — răspundea Viziru. Cînd i-aș vedea pe ceilalți colectiviști asudînd la munci grele, unde trebuie două mîini, mi s-ar părea că eu le fur din munca lor. Nu se cade...

— Ai văzut grîul? — se întoarse moș Ipate spre Zapan.

— Uite, acum tocmai acolo mă duceam.

— Astă-noapte, tîrziu, s-a terminat seceratu'. Stau snopii, parcă ar fi plouat cu snopi. Trebuie să fii dibaci, să te strecori printre ei...

Și moș Ipate se arătă mîndru, de parcă grîul era numai și numai isprava lui.

Zapan și Ipate se despărțiră de Viziru. Coborîră amîndoi în valea Lohanului. Acolo, în spatele iazului, semănaseră grîul.

Pe iezătură, Zapan se opri. Iazul era destul de umflat, din cauza verii ploioase. Fața apei scînteia în bătaia soarelui, ca o oglindă. Tocmai în coada lui, niște lișițe se vedeau mici, ca niște sîmburi de harbuz. Pe deasupra apei, lumina juca în unduiri străvezii. Săbiile păpurișului stăteau drepte și neclintite.

Zapan privi îndelung fața iazului, malurile, iezătura, cele două sălcii aplecate, parcă ar fi măsurat totul.

— Ei, moș Ipate, om fi noi în primul an, da' eu cred că tot ne-om învrednici să facem ceva cu iazul ista. Aici noi putem face mare lucru. O să trebuiască curățat, întărit... adîncit...

Se vede că, în gîndul lui, el vedea multe, căci fața i se lumină de un zîmbet, ceea ce i se întîmpla rar. Coborîră în dosul iazului. Pe fundul gîrlei se scurgea o șuviță subțire de apă, printre fire de iarbă grasă.

Acolo, între terasamentul de cale ferată și curmătura pîrăului, se întindea tarlaua de grîu. Snopi înfoiați stăteau culcați unul după altul, în șiruri dese. Miriștea trosnea de turetcile cizmelor lui Zapan. El se plecă, luă un spic în mînă, îl frecă în palmă, îl suflă, îl cîntări săltîndu-l și-i privi bobul roșcat.

Moș Ipate se uita, tot numai zîmbet, cînd în palma, cînd în ochii lui Zapan, ca și cum ar fi spus:

— Ei, vezi!?

Înspre firul apei rămăseseră cîteva postațe de grîu nesecerat. Îl culcaseră ploile la pămînt și mașina de secerat n-a fost chip să intre în el. Vreo opt femei îl secerau cu secera. Mănunchiurile de spice săltau regulat, de parcă fetele și-ar fi dat mereu părul blond la o parte. Zapan se apropie de ele.

— Noroc bun, tovarășelor.

— Bună să-ți fie inima, tovarășe președinte — răspunseră ele, în cor.

— Veniși la cules — începu, în glumă, Paraschiva Mititelu, o femeie vioaie, măruntică și care, cu toate că era tînără, ridicase două fetițe ce secerau alături.

De la tarlaua de grîu, cei doi se îndreptară spre sediul colectivei. Din sus, pe deasupra pădurii, se vedeau acum ridicîndu-se valuri de nori negri.

— Am zis eu — observă moș Ipate — prea frige soarele. Vine ploaia...

La sediu, Zapan întîrzie. Lipsise mai mult de o lună și voia să-și dea seama de tot ce se petrecuse în lipsa lui. Erau acolo socotitorul Flueraș, și Cremene din comitet, și un mecanic atunci sosit — că, spre seară, avea să vie și batoza.

Stăteau de vorbă, cînd, deodată, se auzi o huruitură prelungă, de s-a cutremurat tot pămîntul. În cancelarie începu să se întunece, ca și cum cineva ar fi tras perdelele. Toți ieșiră în prag.

Dinspre miazănoapte, rotocoale de nori ne-

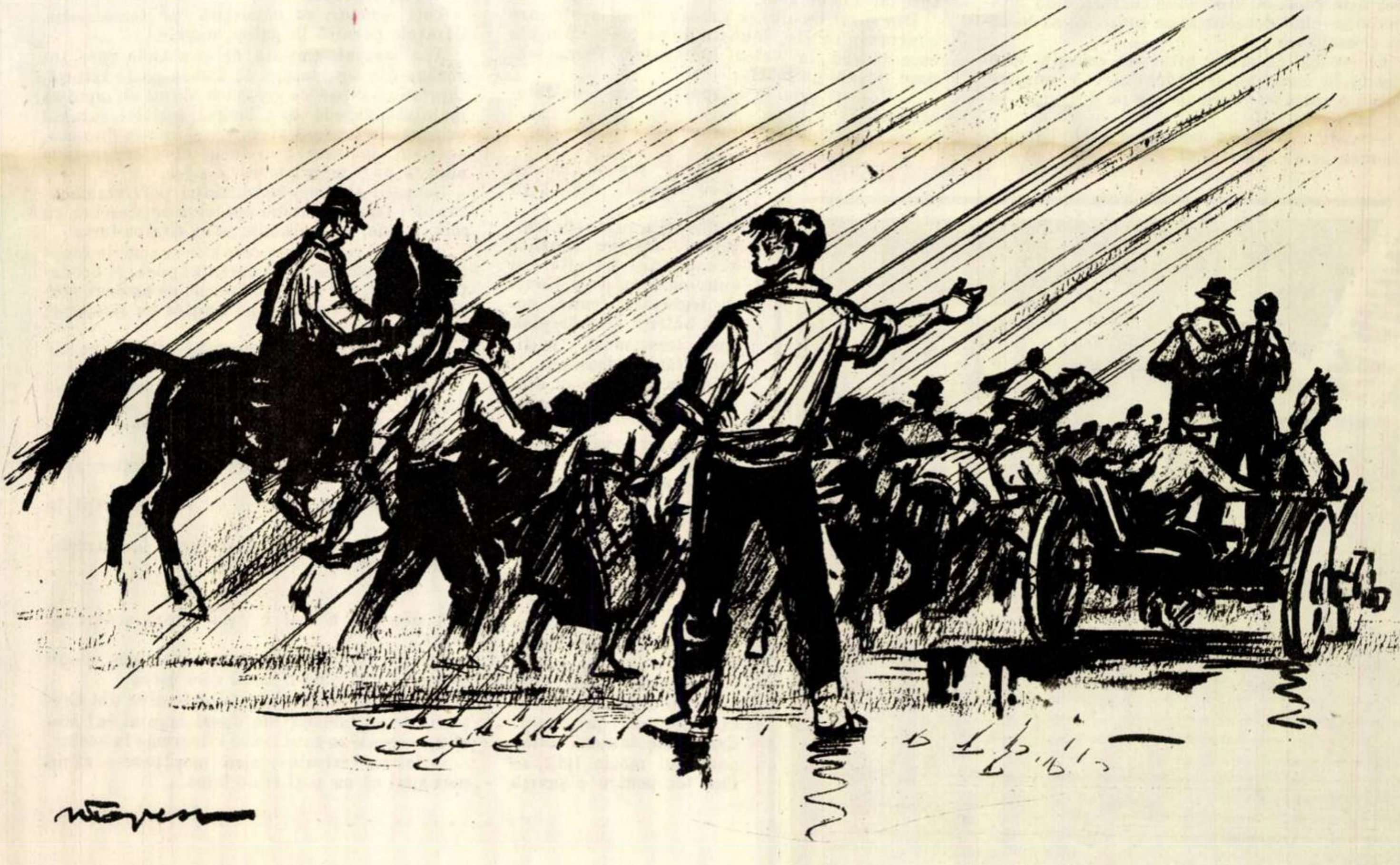

gri, tiviţi pe margine cu un alb strident, se îmbulzeau pe cer, ridicîndu-se unul deasupra altuia. Se învolburau repede, ca şi cum s-ar fi ridicat dintr-un incendiu imens de dincolo de orizont. Un fulger crestă în zig-zag masa neagră şi o clipă toate feţele se luminară, ca într-o scăpărare imensă. Împrejur totul se văzu limpede, de un alb lunar, ca văruit, şi iar dispăru într-o semiobscuritate.

Trecu apoi o boare răcoroasă, înfiorînd frunzele salcîmilor din faţă. Dar asta ţinu numai o clipă. Din dosul casei se auzea parcă venind ceva greu, ca un tren nesfîrşit. Şi, deodată, praful de pe drum izbucni în sus şi începu să alerge, amestecat cu fire de paie şi frunze rupte. Coroanele salcîmilor foşniră apăsat, aplecîndu-se şi ridicîndu-se cu ondulări repezi. Vîrfurile lor parcă se despletiseră. Ar fi voit să se smulgă din rădăcini... O cracă mare îngemănată cu trunchiul salcîmului din poartă gemu prelung, abătîndu-se la pămînt. Picături mari ciocăniră rar tabla acoperişului.

Soarele era de mult acoperit. Întunericul se lăsa gros, masiv, ca o noapte neobişnuită la ceasul acela de după-amiază.

În curte, vietăţile fugeau să se adăpostească.

Neculai Scutaru sosi cu o sarabană, în fugă, şi prinse a deshăma caii, grăbit.

Chipurile oamenilor erau ca încremenite. Nici unul nu făcea nici o mişcare. Parcă-i pironise cineva. Nici n-ar fi avut ce face. Nu puteau opri stihia.

— O să prindă batoza pe drum — agrăi mecanicul.

Nimeni nu răspunse, nu adăugă nimic. Ceilalţi se gîndeau la grîu... la grîul din dosul iazului lui Mazîlu.

— Vîră sarabana sub şopron — îi strigă Zapan lui Scutaru. Dar acela nu auzi nimic, din pricina tunetelor care bolboroseau într-una, ca şi cum ar fi clocotit şi cerul, şi pămîntul.

Şi deodată, torentul se dezlănţui. Apa începu să curgă de sus, nu în picături, nici în strune groase, ci în falduri duse de vînt, ca şi cum ar fi fost turnată cu mii de găleţi.

Cu un sac în spate, Scutaru se repezi din grajd şi împinse de oişte sarabana, sub şopron.

Pe jos, apa începu să curgă în toate părţile, tulbure, amestecată cu pămînt. Vîntul sufla puternic, încreţind apa sub care nici iarba nu se mai vedea. De streaşină atîrna perdeaua sticloasă a apei, scuturată de furtună.

Faţa lui Zapan se înnegrise. Moş Ipate îşi muşca mustaţa, repezit. Toţi tăceau.

De obicei furtunile de vară sînt trecătoare. Dar asta ţinea de vreo două ceasuri, cînd întărindu-se, cînd domolindu-se puţin, ca să înceapă şi mai tare.

Cît vedeai cu ochii, totul era cenuşiu, întunecat. În curte nu se vedea nici o mişcare. Parcă o ceaţă murdară se tîra pe deasupra pămîntului.

Pe nesimţite pînza cenuşie se rări. Tunetele răsunau gros, departe, spre vale, stîrnind ecouri în pădure, unde mai tuna parcă a doua, a treia, a patra oară.

Ploaia continua, dar mai domolită. Acum îi vedeau sîrmele întinse, sticloase.

Pe prispa din faţa sediului, oamenii stăteau la rînd, cu spatele lipit de perete, toţi cu aceeaşi preocupare: grîul...

Dinspre poartă, zăriră ca prin pîclă, o umbră, apoi un om alergînd, puţin aplecat pe-o parte.

— Cine-o fi? — întrebă cineva.

Toţi se uitară mai atent într-acolo. Cineva desluşi.

— Asta-i Viziru... nu vedeţi, el merge aşa... din pricina mînii...

— L-a apucat prăpădu-n cîmp — spuse moş Ipate, întorcînd faţa spre Zapan. Ştii, după ce ne-am despărţit...

Viziru încercă să strige de departe:

— Nu staţi...aa...— dar se înăbuşi şi nu putu continua.

Abia cînd atinse prispa, grăi sacadat, în răstimpuri, gîfîind:

— Să varsă iazu'... o să-l rupă... vin apele puhoi din sus. Cît lumea... O să ia grîu'...

— Să scoatem satu'... Satu'...—strigă Zapan.

— Să tragă clopotele, clopotele — răcni moş Ipate.

— Eu fug jos, la iaz—strigă Zapan. Trimiteţi satu'...

Oamenii se repeziră, intrînd în apa din curte, care începuse să-şi taie făgaşuri.

Ploaia se mai domolise. Vîntul alergase departe. Totul era liniştit. Parcă nimic nu s-ar fi întîmplat. În picuri mici, sărăcăcioşi, ploaia mai cădea dreaptă. Din salcîmi, atîrnau, cu dosul argintiu al frunzelor răsfrînte, crengi rupte. Se auzeau numai pîraiele gîlgîind şi, tot mai departe, strigătele oamenilor.

— Săriţi, la grîu... Se rupe iazu'...

Clopotul bisericii începu să sune brusc, repezit, fără contenire, ca scuturat de un cutremur.

— Luaţi căruţele...

— Care eşti acela... Nu vii?

— Păi, eu... ce?... Eu nu-s colectivist.

— Nici eu nu-s — strigă Viziru. Da' ce?... Asta-i muncă de om... Înhamă, şi hai cu noi!...

— Tinco... Tinco... ai grijă de copii, că noi ne-am dus!

Deasupra pădurii se ridica o geană limpede. De sus, de-abia mai burniţa.

Tot satul era în picioare. Amandiţei galopa călare, de la casă la casă. Era tot plin de glod. Alţi utemişti ieşiră călări să împînzească satul, apoi se lăsară printre oameni, alergînd pe jos, spre tarlaua de grîu.

Din susul iazului se auzeau vuind apele care continuau să vie, adunate de pe toate văiugele care dădeau în valea Lohanului. Parcă scăpase devale un mărfar.

— Treceţi grîu' la adăpost, dincolo de terasament!...

— ... dincolo de terasament.

— ... terasament...

Vorba răsuna ca un ecou repetat, din gură în gură.

Snopii erau grei de apă. Spicele atîrnau zburlite şi supărate. Cu cîte doi subsuoară, cu alţii ţinuţi de legătoare, femei, copii, bătrîni se îndreptau spre terasament. Alţii, care stăteau deasupra, îi primeau şi-i treceau dincolo, la adăpostul revărsării.

Pîrăiaşul Lohanului era umflat.

De s-ar fi rupt deodată iezătura, ar fi cuprins sub un val uriaş, toţi oamenii aceia care se zbăteau cu snopii în mînă. Dar nimeni nu se gîndea la asta.

Numai acolo, la iezătură, Zapan, cu moş Ipate, cu Zamfir săpau repede o ieşire a apelor spre adîncitura Lohanului, ca să uşureze presiunea. Cazmalele muşcau adînc pămîntul moale. Iată, se făcu loc pentru o şuviţă de apă... apoi pentru o vînă groasă... Curentul îşi lărgea singur albia... Pe faţa iazului, gunoaiele de deasupra—pene de raţă, paie, frunze rupte—începură să se îmbulzească spre scurgerea tăiată, de parcă le-ar fi mînat un vînt nevăzut.

— Iazu' ista s-a rupt odată... să fi avut atunci vreo şaisprezece ani... — grăi Ipate, ca să nu tacă.

— S-a fi rupt atunci, da' acu n-o să se mai rupă — îi tăie vorba, hotărît, Zapan.

— Or să-l ţie sălciile...

— Şi noi...

Dinspre miazănoapte se însenină de-a binelea. Soarele, dinspre asfinţit, se uita înapoi pe sub sita rară a norilor, ca pe sub marginea unei căciuli.

Oamenii începură să se vadă bine la faţă, să se recunoască. Părul femeilor atîrna pe umeri, ciuciulete, pe sub saci aruncaţi în fugă, pe spate. Era o forfotă neînchipuită. Paraschiva Mititelu îl văzu alături pe Viziru, cărînd doi snopi în mîna stîngă, aplecat tare spre partea dreaptă, unde-i lipsea braţul. Cămaşa-i era lipită de trup. Pe sub ea, se vedea bine montul braţului ciung.

Părul îi era lipit de cap şi lucios.

Dar el n-o văzu. Nu avea cînd să vadă pe nimeni.

Amandiţei arunca repede snopi în căruţa lui Manole Neghină, pe care i-o luase din poartă.

Tarlaua se goli repede de snopi. Oamenii or fi părut ca nişte furnici, dar furnicile astea erau neobosite şi multe.

Mai rămăsese un clin necărat. Acum, acolo, pe locul acela mic, se adunase toată lumea. Pînă atunci tăcuseră... Acum începură să se dezlege limbile.

— Ehei, dacă am fi hojma atîţia colectivişti cîţi s-au dovedit azi?

— Ai văzut, dacă-s mulţi, ce repede a mers treaba?

— Păi, nu sîntem dintr-un sat?

— Ei, acu' ne am învăţat şi noi cu colectiva.

— Ce face mulţimea, nu poate face omu', singur...

Unul cleveti:

— Noi cărăm şi ei or să-l mănînce.

— Mănînce-l sănătoşi, că ei l-au muncit.

— Te-ai fi îndurat să-l laşi pe gîrlă — se oţărî o bătrînă.

— Păi, asta era muncă, nu glumă!

Dinspre iaz se auzi răcnind:

— Fugiţi, fugiţi...

Toţi oamenii se năpustiră pe terasament. Căruţele porniră în galop, devale.

Apa iazului, umflată de şuvoaiele care tot veneau din sus, începu să treacă peste izitură, curgînd ca o perdea groasă în dosul ei, apoi să înainteze repede de-a lungul tarlalei, şuruind prin paiele ţepoase ale miriştei înalte. Înainta, aşa cum înaintează şi focul cînd cuprinde o mirişte pe o secetă mare. La fel.

Oamenii stăteau îngrămădiţi pe terasamentul căii ferate, privind apa care se strecura cu repeziciune, ca o dihanie ce se tîra pe furiş.

Viziru se repezi spre cele cîteva zeci de snopi care mai rămăseseră în curentul apei. Şi deodată, după el, tot locul se înnegri de oameni, porniţi să ridice snopii. Apa creştea cu şiretenie, nevăzut.

Cînd totul fu gata, oamenii rămaseră pe terasament tăcuţi, adînciţi în ei.

Curentul apei învîrtea pe deasupra un snop uitat. Paraschiva ridică fusta şi se repezi să-l prindă, dar nu-l mai putu ajunge. De-abia mai devale, îl prinse Amandiţei.

Apoi, mulţimea începu să se înşire spre sat.

Ultimele raze de soare le veneau drept în faţă.

Din mers, femeile îşi storceau broboadele, poalele fustelor de pe ele.

★

A doua zi a fost o zi de vară senină şi caldă.

Dis-de-dimineaţă, colectiviştii au pus snopii în picioare şi pînă-n seară s-au uscat.

În acel an al gospodăriei colective din Creţeşti, de pe tarlaua din dosul iazului lui Mazîlu, oamenii au avut 2.800 kilograme la hectar.

— Iar tu, Vizirule — zise moş Ipate — să nu mai spui că nu poţi fi de folos...

VĂ AMINTIŢI?

Era prin anii 1929—'33, cînd criza economică zguduise şi economia ţării noastre. Numărul întreprinderilor din marea industrie scăzuse, din 1929 pînă în 1933, cu 249. Numai în 1930 mai mult de 50 de mii de muncitori şomau. În industrie peste 30% din totalul muncitorilor erau şomeri — procent neatins pînă atunci nici chiar de ţările capitaliste dezvoltate.

Mulţi dintre şomeri nu aveau nici unde dormi. Îi puteai găsi noaptea dormind în ganguri, sub poduri, pe străzi etc. În fotografie, reprodusă din presa vremii, vedem un grup de şomeri dormind sub un pod din Capitală.

EVADAT DIN BEZNĂ

I

Din acest reportaj — a cărui primă parte o publicăm în numărul de faţă — cititorii vor afla cum a devenit Rem Petrovici Moroz agent al serviciului american de spionaj. În această calitate el a pătruns pe teritoriul U.R.S.S., şi s-a predat autorităţilor sovietice, recunoscîndu-şi vina.

Taina sergentului Tkacenko

Ianuarie 1947... Curtea unui mare depozit militar sovietic din Berlin e plină de forfotă şi gălăgie... Miroase puternic a benzină şi motorină, ţipă claxoanele, pocnesc puternic gazele ţîşnite din eşapamente... E un du-te-vino necurmat, un mişun care pare haotic, de nestăpînit, ca întotdeauna cînd se distribuie echipament nou...

Aşteptîndu-şi rîndul, cîţiva şoferi se adunaseră în jurul sergentului Tkacenko... Din cînd în cînd, se auzeau hohote nestăpînite de rîs. Sergentul rîdea şi el, mai sonor decît toţi ceilalţi, apoi începea o nouă anecdotă... Vorba domoală şi accentul specific trădau în el pe ucrainean...

— Ei—continuă el vesel, răsucindu-şi mustăţile subţiri — să vă spun una cu Napoleon... Ştiţi că soldaţii îl porecliseră Micul General... Într-o zi, în ajunul unei mari bătălii, nu-mi mai aduc aminte care, Micul General îşi inspecta dispozitivul de luptă... Cînd, ce să vezi? În faţa lui apare un cavalerist mic de statură, cu nas de vultur, cu buze subţiri, care-i semăna leit... Pînă şi mişcările parcă le copiase de la Micul General... Contrariat şi amuzat în acelaşi timp, împăratul se apropie de sergent şi-l întrebă:

— Sergent, mama dumitale a fost cumva prin Corsica?

Sergentul ia poziţia reglementară, se gîndeşte cîteva clipe intens, apoi răspunde calm:

— Nu, tata...

Poanta anecdotei fu întîmpinată cu o nouă explozie de veselie...

Rîzînd încă, oamenii se dădură la o parte curioşi, făcîndu-i loc unui plutonier de la depozite, care se uitase tot timpul cu încordare la Tkacenko...

— Rem—exclamă el cînd fu în faţa sergentului. Tu eşti, Rem? Oare nu mă-nşală ochii?

În mîna sergentului ţigara tremura uşor, dar în privirea mirată pe care i-o aruncă celuilalt, şoferii desluşiră că nu pricepea despre ce este vorba...

— Cum, nu eşti Rem Moroz, din Harkov?—repetă plutonierul stînjenit...

— Le-ai cam încîlcit, frăţioare,— îl repezi cineva... Tkacenko al nostru nu prea seamănă cu Moş Gerilă[1])... În primul rînd pentru că n-are barbă...

— Ia mai scuteşte-mă—se oţărî plutonierul. Doar n-am căpătat orbul găinilor. E Rem — şi pace! Şi chestia cu Napoleon mi-a spus-o de o sută de ori la Harkov. Ce dracu' doar am copilărit împreună!

Şoferii se întoarseră miraţi spre Tkacenko, care părea adîncit în gînduri... Nu avură prea mult de aşteptat...

— Şi spui că ai avut un prieten care-mi semăna leit? — se adresă el plutonierului, cu un ton batjocoritor.

— Doar n-oi fi vrînd să spui...?

— La Harkov?—întrebă Tkacenko, la fel de batjocoritor.

— Exact... — ripostă mînios plutonierul... Pe strada Sumski, numărul 126...

— Şi avea o mamă frumoasă?

— Ei, parcă nu ştii cum arăta maică-ta!

Sergentul păru că se gîndeşte iar, apoi răspunse:

— Ştii, e posibil... A fost tata pe-acolo.

— Bravo, Tkacenko, bravo—începură să strige şoferii, cutremurîndu-se de rîs... L-ai dus! I-ai tras-o! Bombă!

— Ei, fraţilor, s-o ştergem, le curmă sergentul veselia. E rîndul nostru la încărcare...

Şi se urcă în maşină, lăsîndu-l pe plutonierul Nikolai Soloviev ţintuit locului în zăpadă, privind stupefiat şi contrariat după el...

Semnalul fatal

Gonesc camioanele spre cantonamentul din Hannef. Unul după altul, mozolesc zăpada, o fărîmiţează, o frămîntă. Roţi după roţi îşi întipăresc amprentele în covorul moale şi murdar. În dosul parbrizului uneia din ele, un observator atent ar fi putut desluşi chipul unui om cu mustăţi subţiri, fine, privind încruntat drept înainte, cu mîinile crispate pe volan. Tkacenko avu deodată impresia că tîrăşte după el ceva nemaipomenit de greu şi de murdar, că tovarăşii lui îl arată cu degetul, deoarece acum, poate chiar acum, plutonierul Soloviev raportează superiorilor despre acest caz ciudat. El trece parcă prin faţa a nenumăraţi soldaţi, ca un general care-şi trece în revistă trupele... Dar în loc să-i prezinte spre onor arma, toţi soldaţii, pe măsură ce el înaintează, ca la comandă, întind spre el degetul. Ochii lor sclipesc metalic, necruţător...

— Visez cu ochii deschişi—tresări el... Sînt un prost...

Încercă să se gîndească la altceva, la o Grettă oarecare, blondă şi binevoitoare... Dar gîndurile o luară iar razna... Ca pe un ecran, în faţa lui se perindară imagini vii, la început încîlcite, confuze, apoi din ce în ce mai limpezi...

El şi Kolea mergînd la şcoală... Certurile copilăreşti... Tabăra de pionieri... Absolvirea celor 7 clase elementare... Bucuria părinţilor... Planurile lui Rem şi Kolea, apoi...

Apoi o forfotă neobişnuită... Străzile pline de tancuri, camioane, autotunuri în drum spre front... Bombardamentele care cutremurau oraşul... Retragerea... Încercarea de evacuare, învălmăşeala de pe drumuri, oameni care se calcă în picioare, se împing, se izbesc unii pe alţii... O mamă care urlă în mijlocul vălmăşagului, căutîndu-şi copilul... Apoi, întrecînd urletul mării umane, şuieratul strident, înspăimîntător al Messerschmidturilor, răpăitul sacadat al mitralierelor, oamenii prăvăliţi la pămînt, pe marginea şanţului, ţîşnete de sînge, fugi neputincioase, blesteme, urlete de agonie, toate contopite într-un vuiet înspăimîntător, care te asurzea, te înăbuşea, te rostogolea fără sens, ameţit, zăpăcit, ca într-un cazan imens de tunete, flăcări şi explozii...

Regimentele hitleriste intrînd în oraş, cîntînd sălbatic „Deutschland, Deutschland über alles", bătînd cadenţa cu pasul de gîscă, neobişnuit, străin şi ameninţător... Execuţiile publice... Apoi groaznicul masacru care a preschimbat pămîntul de la marginea oraşului într-o uriaşă groapă comună, convoaiele nesfîrşite de deportaţi înghesuiţi în vagoane de marfă, lipsiţi de aer, de apă, lihniţi de foame, seceraţi de boli... Într-unul din aceste vagoane a făcut şi familia Moroz călătoria forţată spre Germania.

Eliberarea l-a pus pe Rem în faţa unei situaţii greu de rezolvat. În Nürnbergul ocupat de americani, familia Moroz a fost transferată într-unul din aşa-numitele lagăre pentru „persoane strămutate". Pe Rem l-a mirat şi l-a îndurerat hotărîrea neaşteptată a părinţilor săi de a nu se mai întoarce în patrie... El, împreună cu alţi cetăţeni, s-au repatriat... Rem a fost încorporat în armata sovietică dar, cum se temea să nu aibă neplăceri din pricina părinţilor, şi-a însuşit numele de familie al mamei sale, Tkacenko...

Şi acum, neprevăzutul i-l aducea în cale pe Kolea Soloviev, pen-

În faţa autorităţilor sovietice, Rem Petrovici Moroz povesteşte... Nu lipsesc actele false de identitate, revolverul, banii şi alte corpuri delicte.

---

[1] Ded Moroz = Moş Gerilă.

tru a-l face să simtă că tîrăşte în urma lui acel ceva nemaipomenit de greu şi de murdar, lucru pentru care oamenii îl privesc cu dispreţ şi-l arată cu degetul...

Senzaţia aceasta a unei apăsări copleşitoare nu-l mai părăsi pe Rem. În suflet îi creştea zi de zi spaima că va fi demascat. Începu să muncească dezorganizat, fără tragere de inimă, încît pînă la urmă primi observaţii de la superiori... Veselul sergent Tkacenko devenise de nerecunoscut...

Într-o zi, un curier îi transmise ordinul de a se prezenta la statul major al batalionului...

Încercă iarăşi senzaţia aceea copleşitoare, insuportabilă, văzu iar miile de degete care-l ţinteau acuzator...

Ajuns la şosea, în drum spre statul major, sub impresia frămîntărilor din ultimele zile, Rem luă hotărîrea fatală... Nu avu mult de aşteptat pînă să se ivească o maşină în drum spre Berlin. Cînd maşina se apropie, Rem ridică în sus o mînă tremurătoare...

În ghearele maşinii infernale

Berlinul occidental îl izbi pe Rem foarte neplăcut prin contrastul izbitor dintre mizerie şi fast... Clădirile mutilate căscau găuri negre, din care se revărsau încă moloz şi fierărie. Geamurile oarbe îi făcură o impresie sinistră... În centru, reclame luminoase, baruri şi taverne din care răzbeau cîntecele răguşite ale beţivilor şi tropăitul unor dansuri sălbatice... Oraşul parcă se trezise dintr-o îndelungată letargie şi acum îşi serba prin orgii şi dezmăţ reîntoarcerea la viaţă... Rem începu să regrete gestul nesocotit pe care-l săvîrşise, dar nu mai vedea nici o posibilitate de scăpare... Se simţea rătăcit într-un labirint imens, azvîrlit dintr-un coridor într-altul, veşnic în căutarea unei firide unde să-şi odihnească măcar pentru o clipă oasele istovite şi să pună rînduială în gîndurile care-i răvăşeau, nemiloase, creierul. Nici nu bănuia că era abia la începutul încercărilor.

Pentru început se angajă mecanic auto în oraşul Arolsen, dar n-avu noroc să facă prea mulţi purici acolo. În curînd C. I. C. (Serviciul American de Informaţii) începu să se intereseze de el. Fu chemat şi supus unui interogatoriu amănunţit. Faptul că dezertase din Armata Roşie atrăgea cu deosebire atenţia anchetatorilor...

— Ascultă-mă pe mine, Rem, eu sînt păţit cu americanii — îl sfătui tatăl său, pe care-l întîlnise la sediul C. I. C. Dacă Unchiul Sam a pus ochii pe tine, e semn că-i placi şi n-o să te lase-n pace, cu una cu două. Ar fi bine să ne pierdem urma, măcar pentru cîtva timp. Avem posibilitatea să ne angajăm la minele de cărbuni din Belgia...

Rem fu nevoit să accepte... Maşina de spionaj americană îl detectase şi era clar că agenţii ei i se vor ţine pe urme.

Munca la minele din Belgia era insuportabilă. Rem nu rezistă mai mult de trei luni. Începu un şir de peregrinări obositoare, în căutare de lucru: fu, pe rînd, şofer, mecanic, vînzător, lăcătuş... Apoi, înfometata lume a şomerilor îl primi în rîndurile ei... Aşa îl prinse iarna...

Într-o zi, îngheţat şi lihnit de foame, intră într-un magazin să se încălzească... Mîna lui se întinse aproape involuntar şi apucă un obiect...

Rem făcuse primul pas în lumea hoţilor... O bandă din München îl primi în rîndurile ei... Nimerise într-unul din cele mai urîte cotloane ale labirintului. Era hăituit de poliţie şi mai ales de conştiinţa decăderii lui, care-l tortura.

Dar „acasă" nu se putea întoarce. Auzise doar că toţi cei care se întorc sînt deportaţi în Siberia... Pe el, ca dezertor din Armata Roşie, îl aştepta, fără îndoială, plutonul de execuţie...

Vrînd, nevrînd, Rem se lăsă prizonierul acestei bezne oribile.

Ne vom întîlni peste o lună

Într-o frumoasă seară de aprilie a anului 1954, doi inşi stăteau de vorbă la o masă, în restaurantul „Mateza" din München. Unul, ca de vreo treizeci de ani, scund, solid, într-un elegant costum cenuşiu, bătea mereu cu degetele în masă, lăsînd să se vadă strălucirea unui inel scump. Celălalt era un tînăr cu părul negru şi o mustaţă subţire, fină, ce-i umbrea buza de sus. Omul în cenuşiu părea un obişnuit al localului, după tonul respectuos cu care i se adresau chelnerii... Discuţia părea pe sfîrşite. Omul în cenuşiu tocmai ridică paharul:

— Succes, Rem! — ură el cu limba împleticită...

— Fie! — acceptă celălalt, cu un gest de lehamite. Tot n-am ce pierde...

— Nu fi prost, Rem... Ai să trăieşti ca un paşă... Parale-parale, locuinţă-locuinţă... Şi eu am învăţat într-o şcoală americană de spionaj.

— Lasă discursurile — îl întrerupse Rem, plictisit... Prezintă-mi-l pe prietenul tău.

Hanec, noua cunoştinţă a lui Rem, era un hoţ din München, ucrainean de baştină, care pe lîngă meseria de hoţ deţinea şi funcţia de agent de recrutare al C. I. C. Hanec se ţinu de cuvînt... „Prietenul" lui Hanec îl supuse pe Moroz unui interogatoriu detailat asupra vieţii lui, a rudelor, a cunoştinţelor sale...

— Ne vom întîlni peste o lună... — îi zise el, în sfîrşit.

Rem simţi că s-a lăsat prins în tentaculele unui monstru groaznic.

(Continuare în numărul viitor)

Aurel COVACI

(După „OGONIOK")

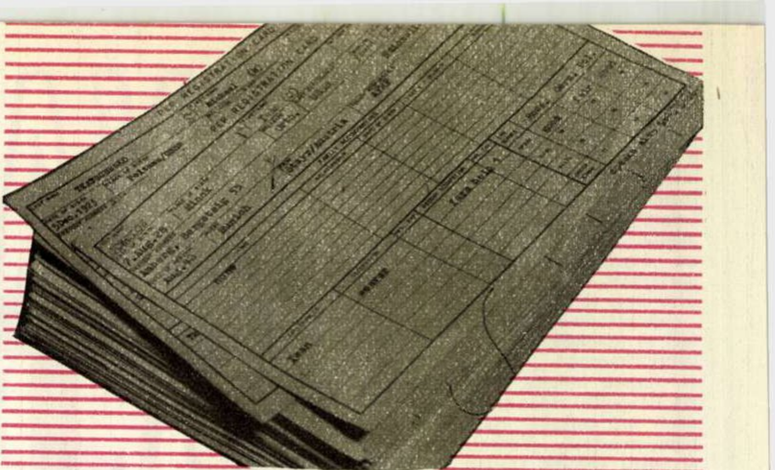

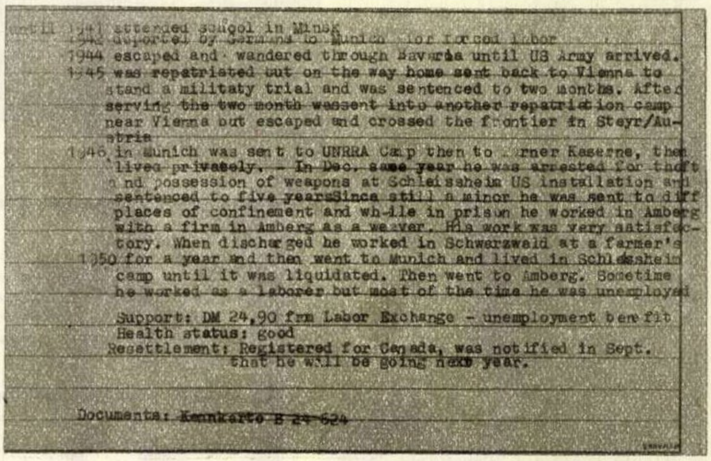

```
until 1941 attended school in Minsk
1942 deported by Germans to Munich for forced labor
1944 escaped and wandered through Bavaria until US Army arrived.
1945 was repatriated but on the way home sent back to Vienna to
     stand a militaty trial and was sentenced to two months. After
     serving the two month wassent into another repatriation camp
     near Vienna but escaped and crossed the frontier in Steyr/Au-
     stria
1946 in Munich was sent to UNRRA Camp then to  rner Kaserne, then
     lived privately. - In Dec. same year he was arrested for theft
     and possession of weapons at Schleissheim US installation and
     sentenced to five yearsSince still a minor he was sent to diff
     places of confinement and while in prison he worked in Amberg
     with a firm in Amberg as a weaver. His work was very satisfac-
     tory. When discharged he worked in Schwarzwald at a farmer's
1950 for a year and then went to Munich and lived in Schleissheim
     camp until it was liquidated. Then went to Amberg. Sometime
     he worked as a laborer but most of the time he was unemployed

     Support: DM 24,90 frm Labor Exchange - unemployment benefit
     Health status: good
    Resettlement: Registered for Canada, was notified in Sept.
                  that he will be going next year.

  Documents: Kennkarte B 24 624
```

Aşa arată fişele trădătorilor recrutaţi de serviciul de spionaj american aflate în cartoteca lui Mr. Wulfert, reprezentant al „societăţii de binefacere" intitulate „Prietenii americani ai libertăţii ruse". Lui Wulfert îi fuseseră sustrase aceste documente de către nişte „clienţi" ai săi. Rem Moroz primise şi misiunea de a descoperi, printre hoţii din München, pe autorii furtului.

SIMPTOMUL „BARACĂ"

Ca să protesteze faţă de făţarnica atitudine a cercurilor culturale oficiale, care au acceptat entuziast „revoluţia" suprarealistă, pictorul Lorjou, preţuit pentru mesajul social al artei sale şi popular pentru manifestările sale care condamnă iraţionalismul în artă, şi-a deschis expoziţia într-o baracă. De altfel, nici un proprietar de sală pariziană nu şi-a putut permite să ofere o sală acestui artist luptător împotriva artei abstracţioniste. În această expoziţie-baracă, Lorjou expune celebrul „Masacru din Rambouillet".

Tabloul este o uriaşă compoziţie alegorică, reprezentînd o dramă a distrugerii, un delir militarist. Personajul central întrupează fecunditatea, luminînd cu o lampă simbolică fauna dezlănţuită, figurată pe pînză. Criticii o socotesc drept o nouă „Guernica", celebra pînză a lui Picasso. Opera e concepută în stil primitivist, urmărind un efect violent de frescă decorativă. Cu toate deformările imaginii, care ţin de concepţia modernă a artiştilor occidentali, trebuie să preţuim rostul ei social-militant, mesajul umanist şi popular.

Lorjou e socotit de mult un artist-luptător, un „franc-tireur". Luptător pe tărîm social, cu lucrări-rechizitorii ca „6 februarie", „Cucerirea Abisiniei de către italieni", „Deportaţii", „Vîrsta atomică"; luptător pe frontul artei realiste, cu manifeste şi afişe împotriva abstracţionismului, ca cele pe care le difuzează acum din poarta barăcii sale, şi în care absurditatea artei abstracte — oficial încurajată — e batjocorită în imagini şi termeni cît se poate de irevenţioşi.

Din baraca sa, Lorjou face astfel un edificiu al demnităţii artei raţionale şi independente, un refugiu al rezistenţei faţă de narcoza abrutizantă a esteticii abstracţionismului.

1) Pictorul Lorjou.
2) Cabana în care Lorjou şi-a expus lucrările sale.

Foto: RODRIGUE-Paris

Pe Dunăre curge miere...

— reportaj —

de

F. BRUNEA-FOX

Fotografii

de M. IVANCIU

Puțin înainte de Isaccea, căpitanul Anton, comandantul „Medgidiei“, vas de pasageri ce deservește linia Brăila-Sf. Gheorghe, mă întrebă din fugă, coborînd scara tambuchiului, spre puntea inferioară, unde-l chemau nu știu ce treburi, ca de obicei urgente:

— Se apropie... Ce faci, nu debarci?

Pînă să-i răspund, se și mistui pe gîrliciul îngust al tambuchiului, operație ce nu înceta să mă minuneze, căci o efectua de nenumărate ori între două escale. Sus-jos, ba la pupă, unde se orînduiau mărfurile destinate descărcării, ba la mașini, și iarăși pe puntea superioară, controlînd cîrma sau declanșînd sirena, cînd zărea de departe lotci pescărești, pe care le avertiza să se ferească de turbarea elicei.

Deși tînăr, cunoaște Dunărea curat ca ...apa. Cu osebire în partea ei cea mai tentaculară, mai sălbatică și mai fabuloasă, care-i Delta. Între repezile lui apariții și dispariții, apucaserăm să schimbăm totuși destule impresii și observații dunărene, ca să-mi dau seama în ce grad este el familiarizat — nu numai sub raport nautic — cu „anatomia“ fluviului. Acel sistem de artere ce se ramifică ca un păienjeniș viu și capricios, în organismul gigant al Deltei, el îl cunoaște aievea cu denumirile corespunzătoare. Ostroave, grinduri, sate înșirate pe ceataluri, cătune pescărești pitite în vegetația nemărginită, le știa cum știe astronomul puzderia constelațiilor. De micile porturi, de oamenii de pe aici și de activitatea lor, de cherhanalele pe unde face popas sau trece, încetinind viteza vasului, ca să coboare sau să se urce vreun riveran (dus și adus cu barca la bord), nici nu mai vorbim. De aceea nu-mi explicam decît ca un fel de simpatie profesională, recomandarea ce-mi făcea de a vizita Isaccea.

Trebuie să știți că vreme de patru săptămîni nu făcusem decît să zigzaghez între malurile Dunării, de la Porțile de Fier, la Sulina, împins de dorința de a vedea zvîcnirea vieții noi, în locuri depărtate de centrul țării în micile porturi altădată ignorate. Vizitasem pe îndelete vreo douăsprezece. Și acum, pe drumul întoarcerii, stînd la dunetă, recapitulam aromit de căldura amiezii, cu ochii pe jumătate închiși de reverberația soarelui în miile de oglinzi ale fluviului, însuflețitele lor imagini.

Dar oricît mă sugestionam, nu izbuteam să intercalez în fresca porturilor atît de vii și de pitorești, o imagine captivantă a Isaccei. Eram victima unei amintiri ofilite, plivite pînă la cotor de orice seducțiune. O amintire, e drept bătrînă de două decenii și mai bine, a unui mic port oriental, a cărui fizionomie se reducea la cîteva detalii banale. Le revedeam... O șosea prăfuită legînd, printre imense bălți cu sălcii și stuf, căpitănia portului de cafeneaua turcească situată sus, departe, în orașul anonim. Niște grădini periferice, unde mijeau, printre stupi, siluetele firave ale unor crescători de albine, trib de sectari spîni, obscuri negutători de miere...

Aceste sărace elemente reprezentaseră două decenii bazarul amintirilor isacciene. Pînă-n momentul revenirii pe punte a căpitanului Anton, care se pregătea să manevreze acostarea.

— Tot te mai codești? Rău faci, pierzi cel mai original tablou apicol...

— Îl știu... Un pîlc de scopiți care vînd miere...

— Ești în urmă... Isaccea nu mai e cum ai cunoscut-o altădată... Dacă n-ar fi decît proporțiile pe care le-a luat apicultura, unice în țară, și încă ar merita cercetată... Dar mai sînt și altele...

Căpitanul Anton se repezi la maneta sirenei. La al doilea țipăt, printre sălcii își arătă brusc fața clădirea albă a căpităniei portului.

★

Îi datorez căpitanului Anton mulțumirea de a fi cunoscut „paradisul albinelor“. E de menționat că, deși Isaccea e situată în cea mai prolifică floră furnizoare de nectar, apicultura era practicată altădată doar de sectanții de care am amintit mai sus. Însingurați cum trăiau în livezile lor, erau considerați drept deținători exclusivi ai tainelor albinăritului, un fel de vrăjitori ai mierii, inabordabili. Li se lăsase prin tradiție „monopolul“ și prea puțini locuitori se încumetau să exploateze cîțiva stupi, pe lîngă casă, doar cu titlu gospodăresc. Deabia în anii din urmă, cînd factorii noi ai economiei socialiste au integrat în muncă și în ardoarea de progres a țării și acest izolat port, s-a pus în valoare uimitoarea floră, bazele dezvoltării de astăzi ale apiculturii în regiunea tulceană. O sumedenie de prisăcari, pînă nu demult aparținînd categoriei diletante, mulțumiți să scoată un fagure pentru nevoile casei, fără să-și bată capul — „asta-i treaba florilor și a albinelor“, ziceau ei — și-au descoperit o vocație nouă, metodică și lucrativă. Nu se gîndiseră pînă atunci că au la îndemînă un colosal rezervor de nectar, de materie primă gratuită. Într-adevăr, Isaccea e cuprinsă între o dublă și uriașă perdea de păduri de salcie și tei. Cea dintîi nu constituie o surpriză pentru nici un om familiarizat cu fizionomia vegetației dunărene. De la un capăt la altul al fluviului, și cu osebire de la Brăila la Deltă, malurile nu sînt decît un nesfîrșit lanț de păduri de salcie.

Despre existența pădurilor de tei, întinse pe mii de hectare la poalele dealurilor dobrogene care mărginesc Isaccea, n-am avut o imagine reală decît recent, cu prilejul popasului mai îndelungat efectuat în raion. Se brodise vizita, tocmai în plină eflorescență a teilor, și nu voi uita niciodată efluviile de aromă năvălite o dată cu boarea serii în cuprinsul orășelului.

Regret că spațiul restrîns al reportajului, obiectul lui mă împiedică să insist mai pe larg asupra aspectelor monografice ale orășelului de 6.000 locuitori, muncitori în port sau la carierele de calcar, plugari. Orășel cu interesant trecut istoric, cu vechi urme romane, așezare în care legendele otomane se împletesc cu fapte de harță sau de pace ale cronicii străbune romînești. Regret, de asemenea, că obiectul reportajului mă sustrage de la voința de a da o imagine mai amplă a activității portului. Ar fi fost interesant de arătat în ce constă traficul, de zugrăvit necontenita flotilă de șlepuri care încarcă trunchiuri de salcie și de tei stivuite pe o întindere de kilometri de-a lungul malului.

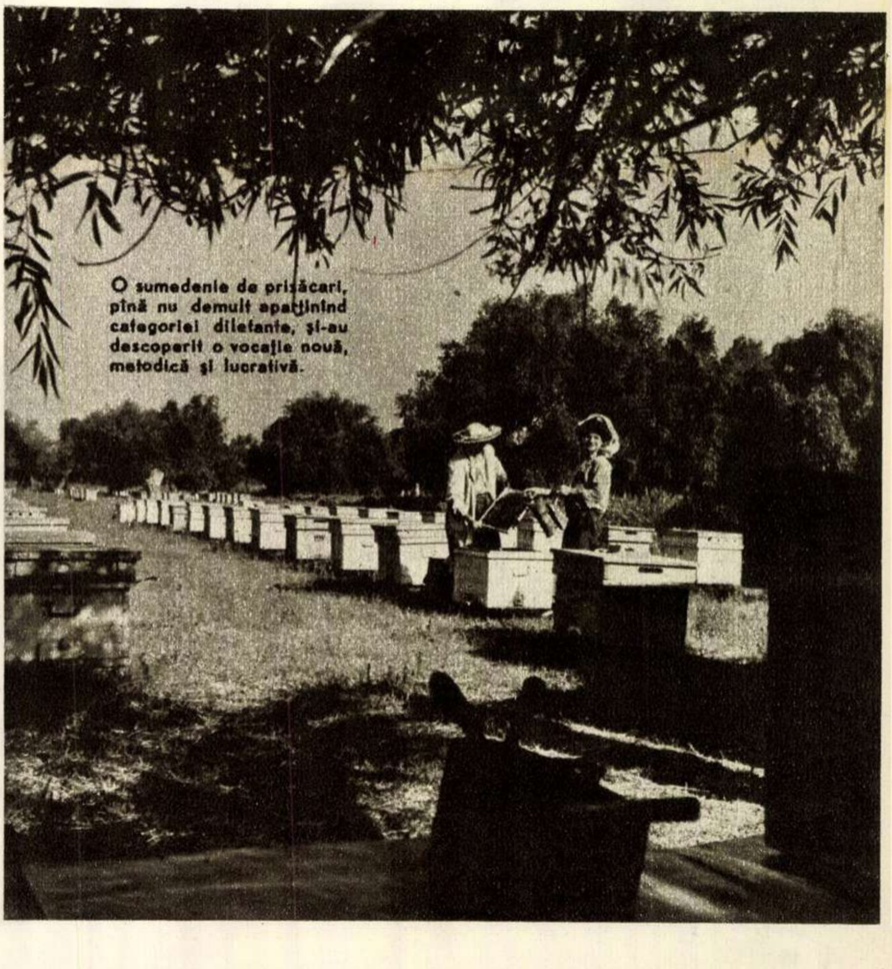

O sumedenie de prisăcari, pînă nu demult aparținînd categoriei diletante, și-au descoperit o vocație nouă, metodică și lucrativă.

.. Vă rog să gustaţi din produsele noastre.

Mă iertaţi, sînt grăbit să ajung la „împărăţia albinelor".

★

— Cîţi stupi socoţi dumneata că se alimentează din florile ţinutului?—mă întrebă, în chip de cimilitură, în drum spre pădurea teilor, Toader Zisu, conducătorul secţiei apicole a gospodăriei agricole colective „I.C. Frimu".

— Ştiu şi eu...? O mie...?

— Ţţ! Mai mult!

— O mie cinci sute...?

— Eşti încă departe de realitate.

— Ce spui, bădie? Să zic două mii, mi-e teamă să nu exagerez!...

— Nu exagerezi nici cînd spui şapte mii! — şi se uită la mine rîzînd.

Şapte mii de stupi? Eram uluit.

★

O dată cu primăvara, pe meleagurile astea începe una din cele mai uimitoare explorări. Prima fază e înfăţişată prin marea convocare a prisăcarilor, căci, ducîndu-se buhul despre bogăţia florală a acestui loc, oamenii n-au aşteptat ca locul să vie la albine. Nu numai cei din raion, nici numai cei de la Niculiţel, de la Sarica şi din Tulcea, ci şi cei de mai departe, de pe Ialomiţa şi din Galaţi, şi-au făcut obiceiul să-şi transporte „muştele de miere" aici. Încarcă stupii în căruţe cu coviltir, cînd pornesc pe uscat; pe luntre, cînd iau drumul apei. Pe la începutul primăverii s-au şi adunat cu sutele, dacă prisăcarii ţin să apuce ghioceii şi lăcrimioarele.

Cu aceste prime floricele din pădure începe povestea — în patru capitole, cîte perioade florale — a acestei migraţiuni pastorale. Pădurea de tei e încă în muguri, dar prisăcarii au şi durat tabără, cu colibe de crengi şi stuf, cu focuri destinate şi ceaunului, şi înfiripării albinelor abia scăpate din iernat. Mai stau oamenii şi pe la mănăstirea Cocoş, şi în satele apropiate, iar cînd sălciile au dat în floare, se mută mai la vale, în preajma lor. Acum, abia, cu puzderia de sălcii înflorite —un copac ce rivalizează în număr cu teii — marea adunare a prisăcarilor se cheamă că e „în dricul ei", cum îmi spunea Dumitru Leahu, venit tocmai de la Măcin, cu zece stupi.

Isprăvind cu sălciile, regina albinelor („regina reginelor") vine la mai marele prisăcarilor:

— Ce fac oamenii. Dorm? N-au băgat de seamă că au înflorit salcîmii? Să mute ştiubeiele la salcîmi.

Şi cît ai spune „bîzzz", ştiubeiele s-au instalat lîngă salcîmi.

În timpul acesta, pămîntul, nici cel care zămisleşte poetic flori de cîmp, nici cel făcut de osîrdia plugarului să zămislească, nu şi-a neglijat menirea, n-a uitat că e vară. Dintre lanurile cu care îşi împodobeşte brazdele, acel al rapiţei e în mare favoare la ginta albinelor. M-ar fi fermecat să-i văd pe prisăcari cîntînd din fluier cînd îşi mută albinele. Cîntă, dar pentru dînşii, cînd se odihnesc şi stau la taclale despre unele şi despre altele.

Pînă să înflorească teii, albinele nu refuză nici răsărită. Dar nu se deplasează anume. Dacă e prin apropiere, o cinstesc cu o vizită. O dulceaţă de floarea-soarelui e binevenită oricînd.

Să ne transpunem în miezul lui iunie, cînd toată pădurea, sutele şi sutele de hectare de tei sînt în plină eflorescenţă. N-am avut parte s-o apuc decît aproape de capătul perioadei, dar tot m-am scăldat, ca regele Solomon, în iazurile ei. Prisăcarii îşi mînă albinele la tei, ca păstorii turmele în altă păşune, unde-i troscotul mai fraged.

Această viziune a albinelor mutate din loc în loc, după sorocul floral al anotimpurilor, ca şi toată povestea asta, ce material pentru un poem!

Cînd Creangă a imaginat într-o poveste împărăţia albinelor, teritoriul crăiei nu depăşea prisaca din Humuleşti, iar numărul gîzelor, acela sălăşluit în jumătatea de duzină de ştiubeie zumzăitoare. El zicea, ca să sugereze numărul de necuprins al albinelor, că „erau cît frunza şi iarba". Cîte, reprezentate prin cifre? Zîmbesc, gîndind în ce încurcătură l-ar fi pus întrebarea şi parcă-l văd scărpinîndu-şi meditativ barba înainte de a răspunde şovăitor: „Douăzeci de milioane". Puţin. „Cincizeci de milioane". N-ar fi prea multe, pentru o împărăţie de fabricante de faguri?

Ce-ar fi spus dacă ar fi avut ca model Isaccea? Las' că sînt sigur că localiza în cadrul ei împărăţia himenopterelor. M-a amuzat să fac o socoteală a albinelor angajate în „muncă voluntară" acolo. Mi-au ieşit vreo 560 de milioane. Am mai prins un crîmpei — ce eufemism! — al tabloului zumzăitor, cînd am sosit aci. Dar ce poate da, în materie de forfoteală şi zumzet, o bagatelă de — ştiu şi eu — 100 milioane de albine? S-au mutat la florile de baltă, unde domină izma. E ultimul capitol al transhumanţei. De acum înainte începe cealaltă parte, industrială, transformarea fagurilor în miere, tescuirea lor, adicătele.

★

— Vă rog să gustaţi din produsele noastre — mă îmbie tovarăşul Toader Zisu, poposind la întoarcere la colectiva din apropierea Isaccei.

Pusese pe masă cinci sorturi de miere.

— Cu care să încep?

— Ia-le şi dumneata în ordinea naşterii, ca să vezi deosebirea de la floare, la floare.

Eram dator să mă conving şi de aceea n-am mai aşteptat şi a doua invitaţie.

M-am delectat cu o întreagă gamă de gusturi şi culori. Mierea asta limpede ca parafina lichidă provine de la ghiocei şi brînduşe. Următoarea, puţin gălbuie, are un parfum ce nu figurează printre parfumurile vegetale cu care sînt familiarizat.

— Nu-l identific, bădie.

— Nu recunoşti floarea salciei şi a rapiţei? Îţi place?

— Dar ce, salcia şi rapiţa cresc în Bucureşti? Hm, ce aromă îţi lasă în gură

Cea mai roşiatică aducea a salcîm, cea galbenă a tei. Dar cea verzuie? Păi, a izmă. Mare lucru să ghiceşti după gust o bomboană de mentă, bădie!

★

Camioanele cooperativelor vin în port, încărcate cu mii de bidoane şi butoaie cu miere, destinate consumatorilor. „Medgidia" e nevoită să facă un popas mai lung, pînă a se urni avînd pe punte greaua, dar dulcea povară.

— Am avut dreptate, ce zici? — mă întreabă cu vocea-i sonoră căpitanul Anton.

— Îţi mulţumesc. Am să-ţi dedic poemul albinelor.

TE VĂD!.. TE VĂD!...

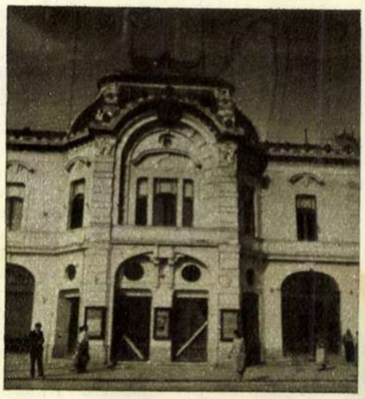

ÎNCHIS PENTRU RENOVARE... Biletele vîndute de Teatrul de Stat din Turda acum trei ani, continuă să rămînă valabile.

Fotografie de S. STEINER

ARĂTURI DE TOAMNĂ?... Aş... Aşa arată strada Iancu Jianu, căreia Sfatul popular al raionului Lenin nu s-ar spune că-i acordă o deosebită atenţie.

Fotografie de R. RODA

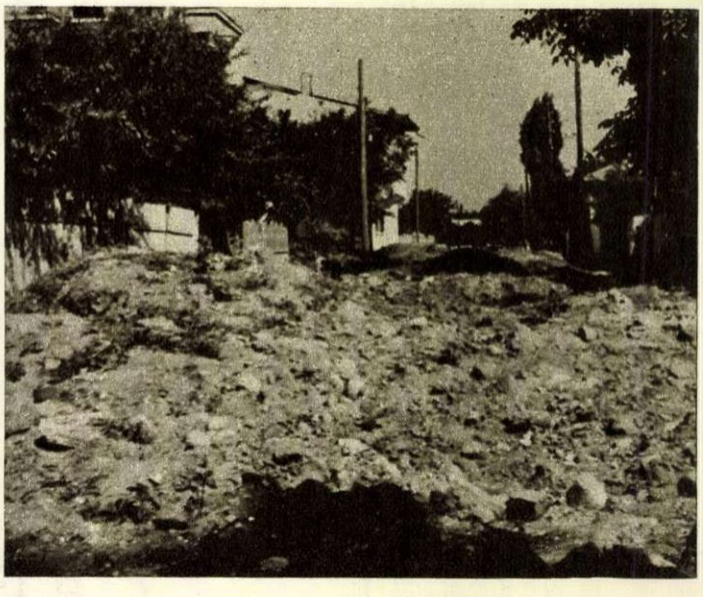

O ILUSTRARE CONTEMPORANĂ A LEGENDEI LUI BUCUR

Intemeierea orașului București e legată de felurite legende. Dar cea mai răspîndită pare a fi aceea privitoare la ridicarea bisericuței lui Bucur, care de veacuri întregi stă cocoțată pe malul abrupt dintre podurile Șerban-Vodă și Radu Vodă.

Să citim, în privința aceasta, ce scrie istoricul G. I. Ionescu-Gion (în limba de acum aproape șase decenii, dar nu și cu ortografia de atunci, cînd — de exemplu — „o" se scria „uă" etc.).

„*Bisericuța lui Bucur* — Iacă și faimoasa bisericuță, care a fost atît de cîntată, de vizitată și de discutată în secolul nostru, de cînd învățații începură să studieze izvoarele istoriei Bucureștilor. Bucur Ciobanul, povesteau unii cu emoțiune, păscîndu-și oițele pe colinele păduroase ale Dîmboviței, a durat aci, în malul gîrlei, o bisericuță de lemn ca să fie-și și moștenitorilor săi „sfînt locaș de rugăciune către bunul Dumneseu"... Este înduioșător".

Așa începe G.I. Ionescu-Gion, descrierea legendelor bisericuței lui Bucur în cunoscuta sa „Istoria Bucurescilor", tipărită în 1899. Iar mai departe, scrie: „Una din „cadrele" (tablourile n.n.) bătrînului colonel Papazoglu"... „arată, dacă memoria nu mă înșeală, o colină cu niște oițe, ca de lemn, ca acele de Nürenberg, cu ciobănașul Bucur cîntînd din fluer lîngă ele, iar pe deal se desină (desenează n. n.), drăgălașă, bisericuța lui Bucur cu simpatica ciupercă ce-i servia drept turlă".

Una din legende, mai lungă, Ionescu-Gion o dă după romanul „Bukur" al lui Pelimon, în care se povestește dragostea lui „Bucur său Radu, fiul lui Laik, său Laiotă, său Ladislav Basarabă, său Vlad I — la alegere! — pentru preafrumoasa Iliana, fata lui Bogdan-Vodă" etc... „Bucur-Radu face biserica de pe colină și, cavaler cum era, îi pune hramul sfîntului Tănase, cel foarte apărător și de binevoitor prea iubitei sale".

La rîndul lui, mai adaugă Ionescu-Gion, preotul Gr. Musceleanu „crede că a citit la ușa bisericii lui Bucur o pisanie, în care Mircea (cel Bătrîn n. n.) spune că la 1416 a zidit de piatră bisericuța de lemn a lui Bucur, și că a îngropat într-însa oasele ostașilor căzuți în bătălia de la Giurgiu, din ziua de 11 iunie 1416". Ionescu-Gion mai precizează: „am citit 32 de condice la Arhivele Statului și la Academie și am citit vreo 5.000 de documente tot într-aceste depozite, în care se păstrează faptele adevărate ale trecutului nostru — și, cu toate aceste citiri, n-am dat peste un singur cît care să vorbească de biserica lui Bucur, rezidită de Mircea cel Bătrîn".

Autorului „Istoriei Bucurescilor" îi este parcă ciudă că nici una din versiunile asupra așezării lui Bucur și a zidirii bisericuței lui n-au consistență. El socotește bisericuța mai curînd o „bolniță" zidită probabil la 1743, lîngă mănăstirea Radu-Vodă.

Și conchide:

„Nu; e frumoasă și e duioasă încercarea de-a da Bucureștilor această origină idilică și pastorală, dar nu e istorică".

N-am mai extins cercetările noastre asupra originii întemeierii Bucureștilor și a bisericuței lui Bucur, pentru că am socotit că e inutil. G. I. Ionescu-Gion e autoritate în materie și el a invocat toate versiunile. Dacă am amintit totuși descrierile de mai sus, am făcut-o mai cu seamă pentru una singură: acea în care se povestește că „Bucur Ciobanul... păscîndu-și oițele pe colinele păduroase ale Dîmboviței, a durat aci, în malul gîrlei, o bisericuță de lemn " etc.

Cîte secole sînt de atunci? În tot cazul, multe! Descrierea de mai sus este evocatoare, dar fotografii din acea vreme, care s-o ilustreze, nu ni s-au păstrat, pentru că fotografierea nu era cunoscută atunci. Fapt este că în stampele publicate în paginile 235 și 250 ale „Istoriei Bucurescilor" nu sînt „oițe", cum pretinde legenda. Ba, chiar în cea de-a doua stampă figurează, în loc de oițe, cruci de morminte...

Dar acă treceți cumva acum pe aceste locuri, se poate să aveți norocul să surprindeți un peisaj bucolic, ca acela ce vi-l prezintă fotografia noastră, făcută foarte recent — în 1957. E plină de duioșie și parcă numai Bucur-Ciobanul lipsește...

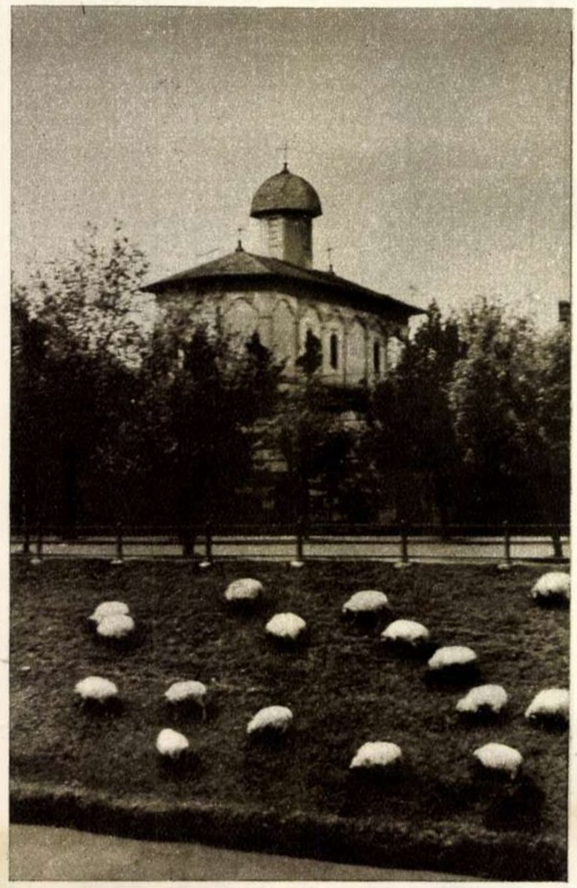

S. ALBU

NE	DAR	PI	TUL	ME	PI	NII	N-A	TI	TUNCI
ROG	PA	LA	JU	E	DE	O	CA	TA	PE
TRE	O	RA	RO	PI	GIS	E	GA	DUL	LI
TAU	DU	BAR	LO	BAR	DI	NU	A	CU	TI
FRUN	LE	TEA-N	DU	MI	AC	NA	E	LEA	RA
MI	RI	NU	CE	ZI	E	MA	AR	I	TA
MI	AI	NI	A	SO	CU	DOR	I	MIT	GHE
SAR	MAN	LE	LES	CA	CIZ	PI	ZI	MAR	BRA

TOPÎRCEANU ÎN SILABE

Din silabele de mai sus se vor tăia, folosind săritura calului, cele necesare alcătuirii cuvintelor de mai jos:

1) Le folosește Topîrceanu în poezia sa lirică, creînd prin ele comicul verbal. 2) Pronumele unei scriitoare în stilul căreia Topîrceanu a scris parodia „Vis alb". 3) Titlul uneia din baladele vesele și triste. 4) G[illegible] în care a excelat Topîrceanu .5) Prin această poezie Topîrceanu [illegible] parodiat pe Coșbuc. 6) Titlul altei balade a lui Topîrceanu. 7) Foaia literară la care a debutat Topîrceanu. 8) Cele tragice și comice sînt înfățișate în „Amintiri din luptele de la Turtucaia". 9) Poet romîn despre care Topîrceanu a spus că este un poet francez care scrie din întîmplare în romînește. 10) Pe acest scriitor Topîrceanu l-a parodiat în „Psalm". 11) Critic romîn care a stimulat creația lui Topîrceanu.

Silabele rămase, citite în continuare, în linie dreaptă orizontală, începînd din stînga sus, dau o strofă dintr-o poezie a lui Topîrceanu. Inițialele celor 11 cuvinte obținute prin săritura calului indică titlul acestei poezii.

„AVION" CU REACȚIE ACUM 2000 ANI...

Ideea propulsării cu ajutorul reacției, îmbinată cu ideea zborului cu un aparat mai greu decît aerul, a scăpărat încă acum peste 2000 de ani în mintea unui chinez, mandarinul Wan-Hu. El a construit un aparat uriaș, alcătuit din două zmee, de forma unor paralelipipede deschise la capete și care, fiind legate între ele printr-un sistem de traverse, formau un singur corp. Dedesubtul zmeului era fixat un scaun pe care urma să ia loc cutezătorul mandarin. Pe muchiile dreptunghiului din partea posterioară a zmeului Wan-Hu a fixat 47 rachete încărcate cu praf de pușcă. Apoi a luat loc pe scaun, la „postul de pilotaj", cum am spune astăzi, și a pus 47 de sclavi să aprindă simultan rachetele, cu ajutorul unor facle. Sclavii s-au rînduit fiecare la cîte o rachetă, ținînd în mîini faclele aprinse, așteptînd semnalul... Nu se știe însă din ce pricină, una din rachete s-a aprins prea repede, a explodat, au luat foc și celelalte, iar flăcările au cuprins tot aparatul, mistuindu-l și pe Wan-Hu.

Istoria aceasta constituie tema pe care s-au brodat multe legende populare chineze.

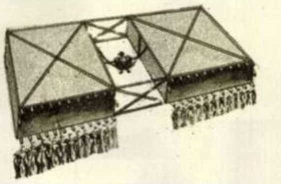

LA GHIOL

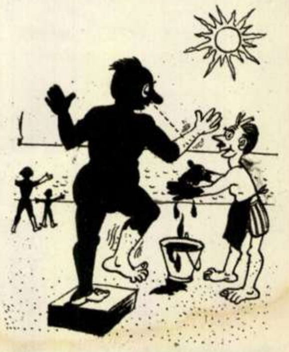

— D-ta ai fost lucrător la confecții ?!. .

Desen de Gh. CHIRIAC

ELEVI, ÎN CURÎND ÎNCEP ȘCOLILE

Procurați-vă din timp manuale și rechizite școlare care se vor difuza direct prin librăriile din orașe și prin cooperativele sătești.

CEC
LIBRET DE ECONOMII
Doarme liniștit
SIGUR ȘI CU FOLOS PĂSTREAZĂ BANII LA CEC

MODA

(De la Parada Modei — 1957)

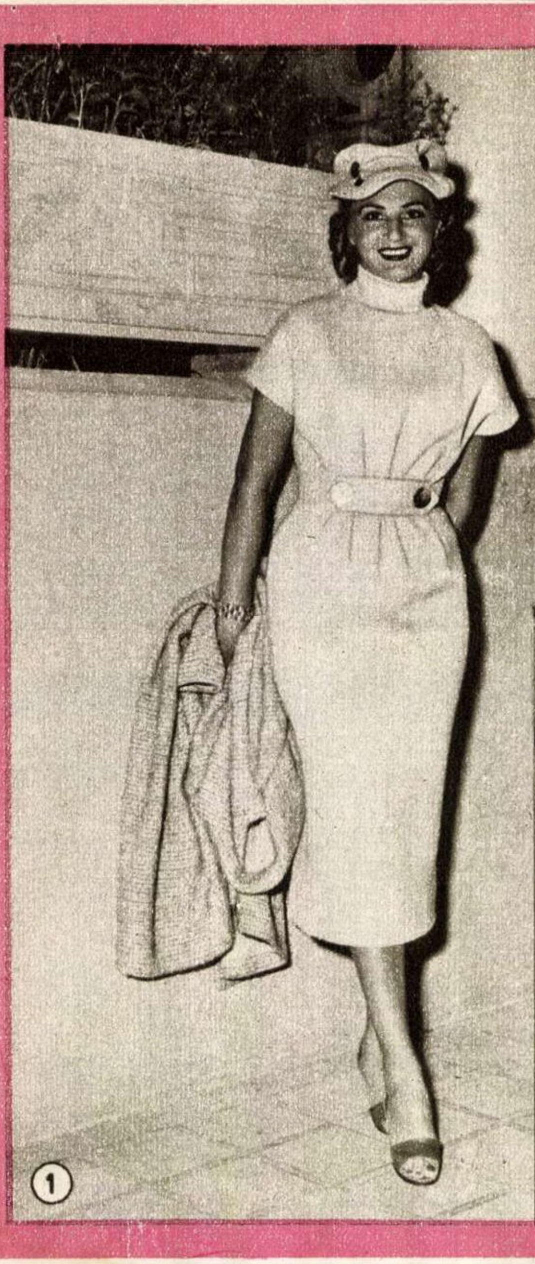

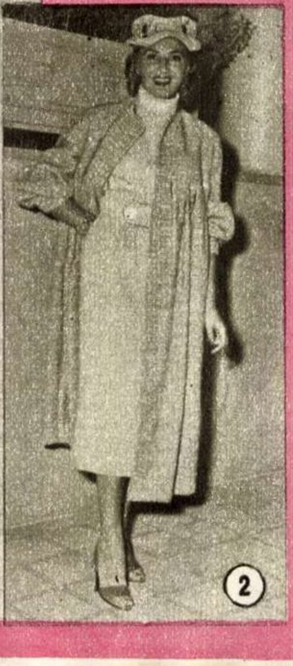

1) și 2) Din jerse de culoare deschisă, o rochie mulată pe corp, cu talia marcată în față de cele cîteva fronseuri pe care le face mica gaică prinsă în doi nasturi. Se poartă cu un mantou asortat, larg, cu mînecă bufantă, ce poate fi ridicată pînă sub cot, simulînd mînecă trei sferturi.

DE VORBĂ CU MEDICUL

Ciroza ficatului

Tovarășul N. Sterescu din București ne-a rugat să publicăm un articol despre ciroza ficatului. Prin materialul de mai jos, tovarășul dr. N. Georgescu răspunde acestei cereri.

Ciroza hepatică se datorește alterării, prin degenerare, a celulelor ficatului — și dezvoltării unui proces de scleroză întinsă a acestuia. Cercetările făcute în ultimul timp au adus o serie de date noi, schimbînd concepțiile mai vechi asupra tratamentului acestei boli.

În producerea cirozei un rol important îl au infecțiile ficatului și ale căilor biliare, în special hepatita epidemică. Apariția cirozei este de asemenea favorizată de abuzul de alcool și de tulburările de nutriție (alimentație săracă în vitamine și albumine). Atunci cînd la factorii de mai sus, se adaugă eforturile fizice sau psihice, acestea pot, la rîndul lor, favoriza sau grăbi instalarea cirozei.

Boala se manifestă la început prin tulburări digestive, ca lipsa poftei de mîncare, balonări, jenă dureroasă și greutate abdominală după mese, constipație sau diaree și, înafară de acestea, oboseală fizică și intelectuală. Probele de laborator care arată starea funcțională a ficatului sînt pozitive.

Durata acestei perioade variază între cîteva luni și cîțiva ani, după care, dacă bolnavul n-a urmat nici un tratament și n-a respectat un anume regim alimentar și de muncă, intră într-o perioadă mai grea, în care tulburările de mai sus se accentuează. Bolnavul slăbește mult, abdomenul se mărește prin acumulări de lichid în cavitatea peritoneală, i se umflă picioarele, are hemoragii pe nas și prin gingii și suferă de tulburări nervoase (insomnii, neliniște). În această perioadă pot surveni și complicații infecțioase și hemoragice, agravînd boala.

Un tratament corect, aplicat la timp, poate avea ca rezultat o oprire în mersul bolii, o ameliorare accentuată și chiar vindecarea.

Un rol important îl are tratamentul profilactic, adică prevenirea bolii. Aceasta constă în tratarea corectă a hepatitei acute și urmărirea ei pînă la vindecarea completă, tratarea infecțiilor cronice ale ficatului, căilor biliare și intestinului, suprimarea alcoolului și administrarea unui regim bogat în vitamine și proteine, precum și evitarea eforturilor fizice și psihice de către persoanele predispuse la ciroză.

Boala, o dată constituită, impune aplicarea unei serii de măsuri igienico-dietetice și instituirea unui tratament medicamentos. Bolnavul va căuta să stea cît mai mult culcat, deoarece repausul în poziția aceasta favorizează circulația sîngelui în ficat. Regimul alimentar, care va avea un caracter lacto-făinos-vegetarian, trebuie să satisfacă nevoile în calorii ale organismului (2800-3000 calorii), să fie bogat în albumine, hidrocarbonate și vitamine, și sărac în grăsimi. Pentru a ingera cantitatea necesară de albumine (140 - 160 gr în 24 ore), bolnavul va mînca în special brînză de vacă, carne slabă (100 gr brînză sau carne conțin 20 gr albumine); pentru ingerarea necesarului de hidrocarbonate (350-450 gr în 24 ore), bolnavul va mînca dulciuri, făinoase, pîine, cartofi. Astfel în regimul bolnavului de ciroză vor intra: ceaiul slab, laptele, brînza de vacă, iaurtul, sucul de fructe și de legume (morcovi, sfeclă), pîine albă și neagră rece sau prăjită, untul (60-70 gr), supele de zarzavat, carnea slabă de vacă, pasăre, pește slab fiert, făinoasele, înafară de aluaturi cu drojdie, legumele și zarzavaturile de tot felul, afară de spanac și legume uscate (fasole, mazăre, linte), fructe crude și compoturi, biscuiți.

Bolnavul va lua 5-6 mese pe zi. Dacă are însă picioarele umflate, sau lichid în abdomen, va reduce sarea la mese sau chiar o va suprima.

În ceea ce privește tratamentul medicamentos, bolnavului i se vor administra vitamine și în special vitamina B complex, vitamina K (atunci cînd există tendințe de pierderi de sînge), injecții cu glucoză 20-40% (fără insulină), metionină 2-3 gr pe zi, colina (colecitrină), extracte de ficat, plasmă, acid glutamic (ca glutamat de calciu, magneziu), cortigen sau cortiron, penicilină sau aureomicină în caz de infecții; acest tratament medicamentos poate fi asociat cu aplicări calde pe ficat, raze ultrascurte, raze infraroșii.

Apele minerale (Olănești, Slănic-Moldova) nu sînt indicate decît uneori, în perioade de început, în formele fără lichid, bineînțeles în funcție de starea celorlalte organe, în special a rinichilor și inimii.

Dr. N. GEORGESCU

ȘAH ȘAH ȘAH

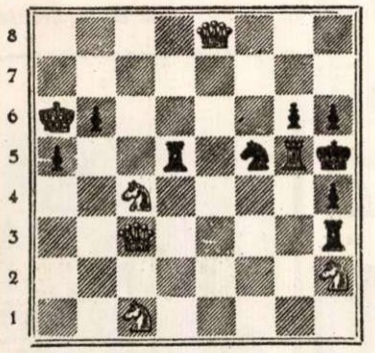

PROBLEMĂ

de Vladimir Pachman

Premiul I-II la concursul revistei „Ceskoslovensky Sach" 1956

Mat în 3 mutări

(Alb: Ra6, De8, Td5, Cf5, Ch2. Negru: Rh5, Dc3, Tg5, Th3, Cc1, Cc4, Pp. a5, b6, g6, h4, h6)

ATAC ÎMPOTRIVA REGELUI ÎN CENTRU

Este întotdeauna primejdios să rămîi cu regele în centru, mai ales după ce adversarul și-a terminat mobilizarea forțelor. Această veche regulă este încă o dată verificată de următoarea partidă jucată de curînd într-un turneu, la Praga.

JOCUL CELOR DOI CAI. Alb: Stulik Negru: Pithart. *1. e4 e5 2. Cf3 Cc6 3. Nc4 Cf6 4. d4 e:d4 5. e5 d5 6. Nb5 Ce4 7. C:d4 Nd7* (Varianta aceasta duce la poziții complicate, cum s-a văzut și în partida Liublinski-Lipnițki, din al 18-lea campionat al U.R.S.S.) *8. N:c6 b:c6 9. 0-0 Ne7 10. f3 Cc5 11. f4 Ce4 12. f5 c5 13. Cb3 Nb5* (13... d4 *14.* e6! f:e6 15. Dh5+) *14. Tf3 c6 15. Cc3 C:c3 16. b:c3! c4 17. Cd4 Cc5 18. Tg3 Dc7 19. Ng5!* (Menține regele negru în centru, deoarece la Ne7 urmează 20. N:e7 D:e7 21. a4 Na6 22. e6! f:e6 23. C:e6 g6 24. Dd4 și alb cîștigă) *19... Ca4 20. Rh1 Tb8 21. Nf4* Tb2 *22. Dg4 Db7 23. h3 Nf8 24. f6!* (Începe atacul final) *24... g:f6 25. Df5! De7* (Nu salvează 25... Ne7 26. e:f6 Nc5 27. Te1+ Rd8 28. Te7! N:e7 29. f:e7+ R:e7 30. Te3+) *26. Te3 Rd8 27. e6! c5 28. D:d5+* negrul cedează.

FILATELIE

Spre sfîrșitul lunii februarie a.c. în Grecia au apărut o serie de timbre, înfățișînd portretul episcopului cipriot Makarios al III-lea, recent reîntors din exil. Sub portret se poate citi în greacă, franceză și engleză, următorul text: „Consider normal ca poporul cipriot, care este de origine greacă, să cultive cu dragoste și însuflețire ideea de a se alipi la patria sa mumă", semnează Winston Churchill — 1907.

Fără comentar!

★

O revoluție liniștită, dar de o importanță covîrșitoare începe în India, a declarat-o recent Nehru, cînd a prezentat decretul pentru modificarea subdiviziunii monetare, respectiv a unei rupii în 100 de naye paise. Este de reținut, a continuat el, că nu vrem să introducem ceva străin de spiritul indian, ci dimpotrivă, vrem să reînviem o invenție a vechiului geniu indian. India a dat doar lumii cifra zero. Rupia, care pînă acum se subdividea în 16 annas și 12 pie, se va subdivide în 100 de naye paise. O asemenea reformă cere timp, din această cauză trei ani de acum încolo se vor utiliza ambele subdiviziuni monetare. Reforma a fost introdusă pînă acum la timbrele poștale, vechile timbre fiind înlocuite cu o nouă serie de 9 valori. Aceasta s-a făcut chiar înaintea introducerii noii monede.

DEZLEGAREA JOCULUI „PE PLATOUL DE FILMARE"

ORIZONTAL: 1) Transparentă — Parc. 2) Reșița — Întreba — Ei. 3) Afișată — O — Aruncat. 4) Ved — N — Liric — Coală. 5) Erupția — Mn — Vorbit. 6) Laureați — As — Vals. 7) Lt — A — Rula — Ci — Mute. 7) I — Actor — Blendă — Ac. 9) Năut — Văgăună — Tc — R. 10) G — Tic — Ta — Năplăită. 11) Joc — Despărți — Nan. 12) Girafe — Tari — Lotci. 13) El — Becari — Săi — Auz. 14) Regizori — Atr — Artă. 15) Util — Recuzita — E — T. 16) Ic — Emanări — Artă. 17) Tău — Stă — Alegorice.

Cooperativa
ÎMBRĂCĂMINTEA
·CONSTANȚA·
EXECUTĂ
PRIN CENTRELE
SALE DE COMANDĂ

Confecțiuni de bărbați și femei pentru sezonul de toamnă, după ultimele modele.

IN JURUL GLOBULUI

INTRE ZIDUL AFLAT IN PRIM PLAN şi casa ce se zăreşte în fund, este o diferenţă de... vreo două milenii. Zidul a străjuit cîndva o veche cetate romană, ale cărei ruine au fost descoperite în satul Alisar, din R. P. Bulgaria. →

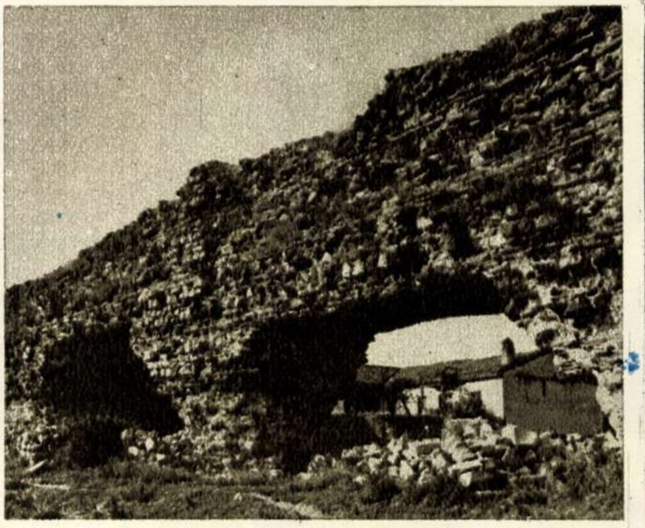

↑ **IN TAINELE BIOLOGIEI.** Din ce în ce mai multe laboratoare de cercetări ştiinţifice din Uniunea Sovietică încep să fie înzestrate cu un nou tip de microscop, aşa-numitul microscop luminiscent, cu ajutorul căruia se pot pătrunde noi taine din lumea biologiei.

AUTOMOBILUL CONTRAVENIENT a fost „arestat" şi remorcat de duba poliţiei londoneze. Vina maşinii — mai bine zis a şoferului — este aceea de a fi parcat într-un loc interzis. Potrivit noului regulament de circulaţie introdus în Anglia, poliţia are dreptul de a îndepărta, cu propriile ei mijloace, automobilele prinse în... „flagrant delict". ↓

ON 10W
KGW 688

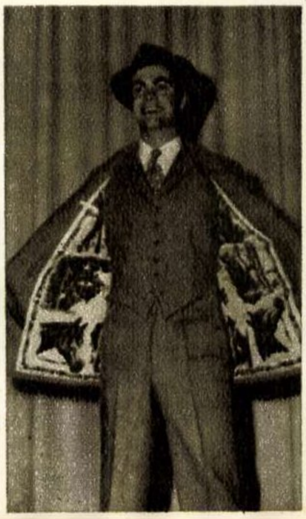

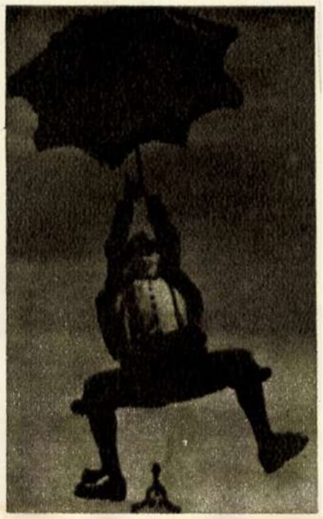

DEOARECE CĂPTUŞELILE OBIŞNUITE ale hainelor bărbăteşti începuseră să facă insuportabilă viaţa londonezilor eleganţi s-au creat pentru costumele de sport, căptuşeli avînd imprimate scene de vînătoare. Am îndrăzni o sugestie: căptuşeli cu scene de balamuc pentru „rock and roll"-işti şi cu ciuperci nucleare pentru fabricanţii de arme atomice.

O PARAŞUTĂ ORIGINALĂ. Un salt impresionant de la 25 metri înălţime, din turnul bisericii în mijlocul pieţii, executat de „paraşutistul" de ocazie Hans Albers, pentru ultimul său film turnat la Lemgo. Un cablu din material plastic şi transparent îi asigură actorului german o cădere fără nici un risc.

Nici măcar riscul de a se vedea trucajul...

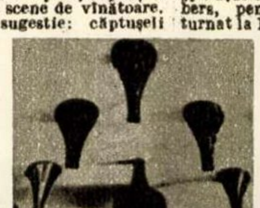

↑ **TOCURI DE REZERVĂ...** oferă fiecărei cumpărătoare de pantofi un cizmar new-yorkez, care a găsit un mijloc practic de a lucra pantofi de damă cu tocuri — ca să zicem aşa — „facultative".

Urmează ca doamnele elegante să poarte în poşetele lor tocuri de rezervă, spre a le schimba după loc şi împrejurare sau după indicatorul modei...

OTRAVA...LECUITOARE. Furnizor este un şarpe veninos care trăieşte pe una din insulele chineze. Profesorul Wu Lu din Dairen a reuşit să prepare din veninul său un medicament eficace împotriva leprei. In fotografie: o vînătoare de şerpi veninoşi.

→

LA O EXPOZIŢIE DE PISICI care a avut loc în sala Wagram din Paris, un cuplu de acrobaţi nu prea des întîlnit — o pisică şi un porumbel — s-au plimbat pe sfoară, ca doi buni prieteni.

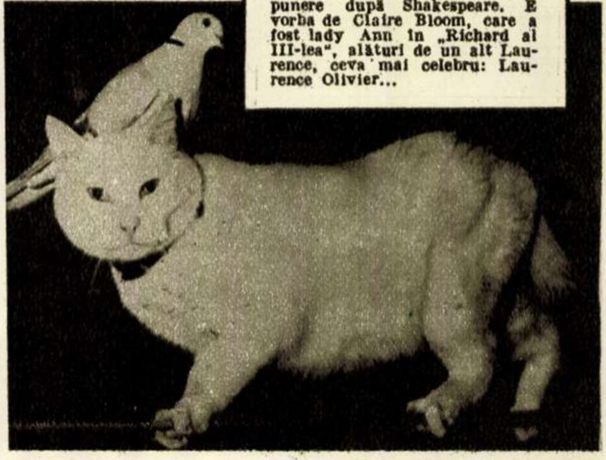

Eroul principal al filmului iugoslav „Valea păcii", aviatorul negru Jim, a fost interpretat de actorul de culoare John Kitzmiller, care a obţinut, pentru creaţia plină de adîncime a rolului, Marele premiu de interpretare masculină al anului 1957, la Festivalul Internaţional de la Cannes. Alte două roluri de seamă din filmul regizat de slovenul Franko Stiglici sînt deţinute de doi copii, băieţaşul Tugomir Stiglici, fiul regizorului, şi micuţa germană Evelyn Weltfeiler.

Coproducţiile studiourilor ceho-franceze devin din ce în ce mai numeroase. După „Libertate supravegheată", film a cărui acţiune se petrece printre canotori şi care e regizat de cehul Vl. Volcek şi de francezul Henri Aisner, a început turnarea altei producţii comune, „Suzana gîsculiţa", în care rolul naivei eroine îl deţine simpatica Dany Robin.

Revolta lucrătorilor din domeniul cinematografiei argentiniene, cauzată de indiferenţa guvernului faţă de starea precară a producţiei autohtone, a dus la o manifestaţie deosebit de puternică, acum cîteva săptămîni. Peste 500 de actori, regizori şi tehnicieni au ocupat localul Institutului Naţional Cinematografic, baricadîndu-se în interior. A fost nevoie ca însuşi preşedintele Argentinei să facă promisiuni, pentru ca manifestanţii să părăsească localul.

Apele învolburate ce asaltează limba de pămînt pe care se află farul constituie cadrul ambiant al unui film ucrainean pe care îl turnează la Odesa cineaştii din Kiev. Inspirat dintr-o nuvelă de O. Gonciar, filmul, regizat de Kirşun, va reuni în distribuţie pe Ira Arepina şi pe S. Romodanov.

Nagasaki a fost nu demult bîntuit de un taifun. Mai bine zis, de două taifunuri, care, din fericire pentru populaţie, au fost ambele de natură... cinematografică. Primul este filmul japono-francez „Taifun peste Nagasaki" realizat Yves Ciampi, cu Danielle Darrieux şi Jean Marais în rolurile principale, iar cel de-al doilea e un taifun... sentimental, care a dus la căsătoria regizorului francez cu micuţa eroină japoneză a filmului, frumoasa actriţă Keiko Kişi.

Uneori o simplă pălărie poate face popular un om. Aşa se întîmplă şi cu simpaticul domn Anatol, personajul central al noii comedii cinematografice poloneze „Pălăriuţa domnului Anatol", pe care a realizat-o Jan Rybowski cu talentatul comic Tadeusz Fijowski în rolul titular.

Laurence Harvey, tînărul interpret al lui Romeo în filmul lui Castellani, filmează actualmente „Soldatul de şocolată", după o comedie de Shaw; şi cum debutul şi l-a făcut într-un rol shakespearian, regizorul i-a dat ca parteneră tot o actriţă care a triumfat de curînd într-o transpunere după Shakespeare. E vorba de Claire Bloom, care a fost lady Ann în „Richard al III-lea", alături de un alt Laurence, ceva mai celebru: Laurence Olivier...

REDACŢIA: BUCUREŞTI PIAŢA SCÎNTEII Căsuţa Poştală 3507 of. 33 Tel. 7.60.10 int. 1744

ABONAMENTE: la toate oficiile poştale din ţară şi la factorii poştali şi difuzorii voluntari din întreprinderi şi instituţii.

PREŢUL ABONAMENTELOR 3 luni: 18 lei; 6 luni: 36 lei; un an: 72 lei

PUBLICITATEA: Telefon 7.60.10 interior 1786. Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază. Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin".

O reuniu

Mărturisesc că nu mă omor după reuniuni. Nu duşmănesc un pahar de vin bun, dar îmi place mai mult să stau la taifas, decît să dănţuiesc. Excepţiile, însă, după cum ştiţi, exclud fatalitatea regulilor. Aşa că reuniunea la care am fost oaspete sîmbăta trecută a consemnat în inima mea o bucurie profundă.

Pe scurt, lucrurile s-au petrecut aşa: sîmbăta trecută, în zorii zilei, pe poarta uzinelor „Mao Ţze-dun" din Bucureşti au intrat cîteva zeci de tovarăşi. Au venit din patru zări din ţară. I-am văzut: ofiţeri superiori, directori de întreprinderi, ingineri, activişti de partid şi de stat. Cine sînt oamenii aceştia? Ei sînt foşti muncitori la uzinele „Vulcan", azi „Mao Ţze-dun". Şi-au dezbrăcat hainele şi au reîmbrăcat cu mîndrie salopetele. Au pornit la vechile locuri de muncă şi au lucrat cîteva ceasuri la strung, la forjă, la turnătorie. Mulţi dintre ei n-au mai recunoscut nici halele, nici maşinile. Înnoirea ţării a adus şi aici, la uzinele „Mao Ţze-dun", cuvîntul de ordine al progresului tehnic.

Fiindcă am stat cu oaspeţii din zori pînă în zori, am avut putinţa să aflu din gura lor istoria mai îndepărtată a muncitorilor de la „Vulcan". O istorie amară. Dar trebuie adăugat: pe cît de amară, pe atît de revoluţionară. Astăzi aceiaşi muncitori, stăpîni peste uzină şi ţară, au temeiuri destule de laudă. M-au bucurat lauda lăcătuşului Toma Morlova şi cea a sudorului Marin Marinescu. Ei au spus oaspeţilor: „uzina e bogată şi frumoasă ca o fată mare; noi am făcut utilaj petrolifer de mîna întîi; noi am făcut primele autobuse romîneşti; produsele noastre trec graniţa şi au căutare în lumea întreagă".

Şi oaspeţilor le rîdeau ochii de bucurie. Cei care se lăudau erau tovarăşii lor de muncă, cei din mijlocul cărora şi de către care au fost trimişi în munci de răspundere.

Şi acum, după zece, după cinci ani de despărţire, au hotărît să se întîlnească din nou!

...Vă spuneam că nu mă omor după reuniuni. De data aceasta am petrecut însă pînă în zori. Bucuria comună, mîndria muncitorească a gazdelor şi a oaspeţilor nu m-au lăsat să plec. De altminteri, dacă-i rogi pe Constantin Ţintea, inginer, Gheorghe Dîrţu, maior, Stan Barbu, activist de partid, să-ţi spună cine sînt, dumnealor răspund cu mîndrie: „muncitor la uzinele „Mao Ţze-dun". Şi nu vorbesc la trecut, ci la prezentul istoric.

La reuniune, s-a băut, s-a dansat, s-au făcut poze, s-au luat adrese. De dimineaţă, de la întîlnirea la locul de muncă, şi pînă în zorii celeilalte zile, cînd şi unii şi alţii şi-au luat adresele, reporterul a putut să constate că între oaspeţi şi gazde există o sudură organică. Îngăduie-mi, cititorule, să numesc această sudură: democraţie.

George CIUDAN

Au crescut mari foştii ucenici strungari care au împărţit pîinea amară cîştigată la patron. Şi dacă Nelu Popa (stînga) e azi reprezentant comercial la Praga, iar Voiti Marin a rămas în fabrică şi e acum muncitor fruntaş, bucuria revederii e cu atît mai mare.

„Nu te-ai schimbat, nenicule", constată maistrul Burcea Gheorghe despre lăcătuşul Ilie Mîntuleasa, care e azi funcţionar în aparatul nostru de stat. „Dar nici despre matale nu s-ar putea spune altceva!"

Seara, la reuniunea tovărăşească cu cîntece şi joc, au fost poftite şi nevestele.
←

ne neobișnuită

Fotografii
de Maria PESCARU
și A. MIHAILOPOL

O. operație inversă celei pe care a făcut-o, cu cîțiva ani în urmă, strungarul Gheorghe Dîrzu, azi maior în armata noastră populară. ↑

Ca și altădată, merindele împărțite la colțul mesei cu prietenul lui, Alexandru Laszlo, i se par fostului lăcătuș de întreținere Florea Pătruț nespus de gustoase.

↑ *Femeile între ele!.. În discuția dintre Maria Bărboi (dreapta), azi activistă a Crucii Roșii, și colega ei din fabrică, n-a fost neglijată nici moda...*

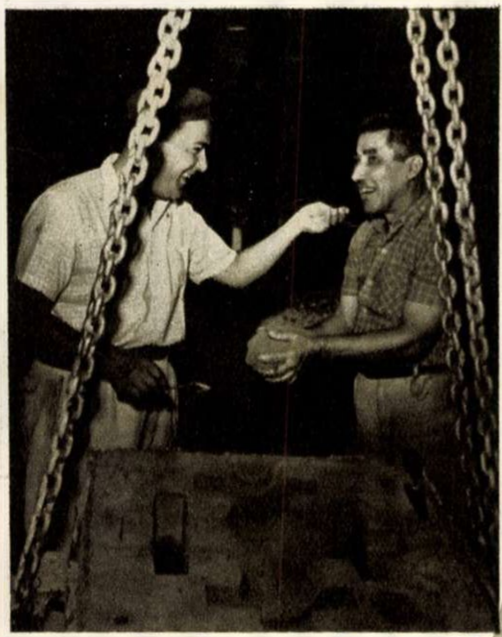

↑ *E un obicei vechi al celor de la turnătorie: „Ti se strică forma, mai miroase nițeluș pămîntul!" Dar formele făcute în acea dimineață de Dumitrache Constantin, azi activist sindical, și de Gheorghe Ștefănescu, maistru la altă fabrică, n-au avut nevoie de punerea în aplicare a obiceiului. Fotografia e făcută doar ca amintire*

„... Ghici: cine-i?" (Oare o fi ghicit meșterul lăcătuș N. Braha că e vorba de lăcătușul Bocăneală Constantin, care azi e ofițer?)... ↓

În vechea salopetă (cam strîmtă), în dreptul vechiului strung! Firește că Nicolae Moraru, azi director general în Ministerul Construcțiilor și Materialelor de Construcții, nu uită că în această fabrică a lucrat ani de-a rîndul. ↓

PREȚUL 1,50 LEI

Bibl. Cent Regi

SĂPTĂMÎNA CRUCII ROȘII a R.P.R.

8-15 septembrie 1957

Biblioteca. Dep.

- Fotoreportajul săptămînii: Sus cortina!
- O elegie de Ovidiu în tălmăcirea lui Eusebiu Camilar.
- Eu, ma'mare şi alţii despre Rock and Roll de Dan Deşliu.
- O scrisoare pierdută – pamflet de George Macovescu.
- În ritm atomic – reportaj de C. Coporan.
- Evadat din beznă (II)

Proletari din toate ţările, uniţi-vă!

FLACĂRA

REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ ŞI LITERAR-ARTISTICĂ

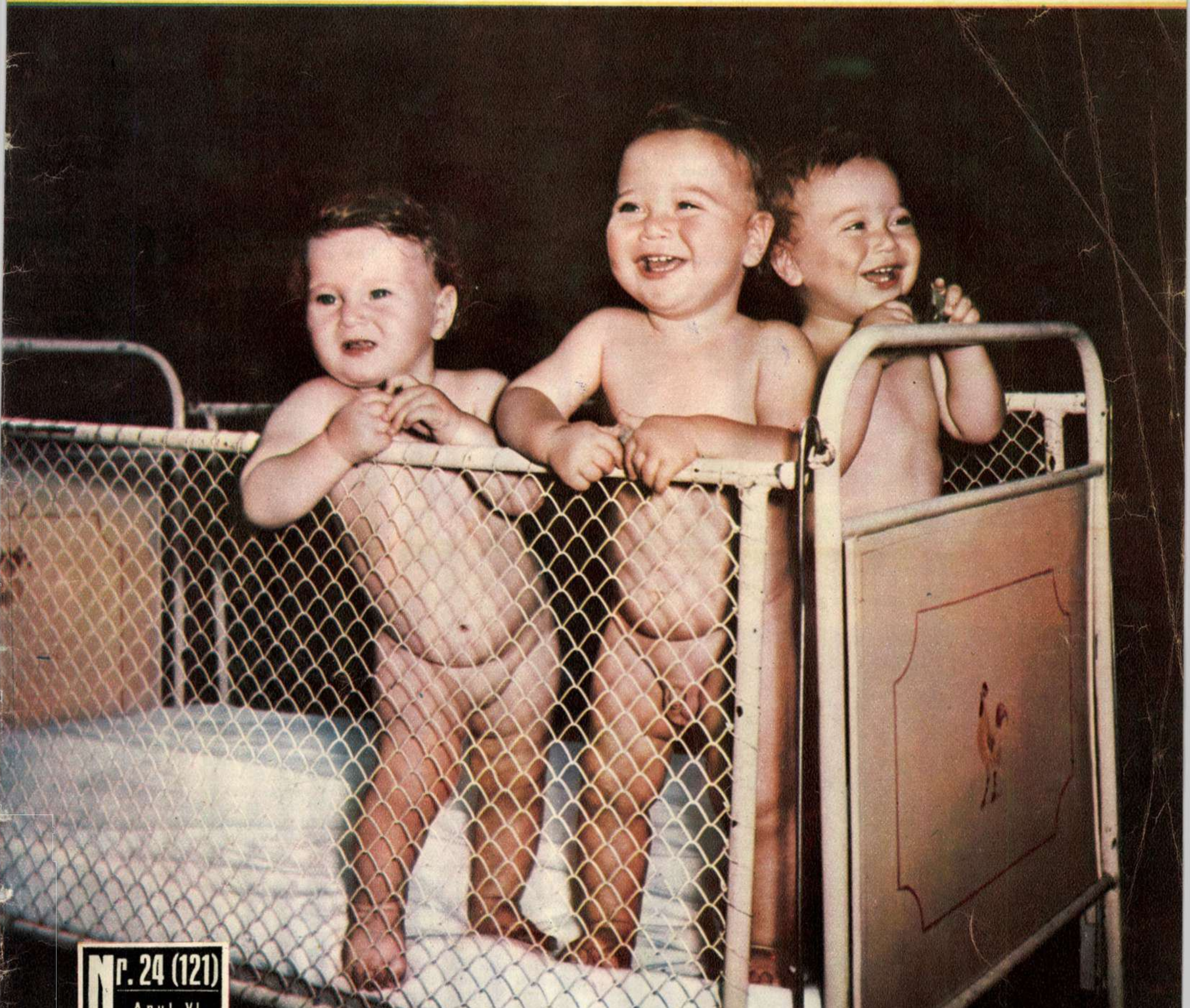

Nr. 24 (121)
Anul VI
14 sept. 1957

TRIO LASCU
(pag. 15)
Fotografie
de A. LOVINESCU

fotoreportajul săptămînii

Sus cortina!

Fotografii de A. MIHAILOPOL

Orice început de stagiune teatrală are un caracter sărbătoresc. Cu atît mai mult, în această toamnă, fiind vorba de cea de-a zecea stagiune a Republicii. Zece ani, în care numărul teatrelor din ţara noastră a crescut de peste trei ori; zece ani, în care au apărut noi şi noi promoţii de actori, regizori şi scenografi; zece ani, în care s-au creat nenumărate noi lucrări originale şi s-au adus la lumina rampei cele mai valoroase opere ale dramaturgiei noastre clasice, precum şi ale tezaurului dramatic universal.

Pentru a marca acest jubileu, cele aproape 40 de teatre de proză ale patriei noastre vor prezenta mîine zecilor de mii de spectatori cîte o premieră originală. Aşadar, aproape 40 de piese romîneşti, de la Alecsandri şi Davilla şi pînă la Ion D. Şerban, „prîslea" debutanţilor în dramaturgie.

Teatrele bucureştene s-au preocupat ca începutul stagiunii să coincidă cu începutul carierei unui nou autor dramatic. Astfel, alături de „Ovidiu" de V. Alecsandri, pe care îl prezintă Teatrul Naţional, şi de noua piesă a lui Ştefan Tita, „Flacăra vie" (scrisă în colaborare cu un debutant în dramaturgie, Liviu Floda), pe care o va juca Teatrul Tineretului, vin să se înregimenteze în rîndurile autorilor dramatici originali cinci noi nume (unele din ele bine cunoscute pe tărîmul scrisului, noi însă în dramaturgie). Tuturor, în preziua premierei, o caldă urare de succes în teatru!

Puteţi ghici din fotografie despre ce fel de piesă e vorba? Dacă nu, citiţi „cartea de vizită" a lui Ion D. Şerban. În fotografie: actorii Geta Cibolini, Florin Stroe şi regizorul Victor Bumbeşti.

În atelierele de tîmplărie ale Teatrului C.F.R. Giuleşti se construieşte... un ← copac.

„Flacăra vie" de Ştefan Tita şi Liviu Floda (Teatrul Tineretului) este numai pe jumătate o piesă de debut. Ea aduce în teatru un autor nou (Liviu Floda), o problematică nouă (fiind inspirată din activitatea unor savanţi progresişti, ca dr. Babeş, Marinescu şi Parhon) şi o greutate nouă pentru interpreţi: aceea de a crea tipurile unor intelectuali de mare anvergură. Iată-i pe actorii Al. Critico şi Ipate Mareş în luptă cu această dificultate. ↓

„Ovidiu" de Vasile Alecsandri deschide stagiunea la Teatrul Naţional, sala Comedia, ca omagiu adus poetului latin la sărbătorirea bimilenului său. Jucată pentru prima oară la 9 martie 1885, cu Grigore Manolescu, Aristiţa Romanescu şi C. Nottara în rolurile principale, piesa constituie astăzi baza unui spectacol de factură modernă, realizat în regia Marietei Sadova, avînd în distribuţie pe George Vraca, Maria Botta ş. a.

TEATRELE DIN REGIUNI ÎN ÎNTRECERE CU CELE DIN CAPITALĂ

Şi teatrele din regiuni prilejuiesc, la deschiderea acestei stagiuni, cinci debuturi în dramaturgie:

a) La Teatrul Naţional din Craiova *se va prezenta* „Tudor din Vladimiri", *lucrare de debut a poetului şi esseistului* Mihnea Gheorghiu.

b) *Şi* Teatrul de Stat din Constanţa *a făcut o potrivită alegere, înscenînd o nouă piesă despre poetul* Ovidiu, *al cărui bimilenar îl sărbătoreşte întreaga omenire. Lucrarea, în versuri, se datorează lui* G. Sălceanu.

c) *Al treilea dramaturg debutant e în acelaşi timp creatorul primei piese de teatru (ce se prezintă pe scenă) inspirate din realităţile de azi ale populaţiei germane din ţara noastră. E vorba de* Johann Szekler *şi de piesa lui* „După furtună", *pe care o va juca* Teatrul German din Timişoara.

d) *Şi teatrele de limbă maghiară înscriu debuturi.* Teatrul Secuiesc de Stat din Tg. Mureş *prezintă lucrarea lui* Szabo Lajos, „Refugiul", *care va vedea lumina rampei şi la secţia maghiară a* Teatrului de Stat din Oradea.

e) *În fine,* Teatrul Maghiar din Cluj *va deschide stagiunea cu piesa de*

Nu încercaţi să regăsiţi momentul din fotografie în spectacolul Teatrului Municipal; el se petrece într-o pauză, la una din primele repetiţii cu "Horia" de M. Davidoglu şi — speră Septimiu Sever, proprietarul ţigărilor, nu se va mai repeta.

Din nou „Ovidiu", privit de data aceasta din unghiul maestrului perucher Romaniţă.

În atelierele de croitorie ale Municipalului, sub „privirea" strălucitoarelor costume din „Don Carlos", se lucrează acum costumele pentru „Horia" şi „Judecata".

Luminile îşi au şi ele maiştrii lor. Iată-l pe unul dintre ei, Voicicov Wilhelm, de la Teatrul C.F.R.- Giuleşti.

O recunoaşteţi pe interpreta Annei Frank, de la Teatrul Evreesc de Stat? În „Raiul de pămînt", care va fi mai mult decît un obişnuit spectacol de estradă, o vom reîntîlni pe Lia König-Stolper în numeroase roluri: Cocoş, şugaci, lumînare, cochetă... →

Se repetă „Secretul dr. Bergman". În fotografie: Magdalena Buznea şi Mircea Cruceanu. ↓

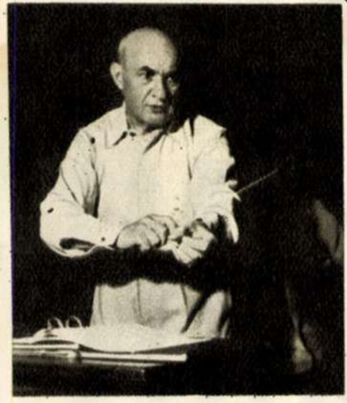

LA MULŢI ANI!

La a 70-a aniversare a sa, maestrul George Georgescu modelează cu aceeaşi energie şi exigenţă interpretările sale muzicale. Tinereţea artistică a maestrului a fost dovedită încă o dată de ultimul său concert — o adevărată sărbătoare pentru participanţii la concert şi toţi iubitorii de muzică din ţara noastră. În fotografie: maestrul Georgescu, la o recentă repetiţie.

Sidonia Drăguşanu

„SEARA RĂSPUNSURILOR"

comedie în 3 acte

Subiectul: Intr-un colectiv de actori se întreţes intrigi care par la un moment dat să ducă la un deznodămînt sumbru; dar — aşa cum ne-a învăţat Shakespeare — totul e bine, cînd se termină cu bine...

Piesa se joacă la TEATRUL NOTTARA, cu Corina Constantinescu, Eugenia Bădulescu, Tatiana Iekel etc., în regia lui Ghebal Georgescu.

Al. I. Ştefănescu

„JUDECATA"

dramă în 3 acte

Subiectul: Intr-o familie de comunişti se descoperă că unul din stîlpii casei îşi făureşte situaţia şi şi-o consolidează desconsiderînd etica muncitorească; de unde decurge... judecata.

TEATRUL MUNICIPAL prezintă piesa cu V. Ronea, Tanţi Cocea, Clody Bertola, Jules Cazaban etc., în regia lui Ionel Olteanu.

Ion D. Şerban

„CASA LINIŞTITĂ"

piesă poliţistă în 3 acte

Subiectul: Doi tineri care se iubesc, o soră care-i ocroteşte, un intrus, revolver, spionaj! — urmare în fascicola a doua.

Joacă: Maria Sandu, Geta Cibolini, Florica Milescu, Florin Stroe, Gh. Mazilu, Lucian Dinu, în regia lui Victor Bumbeşti, la TEATRUL ARMATEI.

Fred Vinea

„SECRETUL DR.-ULUI BERGMAN"

piesă în 3 acte

Subiectul: Un profesor universitar recunoaşte într-unul din studenţi, care e curtezanul fiicei sale, pe propriul său fiu, pierdut în anii prigoanei rasiale şi găsit de nişte ţărani sărmani, care cu greu îl redau părinţilor adevăraţi.

Direcţia de scenă: Lucian Giurchescu. TEATRUL C.F.R.-GIULEŞTI.

Al. Adamescu

„JUDECATA FOCULUI"

dramă în versuri în 3 acte

Subiectul: Acţiunea se desfăşoară în veacul al XIII-lea, în ţinuturile Oradiei. Asuprire feudală, lupta comună a iobagilor romîni şi maghiari.

STUDIO-TEATRUL NAŢIONAL; în distribuţie: N. Brancomir, G. Ciprian, Emil Botta, Geo Barton, Marietta Anca, E. Pătrăşcanu etc. Regia: Miron Niculescu.

MERDEKA!

Încă o perlă s-a desprins din coroana imperiului britanic. N-a căzut singură, ci a fost smulsă printr-o luptă dîrză și plină de jertfe. În amintire ne stăruie încă chipul hidos al colonialistului britanic ducînd în mîinile sale pline de sînge două capete retezate. Capete de oameni. Dintre acei oameni din Malaia, care la Londra erau numiți „rebeli“...

Și iată că acești rebeli — un popor întreg — au reușit prin luptă să aducă pe harta politică a lumii un nou stat independent: Federația Malaieză. La 31 august, la Kuala Lumpur — capitala tînărului stat malaiez independent — zeci de mii de localnici, ovaționînd și strigînd într-un singur glas „Merdeka!“ — libertate — asistau la ceremonia solemnă a predării „documentelor constituționale“ prin care Marea Britanie recunoștea independența Malaiei.

Lupta pentru deplina libertate și independență a poporului malaiez nu a luat însă sfîrșit. Malaia, rămasă dominion britanic, mai este încă puternic subordonată din punct de vedere economic metropolei britanice, trupele engleze mai rămîn pe teritoriul țării în baza unui acord cu privire la „apărare“, impus de colonialiștii care cu greu se îndură să-și ia tălpășița din regiunile unde pînă mai ieri erau stăpîni atotputernici.

Cîștigarea independenței politice a Malaiei — o dovadă în plus a destrămării sistemului colonial — constituie, însă, fără îndoială, o victorie importantă a poporului malaiez, chezășia viitoarelor sale victorii în lupta pentru libertate și progres social.

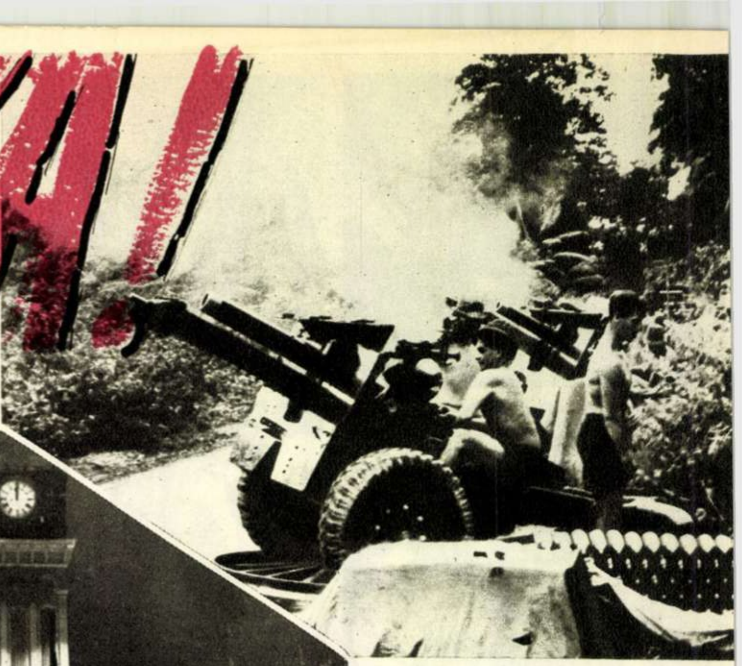

„Vînătorii de capete“ n-au reușit prin nici un fel de mijloace să înăbușe lupta pentru libertate a poporului malaiez. Malaia și-a cucerit independența. Și totuși —fotografia de față, transmisă de agenția Keystone la 17 august 1957, atestă aceasta— colonialiștii britanici au ținut pînă-n ultima clipă să demonstreze sentimentele „larg democratice“ care-i animă. În mijlocul junglei, la Sungai Siput, au fost aduse trupe aeropurtate pentru a distruge unitățile de „rebeli“ malaiezi. Nici artileria n-a fost uitată: bombardează căile de acces ale forțelor populare malaieze. Aceasta cu numai cîteva zile înainte de recunoașterea independenței Malaiei!...

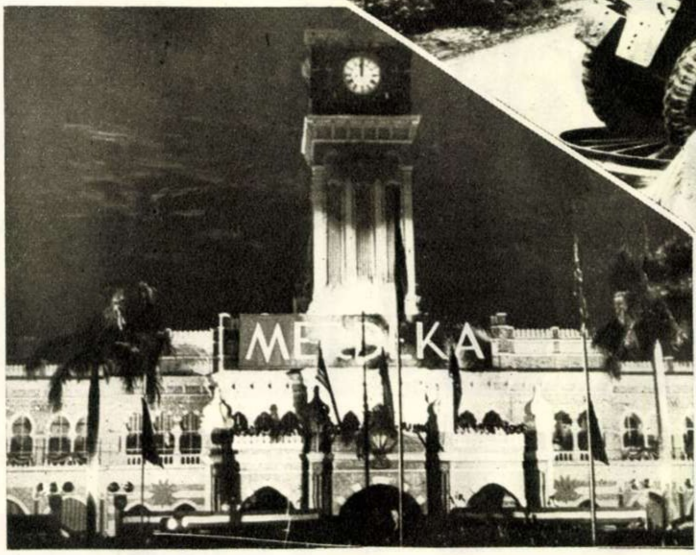

În ovațiile mulțimii, la miezul nopții, se înalță drapelul unui nou stat independent, ce a luat locul pentru totdeauna drapelului britanic în Malaie.

Pînă noaptea tîrziu, capitala Malaiei a fremătat de bucurie. Bucuria libertății cucerite...

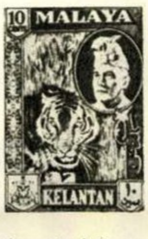

Marea sărbătoare a poporului malaiez a fost subliniată și prin emiterea unui timbru special

Sir Donald Maggilliray, fost stăpîn atotputernic în Malaia, în ultima sa postură de înalt comisar britanic. O zi neagră din viața sa și, mai ales, a imperiului britanic !...

UNITY IS
STR

Primul ministru, Tengu Abdul Rahman, rostindu-și cuvîntarea la solemnitatea proclamării Federației Malaieze.

Pe acest stadion — construit special pentru festivitatea de la 31 august — a avut loc ceremonia solemnă a proclamării Federației Malaieze. Numele dat stadionului e semnificativ: „Merdeka“—Libertate.

O scrisoare pierdută

Titlul acesta nu trebuie să dea naştere la confuzii. Nu este vorba despre cunoscuta piesă a lui Caragiale, deşi... ceva asemănare există.

Aici avem de-a face cu un alt fel de scrisoare. Gurile rele pretind că rîndurile de mai jos ar fi fost expediate de către fostul general american McCloy, fost Înalt Comisar american în Germania occidentală.

My
dear
KONRAD,

New-York, 3 septembrie 1957

Îmi închipui cît eşti de ocupat în aceste zile din preajma alegerilor, dar nu mă pot reţine să nu-ţi scriu. De cîtăva vreme mă simt neliniştit, aşa cum nu-mi aduc aminte să fi fost vreodată. Să fie bătrîneţea, să fie oboseala, nu ştiu ce dracu' se petrece cu mine, însă m-au cam lăsat nervii. Înghit medicamente, încerc să dorm cît mai mult, fac zilnic o plimbare pe jos de o jumătate de oră, fumez numai ţigarete, beau numai cinci whisky pe zi, evit eforturile, în sfîrşit, fac totul pentru a mă linişti şi nimic, nici un rezultat.

Medicii mi-au prescris să nu mai citesc ziare. Spune tu: poţi? Pentru că de aici se trage totul. Nu apuc să deschid „New-York Times", că şi văd: „Răscoală antiamericană în Taivan"; „Expulzarea ataşatului militar american din Siria"; „Arestarea unor spioni americani în Ungaria"; „Uniunea Sovietică deţine racheta intercontinentală". Parcă-i un făcut: peste tot numai înfrîngeri.

De aceea m-am şi gîndit să-ţi scriu. Ar fi îngrozitor, dragă Kony, să pierdem alegerile în Germania Federală. Nu mă îndoiesc că ai luat toate măsurile, însă, ca specialist în problemele voastre, lasă-mă să-ţi dau cîteva sfaturi.

Încă din vremea cînd eram Înalt Comisar, ţi-am spus că trebuie să acordăm atenţie muncitorilor.

Interzicerea partidului comunist a fost cît se poate de binevenită, numai că tu ştii cum este cu comuniştii ăştia: cu cît strîngi şurubul, cu atîta sînt mai tari. Oricît, însă, faptul că nu se pot prezenta în alegeri constituie o uşurare, cu condiţia ca să nu-i scapi din vedere.

Am auzit că aveţi un plan, ca în ziua alegerilor centrele muncitoreşti să fie împînzite cu forţe poliţieneşti, care să nu permită nici o mişcare. Mi-au plăcut foarte mult măsurile şefului poliţiei din Hamburg, care vrea „să-i ţină pe muncitori tot timpul sub un control sever". Ştiu eu ce înseamnă aceasta! Konrad, dă-i dispoziţii ca trupele lui să aibă armele încărcate şi să nu ezite să tragă fără somaţie.

N-ar fi rău, dacă ar face apel la nişte vechi specialişti. Vezi că şi noi, şi englezii, i-am eliberat pe toţi cei arestaţi pe vremuri, cînd am făcut greşeala de neiertat de a respecta pactul de la Potsdam. Bieţii oameni au stat atîta timp lipsiţi de libertate, în vreme ce noi aveam nevoie de ei!

Ei, dar bine că mi-am adus aminte! Am citit cu mult interes că la Karlburg a avut loc întîlnirea internaţională a S.S.-iştilor. Bună treabă Konrad! Nici nu se poate ceva mai potrivit pentru a le mai tăia nasul domnilor muncitori! Ai văzut ce frumos a vorbit Kurt Meyer, ştii — fostul comandant al formaţiilor de tineret hitleriste? N-am ce zice, i-a pus la punct pe toţi, cînd a declarat: „Ne-am făcut datoria în timpul războiului... Poporul german trebuie să ştie că S.S.-iştii au fost calomniaţi!" Păi, nu-i aşa? Aceste trupe de elită au fost ponegrite pe nedrept. Nu zic, şi-au mai făcut ei de cap pe ici, pe colo, dar ce frumos au lucrat în Polonia, Cehoslovacia şi, mai ales, în Uniunea Sovietică!

Ai grijă de ei, Kony! Băieţi buni şi săritori la nevoie! De altfel, află că ştiu totul. Mi s-a raportat despre conferinţa de la Stuttgart a foştilor colaboratori ai lui Hitler, conferinţă la care l-ai trimis pe Gerstenmeier. N-am habar de ce ţi s-a comunicat, dar noi sîntem informaţi că a făcut o bună impresie faptul că un colaborator intim al tău, preşedinte al Bundestagului, a promis foştilor conducători ai partidului lui Hitler o completă reabilitare, în cazul că vor da dovadă de loialitate faţă de guvernul tău. Vezi că poţi conta îndeosebi pe Sepp Dietrich. Experienţa lui de general S.S. îţi poate fi de mare folos.

Dar să ne întoarcem la alegeri. Ai grijă, dragă Konrad, şi concentrează-ţi focul împotriva partidului social-democrat. Nu se poate să nu-şi fi băgat nasul comuniştii pe acolo, pentru că masa social-democraţilor a cam luat-o razna. Ai văzut că au început să-i huiduiască pe conducători? Chestia e tare complicată. Cu şefii partidului ne-am înţeles şi vedem că pînă acum respectă contractul. Aşadar, foc împotriva partidului social-democrat „infectat de comunism", însă mai cu grijă pentru conducători.

Pe de altă parte, strînge legăturile cu Partidul German. Noi am luat măsuri ca ei să vă susţină, militînd pentru un guvern de mînă forte, pentru politica N.A.T.O. şi pentru echiparea diviziilor voastre cu armament atomic.

După cîte ştiu şi Partidul Refugiaţilor o să vă susţină. De altfel, programul lor nu diferă de al vostru: reînarmare, politică antisovietică, revendicarea frontierelor Germaniei din 1937... Dacă observi că în ultimul moment încearcă să vă şantajeze, adică să vă ceară bani, adu-le aminte că am dat dispoziţie la „Chase Naţional Bank" ca, prin „Asociaţia monopolurilor germane", să li se plătească două milioane de mărci pentru propaganda electorală. Mai mult, nici un pfenig!

De altfel, s-a hotărît ca aceeaşi asociaţie să verse în casa partidului tău, pentru ultimele cheltuieli în campania electorală, încă zece milioane de mărci, ajungînd astfel la treizeci de milioane. Vreau să-ţi spun că industriaşii voştri s-au cam tocmit. Voiau să dea mai puţin. Am impresia că aceşti cărpănoşi nu înţeleg importanţa alegerilor de acum; nu-şi dau seama că dacă le pierdem, începe toboganul. În calitatea ta de membru în consiliul de administraţie de la „Deutsche Bank", „Lufthansa", „Concernul electric renano-westfalian", „Concernul Wehrhan", ai putea să le atragi atenţia să lărgească acum băierile pungii, cît nu este prea tîrziu.

Trebuie să recunosc că programul vostru electoral conţine noutăţi. Chestia cu capitalismul popular mi-a plăcut. Am folosit-o şi noi şi ne-au căzut destui în plasă. Daţi-i înainte, fiindcă agitînd această lozincă, o să mutaţi vîntul din pînzele corăbiei social-democraţilor în pînzele voastre.

Nu-mi place, însă, că nu sînteţi mai tari cu cei din Germania răsăriteană. Dacă nu poţi tu s-o faci, dă-le drumul celor din Partidul Refugiaţilor, S.S.-iştilor, pune-i pe toţi să strige că guvernul din Berlin este vîndut Moscovei. Cunoşti formula, cunoşti limbajul. Nici o jenă, dragă Konrad, pentru că altfel curentul existent la voi pentru reunificarea Germaniei devine fluviu, iar simpatia pentru Berlin devine o boală generală.

Cred, de asemenea, că n-aţi făcut destulă propagandă antisovietică. Zău, parcă aţi uitat meseria! Vezi că ai pe acolo nişte băieţi pricepuţi, colaboratori apropiaţi ai lui Goebbels. (S-a sinucis, dobitocul! Ce treabă bună ne-ar fi făcut acuma!). Reluaţi vechea poveste cu „pericolul roşu", „invazia Europei", „pregătirile de război"; spuneţi că pe Elba stau gata de atac 500 de divizii sovietice, spuneţi ce veţi vrea, minţiţi, minţiţi cît mai mult, pentru că, ştii prea bine, cu cît minciuna este mai mare, cu atît este mai crezută. Luaţi exemplu de la presa noastră, de la Vocea Americii, de la Europa Liberă...

Mărturisesc că, scriindu-ţi toate acestea, m-am mai calmat. Îţi dai seama că dacă nu cîştigăm alegerile, dacă tu nu mai eşti în fruntea guvernului de la Bonn, se năruie totul: N.A.T.O., bazele aeriene, business-ul nostru, totul, totul, dragă Kony, se duce ca şi cînd n-ar fi existat niciodată. Nu-i păcat de noi, de munca noastră? Adu-ţi aminte de eforturile făcute în vremea cînd eram Înalt Comisar la voi, de planurile noastre!

Fii energic, my dear! Îmi pun toată speranţa în tine, în experienţa ta şi în a celor ce te înconjoară. Nu precupeţi nimic. Orice, pentru a învinge.

Heil!
McCLOY

Pentru conformitate cu originalul:
George MACOVESCU

ALEGERILE DIN GERMANIA

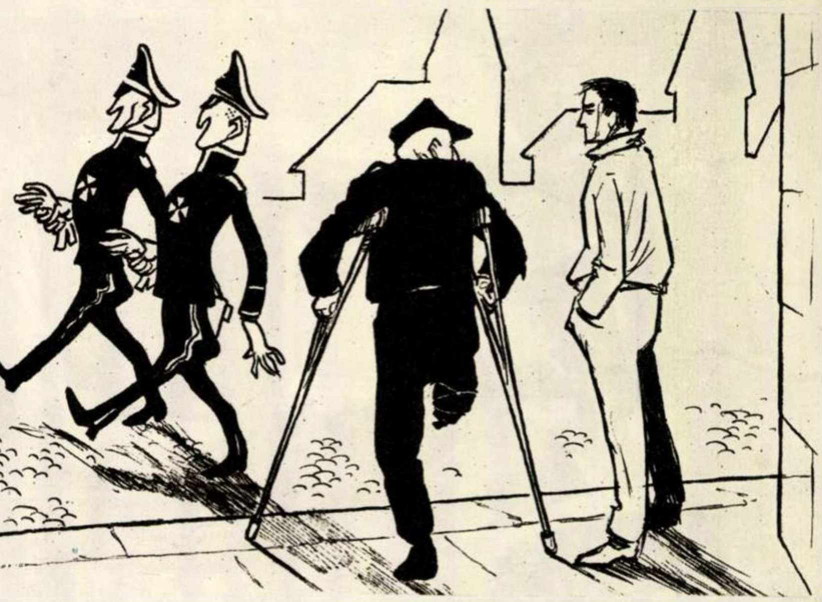

— Eu le-am dat un picior în război; voi trebuie să le daţi un picior în alegeri...

desen de Rik AUERBACH

ÎN RITM ATOMIC

de Constanța COPORAN

Fotografii de E. IAROVICI

Ciclotronul... Acum un an și jumătate, cînd am dat drumul unei notițe ce cuprindea cuvîntul acesta ciudat, am controlat de vreo trei ori felul cum l-am scris și m-am surprins, înciudată, că-l rostesc mereu cu aceeași greutate. Lună de lună, viața mi-a impus apoi — dumneavoastră nu? — alfabetizarea atomică. Azi atom, mîine fisiune, poimîine reactor. Un fel de „az-buche" modern, ultramodern, cu care generația mea, din țara mea, nu credea să aibă de-a face atît de curînd. Cu cei mai tineri ca noi s-a petrecut altceva. Ei au învățat reacțiile nucleare o dată cu poeziile lui Eminescu. Au desființat, fatal, cercurile izolatoare de miraj și de legendă din jurul uraniului, al deuteriului. Discută despre ele ca despre pîine și despre apă, lucrează la construcții atomice, se specializează ca studenți, dacă vor, în fizică nucleară și au certitudinea că vor fi plasați în centre atomice așa cum au absolvenții în medicină certitudinea că vor fi plasați să lucreze în spitale sau dispensare. La cei din generația de pînă la zece ani, la onor puștimea noastră, procesul de însușire a mentalității atomice este și mai direct. La ei se petrece, dacă vreți, o osmoză. O trecere directă în conștiința, în constituția lor, a modernismului atomic. E mai mult decît firesc. Dacă tatăl lui Mihăiță construiește ciclotronul și tatăl lui Gică lucrează la reactor, atunci Gică și cu Mihăiță nu pot construi din cuburi decît reactoare și ciclotroane...

Da, cu generația noastră, cu generațiile mai bătrîne decît a noastră a trebuit să se petreacă un proces de acomodare. Mă gîndesc la încercatul constructor Grünn. Mă gîndesc la montorul Grandori și la alții. Cînd au auzit că urmează să se construiască un reactor și un ciclotron, s-au întrebat simplu: ce-or mai fi și astea? Cînd s-au dumirit, s-au hotărît să vină pe șantier. Cînd au început să lucreze, s-au antrenat. Cînd au dat de greutatea treburilor nemaivăzute și nemaifăcute, s-au înverșunat. Azi sînt entuziasmați. Grünn spune patern: „Ciclotronul nostru", iar Grandori îi asigură pe întîmplătorii reporteri că la montarea viitorului ciclotron va ști să lucreze cu echipa lui mult mai bine și mai iute...

CICLOTRONUL

Prin fereastra largă văd în față clădirea reactorului, coșul său zvelt, masivele sale turnuri de răcire. Această primă instalație atomică a noastră a intrat de curînd în funcțiune. A devenit, adică, un izvor de neutroni care servesc la cercetarea nucleului atomic și la producerea radio-izotopilor...

Curînd va intra în funcțiune și ciclotronul... Mă aflu în clădirea lui, într-o încăpere ce aduce ca dimensiuni cu o sală de festivități. În jur se agită zeci de oameni: montează, sudează, migălesc legături electrice. Împreună cu viitorul șef inginer al ciclotronului, stau la o masă — mai bine zis stăm în picioare, lîngă o masă, și... discutăm fizică atomică. E o masă cu totul neobișnuită: masa de comandă a ciclotronului. De aici, peste puțină vreme, cînd constructorii, montorii și electricienii își vor fi terminat treaba, cînd nu va mai pluti praf prin aer, cînd totul va arăta ca în pozele despre automatizare care ne impresionează atît — de aici, omul cu care stau acum de vorbă va pune în funcțiune ciclotronul. Se vor dezlănțui atunci imensele energii. Particulele alfa vor fi accelerate pînă la 25 milioane electronvolți; deuteronii, pînă la 12,5 milioane electronvolți...

Deci aici e sala de comandă. Alături e sala experimentală, a observațiilor și măsurătorilor. De aici, cu ajutorul celor mai sensibile aparate, echipa de cercetători va urmări experiențele din sala ciclotronului. Cînd spui „experiențe" îți reprezinți un laborator în care cercetătorul lucrează imediat, nemijlocit, asupra experimentului. Aici, la ciclotron, va fi cu totul altfel...

Sala experimentală este despărțită de sala ciclotronului, a radiațiilor primejdioase, printr-un perete de beton lat de doi metri. În perete se află o ușă metalică. Cît de versat scriitor de povestiri științifico-fantastice ar trebui să fiu, ca să văd descriu? Cilindrică, înaltă de 3 m, cu un diametru de 2,40 m, ea e construită din oțel și va fi umplută cu apă, în vederea protecției. Iat-o glisînd pe șinele-i groase, rotindu-se și aducîndu-și în fața mea fanta de trecere din sala experimentală spre sala ciclotronului. Pășesc cu emoție prin deschidere... Cît de puțin se va trece prin această ciudată paserelă, la ciclotron, după ce instalația va intra în funcțiune!... Și cîte dozări de radiații va face dozimetristul, pînă se va convinge că aerul de la ciclotron nu mai este primejdios și că metalicul colos în chip de ușă își poate îmblînzi autoblocajul electric, pentru a permite omului să-i calce paserela spre ciclotron!...

În sfîrșit, sala ciclotronului... Teatrul de luptă al cercetătorului, cu tainele materiei. Iată ciclotronul, acceleratorul de particule încărcate electric. Privesc monumentala instalație și caut să identific părțile sale componente, după schița desenată în pripă, dar cu mult spirit pedagogic, de inginer, pe carnetu-mi de notițe. Iată electromagnetul de 120 de tone... Vă imaginați dimensiunile lui, nu? Cînd instalația va intra în funcțiune, el va crea cîmpul magnetic în care se vor mișca particulele încărcate electric emise de sursa de ioni din inima instalației.

Iată polii electromagnetului și, în capcana lor, camera de accelerare, vidată. Datorită cîmpului electric alternativ creat într-însa, particulele încărcate sînt accelerate pînă la colosale energii; și cu aceste viteze extraordinare ele aleargă ca niște spiriduși nebuni, prinși într-o ciudată horă spiralată. Imaginați-vă spiridușii dansatori: deuteroni (nuclee de hidrogen greu), particule alfa (nuclee de heliu), protoni (nuclee de hidrogen)... Și imaginați-vă viteza sarabandei lor corespunzătoare unei energii de 12,5 milioane electronvolți la deuteroni și 25 milioane, la particule alfa...

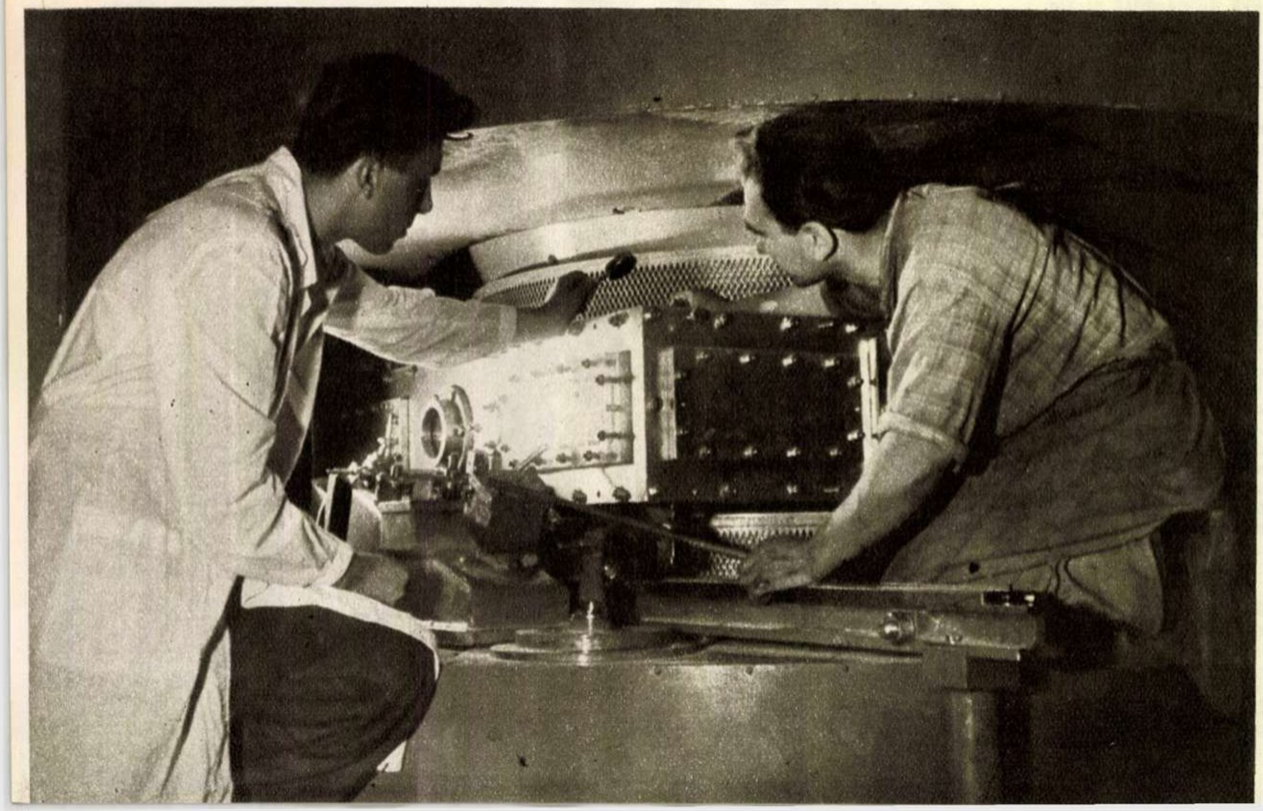

Inginerul Nistor Mihai și montorul Popescu Niculae fac o verificare a camerei de accelerare a ciclotronului.
←

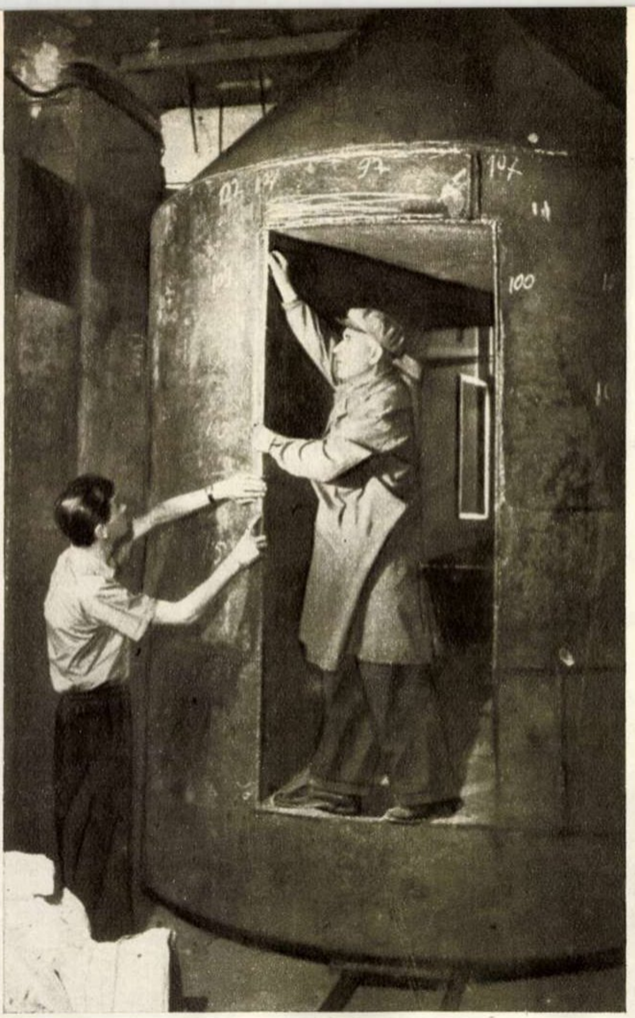

Sînt examinate cu grijă sudurile marii uşi cilindrice cu fantă.

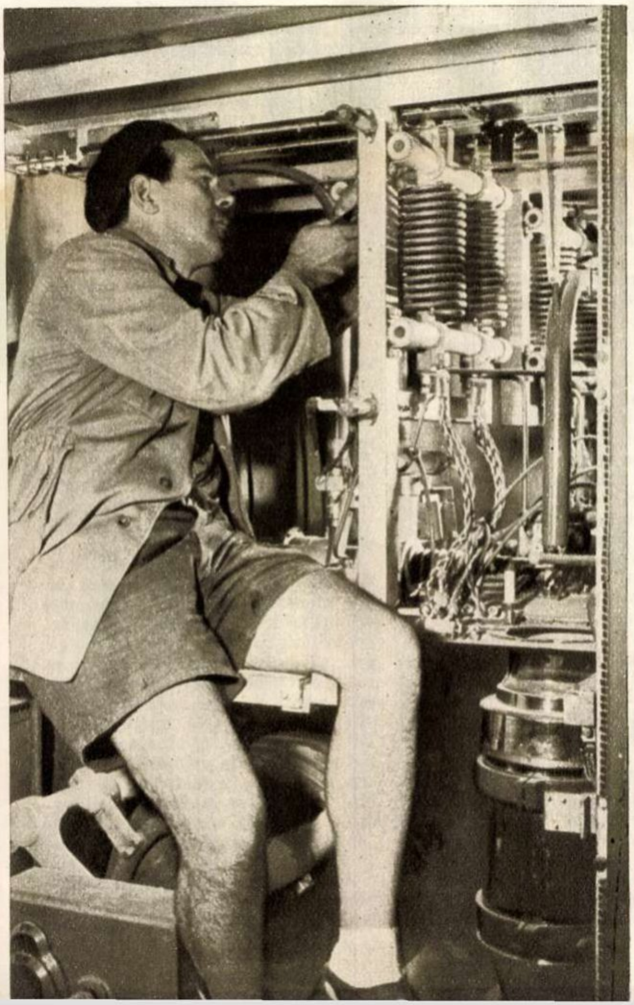

O verificare a circuitelor electrice ale staţiei de emisie radio; această staţie alimentează ciclotronul cu ← tensiune de înaltă frecvenţă.

Accelerate în felul acesta, particulele încărcate constituie o imbatabilă artilerie. Începe bombardamentul. Arena este camera de reacţie. Ţintele sînt nucleele atomilor aflaţi aici. Nuclee de carbon, de sulf, sau de alte substanţe, a căror comportare sub bombardamentul particulelor încărcate îi interesează pe cercetători... Iată dar cum, cu ajutorul ciclotronului, se va putea pătrunde în miezul nucleului atomic, pentru descoperirea de noi secrete ale materiei... Şi tot cu ajutorul ciclotronului se vor putea produce izotopi radioactivi, atît de necesari industriei, medicinei şi cercetărilor din diferite domenii de activitate ştiinţifică.

OAMENII

Trec printr-una din zecile de săli ce adăpostesc instalaţiile auxiliare ale ciclotronului. (Ca şi ciclotronul, toate instalaţiile ne-au fost furnizate de Uniunea Sovietică).

În dreapta mea, în faţa unui tablou electric, un băieţandru. La vreo cîţiva metri de el, apărînd pe uşă, un altul:

— Terminaşi, Sandule?

— Terminai.

Vorbeşte din nou proaspătul venit, dînd din cap (în glumă), aşa cum l-o fi văzut făcînd pe şeful lui (în serios), atunci cînd e sceptic:

— De terminat, oi fi terminat tu... Dar cum?

Jignitul se încruntă, tace, îl priveşte lung. Apoi, cu ciudă:

— Ascultă, bă, ce tot mă iei în balon?

Şi deodată, ca suprem reproş:

— Crezi că mă joc de-a ciclotronu'? Ori lucrez serios, ori mă las păgubaş!...

Categoric, una din două. Ciclotronul nu admite o treabă tîrguită, mediocră. Aici ţi se cere un ritm deosebit şi un lucru de înaltă calitate. Şi este impresionant cît de adînc au înţeles oamenii acest lucru.

...Stan Gheorghe, cu echipa lui de unsprezece zidari, a pus primele cărămizi ale ciclotronului. Cînd au început turnările de betoane, a trebuit să se treacă la lucru în două schimburi. În acelaşi timp, trebuiau executate, în paralel, lucrările de exterior. Volumul de muncă crescuse deci considerabil. Se impunea lărgirea echipei. Dar asta însemna timp pentru instruirea şi calificarea noilor veniţi; şi nici o clipă nu putea fi pierdută. Şi atunci cei doisprezece zidari au hotărît să-şi ia asupră-le tot lucrul. A fost un asalt de muncă eroică, susţinut uneori în lupta cu frigul şi cu nesomnul, pînă la uitarea de sine.

... Montorul şef de brigadă Sas Alexandru. A lucrat şi şi-a îmbogăţit experienţa pe şantierele celor mai mari centrale electrice ale ţării. Dar, aşa cum o spune şi el, niciunde munca nu i s-a părut mai interesantă, mai atrăgătoare, decît pe „şantierul atomic". După ce a terminat lucrările la reactor, a venit la ciclotron. Ca şi Grandori, trece drept unul dintre montorii cei mai... „de temut". „De temut" sub aspectul cunoştinţelor şi al calificării profesionale, sub aspectul hărniciei sale, uneori ieşite din comun. Iată-l, tîrziu, sîmbătă după masă, prăfuit, năduşit, obosit după săptămîna de lucru. Dă ultimul raport inginerului, înainte de plecarea acasă. Şi, la despărţire, îi spune că a doua zi va pune la punct o nouă lucrare.

— Mîine? — întreabă inginerul. Dar mîine e duminică. Nu-i nevoie să vii...

— Asta o spuneţi dumneavoastră — răspunde simplu Sas. Eu am planurile mele, socotelile mele... Aşa că...

Aşa că lucrez. Pentru că am planurile şi angajamentele mele. Pentru că mă atrage şi-mi place munca la ciclotron. Pentru că mi-e dragă construcţia aceasta, vreau s-o văd gata cît mai iute şi — de ce să n-o spun? — vreau să mă mîndresc atunci că am lucrat şi eu la ea...

ÎNCHEIERE

La ora cînd scriu aceste rînduri, inginerii, tehnicienii şi muncitorii noştri, ajutaţi la fiecare pas de inginerii şi tehnicienii sovietici specialişti, dau bătălia finisării lucrărilor ciclotronului. La ora cînd dumneavoastră veţi citi rîndurile mele, lucrările actuale vor fi depăşite. Dar veşnic prezente şi vii vor fi faptele de muncă şi dovezile de entuziasm ale constructorilor ciclotronului.

... Mă gîndesc la generaţiile de după noi; la generaţiile pe care încă nu le cunoaştem, care vor veni. Cred că ele vor învăţa nu numai fizică nucleară, ci şi istoria fizicii nucleare în ţara noastră. Şi alături de numele savanţilor noştri atomişti, alături de numele cercetătorilor descoperitori, vor fi trecute în această istorie şi numele constructorilor primului reactor şi ai primului ciclotron romînesc.

Virgil TEODORESCU

MEDGIDIA

De te-abăteai spre malul cu lintiţi şi şovar
pe drumul ce-altădată tăia al bălţii pîntec
te ameţea duhoarea nămolului amar
şi-ţi chinuia auzul batracianul cîntec.

Se tolănea amiaza cu soare cald în stuf
în aerul ca sticla de Turda limpezită,
dar spre amurg ţînţarii, besmetici de zăduf,
ţîşneau în rotogoale, ca fumul dintr-o plită.

Prin casele de piatră bolnavă şi chirpici
se aprindea tizicul în faţa uşii scunde
care-mpletea o plasă, spre-a nu putea pătrunde
aceste fiare crude cu trompele lor mici.

Azi, însă, balta fuge-n pămînt, secată toată,
şovarul îşi trăieşte coşmarul de sfîrşit
şi în văzduh se stinge nocturnul zumzuit
al fiarelor de pradă cu trompa retezată.

AMINTIREA

Îţi cade amintirea la picioare
În rotogoale moi, ca o ninsoare,
Şi uneori rămîi pe loc şi-ngheţi
Cu tălpile-nfundate în nămeţi.

Răsună vremea-n tine ca-ntr-o scoică
Dar spre-nserat cînd trece-n zbor o troică
Peste omătul gros, cu caii-n spume,
Faci semne să te ia — şi-ajungi în lume.

VÎLTAVA

Trec peste poduri. Apa, gîlgîitoare, sumbră
se-apleacă pe sub ele ca o umbră.

Trec peste poduri. Cerul verzui ca de petrol
atîrnă ca un pod imens în gol.

Ce sur e totul, ca-n legende vechi!
Trec spre coline-ndrăgostiţi perechi

Şi Vîltava, prin ceaţa care cerne,
milenii la picioare le aşterne.
Praga, 1957.

Articol scris special pentru „Flacăra"

de **LANTOS László**
redactor al ziarului Esti Hirlap-Budapesta

AL 115-lea MARTOR

A trecut aproape un an de la înfrîngerea contrarevoluţiei. Rănile au fost în mare parte vindecate. Au fost reparate aproape toate clădirile avariate, iar azi se mai lucrează numai la acelea care au avut foarte mult de suferit.

În Budapesta se desfăşoară o muncă de mari proporţii. Apar noi construcţii, nu numai în locul celor care au trebuit să fie dărîmate din cauza gravelor avarii suferite în zilele contrarevoluţiei, ci şi pe locurile rămase virane după cel de-al doilea război mondial. În locul „Galeriei Modei Maghiare", incendiate de contrarevoluţionari, se va ridica cel mai mare şi mai modern magazin din Europa centrală. Chiar la fostul sediu al contrarevoluţionarilor, pe un teren uriaş, se lucrează intens. Piaţa va fi lărgită, circulaţia vehiculelor va fi raţionalizată şi, în felul acesta, se va rezolva o veche problemă de urbanistică. Pe calea Rákoczi a şi început construcţia unui mare bloc de locuinţe cu şase etaje. În locul Palatului Regenţei din Buda, care a fost aruncat în aer în timpul războiului, se ridică acum un bloc cu şapte etaje. În afară de numeroase locuinţe, va fi amenajat aci cel mai frumos restaurant din Buda.

... Bătrîna Budapestă devine din zi în zi mai tînără şi mai frumoasă.

★

Deasupra capitalei maghiare coboară pe nesimţite o seară liniştită şi răcoroasă. Străbat străzile — calea Rákoczi, învăluită de la un cap la altul într-o pădure de schele, bulevardul care porneşte întortocheat de pe malul Dunării — privesc casele şi mă minunez. Dispar pe rînd din chingile lor scările constructorilor şi dindărătul schelelor se ivesc faţadele întinerite. Sînt vechile noastre case budapestane, colorate în cenuşiu pal sau în verde deschis. Jaluzelele portocalii zîmbesc în umbrele serii. Mă minunez adăstînd urmele harnicelor mîini muncitoreşti, dar deodată vînzătorul de ziare îmi strigă în urechi, oferindu-şi ziarul:

— Telegramă de protest adresată secretariatului O.N.U.... Telegrame de protest...

Glasul se pierde în vuietul străzii. Mă întorc la restaurant şi cer un pahar cu bere. Lîngă mine vorbesc doi muncitori:

— La noi a fost azi miting fulger. A vorbit inginerul...

— Noi am semnat chiar la locul de muncă, aşa, cu mîinile pline de ulei... S-a cam pătat hîrtia...

O frămîntare subită a cuprins azi Budapesta. Muncitorii de la Csepel au trimis vineri dimineaţă 24.000 de semnături la Ministerul de Externe. Cu miile, cu zecile de mii curg telegramele şi scrisorile din toate colţurile ţării, purtînd în ele un singur gînd, un singur mesaj:

— Să fie retrasă de pe ordinea de zi a O.N.U. aşa-numita „problemă ungară"! Să nu se amestece nimeni în treburile noastre interne!

Pe şantierul celor 2000 de apartamente ce se construiesc în cartierul budapestan Lágymányos. Prin folosirea elementelor prefabricate, se scurtează timpul de construcţie cu 80%. Pînă acum au şi fost predate locatarilor 220 de apartamente, iar pînă la 1 decembrie vor fi predate încă 194.

Tovarăşul Ianoş Kadar, preşedintele Consiliului de Miniştri al R.P.U. şi prim-secretar al C.C. al Partidului Muncitoresc Socialist Ungar, în mijlocul participanţilor la un miting din Kisujszállás, cu prilejul sărbătoririi „Marilor zile cumane".

După cum se ştie, Comitetul special al O.N.U., avînd în frunte pe vechiul şi înrăitul trădător de patrie danez Alsing Andersen, a întocmit un raport care cuprinde două volume cu un total de 500 de pagini, adică 150.000 de cuvinte, cu privire la aşa-zisa „problemă ungară". Credincios sieşi, Andersen a prelucrat în întregime declaraţiile a 114 trădători de ţară mai mari sau mai mici, aidoma lui. Dintre aceştia, 111 sînt necunoscuţi, iar restul de trei sînt foarte importanţi — cei trei „K": Kéthly — Király — Kővágó, figuri arhicunoscute în Ungaria. Kéthly Anna: social-democrată de dreapta, înrăită trădătoare a muncitorimii. Király Béla: rudă apropiată a lui Gömbös Gyula, generalul lui Horthy. Kővágó József, primarul de tristă memorie al Budapestei.

Desigur, în faţa imperialiştilor, cuvîntul unor asemenea personaje are greutate; el poate fi cîntărit numai în dolari-aur. Pot fi crezute şi declaraţiile lor: că albul e negru, că da înseamnă nu, că ziua e totuna cu noaptea — atunci cînd este vorba de evenimentele de la sfîrşitul anului 1956 din Ungaria. Ei pot plăsmui oricîte asemenea baliverne în faţa domnului Andersen, cu o ardoare demnă de o cauză mai bună, spre bucuria urechilor de măgar ale exportatorilor de „democraţie" şi „libertate" *made in U.S.A.*

Ar fi însă inutil să discutăm plăsmuirile acestor lepădături ale istoriei. Este de ajuns dacă autorul acestor rînduri — ca al 115-lea martor — depune, fie şi neinvitat, mărturie în faţa opiniei publice. Fiecare cetăţean al Romîniei — cărora li se adresează articolul — să fie, aşa cum doreşte şi martorul, judecător sincer şi nepărtinitor, alături de reprezentanţii din cadrul O.N.U.

Martorul locuieşte la Kőbánya, unul din cele mai mari cartiere muncitoreşti din Budapesta. În dimineaţa zilei de 23 octombrie 1956, el a fost la fabrica de automobile, apoi, pînă la ora 2 după miezul nopţii, a stat la sediul organului central al partidului, „Szabad Nép", şi a văzut următoarele: înainte de amiază apăruseră la fabrica de automobile nişte necunoscuţi, avînd la ei manifeste. Muncitorii — în special cei vîrstnici — i-au luat la goană cu manifestele lor cu tot. Starea de spirit a fost destul de calmă; muncitorii îşi vedeau de treabă. La amiază, în birou a avut loc o serioasă discuţie de specialitate în legătură cu aparatele de radio montate în automobile. După-amiază mulţimea a început să se strîngă în faţa sediului ziarului „Szabad Nép". Către ora 6 s-a putut auzi următorul cuvînt de ordine: să fie stinsă steaua roşie de neon. Paza s-a conformat. Apoi s-a cerut ca steaua să fie dată jos. Pe la ora 8 nişte indivizi necunoscuţi, cu mutre suspecte, au pătruns în clădire. Aveau la ei nişte pachete cu arme. Susţineau că din clădirea postului de radio s-a tras cu ele asupra demonstranţilor. La întrebarea martorului dacă se trage din interiorul clădirii şi cum de au ajuns ei să deţină cartuşe, s-a răspuns cu ameninţări grosolane. Ceva mai tîrziu martorul a văzut cu ochii săi, civili înarmaţi în jurul Teatrului Naţional. În rîndurile celor care urlau se auzeau lozinci şovine şi imprecaţii la adresa partidului. În jurul orei 10 bandele de huligani au început să devasteze sediul ziarului; pe la miezul nopţii ei au pătruns în clădire şi în cîteva clipe au consumat toate băuturile existente la bufet. Din acea clipă clădirea — din care nu se trăsese nici un foc asupra demonstranţilor — era plină de indivizi beţi care umblau ca nişte fiare. Martorul însuşi a proptit de perete pe un individ cu o pălărie de vînător „à la Mindszenthy", care nu mai era în stare nici să se ţină pe picioare. Martorul a petrecut noaptea de 23 spre 24 octombrie într-o clădire publică şi a văzut cu proprii săi ochi acele arme noi-nouţe, de provenienţă englezească, ce fuseseră confiscate de la bandiţii care atacaseră miliţia. El a vorbit cu doi indivizi înarmaţi, care fuseseră arestaţi în cursul nopţii. Unul dintre ei, evadat în zorii zilei dintr-un institut de corecţie pentru minori, avea asupra lui o armă, numeroase cartuşe şi două grenade, iar celălalt fusese implicat înainte de 23 octombrie într-un proces de vagabondaj.

În ziua de 24 octombrie martorul a fost la sediul central al unuia dintre şefi, Dudás József, şi a văzut bandele constituite din deţinuţi. A fost martor ocular la măcelul din Piaţa Republicii, a văzut cadavrul unui tînăr soldat în vîrstă de 20-22 de ani şi rămăşiţele a doi ofiţeri masacraţi în mod bestial. A văzut cum zi de zi creştea teroarea. În culegerea de basme a domnului Andersen (care, desigur, nu poate fi confundată cu opera marelui povestitor danez Hans Christian Andersen) se scrie că perioada dintre sfîrşitul lui octombrie şi 4 noiembrie s-a caracterizat prin „consolidarea" situaţiei. Martorul însă a văzut în zilele acelea cum huliganii jefuiau gara din apropierea locuinţei sale. El însuşi a participat la urmărirea unui bărbat care furase dintr-un magazin cîteva duzini de cămăşi.

Între timp fuseseră arestaţi şi închişi într-o clădire militară mai multe sute de comunişti, soldaţi, civili, femei, bărbaţi fără de partid, cu intenţia de a fi executaţi în masă cu mitralierele în zorii zilei de 4 noiembrie. În curtea clădirii fusese deja presărat rumeguşul.

În zilele acelea ajunseseră pe rug operele lui Gorki, Tolstoi, Petőfi şi Andersen. Atunci fusese declarat războiul împotriva lui Sadoveanu, Maupassant, Byron şi Beethoven, dacă întîmplător operele respective se aflau în ediţii ruse. Operele clasicilor marxismului ajunseseră pe rug alături de Dante şi Cervantes, ca şi tot ceea ce mintea omenească a creat mai frumos. Deasupra rugului, ca pe vremea inchiziţiei, tronau mîinile însîngerate ale cardinalului crimelor: Mindszenthy. În numele lui, un grup de asasini, un aşa-numit „Partid democrat-creştin", a atacat clădirea bibliotecii centrale tehnice, a ocupat casa oamenilor de ştiinţă şi a cerut nimicirea imediată a operelor ştiinţei moderne precum şi a celor sosite din Uniunea Sovietică şi ţările prietene. Numele cardinalului a putut fi citit de martor, în epoca aşa-zisei „consolidări", pe afişele de pe pereţi, pe documentele compilate unde imaginea vulturului negru apărea alături de crucea încîrligată a „partidului crucilor cu săgeţi". În zilele acelea, conducerea comandamentului poliţiei sectorului VIII a fost încredinţată — martorul o ştie din surse sigure — lui Ujvári Jozsef, spărgător şi vagabond cu nenumărate condamnări la activul său. În zilele „consolidării" au început în unele sate destrămarea sfaturilor populare, pogromurile antisemite şi măcelurile în masă. Atunci a fost spînzurat de monumentul eroilor sovietici din Miskolc un voiajor comercial al unei fabrici de nasturi.

În răstimpul acesta martorul nu a văzut un adevărat muncitor în rîndurile răzvrătiţilor, dar l-a văzut, cocoţat pe o rampă de încărcare din apropierea locuinţei sale, pe preşedintele unui aşa-numit „consiliu muncitoresc" — un baron. S-a întîlnit — în biroul directorial — şi cu fostul patron capitalist al unei întreprinderi de calorifere. A văzut pe stradă ofiţeri în uniformă horthystă. A vorbit cu preşedintele unui consiliu muncitoresc care fusese plutonier major în armata fascistă a lui Horthy. Pe la mijlocul lui decembrie, martorul a vorbit cu Toth Ilona, care mai apoi a fost executată pentru asasinatele comise şi care, împreună cu complicii ei, a ucis fără milă pe laborantul Kollár István, pentru simplul motiv că găsise asupra lui o fotografie care-l arăta în haine militare. Unul dintre membrii bandei, condamnat pe viaţă, fusese criminal de război. În sfîrşit, în zilele aşa-numitei „consolidări" a apărut în arenă Francia Kiss Mihály, zbirul horthyst acuzat de multiple asasinate în masă, scriitorul fascist Dövényi Nagy Lajos, de mai multe ori criminal de război; începuseră să se reîntoarcă din apus foştii moşieri, se aflau gata să intre în acţiune odraslele lui Chorin, izgonitul baron proprietar de mine...

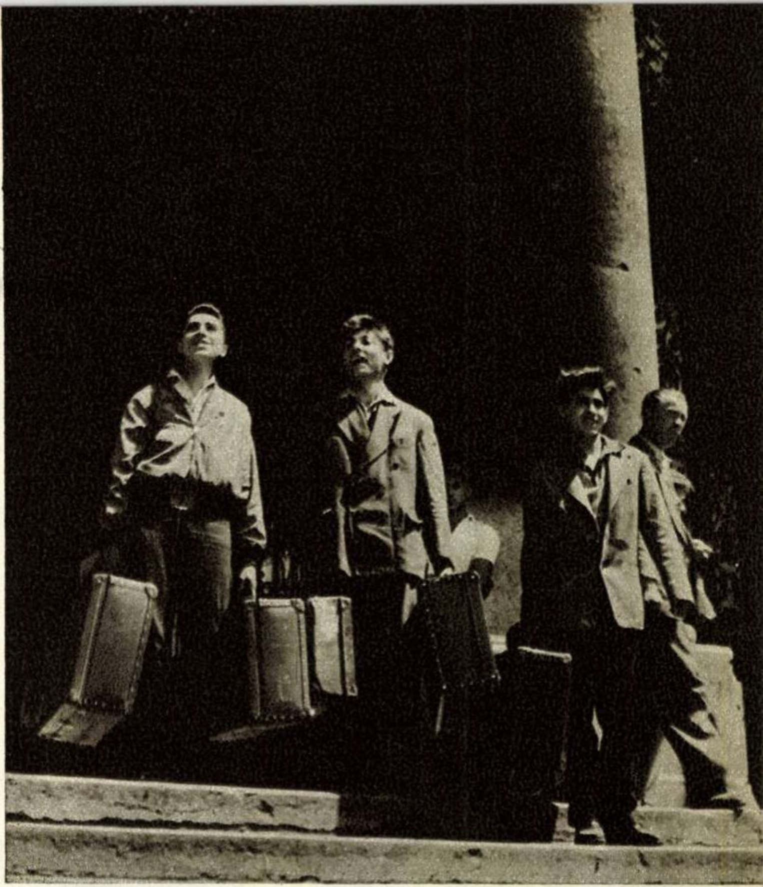

Cum să nu fii bucuros cînd te întorci acasă? Cei trei tineri au sosit în gara de est a Budapestei, înapoindu-se de la Paris, ca şi alţi cetăţeni maghiari care au părăsit ţara la sfîrşitul anului 1956 şi se reîntorc astăzi în patrie.

*

Martorul îşi încheie aici depoziţia. El adresează — în faţa întregii lumi — două respectuoase cereri domnului Andersen:

1) ca depoziţia lui — a celui de-al 115-lea martor — să fie inclusă în raportul comisiei celor 5;

2) sugerează că, după toate acestea, ar fi mai interesant dacă, eventual, s-ar discuta cu precădere crimele colonialiste din Algeria, Oman şi Yemen.

În acest fel omenirea ar avea un folos mult mai mare decît de pe urma amestecului O.N.U. — contrar statutelor ei — în afacerile interne ale poporului maghiar. Aşa-numita „problemă ungară" s-a prăbuşit o dată pentru totdeauna la 4 noiembrie 1956, conform dorinţei marii majorităţi a poporului maghiar. Ca dovadă, martorul aduce scrisoarea unui muncitor budapestan adresată O.N.U.:

„*Vă aducem la cunoştinţă că, fie că discutaţi sau nu raportul, în patria noastră nu va mai fi contrarevoluţie!*"

După modesta părere a martorului, aceste cuvinte sînt destul de categorice.

Clasa muncitoare maghiară e hotărîtă să-şi apere cuceririle. Iată o unitate a gărzilor muncitoreşti la solemnitatea înmînării drapelului.

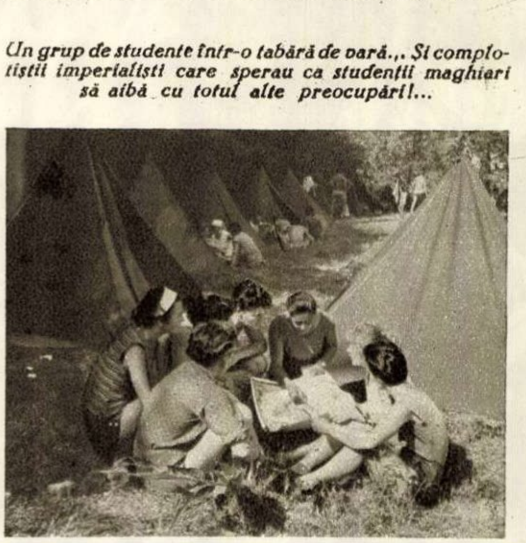

Un grup de studente într-o tabără de vară.,. Şi complotiştii imperialişti care sperau ca studenţii maghiari să aibă cu totul alte preocupări!...

Eu, ma'mare și alții despre ROCK AND ROLL

de Dan **DEȘLIU**

New-York-ul, în transă, lansează: „Zvîrcolește-te și tăvălește-te" — Idolul cu figura răvășită — Poliția și spitalele nu prididesc — Epidemia ia proporții.

Sir Anthony – expediat în Australia de tatăl său, lordul Moynthan – propagă epidemia în cabaretele de la antipod.

— Vai de mine — zice ma'mare zărind colecția de poze întinse pe covor — asta ce-o mai fi?

— Dar dumneata — zic eu, interesat — dumneata ce crezi?

Bătrîna, persoană arhaică, parfumată cu levănțică, se apleacă să observe mai cu de-amănuntul; apoi se îndreaptă de șale, își face — pardon — niște cruci mari și mă privește cu un fel de teroare.

— De ce te crucești — o ațîț — parcă n-ai mai văzut dansuri din ziua de azi?

Și dau să-i explic cum devine. Mă ascultă un timp, în tăcere. Tradiționalistă — nu agreează divagațiile; preferă fapte crude, nemestecate: cum d-ra Atkinson a căzut în cap, țopăind, și a decedat la spital; cum în Texas, la un concert, participanții au început să opereze cu pistoalele (șapte răniți, unul în comă); cum patru tineri englezi au bătut recordul mondial (care o fi fost cel vechi?) dansînd *Rock and Roll* 180 ore și 49 minute — pînă au abandonat arbitrii și s-au dus la culcare...

— Sigur — mă întrerupe ma'mare cu un gest decisiv — așa scrie și la carte!

— Ce spui — sar eu, ca ars — ai văzut undeva vreo carte cu d-aldeastea?

— Sigur, maică. Apocalipsa... sfîntul Ion Teologul...

Bătrîna — uitasem — studiază manualele cu pricina cam de șapte decenii.

— Păi, nu spune acolo: „... și nu au odihnă, nici ziua nici noaptea, cei care se închină fiarei..."?

— Lasă, ma'mare — mormăii eu dezamăgit — nu mă mai prelucra!

— Ce să las? Cum să las? — face dînsa, atinsă. N-o vezi pe asta cum se zbate pe dușamele cu limba scoasă? Taman ca la carte: „... și oamenii își mușcau limbile de durere".

(82 de ani — ce memorie, domnule!)

— Uite și dincoace, niște „individe" (de fapt s-a exprimat altfel...) mai mult despoiate — văz că le-ai pus așa, mai la față... Cum zice sfîntul? „Fericit cel ce priveghează și păstrează veșmintele sale, ca să nu umble gol și să se vază rușinea lui!"

— Ma'mare! — clamez eu, pudic.

Concomitent se aud răcnete alarmante: fiu-meu, element nevîrstnic dar curios la culme, avînd un caracter viclean și moravuri incalificabile, a reușit să se furișeze de-a bușilea și să-mi șterpelească o poză cu Elvis. Acum o mototolește violent și zbiară ca-n gură de șarpe, observînd că l-am observat. Eu,

Bucuria de „a trăi"...

Presley et Comp. la paroxism...

fireşte, mă enervez — îl fac hahaleră — străbunică-sa se ofensează, îl ia în braţe şi ies amîndoi valvîrtej din odaie.

În fine, sînt singur — pot să elaborez în tihnă următoarea

„Schiţă pentru un studiu clinico-social asupra Rock and Roll-ului"

...Aşadar, stimaţi lectori, ce este *Rock and Roll*? Concis, o maladie epidemică — ba chiar, putem zice, o epizootie. Flagelul s-a produs în S.U.A. unde, (cităm): „New-York-ul în transă îl lansează pe Elvis Presley, idolul cu figura răvăşită“.

Ca şi în cazul pojarului sau al tusei măgăreşti, denumirea bolii („Rock“: tremurici, bîţîială, zvîrcolire — „Roll“: a se încovriga, a se tăvăli în noroi) ne sugerează cîte ceva din modul cum ea se manifestă.

Dr. Nerin Gun (Elveţia), care-i consacră un mic studiu în paginile revistei „Schweizer Illustrierte Zeitung“, o denumeşte „Isterie în masă a tineretului“.

Principalul emiţător de microbi, susamintitul Presley, băiat mare, a apărut într-o seară pe estrada unui local new-yorkez, înarmat cu o chitară electrică, şi a început să facă (transcriu întocmai după presa occidentală) „Ah! Nee-hee-heeed Yew-who!“ deci, în traducere, „Ah! Nii-hiii-hiii iuu-ho-ho!“ — cam cum făceam noi pe la 4-5 anişori, ambiţionînd să concurăm mîrţoaga primăriei.

... Ceea ce a provocat şi continuă să provoace în rîndurile asistenţei occidentale reacţiuni variate, menite să îmbogăţească cunoştinţele noastre despre simptomatologia respectivei maladii.

Extragem, din publicaţiile de specialitate:

„Spectatorii se frîng în două, ca şi cum ar primi nişte directe la plex... Tinerii şi tinerele cad în genunchi şi-l aclamă pe vrăjitor, înainte de a începe ei înşişi să danseze. Nu există reguli, căci nu există profesori de „R'n R“: predomină o lege unică: instinctul!“

(— Apocalipsa, maică, ascultă-mă pe mine!)

... Profitînd de faptul că obişnuiesc să repet cu glas tare ceea ce scriu, ma'mare, din camera alăturată, se dedă la comentarii insuportabile! Propun să i le trecem totuşi cu vederea şi să spicuim în continuare:

„La Londra, marea epidemie a debutat într-un cinema, unde se proiecta filmul „Zvîrcoleşte-te în jurul ceasornicului“ cu Presley în rol titular. Teddy boys, adolescenţi la 14-17 ani, dezlănţuindu-se, au devastat sala“.

După cum vedeţi, caracteristic flagelului este că se propagă vertiginos oriunde „clima“ îl favorizează...

„La Mühlheim, în Ruhr, 59 de răniţi la un concurs de „R'n R“ — cînd s-au prăbuşit cu mare tămbălău tribuna, cortul şi „roata dracului“ din vecinătate“.

(Nu spuneam eu? „Şi vor fi chinuiţi zi şi noapte, în vecii vecilor...“)

„O sută de poliţişti au fost scoşi pe străzile din Copenhaga, pentru a potoli tulburările iscate de tinerii care vizionau „Zvîrcoleşte-te...“ etc. Poliţia a recurs la bastoane. Mulţi tineri au fost reţinuţi pentru cercetări...“

(— Ce să mai cerceteze, măiculiţă? Nu zice sfîntul Ion: „... Şi aveau cozi şi bolduri, asemenea scorpiilor, ca să vatăme pe oameni“?)

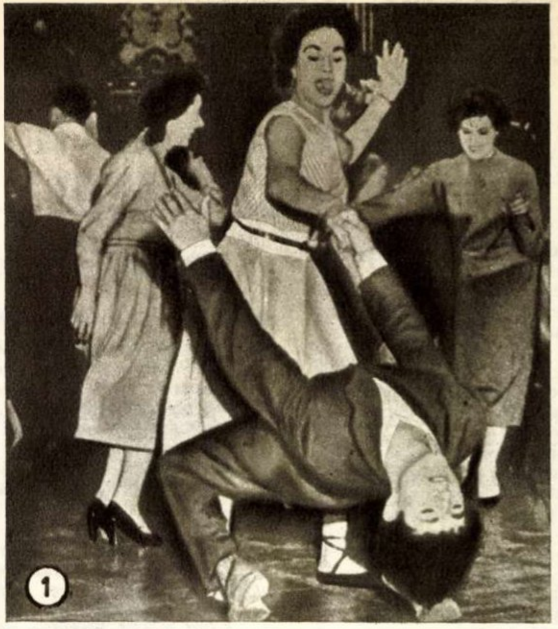

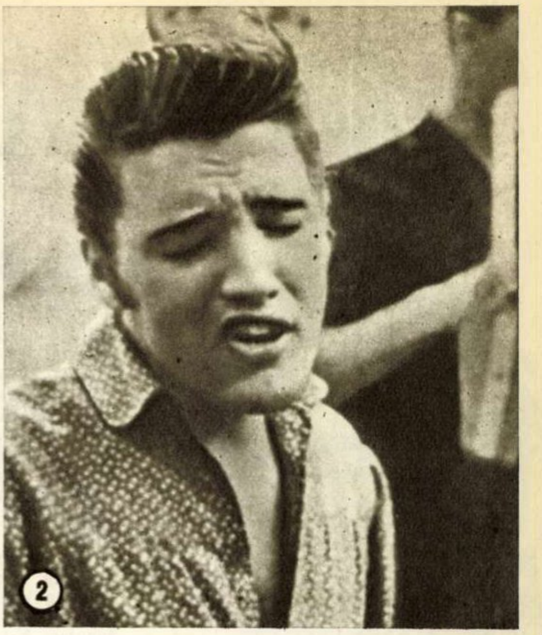

1. „Zvircoleşte-te şi tăvăleşte-te“! 2. „Idolul cu figura răvăşită“. 3. După premiera filmului „Zvircoleşte-te în jurul ceasornicului“... 4. „Ah, Elvis, simt că-nebunesc!“ 5. Copenhaga gustă deliciile Rock and Roll-ului. 6. Extaz... 7. Rock and Roll în metroul londonez. Actriţa Joy Webster dansează acompaniată de vărul reginei. Bătrînul domn a văzut multe la viaţa lui...

Cum e şi natural, contorsiunile corpului la delir au efecte dezastruoase. S-au înregistrat fracturi ale claviculei, mergînd pînă la leziunea plexului brahial şi ruperea arterei subclaviculare, consecinţă a tonusului sterno-cleido-mastoidal...

Sau, mai pe romîneşte, „li s-a rupt ceva pe dinăuntru“.

La June Katherine Atkinson — 21 ani din Auckland (N. Zeelandă) — căzută, precum ştiţi, în cap — s-au rupt nereparabilele vertebre cervicale. La doamna Simar, din Verviers (Franţa), cele toracale. Ambele accidentate au sucombat la spital.

De remarcat şi unele reacţii ale persoanelor încă tefere din zona contaminată. Astfel, părinţii elevilor din Florida (S.U.A.), constituiţi în asociaţie, protestează energic împotriva lui „R'n R“ pe care-l califică drept „o dezlănţuire isterică de animalitate“.

La Londra, de cînd cu erupţia teddy-boy-lor, poliţişti prevăzuţi cu lanterne supraveghează în permanenţă gambele spectatorilor...

(— Foarte bine, maică: cum mişcă unul, să-l şi cîrpească!)

... În Iran, ţară — oricît — ceva mai de demult, „R'n R“ a fost proclamat dăunător sănătăţii şi interzis prin lege...

Microbul, însă, ultravirulent, continuă să devasteze regiunile care-i oferă condiţiuni prielnice — (chewing gum, stripes-girls, exerciţii de alarmă atomică, preşedinţi evacuaţi cu helicopterul spre destinaţii misterioase ş.a.m.d.).

Tratament recomandabil: hapuri antiisterice, dezinfecţie, dezarmare, destindere etc.

(— Şi tămîie, maică, zii să afume cu tămîie!)

— Ah, ma'mare — oftez — eşti absolut de nedescris! Dumneata nu pricepi că e vorba de chestiuni serioase?

— Serioase, cum nu — zice ma'mare, cutezînd să vîre capul pe uşă — parcă n-am auzit eu: Niii ho-ho-ho! Ptruuu, gloabă! Ca caii, ca alte alea — apără doamne şi duce-s-ar pe pustii!

EXILATUL DE LA TOMIS

E. Ferrari
OVIDIVS

De la un capăt la altul al pămîntului, omenirea sărbătorește, începînd din toamna aceasta și pînă în primăvara ce va veni, cei două mii de ani de la nașterea poetului Publius Ovidius Naso, născut la Sulmona, în țara Pelignilor „cea cu fîntîni de gheață“ și mort, „victimă talentului său“, după o viață de apoteoză în poezie, exilat pe meleagurile dobrogene, la Tomis.

Începînd chiar din luna aceasta, o serie de manifestări marchează în țara noastră evenimentul. Teatrul Național din București își deschide stagiunea cu piesa „*Ovidiu*“ a lui V. Alecsandri (lucrare de altfel și reeditată, în aceste zile, într-un elegant volum festiv); Filarmonica din Cluj va executa în primă audiție „*Simfonia a III-a Ovidiu*“ a lui Sigismund Toduță, unica operă muzicală din lume inspirată din viața și versurile poetului; o nouă traducere a „*Scrisorilor din exil*“ a apărut într-o valoroasă transpunere a lui T. Naum; conferințe vor fi ținute în toate orașele țării; o expoziție „*Tomisul pe vremea lui Ovidiu*“ va îmbogăți muzeul din Constanța; o traducere în versuri a „*Metamorfozelor*“ este în curs de elaborare; poeți tineri și vîrstnici se întrec să toarne în cuvinte meșteșugite admirația față de acest mare și nefericit dăltuitor al cuvîntului.

Trăise cincizeci de ani de viață în care Parcele nu-i refuzaseră nici unul din darurile lor generoase, iar muzele-i stătuseră cu drag la căpătîi, ca să încrusteze nepieritoarele versuri din „*Metamorfoze*“ — acea „operă pe care nici mînia lui Joe, nici focul, nici fierul, nici dintele vremii nu vor putea-o distruge“ — cînd, într-o toamnă, ordinul lui Octavian August îi poruncește să plece la Tomis, în Sciția.

Acolo era marginea împărăției romane, „un loc încremenit de ger, unde pămîntul e sterp, trist, fără roade și fără copaci; acolo locuiesc Frigul rebegitor, Spaima, Paloarea și Foamea flămîndă“ — cum scrisese despre acest loc, cu ani înainte, cînd încă nu-l cunoscuse, în cartea „poveștilor cu oameni schimbați în chipuri nouă“.

Din ce adîncuri irupse mînia cezarului împotriva poetului? Exilatul este zgîrcit în vorbe; spune doar atît: *carmen et error* — poezia și greșeala. Văzuse, poate — asemenea lui Acteon pe Diana scăldîndu-se goală — ceva ce nu trebuia să vadă? Fost-au de vină serile din grădina lui cu pini de pe Via Flaminia, care au tăinuit pe princiarii îndrăgostiți Iulia Minor, nepoata cezarului, și Decimus Iunius Silanus, cel coborîtor din spița lui Enea, întemeietorul Romei, și a căror dragoste amenința succesiunea la domnie a lui Tiberiu, stirpul cezarului? Oare „*Arta iubirii*“, cîntecul anilor bucuriei de a trăi după decenii întunecate de război civil, să fi jignit fariseica moralitate a lui August?

Pe măsură ce cresc întrebările, pe atît răspunsul se cufundă în nesiguranță.

...Într-o zi de iarnă, în februarie anul 9 e.n., cînd talazurile Pontului Euxin, vuind, mușcau amarnic țărmul, iar ceața, ca un giulgiu cenușiu și rece, pătrundea pînă în oase, un car tras de bivoli, escortat de cinci sutași romani, intra pe poarta îngustă a cetății Tomis, aducîndu-l pe Ovidiu, înspăimîntat de furtunile de pe mare, dar și mai îngrozit de localnicii „cu privire crudă, glas sălbatic“, îmbrăcați în nădragi, cu cojoace mițoase din blană de oaie, cu căciuli țuguiate, înarmați cu arcuri și săgeți, la brîu cu cuțite, și ale căror „plete adesea le sună împietrite în țurțuri de gheață/Și strălucesc ale lor bărbi încîlcite de ger“.

Spaima pătrunde atît de adînc în sufletul „cîntărețului iubirilor gingașe“, încît nici după ani nu se poate împăca cu soarta lui. Ce este el, de fapt, aci, în acest fort mereu asaltat de sarmați și basterni, care, pe caii lor ușori și răbdători la foame și frig, se reped ca niște haite asupra bietului avut al tomitanilor? Nimic altceva, decît un deținut, un om condamnat pe nedrept, care-și strigă nevinovăția în zguduitoare versuri. Și pe cît clima, aspră pentru bardul mediteranian, moravurile, primitive pentru cetăteanul capitalei lumii antice, coliba, sordidă pentru omul saloanelor, se permanentizează ca peisaj al existenței lui, pe atît trebuie să lupte cu visurile în trezire în care apar marmoreana Romă, casa și grădina lui, soția și prietenii, Forul, Capitoliul cu temple strălucind de aur și eben, maiestuoasa și tăcuta Via Appia, adumbrită de platani și chiparoși, solemnul cîmp al lui Marte. Cîteodată se visează fericit dacă ar avea bucățica lui de pămînt, plugul și plăvanii cu care să are, să audă ciocîrliile avîntîndu-se în cîntec spre tării; altădată, stînd îngîndurat pe țărmul mării și adăstînd sosirea vreunei corăbii salvatoare din patria îndepărtată, aude zvon de glasuri cunoscute. Cîteodată chipul soției îi apare în față. „O, de-aș putea să te revăd într-o zi — îi scrie — și să-ți sărut scumpele încrețituri de pe fața ta dragă. Să strîng în brațe trupul tău atît de slăbit, exclamînd: Toate astea din pricina mea. Să-ți spun plîngînd suferințele mele... să mă bucur de o revedere neașteptată...“

Biete visuri, căci aci nu vin decît veștile triste!

Ani și ani se scurg, mereu la fel în monotonia lor. Doar geții — umili strămoși ai noștri — încep să-l privească cu dragoste și să-i asculte cuvintele vrăjite dintr-un poem pe care l-a scris în limba lor. Cînd a terminat de citit, un murmur prelung s-a auzit din rîndurile lor, iar tolbele cu săgeți se loveau unele de altele în semn de bucurie și prețuire. Acum și poetul și-a dat seama că nu sînt atît de sălbăticiți geții în sufletul lor, pe cît de aspri la înfățișare i-a făcut viața.

Opt ani a trăit pe aceste meleaguri Ovidiu, cu candela speranței tot mai scăzută în lumină. Cînd a murit, la 1 ianuarie 17, la Roma se aflau primele descrieri ale acestor pămînturi ale noastre, ale strămoșilor noștri.

Fiu al Italiei care l-a născut, Ovidiu este și al nostru. De aceea, din toamna aceasta și pînă în primăvara ce va veni, spre crestele Heliconului, unde l-au ridicat muzele, se va înălța monumentul admirației poporului nostru, pe al cărui pămînt a trăit, a scris și a murit unul dintre cei mai mari poeți ai lumii.

L. VOITA

OVIDIU: ELEGIA A XI-A*)

Tălmăcire de Eusebiu CAMILAR

Poemele acestea, cînd le-i citi, să știi.
Că-s toate scrise-n lungul unor călătorii;
E una scrisă-n luna decembrie; și-așa
Un vifor adriatic și frigul mi-o dicta...
Pe jos trecut-am istmul Corintului; apoi,
Plutind pe o altă mare, scriam poeme noi,
Și-n vuietul furtunii mă-nchipuiam, scriind,
Prin versurile mele Cycladele uimind —
Și inima și Marea s-au frămîntat atît,
Încît mă mir că geniul nu mi l-au omorît,
Îmi dam prea bine seama și mă înspăimînta,
La nebunie dusă pasiunea mea era:
Cum mai puteai, o, spirit, spre vers să te întorni,
Cînd te izbeau, cu ură, ploioșii Capricorni,
Cînd steaua Steriope stîrnea orcane tari,
Și copleșea lumina puterea Ursei Mari,
Sub ploile de noapte, sub vînt de Asfințit,
Cînd nava zguduită pierea în infinit.
Cum izbuteai, o, spirit, să te ridici așa?
Scriam fără-ncetare și mîna-mi tremura...
Acum, vuiește valul cît muntele crescînd,
Cu Acvilonul luptă odgoanele vibrînd,
Spre cer făgăduiește cîrmaciul disperat,
Că nu se va atinge de cîrmă niciodat'...
S-arată pretutindeni, în groaznicul frămînt,
Sinistru chipul morții, și-l chem, și mă-nspăimînt;
Deși mă tem de tine, tu, port barbar, te chem,
Pămîntule te-arată, deși mi te blestem,
Și spada și furtuna m-or aștepta în zări,
Și mi-i atît de frică, de oameni și de mări,
Deși se poate, spirit, ce-n spaime te detuni,
Să nu te căsăpească nici spade, nici furtuni...
Fărădelegi, războaie m-așteaptă la liman,
Dar suspina-voi după cumplitul uragan,
O, Mare frămîntată de vijelii, o știu:
Regretul după tine mă va usca de viu...

Așa am scris! Deci, iartă, cinstite cititor,
Poemele acestea în simplitatea lor,
Căci nu le-am scris în pacea grădinilor de-acas'...
Tu, dragul meu lectulus, *pe seama cui te las,*
Căci nu mai scriu poeme, întins în lungul tău!
La o lumină ștearsă, deasupra unui hău,
Eu scriu în noaptea Mării aceste elegii.
Și-mi vin către papyrus talazuri albăstrii,
Și Uraganul latră spre mine-nverșunat;
Că îl înfrunt, poeme scriind neîncetat;
Te opintești, cu ură, spre mîna mea, în van!
Și știu că ești mai tare, sălbatic Uragan,
Dar îndrăznesc și-acuma să-ți strig în față: nu!
Mă voi opri din cîntec cînd te-i opri și tu...

---

*) Cartea I a Tristiilor

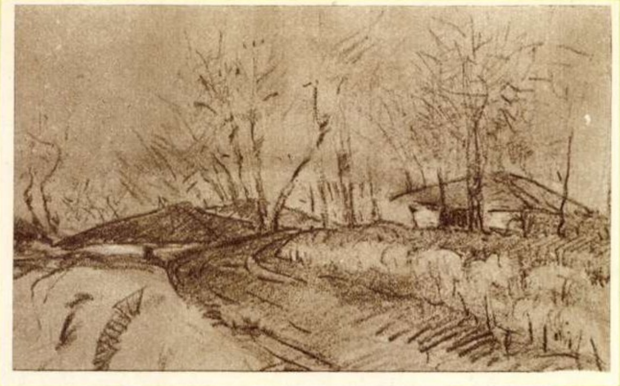

Peisaj din jurul Corabiei – 1902.

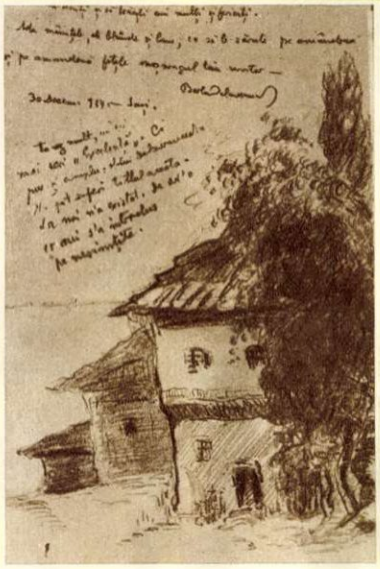

Desen pe o scrisoare adresată Anei Andrievici în 1917.

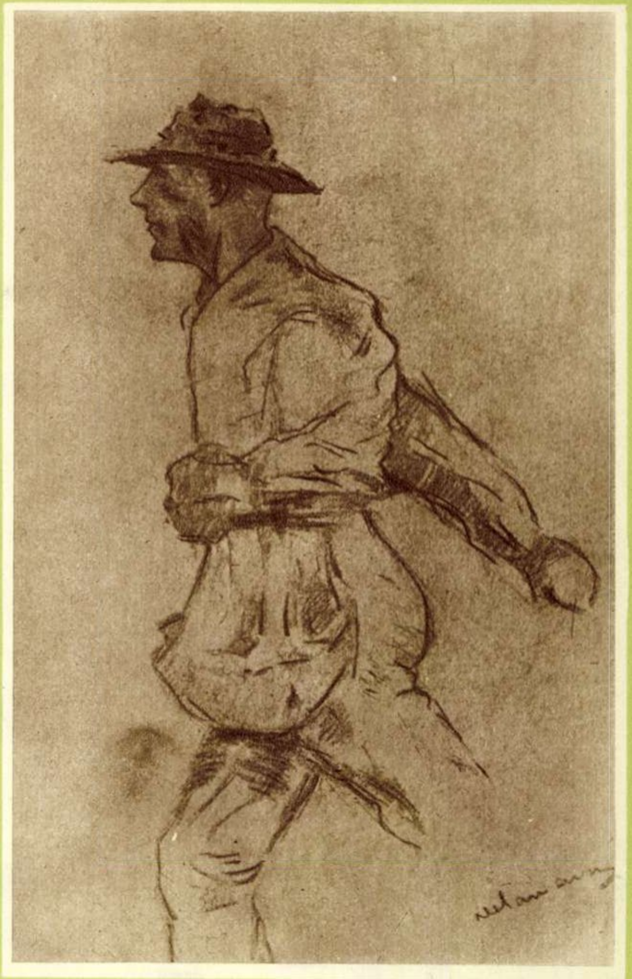

„Semănătorul“, desen din 1902.

DELAVRANCEA - desenator

În Bucureşti sînt încă nenumăraţi oameni care l-au cunoscut îndeaproape pe Barbu Delavrancea. Avocaţi care l-au admirat şi au căutat să-l imite; magistraţi care au fost seduşi de vraja învăluitoare a cuvîntului lui, ingineri, doctori, scriitori, femei şi bărbaţi împricinaţi în procesele de la curtea cu juri sau simpli asistenţi, ca la un spectacol unic, în şedinţele prelungite pînă în zori, atunci cînd vorbea Delavrancea. Dar, mai ales, admiratori ai operelor literare ale maestrului. Mulţi l-au cunoscut în cerdacul de la Dragoslovenii lui Vlahuţă, citind din opera acestuia, din cea a lui Eminescu sau din schiţele lui Caragiale, aşa cum numai el putea citi; în saloanele Elenei Miller-Verghi, severa directoare a Pensionului din strada Primăverii; la „mecena“ -Grigorie Pănescu, ori în redacţiile ziarelor, la „Revista Nouă“, la tribunal, în parlament, ori în Sala Dacia, peste tot cuceritor, ca un legendar posesor al flautului fermecat.

Despre opera lui literară, despre oratorul şi dramaturgul Delavrancea s-a vorbit mult. Niciodată însă nu i s-a consacrat un studiu care să pună în valoare una din cele mai interesante laturi ale personalităţii lui, aceea de a gîndi în imagini artistice grafice, deşi, poate, această însuşire a sa i-a înrîurit hotărîtor opera literară, publicistică şi oratoria sa.

N-au fost cunoscute manifestările lui plastice de către contemporani, sau poate aceştia s-au lăsat influenţaţi de puţina importanţă pe care Delavrancea însuşi a acordat-o acestui gen de creaţii ale sale?!

Este drept că Haşdeu, atît de zgîrcit în laude faţă de contemporanii săi, sub imperiul unei puternice impresii, nu şi-a putut zăgăzui admiraţia şi a declarat cu o convingere adîncă, fără rezerve, că Delavrancea „ar fi fost *mare*“ în oricare domeniu s-ar fi manifestat. Haşdeu avusese ocazia să-l vadă pe Delavrancea desenînd de multe ori. El relatează, în „Revista Nouă“ din 15 ianuarie 1888, cum a lucrat Delavrancea, prim-redactor al revistei, celebra „roată“, reprodusă ca ilustraţie la studiul lui Haşdeu „Bucea şi căpăţînă“:

„Prietenul meu De la Vrancea are în firea-i, pesemne, de a cugeta în imagini. Cum scrie, se ştie, dar şi atunci cînd vorbeşte, dacă voiţi a-l desboboci pe deplin, daţi-i un condei, ş-o să-l auziţi descriindu-şi prin grai ceea ce gîndeşte, ca şi cînd şi-ar vedea gîndul trup şi suflet înaintea ochilor; şi-n acelaşi timp, tot trage pe hîrtie linii peste linii, tot picură puncturi peste puncturi, le măsoară şi le dezbină, le umbreşte şi le luminează. Într-o seară vorbeam amîndoi politică, ba nu... vorbeam istorie, dezvoltînd teoria lui Vico despre vecinicul dus şi întors şi iarăşi dus şi întors al întîmplărilor. De la Vrancea zugrăvea o roată. Şi aşa de aidoma era făcută, încît eu nu m-am putut îndura de a i-o lăsa pe masă, ci am pus-o tiptil în buzunar... Şi iată în ce chip, mulţămită lui De la Vrancea, al căruia desemn, drept

Carte poştală din 1904.

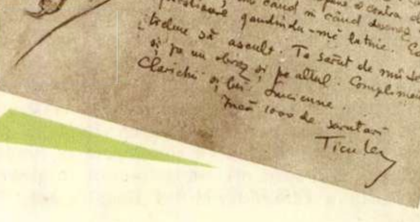

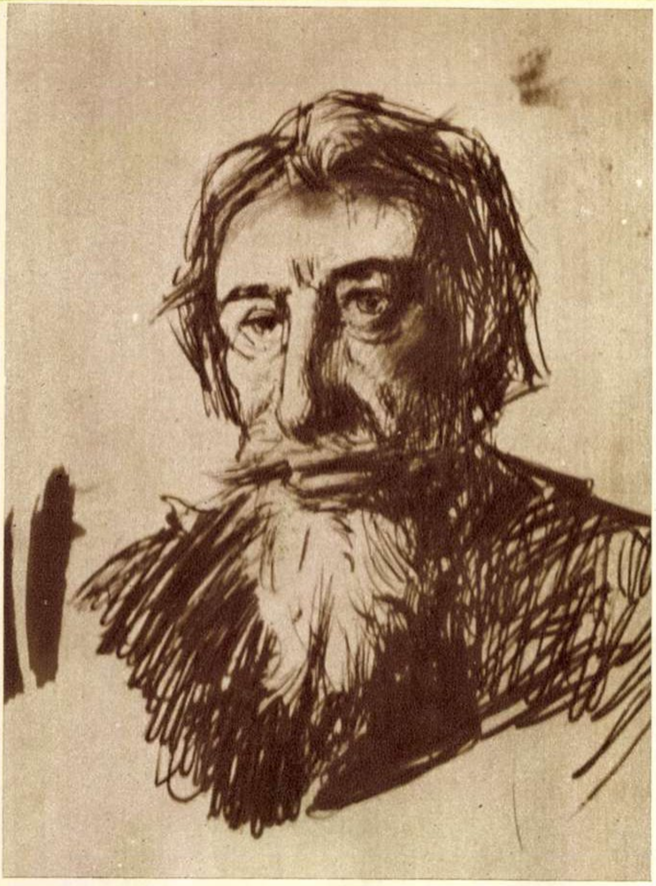

Unul din bătrînii desenați cu caldă înțelegere și compasiune de către Delavrancea.

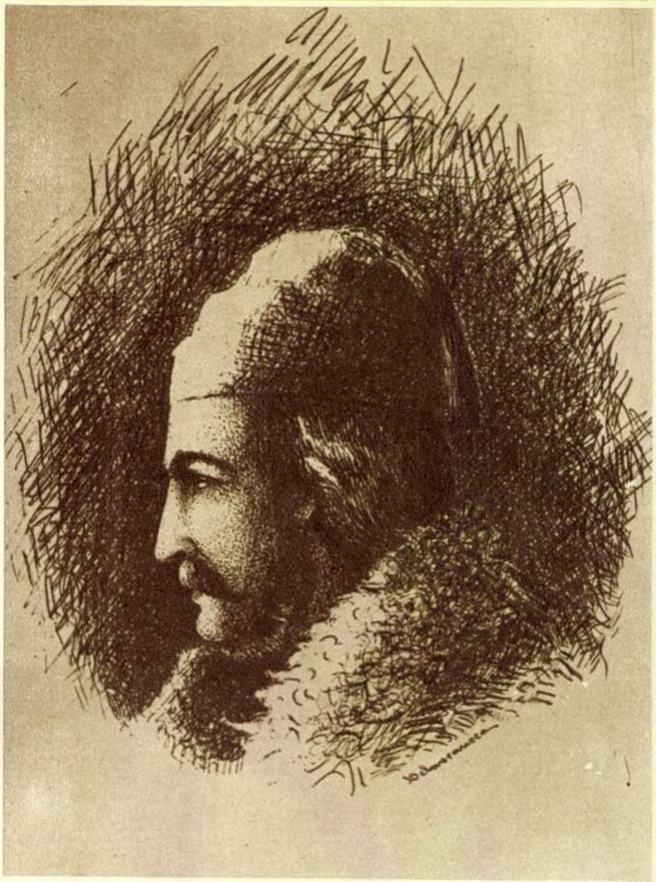

Mulți au văzut acest portret al lui Anton Pann. Dar puțini știu că autorul său e Delavrancea.

recunoștință, îl reproduc mai sus, s-a născut pe neașteptate, cercetarea de față".

Așa își începea Hașdeu articolul citat, document revelator al modului cum lucra Delavrancea: firesc, concretizînd grafic imaginea pe care și-o făcea despre realitate.

Mărturii despre pasiunea lui de a zugrăvi cu creionul sau penița au mai lăsat Victor Bilciurescu în amintirile sale, ca unul ce fusese meditat de Barbu Ștefănescu în Liceul Sf. Sava, Mărgărita Miller-Verghi și Delavrancea însuși — afară de multe mărturii orale.

În Liceul Sf. Sava, bursierul Barbu Gh. Ștefănescu, dintre anii 1870-1877, își avea locul lui favorit: un colț retras din sala de meditații, lîngă dulapul cel negru, unde ceasuri întregi desena, scria poezii pe care le caligrafia, le împodobea cu vignete și chenare.

„Colțul lui Barbu" a rămas în amintirea multor generații de elevi locul prielnic inspirației, banca încrustată cu chipurile colegilor și profesorilor lui Delavrancea. „Bursierul", cu toată viața tristă a internatelor epocii, a apărut întîi în repetatele desene ale lui Barbu și mult mai tîrziu în nuvela cu același nume.

Din această perioadă, însă, nu s-a păstrat nici unul din desenele lui, decît în amintirea celor ce le-au văzut. Mai tîrziu, scriitorul spunea că fiecare om își poartă de-a lungul vieții copilăria; în reuniunile duminicale ale Elenei Miller-Verghi, își însoțea povestirile de desene: un chip de copil din mahalaua Orzarilor, cu cămașa liliachie și părul vîlvoi, cu picioarele goale, bătînd cu convingere în fundul ghiozdanului spart ori rostogolindu-se în groapa de nisip a cărămidăriei lui Hagi-Tănase. În salonul directoarei, Vlahuță, Duiliu Zamfirescu, Wachman și „domnișoarele" simțeau ca o răbufnire de aer proaspăt, de naturalețe și sinceritate, tălăzuit din lumea oamenilor simpli, prin glasul și condeiul lui Barbu.

Schița rîvnită de toți era răsplata celei mai merituoase dintre tinerele ascultătoare.

Din timpul studiilor la Paris, portretul prietenului său Bebe Golescu și portretul-caricatură al lui Pathan (Ștefan) Sihleanu sînt operele cele mai vechi care ni s-au păstrat. Analiza lor dovedește un talent atît de puternic, încît s-a putut dispensa de orice școală.

Literatul și pictorul, îngemănați, realizează în 1882 capul de o izbitoare asemănare a lui Pathan Sihleanu în proporții uriești față de trup. Îl înconjoară de simbolurile tuturor științelor și artelor cunoscute, justificînd astfel titlul tabloului „Pic de la Mirandole", prin care Delavrancea își caracterizează prietenul.

Dedesubtul titlului, un păianjen uriaș — Pathan — în plasa căruia se prind, ca muștele, științele și artele, într-o dublă simbolizare.

Semnătura: „Arguso fecit 1882".

Lucrat în peniță, din puncte și linii fine, tabloul a fost dăruit prietenului, așa cum a făcut în atîtea rînduri acest mare risipitor al comorilor de simțire și talent. (Scrisorile și dedicațiile operelor lui o dovedesc).

În 1885, cînd își publică în volumul „Sultănica" primele scrieri literare, pe un volum de lux, Delavrancea își face portretul și-l dăruiește Mariei Lupașcu, viitoarea lui soție. Fiul căruțașului din mahalaua Orzarilor încredința Mariei Lupașcu un medalion în care apare un chip prelung, încadrat de inele arămii, cu privirile undeva, departe, peste locuri și vremi. Mai tîrziu, într-o ramă ovală, deasupra paturilor, Noșcu (Barbu) așezase chipul delicat al Mariei, lucrat cu migală și finețe.

★

Discuțiile despre poezia populară, nenumărate în cercul lui Delavrancea, care le stîrnea și le alimenta ca nimeni altul, au adus deseori în descrieri chipul lui Anton Pann. Condeiul lui Delavrancea, mișcat de resortul dragostei și prețuirii pentru acest culegător al creației populare, l-a zugrăvit în două variante, din care numai una a fost cunoscută pînă acum.

Personajelor sale creionul le dădea conturul încărcat de atributele vieții autentice. Așa apare „Moș Fanta" din minunatul său poem-proză „Fanta Cella". Părul și barba albă, în lumina de argint topit, curg în cascadă pe fruntea și pieptul bătrînului care-și plînge unica iubire pierdută; o poveste în care frumusețea și puritatea depășesc măsura realului.

Pe manuscrise — capete de copii, ostași, clovni, oameni din lumea creațiilor sale, cioburi de peisaj, cu case de țară și umeri de deal îmbrăcați în lăstăriș, ca niște fragmente din marea frescă a frumuseților patriei, pe care Delavrancea o purta în suflet.

La tribunal, înainte de a-și rosti elegantele pledoarii pline de putere de convingere, Delavrancea decora cărți poștale pentru fetița lui, Cellica, desenînd chipul ei, flori și fructe, pui gingași de găină, ca niște bulgări de aur etc., cărora le zicea „mici prostioare".

Cînd răgazul îi era mai lung, Delavrancea zugrăvea chipuri aspre de țărani, cu priviri

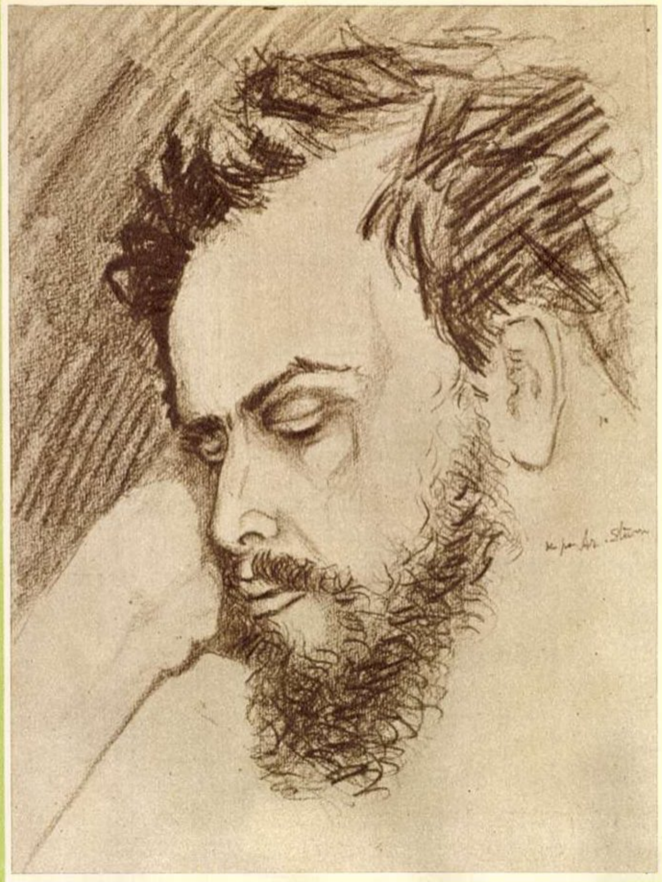

Din blocul de desen din 1895. Portretul poetului Artur Stavri.

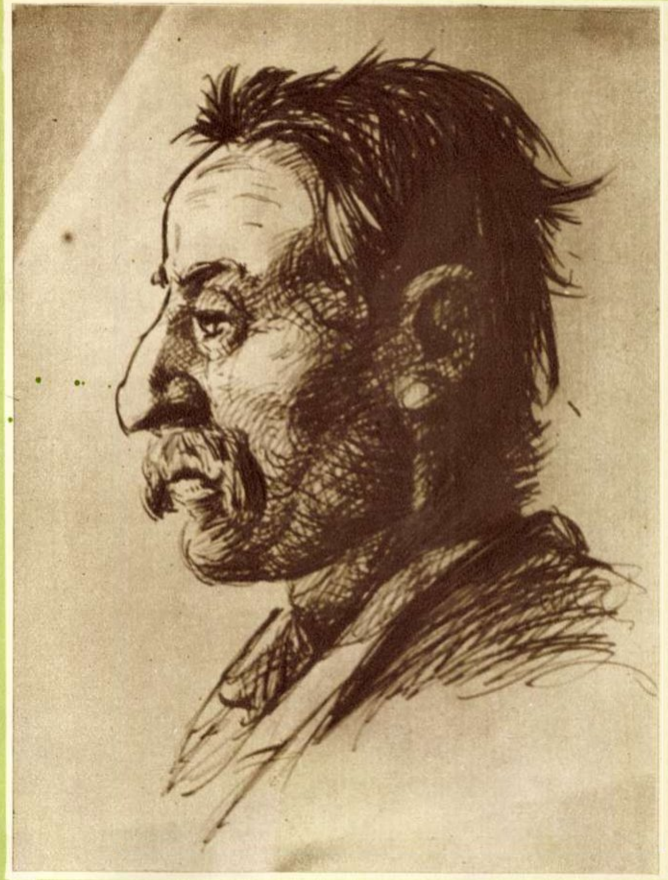

Din blocul de desen din 1895. Portretul unui țăran romîn.

îngîndurate de oameni istoviți de muncă, cu păr crescut în neorînduială, neștiutori de foarfecă și pieptene, ca unii dintre cei pe care i-a apărat în fața instanțelor.

Familia și prietenii, cărora li se dăruia cu o dragoste sinceră și adîncă, își au locul printre subiectele desenelor lui: Maria Delavrancea, Puica — fiica lui — Niculina Dona, Artur Stavri, poetul cu chip frumos de mucenic, apar din paginile blocului de schițe, uneori numai cu o jumătate a feței, dar atît de bine prins esențialul trăsăturilor și al expresiei, încît înaintea ochilor îți apare imaginea întreagă, cu relieful, culoarea și căldura unui suflet cunoscut și înțeles de artistul Delavrancea, pînă în cele mai adînci cute ale sale.

Munca este și ea o temă prezentă în desenele lui Delavrancea. Mișcarea plină de grație a unei torcătoare, cu linie de cariatidă, strîngerea fînului înmiresmat, la care ia parte și el, lîngă care un scurt text explică imaginea: „P-aici am strîns fîn cu țăranii. Tu știi cît îmi plac sufletele simple, naive. Era un bătrîn, o babă și cu o fată a moșului și a babei. Tocmai ca în povești...“ — îi scrie el soției.

Un semănător, cu pas mare, regulat, cu gest larg de dărnicie, înfrățit cu glia, este concretizarea într-o imagine plastică a dragostei lui Delavrancea pentru țărănimea muncitoare, exprimate în atîtea rînduri prin cuvinte și fapte, de-a lungul întregii sale vieți.

Peisajul legat de viața omului apare în multe desene ale lui Delavrancea. Locuințe modeste și cascade cu apă prefăcută în pulbere umedă și rece din localitatea Loeche-les Bains din Elveția, văzute în 1895, ocupă multe din schițele

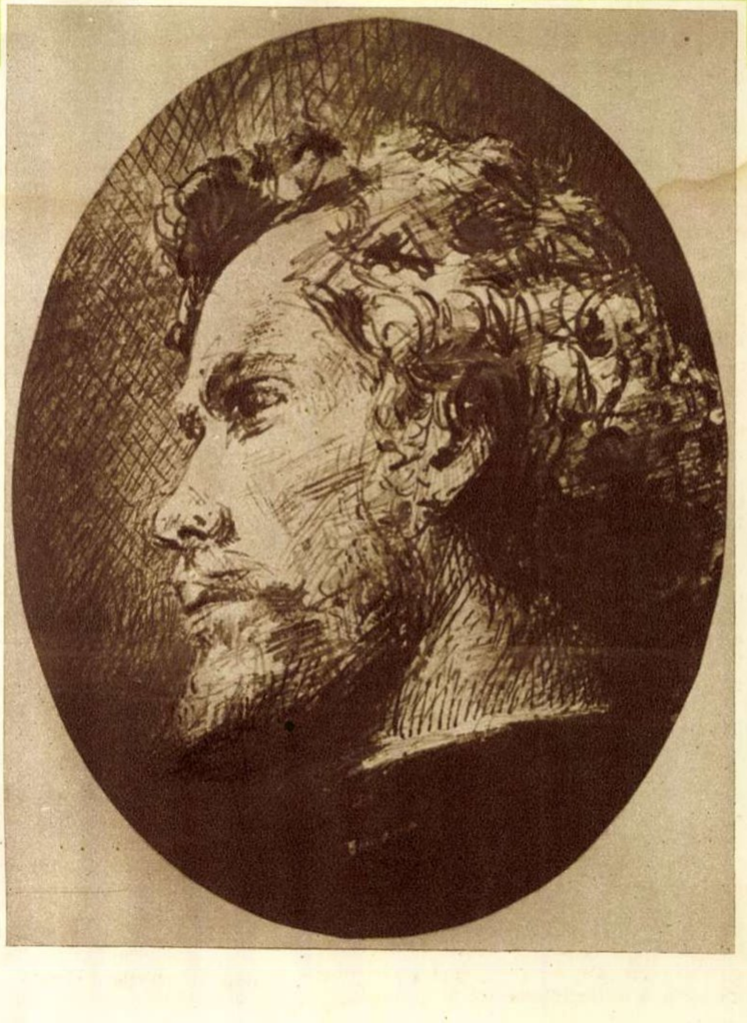

Autoportret în peniță și tentă, aflat în vol. „Sultănica“, ediție de lux, oferit în 1885 Mariei Lupașcu, viitoarea sa soție.

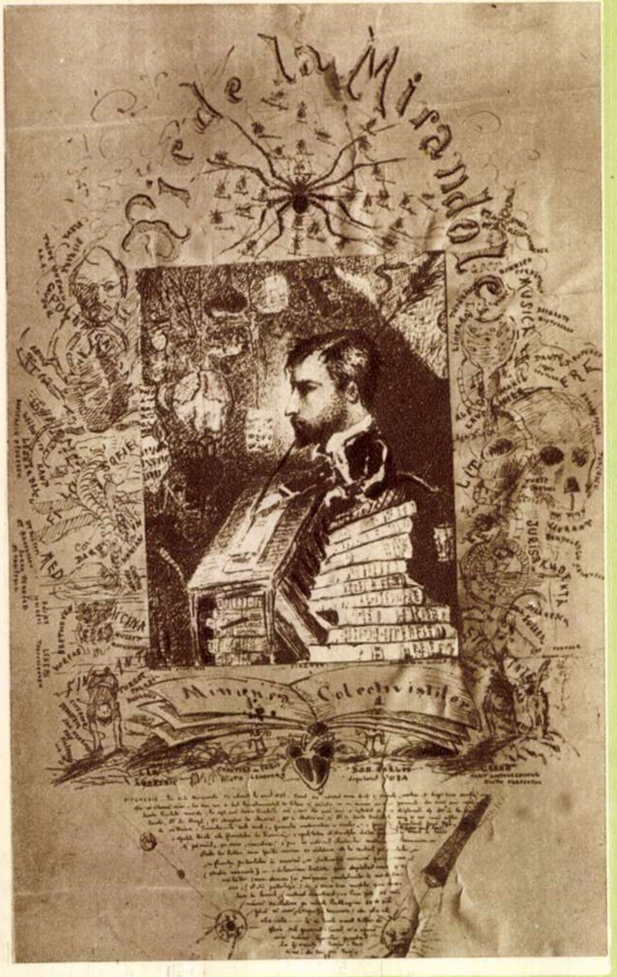

Desen - caricatură reprezentînd pe prof. Ştefan Sihleanu — 1882, semnat „Argus".

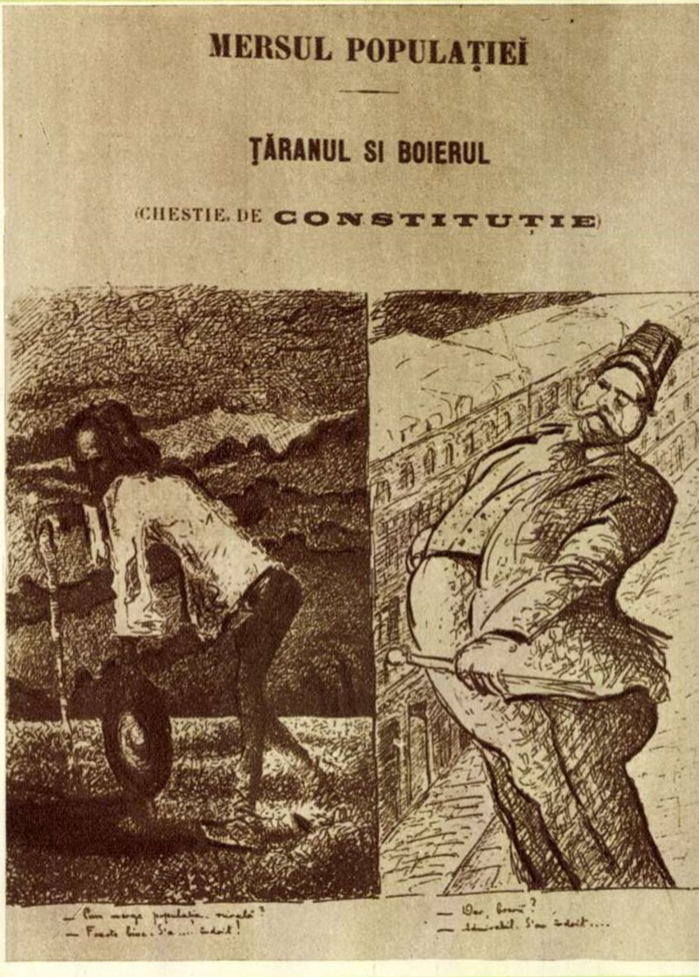

Desen reprodus în „Viața", 27 februarie 1894, în care Delavrancea demască crunta exploatare moşierească.

sale. Peisajului străin artistul îi împrumută o căldură care vine din sentimentul că, oriunde pe fața pămîntului, natura, oamenii simpli merită aceeaşi dragoste şi prețuire.

Casele din Loeche-les Bains din blocul de schițe intitulat „Colloquium" sînt surori gemene cu casa țărănească din peisajul plin de poezie de la Corabia, văzut în jurul anului 1900, şi cu cea desenată în scrisoarea trimisă Anei Andrievici-Morariu în 1917, de la Iaşi, în care Delavrancea îi scrie, printre altele, să nu i se mai adreseze cu „Excelență", deoarece, spune el, „Nu pot suferi titlul acesta".

„Roata" desenată în timpul unei discuții cu Haşdeu, în 1888.

APARE ODATĂ PE LUNĂ

REVISTA NOUA

Anul I.

No. 2. Bucuresci 15 Ianuarie 1888.

BUCEA ŞI CĂPETINĂ

Aspectele realității, înregistrate şi filtrate prin temperamentul vulcanic al romanticului orator, se completează cu satira muşcătoare împotriva unei orînduiri nedrepte, care striveşte masele, asigurînd huzurul clasei parazitare.

Desenul „Creşterea populației", reprodus în „Viața", este expresia spiritului de critică socială al lui Delavrancea, artistul plastic: profitorul se îndoaie pe spate din cauza pîntecelui enorm, elocventă dovadă a lăcomiei sale, în timp ce țăranul exploatat se încovoaie istovit de lipsuri şi muncă. Totul e „chestie de constituție", spune Delavrancea. Principalul este că, conform datelor din „mersul populației", populația țării „s-a îndoit"...

★

Materialul de care s-a folosit Delavrancea a fost creionul şi penița, dar nu exclusiv, căci în două veri, la Tibana, în județul Iaşi, a pictat în ulei peisaje al căror centru erau tot casele țărăneşti.

Niculina Dona-Delavrancea, ea însăşi pictoriță, îşi aminteşte coloritul cald şi lumina neobişnuită a acestor uleiuri, din care un tablou se mai afla acum cîțiva ani în posesia descendenților lui Eduard Ghica, cumnatul lui Delavrancea.

Admirator al peisagiştilor francezi în frunte cu Corot, al lui Ion Andreescu ale cărui pînze cu pădurile de fagi le-a analizat cu un simț artistic rareori întîlnit în critica plastică, iubind pînă la venerație pe Nicolae Grigorescu, căruia îi săruta mîna, ca unui idol, desenatorul Delavrancea nu imită pe nimeni.

Delavrancea nu vorbeşte despre darul său de desenator, ci în jocul condeiului îşi zugrăveşte doar gîndurile, aşa cum spune Haşdeu, fără a cere direct sau implicit recunoaşterea vreunei valori pentru schițele lui.

Nu ştim azi cîte desene ale lui Delavrancea a cunoscut Nicolae Grigorescu între 1880 şi 1907, dar marele pictor i-a propus în nenumărate rînduri să se apuce de pictură.

„Nenişorule, lasă tot şi hai cu mine un an în chervan. Mă voi întoarce cu un mare, mare pictor romîn".

Prețuirea superlativă din partea unui om cu o intuiție artistică neegalată, dublată de o fire reținută — cum era marele nostru Grigorescu — ne scuteşte pe noi de aprecieri mai puțin competente, în pragul centenarului naşterii lui Delavrancea, cînd alte condeie se vor ocupa de arta lui ca desenator...

Noi furnizăm un material şi atragem doar atenția că înafară de Vasile Ştefănescu, profesorul de desen de la Sf. Sava, nimeni nu i-a dat vreo indicație privitoare la tehnica peisajului ori a portretului.

Din cele cîteva reproduceri alăturate se poate vedea că desenele lui Delavrancea au crescut ca florile de cîmp într-un pămînt care-şi filtrează bogățiile în pămătuful de păpădie, în ciorchinii de măzăriche, în petalele însîngerate de mac şi în cupele de azur ale campanulei fără grădinarul diplomat, dar nu mai puțin frumoase decît orhideele rafinate ale acestuia.

Emilia MILICESCU

COMOARA

de Dominic STANCA

Ilustrație de N. POPESCU

Ilie cel-Lung — lung, după cum îl arată și porecla — se întorcea în sat de la oraș, pe aceeași potecă strîmtă, deșirată, care se tîrăște și astăzi cale de cîțiva kilometri, de la Orăștie pînă la Beriu. Seara se lăsase ca un zăbranic des și pîclos, prin care nu străbăteau stelele — și, o dată cu ea, se lățise, parcă din măruntaiele pămîntului, o liniște nefiresc de grea. Ilie o simțea gîtuindu-l, ca o gheară îndărătnică. Nici firicelul de apă, care șerpuiește leneș printre răchite, nu se mai auzea șișăind și nici broaștele nu chirăiau în știoalnele căscate pe marginea cărării. Și pe deasupra, o zăpușeală cumplită! Asta îl făcea pe drumeț să sufle greu și să pășească leneș. Băuse el două păhărele mai mult la birtul din zăvoi, e drept, dar de mers, mergea ca un om teafăr, oblu, nesovăind. Nimeni n-are a se lega de el: nici vătaful de la moșie, nici jandarul!...

Și dac-a băut, ce-i? A vîndut fînul. Că tot n-avea ce face cu el, dacă i-a murit mîrțoaga. Pînă-i trăia, făcuse cărăușie — bani puțini și de acolo, totuși bani. Acum, pînă să-și poată cumpăra un cal care să arate cît de cît a cal, mai va! Are să muncească pe la alții, pe la moșier, pe la chiaburi, cum a făcut și altădată și cum au făcut și taică-său, și moșu-său, și strămoșu-său, și toți ai lui.

Ei, dacă și-ar cumpăra un cal! Un cal dereș, cum are Samoilă Murgoi. S-ar schimba socoteala! Ăla-i cal, nu glumă! Bate treizeci de kilometri fără să obosească. Ar face în fiecare zi un drum pînă la Costești, cu domnii care vin fără de nici o treabă, doar ca să caște ochii la niște pietre și la niște hîrburi, pe care, cică, le-au lăsat acolo dacii, te miri de cînd! Ar face un drum încolo și altul încoace, pînă la gara din oraș — și cum s-ar mai umplea de bani! Dar dacă ar avea un cal de povară, cum are Țiplea, ar fi și mai bine. Ce mai cal, parcă-i un elefant! S-ar duce la cariera din Sibișel, să care bolovani — și, mamă dumnezeule, ce bani ar mai scoate! Eh, toate ar fi bune, dacă l-ar da norocul cîtuși de puțin afară din casă! Pînă una-alta, cu banii care i-a luat pe fîn, nu poate cumpăra nici potcoave! Adică, ar fi putut, dacă nu i-ar fi băut. Dar cum să nu bea omul, dacă e sărac? Ce, Buburuz bea? Buburuz are crîșmă! Trișcu bea? Trișcu are batoză! Iova bea? Iova are moară! Numai ei, oamenii săraci, beau — el și alde Sîvu Creștinii, și Luță, și sărîntocul ăla de Bodea, cu coatele goale. Ei, și? Cel puțin așa să i se pară viața mai frumoasă. C-o să pliscăie iar nevasta ca o meliță? C-o să-l întrebe unde a zăbovit atîta? C-o să spună că de ce a băut? N-are decît! Spună ce-o vrea. A băut pentru că e om necăjit; pentru că n-are bani și pentru că trebuie să hrănească șase guri — cinci prunci desculți și o nevastă cicălitoare. Ș-apoi — era cît pe-aci să uite — mîine e sfîntul Ilie! Are tot dreptul să-și facă cinste. Numai ea, ca muierea, n-are să-nțeleagă. „Iară bei, Ilie, cînd n-avem un ban!“ A mai auzit el vorbele astea. Na, mai bine să cînte! Zău așa, cum se cere unui om care a băut.

Încercă să-și dezmorțească glasul, dar îi fu peste putință să scoată măcar un ghiorțăit din beregată. Liniștea aceea mare îl gîtuia și pe el. Părea că o mînă puternică, nevăzută, încremenise pînă și frunzele cele mai jucăușe ale plopilor și acele subțiri ale ierbii, sub care, seara, se pitesc de obicei licuricii și saltă fără astîmpăr lăcustele verzi. Cel puțin broaștele dacă i-ar însoți singurătatea cu gălăgia lor!

Îi ardea capul. Nădușeala care lîncezea în aer i se părea îmbîcsită cu miazme de catran și de pucioasă care-l înăbușeau. Mersese o bună parte din drum. De cîntat, nu izbutise să cînte. Rămăsese numai cu dorința și cu gîndurile, care-l năpădeau din nou.

De pe ce să scoată omul bani? De unde nu dă dumnezeu, n-ai ce lua. Și dacă n-ai noroc, n-ai! Pe unii îi află norocul cînd nici nu-l așteaptă, dar el poate să-l aștepte mult și bine, că n-are să-l afle, chiar dacă i-ar trece pe sub nas. Vorba aia: cînd e să fie, te legi la ochi și te împiedici de noroc; cînd nu, ziua în amiaza mare dai în șanț. Vasilie Dănesc din Ludești, scormonind pămîntul cu plugul, a dat acum doi ani peste cîteva cioburi și peste cîțiva bani găuriți, buni să-i arunci pe gunoi — și, cînd colo, niște domni i-au plătit pentru vechiturile astea mai mulți bani decît scoate Vasilie pe zece mierțe de grîu! Asta nu se cheamă noroc? Ba încă porcesc. Numai tigorîtul de el, cît a arat și cît a săpat la viața lui, n-a găsit nici măcar un nasture de pleu. Asta se cheamă că are noroc cît păr pe broască...

Acum, chiar dac-ar fi îndrăznit să cînte, nu-i mai ardea s-o facă. Se mîniase. Mergea prin beznă, tîrîindu-și picioarele grele și mîinile care-i spînzurau din umeri, ca două bucăți de lemn, fără putere. În întunericul acela, dacă n-ar fi cunoscut drumul, ar fi putut să treacă pe lîngă sat, fără să știe. La ei nu prea sînt cîini, iar oamenii se culcă o dată cu găinile, ca să nu cheltuiască gazul, pentru care trebuie să stea la rînd. Dar el cunoștea drumul cu ochii închiși; cunoștea și hîrtoapele. Desigur, trebuie să fi ajuns în dreptul plopului cel înalt și uscat, unde se ciorovăiesc ciorile toamna, ca niște precupețe... Deodată o scăpărare îi fulgeră pe dinainte. Stătu în loc. Ce-a fost? A fost o flacără. O pală care țîșnise de undeva și luminase copacul. Dar de unde a țîșnit? Parcă din rădăcină... I s-o fi năzărit! Și, totuși, a văzut copacul...

Mai merse cîțiva pași și se întoarse, așteptînd. Aținti ochii, adunîndu-și ciufurile sprîncenelor într-o cută adîncă, și stătu așa, neclintit, la pîndă. Un tunet surd se fărîmiță undeva, sus, printre nori... Ilie însă era atît de încordat, din cap pînă-n tălpi, încît nu-și dădu seama că liniștea aceea care-i strivise urechile începea să se scurgă în picături răzlețe de ploaie. Din nou o lumină îi luă vederea. De data aceasta o zărise bine — o flacără albăstruie, o limbă de foc, care se cățărase o clipă pe tulpina zbîrcită a plopului.

Își făcu cruce:

— Să fiu al dracului! Acolo-i o comoară! Numai pe comori arde para nepusă de nimeni... Și mirosul ăsta de pucioasă... Să nu te miri dacă dacii ăia năstrușnici au îngropat și pe aici cîte ceva... De ce nu? Dacă-i așa, atunci, frate Ilie, ți-a pus dumnezeu mîna-n cap!

Nu-i venea să creadă. Dac-ar avea cu el o secure, n-ar mai sta pe gînduri. Ar doborî copacul ș-apoi ar vedea el ce-i acolo... Degeaba! E beznă. N-ar vedea nimic. Mîine dimineață! Are să vină el mîine dimineață să taie plopul, care nu slujește nimănui, decît ciorilor, și pe urmă are să sape la rădăcină, pînă dă de comoară.

Se grăbi spre casă. De undeva, de departe, un alt tunet prelung sparse liniștea nopții. Ilie însă nu-l auzi nici de data aceasta. Mergea repede, împiedicat, gîfîind ca după o beție cruntă, deși nu băuse la birt decît, acolo, cîteva păhărele. Dar acum, nu mai era cîtuși de puțin băut. Era fericit. O fericire necunoscută pînă atunci i se cuibărise în inimă; în inima lui cît un purice.

★

Paraschiva, auzindu-l intrînd, îi strigă din pat:

— Unde-ai stat, mă omule, pîn-acum?

— Lasă... — făcu el. Am stat.

— Mîncat-ai?

— Mîncat.

— Ai și băut, că te simt.

— Treaba mea!

— Ba-i și treaba noastră, c-ai băut banii...

Ilie se opri din bîjbîială:

— Tu, muiere, ține-ți gura! Îți trebuie bani? Îi avea bani. Așteaptă numa'...

— Ce s-aștept?

— Așteaptă pînă mîine.

— De ce? Mîine-ți plătește fînul? Te-ai dus degeaba?

— Nu m-am dus degeaba, nu mai vorbi. Banii-s aici, ia, în șerpar...

— Cîți?

— Cîți or mai rămas.

— Cîți ai băut?

— Nu mai știu. Cîți am băut, am băut! Am băut aldămașul.

Paraschiva se răsuci atunci pe strujac și oftă din străfundurile inimii ei de femeie săracă:

— Trăsnească-te dumnezeu, Ilie, să te trăsnească!

— Tu, muiere! — sări atunci bărbatul. Te trăsnesc eu, de nu te mai scoli! Spusu-ți-am că mîine ți-aduc bani? Amu, ce mai vrei?

— Da' de unde mi-i aduci? Omori pe careva? — întrebă stins, de sub cergă, nevasta.

— Omor pe dracu'! Îi vedea tu.

— Bine, bine... Oi vedea. Culcă-te. Ai trezit copiii.

Ilie se culcă pe lavița de lîngă fereastră, ca să vegheze zorii. Nevasta are totdeauna ceva de îndrugat — știe el bine. Mîine, însă, are să-i treacă harțagul.

Era obosit. Pleoapele îi cădeau grele, pe ochi. Căsca. Dar se luptă cu somnul și-l dovedi, oricît de greu i-ar fi fost.

Afară se stîrnise vîntul. Se auzea portița cînd deschisă, cînd trîntită, și duzii de lîngă geam, foșnind zgomotos. Apoi cîteva tunete înăbușite huruiră sus, prin văzduh.

„Vine ploaia — se gîndi el. Mîine-i sfîntu' Ilie; plouă sigur. Ei, are să-l ude — și? Atîta rău!“

De cum se răsfiră bezna, omul căută în șoprul din spatele casei securea și hîrlețul și ieși cu ele în uliță. Cerul era acoperit de nori cenușii, grei, gata să cadă. Vîntul parcă se ostoise. Portița nu mai scîrțîia.

„Hai, Ilie, pînă nu te vede nimeni!“

Nu-i trebui mult s-ajungă. Plopul deșirat se înălța dintre răchitele scurte și butucănoase, ca un te miri ce uriaș, cu zeci de brațe ridicate spre cer, învăluite în vîrtejuri de ceață.

„Atîta ți-a fost!“ zise țăranul în sinea lui. „Doamne ajută!“

Înfipse securea în trunchi, jos, aproape de rădăcină. Mai izbi o dată; încă o dată și — poc! poc! poc! — se puse cu nădejde pe treabă. Nu era gros — era un plop tînăr, care crescuse uimitor de repede și tot atît de repede se și uscase. Cîteva lovituri bune îl vor culca la pămînt. Și cît mai repede, pînă nu începe ploaia... Fulgeră — și vîntul a stat... Are să-i tragă numaidecît o răpăială! Sau, poate, încă nu... Totuna e — plouă, nu plouă! Comoara să fie comoară! Cum mai țîșnise para azi-noapte dintr-însa! Dacă n-ar fi zi, s-ar vedea poate și acuma țîșnind... Hei, nevastă, nevastă! N-ai visat de cînd ești așa noroc.

Deodată: trosc! Un trăsnet cumplit sfîșie pînzele norilor, cutremurînd văzduhul și zgîlțîind pămîntul din țîțîni. O lumină orbitoare se scurse în iarbă, învăluind, ca într-o haină de foc, plopul cel uscat și deșirat.

★

Nu peste mult, cînd ziua se limpezi, după ce turnase strașnic o ploaie ca de sfîntul Ilie, femeile care duceau lapte la oraș, trecînd pe acolo, zăriră copacul ars de sus pînă jos — și, la poalele lui, întins fără suflare, țeapăn ca o bucată de lemn, un trup negru, care fusese cîndva om și care — spuneau ele — semăna după lungime cu trupul nesfîrșit al lui Ilie cel-Lung.

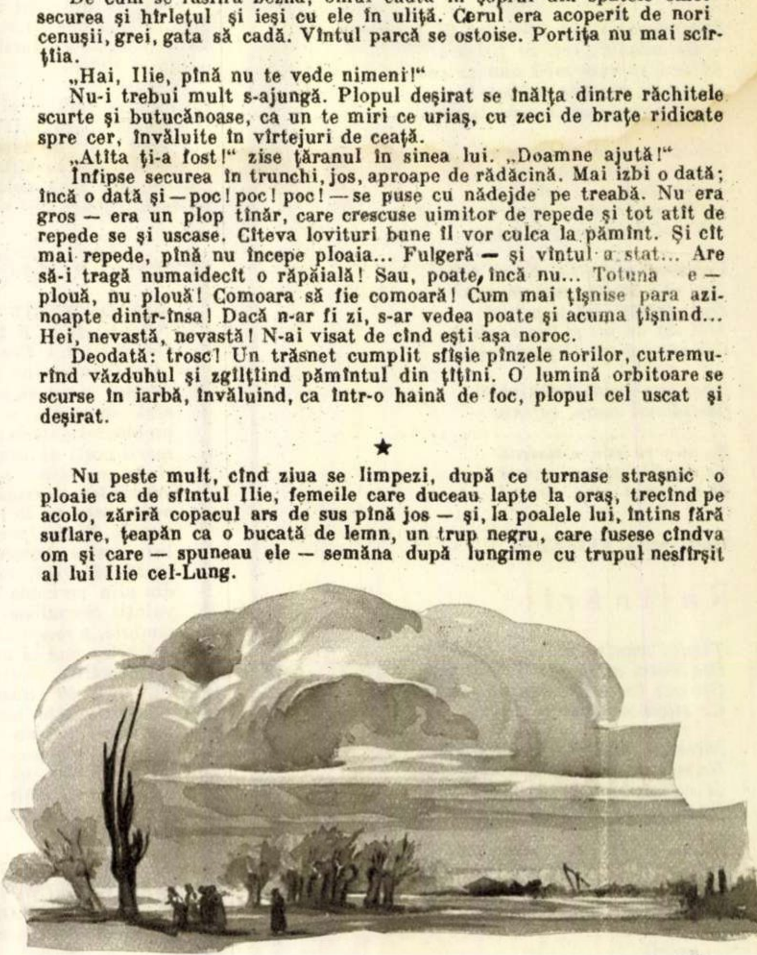

Dragoş VICOL

Lauda pădurarilor

În înserările molcome
cînd brazii-n albastre sutane
coboară din culmi
să cădelniţeze cu stele,

Laud oamenii simpli,
păzitori ai singurătăţilor,
prieteni ai frunzei şi vulturilor,
oameni cu mustaţa căruntă
care ocrotesc cerbii şi cerbiţele,
podoabe-ale patriei mele...

Îi laud pentru nopţile-nfurtunate
petrecute-n prăpăstii,
singuri sub cupolele zărilor,
singuri pe nesfîrşirea cărărilor...

Îi laud pentru bocancii cu ţinte
care strivesc şerpi şi sălămizdre-nveninate,
pentru bătăliile de nimeni ştiute,
pentru inima sunînd ca o scoică
lîngă inima graţioaselor ciute...
Îi laud pentru zorii de-argint
ce li se aştern pe pleoape
ca o încoronare a treziei,
îi laud pentru pînda la margini de ape
învăluiţi în liniştile poeziei...

...În înserările molcome,
cînd brazii cădelniţează cu stele,
laud oamenii pădurilor, oamenii liniştii,
care pînă-n dimineaţa cetinii şi cerului
păşesc peste frunţile ierbilor
să vadă cum s-aprinde soarele
în roua de pe coarnele cerbilor...

Olga BRATEŞ

Ea n-o să ştie niciodată

Domnicăl, mica mea vecină.

O uşă — atîta mă desparte
De-odaia-n care o fetiţă
Şi-a pus păpuşile deoparte...
Şi-o veste mare ea ne-mparte:
De mîine fi-va şcolăriţă.

Spre seară — aud că-n uşă-mi bate:
— Ghiozdanul, vrei să ţi-l arăt?
Să vezi tu cum mi-l pun pe spate...
— Am şi creioane colorate!
... Ce dulce rază-în ochi îi văd.

Ghiozdanul scoate la iveală
Comori la care abia visase.
Surîde gura — o petală.
— De mîine, dacă merg la şcoală,
Mă scol devreme: pe la şase.

Vreau să mai stea. Ea se ridică,
Nu, că-i zorită, cum să stea?
Dar, drăgăstoasă şi peltică,
Mai stă un pic şi îmi explică
Ce-nseamnă şcoală pentru ea.

Apoi şi-a strîns îmbujorată
Ghiozdanul mare, cafeniu —
....
Ea n-o să ştie niciodată
Ce coardă veche şi uitată
M-a-nfiorat pînă tîrziu!

Florin Mihai PETRESCU

Rafinării

Ţiteiul smuls, cu luciu subteran,
Din dure, mişcătoarele bazine,
Din vas în vas alunecînd, devine
Ca sticla de suav şi diafan.

Miresme tari din ere depărtate
Degajă moarte flore-n eprubete,
Şi sufletul începe să se-mbete
De-adîncuri vechi şi zări necercetate.

În străvezimi ce-acuma pur lucesc
Ţiteiu-i alb — transfigurare lină —
Iar oamenii în unda lui privesc
Ne-nvinse lor putere şi lumină.

Omul de pe catarg

Cartea lui Al. I. Ştefănescu, „*Omul de pe catarg*“, cuprinde în paginile ei — după însăşi indicaţia din subtitlu — o seamă de „povestiri, dialoguri şi portrete“, toate relatînd despre oameni şi întîmplări din anii imediat următori eliberării patriei noastre.

De la început, trebuie să spunem că „*Omul de pe catarg*“ se recomandă prin capacitatea autorului de a construi viabil tipuri de oameni caracteristici epocii evocate şi de a reconstitui sugestiv atmosfera unor vremuri la care mulţi dintre noi am fost nu numai martori oculari, dar şi părtaşi la tumultul lor de lupte şi prefaceri. E, mai ales, înfăţişată în carte epoca în care *strada* devenise un factor decisiv în evoluţia evenimentelor politice, cînd, sprijinind politica partidului clasei muncitoare, masele, prin uriaşe mitinguri şi demonstraţii, îşi exprimau ferma lor voinţă pentru o adîncă democratizare a statului; vremea cînd înrăiţii reacţionari din guvernele de atunci răspundeau cu gloanţe năzuinţelor legitime ale poporului. Cele mai multe din povestirile „Omului de pe catarg“ îşi trag seva din evenimentele acestei perioade, delimitate calendaristic pînă la data de 6 Martie 1945; o perioadă într-adevăr îmbietoare pentru un scriitor, prin interesantul material faptic şi uman pe care aceasta îl conţine, ca rezultat al unor făţişe ciocniri de ţeluri şi interese contradictorii.

Pe acest fundal social, Al. I. Ştefănescu proiectează o variată galerie de tipuri. Aproape fiecare povestire aduce în faţa ochilor cititorului chipul unui om convingător creionat. Iat-o pe muncitoarea textilistă Ana Petrescu, „înfăşurată în halatul ei cafeniu ca într-o uriaşă frunză de tutun“, din schiţa „Oameni cu scaun la cap“, mocnind în sine — de trei ani — durerea pierderii soţului ei, împuşcat pentru „încercare nereuşită de trecere la inamic“ şi care numai în aerul tare al unei manifestaţii colective înţelege că trebuie să iasă din izolarea marii sale tristeţi. În mijlocul tovarăşilor ei de muncă, manifestînd pentru o viaţă nouă, liberă, Ana îşi limpezeşte gîndurile, găsind în luptă sensul adînc al vieţii.

În povestirea care împrumută titlul cărţii, întîlnim pe şeful unei echipe de turnare, Mitu Gherghel, a cărui înţelepciune crescută pe terenul unei vieţi de aspre greutăţi îl impresionează profund pe Mihai Bratu, un intelectual cinstit, dar încă nelămurit asupra drumului pe care trebuie să-l urmeze. Fără a cădea în păcatul tezismului neartistic, Al. I. Ştefănescu sugerează în finalul povestirii începutul luminării lui Mihai Bratu. Îi povestise şeful de echipă un episod dramatic din viaţa sa. În tinereţe, ca fochist pe un vapor, fusese pedepsit — în urma refuzului de a gusta mîncarea infectă ce se servea echipajului — să spînzure trei zile şi trei nopţi, legat de catargul vasului ce naviga pe marea Mediterană. Dînd întîmplător de foaia unui atlas geografic ce reprezenta Europa, la vederea Mediteranei, lui Mihai Bratu îi revine puternic în minte imaginea şefului de echipă atîrnînd, cu pieptul gol, de catarg, îndurînd ziua arşiţa soarelui torid, iar noaptea frigul usturător. Emoţia stîrnită în inima lui Mihai Bratu de amintirea acestui episod are darul, aşa cu am mai spus, să sugereze lectorului drumul nou pe care va merge acest intelectual, stimulat de sfaturile şi pilda vieţii încercatului şef de echipă.

Reţine de asemenea atenţia, prin duioşia şi umorul cu care e zugrăvit, *Nenea Achim* din naraţiunea „Bobocica“. Nu e lipsită de relief şi interes nici prezentarea unor jalnice rămăşiţe ale fostelor clase exploatatoare: cinicul Toto, uşuratecii Barbu şi Toni, sau vicleanul speculant Gică Postolache.

În genere, eroii naraţiunilor lui Al. I. Ştefănescu prind viaţă nu din cine ştie ce pretenţioase introspecţii psihologice şi nici din vreo greoaie îngrămădire a amănuntelor. Eroii lui se conturează simplu, fără efort, dintr-un gest, o replică sau atitudine definitorie. Aceleaşi mijloace simple sînt utilizate şi la crearea atmosferei; un detaliu, descrierea sumară a unei străzi sau clădiri, aducerea în prim plan, instantaneu, a unor singuratice siluete sau a unei mulţimi sugerează decorul sau ambianţa necesară.

Dacă în întruchiparea figurilor omeneşti sau în stabilirea atmosferei nu avem prea multe a reproşa prozatorului Al. I. Ştefănescu, în schimb în ordinea invenţiei epice scrisul său e, pe alocuri, deficitar. Citām, în acest sens, „Mînia“, o povestire care nu depăşeşte nivelul unui reportaj mediu. Pentru a cîştiga o mai mare consistenţă în proza sa, atenţia scriitorului va trebui să se concentreze spre o mai interesantă evoluţie a faptelor, spre dispunerea mai ingenioasă a lor, spre o compoziţie mai închegată. Reuşita atîtor pagini care fac, într-o mare măsură, din „Omul de pe catarg“ o carte vie şi utilă e o garanţie că Al. I. Ştefănescu îşi va spori pe viitor meşteşugul.

Traian STOICA

---

*) Al. I. Ştefănescu: „Omul de pe catarg“ — povestiri, dialoguri, portrete — E.S.P.L.A. — 1957.

Consemnări literare

UN DEOSEBIT INTERES a trezit în R.D.G. apariţia cărţii lui Georg Maurer „Der Dichter und seine Zeit“ (Poetul şi epoca sa), în care sînt discutate o serie de probleme legate de modul cum marii poeţi ai lumii, inspirîndu-se din actualitatea vremii lor, au reuşit să creeze opere care au înfruntat vremurile. Dintre poeţii veacului nostru autorul citează pe Maiakovski, care, trăind din plin perioada Marii Revoluţii Socialiste din Octombrie, a reuşit să dea opere valabile, fără să mai aştepte „perspectiva clarificatoare“. Un poet cu trăsături asemănătoare este astăzi chilianul Pablo Neruda.

În lumina acestor constatări, autorul cărţii analizează apoi realizările poetice ale ultimului deceniu în R.D.G.

★

PRINTRE SCRIITORII TINERI CEHOSLOVACI care se bucură de mare succes, se numără Frantisek Hecko şi Josef Sekera, ambii originari din Slovacia.

În „Satul din lemn“, Fr. Hecko înfăţişează aspecte din lumea ţăranilor cehoslovaci de astăzi, insistînd în special asupra modului în care suflul vieţii noi pătrunde şi transformă mentalitatea locuitorilor dintr-un sat de munte.

„Dansul de pe Waag“, romanul lui J. Sekera, zugrăveşte aspecte din viaţa ţiganilor şi este construit pe multe elemente pitoreşti. Acţiunea romanului se desfăşoară pe mai multe planuri şi urmăreşte destinul unei dansatoare ţigănci şi al iubitului acesteia, un muzicant, care ajung artişti de seamă la Budapesta.

★

ÎNTREAGA OPERĂ LITERARĂ A LUI GO MO JO, cunoscut scriitor şi activist social chinez, este în curs de apariţie. „Editura pentru literatura poporului“ din Pekin a tipărit pînă în prezent patru volume, din totalul de zece. În aceste volume sînt adunate scrieri datînd din 1918-1920, anii cînd Go Mo Jo a păşit în arena literară şi şi-a asigurat un loc de frunte în beletristică.

★

ÎN NR. 32 AL REVISTEI „SONNTAG“ Pierre Garnier, care a vizitat de curînd Grecia, semnează un vibrant articol închinat poetului grec Menelaos Ludemis, care a trăit zeci de ani în lagărul de exterminare de pe insula Makronissos, unde fusese deportat pentru convingerile sale democratice. În timpul deportării, Ludemis a scris un roman, „Copilul care a numărat stelele“, şi numeroase poezii care formează volumul „Voci din haos“. Atît romanul, cît şi poeziile vor apărea încă anul acesta concomitent în traducere germană şi franceză.

TRIO LASCU

Gata de plimbare. În „limuzina" proprie.

... Şi-au făcut apariţia pe lume într-o oarecare zi de iulie; mai precis: 8 iulie 1956. Nimic nu anunţa senzaţionala lor intrare colectivă în viaţă, nici măcar radiografia. Bine crescuţi, cei doi băieţi au cedat primul loc surioarei lor. Radu şi Dan au rămas sobri şi înţelepţi pînă în ziua de azi: deşi sora lor e mai în vîrstă, ei privesc cu condescendenţă şi masculină superioritate capriciile ei de domnişoară răzgîiată şi, chiar atunci cînd Rodica muşcă din peria de păr sau plînge fără noimă, ei se mulţumesc să o privească îngăduitor. Băieţii au de altfel şi simţul umorului: se amuză să-i păcălească pe cei din jur cu uluitoarea lor asemănare şi, atunci cînd Radu a fost răcit, Dan a băut fără să clipească din ochi chaudeau-ul destinat fratelui (de altfel, s-o mărturisim, Dănuţ e cam gurmand din fire!). Aşa că, pentru a evita viitoarele încurcături, Dan a purtat la mînă numărul 9 — cel cu care fusese înregistrat la maternitate — pînă în ziua cînd i s-au observat aluniţa de pe braţul stîng şi cei patru dinţi de jos (de care Dan e foarte mîndru, pentru că fraţii lui n-au decît cîte doi). De la o vreme, însă, s-a emancipat şi Radu, care a devenit cel mai guraliv şi mai plimbăreţ din toţi trei, avînd astfel un incontestabil ascendent asupra lor.

În jurul celor trei pătucuri se învîrteşte un întreg „stat major" (atunci cînd tatăl nu e acasă, pentru că principiile-i severe de educaţie opresc cu desăvîrşire: 1) luarea în braţe; 2) legănatul; 3) sărutările etc. etc.). Bunicul — arhitect pensionar — bunica, unchiul şi, mai ales, mama (ah, biata mamă!) au grijă nu atît de tabieturile lor gastronomice, care au ore fixe, ci de dormit, de plîns şi... de altele, care din nefericire nu pot fi programate la toţi trei deodată. Aşa că, exact cînd termină unul, începe celălalt!...

Şi acum, să facem cunoştinţă cu „autorii" fenomenului: Eugen Lascu, inspector la Banca Agricolă, şi Maria Lascu. Vîrsta: el 33, ea 25. Trăsături caracteristice: iubesc enorm copiii. Ca urmare: Rodica, Radu şi Dan au apărut la exact 10 luni de la căsătorie. Şi, dacă vreţi să-i cunoaşteţi, faceţi o plimbare prin Bucureştii Noi, unde veţi putea vedea noul apartament primit de soţii Lascu, nostimul lor căruţ triplu, primit şi el în dar, ca şi pătucurile albe şi încă multe alte daruri ocazionale sau periodice, prin care Rodica, Radu şi Dan au simţit din prima lor zi de viaţă grija şi dragostea statului nostru.

Fotografii de A. KESSLER

Gravi şi îngăduitori, Radu şi Dan privesc cu superioritate la interesul pe care Rodica îl manifestă pentru o biată jucărie în formă de strecurătoare. Femeia, tot femeie!...

Îi trebuie multă fantezie tatii şi multă răbdare mamei ca să poată amuza o societate atît de pretenţioasă...

LOCUINȚA TA... ÎNCEPE DE LA POARTĂ

În vreme ce celelalte gospodine colocatare din apartamentul de la parterul imobilului din str. Ștefan Mihăileanu 38. fac ordine în bucătărie, în baie și în holul comun, locatara Veronica Bona este „de jurnă" la măturatul curții, treabă pe care o face cu multă conștiinciozitate...

În diminețile de vară îl văd adesea pornind de acasă. Ore întregi cutreieră agale străzile cartierului și, de fiecare dată, caută să împărtășească cuiva noile impresii culese. Este un bătrîn muncitor pensionar, vecinul meu.

Îmi spunea mai deunăzi:

— Îți dai seama cum întinerește cartierul nostru? Este o forfotă și o lucrare în tot raionul, de ți-e mai mare dragul. Fă-mi pe plac — rogu-te — și vină cu mine într-o zi, să colindăm împreună. În doi, parcă e mai mare bucuria...

Și, într-una din zile, l-am însoțit în plimbările sale. De data asta, din spectacolul străzii, cu care mă obișnuisem, rețin forfota ce domnește mai cu seamă în jurul șantierelor de construcție mai mari sau mai mici. Pe bulevardul Tolbuhin se fac ultimele lucrări de finisare la un bloc cu patru etaje; blocurile de pe strada Austrului și-au primit și continuă să-și primească locatarii; pe bulevardul Dimitrov un nou bloc s-a ridicat cu trei caturi deasupra solului; pe strada Pop de Bășești, tinichigiii încheie acoperișul unui imobil nou construit, în trei etaje; blocuri noi, în construcție, pe strada Călușei, pe Aprodul Purice. Pretutindeni, șantiere... Noi șantiere a deschis Întreprinderea de Locuințe și Localuri a raionului 23 August, în jurul unor case vechi, dărăpănate, foste magazii sau garaje. Acestea se transformă în spații noi de locuit, apartamente de cîte două camere cu baie, bucătărie și dependințe. Zeci de clădiri sînt îmbrăcate în schele: se execută lucrări de renovare sau de supraetajare. Numeroasele șanțuri săpate pe străzi dovedesc prezența unor noi branșamente de gaz metan. Bătrînul meu vecin avea dreptate: în tot raionul domnește „o forfotă și o lucrare, de ți-e mai mare dragul".

O umbră, însă, parcă îmi tot dă tîrcoale, să-mi tulbure bucuria, amintindu-mi de lipsurile care, din păcate, mai există în munca Întreprinderilor noastre de Locuințe și Localuri. Dar cetățenii, presa — într-un cuvînt: opinia publică — relevă aceste lipsuri, le combat, le critică fără cruțare. Și, încetul cu încetul, vor dispărea — fără îndoială...

Ca și celelalte sfaturi populare raionale din Capitală, Sfatul popular al raionului 23 August a organizat în aprilie anul acesta o consfătuire cu locatarii din imobilele naționalizate. În cadrul acestei consfătuiri locatarii au fost informați cu cîte eforturi, cu cîte cheltuieli se realizează îmbunătățirile aduse spațiului locativ. Li s-a cerut și sprijin: să întrețină în bune condiții locuința, făcînd reparațiile curente interioare; să întrețină cum se cuvine instalația de apă, lumină electrică, încălzire centrală, ca și părțile comune, acolo unde sînt mai mulți locatari principali. Și, bineînțeles, să plătească la vreme chiria. Dar, mai ales, să ia atitudine deschisă împotriva celor ce nu respectă bunul obștesc. Obligații firești, atît de firești, încît s-ar părea că în legătură cu aceasta nu poate exista nici o neînțelegere. Și, totuși...

De cîteva zile, însoțind în munca lor „de teren" pe unii dintre șefii de sectoare ai I.L.L. 23 August, vizitez vreo 50 de apartamente situate în imobilele naționalizate. Am prilejul să-mi fac o părere generală despre felul în care locatarii acestor imobile răspund obligațiilor ce le revin prin Hotărîrea Consiliului de Miniștri 1508/1953.

Am zăbovit mai mult în blocul din bulevardul Republicii nr. 86 A. Un bloc cu 30 de apartamente care adăpostesc vreo 90 de suflete, unde curățenia și mirosul de proaspăt, care te întîmpină de la intrare, te însoțesc în toată clădirea; unde nici un locatar nu este în restanță cu chiria și unde toți locatarii sînt la zi cu plata cotelor de întreținere.

Toate acestea mi le arată cu mîndrie un bărbat negricios, om între două vîrste (ardelean după grai), pe care l-am găsit în holul clădirii, trebăluind ceva la gazeta de perete. Doream să stau mai mult de vorbă cu el, pentru a afla cum s-a ajuns la această situație, cu care locatarii blocului se pot lăuda. Dar el îmi tot dădea zor:

— Acu' nu poci... Am făcut bine-fain curat la cremator... Trebuie să lustruim scările... Abia le-am dat cu ceară...

Dar deodată chipul lui se întunecă. Nu-mi dau seama de ce, decît după ce-i urmăresc privirile care caută spre scările „abia date cu ceară". Picuri mari de apă punctează o dîră în sus, pe scară. Omul mă părăsește și urcă în goană, pe cîte două trepte. De la etaj se aude curînd o discuție. Făptașul a fost descoperit: ducîndu-și gheața, a lăsat urmele pe scări.

Intrarea imobilului din Calea Moșilor nr. 303.

Nici lui Păcală nu i-ar fi trecut prin minte să spargă zidul ferestrei, pentru a-și introduce garderobul în casă... Numai Mitică Constantin a găsit ingenioasă o asemenea năstrușnică soluție...

După curățenia din bucătărie se vede că locatara Volohov, din str. Lirei 4, este o bună gospodină...

Așa arată intrarea din spate a imobilului din str. Pictor Romano nr. 16, după ce dr. Laurescu a plecat cu mașina proprie în excursie...

— Ce mi-ați făcut? Iară mi-ați pătat scara... Iacă, s-a udat și parchetul din casă...

— Ce-ți pasă dumitale, nea Lazăre?— îi răspunde o voce de femeie. În locuința mea, n-ai ce să te amesteci... Eu fac curat aici...

— ...și eu pe scări, și-n toată casa... Numa' că eu vă *respect* munca. *Respectați-o* și dumneavoastră pe-a mea... Și acu' poftiți, mă rog frumos, de ștergeți pe unde ați murdărit. Și să nu uitați nicicînd, că locuința dumneavoastră începe de la poartă!

Mi-au plăcut grozav vorbele omului care se reîntorcea acum cu chipul răcorit parcă, după discuția avută. De aceea, încerc să-l laud:

— Ai avut dreptate, tovarășe administrator (administrator îl bănuiam a fi — și încă din cei cu leafă —socotindu-l după dîrzenia cu care pusese lucrurile la punct).

— Mai întîi, să știți că eu nu mi-s administrator—mă întrerupse el rîtos. Cu treaba asta se ocupă comitetul de bloc. Eu sînt Lazăr Constantin — își aminti el să se recomande, întinzîndu-mi dreapta, după ce o ștersese „bine-fain" de pantaloni — și am funcția de mecanic-portar...

Și astfel am aflat că acest bloc nu are administrator plătit, singurul salariat fiind „nea Lazăr", care poartă grija curățeniei imobilului, face mici reparații de întreținere în apartamente, are grija focului la calorifer și... se ține de capul celor de la I.L.L. cînd este vorba de o lucrare ce intră în sarcina acesteia. Am vizitat casa caloriferului, îngrijită de nea Lazăr: arăta ca un laborator. Am mai notat în carnetul meu de însemnări: „administrația blocului se face de un comitet de bloc ales de locatari și care se conduce după un regulament de ordine interioară, elaborat și votat de adunarea generală a locatarilor, prevăzînd norme de bună conviețuire. Cei șase membri ai comitetului de bloc au sarcini concrete. Comitetul are la dispoziție un fond de rulment provenit din economiile realizate la cheltuielile de administrație. Din aceste economii s-au cheltuit aproape 3.000 lei,făcîndu-se reparații de întreținere la hidrofor, uluce și altele". E limpede: felul în care este administrat și întreținut blocul din bulevardul Republicii nr. 86 A reflectă conștiința cetățenească a locatarilor, dragostea lor față de bunurile obștești, cărora le acordă prețuirea ce se cuvine bunurilor lor proprii. De la acești locatari ar trebui să învețe nu numai cei din Calea Moșilor nr. 303, dar și mulți alții, ca, de pildă, locatarii blocului din bulevardul Republicii nr. 78-80, sau din strada Pop de Băsești nr. 56 și din toate blocurile în care locatarii, din nepăsare față de bunul obștesc, n-au înțeles pînă acum că locuința lor începe de la poartă.

Locuința ta începe de la poartă... De unde o fi începînd locuința cetățenilor din Calea Moșilor 303? La intrare, o ușă fără geamuri și alta bătută cu scînduri... Le-or fi lăsat așa, ca să se poată aerisi casa scării, în care domină un miros greu de gunoaie în descompunere? Se poate — de vreme ce sub scară se află un adevărat focar de infecție! Pereții sînt murdari, de ți-e silă să-i privești, necum să-i atingi. Ce alta dovedesc locatarii acestui imobil (toți laolaltă), decît lipsă de conștiință cetățenească, dispreț total față de bunul obștesc, nepăsare chiar pentru propria lor sănătate? (Ce părere are Sanepidul?)

Ce părere o fi avînd despre bunurile obștești cetățeanul Mitică Constantin, care a locuit pînă acum cîtăva vreme în șos. Armata Sovietică nr. 1? La această adresă se află un imobil pe care, nu demult, I.L.L.-ul l-a renovat complet. Aici a căpătat Mitică Constantin un apartament, la subsol. Mutîndu-se, a trebuit să-și introducă în casă, printre altele, un garderob. Și pentru că, după socotelile lui sumare, garderobul cu pricina nu putea intra pe ușă, a găsit imediat altă soluție: a tăiat tocul ferestrei pe o porțiune de circa 80 cm, l-a smuls și a dărîmat zidul pe o rază de circa 1 m. Și așa a intrat garderobul în casă... La mutare, noul nostru Păcală a băgat de seamă că garderobul poate fi scos și pe ușă. Ceea ce a și făcut...

(Cum de nu te-a mustrat conștiința dumitale de cetățean cinstit, tovarășe Gavril Scutăreanu, cînd, vreme de un an aproape, ai acoperit cu tăcerea fapta urîtă a vecinului dumitale Mitică Constantin? E drept că dumneata îți întreții bine propria locuință; dar asta nu-i destul, dacă rămîi nepăsător cînd alții o distrug!)

„Locuința ta începe de la poartă"... Pentru doctorul Virgil Laurescu, din strada Pictor Romano 16, aceste cuvinte au un înțeles *sui generis*. Dovada: și-a cumpărat omul o mașină. Foarte bine! Dar mașina presupune un garaj, sau cel puțin un loc special de parcare. Un garaj e mai greu de găsit. Locul de parcare și l-a amenajat, însă, singur. Unde? În curtea de serviciu a imobilului în care locuiește. Cum ? În doi timpi. Timpul 1: a dărîmat poarta de la stradă, cu gard cu tot, pe o lungime de circa 6-8 metri (adică în întregime)... Timpul 2: a tăiat tufele de liliac care împodobeau curtea. Terenul fiind astfel „amenajat", doctorul și-a propus să clădească aici un garaj. Bineînțeles, fără aprobarea prealabilă a I.L.L.-ului și în disprețul total al intereselor celorlalți locatari.

Am povestit bătrînului meu vecin cazurile de condamnabilă atitudine față de bunurile obștești relatate, mai sus. Bătrînul m-a privit lung și mi-a răspuns cu glas molcom:

— Nu-s de vină locatarii... Unii mai poartă în ei urmele educației din trecut. De vină-i I.L.L.-ul...

Iar I.L.L.-ul!—îmi zic. Bătrînul continuă:

— Îmi amintesc că, pe vremuri, cînd proprietarii își puteau face de cap speculînd la sînge, puneau în contract o clauză după care aveau dreptul să viziteze oricînd, fie noaptea, fie ziua, locuința închiriată, pentru a controla felul cum este întreținută casa. Era doar o chichiță, cu ajutorul căreia îl șicanau pe chiriaș, pentru a-i stoarce o mărire de chirie sau pentru a-l evacua, la cea mai mică abatere. Azi, I.L.L.-ul nu-și exercită cum se cuvine nici măcar dreptul de a controla felul în care sînt întreținute imobilele naționalizate, necum să ia măsuri corespunzătoare, acolo unde se ivesc cazuri ca acelea pe care mi le-ai povestit?

Dar mai bine ar fi ca locatarii din imobilele naționalizate să nu aștepte numai asemenea măsuri administrative. Gîndească-se aceștia că locuințele în care trăiesc ei azi și își cresc copiii sînt proprietatea întregului popor, deci și a lor. Și ei sînt datori nu numai să le îngrijească cu dragostea cuvenită unor avuții de preț, dar și să ia atitudine fermă împotriva tuturor acelor colocatari care dovedesc nepăsare față de bunurile obștești...

N-am răspuns bătrînului meu vecin. Mă gîndesc însă că are dreptate...

R. RODA

Notăm!

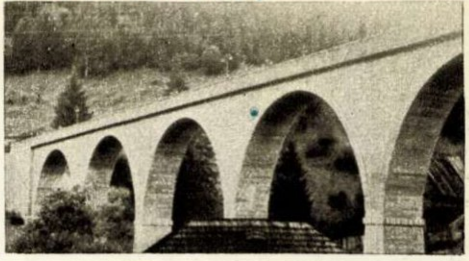

UN VIADUCT PESTE BORSEC. O mare lucrare a fost terminată și dată în folosință: viaductul peste satul Borsec (R.A.M.). Făcînd legătura între doi munți, peste șosea și peste case, viaductul are o lungime apreciabilă. Pe el trece prima legătură feroviară (linie îngustă) dintre Borsec și Toplița. Linia a fost construită pentru expedierea sticlelor cu borviz de Borsec. Aceste transporturi se făceau pînă acum cu mașinile peste muntele Creanga, înalt de 1400 m.

DOUĂ GENERAȚII. Familiile minerilor Emil BOKANCSOSZ și Constantin TRUFELEA din Rovinari, regiunea Craiova, trăiesc clipe de mare satisfacție și bucurie. Recent Emil Bokancsosz (în fotografie cu soția și fetița sa)a fost decorat cu Ordinul Muncii cl. a III-a, iar tînărul miner Constantin Trufelea (stînga, cu soția sa) a primit Medalia Muncii.

Felicitările noastre!

O ȘCOALĂ PENTRU... RECONFORTARE. Priviți această construcție modernă, așezată pe munte, între brazi, la 700 metri altitudine. Pare un hotel de primul rang. În realitate este Școala specială din Săcele (raionul Stalin). Mai exact spus , o școală pentru reconfortarea elevilor debili din școlile medii. La fiecare trei luni, o serie nouă de școlari fac aici o cură de refacere fizică, în timpul căreia li se acordă o îngrijire deosebită. Și cum elevii au datoria să și învețe, au la dispoziție un corp didactic pentru toate clasele.

Prima serie de 120 elevi a inaugurat recent anul de... refacere fizică.

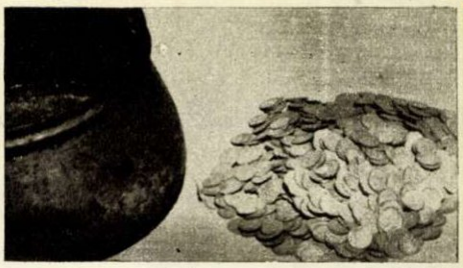

TEZAURUL DIN CORLĂTENI. În comuna Corlăteni (raionul Dorohoi) un sătean, săpînd o groapă lîngă prispa casei, pentru a așeza un stîlp, a găsit la o adîncime de numai 40 cm un vas de aramă cu 6330 de monede de aramă argintată și de argint și o pungă din pînză de in, țesută în două ițe. Monedele poartă pe o parte inscripția în limba latină SIMOMOLDAVIENSIS, o cruce cu patru brațe, un ornament în formă de scut cu patru bare orizontale reliefate, iar pe verso inscripția SIMPETRIVOIVOD, un cap de zimbru cu semiluna și două rozete cu cîte cinci brațe. Din studiile efectuate de către colectivul muzeului din Dorohoi, s-a constatat că aceste monede au fost turnate în mai multe perioade din timpul domniei lui PETRU MUȘAT (1375-1391).

Clișeul alăturat reprezintă vasul de aramă în care s-a găsit tezaurul și o parte din monede, grupate după perioadele în care au fost turnate.

CONSERVE PENTRU INTERNATUL ȘCOLII. Cantități însemnate de zarzavaturi și legume au fost recoltate de pe lotul experimental al Școlii de 7 ani din comuna Lelești, raionul Tg. Jiu.

Din această recoltă membrele comisiei de femei a comunei pregătesc conserve pentru internatul școlii.

CASELE MINERILOR. În afară de blocuri, pentru minerii familiști de la exploatarea carboniferă Doicești (raionul Pucioasa), s-au construit și zeci de locuințe individuale.

În fotografie: o stradă nouă, cu noile locuințe.

Notăm!

EVADAT DIN BEZNĂ (II)

Revolverul marca „T.T." seria J 0817, pe care spionajul american i l-a înmînat lui Rem Moroz.

REZUMATUL CAPITOLELOR PRECEDENTE

Rem Petrovici Moroz, cetăţean sovietic, deportat în timpul războiului împreună cu familia sa în Germania, de către ocupanţii hitlerişti, se repatriază îndată după eliberare, înrolîndu-se în Armata Sovietică. Temîndu-se şi ruşinîndu-se de faptul că părinţii săi, care rămăseseră într-un lagăr de „strămutaţi" din Germania occidentală, şi-au trădat patria, el adoptă numele mamei sale, Tkacenko. Fiind recunoscut de către un vechi prieten, pe cînd se afla în Berlinul răsăritean, şi temîndu-se de consecinţe, dezertează în Vest, unde, căzînd pradă mizeriei, intră în rîndurile hoţilor din München, devenind apoi şi agent al C.I.C. (Serviciul American de Informaţii). În scurt timp el „avansează" şi i se încredinţează o misiune importantă.

„Prietenul" lui Hanec se dovedi de o punctualitate nemţească. Se întîlni cu Rem la acelaşi restaurant şi-i ceru autobiografia.

Peste puţină vreme, în faţa casei în care locuia Rem stopă un automobil. Rem auzi bătăi în uşă: deschizînd, se pomeni în faţa unui individ necunoscut...

— Domnul Moroz? — i se adresă acesta în ruseşte... Vă rog să mă urmaţi... Vin în chestiunea care vă interesează...

Maşina porni în goană spre una din suburbiile Münchenului. Aici se afla sediul secţiei C.I.C.

Rem fu întîmpinat cu o politeţe exagerată:

—Luaţi loc, vă rog!... Fumaţi?... Serviţi!... Mie puteţi să-mi spuneţi Mr. Cristopher...

Urmă un nou interogatoriu, îndelung, istovitor şi sîcîitor. Rem trebui să-şi enumere în faţa agentului toate rudele, prietenii, cunoscuţii...

În sfîrşit americanul păru să fie mulţumit. Îi întinse lui Rem o mînă uscată şi-i promise:

— Vă voi face cunoştinţă cu şeful dv. Reţineţi adresa: Hochstrasse, lîngă restaurantul „Savaltor-Keller". Data şi ora întîlnirii vi se vor comunica ulterior. Müller, sub conducerea căruia urma să lucreze Rem, cunoştea bine limba rusă. Era un bărbat de vreo 50 de ani, gras şi de talie mijlocie.

Se despărţi de Rem fără să-i fi spus nimic concret, decît:

— Rem Moroz a dispărut. Să fim bine înţeleşi... Rem nu mai există... Numele dumitale conspirativ este Robert...

Într-adevăr, gîndi Rem mohorît, bietul Rem Moroz nu mai există de mult... Eu nu sînt decît umbra lui. Am slăbit şi haina mi-e prea largă... Tot trebuie să-mi confecţionez una nouă... Această haină nouă se cheamă Robert.

DETECTORUL DE MINCIUNI

Müller îi explică pe scurt în ce consta prima lui misiune:

— De supravegheat „persoanele strămutate"... Comunicări asupra stării de spirit... Urmărire atentă...

Rem se achită conştiincios de aceste sarcini, lucru care-i aduse o nouă invitaţie din partea lui Müller. Acesta îi întinse două file dactilografiate:

— Citeşte, semnează, ordonă el.

Era textul angajamentului de colaborare cu serviciul de informaţii american, întocmit în limbile rusă şi engleză.

În timp ce-şi plimba ochii de-a lungul rîndurilor scrise, a căror semnare însemna certificatul trădării lui, Müller îl privea scrutător... Păru mulţumit cînd îl văzu pe Rem semnînd cu mînă sigură... Zîmbi şi-i întinse o bancnotă de 100 de mărci.

— Pentru primele două săptămîni—explică el... Dar ţin să te previn: cea mai mică nesupunere şi, zut! Te înhaţă curcanii... E de ajuns un singur cuvînt din partea noastră... Joc dublu — justiţia neoficială... Zut...

Şi Müller îşi duse mîinile la beregată, semnificativ.

... Rem se afla instalat într-un fotoliu de piele, cu mînecile suflecate, într-o cămăruţă goală, pătrată. În faţa lui, un medic în halat alb şi un colaborator al C.I.C.

Medicul îi unse palma stîngă cu un fel de soluţie vîscoasă şi aplică deasupra o plăcuţă metalică. Pieptul îi fu încorsetat strîns într-un tub de cauciuc, iar mîna dreaptă, înfăşurată într-o bandă neagră...

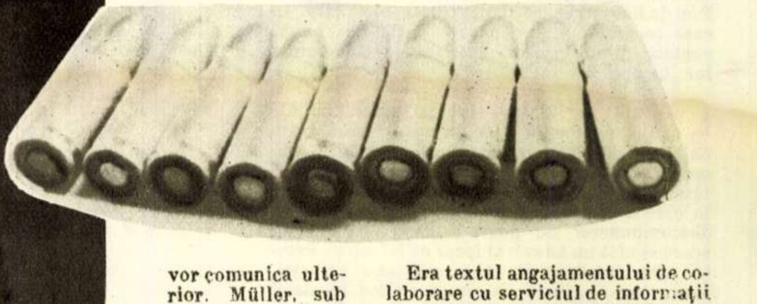

Rem Petrovici Moroz îşi povesteşte peripeţiile la postul de radio Moscova.

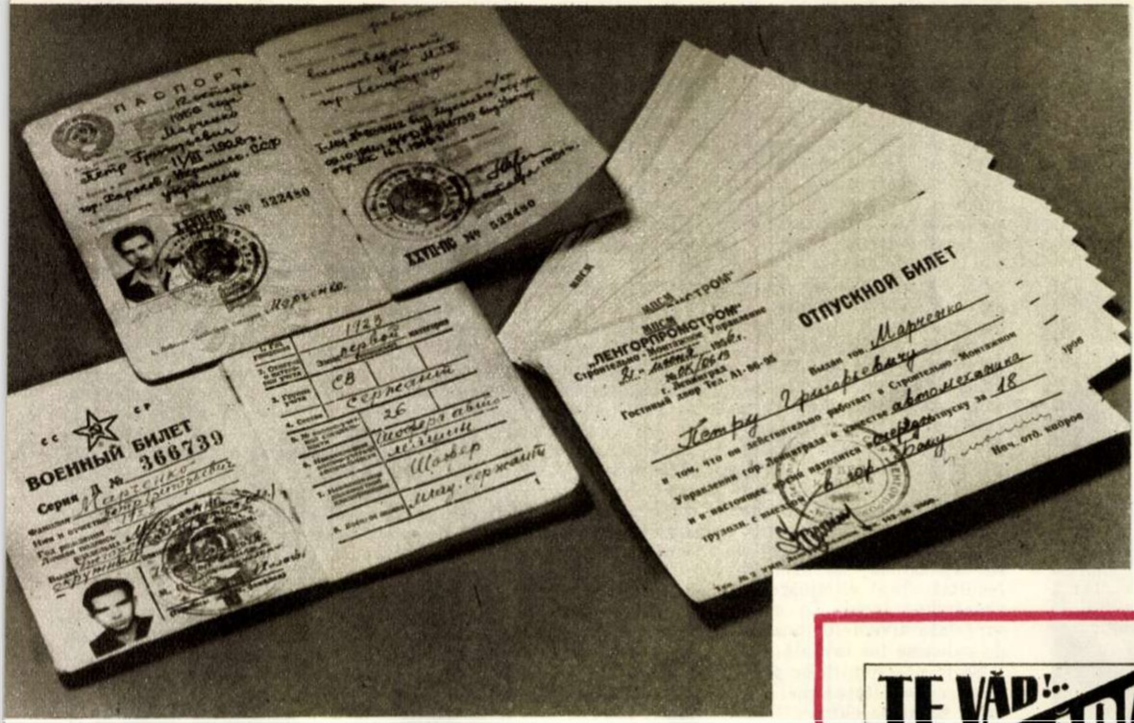
ПАСПОРТ

XXVII-ПС № 522480

ВОЕННЫЙ БИЛЕТ

Серия Д № 366739

„ЛЕНГОРПРОМСТРОЙ"

ОТПУСКНОЙ БИЛЕТ

Actele false pe numele Piotr Grigorievici Marcenko, cu care Rem avea să pătrundă pe teritoriul Uniunii Sovietice.

Plăcuța, banda și tubul comunicau prin conducte subțiri de sîrmă cu un soi de aparat de radio... Rem bănui că se afla în fața faimosului „detector de minciuni", un aparat care înregistrează bătăile inimii, presiunea arterială, regularitatea respirației și cantitatea de sudoare eliminată în cazul reacțiilor la întrebări neașteptate.

— Răspundeți repede și fără să vă gîndiți, prin „da" sau „nu"!— i se ordonă lui Rem...

Și întrebările curseră, una după alta, într-un ritm susținut.

— Vă numiți Rem Moroz?

— Da.

În detector fulgerară luminițele cîtorva beculețe.

— Purtați cravată?

— Da.

— Ați fost în armata germană?

— Nu...

Întrebările și răspunsurile se precipitară mai departe. Deodată șuieratul strident, țiuitor, al unei sirene, sparse liniștea încăperii. Ochii lui Rem fură izbiți de lumina orbitoare a unor reflectoare montate în tavan... Vocea medicului abia se desluși în mijlocul acestui vacarm... Devenise mai aspră și mai poruncitoare:

— Sînteți agent sovietic?

— Nu.

Rem avu senzația de gol a omului care se prăbușește, legat la ochi, într-o prăpastie... Fotoliul se clătină spre dreapta, spre stînga, înapoi...Capul lui Rem vîjîia...

— Sînteți agent sovietic?

— Nu...

Ajuns în stradă, Rem răsuflă ușurat...

TRIBUNALUL CONȘTIINȚEI

—N-o să-ți ascund—îi declarase Müller. Plecarea în America înseamnă pregătirea pentru lansarea pe teritoriul U.R.S.S. Reușita — asigurarea unei vieți lipsite de griji...

— Știu foarte bine ce mă așteaptă — replică Rem cu îndrăzneală. Îmi trebuie senzații tari, bani, femei... Discutăm o afacere și e în interesul meu să cîștig...

... La sfîrșitul lui octombrie 1955 Rem fu prezentat americanului Jackson. Acesta se îndeletnicea cu selecționarea definitivă a candidaților pentru școala de spionaj...

Urmară alte verificări cu „detectorul de minciuni", o verificare minuțioasă a memoriei, un interogatoriu îndelungat... Rem trecu cu succes prin toate aceste încercări. La sfîrșit fu botezat din nou. Acum îl chema John Smith, angajat în armata Statelor Unite... Sub acest nume a fost trimis la un spital militar. Pe la mijlocul lui ianuarie 1956 fu readus la München. Fu prezentat unui american în uniformă militară...

— Ești de acord să pleci? — îl întrebă acesta cu bruschețe...

— Știți foarte bine că da — răspunse Rem calm.

— Te-ai gîndit la...?

—M-am gîndit la toate—o scurtă Rem. Totul e în avantajul meu...

Se vede că felul hotărît de a se purta al lui Rem făcu impresie bună asupra americanului, deoarece fața i se destinse într-un fel de rictus care voia să pară zîmbet.

La 21 ianuarie, așa cum stabilise Jackson, Rem se întîlni cu Müller... Înregistră cu ușurință numărul mașinii : 6-S-49-050... Părăsiră Münchenul, făcură un scurt popas la Frankfurt pe Main, în casa conspirativă de pe Frauensteinstrasse nr. 4, apoi se îndreptară spre aerodromul din Wiessbaden. Un cvadrimotor de ultimul tip îi aștepta... Pe fuselaj Rem distinse numărul 05533.

Müller nu era prea vorbăreț, iar Rem nu avea nici el chef de vorbă... Îndată ce avionul decolă, Rem se adînci în răsfoirea unei reviste americane, pline de reclame care de care mai țipătoare...

În realitate, însă, Rem nu citea. Gîndea intens, febril. De undeva, dintr-o cută ascunsă a sufletului său, se ridicase un dușman temut care-l scormonea necruțător, îl sfîșia și-l mistuia... Luase cea mai groaznică hotărîre din viața lui... Monstrul mașinii de spionaj îl prinsese cu totul în tentaculele lui scîrboase... Va trebui să fure, să înșele, să saboteze și, cine știe, să împuște cetățeni sovietici... Poate o să-l întîlnească pe Kolea și va fi nevoit să-i trimită un glonț în cap... Cine știe!...

Deodată un gînd, care la început i se păru utopic, îi fulgeră creierul... Dar dacă?...

— Ei, mister Smith...?

Rem tresări...

— Ne îndreptăm spre America — rosti Müller, ca să se afle în treabă...

—Da, da— răspunse Rem, căutînd să dea cuvintelor o notă de veselie...

„S-o creadă el — gîndi Rem, cu ură... Mă îndrept nu spre America, ci spre Patrie... N-am ce-i face: drumul spre Patrie trece prin America!"

(Continuare în numărul viitor)

Aurel COVACI
(după „OGONIOK")

TE VĂD!.. TE VĂD!..

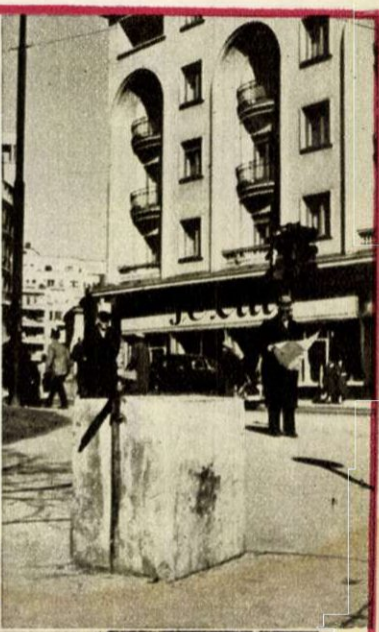

ARHEOLOGIE? Nicidecum! Blocul de piatră din fotografie amintește numai locuitorilor cetății lui Bucur că prin 1956 a existat aici, peste drum de hotelul „Athénée Palace", o interesantă foto-gazetă turistică.

ȘEDINȚĂ „FULGER"... La ordinea de zi:

— Să-l rugăm pe nenea gunoieru' să nu-și mai deșerte tombăraul în fața casei noastre! (Vezi „rampa de gunoaie" din str. Pictor Romano, colț cu Dimineții).

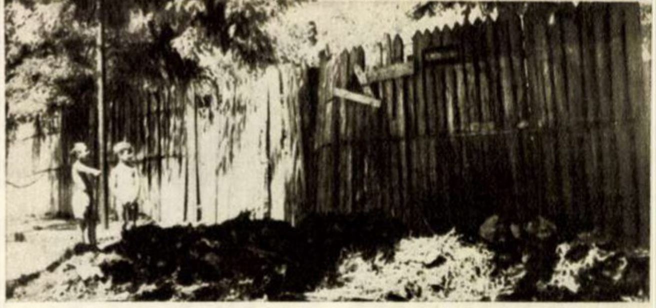

100 (UNA SUTĂ) LEI UN PEPENE Cîteodată, da!... Iată-l pe locuitorul Manole Vasile din P. Neamț, în timp ce plătește! amendă pentru că a aruncat cojile pe stradă.

Cum s-ar spune, scump dar... face?!

FELICITĂRI, tovarăși CHIRURGI!

Toracele a fost deschis. Acum este secționată pleura...

Sanatoriul Moroeni. Ai impresia că te afli într-un confortabil hotel turistic.

Dar ceea ce poartă departe faima sanatoriului este mai ales poziția sa de post înaintat pe frontul luptei antituberculoase. De aici, bolnavi considerați pînă de curînd nevindecabili se întorc însănătoșiți la muncă, la familiile lor.

În cadrul de ciudată seră pe care plantele exotice și geamurile uriașe îl conferă coridoarelor sanatoriului, l-am întîlnit nu demult pe unul dintre acești bolnavi, redați vieții și activității: țăranul muncitor R. T. Discuta cu chirurgul, dr. Eugen Zitti, al cărui pacient fusese. Se întorsese de curînd în sanatoriu, așa cum îi ceruseră medicii, pentru verificarea rezultatelor obținute. Era vesel. Pot spune, fericit: medicii erau încîntați de „purtarea" plămînilor săi...

Acum un an și jumătate, o caravană microradiografică descoperise că în plămînii lui R.T. se cuibărise boala. Și omul plecase de acasă, luîndu-și rămas bun de la nevastă și copii, cu simțămîntul că nu-i va mai revedea. Își amintea de unchiul său, care plecase cu zece ani în urmă, la fel, cu pieptul măcinat de boală, și nu se mai întorsese. Acum pornea și el pe același drum...

Și, totuși, după un an și jumătate, R. T. s-a întors acasă, sănătos și în deplină putere. Pe buletinul său de ieșire din sanatoriu scria: „Vindecat". Medicii îi spuseseră că nu va trebui să se ferească de copii și soție. Nu mai există nici o primejdie de îmbolnăvire a lor.

De ce oare avusese R.T. o soartă atît de deosebită de a unchiului său? Oare la intrarea în sanatoriu nepotul fusese mai puțin bolnav decît unchiul? Dacă am compara fișele radiologice ale celor doi, am vedea că R. T. se internase într-un stadiu mai avansat al bolii, decît ruda sa; R. T. avea cîte o leziune în fiecare plămîn, pe cînd unchiul intrase în sanatoriu cu un plămîn sănătos. Atunci, poate streptomicina, hidrazida, P.A.S.-ul, necunoscute încă acum zece ani, făptuiseră minunea? Ce-i drept, timp de șase luni medicii se străduiseră să-l vindece pe R. T. cu antibiotice. Dar acestea se dovediseră, așa cum se întîmplă de obicei în cazurile avansate, insuficient de eficace. În această situație, pe R.T. l-ar fi așteptat, desigur, un destin asemănător cu cel al unchiului său. Dar în cazul său, ca și în multe altele, și-a spus cuvîntul chirurgia modernă.

Pe doctorul Eugen Zitti și pe colegii săi, medicii L. Brand, M. Corbu și V. Popa, i-a pasionat încă de acum cîțiva ani problema tratamentului chirurgical al tuberculozei bilaterale (la ambii plămîni). Pe atunci se făcuseră progrese însemnate în chirurgia pulmonară. Îmbunătățirea tehnicii chirurgicale și pavăza antibioticelor permiseseră să se treacă de la operații în care se scotea un plămîn întreg — pneumonectomia — sau un lob pulmonar[1] — lobectomia — la operații mai avantajoase: segmentectomiile, în care se elimină din plămînul bolnav doar o zonă strict limitată din jurul porțiunii bolnave. Trecerea de la primul la cel de-al doilea gen de operație era un mare succes. Pneumonectomia și lobectomia duc la pierderi mai importante de țesut pulmonar, ceea ce poate să se răsfrîngă asupra stării generale a bolnavului. În ce privește segmentectomia, ea are nu numai avantajul conservării porțiunii sănătoase a lobului pulmonar respectiv, ci dă și posibilitatea redobîndirii aproape integrale a capacității respiratorii. Aceasta, datorită faptului că alveolele[2], care au capacitatea de a se dilata, de a se expansiona, își exercită din plin această facultate după eliminarea segmentului bolnav, ocupîndu-i locul. În acest chip volumul și suprafața alveolelor poate crește pînă aproape de valoarea lor inițială.

Segmentectomiile se practicau deci și la Moroeni, cu rezultate bune. Dar ele nu-i mulțumeau întru totul pe chirurgii noștri. Mulți pacienți aveau ambii plămîni bolnavi. Oare aceștia erau condamnați să nu poată beneficia de avantajele segmentectomiei? Echipa de la Moroeni a dat pentru prima oară în țară un răspuns negativ acestei întrebări. Ea a început să efectueze segmentectomii la bolnavii cu tuberculoză bilaterală. Operația avea loc în două etape: după ce primul plămîn era operat și rana se vindeca, bolnavul era supus unei noi intervenții, pe celălalt plămîn.

Rezultatele erau în general bune, totuși chirurgii nu erau încă satisfăcuți. Bolnavul trebuia să suporte de două ori neplăcerile unei operații. Șansele apariției unor complicații se dublau. Și, ceea ce era mai grav, în răstimpul dintre operații intervenea posibilitatea reîmbolnăvirii pe cale sanghină, a plămînului operat, de către cel bolnav.

Puteau fi înlăturate aceste inconveniente? Din nou chirurgii au dat dovadă de îndrăzneală. Au hotărît să facă operația într-un singur timp. Dar pentru aceasta era necesară reînnoirea întregii tehnici chirurgicale. Deosebit de grele și complicate se prezentau problemele anesteziei. Astfel de operații nu se executaseră încă în țară; totul trebuia pornit de la început. Nici un detaliu nu trebuia uitat. Aceasta ar fi putut costa o viață de om. Multe zile și nopți de cercetări, dibuiri, experiențe au fost închinate rezolvării acestor probleme. Și, într-o bună zi, cînd totul fusese riguros pus la punct, consiliul științific al sanatoriului aprobă intervenția.

Momentul hotărîtor: se efectuează rezecția.

Primul pacient indicat să fie supus acestei operații fu R. T. Începu să fie cercetat în cele mai mici amănunte. Inima va putea suporta oare șocul? Da, ea își făcea bine datoria. Dar alte afecțiuni, neobservate încă, nu vor profita de slăbirea organismului, ca să atace pe neașteptate? Nu, asemenea primejdie nu exista. Zecile de analize și probe o arătau din plin.

Și iată: dimineața zilei hotărîtoare pentru viața lui R. T. a sosit. Bolnavul este adus adormit în sala de operație. Medicii și surorile sînt la posturi. Deasupra măștilor albe privirea lor trădează o emoție neobișnuită. Îi așteaptă unul din examenele cele mai grele.

Operația a început. Nu se aude nici o șoaptă. O privire, un semn sînt de ajuns pentru primirea unei pense, pentru administrarea unei injecții. Sub spatele bolnavului s-a introdus un sul. În felul acesta toracele oferă o expunere mai bună. Mîna sigură a chirurgului secționează pielea pe aproape întreaga lățime a pieptului. Acum el va tăia mușchii pectorali și sternul, pentru a ajunge la plămîni. Dar deschiderea simultană a ambelor cuști toracice va duce la „oprirea" plămînului, a respirației... În acest, moment, însă, intervine tehnica specială a anesteziei; de ea depinde viața pacientului. Printr-un tub introdus în trahee și cu ajutorul unui aparataj corespunzător, medicul anestezist va regla de aici înainte, în tot timpul operației, intrarea și ieșirea aerului din plămînul „oprit". O dată instalată respirația dirijată, chirurgul poate opera în voie, mai departe.

Așadar, mușchii toracelui și sternul sînt secționați. După o linie paralelă sînt tăiați și mușchii intercostali. Apar plămînii, așa cum sînt descriși prin cărțile de anatomie... Se secționează membrana subțire a pleurei. Un depărtător este introdus între cele două capete ale sternului. Acum chirurgul poate să vadă foarte bine zonele superioare — apicale — ale plămînilor, în care se află leziunile. La comanda medicului anestezist, plămînii au început să „respire". Mîinile chirurgului palpează leziunile. Instrumentele încep să secționeze zonele bolnave. Momente încordate. Dacă o cavernă s-ar deschide în plaga operatorie, infectarea acesteia ar fi greu de evitat...

Pierderile de sînge au început să fie ceva mai mari. Dar sora transfuzoare veghează; sîngele pierdut este incontinuu înlocuit. Și pulsul, tensiunea? Acestea s-au menținut constante în tot timpul operației, datorită tehnicii de anestezie întrebuințate. Fără aceasta, inima ar fi avut poate de suferit...

Segmentele bolnave au fost înlăturate din ambii plămîni; vasele respective au fost închise, rezecția propriu-zisă s-a terminat. Pleura și mușchii sînt cusuți, iar capetele sternului apropiate cu ajutorul unor fire de oțel inoxidabil. Toracele s-a închis și bolnavul a încept să respire, spontan, „singur". O nouă serie de aparate, pense, fețe sînt manipulate acum. Se procedează la coborîrea presiunii între pleură și plămîn. Aceasta va permite imediata expansiune a plămînului, micșorîndu-se astfel pericolul apariției de complicații în spațiile care altfel ar fi rămas „libere" după rezecție.

...Au trecut cinci ore de la aplicarea anesteziei. Bolnavul s-a trezit.

— Am fost operat?

Anestezia a șters din memoria sa orice amintire a „agresiunii" chirurgicale...

... S-au scurs șase luni de la operație. O nouă cură de antibiotice și o perioadă de repaus au desăvîrșit rezultatul intervenției chirurgicale.

Acum razele Röntgen arată medicilor că plămînul s-a expansionat satisfăcător. Segmentectomia bilaterală într-un singur timp a reușit. De pe frontul antituberculos, echipa de chirurgi de la Moroeni poate raporta o nouă victorie.

Felicitări, tovarăși chirurgi!

Don STĂNESCU

---

[1] Plămînul drept se compune din trei lobi, cel stîng din doi.

[2] Elementele constitutive finale ale țesutului pulmonar, prin care se face schimbul de gaze între aerul din plămîni și sînge.

Știți voi unde păstrează tăticul banii pentru mine?

Rămășițe ale podului construit de Apolodor din Damasc.

TURNU SEVERIN ȘI CERNEȚII

Publicăm acest material scris de tov. Dan Berindei de la Institutul de Istorie al Academiei R.P.R., ca răspuns la scrisoarea tov. Dan Raiciulescu din București, care dorește să cunoască istoricul orașului Turnu Severin și ce legătură există între acesta și vechiul oraș Cerneți.

Orașul Turnu Severin este așezat pe malul Dunării, la un punct de străveche circulație. Pe aceleași locuri a existat în vechime o așezare dacă, numită Drubeta. După cucerirea Daciei de către romani, Apolodor din Damasc construiește în preajma Drubetei — devenită oraș roman — cunoscutul pod de piatră peste Dunăre. Drubeta cunoaște un timp o rapidă dezvoltare, împăratul Adrian înălțînd-o la rangul de municipiu, iar Septimiu Sever la cel de colonie.

Cu începere din secolul al III-lea Drubeta își începe însă — ca și celelalte localități romane din Dacia — decadența, prelungită, se pare, pînă la venirea lui Justinian, care mai menține încă aici un cap de pod.

Așezarea renaște în primele veacuri ale celui de-al doilea mileniu, documentele amintind-o în prima jumătate a secolului al XIII-lea. Se pare că din aceeași perioadă ar data și Turnul lui Sever. Vechea Drubetă — care se numește acum Severin — este timp de cîteva veacuri cea mai însemnată cetate a acestor părți, stăpînită alternativ de regatul ungar și de voievozii munteni. Dar, o dată cu pătrunderea turcilor în spațiul dunărean, Severinul e cucerit și dărîmat de cotropitorii otomani.

În apropierea fostului Severin, cu totul distrus, la oarecare depărtare de Dunăre, care era în acel timp o cale de comunicație deschisă doar prădăciunilor otomane, se ridică un nou centru, la Cerneți. Numele vechii cetăți nu piere însă, ci se păstrează sub forma de „cîmpul Severinului“. Cerneții se dezvoltă mai ales în veacurile al XVII-lea și al XVIII-lea, cînd aflăm aci reședința unei căpitănii, iar mai apoi a unui isprăvnicat. La Cerneți se înregistrează de asemenea existența unui punct de vamă, ca și ființarea unei biserici, ridicate cu sprijinul domnului Grigore Ghica, în cel de-al treilea sfert al veacului al XVII-lea. La începutul veacului al XIX-lea, Cerneții numărau 7000-8000 locuitori, înregistrîndu-se prezența multor meseriași și negustori.

Înlăturarea progresivă a jugului otoman asigură fostului Severin noi condiții de renaștere economică. În timpul ocupației din 1718-1739, austriacii proiectează reînființarea Severinului, voind să renască orașul sub numele de Caropolis. Acest proiect nu este însă înfăptuit.

La începutul veacului al XIX-lea, semnele decăderii Cerneților sînt din ce în ce mai evidente. După devastarea turcească din 1828 și după pacea de la Adrianopol din 1829, care transformă calea Dunării într-o mare arteră de circulație, înșiși locuitorii Cerneților cer generalului Kiseleff, guvernatorul Principatelor, ca așezarea lor să se strămute în cîmpul Severinului. Cererea lor se încadra în intențiile de urbanizare ale generalului rus și, în același timp, se potrivea și dorinței sale de a împiedica, prin ridicarea unui puternic oraș comercial, o prea ușoară pătrundere economică a Austriei în Principate.

La 22 aprilie 1833 se emite decretul lui Kiseleff privind înființarea Turnului Severin prin cumpărarea moșiei Severinului, pe care urma să se ridice „un oraș de negoț“. Cînd totul părea rezolvat, cernețenii se opun, pe neașteptate, la strămutare, cerînd despăgubiri și refuzînd să-și cumpere locuri în noul oraș. Turnu Severin ia totuși naștere, însuși Kiseleff sprijinind reînființarea vechii așezări dunărene, prin acordarea unui dar de 510 icosari din caseta sa particulară.

Întemeierea formală are loc în 1833, iar cea efectivă în 1836, cînd inginerul Moritz von Ott este însărcinat să „croiască“ orașul după planul lui Villacroz. În 1841, reședința județului este strămutată la Severin, iar după 1851, construirea portului pe Dunăre și mai apoi a unui șantier naval, ca și legarea așezării printr-o șosea practicabilă cu Craiova și cu restul țării, determină, în bună măsură, grabnica dezvoltare a Severinului, care nu va mai șovăi în mersul său înainte, în timp ce Cerneții vor porni cu pași repezi spre decadență.

CEA MAI MARE AFACERE FILATELICĂ DIN LUME

Faptul că o serie de timbre este formată din 259 valori constituie în sine o afacere comercială. Aceste timbre, înfățișînd portretele papilor, vor apare sub binevoitoarea și interesata egidă a Statului Panama din America Centrală. Inspiratorul întregii afaceri a fost cunoscutul financiar american I. E. Ross, care, cu ocazia aceasta, își face debutul în filatelie. Cuvîntul de „afacere“ nu este cu nimic exagerat, dacă ne gîndim că rezultatul ei se concretizează în frumoasa sumă de 105 milioane dolari.

Cu acest obiectiv s-a constituit firma Stampco S. A. Tegucigalpa, capitala Statului Honduras. Peste 50% din acțiunile acestei întreprinderi aparțin marelui magnat al presei americane Robert Tyller din New-York, iar restul, firmei Jeffries Banknot Co. din Los Angeles. Conform buletinului emis de firma Stampco, capitalul inițial este de 300 mii dolari, din care 104 mii dolari sînt destinați reclamei și propagandei, 7 mii dolari pentru organizarea birourilor filatelice, 24 mii dolari pentru alte cheltuieli administrative. Deci, după cum se vede, o afacere cu „baze serioase“.

Din venitul scontat, 45% urmează să primească Republica Panama, pentru că acoperă cu drapelul ei această... panama filatelică; 10% se vor repartiza diferitelor instituții de binefacere din Panama, 10% la dispoziția Vaticanului, iar restul rămîne acționarilor. În schimbul celor 10%, domnul I. E. Ross a obținut portretele oficiale ale celor 259 capete papale. Desenele timbrelor aparțin pictorului Herndon Davies. Seria se imprimă în heliogravură în „familie“, la Jeffries Banknot Co. Los Angeles. Tirajul s-a fixat la 750 mii serii complete.

Filateliștii care vor dori să aibă în colecție această „minune a secolului“, pe cei 259 locțiitori ai Sfîntului Petru pe pămînt, vor trebui să plătească pentru una serie un fleac de 140 dolari — și aceasta loco, Panama. Prima parte a acestei emisiuni, formată din 12 valori, s-a pus în circulație; ea însă nu poate fi procurată, după cum v-ați închipui, la oficiile poștale din Panama. Acest aperitiv de 12 „papi“, care costă numai 8 dolari, se poate găsi numai la sediul firmei Stampco din Tegucigalpa! (deci capitala unei alte țări) sau la negustorii de timbre din S.U.A.

Apariția ei a coincis cu o serie de proteste ale diferitelor organizațiuni filatelice, care în același timp avertizează colecționarii „de caracterul speculativ al emisiunii“ și recomandă boicotarea ei. Un energic protest a adresat Vaticanului și organizația religioasă „Sft. Gavril“, care a cerut încetarea folosirii religiei ca pretext pentru asemenea afaceri.

Scandalul abia începe și desigur, pe măsura apariției altor valori, el va lua amploare.

AGATUL din ȘURDO

În localitatea Șurdo din Gruzia au fost descoperite bogate zăcăminte de agat — un mineral care se caracterizează printr-o mare duritate.

În general agatul este de culoare neagră. Dar aci există pietre de agat cu cele mai variate culori — de la galbenul-chihlimbariu pînă la albastrul-violet.

Agatul se pretează la o prelucrare extrem de fină: se pot confecționa dintr-însul piese, uneori de mărimea unei gămălii de ac, foarte prețioase pentru aparatele de precizie.

La carierele din Șurdo, se lucrează intens, sfărîmîndu-se bazaltul în crăpăturile căruia se află agat

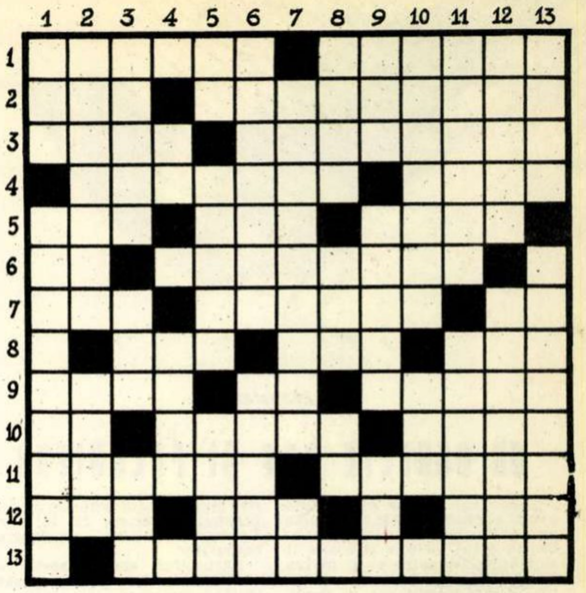

T E A T R U

ORIZONTAL: 1) Omul cu o mie de vieți! (pl.) — Stradă pe care e situat un teatru bucureștean. 2) Element important în teatrul antic — Celebră tragedie a lui Racine (subiect tratat și de Euripide). 3) Apare la teatrul de estradă — Gen al literaturii dramatice (pl.). 4) Relativ la teatru — „Chestiunea...“, cunoscută piesă de Konstantin Simonov. 5) Comedie cu gesturi, la romani — Creangă — A aplauda, cerînd repetarea unei tirade, unui monolog etc. 6) „Iphigenia... Aulida“, temă tratată în tragedii de Euripide și Racine — Din Turan (adj. masc. pl.). 7) O piesă... sub tipar! — O parte din „Macul Roșu“ sau din „Floarea de piatră“ — Vasile Ursu. 8) Refren la legănat — Provincie în Japonia (și în... culise!) — Vapor ce plutește în aer! 9) Rîu bănățean — George Calboreanu — A munci din greu. 10) În antract! — „Coppelia“, „Harap alb“, „Fîntîna din Bahcisarai“ etc. — Institut de învățămînt superior. 11) Sînt distribuite de regizori — Inactivi. 12) Pui în trecut! — Se marchează înainte de intrarea în scenă — Cea mai cunoscută dintre tragediile lui Corneille. 13) Personaj din „Regele petrece“ („Rigoletto“).

VERTICAL: 1) Între... două pauze — Caracter analizat de Molière în comedia cu același nume (neart.). 2) Desparte publicul de actori înainte de începerea spectacolului! — Personaj principal. 3) Selecționăm — Numele a doi frați dramaturgi sovietici — Părăsesc. 4) „Text“ recitat la intrarea în scena vieții — Lucru de care nu te poți atinge. 5) Soarele... lui Radames — Formă în care se asociau actorii în trecut — Despre cea dramatică este vorba în acest careu. 6) Ușa teatrului sau prețul biletului — Autorul baletului „Călărețul de aramă“. 7) Referitoare la arta teatrală — Poftim! 8) Fluviu în U.R.S.S. — „Podoaba“ lui Cyrano de Bergerac și Constantin Tănase — Teatrul de Păpuși. 9) Implor — Ți se cere la orice spectacol — Avantaj. 10) „Martin Rogers descoperă...“ piesă de A. Rogoz și C. Constantin — Efectul scenelor comice. 11) A transpira — Dramaturg sîrb, autorul comediei „Doamna ministru“ și altele. 12) Sfîrșitul Desdemonei din „Othello“ — Gen de comedie ușoară, cu cuplete, foarte popular în veacul trecut. 13) Serj sau rochie de serj (pop.) — Unul din marii scriitori eleni, autor al tragediilor „Oreste“, „Ecuba“, „Andromaca“ ș.a.

SAH SAH SAH

PROBLEMA DE B. GHEBELT

Locul IV în al IV-lea Campionat unional de compoziție, 1957.

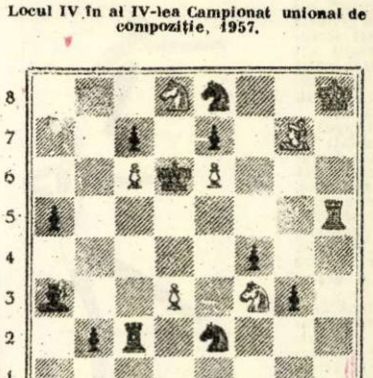

MAT ÎN 3 MUTĂRI

(Alb: Rh8, Th5, Ng7, Cd8, Cf3, Pp.c6, d3, e6. Negru: Rd6, Tc2, Na3, Ca8, Ce2, Pp.a5, b2, c7, e7, f4, g3)

SOLUȚIA PROBLEMEI DIN CRONICA PRECEDENTĂ. Soluția este *1.De8-e4* cu amenințarea 2.Dg4+ T :g4 3.Cg3 sau Cg7 mat. Survin următoarele variante: 1...T:h2 2.Cg7+D : g7 3. Df3 mat; 1...Ce3 2. D: h4+T: h4 3. Cg3 mat. 1...g : f5 2. De8+ Tg6 3. T: f5 mat.

ATAC PE FLANCUL DAMEI. APĂRAREA NIMZOVICI. Alb: Van den Berg Negru: Teschner. Jucată în meciul Olanda-Germania, 1957 (8: 12). *1.d4 Cf6 2.c4 e6 3. Cc3 Nb4 4. e3 b6 5. Cge2 Na6* (Mutarea marelui maestru Bronstein) *6. a3 N : c3+ 7. C : c3 d5 8. b3 0-0 9. Ne2 d : c4 10. b : c4 Cc6 11. a4 Dd7 12. Cb5 Ca5 13. 0-0* (În partida a 15-a a meciului pentru campionatul mondial, Botvinnik a jucat contra lui Smislov 13. Nb2 Ca5 14.Dc2 c6 15. Ca3 etc. cu joc egal) *13...c6 14. Ca3 c5 15. Nb2* (Mai bine decît 15.Cb5 c : d4 16. e : d4 Tfc8!) *15...De7 16. Dc2 Nb7 17.Tfd1 Tfd8 18. f3 Tac8 19. Nf1 h6 20. Td2?* (O greșeală care permite negrului să înceapă atacul pe flancul damei) *20...: d4! 21. e : d4 Nd5 22. Tc1?* (Trebuia neapărat jucat Tdd1) *22... Db4! 23. Tdd1 Ce8 24. Dc3 D :a4 25. Dd3 C : c4!* și albul a cedat deoarece nu se poate juca 26. C: c4 din cauza 26... N : c4 27. T: c4 T: c4 28. D : c4 D: d1.

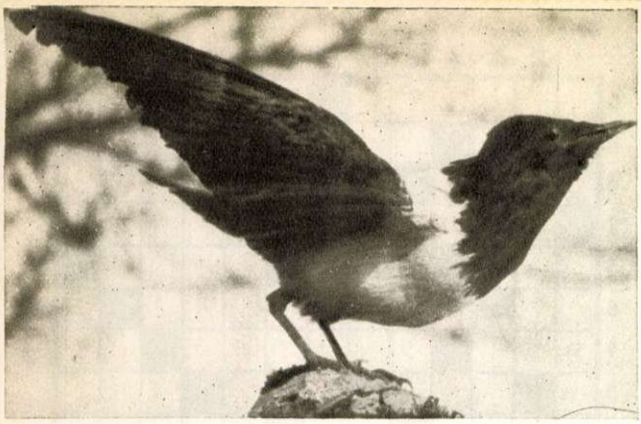

Lăcustarul

UN OASPETE RAR ȘI FOLOSITOR

Lăcustarul (*Pastor roseus*) este o rudă a graurului și se recunoaște ușor prin coloritul penajului său. Capul, gîtul, aripile și coada îi sînt negre iar spinarea și partea ventrală au o delicată nuanță roz. Pasăre migratoare, ea poate fi întîlnită din august pînă în aprilie, în regiunile tropicale ale Asiei, iar în apropierea epocii de cuibărire, pornește în migrații spre nordul Africii, Europa și o bună parte din Asia. Spre deosebire de celelalte păsări migratoare, lăcustarul nu revine în același loc pentru perioada reproducerii, doi ani la șir.

Primele indicațiuni asupra acestei păsări la noi în țară datează din anul 1800. În Ardeal apariția ei a fost semnalată numai de 60 de ori, pînă în 1940, în restul țării ea a fost pomenită și mai rar.

Și iată că, în vara anului 1955, cu ocazia unor cercetări științifice făcute în Dobrogea, s-a descoperit o colonie de peste 1000 de lăcustari care își aleseseră golurile din stîncile ce împrejmuiau peștera de la Gura Dobrogei, pentru construirea cuiburilor.

Lăcustarul, acest oaspete rar al țării noastre, este o pasăre foarte interesantă. Cele cinci-șase ouă din fiecare cuib sînt clocite 15 zile și puișorii care ies sînt hrăniți de ambii părinți, cu lăcuste și larve de fluturi, timp de 24-25 de zile. Această hrănire febrilă începe zilnic la răsăritul soarelui și se termină în amurg. Calculîndu-se numărul de lăcuste și larve aduse la toate cuiburile coloniei, în timpul celor 25 de zile cît durează creșterea puilor în cuib, s-a constatat că aceste păsări folositoare distrug într-o asemenea scurtă perioadă, aproximativ 2.100.000 de lăcuste și 1.000.000 larve de fluturi. Dacă la aceasta se mai adaugă și hrana adulților și a puilor, după părăsirea cuiburilor, ne putem da seama ce cantitate imensă de insecte dăunătoare distrug aceste minunate păsări, care, din păcate, ne vizitează atît de rar...

Sfaturi practice

PENTRU CEI CE SE AFLĂ LA ODIHNĂ

Dacă vă aflați la odihnă, căutați să profitați cît mai mult de zilele de concediu pe care le aveți. Trebuie să știți că o lună de odihnă bine folosită vă prelungește cu mulți ani tinerețea și vigoarea. Cum să folosiți mai bine această lună de odihnă? Iată cîteva sfaturi practice:

● În primul rînd, trebuie să știți că aerul curat și, mai ales, cel de munte este ca un vin bun: îți dă o senzație de amețeală plăcută, face circulația sîngelui mult mai activă și, în consecință, obosește. Nu măriți, deci, această oboseală cu eforturi suplimentare. Mai ales în primele zile, cînd oboseala e mai accentuată, căutați să dormiți cît mai mult — dacă se poate, chiar 10-12 ore pe noapte. Nu pierdeți nopți și nu faceți excursii de performanță. Nu fumați.

● Cel puțin pentru timpul acesta de odihnă renunțați la țigară și lăsați corpul să se dezintoxice. Aerul curat face poftă de mîncare. Hrăniți-vă bine, dar nu exagerat și nu cu mîncăruri grele. Preferați cruditățile, legumele verzi, salatele, peștele, lactatele și fructele. Și din acest punct de vedere corpul are nevoie de o dezintoxicare.

● Faceți în această lună ceea ce probabil că nu faceți cu regularitate în tot cursul anului, adică un exercițiu de gimnastică, dimineața, în fața ferestrei deschise. Începeți această gimnastică printr-un exercițiu de respirație. Cu corpul perfect vertical, cu mîinile în șolduri, expirați profund cît numărați în gînd pînă la 4. Respirați apoi cît numărați pînă la 6. Repetați exercițiul de 10-15 ori.

Începeți apoi exercițiul de gimnastică. În aceeași poziție verticală, lăsați mîinile în jos de-a lungul corpului și ridicați-vă de 10-15 ori pe vîrful picioarelor. Ridicați brațele în față și lăsați-vă pe genunchi, sprijiniți numai în vîrful picioarelor. Ridicați-vă printr-un salt pe piciorul drept, cu mîna stîngă în șold, iar cu cea dreaptă și cu piciorul stîng întinse în față. Repetați de 4 ori acest exercițiu. Culcați-vă apoi pe spate și, sprijinindu-vă torsul în coate, executați „foarfeca" în aer, cu picioarele.

Veți vedea ce înviorați vă veți simți toată ziua, după acest exercițiu.

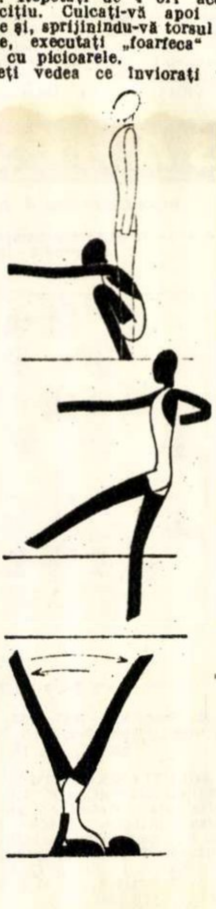

Obișnuindu-vă, veți continua acest exercițiu și după întoarcerea din concediu și aceasta nu va fi decît în folosul dv.

● Și acum, un ultim sfat, pentru femeile care se vaită că vîntul și soarele le ridează fața:

Ciupiți ușor, cu vîrful degetelor, ridurile, înainte de culcare. De patru-cinci ori în fiecare loc. Sau aplicați, timp de zece minute, o mască astfel preparată:

Tăiați un măr în bucățele, lăsați-l să fiarbă în puțin lapte pînă ajunge la consistența unui piureu. Aplicați acest piureu pe porțiunile ridate. După zece minute, ștergeți cu apă de trandafiri.

DE VORBA CU MEDICUL

SATURNISMUL

Atunci cînd în organism pătrund plumb metalic sau diferite săruri ale acestuia, se produce o intoxicație. În vechime plumbul era înfățișat, în cărțile alchimiștilor, prin semnul lui Saturn. De aici, denumirea de saturnism dată bolii provocate de plumb și de compușii săi.

Cum poate ajunge plumbul în organism? Sub formă de praf foarte fin sau de fum, format prin condensarea vaporilor care se degajă atunci cînd se topește plumbul. Căile de pătrundere în organism sînt diferite. Mai întîi, gura. Pe aici plumbul ajunge în organism atunci cînd nu se respectă regulile de igienă individuală, de pildă, atunci cînd cel care a manipulat plumbul mănîncă sau fumează fără să-și spele mîinile sau să-și clătească gura.

O altă cale prin care plumbul poate să răzbească în corp este cea respiratorie. Fumul, vaporii sau particulele foarte fine de praf de plumb (care au dimensiuni chiar mai mici decît un micron, adică o miime de milimetru) pătrund în plămîni o dată cu aerul inspirat. Această cale este cea mai periculoasă, întrucît suprafața prin care plămînul vine în contact cu aerul inspirat este foarte mare.

În sfîrșit, cea de-a treia cale de pătrundere este pielea. Pielea sănătoasă constituie de fapt o barieră de netrecut pentru plumb și pentru compușii săi insolubili. Dacă însă pielea prezintă mici răniri sau zgîrieturi, plumbul poate trece prin acestea, sub orice formă.

După ce a ajuns în organism, plumbul se dizolvă în sînge și circulă prin corp. O parte din el se elimină prin intestin și rinichi, uneori și prin transpirație ori salivă. O altă parte, însă, rămîne în corp.

În ceea ce privește plumbul rămas, atunci cînd este în cantitate mică, el poate fi transformat în substanțe nevătămătoare. În această privință ficatul are un rol foarte însemnat. Cînd, însă, datorită lipsei măsurilor de igienă, în organism continuă să pătrundă zilnic noi cantități de plumb, ele nu mai sînt eliminate, nici neutralizate, ci se depun în diferite organe, producînd îmbolnăviri.

În prima perioadă — de absorbție — plumbul se adună în corp fără să se constate vreun semn exterior. În perioada de impregnare, care urmează apoi, el se depune în diferite organe și în special în oase, de unde poate să intre din nou în circulație, provocînd crize.

În sfîrșit, în ultima perioadă, cea de intoxicație, boala este constituită și se manifestă prin diferite semne. De obicei, apare mai întîi o dungă de culoare cenușie-albăstrie pe marginea gingiei. Mîinile încep să tremure, această manifestare fiind însoțită uneori de mișcări involuntare ale mușchilor feței. Cel mai important dintre semnele timpurii ale acestei boli este culoarea caracteristică a feței: palidă, cenușie, cu o nuanță spre gălbui. Albul ochilor prinde o colorație galben-deschisă. Se ivesc apoi și alte simptome: anemie, tulburări nervoase, prezența anumitor substanțe în urină etc.

Mai tîrziu se ivește semnul cel mai caracteristic al saturnismului: colica plumbului; timp de 8-10 zile, bolnavul are dureri violente în abdomen, însoțite de constipație și adeseori de vărsături.

Pentru tratamentul saturnismului există astăzi metode care dau rezultate bune. Lucrul cel mai important este însă să se împiedice ivirea bolii.

Dintre măsurile pentru prevenirea intoxicațiilor, trebuie să amintim în primul rînd măsurile tehnice care au ca scop să înlăture acțiunea vătămătoare a plumbului: mecanizarea proceselor tehnologice în care se folosește plumbul; realizarea unor instalații care să absoarbă vaporii și pulberea de plumb etc.

Urmează apoi măsurile igienice, care se referă la întreținerea încăperilor de muncă, înzestrarea muncitorilor cu echipament de protecție și asigurarea condițiilor necesare pentru păstrarea igienei corpului. De asemenea, pentru prevenirea îmbolnăvirilor, trebuie să se facă examene medicale periodice la intervale de 3 sau 6 luni, pentru ca primele semne de îmbolnăvire să poată fi descoperite din timp.

Pe lîngă măsurile arătate mai sus, în țara noastră legislația muncii prevede o serie de măsuri juridico-sociale care au drept scop să se obțină o creștere a rezistenței organismului celor ce muncesc cu plumb. Printre acestea, se numără concediile suplimentare de odihnă, interzicerea muncii în mediul cu plumb a femeilor gravide, a celor care alăptează și a tinerilor sub 16 ani, acordarea de alimente de protecție gratuite etc.

dr. Petre ILIESCU

Dezlegarea jocului apărut în numărul trecut: „TOPÎRCEANU" în silabe

1. NEOLOGISME
2. OTILIA
3. ACCELERATUL
4. PARODIE
5. ȚIGANII
6. EPILOG
7. DUMINICA
8. EPISODURILE
9. MINULESCU
10. ARGHEZI
11. IBRĂILEANU

„Dar pîn-atunci la judecată/Pe trepiedul tău barbar/Cu fruntea-n mînă rezimată/Ai adormit, sărman cizmar". (NOAPTE DE MAI)

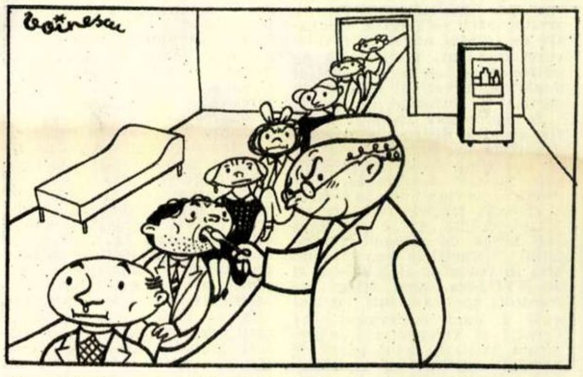

Consultație pe bandă rulantă, sau visul unora dintre medici de policlinică.

Desen de George VOINESCU

UNIFORME ȘCOLARE din țesături de lînă și bumbac se găsesc la

Magazinele de confecțiuni

PENTRU SALARIAȚI VÎNZAREA SE FACE ȘI CU PLATA ÎN RATE

ÎN JURUL GLOBULUI

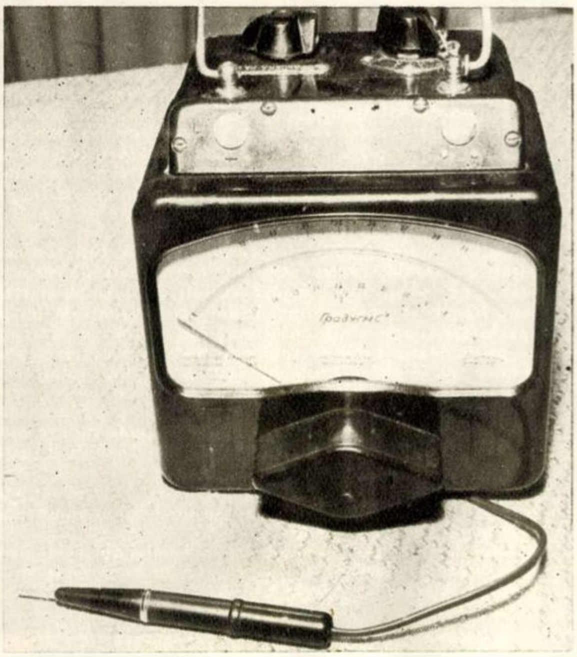

ATENȚIUNE, MEDICI! În Uniunea Sovietică a început construirea acestui nou tip de termometru: electrotermometrul pentru măsurarea temperaturii diferitelor părți ale corpului omenesc. Noul aparat de mare precizie înregistrează temperatura în numai 10-30 secunde.

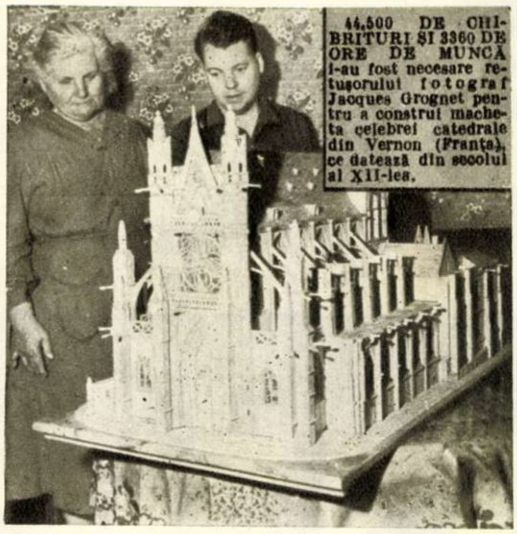

44.500 DE CHIBRITURI ȘI 3360 DE ORE DE MUNCĂ i-au fost necesare retușorului fotograf Jacques Grognet pentru a construi macheta celebrei catedrale din Vernon (Franța), ce datează din secolul al XII-lea.

„BALETUL FOTBALISTIC“. Opera din Stockholm a montat, cu prilejul celei de-a 50-a aniversări a Federației de Fotbal Amator din Suedia, acest balet plin de... dinamism sportiv.

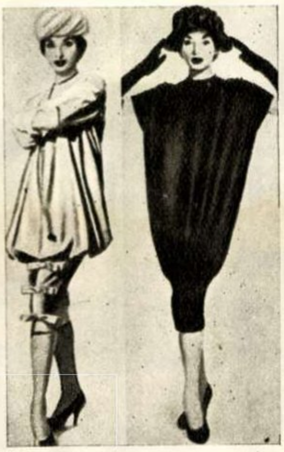

BAL MASCAT? Nu, nicidecum. Este „moda anului 1958“ — după părerea unor creatori de modele din Paris: „simplă“, „practică“ și „estetică“! Ce credeți?!

HELEN este o girafă nepoliticoasă, care abuzează de superioritatea sa fizică asupra vecinilor ei din grădina zoologică din Whipsnade, pentru a le consuma acestora rația de nutreț.

LA EXPOZIȚIA DE ELECTRONICĂ. Pavilionul sovietic la cea de-a IV-a Expoziție internațională de electronică de la Roma a cunoscut o mare afluență de vizitatori. Iată, în fotografie, un tehnician sovietic dînd explicații unei tinere vizitatoare, asupra unei machete.

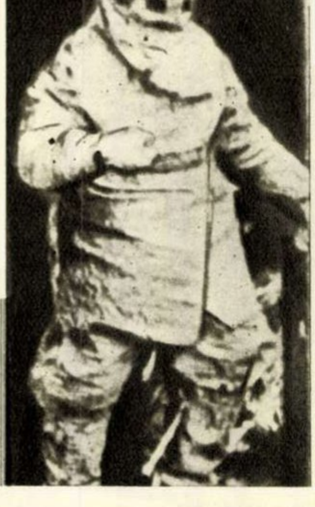

„MODELE NOI“. În cadrul campaniei de întreținere a isteriei războinice și pentru mărirea beneficiilor diferitelor firme comerciale, cîțiva pseudosavanți americani „inventează“ mereu alte și alte modele de haine de protecție împotriva... radiațiilor bombei atomice sau cu hidrogen. Fotografia alăturată reprezintă unul din tipurile cele mai... „garantate“ și mai... „cochete“.

GONG!

PUBLICUL APLAUDĂ...

- ● bogatul repertoriu pe care și-l propune Teatrul Armatei din Moscova pentru noua stagiune. El cuprinde, printre altele, o dramatizare a vestitului roman „Pămînt desțelenit“ de Șolohov, pe care o va regiza A. Satrin, decorator fiind N. Șifrin; de asemenea e prevăzută și o piesă nouă, inspirată din eroicele fapte ale marinarilor, din timpul ultimului război, pe care a scris-o de curînd I. Stok și a cărei punere în scenă o vor semna regizorii Tunkel și A. Popov.
- ● decernarea premiului „Albert Einstein“ pentru realizări excepționale în domeniul artei, reputatului actor american Paul Muni, care a realizat, pe scenă ca și în film, o bogată galerie de roluri de neuitat, ca „Scarface“, „Sînt un evadat“, „Zola“ și „Pasteur“.
- ● deschiderea unui teatru în aer liber la Roma, în incinta vechiului coliseu roman de la Ostia. Compania, condusă de regizorul Luigi Squarzini, a prezentat un ciclu de piese clasice (printre care „Gemenii“ lui Plaut și „Adunarea femeilor“ de Aristofan), ce s-au bucurat de mare succes.

PUBLICUL CRITICĂ...

- ● interpretarea dată de actorul de film Tyrone Power rolului principal din piesa „Discipolul diavolului“ de Shaw, pe scena teatrului new-yorkez „Winter Garden“. Critica a subliniat că actorul a făcut din Richard un „star“ hollywoodian, în loc să dezvăluie mușcătoarea satiră a comediei marelui scriitor irlandez.
- ● tentativele teatrului londonez Old Vic de a prezenta piesele lui Shakespeare în diferite formule „originale“. Astfel s-au succedat, la mică distanță, premiera „Doi tineri din Verona“ în decoruri și costume din epoca romantică byroniană și „Troilus și Cressida“ în ambianța societății engleze din timpul lui Eduard al VII-lea, adică de la începutul veacului nostru. Și într-un caz, și în celălalt, deplasarea într-un alt cadru istoric s-a făcut în detrimentul ideilor și spiritului shakespearian.
- ● indiferența conducerii sindicatului actorilor parizieni față de alarmanta creștere a șomajului în teatru. O petiție semnată de 150 de actori, printre care Pierre Brasseur, Fernand Gravey, Simone Signoret, Ives Montand, Edwige Feuillere, cere aplicarea unei energice poziții pentru redresarea situației.

GONG!

LA ST. GALL, ÎN ELVEȚIA, o avalanșă a distrus un șantier de construcție, îngropînd sub dărîmături cinci muncitori. Trei dintre ei au fost salvați, iar trupurile celorlalți doi sînt căutate cu ajutorul cîinelui Clodo, dresat special pentru accidente provocate de avalanșe.

REDACȚIA: BUCUREȘTI PIAȚA SCÎNTEII Căsuța Poștală 3507 of. 33 Tel. 7.60.10 Int. 1744
ABONAMENTE: la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.
PREȚUL ABONAMENTELOR
2 luni: 12 lei
6 luni: 36 lei
un an: 72 lei
PUBLICITATEA: Telefon 7.60.10 interior 1786. Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază. Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin“.

NOU RECORD EUROPEAN. În cadrul unui concurs de natație desfășurat în piscina Beach de la Monte-Carlo înotătorul francez Guy Montserret a reușit să realizeze cu timpul de 9:28.6 un nou și valoros record european în proba de 800 m liber.

JOCURILE UNIVERSITARE DE LA PARIS. Nigerianul J. W. Duncan, specialist în proba de 110m garduri, se interesează de antrenamentul atletului sovietic Țibulenko, care a cîștigat detașat proba de aruncare a suliței din cadrul Jocurilor Universitare de la Paris, cu excelenta performanță de 80,63 m.

O AUTENTICĂ SPERANȚĂ A TENISULUI. La campionatele republicane de tenis tînărul jucător Bardan a obținut o frumoasă victorie în fața experimentatului Marin Viziru.

LA CAMPIONATELE REPUBLICANE de natație Heidi Rotsching a cîștigat în proba de 100m liber stabilind și un nou record republican (1:100 10,0) (medalion).

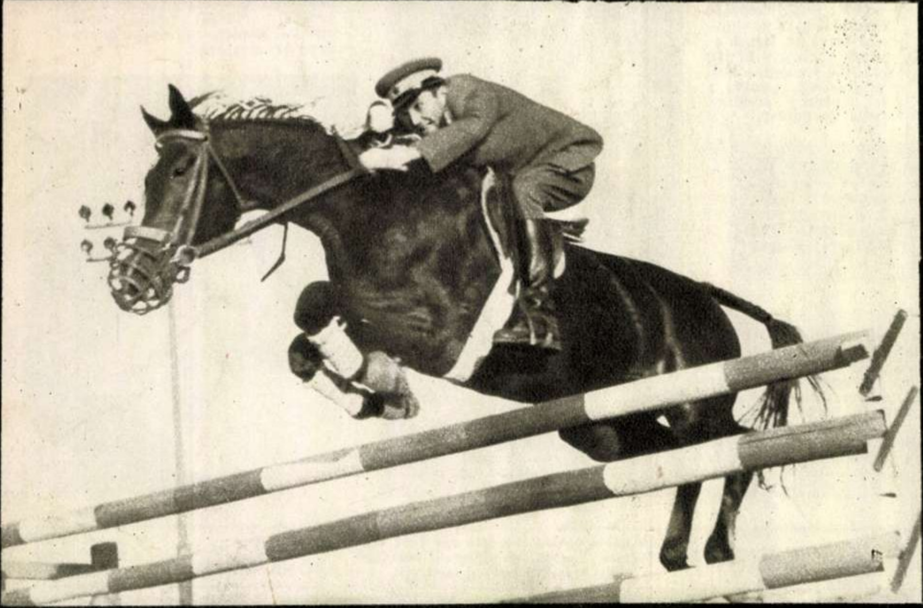

CONCURSUL HIPIC INTERNAȚIONAL. În frumoasa întrecere internațională de hipism desfășurată în București, călărețul romîn Gheorghe Antohi s-a clasat pe primul loc în proba de obstacole nenumerotate.

Interviu de la Paris

IRA MURCHINSON VORBEȘTE CITITORILOR NOȘTRI

Dorința de a afla mai din timp părerile lui Ira Murchinson, recordmanul mondial la 100 m plat, despre Campionatele Internaționale de Atletism ale R.R.R., la care va lua și el startul, ne-a îndemnat să nu mai așteptăm sosirea sa în București, ci să-l chemăm la telefon la Paris, la Residence Universitaire de la Antony, unde se află împreună cu ceilalți participanți la Jocurile Universitare. Iată textul convorbirii telefonice avute cu celebrul atlet.

— Vă rugăm să ne spuneți cîteva cuvinte pentru cititorii revistei „Flacăra" în legătură cu Campionatele Internaționale de Atletism.

— Transmiteți-le, vă rog, că sînt extrem de nerăbdător să concurez pe pista stadionului din București, despre care am auzit că este excelentă și, firește, mult superioară acesteia de aici, de la Charlety, cu care nu m-am putut acomoda de loc.

— Este o pistă moale?

— Da, foarte fragilă. În plus, am fost cu toții dezavantajați de ploaia și vîntul puternic, iar eu personal nu suport prea bine frigul. Sper că la București vom avea parte de timp frumos. Aceasta, fiindcă doresc să confirm în fața spectatorilor romîni recordul meu pe 100 m.

Și Ira Murchinson ne spune că dorește aceasta mai ales fiindcă prietenul și colegul său de universitate, Willie Wiliams, celălalt atlet american de culoare, co-recordman la 100 m, i-a povestit de la trecuta ediție a Campionatelor internaționale ale R. P. R. numai lucruri bune despre publicul romîn, despre minunatul stadion al Republicii, despre această țară frumoasă și ospitalieră.

— Da, sînt convins că la București voi întîlni mulți prieteni și țin cu tot dinadinsul să nu-i dezamăgesc la capitolul zecimi de secundă...

Acestea au fost cuvintele de încheiere ale celui care a dus recordul mondial de 100 m plat la acea cifră de necrezut: 10,1 sec.

O fotografie de la celălalt capăt al firului telefonic: Stanley, specialist în proba de 400 m plat, luînd masa împreună cu recordmanul mondial Ira Murchinson.

05
F

Ig. Mureș.
Biblioteca Reg.

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACARA

REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ
ȘI LITERAR-ARTISTICĂ

Nr. 25 (122)
Anul VI
21 sept. 1957

A crescut mare fetița... Anul acesta va merge la școală...
Fotografie de A. MIHAILOPOL

prima zi de școală

Fotoreportajul săptămînii

JUBILEUL A

Pentru a zecea oară, din 1948 şi pînă acum, sute de atleţi din cele cinci continente şi-au dat întîlnire la Bucureşti, pe Stadionul Republicii. La ediţia jubiliară a Campionatelor Internaţionale de Atletism ale R.P.R. au participat sportivi şi sportive din 23 de ţări. Şi-au trimis reprezentanţi la această frumoasă aniversare Japonia şi China Populară, Uniunea Sovietică şi Statele Unite, Austria şi Ungaria, Cehoslovacia şi Olanda... Unii au venit pentru prima oară la Bucureşti, ca japonezul Shibata, americanul O'Brien, recordman mondial, egipteanul Farouk Tadros, campionul balcanic Papavasiliu (Grecia)— alţii, ca sovieticul Iuri Lituiev, atleta bulgară Vaselina Kolarova, sînt vechi şi dragi oaspeţi. Toţi au fost cuceriţi de atmosfera de sărbătoare care a dominat pe Stadionul Republicii în toate cele patru zile de întreceri.

Printre oaspeţi s-a aflat şi atletul american Ernie Shelton, care a venit pentru a doua oară în ţara noastră. „Voi veni oricînd, cu cea mai mare plăcere, să concurez la Bucureşti — ne-a declarat cunoscutul săritor în înălţime. Am cutreierat trei continente, am văzut construcţii enorme, am admirat minunate privelişti. Şi totuşi Bucureştiul mă atrage prin ceva aparte, prin oamenii lui cu inima deschisă, ospitalieri, veseli; ei m-au primit şi anul trecut, şi acum, cu multă dragoste".

Marile concursuri atletice anuale din ţara noastră se bucură de un frumos renume în întreaga lume. În legătură cu aceasta dl. Emil Declerc din conducerea Federaţiei belgiene de atletism, care a asistat la numeroase ediţii ale campionatelor internaţionale de atletism, ne-a declarat: „Am auzit deseori spunîndu-se, pe cînd urmăream importante concursuri atletice din Europa, că: „e fumos; dar nu e ca la Bucureşti !"

Şi întrecerile au început; tribunele freamătă, crainicul anunţă primele rezultate, atleţii obţin frumoase performanţe. Ira Murchinson a terminat 100 m plat în 10,4 secunde, Iuri Lituiev urcă primul pe podiumul învingătorilor, cu 51.6 secunde la 400 m garduri, iar olandeza Hannie Bloemhof înscrie pe tabela de marcaj 11,8 secunde la 100 m plat. Cursele în care s-au obţinut toate aceste rezultate au dat spectatorilor mari satisfacţii; dar nici una n-a electrizat tribunele ca cea de 5.000 de metri, în care Constantin Grecescu l-a întrecut pe campionul Uniunii Sovietice Vladimir Bolotnikov (învingătorul lui Kuţ). În timpul desfăşurării

Atletul romîn Ion Wiesenmayer în proba de 400 m plat, în care a obţinut victoria şi a realizat un nou record al ţării.

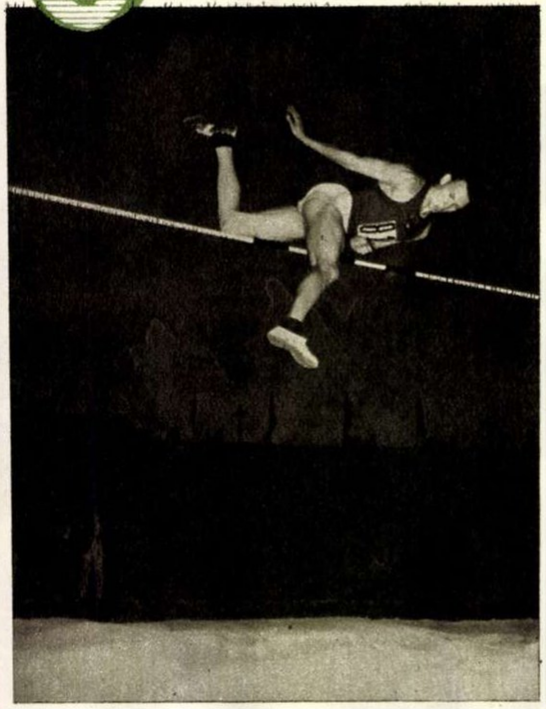
↑Vladimir Sitkin la 2,08 m.

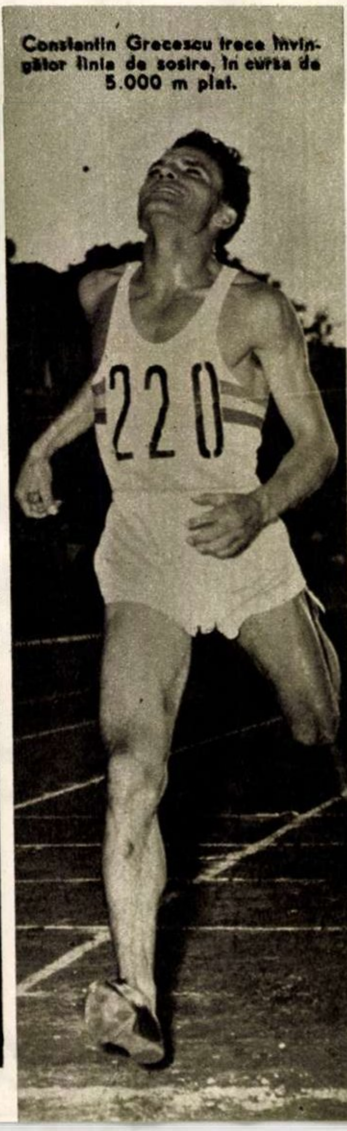
Constantin Grecescu trece învingător linia de sosire, în cursa de 5.000 m plat.

Recordmanul lumii Ira Murchinson cu recordmanul nostru Ion Moina şi cu dl Emil Declerc ↓

Olandeza Hannie Bloemhof surîde mulţumită, după cele două victorii (100 m şi 200 m plat).

Primii trei săritori de la triplu salt: islandezul Einarsson şi japonezii Sakuray şi Shibata.

Sitkin îi vorbeşte americanului Shelton despre performanţele obţinute de săritorii sovietici.

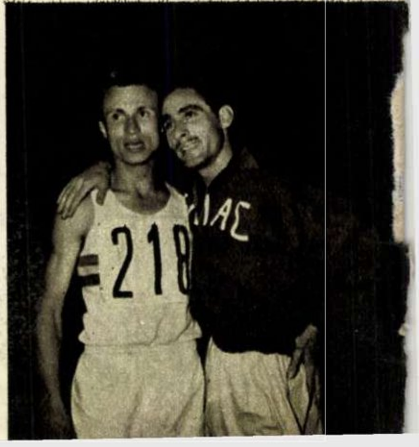
Prieteni dragi: campionul balcanic Depastas (Grecia) şi Zoltan Vamoş (R.P.R.)

TLETIC

ultimelor ture ale acestei probe tribunele vuiau și zeci de mii de glasuri se uneau într-unul singur: „Hai Grecescu! Hai Grecescu!“

După cursă, în vestiar, el nu se mai gîndea la rezultatul probei, ci era emoționat de entuziasmul cu care a fost încurajat.

„După ce am trecut înaintea lui Bolotnikov, simțeam cum mă „poartă“ tribunele. Nici nu vă închipuiți ce important este lucrul acesta pentru un sportiv! Încurajările publicului îți dau aripi și aproape că nici nu mai simți cînd, pentru victorie, pui în luptă și ultimele resurse fizice“.

În ziua a doua de concurs publicul bucureștean a aplaudat pe O'Brien și Krivonosov, ca și cele trei mari victorii romînești obținute de Ion Wiesenmayer, Ana Șerban și Maria Diți (la primii doi și noi recorduri R.P.R.). Tot atît de mult a impresionat Parry O'Brien prin excepționala sa viteză și forță, ca și Ion Wiesenmayer prin splendida sa putere de luptă. De aceea victoriile amîndurora au fost aplaudate îndelung.

Concursul nu s-a încheiat în cea de-a treia zi, așa cum a fost programat inițial. Cu puține minute înainte de începerea probelor din „ultima“ zi s-a dezlănțuit o ploaie rece de toamnă peste teren și peste tribunele înțesate de lume. Am avut atunci cea mai frumoasă imagine a marii popularități de care se bucură astăzi atletismul la noi în țară, datorită în primul rînd Campionatelor Internaționale. S-a dat plecarea în proba de 10.000 m plat (25 de ture pe pistă). Ploaia s-a întețit, dar ea nu a reușit să clintească pe nici unul dintre cei 30.000 de spectatori. Cu ani în urmă, la un concurs atletic participau doar prietenii și familiile concurenților. Acum, oricine ar vedea o fotografie a „tribunelor“ care înfruntau ploaia ar putea crede că a fost făcută la un mare meci din campionatul mondial de fotbal!

... S-au încheiat și întrecerile celei de-a zecea ediții a Campionatelor Internaționale de Atletism. Sub ploaia feerică de lumină a artificiilor trec, braț la braț, americanul Murchinson și sovietica Taisia Cencik, japonezul Yasuda și chinezul J Sui-tiu, grecul Depastas și atleta noastră Ana Șerban... Despre ceremonialul acesta nu s-a scris nimic programele întrecerii. El a fost înscris numai în inimile participanților. De aceea a și plăcut atît de mult!

Florin ȘERBAN

Fotografii de A. LOVINESCU

Se îmbrățișează doi mari cîștigători: Grecescu și Bolotnikov, surprinși de fotoreporterul nostru împreună cu noul lor prieten C. Onel (Turcia).

Cronometrorii la posturi.

Maria Diți înaintea unei noi victorii.

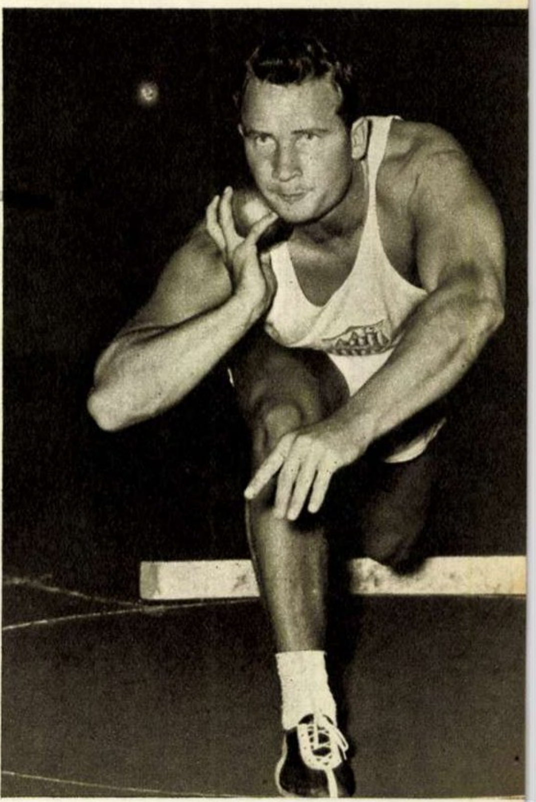

Recordmanul lumii la aruncarea greutății, campionul olimpic Parry O'Brien, în plină acțiune.

Un aspect ce a putut fi des întîlnit în timpul campionatelor: manifestarea prieteniei sportivilor din diferite țări.

Își dau mîna cele două protagoniste ale probei de aruncarea greutății: Zenaida Doinikova (U.R.S.S.) și Ana Coman (R.P.R).

Pe podiumul învingătorilor Mișa Krivonozov a fost încadrat de Rășcănescu și Iugoslavul K. Racici.

Ultimii metri din maratonul cîștigat de germanul L. Beckert.

Inima oamenilor

Reportaj de Ştefan HALMOŞ

Fotografii de S. ŞTEFĂNESCU

Brigada a 7-a obţine cele mai mari recolte din colectivă...

Cele ce vor fi povestite mai jos nu sînt de domeniul legendei, ci s-au întîmplat aievea; cine nu crede, să poftească aici, în acest capăt de ţară, prin părţile Careiului, şi să viziteze cavoul de sub biserica satului Căpleni. În acest cavou îşi odihnesc osemintele descendenţii grofului Karoly. Cîteva secole în şir grofii Karoly au domnit prin aceste părţi; ale lor erau pămînturile şi satele, animalele şi oamenii. Oamenii locuiau în bordeie, în care se retrăgeau iarna, ca urşii în scorburi pentru hibernare, fiindcă n-aveau ce încălţa şi îmbrăca. În cavoul din Căpleni se odihneşte şi un grof pe pieptul căruia se află aşezată o mică urnă. În această urnă se găseşte inima iubitei sale. Fiindcă era fată din popor, groful nu a vrut să „profaneze“ cavoul familiei cu un neam de sărăntoc...

Tot ce se vede în cele patru vînturi, prin părţile Careiului, era stăpînit înainte de grofii Karoly. Un singur lucru n-au reuşit însă să stăpînească grofii: inima oamenilor. De aceea inima bietei fete din popor, smulsă cu cruzime de groful Karoly pentru a fi întemniţată într-un cavou străin, a rămas ca un simbol al încercărilor stăpînilor de odinioară de a subjuga — ceea ce au rîvnit ei mai mult — fără să reuşească: inima oamenilor.

Î̂n acest sat a luat fiinţă acum şapte ani una din primele gospodării colective din ţară. Servitorii grofului Karoly sînt azi nu numai liberi, dar şi înstăriţi: venitul în bani al colectivei „Înainte“ din Berveni s-a ridicat anul trecut la patru milioane de lei. E o gospodărie colectivă puternică, ce numără 701 familii; tarlalele colectivei se întind pe mii de hectare; numeroase ateliere, începînd de la uzina electrică şi pînă la frizerie, o puzderie de animale, unelte, maşini agricole şi patru autocamioane se adaugă avutului obştesc al colectiviştilor.

Dar din toată această bogăţie, cel mai mult mi-a plăcut inima oamenilor.

CALUL NU-I ANIMAL

Fermele moderne ale colectivei, clădite în aceşti ani, sînt aşezate la capătul satului. Vizită la ferme nu se poate face decît cu mult înainte de ivirea zorilor, cînd animalele pleacă la muncă ori la păscut, sau seara, după ce soarele a apus şi la ferme se întorc „locatarii“. În timpul zilei cîte un ţînc sau moşneag îşi mai caută ceva treburi şi pe aici. Viaţa fermelor cunoaşte însă tumultul muncii mai ales în zori şi seara.

Cerul e încă spuzit de stele, luna hoinăreşte printre nori, dar îngrijitorii sînt deja la ferme, unde pregătesc animalele pentru ieşire. Puţin mai tîrziu, în cumpăna zorilor, la capătul Bervenilor se dezlănţuie tărăboiul de fiecare zi: 120 de cai frumoşi pornesc cu căruţele, ridicînd colbul de pe drumul de ţară; zeci de mînji încep să se fugărească pe cîmp; pleacă la păscut vacile de lapte, boii, taurii, bivolii negri cu coarnele mari, juncile şi viţeii cu botişorul roz. Ciobanii deschid ţarcurile şi sute de oi se revarsă behăind pe cîmpie. Porci rotofei au pornit grohăind să răscolească cu rîtul împrejurimile. Purceii ţipă în boxe că le-au fost luate mamele. E un tărăboi atît de mare, că n-auzi nimic altceva. Stai şi priveşti fascinat această paradă de fiecare zi.

... La ora 4 dimineaţa, la ferma de cai munca era în toi. Aici am aflat marea minune: calul nu e animal. Îngrijitorii curăţau ieslele la lumina electrică, dădeau ovăz cailor şi îi ţesălau de zor.

Mi-a atras atenţia un tînăr scund, care în timp ce ţesăla caii, muştruluia un ţînc venit de la brigadă să-i ia în primire.

— Să-i spui brigadierului că nu mai pupă el cal de la mine. Ce, el nu pricepe că la şase seara trebuie să mi-i trimită înapoi?!

Puştiul îşi ridică privirea din pămînt şi zise sfios:

— Nene Geza, nu te supăra, dar brigadierul nu şi-a terminat ieri planul la căratul paielor de pe cîmp şi i-a mai ţinut un ceas.

Îngrijitorul se făcu roşu de mînie.

— Da' ce, calul n-are plan? Ce crede brigadierul tău, de-l munceşte cît pofteşte? Ce-i ăsta? Cal sau animal?

Bineînţeles că, pînă la urmă, după muştruluială, i se dădură ţîncului caii.

M-am oprit să stau de vorbă puţin cu acest îngrijitor, ca să aflu de ce nu-i calul animal.

Csaki Geza a fost băiat sărac...

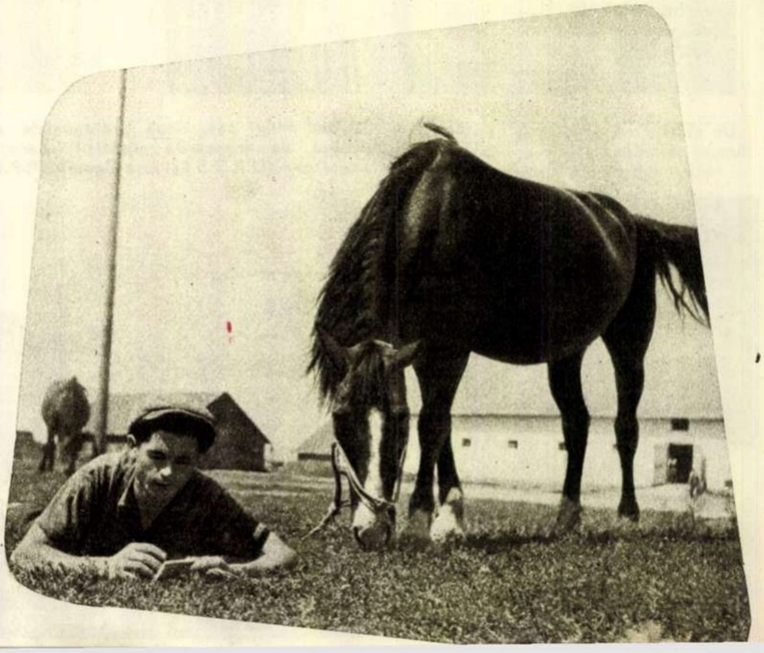

Csaki Geza are în grijă opt cai frumoși. În fiecare zi se scoală la trei, ca să ajungă devreme la fermă. Pînă la 6-7 are treabă, nu glumă. Apoi pleacă și vine seara, cînd i se aduc înapoi caii. Îi hrănește, îi adapă, îi curăță și-i culcă pe fîn proaspăt; pe urmă se duce și el la culcare, pentru ca în zori să fie din nou la fermă. Geza face în fiecare an peste 400 zile-muncă. Iar la colectiva din Berveni, 400 zile-muncă e o avere.

Geza a fost băiat sărac, n-a avut nici un dram de pămînt. Munca a fost pentru el în tinerețe o grea povară. Dar de cînd a intrat în colectivă, munca este viața, bucuria și averea lui. Și această bucurie a sa este legată de caii pe care-i îngrijește. Cum să nu-i îngrijească ca pe ochii din cap și cum să-i socotească... animale?

Am cunoscut în colectivă un om, îi spune Mitracska Iosif... E secretarul organizației de partid.

— Care-ți place cel mai mult — am întrebat.

Geza și-a trecut privirea pe fiecare cal și fără să ia ochii de la ei a șoptit:

— Toți!

LA O NUNTĂ

Am cunoscut în colectivă un om, îi spune Mitracska Iosif, care nu și-a putut săruta nevasta în casa ei, fiindcă acolo locuiau împreună 22 de frați și surori. Mitracska și-a luat fata și căsătorindu-se cu ea, a adus-o în altă cocioabă (el avea numai... 11 frați), unde au continuat să mănînce pîinea neagră și amară, cîștigată cu sudoare pe moșia grofului. Pe atunci căsătoriile așa erau: îți luai nevasta din cocioaba părinților ei și o duceai în cocioaba părinților tăi. Asta era toată nunta.

……

S-a căsătorit nu demult și utemistul Krausz Iosif. A fost o nuntă ca toate nunțile colectiviștilor, cu nimic mai deosebită. Iosif o cunoștea pe Kun Magda din anul 1950. Au lucrat în aceeași brigadă. O curtează pe fată de patru ani, dar de căsătorie n-a putut fi vorba pînă acum, căci erau prea tineri.

Cu cîteva săptămîni înainte de nuntă, după obiceiul de aici, părinții lui Iosif au plecat în pețit la părinții Magdei. Iosif e un fecior chipeș, cu părul castaniu și ochii căprui; dar e, mai ales, un flăcău sîrguincios: anul trecut a avut 454 zile-muncă. În ce o privește pe fată, e una din mîndrele Bervenilor; brunetă, cu părul lung, împletit în cozi; cînd rîde își descoperă șiragul de dinți, aidoma mărgăritarelor. Și Magda are multe zile-muncă realizate în acest an.

Părinții au fixat ziua nunții și apoi s-a băut pentru sănătatea și fericirea celor doi tineri.

Nunta a pornit cu toată veselia, cu nuni, cu flăcăi, cu muzică... După ceremonie, tot alaiul s-a strîns mai întîi la mireasă. Aici a început petrecerea. După ora opt seara nuntașii au plecat la mire, unde se dădea masa cea mare. Petrecerea a durat pînă dimineața.

Colectivistul Krausz Iosif a avut la masa nunții sale 90 de invitați. A tăiat un porc — în cocină au mai rămas cinci. Apoi rațe, găini, pui. Mai stai să numeri în asemenea împrejurări? Mesenii au fost cinstiți cu vreo 350 litri de vin, cu must dulce și cu țuică tare ca focul. Nu mai vorbim de prăjiturile, dulciurile și uscățelele care acopereau mesele.

Bology Sandor, cere fiecărui membru al brigăzii să muncească după metode științifice.

Într-o clipă de răgaz l-am întrebat pe mire cu ce au fost ajutați de colectivă. Krausz Iosif m-a privit mirat:

— De ce să ne ajute? Ajutoare se dau numai în colectivele unde se cîștigă puțin. Soția mea are două brațe vrednice. Prin munca ei și-a cumpărat un dormitor bun, mobilă de bucătărie, albituri și multe altele. Mă rog, o adevărată zestre. La anul părinții ei construiesc casă, vom da și noi o mînă de ajutor și pe urmă ne vom muta în casă nouă. Ca să avem de nuntă, colectiva ne-a avansat din banii noștri — mie 2.500 lei și ei 2.000. De ajutor însă n-avem nevoie, tovarășe; nu sîntem săraci.

Toată noaptea, întreaga uliță a fost zguduită de veselia sărbătorii, de jucători, de strigături și urări. Să nu greșim: cîteva clipe s-a lăsat o liniște adîncă. Atunci cînd Mitracska Iosif, secretarul organizației de partid, le-a urat tinerilor multă sănătate și fericire. Mitracska, acela care nu și-a putut săruta nevasta cînd îi făcea curte, fiindcă locuiau 22 de frați și surori într-o cocioabă...

ȚĂRAN SAU OM DE ȘTIINȚĂ!

Brigada a 7-a obține cele mai mari recolte din colectivă. De aceea m-am grăbit să-l cunosc pe Bology Sandor, brigadierul de la a 7-a, să aflu cîte ceva despre secretele brigăzii. Am aflat multe lucruri interesante și-n primul rînd despre Bology, un om de vreo 54 ani.

De cinci ani brigadierul experimentează cultura sfeclei de zahăr. Încercînd diferite soiuri de semințe, de îngrășăminte chimice și aplicînd iarovizarea în fiecare an, a obținut rezultate mai bune. Pe lotul de un hectar și jumătate al echipei a II-a, anul trecut s-au scos 67 tone de sfeclă. Toamna, ogorul a fost arat și primăvara semănat cu sămînță iarovizată de 20 zile. Cum a răsărit, Bology Sandor i-a dat superfosfat. Rezultatul: recolta de mai sus. De doi ani Bology Sandor experimentează obținerea unui cartof de vară, pentru sămînță de o calitate superioară. Anul trecut s-au obținut primele rezultate îmbucurătoare. Bology a semănat cartofii imediat după secerișul secarei și a obținut cartofi de o mărime neobișnuită, de cîte jumătate și chiar trei sferturi de kilogram fiecare. Acești „uriași" au fost folosiți în această vară ca sămînță.

Tot de ani de zile, brigadierul experimentează încrucișări de diferite soiuri de porumb. Bology Sandor a obținut un interesant soi de porumb. Pe ogoarele colectivei se cultivă soiul de porumb numit „Fister", care este de o calitate slabă. Se mai cultivă și soiul „Portugal", un porumb de calitate superioară, însă foarte mic. Prin încrucișarea acestor două soiuri, Bology a obținut un soi nou de porumb, care a moștenit calitățile bune ale ambelor.

Brigadierul nu se mulțumește însă cu ce a obținut. Anul viitor vrea să se apuce de obținerea unui soi și mai bun, prin încrucișarea „Fisterului" cu un porumb de calitate din Debrețin.

Am fost nevoit de multe ori să-l întrerup pe brigadier, cerîndu-i lămuriri asupra termenilor tehnici, care izbucneau cu nemiluita din gura lui. Uimirea mea a ajuns la culme cînd i-am făcut o vizită acasă. Nu m-a mirat nici „Medalia Muncii", nici cele două diplome ale brigadierului, ci masa lui de lucru plină de cărți și caiete și biblioteca lui impresionantă, care cuprinde cărți de specialitate, din domeniul agriculturii și biologiei. Parcă nu m-aș fi aflat în casa unui țăran. Înfățișarea camerei și toată atmosfera de aici aducea cu biroul de lucru al unui om de știință.

Cînd am ieșit se însera. M-am oprit puțin la marginea casei și fără să vreau mi-au venit în gînd figurile oamenilor pe care îi întîlnisem în Berveni. Și am mai stat așa un răstimp, cu gîndul la ei și la inima lor de azi și de altădată. Apoi am plecat...

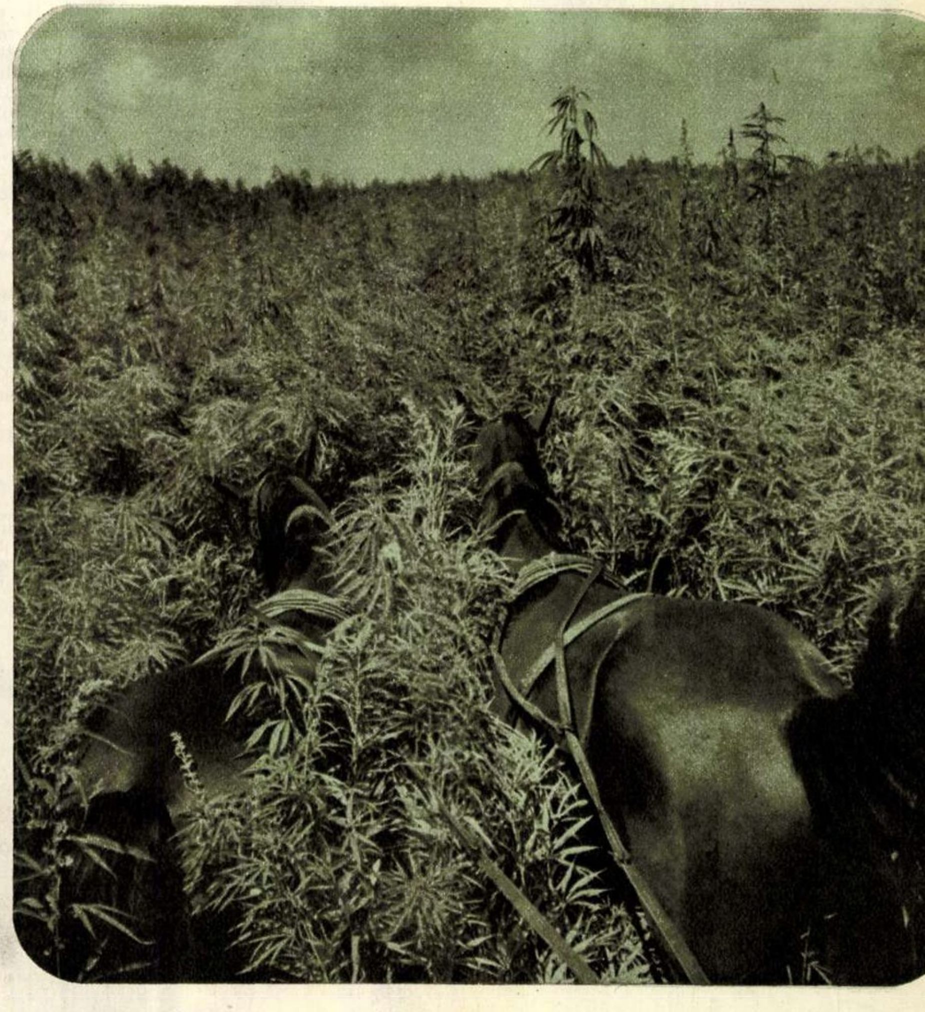

Anul acesta s-a făcut o recoltă neobișnuită de cînepă.

Adevărul despre Hoover şi al său FBI

Articol scris special pentru „Flacăra"
de Albert KAHN

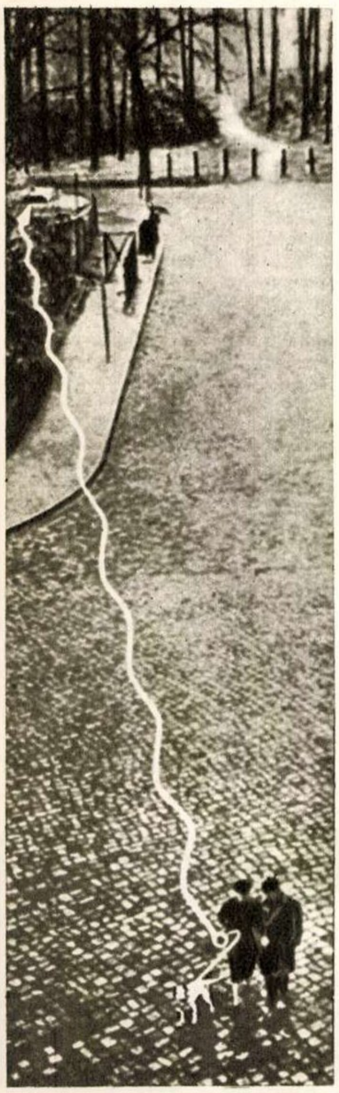

El, ca şi căţelul. Strada e pustie. Deci, el poate face confidenţe, fiindcă nici nu bănuieşte că în poşeta doamnei se află un mic şi sensibil radioemiţător, că zgarda căţelului este o antenă şi că fiecare cuvînt ce-l rosteşte se imprimă pe banda de magnetofon din automobilul. FB.I.-ului, staţionat după colţul străzii.

Istoria F.B.I.-ului este de fapt istoria Americii însăşi şi a luptei pentru un ideal.. F.B.I.-ul reprezintă strădaniile depuse de popor pentru înfăptuirea unei forme de guvernămînt bazate pe legalitate. El este o instituţie a dreptăţii . În asemenea cuvinte pline de evlavie îşi rezumă Don Whitehead, reporterul lui „New-York Herald Tribune", tema recentei sale lucrări, *Istoria F.B.I*-ului, o lucrare plină de nenumărate osanale la adresa poliţiei secrete americane — în a cărei prefaţă însuşi şeful F.B.I.-ului, J. Edgar Hoover, dă personal asigurări cu privire la corectitudinea „plină de grijă" a cărţii.

Denaturările, omisiunile şi falsurile cuprinse în cartea lui Whitehead sînt atît de numeroase, încît ar fi nevoie de un alt volum numai pentru a le cataloga — fără a mai fi vorba de demascarea lor. Mă voi opri deci numai asupra cîtorva aspecte din adevărata istorie a F.B.I.-ului, pe care scribul dlui Hoover le-a omis cu bună ştiinţă.

Colecţionarul de amprente

Cu sprijinul substanţial al Congresului, F.B.I.-ul a crescut vertiginos ca întindere şi complexitate, mai ales către mijlocul deceniului al patrulea. Dosarele pe care Hoover a început să le întocmească încă din anii 1919-1920 au căpătat proporţii impresionante. O „Secţie a identificării" a ajuns repede să aibă în clasoare milioane de amprente. „Din toate ungherele Americii—a declarat Hoover cu emfază — din sate, oraşe şi mari metropole, ele vin şi sînt strînse la Washington, unde alcătuiesc un vast indicator..."

Şeful F.B.I.-ului a înfiinţat un laborator criminologic şi a fondat Academia Naţională de Poliţie, menită să slujească drept „universitate pentru metodele poliţiei" şi pentru a instrui ofiţerii de poliţie din toate colţurile ţării. Faptul că programul de studii al academiei era destinat să instruiască studenţii nu numai în vederea prinderii criminalilor, ci mai ales în vederea unor operaţii de reprimare a maselor, spargerii de greve şi diferite forme de război civil, a fost arătat în cuvîntarea lui Hoover la o adunare a Asociaţiei Internaţionale a Ofiţerilor de Poliţie.

Vînătorii de comunişti

În *Istoria F.B.I.*-ului, Whitehead afirmă că în epoca postbelică F.B.I.-ul „a luat asupră-şi şi sarcini mai mari în domeniul securităţii" şi că în vreme ce cu multă grijă „ocrotea drepturile cetăţeneşti", Hoover „a pornit pur şi simplu la război împotriva partidului comunist", care punea la cale „răsturnarea prin violenţă a guvernului Statelor Unite".

Cum stau de fapt lucrurile?

Era firesc ca în anii de neagră reacţiune a războiului rece, o organizaţie de poliţie secretă ca F.B.I-ul să prospere. Cînd istericele cercetări împotriva „armatei comuniste" a „roşilor" şi „vînătoarea de vrăjitoare" se întindeau peste toată ţara, Hoover a devenit, după expresia lansată de un articol din *Coronet*, „maestru de vînătoare".

Cu toate acestea — lucru destul de curios — în ciuda înscenărilor spionilor lui, F.B.I.-ul n-a fost în stare să dovedească cu adevărat măcar un singur act al vreunui membru al acestei „armate comuniste", menit să răstoarne prin violenţă guvernul; de fapt, nici un singur act care să aibă cel mai slab caracter subversiv. Desigur, avînd la îndemînă legi ca legea Smith, Taft-Hartley şi McCarran, s-au putut înscena cu oarecare uşurinţă, procese întemeiate pe „dovezi" furnizate de F.B.I. şi pe mărturiile mincinoase ale agenţilor săi, împotriva fruntaşilor comunişti, a activiştilor sindicali şi a democraţilor hotărîţi.

Înscenarea proceselor Rosenberg şi Sobell

Repetînd papagaliceşte baliverna răsuflată potrivit căreia Ethel şi Julius Rosenberg au fost „spioni atomişti" şi „agenţi ai unei puteri străine" descoperiţi de F.B.I., Whitehead lasă deoparte asemenea „mărunţişuri" cum ar fi declaraţia vestitului fizician dr. Harold Urey, potrivit căreia soţii Rosenberg n-ar fi avut efectiv posibilitatea să comită faptul pentru care au fost executaţi. El uită să pomenească că Harry Gold, unul dintre cei doi martori ai acuzării pe a căror mărturie s-a bazat condamnarea, avea un lung trecut de mincinos psihopat; uită, de asemenea, că celălalt martor, David Greenglass — după însăşi declaraţia soţiei lui — avea o „înclinaţie spre isterie" şi era „gata să susţină un anumit lucru, chiar dacă el n-ar fi corespuns adevărului". Whitehead afirmă foarte candid că Morton Sobell a fost „eliminat" din Mexico, deşi s-a dovedit că el a fost răpit de agenţii F.B.I.-ului fără ştirea autorităţilor mexicane.

Sperjurii profesionişti

În paginile *Istoriei F.B.I.*-ului, Whitehead apără cu îndîrjire — şi nu o singură dată — metoda F.B.I.-ului de a folosi informatori plătiţi, pe care el îi numeşte totdeauna — cu multă delicateţe şi folosind limbajul lui Hoover — „informatori confidenţiali". El îl citează pe Hoover: „Informatorul confidenţial există de cînd există şi omul pe pămînt, fiind de fapt utilizat la fiecare pas din viaţă... ca un mijloc de stabilire a adevărului". Ori de cîte ori „seriozitatea" unui informator devine „îndoielnică" — relatează Whitehead — respectivul individ este „părăsit de F.B.I.", iar „toate forurile interesate sînt încunoştinţate".

S-ar părea totuşi că există o oarecare flexibilitate în aplicarea acestei politici, căci altminteri nu s-ar putea explica menţinerea unor informatori ai F.B.I.-ului dovediţi de altfel ca mincinoşi notorii. Harvey Matusow n-a fost ultimul dintre aceştia, iar astăzi el execută o pedeapsă de cinci ani de închisoare (dar nu pentru jurămintele false asupra cărora a revenit, ci pentru vina de a le fi recunoscut ca mincinoase !) Cînd David Brown, un alt informator, a fost întrebat de ce a minţit în cadrul acuzaţiilor aduse împotriva a zeci de cetăţeni, a răspuns: „Tocmai pentru această treabă eram plătit de F.B.I."

După modelul Gestapoului

„Hoover — se spunea de obicei — a făcut din F.B.I. un Gestapo american în miniatură". Astăzi ar fi mult mai potrivit să spunem că Gestapoul a fost un F.B.I. în miniatură. Personalul oficial încadrat în F.B.I. se ridică astăzi la 14.000 de oameni. F.B.I.-ul dispune actualmente de 52 de secţii de teren şi 1.200 „agenţi locali" în „centrele strategice" de pe tot cuprinsul ţării. Secţia de Identificare, potrivit ultimelor cifre, are în clasoare 141.231.773 amprente digitale. Cu greu ar putea fi socotită consolatoare, indiferent cît adevăr cuprinde, afirmaţia făcută de Hoover în cuvîntul introductiv la *Istoria F.B.I.*-ului: *„Oamenii noştri sînt în permanenţă tot atît de aproape de tine, cititorule, ca şi telefonul de pe biroul tău."*

Acum cîţiva ani ziarul *St. Louis Post Dispatch* a făcut această propunere — nu lipsită de înţelepciune: „Ar fi nimerit ca Congresul să dea deoparte vechile argumente conform cărora activitatea poliţienească trebuie neapărat păstrată secretă şi să cerceteze, pentru a scoate la lumină, activitatea F.B.I-ului şi a şefului său atît de dornic de publicitate".

Poate că astăzi sînt şi mai potrivite cuvintele rostite în 1909 de J. Swager Sherley, reprezentant al statului Kentucky în Camera Reprezentanţilor, la scurtă vreme după înfiinţarea Biroului de Cercetări. „Nu-mi aduc aminte — a spus el — din tot ce am citit în istorie, vreun exemplu de regim politic care să fi pierit din pricina lipsei unei poliţii secrete; dar multe au dispărut din pricina sistemului ultrapoliţist". Sherley recomanda totala dizolvare a F.B.I.-ului. La urma urmei, s-ar putea să fie cea mai bună dintre toate soluţiile.

Iată ce se poate găsi în corsajul unei rochii de tip „F.B.I.": un microfon (M), un transformator (S), două baterii (B) şi o antenă de emisiune (A). Purtătoarea corsajului — „informatoare confidenţială" — n-are decît sarcina de a sta prin preajma persoanelor urmărite, pentru a transmite convorbirile respective postului de recepţie.

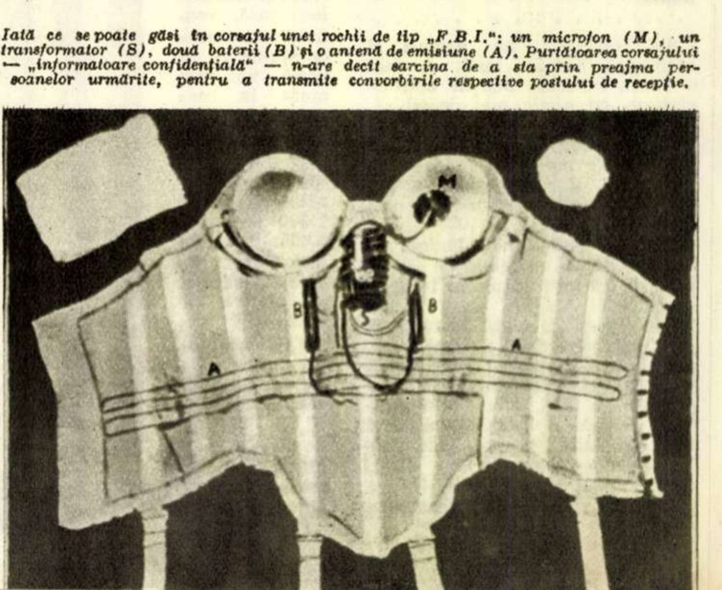

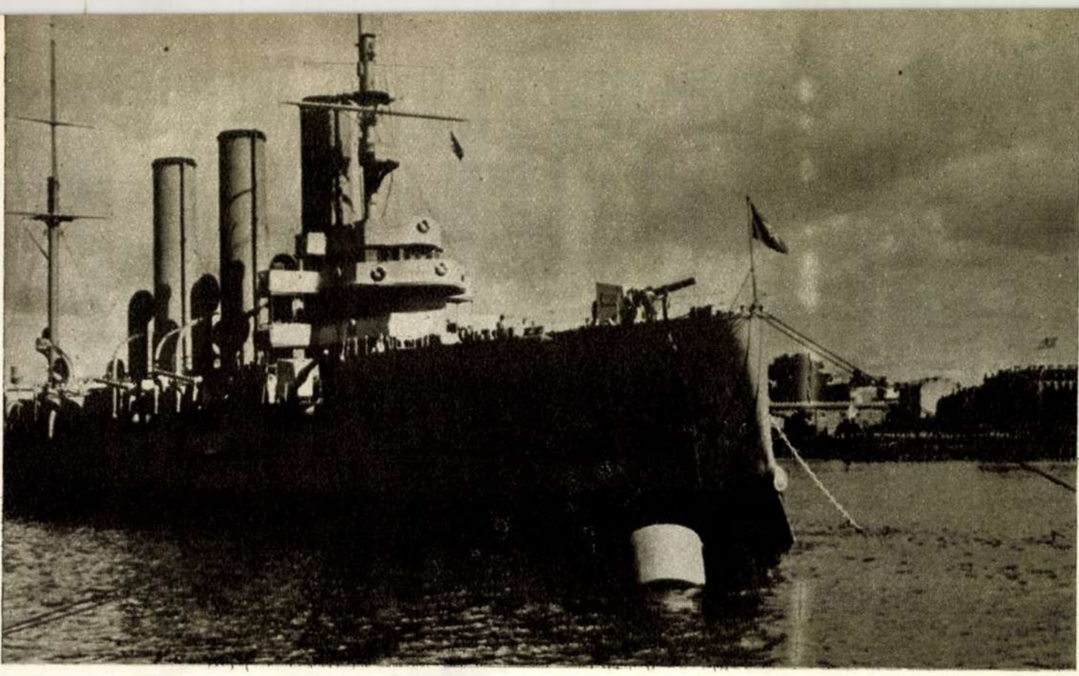

← *Crucişătorul „Aurora".*

SALVA ISTORIEI

S-a întîmplat şi cu grupul de romîni ceea ce în mod obişnuit se petrece cu toţi vizitatorii de azi ai crucişătorului „Aurora". Cîteva minute după urcarea pe vasul-muzeu, toţi cereau să-l vadă pe Timofei Ivanovici Lipatov.

Lucrurile au decurs şi decurg cam în felul următor. Intr-un colţ al muzeului se află o poză veche, înfăţişînd un bărbat tînăr, îmbrăcat în obişnuita uniformă a matrozilor. Oprindu-se în faţa ei, ghidul explică:

— Bolşevicul Timofei Ivanovici Lipatov, unul dintre cei care au luat parte activă la tragerea celebrei salve din noaptea de 25 Octombrie (7 Noiembrie) 1917; în prezent e comandant adjunct al vasului; singurul dintre vechii marinari ai revoluţiei, care se mai găseşte pe Aurora.

Aci se opreşte zîmbind. Ştie ce va urma: toţi cei de faţă vor cere să fie conduşi la comandantul adjunct al vasului. Nu s-a înşelat!

— Dacă se află pe vas şi nu e ocupat, va accepta, cred, invitaţia. Comandantul ne întîmpină prietenos şi amabil.

E un bătrîn frumos, cu o ţinută dreaptă, tinerească, în ciuda anilor ce-i poartă. Doi ochi albaştri, blînzi, şi un surîs visător. Vorbeşte rar, alegîndu-şi cu grijă cuvintele, cu glas liniştit.

— Tovarăşii sînt veniţi din Bucureşti. Au ţinut să vă cunoască.

— A, romîni. Foarte bine. Romînii îmi plac mult.

Surîde, oprindu-se aci, fără să ne desluşească totuşi pricina simpatiei ce ne-o poartă. Profit de această primire călduroasă şi-l rog să-mi acorde un sfert de oră.

— Veniţi mîine dimineaţă, la 10.

Aşa s-a întîmplat că a doua zi mă aflam din nou pe puntea crucişătorului. Abia urcasem pe vas, că m-am pomenit strigat din urmă:

— Unde mă cauţi, tovarăşe Murgu?

Imi reţinuse, aşadar, nu numai figura, dar chiar şi numele. Se arăta mai bine dispus, mai prietenos chiar decît îmi apăruse ieri.

— Să-ţi vorbesc despre istoricul vasului? Sînt lucruri pe care bănuiesc că le cunoşti... Crucişătorul a fost lansat în 1900 şi a fost construit în şantierele navale ale Petrogradului. Lungimea 123,7 metri, lăţimea 16,8 metri, tonajul 6731. A colindat lumea toată. În 1905 a participat la războiul cu japonezii. In primul război mondial a luptat împotriva flotei germane. Ei bine, toate datele acestea s-ar fi pierdut în neştire (şi dumneata nu le-ai fi însemnat acum în bloc-notes) dacă n-ar fi fost istorica lovitură de tun trasă de la prora vasului în noaptea lui 25 Octombrie 1917. Acesta a fost, după cum ştii, semnalul dezlănţuirii Marii Revoluţii Socialiste. Dacă în noaptea aceea n-ar fi bubuit tunul nostru, ar fi bubuit alt tun, desigur. Sau poate n-ar fi răsunat niciunul, şi bolşevicii s-ar fi folosit pentru atacarea Palatului de Iarnă de alt semnal. Guvernul provizoriu trebuia oricum să cadă în noaptea aceea. Dar fiindcă s-a întîmplat aşa, vasul nostru a intrat în istorie.

— Totuşi, nu întîmplător semnalul revoluţiei a fost dat de tunul Aurorei...

— Nu întîmplător, desigur. Îmi amintesc că, înainte cu cîteva zile de începerea insurecţiei, Lenin ne-a întrebat cîţi dintre membrii echipajului fac parte din comitetul bolşevic revoluţionar. I s-a răspuns: există 42 de bolşevici şi 587 marinari. Lenin a răspuns că partidul poate avea încredere deplină în toţi, bolşevici sau nebolşevici; nici unul nu mai trebuie verificat. Da, în felul acesta aprecia Lenin echipajul vasului nostru.

Timofei Ivanovici Lipatov începe apoi să se intereseze de ţara noastră. Doreşte în special să afle cît mai multe lucruri despre viaţa muncitorilor şi a ţăranilor din gospodăriile agricole colective.

— Am stat mai mult timp pe malul Prutului. Am avut atunci ocazia să-i cunosc pe romîni. Mi s-au părut oameni de ispravă, veseli, vioi şi inteligenţi. Incă de pe atunci mi-am pus în gînd să vizitez Romînia. Am citit şi o carte despre ţara voastră. Scrisă de Ehrenburg prin '45-'46. In ea se spune că Bucureştiul e un oraş al contrastelor. Pe străzi, alături de limuzinele cele mai moderne, se văd căruţe dintre cele mai hodorogite. În timp ce în saloane elegante cercuri de erudiţi discută savant despre cine ştie ce curent nou literar, milioane de oameni simpli nu ştiu să-şi scrie nici numele. Desigur că acestea au rămas şi la dumneavoastră de domeniul trecutului. Aşa a fost şi la noi pînă la revoluţie. Nicăieri în lume, dezmăţul, trufia şi opulenţa pe de o parte, mizeria şi sclavia pe de alta n-au fost mai mari ca în Petersburgul ţarist. Şi cred că dacă la noi această situaţie a fost lichidată, nici voi nu v-aţi lăsat mai prejos.

Reia după un timp de gîndire:

— Există la Ermitaj un tablou celebru. Celebru ca document al timpului: transportarea spre Petrograd a monolitului de granit pe care e aşezată statuia ecvestră a lui Petru I. E iarnă. Stînca se află aşezată pe nişte tălpăligi de lemn. Corpul ei e prins în frînghii groase la care sînt înhămaţi... oameni. Un şir întreg de mujici, mînaţi de la spate cu biciul. In jur, din cupeuri elegante, domni şi domniţe privesc prin lornioane spectacolul. Da, oameni adevăraţi înhămaţi la un munte! Intr-un oraş ca Petersburgul totul a fost posibil. Prinţul Potemkin pierde la cărţi într-o singură noapte, un întreg palat. O împărăteasă ca Ecaterina I lăsa la moarte o garderobă cu 15.000 de rochii. Ecaterina a II-a oferea favoriţilor ei castele, aşa cum ai dărui dumneata flori. Iar cei care nu erau mulţumiţi cu aceste rînduieli erau poftiţi de cealaltă parte a Nevei, la Petropavlovsk, închisoarea din care nu a reuşit să evadeze nimeni niciodată. Locul unde au fost spînzuraţi decembriştii şi unde au fost întemniţaţi pe rînd Pugacev, Radişcev, Cernîşevski, Dostoievski, Gorki. Pentru toate acestea şi pentru multe altele a răsunat la 25 Octombrie lovitura de tun a Aurorei.

— Crucişătorul a luat parte activă la cucerirea Palatului de Iarnă?

— La 25 Octombrie, ca şi în tot timpul revoluţiei, echipajul a luptat cot la cot cu insurgenţii. Mulţi tovarăşi şi prieteni buni de-ai mei au murit eroic. Dar tunurile Aurorei n-au tras în zilele lui Octombrie decît o singură lovitură: cea a semnalului. Ele au amuţit pînă în 1941, cînd, demontate de pe vas, au fost instalate pentru apărarea oraşului asediat de fascişti.

O singură lovitură de tun trasă în noaptea revoluţiei! Dar ecoul ei se mai aude şi azi în toate colţurile lumii. Pretutindeni unde cei mulţi şi obidiţi se ridică la luptă împotriva oprimării.

— La 7 Noiembrie toţi cei din echipajul Aurorei care mai sînt în viaţă se vor strînge aci pe vapor. Atunci să vii să scrii. Va fi una din cele mai emoţionante zile ale vieţii mele. Vom retrăi atunci cu toţii neuitata noapte de acum 40 de ani.

Surîde. Iar la plecare îmi notează numele şi... numărul de telefon din Bucureşti.

— Doresc, cum ţi-am spus, să vizitez Romînia. Am fost de mai multe ori invitat acolo. Dacă vin, te caut neapărat...

De jos, de pe chei, îl zăresc pe puntea vasului, urmărindu-mi paşii. Imi face semn cu mîna pînă ajung departe, departe de tot.

Ilarie MURGU

Fotografiile autorului

Studenta Olga Petrova a venit tocmai din Vladivostok pentru a vizita crucişătorul „Aurora". Iat-o împreună cu comandantul adjunct Lipatov, pozînd în faţa istoricului tun al vasului.

Numai în 8 ore

— O MAŞINĂ AŞTEAPTĂ ÎN NOAPTE — SUNĂ TELEFONUL — CARE SÎNT INDICII? — PRIMUL CORP DELICT — CÎTEVA PETE DE SÎNGE — O FIRMĂ CA MULTE ALTELE — TAINA CÎINELUI DIN CURTE — DUPĂ 8 ORE.

Fotoreportaj de
D. TABACU şi
E. IAROVICI

Pe agenda noastră ne-am însemnat o zi la întîmplare... Cîte nu se pot petrece într-o zi!... Orele se scurg unele după altele şi viaţa se desfăşoară, trepidantă şi intensă, în ambianţa marelui oraş.

S-a făcut seara... E o seară înstelată, pogorîtă ca o năframă peste decorul improvizat al reclamelor luminoase. Oamenii sînt veseli; îşi petrec orele de repaus, ca o răsplată binemeritată după o zi de muncă. Şi-au lăsat treburile lor şi acum se plimbă pe marile bulevarde, urmărind feeria nocturnă a oraşului. Mîine în zori vor porni din nou la lucru...

Dar sînt oameni şi „oameni“... Dacă marea majoritate caută să-şi asigure un trai mai bun prin muncă cinstită, sînt şi unii care rîvnesc la un trai de huzur dus pe spinarea altora. Sînt elemente izolate, străine societăţii noastre. Nevrînd să muncească, ei bagă mîna în buzunarul vecinului, în vistieria statului, fură cu neruşinare bunul agonisit cu trudă de concetăţenii lor, Da, sînt şi dintre aceştia — şi legile ţării îi pedepsesc aşa cum se cuvine. Nici nu s-ar putea alt fel. Pentru hoţii şi defraudatorii bunului comun, nici o îngăduinţă!...

Nu e însă totul să se proclame acest lucru. E nevoie, în primul rînd, de acţiune. Şi de oamenii care s-o întreprindă. Şi aceştia există. În nopţile acestea înstelate, cînd dumneata, cititorule, te plimbi liniştit pe stradă, aceşti oameni nu se odihnesc. Sînt cei ce lucrează în organele de miliţie. Ei veghează la apărarea liniştii şi avutului tău, al nostru, al tuturor cetăţenilor ţării... Munca lor nu este de loc uşoară... Li se cere multă abnegaţie, multă perspicacitate, de foarte multe ori sacrificiu şi eroism...

Să povestim o întîmplare culeasă din activitatea lor.

Povestea noastră începe la...

Ora 2... O maşină aşteaptă ↑ în noapte. E trasă discret, aproape de magazia fabricii „Kirov“. Ce se întîmplă oare? Dacă ar exista aici un magnetofon, s-ar putea înregistra nişte zgomote curioase: un geam tăiat, scrîşnetul unor foarfece...

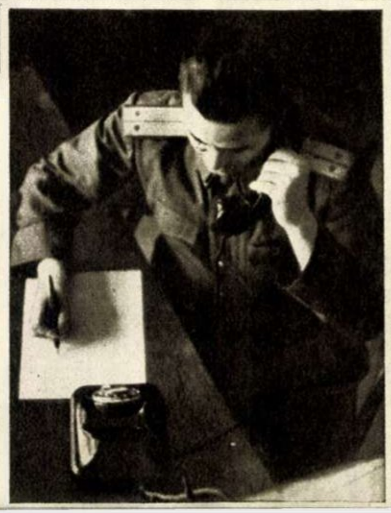

Ora 4... Ţîrr!... Ţîrr!... A sunat telefonul. La o circumscripţie de miliţie s-a semnalat că într-un punct al oraşului s-a săvîrşit o spargere. Din acest moment miliţia intră în acţiune. Cum anume? Vom vedea îndată... →

Ora 4,15.... Apărătorii liniştii cetăţenilor, miliţienii, s-au pus la treabă. Se consultă. Îşi fac planul operaţiei. La început numai simple supoziţii... Dar ei nu se lasă învinşi. Trebuie găsite indicii sigure de la care să poată porni la urmărirea infractorilor. ↓

Ora 5... Între timp o maşină i-a lăsat pe infractori într-un punct al oraşului. De acolo, au plecat să-şi adăpostească marfa. Iată că, în revărsatul zorilor, doi oameni fug cu saci în spinare. La somaţia miliţianului din post, au lepădat sacii şi au fugit. E o parte din pielea sustrasă de la „Kirov“; primul „corp delict“. ↓

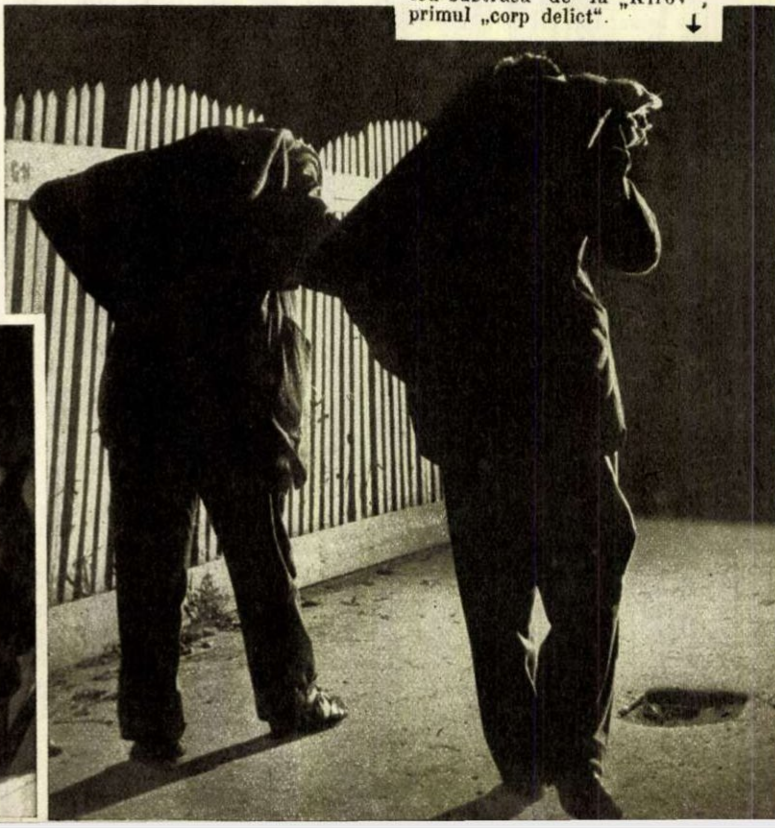

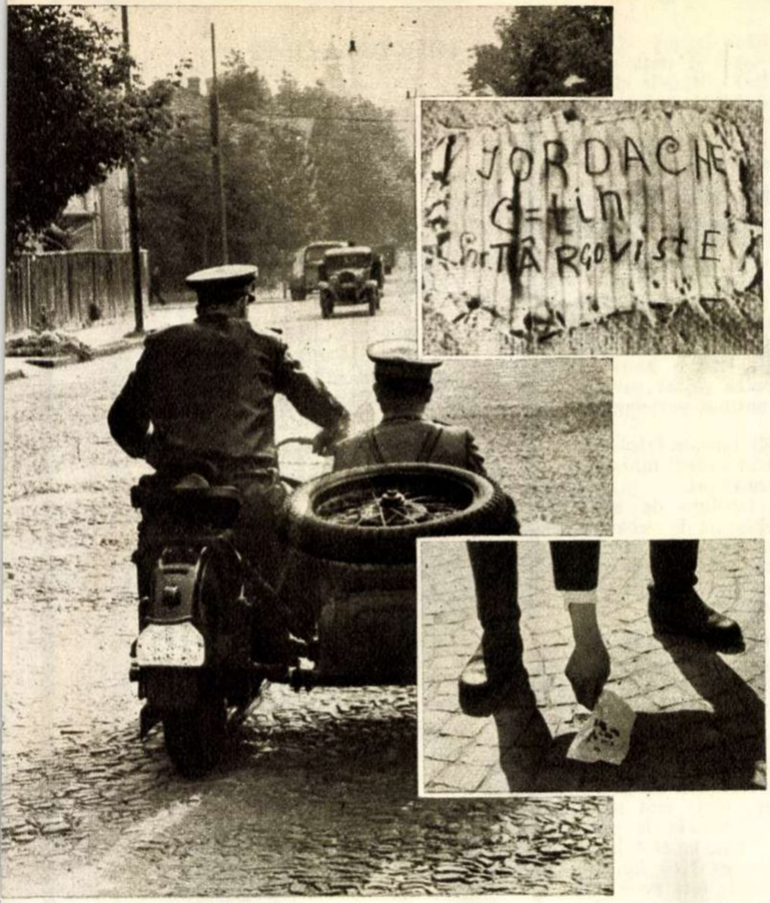

Ora 5,15... O motocicletă a Miliției a plecat spre locul spargerii. Cel dintîi indiciu fusese aflat la găsirea primului corp delict: pe unul din sacii aruncați în grabă de spărgători se afla scris: „Iordache — Tîrgoviște". La locul spargerii s-au putut afla noi indicii. Din magazia fabricii „Kirov" fusese scoasă o cantitate de piele în valoare de peste 300.000 lei... Desigur că infractorilor nu le-a fost ușor să comită spargerea. Și în graba „lucrului" unul dintre ei, spărgînd geamul, s-a tăiat. Probabil că s-a șters de sînge cu o hîrtie. Anchetatorii, atenți la cele mai mici amănunte, au găsit această hîrtie. Analiza minuțioasă a petelor de sînge poate fi un prețios indiciu în descoperirea infractorilor...

←

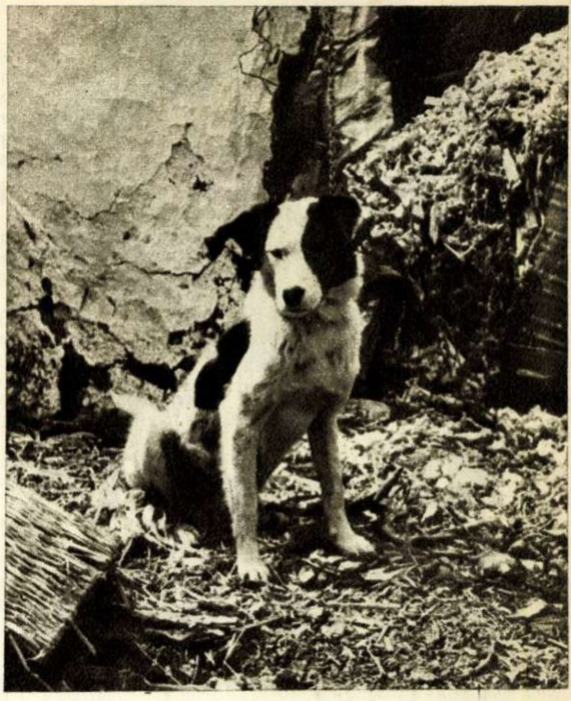

Ora 7... Priviți ce inofensiv pare acest cîine. Și, totuși, e — fără voie — complicele lui Radu Ilie. Aceasta, deoarece sub cotețul lui a fost îngropată, cu puțin timp înainte, pielea furată. Radu Ilie și Leancu Dănilă au mărturisit că pielea le-au adus-o infractorii: Petre Enache, Ion Helteanu și Constantin Lepădatu.

Ora 10... Au trecut numai 8 ore de la comiterea furtului. Spărgătorii au fost aduși în fața organelor de anchetă. Acum mărturisesc totul. Oare a fost o întîmplare că au fost prinși atît de repede? Nicidecum.

Ora 6,45... Folosind indiciile descoperite cercetările au dus la cizmăria lui Radu Ilie, din strada Pasărea nr. 3. O firmă ca multe altele. Dar ce se ascunde în dosul ei? Vom vedea îndată...

Ei își vor primi pedeapsa!

SPĂRGĂTORII ȘI COMPLICII LOR

1. ION HELTEANU — După felul cum ține țigara, se vede că este „nervos". E supărat că a fost prins. Nu are nici o ocupație. „E fără nici un căpătîi" — cum se spune... Nu vrea să muncească cinstit, să-și cîștige onest pîinea. Preferă să fure, să ducă o viață ușoară...

2. ENACHE PETRE — Un tîlhar înrăit în rele. O singură nedumerire mai are: „Cum naiba ne-a prins așa de repede?..."

3. CONSTANTIN LEPĂDATU — Dă „din colț în colț". El nu știe nimic. Ba, parcă își amintește... A supravegheat locul spargerii. Nu, ceilalți sînt vinovați... In fond el ce este? Un „înger"! Dar legile drepte ale țării îl vor pedepsi după faptă.

4. RADU ILIE — Tîlharul pare pocăit acum... Priviți-i figura. Șiretenia i se citește pe față. „Să vedeți, pielea o „luasem" pentru"... Dar nu mai poate să înșele pe nimeni. Hoțul a fost prins. In fața instanței de judecată își va primi pedeapsa meritată.

5. LEANCU DĂNILĂ — „Speculant, fără ocupație și fără specialitate". Cum s-ar spune, învîrte ce-i pică în mînă. Numai că de data asta a picat el. Iar de acum încolo, n-o să mai facă afaceri pe sub... mînă!...

Plăci de diferite culori și forme, produse din noul porțelan.

MAI „TARE" CA PORȚELANUL

de Constanța COPORAN

Regret pentru dumneavoastră, distinse și drăgălașe Colombine, magnifici elefanți și diafani pescăruși din porțelan. Regret, dar trebuie s-o dezvălui: plămada nobilă din care sînteți zămisliți a fost întrecută. Tehnica a cunoscut de curînd un nou material, mai „tare" decît porțelanul. Mai rezistent, mai ieftin, incomparabil mai ușor de fabricat: porțelanul din sticlă, realizat de inginerii romîni D. Popescu-Haș și Lungu Stelian.

Invenția aceasta e cunoscută azi în aproape toate țările europene, care au brevetat-o, iar actualmente sînt în curs formele de brevetare în S.U.A. și în Canada.

STICLA ESTE... NUMAI STICLĂ

Porțelan din sticlă... Dar ce este, în fond, porțelanul și ce este sticla?

Dacă ar mai trăi bietul Johan Friederich Böttger, alchimistul, ne-ar putea lămuri el asupra porțelanului, căci el îi este autorul. Dramatică invenție... Într-o bună zi, unul dintre regii statelor germane îl întemniță pe Böttger, cerîndu-i să producă... aur. Bineînțeles că sărmanul Böttger nu reuși. În schimb, de-a lungul amarelor lui căutări, inventă porțelanul.

Fabricarea industrială a porțelanului este foarte complicată și costisitoare. Întîi se prepară pasta; din caolină, silice, feldspat potasic. Amestecul rezultat se macină printr-un procedeu special, apoi, împreună cu apa, dă pasta de porțelan. S-ar spune că totul ar fi aproape de sfîrșit; dar de-abia începe... Pasta trebuie ținută timp îndelungat în pivnițe speciale, unde, dospindu-se, capătă proprietățile necesare fasonării. Apoi dintr-însa se modelează obiectele. Astfel modelate, obiectele sînt supuse uscării lente, apoi arse, glazurate și iar arse...

Sticla e mai puțin pretențioasă și mai puțin „complicată". Materiile ei prime sînt mult mai ieftine: nisip, piatră de var și sodă. Topitura acestora, obținută la 1400 grade, e prelucrată prin suflare sau presare în forme speciale, apoi obiectele fasonate sînt arse în cuptoare, care le asigură o răcire lentă, evitîndu-le crăparea.

Materiile prime și procesele tehnologice utilizate conferă produselor respective calitățile și numele pe care le au. Respectiv: porțelanul... este porțelan, iar sticla este... numai sticlă.

O APARENȚĂ MODESTĂ ȘI UN UNIVERS CRISTALIZAT

Să-mi ierte sticla malița de mai sus, dar am deprinderea sincerității. Și m-am pronunțat în absolută cunoștință de cauză. Am văzut-o, prin indiscreția microscopului, în toată „goliciunea" ei. Are o prezență modestă, o masă omogenă și transparentă. Am văzut la microscop și porțelanul. Este spectaculos. Parcă ar fi un păienjeniș de flori de gheață încrustate pe un geam. Masa sa e împînzită de mii de cristale în chip de ace, care-i dau aspectul unui ciudat univers.

Deci cristalele ar constitui lacuna sticlei. Și, totuși, un sticlar mi-a spus o dată că și sticla are uneori cristale. Dar cristalele ei mai bine ar lipsi... Atunci cînd există, ele nu sînt repartizate uniform în masă, ci apar numai în unele porțiuni. Și cînd văd asta, sticlarii se amărăsc și spun: defect de fabricație...

ȘI, TOTUȘI, STICLA TREBUIE SĂ DEVINĂ... PORȚELAN

Atunci cum se pot împăca lucrurile? Să lăsăm sticla-sticlă și porțelanul-porțelan. Inginerii romîni au fost însă de cu totul altă părere: vom obliga sticla să devină porțelan.

A început munca. Asiduă, încăpățînată. Studii de laborator, experimentări, examene microscopice, roentgenografice, probe pe scară semi-industrială... Și, în sfîrșit, într-o bună zi, miracolul s-a împlinit: pentru prima oară în lume, la București a fost obținut porțelan din sticlă!

Dar cum a fost posibil? Ei, bine, în fabricarea porțelanului a fost adoptat procedeul fabricării sticlei. Bineînțeles, cu remanieri.

Articolele fasonate din topitura de sticlă nu mai suportă procedeul obișnuit de recoacere. Ele sînt supuse unui tratament termic special. Și, în timpul acestuia, sticla cristalizează integral. Structura ei devine analoagă cu a porțelanului. Sticla devine porțelan.

VĂ PREZINT PORȚELANUL DIN STICLĂ

S-a realizat, deci, porțelan din sticlă. Dar ce fel de porțelan este acesta? Iată o curiozitate legitimă și o întrebare firească pe care mă simt datoare să vi le satisfac.

Să vă prezint porțelanul din sticlă. Calitatea lui este mult superioară calității porțelanului obișnuit. Rezistențele mecanice ale noului porțelan sînt, de asemenea, mult mai mari. Cîteva date: la întindere el rezistă la peste 1000 kg/cm², la încovoiere — 1500 kg/cm², iar la compresiune rezistența sa atinge 7000 kg/cm². Și rezistența lui la șoc dinamic este mare. Ea o depășește de 2-3 ori pe cea a porțelanului obișnuit.

Noul porțelan prezintă încă multe alte avantaje. Astfel, construirea și utilarea unei fabrici pentru producerea sticlei (și deci a noului porțelan), necesită investiții de 3-5 ori mai reduse decît construirea și utilarea unei fabrici pentru porțelan propriu-zis. Apoi, în ce privește țara noastră (și cred că și multe alte țări), ea dispune din belșug de materiile prime necesare fabricării noului produs. De altfel, în cursul acestui an, la una din fabricile de geamuri din R.P.R. se va trece la fabricarea pe scară industrială a porțelanului din sticlă.

Ce se va putea fabrica din noul porțelan? O gamă foarte largă de produse. Articole tehnice și electrotehnice de joasă tensiune, diferite materiale pentru construcții, printre care cele pentru placat pereți și pardoseli, articole de menaj cu o rezistență superioară și multe alte articole de larg consum.

În sfîrșit, putînd fi realizat în orice culoare, în orice nuanță sau cu aspect marmurat, deosebit de frumos, noul porțelan va putea fi folosit și la confecționarea bibelourilor.

Și atunci, dragele mele Colombine, dragi elefanți, magnifici și diafani pescăruși, vă voi vedea replămădiți și renăscuți. Veți fi mai puțin nobili ca origine, e drept, dar mai viguroși, mai nostimi și — hai să fiu prozaică, dar practică — mai ieftini. De cinci ori mai ieftini!

În laboratorul Institutului de Cercetări pentru industria materialelor de construcție. Inventatorii porțelanului din sticlă încearcă rezistența noului produs.

Pentru a rupe o bară din noul porțelan, e necesară o forță de circa 800 kg pe centimetru pătrat!...

Mihu DRAGOMIR

Cîntec vechi

Frăgezime străveche, domoală
și sălbatică zbatere-n noi,
ca o iie de foc, muzicală,
peste sîni feciorelnici și goi...

Ai crescut ca o flacără iute
din poieni și-arături romînești,
ani trecură cu mii și cu sute
ca mai simplu și sfînt să-nflorești.

Am umblat bărăganele tale
și cu cît te cunosc — te aștept.
Rupi din mine cu gheare de jale
și-mi sădești înc-o inimă-n piept.

Poate Dunărea ți-e surioară
și cumnat ți-e baltagul tăios,
frățiorule, cîntec de țară,
glas străvechi, ciobănesc, dureros.

Urcă-n tine un vaier de care,
simt un foșnet de lotci și păduri,
trec sălbatici flăcăii călare,
bate-un clopot și sună securi,

cucuvea este foamea în tindă
pețitorii se-azvîrle ca-n zbor,
babe fac de descîntec, s-aprindă
de iubit, sau de ură, sau dor.

O, tu cîntec năprasnic și dulce
clocotind de nădejde mereu,
în ce vîrste-ai crescut, de răscruce,
lîngă vatra poporului meu?

Treci prin vreme și-aduni ca-ntr-o glastră
nemurirea vieții de-o zi,
și vei duce și zbaterea noastră
către-un secol cînd nu vom mai fi.

O, și-n tine ce aprig va bate
tactul inimii noastre fierbinți!
Cît de mîndru-ai să urci mai departe,
cît de mîndru-ai să fii de părinți!

În vîrtejul și-n struna ta lină
vei doini despre falnicii ani
cînd țîșnit-a o roșie lumină
peste neamul străvechi de ciobani.

Doar trecutul atunci va mai geme,
printre tunet și șoaptă de brazi...
Te aud tot mai clar peste vreme,
frățiorule, cîntec de azi!

POEMUL

care a înfrînt flota războinică

de Kristiun E. ANDRÈSSON
scriitor islandez

Islandezii știu să savureze vraja poeziei. De-a lungul veacurilor, ei au creat nenumărate legende slăvind puterea magică a versului. În multe din aceste legende apare zeul păgîn Odin, despre care se spune că ar fi lăsat moștenire rapsozilor islandezi o forță poetică miraculoasă, avînd deseori un rol covîrșitor în istoria milenară a micului popor insular. În țara mea, poeții investiți cu „harul lui Odin“ se numesc kraftaskáld. Iar potrivit legendei strămoșești, versurile lor și-ar exercita puterea în împrejurări dintre cele mai diferite. Cînd, bunăoară, un kraftaskáld, îndrăgostit de o tînără preafrumoasă, dorește ca ființa visurilor lui să-i răspundă cu aceeași înflăcărare, el îi strecoară sub pernă madrigalul pe care i l-a închinat. Iar atunci cînd rapsodul este cuprins de mînia răzbunării, fiecare vers al poemului său e străbătut de ura aprigă ce cheamă urgia nenorocirilor asupra vrăjmașului. De aceea se spune în popor că cei ce dețin puterea magică a poeziei ar fi în stare să atragă de partea lor chiar și forțele naturii.

Poezia islandeză și-a păstrat pînă în zilele noastre puterea ei magică și tocmai pentru că s-a inspirat mereu din viața poporului, după cum veți vedea și din cele de mai jos, ea continuă să aibă o înrîurire pozitivă în viața și lupta islandezilor.

După cum se știe, Islanda, împotriva voinței marii majorități a poporului ei, este membră a N.A.T.O.-ului. Ca urmare a aderării ei la acest bloc agresiv, americanii și-au construit pe pămîntul țării mele una din cele mai mari baze aeriene, precum și o bază navală. Aceasta pentru a demonstra cu orice preț „atotputernicia“ N.A.T.O.-ului.

O dată instalați pe teritoriul islandez, musafirii nepoftiți au și programat o reprezentație în „stil american“ a forțelor navale ale N.A.T.O.-ului. Săptămîni în șir s-a bătut toba în legătură cu „grandioasele“ manevre ce urmau să se desfășoare pe coasta de nord-vest a Islandei. Ziarele publicau „senzaționala“ știre cu litere de-o șchioapă, iar posturile de radio avertizau populația să nu se apropie de zona manevrelor.

Țărmul de nord-vest al Islandei este foarte stîncos și abrupt; pantele repezi ale masivilor muntoși coboară aici de-a dreptul în apele reci ale Oceanului Arctic. Prin depresiunile munților din această regiune, izolată de restul țării, dar de o frumusețe impresionantă și stranie, încă nu de mult trăiau oameni. Duceau o viață aspră, luptînd din greu cu sărăcia. În ultimii ani însă, mulți dintre ei și-au părăsit pitoreștile locuri natale, pornind în căutarea unei existențe mai puțin dure. Printre acei care s-au rupt de munții austeri și de văile răcoroase atît de dragi, se afla și tînăra Jacobina Sigurdardottir, unul dintre cei unsprezece copii ai unei familii de oameni obidiți. Fata a locuit un an sau doi în Reykjavik (capitala Islandei), unde a cunoscut un flăcău de la țară, cu care s-a căsătorit curînd, plecînd apoi la ferma lui din nord-estul insulei. Astăzi ei trăiesc acolo, împreună cu cei doi copii ai lor.

Cînd — în urma mișcării populare de protest împotriva zarvei războinice „atlantice“ — tînăra soție a fermierului a aflat că manevrele navale ale N.A.T.O.-ului vor tulbura liniștea adîncă a ținutului în care s-a născut și a crescut ea, a cuprins-o o tristețe și o indignare fără margini. Mînia răzbunării a îndemnat-o să compună un poem în forma tradițională a kraftaskálzilor, prin care își exprima dragostea fierbinte pentru frumusețea majestuoasă a pămîntului natal și invoca plină de ură forțele naturii, zeii oceanului și spiritele munților ei dragi să-și dezlănțuie forțele împotriva vaselor N.A.T.O.-ului și să le îndepărteze de singuraticul țărm al copilăriei ei.

În fapt poemul cu acest înveliș literar făurit în stilul străvechilor legende, constituia o chemare înflăcărată la luptă contra ocupației americane.

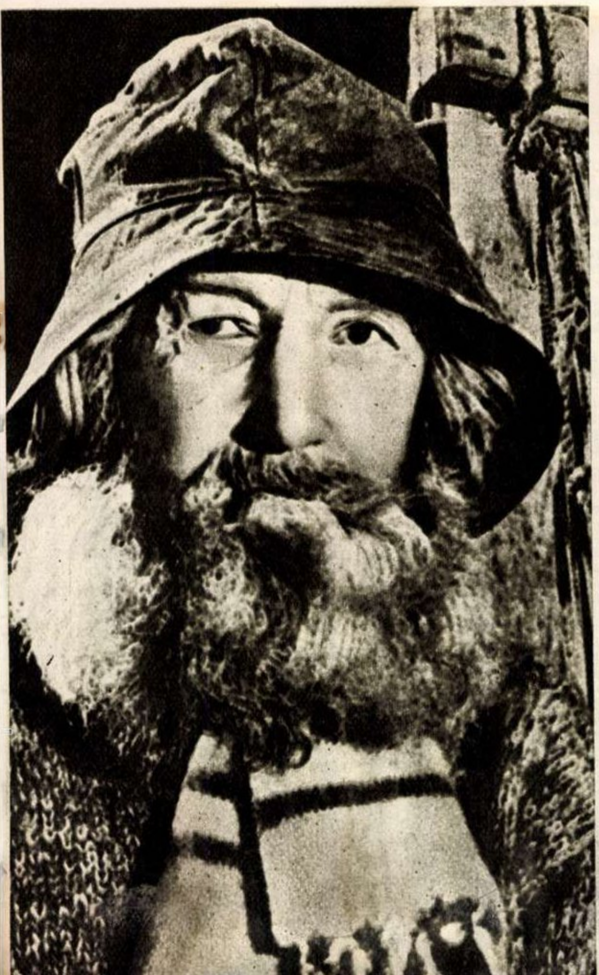

Armată americană pe pămînt islandez, la mii de kilometri depărtare de S.U.A. !

Bătrînul pescar islandez e călit în furtuni. Ca întregul său mic dar eroic popor, el e hotărît să reziste presiunii imperialiștilor americani.

Poemul a fost trimis ziarului Thjodviljinn, organul Partidului Socialist Unit, care l-a publicat cu cîteva zile înainte de începerea mult trîmbițatelor manevre ale flotei N.A.T.O.-ului.

În acel moment, în portul Reykjavik erau ancorate o mulțime de vase de luptă și distrugătoare, ce așteptau ordinul de plecare spre coasta de nord-vest a țării.

...Dar, tocmai în zorii zilei în care trebuia să înceapă manevrele, printr-o coincidență uluitoare, forțele naturii pe care le invoca de altfel și poemul țărancei islandeze, s-au trezit pe neașteptate și, cu o furie nestăvilită, au dezlănțuit o adevărată furtună, un uragan înspăimîntător. În cursul nopții, amiralul-șef al flotei atlantice debarcase la Reykjavik. Și iată că în clipa cînd falnica lui navă ar fi trebuit să plece spre locul stabilit pentru manevra navală, mugetul oceanului devenise atît de înspăimîntător, iar valurile dezlănțuite se năpusteau cu atîta furie pe punte, încît amiralul nici nu îndrăzni să pună piciorul pe bordul vasului, preferînd să se adăpostească mai departe în oraș... Cîteva distrugătoare atlantice au încercat să lupte cu apele răscolite pînă în adîncuri de furtună, dar, suferind avarii grave, temerarele lor echipaje n-au știut cum să le cîrmească mai repede îndărăt, spre port. Uraganul a răscolit întinsul apelor toată ziua și toată noaptea următoare. Planul manevrelor navale a eșuat lamentabil. Totuși, peste cîteva zile, ziarele descriau, cu multă fantezie și lux de amănunte, lupta navelor cu uraganul sălbatic, iar comunicatul oficial, dat pentru presa mondială, anunța că manevrele N.A.T.O. au fost încununate de... „un mare succes“, dovedind astfel tăria forțelor navale ale blocului atlantic, capabile, cică, să înfrunte orice atac al inamicului...

Islandezii, însă, se distrau copios pe seama acestor întîmplări.

★

Poemul Jacobinei Sigurdardottir nu este nici prima, nici ultima creație literară islandeză care îndeamnă poporul să se ridice împotriva folosirii țării noastre drept bază militară pentru scopuri războinice. În 1954, cu prilejul celei de a 10-a aniversări a republicii islandeze, a apărut o antologie ce cuprinde poeziile scrise în ultimul deceniu. În volum sînt reprezentați peste 20 de poeți contemporani ai Islandei: unii dintre ei aparțin vechii generații, ca Johannes ùr Kötlum, Snorru Hjartarson, Jòn Nelgason, Gudmundur Bödvarson sau Halldór Laxness; alții sînt tineri, ca Jòn Oskar, Hannes Sigfusson, Hannes Péturson și, printre ei, Jacobina Sigurdardottir. În spiritul tradiției populare, versurile lor evocă fapte vitejești din istoria Islandei, laudă vechea mîndrie națională a islandezilor, cîntă frumusețea țării sau preamăresc pe eroii care în veacurile trecute au luptat pentru independența patriei. În același timp poeții adresează chemări înflăcărate poporului, cerîndu-i să nu fie mai prejos decît strămoșii lui. Inspiratele poeme sînt străbătute de la un capăt la altul de îndemnul la luptă pentru a impune retragerea forțelor militare americane din Islanda, pentru independența totală și libertatea deplină a țării.

Antologia de poeme naționale a fost publicată în 5000 de exemplare (într-o țară cu numai 160.000 de locuitori). Și de bună seamă nu... forțele naturii, cît mai ales întregul popor dă ascultare vocii poeților săi.

Noi, islandezii, avem toate motivele să credem în puterea mobilizatoare a poeziei, mai ales că dispunem în mica noastră țară de o minunată forță poetică. Iubim frumusețea versurilor și cunoaștem puterea pe care o au ele de a fi imbold în munca pașnică și în lupta pentru libertate și independență națională.

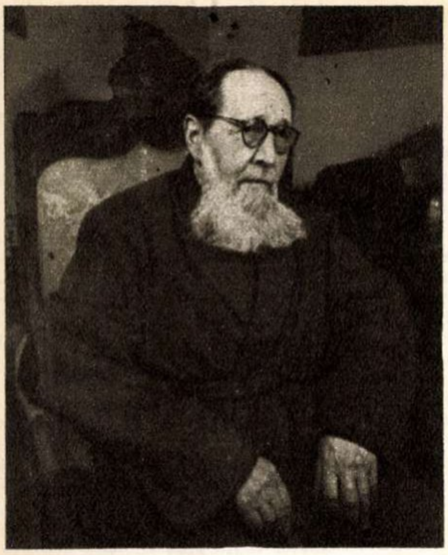

I. Agîrbiceanu

I. AGÎRBICEANU
la 75 de ani

La 19 septembrie, academicianul Ion Agîrbiceanu a împlinit 75 de ani. S-a născut în anul 1882, în satul Cenade, în preajma Blajului. Tatăl, ca şi bunicul său, fusese pădurar; era ştiutor de carte, abonat la unele reviste şi ziare romîneşti, om cu dragoste pentru lectură. Mama, ţărancă şi ea, nu ştia scrie şi citi, dar era o femeie de o mare sensibilitate, cu un ascuţit simţ al frumosului, iubitoare de istorisiri şi bună povestitoare.

Copil, viitorul scriitor mergea cu oile la păscut, ceea ce l-a introdus, de la vîrsta cînd impresiile rămîn pentru totdeauna neşterse, în tainele şi frumuseţile naturii. S-au adăugat la acestea experienţa, cunoaşterea vieţii satului în toată intimitatea şi varietatea ei, cunoaşterea literaturii populare şi apoi a literaturii marilor scriitori romîni şi străini.

„Întîia mare încîntare estetică am gustat-o în baladele lui Alecsandri, în poeziile populare din colecţia lui Teodorescu..." mărturisea el, arătînd mai departe că: „citirea lui Balzac, Flaubert, Zola, Tolstoi, Dostoievski, Gogol, Gorki a fost pentru mine ca o lovitură de măciucă... contactul cu scriitorii francezi şi ruşi a fost una din marile mele experienţe, „mediul" care m-a influenţat adînc, dîndu-mi conştiinţa marei seriozităţi pe care o cuprinde literatura".

Îndemnul de a se consacra scrisului i-a venit de la paginile prozatorilor care, în revista „Semănătorul", zugrăveau viaţa satului şi a ţăranilor. „Din prozatorii de la „Semănătorul" — mărturiseşte el mai tîrziu — M. Sadoveanu mi-a rămas scriitorul cel mai iubit pînă azi".

Primul său volum, *„Dela ţară"*, al cărui titlu e grăitor pentru lumea din care îşi lua eroii şi subiectele, apare în 1906.

Este începutul unui lung şir de volume de schiţe, nuvele, povestiri şi romane ce au urmat: *„Două iubiri"* (1910), *„În clasa cultă"* (1910), *„În întuneric"* (1910), *„Datoria"* (1914), *„Popa Man"* (1920), *„Ceasuri de seară"* (1921), *„Trăsurica verde"* (1921), *„Chipuri de ceară"* (1922), *„Amintirile"* (1940), *Legea trupului"*, *„Povestea unei vieţi"* (1912), *„Arhanghelii"* (1914), *Legea minţii"* (1927), *„Stana"* (1927), *„Dolor"* (1930), *„Biruinţa"* (1931), *„Răbojul lui Sf. Petru"* (1934), *„Sectarii"* (1938), *„Licean... odinioară"* (1942) şi multe altele.

Ne aflăm, după cum se vede, în faţa unei opere de mari proporţii, insuficient de apreciate în trecut de critica literară pretins rafinată, ceea ce l-a făcut o dată pe Nicolae Iorga să scrie: *„I se face astfel o foarte mare nedreptate şi va veni vremea cînd se va recunoaşte cît de mult datorăm adevăratului continuator al lui Slavici în regiunile acestea ardelene"*. Vremurile acestea au sosit abia în anii noştri; acum operele lui Agîrbiceanu sînt reeditate în tiraje mari; se publică studii care scot în lumină valoarea creaţiei sale ample, complexe, masive şi impunătoare; scriitorul a fost ales membru al Academiei R.P.R., distins cu înalte titluri.

E foarte firesc, de altfel, ca astăzi opera lui Ion Agîrbiceanu să fie mai preţuită ca oricînd. Ea este o operă legată de popor. În această operă, se desenează clar două coordonate. Una este umanismul ei; cealaltă, tendenţionismul ei.

Aflat în mijlocul ţăranilor de mic copil, revenind mai tîrziu — ca preot — în mijlocul lor, între acei muncitori „din întuneric", de la băile de aur, Agîrbiceanu rămîne, ca om şi ca scriitor, alături de această lume. Opera lui, de la schiţele cele mai mărunte sau nuvelele mai mari, de la notaţiile ce au constituit volumul *„În întuneric"* şi de la *„Fefeleaga"*, pînă la romanul *„Arhanghelii"* — care înseamnă, fără îndoială, realizarea lui artistică cea mai de seamă — redă cu mijloace realiste una din cele mai puternice şi mai complexe imagini ale satului transilvănean, situîndu-se alături de opera lui Slavici şi a lui Rebreanu.

Cea de-a doua coordonată a creaţiei academicianului Agîrbiceanu este tendenţionismul ei, nobila tendinţă de a pune fiecare pagină în slujba omului, în slujba desăvîrşirii lui. Întrebat o dată, prin 1932, ce crede despre rostul literaturii, el spunea: *„Ea trebuie să vină în ajutorul omului, în lupta împotriva instinctelor oarbe... O operă literară care nu adaugă nimic la gîndul nostru, la simţirea şi voinţa noastră, la bucuria noastră de viaţă, cred că e zadarnic scrisă, zadarnic citită... Nu există artist conştient care să nu ştie ce vrea, cînd lucrează la o operă de artă. Dacă aşa-numita tendinţă în artă se reduce la această voinţă conştientă, nu există operă de artă fără tendinţă. Orice creaţie adevărată e o sporire a vieţii"*.

Dacă adăugăm la aceasta marea artă a scriitorului Ion Agîrbiceanu, remarcabilul său dar de a povesti, impresionanta construire a personajelor, amplele fresce sociale pe care le realizează, poezia ce pluteşte deasupra minunatelor sale pagini, dragostea robustă de viaţă pe care o respiră, configurăm, în cîteva puncte extrem de sumare, temeiurile preţuirii de care este înconjurată opera acestui însemnat scriitor al nostru, de la a cărui naştere se împlinesc 75 de ani şi căruia îi dorim mulţi ani rodnici de acum înainte.

G. C. NICOLESCU

O STAFIE UMBLĂ PRIN EUROPA*)

Ceea ce te cucereşte, chiar de la început, în masiva trilogie a scriitorului olandez Theun de Vries „O stafie umblă prin Europa", evocînd frămîntările sociale, din Europa anului 1848, este, fără îndoială, amploarea planurilor pe care se desfăşoară furtuna declanşată, aşa cum uşor se poate bănui din titlu, de apariţia „Manifestului comunist" redactat de Marx şi Engels în condiţiile hotărîtoarei crize a sistemului politic şi social care, în întreaga Europă, s-a sfărîmat sub baricadele răsculaţilor. Ne aflăm, aşadar, în faţa unui roman în care autorul urmăreşte cu pasiune felul cum se naşte, cum se dezvoltă *o idee*, devenită în secolul nostru port-drapel al luptei de eliberare a muncitorimii din toate ţările lumii. Subordonînd acestui scop toate acţiunile şi personajele, autorul a folosit un procedeu interesant: a reconstituit biografia spirituală a acelor doi mari promotori ai socialismului ştiinţific — Marx şi Engels — insistînd cu precădere asupra momentului de la 1848, şi a zugrăvit cu o bogată paletă deruta din diferitele cancelarii europene care se străduiau să menţină viaţa în organismul îmbătrînit al absolutismului şi autocraţiei. Ca într-un amplu mozaic se conturează harta morală a Europei, în ale cărei ţări se coc premizele revoluţiei.

Prima fază, aceea a fundamentării ştiinţifice a ideologiei proletare, elaborată cu meticulozitate de Marx, va cuceri de la început pe un Annenkov, Blanqui sau Herzen, dar va găsi înverşunaţi adversari în Bakunin, Proudhon şi grupul de utopişti şi anarhişti. Lupta se dă pe viaţă şi pe moarte, iar de temporalele disensiuni se vor folosi şefii de cancelarii sau regi-marionetă care se aliază cu ministrul francez Guizot, cu intenţia de a crea o breşă în unitatea proletară.

Dar Guizot şi, o dată cu el, toţi ceilalţi cancelari fac un calcul greşit crezînd că prin teroarea poliţienească, prin arestări şi expulzări succesive vor putea înfrînge mişcarea. De astă dată ei nu mai au de-a face cu utopişti gata la orice compromis şi tranzacţie, ci cu oameni care au dat o formulare ştiinţifică luptei proletariatului, o formulare care, trezeşte conştiinţe tot mai multe, pretutindeni.

Cînd aparatul represiv absolutist intră deci în funcţiune împotriva reprezentanţilor ideologiei proletare, orice vexaţiune, orice măsură de opresiune se dovedesc ineficace: ideea aruncată a căzut pe teren prielnic, a prins rădăcini vînjoase, iar lupta împotriva ei cu arme poliţieneşti este de-a dreptul ridicolă. Marx şi Engels au reuşit să înfigă lancea şi să destrame viesparul.

De aci pînă la faza a doua, aceea a ridicării baricadelor, nu este decît un pas pe care masele oprimate nu vor ezita să-l facă.

Ţinta loviturilor nu vor mai fi maşinile, ca în 1830, ci sistemul de exploatare a omului de către om, orînduirea absolutistă şi autocrată, aşa cum preconiza „stafia" care începuse să străbată Europa.

Tronuri, regate şi cancelariate se prăbuşesc ca nişte puerile construcţii din cărţi de joc.

În cea de-a treia fază reacţiunea reuşeşte printr-un efort extrem, mobilizînd drojdia societăţii şi pe trădători, să zăgăzuiască uriaşa ridicare a maselor şi să creeze — mai ales în Franţa, centrul mişcării revoluţionare — o „republică imposibilă", sperînd că în felul acesta a sugrumat şi mişcarea şi, mai ales, ideologia care o anima. Dar pentru opresori totul este pierdut, fiindcă popoarele şi-au dat seama că „există momente în care nu mai e curaj nebun, ci datorie, să rosteşti adevărul".

Aparenta înfrîngere a maselor — prin trădarea ideilor generoase de către burghezie — devine în realitate o mare victorie exprimată prin cuvintele de mai sus ale lui Engels, aşa încît, în ciuda aparenţelor, „lupta merge înainte".

Evocînd paginile glorioase din istoria proletariatului la 1848, Theun de Vries a pătruns adînc în substratul social al epocii a descifrat cu migală evoluţia diferitelor teorii care au fost fluturate înainte şi în timpul revoluţiei şi a demonstrat convingător că o cale de mijloc nu există: luptînd, proletariatul nu are de pierdut decît lanţurile.

Romanul evocă ajutorul dat de către revoluţionarii ruşi aflaţi în exil — revoluţionarilor francezi. Nu de o însemnătate mai mică în această carte este prezentarea celor doi autori ai Manifestului: Marx şi Engels. Insistînd asupra diferitelor amănunte din viaţa lor particulară, familială, Theun de Vries a reuşit să redea adînca lor umanitate, ţelul nobil al luptei lor.

„O stafie umblă prin Europa", mare frescă a revoluţiei din 1848 în apusul Europei, captivează pe cititor, îl educă şi-i oferă un bogat material de gîndire.

I. VOITA

---

*) Roman de Theun de Vries — E.S.P.L.A.

DIN PLASTICA MEXICANĂ

În oraşul mexican Fritzutzan trăieşte o femeie care, pentru a-şi cîştiga pîinea, pictează farfurii şi platouri. După ce i-a văzut lucrările, Picasso i-a scris o scrisoare în care i s-a adresat cu cuvîntul „maestră". Arta Mexicului este într-adevăr o artă a maeştrilor care, cu 4000 de ani în urmă, au construit piramide uriaşe, palate şi temple monumentale, observatoare astronomice şi au cizelat bijuterii de o rară frumuseţe. Cultura străveche a mayaşilor, toltecilor, zapotecilor şi a altor bătrîne popoare de pe pămîntul mexican, peste care apoi s-a suprapus cultura invadatorilor spanioli, constituie solul fertil în care înfloreşte astăzi o artă plastică militantă, care s-a impus conştiinţei artistice a întregii omeniri. Vitalitatea neobişnuită a acestei arte se explică prin legătura ei nemijlocită cu revoluţia mexicană începută în 1910, revoluţie care tindea la lichidarea ordinei semifeudale, existente încă pe atunci în Mexic, şi care avea un puternic caracter antiimperialist. Artiştii plastici au trebuit să spună, prin cuvîntul pensulei şi al culorii, ceea ce cuvîntul scris nu ar fi putut să comunice marilor mase de analfabeţi existente în popor. Şi atunci s-a născut acel fenomen extrem de interesant şi preţios al picturii mexicane murale: edificii întregi — şcoli, biblioteci, universităţi, palate guvernamentale, spitale — au fost acoperite literalmente cu povestea în imagini a istoriei luptei pentru libertate a poporului mexican.

Paginile alăturate nu vă reproduc pictură murală — lucrul ar fi fost dificil şi poate neconcludent — ci cîteva lucrări din pictura şi grafica mexicană contemporane, a căror puternică efervescenţă a urmat îndeaproape pe cea a frescelor murale. Liniile lor dominante sînt evidente: realismul viguros, urmînd tradiţia vechii arte mexicane, mărturisita intenţie de a arăta o crudă realitate socială, dar şi la fel de clara dorinţă de [illegible] la luptă împotriva acestor realităţi.

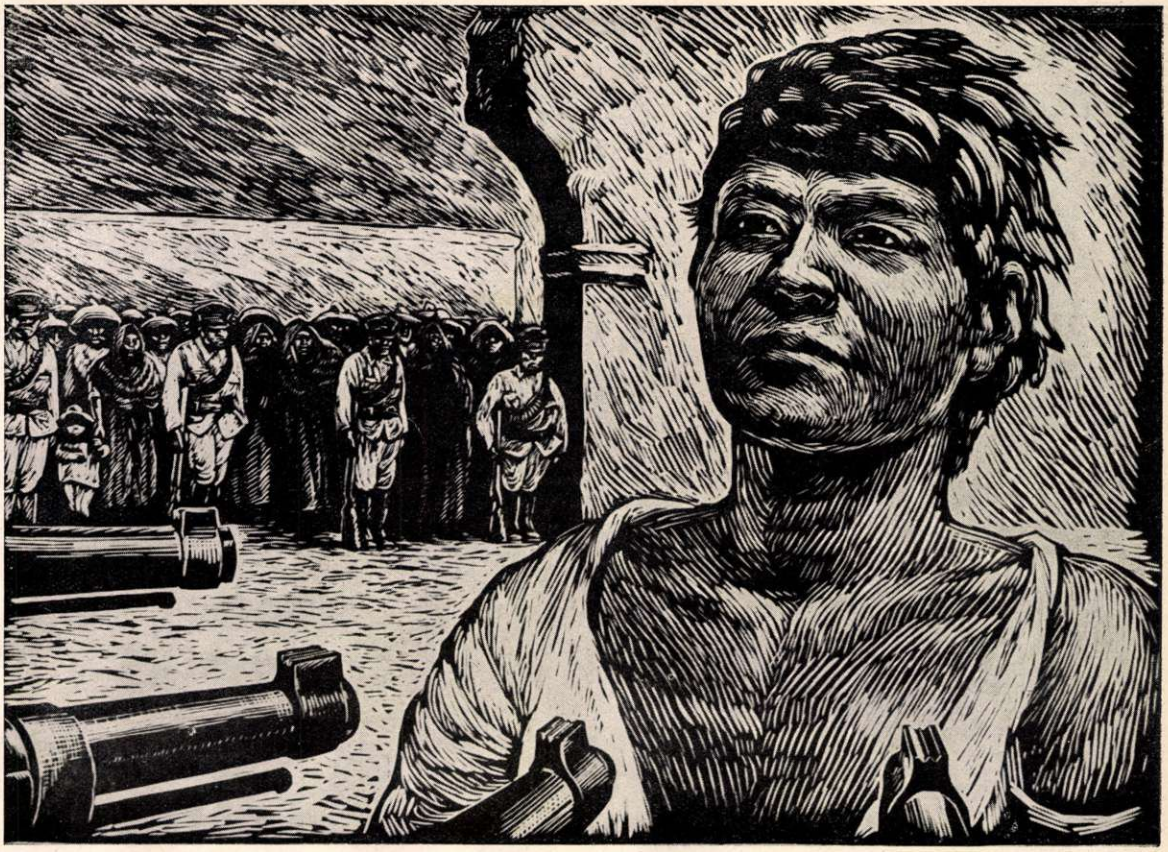

Jose Gaudalupa
POSADA

Execuție

DIN PLASTICA MEXICANĂ

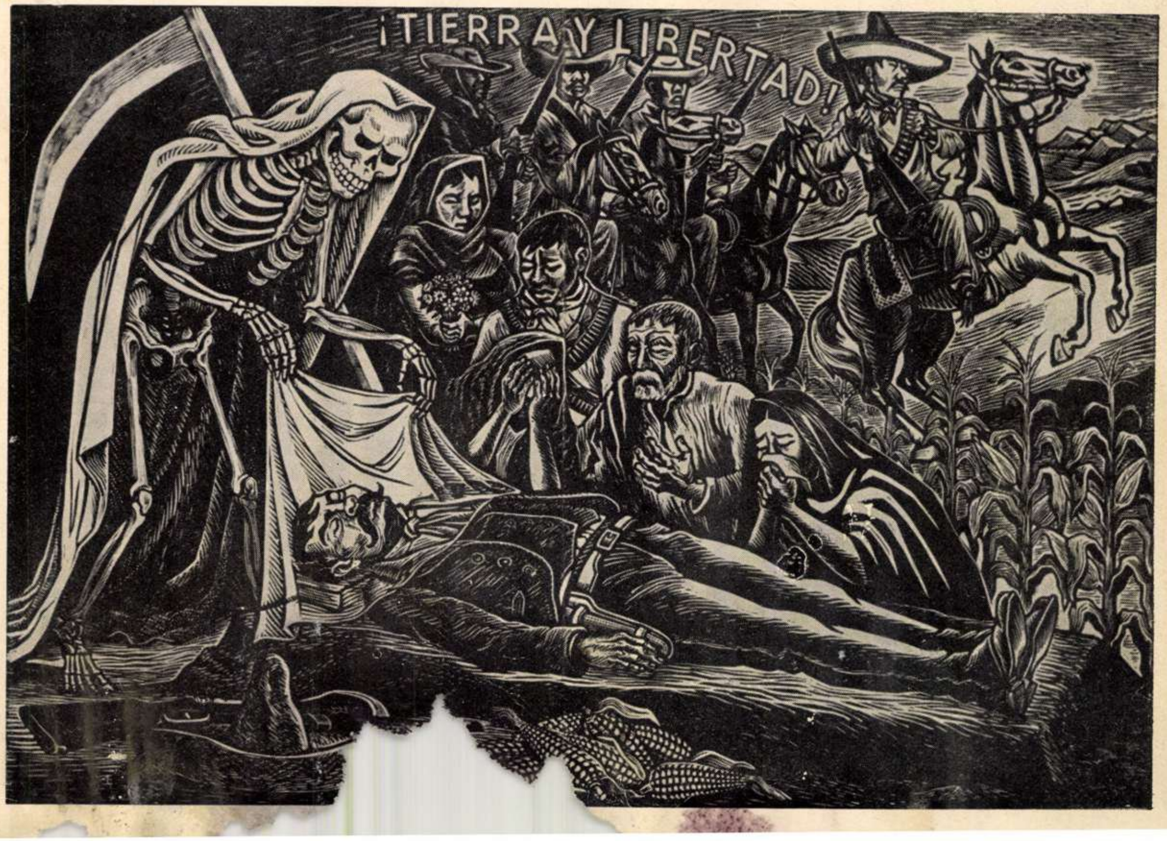
¡TIERRA Y LIBERTAD!

Gabriel Fernandez
LEDESMA

Moartea lui Zapata

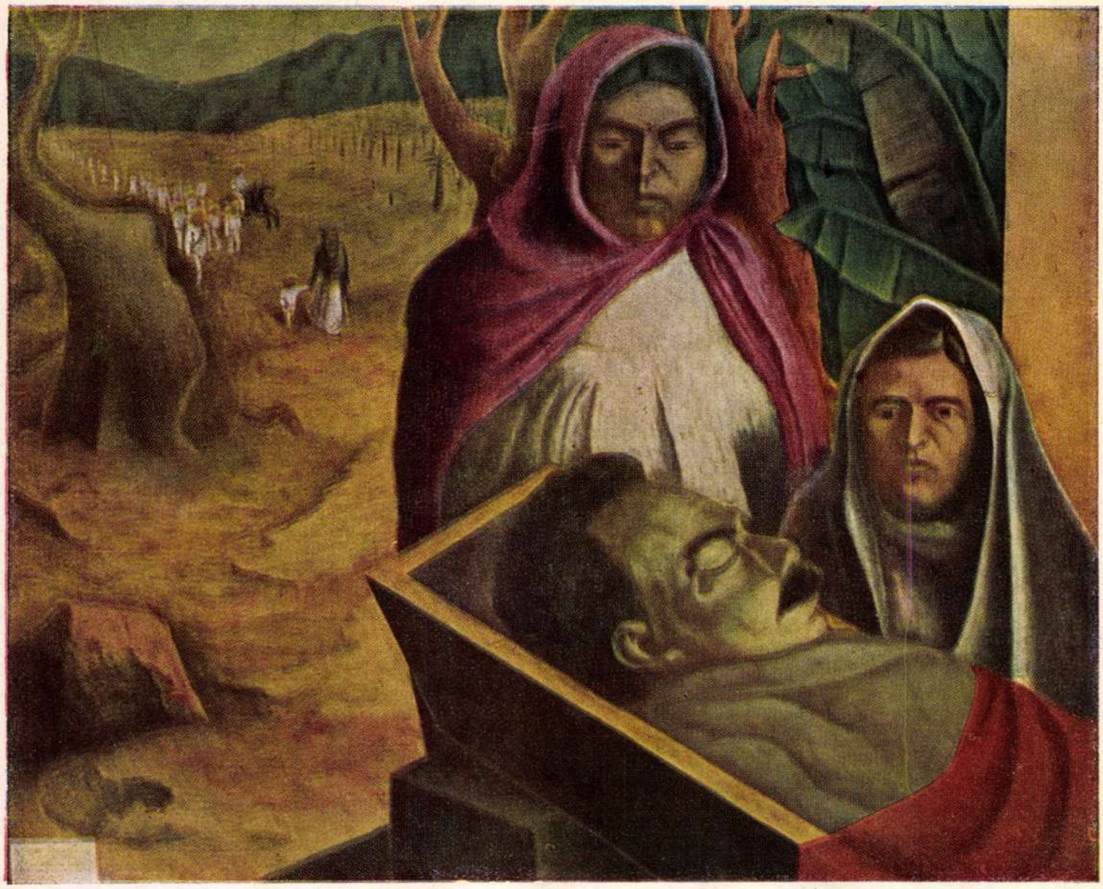

Luis **ARENAL**
Înmormîntarea lui Zapata

Francisco **DOSAMANTES** Şomer

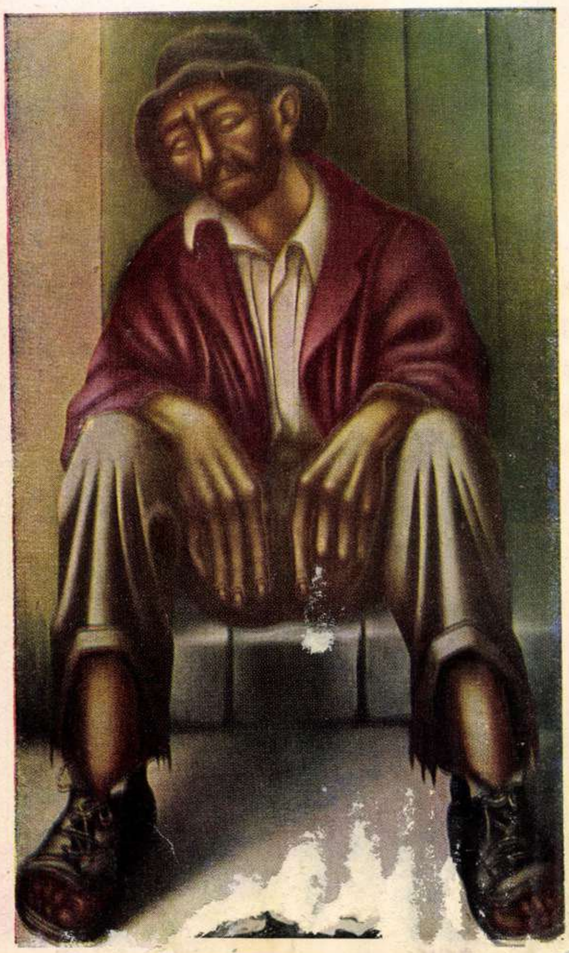

Roberto **GARIBAY** Porumbiţa

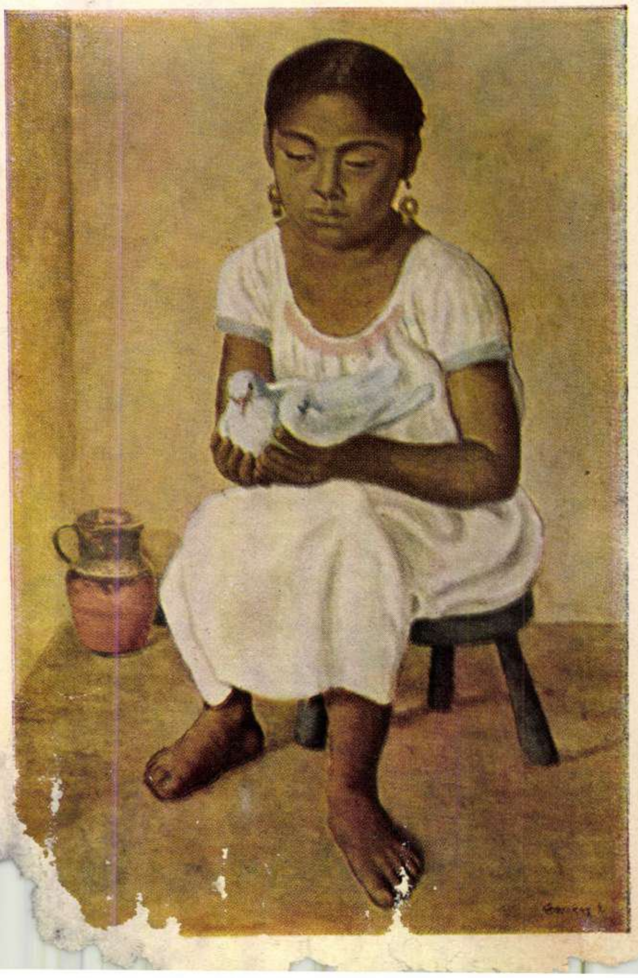

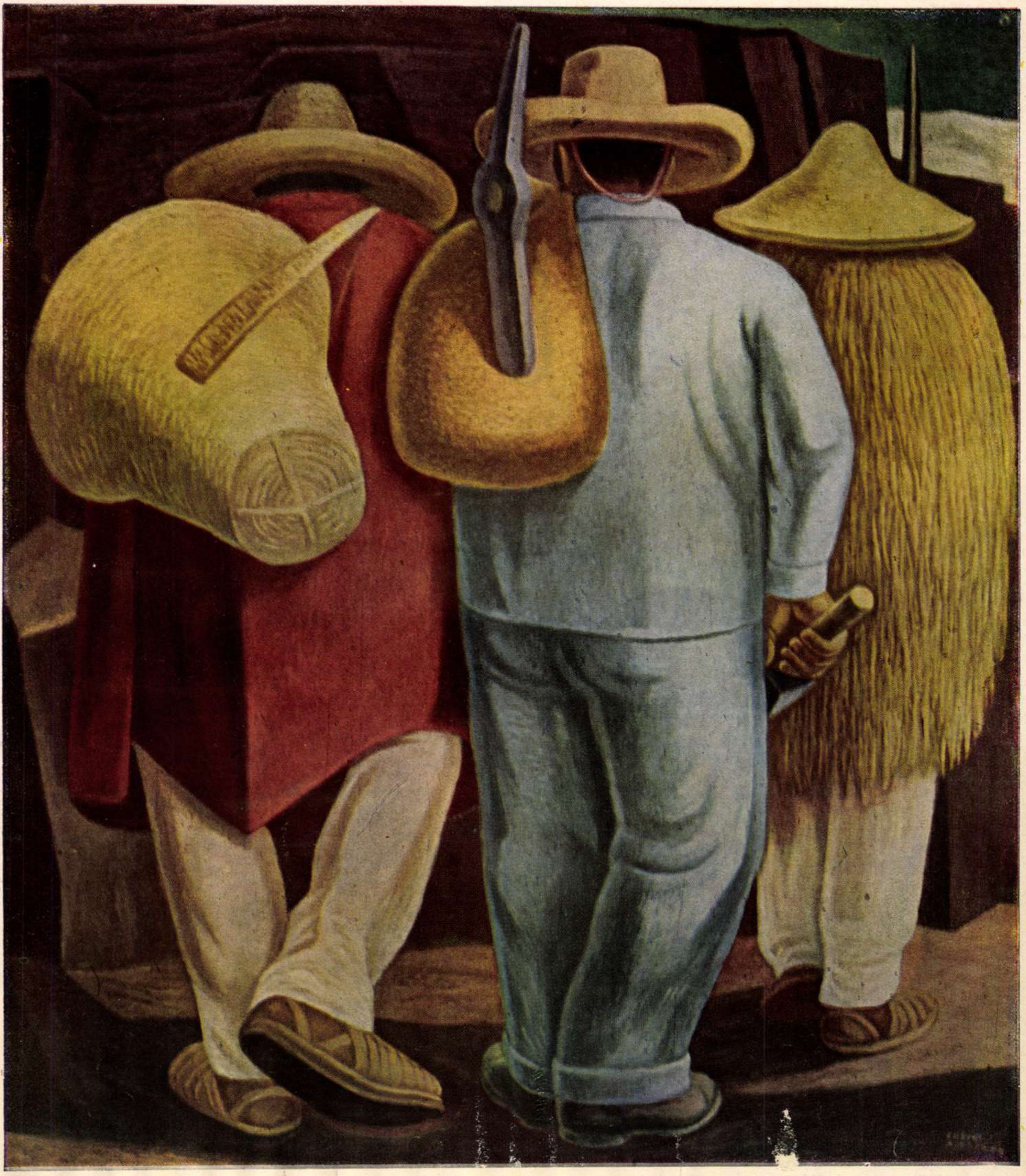

Jose Chavez MORADO

Spre carierele de piatră

FLACARA

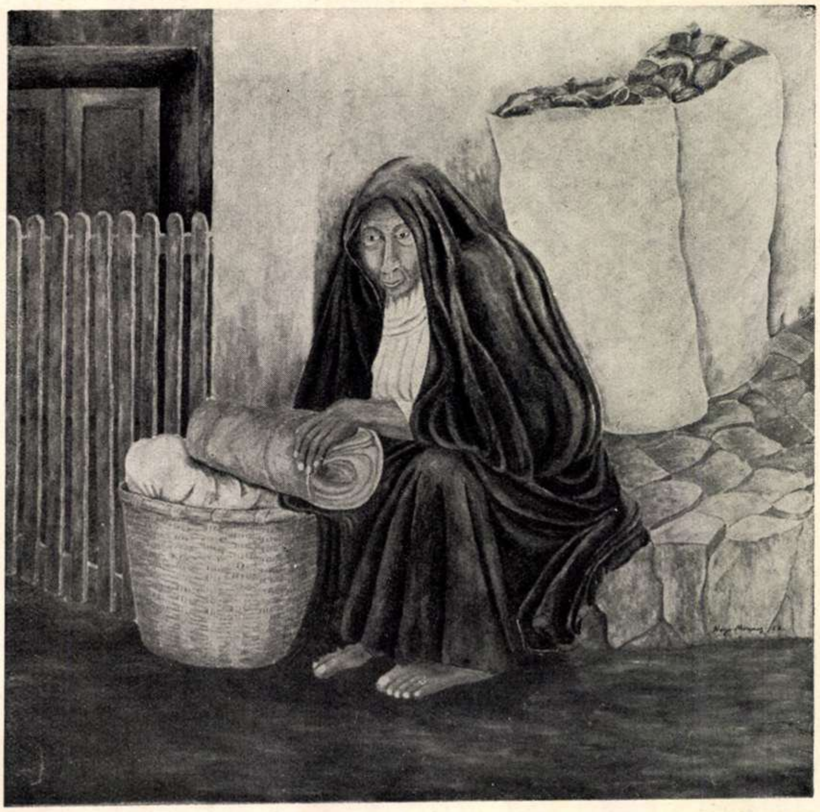

Naya MARQUEZ

Vînzătoare de cărbuni

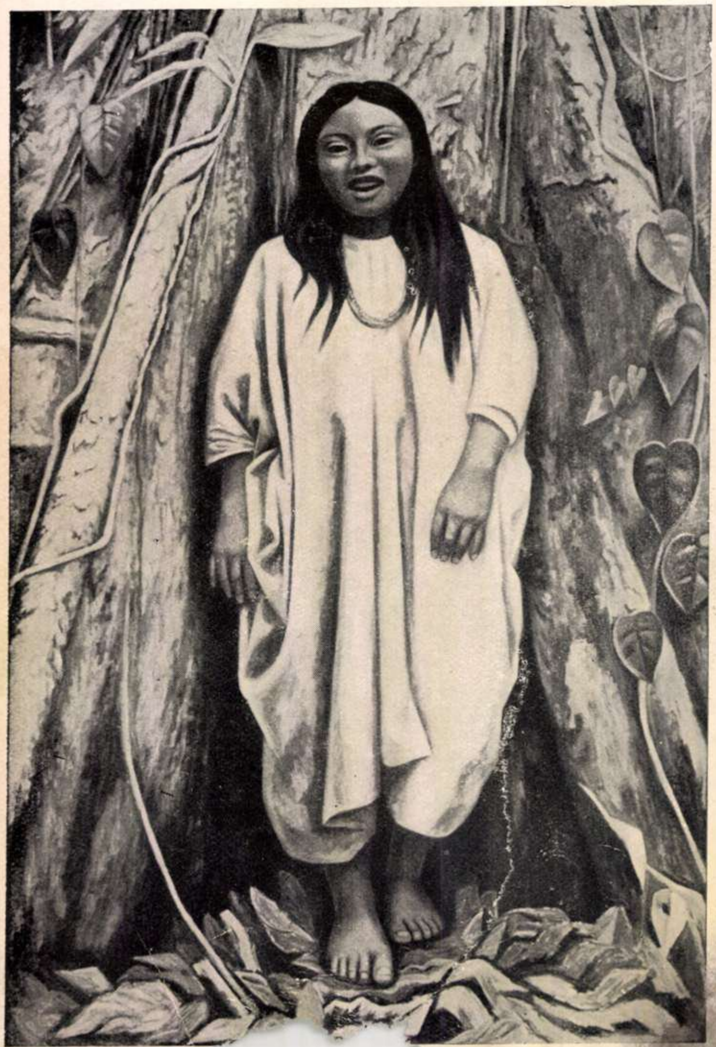

Raul ANGUIANO

Chinezoaică

Ezequie NEGRETE

La semănat

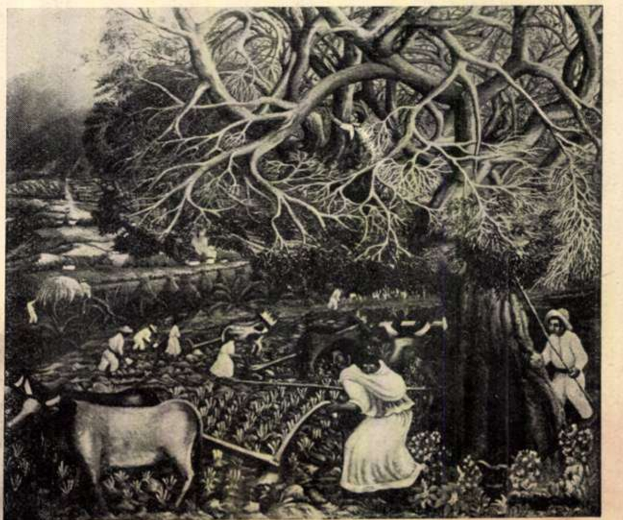

Un frumos profil grec...

de H. ROHAN

H. Rohan

Nevasta căpitanului era cam sprinţară. Hamalii din port spuneau, făcîndu-şi cu ochiul, că e cam rea de muscă. Iar mahalagioaicele din curţile în care se uscau tricouri marinăreşti şi peşte sărat îi spuneau şi mai rău...

Căpitănia portului funcţiona într-o clădire mare de piatră, cu frontoane în stilul grec antic, cu uşile vopsite în alb, cu draperii grele de pluş purpuriu la ferestre, cu multe birouri la care lucrau funcţionari cu chelii arse de soare, referenţi tineri, cu mustăcioară şi păr ondulat, dactilografe în uniforme de satin negru cu guleraş alb. Toată această atmosferă de minister era opera căpitanului. Căpitanul portului era scurt şi gros. Avea o burtă ţuguiată, pe care şi-o strîngea cu o curea lată marinărească, trasă printr-o pafta de alamă. Un specialist în tatuaje, priceput şi la gravură în metal, săpase în pafta, cu un ştic, aceste cuvinte: „Nihil sine me". Şi, într-adevăr, nimic nu se mişca în micul port, fără autorizaţia căpitanului.

Cînd se îmbrăca de gală, decoraţiile — marea lui slăbiciune — îi ajungeau pînă pe uriaşa protuberanţă flască a burţii. Adunase o colecţie întreagă de insigne şi decoraţii străine, cumpărate de la marinari, şi le afişa ca un adevărat vicerege. Avea trei perechi de ochelari — pentru citit, pentru distanţă şi de soare — şi bea numai apă. Duminica mergea cu gravitate la liturghie, apoi juca popice cu primarul şi preotul micului port pierdut la capătul uneia din gurile Dunării.

Dar nevasta căpitanului era cam sprinţară...

Casa căpităniei — în care se afla şi locuinţa căpitanului — era tristă şi severă, portul era plicticos şi murdar, văzduhul fierbinte invadat de muşte albăstrii, veşnic aţîţate şi nervoase, trotuarele pline de coji de pepene galben care se sfarogeau la soare. Căpitanul era scurt şi gros — şi căldura te topea. Dar nevasta căpitanului era sprinţară şi domnul Pipide voinic şi frumos, un adevărat profil grec. Chiar aşa îl şi alinta ea: „Frumosul meu profil grec".

Domnul Pipide era proprietarul celei mai mari agenţii de transporturi fluviale şi maritime din port şi era foarte bogat. Cel mai mare „transporter"! Grozav îi plăcea să-şi spună astfel, arătîndu-şi frumoşii săi dinţi sănătoşi şi albi. Văzîndu-l, erai gata să crezi că toţi grecii din Romînia sînt voinici, au profilul grec şi dinţii sănătoşi şi albi. Şi, vai, în greu păcat ai fi căzut. Fiindcă, uite, avea domnul Pipide un hamal grec — adică nu avea numai unul, dar l-am luat pe acesta la întîmplare — pe nume Panaiot. Şi Panaiot ăsta, dracul ştie de ce, nu era nici voinic, nici profil grec nu avea şi nici dinţi sănătoşi şi albi. Domnul Pipide era curat şi neted ca un şalău. Panaiot — să nu-ţi fie necaz? — avea o cicatrice adîncă pe ceafă de la un balot legat cu fier, care i-a alunecat o dată de pe spinare, din pricina sfîrşelii. Un capăt al fierului stătea înafară şi i-a intrat în carne ca un brici. Cînd soarele arde tare, pielea crapă acolo şi sîngerează. Pe domnul Pipide nu-l durea capul. Pe Panaiot, cîinele, da. Ridica la saci şi parcă-i punea cineva capul la caznă între două grinzi şi strîngea, strîngea straşnic un şurub. Ce mai grec şi ăsta, fără profil, şi pe deasupra să-l mai doară şi capul! Curat urmaş al lui Ulise. Dar vezi că totul era pe dreptate: domnul Pipide nu era însurat, n-avea casă grea, pe cînd Panaiot, da. Avea o nevastă bolnavă şi şase copii, care colcăiau într-o cocioabă lîngă plajă. Şi se sucea domnul Pipide, se sucea şi Panaiot. Se învîrtea domnul Pipide, se învîrtea şi Panaiot. Dar oricum se sucea, oricum se învîrtea Panaiot, oricîte ore suplimentare lucra, tot nu-i ajungeau să facă din copiii lui nişte greci voinici, cu dinţi albi şi sănătoşi. Nici pe departe n-aduceau cu domnul Pipide, cînd era mic. Şi ce profil!

Deşi orizontul mării este atît de larg, cînd vor fi buni de muncă, copiii lui Panaiot vor avea un orizont al lor, care va începe de la rogojina de papură, la ora 5 dimineaţa, şi se va sfîrşi tot la rogojina de papură, la ora 10 seara.

Nu se ştie de ce, domnului Pipide, oamenii îi spuneau grecoteiul, lui Panaiot nu.

Dar, vorba lui Emilian, parcă numai Panaiot avea o nevastă bolnavă, o cicatrice şi şase copii? În acel port plictisit, cu casele mici şi urîte, ca nişte bube crescute din pămînt — atît de pitoreşti pentru turişti — trudeau din zori, cînd pîcla nu se ridica încă de pe mare, şi pînă seara, cînd nu se mai vedea, patru sute de hamali. Ba, de două ori pe săptămînă, cînd se descărcau portocale, se lucra şi noaptea, la lumina reflectoarelor.

În port erau patru transporteri. Patru sute de hamali erau la dispoziţia acestor oameni.

O sută de „păduchi" de cap, cum spunea foarte pitoresc domnul Pipide.

Dar nevasta căpitanului era sprinţară şi soarele o păstrase bine, cu toţi cei 38 de ani pe care-i împlinise de curînd. Domnul Pipide era măgulit cînd putea să danseze cu căpităneasa la balul ofiţerilor. Balul avea loc o dată pe lună, în folosul invalizilor de război. Domnul Pipide dansa cu căpităneasa toată seara. Dar numai atît. Alte avansuri nu-i făcea. Căci domnul Pipide cunoscuse multe femei la viaţa lui şi avea planuri mari.

„Pe femeie trebuie s-o şantajezi, dacă vrei să te iubească—rînjea el, povestindu-le tinerilor ofiţeri aventurile sale galante. Pe femeie, dragii mei ofiţeraşi, trebuie s-o cucereşti numai lăsîndu-te cucerit".

Într-adevăr, căpităneasa se topea după domnul Pipide şi, cînd pleca la plajă, îi trimetea vorbă să-i aducă ceva bun. Domnul Pipide îi aducea ceva bun şi căpităneasa era fericită şi îi mîngîia frumosul lui profil grec.

Într-o zi, însă, domnul Pipide nu veni la chemarea dragostei sale. Asta făcea parte din planurile lui. Căpităneasa simţi un ghimpe în inimă. Ea îşi închipuia că domnul Pipide, ca grecotei ce era, ar trebui să se simtă mai mult decît măgulit că ea, căpităneasă romîncă, îi acordă graţiile ei. El îi datora respect pentru asta. „Grecotei îngîmfat"—se înfurie ea, ungîndu-şi pielea bronzată cu grăsime.

Dar numaidecît se înduioşă şi deveni sentimentală. În închipuire îi apăru frumosul profil grec al domnului Pipide şi căpităneasa înţelese că e îndrăgostită nebuneşte de el.

Iar domnul Pipide nu veni nici a doua zi, nici a treia zi. O săptămînă nu apăru pe plajă.

Acum căpităneasa nu se mai simţea jignită în mîndria ei naţională, ci numai îndrăgostită. Suspina în faţa oglinzii:

„Îndrăgostită ca la şaisprezece ani..."

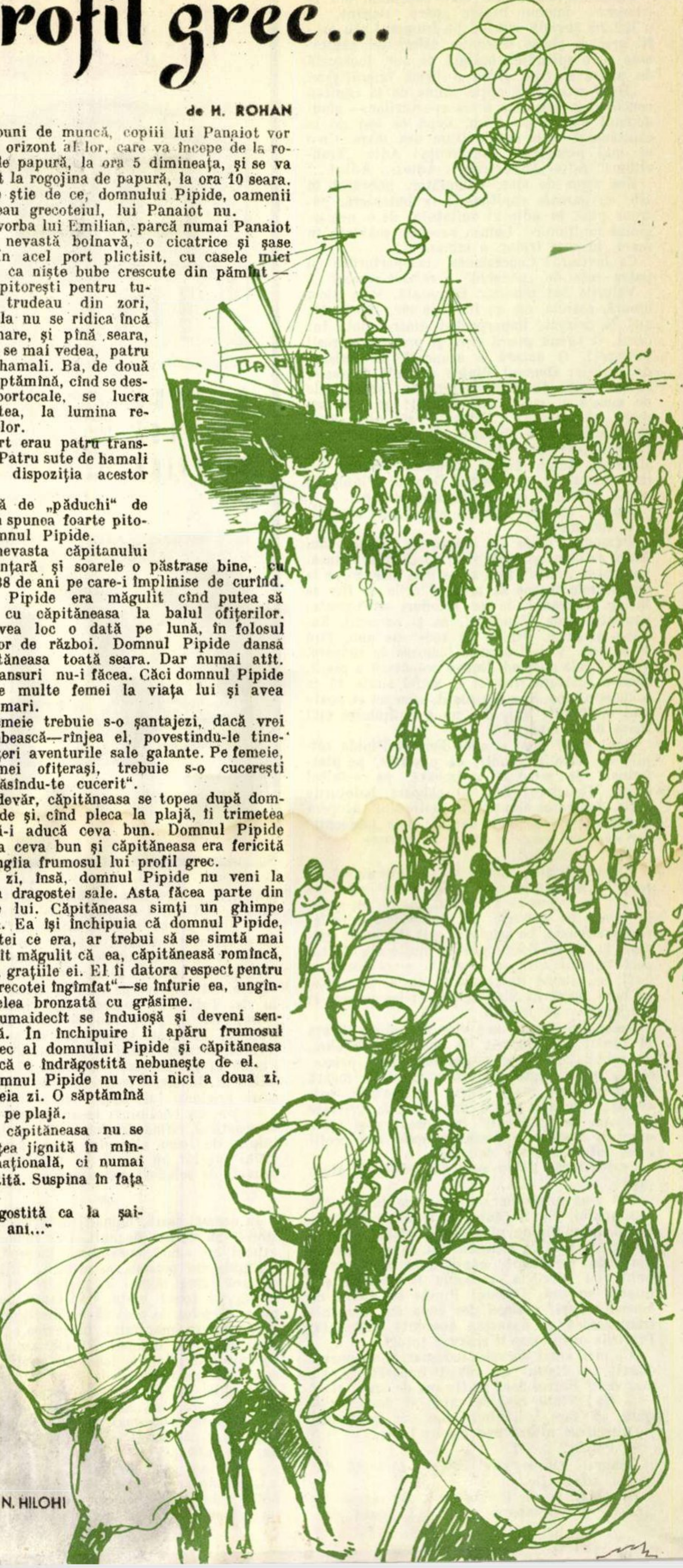

Ilustraţie de N. HILOHI

Duminică dimineaţa, cînd căpitanul era la liturghie, domnul Pipide apăru, elegant, cu o lumină jovială vibrînd pe frumosul său profil grec şi şterse lacrimile nefericitei căpitănese cu o splendidă brăţară de aur, încărcată de pietre scumpe. şi cu o lirică îmbrăţişare.

„Dacă reuşesc să obţin mîine de la căpitan concesiunea generală a transporturilor — gîndi domnul Pipide pe drum, după ce ieşi de la căpitănească — am dat lovitura cea mare. Ce-o să mai plesnească concurenţa! Adio „Transitum!“ Adio „Exportrans“. Adio!... Adio!...“

Era sigur de sine, triumfător, îmbrăcat în alb, cu garoafa căpitănesei la butonieră, pătruns pînă în adîncul sufletului de o nemărginită mulţumire. Lumea aceasta, scăldată în soare, în care trăim, e minunată!

Ce lovitură! Concesiunea transporturilor şi patru sute de „păduchi“. Trăiască regele!

Valurile bat puternic în coastă. Prin pîcla uşoară, soarele, cît un fund de sac, răsare din apă la orizont, împurpurînd dintr-o dată tot cerul. O sirenă şuieră grav şi prelung în zorii proaspeţi. O ancoră e aruncată cu scrîşnet de fierărie. Domnul Pipide a venit devreme, să se bucure din plin de farmecul primei zile de muncă a marii sale agenţii; nu cea mai mare, ci singura! „Păduchii“ săi apar unul cîte unul în faţa ghişeului de pontaj. Sînt de toate naţiile „păduchii“. Romîni, greci, evrei, lipoveni, turci, ţigani, armeni. Printre ei, doi chinezi şi un negru. Domnul Pipide se simte puternic, ca un împărat roman.

Munca începe. Mîinile apucă gura sacului. E straşnic!

Domnul Pipide se aşează la biroul său. Afară se munceşte din plin. El „simte“ munca. De aici o „simte“, fără să se mai uite. Şi pe la opt soarele începe să ardă. Plăcile de fier se încing. Catranul de pe scînduri se topeşte, pămîntul arde. Pămîntul, ca şi oamenii. Sudoare şi sînge. Pipide „îi vede“ de aici, fără să se uite. Vede trupurile lucioase de sudoare, vede sîngele apărînd dintr-o crăpătură a pielii, dintr-o rosătură (trece!) şi astfel simte că se munceşte bine. Şi e mulţumit, cum nu se poate mai mulţumit. Vai, dar nu e mulţumire mai mare decît munca!

Boc! Boc! Boc! — aude domnul Pipide tălpile de lemn pe punţi, pe pasarele, pe platformele de scînduri gudronate, pe asfaltul topit. Elevatorul urcă şi coboară baloturile grele. Zgomotul ascuţit al motorului acoperă murmurul ce se aude de jos, unde „păduchii“ forfotesc cu poverile grele în spinare.

Boc! Boc! Boc!

Domnul Pipide începe să se obişnuiască cu proporţiile măreţe ale întreprinderii sale, pe care i le sugerează bocănitul sutelor de paşi, pe punţi, pe pasarele, pe platformele de scînduri gudronate, pe asfaltul topit. El nu se gîndeşte la muşte. Formidabilele muşte ale acestui port împuţit, care te pişcă în cinci locuri o dată, se plimbă lipicioase pe ceafă, pe braţe, pe buze, încît îţi vine să arunci jos povara şi să înjuri... să înjuri...

Domnului Pipide nu-i vine să înjure. El stă în biroul său, răcorit de două ventilatoare, cu perdele de tifon la geamuri, bine prinse, să nu intre muştele, şi cu paharul de mentă la gheaţă, pe masă. Scrie, telefonează, calculează, aprinde ţigară după ţigară, priveşte pe geam la „păduchii“ lui dragi şi-şi trece degetele nemuncite peste frumosul său profil grec, într-o mişcare delicată.

Ce lovitură! Patru sute de „păduchi“ şi un cap!

Din ziua aceea nu se mai duse la nevasta căpitanului. Ea îl căuta, îi trimitea bileţele, dar domnul Pipide îşi aprindea rîzînd ţigările cu ele, fără să le citească. La balul ofiţerilor din luna următoare, căpităneasa zadarnic îl îmbia cu privirile, zadarnic îl provoca şi-l fulgera cu ură. Domnul Pipide se distra cu tinerii ofiţeri, ciocnea des cupa cu şampanie franţuzească şi povestea anecdote deşănţate. Privirile ei furioase îl enervau totuşi.

„Ce mai vrea? — gîndea indignat. M-am purtat cinstit cu dînsa. Am plătit împărăteşte. Ce mai vrea? Barem dacă ar fi ceva de capul ei...“

— Ei! Nimic nu-i de capul ei, domnilor — spuse el tare, ciocnind cupa cu şampanie.

Ofiţerii se uitară nedumeriţi la el.

— Poftim?

Domnul Pipide rîse vulgar, fără să dea nici o explicaţie.

În clipa aceea în sufletul căpitănesei se petrecu o schimbare profundă. Toată dragostea ei pentru domnul Pipide se transformă în ură. Ah! Dacă ar putea să-l nenorocească.

— Ştiţi ce ne lipseşte, domnilor? — exclamă pe neaşteptate domnul Pipide. Un triclinium. Ce ar fi să amenajăm la club nişte separeuri?

Ofiţerii aplaudară zgomotos şi ciocniră servil cupele. El îi privi pe rînd şi izbucni deodată în rîs. Toţi erau oamenii lui, „păduchii“ lui secreţi, dar nu ştiau unul de altul. Erau băieţi frumoşi, atrăgeau tinere fete de prin partea locului, le nenoroceau şi le aduceau domnului Pipide să le „salveze“. Domnul Pipide le trimitea la Bucureşti cu scrisori de recomandaţie către prietenii lui, să le dea o slujbă...

— Da, un triclinium ne-ar trebui, domnilor — repetă el, rîzînd, în timp ce în auz îi răsunau tălpile de lemn ale celor patru sute de „păduchi“ ai lui, pe punţi, pe pasarele, pe platformele de scînduri gudronate.

★

În aceeaşi seară, hamalii hotărîră să declare grevă. Se vorbea de mult. Dar niciodată pînă atunci nu avură curajul să înceapă.

Pipide era prieten cu ofiţerii. Ofiţerii nu te omoară: trag numai în picioare şi te nenorocesc pe toată viaţa. Căpitanul portului îl pune pe şeful de post să percheziţioneze casele şi-ţi găseşte manifeste bolşevice.

A doua zi, domnul Pipide nu mai auzi bocănitul tălpilor de lemn pe punţi, pe pasarele, pe platformele de scînduri gudronate. „Păduchii“ stăteau toţi la locurile de încărcare şi descărcare, stăteau pe vine şi fumau.

Căpităneasa nu mai putu de bucurie cînd auzi. Dar căpitanul se uită atît de crunt la ea, că înlemni.

— Ce te-a găsit bucuria?

Căpităneasa îl privi lung, cuprinsă de o poftă nebună să-i arunce în faţă: „Fiindcă e un grecotei ordinar, fiindcă şi-a bătut joc de dragostea mea“. În loc de asta, rosti sfidător:

— Aşa, că s-a purtat mojic cu tine...

Căpitanul se apără:

— Vai de mine, niciodată!

— Niciodată? Dar dacă am să-ţi spun că mi-a făcut mie curte...

— Ccc... um?

Mîna grăsuţă a căpitanului căzu greoaie şi, din obişnuinţă, se agăţă de catarama pe care scria: „Nihil sine me“.

Apoi se răsuci brusc pe călcîie şi ieşi urlînd.

Jandarmii nu făcură percheziţii în case. Dar ofiţerii traseră în picioarele lui Panaiot, sfărîmîndu-i gleznele. Traseră noaptea, cu alice de urs. Nouă au căzut.

Şeful de post, instigat de căpitanul portului, se plînse comandantului garnizoanei de isprava ofiţerilor „puşi la cale de grecoteiul care atentează la mîndria naţională“. Comandantul porunci să fie încărcaţi răniţii într-o şalupă şi duşi la spitalul din Galaţi.

Domnul Pipide se plînse şi el comandantului garnizoanei că şeful de post nu ia nici o măsură pentru încetarea grevei, fiindcă se împotriveşte căpitanul portului, „din motive de intrigă: vrea şperţ“.

Şase zile după împuşcarea celor nouă, greva continua încă. În a şasea zi, dimineaţa, domnul Pipide trimise un bileţel căpitănesei. După masă, cînd căpitanul dormea, se întîlniră. În aceeaşi noapte, jandarmii găsiră manifeste bolşevice în casele hamalilor şi arestară douăzeci de oameni. A doua zi, ofiţerii primiră ordin să se pună în fruntea trupelor şi să-i someze pe grevişti să înceapă lucrul. Delegaţia greviştilor fu arestată şi duminică după-masă se auzi din nou bocănitul tălpilor de lemn pe punţi, pe pasarele, pe platformele de scînduri gudronate.

Seara, înainte de culcare, căpitanul rosti:

— Ştii colierul e veritabil.

Notăm!

O NOUĂ FABRICĂ DE PÎINE

Noua fabrică de pîine din Tîrgu Jiu este înzestrată în întregime cu utilaj modern, fabricat în ţara noastră. Fabrica are o capacitate de producţie de 20.000 de pîini în 24 de ore, putînd să prelucreze nouă sortimente.

Fotografie de V. BARBU

PRINTRE FOŞTII TOVARĂŞI DE MUNCĂ

Corespondentul nostru din Oraşul Stalin sosit la fabrica de încălţăminte din Agnita, l-a găsit în mijlocul unui grup de muncitori pe tînărul Vasile Grevuţu, şi el fost cizmar, azi student în anul III al facultăţii de medicină veterinară. Acum cinci ani, Grevuţu, sprijinit de întreprindere, şi-a continuat studiile, absolvind facultatea muncitorească; apoi s-a înscris la facultatea de medicină. Vacanţa i-a oferit prilejul de a-şi revedea foştii tovarăşi de muncă, cizmarii din fabrică, şi astfel, iată-l în mijlocul lor, interesîndu-se de mersul muncii şi bucurîndu-se de revedere.

Fotografie de Ion FRIDMAN

MECANIZAREA ÎN MINELE DE SARE

Havezele sovietice, cu ajutorul cărora se face tăierea orizontală a straturilor de sare, au ajutat la depăşirea planului cu aproape 40 la sută în salinele de la Slănic-Prahova.

În fotografie: haveza în acţiune şi mînuirea ei de către havatorul Gh. Sopaltă.

Fotografie de I. VERMONT

SUB PALMIERII MĂRII NEGRE (II)

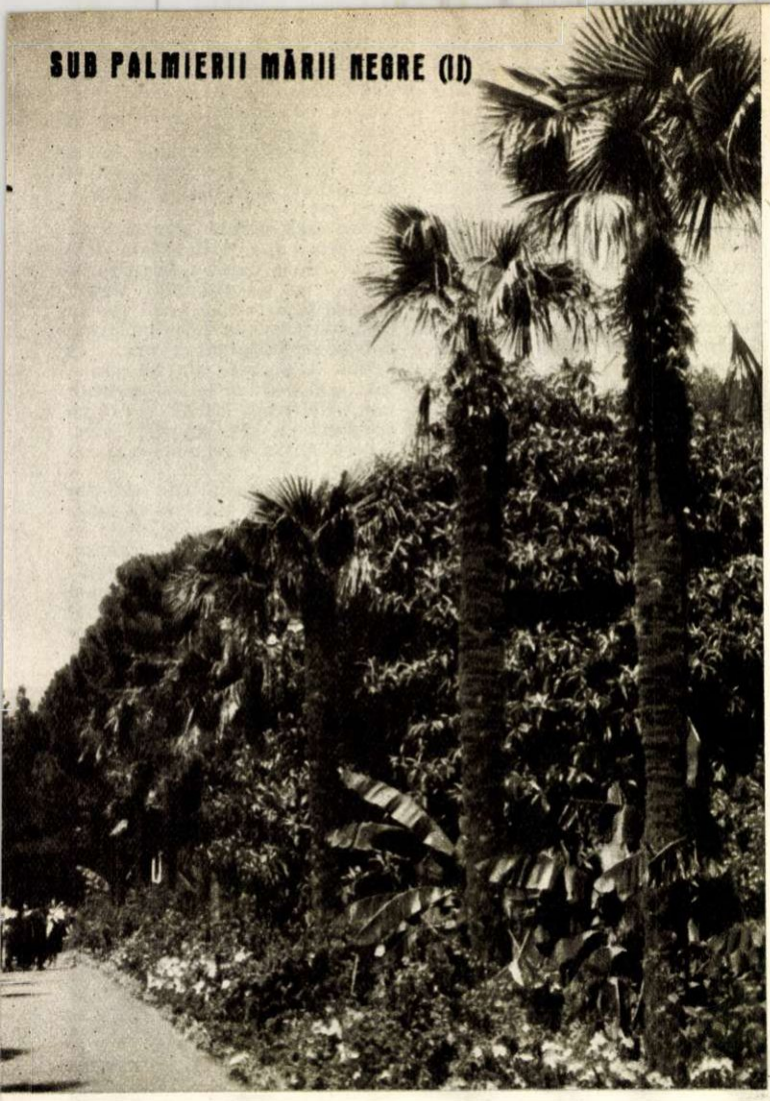

... Ca în sudul Italiei, ca în nordul Africii, palmierii veghează coasta.

AMINTIRI ȘI POVEȘTI DIN SUD

de Camil BACIU

Din mare se înalță o stîncă neagră, cu acolade, ce se urcă mereu, pierzîndu-se într-un abur cețos. Crimeea! Crimeea luptelor de la Balaklava și Sevastopol, Crimeea primăverii veșnice; războiul a săpat în mintea noastră mai multe imagini decît primăvara, dar acum, cu siguranță, ultima va învinge. Prima întîlnire a muntelui cu marea, nebănuita, surprinzătoarea întîlnire a muntelui cu marea! Valurile verzi, calde, catifelate, nu se sparg pe plaje cu nisipul fin. Ele izbesc neîncetat coaste de piatră, spuma lor se stinge sub coroane de brazi. Muntele a adus bradul din nord, marea a adus palmierul din sud. Pădurea rusă se întîlnește aci cu flora Mediteranei. Arbori care cunosc !răceala zăpezii se întîlnesc aici cu palmierii sudului, plini de sevă în cea mai cumplită secetă. Alături de aceștia apar chiparoșii, care luînd trunchiul stejarilor și frunzișul molizilor, au devenit imenși, scorțoși, dar purtînd pe ramurile răsucite buchete de ace verzi ce ar putea împodobi o delicioasă coafură japoneză...

„Piotr Velikii“ ancorează și, ca și la Odesa, se urează bun venit, se dăruiesc ilustrații, insigne, copeici. Pornim apoi de-a lungul țărmului. Senzație tulburătoare de sud. Nu sute de kilometri ne despart de țară, ci meridiane. Ne fotografiem sub palmieri, cu tot entuziasmul drumețului care simte nevoia de amintiri tip și săvîrșește un ritual de călătorie după un Baedeker.

Ghidul ar putea să anunțe acum piramidele și sfinxul, templul din Memphis, chiar izvoarele Nilului. Sudul clasic al călătorilor e sublimat pentru noi în acest palmier. El nu e un arbore — e un leitmotiv, o incantație, un copac magic. Nimeni nu se miră de scoarța solzoasă, parcă de pește vegetal, nici de frunzele mari ce se arcuiesc leneș. Amănuntul botanic ar tulbura emoția de neofiți pe care o încercăm. Credinciosul, pătrunzînd pentru prima oară în catedrală, nu cere relații asupra picturii murale. El se lasă învăluit de atmosfera din jur, se vrea străbătut de spiritul lăcașului.

Dacă femeia-pasăre din Sadko ne-ar întîmpina, am socoti aceasta ca o cinste cuvenită și nimeni dintre noi nu și-ar îngădui să se mire, pentru a nu tulbura feeria.

Abia după cîteva ore ne dezmeticim, pe terasa unui mare restaurant, a cărui orchestră e așezată sub o frunză uriașă de bananier, confecționată din ipsos. Comandăm icre de Manciuria, răcoritoare, fileuri, ne înțelegem cu ospătarii prin semne și cu ajutorul primelor cuvinte învățate: „prașu, daiti minea...“, „ia haciu sok“.

Înainte de a ne reîntoarce în port sîntem înconjurați de copii — mai ales fete — care ne oferă în dar poze și copeici. Știind că sînt așteptați niște oaspeți indieni, dansatori pare-se, le punem în gardă pe fetițe, glumind: „Nu sîntem indieni“. „Nici noi“—răspund dînsele și rîd de se prăpădesc. Ospitalitatea e atît de covîrșitoare — și cei mici o au parcă în sînge — încît te simți de-a dreptul emoționat.

A doua zi ne îndreptăm cu autobusele spre cel mai vestit punct a ceea ce se numește „Coasta de sud a Crimeei“, și anume către Simeiz. La coborîrea din mașină sîntem întrebați: „Vî bolgarski?“ „Niet, rumînski“. Cineva fluieră cu degetele băgate în gură și numaidecît sîntem înconjurați de sovietici și din grupul acesta mobilizat sui-generis izbucnește pe patru voci: „Oraș iubit, București!“, iar toată lumea se ține de talie și se leagănă.

Abia ne desprindem dintre coriști și alergăm în parc. Aleea pe care trecem e mărginită lateral de chiparoși, iar la mijloc e străbătută de un șirag de statui înfățișînd atleți. Înafară de colonade și ipsoserii împodobind balustradele șoselelor, parcurile și scuarurile, statuile de atleți sînt al treilea element decorativ comun întregului litoral al Crimeei și al Caucazului.

Străbătînd parcul aflat la poalele munților Ai-Petri, ne îndreptăm către țărmul pe care odinioară, în legendă, a pășit Iphigenia. Căci aici au locuit Tavrii (Taurii), de unde și numele de Taurida. Pe coastele noastre, Tomis și Calatis sînt nume ce deșteaptă rezonanțe doar în mintea celor ce învață la școală istoria antică sau a celor pasionați de ea. Dar aici Simeiz-ul nu e decît pronunțarea ușor deformată a cuvintelor grecești „Semeiz“ pentru semnul pămîntului. Stîncile, coborînd în mare, le vor fi amintit anticilor navigatori de țara lor, de ceea ce pentru ei putea fi „pămînt“ în hotarele Oicumenei (pămîntul locuit). Venind din Mediterana însorită triremele lor roșii, cu prova foarte înaltă și îngustă, ca un gît de lebădă, și debarcînd pe aceste maluri pietroase, asemănătoare cu ale lor, bărbații în tunici, femeile în himaton și hiton se vor fi așteptat să audă vorbindu-li-se în elenă. Dar căștile războinicilor de aici, împodobite cu coarne, le apărură bizare și cu totul sălbatice. Nu cumva, în loc să urce spre țările de zăpadă, coborîseră către cele de foc, din întunecatul Tachemt (Egipt), unde semnele zeului Apis — boul sfînt — erau purtate și de războinici, nu numai de marii preoți? Se obișnuiră însă curînd cu acești locuitori, pe care-i numiră Taurii, și secole de-a rîndul vasele grecești reveniră în Taurida, pentru negoț. Piscurile stîncoase au fost numite pe grecește, mult mai tîrziu, Ai-Petri (Sf. Petru), Ai-Todor (Sf. Teodor); unele nume s-au deformat: „Alupka“, pare-se de la Alepu — vulpe— și „Aiudag“ — stînca ursului.

Țărmul acesta e plin de legende — a fecioarei, a ursului, a sirenei — legende ale pietrelor și peștilor. Din înaltul lui Ai-Petri orizontul pare imens, pierzîndu-se în Marele Arc de Ape ce înconjoară Oicumena — după credința elinilor. Jos apar golfurile mici, desenate în alb și verde strălucitor, și din tufișuri răsar colonade albe. Acolo unde se termină Simeizul, unde muntele Pisicii pătrunde în mare, un bloc de piatră, înalt de treizeci-patruzeci de metri, aflat la o sută de pași de țărm, se apleacă ușor către valuri. I se spunea „skala devî“, stînca fecioarei, dar, cu timpul, pronunția s-a alterat și unii îi spun „skala divo“ — stînca minune. După cum se va vedea,

Din nou, portul e plin de copii care ne așteaptă.

Apare coasta Crimeei.

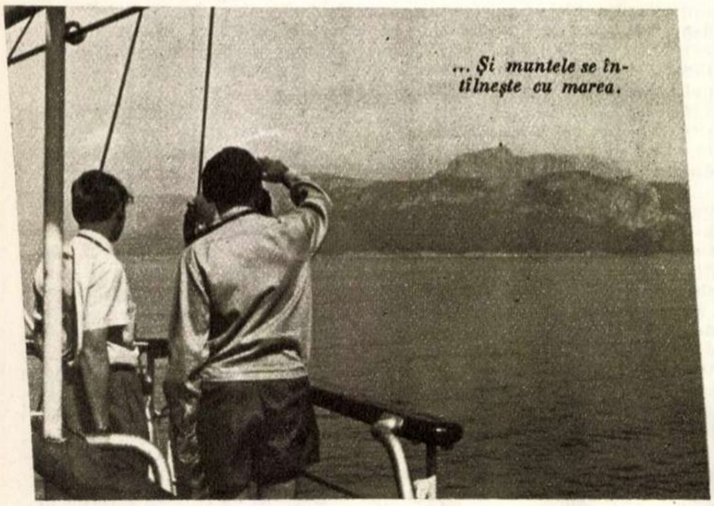

... Și muntele se întîlnește cu marea.

însă, numele ei adevărat e legat de „deva" — fecioară — și iată o întîmplare, pe care unii o numesc legendă și care va dovedi aceasta.

Demult, o fată venise aci să se spovedească la un călugăr, căci pe țărmii aceștia schivnicii se refugiau departe de lume. Zile de-a rîndul ea și-a mărturisit păcatele, iar sfîntul om se ruga pentru iertarea ei. Dar, cu cît fecioara devenea mai curată, el devenea mai necurat și, cu groază, începu să înțeleagă că sînii fetei și buzele ei rumene și pline îl amețesc mai tare decît postul sau munca istovitoare. Călugărul se hotărî atunci s-o alunge, ca fiindu-i trimisă de diavol; dar cînd n-o vedea, se simțea încă mai rău decît atunci cînd o vedea și îl ardeau ochii s-o mai privească puțin. Zadarnic începu călugărul să se roage pentru mîntuirea lui — fata îi plăcea din ce în ce mai mult și, în loc să se gîndească cu ură la ucigă-l toaca, el începu să blesteme în gînd sfînta sihăstrie. Diavolul, care-și băgase coada într-asta, îl perpelea pe călugăr pe frigarea dorinței, mai rău decît ar fi făcut un bun creștin cu un hartan de porc. Pînă cînd, într-o zi, sihastrul nu mai putut răbda și se repezi cu toată făptura lui, cu gura, cu mîinile, cu obrajii, cu pîntecele să se amestece cu făptura fecioarei. Ea fugi îngrozită către mare, gata să se înece, decît să păcătuiască cu sfîntul om, iar dînsul se luă după ea. Dracul, strecurat în urma lor sub înfățișarea unei pisici uriașe și cafenii, se prăpădea de rîs, zburlindu-și țepii de pe spinare. Dar dumnezeu nu îngădui păcatul. Norii se adunară pe dată și un trăsnet despică văzduhul, cutremurînd străvechiul Simeiz. Fecioara împietri în clipa cînd se pregătea să se arunce în valuri; călugărul, în urma ei, gata s-o prindă, se prefăcu în bolovan, iar dracul încremeni pe mal, sub chipul pisicii.

Fecioara de piatră nu mai seamănă acum cu ce a fost odată — numai felul în care se apleacă spre talaz îți amintește de groaznica ei teamă; monahul a fost înghițit de mare, nu demult, cu ocazia unui cutremur. Păcatul lui nedus pînă la capăt a otrăvit — ca orice dorință neîmplinită — pînă și piatra, care și-a pierdut tăria. Iar dracul — despre care se zice că n-a fost însuși Belzebut sau Lucifer sau Talpa Iadului, în sfîrșit, nici unul din dracii mari — a rămas pitit, cu botul la pămînt, silit să poarte veșnic în spinare stînca Ai-Petri.

Aici copacii sînt tot timpul verzi și frigul se transformă rar în ger. E aproape tot timpul primăvară și multă vreme vară, iar toamnei i se mai spune și „vara de catifea". Dar nu pentru că tufișurile, frunzișurile ar deveni ruginii în lunile acestea, ci pentru că, după strîngerea recoltei, în septembrie — înainte de Revoluție — toți boierii, prinții, conții, boiernașii veneau aici să se desfete; și pentru că era la modă, în capitală, catifeaua, năvala aceasta a protipendadei crease „vara de catifea".

În secolul al XIX-lea — mai ales către sfîrșitul lui — și începutul celui de-al XX-lea, printre catifele începură să „îndrăznească" a se amesteca artiștii și scriitorii.

Înghețat de orașele din nord, înăcrit de viața de provincie, Cehov venea mereu aici și, cu cîțiva ani înainte de a se îmbolnăvi, și-a ridicat o casă la Yalta și și-a săpat grădină. Anton Pavlovici simțea cum munca aceasta îl umple de vlagă, îl curăță de colcăiala absurdă a micilor orășele și, obosit de muncă, se odihnea înconjurat de flori, de multe flori, de ramurile gingaș îmbobocite. Își săpase răsadurile, spunînd că dacă fiecare rus ar face la fel Rusia ar deveni o grădină. Și își îngăduia pe acest țărm însorit să fie liric, să se amuze, să facă planuri.

Era curios să afle totul, acest Anton Pavlovici, de o curiozitate de copil și de savant. Se pregătea îndelung pentru călătorii, emoționat, acceptînd cele mai năstrușnice sfaturi ale prietenilor — cum a fost acela de a pleca înarmat cu pistolul în Sahalin. Îi plăceau femeile frumoase — și dacă nu o spunea prea des, aceasta se datora discreției lui. Și poate că nu s-ar fi păstrat asemenea mărturisire în scris de la dînsul, dacă nu și-ar fi îngăduit-o față de Gorki, care îi istorisea, la rîndul său, într-o epistolă, despre o dentistă pe care o lăsase să-i scoată dinții, numai ca să-i pupe mînușițele...

Portretele aflate în casa lui din Yalta (azi muzeu) ni-l arată pe Anton Pavlovici înconjurat de cei mai cunoscuți scriitori, regizori, actori ai timpului: Tolstoi, Gorki, Bunin, Nemirovici-Dancenko, Kuprin, Mamin Sibiriak, Reynhold. Două figuri îți rețin atenția în aceste compoziții fotografice în care mai toți bărbații poartă redingote, veste, pantaloni în dungi și gulere tari. Prima, a lui Gorki îmbrăcat într-o rubașcă neagră, pantaloni bufanți, cizme grele, cu părul lăsat rusește peste frunte și peste tîmple; a doua, a lui Anton Pavlovici, de o mare grație spirituală, chiar cînd își privește cățelul. Privești figura atît de delicată și fin ironică a lui Cehov și îți amintești de hazliul Cehonte, dar deodată deosebești expresia ușor amară a gurii sale și te gîndești la credința dureroasă a Mașei într-o viață mai bună. Ai putea bănui că luciditatea lui arzătoare e inamica duioșiei, dar iată un dulap vechi, în care mama sa ținea dulciuri și căruia el îi spunea, pînă înainte de a muri, „dragă dulapule" și-l alinta. Te gîndești la discreția lui, la oroarea lui de publicitate și socotești că abia urmașii i-au descoperit genialitatea. Iată însă niște pachețele cu mărci, sute de mărci. A fost Cehov filatelist? Nu, sînt timbre dezlipite de pe scrisorile pe care le-a primit la Yalta, de la cititorii săi.

E o casă simplă, casa asta pe care Cehov și-a dorit-o toată viața și pe care a putut-o cumpăra în ultimul an al secolului trecut, locuind în ea numai 5 ani, pentru că a murit înainte de a îmbătrîni, bolnav de tuberculoză. Aici l-au vizitat persoanele din fotografie, toți acei mari artiști și scriitori ruși. Aici trupa MHAT a dat un spectacol cu „Pescărușul" numai pentru Anton Pavlovici, care era bolnav.

Nimic nu s-a clintit în odăi din clipa în care el a plecat la sanatoriu — trusa de voiaj, butonul de cămașă, lavaboul cu lighean, cana, savoniera, „dragul dulap", pistolul, hainele stau așa cum le-a lăsat el. Nimeni n-a mai întors filele calendarului; a rămas deschis la 27 mai 1904, data cînd Cehov a părăsit casa, grădina, biroul la care scrisese „Doamna cu cățelul", „Livada de vișini", „Trei surori", cînd și-a părăsit instrumentele medicale pe care le folosea de cîte ori era chemat de un pacient, accidental.

Palmierul ne apăruse ca altarul panteist al Yaltei, casa lui Cehov, ca monumentul ei spiritual. După ce ne desfătasem cu arome și culori, acum ne reculegeam în locuința modestă a unuia dintre cei mai subtili, integri, delicați oameni — nu numai din Rusia, ci din lume

Florile de oleandru sînt aici enorme, ca niște lampioane.

CRUCEA ROȘIE A R.P.R.
Ce trebue să știe ACTIVIȘTII de CRUCE ROȘIE despre lupta împotriva bolilor PROFESIONALE
BUCUREȘTI
CRUCEA ROȘIE A R.P.R.
Ce trebuie să știe ACTIVISTUL DE CRUCE ROȘIE despre tuberculoză
BUCUREȘTI
Ce trebue să știe ACTIVISTUL de CRUCE ROȘIE DESPRE CANCER
CRUCEA ROȘIE a R.P.R.
în apărarea sănătății poporului
citiți

EVADAT DIN BEZNĂ

(III)

Harta — imprimată pe o mătase foarte subțire, cu o vopsea specială, rezistentă la apă — cuprinzînd regiunea în care urma să acționeze Rem, potrivit indicațiilor spionajului american.

REZUMATUL CAPITOLELOR PRECEDENTE

Rem Petrovici Moroz, cetățean sovietic deportat în Germania de către ocupanții hitleriști, ajunge după război — printr-o serie de împrejurări — în rîndurile hoților din München și apoi agent al C.I.C. (Serviciul American de Informații). În această calitate, i se încredințează diferite misiuni, culminînd cu aceea de a pătrunde pe teritoriul Uniunii Sovietice, pentru acțiuni de sabotaj și spionaj. În drum spre Statele Unite, unde trebuia să urmeze o școală de spionaj, Rem e zguduit de remușcări și în mintea lui încolțește ideea ca, îndată ce va ajunge în U.R.S.S., să se predea autorităților sovietice.

UN ELEV SÎRGUINCIOS...

Cînd aterizară, Müller îl bătu prietenește pe umăr:

—Welcome—rosti el, zîmbind mulțumit...Bun sosit în Statele Unite!

Apoi se întoarse spre un bărbat înalt, de vreo 45 de ani, care purta un costum maro...

— Hallo, Ralf! — îl salută Müller, fluturîndu-și mîna... Omul îi răspunse la salut, scoțîndu-și pălăria... Rem observă că are părul lins și puțin încărunțit...

— Noul dumitale șef, Mr. Ralf Petterson — îl prezentă Müller lui Rem, care-și umflă pieptul și bătu călcîiele milităreşte...

— Să mergem, Mister Vasilii Ciubakov — rosti el în rusește, după ce-l examină pe Rem cu o privire pătrunzătoare...

— Io-te-te—gîndi Rem amuzat... Iar m-au botezat...

Petterson îl duse într-o casă conspirativă din Alexandria, un orășel din apropierea Washingtonului. Fu interogat de Petrov, un emigrat alb; trecu ușor prin încercările de verificare a memoriei, păcăli cu succes „detectorul de minciuni", cu toate că probele la care fusese supus erau istovitoare... Obținu o permisie de două zile, pe care le petrecu la New-York, împreună cu Müller.

La 1 februarie 1956 Rem fu adus la „școală". Școala era situată într-o pădure deasă, din apropierea autostrăzii de la sudul Washingtonului. O fermă mică, un fel de *cottage* de lemn, se pitula în desiș... Doi inși — soț și soție — îngrijeau de fermă... În afară de ei nu mai rămîneau aici decît Rem și instructorul de serviciu... Acesta se numea Arnold, era blond, solid, cu ochi albaștri, și părea de vreo 40 de ani... Se strădui să se împrietenească de la bun început cu Rem:

— Ai s-o duci bine la noi. Sîmbăta poți să mergi la restaurant la Washington, Baltimore sau Fairfax. Sînt pe acolo niște „girls", de-ți lasă gura apă...

Arnold îi preda „Istoria spionajului", îl punea să vizioneze filme de specialitate. „Cursurile" durau aproape toată ziua. Rem studie fotografia, topografia, sistemul de pază al frontierelor U.R.S.S., scrierea cifrată; urmă pînă și un curs de prim-ajutor medical. Un alt instructor, Hull, îi preda tirul:

— Ochește întotdeauna în burtă—îl povățuia el cinic... Chinuri îndelungate, moarte sigură...

Apoi trecu în grija instructorului Dick... Acesta îi predă un „curs practic de observare a obiectivelor militare." În acest scop se construise un poligon special amenajat...

[illegible], cel mai sever dintre instructori, îl iniție în arta procurării documentelor:

— E sarcina dumitale de bază — îl lămuri el... Avem nevoie de buletine de identitate, de livrete militare, legitimații personale și diverse adeverințe. Acționează prudent, nu te ocupa de furturi mărunte...

În acest domeniu Rem corespunse de asemenea așteptărilor... În calitate de membru al bandei de hoți din München, acumulase o experiență serioasă, care acuma se dovedi de preț...

Sîrguința și mai ales aptitudinile evidente ale elevului îi satisfăcură pe instructori. Ralf Petterson, șeful școlii, îl vizita adesea pe Rem: îl obliga să citească regulat presa sovietică, să se pună la curent cu literatura, cu filmele. Îl îndopa însă, în același timp, cu romane polițiste și filme cu gangsteri. Sîmbăta și duminica era dus în orașele din apropiere, unde era obișnuit cu băutura, cu mîncărurile alese, cu „dancing-girls"-urile din baruri...

Rem se străduia să-și întipărească bine în minte totul...

MISIUNEA LUI PIOTR GRIGORIEVICI MARCENKO

— Ei, Piotr Grigorievici — îi spuse Ralf amical — povestește-mi cîte ceva despre dumneata...

Rem se achită cu ușurință... Tocise și cunoștea pe de rost biografia lui Marcenko...

Instructorii îi prelucrară amănunțit misiunea de spionaj...

I se încredințau spre cercetare raioanele Tbilisi și Baku din R.S.S. Georgiană. Trebuia să țină sub observație cîteva importante obiective de apărare, să găsească un teren prielnic pentru aterizare la 50 km de Tbilisi... Terenul să aibă o suprafață de cel puțin 300 mp. Trebuia să observe în permanență șoselele, căile ferate, eșaloanele militare, să țină minte numerele și indicativele unităților.

Mai trebuia să caute locuințe conspirative, să găsească oameni gata să găzduiască pe oricine fără a anunța autoritățile. Trebuia să asculte și să înregistreze convorbirile, anecdotele, să aprecieze moralul populației. Bineînțeles, sarcina cea mai importantă consta în procurarea diverselor documente...

I se fixă și locul de întîlnire cu un alt agent din Tbilisi. În zilele de 22 și 29 iulie, la orele 16,55, trebuia să se prezinte în fața Institutului de Marxism-Leninism din oraș și să se plimbe timp de un sfert de oră, purtînd sub braț un pachet în hîrtie albă, iar în buzunarul din spate al pantalonilor un număr din „Pravda" cu titlul vizibil. În timpul plimbării, urma să-și scarpine mereu urechea stîngă.

Parola:

— Nu știți unde se află strada Stalin?...

— Nu, eu știu unde se află strada Lenin — urma să răspundă Rem.

Omul îi va înmîna un pachețel pe care trebuia să-l ia cu el la întoarcerea în Statele Unite...

ÎN CAZ DE PRIMEJDIE... FIOLA!

Rem se afla într-o stare de agitație febrilă necurmată. Se temea ca nu cumva șefii lui să-i bănuiască intențiile... Dar nu se întîmplă nimic. Le cîștigase încrederea. Data plecării din S.U.A. îi fu în curînd anunțată: 15 mai.

În dimineața zilei respective, lui Rem i se înmînă harta regiunii în care trebuia să acționeze... Era o hartă amănunțită, imprimată cu vopsea specială pe o pînză de mătase extrem de subțire. Mai primi 20.000 de ruble și un aparat de fotografiat marca F.E.D.

— Vei fotografia portul Baku — îi dete instructorul ultimele indicații...Dar fii prudent... Fă curte vreunei fetișcane, care, desigur, va fi bucuroasă să-ți pozeze pe fond marin. Pe urmă, fotografiezi portul. Noi avem nevoie de un fond clar...

Apoi îi împuiară capul cu sfaturi interminabile:

— Evită înregistrările... Înnoptează numai în locuințe particulare... Evită certurile... Nu intra în conflict cu miliția... Dacă ești reținut, întrebuințează pistolul. În caz de pericol inevitabil...

Rem deveni atent.

—... Fiola—îl lămuri cinic instructorul... Meseria asta comportă riscuri... Ai o fiolă cu acid sinilic ascunsă în colțul gulerului... O mușcătură ușoară și... o moarte fulgerătoare.

...Același cvadrimotor, purtînd nr. 05533, îl duse pe Rem, împreună cu Fred, Mike și un necunoscut, spre Europa. Aterizară pe aerodromul din Wiessbaden. Acolo îl întîmpină Müller, la fel de scump la vorbă ca totdeauna:

— Odihnește-te, prinde puteri...—îl sfătui el sever.

Mecanicul Rem Petrovici Moroz, în atelierul sovhozului unde lucrează astăzi.

Îi era categoric interzisă ieşirea din casă. Putea să dea nas în nas cu vreunul din cunoscuţii alături de care lucrase în Belgia...

În ziua de 30 mai, Rem, Müller şi Fred (Mike rămăsese la München) luară cvadrimotorul spre U.R.S.S.

Pe Rem începură să-l chinuie întrebările... Apropierea de Patrie îl atrăgea şi-l înspăimînta în egală măsură... „Mă vor înţelege, oare?“ — se întreba el necontenit... Şi iar simţi că tîrăşte după el acel ceva greu şi murdar, iar văzu nenumăratele degete care-l ţintuiau necruţător şi privirea cu reflexe de oţel a milioane de ochi. Dar dacă îl vor înhăţa şi-l vor trimite pur şi simplu în faţa plutonului de execuţie?... În urechi îi şi răsuna vocea aspră a procurorului militar, rostind rechizitoriul... Vedea defilînd prin faţa lui plutonul de execuţie..., Auzea ordinul...

Rem se scutură înfiorat şi-şi frecă ochii, ca după un coşmar...

„Nu, nu se poate... Sînt sigur că mă vor înţelege — îşi spuse el hotărît... Ori, chiar dacă nu, îmi merit soarta... Aşa nu se mai poate trăi.“

Müller îi dăduse o valijoară în care se găseau un costum, o pereche de încălţăminte şi rufărie, toate de producţie sovietică... Rem se simţi altul, îndată ce îmbrăcă hainele de lînă aspră, pantalonii atît de cunoscuţi şi de ruseşti, cu manşetele largi, şi cizmele de pînză. Un impermeabil îi completa îmbrăcămintea... Şapca dintr-un material ieftin îi aminti de una asemănătoare din anii copilăriei.

Ajuns la graniţă, Rem dădu cu ochii de Fred şi încă un american.

Müller îi dădu ultimele instrucţiuni:

— Ţi se va indica precis dispozitivul pichetului... După ce treci fîşia arată, schimbă cizmele cu pantofii... E acolo un mic lac... Aruncă cizmele... Ascunde geamantanul... Memorează totul... Acelaşi drum la întoarcere... Good look !

Turismul în care îl urcară pe Rem purta nr. 173...

— Graniţa este alături — îi şopti Fred... Şi-i înmînă un pistol T.T. cu 47 de cartuşe.

Se lăsase întunericul... Era frig. Rem îşi aruncă în spate o învelitoare flanelată din valiza pe care i-o dăduse Müller... Tremura mai mult de emoţie, decît de frig...

Rem apăsă butonul lanternei şi se uită la ceas. Era ora 21,15... Se ridică şi porni cu băgare de seamă înainte...

Îşi simţea trupul străbătut de fiori, ca niciodată...

Cînd trecu de fîşia brăzdată, îi veni să plîngă...

„Mîine — gîndi el — sau cel mai tîrziu poimîine, lumea întreagă va afla că Rem Moroz a evadat din beznă“.

EPILOG

Întîmplările descrise în această povestire sînt reale. La data de 19 decembrie 1956 presa sovietică a informat publicul asupra cazului lui Rem Petrovici Moroz, agent al spionajului american, care s-a predat de bună voie autorităţilor sovietice...

Ţinînd seama de faptul că Rem şi-a recunoscut vina, s-a hotărît ca el să nu fie deferit justiţiei.

Astăzi Rem Petrovici Moroz lucrează ca mecanic-auto într-un sovhoz cerealier...

Aurel COVACI

(După „OGONIOK“)

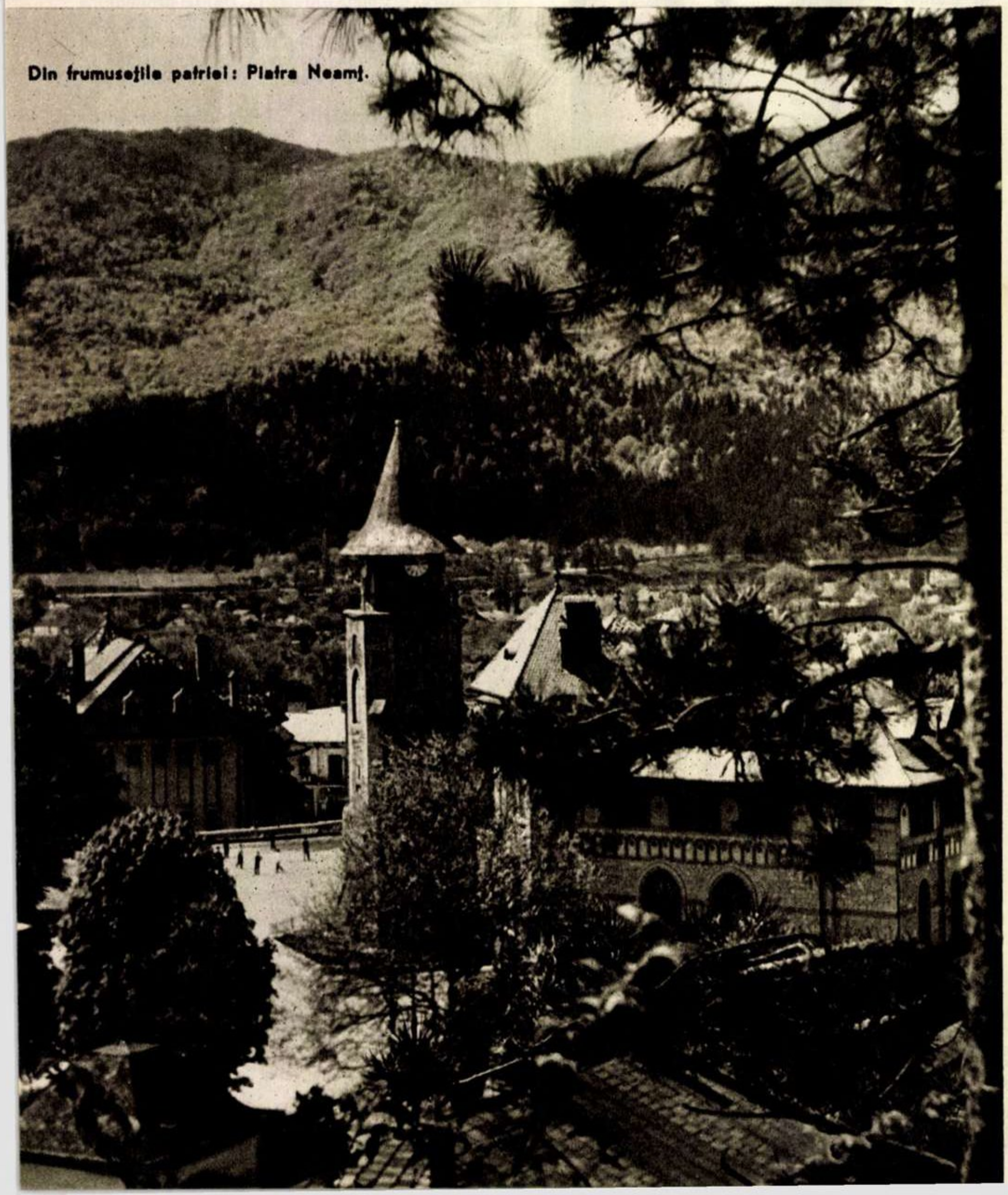

Din frumusețile patriei: Piatra Neamț.

TE VĂD!.. TE VĂD!...

BUNĂ RECOMPENSĂ

... oferim oricărei persoane care ne aduce veşti asupra locului unde se află sabia de la statuia Ecaterinei Teodoroiu din Brăila. (Pot participa la acest concurs chiar şi „unii“ tovarăşi de la Sfatul popular orăşenesc).

„NU VĂ REZEMAŢI DE GARD“...

... avizează o tăbliţă în parcul din Brăila. Şi oamenii s-au conformat: nu se mai reazimă...

Fotografii de

B. PETROVICI

MOARA... FĂRĂ NOROC...

Peisaj rustic din regiunea Craiova, reprezentînd ruinele fostei mori din comuna Dejoi, intrate în reparaţie acum un an şi mai biue. Pe chipurile locuitorilor se poate citi adînca satisfacţie de a parcurge drumul pînă la Lădeşti (40 km), unde se află cea mai apropiată moară.

Fotografie de M. IVANCIU

Vă doriţi o casă?

CEC
LIBRET DE ECONOMII

Depuneţi treptat economiile la CEC şi o veţi putea construi mai uşor

ISTORICUL CLUJULUI

Vedere din Cluj.

Prin materialul de faţă răspundem tov. Gheorghe Lazăr, tehnician — Baia Mare — care ne-a rugat să-i dăm cîteva date cu privire la trecutul oraşului Cluj.

Clujul este o veche aşezare, situată în zona de contact a Carpaţilor Apuseni cu podişul Cîmpiei ardelene, la o încrucişare de ţinuturi cu caractere economice diferite. Aci se găsesc urme ale vieţii omeneşti încă din neolitic. Vechea Napoca — numele din antichitate al oraşului — a fost un însemnat centru al Daciei libere şi apoi al Daciei romane.

Retragerea romană a dus la o decădere a vieţii urbane din spaţiul dacic; Napoca dispare. De-abia la începutul celui de-al doilea mileniu al erei noastre, vechea aşezare începe să renască. Astfel, în veacul al XI-lea se stabileşte în preajmă-i o vestită mănăstire benedictină (cea din Mănăştur), apoi, în secolul următor, apare comitatul de Cluj şi castrul de la Cluj, în apropierea căruia — probabil — se aşează „oaspeţii" regelui ungur — saşii. Năvala tătară din 1241 a adus distrugerea acestei aşezări primitive medievale; ea renaşte însă sub regele Ştefan al V-lea, în deceniile următoare. Totuşi, pînă în primii ani ai veacului al XIV-lea, Clujul nu este decît un sat. Secolul al XIV-lea aduce adevărata dezvoltare a oraşului medieval. Meşteşugurile iau avînt, apar breslele; în acest veac se înregistrează prima revoltă a maselor, meşteşugarii clujeni luptînd alături de ţărani împotriva abatelui de la Mănăştur.

Noile caracteristici ale oraşului se accentuează în secolul al XV-lea. Se remarcă o creştere a populaţiei — care ajunge la vreo 4500 de oameni — o creştere a numărului meşteşugarilor — cel puţin 400. Se ridică în jurul oraşului fortificaţii mai largi şi mai puternice. Şi în acest veac populaţia de jos a oraşului dezvăluie clocotitoarea viaţă socială a Clujului, prin participarea sa la mişcările ţărănimii din 1437.

Veacul al XVI-lea reprezintă apogeul dezvoltării meşteşugurilor clujene în cadrul modului de producţie feudal; pe plan religios, el este veacul trecerii clujenilor prin frămîntările Reformei. Istoria acestui veac se deschide prin participarea orăşenilor la răscoala din 1514. Spre sfîrşitul secolului se înregistrează circa 1000 meşteri, la o populaţie de 7500 locuitori.

Veacurile ce urmează sînt veacuri de decădere. Conflictul din ce în ce mai strîns dintre turci şi austriaci loveşte deseori teritoriul ardelean, oraşele decad şi-şi pierd libertăţile. Nobilii pătrund în Cluj, meşteşugurile — lipsite de materii prime, de debuşeuri şi de siguranţa circulaţiei — decad. În ultimele decenii ale secolului al XVIII-lea, apar semnele timpurilor noi, capitaliste. Zidurile se dărîmă, viaţa nouă pătrunde în oraşul anchilozat. Acesta se modernizează în cursul veacului al XIX-lea şi-şi dezvoltă industria. De la 10.600 locuitori, în secolul al XVIII-lea, oraşul ajunge să numere, în 1910, 60.808 locuitori, cifră care a crescut pînă la 154.752 locuitori în zilele noastre (ultimul recensămînt).

În anii puterii populare Clujul a devenit un oraş modern, un puternic centru industrial, cultural şi ştiinţific, a cărui populaţie îşi dă din plin aportul la lupta poporului nostru pentru construirea socialismului.

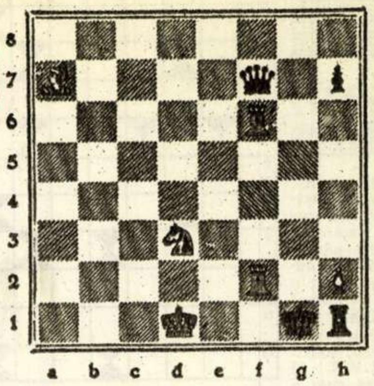

PROBLEMĂ

G. LATZEL

Premiul I la concursul revistei „Deutsche Schachzeitung" pe 1956;

MAT ÎN TREI MUTĂRI

(Alb: Rd1, Tf2, Tf6, Na7, Cd3, Ph2. Negru: Rg1, Df7, Th1, Ph7).

Deschideri de linii. Următoarea partidă s-a jucat într-un mic turneu disputat de curînd la Odense (Danemarca). Împotriva regelui negru întîrziat în centru, albul a dat un atac clasic bazat pe tema deschiderii liniilor.

PARTIDA SPANIOLĂ. Alb: E. Pedersen Negru: Norman-Hansen **1. e4 e5 2. Cf3 Cc6 3. Nb5 a6 4. Na4 Cf6 5.0-0 C: e4 6. d4 b5 7. Nb3. d5 8. d : e5 Ne6 9. De2!** (Mutarea marelui maestru sovietic Keres) **9... Ca5 10. Cd4 Dh4!?** (O idee originală, dar legată de riscuri) **11. c3! C : b3 12. a : b3 Nd7 13. f3 Cg5** (13... Cc5 14. b4 Ce6 15. Cf5) **14. N:g5 D : g5 15. e6!** (Deschide liniile în centru. Acum la 15... f : e6 ar fi urmat 16. C : e6 N : e6 17. D : e6 + Ne7 18. T : a6 T : a6 19. D : a6 De3 + 20. Rh1 De2 21. Dc6 + şi alb cîştigă) **15... Nc8! 16. f4! Df6?** (Trebuia jucat 16... Dh6 deşi şi atunci albul stă mai bine după 17. De5!) **17. e : f7 + + R: f7 18. Dh5 + g6 19. D : d5 +** şi albul a cîştigat după cîteva mutări.

Soluţia problemei din cronica precedentă. O problemă foarte interesantă pe tema maturilor prin descoperire. Cheia este **1. Nc3** cu amenințarea 2. Ce5 şi 3. Cc4 mat. Acum la 1... T:c3 urmează 2. Cd2 şi 3. Ce4 mat, iar la 1...C : c3 2. Cd4 şi 3.Cb7 sau 3. Cf7 mat. La 1... Cb6 2.Cg5 Rc5 3. Ce4 mat; 1... Nb4 2. Ne5 + Rc5 3. Nd4 mat.

ANIMALE-AJUTOARE

ale serviciului poştal

Din cauza climei sau a configuraţiei terenului, în multe ţări serviciul poştal este asigurat cu ajutorul diferitelor animale. Cîinele, acest prieten credincios al oamenilor, este întrebuinţat în lunile de iarnă în nordul Uniunii Sovietice, în Alaska, în Canada, în Groenlanda etc.

În nordul Europei, întîlnim şi renul. În ţările muntoase ale Americii de Sud, pentru transportul poştei sînt utilizaţi măgarul, catîrul şi lama. În ţările asiatice găsim, în locul calului, cămila cu una sau două cocoaşe, cea din urmă fiind mai rapidă. Prin regiunile Kalahari, lipsite de apă, şi părţile învecinate ale Kaplonului îşi face apariţia bivolul.

Vechii egipteni au întrebuinţat pentru transportul ştirilor de la vasele plecate în larg, porumbelul. Mai tîrziu poşta cu porumbei ia o deosebită dezvoltare, începe chiar creşterea unor specii speciale.

S-a mai încercat în Belgia întrebuinţarea pisicilor pentru transportul corespondenţei, dar nici aceasta şi nici încercarea unui apicultor francez, care în acest scop a întrebuinţat o albină, n-au dat rezultate.

Cu toată dezvoltarea mijloacelor mecanizate pentru transportul corespondenţelor, calul, catîrul, cîinele, renul, cămila sau porumbelul călător rămîn un preţios ajutor al omului în executarea serviciului poştal

REZULTATELE CONCURSULUI NOSTRU DE PROBLEME DISTRACTIVE

Juriul concursului de probleme distractive organizat de revista „Flacăra" şi Muzeul de Artă Populară al R.P.R. a acordat — prin tragere la sorţi — următoarele premii şi menţiuni:

Premiul I: MARIA ANDREI (195 puncte), Bucureşti, str. Avrig 65.

Premiul II: ARH. GHEORGHE ANDREI (195 puncte), Bucureşti, calea Călăraşi 166.

— ELENA BOTEZ (127 puncte), Bucureşti, str. Dionisie Lupu 51.

Premiul III: ANA HALMAGHI (125 puncte), Sibiu, str. Stalingrad 41;

— MARIANA BĂDILĂ (125 puncte), Sibiu, str. Stalingrad 41;

— CONSTANŢA STANCIU (124 puncte), Bucureşti, str. Dr. Iatropol 37.

Menţiunea I: Prof. Constantin V. Mahu (122 puncte), Cîmpulung, raionul Muscel, str. Ilie Pintilie 12;

— Dan Culici (121 puncte), Bucureşti, bd. Nicolae Bălcescu 32;

— Ana Bruţiu (120 puncte), Timişoara, str. Horia 9;

— Dr. Silviu Băiţan (117 puncte), Cluj, str. Szecsenyi 167;

— Mihai Catarahia (115 puncte) Brăila, str. Rahovei 4;

— M. Aragon şi O. Bedighian, (112 puncte), Tekirghiol, str. Babadag 2;

— Cezar Rădulescu (95 puncte), Bucureşti, calea Dudeşti 18;

— Rodica Pintilie (90 puncte), Bucureşti, str. Teodor Dragu 12;

— Paul Neicu (85 puncte), Cîmpulung, raionul Muscel, str. L. Catargi 16;

— Ana Petrov (85 puncte), Cîmpulung, raionul Muscel, str. 30 Decembrie 12.

Menţiunea a II-a: Aurel Ioanoviciu (85 puncte), Timişoara, str. Gh. Doja 26;

— Dr. Lionin Astra (82 puncte), Bucureşti, str. Izvor 2;

— Lucreţia Lazăr (81 puncte), Sibiu, Piaţa Unirii 10;

— Av. St. Gh. Ştefănescu (81 puncte), Piteşti, str. Cuza Vodă 5;

— Stinghe Vasile (80 puncte), Bucureşti, str. Matei Constantin 52;

— Margareta Stoicescu (80 puncte), Brăila, str. Generalissimul Stalin 194;

— Farm. Francisc Graffius (79 puncte), Cluj, str. Molotov 36;

— Ing. Felicia Popescu (78 puncte), Cîmpulung Moldovenesc, str. V. Alecsandri 1;

— Marcel Males (76 puncte), Bucureşti, str. Arcului 26;

— Ştefan Ionescu (76 puncte), Ploeşti, str. 23 August 184;

— Dan Hirsu (75 puncte), Bucureşti, str. Progresului 91;

— Elena F. Gheorghe (54 puncte), Craiova, str. Al. I. Cuza 107;

— Marin Marinescu (54 puncte), Bucureşti, str. B.P. Haşdeu 25;

— Ofelia Toma (52 puncte), Lugoj, str. Sirul Artileriei 3;

— Nicolae Stanciu (52 puncte), Lugoj, str. I. Ehrenburg 1;

— Gheorghe Gilea (51 puncte), Galaţi, str. M. Kogălniceanu 17 A;

— C. Dilschi (51 puncte), Bucureşti, str. Drumul Serii 11;

— Gh. Zănescu (51 puncte), Bucureşti, str. Drumul Taberei 2;

— Florina Popescu (51 puncte), Bucureşti, str. Ecoului 4;

— Emil Viljiian (51 puncte), Bucureşti, str. Mihail Cornea 25;

Premiile şi menţiunile se pot ridica de la Muzeul de Artă Populară al R.P.R., Calea Victoriei nr. 107, în ziua de 29 septembrie 1957, ora 12 a.m., iar abonamentele la revista „Flacăra" se vor trimite cîştigătorilor la domiciliu.

Juriul a evidenţiat pentru unele dezlegări corecte pe următorii participanţi la concurs:

Eugen Zare — P. Neamţ; Dan Biţică — Piteşti; Peter Carol — Craiova; El. Popescu — Bucureşti; Ilie Matei — Piteşti; Victor Zbarcea — Buşteni; Bică Pisoschi — Craiova; Iorgu Savu — Galaţi; Teodor Graur — Bucureşti; ing. Andrei Cireş — P. Neamţ; Stelian Pisoschi — Craiova; Pandele Dianu — Tr. Măgurele; Galina Pop — Piteşti; Ene Alexandru — Or. Stalin; Ion Mantie — Filiaşi; M. Stancu — Segarcea; Iolanda Popescu — Petroşani; Constanţa Dianu — Tr. Măgurele; C. Horjea — Bucureşti; Elena Crişan — Cluj; Em. Todea — Cluj; L. Perşoiu — Călăraşi; C. Lupea — Hidrocentrala Sadu V; Otilia Ionescu — Craiova; Traian Ciocîlteu — Craiova; Mihai Predescu — com. Laloş, reg. Craiova; Victoria Lupea — Sadu; Gh. Fometescu — Tg. Jiu; Marin Iliescu — Bucureşti; Romeo Matei — Brăila; Venera Popoviciu — Bucureşti; C. Vlad — Buzău; C. Buruiană — Bucureşti; I. Borangu — Caracal şi C. Creţeanu — Galaţi.

Celorlalţi participanţi le urăm succes la viitoarele concursuri.

Nu au fost luate în consideraţie plicurile următorilor participanţi la concurs, întrucît data poştei era depăşită de cea fixată în condiţiile de participare:

1) Dr. Nicolae Andrei — Bucureşti. 2) Grosu Nineta — Roşiorii de Vede. 3) Costin Istrătescu — Or. Stalin. 4) Duţu Damian — Piteşti. 5) Mariana Zăruiescu — Iaşi. 6) Maria Ciurea — Iaşi. 7) Gică Mădărăşan — Vama Curtici. 8) Merşa Sinziana — com. Satchinez, reg. Timişoara. 9) Pigli Traian — Timişoara. 10) Ing. N. Popescu — Bucureşti. 11) Serbu Alina — Bucureşti. 12) Ciocîlteu Elena — Craiova. 13) Dr. St. Dumitrescu — Curtea de Argeş. 14) El. Georgescu — Bucureşti. 15) Romeo Traian — Bucureşti.

Nu au fost luate în consideraţie plicurile următorilor participanţi la concurs, întrucît nu au trimis „cuponul de dezlegări":

1) N. Pipera — Predeal. 2) Giuroescu Constantin — com. Tomnatic, reg. Timişoara. 3) Gh. Constantinescu — com. Piatra, raionul Zimnicea. 4) Păuţi Aurel — Timişoara. 5) Corcodel Cristea — Bucureşti. 6) Ana Cireş — Piatra Neamţ. 7) Lt. Marinescu Ion. 8) Zoe Petrov — Bucureşti. 9) Niţescu I. — Bucureşti. 10) Grigoriu Mircea — Bucureşti. 11) P. Popovici — Bucureşti. 12) Vodă Adela — Topliţa. 13) Varga Elena — Oţelul Roşu. 14) Zoe Georgescu — Lugoj. 15) Horea Delabrad — com. Ticu, reg. Cluj. 16) Mihăilescu Dumitru — Timişoara. 17) Ofelia Cărpinişan — Timişoara. 18) Lidia Săbău — Topliţa. 19) Cotrău Felicia — Arad. 20) Nica Nicolae — Sibiu. 21) Constantinescu Vasile — Piteşti. 22) Lupu Sofia — Mediaş. 23) Lucia Jucu — Timişoara. 24) Stoenescu Costică — Tg. Mureş. 25) Tocan Ion — Bucureşti. 26) Niţu Vasile — Tulcea. 27) Buciuc Ştefan — Tulcea. 28) Nicolau Virgiliu — Cîmpulung, reg. Piteşti. 29) Trofin Eugenia — Bucureşti. 30) Irimia Petre — com. Bîrca, reg. Craiova. 31) Silvestrovici Eliza — Timişoara. 32) Hojda Elisabeta — Timişoara. 33) Roventa Vasile — Piteşti. 34) Ana Voiculescu — Caracal, 35) Marinescu Paula — Piteşti. 36) Elena Custici — Caracal. 37) Chiru Vasile — Constanţa. 38) Ing. Cibian Florin — Arad. 39) Maria Nicolau — Bucureşti. 40) Popa Matei — Galaţi.

Nu au fost luate în consideraţie plicurile următorilor participanţi, întrucît au trimis „cuponul de dezlegări", dar nu şi... dezlegările:

1) Plut. Popa Vasile — Breaza. 2) Merşa Pavel — Timişoara. 3) Marinescu Nicolae — Or. Stalin. 4) Magdalena Serbu — Bucureşti. 5) Cantuniari Alexandru — Breaza.

Literară

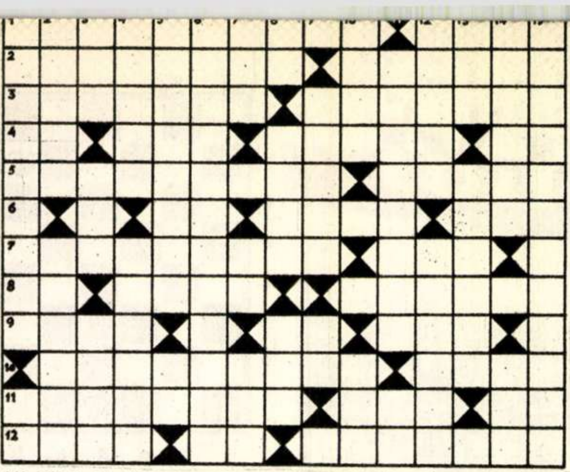

ORIZONTAL: 1)Cea din R.P.R., închinată celor mai înalte năzuințe ale poporului, merge pe calea realismului socialist — „Mai fericit ca legendarul Noe/ Din toată omenirea înundată/ În... mea nu am decît o fată". (Topîrceanu, volumul „Migdale amare"). 2) „Omul" din „povestea" lui Boris Polevoi — Poet romîn contemporan, membru al Academiei R.P.R. 3) Melodios, armonios, așa cum e versul marilor poeți — Cea a literaturii noastre o găsim în scrierile cronicarilor. 4) „Tăvălită prin seu și printr-oleacă de alifie de..., căruia i se mai zice și usturoi" (Sadoveanu, „Frații Jderi") — Ciung (mold.) — Ne delectăm cu o operă literară — Ion Dumitrescu. 5) Mișcare social-politică și culturală ce s-a produs în Europa occidentală în ultima perioadă a Evului Mediu, căreia i-au aparținut Rabelais, Shakespeare, Lope de Vega și alți titani ai literaturii și artei — A crea (fig.). 6) Cobalt — Aceste (pop.) — O temă netratată pînă la sfîrșit... 7) Scopul pentru care toți notabilii orășelului în care se petrece acțiunea comediei „Revizorul" de Gogol cred că a venit Hlestakov în localitatea lor (pl.) — Localitate în Belgia. 8) Pronume personal — Localitate în Franța, unde a fost ucis de hitleriști și înmormîntat Gabriel Péri, eminent conducător al clasei muncitoare franceze; uciderea sa a constituit subiectul unei cunoscute poezii a lui Louis Aragon — Cei întru ale literaturii au și ei revista lor: „Tînărul scriitor" (sing.). 9) Lac și oraș în S.U.A. — Carte — Organizație revoluționară a tineretului din țara noastră, a cărei eroică activitate a inspirat pe mai mulți dintre scriitorii noștri. 10) Titlul unui roman al scriitorului german Stefan Heym — Căi. 11) Plină de vigoare — Pronumele unui compozitor francez din veacul trecut, autor al operei comice „Lakmé" și al baletului „Coppelia" — Octavian Niculescu. 12) Nu le face nici plopul, atunci cînd răchita se încăpățînează să nu facă micșunele... — Dînsa — Clasic al literaturii romîne, maestru al descrierii vieții satului ardelean de la sfîrșitul veacului trecut.

VERTICAL: 1) Poet romantic francez din secolul trecut, care în activitatea politică, intensificată mai ales în a doua jumătate a vieții sale, a avut o atitudine reacționară, antirepublicană și antirevoluționară — Eugen Petrescu. 2) Concepția de bază care determină conținutul unei lucrări literare — Împărat roman care, închipuindu-se scriitor, a dat foc Romei pentru ca incendierea cetății să-l inspire în scrierea unui mare poem. 3) Ideal — Cel mai celebru din literatură l-a purtat eroul lui Rostand — Pictor romîn contemporan, artist al poporului din R.P.R. 4) A aminti — Rămîn după trecerea apei... 5) Mare scriitor, revoluționar și filozof materialist rus, din secolul al XVIII-lea — Artur Gorovei. 6) Au demascat-o în operele lor scriitorii realismului critic rus. 7) Nu spun nimic — Teodor Ypsilanti — Romancier portughez. 8) Veche notă muzicală — Despre cei de la Curtea Veche a scris Matei Caragiale — Măsură cunoscută de pe timpul lui Cuza. 9) Pronume — Literă grecească. 10) Fac să devieze — Întreprindere aparținînd sfaturilor populare, a cărei activitate constituie adesea tema unor lucrări satirice. 11) Cel mai strălucitor luceafăr de pe firmamentul poeziei romînești — Pronume. 12) Însuflețește — Scriitor satiric sovietic; printre altele a scris împreună cu E. Ilf romanul satiric „12 scaune". 13) Fluviul poeziilor lui Heine — Romancier romîn contemporan. 14) La strunguri, la cîntare, la rotative, în mîinile chirurgilor și în ale bucătarilor (pl.) — Unealtă a scriitorului. 15) Mihail Sadoveanu, Tudor Arghezi, Geo Bogza, Mihai Beniuc, Zaharia Stancu ș.a.

Cuvinte rare: SPA, IVRY ERIE, ECA.

DEZLEGAREA JOCULUI „TEATRU".

ORIZONTAL: 1) Actori—Uranus.2) Cor — Andromaca. 3).Trio — Tragedii.4) Teatral — Rusă. 5) Mim — Ram — Bisa. 6) În — Turanici — E. 7) Zaț — Petală — Vu. 8) A — Uța — Ise — Nor. 9) Nera — Gc — Trudi. 10) Tr — Balet — I.S.E.P. 11) Roluri — Pasivi. 12) Ouă — Ten —'i' — Cid. 13) P — Sparafucile.

SFATURI PRACTICE

Cîteva sfaturi pentru reușita conservelor. Toate gospodinele, exceptînd debutantele, pretind că știu să prepare conserve. Nu însă toate le reușesc. Și aceasta, din cauza unor amănunte — neînsemnate în aparență — dar care, pînă la urmă, se dovedesc importante.

De aceste cîteva amănunte, care condiționează reușita conservelor preparate în casă, ne vom ocupa acum.

● Mai întîi, o gospodină trebuie să știe că legumele sau fructele pot fi conservate bine numai dacă sînt absolut proaspete și sănătoase. Pentru fructe am mai adăuga că nu trebuie să fie prea coapte.

● În al doilea rînd intervine ca o condiție de bază pentru reușită, curățenia. Atît fructele, cît și legumele alese, cît și vasele în care se prepară și se păstrează trebuie spălate cu multă atenție. Borcanele în care se păstrează conservele se opăresc cu apă clocotită și apoi se usucă bine.

● Nu e prea indicat să folosim, la închiderea borcanelor, cauciucuri vechi pe care le-am utilizat cu un an în urmă. În orice caz, înainte de a le așeza pe gura borcanelor, aceste cauciucuri trebuie să fie unse puțin cu o grăsime vegetală.

● Să nu se umple niciodată borcanele pînă sus. Să se lase cel puțin 2 cm între conținut și capacul borcanului.

● În cazanul de sterilizare borcanele să se introducă în apă clocotită, iar timpul de fierbere să se calculeze din momentul cînd apa a dat în clocot — nu din clipa introducerii borcanelor.

● Cînd scoatem borcanele din baia de sterilizare, să le așezăm pe o masă de lemn, sau pe suporturi de hîrtie — nu pe plita mașinii de gătit sau pe ceva de metal — și să le înfășurăm în cîrpe pînă se răcesc.

● Păstrarea borcanelor cu conserve se face în locuri potrivite, ferite de lumină, de căldură și de umezeală.

● În sfîrșit, cînd deschidem un borcan, să-l consumăm repede. Un borcan deschis nu rezistă mai mult de 48 de ore iarna și 24 ore vara.

*

Respectați cu strictețe aceste reguli de amănunt, precum și indicațiile exacte ale rețetelor și veți vedea că toate conservele reușesc.

Poșta Redacției

VICTOR SALZMAN—TURDA. Vom satisface dorința dv., publicînd în unul din viitoarele noastre numere un material despre celebrul cîntăreț Șaliapin.

SANDA LINIȚCHI — TURDA. Actrița care vă interesează se numește Alla Larionova. Regretăm, dar nu putem verifica dacă este aceeași persoană cu prezentatoarea modelelor de care ne întrebați.

MOLDOVAN VIORICA —CLUJ. Vom continua să publicăm portrete ale actorilor străini, de celebritate mondială.

MEDY MEDELEANU — CONSTANȚA. În unul din numerele viitoare ale „Flacării", veți putea citi și o scurtă prezentare a compozitorului de care vă interesați.

VREMEȘ VIORICA — VASLUI. Revista noastră a publicat cu cîteva numere în urmă un material despre Gérard Philippe, însoțit de mai multe fotografii.

GRIG. ZINCOVSKI — OR. STALIN. Vă mulțumim pentru invitație, căreia, pe măsura posibilităților, îi vom răspunde.

ȘTEFAN ANDRONACHE — TECUCI. „Flacăra" va publica în continuare reproduceri după picturi de valoare, precum și portrete ale actorilor de film cunoscuți pe plan mondial.

ȘTEFAN M. TARA — LOCO; CTIN BABEAN — LUGOJ; I. PORUMB — ORADEA.

Am luat notă de propunerile dv.

PAUL REZEANU — TURNU MĂGURELE. Regretăm că deocamdată nu avem posibilitatea de a vă trimite exemplarele ce vă lipsesc. Vom include în planul nostru propunerile trimise.

VICTOR JIMBORI — TR. MĂGURELE. Careul trimis are greșeli care îl fac nepublicabil. Mai încercați.

T. JERULESCU — LOCO. „Săritura" e foarte facilă din cauza cifrei 23. Asociația de litere din careu dă loc la confuzii. (Vezi cuvîntul din ultimul rînd al careului).

MODA

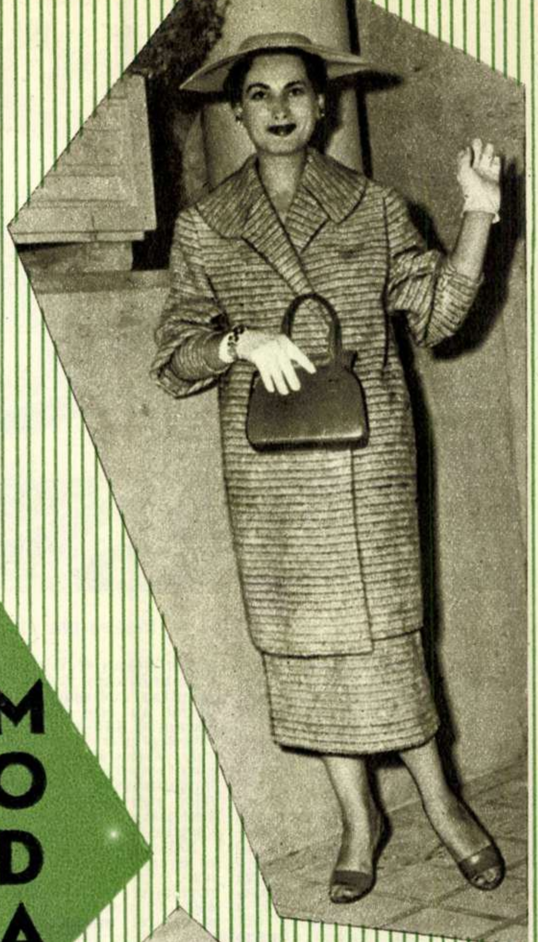

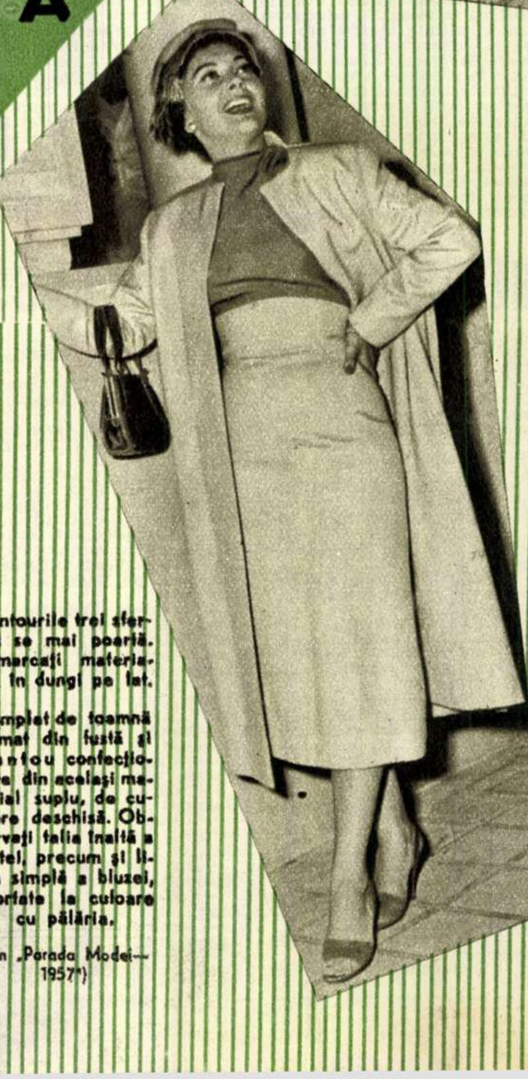

Mantourile trei sferturi se mai poartă. Remarcați materialul, în dungi pe lat.

Complet de toamnă format din fustă și mantou confecționate din același material suplu, de culoare deschisă. Observați talia înaltă a fustei, precum și linia simplă a bluzei, asortate la culoare cu pălăria.

(Din „Parada Modei— 1957")

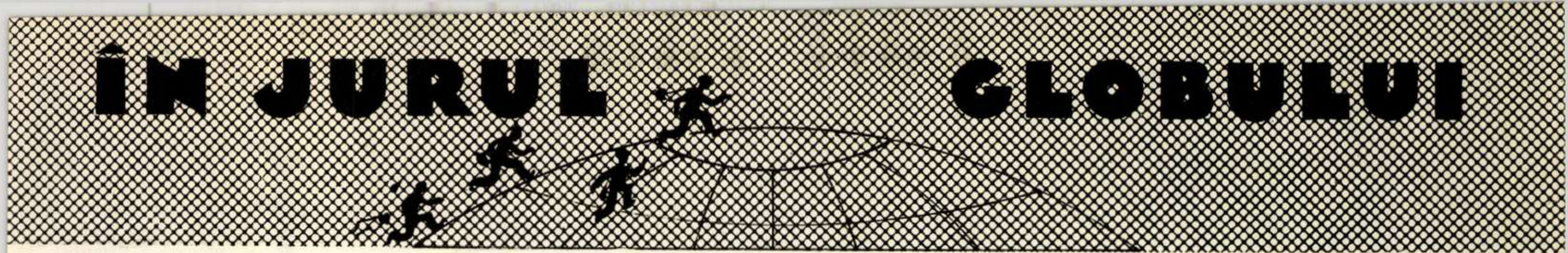

ÎN JURUL GLOBULUI

TELEVIZORUL CU ECRAN MARE. Televizoarele „Moskva", create pentru cluburi și palate de cultură, oferă un ecran mărit de 90 × 120 cm.

TELEVIZIUNE ÎN TEMNIȚĂ... Nu ca să alunge plictiseala deținuților, ci pentru întărirea pazei. Inchisoarea centrală din Huston (S.U.A.) a fost înzestrată cu un sistem special de televizoare, pentru supravegherea principalelor puncte prin care s-ar putea produce evadări. →

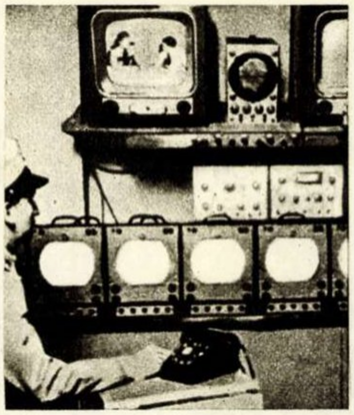

O NOUĂ LINIE ELECTRIFICATĂ. Recent a fost inaugurată în R.P. Polonă o nouă linie ferată electrificată, lungă de 344 km. Construcția și electrificarea ei s-au realizat într-un timp record. ↓

WARSZAWA-SLĄSK

CARAMBOL! Ciocnirea dintre un autocamion de 15 tone și un hipopotam — în Camerun — s-a soldat cu răsturnarea autocamionului — din fericire, fără a face victime în rîndul pasagerilor.

CU ADEVĂRAT INTRAT ÎN PĂMÎNT. Acest accident, puțin obișnuit, s-a produs nu demult pe străzile orașului Bruxelles. Cauza pare a fi o prăbușire de teren, survenită în urma ploilor torențiale ce au căzut aci. →

SALTUL MORȚII? O mulțime de trecători s-au adunat deunăzi în fața unei clădiri înalte din Viena, urmărind cu groază saltul în gol al unui sinucigaș. Prezența salvatoare a pompierilor n-a scutit de emoție pe cei de jos. Pînă la urmă, însă, ei au aflat că totul nu era în fapt decît repetiția unei scene dintr-un nou film.

↑

BUCURIA CASIERIȚELOR! — A fost pricinuită de un avocat danez, care a inventat o interesantă casetă de sortat monede. Nici că se poate un mijloc mai practic pentru reducerea timpului pe care casierițele de pretutindeni sînt silite să-l irosească zilnic, la închiderea magazinelor sau instituțiilor, pentru sortarea puzderiei de monede de diferite valori. Caseta cu șapte rafturi înlocuiește această muncă, clasînd banii cu iuțeală uimitoare. Casierițelor nu le rămîne decît să clatine caseta, asemenea unei site prin care se cerne mălai... În fotografie, inventatorul agitîndu-și caseta.

O „CAPODOPERĂ" CARE NU GĂSEȘTE CLIENȚI... Arhitectul australian Peter McIntyre este autorul acestei „case", pe care a botezat-o Steaua. Din lipsă de clienți, a trebuit să se mulțumească să locuiască el singur în ea. Evident, în așteptarea consacrării... →

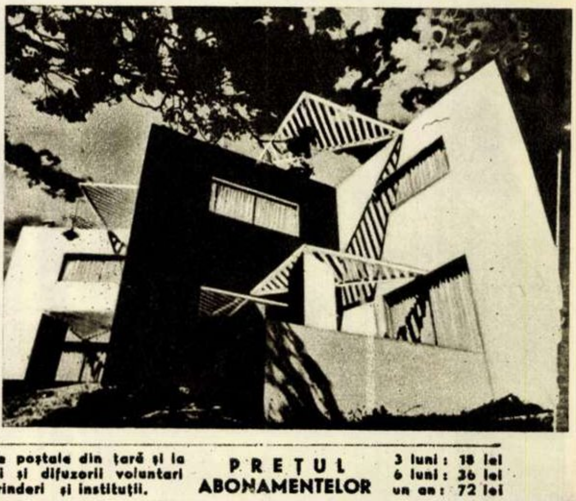

Eroina vestitului roman al lui Flaubert „Doamna Bovary", scris acum un veac, a inspirat de curînd pe scenariștii francezi Jean Aurenche și Pierre Bost. Filmul va fi regizat de Henri Verneuil, care se pare că o vizează pentru rolul principal pe Michele Morgan.

Copiii pierduți – se intitulează un nou film al studiourilor cinematografice cehe, pe care-l realizează doi tineri regizori — Brdecka și Makov. Inspirîndu-se dintr-o întîmplare adevărată, petrecută în timpul veacului al XVIII-lea, filmul denunță războiul și ororile lui.

Renumitul ghitarist argentinian Atahualpa Yupanquy, care a vizitat acum cîțiva ani țara noastră, a compus muzica noului film argentinian „O inimă caută dragoste", realizat de Roman Vinely Barrete după romanul „Corro bavo" al aceluiași Yupanquy.

Aventurile captivante ale romanului lui Jules Verne „În fața steagului" sînt transpuse pe ecran de regizorul ceh Karel Zeeman, în studiourile de la Gottwaldow. Filmul va fi unic în genul lui, deoarece Zeeman și-a propus utilizarea colectivă a marionetelor, desenelor animate și actorilor, îmbinînd posibilitățile variate ale acestor diferite procedee cinematografice.

Noul film al regizorului german Arthur Maria Rabesam, care a realizat „Căsnicia drului Danwitz", se numește „Călărețul norocos" și este o mușcătoare satiră la adresa marii burghezii din Germania occidentală. Echipa de actori cuprinde din nou pe colaboratorii din filmul precedent: Heidemarie Hatheyer, Eva Kotthaus și Paul Hubschmidt.

Una din cele mai populare opere clasice coreene, „Legenda fortăreței Sa-Do", a fost transpusă pe ecran de producătorii din R.P.D. Coreeană, care au păstrat cu fidelitate atît desfășurarea muzicală, cît și admirabilele dansuri tradiționale ale lucrării.

La filmele biografice vine să se adauge încă unul, pe care îl va turna în Franța regizorul Jacques Becker și care va repovesti viața pictorului Amedeo Modigliani, italian de origine, dar a cărui creație e legată strîns de cartierul Montmartre din Paris. Filmul va fi intitulat „Cei din Montmartre" și în rolul lui Modigliani va putea fi văzut Gérard Philippe.

REDACȚIA: BUCUREȘTI PIAȚA SCÎNTEII Căsuța Poștală 3507 of. 33 Tel. 7.60.10 Int. 1744
ABONAMENTE: la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.
PREȚUL ABONAMENTELOR 3 luni: 18 lei 6 luni: 36 lei un an: 72 lei
PUBLICITATEA: Telefon 7.60.10 interior 1786. Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază. Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii

①

INDI

E un lucru ştiut: dintotdeauna spectatorul a încercat o atracţie puternică spre lumea aşa-zisă magică a filmului, dintotdeauna a încercat să afle şi să-şi explice tainele acestei miraculoase arte care prinde viaţă pe îngusta fîşie de celuloid ce se proiectează pe pătratul de pînză albă. O curiozitate nevinovată şi legitimă. Dar cred că mulţi ar suferi o amară dezamăgire aflînd că „misterele“ acestea cinematografice ascund, de multe ori, o foarte prozaică şi migăloasă —dar ingenioasă — muncă tehnică; că figura chipeşului june-prim e mult corijată de machior şi că, după cîteva scene, ea trebuie refăcută, întrucît căldura reflectoarelor a topit pur şi simplu grima. Chiar cu riscul de a spulbera iluziile liceenilor naivi, ne-am hotărît să vă dezvăluim cîteva din acele „taine“ de loc taine, ale studiourilor cinematografice, şi am ales pentru aceasta una din cele mai celebre case de filme din lume: „Mosfilmul“.

În lunile trecute exterioarele studioului îţi puteau

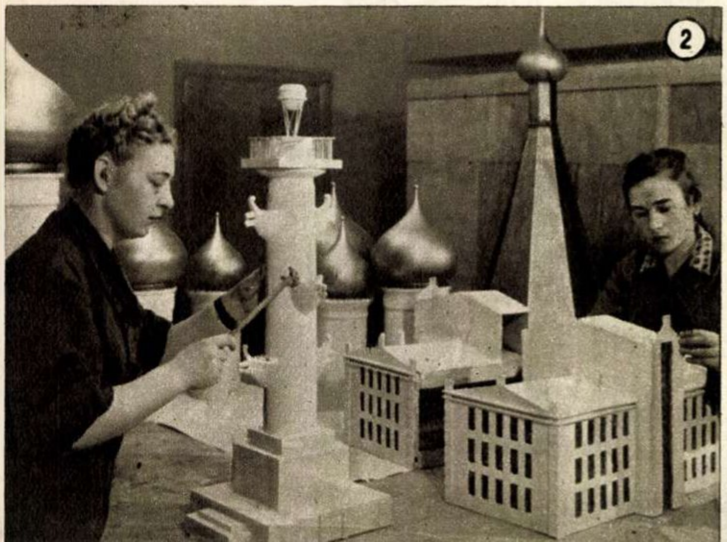

②

③

SCREŢII

cinematografice

Fotoreportaj de A. GUBANOV (Moscova)

sugera orice, numai lumea creatoare de ficţiuni artistice a cinematografiei, nu: o febrilă acţiune de ridicare a unor noi clădiri — lîngă masiva clădire a „Mosfilmului“ construită la începutul anului 1930 — utilarea celor eliberate din schele cu utilaj ultra-modern (ziduri impermeabile la sunet, săli de proiecţie, plafoane mobile, platouri uriaşe) dau „Mosfilmului“ aparenţa unei gigantice întreprinderi industriale. Din această complexă şi uriaşă „fabrică“ modernă vor ieşi, într-adevăr, produse din cele mai preţioase ale muncii omeneşti: cele cîteva zeci de filme anuale, care vor fi apoi proiectate pe ecranele cine ştie cărei metropole sau cătun din cine ştie care continent.

Fotografiile corespondentului nostru moscovit A. Gubanov sînt — dacă vreţi — atotputernicul „Sesam, deschide-te“, cu ajutorul căruia vom putea pătrunde în spatele uşilor pe care scrie categoricul „Intrarea scrict oprită“. Să le privim deci, fără a fi nevoiţi să păşim încetişor şi să vorbim în şoapte.

1) Cît de ciudată e apariţia beretului şi a vestei de lucru, în mijlocul acestor rochii de epocă, coafuri cu pene, barbişoane şi fracuri! În film, însă, nu-l veţi putea vedea niciodată pe regizorul G. Roşal, pe care fotoreporterul l-a surprins într-una din intervenţiile sale făcute pe parcursul filmării „Calvarului“; cel mult, îi veţi citi numele pe generic.

2) Uluitoarea capacitate de sugestionare pe care o deţine Kio pare a nu fi cu exclusivitate apanajul său. Aceste două femei cu atît de modestă înfăţişare vă vor convinge că micile case de hîrtie şi scîndurele, că aceste cupole din carton aurit pe care le vedeţi în fotografie sînt nişte impresionante clădiri autentice din beton, cărămidă şi fier. Fireşte, nu acum, cînd priviţi indiscreta fotografie de faţă, luată în atelierul de machete şi butaforie al „Mosfilmului“, ci cînd veţi vedea pe ecran filmele „Calvarul“ şi „Afanasi Nikitin“. Filmate la distanţa cuvenită, ele vă vor da iluzia cuvenită.

3) „... Iar valurile mării se sparg liniştite de mal, în timp ce briza adie răcoritor din larg“. Şi în timp ce crainicul va rosti cuvintele de mai sus (sau, mă rog, altele, dacă acestea nu vi se par suficient de poetice), iar urechea dv. va prinde, într-adevăr, tălăzuirea mării, numai un spirit cu totul şi cu totul prozaic îşi va putea imagina că, în realitate, zgomotul a fost produs în mai sus arătata... cadă de baie.

4) „Băiatul de gutapercă“ — un titlu atrăgător de film, cu o muncă pregătitoare la fel de interesantă: pentru acest film, sculptoriţa R. Guseinova lucrează statuia pe care o vedeţi în fotografie.

5) Acest costum aparţinînd unei epoci de mult trecute are o vechime de... o jumătate de oră. Proaspăt adus din atelierele de croitorie ale studioului, el trece sub exigentul control al pictorului K. Efimov, cunoscut creator de costume.

Trebuie să încetăm a rosti al nostru „Sesam, deschide-te“, pentru că nu ne-ar ajunge paginile unei reviste întregi, dacă am oferi imagini din toate încăperile „Mosfilmului“ şi despre munca uriaşei sale armate de lucrători, deţinînd peste 100 de profesiuni. Cîteva informaţii despre peliculele aflate în prezent pe platourile sale de filmare ar fi poate mai interesante.

Precum aţi putut afla din fotografii, Grigori Roşal, cel mai în vîrstă regizor sovietic (creator al remarcabilelor filme „Nopţi la Petersburg“, „Mussorgski“, „Volniţa“), lucrează în prezent la transpunerea cinematografică a trilogiei lui Alexei Tolstoi „Calvarul“, un film amplu, în două serii. Interpreta rolului principal, tînăra actriţă Rufina Nifontova, a debutat acum doi ani în „Volniţa“, tot sub îndrumarea regizorală a lui Roşal, şi se pare că realizează în „Calvarul“ o creaţie deosebită, alături de partenerii ei Vladen Davîdov şi Nikolai Griţenko. Filmul acesta, evocînd şi evenimente din anii Marii Revoluţii, face parte din seria de filme pe care „Mosfilmul“ o închină aniversării celor 40 de ani de la Revoluţia din Octombrie şi dintre care cităm: filmul în culori „De la Februarie la Octombrie“ în regia lui Mihail Romm, „Comunistul“ (regizor Iuli Raismann), „Torentul de fier“ (regizor Efim Dzigan).

În cele trei pavilioane noi ale „Mosfilmului“, cunoscutul regizor V. Petrov (realizator al filmelor „Petru I“, „Revizorul“, „Furtuna“ şi altele) dă viaţă unui vechi vis al său şi anume ecranizării nuvelei lui Kuprin, „Duelul“.

Ţinem a nu dezvălui chiar toate planurile şi „tainele“ „Mosfilmului“. Nu de alta, dar nu am mai lăsa nici o iluzie celor ce vor să creadă totuşi în farmecul „magic“ al culiselor cinematografiei, fără a înţelege că farmecul acesta constă doar într-o muncă pasionată, febrilă, creatoare, de neîntrerupte şi chinuitoare căutări şi oferind cu generozitate mari satisfactii

④

⑤

O delegaţie a Partidului republican al radicalilor şi radical-socialiştilor din Franţa, în frunte cu Edouard Daladier, vicepreşedinte al partidului şi preşedinte al grupului parlamentar al radical-socialiştilor, a întreprins recent o vizită în Uniunea Sovietică. În fotografie: delegaţia vizitînd cabinetul de lucru al lui V. I. Lenin de la Kremlin.

YR-ILD
Transporturile Aeriene Romîne

La invitaţia Marii Adunări Naţionale a R. P. R. a sosit într-o vizită de prietenie în ţara noastră o delegaţie a Adunării Populare a R. P. Albania, condusă de Pilo Peristeri, vicepreşedinte al Prezidiului Adunării Populare a R. P. Albania, membru supleant al Biroului Politic şi C. C. al Partidului Muncii din Albania, preşedintele Consiliului Central al Sindicatelor din Albania.

fotocronica FLACARII

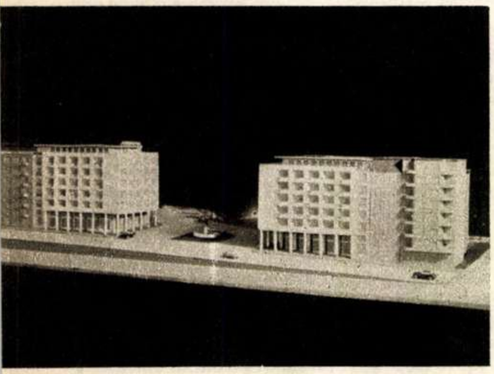

←La Budapesta, pe locul fostei case a regentului de pe Martirok-utja, dărîmate în timpul războiului, se ridică în prezent o impunătoare construcţie, care va cuprinde 64 de apartamente. În fotografie: macheta noii construcţii.

Biata trudă a ocupanţilor britanici din Cipru de a face să dispară inscripţiile antiimperialiste de pe ziduri şi şosele!... În fiecare dimineaţă îi aşteaptă asemenea „surprize" →

Borough of Paddington
MOSCOW ROAD W.

O echipă mixtă sovieto-engleză, condusă de un specialist al televiziunii sovietice, turnează în prezent la Londra o serie de filme documentare ce urmează a fi prezentate spectatorilor sovietici. În fotografie: se filmează pe Moscow Road-Paddington.

Poporul japonez, care a suferit cel mai mult de pe urma ucigaşei arme atomice, se ridică cu tot mai multă vehemenţă împotriva pregătirilor imperialiste de dezlănţuire a unui măcel atomic. În fotografie: aspect de la una din recentele demonstraţii prin care populaţia japoneză cere interzicerea armelor atomice şi cu hidrogen.

←După o dezbatere de patru zile, tribunalul din Kempten a dat la sfîrşitul lui august sentinţa în procesul celor trei militari, consideraţi vinovaţi de moartea celor 15 recruţi ai armatei lui Adenauer, în cursul unei aplicaţii militare. Este vorba de locotenentul-major Sommer şi subofiţerii Schaffler şi Julitz. Julitz a fost condamnat la 8 luni închisoare cu suspendarea pedepsei, iar Schaffler şi Sommer au fost achitaţi.

Cu alte cuvinte, nimeni nu a primit nici o pedeapsă... Atît valorează viaţa a 15 tineri în republica lui Adenauer.

05
Bibl. Reg.

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACARA

REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ
ȘI LITERAR-ARTISTICĂ

Nr. 26 (123)
Anul VI
28 sept. 1957

Temă de luptă —
cintec de viață.
Fotoreportaj
de A. LOVINESCU
pag. 2-3

TEMĂ DE

Fotografii de A. LOVINESCU

fotoreportajul SĂPTĂMÎNII

Un bun ostaş, disciplinat, cu o desăvîrşită pregătire fizică şi de luptă; un dîrz şi înflăcărat patriot, gata oricînd să-şi dăruiască toate forţele — la nevoie şi viaţa — apărării Republicii Populare Romîne; un cetăţean demn, instruit, iubind viaţa, munca, creaţia... Un bun ostaş, un bun cetăţean...

Iată ce virtuţi sădeşte armata noastră nouă în sufletele tinerelor vlăstare încredinţate ei.

Închinăm Zilei Forţelor Armate ale R. P. R. aceste cîteva imagini din viaţa ostăşească prinse de reporterul nostru pe de o parte pe terenul de instrucţie în timpul unei teme de luptă, iar pe de altă parte urmărind pe cîţiva dintre executanţii temei în orele lor de repaus..

↑ E duminică. Învoit să meargă acasă, soldatul Gachi Dorel îi povesteşte bunicii...

...despre măiestria militară.

„Dragă Elena" — îi scrie soţiei sale, soldatul Enescu Mihai — am primit scrisoarea ta şi tovarăşul comandant m-a învoit să vin acasă să semnez pentru colectivă..."

...Cu cîtă ardoare învaţă soldatul Enescu Mihai să lupte pentru apărarea patriei, a pămîntului său. Al său pentru totdeauna...

←

Să nu vă închipuiţi cumva că, aruncînd o privire şăgalnică unor fete în Cişmigiu...

...ochii celor doi ostaşi vor fi mai puţin atenţi la mitralieră.

←

Pe cîmpul de instrucţie şi caporalul Zaharie Matei este felicitat în faţa frontului pentru exemplara lui comportare în timpul temei ..

...Curînd după aceea Zaharie Matei execută o treabă extrem de plăcută: o mică modificare la epolet, deoarece caporalul Zaharie Matei a devenit *sergentul* Zaharie Matei.

↓

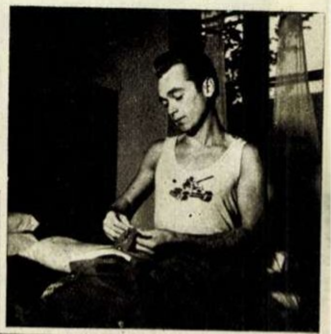

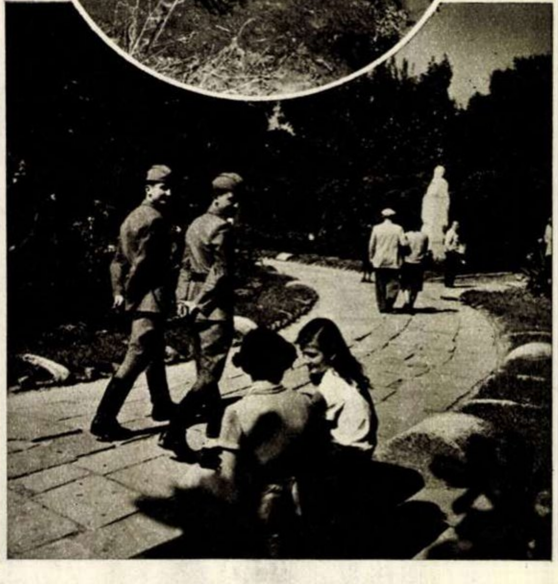

LUPTĂ - CÎNTEC DE VIAȚĂ

↑ Între lt. maj. Iordana Ioan și sergenții Tătaru Gheorghe și Deculescu Vasile s-a legat o strînsă prietenie. Împreună își aleg noi cărți pentru citit...
...și împreună execută unul din momentele temei de luptă.

Istorie

de Nicolae TĂUTU

Pe largul Mureș unde treceau prin foc pandurii,
În vadu-n care rana, din umăr, mi-am spălat,
Pluteau bronzate zale din inima pădurii,
Armure lungi de frunze prin valul înspumat!

În curgerea lor lină păreau că-s batalioane
–Cum se-ndreptau atuncea spre Oarba, la asalt–
Zăream iar pistolarii trecînd printre bulboane
Sau opintind la brandturi pe mal abrupt și-nalt.

Și căutam în undă pe cei ce odinioară,
Pe-atîți ce-n fundul apei cu toamna au rămas,
Unul mi-a dat o pîine, un altul o țigară,
Al treilea privirea-i din cel din urmă ceas!

Cerneam bătrîna matcă, în suflet să-mi rămînă
Relicvele de-atuncea, ca aurul de soi,
Și sclipitorul prund l-am înălțat în mînă,
De a luminat cîmpia departe – pînă-n noi!

Azi apele-nspumate îmi par că-s oseminte,
Sfioasă, dimineața le-acoperă ușor,
Iar soarele se-nclină plecînd fruntea-i fierbinte
Să le sărute urma subțire ca un nor!

Cînd, după marș, ostașii beau apa argintie,
Întinși pe locul unde părinții au căzut,
Par Feți-Frumoși sorbind din apa veșnic vie
Iar Mureșul pocalul etern și ne-nceput!

← Se numește soldat Comanici Nicolae și e glumețul companiei...
→ Dar pentru seriozitatea cu care muncește în timpul temei poate fi dat exemplu.

↑ Două bilete pentru ora 5...
Un film bun e binevenit...

...după orele de încordare din timpul exercițiului de atac.

Strategie combinată: la masa de șah, atac...
...și pe cîmpul de instrucție, contraatac. ↓

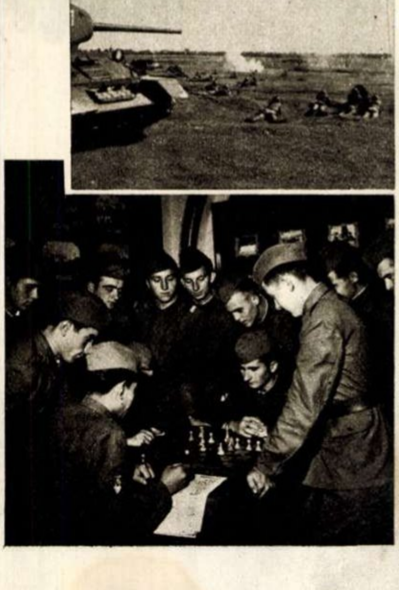

Ura! — un îndemn la atac...
...și un cîntec de luptă pentru viață, pentru pace. →

foto CRONICA

Eminentul veteran al mișcării muncitorești franceze și internaționale Marcel Cachin a fost distins cu Ordinul „Lenin" pentru neobosita și îndelungata sa activitate pusă în slujba prieteniei franco-sovietice. În fotografie: Marcel Cachin și soția sa, la redacția „L'Humanité"

La sediul din New York al Organizației Națiunilor Unite se desfășoară de două săptămîni dezbaterile celei de a 12-a sesiuni a Adunării Generale O.N.U. În fotografie, un aspect de la ședința de deschidere a sesiunii.

D. BITTAR, ministru de Externe al Siriei, a demascat în cadrul unei conferințe de presă campania dușmănoasă dusă împotriva țării sale de puterile imperialiste, în cap cu S.U.A. „Doctrina Eisenhower — a spus Bittar — nu a putut abate Siria de pe calea ei independentă".

O delegație comercială sovietică a sosit la Tokio pentru negocierea unui acord comercial

Frontierele maritime ale R.P. Chineze sînt apărate cu strășnicie și de unitățile flotei de război chineze. În fotografie, un submarin chinez în larg.

PROF. MORITAKI din Hiroșima, unul dintre supraviețuitorii dezastrului atomic din 1945, a vizitat zilele acestea Germania occidentală, ca trimis al mișcării japoneze pentru încetarea experiențelor cu armele nucleare.

ARMSTRONG, vestitul solist de jaz american care a împlinit deunăzi vîrsta de 50 de ani, a fost invitat să concerteze în U.R.S.S. Departamentul de Stat al S.U.A. i-a refuzat însă viza respectivă.

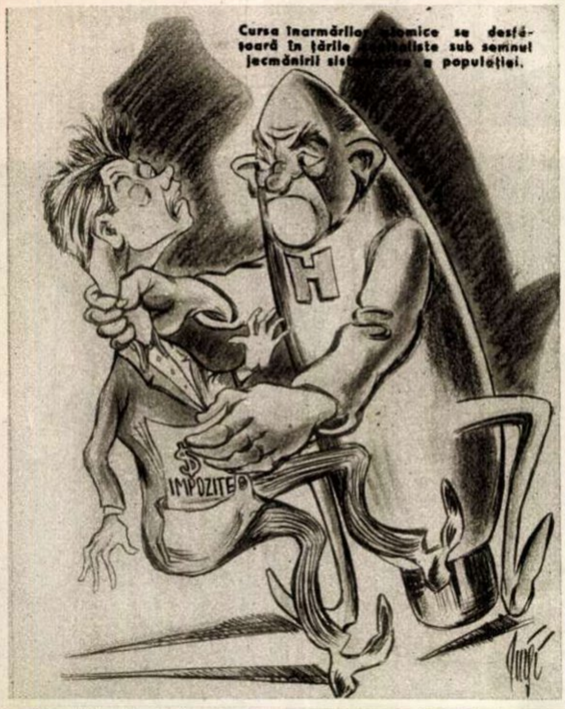

Cursa înarmărilor atomice se desfășoară în țările capitaliste sub semnul jecmănirii sistematice a populației.

Banii și viața!

20 de vase pescărești au luat parte la o demonstrație navală de protest împotriva faptului că manevrele de război N.A.T.O. prejudiciază pescuitul în regiunea Knechtsand (coasta de nord a R. F. Germane). În fotografie, mulțimea, pe țărm, își manifestă solidaritatea cu pescarii. →

DJN
DJN
Cuxhaven
Keine Bomben Knechtsand

Acum 40 de ani

BATALIONUL REVOLUȚIONAR ROMÎN DE LA ODESA

Mă aflu în camera de consultații a Arhivei Institutului de Istorie a Partidului. În fața mea, pe masă, se află mape cu documente — îndeosebi manifeste, ziare și fotografii — care înfățișează episoade din învolburarea oceanică a neuitatului an 1917.

Fotografiile îmi oferă prilejul să întîlnesc chipurile unora dintre cei peste o mie de fii ai poporului nostru ce s-au înrolat voluntar, în ianuarie 1918, în Batalionul revoluționar romîn de la Odesa.

Neasemuit de frumoase, de tari, au fost zilele acelei ierni pentru romînii aflați în Odesa revoluționară. Licărul ochilor avea tăria torței aprinse ce spintecă bezne, dar și dorul de cei de acasă, înlănțuiți încă de o stăpînire nevrednică și ticăloasă.

Spiritul de revoltă și de acțiune ce sălășluia în inimile năpăstuiților romîni aflați în pribegie și-a găsit descătușarea în Odesa sovietică.

La mitinguri și manifestații, în paginile gazetei „Lupta“, în manifeste, întrebările care sfredeleau și chinuiau inima și conștiința oamenilor aflau răspuns: *„Conducerea țării trebuie luată din mîna dușmanilor poporului... La arme!... Veniți cu toții în primul Batalion revoluționar romîn... Soldați, muncitori și țărani! Adunați-vă cu toții în jurul steagului roșu al libertății, dreptății și frăției dintre popoare... Voi sînteți făuritorii Romîniei de mîine, libere și democratice. Veniți la lupta cea mare, la lupta cea dreaptă, pentru doborîrea regelui și oligarhiei romîne... Trăiască revoluția!“*

În localul unui liceu din strada Prohorovskaia, aflată în cartierul Moldovanka, înspre gara de mărfuri a Odesei, cartier cu tradiții revoluționare, acolo a început, spre mijlocul lui ianuarie 1918, organizarea Batalionului revoluționar romîn. Zi de zi veneau, manifestînd pe străzile și bulevardele marelui oraș, grupuri de voluntari care cereau să fie înscriși în această formație militară revoluționară a proletariatului romîn — întîia în istoria poporului nostru. Pînă către sfîrșitul lunii, batalionul — batalion de infanterie — se afla, în bună parte, bine echipat și în mare măsură înarmat. Chiar și în această fază a organizării batalionul a început să participe la acțiuni coordonate de comandamentul Gărzilor Roșii din Odesa, printre care și aceea de lichidare a atacurilor contrarevoluționare ale bandelor naționaliste ucrainene ale lui Skoropadski.

Cleștele intervenției străine își îndrepta ghiara împotriva Odesei sovietice: dinspre Bender (Tighina) — trupele lui Ferdinand, Brătianu et Comp.; dinspre Jmerinka — puhoiul armatelor austro-germane.

La Bender un detașament al batalionului a intrat în luptă alături de unitățile Armatei Roșii. Susținute de tirul artileriei unui tren blindat, unitățile revoluționare au trecut podul de peste Nistru și, dînd peste cap rezistența trupelor cotropitoare, au izbutit să elibereze orașul.

Aproape simultan cu această luptă grea — dușmanul era numericește cu mult superior — un alt detașament al batalionului, cot la cot cu unitățile Armatei Roșii, a luptat eroic la Slobodka, punînd stavilă de foc înaintării armatelor austro-germane.

Plină de învățăminte — învățăminte deosebit de dureroase pentru voluntarii batalionului — a fost noua ticăloșie a burghezo-moșierimii din țara noastră: guvernul de la Iași (antantofil), în înțelegere cu guvernul de la București (germanofil), a lăsat drum liber armatelor germano-austriace să treacă peste teritoriul Romîniei (Galați-Reni) pentru a invada teritoriul Statului Sovietic, pentru a strangula cît mai repede Odesa sovietică. Din cauza acestei ticăloșii Odesa trebuia evacuată.

Înainte de a se îmbarca pe vaporul „Dacia“, care se îndrepta spre Feodosia, voluntarii batalionului au străbătut, în frunte cu fanfara lor, sub flamuri roșii fîlfîinde, largile bulevarde ale orașului. De data asta însă manifestația lor era lipsită de exuberanța obișnuită. În acordurile fanfarei răzbătea tristețea doinei. Voluntarii pășeau într-o cadență încetinită. Între oțelele a sute de baionete, încadrate în flamuri roșii de care atîrnau panglici de zăbranic negru, umerii voluntarilor batalionului purtau zeci de sicrie. În sunetele marșului funebru revoluționar, batalionul romîn de la Odesa mărșăluia spre parcul din preajma gării centrale a Odesei, spre a încredința pămîntului pe eroii săi căzuți în aprigile lupte de la Bender și Slobodka...

Clocotul salvelor trase peste proaspetele morminte se ridica asemenea unui ecou al viitoarelor lupte de pe fronturile de apărare ale întîiului stat socialist, ecoul luptelor grele pe care voluntarii batalionului le vor purta în rîndurile Armatei Roșii, dovedind astfel simțămintele adevăratului lor patriotism și atașamentul la frontul internaționalismului proletar.

Iosif H. ANDRONIC

Batalionul revoluționar romîn întrunit la un miting, pe cheiul mării, la Odesa.

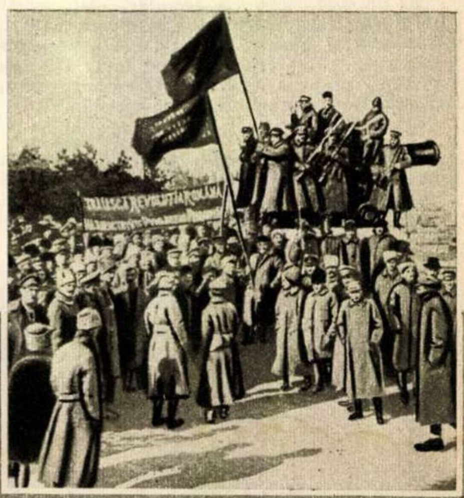

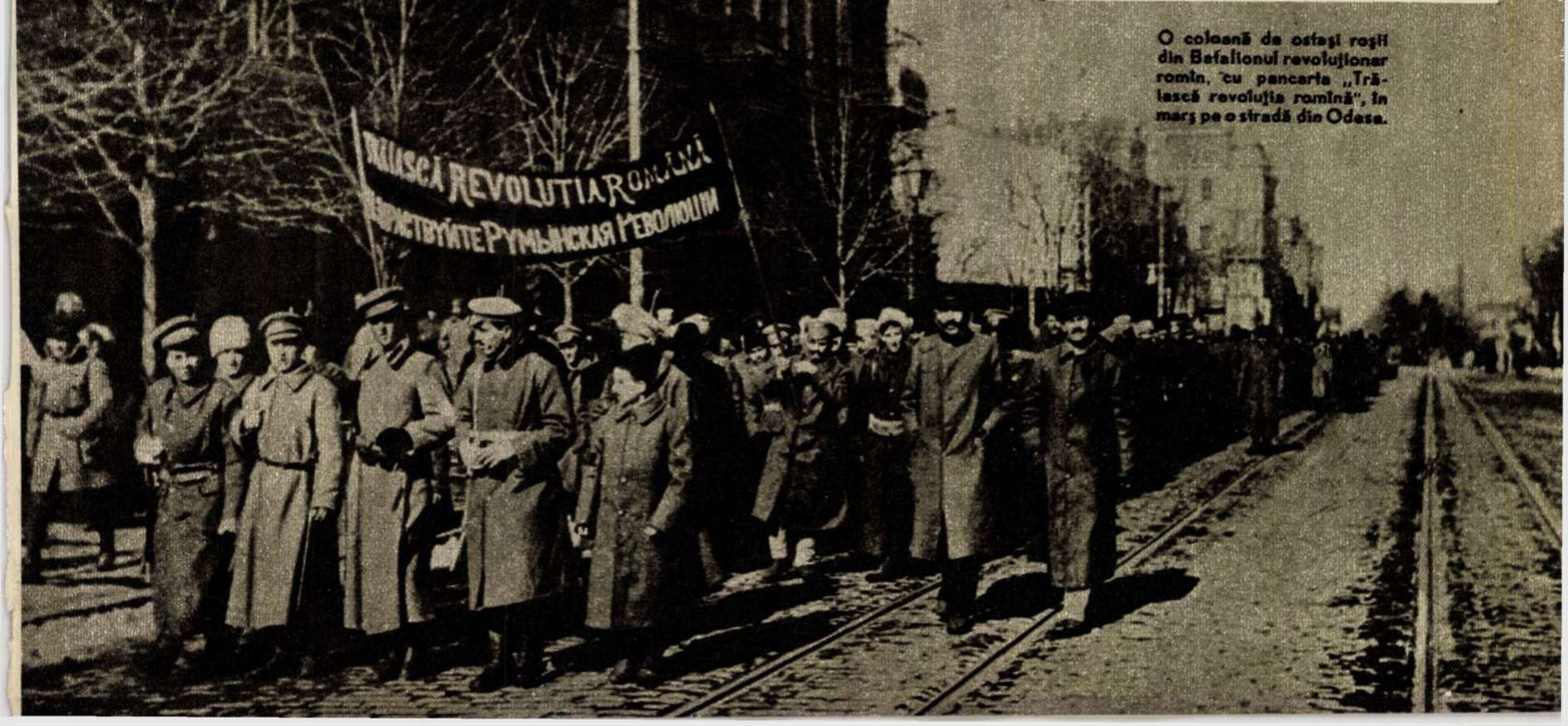

O coloană de ostași roșii din Batalionul revoluționar romîn, cu pancarta „Trăiască revoluția romînă“, în marș pe o stradă din Odesa.

Cetățenilor Republicii Populare Romîne le sînt asigurate:

„Dreptul la odihnă; punerea la dispoziția oamenilor muncii a caselor de odihnă, sanatoriilor și instituțiilor de cultură" (art. 78).

„Asistență medicală gratuită acordată celor ce muncesc și punerea stațiunilor balneare și climaterice la dispoziția oamenilor muncii" (art. 79).

„Concedii cu plata salariului femeilor însărcinate; maternități, creșe și cămine de copii" (art. 83).

(Extrase din Constituția R.P.R.)

UN OM grăbit...

Iată-mă-s, tovarășe secretar de redacție!... Reportajul?... Gata și el. Dar nu l-am mai făcut eu... Cum?... Stai să vezi!

M-am dus la Atelierele Grivița-C.F.R. Pînă aicea, bine... Acolo, zgomot de mașini, forfotă, macarale, ciocane... Ateliere, ce mai încoace, încolo! Oamenii tocmai ieșeau din schimb. Vasăzică, bine și pînă aici. M-am dat în vorbă cu ei. Unora le mai ardea de-o tacla. Altora, nu. Ăl mai grăbit se arăta unul ocheșiu, nu prea înalt, cu șapca aruncată nițeluș pe ceafă. Dau să-i spun o vorbă. El — nimic.

— Nu vezi c-am treabă? — zice.

Zic:

— Treabă ai avut pînă acuma.

— Aș! Ce știi dumneata? Am terminat una, încep alta...

— Bine, bine, dar o vorbă-două, acolo, putem schimba.

— Mă tem că nu! Am ceva urgent. Dau fuga să termin.

Și-mi întinde mîna.

— Stai — zic — atunci te aștept!

Omul începe să rîdă:

— Aștepți dumneata trei luni, aici?

Mă gîndesc: „Să știi că mă ia peste picior". Da' și eu:

— Trei luni? Oho! Atunci chiar că e urgent...

Celălalt pare însă că mi-a ghicit gîndul.

— Dumneata vei fi crezînd că glumesc Dar uite, îți spun: dacă îmi vine azi scîndura, pînă în trei luni n-am ce alege de ea.

— De cine, frate? — fac din ce în ce mai mirat.

— Cum de cine? De casă! Casa mea: două camere, sufragerie, baie, bucătărie...

M-a fulgerat o idee, tovarășe secretar de redacție. Chiar ideea reportajului.

— Îți faci casă? — întreb. Și cum ți-o faci?...

— Asta-i bună! Ți-am spus că sînt grăbit!... Hai cu mine la fața locului...

Și de aici, tovarășe secretar, răspunsurile grăbitului meu interlocutor, pe nume Constantin Niculae, ajustor la secția a IV-a mecanică formează chiar reportajul de față. Dar, reportajul nu-l mai scriu eu. Îl scrie tovarășu Constantin Niculae. Să-i dăm cuvîntul:

Președintele comitetului nostru de întreprindere e tovarășul Turcu. Într-o zi, mă cheamă:

— Ai făcut cerere de împrumut, să-ți faci casă. Uite ici aprobarea. Douăzeci și cinci de mii. În cît timp crezi c-o termini?...

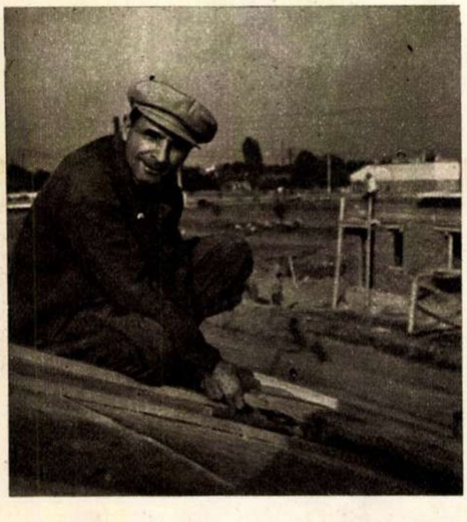

...și după patru luni de zile, iată-mă pe acoperiș. Am ajuns la țiglă...

O dată cu mine, aprobări au mai primit și Petculescu de la tîmplărie, montatorul Popescu, Verban și încă alți șaptezeci și cinci de tovarăși... Muncă, nu jucărie. Care cum ieșeau din schimb, glonț aici, la șantier.

De-un lucru îmi pare rău. În zorul care l-am avut, nu m-am putut duce și eu cu ai mei în cele cîteva excursii organizate de către conducerea atelierelor și comitetul nostru de întreprindere. Excursii tare frumoase. Mi-a povestit Gheorghe Dumitru de la „pompe-aer". Nu l-a costat nimic. Nici pe el, nici pe ceilalți peste o mie, care au fost în excursie... Da' pe unde n-au fost?! La Bușteni, la Poiana Stalin, la Cumpăna

Și, cum îți spun... fă aia, fă aia, nici nu știu cînd a trecut vara. Da' mă rog, am casă? Uite ici! Ziduri de cetate! O cărămidă juma'... Două camere, sufragerie...

Ehe, de cînd îmi doresc eu așa ceva! Pentru că, vezi, nu mai sînt nici eu la prima tinerețe... Încă de copil am deschis ochii pe fabrică... Dac-am muncit? Am robit!... Să-mi fac casă?... Haida-de... N-aveam nici ce băga în oală!

Acum, vorba aia, dacă muncești, te alegi cu ceva. Nu zici c-am fost și la băi!? Dacă! Și fetele amîndouă...

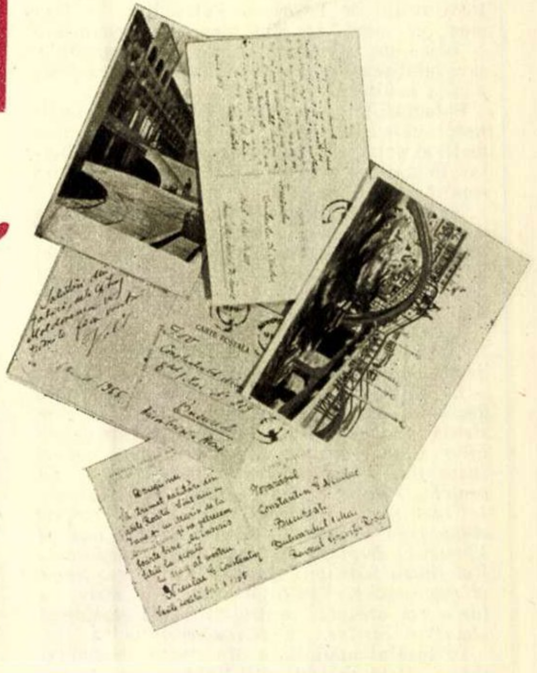

Eu, în timpul ăsta, doar așa, pe la „Club" ce mai dam.

... mai îmi aruncam ochii pe o carte...

... mai un șah...

Dar stai, bine că mi-am adus aminte! Avem un club!... Cinematograf, cu teatru, echipă de dansuri, cu... Na, că ne luarăm cu vorba! (Avem și biliard...)

Sanatoriul l-ai văzut?... Lasă-l pe-ăla de la Vasile Roaită! Ăsta al nostru, de la ateliere. Sanatoriul de noapte, frate...

Ora 1[illegible] în parcul sanatoriului de noapte.

...Aici s-a înzdrăvenit alde Dina Florea de la noi din echipă, Vasile Dumitru de la „biele“, Vlăican de la „cilindre“...

Da, da! S-au făcut şi se mai fac multe. Nu mai departe, colea, la doi paşi de ateliere, pe locul unde în „treizeci şi trei“ femeile muncitorilor, cu copiii în braţe, cereau pîine, e acum casă de naşteri. Alături, creşa şi căminul de zi.

Creşa şi căminul de zi.

Aici omul se opreşte, ca să arunce o privire rîndului de ţiglă proaspăt aşezat. Le mai numără o dată.

— Vezi?—îmi spune pe ton de reproş. Dacă ne ţinem de taclale!... Am greşit socoteala la ţigle.

Am înţeles. Cu alte cuvinte, să-l las să-şi vadă de treabă.

Înainte însă de a pleca, a trebuit să-i făgăduiesc solemn că n-am să lipsesc de la inaugurarea casei.

— Nu cumva să faci să nu vii!—mi-a strigat el din urmă.

★

...Şi acum, tovarăşe secretar de redacţie, cred că reportajul e aproape gata. Vezi, grăbitul meu interlocutor mi-a vorbit de fapt despre ceea ce se cheamă: *salariu social*.

Bineînţeles că aici autorul reportajului — e vorba de tov. Niculae Constantin de la Atelierele Griviţa-C.F.R. — mai trebuia să amintească, dacă n-ar fi avut zorul cu casa (două camere, sufragerie, baie etc.) şi despre policlinică, despre farmacie, despre cantină... Dar, după cum ai aflat şi dumneata, nu mai era chip să lungesc vorba cu el. Ceva mai mult, plecînd de acolo am avut chiar impresia că-i dau o mînă de ajutor.

Silviu GEORGESCU

Fotografii de A. LOVINESCU

La căminul de zi: după somnul de după-amiază, Liliana are veleităţi de primadonă...

La maternitate: — Într-un ceas bun şi... socru mare să te vedem!...

... şi cabinetul nostru dentar: — Gura maaare... Aşa! — Asistenţă gratuită.

O farmacie fără... casă. (Majoritatea medicamentelor se dau gratuit).

La cantină: felul trei, prăjitură cu struguri. Excelentă: 25 de puncte!

Violeta ZAMFIRESCU

Frunză amăruie

Frunză amăruie sufletul mi-ngînă...
Unde-i crinul fluturării, unde-i alba-ţi mînă?
Ciuta mea ce-mi ieşi în cale răscolindu-mi toate
rănile ce par închise, răni nevindecate!

Mîneca ta goală, mîneca ta goală,
n-o să culce niciodată pe-al ei braţ copii!
Şi îţi rîd de frumuseţe ochii viorii!
Şi te joci ca primăvara-n drumul tău spre şcoală!

Răni ce par închise, răni nevindecate!
Înapoi nu ne dă nimeni zilele furate,
anii răstigniţi de bombe şi bătuţi în cuie!

Nu mai vreau să simt pe buze frunză amăruie!

Să-mpart iar bucuriile

Simţeam nevoie de linişte, linişte,
Nu mai voiam pe nimeni aproape,
M-am trîntit pe spate singură-n inişte,
Tăria abia o simţeam printre pleoape.

Cum ţîrîiau în amurgul de iunie
Lăcustele, greierii — lăcustele, greierii.
Pămîntu-mi dezlega parcă din funie
Sîngele, gleznele, umerii, creierii.

Visele, visele-aţipiră sub tîmplă.
Dar gîndul, sătul de răcoare şi miere
Vibră cu putere. Ce se întîmplă?
Prea mare pustiul! Prea mare tăcere!

M-am arcuit şi am ţîşnit în picioare,
Nu puteam, nu, printre morţi să mă număr!
Ce dor, ce dor îmi era de vîltoare.
S-arunc cerul cu stele pe-un umăr,

Să-mpart iar bucuriile o clipă uitate
Îmbrăţişînd oamenii cu mîini de iubită.
Să-mi risipesc sufletul imens în toate.
Neostenită, neostenită!

Liniştea mi-a murit, greiere-n palmă.
Năvălea şi striga iubirea în mine.
Ce sinucidere-i viaţa prea calmă!
Dorul de linişte nu ţine, nu ţine!

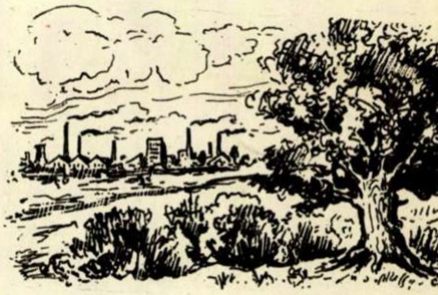

Aurel STORIN

Perspectivă de toamnă

Vor ţine iar cocorii un curs de geometrie
cînd, unghiular, s-or tipări pe cerul sur,
şi vîntul o să-ngîne o tristă melodie,
şi toamna o să plîngă cu frunze, prin păduri.

Pe clape ruginite, furtuna va cînta
concertul ei solemn, ca altădată,
şi arborii de piatră, smeriţi, s-or apleca,
şi piatra va scrîşni îndurerată.

Păduri de crengi uscate s-or jelui în cor.
O mînă nevăzută va da pe cer cu smoală.
... Şi prin acest fantastic şi-autumnal decor,
un prichindel va trece, cu paşi voioşi, spre şcoală.

FIERBE

Note dintr-o călătorie în R. P. CHINEZĂ

Furnalul nr. 3 de la Anșan.

Peisajul se desfășoară monoton de-a lungul șoselei. Ogoarele orezăriilor inundate par o mare mocirloasă. Soarele se ridică leneș, dar dogoritor, pe bolta senină, fără urmă de nor. Vîntul, care adiase de dimineață, a încetat pe nesimțite.

Brusc, locul imensei bălți este luat de dealuri mărunte, acoperite cu livezi. În fața noastră cerul nu mai este albastru ca pînă mai adineauri. O ceața roșietică plutește subțire la orizont. Acolo, deslușim coșurile (sînt o sută la număr, după cum am aflat ulterior) celor optsprezece uzine și treizeci și unu de fabrici care alcătuiesc complexul siderurgic din Anșan.

Șoseaua pătrunde în oraș printre două șiruri de case uniforme. Clădirile sînt lungi, cu un singur cat. Și numai cărămiziul zidurilor netencuite ne dă certitudinea că nu sînt barăci. Aruncînd priviri fugare la răscruci, zărim străzi care se aseamănă cu cea pe care o străbatem. Așa a fost construit de japonezi Anșanul: o aglomerație de cazărmi muncitorești, înșirate una lîngă alta. Fără verdeață, fără ornamente arhitecturale. Pentru chinezi, și atît era „prea mult".

Străbatem o stradă largă, care înconjoară asemenea unui cerc un parc umbros. Este centrul orașului; principalele artere se adună aici ca spițele unei roți imense și tot aici se întîlnesc și se întretaie toate liniile de tramvai și autobus.

După ce ocolim aproape tot parcul, ca și cînd șoferul ar căuta strada cea mai arătoasă care se deschide din acest loc, înaintăm pe un bulevard ce se desfășoară între clădirile impunătoare ale Institutului de proiectări siderurgice și hotelul Păcii. Aici se face simțită o nouă concepție arhitectonică.

Pînă la porțile combinatului, unde se înfundă bulevardul, defilează prin fața ochilor noștri nenumărate clădiri noi: un mare restaurant, clubul siderurgiștilor, magazinul universal, cinematografe, blocuri de locuințe. Acesta este, ca să folosim o expresie a localnicilor, noul Anșan, construit de la eliberare încoace. Evident, există un Anșan nou și unul vechi, deși istoria vechiului oraș nu a împlinit încă jumătate de veac.

★

Anșanul s-a născut ca oraș abia pe la mijlocul celui de-al doilea deceniu al secolului nostru. Atunci au apărut primele furnale. Pînă atunci, pe aceste meleaguri cerul era de un albastru intens, limpede ca și cristalul. Culturile de gaolean erau singura nădejde a țăranilor chinezi ce populau colibele de lut ale cătunelor. Cărămida încă nu era folosită aici. La începutul secolului al douăzecilea viața chinezului nu se deosebea prea mult de traiul strămoșilor lui, care s-au statornicit în aceste locuri cu multe mii de ani în urmă. Istoria Anșanului—oraș care în 1905 încă nu exista și care în 1949 număra 270.000 de locuitori, iar azi numără peste 700.000 — începe o dată cu istoria combinatului siderurgic, ale cărui prime cuptoare au fost puse în funcțiune în anul 1915.

S-ar putea presupune că existența

OŢELUL

unui complex de uzine producătoare a sute de mii de tone de oţel şi fontă ar fi exercitat o influenţă puternică în dezvoltarea regiunii înconjurătoare. Nu-i decît o simplă şi naivă presupunere, căci dincolo de zidurile uzinelor, unde începeau să se întindă ogoarele, se ara tot cu plugul de lemn. Minereul şi cărbunii pe care minerii chinezi îi scoteau din inima pămîntului chinez se transformau, în furnalele şi cuptoarele Martin de la Anşan, în fontă şi oţel ce purtau marca japoneză şi erau transportate în porturi, unde le aşteptau vapoare cu steagul ţării „soarelui-răsare".

★

Am nimerit la Anşan în ziua cînd era sărbătorit unul dintre oamenii cei mai de seamă ai combinatului. Mîn Thai, care luase parte la aprinderea focului în primul furnal de la Anşan, împlinise 40 de ani de serviciu. Pe atunci, nu fusese decît un copilandru. Acum i se spune „Bătrînul erou".

Acest tînăr oţelar — unul dintre nenumăraţii elevi ai lui Ku Po San — mi-a făcut o plăcută surpriză, adresîndu-mi cîteva cuvinte în romîneşte... A fost la Festivalul Mondial al Tineretului de la Bucureşti.

Mîn Thai îşi merită cu adevărat renumele de erou, pentru faptele lui. De altfel el este purtător al titlului de „Erou al muncii socialiste". Mai sînt şi alţii distinşi cu acest titlu. Lui Mîn Thai, însă, renumele i se trage din timpul războiului de eliberare, cu toate că nu a fost pe front.

După ce cotropitorii japonezi au fost înfrînţi şi izgoniţi de Armata Sovietică, Anşanul a încăput pe mîna ciankaişiştilor. Aceştia s-au zbătut să repună în funcţiune combinatul, cu toate furnalele şi cuptoarele lui. Le lipseau însă piese importante, ce nu puteau fi înlocuite. Şi în fiecare zi dispăreau noi şi noi piese de la furnale.

Ruinele unei căscioare de lut de la marginea Anşanului ascundeau taina lui Mîn Thai, organizatorul misterioaselor dispariţii. Timp de trei ani, cît a durat stăpînirea ciankaişistă asupra Anşanului, vetrele furnalelor au rămas reci. Tăcerea din vremea cînd în aceste locuri se legănau în soare holdele de gaolean luase din nou locul vuietului de vulcan în erupţie al marelui combinat. Din cînd în cînd, liniştea era întreruptă doar de bubuitul îndepărtat al tunurilor sau de ţăcănitul mai apropiat al mitralierelor. Anşanul a trecut de trei ori dintr-o mînă în alta şi tot de atîtea ori ciankaişiştii au vrut să dinamiteze uzinele, care păreau pustii. Păreau numai... Uzinele combinatului erau însă ocupate de detaşamentele lui Mîn Thai, formate din muncitori, care le apărau cu îndîrjire de distrugere, zădărnicind aruncarea în aer a instalaţiilor.

Ku Po San nu este numai un bun oţelar, ci şi un părinte iubitor.

Detaşamentele de apărare ale lui Mîn Thai s-au transformat, după victoria Armatei Populare de Eliberare, în detaşamente de reconstrucţie. În fruntea lor se afla tot Mîn Thai.

Numai opt luni au fost de ajuns pentru ca uriaşul ce lîncezise trei ani să se trezească la viaţă. În iulie 1949, coşurile combinatului aruncau din nou spre cerul Anşanului nori groşi de fum. Zeci de mii de oameni au muncit fără plată, pentru repunerea în funcţiune a uzinelor şi a fabricilor.

Cînd a izbucnit prima şarjă de fontă din furnalul lui Mîn Thai, cuptorul Siemens Martin nr. 1 ar fi putut începe să fiarbă oţelul. Dar — exista şi aci un „dar" — în Anşan nu se afla nici un singur oţelar chinez.

În oţelărie lucraseră numai japonezi. Chinezii nu aveau voie să se apropie de cuptoarele Martin, decît cel mult ca oameni de serviciu. Pe aceasta se bizuise pesemne directorul japonez care, fugind din Anşan, strigase ca un blestem că „aci va creşte din nou gaoleanul. Anşanul nu va produce niciodată oţel; chinezii nu sînt în stare".

Bucuria zecilor de mii de oameni, care simţiseră o clipă gustul triumfului, se risipise. Nu erau oţelari...

În ziua aceea s-a auzit la Anşan pentru prima dată de numele lui Ku Po San. De fapt, Ku Po San muncea de mulţi ani în uzină. Cine să-i ştie însă numele aceluia care de mai bine de zece ani spăla vasele la cantină! Şi iată că tocmai chinezul acela slăbănog, cu mîinile roşii, pline de lături, susţinea că ştie să fiarbă oţelul. De atunci numele necunoscut al lui Ku Po San a devenit celebru; numele primului oţelar chinez din Anşan!

Ku Po San se angajase odinioară ca măturător în oţelărie. Măturînd, chinezul furase meşteşugul japonezilor care fierbeau oţel. După o vreme, ţinea locul, în schimbul de noapte, unui oţelar japonez care, după ce-şi bea sticla de rachiu, adormea fericit că măturătorul chinez este un băiat isteţ, pe care poate conta. Toate au mers bine pînă cînd, aflînd despre asta şeful oţelăriei, l-a trimis la cantină să spele vasele.

Însă Ku Po San visa în fiecare noapte, zvîrcolindu-se pe rogojina lui de pai de orez, că îl dogoresc flăcările cuptorului Martin şi că fierbe oţelul...

Au trecut ani. Şi iată că a venit ziua în care visul a devenit realitate...

Ku Po San a început să fiarbă oţelul fără teamă. Ziua şi noaptea fierbea oţelul şi era fericit. Somnul se lipea greu de genele lui, abia o oră-două pe noapte. Se grăbea parcă să recupereze vremea cînd fusese ţinut departe de para oţelului incandescent. După ce a iniţiat zeci şi sute de muncitori în tainele muncii lui, Ku Po San a început la rîndu-i să înveţe.

În uzina de laminate.

...În vara lui 1955 se întorcea de la Moscova un inginer siderurgist: era Ku Po San. O oţelărie nouă a combinatului, cu o capacitate de peste un milion tone-an, îşi aştepta şeful...

Niciodată, nici chiar în visurile cele mai îndrăzneţe, Ku Po San nu se văzuse şef al oţelăriei.

Acum, zvîrcolirile de odinioară pe rogojina din pai de orez sînt înlocuite de frămîntarea intelectualului în faţa hîrtiei pe care mîna, ieri roasă de lături, aşterne planul unei noi tehnologii de elaborare a oţelurilor rapide.

★

Cunoscînd viaţa acestor doi oameni, am cunoscut de fapt viaţa a optzeci de mii de muncitori, oţelari şi furnalişti — însăşi istoria combinatului şi a oraşului Anşan.

Viaţă aspră, plină de îndrăzneală şi eroism.

Povestea lui Mîn Thai şi a lui Ku Po San mi-au istorisit-o siderurgiştii înşişi, în timp ce vizitam uzinele, în mijlocul vacarmului în care se amestecă respiraţia celor optzeci de mii de muncitori cu vuietul şarjelor de metal clocotind, cu şuieratul sirenelor şi pufăitul locomotivelor ce trag după ele trenuri încărcate cu fontă şi oţel spre uzinele constructoare de maşini din Şanhai, Tolen, Pekin, Cianciun, în nordul, sudul, estul şi vestul continentului chinezesc.

Solo IUSTER

N A V A

de Fan PING

Cu întinsele vintrele,
Pe-oceanul vremii noastre,
Trece nava vieţii mele
Fără teamă de dezastre.

Eu sînt nava! Şi în largul
Apei, pe-nspumate creste,
Cel ce-mi duce-n zări catargul,
Vîntul bun, partidu-mi este!

În furtună ori prin ceaţă,
Biruind a morţii mînă,
Comunismul îmi dă viaţă
Şi-al lui far spre ţărm mă
mînă.

În romîneşte de
Victor TULBURE

ARMA absolută

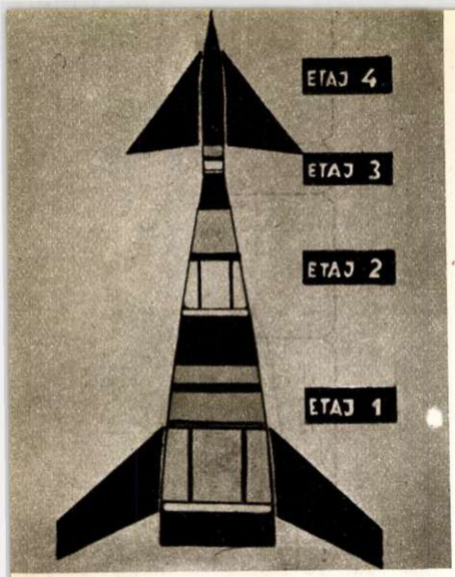

Macheta unei rachete cu 4 etaje, destinate zborului interplanetar.

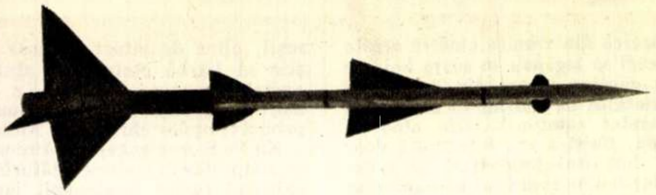

↑ Racheta multietajată care poate parcurge sute de kilometri în cîteva minute. Lansate de pe submarine, astfel de rachete realizează un puternic efect de surprindere.

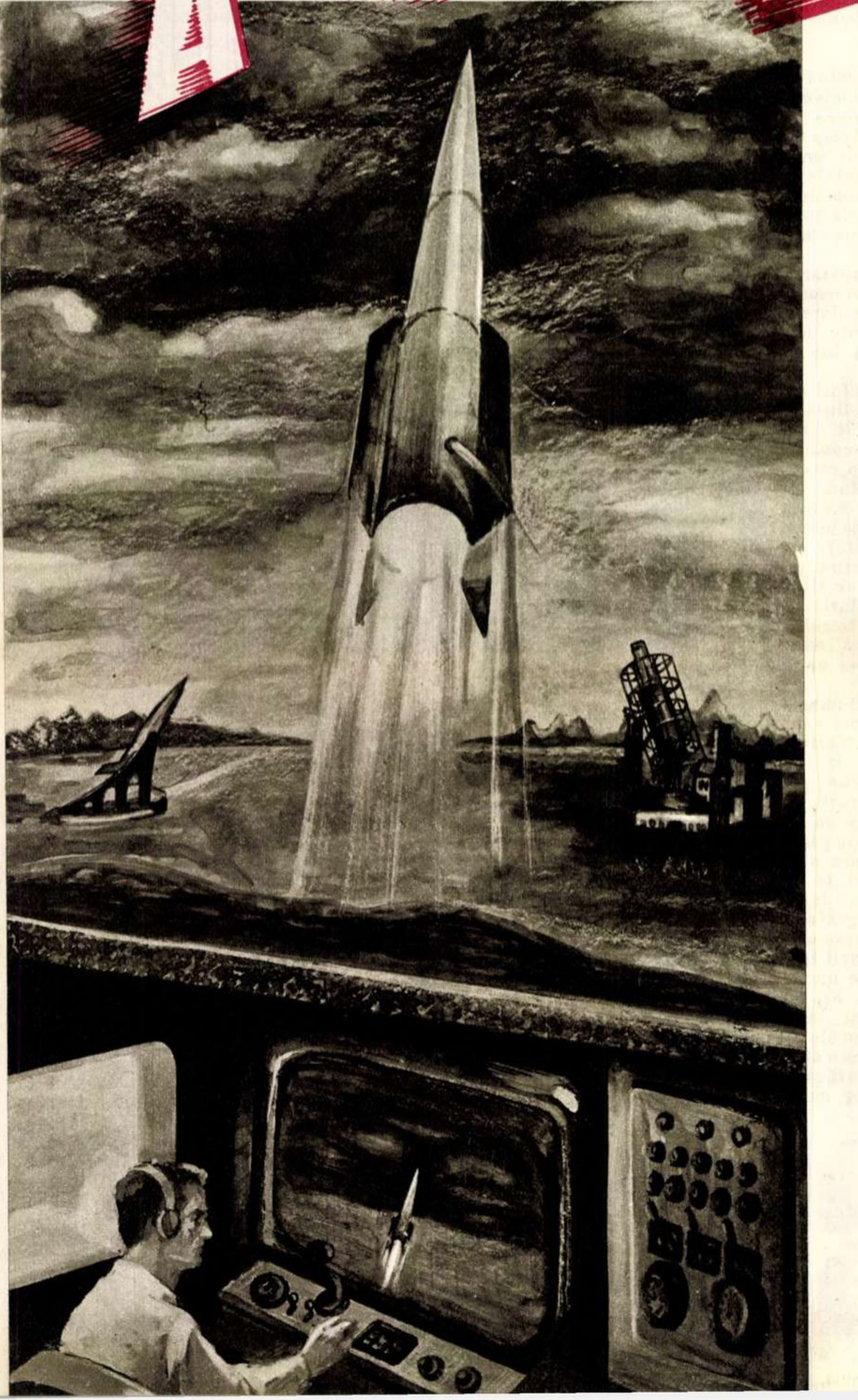

Experimentarea cu succes în U.R.S.S. a rachetei balistice intercontinentale înseamnă o victorie uriașă a forțelor păcii.

Transportînd astfel de arme teribile ca bomba cu hidrogen, rachetele balistice intercontinentale pot fi trimise într-o clipă în cele mai îndepărtate regiuni ale globului pămîntesc. De aproape 20 de ori mai iuți decît sunetul, zburînd la înălțimi de 100 de ori mai mari decît altitudinea la care se ridică cel mai perfecționat avion și atingînd distanțe de peste 8.000 km, aceste proiectile gigant, care cîntăresc mai bine de 300.000 kg fiecare, sînt astăzi cele mai puternice mijloace de apărare ale lumii pașnice, împotriva oricărui agresor.

Racheta balistică intercontinentală este imposibil de interceptat. Viteza ei, de aproape 7 km pe secundă, face ca unei stații de alarmare, care a detectat racheta cînd ea se găsea la 300 km de obiectiv, să-i rămînă la dispoziție mai puțin de un minut pentru contramăsuri. Or, în acest timp scurt nici un mijloc de luptă, oricît de perfecționat, nu poate efectua operațiile de recepționare a comenzilor, de lansare și de conducere spre interceptare.

Într-un eventual război, teritorii socotite pînă acum inaccesibile din cauza depărtării lor geografice vor fi la fel de vulnerabile ca și bazele militare din vecinătatea țării atacate.

Cei care pînă acum au gîndit că dezlănțuind un nou război vor culege — sub adăpostul distanței — numai foloasele sînt în situația de a reflecta dacă nu cumva, fiind în joc propria lor piele, e mai bine să devină realiști și să accepte năzuința popoarelor de a trăi în pace.

★

Așa cum a declarat recent mareșalul K.A. Verșinin, comandantul suprem al Forțelor Aeriene Militare ale U.R.S.S., Uniunea Sovietică dispune de puternice mijloace de apărare cu care „poate da agresorilor lovituri zdrobitoare, atît de puternice și de o amploare atît de mare, încît să nimicească toate bazele militare cu care este încercuită“.

E timpul ca acele guverne care au permis construirea de baze militare străine pe teritoriul țărilor lor să judece dacă situația în care s-au lăsat atrase de „protectorii“ lor este chiar atît de convenabilă, pe cît li s-a părut.

★

Deși puternică și bine înarmată, Uniunea Sovietică luptă cu hotărîre pentru eliberarea omenirii de teamă și nesiguranță, pentru folosirea principiilor acestor arme distrugătoare în scopul păcii și al progresului.

Dezvoltînd și perfecționînd neîntrerupt vehicule uriașe, construite pe principiul proiectilelor balistice intercontinentale, savanții sovietici aduc o valoroasă contribuție la dezvoltarea științei și tehnicii contemporane. Creînd cele mai eficace mijloace de transport în spațiul înalt — rachetele intercontinentale — constructorii sovietici sînt astăzi gata pentru lansarea primului satelit artificial al pămîntului, cu ajutorul unei rachete cu 3 etaje. De aici pînă la călătoria în jurul Lunii, nu mai e mult. În viitorul apropiat nava interplanetară, o rachetă gigant cu mai multe etaje, va purta spre adîncurile cosmosului mărturii ale geniului creator al omului.

Și tocmai în numele apărării acestui geniu în stare să-și supună universul, în numele celor mai arzătoare năzuințe populare, s-a născut „arma absolută“ care să răspundă cum se cuvine oricărui atentat la viața omenirii.

Căpitan inginer D. St. ANDREESCU

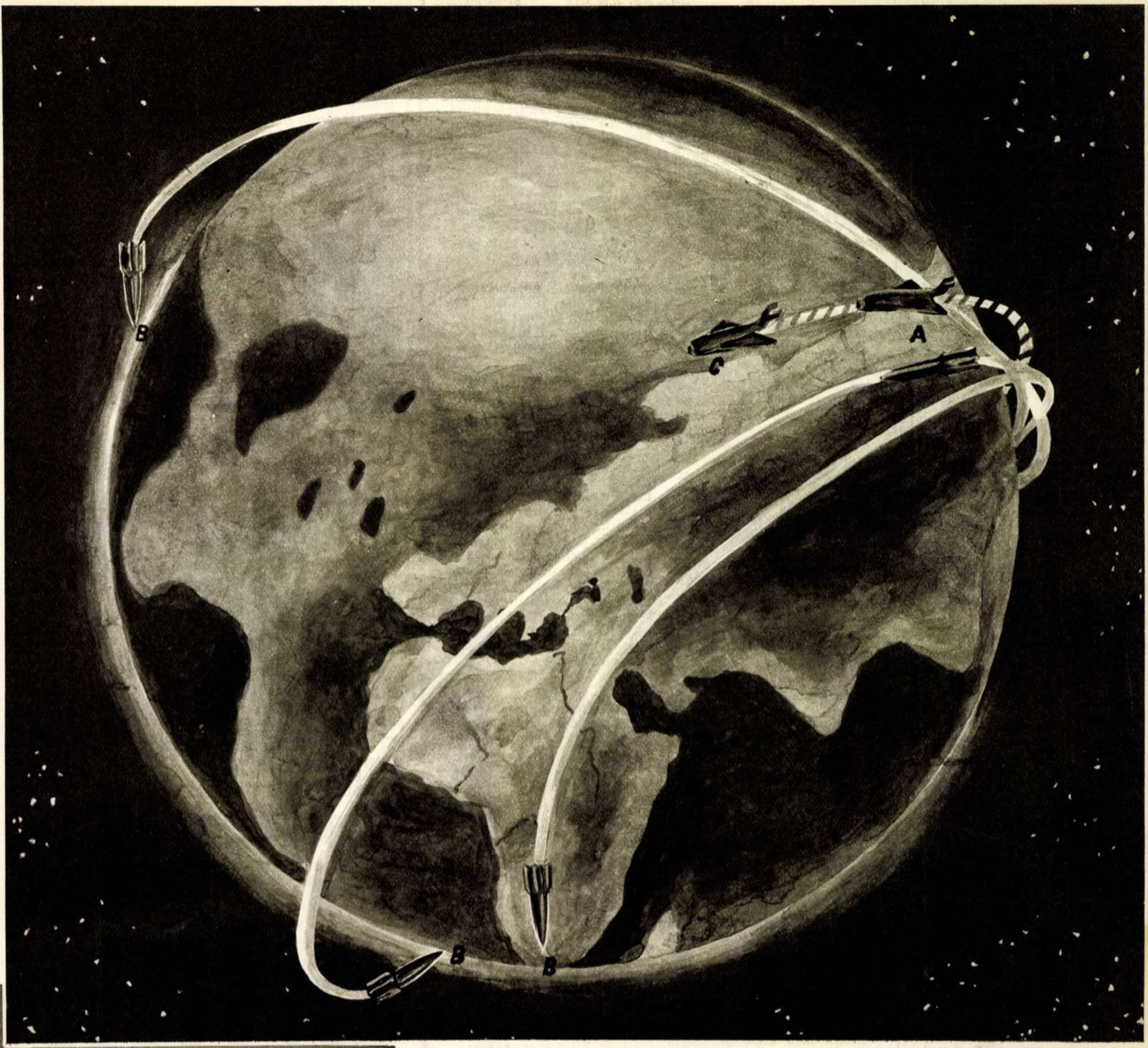

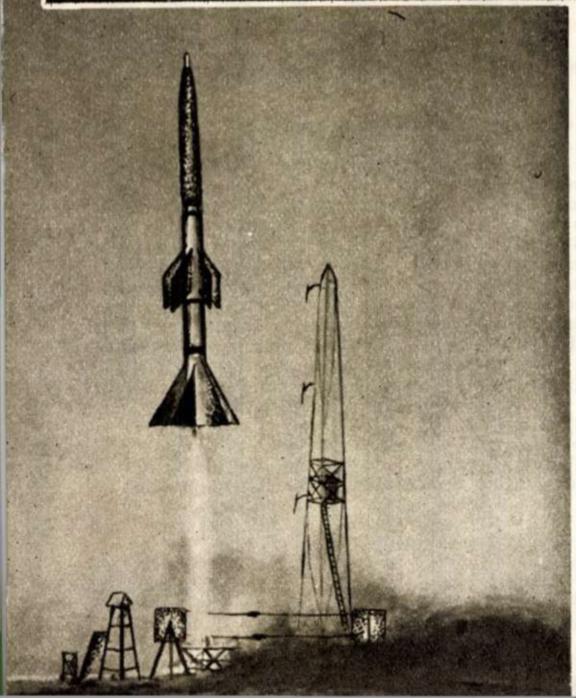

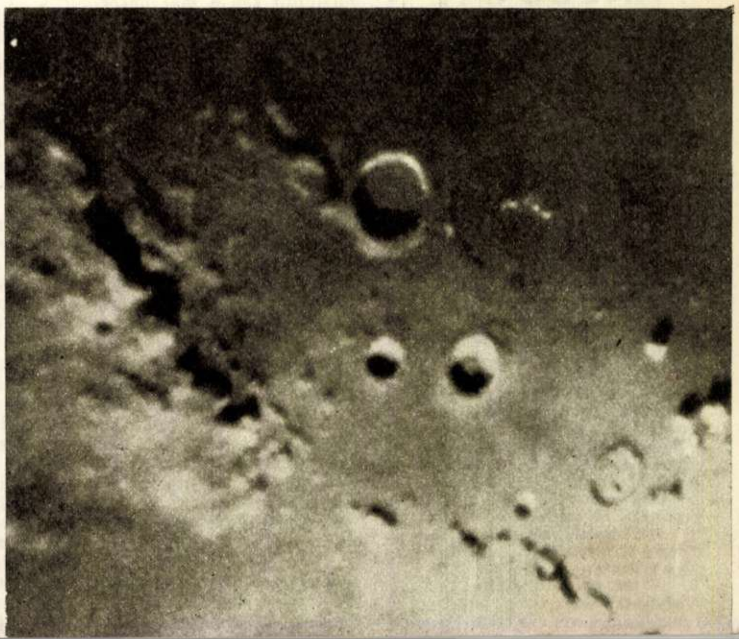

Înconjurul pămîntului a ↑ devenit o cursă uşor de efectuat cu ajutorul rachetelor. Plecînd din acelaşi punct A, în momentul decolării celui mai modern avion, racheta balistică intercontinentală parcurge în mai puţin de o jumătate de oră distanţa de 8.000 km (pct. B), în timp ce avionul rămîne la o depărtare de peste 7.000 km, în urma sa (pct. C).

←

Lansat vertical, proiectilul gigant porneşte în lunga sa călătorie.

→

O porţiune din Lună, fotografiată cu ajutorul unei rachete gigant. Sînt vizibile: craterul Archimede, Apeninii cu marea lor arcuire şi Valea Alpină, în Alpii Lunei.

SCRIITORI și CĂRȚI

FRANCISC MUNTEANU
fericitul negustor

DESTINUL LUI LAURENȚIU BARNA

Întreaga existență a eroului noii cărți a lui Francisc Munteanu pare a fi croită special pentru a demonstra valabilitatea tezei că omul — produs al societății în care trăiește și purtător al ideilor clasei sociale căreia îi aparține — este făuritorul propriului său destin. Orfan al unui contabil ardelean, fost casier al Băncii Imperiale, care imediat după primul război mondial a emigrat în America pentru a-și asigura o existență ce aici i se refuza (dar care nici în țara de peste ocean nu a aflat îmbogățirea visată, ci doar o muncă epuizantă și moartea rapidă), Laurențiu Barna își trăiește copilăria în unul din cartierele muncitorești ale Aradului — în acea stradă a Semaforului, a cărei viață Francisc Munteanu o descrie în mai multe din povestirile sale.

În mod inevitabil, trăind în strada Semaforului, Laurențiu va veni în contact cu copiii mahalalei. Copii flămînzi, siliți prematur să recurgă la munci întîmplătoare și mici furtișaguri, pentru a-și potoli foamea. În mijlocul acestor copii Laurențiu este la început socotit un intrus: nepotul unui mare avocat aparține unei alte lumi. Dar adaptabilitatea lui rapidă la preocupările și ocupațiile lumii — pentru el necunoscute — în care a pătruns îl fac, în cele din urmă, să fie primit în rîndurile lui Pisu, Gavril Tămași și ale celorlalți băieți — copii de oameni necăjiți din strada Semaforului.

De aci ți se pare că întrezărești destinul lui Laurențiu Barna: integrat în viața mahalalei, va aparține probabil el însuși acestei lumi, devenind un om al muncii, poate muncitor într-o fabrică, poate chiar un luptător împotriva nedreptăților ce apasă existența celor de-o seamă cu dînsul. Lucrurile nu se petrec însă astfel. În viața sa intră unchiul său, avocatul afacerist și politicianul oportunist Virgil Barna. Singura avere a văduvei contabilului Augustin Barna — o casă — este vîndută; banii îi ia avocatul veros, care se obligă să-și crească nepotul, în timp ce mama, socotind că astfel asigură fiului ei un „viitor", ajunge pensionară a unui azil „filantropic", crunt exploatată și distrusă fizicește de aburii unei spălătorii.

În sufletul băiatului mai există încă urme de cinste și noblețe. Dar educația filistină ce o primește în casa unchiului său e mai puternică: ele dispar, treptat, treptat, una după alta, lăsînd loc numai trăsăturilor negative pe care familia avocatului burghez și întregul mediu în care trăiește se străduiesc să i le sădească în inimă și în creier. Laurențiu învață că banii sînt în viață mai mult ca orice, că lumea trebuie înșelată și înfrîntă, altfel te înșeală și te înfrînge ea; că relațiile dintre oameni nu se bazează decît pe reciprocele încercări de exploatare; că acelea dintre soț și soție nu au alt temei decît interesul material și nu au alt rost decît înșelarea reciprocă; că activitatea politică nu poate avea alt scop decît îmbogățirea etc. Într-un cuvînt: i se insuflă întreaga morală putredă a societății burgheze.

Cu aceste „idealuri" depășește el anii copilăriei, intrînd în cei ai adolescenței; cu ele trece prin liceu și tot ele îl însoțesc, în anii studenției, la București.

Aici are prilejul să cunoască tot ce poate fi mai sălbatic în societatea burgheză: fascismul. Oportunistul pe care l-a crescut și format avocatul burghez Virgil Barna se simte chemat spre bandele de cuțitari legionari; în același timp, însă, reminiscențele din anii de copilărie petrecuți în strada Semaforului par a-i trimite semnale ce-i provoacă repulsia față de fascism. Cine va învinge în această luptă: nepotul avocatului sau tovarășul de joacă al lui Pisu și Gavril? Contactul cu un student comunist și un profesor progresist par a-i croi o nouă cale lui Laurențiu Barna. În cele din urmă, însă, lichelismul sădit în sufletul său va învinge. Nici nedreptățile pe care se întemeiază puterea burgheziei (de care el e conștient), nici arestările samavolnice pe care el însuși le suferă, nici mizeria materială pe care o îndură în ultimii ani ai studenției nu-i vor mai schimba destinul. Fire slabă, incapabilă de o luptă a cărei dreptate părea la un moment dat că a înțeles-o, Laurențiu Barna, crescut pentru ticăloșie, se cufundă în lumea ticăloșiei. De aci înainte destinul său este hotărît!

★

Terminînd de citit cartea, am încercat un sentiment de regret: acela de a nu fi putut urmări mai îndeaproape firul vieții lui Laurențiu Barna în anii ce au urmat răsturnării fascismului. Francisc Munteanu ni l-a sugerat — cu mult prea pe scurt, deși cu destulă măiestrie: fostul avocat fascist și afacerist mai păstrează legăturile cu elementele reacționare, dar în același timp oportunismul său îl îndeamnă să intre în partidul clasei muncitoare. Dar pînă la urmă, demascat și exclus din partid, el se dedică vieții pentru care a fost pregătit: „fericit negustor", își încheie jalnica existență la o tarabă.

V. SAVIN

Francisc Munteanu: „Fericitul negustor" — E.S.P.L.A., 1957.

ANECDOTE

DESPRE MARK TWAIN

Mark Twain avu o dată, în societate fiind, un duel verbal cu un editor care, nemaiputînd ține piept spiritualelor dar și înțepătoarelor replici ale scriitorului, exclamă supărat:

— Nimeni n-ar trebui să stea de vorbă cu idioții.

Ultimul cuvînt îl avu însă Mark Twain:

— După cum ai văzut, sînt de părere contrară!

★

În tinerețea sa — pe cînd purta încă numele de Samuel Langhorne Clemens — Mark Twain umbla să se angajeze ca elev-marinar. Căpitanul vasului căruia i se adresase se uită cu neîncredere la acest băiețaș pirpiriu și mormăi: „Cunoaștem noi! Cine nu-i bun de nici o treabă acasă, pe acela-l trimit părinții la marină".

Mark Twain se uită la căpitan țintă și răspunse cît mai serios cu putință:

— Nu, domnule căpitan, s-au schimbat lucrurile de cînd ați fost dumneavoastră tînăr...

TE VĂD!.. TE VĂD!...

„MARE FESTIVAL ARTISTIC"

(Parcul de cultură „23 August")

Publicul este rugat să mai aștepte 2-3 ore peste ora anunțată, fiindcă, de venit, echipa de dansuri și corul fabricilor de încălțăminte „Ștefan Gheorghiu" vin sigur... (Spectacolul a avut loc vineri, 23 August a. c.).

Fotografie de A. MIHAILOPOL

RĂBDARE ȘI TUTUN...

Tutun da — răbdare însă nu mai au locuitorii din Calea Rahovei, de un an și mai bine de cînd tot așteaptă să sosească și reviste la chioșcul nr. 548. (Pentru orice lămuriri, adresați-vă cu încredere la Difuzarea Presei).

Fotografie de F. URSEANU

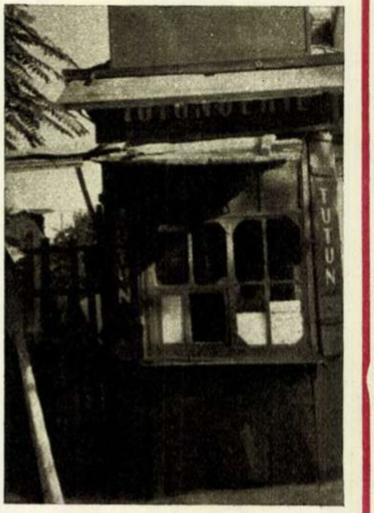

PENTRU IUBITORII DE FLORI

Apa trece... zidurile rămîn!...

Cum rămîn, se poate vedea în str. Maior Coravu nr. 41.

Fotografie de A. MIHAILOPOL

CONSEMNĂRI LITERARE

De curînd a apărut în R.P. Chineză o culegere de poeme ale lui Lu Yu, unul dintre marii poeți ai Chinei, care a trăit între anii 1125-1210. Scriitor extrem de fecund (a scris peste 9000 de poeme), Lu Yu reflectă în opera sa aspecte din lupta poporului chinez împotriva cotropitorilor tătari, care, înainte de migrațiunea lor spre Europa, au năvălit în China, pustiind numeroase regiuni. Dotat cu multă sensibilitate și spirit de observație, Lu Yu a lăsat în poemele sale descrieri din viața țăranilor chinezi de acum opt sute de ani, astfel că opera sa are și valoare de document social al vremii.

Ediția care a apărut acum, îngrijită și adnotată de Yu Ku-en și Li I, cuprinde 260 de poeme rînduite cronologic. Prefața scoate în evidență valoarea poetului și a operei sale.

„Editura scriitorilor chinezi" din Pekin a publicat un catalog al romanelor chinezești, în care sînt consemnate, după genuri și în ordine cronologică, titlurile tuturor romanelor din literatura chineză apărute în decurs de aproape o mie de ani, adică între anii 960-1911. În dreptul fiecărui titlu sînt menționate edițiile cele mai importante, precum și data apariției ediției de bază. Catalogul se adresează îndeosebi specialiștilor în istorie literară chineză.

Un colectiv de prozatori chinezi a dat la iveală un volum de scrieri alese traduse din opera literară în proză a lui Heinrich Heine. Volumul cuprinde, între altele, bucățile: „Brief von Helgoland" (Scrisoare din Helgoland). „Die romantische Schule" (Școala romantică), „Prefața" la ediția franceză a „Luteției" precum și un număr de articole și eseuri cu caracter politic. În prefața volumului ni se oferă un studiu asupra vieții și operei lui Heine.

În editura în limbi străine din Pekin va apare romanul lui Mao Tun, secretarul Uniunii Scriitorilor chinezi, intitulat „Miezul nopții". Romanul zugrăvește stări și fapte din anii în care China era încă o țară feudală semi-colonială, iar populația ei era exploatată de către imperialiști și marii compradori. „Miezul nopții", unul din cele mai bune romane ale lui Mao Tun, va apare acum în limba engleză, urmînd ca, mai tîrziu, să fie tradus și în alte limbi europene.

L. V.

CHINA DE AZI
ÎN GRAVURĂ ŞI DESEN

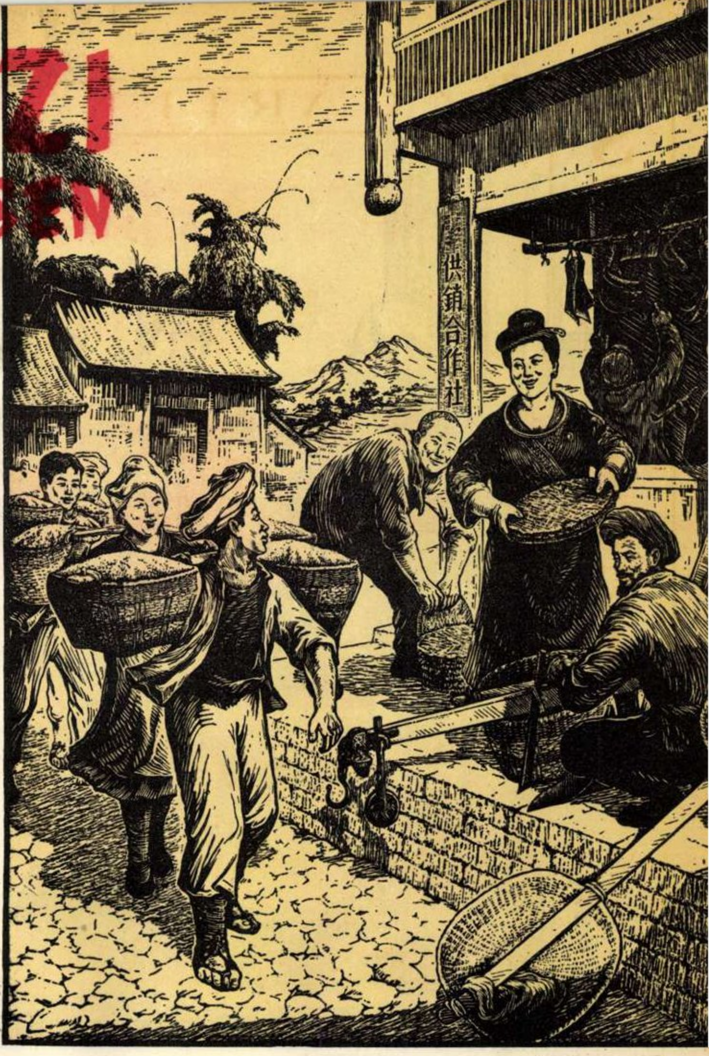

Lin Kiun: În fața cooperativei.

Li Hao-yen: Un vis bătrîn de 40 de ani a devenit realitate: drumul de fier de la Seciuan.

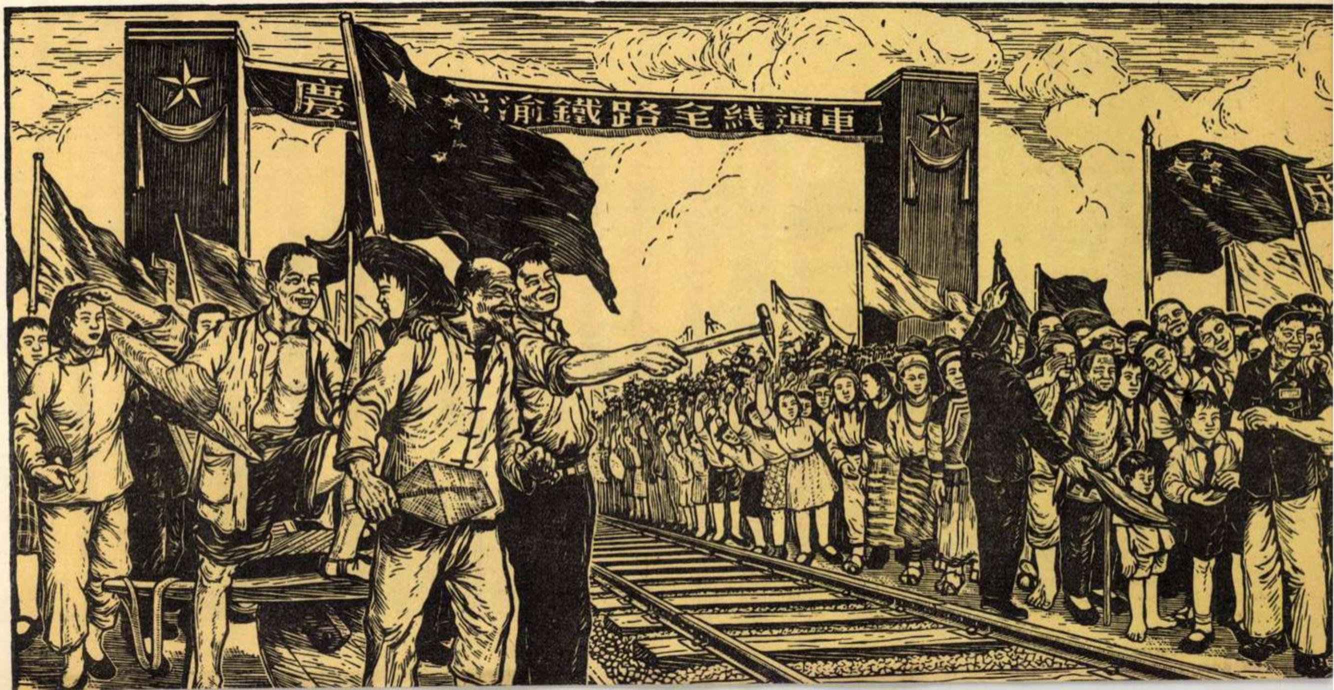

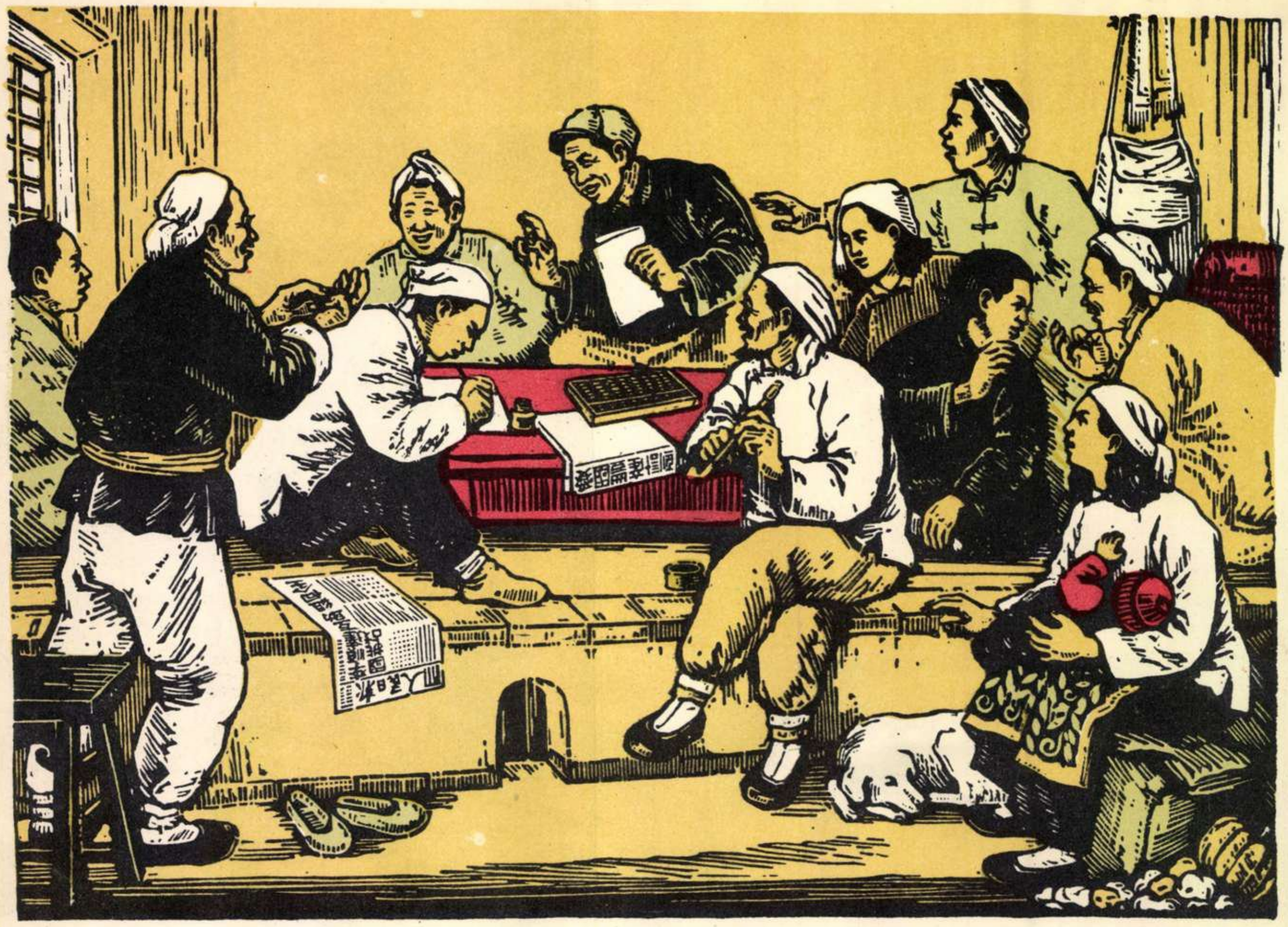

Li Kiun: Se discută planul de muncă.

Ciang Jang-şi: Lacul de la apus — Hangceu.

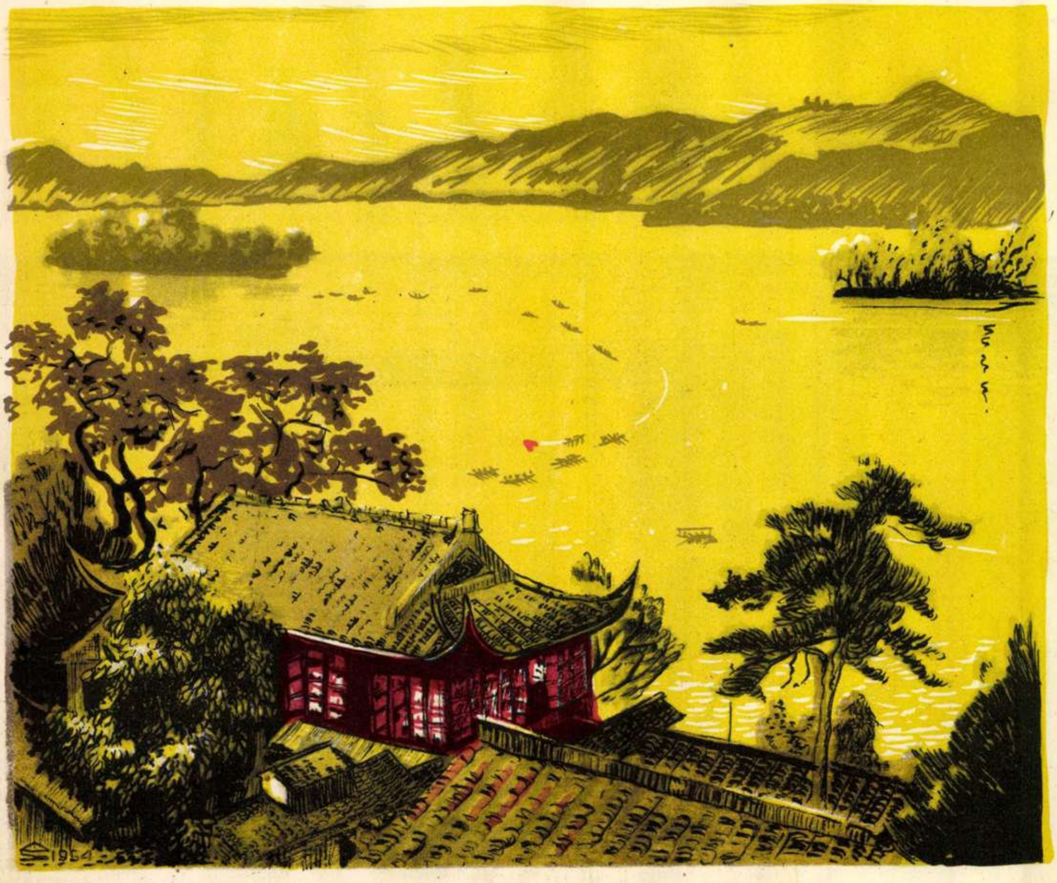

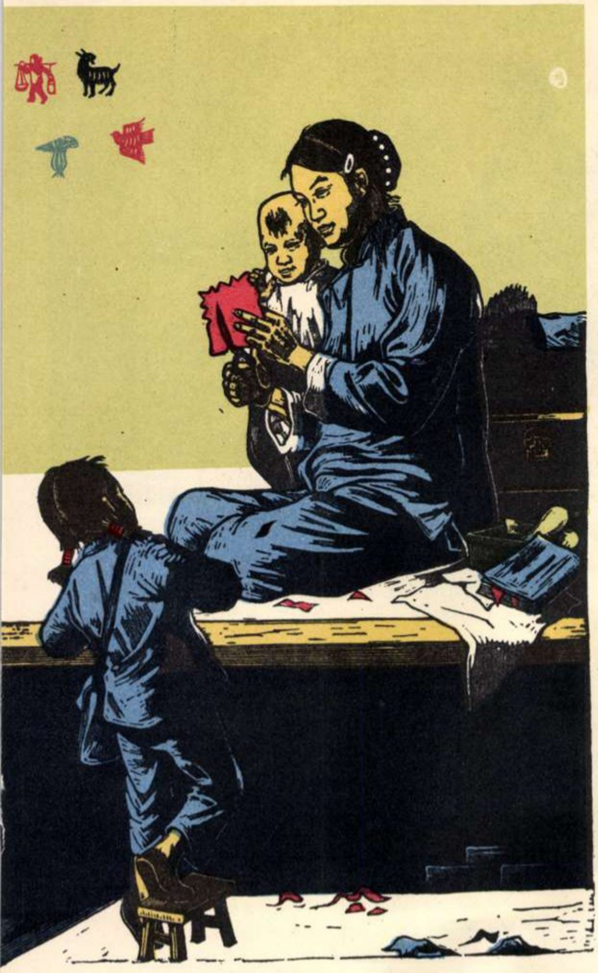

Ciang Tien-ven: Decupăm hîrtiuțe.

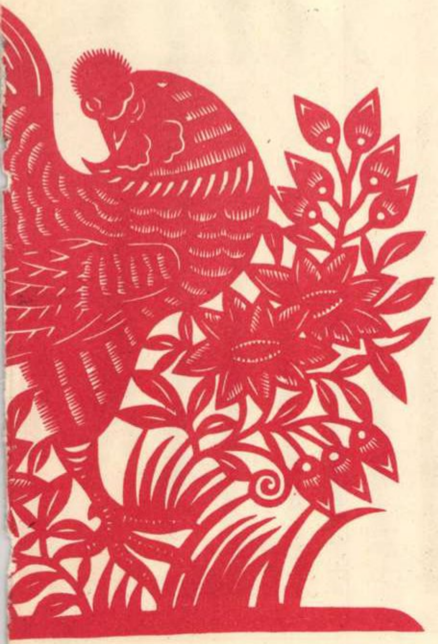

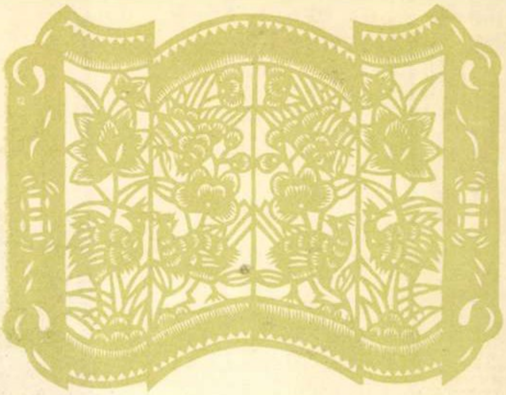

Kiang Ping: Șantier naval.

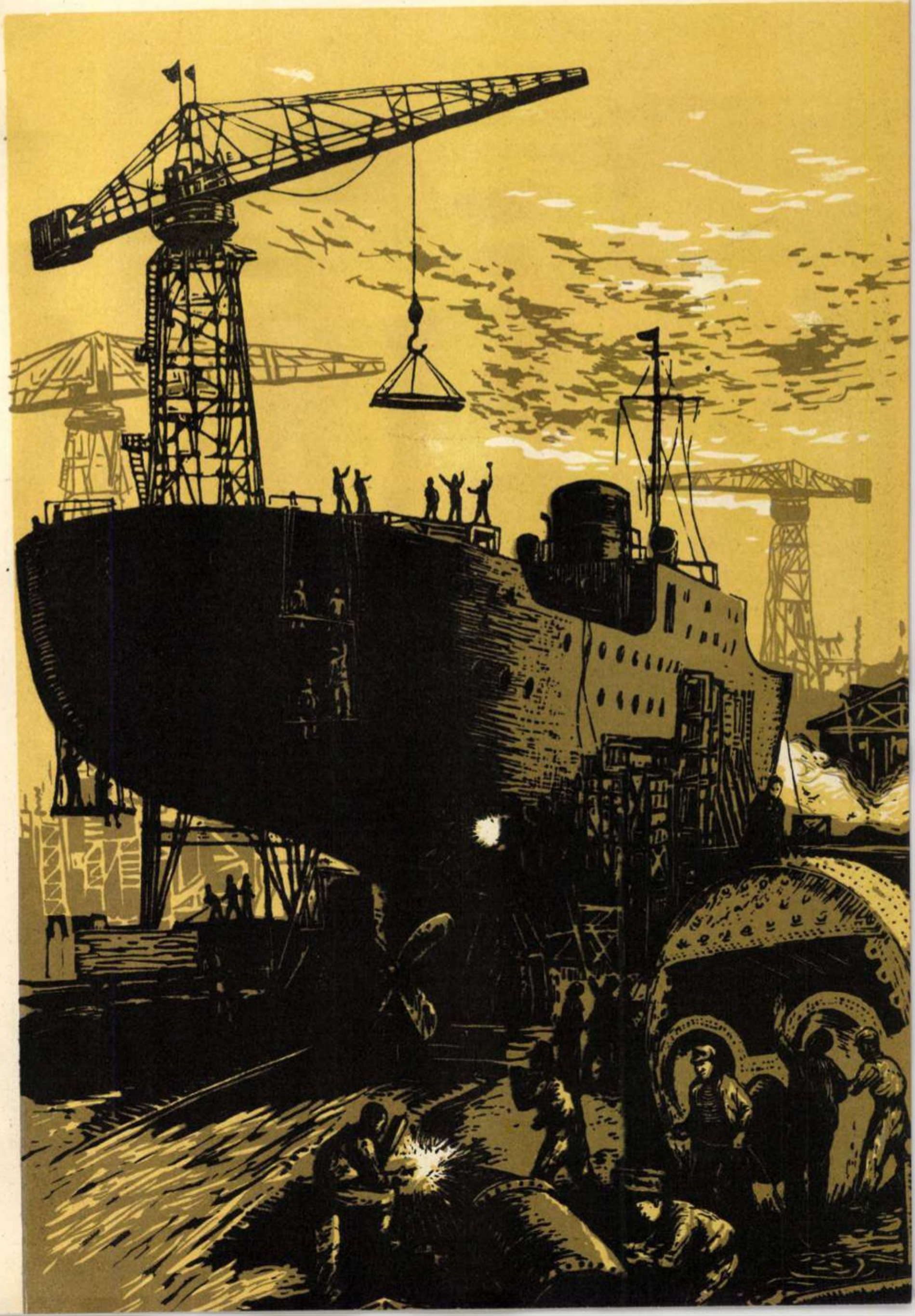

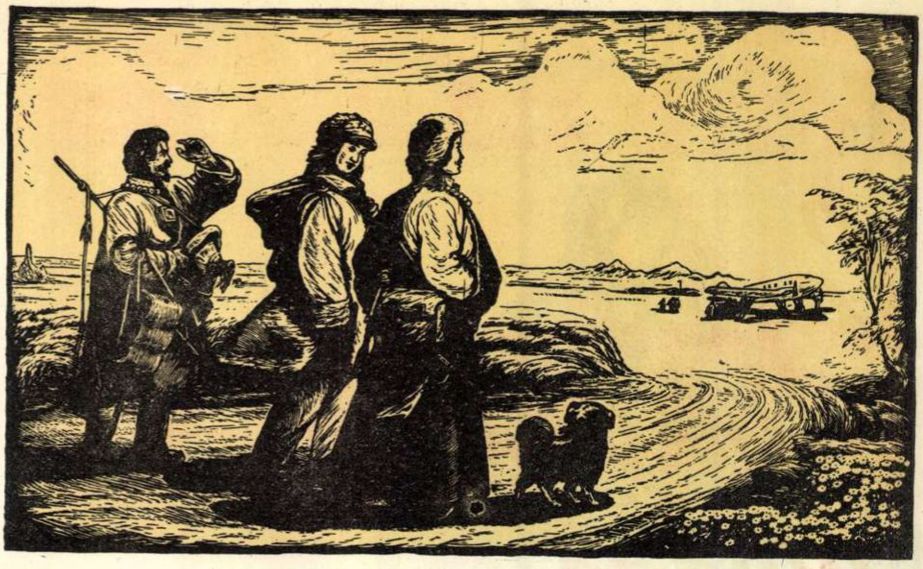

Niu Ven: Studenți tibetani în drum spre Universitatea din Pekin.

Huang Ciao-ciang: În pădure

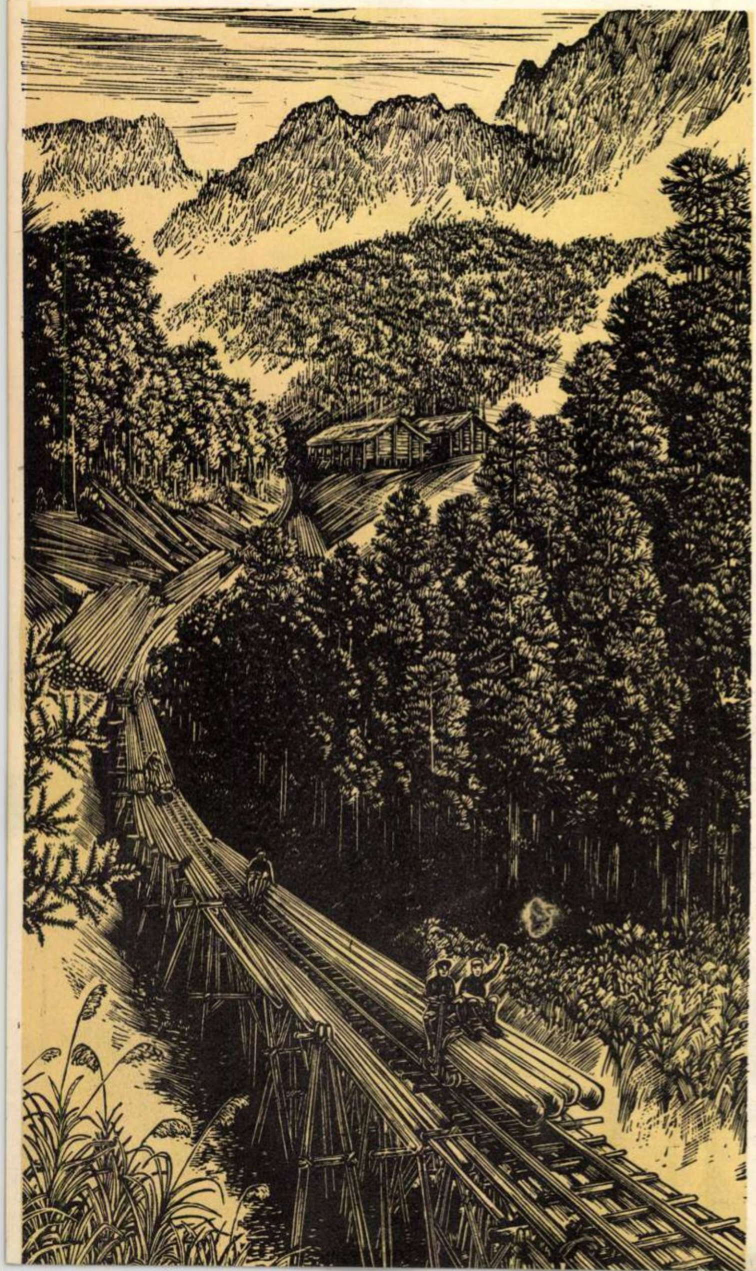

Ciu Ming-kang: Cu voință, izbutești în toate.

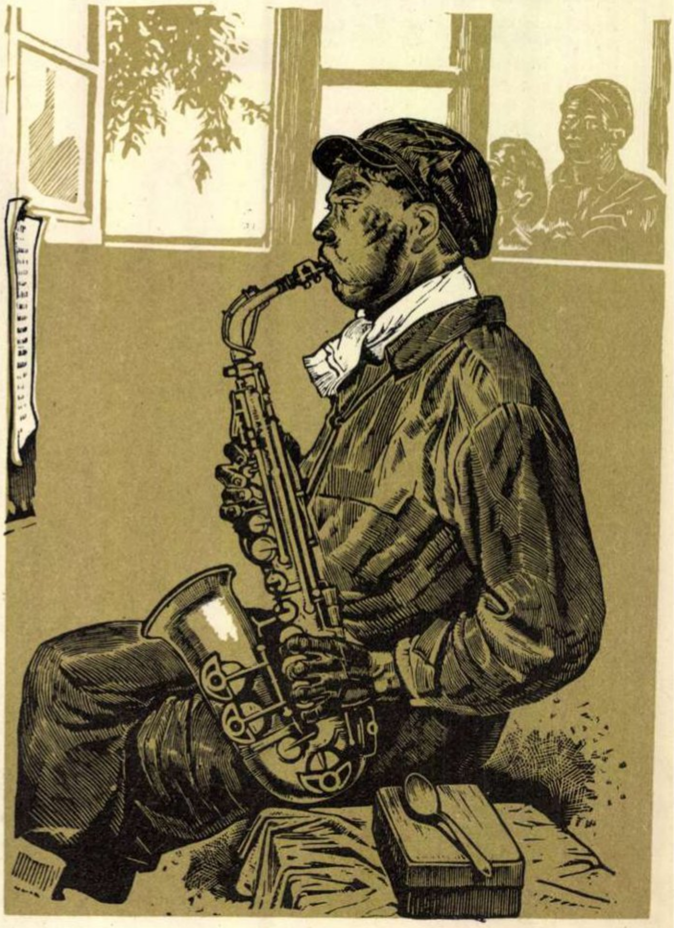

Sub palmierii Mării Negre (III)

Castele, stînci, Aiudag

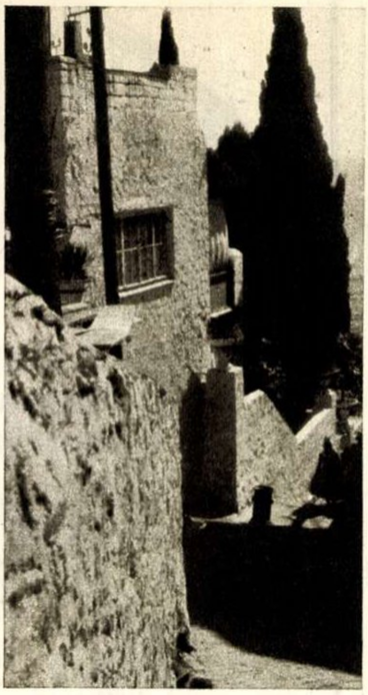

Strada îngustă coborînd rapid, zidul tăiat drept, chiparosul — iată sudul.

de Camil BACIU

Prin „Coasta de sud a Crimeei" se înţelege litoralul de la Simeiz la Gurzuf. Centrul acestei coaste sudice e Yalta şi staţiunile se înşiră una lîngă alta, aproape una într-alta, mascate în spatele stîncilor. La aproximativ o sută de kilometri de ţărm, în adîncime, se află Bahcisaraiul, ale cărui ruine au inspirat poema lui Puşkin. În partea cea mai estică a coastei e Gurzuful, care, între toate localităţile, se remarcă prin caracterul său sudic şi levantin — străzi înguste urcînd şi coborînd în pante repezi, umbrite de cerdacuri mult ieşite înafara clădirilor. Casele sînt de piatră şi cerdacurile lor de lemn sînt închise ca nişte cutii şi aplicate pe faţadă, imediat sub streaşină. În lipsa zăpezilor, acoperişurile au o pantă foarte dulce, iar la unele case aproape că n-au de loc. Adeseori clădirile sînt străjuite de cedri şi frunzişul lor de un verde întunecat, alături de peretele de piatră, ars de soare, îţi sugerează sudul, imensa regiune ce se întinde din Siria pînă în Maroc.

Vizitarea coastelor şi a grădinilor am început-o cu palatul Voronţov, ale cărui faţade sînt lucrate în stiluri diferite, începînd cu goticul englez şi sfîrşind cu stilul maur. În vremea conferinţei de la Yalta, Churchill a locuit aici şi castelul acesta, construit la fel cu altul aflat în Scoţia şi aparţinînd lui Walter Scott, l-a făcut să exclame: „Mă simt aici ca în bătrîna şi buna Anglie".

Nu departe e palatul din Livadia (unde, în timpul conferinţei mai sus pomenite, a locuit Roosevelt), ridicat în piatră albă de Inkerman, în stilul Renaşterii italiene. Palatul lui Voronţov e muzeu, acesta e sanatoriu-casă de odihnă.

Stilul Renaşterii italiene, în care a fost construită clădirea, a ajutat-o să devină figurantă cinematografică. Ea a apărut în întregime în „Tăunul", ca palat al cardinalului Montanelli, iar în „A 12-a noapte", datorită grădinii sale interioare acoperite cu o plasă ce o fereşte de păsări.

După vizitarea palatului, ar fi trebuit să vedem şi grădina, dar am renunţat, pentru a o admira în voie pe cea de la Nikita, care împlinea cam un veac şi jumătate şi întrunea aproximativ şapte mii de varietăţi vegetale. Înfiinţată în 1812, atunci cînd Suvorov sfărîma armata napoleoniană, grădina aceasta a fost concepută de botaniştii ruşi pentru aclimatizări valoroase. Gîndiţi-vă — continentul Siberia, Uralul, nordul Rusiei europene, însoritele provincii ale sudului; într-o parte a ţării se ciocnesc arme, drumurile sînt presărate cu morţi, satele arse, se sfarmă „Invincibila Armada" franceză, corbii croncănesc peste cîmpuri — iar aici, în sud, botaniştii fac să se nască o grădină de basm, în care adierile parfumate mişcă evantaiele palmierilor din îndepărtata Japonie.

Plantele din grădina asta au treizeci de ani, cincizeci, o sută cincizeci de ani. Pinul italian, ale cărui gogoşi sînt comestibile, a fost plantat pe vremea războiului cu Napoleon; cedrul libanez împlineşte un veac şi un sfert; pînă şi graţioşii palmieri-evantai de Japonia, care-şi înfăşoară trunchiurile în pîslă, ca să nu îngheţe iarna, au optzeci de ani. Pentru ca grădina să capete înfăţişarea asta luxuriantă, a fost nevoie de munca a şase generaţii de savanţi-grădinari. Ei nu s-au frămîntat pentru a găsi secretul lalelei negre; dar datorită lor, pe meridianul care trece prin Constanţa şi Piteşti se coc lămîi, portocale, smochine. În cinstea lor aş pune la intrarea parcului Nikita un smochin, un Onerqus ilex (stejar de piatră) şi un arbore de aur. Primul pentru dulceaţă, al doilea ca simbol al veşniciei, al treilea, pentru că frunzele sale pătate cu galben par a fi neîncetat luminate de soare.

Pe poteci repezi, cotite, am ieşit din parcul Nikita la ţărm. Am urcat în şalupe, îndreptîndu-ne spre Gurzuf şi Artek. Nu am vizitat celebra tabără a pionierilor, ci am zărit numai de departe pălărioarele acelea albe, pleoştite, numite „tomi".

După o scurtă plimbare prin Gurzuf, ne-am întors pe o puternică hulă, nu înainte de a vedea cîteva stînci celebre care străjuiesc vestul coastei de sud.

Sînt mai întîi doi bolovani uriaşi, doi gemeni, pe limba locului „Adalari", în apropiere de ţărm, şi care, pare-se, n-au fost totdeauna pietre, ci şi-au început existenţa ca oameni. Este, apoi, băgată în mal, o stîncă — numită Stînca Genoveză, pentru că pe dînsa construiseră genovezii o cetate (cumva o îndepărtată soră a lui San-Giorgio, Giurgiul nostru). Aici stătea adeseori Puşkin şi îşi scria versurile, la orele acelea cînd zarea e purpurie şi pescăruşii roşii sidefaţi. În vreme ce spuma se destrăma pe coastele tăioase, învăluit în mantie, poetul părea că pluteşte deasupra mării. Şi poate că într-adevăr plutea...

Alături de Stînca Genoveză, intrînd mult în mare, e o alta, care a servit de podium lui Şaliapin. Închipuiţi-vă marea legănată de hulă, sub cerul întunecat. În jurul stîncii se înalţă şi coboară bărci luminate de felinare. Talazurile deferilează pe stîncă, bărcile gem, vîslele se ciocnesc de copastii, coamele înspumate se sparg în aer şi deasupra acestui vacarm se înalţă o voce care se ia la întrecere cu marea. Se simte în glasul puternic, copleşitor, încîntarea pricinuită de victoria asupra hulei. El cîntă în faţa mării, stăpînind tot universul sonor; nu murmurul dulce al pîraielor, nu gunguritul porumbeilor, ci însuşi vuietul acesta imens, crescînd de pretutindeni, se pierde, se stinge sub vocea lui izvorîtă dintr-un piept de Titan.

Să baţi marea cu vergile, ca Darius, pentru a o pedepsi, a o învinge? Neputinţă omenească! Dar să-i acoperi vuietul cu glasul tău, să cînţi, să cînţi, să simţi cum melodia gravă cu care aproape te confunzi acoperă totul, *este* totul!...

Şi Puşkin, şi Gorki sînt înfăţişaţi în tablouri pe malul mării. Primul, într-o mantie romantică, cu bărbia scoasă înainte, visător, privind către depărtări; al doilea, ţinînd deasupra capului noul născut al unei femei sărmane. (Ilustraţie la o povestire biografică). Marea — leagănul vieţii, izvorul vieţii — primindu-l pe noul Om, pe care marele umanist, cu figura strălucind de bucurie, îl ridica sus, cît mai sus. Puşkin, Gorki, Şaliapin — ce impetuozitate rusească îi uneşte într-o imagine comună pe ţărmul Crimeei, ca şi cum de aci ar putea îmbrăţişa întregul univers cu iubirea lor! Firi aprinse, dezlănţuite, simţindu-se pe aceşti ţărmi, în faţa mării, liberi, înafara Rusiei ţariste, liberi să-şi strige dragostea şi ura în gura mare, deasupra valurilor neostenite, către toate zările.

Dacă întinderile de apă, nemişcate, te poartă către începutul lumilor şi neființă, rostogolirea regulată a talazurilor te umple de nelinişte — ea materializează mişcarea perpetuă şi infinitul. Întinderile de apă încremenite sau necontenita înlănţuire a valurilor sînt cele două feţe ale monotoniei, ale nemişcării şi ale mişcării veşnice. Dar dacă talazurile se frămîntă, dacă vîntul smulge spuma de pe crestele de apă şi o spulberă în văzduh, dacă marea aceasta enormă şi grea urlă, se zbuciumă, şuieră, chiuie, geme, se zvîrcoleşte — atunci omul o simte omenească. Inima plină de pasiuni a artistului se simte una cu această clocotire a văzduhului şi a mării.

Clocotul inimii lui nu mai e închis de nevolnice coaste, sîngele nu-i mai bate în tîmple şi în degete, ci el se zbuciumă cu totul, în totul. El e marea, el e furtuna. În clipa aceasta, cînd insul a dispărut şi poetul se zbate o dată cu văzduhurile, uriaş, cumplit victorios, îndurerat, el trebuie să se avînte mai sus, deasupra norilor grei, mai sus, mereu mai sus, pentru că numai universul întreg ar putea să încapă furtuna dintr-însul:

Şi atunci poetul, ale cărui mari aripi îl poartă peste norii grei, în văzduhurile zbuciumate, cîntă sălbatic, deasupra lumii:

Tot mai tare şi mai tare te dezlănţuie, furtună...
Iar furtuna e însuşi el.

Marea aceasta a sudului se întîlneşte pe toată coasta cu pădurea rusă, nu numai semănînd palmieri printre stejari, dar împletind legendele.

Una din ele s-a născut din ceaţa albastră ce învăluie în zori stînca Aiudag — stînca ursului. E un bolovan uriaş, care aduce cu un urs culcat pe burtă, cu capul cufundat în mare. Cînd valurile sînt furioase şi se sparg de ţărm, se pare că ursul ridică fruntea din apă, gemînd, şi spuma mării i se prelinge pe colţurile botului. El ar vrea să se mişte — dar de mii de ani coastele i-au înţepenit, s-au acoperit de pămînt şi deasupra lor a crescut o pădure. Bătrînul urs îşi afundă atunci din nou capul sub talazuri şi rămîne aşa, orb şi surd, doborît de neputinţă.

Dar cu multă vreme în urmă el era liber şi mormăia prin pădurile din nord. Era un urs mare şi cafeniu, cu ochi mici, de chihlimbar, cu colţi galbeni şi blană moale. Era atît de furios, încît ceilalţi urşi se ascundeau de el şi veveriţele mureau bolnave de inimă, numai ascultîndu-i mormăitul. Iar cînd se îmbăta cu băutură de afine, înjura atît de groaznic şi din senin, că nimeni nu mai ieşea din scorburi. Îi părea bine ursului că-i temut şi-şi cînta singur de beţie, suflînd pe nas şi scuipînd în toate părţile.

Într-o seară, cînd era mai beat ca niciodată, ursul întîlni în pădure o fetiţă. Era o fetiţă mică şi ursului îi păru la început că e un iepuraş încremenit de groază. Se apropie de iepuraş să-i rînjească sub nas şi să-l vadă cum pică de groază, dar cînd colo deosebi un păr lung şi galben, nişte obraji de piersică şi doi ochi mari şi albaştri, ca florile de cîmp.

De uimire, ochii mici ai ursului se făcură mari — două lumini galbene — şi atunci fetiţa întinse mîna rîzînd şi-l mîngîie pe bot.

Nu pot să vă spun ce se întîmplă atunci în sufletul ursului. Pe de o parte se mînie de faptul că fetiţa nu arăta speriată — iar pe de alta, ceva se topi în inima lui, atît de dulce fusese mîngîierea fetiţei.

— Ce faci aici? — întrebă el cît putu de încet.

— Caut o floare — spuse fetiţa.

— Ce fel de floare? — întrebă ursul.

— O floare albastră, care zboară. Uite, aşa zboară — şi fetiţa dădu din mîini ca o pasăre.

— Oho-ho—rîse ursul, ascunzîndu-şi colţii galbeni — aia nu era o floare, era un fluture.

Şi i se făcu milă de prostia fetiţei, care nu deosebea un fluture de o floare. O duse sub o tufă de rosmarin, îi făcu un pătucean de muşchi, o înveli şi o veghe să adoarmă. În noaptea aceea, pentru prima oară se gîndi că a ajuns atît de fioros numai pentru că trăieşte singur. Cînd se făcu dimineaţă, ursul încă mai stătea lîngă fetiţă, posomorît şi totodată mulţumit. Un fel de căldură îi cuprinsese pieptul păros şi-i făcuse urechile să se pleoştească.

Pînă la prînz află toată pădurea de fetiţa ursului şi născoci pe seama lui fel de fel de poveşti. Iar dînsul aştepta înfricoşat venirea părinţilor fetiţei, care, desigur, o căutau ca s-o ia înapoi. Dînşii însă nu se arătară în ziua aceea. Nu se arătară nici după o zi, nici după două, nu veniră nici la începutul toamnei. În vremea asta, fetiţa se obişnui cu pădurea şi pădurea cu ea. Umbla îmbrăcată într-o rochiţă furată din sat de o coţofană şi era încălţată în opinci de coajă de mesteacăn. Ursul o însoţea pretutindeni şi, pe măsură ce trecea timpul, nu-i mai ieşea din cuvînt.

Astfel trecură ani şi fetiţa crescu. Ochii ei albaştri se alungiră, ca ochii chinezilor de pe farfuriile de porţelan, părul galben, crescut pînă la jumătatea spatelui, i se înroşise puţin şi cînd fata alerga printre copaci, pletele ei păreau flăcări ce joacă pe comori. Vestea frumuseţii ei se duse peste mări şi ţări şi mulţi veniră s-o caute. Ursul însă o păzea straşnic şi o ferea de toţi. Pînă într-o zi, cînd, beat de vin de afine, adormi într-o poiană, sforăind gros şi mormăind. De cum începu să sforăie, un călăreţ se strecură printre arbori, ducîndu-şi calul de căpăstru. Era un războinic cu pieptar de zale argintii, cu mîneci de mătase şi sabie încovoiată pe şold. Avea ochii negrii, mustaţă neagră şi părul negru şi inelat. Fata îl văzu şi înmărmuri. Semăna cu un diavol, dar zîmbea şi dinţii îi străluceau albi. Se îndrepta spre ea cu mîna întinsă, păşind uşor şi chemînd-o cu ochii. O cuprinse de mijloc, o săltă pe crupa armăsarului şi, cînd dînsa vru să ţipe, îi astupă gura cu un văl de mătase.

Ursul se trezi la tropăitul calului. Înainte de a afla nenorocirea, simţi că s-a întîmplat ceva şi răcni fioros, cum nu mai făcuse de mulţi ani. Apoi ajunse în poiana unde o lăsase pe fată, văzu urmele calului, urmele omului şi înţelese. Răcni atît de tare bătrînul urs, că cintezoii se rostogoliră de pe crengi, veveriţele înghiţiră alunele pe nemestecate, vulpile ţîşniră din vizuini şi iepurii începură să fugă bezmetici, ciocnindu-se între ei. Ursul se aruncă pe urma răpitorului. Urla şi mormăia, lacrimi fierbinţi îi curgeau de-a lungul botului şi o durere ascuţită îl înţepa în pieptul său mare şi păros. Din goană smulgea copacii şi vîntura pămîntul, iar urletul lui, mereu mai răguşit şi mai cumplit, părea însuşi strigătul morţii. Ajunse astfel la marea cea mare, care scaldă ţărmurile de stînci, şi o văzu pe fată, pe fata lui, urcată pe o corabie smolită, chemîndu-l şi plîngînd în hohote.

— Vinnnn, vinn—strigă ursul şi, răcnind de furie, se aruncă în valuri.

Dar era prea mare şi prea greu, ca să-l ţină apa.

Atunci sări iarăşi pe ţărm, se trînti cu burta la pămînt şi începu să soarbă marea. Dragostea şi durerea îi frigeau pieptul, iar talazurile nu puteau să-l răcorească. El nici nu voia alinare — voia să sece marea şi să ajungă corabia tîlharilor. Bău talazuri întregi, apa care ar umple un iaz de moară, care ar ajunge unui rîu, unui lac. Labele i se afundară în pămînt şi rămase întins pe pîntece. Sorbi astfel apa mării zile şi nopţi. Grumazul îi înţepeni, apoi picioarele, spinarea — şi, încet, încet, împietri cu totul.

Trecură ani mulţi, sute şi sute de ani.

Cine ajunge azi la tabăra Artek, lîngă Gurzuf, poate vedea alături de aleile pe care forfotesc cravatele roşii, un urs uriaş, culcat pe burtă şi sorbind apa mării. În nopţile de furtună îşi scoate botul din apă şi priveşte către Sud. Dar numai o clipă, o frîntură de clipă, ca o părere. Apoi grumazul i se apleacă din nou şi el soarbe mai departe apa mării, căci iubirea pentru fata pe care a crescut-o nu-i dă pace şi nu se ostoieşte după atîtea sute de ani.

Cu unul din cetăţenii taberei Artek.

LA ORA 959 ŞCOALA

— Alarmă în sud — Ard şcolile în Tennessee — K.K.K. ordonă: „ucide-i pe negru!" — Huliganii rasişti la lucru — Elevii de culoare înfruntă baionetele guvernatorului din Arkansas — Ruşinea Americii.

Încă din ajun oraşul era cuprins de alarmă. Redeschiderea şcolilor, anunţată pentru a doua zi, nu prevestea nimic bun nici celor din Phillips (statul Alabama). Din gură-n gură se zvonise că glugile albe au jurat în faţa „marelui dragon" să-i lichideze pe toţi negrii care ar cuteza să păşească pragul şcolilor în care vor învăţa odraslele albilor-pur sînge. Hotărîrea luată la Washington acum trei ani de Curtea Supremă a S.U.A. de a aboli segregaţia rasială în şcolile americane nu putea fi ţinută în seamă de superrasiştii din Alabama. De altfel, crucile uriaşe aprinse în miez de noapte la marginea oraşului dăduseră semnalul marii răfuieli din zori. Cu două ore înainte de începerea cursurilor, un telefon misterios avertizează: „**La ora 9,59 şcoala va sări în aer**". Drept represalii pentru faptul că pastorul de culoare Shuttlesworth, sfidîndu-i pe rasişti, înscrisese cîţiva copii negri la şcoala din Phillips.

La aceeaşi oră, în aceeaşi dimineaţă, puternice explozii ale fanatismului rasial s-au produs simultan în mai multe state ale sudului. Lozinca „**No integration!**" declanşase pretutindeni un adevărat război împotriva elevilor şi studenţilor negri, culminînd cu dinamitarea şcolilor şi bombardarea cu pietroaie a bisericilor oamenilor de culoare.

Anul trecut, la Clinton, Oliver Springs, Sturgis, Texarcan, Birmingham, Montgomery. Anul acesta la Birmingham, Nashville Greensborough, Phillips, Charlotte, Little Rock. Mereu aceeaşi imagine a ororii rasiste, mereu aceeaşi orgie canibalică.

În America libertăţilor cu nemiluita a devenit o sumbră tradiţie ca anul şcolar să înceapă cu vărsări de sînge provocate de dezmăţul rasist.

Copilul nu uită prima zi de şcoală; elevul sau studentul este copleşit de emoţie la reluarea cursurilor. Aşa se întîmplă de obicei. Dar pentru copiii negri sau albi, pentru elevii şi studenţii albi sau negri din Alabama sau din Arkansas, din Tennessee ori din Carolina de Nord, prima zi de şcoală a însemnat un coşmar îngrozitor. În acea zi zeci şi zeci de negri micuţi au fost bătuţi cu pietre, scuipaţi sau fugăriţi de huligani „albi", elevi şi studenţi de culoare au înfruntat baionetele guvernatorului rasist Faubus în Arkansas.

Copii negri şi-au văzut taţii linşaţi sub ochii îngăduitori ai domnilor ofiţeri. Iar la Birmingham, urlînd „**să-l ucidem pe negru!**", 15 huligani au tăbărît asupra unui pastor de culoare, maltratîndu-l cumplit pentru că voia să-şi înscrie fiica la şcoală.

Au urmat noi acte de violenţă în numeroase oraşe ale sudului S.U.A.

Sute de haidamaci ai Ku-Klux-Klan-ului, protejaţi de armată, şi-au făcut de cap, urlînd pe străzi ca nişte bezmetici, spărgînd geamurile şcolilor şi dedîndu-se la o adevărată vînătoare de negri. Accesul negrilor în şcoli a fost împiedicat deopotrivă de cordoanele huliganilor şi de cele ale trupelor înarmate. Pe trotuarul din faţa unei şcoli din North Little Rock, rasiştii au tras o linie albă cu inscripţia: **negrul care va trece peste această linie albă va muri!** S-au trimis scrisori de ameninţare cu moartea studenţilor de culoare. Pe drumurile ce duc spre şcoală, „albii" au încercat să-i calce cu automobilele pe colegii lor negri.

Pentru ca pogromul să se desfăşoare întocmai după ritualul Ku-Klux-Klan-ului, a fost eliberat din temniţă (pe cauţiune, bineînţeles) faimosul propagandist al urii, huliganul rasist Kasper, care operează în Tennessee.

Şi în timp ce, la lumina crucilor în flăcări, tinerii „puritani" se răfuiau nestingheriţi cu concetăţenii lor de culoare, oficialităţile de la Washington, neliniştite probabil de amploarea luată de „jocul teribil" al băieţilor din sud, purtau discuţii telefonice ... „de principii", cu şerifii refractari... Însuşi preşedintele Eisenhower a fost nevoit să-l tempereze (de altfel fără prea mult succes) pe zelosul guvernator al statului Arkansas; dar pînă una alta, bandele asmuţite contra şcolarilor şi studenţilor negri îşi desăvîrşiseră opera. „**Dacă a curs sînge de negru, apoi am conştiinţa împăcată**" — a declarat cu sadism Faubus. Iar în clipa cînd mister Herbert Brownell, ministrul de Justiţie al S.U.A., se pregătea să-i dojenească, prin... corespondenţa oficială, pe „extremiştii" de categoria senatorului Faubus, ziarele din New-York anunţau cu litere de o şchioapă ultima performanţă a rasismului american: „**La Nashville (statul Tennessee) şcoala elementară „Hattie Catton" a fost dinamitată şi aruncată în aer**".

...Spre „gloria" Ku-Klux-Klan-ului...

...Spre ruşinea Americii.

D. BABOIAN

VA SĂRI ÎN AER!

Iată-l, fără glugă, pe unul dintre cei mai fioroşi cîrmuitori ai Ku-Klux-Klan-ului, **„marele dragon"** al statului Indiana (S.U.A.). Condamnat la moarte pentru asasinat, el a fost scos recent din temniţă, ca să-şi reia vechile îndeletniciri, cu sau fără glugă. Cine ar putea afirma că acest ucigaş cu privire de călău hitlerist a fost străin de nelegiuirile săvîrşite de rasişti la redeschiderea şcolilor în S.U.A.?

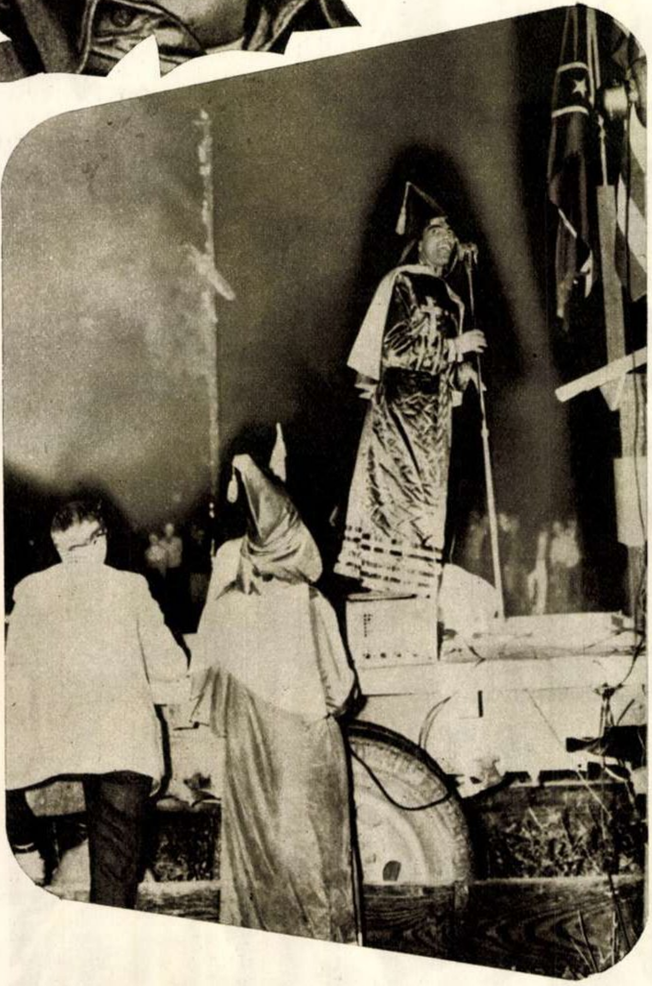

↑

Săptămîni în şir, înainte de începerea anului şcolar, organizaţiile oculte ale K.K.K. au desfăşurat o susţinută campanie pentru pregătirea loviturii de la 9 septembrie. În cadrul unor reuniuni şi procesiuni nocturne, la care au fost convocaţi tineri huligani albi gata oricînd de aventuri criminale, **„marele vrăjitor imperial"** în persoană a ţinut predici aţîţătoare la „război civil rasial".

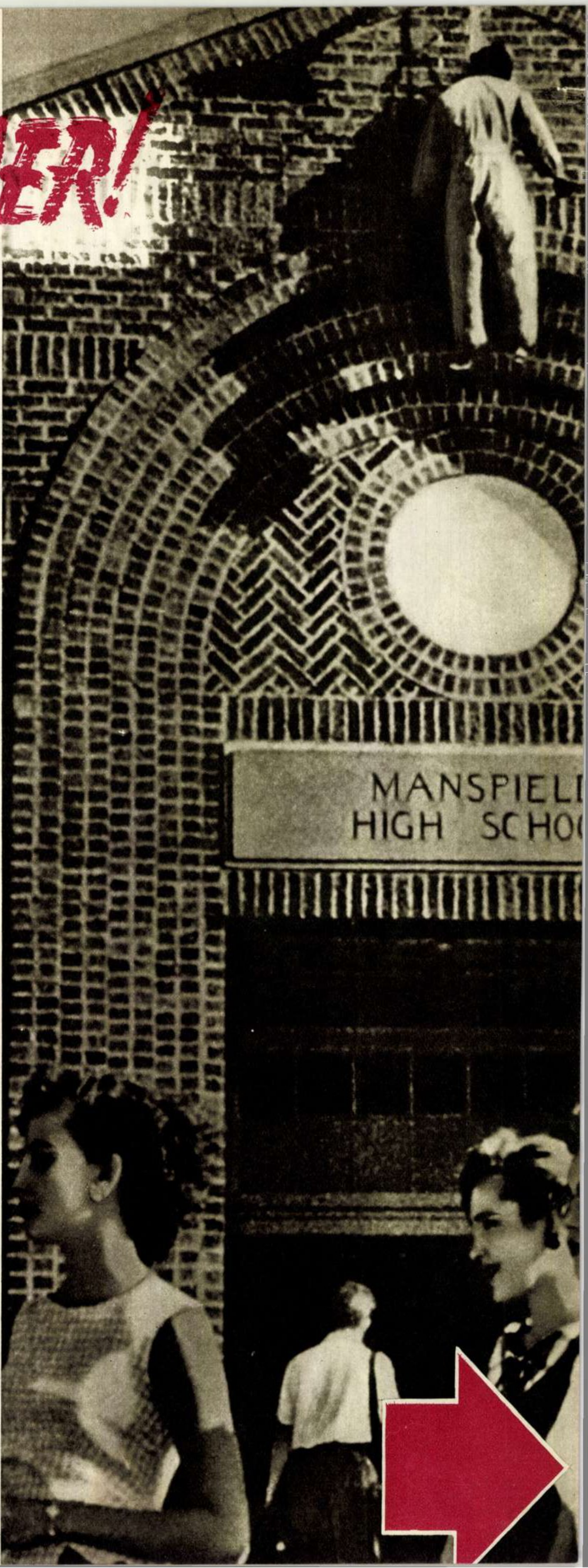

„Iată primul şi ultimul negru care a pus piciorul în această şcoală. Amin!" După ce au fixat la poartă o pancartă cu această inscripţie, preacucioşii rasişti au spînzurat manechinul negru la intrarea în şcoală, în semn de sinistru avertisment dat elevilor de culoare. →

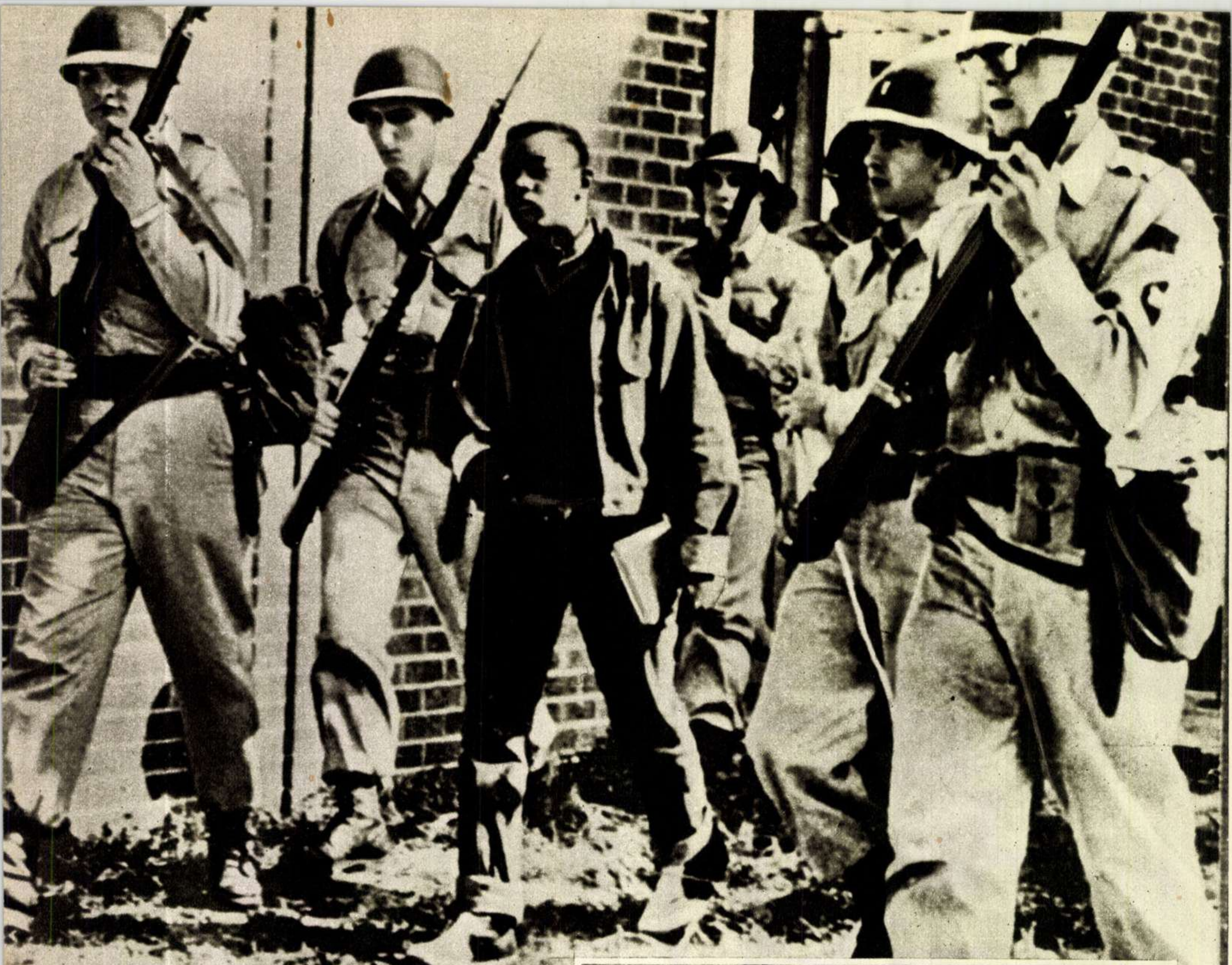

↑

Priviţi fotografia aceasta reprodusă din revista **„Schweizer Illustrierte"**. Numai pentru că elevul negru a avut curajul să înfrunte pe huliganii rasişti care-i barează drumul spre şcoală, el este escortat cu străşnicie, ca un răufăcător, de soldaţi americani cu baioneta la armă. Orice s-ar zice, este de-a dreptul impresionantă această „grijă" deosebită pentru libertatea individului în S.U.A.!

Una din şcolile din Nashville devastate de rasişti. Imagine transmisă prin Telefoto ziarului italian „Unitá".

↓

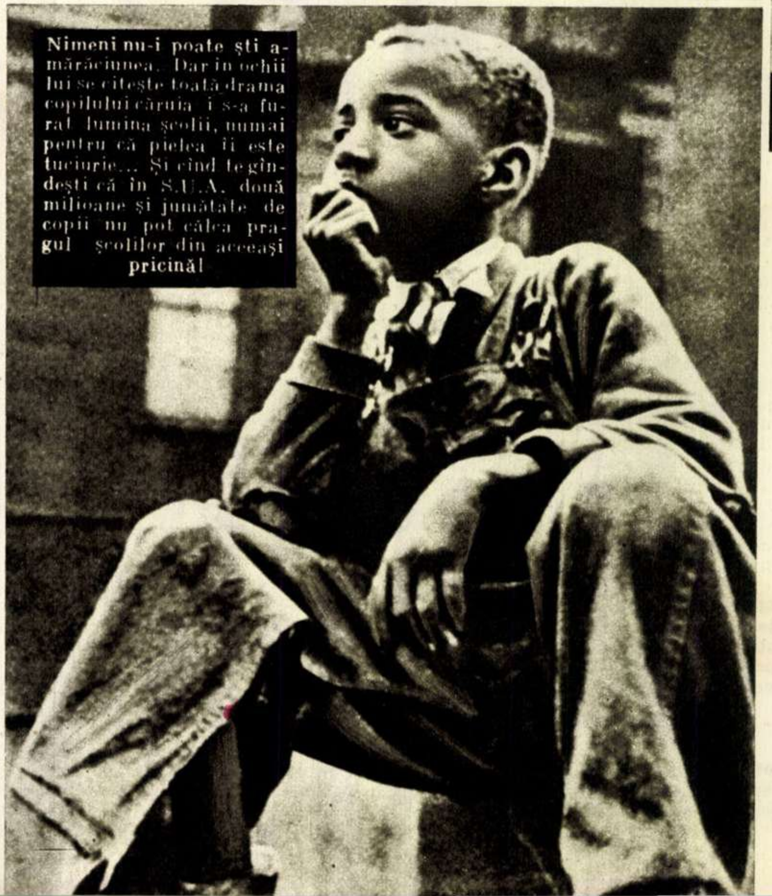

Nimeni nu-i poate şti amărăciunea. Dar în ochii lui se citeşte toată drama copilului căruia i s-a furat lumina şcolii, numai pentru că pielea îi este tuciurie... Şi cînd te gîndeşti că în S.U.A. două milioane şi jumătate de copii nu pot călca pragul şcolilor din aceeaşi pricină!

Fantomele din peşteră

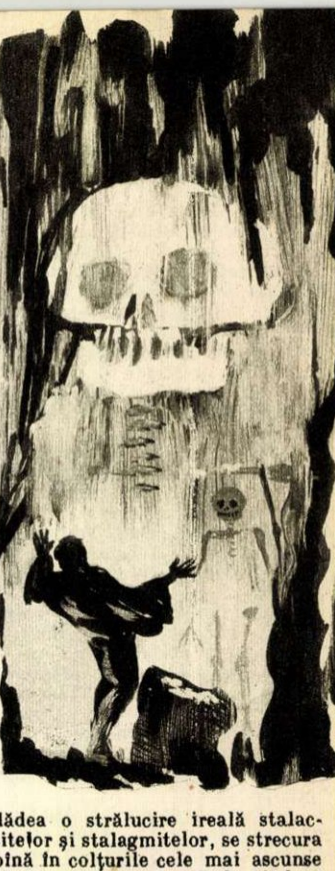

— povestire ştiinţifico-fantastică —

de Octavian SAVA

Nu ştiu dacă aţi aflat cît sînt de curajos. Vă spun eu. Sînt formidabil. Noaptea, de pildă, dorm cu lumina stinsă. Nu las să ardă decît o lămpiţă mică de noptieră. Apoi nu mi-e frică de cîini. Dacă sînt bine legaţi, mă apropii pînă la o distanţă de zece paşi de cuşca lor. Însă dovada cea mai grăitoare a curajului meu o constituie faptul că scriu din cînd în cînd cîte o povestire, deşi ştiu foarte bine că orice critic are dreptul să mă facă harcea-parcea, chiar mai înainte de a fi apucat să-mi încasez drepturile de autor.

Dar nu despre critici voiam să vă povestesc, ci despre comportarea mea plină de bărbăţie faţă de nişte fantome.

Aşadar, să încep. Trei zile după ce fusesem numit medic în satul L... din Ardeal, un tînăr geolog, Titus Opran, originar de acolo şi venit să-şi petreacă concediul la părinţi, mi-a istorisit următoarea întîmplare:

Prin partea locului hălăduia, înainte cu un veac şi jumătate, un haiduc vestit, pe numele lui Vasile Rupea. În iarna geroasă a lui 1784, oamenii haiducului au atacat un poştalion care aducea solda pe ultimele trei luni pentru regimentele cantonate în orăşelul B... Soldaţii lui Iosif al II-lea fuseseră trimişi aici pentru a înăbuşi răscoala lui Horia, iar intendenţa chesaro-crăiască avea tot interesul să-i plătească bine. De aceea nici prada lui Rupea nu era de lepădat.

Haiducul făgăduise oamenilor săi că trei sferturi din aurul împărătesc va fi dăruit lui Horia, să-i slujească la cumpărarea de arme, şi numai un sfert va păstra pentru ceata lor. Rupea s-a lăcomit însă şi, punînd mîna pe toată prada, a tăinuit-o într-o peşteră ştiută numai de el. După aceea a fugit în munţi, cu gîndul de a se întoarce mai tîrziu să-şi ia comoara. Dar soarta i-a fost potrivnică. Haiducul a fost prins de austriaci, pus la cazne şi ucis. El a murit blestemat şi hulit de foştii săi tovarăşi. După această moarte năprasnică, haiducii au căutat în zadar peştera unde se găsea ascuns aurul. Nimeni n-a fost în stare s-o afle. În sat, s-a ţesut legenda că mult rîvnita comoară ar fi păzită de nişte strigoi şi că acel care o vede îşi pierde de îndată lumina ochilor. Oamenii mai povestesc şi astăzi legenda şi foarte mulţi cred în ea — a încheiat inginerul, scuturînd cu un gest grăbit scrumul ţigării care se mistuise aproape toată şi-i arsese degetele.

Mărturisesc că tot ce-mi spusese nu mă prea impresionase. Eram sătul de propriile mele minciuni privitoare la nişte meteoriţi de aur căzuţi în Africa Ecuatorială şi nu mai aveam nici un chef să ascult balivernele altora.

— Poveşti! Basme de adormit copiii!

— Poate... — mi-a răspuns inginerul. Oricum, eu cred. Rupea a existat cu adevărat, iar urmaşii lui trăiesc şi astăzi în L... Pe unul dintre ei vreau neapărat să-l cunoşti. Crede-mă că este un individ foarte interesant...

A doua zi Titus sosi însoţit de un om mic de statură, îmbrăcat în haine de pădurar.

— Vasile Rupea — se prezentă fără altă introducere noul venit.

— Cum? — am bîiguit eu.

— Da, nu te mira, interveni inginerul. Îl cheamă exact ca pe haiduc.

Poftit să ia loc, pădurarul nu se lăsă mult rugat ca să-şi înceapă povestirea. Cînd vorbea, îşi ascundea mereu privirea şi clipea des, ca un om obişnuit să stea mult în întuneric şi care ieşise brusc la lumină. Era ceva în înfăţişarea lui, care îmi amintea de un liliac speriat.

— Şi eu am căutat peştera — începu el — dar n-am găsit-o. Acum douăzeci de ani, însă, fratele meu a dat de ea. S-a strecurat înăuntru printr-o crăpătură, pentru că intrarea era acoperită de o stîncă. Acolo a găsit grămezi de aur. Dar cînd să-şi umple bine buzunarele, deasupra comorii a început să joace un norod de stafii. Hîrci fioroase, numai oase, care ţopăiau şi se răsuceau de-ar fi putut băga în sperieţi un sfînt, da' mi-te un pădurar păcătos. Fratele meu a lăsat dracului comoara şi pe aici ţi-e drumul. Cînd a ajuns afară a mulţumit fierbinte lui dumnezeu c-a scăpat teafăr şi s-a jurat că nu mai calcă în peşteră. Dar chiar de a doua zi i s-a pus o pînză neagră pe ochi şi în mai puţin de o săptămînă a orbit.

— Dar dumneata cum de cauţi comoara? Dumitale nu ţi-e frică, că ai să orbeşti? — am întrebat eu neîncrezător.

— Îmi este. Dar aurul blestemat nu-mi dă pace. Noaptea aud o voce din pădure care mă strigă: „Hai, vino mai iute! Te chem eu, Rupea hoţul. Aurul este al neamului nostru, tu trebuie să-l găseşti". Atunci nu mai pot sta locului, pornesc să caut peştera. Dar ce folos... Nimeni n-o s-o găsească vreodată...

Vorbea cu multă patimă acest urmaş de haiduc. Cuvintele lui m-au urmărit vreme îndelungată. Parcă vedeam aievea scheletele înspăimîntătoare prinse în vîrtejul unui dans macabru...

Totuşi, cînd Titus Opran îmi propuse să-l însoţesc în căutarea peşterii, nu ştiu nici eu cum şi de ce m-am lăsat convins şi am pornit împreună cu el.

Aici, dragi cititori, ar urma în mod obişnuit descrierea fazelor expediţiei şi a coclaurilor pe unde am colindat. N-am să comit însă această greşeală din două motive:

1. Pentru că nu-mi place să fac descrieri de natură.

2. Pentru că dumneavoastră nu vă place să le citiţi în cadrul schiţelor ştiinţifico-fantastice.

Important este, însă, că de cîteva ori în decursul ascensiunii am fost gata să las naibii aurul haiducului şi să mă întorc acasă. Dar, împins de o nobilă hotărîre, m-am tîrît gîfîind în urma lui Titus, care sărea sprinten din stîncă în stîncă, pînă cînd — ah, moment fericit! — mi-a alunecat o piatră de sub bocanc. În clipa aceea m-am rostogolit în gol, vertiginos, păstrînd în suflet un singur regret: că nu-mi făcusem încă testamentul.

Cînd m-am trezit din buimăceala aterizării forţate, mi-am dat seama că ajunsesem în fundul unei rîpe.

O, tu, bătrîne Esculap, zeu al medicinei! O, tu, muză a povestirilor ştiinţifico-fantastice, care încă nu ai nume, pentru că Jules Verne n-a fost contemporan cu Homer! O, voi, duhuri ale munţilor! Voi mi-aţi răsplătit îndrăzneala, zvîrlindu-mă la intrarea peşterii pe care o căutam. Da, descoperisem peştera. Ea corespundea exact descrierii făcute de pădurar. Deci partea cea mai importantă a misiunii noastre era îndeplinită. Nu ne mai rămînea decît să descoperim şi comoara. Despre fantome, ce să spun, preferam să nu le descoperim. Nu pentru că aveam ceva special împotriva lor. Dar spuneţi şi dumneavoastră: ce rost ar fi avut să ne întîlnim nas în nas cu nişte fantome, tocmai acum, în plină campanie împotriva superstiţiilor?

Coborînd pe o coardă prinsă solid de colţul unei stînci, Titus ajunse repede lîngă mine şi pătrunserăm amîndoi în peşteră. Primii treizeci de metri i-am străbătut mai mult vîrîndu-ne printr-un coridor strîmt şi umed. Din tavan se prelingeau picături reci de apă, a căror atingere îngheţată ne dădea fiori. Drumul ni se păru mai greu cînd coridorul se frînse brusc şi înaintea noastră se deschise o pantă abruptă. Din fericire, apa scobise peretele de piatră şi formase o scară naturală, pe care începurăm s-o coborîm plini de grijă.

Peştera era scufundată în întuneric şi tăcere. Nu se auzeau decît paşii noştri şi susurul monoton al apei. Nici un alt zgomot nu tulbura liniştea. Cînd eram însă mai încrezători că expediţia noastră va decurge fără nici un incident neplăcut, se dezlănţui din senin un uruit asurzitor, care ne băgă în sperieţi. Părea că tuşeşte un animal gigantic. O tuse seacă de fumător, dar amplificată la maximum.

— Ciudat zgomot, Titus — am murmurat eu, căutînd să-mi stăpînesc clănţănitul dinţilor. Un dinosaur care... fumează.

Titus nu-mi răspunse. Am tăcut şi eu. Dar gîndurile îmi fugeau nebuneşte. Ah, blestemată idee. Cine m-a pus să devin căutător de comori păzite de strigoi? Mai bine mă făceam filatelist; e în orice caz o manie mult mai puţin primejdioasă...

Coborîrea se sfîrşi pe neaşteptate. Ajunserăm într-o adevărată sală de bal. Coloane fin sculptate de mîna unui artist neîntrecut înconjurau platforma de dans. Din loc în loc se deschideau loji tainice, din care cei mai în vîrstă ar fi putut urmări în tihnă vîrtejul ameţitor al perechilor de dansatori. Oare aici aveau să danseze şi fantomele?

Folcsindu-mă de lanternă, eu şi începusem să le caut. Raza gălbuie luneca pe pereţii de stîncă, dădea o strălucire ireală stalactitelor şi stalagmitelor, se strecura pînă în colţurile cele mai ascunse şi, pentru prima oară de cînd se născuse această peşteră, alunga întunericul.

Uimiţi de frumuseţea din jur, uitarăm de uruitul suspect care mă tulburase atît şi înaintarăm într-un gang înalt, menit parcă să-ţi pună curajul la încercare... Deodată, un fenomen ciudat mă făcu să mă ciupesc pînă la sînge, ca să-mi dau seama că nu visez. Peretele din stînga noastră era luminat... Avea o strălucire pală, galbenă, irizată, de parcă ar fi fost poleit cu aur. Fără a-şi primi razele de la vreo sursă luminoasă, ecranul de piatră licărea în noaptea veşnică a grotei, la fel de uluitor ca un joc multicolor de artificii pe fundul întunecat al oceanului.

— Asta să fie comoara? — am întrebat eu, apropiindu-mă de peretele luminos şi trăgîndu-l pe Titus după mine.

Necugetate gînduri. Ca la o comandă nişte schelete hidoase începură să joace pe perete. Am simţit cum mi se ridică părul măciucă. Un sloi de gheaţă îmi luneca pe şira spinării, iar inima îmi bătea să-mi spargă cuşca pieptului. Am strîns braţul prietenului meu. Stăteam amîndoi încremeniţi, fără să putem scoate un cuvînt. Stafiile încetară dansul macabru, iar noi rămaserăm ca hipnotizaţi de spectacolul de necrezut la care asistaserăm. Şi probabil că regizorul necunoscut care aranjase toată această punere în scenă, socotind că ceea ce făcuse pînă acum nu era suficient de tare, mai puse şi o voce misterioasă să strige de undeva, dintr-un ungher ascuns al peşterii:

— Mîinile sus!

Strigătul făcu ocolul grotei, fu reluat de sute de glasuri din bolţile şi cotloanele fără sfîrşit, iar acum reveni ameninţător în gangul în care ne aflam noi. O dată cu el, luminat de o faclă, îndărătul nostru, la capătul coridorului, răsări ca din pămînt Rupea, pădurarul. Limbile de foc aruncau umbre tremurătoare pe obrazul lui, dîndu-i o înfăţişare sinistră. Ţinea puşca cu ţeava îndreptată către noi.

— Ispita comorii v-a adus şi pe voi aici! Dar aţi uitat că bătrînul haiduc a sîngerat pentru ca aurul să fie numai al nostru, al neamului Rupea! Dumnezeu m-a ales pe mine să găsesc peştera şi să mă bucur de comoară. Pe voi nu v-a chemat nimeni şi nu aveţi nici un drept asupra ei!

Ochii pădurarului, atît de tulburi de obicei, sticleau acum, ca şi cum în ei ar fi ars o văpaie fierbinte, mistuitoare. Privirea ameninţătoare, tonul lugubru al vocii lui, puşca îndreptată nu prea binevoitor către noi mă determinară să caut un glas cît mai blînd cu care să-l liniştesc.

— Ai dreptate. Comoara e a ta şi nouă nu trebuie să ne dai absolut nimic!

Apoi, ca nu cumva să-i jignesc intenţiile bune, adăugai prevenitor, în timp ce, părăsind culoarul, ne îndreptam spre el:

— Cel mult, dacă vrei să ne oferi un premiu de consolare, ceva, acolo, care nu contează... Asta primim...

Ţeava neagră a puştii se ridică înspre noi şi mai vehementă. Am înţeles. Pădurarul nu era de acord nici cu această propunere modestă. Ce zgîrie-brînză! La urma urmelor noi am fi fost mulţumiţi să plecăm şi cu mîna goală, fără nici un fel de pretenţie. Dar ţi-ai găsit! Lui Rupea nici asta nu-i era pe plac.

— Veţi muri amîndoi! Aşa făcea şi străbunicul meu. Cînd cineva afla locul unde-şi tăinuia prada, îl tăia. Scurt! Pădurarul Vasile Rupea nu e mai bun decît haiducul Vasile Rupea.

— Dar unde e aurul? — îl auzii deodată pe Titus întrebînd.

Ei, poftim! Ce mai întrebare! Nu e pădurarul ăsta destul de nebun? Acum, precis o să creadă că vrem să-i luăm pleaşca de sub nas. Ce i-a trebuit lui Titus întrebarea asta? Rupea vrea să ne omoare şi lui îi arde de întrebări... Dar uite-te că pădurarul nu s-a supărat!

— De fapt, de aur încă n-am dat. Dar toate semnele arată că aici trebuie să fie. Acolo unde zac îngropate comori, duhurile joacă deasupra şi ies flăcări din pămînt...

— Ei, aşa mai vii de acasă — mă luă pe mine gura pe dinainte. Hai să căutăm împreună...

— Împreună? Niciodată... numai singur!

Dar ce se petrece cu Rupea? A scăpat puşca din mîini. Îşi duce palma la ochi. Acum o ridică la făclie. O să-şi ardă degetele. Şi le-a ars. S-a schimonosit de durere...

— Făclia nu s-a stins! Atunci de ce e întuneric? Spuneţi-mi de ce nu mai văd?

Cum nu vede? Doar e lumină. Arde şi torţa lui, şi lămpile noastre electrice au rămas aprinse...

— Oameni buni, spuneţi-mi, voi vedeţi ceva... sau e beznă?

Nu mai înţeleg nimic. Ce vrea Rupea? Doar e limpede. Peretele din gang e luminos, lămpile, torţa... Doar în colţurile mai îndepărtate ale grotei e întuneric. Dar dacă...

— Fraţilor, sărmanul de mine, nu mă lăsaţi... Mi-au mîncat strigoii ochii... sînt orb... Nu mai văd nimic...

Pădurarul plîngea în hohote. Noi stam şi-l priveam înfioraţi. Comoara lui Rupea făcuse încă o victimă..

Trei zile mai tîrziu, după ce am mai vizitat o dată peştera, Titus mi-a dat o listă de întrebări privind întîmplările misterioase la care fusesem martori. Lista era cam următoarea:

1. Ce crezi despre peretele luminos din peşteră?

2. Ce părere ai: există sau nu stafii? Şi dacă nu, cum explici apariţia scheletelor?

3. De ce au orbit fraţii Rupea?

4. Există vreo comoară în peşteră?

Am încercat să răspund la toate întrebările. Dar nu pe rînd. Am început cu ultima întrebare—există vreo comoară în peşteră?

Da, există, însă nu aurul lui Rupea, ci un lucru mult mai preţios. În peşteră se găsesc mari zăcăminte de elemente radioactive. Acestea emit radiaţii alfa, beta şi gama. După nume, nu spun nimic, dar să ştiţi că sînt grozave. Uneori, în doze mici, ele pot fi folositoare organismului; dar acţiunea lor intensă şi de lungă durată distruge diferite ţesuturi ale corpului. Şi acum, ajung la prima întrebare. Peretele era luminos din pricina unui fenomen de fluorescenţă. Ce înseamnă asta? Vă explic îndată. Sub influenţa emanaţiilor radioactive anumite substanţe, cum ar fi sărurile de argint, de bariu, de stronţiu şi altele, devin luminoase. O analiză serioasă a rocilor din peretele luminos al peşterii va stabili care din aceste săruri intră în compoziţia lor.

Întrebarea a treia: există sau nu stafii?

Spre regretul cititorilor superstiţioşi, trebuie să mărturisesc că nu am avut plăcerea să întîlnesc în peştera lui Rupea nici o stafie veritabilă. Bine, dar atunci, veţi întreba dumneavoastră, ce erau scheletele pe care le-aţi văzut?

A, din păcate nu erau decît nişte... surogate de stafii. Apariţiile misterioase nu erau altceva decît propriile noastre schelete.

— Cum asta?

Vai, dar nerăbdători mai sînteţi. Citiţi în continuare. Radiaţiile gama sînt analoage cu razele X, obţinute cu ajutorul aparatelor Roentgen pe care le folosim în radioscopii şi radiografii. Peretele alcătuit din substanţe fluorescente imita foarte bine ecranul aparatului. Ca atare, razele gama emise din peretele opus celui luminos străbăteau trupul subsemnatului şi al prietenului său şi erau absorbite mai pronunţat numai de oase. În felul acesta, pe ecranul fluorescent se proiecta tocmai imaginea scheletelor noastre...

Ce vă miraţi aşa? Aţi crezut poate că sînt un fricos care se sperie şi de umbra lui... Nu, eu sînt un curajos care s-a speriat de propria sa radioscopie, ceea ce e cu totul altceva.

— De ce au orbit fraţii Rupea?

Pentru că, supunîndu-se vreme îndelungată radiaţiilor din peşteră, acestea au avut o influenţă dăunătoare asupra organismului lor. S-ar putea, însă, ca un bun tratament să salveze, sperăm, vederea pădurarului.

Ar mai rămîne încă o întrebare care nu se găseşte în chestionarul geologului Titus Opran. Ce s-a întîmplat cu comoara haiducului Vasile Rupea? Mai există vreo posibilitate de a fi găsită?

La această întrebare n-am fost în stare să răspund decît un an mai tîrziu, cînd, răscolind nişte documente cu privire la răscoala lui Horia, am dat peste o scrisoare a lui Rupea, scrisă cu un ceas înainte de execuţie. Haiducul istorisea că trei zile după ce ascunsese aurul, cuprins de remuşcări, l-a scos din peşteră pentru a-l duce lui Horia. Dar a fost prins de o patrulă împărătească, aurul i-a fost confiscat, iar el însuşi a plătit cu viaţa păcatul său...

★

Vedeţi că sînt un om curajos? Am scris şi povestea asta, cu toate că orice critic are dreptul să mă facă harcea-parcea... chiar înainte de a apuca să-mi încasez drepturile de autor.

De la IEROGLIFE la ALFABET

de M. MUNTEANU

Ieroglifele chineze constituie unul din cele mai străvechi sisteme de scriere ale omenirii. Pornind de la redarea grafică fidelă a obiectelor şi, treptat, mergînd spre abstractizare prin folosirea de combinaţii de reprezentări concrete şi unele ieroglife cu valoare fonetică, scrierea chineză a trecut în decursul vremurilor printr-un proces de lentă stilizare şi rafinare, devenind în primele veacuri ale erei noastre — atunci cînd meşterii chinezi au născocit hîrtia şi tiparul — un sistem extrem de complicat, dar desăvîrşit în felul lui: scrierea modernă chineză.

Ieroglifele chineze depozitează, în inepuizabila lor varietate de forme, una din cele mai strălucite culturi ale omenirii. Filozofi, matematicieni, astronomi, medici şi agronomi de geniu au încredinţat ieroglifelor roadele bogate — ivite pentru întîia oară în lume — ale cercetărilor lor, iar poeţi, dramaturgi, povestitori şi romancieri au creat, folosind aceleaşi ieroglife, o literatură unică în lume, în care subtilitatea şi adîncimea se aliază forţei şi patosului revoluţionar.

Dar, cu toate aceste merite istorice, sistemul de scriere chinez, prin complexitatea lui, este o piedică serioasă în opera de ridicare a nivelului cultural al maselor. Pentru a reţine, recunoaşte şi scrie un număr de 6.000-8.000 de semne, se cer eforturi îndelungate şi stăruitoare, iar mijloacele moderne de comunicare între oameni sînt îngreuiate şi complicate: în tipografii, zeţarii lucrează cu mii de semne, în transmisiunile telegrafice se folosesc coduri complicate, maşina de scris poate fi mînuită numai de specialişti cu înaltă calificare etc.

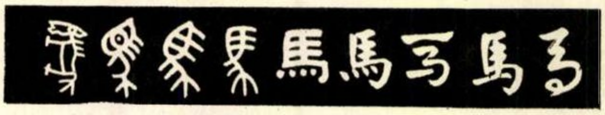

Evoluţia ieroglifei *„ma"* exprimînd noţiunea de *cal*.

Încă în 1951 preşedintele Mao Ţze-dun a spus că limba scrisă chineză trebuie să urmeze drumul comun al marii majorităţi a limbilor scrise din lume, drumul unei scrieri alfabetice.

Din această problemă derivă însă o alta: unde să fie folosit acest alfabet? Limba chineză are numeroase dialecte, asemănătoare în general prin morfologie şi sintaxă, dar deosebite în pronunţare.

Eliminarea ieroglifelor şi folosirea unui alfabet sînt deci în funcţie de existenţa unei limbi comune ca mijloc de comunicare valabil în întreaga ţară.

Dar care sînt perspectivele răspîndirii pe scara întregii Chine a unei vorbiri comune, a unei limbi naţionale unice? Iar acest proces corespunde oare evoluţiei istorice a limbii chineze?

Istoria limbii chineze este foarte complexă. Poporul chinez, ca şi clasele conducătoare din China veche, şi-au făurit, fiecare, de-a lungul veacurilor, nu numai o cultură proprie, dar şi dialecte proprii. Limba folosită în cultură şi în administraţia feudală s-a îndepărtat din ce în ce mai mult de limba poporului, devenind „ven-ien"-ul, limba aristocraţiei şi birocraţiei feudale. Limba vorbită de mase — aşa-numita „bai-hua" — s-a dezvoltat pe căi proprii. În timpul dinastiilor Sun, Iuan şi Min, scriitori chinezi au creat opere literare de înaltă valoare, în care au folosit un dialect foarte apropiat de acela din Pekin, numit „putun hua". Lucrările scriitorilor din nordul Chinei s-au răspîndit şi în sud şi astfel a început în ritm lent procesul de răspîndire a acestui dialect. Povestitorii de meserie, „hien şin"-ii, au avut un rol deosebit în promovarea romanelor populare şi, implicit, a dialectului în care erau scrise.

O dată cu începuturile dezvoltării capitaliste, „putun hua" se răspîndeşte în sfere şi mai largi. Cercurile mai înaintate ale revoluţiei burgheze din 1911 au luat şi ele unele măsuri pentru promovarea acestei limbi, iar „Mişcarea din 4 mai 1919" a zdruncinat serios poziţia pînă atunci dominantă a „ven-ien"-ului şi a obţinut rezultate pozitive în promovarea limbii unice. Ulterior, lupta pentru o limbă unică a fost dublată de aceea pentru alfabetizarea scrierii ei. Toate acestea au reflectat năzuinţa poporului spre unitatea lingvistică şi spre făurirea unui sistem de scriere simplu şi lesne de învăţat.

După eliberare, paralel cu dezvoltarea masivă a economiei ţării şi cu descreşterea analfabetismului, numărul acelora care vorbesc „putun hua" a crescut tot mai mult în oraşe, centre industriale, şcoli, armată, radio, cinema, teatru etc. Se apreciază că aproximativ 400.000.000 oameni folosesc dialectul „putun hua".

Dar chiar această aşa-numită „putun hua" nu este o limbă absolut omogenă. Ea cuprinde deosebiri de pronunţare, chiar unele diferenţe de construcţie gramaticală şi numeroase dublete (caractere diferite, dar cu aceeaşi semnificaţie). Este deci necesară şi o muncă de standardizare a acestei limbi. Se apreciază că procesul de răspîndire a limbii „putun hua" pe scara întregii Chine va dura 10-12 ani. Pînă atunci, ca o treaptă intermediară, s-a trecut la simplificarea caracterelor şi înlăturarea dubletelor. Simplificarea constă în a micşora numărul de puncte şi de linii necesare scrierii caracterelor uzuale complicate. În total se vor simplifica aproximativ 1.000 de caractere, din care pînă acum s-au şi simplificat mai bine de 500. Acestea au fost de altfel şi soluţiile la care s-a oprit Conferinţa pe întreaga Chină pentru reforma scrierii şi standardizarea limbii chineze moderne, care a avut loc la sfîrşitul anului 1955 la Pekin şi anume:

1. standardizarea limbii „putun hua"; 2. promovarea pe scara întregii ţări a acestei limbi; 3. introducerea unui sistem de scriere alfabetică în momentul cînd „putun hua" va deveni limba comună a poporului chinez; 4. ca măsură tranzitorie: simplificarea caracterelor.

Este neîndoielnic că imensa operă de unificare a limbii, al cărei act final este scrierea alfabetică a limbii chineze, va fi încununată de succes; ea este o verigă a construcţiei socialismului în Republica Populară Chineză şi corespunde năzuinţei spre cultură a marelui popor chinez.

China a devenit o uriaşă şcoală. Iată două tinere ţărănce din provincia Cekian, care îşi însuşesc ştiinţa de carte.

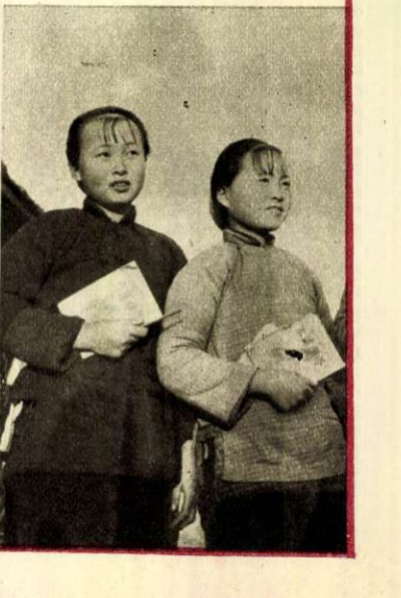

DE 20 DE ANI JUNE PRIM

Da, aţi citit bine! E vorba de Jean Marais, junele prim de douăzeci de ani... încoace... Douăzeci de ani de cînd... Vi se pare cam mult şi sînteţi gata să exclamaţi: „vai, dar e bătrîn!"... Nu, nu vă pripiţi. Favoritul dumneavoastră abia păşeşte în vîrsta maturităţii. Nu s-au împlinit nici 44 de ani de cînd...

Primii ani, primele meserii...

... de cînd, în preajma primului război mondial, se năştea la Cherbourg cel de-al doilea băiat al medicului Alfred Marais — Jean.

Dacă ar fi să romanţăm evenimentul, ar trebui să ne referim la peisajul fermecător al coastei normande, la portul scăldat în valurile zbuciumate ale Mării Mînecii, la... Dar preferăm să amintim că undele mării şi ale poeziei erau departe de a crea ambianţa căminului părintesc în care a văzut lumina zilei Jean Marais. Erau zile plumburii, triste, ploioase. Uniforme cenuşii, pregătiri de război, cozi la gheretele de pîine, concentrări... Apoi războiul. Ce altceva ar fi putut reţine micuţul Jean, din acei primi ani ai vieţii? Dar o dată cu pacea, a venit mutarea la Paris, într-una din suburbane, la Vesinet...

Peste anii de şcoală, dacă am fi — repet — romanţioşi, am trece în mare fugă. Asta deoarece şi elevul Jean Marais tot cam aşa a procedat: cu fuga. Doamna Marais şi-ar fi putut alcătui un dosar compact cu înştiinţări de felul acesta: „Sînteţi rugată să vă retrageţi fiul"; sau: „Elevul Marais Jean este exmatriculat din liceul nostru". Şi toate acestea nu atît pentru că nu-i plăcea să înveţe, ci mai ales pentru că prea se ţinea de şotii.

Şi pentru că mamei nu i se puteau cere la infinit sacrificii — şi aşa abia reuşea să-şi hrănească copiii, migălind broderii complicate — Jean renunţă definitiv, la 15 ani, să frecventeze liceul. (Nu vă grăbiţi să-l luaţi ca exemplu, tineri cititori aflaţi pe băncile şcolii, căci singur el ştie cît de greu i-a fost, din această pricină, să-şi împlinească mai tîrziu lacunele din bagajul său de cunoştinţe!)

Iată-l ajuns pe Jean la primii bani cîştigaţi prin munca lui. O muncă obositoare, plicticoasă şi fără nici o perspectivă: aceea de „culegător de mingi" pe terenurile de golf. Meseria asta Jean o schimbă în curînd, devenind vînzător de ziare. (Vă rog să nu faceţi un popas în lectură, închizînd ochii şi suspinînd mental: „Vai, ce carieră romantică! Ca în filme!" Citiţi mai departe şi veţi vedea că nu a fost atît de simplu).

Fotografie — pictură — cinematograf

În fine, la 17 ani se decide pentru o meserie adevărată şi intră ca ucenic în atelierul fotografic al domnului Laurent, din suburbana lui. Va rămîne mai bine de trei ani să trebăluiască în cămăruţa obscură, despărţită de atelier prin marele ecran de pînză pictată cu coloane dorice şi vegetaţie luxuriantă. Muncă grea, dar care, în sfîrşit, îi place. Mai ales pentru că, printre picături, timid, începe, de unul singur, să desluşească şi tainele picturii. (De copil îi plăcea să deseneze, numai că atunci o făcea cu predilecţie — şi cu cărbune — pe pereţii şcolii). Dar cum munca din atelier nu-i dădea prea mult răgaz să deseneze peisaje după natură, se specializase în a picta după fotografii. Şi, mai ales, după cele din filmele timpului, cu Pina Menicheli, Max Linder şi Mary Pickford. Tot pictînd imagini cinematografice, Jean se simţi atras de arta aceasta, care se dezvolta cu paşi uriaşi. Un coleg îl sfătuieşte să urmeze conservatorul. Iar învăţătură? De data asta însă nu mai e nici el copilul poznaş şi nici nu mai e vorba de algebră sau de sintaxa latină, aşa că Jean va porni o muncă îndîrjită, împărţindu-şi timpul între zilele laboratorului, serile cursului particular de pregătire actoricească şi nopţile de „toceală", pentru completarea învăţăturii altădată dispreţuite şi neterminate la vreme. Şi, la capătul acestui efort de zi şi noapte, nereuşita examenului de admitere la conservator! Se va consola, rămînînd fotograf? Nu, va stărui, va învăţa mai departe cu şi mai multă perseverenţă şi cu sacrificii, va încerca din nou. Dar pînă la noua sesiune de examene mai e un an şi Jean se decide să folosească răstimpul. Începe să bată la uşa fiecărui studio de filme, pînă ce, ajutat de regizorul Marcel l'Herbier, se strecoară pe poartă. Pe poarta cea mică a figuranţilor.

Cei trei de T şi al patrulea T: Teatrul...

Face figuraţie în mai multe filme, răbdător, aşteptînd, învăţînd. Începe să înţeleagă că arta actoricească nu se poate dobîndi decît cu trudă. *Trudă, tenacitate, timp*... Cei trei T pe care îi desenează, uriaşi, pe o coală aşezată pe perete, în camera lui. E în această laconică deviză un crez pe care Marais nu-l va abandona de aci înainte şi care îl va duce la reuşită. Deocamdată, tînărul figurant, care încă nu s-a despărţit de atelierul fotografic, înjghebează în cartier o echipă de actori amatori şi dă primele spectacole. La un moment dat, amatorii se gîndesc să monteze „Oedip", piesa poetului Jean Cocteau. Şi cum Marais avea de interpretat personajul principal, se hotărăşte să-l consulte pe autor în privinţa rolului. Astfel, Jean Marais îl cunoaşte pe cel care îi va sprijini de acum înainte drumul în artă. La cei trei T ai crezului lui Marais, se adaugă un al patrulea T: Teatrul. Căci Cocteau îl ajută pe tînărul diletant să urmeze cursurile unui mare dascăl, actor şi animator, Charles Dullin. Iar după mai puţin de un an, primeşte un rol important în noua piesă a lui Cocteau: „Cavalerii mesei rotunde".

Aceasta se întîmpla în 1937, adică acum douăzeci de ani...

De douăzeci de ani june-prim

În curînd, la teatrul parizian Bouffes, Jean Marais va relua, într-o nouă montare, piesa de debut, „Cavalerii mesei rotunde". Va fi, desigur, o încununare a acestor douăzeci de ani de perseverente strădanii şi căutări, soldate cu un mare număr de succese, obţinute atît în film, cît şi pe scenă. Căci cei trei T, desenaţi cu o mînă sigură pe coala de hîrtie de adolescentul Marais, stau şi astăzi ca un îndreptar permanent, în camera de lucru din locuinţa lui.

Trudă, tenacitate, timp! Graţie acestor devize, Jean Marais e azi un actor matur, popular, creator al atîtor roluri dificile, ca Oreste din „Andromaca", Cleante din „Avarul", profesorul Higgins din „Pygmalion" de Shaw, Cezar din „Cezar şi Cleopatra", a aceluiaşi autor, Britannicus din tragedia lui Racine, ca şi al majorităţii rolurilor principale din piesele lui Cocteau. Iar pe ecran, cîte chipuri care au rămas în amintirea spectatorilor din lumea largă: Tristan din „L'éternel retour" (Legenda îndrăgostiţilor) alături de Madeleine Sologne, „Ruy-Blas", „Vulturul cu două capete", tatăl lui Roberto Benzi în „Chemarea destinului", Edmond Dantés în „Contele de Monte-Cristo" şi atîtea alte creaţii, în care Jean Marais şi-a dovedit pe deplin calităţile, cîştigate prin trudă, tenacitate şi timp... O simplitate dublată de multă simţire, o poezie a expresiei, o adîncă înţelegere a personajelor, o dicţiune şi o plastică impecabile, iată ce a dobîndit, graţie strădaniilor lui de ani şi ani, iată ce a dus la popularitatea celui care... de douăzeci de ani... este încă un june prim.

R. MIRON

1) Împreună cu Roberto Benzi, în „Chemarea destinului". 2) În „Contele de Monte Cristo". 3) Şi în „Ştrengăriţa", film ce-l veţi vedea în curînd pe ecrane.

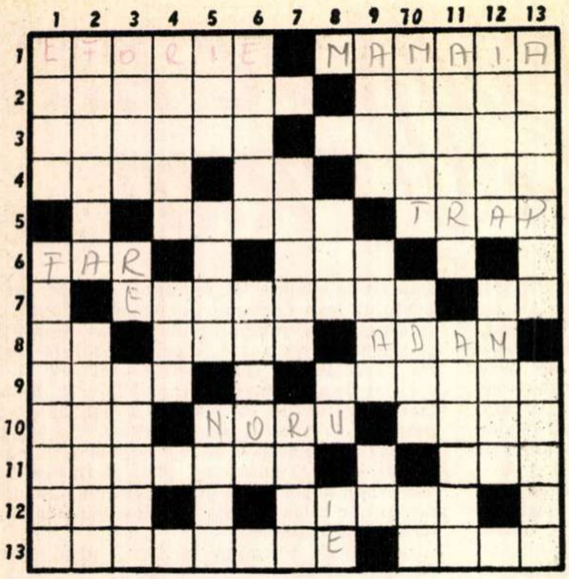

MAREA NEAGRĂ

ORIZONTAL: 1) Lac între Constanţa şi Vasile Roaită, cu o staţiune de cercetări zoologice marine — Cunoscută staţiune balneară de lîngă Constanţa, cu cea mai mare plajă maritimă a litoralului nostru. 2) Lacuri mici de pe litoral, formate datorită grindurilor şi cordoanelor care le-au separat de mare — Gura prin care se varsă Nistrul în mare. 3) Insulă joasă la vărsarea braţului Sf. Gheorghe în mare — Celălalt. 4) ... Veche, punct de frontieră pe ţărmul Mării Negre, spre R.P. Bulgaria — Simbolul plumbului — Una din bogăţiile Mării Negre (se cunosc în această mare circa 150 specii). 5) Îngrădire pentru vite — Mers al calului. 6) Turn aşezat pe ţărmul mării, prevăzut cu un proiector puternic pentru navigaţia de noapte — Oază în Libia. 7) Cap pe litoral, la nord-est de golful Varnei — Prepoziţie latină. 8) Ţinut locuit cîndva de tătari (istmul Perekop) — Navigator portughez, a ocolit primul Africa pe mare, în 1486, descoperind Capul Bunei Speranţe — ... Jora, eroul romanului „Pasărea furtunii" de Petru Dumitriu, a cărui acţiune se petrece printre pescarii Mării Negre. 9) Zi — Propriu stelelor. 10) Numele turcesc al Oceakovului (oraş pe gura Niprului) — ... Demetriad, autorul melodiei „O barcă în larg" — Se obţin din pescuitul de primăvară al scrumbiilor albastre din Marea Neagră. 11) Cele patru anotimpuri — Localitate în Siria, lîngă Alep. 12) Rîu în Alsacia — Mici ape curgătoare. 13) Populaţia mitologică de femei războinice care au coborît de pe culmile Caucazului, în Asia Mică — Metal descoperit în munţii Caucazului, a urmat bronzului în civilizaţia omenirii.

VERTICAL: 1) Mare în nordul Mării Negre, cu o suprafaţă de 50.000 km² — Una din localităţile de pe însorita coastă a Crimeei. 2) Cap pe ţărmul bulgar al Mării Negre, situat la sud de Varna — Lac situat de-a lungul litoralului, între peninsula Dunavăţ şi capul Midia, pe o lungime de 70 km. 3) Apărem — Rece! — Cap pe litoral, la 20 km sud de Constanţa, cu un cunoscut far ce orientează navigaţia de noapte. 4) Gonaci — ... Kale, insulă pe Dunăre. 5) Judecător în infern — Ale tale, la Iaşi... — Porecla lui Ovidiu, poetul roman exilat la Tomis (Constanţa de astăzi). 6) Localitate pe ţărmul nordic al Mării Negre, între strîmtoarea Kerci şi Novorosiisk — A navigat pe Marea Neagră spre Colhida, în fruntea Argonauţilor, pentru cucerirea lînii de aur (mit.). 7) Frumoasă staţiune balneară, situată la vărsarea Nistrului în mare — Fiecare din cele trei mari diviziuni în care sînt clasate corpurile din natură: animal, vegetal şi mineral. 8) Sînt nenumărate pe litoralul romînesc al Mării Negre (sing.) — Cara - ..., veche albie a unei ape ce curgea de la Cernavodă spre mare — Bluză ţărănească. 9) Oraş în Siria — Fiecare din ramificaţiile prin care se varsă Dunărea în mare — Simbolul bromului, metal ce se găseşte în mare cantitate în alga „Cystoseira", foarte răspîndită de-a lungul litoralului nostru stîncos. 10) Oraş de pe coasta Asiei Mici, de unde au venit coloniştii care au înfiinţat Histria, prima cetate grecească pe litoralul Mării Negre — Taxă vamală — A doua parte a unui golf... 11) Localitate în Turcia, situată pe ţărmul Mării Negre — Sagani..., lac pe litoral, între gurile Dunării şi Nistru. 12) Oraş mult iubit de Cehov, situat pe litoralul Mării Negre — Ochi de mare pe cîmpia Bărăganului. 13) Punct de pe suprafaţa pămîntului, diametral opus altui punct — Rîndunică de mare.

Cuvinte mai puţin cunoscute: *GAB, OR, OZU, BAB, ILL.*

O BUCURIE ÎN CASA DV.:
UN TELEVIZOR TEMP 2.

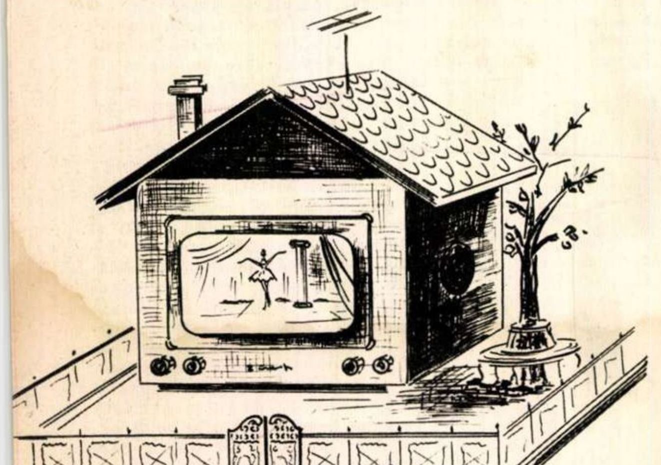

Dimensiunea utilă a ecranului 32 × 28 cm.
Recepţionează emisiunile de televiziune pe cinci canale iar emisiunile radiodifuziunii pe trei canale de unde ultra-scurte.
Poate fi folosit ca amplificator pentru Pick-up şi magnetofon.
Pentru salariaţi, televizoarele Temp 2 se vînd în rate, cu preţuri reduse.

CEC
CASA DE ECONOMII ŞI CONSEMNAŢIUNI
LIBRET DE ECONOMII
LEI
NICI O SUMĂ NU-I PREA MICĂ
pentru a fi
ECONOMISITĂ
Depuneţi cu regularitate economiile pe librete sau obligaţiuni C.E.C.

SFATUL MEDICULUI

ENDOCARDITA

Publicăm acest material la cererea tov. Tioc Viorel, din comuna Ilia-Hunedoara.

Vorbind despre endocardită, trebuie să precizăm de la început că avem de-a face nu cu o singură boală, ci cu un grup de boli, cunoscute sub numele de endocardită. Într-adevăr endocardita, adică îmbolnăvirea foiţei lucioase care căptuşeşte pe dinăuntru miocardul (muşchiul inimii), poate fi dată de diferite cauze care provoacă inflamaţia endocardului. Astfel, cea mai răspîndită dintre endocardite este cea reumatică acută, provocată de localizarea infecţiei reumatice (reumatismul poliarticular acut) la endocard şi în special la acea parte din endocard care căptuşeşte valvulele (clapele) care despart cămăruţele inimii una de cealaltă (valvula mitrală, valvula tricuspidă, valvulele sigmoide aortice).

Întrucît este vorba de o boală generală care atacă întreg organismul şi nu numai inima, manifestările ei sînt numeroase şi variate, deosebindu-se de la caz la caz. De multe ori, bolnavului i se umflă mai multe încheieturi (ale genunchilor, coatelor etc) care devin roşii şi dureroase, anchilozîndu-se complet. Bolnavul poate avea febră mare, transpiraţii, stare generală proastă. La inimă se aud diverse zgomote anormale (sufluri, bătăi neregulate). Există însă şi cazuri cînd manifestările bolii sînt mult mai reduse: nu există febră, nici umflarea încheieturilor, boala putînd fi confundată cu o simplă stare gripală. În timpul acesta, însă, infecţia reumatică poate ataca inima, lăsînd urmări grave, despre care vom vorbi mai jos, la capitolul endocarditei cronice.

Infecţia reumatică porneşte cel mai adesea de la un focar de infecţie aflător în organism (amigdalite, dinţi stricaţi), precum şi de la unele boli infecţioase, ca scarlatina. De aci se poate desprinde importanţa înlăturării focarelor de infecţie care pot favoriza infecţia reumatică (extirparea amigdalelor, care au fost inflamate în diferite rînduri, tratarea dinţilor stricaţi etc). Tratamentul endocarditei reumatice acute trebuie făcut în spital, unde există posibilităţi mai bune pentru lupta împotriva acestei boli. Tratamentul constă în primul rînd în repaus absolut la pat, cu regim alimentar corespunzător (lichide multe, fructe, dulciuri etc.), precum şi administrare masivă de salicilat de sodiu, o armă principală în combaterea infecţiei reumatice.

O altă formă de endocardită este endocardita bacteriană subacută sau endocardita lentă. Spre deosebire de prima, care poate ataca o inimă sănătoasă, endocardita lentă se localizează de obicei pe un endocard dinainte atacat. Această infecţie este produsă de un microb periculos, numit streptococ viridans, şi se manifestă printr-o stare febrilă mică (37-38 grade) care durează luni şi luni de zile, slăbind organismul şi în special inima. Înainte de descoperirea penicilinei, această boală a făcut adevărate ravagii; cazurile de vindecare erau foarte rare. Introducerea penicilinei, precum şi a altor antibiotice (streptomicină etc.) în tratamentul endocarditei lente a făcut să se obţină rezultate bune (peste 50% vindecări).

În sfîrşit, o altă formă de endocardită este cea bacteriană acută, care reprezintă o localizare cardiacă a unei septicemii (infecţie generalizată a sîngelui) cu diferiţi microbi. Această formă este mult mai rară, are manifestări grave: febră mare, stare generală proastă; dar tratamentul cu antibiotice aduce vindecarea în majoritatea cazurilor.

Tot în cadrul endocarditelor trebuie să vorbim despre endocarditele cronice, adică urmele pe care le lasă endocardita acută reumatică asupra valvulelor endocardice, provocînd diferite cicatrice. Acestea deformează orificiile de comunicare între cămăruţele inimii (auricule şi ventricule) ducînd la stenoze (strîmtorări) sau insuficienţe (lărgiri) ale valvulelor: stenoză mitrală, stenoză tricuspială, insuficienţă mitrală, insuficienţă aortică, stenoză aortică etc. Aceste deformări impun inimii eforturi suplimentare în împingerea sîngelui, ceea ce duce pînă la urmă la oboseala ei (insuficienţă cardiacă).

Fireşte că este greu să vorbim pe scurt despre tratamentul endocarditelor, deoarece acesta presupune un întreg complex de măsuri pe care le prescrie medicul, analizînd boala de la caz la caz. Ceea ce trebuie reţinut, însă, este necesitatea prevenirii cauzelor care pot duce la endocardite şi în special înlăturarea focarelor de infecţie din organism.

dr. M. SOLOMON

Zeul Mitras a fost adorat şi la noi...

În sfîrşit, iată-ne ajunşi în faţa deschiderii întunecate a peşterii mici de pe valea Gurii Dobrogei. Peştera nu are frumuseţi care să te impresioneze. Totuşi, unii dintre noi avem convingerea — pe baza explorării altor peşteri dobrogene — că ea ne va oferi surprize.

Începem activitatea, imediat după instalarea cortului, cu scopul de a găsi resturi de oseminte, fosile ale mamiferelor cuaternare.

Speologi, paleontologi, sîntem cu toţii în plină activitate. Începe săpatul. Rînd pe rînd, scoatem diferite obiecte interesante: fălci de hienă, dinţi de leu, de mamut, silexuri, ceramică neolitică — şi lucrul continuă cu entuziasm. Cînd, deodată, ajungînd la trei metri adîncime, sapa unuia dintre paleontologi se loveşte de un corp tare şi destul de mare. În faţa ochilor noştri miraţi apare o lespede de piatră aproape pătrată, cu latura de 60 cm şi grosimea de 15 cm.

În mijlocul lespezii se vede, sculptat în basorelief, un tînăr bărbat cu o bonetă frigiană şi cu genunchiul stîng îndoit pe spinarea unui taur, pe care îl ţine de bot, în timp ce-i înfige un pumnal în grumaz. În partea de jos a basoreliefului se găseşte o inscripţie grecească. Ne uităm plini de nedumerire, cînd unul dintre noi exclamă: „Dar asta e reprezentarea zeului persan Mitras! Uite şi cîinele ce sare în faţa taurului, iată şi şarpele, la picioare cele două persoane cu făclia în mînă, luna şi soarele în colţuri..." Într-adevăr, oficierea cultului zeului luminii avea loc de cele mai multe ori în peşteri. Aici i se sacrificau pe altar diferite animale şi tot aici se făceau poate uneori şi sacrificii omeneşti.

Apariţia acestui cult în Dobrogea se datoreşte legiunilor romane care l-au importat din Asia, la începutul erei noastre introducîndu-l în tot imperiul roman. Basorelieful este sculptat pe material autohton, în calcar iar inscripţia grecească, perfect clară, arată cine l-a lucrat şi pentru cine: „Rimos macedonianul administrator a restaurat după ordin ceremoniile cultului în cinstea zeului neînvins Mitras, în pădurea sfîntă tăinuită. Euphrat i-a adus închinare cu gînd curat, zeului soare. Nicomedes a făcut icoana".

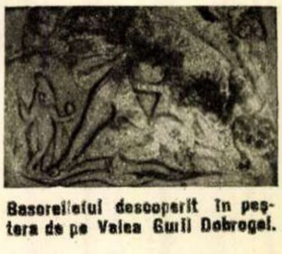

Basorelieful descoperit în peştera de pe Valea Gurii Dobrogei.

Basorelieful se află acum la Institutul de Speologie din Bucureşti.

Prof. Margareta DUMITRESCU

ŞAH — ŞAH

ATAC PREMATUR

În partida care urmează, jucată în campionatul R.P. Ungare pe 1957, albul a început atacul înainte de a-şi termina mobilizarea forţelor. Cum se întîmplă de obicei în asemenea cazuri, pînă la urmă negrul a respins ameninţările şi a trecut el însuşi la un contra-atac decisiv.

DESCHIDEREA ENGLEZĂ.

Alb: Sebestyen Negru: Honfi,
1.c4 Cf6 2.Cc3 d5 3.c: d5 C: d5 4.g3 g6 5. Ng2 C: c3 6.b:

DISPARIŢIA DOSARULUI CENUŞIU!

Bobiţă, detectiv amator..

(CAPITOLUL I: „TELEFOANE ÎN NOAPTE")

DE GEORGE VOINESCU

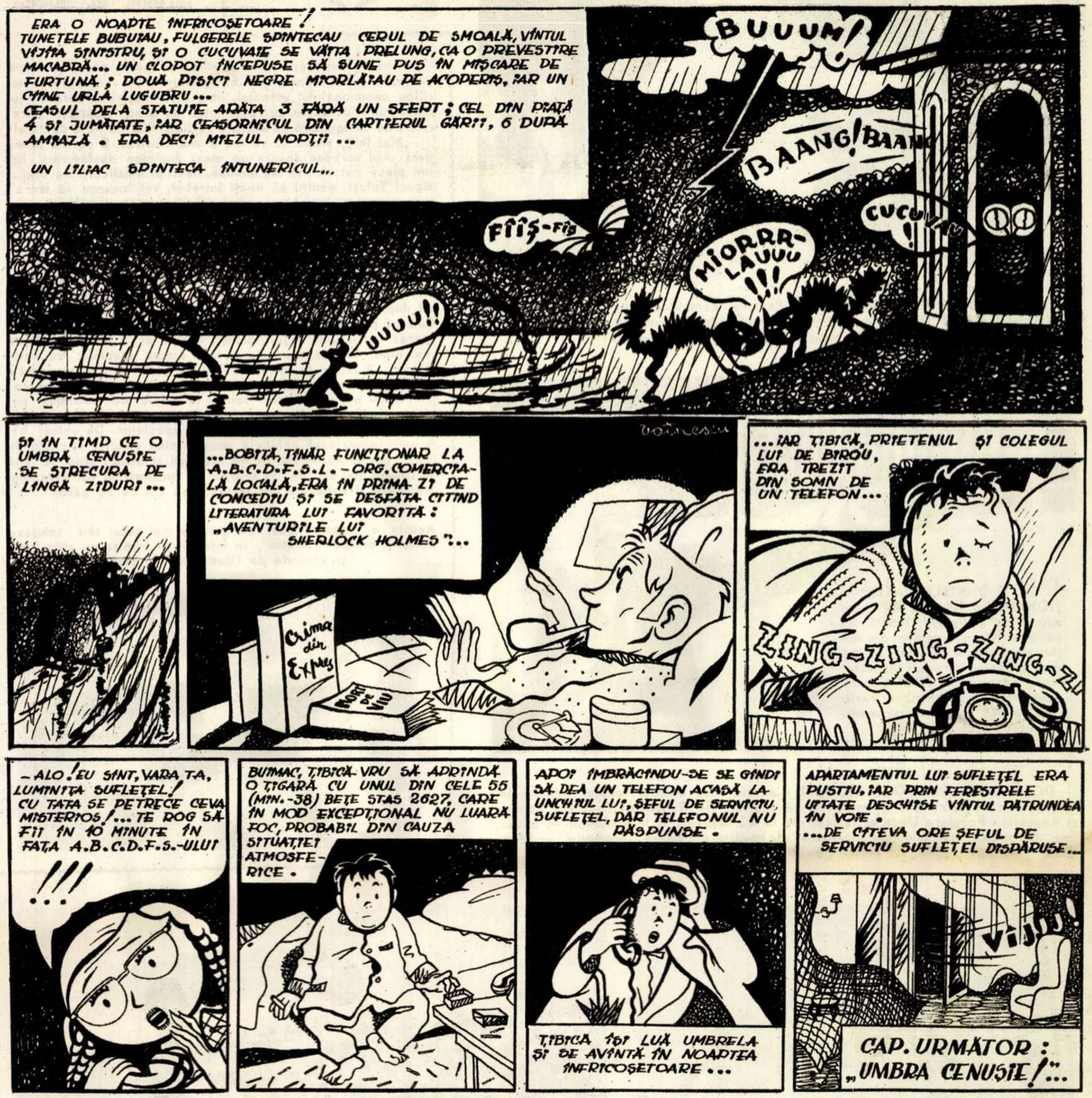
ERA O NOAPTE ÎNFRICOŞETOARE! TUNETELE BUBUIAU, FULGERELE SPINTECAU CERUL DE SMOALĂ, VÎNTUL VÎJÎIA SINISTRU, ŞI O CUCUVAIE SE VĂITA PRELUNG, CA O PREVESTIRE MACABRĂ... UN CLOPOT ÎNCEPUSE SĂ SUNE PUS ÎN MIŞCARE DE FURTUNĂ; DOUĂ PISICI NEGRE MIORLĂIAU DE ACOPERIŞ, IAR UN CÎINE URLA LUGUBRU...
CEASUL DELA STATUIE ARĂTA 3 FĂRĂ UN SFERT; CEL DIN PIAŢĂ 4 ŞI JUMĂTATE, IAR CEASORNICUL DIN CARTIERUL GĂRII, 6 DUPĂ AMIAZĂ. ERA DECI MIEZUL NOPŢII...
UN LILIAC SPINTECA ÎNTUNERICUL...
BUUUM!
BAANG! BAANG
CUCUVAU!
FÎÎŞ-FÎŞ
MIORRR-LAUUU!!!
UUUU!!
ŞI ÎN TIMP CE O UMBRĂ CENUŞIE SE STRECURA PE LÎNGĂ ZIDURI...
VOINESCU
...BOBIŢĂ, TÎNĂR FUNCŢIONAR LA A.B.C.D.F.S.L. - ORG. COMERCIALĂ LOCALĂ, ERA ÎN PRIMA ZI DE CONCEDIU ŞI SE DESFĂTA CITIND LITERATURA LUI FAVORITĂ: „AVENTURILE LUI SHERLOCK HOLMES"...
Crima din Expres
MORT DE VIU
...IAR TIBICĂ, PRIETENUL ŞI COLEGUL LUI DE BIROU, ERA TREZIT DIN SOMN DE UN TELEFON...
ZING-ZING-ZING-ZI
-ALO! EU SÎNT, VARA TA, LUMINIŢA SUFLEŢEL! CU TATA SE PETRECE CEVA MISTERIOS!... TE ROG SĂ FII ÎN 10 MINUTE ÎN FAŢA A.B.C.D.F.S.-ULUI
!!!
...
BUIMAC, TIBICĂ VRU SĂ APRINDĂ O ŢIGARĂ CU UNUL DIN CELE 55 (MIN.-38) BEŢE STAS 2627, CARE ÎN MOD EXCEPŢIONAL NU LUARĂ FOC, PROBABIL DIN CAUZA SITUAŢIEI ATMOSFERICE.
APOI ÎMBRĂCÎNDU-SE SE GÎNDI SĂ DEA UN TELEFON ACASĂ LA UNCHIUL LUI, ŞEFUL DE SERVICIU SUFLEŢEL, DAR TELEFONUL NU RĂSPUNSE.
TIBICA ÎŞI LUĂ UMBRELA ŞI SE AVÎNTĂ ÎN NOAPTEA ÎNFRICOŞETOARE...
APARTAMENTUL LUI SUFLEŢEL ERA PUSTIU, IAR PRIN FERESTRELE UITATE DESCHISE VÎNTUL PĂTRUNDEA ÎN VOIE.
...DE CÎTEVA ORE ŞEFUL DE SERVICIU SUFLEŢEL DISPĂRUSE...
VÎJJJ!
CAP. URMĂTOR: „UMBRA CENUŞIE!"...

ŞAH — ŞAH — ŞAH

c3 c5 7.h4?! (O încercare de atac prematură) *7... Ng7 8.h5 Cc6 9.Tb1 Dc7 10.Nb2 Nf5 11.d3 Td8* (Ameninţă c4) *12.c4 e5 13. Nc3 0-0 14. Db3 b6 15. Db2 Cd4!* (Printr-un joc simplu negrul a obţinut superioritatea în centru, ceea ce-i va permite să respingă, la momentul oportun, atacul de flanc al adversarului) *16.h:g6 f:g6 17. Nd5+* (Dacă negrul ar fi obligat să joace acum Rh8, atunci atacul albului ar triumfa. Dar...) *17... T:d5! 18.c:d5 e4!* (Clasicul contraatac în centru) *19.e3 e:d3! 20.Td1 Cc2+ 21.Rd2 N:c3+ 22. D: c3 Ne4 23.Th2 Cb4 24.Ch3 b5! 25.Tc1 C:d5* albul cedează.

SFATURI PRACTICE

Cînd constataţi că nu puteţi dormi normal, nu folosiţi preparate somnifere decît cu avizul medicului, deoarece riscaţi să vă obişnuiţi cu ele. Puteţi însă încerca unul din următoarele remedii absolut inofensive, care dau uneori rezultate bune:

- O ceaşcă de lapte cald, îndulcit, înainte de culcare.
- Un măr crud mîncat în pat.
- O plimbare pe jos de o jumătate de oră, înainte de culcare.
- O ceaşcă de ceai de tei îndulcit cu miere.
- Un exerciţiu scurt de gimnastică a respiraţiei. Adică respiraţi de 5-10 ori adînc, în faţa ferestrei deschise.
- Pentru firile mai nervoase se recomandă comprese fierbinţi în jurul gleznelor.
- Dacă nu aveţi un cîntar de bucătărie şi vreţi să preparaţi mîncăruri sau prăjituri după reţete precise, folosiţi lingura şi linguriţa ca unităţi de măsură, ţinînd seama că o lingură de supă rasă conţine:

  15 grame făină
  20 grame zahăr pudră
  20 grame sare
  25 grame orez
  15 grame lichid
  Iar o linguriţă rasă conţine:
  5 grame făină
  6 grame zahăr
  6 grame sare
  4 grame griş sau lichid
  3 grame cafea rîşnită.

  De asemenea, cînd vedeţi într-o reţetă indicat: unt de mărimea unui ou, să ştiţi că înseamnă 50 de grame unt.

- Cînd e cald afară şi laptele are tendinţa să se taie, adăugaţi-i o linguriţă de bicarbonat înainte de a-l pune la fiert. Acesta nu-i schimbă cu nimic gustul.
- O ceapă întreagă necurăţată, pusă în interiorul unei găini tăiate căreia i s-au scos măruntaiele, păstrează carnea nealterată de pe o zi pe alta.
- Cînd vi se pare că înainte de a o găti, a luat carnea miros, muiaţi-o în apă clocotită în care aţi stins doi-trei cărbuni.

*

Şi acum un exerciţiu pentru a vă subţia talia şi a vă întări muşchii abdomenului:

Culcaţi-vă pe spate, cu mîinile pe creştetul capului. Ridicaţi-vă uşor de la mijloc, oprindu-vă puţin în poziţie oblică. Continuaţi ridicarea torsului pînă la poziţia perfect verticală faţă de picioare şi ţineţi mîinile coroană deasupra capului. Porniţi mişcarea înapoi tot uşor, pînă la poziţia iniţială.

Repetaţi de 8 ori acest exerciţiu în fiecare dimineaţă, în faţa ferestrei deschise.

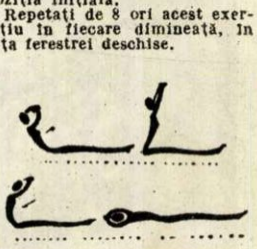

BUCURIA DE A FI CAMPION. În finalele campionatului republican de box metalurgistul Dănilă Done a cucerit titlul la categoria semi-uşoară. După această frumoasă victorie, tovarăşii lui de muncă şi sport îl poartă pe braţe.

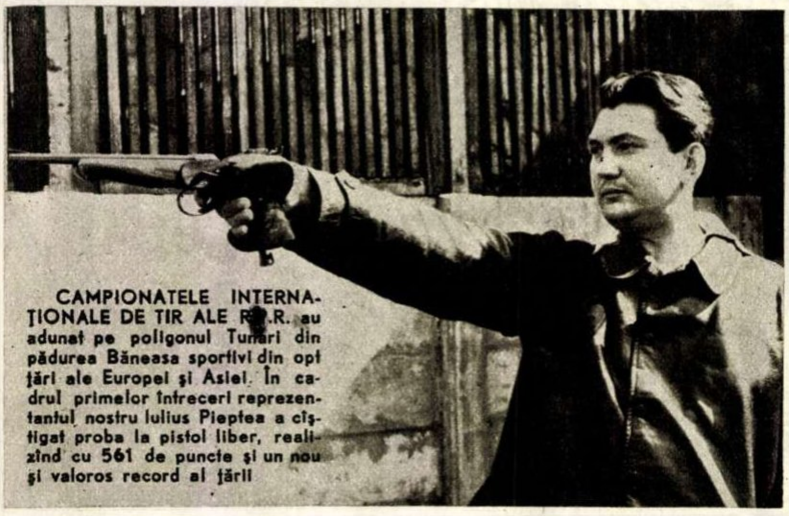

CAMPIONATELE INTERNAŢIONALE DE TIR ALE R.P.R. au adunat pe poligonul Tunari din pădurea Băneasa sportivi din opt ţări ale Europei şi Asiei. În cadrul primelor întreceri reprezentantul nostru Iulius Pieptea a cîştigat proba la pistol liber, realizînd cu 561 de puncte şi un nou şi valoros record al ţării

SPORT

TITUS OZON DESPRE MECIUL DE MIINE

Marele şi justificatul interes stîrnit de meciul de fotbal dintre echipele R.P.Romîne şi R.P.F. Iugoslavia, din cadrul preliminariilor campionatului mondial, ne-a îndemnat să ne adresăm jucătorului Titus Ozon, cu rugămintea de a ne împărtăşi părerile sale în legătură cu această partidă. Iată ce ne-a declarat:

„Mai întîi, vreau să vă fac o mărturisire. E pentru prima oară cînd vorbesc despre un meci înaintea desfăşurării lui. Îmi place mai mult să fac analize, decît pronosticuri. E şi mai.. sigur! Totuşi, pentru că m-aţi întrebat, voi încerca să fac cîteva aprecieri înaintea acestui dificil examen al echipei noastre reprezentative.

În totalul meciurilor susţinute în decursul anilor de echipele reprezentative ale Romîniei şi Iugoslaviei există un echilibru aproape perfect între numărul victoriilor şi al înfrîngerilor, de o parte sau de cealaltă. Este ştiut însă că întîlnirile echilibrate stau întotdeauna sub semnul întrebării. Am auzit, după meciul cu „Szeged"; multe aprecieri greşite în legătură cu potenţialul echipei noastre. E adevărat că, după valoarea individuală a jucătorilor, echipa ar fi putut funcţiona mai bine. Dar oare acesta a fost scopul meciului de verificare: să jucăm în forţă, să luptăm pînă la ultimul efort? Nici nu mai e novoie de răspuns la o asemenea întrebare.

Pentru obţinerea unei victorii în meciul de duminică noi sîntem hotărîţi să facem totul, să luptăm pînă la epuizare. Un mare rol îl va avea însă şi publicul spectator. De obicei tribunele încurajează echipele noastre cînd conduc sau sînt în atac; dar jucătorii vor să fie susţinuţi şi atunci cînd se află în situaţii mai dificile. Să sperăm că jucătorii nu vor dezamăgi tribunele şi tribunele vor încuraja pe cei de pe gazon.."

Acesta e singurul gest pe care a mai putut să-i schiţeze portarul echipei „Szeged", în faţa mingii trimise cu atîta forţă şi precizie de Titus Ozon, în plasă.

DOUĂ MECIURI – DOUĂ VICTORII – acesta este bilanţul dublei întîlniri internaţionale de volei dintre echipele de tineret ale Republicii Populare Romîne şi Republicii Populare Ungare, desfăşurate la 22 septembrie în Bucureşti. În clişeu, una dintre cele mai talentate jucătoare ale noastre din tînăra „promoţie" — Elena Busoicescu (nr. 7) trăgînd puternic peste blocajul jucătoarelor maghiare.

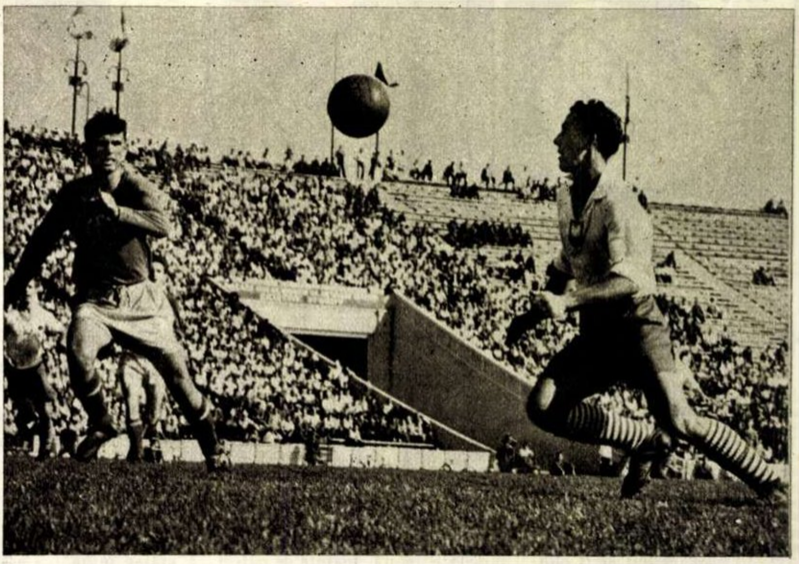

AU ÎNVINS, DAR NU AU ARĂTAT TOT CE ŞTIU — aceasta este concluzia noastră după întîlnirea internaţională de fotbal dintre echipele de juniori ale R. P. Romîne şi R.P. Polone, în care tinerii noştri jucători au învins cu scorul de 4-1. Iată o fază în care au fost surprinşi stoperul Motroc — bine inspirat în această partidă — şi centrul înaintaş al echipei poloneze, Marciniak

ÎN JURUL GLOBULUI

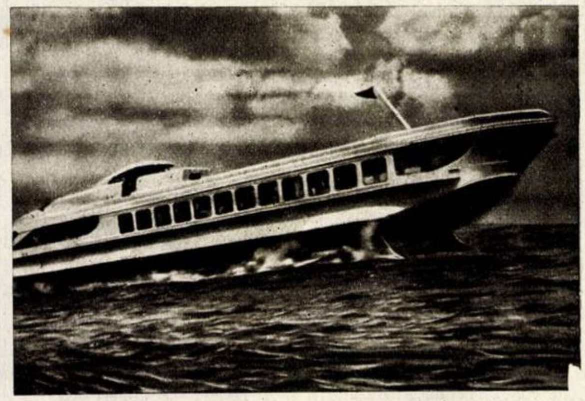

MOTONAVA ZBURĂTOARE. O nouă realizare a uzinei „Krasnoe Sormovo“ din Gorki (U.R.S.S.) este rapida motonava „Racheta“, destinată transportului fluvial. I se spune și „înaripată“, nava fiind prevăzută, atît la provă cît și la pupă, cu niște aripi originale care, în momentul punerii în mișcare a vasului, îl ridică deasupra apei, dînd călătorilor impresia că zboară. Aceasta reduce considerabil rezistența apei și permite o viteză sporită de 60-70 km pe oră.

ACUM 50.000 ANI... → Autorul acestui „tablou“ reprezentînd trei femei dansînd a rămas anonim. Se presupune că a trăit acum circa 50.000 ani și că a locuit în peștera Minatenda, din partea de răsărit a Spaniei, pe ai cărei pereți și-a realizat „opera“...

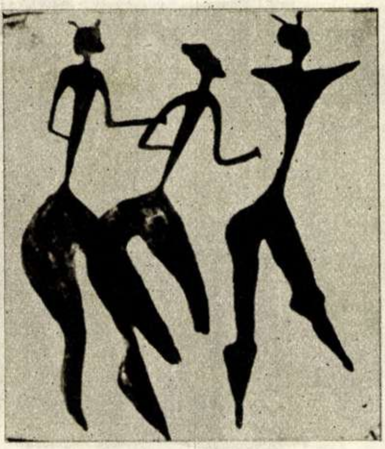

...now in 4
Colours!
1/3
Andrex

↑ „**CIVILIZAȚIE**“. În săptămînalul englez de mare tiraj „News of the World“ a apărut următorul anunț:

„Cea mai bună hîrtie de toaletă a civilizației noastre, ANDREX. Acum, în patru culori: nu-mă-uita, trandafir, agliciu și ferigă... ANDREX este admirat, deși despre aceasta nu se vorbește“.

↑ **CUM SĂ DEVII UN CRIMINAL PERFECT?** Acesta este titlul „educativ“ al unui nou film realizat pentru televiziunea britanică. În acest scop, secretara regizorului a venit să se „documenteze“ în muzeul în care sînt expuse figurile de ceară ale tuturor marilor criminali. Fără îndoială că filmul va contribui la îmbogățirea rapidă a colecției muzeului...

MODELUL ESTE GATA! Stranía construcție din fotografie reprezintă modelul unei rachete pentru zborul în Lună. El a fost prezentat, alături de alte nenumărate modele și machete, la recenta expoziție a rachetelor prezentului și viitorului, care a avut loc la Praga. →

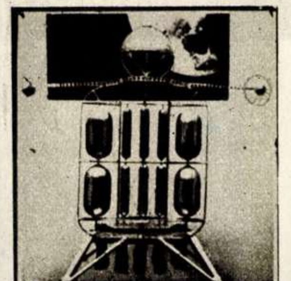

← „**URSUL LA DENTIST**“ s-ar putea intitula acest moment fotografic, în care chirurgul veterinar italian Tagliavino extrage dintele dureros al ursului Micky de la circul „Orfeu“ din Legnano. După cum se vede, operația extracției este efectuată prin gratii; nu de alta, dar dentistul prevăzător a ținut să-și apere propria dantură de furia „pacientului“ din cușcă.

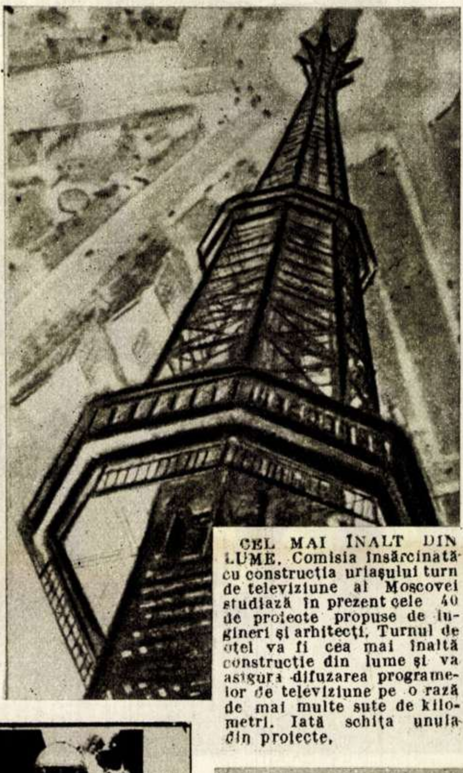

CEL MAI ÎNALT DIN LUME. Comisia însărcinată cu construcția uriașului turn de televiziune al Moscovei studiază în prezent cele 40 de proiecte propuse de ingineri și arhitecți. Turnul de oțel va fi cea mai înaltă construcție din lume și va asigura difuzarea programelor de televiziune pe o rază de mai multe sute de kilometri. Iată schița unuia din proiecte.

CU 22 MORȚI ȘI 58 RĂNIȚI s-a soldat catastrofa de cale ferată de la Villaverde, în apropiere de Madrid. Una din numeroasele catastrofe feroviare ce se țin lanț în Apus.

GONG!

PUBLICUL APLAUDĂ...

● ultima premieră a teatrului muncitoresc londonez „Unity“, cu drama „Cyanamida“, ce aparține tînărului scriitor al școlii realiste americane Burt Marnik. Piesa, regizată de Joe Mac Collum, aduce în scenă lumea muncitorilor dintr-o fabrică de produse chimice din Statele Unite și oglindește împotrivirea acestora la fabricarea unor substanțe destructive sortite unui viitor război.

● noua comedie a lui Al. Korneiciuk, „De ce sclipesc stelele“, pe care a înscris-o în repertoriul noii sale stagiuni Teatrul Mic din Moscova. Înscenarea se va datora regizorului B. Ravenski.

● creația actorului german Willy A. Kleinau de la Deutsches Theater din Berlin, în rolul regelui Lear din tragedia shakespeareană. Noua înscenare, apreciată de către presa de specialitate ca deosebit de robustă și dinamică, se datorește lui Wolfgang Langhoff.

● bucuria artistică oferită de teatrul moscovit al Comsomolului, amatorilor de teatru din Chișinău. Turneul făcut la sfîrșitul verii a ocazionat prezentarea cîtorva piese din repertoriu, susținute de artista poporului Serafima Birman, de artistul emerit B. B. Vsevolodov și de ceilalți membri ai colectivului moscovit.

● invitația făcută de teatrul „Maxim Gorki“ din Berlin, regizoarei engleze Joan Littlewood, directoarea teatrului „Workshop“. Ea va monta în prima parte a stagiunii piesa scriitorului Evan Mac Coll „Ramura de măslin“.

PUBLICUL CRITICĂ...

● slaba regie a piesei lui Shaw „Maior Barbara“, prezentată la New-York acum cîtva timp. Acuzația se îndreaptă împotriva cunoscutului actor Charles Laughton, care a realizat un foarte bun rol, dar a neglijat total crearea ambianței cerute de piesă, ca și îndrumarea restului ansamblului.

● slăbiciunea a două lucrări dramatice recent prezentate în Uniunea Sovietică: „Pasager de tranziție“ de Sinov și Zolotarevski și „Micuța drăguță“ de Bagmut și Sokol. Într-o analiză făcută de colegiul Ministerului Culturii din U.R.S.S. s-a subliniat lipsa de valoare artistică și ideologică a acestor piese.

● trista reintrare în teatru a unei foste celebrități a scenei și ecranului german, Liane Haid. Ea a fost nevoită să apară pe scena unui cabaret periferic din Hamburg, cu un program de cîntece format din fostele ei succese de acum 25 de ani.

● dezinteresul oficialității italiene față de mișcarea teatrală. Ceea ce a dus la dizolvarea celor mai multe companii și la plecarea peste graniță a unui mare număr de actori italieni.

GONG!

REDACȚIA: BUCUREȘTI PIAȚA SCÎNTEII Căsuța Poștală 3507 of. 33 Tel. 7.60.10 int. 1744

ABONAMENTE: la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.

PREȚUL ABONAMENTELOR 3 luni: 18 lei 6 luni: 36 lei un an: 72 lei

CONCURS ÎN HALATE ALBE

Pe Stadionul Tineretului din Capitală a avut loc duminică şi luni cel de-al III-lea Concurs republican al grupelor sanitare ale Crucii Roşii din R.P.R. Timp de două zile, în faţa unei numeroase asistenţe s-au întrecut 18 grupe sanitare, cele mai bune din ţară. Primul loc a fost ocupat de grupa sanitară de cartier 109 (raionul Lenin, Bucureşti), urmată de grupele uzinelor „Gheorghe Gheorghiu-Dej" din Baia Mare şi „1 Mai" din Ploeşti. Iată citeva aspecte de la acest interesant concurs.

1) În mijlocul grupei sanitare a uzinelor „Gheorghe Gheorghiu-Dej" din Baia Mare au sosit oaspeţi dragi: conducători ai partidului şi ai statului, în frunte cu tovarăşii Gheorghe Gheorghiu-Dej, dr. Petru Groza şi Chivu Stoica.

2) Asistenţa în timpul desfăşurării concursului.

3) Demonstrează grupele din raionul Tudor Vladimirescu.

4) Reprezentanţii celor trei grupe cîştigătoare au primit distincţii.

5) Smeu Durie, cea mai tînără dintre membrele grupei 109.

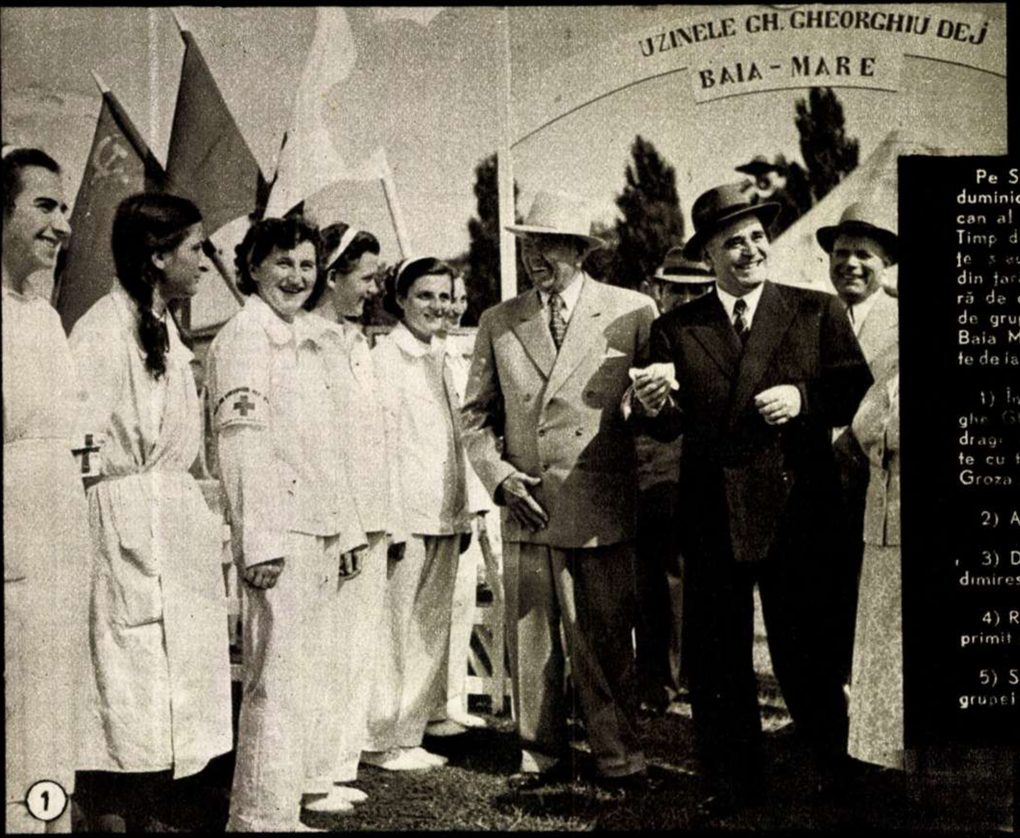

3
RAIONUL
TUDOR VLADIMIRESCU

GRUPA SANITARA 109
5